

eseuri

GICĂ MANOLE
**CAROL II, DE LA
DEZERTARE LA GENOCID**

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

GICĂ MANOLE

CAROL II, DE LA DEZERTARE LA GENOCID

Prolog

De foarte mult m-am întrebat de ce mare parte din istoria contemporană a României este scrisă, interpretată atât de diferit de istorici. La fel, tot de foarte multă vreme, m-am întrebat cum se face că România Unită, în perioada dintre cele două războaie, dacă a cunoscut realizări istorice majore, a capitulat rușinos în vara lui 1940 în fața lui Stalin și Hitler?

Cartea de față se dorește răspunsul la întrebările respective. Este posibil ca răspunsurile, explicațiile, interpretările mele să poarte pecetea subiectivității. Mă întreb, care istorie scapă amprenteii subiectivității? Folosind mărturii de primă mână ale unor contemporani ce au făcut parte din structurile politice, oligarhice ale epocii (nu toți, firește), nu am nicio îndoială că aceste mărturii au fost și sunt obiective, nepartizane, în acord cu starea istorică de fapt. Nimeni nu poate contesta că oameni precum Grigore Gafencu, Cezar Petrescu, Nichifor Crainic, Mihail Sadoveanu, Nicolae Steinhardt, N. Iorga, C. Z. Codreanu, Mircea Eliade, Cristian Rakovski, I. G. Duca, Constantin Argetoianu s-au înșelat cu toții în judecata lor asupra timpului trăit.

Deci, ofer cititorilor, cu toată buna mea credință, un alt fel de istorie despre perioada interbelică, istorie bazată pe surse contemporane, mărturii credibile și

pertinente în baza cărora se conturează un alt chip al timpului istoric numit.

Când un stat mare, așa cum a fost România Unită între anii 1918 - 1940, se prăbușește rușinos în catastrofa din vara anului 1940, avem obligația de a identifica cauza, cauzele catastrofei; cum nu avem voie să ocolim adevărul și să nu arătăm cine au fost vinovații.

Exact acest fapt l-am făcut în cartea de față, subliniind ori de câte ori a fost nevoie, rolul nefast avut în România Unită de regele Carol II și oligarhia politico-financiară a epocii, dictatura instaurată de el și Camarila sa, încă din vara anului 1930; terorismul de stat, crimele în masă îndeplinite împotriva adversarilor politici, politica premeditată de jaf și spoliere practică asupra unui popor muncitor, cuminte, tolerant și cu frică de Dumnezeu, așa cum s-a dovedit a fi Națiunea Română a aceluși timp, pervertirea, golirea de conținut a democrației românești interbelice.

Apreciez anul 1927 drept unul nefast în devenirea noastră istorică, prin moartea cu totul prematură a lui Ionel Brătianu și a regelui Ferdinand cel Drept și Loial. Disparația lor a făcut posibilă revenirea în țară și pe tron a odiosului criminal și dezertor, Carol II, de fapt cu urmări dramatice pentru țară.

Pe Carol II l-am judecat după fapte nu după vorbe, cât și în baza celor mărturisite de oamenii ce i-au stat în preajmă.

Nu am ezitat să subliniez că regimul fărădelegii, crimele și guvernarea bunului plac instaurate de oligarhia epocii în frunte cu Carol II, încă din anul 1930, a determinat reacția pașnică a tineretului grupat în structuri politice constituționale, componente ale regimului politic al epocii. Dacă s-a ajuns și la unele

reacții violente faptul s-a petrecut în urma abuzurilor nesfârșite ale oligarhiei și nicidecum ca practică politică curentă, cum se minte cu nesfârșită premeditare.

Fără anul 1930 și „glorioasa restaurație” ce l-a cocoțat în fruntea statului pe Carol II, România nu ar fi cunoscut catastrofa din 1940, catastrofă ce încă bântuie conștiința noastră istorică.

Cel mai sigur semn că trecutul nostru recent ne-a mutilat ființa noastră morală, este apariția în toată splendoarea lui a „omului recent”, fără memorie și conștiință istorică, dar sigur că el reprezintă sinteza ultimă, perfectă a umanității! Anihilarea identității noastre naționale, pervertirea conștiinței noastre istorice prin legiferarea unor legi liberticide care interzic libertatea de lucru istoricului și nu numai dovedesc că timpurile „discursului corect politic” ne țin captivă încă istoria noastră națională.

Istoria românilor este proprietatea poporului român, indiferent de etnie, și numai el are dreptul și obligația de a o așeza la locul de cinste care-l merită și nu afacerea nu știu cărui institut sau ONG care-și asumă cu de la ei putere cenzura asupra adevărului istoric, acționând ca niște sovromuri ideologice din anii '50.

În ultimul timp în România se tot legiferează cum și în ce fel trebuie scrisă istoria contemporană, cei din spatele infamiei găsind interpuși, cu certe valențe de trădători, ce le promovează făcăturile legislative. Aproape toți cei ce scriu despre anumite fenomene politico-ideologice interbelice au acceptat mistificarea adevărului, promovând minciuna.

Gică Manole
Tătărașeni
25 octombrie 2019

Ferdinand și Maria

Părinții lui Carol II, Ferdinand și Maria, provin din două familii princiare europene, din Anglia și Germania.

Ferdinand, fiul lui Leopold, fratele mai mare al lui Carol I, s-a născut la 24 august 1865. A învățat la Düsseldorf (liceul), studii militare la Kassel și Potsdam, obținând în 1885 gradul de locotenent în armata germană. Și-a completat studiile la două universități: Tübingen și Leipzig. Timid, modest, educat, era preocupat de studiul aprofundat al botanicii. Înzestrat cu disponibilități reale în însușirea limbilor străine, cunoștea bine franceza, engleza, rusa, greaca, ebraica. Era pasionat de cunoașterea istoriei, a istoriei militare îndeosebi. Manifesta o credință neștrămutată, fiind un catolic practicant. Nesigur pe sine, neîncrezător în calitățile sale, cu o înfățișare plină de prestanță, suplu, blond și frumos, dar cu două urechi mari. El, Ferdinand, după ce devenise certitudine faptul că Elisabeta și Carol I nu vor avea copii, după ce unica lor fiică, Maria (1870 - 1874), murise, a fost ales moștenitor al unchiului său, Carol I (1866 - 1914).

Desemnat principe moștenitor al Coroanei României, Ferdinand a sosit în Țară pe 19 aprilie 1889. În prealabil, pe 18 martie 1889, Ferdinand a fost numit Alteță Regală (*Gheorghe I. Bodea, Regele Carol al II-lea. Destinul unui pribeag, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000, p. 19*).

Mama viitorului Carol II, Maria Alexandra Victoria, a fost născută la 29 octombrie 1875, având ca părinți pe ducele de Edinburgh, Alfred, al doilea fiu al reginei Victoria (1837 - 1901) și pe Maria Alexandrovna, unica fiică a țarului Rusiei Alexandru al II-lea (1855 - 1881), asasinat de anarhiști la 1881.

Sosit în România, la 1889, ca principe moștenitor, Ferdinand se îndrăgostește de una dintre domnișoarele de onoare ale reginei Elisabeta, Elena Văcărescu. Regina Elisabeta, Carmen Sylva ca poetă, avea o deosebită slăbiciune pentru Elena Văcărescu, îndeosebi că împărtășeau, amândouă, pasiunea pentru poezie. Indiferentă la statutul Casei regale a României, Elisabeta a încurajat din răspuțeri legătura-idilă dintre Ferdinand și Elena Văcărescu. Presat de oamenii politici români Lascăr Catargiu și P. P. Carp, regele Carol I este nevoit să ia atitudine.

„Iubirea nebună” (*Lilly Marcou, Carol al 11-lea al României. Regele trădat, Editura Corint, 2002, București, prefață de Acad. Dan Berindei, traducere și note de Elena Zamfirescu, p. 31*), cât și „logodna binecuvântată de regină” n-a întâmpinat, de la început, opoziția regelui Carol I, pe motiv că lui, regelui, „îi e greu de a se pune de-a curmezișul fericirii unui om”, după cum declarase generalului Gh. Mănu venit în audiență la Palat pe 29 iunie 1891.

La cererea generalului Gheorghe Manu (mesagerul lui P. P. Carp) ca regele să o îndepărteze pe Elena Văcărescu din anturajul reginei Elisabeta, Carol I se opune zicând că schimbarea unei domnișoare de onoare „este o chestiune de guvernare internă a Palatului”, acceptând însă că intenția de a se căsători a principelui moștenitor cu Elena Văcărescu „poate să fi de competența cuiva”.

P. P. Carp îl va soma pe Carol I să interzică căsătoria lui Ferdinand cu urmașa mării familii a Văcăreștilor, pe motiv că însuși poporul român ar fi ofensat adânc de proiectata căsătorie. P. P. Carp i-a spus regelui că atunci când țara și poporul român au dăruit Coroana unui prinț Hohenzollern au făcut-o cu dorința expresă ca

toate familiile princiare românești să fie excluse veșnic de a aspira la domnia țării.

Carp i-a mai spus regelui că românii au ridicat așa de sus Coroana României, încredințând-o unei familii ilustre din Europa, tocmai ca nicio familie princiară românească să nu aspire la ea. Deci, P. P. Carp spuse regelui că o căsătorie între principele Ferdinand și Elena Văcărescu nu trebuie să aibă loc cu niciun chip, îndeosebi că „delicata” poetă era bine cunoscută în societatea înaltă bucureșteană că s-a prostituat cu multi tineri: „toți tinerii au avut-o pe bani, și nu pentru multi bani”. Ca și cum faptul că Elena Văcărescu era bine cunoscută ca și curvă nu ar fi fost suficient, același P. P. Carp, în convorbirea avută cu regele Carol I, i-a mai spus acestuia că un unchi al „nobilei poete” Elena Văcărescu, care semna o rubrică în presa mondenă sub pseudonimul *Claymoor*, era cunoscut de toată lumea ca un „pederast pasiv”.

- Cum ar fi, sire, ca unchiul viitorului rege al României să fie un poponar?, îl puse la colț Carp pe regele Carol I.

Carol I, ce era de partea soției sale în cazul de care vorbesc, răspunse la obiecțiile lui Carp cum a răspuns și generalului Gheorghe Manu: că lui îi este greu să se pună de-a curmezișul „fericirii” unui om! Mai ales că acel „om” era nepotul său și principele moștenitor al tronului României...!

Un alt așa-zis argument adus de Carol I, în discuția cu P. P. Carp, a fost acela că, în cazul unei căsătorii cu Elena Văcărescu, dinastia încarnată de el ar deveni mai populară în România, iar românii nu ar mai tot zice: „Neamțul... Neamțul...”. Așadar, P. P. Carp, Gheorghe Manu și Lascăr Catargiu l-au obligat pe rege să interzică

căsătoria dintre Ferdinand și Elena Văcărescu, și nu el, din proprie voință.

Ca să nu mai spunem că Lilly Marcou ne îndeamnă să credem că cel ce-a luat „marea decizie” a alungării urmașei Văcăreștilor din România a fost chiar prințul amoretat, Ferdinand, care, ca un bărbat puternic ce era, i-a spus regelui că „ar fi bine ca Elena Văcărescu să nu mai stea în preajma reginei”. În cazul lui Lilly Marcou, avem de-a face cu o mistificare crasă, specifică acestei autoare, care nu are nicio rezervă în a minți și răstălmăci evenimentele pe care le descrie, interpretându-le tendențios.

Cu câteva rânduri mai sus, înainte de a ne vorbi de „eroica” decizie a lui Ferdinand comunicată lui Carol I cum că ar fi bine ca Elena Văcărescu să fie izgonită de la Curtea regală, Lilly Marcou ne spune că, la 1891, aflat la Sigmaringen, Ferdinand a scris câteva scrisori Elenei Văcărescu, „misive disperate pline de pasiune”, în care cei doi își jurau „devotament etern”. Pentru Elena Văcărescu, Ferdinand era „Tagi-Gangi, Nando, căpitanul Yoi, Yoi”, în vreme ce, pentru prinț, ea era „Moloch-ul iubit sau Kreutchen”.

Somat de cei doi mari oameni politici, dar și mari români, P. P. Carp și Lascăr Catargiu, ce aveau responsabilitatea guvernării țării în acei ani, Carol I se supune necondiționat. Regina Elisabeta este izgonită din țară doi ani de zile, ca una ce a încurajat puternic idila prințului moștenitor, iar Elena Văcărescu e nevoită, și ea, să părăsească țara, plecând în Franța (1891). E posibil ca regele Carol I să fi fost „convins” să lichideze definitiv „marea poveste de iubire” a prințului moștenitor și de împăratul Germaniei, Wilhelm II, care l-a trimis la București pe Bernhard von Bülow, viitorul cancelar (1900 - 1909), să-i comunice regelui cum că el, Wilhelm,

e împotriva căsătoriei lui Ferdinand cu „nabila” urmașă a mării familii a Văcăreștilor. Credem că rolul hotărâtor în rezolvarea acestei chestiuni urâte, în care s-a făcut de râs regina Elisabeta, dovedind o lipsă de judecată reală, cât și o inconștiență certă, l-a avut primul ministru, Lascăr Catargiu, salvatorul tronului lui Carol I, deci și a dinastiei Hohenzollern-Sigmaringen, în martie 11, 1871. Lascăr Catargiu, excedat de insistențele reginei Elisabeta ca legătura Ferdinand - Elena Văcărescu să fie oficializată printr-o căsătorie, a declarat reginei: „Aiasta nu se poate, Maiestate. Sau se poate, dar să o facă, dar dumnealui va rămâne un simplu particular”. Deci, concluziona Lascăr Catargiu, Ferdinand să fie îndepărtat din postura de prinț moștenitor dacă s-ar căsători cu Elena Văcărescu.

Și regina Maria, în *Memoriile* sale, prezintă sintetic rolul avut de regina Elisabeta în desfășurarea poveștii Ferdinand - Elena Văcărescu. Astfel, aflăm cum că regina Elisabeta, „cu firea poetică” (*Maria, Regina României, Povestea vieții mele, vol. I, Editura Eminescu, Piața Presei Libere 1, București, 1991, traducere din limba engleză de Margarita Miller-Verghi, Ediție îngrijită și note de Ioana Cracă, p. 326*), nu a avut cum să stea contra „unei așa de romantice întâmplări”, mai ales că Ferdinand „se îndrăgosti” de cea mai iubită dintre domnișoarele de onoare ale ei. Maria, proaspăt logodită cu Ferdinand, a vizitat-o pe Elisabeta „înainte de a pleca la Sigmaringen pentru nuntă”, la Neu Wied, unde Elisabeta „era atunci bolnavă”. „Boala” reginei Elisabeta era una diplomatică, dar, la acea vreme (1892), viitoarea regină Maria nu avea de unde s-o știe. Drept urmare, ea o credea pe Elisabeta foarte bolnavă, bolnavă, desigur, deoarece „regina pusese atâta la inimă nefericita întâmplare, încât i se zdruncinase cu totul sănătatea și,

timp de doi ani fu nevoită să stea la pat sau să fie purtată într-un jeț cu roțile”. Desigur, „boala” reginei Elisabeta era una de natură isterică de vreme ce însăși adolescenta Maria va nota mai târziu cum că Elisabeta „nu mai putea umbla sau își închipuia că nu mai putea”. Aceeași tânără Maria, aflată în pragul căsătoriei cu prințul Ferdinand, era convinsă de natura psihică a așazisei boli a Elisabetei, care nu voia cu niciun chip „să stea în picioare, nici să facă un pas. Sta toată ziua în pat și picta, picta fără a se odihni”.

Și Ferdinand, pentru a i se „vindeca” inima „rănită”, fu trimis de Carol I într-un lung periplu european în Belgia, Olanda, Germania, pentru ca la Kassel, în Germania, să-l ajungă din urmă „ursita”, prințesa de Edinburgh, Maria, ce nu știa, atunci, că Ferdinand „călătorea pentru mângâierea inimii lui frânte”.

În lunile în care Ferdinand a bântuit prin Europa, Carol I, ca și oamenii politici români, s-a gândit că prințul moștenitor va putea reveni în țară doar proaspăt căsătorit cu o odraslă dintr-o casă regală europeană.

Elena Văcărescu în *Memoriile* sale n-a făcut nicio trimitere, dar absolut niciuna, la marea ei poveste de „iubire” cu prințul Ferdinand, moștenitorul tronului României (*Vezi Elena Văcărescu, Memorii, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, Selecție și traducere din limba franceză de Aneta și Ion Stăvăruș, prefață și note de Ion Stăvăruș*). Sau, poate, editorii *Memoriilor* sale au eliminat povestea ei de dragoste cu Ferdinand, iar dacă au făcut-o, cu greu înțeleg rostul unei asemenea eliminări. Întreb: dacă urmașa Văcăreștilor n-a scris niciun rând despre idila ei cu Ferdinand? De ce?

Cu o dublă origine ilustră - a Văcăreștilor, după tată, Ion Văcărescu, „pe al cărui mormânt, națiunea admiratoare înscrisese aceste cuvinte: Ion Văcărescu,

Părintele poeziei române”, și a Fălcoienilor „prezenți în toate cronicile de altădată ale Valahiei” (*Ibidem*, p. 24. *Cel mai îndepărtat strămoș pe linie maternă al Elenei Văcărescu este de la sfârșitul secolului al XVI-lea, din vremea lui Mihai Viteazul, Petru-logofăt din Fălcoi*), Elena Văcărescu era extrem de conștientă și mândră că s-a născut „într-o foarte veche și vestită familie de boieri”. În *Memoriile* sale, Elena Văcărescu vorbește de regele Carol I, de regina Elisabeta, de Maiorescu, de Eminescu și Alecsandri, de Caragiale, B. P. Hașdeu și geniala lui fiică, Iulia Hașdeu, ca să citez doar câteva din marile nume ale culturii și istoriei României de la sfârșitul secolului XIX. Dar nimic despre marea ei iubire pentru Ferdinand!!!

De la Elena Văcărescu aflăm că regina Elisabeta îl aprecia mult mai mult pe Vasile Alecsandri, pe motivul „că era mai ușor de înțeles”, decât pe Mihai Eminescu, care i se părea lui Carmen Sylva „inaccesibil”. Eminescu era „inaccesibil” reginei Elisabeta, nota Elena Văcărescu, pe motiv că „înalta” față regală nu cunoștea „în profunzime” limba română. Regina Elisabeta i-a mărturisit de mai multe ori Elenei Văcărescu, că, în urma vizitei pe care i-a făcut-o Mihai Eminescu, a rămas cu o viziune obsesivă ce i-o lăsase marele poet: „tânăr încă și aplecat asupra genunei”.

De asemenea, regina a înțeles că din tot ce i-a oferit poetului în vizita de la palat, acestuia i-a făcut plăcere „ceașca de ceai pe care i-am servit-o eu însămi”. Și că, pe tot timpul întâlnirii, regina Elisabeta a avut o stare interioară deosebit de ciudată „ceea ce semăna cu sentimentul unui zeu servit de o muritoare”.

Vizita lui Eminescu la regina României fusese intermediată de Titu Maiorescu, așa cum va consemna acesta în *însemnările zilnice*. Elisabetei, ne mărturisește

Elena Văcărescu, Mihai Eminescu i se păruse „neliniștit și răvășit”, tenebros, ca venit din altă lume. Carmen Sylva avea convingerea sigură că marele poet îi amintea „de Manfred și de Faust, de chipurile palide și răvășite ale marilor romantici”. Elena Văcărescu mai consemna că Titu Maiorescu, în vederea vizitei lui Eminescu la regina Elisabeta, încercase să-l convingă pe Eminescu să accepte din partea prietenilor „un costum mai deschis”. Poetul a refuzat indignat oferta lui Maiorescu, declarându-i: „Ori mă va primi așa cum sânt, ori nu merg deloc la ea”. Elenei Văcărescu, aceeași Elisabeta i-a mărturisit că Eminescu a avut pe tot timpul întâlnirii „acel vag surâs crispat și copilăresc ce se zărește pe portretul lui Shelley”. Și că, la întâlnire, i-a „sărutat grăbit mâna”, aruncându-i priviri pătrunzătoare. Eminescu îi spusese reginei Elisabeta că o „compătimeste” pentru că nu cunoaște „Moldova sa natală”. De asemenea, regina Elisabeta i-a spus Elenei Văcărescu că persoana ei nu i-a trezit lui Mihai Eminescu „nici simpatie nici interes” și că toată viața imaginea marelui poet îi va apărea ca „imaginea poetului însuși”, venit pe pământ dintr-o altă lume. Eminescu avea „vocea răgușită, ca a turturelelor spre toamnă”, i-a spus mai târziu Elisabeta Elenei Văcărescu. Când regina i-a lăudat versurile, aflăm că geniul cultural al Națiunii române „a înălțat din umeri”, declarându-i: „versurile se desprind din noi ca frunzele moarte din copac”. Mai aflăm amănuntul prețios cum că viitorul poet național a primit ceașca de ceai oferită de regina Elisabeta „cu stângăcie, însă cu blândețe”. Eminescu avea fața obosită, „obrajii brăzdați de riduri albastrii, gura foarte expresivă, cu buze fine”, fapt ce ar fi dovedit „oboseala unei tinereți trăită fără bucurie”. Eminescu avea degetele „lungi și înghețate”, iar ceașca de ceai oferită de regină a

băut-o „cu sete”. Portretul făcut lui Mihai Eminescu de regina Elisabeta, și pe care Elena Văcărescu ni l-a transmis prin *Memoriile* sale, e valoros și veridic în cel mai înalt grad. El conține detalii prețioase, în ciuda banalității acestora, despre poetul național al poporului român.

Revin, dându-vă de știre că, în 1892, prințul Ferdinand se afla în Germania, sub pretextul de a-și perfecționa pregătirea militară. În realitate, Ferdinand fusese trimis s-o uite pe Elena Văcărescu și să i se găsească o soție. În primăvara aceluiași an, Ferdinand se întâlnește, la München, cu Maria, nepoata reginei Victoria, fiica celui de-al doilea fiu al acesteia, Alfred.

Maria venise într-un periplu german cu mama sa, însoțită de toți copiii săi. Întâlnirea Maria - Ferdinand fusese „cu grijă plănuită” în primăvara anului 1892, ne spune în memoriile sale regina Maria, cu toate că ea, la momentul întâlnirii cu Ferdinand, nu știa „nimic”. Adolescenteii Maria i se părea că în aerul primăverii, la München, plutea „în văzduh o tainică însuflețire”, între excursii, plimbări cu trăsura, vizite prin muzee și teatre, Maria se vedea des cu Ferdinand deoarece se pusese la cale de maică-sa și împăratul Wilhelm „să ne vedem cât se putea de mult”. Prințul Ferdinand îi apărea Mariei extrem de timid, de o „sfială chinuitoare”, fapt ce-l făcea să râdă „mai mult ca de obicei”. Peste ani, Maria va nota că timiditatea lui Ferdinand a atras-o, trezindu-i în ea instinctul de a-l ajuta și proteja! Mai aflăm de la Maria că, în acea primăvară, la München, i se părea că „plutea dragostea în văzduh”, faptul fiind dovedit de buchetul „de trandafiri roz” oferit de Ferdinand, de plimbări sub lumina lunii, mână în mână, umăr lângă umăr... Totul, firește, sub supravegherea atentă a mamei Mariei, care-și vedea împlinite așteptările. Cei doi tineri amorezi, ne

mărturisește Maria, erau de o ignoranță absolută și „într-o necunoaștere a realităților vieții”, necunoaștere pe care viitoarea regină nu ezită să o condamne deoarece educația ei și a lui Ferdinand i se părea „întemeiată numai pe păreri și înșelăciuni, o zugrăvire a vieții, pe de-a-ntregul neadevărată”.

Acolo, în acea primăvară de neuitat pentru cei doi amorezi, în minunatul oraș München, împins de la spate de doamne din familia imperială germană, „sfiosul principe” Ferdinand a reușit să-și învingă timiditatea excesivă și i-a făcut Mariei „propunerea de căsătorie”. Timiditatea lui Ferdinand, de care vorbește viitoarea regină Maria, era cu adevărat ieșită din comun de vreme ce peste decenii ea încă se întreba că nu poate să înțeleagă „cum a găsit el curajul să-mi facă propunerea de căsătorie”, la care a dat un răspuns „fără meșteșug „da”. „Da” care, nu-i așa, aflăm că i-a pecetluit „soarta” nevinovatei, nobilei nepoate a reginei Victoria! Cererea lui Ferdinand și „Da-ul” Mariei s-au petrecut în luna noiembrie 1892, urmată de logodna fericităților îndrăgostiți sub privirea ocrotitoare, binevoitoare a Kaizerului Wilhelm al II-lea.

În onoarea lui Ferdinand și Maria împăratul german, ne mărturisește nepoata reginei Victoria, a dat „un mare banchet... pe insula Păunilor, o frumoasă insulă pe unul din locurile din Potsdam”. Între urale, felicitări, valurile de șampanie, Mariei i se părea „că eram fericită”! „I se părea”, va nota cu sinceritate Maria, căci logodna și apoi căsătoria cu Ferdinand o rupea de viața ei veche. Tristețea, aflăm, era adâncă pentru că știa că va trebui să se despartă de sora ei, „Ducky”, de care o lega o mare iubire!!! Când înțelegea că „da-ul” rostit o va despărți de iubita ei soră Ducky, un „da” spus „fără multă chibzuință”, Maria regreta că și-a legat viața

de un „om aproape necunoscut”. Tristețea Mariei, ca și a lui Ducky, în acea seară de banchet dat cu ocazia logodnei cu Ferdinand, se va risipi repede. Căci, chiar în acea seară fatidică, Maria cunoscuse „pe primul român, ce se ivise vreodată în calea noastră: colonelul Coandă, aghiotantul logodnicului meu”.

Aflăm, de la regina Maria, cum că tânărul colonel Coandă era „înalt, plăcut și chipeș cu o uniformă ciudată”. Coandă îi apărea Mariei foarte fericit de alegerea prințului Ferdinand. Coandă „vorbea franțuzește cu mai mare ușurință decât tânărul și sfiosul lui principe”, și-i tot spunea Mariei, care stătea „mână-n mână” cu Ducky (Victoria Melita), cât de fericiți erau regele și poporul român că moștenitorul tronului și-a ales o mireasă așa de frumoasă...! Că România era o țară frumoasă, că are țărani „pitorești”, că „poporul” o va purta „pe palme pe viitoarea lui regină” care, desigur, era „o zână bună” cu părul ei „de aur și cu ochii ei albaștri”!!!

Logodna prințului moștenitor, Ferdinand, cu Maria, nepoata reginei Victoria a Angliei, a fost anunțată opiniei publice românești de către ministrul de externe Alexandru Lahovary, pe 25 mai 1892. După ce ceremonia logodnei dintre Maria și Ferdinand trecuse, cele două familii regale implicate au hotărât ca nunta să aibă loc în ziua de 29 decembrie 1892.

Viitoarei mirese a României, zilele ce urmau logodnei i se părură „pline de însuflețire”, dar și de „temere și de păreri de rău”. Tot ce se petrecea i se părea „neașteptat”. I-a fost ușor și plăcut să spună „da”, să aibă mereu lângă ea „un tânăr sfios care te pierde din ochi”, dar, nu-i așa, lucrurile nu se opreau aici...! Ce avea să spună „papa” de cele întâmplate? Va fi de acord? Căci, scumpul ei „papa”, Alfred, al doilea fiu al reginei

Victoria, nu fusese de față la evenimentul logodnei! Iar ea, Maria, intuia, bănuia, „ba aproape știam că papa avusese alte visuri”. În legătură cu măritișul ei, desigur!

Căsătoria lui Ferdinand cu Maria

Nunta lui Ferdinand și Maria a avut loc pe 29 decembrie 1892 la castelul familiei mirelui, Sigmaringen. Carol I și însoțitorii săi au mers în Germania cu trenul, tren format din vagoane speciale comandate la o firmă din Boemia.

Adolescentei atât de sensibile și neștiutoare, Maria, Sigmaringen i se păru un orășel „tihnit”, izolat, aflat departe de larma marilor orașe, străjuit de pe înălțime „cu o măreață cetate feudală”. Fortăreața familiei Hohenzollern își oglindea „zidurile și turnurile în apele limpezi ale Dunării”, care Dunăre acolo, aproape „de obârșie”, e doar „un râuleț îngust”.

La gara din Sigmaringen, tânăra pereche avu parte de o primire „deosebit de oficială”, dar în acel timp „deosebit de pompoasă și ceremonioasă”. Trăsurile erau „arătoase”, caii „mari” toți având „culoarea murgă”, iar „livrele foarte elegante”.

Socrul ei i se păru un domn „curtenitor”, plin de distincție, dar și de „o înaltă cultură”, fapt pentru care, ne spune Maria, „mama iubea din suflet pe socrul meu”. Este vorba, desigur, de tatăl lui Ferdinand, Leopold. Și mama lui Leopold și Carol I, „drăguța bătrână Josephine”, îi plăcu Mariei, în ciuda faptului că „era cu desăvârșire surdă”, având însă „cel mai frumos nas”.

Soacra nu-i plăcu deloc frumoasei Maria, a cărei înfățișare fu pentru ea „o adevărată dezamăgire”. Buze palide, un nas grecesc, cu trunchiul prea scurt și picioare lungi, la care se adăugau „soldurile deosebit de mari” a căror linie „jignea oarecum privirea”.

De la Sigmaringen, Ferdinand și Maria au plecat la Londra, oraș în care venise și regele Carol I căruia i se „pregătea o primire deosebită”, pentru ca cele două

familiei să se cunoască mai bine. Maria nu scapă deloc ocazia să noteze despre Ferdinand numindu-l „sfiosul meu logodnic”, și cum stăteau în „frumosul și largul vestibul oval de la Windsor”, plin de picturi și sculpturi. Era locul unde bunicei Mariei, regina Victoria, „îi plăcea... să-și primească musafirii înainte de prânz”. Maria, Ferdinand și „alți membri ai familiei” erau strânși în largul vestibul din Windsor. Înainte de a apărea ea însăși, notează regina Maria, se aude „bastonul bunicii” „toc, toc, toc”, precum și „foșnetul rochiei de mătase grea”. Regina Victoria apare în vestibul „micuță, zâmbitoare”, cu „dinții mici ca de șoarece”, dar cu o voce „de o încântătoare mlădiere”. Se adresează lui Ferdinand „uitându-se în sus spre dânsul”, întrebându-l în germană ce-i fac părinții, pe care ea, regina Victoria, „îi iubesc atât”. Regina Victoria îi mai spuse „sfiosului” Ferdinand că are în „odaia ei un portret al mamei lui” care a fost „o minune de frumusețe”. În nota lui obișnuită, Ferdinand „se închină sfios”, „pleoapele îi tremură”, iar tânăra Maria înțelege că soțul ei trece „printr-o clipă de grea cumpănă”, compătîmindu-l, desigur. Regina Maria despre regele Carol I

Prințesa Maria aflase de la Ferdinand despre regele Carol I, căruia prințul moștenitor îi spunea *Der Onkel* și de care Ferdinand, simțea Maria, avea un respect și o teamă greu de înțeles. Când Ferdinand vorbea Mariei despre Carol I „Nando se strângea lângă mine”, ca și cum s-ar apropia de el o primejdie, un „nour” ce „ar putea să-i întunece proaspăta fericire”. Carol I venise cu trenul la nunta nepotului său, la Sigmaringen, iar Maria se întreba cu teamă: „Ce fel de om era Der Onkel? Și ce avea să gândească despre mine?”. Clipa temută de proaspăta pereche fericită se apropia. S-au adunat în gara din Sigmaringen, „cu toții”, „Nando în uniforma lui

românească de vânător, foarte înfrigurat și foarte îndrăgostit”. În așteptarea iminentă a lui Der Onkel, Maria și Ferdinand se uitau unul în ochii celuilalt, îmbărbătându-se. Ca o femeie, foarte tânără, e adevărat, ce se simțea mult iubită de „sfiosul” ei principe, Maria citea în ochii lui Nando „aceeași ciudată temere pe când trenul sosea pufăind”.

Chiar de cum l-a văzut întâia oară pe Carol I, Maria a simțit „o mică dezamăgire”. Văzându-l până atunci în „mai multe portrete”, ea și l-a imaginat înalt, auster, impunător, falnic, „închipuire însă cu totul greșită”. În realitate, notează viitoarea regină Maria, regele Carol I „era mic de statură”, neavând „nimic impunător, afară de mișcările-i încete”, demne, la care adaugă „ochii lui albaștri, ageri, atotevăzători, cam mici însă și uneori injectați”.

Mariei, Carol I îi păruse, la început, că are o privire căreia nu-i scapă nimic, că vedea tot, „ca o acvilă” fără a întoarce capul. Privirea lui *Der Onkel* pâlpâia și „sclipea ca o flacără”. Deci, un om scund, „cam scund, cu genunchii puțin îndoți”, încălțat cu ghete „cu tălpile groase” (ca să pară mai înalt, desigur - G. M.). Carol I afișa în ochii tinerei Maria „o siguranță fără seamăn”, spre deosebire de socrul ei, Leopold, căruia nora îi reproșa sfioșenia și bunăvoința către „omenirea întreagă”. Evident, adolescența Maria, atunci, la 1892, decembrie, nu avea de unde ști de unde izvoră „siguranța fără seamăn” a lui Carol I. Noi, însă, nu doar bănuim, ci chiar avem certitudinea: trufia lui Carol I, căci aceasta era „siguranța” lui, venea din uriașa avere acumulată de la venirea lui în România, avere pe care oligarhia politică românească i-a pus-o la dispoziție ca semn de mulțumire că a făcut-o părtașă la privilegiu.

Mai departe, Maria notează că regele Carol I afișa „o liniște aproape nefirească”, închis „în sine”, iar mișcările lui i se păreau a avea „un fel de măreție voită”. Deci, Carol I, la început, nu îndeplini deloc „așteptările sufletului” său tânăr, după cum, mă grăbesc să adaug, și soțul ei, Ferdinand, cu timiditatea lui maladivă, era foarte departe de așteptările ce le avea ea de la un bărbat. Va avea grijă, nobila, nubila nepoată a reginei Victoria, Maria, ca în deceniile următoare să-i fie satisfăcute toate dorințele, toate așteptările, având grijă „ca întreaga ei viață să fie o eternă plăcere”. Căci, nu-i așa, ea, Maria, ne-o spune o mare admiratoare a ei, Lilly Marcou, a fost stăpânită toată viața de un „hedonism funciar”, hedonism, susține aceeași autoare, care „își va pune profund amprenta asupra descendenților ei, în special asupra fiului ei mai mare, Carol”. Carol I era un om „tăinuit”, „neînduplecat”, arogant, privindu-i pe toți cu aere de superior, un „om pătruns de însemnătatea sa”. Mai reține, Maria, cum că, atunci, în gara din Sigmaringen, Carol I o „îmbrățișă cu multă căldură”, arătându-se, de asemenea, „cât se poate de curtenitor” cu mama nepoatei reginei Victoria.

Nunta lui Ferdinand și Maria, sosirea regelui Carol I la Sigmaringen i-au oferit împăratului Wilhelm prilejul de a reuni „amândouă ramurile familiei Hohenzollern”, ocazie cu care Kaizerul a oferit un banchet.

La banchet, Wilhelm al II-lea ținu un toast în „sănătatea regelui României”, fratele lui Carol I, Leopold, tatăl lui Ferdinand, rosti o urare „în cinstea noastră”. Când îi veni rândul să țină toastul, notează regina Maria, Carol I „ridică paharul, cu o privire de înțeles” îndreptată spre Maria și Ferdinand, și zise: „Vreau să beau, pentru ziua voastră de miere”. Nu o lună de miere, ci o zi, atâta le oferea Carol I. La auzul urării lui Carol I,

Maria observă că iubitul ei, Nando, se „îngălbenește”, mâna cu paharul ridicat întru răspuns la urări „îi tremura” iar veselia i-a dispărut de pe chip definitiv. Evident, Maria nu a înțeles semnificația urării pe care Carol I le-o adresase cu „ziua de miere”!

Când masa festivă s-a încheiat, ne spune regina Maria, Ferdinand o luă într-un colț și desluși înțelesul urării lui Carol I. Nando îi tâlmăci iubitei și tinerei lui soții înțelesul urării lui Carol I: el, Carol, nu are nicio înțelegere pentru „sentimentele altora”, în loc de o lună de miere, de cât au parte cei care se căsătoresc, Carol I nu le va permite, nu le va dăruia „decât o zi”. El vrea doar „muncă” și „datorie” neavând nici o „înțelegere față de dorințele și de nevoile celor tineri”. Zicând cele de mai sus, Maria a observat în ochii iubitului ei soțior, Nando, „lacrimi”. Evident că Maria, atunci, la banchetul oferit de Wilhelm II, nu înțelesese „adevărata suferință ce se ascundea în vorbele bietului tânăr”. Dar, după ce se va stabili definitiv în România și va fi nevoită să trăiască la curtea regelui Carol I, va înțelege cu vârf și îndesat.

Sosit în Anglia, la sfârșitul anului 1892, Carol I va fi decorat. În vederea primirii decorației Jarretierei, Carol I fu nevoit să se îmbrace într-o ținută specifică, obligatorie pentru cei care primeau înalta distincție: „pantofi de bal și pantaloni scurți”. Carol I, obișnuit să se îmbrace doar într-o ținută militară, cu greu a acceptat să se conformeze obiceiului impus de secole la curtea regală a Angliei. Mai ales că regele României avea mare frică să nu răcească, fapt pentru care la ceremonia cu pricina fu nevoit „să poarte ciorapi de lână sub cei de mătase”. Astfel că, aflăm de la Maria, pe timpul ceremoniei „cuvnit cu Ordinul Jarretierei”, Nando și tânăra lui soție se uitau „mereu la picioarele lui ca să vedem dacă se ghicesc ciorapii de lână”. La ceremonia decorării

regelui Carol I, aflăm din memoriile Mariei că a participat „în acel costum de gală” și Ion Kalinderu, administratul Domeniilor Coroanei României.

Mariei și lui Ferdinand, apariția lui Ion Kalinderu (1840 - 1913) în ținuta de gală specifică Ordinului Jarretierei, li se păru o adevărată „arătare” plină de „mult haz”. Ion Kalinderu, „în pantaloni scurți”, așadar, i se păru Mariei „o arătare de neuitat”, fiind mic, „rotunjour, cu barba tunsă scurt și cu un nas de proporții pronunțate semitice”, dar afișând o siguranță de sine fără seamăn. Mariei i se păru că momentul când Ion Kalinderu fu prezentat reginei Victoria („legendarei bătrâne doamne”), a fost „o clipă fără seamăn” din viața lui.

După decorarea de către regina Victoria, aflăm că regele Carol I a mai stat „câteva zile la Londra”, întâlnindu-se cu „personalități de seamă”, dar și cu vizitarea unor instituții „folositoare și însemnate cu banca Angliei, monetăria, docurile”.

Nuntă la Sigmaringen

(29 decembrie 1892)

Așa cum am notat ceva mai sus, nunta lui Ferdinand și Maria a avut loc în ziua de 29 decembrie 1892 la castelul familiei mirelui, Sigmaringen. Despre evenimentul respectiv, căci a fost cu adevărat un eveniment nu doar pentru cei doi tineri, fericiți îndrăgostiți, ne-a lăsat mărturie avizată, de primă mână, însăși mireasa din ziua de 29 decembrie 1892: Maria, nepoata reginei Victoria a Marii Britanii și Irlandei și împărăteasa Indiei.

Mireasa, Maria de Edinburgh, avea 17 ani și două luni, iar mirele, Ferdinand, 28 de ani și patru luni. Victoria, bunica Mariei, avusese dorința ca Maria să se căsătorească, ca și alți nepoți ai ei, în capela familiei regale britanice din Windsor, căsătorie în stil protestant. La 1892, pe acest tărâm, femeile nu aveau un cuvânt hotărâtor, așa cum se vor petrece lucrurile în epoca odiosului feminism atoatedistrugător și totalitar din final de secol XX și început de secol XXI, iar dorința venerabilei regine Victoria a putut fi ignorată. Familia Hohenzollern și-a impus punctul de vedere, după care căsătoria lui Ferdinand va avea loc doar la castelul Sigmaringen și nici într-un caz în altă parte, fie acea parte și celebrul Windsor...

Spre nuntă, din Anglia, Maria a plecat, cu mari regrete, însoțită de un întreg alai familial - „mulți la număr”, în care trona mama ei. Au depășit strâmtoarea Calais, iar până la Coburg și Sigmaringen au călătorit cu trenul, înghesuindu-se „toți în vagoane de clasa întâi”. Tânăra mireasă ne povestește că vagoanele, chiar fiind și de clasa întâi, erau „lipsite pe vremea aceea de confortul cel mai elementar”. Ce-o fi avut în vedere răsfățata

Missy, când nota acestea, nu pot ști, dar bănuiesc. Crescută într-un lux orbitor, slujită de o armată de slugi, obișnuită doar să poruncească și să i se îndeplinească repede orice capriciu, orice dorință, desigur că Mariei i s-o fi părut o imensă tragedie călătoria în vagoanele de clasa întâi, loc în care capriciile ei isterice nu puteau fi împlinite pe loc. Așa că, o tragedie autentică a însemnat călătoria ei și a clanului familial ce o însoțea spre locul de baștină al „sfiosului” Ferdinand.

La „tragedia” vagoanelor de clasa întâi s-a adăugat și faptul că destinația lor, Coburg și Sigmaringen, se afla „pe mici linii laterale” de cale ferată, linii unde se folosea o „locomotivă veche și hodorogită”, iar vagoanele, ce nenorocire!!!, „n-aveau coridor”. Călătoria de la țărmul mării Mânecii și până la destinație a durat mult, „aproape o zi și o noapte”. Greu le-a fost îndeosebi că pe jos, podelele vagoanelor nu aveau „covor”, iar prețioasele odrasle regale nu aveau cum și unde să-și facă toaleta de dimineață.

Era un ger năprasnic, iar frigul desenase flori de gheață pe geamuri, „lungi și frumoase ramuri de scaieți, cu un desen minunat”. Îi va veni inima la loc, nubilei și nobilei Maria, pentru că înainte de a ajunge la destinație, înaintea clanului regal fusese trimis „vagonul regal”. Presupun că vagonul cu pricina fusese trimis de regele Carol I al României, sosit înaintea lor la Sigmaringen, însoțit de un anturaj numeros, format din elita politică a României.

Vagonul regal i-a oferit Mariei ocazia de a-și „desăvârși găteala, în fața unei adevărate oglinzi”, să șteargă, nu-i așa, „ultimele urme ale acestei neplăcute călătorii”. Spusele tinerei Maria, iritarea ei supremă, ca să nu zic isteria ei adâncă, provocate de o banală

călătorie cu trenul, vorbesc multe despre personalitatea ei și disprețul specific epocii respective față de viața de toate zilele și de oamenii de rând! Se știe, odraslelor regale, li se cuvin doar privilegii, confort maxim și împlinirea imediată, pe loc, a oricărei dorințe sau capricii!

Așadar, în gara din Sigmaringen, Maria va coborî într-o ținută impecabilă, căci, nu-i așa, protocolul strict prevedea ca la gară să ajungă „în costum de gală”.

La gară, clanul regal britanic fu întâmpinat de regele Carol I, alături de el fiind „o suită numeroasă, membri ai Casei Regale și ai guvernului, generali, persoane oficiale”.

În fața atâtor celebrități, orgolioasa Maria ne mărturisește că se simțea „mică, stângace, pierdută”. La sosire, chiar pe peron, Maria constată că „viitorii supuși”, cu toții vorbeau o limbă franceză impecabilă. Faptul o făcu să regrete că a fost neglijentă la lecțiile de franceză.

Domnii din anturajul lui Carol I, ne spune Maria, i-au spus „cuvinte măgulitoare”, fapt ce o făcea să fie „și mai sfioasă”, căci, nobila copilă nu fusese obișnuită la curtea regală britanică „cu complimentele curgătoare ale raselor latine”!!! Vai!!! Biata copilă!!!

În întâmpinarea tinerei mirese, și viitoarei regine a României, pe peronul gării din Sigmaringen, erau prezenți, după cum ne povestește mult mai târziu Maria, pe lângă Carol I, Lascăr Catargiu, primul ministru al României, ca un „boier bătrân”, „măsurat în mișcări, încet la vorbă” și care i se păru că seamănă cu „un Clemenceau domesticit”, Alexandru și Jacques Lahovari, George Cantacuzino, căruia Maria îi zise „*Nabadul*”, nu *Nababul*”, P. P. Carp, aceștia își amintea Maria, peste

ani, și care i-au părut „niște măști”, dar măști deloc „prea frumoase”, dar binevoitori și zâmbitori.

Dintre toți românii veniți la gară în Sigmaringen s-o întâmpine cel mai frumos i s-a părut Mariei „generalul Florescu”, bărbat cu „barbă bine îngrijită” și mustăți lungi după „moda lui Napoleon al III-lea”. P. P. Carp i se păru tinerei prințese cu un cap „ciudat croit”, nas de „acvilă” și privire zâmbitoare, binevoitoare, foarte puțin ceremonios în sens de prețios, pompos. Șeful Casei Militare Regale, generalul Vlădescu, îi păru Mariei bărbatul perfect: marțial, voinic, mustață impunătoare, și care general s-a străduit să o facă pe Maria și surorile sale să „rădem din toată inima”. Mai remarcase nepoata reginei Victoria și pe Ion Kalinderu, care se distingea prin siguranță de sine excesivă parcă ar fi vrut să spună tuturor „neasemănata favoare de care se bucura”.

Și doua doamne veniseră să o întâmpine pe Maria, Maria Cantacuzino și Maria Greceanu, ultima fiind aleasă de Carol I ca „doamna mea de onoare”. Ambele doamne, văduve și în vârstă, arătaseră, ne spune Maria, „o duioșie de mamă”, înțelegând, nu-i așa, cât de pierdută se va simți biata copilă „într-o țară străină”!!!... „Din alte țări” tot soseau musafiri „regali”. Marele Duce al Rusiei, Alexis, unchiul Mariei, alt unchi, Arthur, fiu al reginei Victoria, contesa de Flandra cu fiul „Albert” etc.

Împăratul Germaniei, Wilhelm II venise cu o „suită covârșitor de numeroasă”. Kaizerul, ne spune Maria, avea apucături de „despot”, era strident și dădea de înțeles tuturor că el e stăpânul. Oamenii din suita împăratului, ne spune Maria, erau „peste măsură de chipeși”, cât și deosebit de „frumoși”. Mai aflăm că Wilhelm își schimba uniforma „de mai multe ori pe zi”. Unchii Mariei, cât și părinții ei, nu-l puteau suferi pe Wilhelm pentru „apucăturile lui de tiran”, știind să se

poarte în așa fel încât jighea „chiar oaspeții regali din țări străine”.

Cât despre nubila mireasă, aflăm, deloc surprinzător, că avea o mare fericire în „rochiile cele noi și frumoasele mele bijuterii”, căci, nu-i așa, mămica ei cea scumpă îi dăruise „câteva din minunatele ei giuvaiere”. Și Maria făcea aidoma ca și Kaizerul german, doar că în loc de uniforme ea-și schimba de 5 - 6 ori pe zi rochiile! Lumea îi spunea adolescenței mirese că ar fi „frumușică”, dar, peste timp, privind fotografiile, Maria părea că nu avea „chic”. Rochia ei de mireasă era de mătase albă, groasă, fără lustru, „cu foile în formă de clopot”. Nu-i plăceau deloc miresei noastre „valurile de dantelă”, purta un „voal de tul” prins, se putea altceva, într-o „diademă de diamant”. Iarăși privind pozele de la fericitul eveniment, Maria găsea că, atunci, era prea slăbuță, prea „fetișcană”, neavând nimic grandios. I se părea chiar atunci, la 1892, că se juca „de-a cucoana”.

Înainte de celebrarea cununiei religioase, Mariei și lui Ferdinand li se dădură „apartamente oficiale”, dar în clădiri diferite, nepermițându-se „ca mireasa și mirele să locuiască înainte de nuntă sub același acoperiș”. Are ochi, totuși, tânăra și deloc fericita prințesă, între zecile de felicitări, audiențe și prânzuri de gală, să observe că Der Onkel și fratele ei, Alfred, discutau mult împreună simțindu-se „atrași unul de altul”.

Prima ceremonie religioasă care avu loc fu cununia catolică ce se desfășură într-o biserică aflată în interiorul castelului Sigmaringen. Slujba i se păru Mariei, dar nu știm dacă și lui Ferdinand, lungă, interesantă și solemnă. Muzica de la ceremonie a fost de înaltă calitate, iar „mulți preoți” s-au străduit să dea ceremoniei fiorul metafizic necesar grandiosului eveniment.

Maria și Ferdinand au stat pe scaune chiar înaintea altarului, dar, conform cutumei, mare parte din slujbă tânăra pereche „o ascultaserăm în genunchi”. Cântecele latinești de la slujbă au învăluit-o pe Maria într-o liniște măreață, ocrotitoare, reușind parțial să-i liniștească temerile, dar și să-i strecoare în inimă oarecare nădejdi.

Nu reuși însă ca inima ei să nu bată „plină de îngrijorare”!!! Slujba religioasă protestantă s-a ținut într-un mare salon al castelului, serviciul religios fiind realizat „de-un preot monah”. După ceremoniile religioase, cei doi tineri petrecură câteva „zile de miere” într-un castel de vânătoare, nu departe de Sigmaringen, Krauchenwies. Castelul era o reședință regală, înconjurat de păduri, într-un cadru romantic. Castelul Krauchenwies i se păru Mariei o „căsuță” drăguță, lipsită de cele necesare traiului. Ei doi erau singuri, în miezul iernii, foarte sfioși, neavând „chiar nimic de făcut”. Deși trecuseră decenii de la fericitul eveniment, atunci, când își scria memoriile, Maria nu-l iertase pe „Nando”, care, „nefiind un om prea vesel din fire, nu-i dădea nimic în gând pentru a o face să treacă plăcut timpul unei soții atât de copilăroase”.

Din cele de mai sus, înțelegem că pentru Maria, chiar în zilele imediate căsătoriei, nu era suficientă dragostea lui Ferdinand. Vroia altceva!!! Ce? Nu ne-a spus, dar nu ezităm în a nota că „altceva-ul” pe care nu-l găsisese la Nando, ea, Maria, îl va găsi cu vârf și îndesat la zeci de bărbați, în deceniile următoare!!!

Căci, nu-i așa, nu scrisese o mare admiratoare a Mariei, Lilly Marcou, în cartea dedicată fiului cel mare al acesteia, Carol, că prințesa britanică a fost obsedată toată viața de „acest hedonism funciar”, făcând ca „întreaga ei viață să fie o eternă plăcere”?

În acele zile „de miere” de la castelul Krauchenwies, Maria și-a dat seama, în sfârșit, că Nando al ei era mistuit „de-o dragoste grozavă, aproape chinuitoare”. Și ea, Maria, răspunse iubirii lui, dar într-un mod „naiv”, căci, deja, o „apucase un dor dureros de mama și de Ducky...”. Se simțea singură, izolată, pierdută în „acel mic castel depărtat”. Zilele îi păreau foarte lungi/ iar sufletul ei era gol, deșert. Aștepta ceva ce nu mai venea...!

Nu dură mult și „marea” singurătate a celor doi însurăței e spartă de sunet de „zurgălăi”. Venea mama și familia ei la castelul Krauchenwies. Își îmbrățișa mama cu putere, care, la rândul-i, îi spuse că se va obișnui „cu situația de soție”.

Când revin la Sigmaringen, se dă un mare bal în cinstea noastră” unde, desigur, dansul, muzica și veselia erau peste tot. Toată tevatura nu putu să-i ascundă tinerei și deloc fericitei (!) mirese că clipa amară a despărțirii de familia ei se apropia. Reține, ca o ultimă scenă scumpă, cum mama ei îi „dădea ultime sfaturi și câteva îndemnuri” sfiosului ei Nando, „cum trebuia să se poarte cu soția lui, prea de tot copilă”!!!

„În acea țară depărtată”, adică România, Maria nu pleca singură cu Ferdinand. Mama ei îi stabili ca doamnă de onoare pe „lady Monson”, la care adaugă pe colonelul Howard, „ofițer în Garda Neagră, pe care îl cunoscusem în Devenport”. Când trenul ce trebuia să-i ducă în România porni din „gara de la Coburg”, Maria e cuprinsă de o durere „aproape mai mare decât o puteam răbda”. Își văzu familia, înșirată pe peron, „papa, mama, Alfred, Ducky, Sandra, Baby Bee”, alături de care se găseau, desigur, slugile „în livrelele lor de gală, cu pălăriile în mână”. Își înăbuși cu greu un țipăt de disperare când văzu că iubita ei familie dispărea la

orizont, a căror membri „se făceau din ce în ce mai mici”. Se apleacă cât putu de tare „peste fereastră” să-și zărească încă iubita familie. Din tren, fortăreața Coburg îi apăru pe un cer înghețat, dar de plumb. Plecase! În sunetul roților de tren, o mână se așeză pe umărul Mariei. Nando avea și el ochii în lacrimi.

Nu-și părăsise și el căminul pentru „o țară depărtată, care nu era încă a lui?...”, nota cu agerime specifică deșteptăciunii ei, Maria.

Ferdinand și Maria călătoresc spre România

Tânăra și nu prea fericita pereche, sau pe jumătate fericită, a plecat din Coburg spre România cu un tren pus la dispoziția lor de regele Carol I.

Înainte de a urmări călătoria celor doi spre țara care-i aștepta cu emoție și nerăbdare, voi spune câteva cuvinte în legătură cu perechea regală Maria - Ferdinand.

Nu am nicio îndoială că această căsătorie a fost una aranjată, fiind gândită ca un eveniment în primul rând politic. În lunile cât Ferdinand a stat în Germania, iubirea lui față de urmașa mării familiei a Văcăreștilor se estompase. Iar după ce „căprioara” Maria i-a fost adusă în bătaia puștii, „sfiosul” Ferdinand n-a mai avut ochi decât pentru Ea.

În lunile premergătoare căsătoriei, din primăvara lui 1892 și până în decembrie același an, la München, Londra, Coburg sau Sigmaringen, dragostea lui Ferdinand către nepoata reginei Victoria a devenit flacăra arzătoare. Ferdinand o iubea pe Maria, nu încapă îndoială... Dar Maria pe Ferdinand? Iată întrebarea...!, cum ar exclama îndepărtatul și nefericitul nostru Hamlet...

Desigur, nu voi ezita să dau un răspuns cât se poate de clar... Maria nu l-a iubit pe Ferdinand deloc. S-a căsătorit cu el pentru că așa au hotărât cele două familii, și din rațiuni pe care ea, sunt sigur, atunci, nu le înțelegea. I-a acceptat dragostea, fiind măgulită că un prinț dintr-o veche și celebră familie o iubește. Din *Memoriile* sale reiese limpede indiferența ei față de iubirea „sfiosului” ei Nando...

Maria voia un alt tip de bărbat, nu un timid în exces, un sfios, căruia îi tremura sufletul și vocea când îi

vorbea. De aici, din această totală nepotrivire dintre așteptările sale privitoare la bărbatul iubit, și ceea ce era nefericitul Ferdinand, au izvorât frustrările prințesei Maria. La 17 ani ea e iubită, se căsătorește în stil grandios, e încărcată de onoruri și de lux, dar e... disperată. Rețineți, vă rog, plictiseala, nemulțumirea nici măcar mascată despre care Maria vorbește în cele câteva „zile de miere” trăite doar între patru ochi cu „sfiosul” ei Nando, la castelul Krauchenwies... nu „Krauchenweis”, cum greșit notase un autor.

Maria s-a măritat cu Ferdinand din calcul politic. Știa, iar dacă nu știa i s-a spus de „mama” și scumpul ei „papa”, că odată prințesă moștenitoare la tronul României, cândva va ajunge regină. Iar luxul, privilegiile, bogățiile erau apanajul sigur al unei regine... Mai ales că ea descindea dintr-o familie de două ori imperială, rusă și britanică...

Cât despre „sfiosul ei principe Ferdinand” nu-și făcea griji! El va face ea să accepte tot ceea ce ea va hotărî și va vrea, așa cum, de altfel, s-a desfășurat în realitate viața lui Ferdinand cu Maria de-a lungul următorilor 34 de ani, adică până la moartea soțului ei mult înșelat și batjocorit...

Căci, nu cred să fi existat în toată istoria lumii bărbat mai înșelat, disprețuit și umilit așa cum a fost prințul și apoi regele României, Ferdinand, întregitorul de Țară, de către „nobila” lui soție, Maria.

Călătoria Mariei, cu Ferdinand alături, spre „țara cea depărtată” i s-a părut „lungă”, plină de ger și zăpadă. „Ger și zăpadă peste tot, iar în inimă o nespusă durere, care nu voia să contenească”. Nu v-am spus? Iată, „nespusă durere”, la o prințesă încărcată de toate privilegiile, căreia nu i se refuza niciun capriciu... De ce „durere”? V-am spus și vă rog să găsiți și

dumneavoastră alte explicații... E agasată că „soțul meu”, în sfârșit „fericit să mă aibă”, o ținea izolată de „suita noastră”. Vagonul în care călătoreau era „bine încălzit”, erau de capul lor, dar călătoria i se părea „lungă” și zilele treceau greu...

Ardea de dorința de a sta de vorbă cu doamna ei de onoare, Monson, și cu cealaltă doamnă de onoare, Greceanu, dar... „Nando... prea îndrăgostit” nu-i dădea voie. Nu știa cum să-și imagineze cum era țara către care mergea și căreia ea îi zicea „acolo”. Nando nu-i dădea „lămuriri”, căci nu era în firea lui să lămurească pe cineva neștiutor.

Pe 21 ianuarie 1893, Ferdinand și Maria se opresc la Viena pentru a-i face o „vizită oficială” împăratului Franz Joseph (1849 - 1916), pe care, nu-i așa, regele Carol I „îl prețuia cu deosebire”. România lui Carol I, deja știa Maria, era profund influențată de Curtea de la Viena, de politica acesteia. Carol I, după cum va constata mai târziu Maria, avea o singură pasiune: politica. Acestei pasiuni el i-a jertfit totul, așa cum a constatat cu neplăcere adâncă tânăra prințesă.

Peste ani, la ora când își scria memoriile, regina Maria va regreta că amintirea acelei vizite „la strălucitoarea și imperiala Curte” a Habsburgilor era „atât de ștearsă”. Împăratul Franz Joseph îi apărui Mariei „zvelt, elegant, cu un trup minunat croit”, dar cu umerii îndoiți și cu capul plecat. Era foarte curtenitor, sobru, cu puțin chef de vorbă. O impresionă una dintre arhiducese, Maria Theresa, soția fratelui mai mare al împăratului, „falnică și cu ochi de gazelă”.

Reținu, apoi, pe fratele lui Franz Ferdinand, Otto, fratele viitorului împărat Carol ce va fi „detronat de revoluția în urma războiului mondial”. La Viena, Maria auzise vorbindu-se „despre viața destrăbălată” a lui

Otto, și, cu toate că „nu înțelegeam noțiunea reprezentată prin cuvintele „o viață destrăbălată” se uita cu mare interes la el...!

Masa oferită de împărat tinerei și princiarei perechi a fost cu adevărat împărătească: servicii de aur, flori minunate, farfurii din porțelan vechi, muzică de înaltă calitate la care se adaugă „lumina revărsată din belșug peste tot”. Nu reținu cum arăta „sala banchetului”, din cauză că Missy tocmai trăia o autentică... „tragedie”. Delicata și scumpa ei „rochie trandafirie”, la coborârea din „trăsura imperială”, fu murdărită „de o mare pată de păcură”! Așa că, tânăra prințesă nu fu deloc interesată de banchet, de participant și nici „de însuși împăratul”, ci doar de acea „pată”...!

Nu cred că impozantul și atât de versatul împărat Franz Joseph și-ar fi spus în sufletul său, compătiment-o pe „fragila Missy”, că „diafana prințesă” mergea să trăiască „printre semi-barbarii de români”, așa cum inventa cu totul aiurea o apologetă necondiționată a fiului mai mare al Mariei, Carol II.

După banchetul împărătesc oferit de Franz Joseph, tânăra pereche își continuă drumul spre România, „țara depărtată” și care era „acolo”. La Predeal, Maria a înțeles că „ceasul cel de cumpănă se apropia”. Imediat cum a ajuns pe pământul României, la Predeal, „pe atunci granița dintre România și Ungaria”, Maria a observat mulțime de „steaguri, o gardă de onoare, muzică, lume multă și urale”. Au urmat discursuri solemne, intonarea imnului național de muzica armatei, în zgomotul asurzitor făcut de sute de oameni ce „veniseră din satele învecinate”. Era un frig năprasnic, iar ea și Ferdinand, la geamul vagonului, priveau la sutele de oameni, bărbați și femei, țărani, „acoperiți cu mantale lungi, înflorate în culori felurite”. Femeile o impresionară cu valurile lor

albe purtate pe cap, dar și cu „basmale viu colorate”. Ceremonia de la Predeal, ne spune tânăra prințesă Maria, s-a repetat în toate gările care au urmat până la București.

Dar adevărata ceremonie oficială, de primire, nu avusese loc. Ea urma să se petreacă într-un cadru festiv, grandios, în prezența regelui Carol I și a guvernului la sosirea la București. La București, tânăra și parțial fericita pereche regală a sosit în ziua de 23 ianuarie 1893. În vederea intrării pentru prima dată „în noua ei capitală”, Maria se îmbracă în tren într-o rochie verde de catifea, peste rochie își luă o mantie lungă de catifea aurie, căptușită, desigur, cu „blană de vulpe”, cu un guler alb uriaș din care capul ei abia se mai zărea. Iar ca „o încoronare a întregului” se adaugă „o micuță tocă de aur împodobită cu ametiste”. La sosirea în țară, Maria venise cu două cameriste, una englezoaică, Louise Andrews, iar alta germană, Louise Lang, care nu peste multă vreme de la sosirea în România au ajuns „dușmance înverșunate”.

Trenul regal ajunsese cu mare întârziere din cauza marilor „troiene de zăpadă”, cu toate că mii de soldați fuseseră puși „să curețe linia”. Trenul intră în gară, încetinind, țipând prelung, iar cei doi tineri însurăței puteau auzi muzica și uralele sutelor de soldați înșiruiți pe peron.

La momentul decisiv, Maria îl strângea cu putere de mână pe Ferdinand, fiind gata să-i dea lacrimile de emoție. Uitându-se pe fereastră, văzu chipurile soldaților „voinici, oacheși, mici, cu ochi negri vioi și dinți foarte albi”. Erau ostașii vânători de munte ce-l aveau comandant chiar pe Ferdinand, care, cu prilejul căsătoriei, fusese avansat maior.

Când trenul se opri, Maria ne spune că muzica și uralele „ajunseră asurzitoare”. Ostașii făceau cel mai mare zgomot. Strigau „Ura!” cu gurile larg deschise, „arătând șiruri de dinți albi și puternici”. Este puternic impresionată de strălucirea ochilor acestor bravi soldați, care strigau neîncetat „Ura!”. Așa vor striga, notează Maria, și „în acea cumplită iarnă 1916 - 1917, când nu mai erau decât o umbră tragică a ceea ce fuseseră înainte... biete rămășițe ale mândrelor noastre regimente”. „Nando”, ne spune Maria, sări pe peron primul, fiind întâmpinat cu bucurie de regele Carol I; „cu căldură”, ne spune ea. Regele o ajută pe Maria să coboare din tren, după care, minune, „mă strânse la piept”. Îl simți tremurând, pe regele Carol I, omul stăpânit și sobru; era copleșit de emoția evenimentului, regele...

La gară era tot guvernul, în frunte cu primul ministru, Lascăr Catargiu. Și Nicu Filipescu, primarul Bucureștiului, îi ură bun venit Mariei, corpul profesoral al Universității, reprezentanți ai Bisericii și Justiției. Nu lipseau și doamnele din înalta societate în ținute elegante, luxoase. Acestea o îngropară pe Maria „sub o ploaie de buchete mari” de flori. Fu călcată, cu picioarele, prețioasa sa rochie, de „sute de picioare grăbite”, fiind împinsă în toate părțile „căci primirile românești sânt călduroase”.

Chiar de la început, Maria e impresionată „de tipurile de frumusețe românească”, femeii oacheșe cu înfățișare orientală. Doamna Răsti, soția prefectului de poliție, o tulbură atât de tare, încât, ne spune Maria, „nu puteam să-mi iau ochii”. De la ea, firește.

N-au lipsit de la primire P. P. Carp, generalul Vlădescu și Ioan Kalinderu, care arbora pe „ființa lui rotunjoară” marele Cordon al Stelei României. De la

gară, au mers la Mitropolie, unde s-a oficiat un „Tedeum”. Până la mitropolie au fost duși „într-o minunată trăsură de argint cu albastru”, trasă de patru mari armăsari rusești negri. „Tedeumul” i s-a părut o ceremonie grandioasă. Au impresionat-o biserica întunecoasă, frescele străvechi, candelarele și sfeșnicele de argint. Mii de ochi erau ațintiți asupra ei. Își făcu cruce cu evlavie, așa cum o povățuise mama ei, sărutând crucea și icoanele. Se simțea tare mică și singură în mijlocul mării mulțimi. De la Mitropolie, alaiul trecu pe străzile capitalei, în ura lele armatei și mulțimii de români. La fiecare etaj, în balcoane, văzu fâlfâind, unul lângă altul, steagul românesc și cel englezesc. O podidiră lacrimile de emoție. Încă o dată se simțea o biată mică străină, într-o țară străină”. Ajunsă la palatul regelui constată că acesta nu era „o clădire impunătoare”, ci joasă și lipsită de măreție. Li se arătară „apartamentele preparate pentru noi”, unde o impresionează neplăcut mobila din camere, lipsită „total de gust”. O cuprinse o adâncă disperare când văzuse cum erau „mobilate din nou” camerele pentru ea și Ferdinand. Constata în aranjamentul mobilelor o lipsă „de gust germanică în forma ei cea mai izbitoare”. Era vorba de un stil ce combina stilul medieval german - „altendeutsch” cu rococo. Rezultatul, pentru exigenta nepoată a reginei Victoria, nu putea fi altul decât un adevărat „dezastru”.

„Suferința” provocată de mobilatul camerelor, căci, ne convinge Maria, a simțit, văzând apartamentul rezervat lor, o durere fizică ce-i dăduse palpitații la nobila ei inimă! Camerele apartamentului i se păreau întunecoase, sufocate de mobilier neprimitor, cu multe uși și ferestre, improprii „traului zilnic”, neavând nici măcar un colț cu o floare sau un șemineu-cămin, cu „un foc deschis”, desigur.

Carol I o conduse în apartamentul rezervat lor, o strânse „încă o dată în brațe” și spuse că, după părerea lui, a lui Carol I, pentru ea, pentru Maria, ziua când a sosit în România va fi una a destinului, iar marea fericire tocmai o va cotropi! După ce rosti cuvintele de mai sus, Carol I părăsi camera, iar pe „fericita” prințesă, așezându-se pe un scaun, o cuprinse disperarea... Nici „sfiosul” Nando, care era lângă ea nu putu să-i limpezească negura din suflet.

Ești obosită, cred, îi zice blând Nando... Te înțeleg bine. Atâtea ceremonii oficiale, toate obositoare, toate nesuferite...”.

Da... Ceremoniile mi s-au părut prea lungi, de-abia șopti Maria cu ochii în grosul covor al camerei. Nando,... nu te supăra, aș dori să mă odihnesc. Vreau să rămân singură, spuse prințului moștenitor, tot cu voce șoptită, și tot cu ochii ascunși de pleoapele ei frumoase, Maria...”.

„Desigur”, se conformă imediat Ferdinand... „Mai ales că diseară „Unchiul” și guvernul va da un „mare banchet” în onoarea noastră”.

Dintre zecile de ceremonii oficiale la care a fost nevoită să participe Maria, alături de Ferdinand, una singură i-a produs o reală bucurie, dublată de plăcere și care i s-a părut „pitorească”. Anume, ea și Ferdinand au fost nevoiți să cunune „treizeci și două de perechi de țărani” din cele treizeci și două de județe câte existau atunci în regatul României. Cununiile s-au petrecut la Mitropolie, Mariei părându-i-se un eveniment deosebit în primul rând „datorită strălucitorului port țărănesc” și a zecilor de lumânări aprinse în biserică. După ce Maria și Ferdinand au cununat cele 32 de perechi, tinerele perechi s-au urcat în căruțele lor țărănești, trase de boi frumoși, mari, cu coarne imense, poleite, trecând „pe

sub ferestrele palatului”. Ceremonia a umplut-o de fericire pe Maria, căci, ne-o spune fără echivoc, chiar de la început „mă simții puternic atrasă de către țărani, plugari voinici și răbdători”.

Această paradă țărănească, ne transmite peste timp Maria, i-a plăcut mult, în comparație cu multele și marile recepții ale doamnelor bucureștene, adunate la un loc „pentru a-i fi prezentate”. Doamnele bucureștene erau înșirate pe două rânduri, iar Maria, la brațul lui Carol I, a trecut prin fața lor în toată lungimea mării săli de bal. A fost prezentată fiecărei doamne, numele și numărul lor părăndu-i-se „legiune”, fiind suficient care „să înspăimânte și inima cea mai vitează”.

După ce trăise câteva luni în România, Maria simte că țara unde venise nu era „nicidecum țara romantismului”. În noua țară totul i se păruse a fi doar opreliști, stavile și „politică”, iar scumpul ei Nando i se părea a fi fost un „prinț moștenitor atât de leal” cum n-a mai cunoscut lumea. Leal lui Carol I, firește, ne spune prințesa Maria, de care Ferdinand asculta cu sfințenie „în toate cele” și îi urma orbește „părerile”.

Scoasă din mediul ei englezesc, unde avusese cu totul alt stil de viață (înot, alergări la galop, cu caii, excursii, scrimă, distracții peste distracții), și așezată la curtea unui rege sobru, rece, zgârcit și tiranic, desigur că primele luni petrecute de Maria în România i se părură „monotone, cenușii și apăsătoare”. Lucrurile, pentru ea, se vor schimba în bine, nu peste mult timp.

O prințesă prolifică

Desigur, o femeie tânără, deșteaptă și cu o puternică personalitate, cum era Maria, rigorile și sobrietatea stilului de viață impus de Carol I la Curtea sa nu puteau decât să o nemulțumească. Nando era supus, umil înaintea lui Carol I. La fel și restul lumii.

Interdicții, pânde, supravegheri, observații, toate au provocat-o pe nepoata reginei Victoria. Nu era ea persoana să se conformeze rigorilor unui protocol osificat, plin de interdicții. Alergatul cu cai, marea ei pasiune, nu era privit cu bunăvoință de Carol I, iar faptul că Maria galopa nebun, alături de soția lui Take Ionescu, o englezoaică „înaltă”, și ea împătimită de călărie, i-au deschis noi orizonturi în viața ei searbădă.

Încet, dar sigur, va cunoaște multe doamne din înalta societate bucureșteană, iar printre primele care au atras-o a fost Elisa Marghiloman, „născută prințesă Știrbei”. Numai că Nando nu era deloc de acord ca soția lui să aibă „vreo legătură mai intimă” cu vreo doamnă din societatea înaltă bucureșteană, fapt care-o determină să accepte o viață „cât se poate de singuratică”.

Destinul a ajutat-o pe prințesa Maria, ca și pe mama ei sau bunica Victoria, să aibă mai mulți copii. În total a născut șase copii: Carol II (1893), Elisabeta (1894), Mărioara (1900), Nicolae (1907), Ileana (1909), Mircea (1913). Este de domeniul adevărului absolut, știut de o întreagă lume, că Maria a avut o viață intimă în afara căsătoriei extrem de aglomerată, iar relațiile, mulțimea relațiilor ei extraconjugale, l-au nemulțumit profund pe Carol I. Dar pe soțul ei, Ferdinand? Iată întrebarea! Și regina Elisabeta, deși o mare iubitoare a unei oarecare libertăți pentru femeile de sânge albastru, n-a ezitat să-i

reproșeze dur și des Mariei viața ei intimă extrem de agitată. Asupra unor relații extraconjugale ale Mariei voi stăruii atunci când vom avea prilejul, neocolind întrebarea directă: câți din cei șase copii ai prințesei Maria au fost și copiii lui Ferdinand? Viitorul Carol II e sigur. Elisabeta? Ceilalți? Mai degrabă nu. Ileana e fiica lui Barbu Știrbei, Nicolae nu se știe al cui, iar opinia publică a avut ce comenta când, în anii primului război mondial, la fereastră fiind Elisabeta și Ileanuca, prima își invită sora să vină repede la geam: „Vino să vezi pe tatăl tău”. Barbu Știrbei tocmai sosise cu mașina la palatul regal, iar cei doi copii l-au urmărit cum coboară din mașină, îndreptându-se, sigur pe sine, spre apartamentele reginei Maria. Observ că, chiar în acei ani ai războiului mondial, fericirea și siguranța de sine a lui „nenea Barbu” (*Copiii Mariei și, hai să zicem, ai lui Ferdinand îi spuneau lui Barbu Știrbei „Nenea Barbu”*) vor dispărea în neant după ce regina Maria a decis să-l facă fericit și pe colonelul canadian Joe Boyle. Mărturia aparține lui Constantin Argetoianu, așa cum vom vedea mai încolo, dar a ne îndoi de cele scrise de marele bandit politic citat nu este o soluție recomandată.

Până atunci însă, să revenim la primul an al căsniciei Mariei cu Ferdinand, observând că, urmare a celor câtorva „zile de miere” pe care cei doi le-au trăit izolați la castelul Krauchenwies, la începutul anului 1893, și unde prințesa noastră a constatat că este profund nefericită, ea a rămas însărcinată. Faptul însemna un eveniment istoric, crucial, în primul rând pentru regele Carol I, ce-și dorea de ani de zile un moștenitor la tronul României. Și iată că însuși moștenitorul lui, Ferdinand, era pe cale să-i aducă liniștea și bucuria: dinastia fondată de el la Dunăre și Carpați va prinde rădăcini adânci prin nașterea copilului

Mariei. Carol I nu avea nicio îndoială: noul născut va fi băiat.

Subliniem că, în primele luni ale anului 1893, Maria și Ferdinand au trăit la București, la palatul regal, sub autoritatea și controlul lui Carol I... „O viață mohorâtă”, ne spune Maria, spartă, când și când, de diferite mici evenimente cum ar fi: prima ei „sfântă împărtășanie” în primăvara lui 1893, cu prilejul Paștelui, la „biserica germană protestantă”, vizitarea forturilor „care încercuiesc Bucureștii” sau o excursie la „o mănăstire așezată afară din București, printre bălți și mlaștini”. Prima ei împărtășanie, după așezarea în România, a fost cât pe ce să lase tronul României fără al doilea prinț moștenitor, ce nu se născuse încă, iar spaima trasă de Carol I, cu acest prilej, ne face să fim mai îngăduitori cu asprul, recele, tipicarul prim rege al României.

Așa, la biserica germană protestantă, unde a mers prințesa Maria, însoțită de „bătrâna mea doamnă de onoare” Greceanu, ea leșină, căzând pe podeaua respectivei biserici.

Leșinul ei produse spaimă, griji, agitație, „zăpăceală, vâlvă”. Doamna Greceanu, îngrozită, fugi la Carol I, vestindu-i tragedia. Maria fu dusă acasă. Ea îi zice „culcușul meu de refugiu”. Doamna Greceanu era sigură că Maria va avorta. Carol I, văzând cu ochii săi cum i se prăbușește nădejdea de a avea un al doilea moștenitor, „era gata să-mi smulgă părul din cap”. Alergă, ceea ce el nu făcuse niciodată, spre apartamentul Mariei, plin de spaimă și de temeri. Le găsi acolo pe cele două domnișoare de onoare, cele două Louise, germanca, și Louise, englezoaica, îmbulzite la patul suferindei, cu flacoane de săruri și „altele” în mâini. La doi pași, în spatele celor două domnișoare de onoare, Nando,

iubitorul soț, o privea pe Maria, „palid și îngrozit”, dar cu ochii „plini de iubire”.

Doamna Greceanu, domnișoarele Louise au anunțat verdictul. Mult așteptatul și neprețuitul moștenitor nu era în pericol. Se va naște la sorocul menit. Lui Carol I, și el nu departe de patul Mariei, i se luase parcă o imensă povară de pe chip. Speranța lui cea mare nu i se spulberase. Întâmplarea însă, și care a fost foarte aproape să lase dinastia fără moștenitor, l-a determinat pe Carol I să grăbească o schimbare în viața tânărului cuplu princiar: plecarea la munte.

Accidentul neprevăzut, și care produsese atâta îngrijorare la Curtea regelui Carol I, o făcu pe Maria să se rușineze de ea însăși și de întâmplarea a cărei protagonistă nedorită a fost. Văzând spaima, grijile, temerile, tevatura provocate de leșinul său de la biserica protestantă germană, o făcu să se rușineze. I se păru că ceea ce i se întâmplase, adică leșinatul în public, era exact ceea ce ea detesta așa de mult: leșinul, obligatoriu, ale unei domnișoare „de pe vremea reginei Victoria într-un roman al societății înalte”.

Evident, nu poate fi vorba de vreun roman de Charles Dickens sau de romanele sale, căci marile teme ale cărților sale nu cuprindeau viața, huzurul, privilegiile aristocrației britanice din epoca victoriană, ci doar dezmoșteniții soartei. Deci, prințesa Maria în mod sigur nu-l avea în vedere pe marele romancier citat, ale cărui cărți nici măcar nu le-a citit, când avea teama de ridicol, ci cine știe ce autor obscur englez de romane având ca temă viața în cadrul aristocrației imperiale britanice!

Vizitarea mănăstirilor din jurul Bucureștilor, Paserea, Cernica, Căldărușani, Snagov - o făcură pe Maria să schimbe aerul. Începuse să cunoască, puțin și timid, poporul acestei țări unde venise, stabilindu-se o

legătură, o relație secretă dintre ea și „această țară străină”, pentru care, ne spune, se va deștepta, treptat, „o adâncă iubire”.

Mutarea Curții regale la Sinaia - Peleş fu marele eveniment al sfârșitului de primăvară și vara anului 1893, pentru Maria și Ferdinand. Mariei i se păru că a intrat în rai. Aer, flori, oameni frumoși, munte, păduri uriașe. Ceea ce o izbi cu violență, în contrast cu „urâtenia îmbâcsită și prăfuită a Bucureștilor”, fu măreția, frumusețea priveliștilor, grandoarea munților Carpați.

La 1893, și încă un an, Maria și Ferdinand au trăit la Peleş. Palatul i se păru Mariei măreț, falnic, nepotrivit, credea ea, „pentru o locuință de vară”. Prea întunecos, bogat ornamentat, în exces mobilat, cu draperii sumbre. Carol I dăduse dispoziții să se pregătească o casă doar pentru Ferdinand și Maria, la „marginea pădurii”, numită „Foișor”, spre fericirea tânărului cuplu princiar.

La Sinaia, Maria nu se mai sufoca doar în preajma lui Carol I și Ferdinand, și ale căror interminabile partide de biliard le ura profund, mai ales că ea, Maria, se sufoca, privind la jocul lor, „cu fumul greu al țigărilor de foi”.

Apoi, față de București, unde luau masa doar ei trei, fapt ce-o plictisea pe delicata prințesă, la Sinaia, ne spune ea, demnitarii Curții regale luau masa cu regele și ei doi. Generalul Vlădescu o făcea fericită, cu prilejul meselor regale, cu glumele lui, cu mustățile lui lungi, și pe care-l cunoscuse la nunta sa.

Apropiindu-se vremea ca Maria să nască primul ei copil, toată Curtea regală intrase într-o așteptare neliniștită. Mama Mariei se gândi, ca, înainte de eveniment, să o trimită lângă ea pe sora ei mult iubită, „Ducky, sora mea, prietena mea, tovarășa mea,

nedespărțita mea”. După soră, urma să vină lângă Maria și mama ei, Maria Alexandrovna, „pentru marea împrejurare”.

Maria și Nando s-au gândit să o întâmpine pe sora Ducky, la frontieră, la Predeal, „unde era atunci „hotarul țării”. Au mers înainte ei cu o trăsură, trăsură trasă „cu poney norvegieni”, fapt ce era pentru ei „o adevărată expediție”.

Revederea celor două surori, la Predeal, sub privirea blândă a lui Ferdinand, o făcu să plângă de fericire pe Maria, o fericire, ne spune emotiva prințesă, care „se înrudea cu durerea”. În primele zile ale lunii octombrie, 1893, deoarece „marele eveniment” se apropia cu pași repezi, la Sinaia sosi și mama Mariei, Maria Alexandrovna. Între Carol I și mama Mariei au avut loc discuții, controverse, neînțelegeri în privința „doctorilor, infirmierelor și a multor lucruri” în legătură cu nașterea scumpului, neprețuitului moștenitor ce se pregătea să vină pe lume... Neînțelegerile dintre cei doi vor fi curmate de bunica Mariei, regina Victoria, care peste voința regelui Carol I trimisese în România „un doctor englez care să fie de ajutor nepoatei ei în marea încercare...”.

De voința reginei Victoria, care domnea peste imperiul britanic de peste 50 de ani, trebuia să țină seama neapărat și regele Carol I, mai ales că în epocă se știa de toată lumea că regina Victoria „își cam spunea cuvântul peste tot și în toate împrejurările”.

Astfel că, sub supravegherea unui doctor venit din scumpa ei Anglie, în noaptea de 15 octombrie 1893, la ora 1 noaptea, adică pe 16 octombrie 1893, prințesa Maria născu primul ei copil, așteptat cu atâta nerăbdare, copil ce va fi numit Carol, după numele „Unchiului”, desigur.

Dezorientată, slăbită, gata să plângă din motive nici de ea cunoscute, pierdută „în marele pat în stil Aldeusch”, Maria are momente de acută neliniște: „De ce atâta durere? Ce rost are viața și lupta pentru ea? Este firea omului (ea voia să zică natura, cred - G. M.) un dușman al lui? De ce suferință? De ce acea „groaznică durere?”. Interogațiile ei vor fi risipite repede când văzu lângă pat, aplecată peste ca, pe mama sa. Îl zări și pe Nando..., mai spre ușă, ce-i păru foarte „palid, iar doctorul englez, Playfair, tocmai își rostea satisfacția reușitei: „A mers ușor!”. Maria își întoarse capul la perete, gata să plângă, fiindu-i silă de o viață „în care putea exista asemenea dureri”.

Chinurile sufletești i le curmă aceeași mamă mult iubită, și iubitoare, care-i zise cu voce potolită: „Fii mândră de tine! Ai dat României un prinț moștenitor! Bucură-te! N-auzi tunurile? Ce fericit va fi poporul tău când va auzi 101 bubuituri de tun!”.

După mamă, și vocea lui Carol I se auzi veselă: „Ei, scumpă prințesă...! Ai câștigat o bătălie! Ai trecut prin foc! Ești, deja, un general victorios”.

Toată suferința ei, toate gândurile negre au dispărut repede când îi fu adus în brațe „micul suflet omenesc, nou-venit”. Auzi, și ea, în sfârșit, salvele de tun „regale” trase în numele moștenitorului mult dorit!

Micul Carol, sau, mai bine zis, viitorul Carol II, a fost botezat pe 29 octombrie 1893 într-o ceremonie fastuoasă, tocmai când Maria împlinea 18 ani. La botezul micului prinț, ne spune fericita mamă, au venit mulți demnitari români și străini, generali, chiar și servitorii Casei Regale. Dintre străini, ea notează numele lui Bernhard von Bülow, sir Charles Harding, Goduhovski, Fronton.

Carol II, încă de la naștere, ne spune mama lui, a fost un copil voinic, răsfățat, căci, împlinind dorința cea mai mare a lui Carol I, soarta Mariei din acea zi de 15/16 octombrie 1893 se schimbă profund. Îndeplinise, ne-o spune cu modestie (!!!) „cea mai scumpă dorință a poporului meu”. Născuse un moștenitor!

Nașterea prințului Carol a trezit mari speranțe în viitorul dinastiei, ca și al Țării, desigur. Atât de dorit, odată născut, copilăria lui a fost a unui copil răsfățat, bucurându-se de toate favorurile, privilegiile pe care putea să le aibă un copil dintr-o așa de înaltă familie...

Bârfele cu privire la Maria au și început să circule odată cu nașterea micului Carol. În acei ani, lumea din înalta societate bucureșteană îl credita pe colonelul Cocea, aghiotantul lui Carol I, ca pe tatăl adevărat al lui Carol II. În palatul regal din București, la Sinaia sau în palatul Cotroceni, după ce acesta devenise locuința părinților săi, micul Carol II și-a petrecut o copilărie lipsită de griji. Carol I, regina Elisabeta erau îngăduitori cu el, din motive ușor de înțeles. Îi treceau cu vederea toate șotiile. Carol I, posesiv, și cu simțul responsabilității dezvoltat, a luat în seama sa grija educării prințului moștenitor, excluzându-i pe Maria și Ferdinand. Desigur, faptul a supărat-o peste măsură pe Maria, iar reproșurile acesteia făcute lui Carol I n-au fost puține.

Este momentul să notăm că, chiar în ziua căsătoriei lui Ferdinand cu Maria, parlamentul regatului României a votat creșterea listei civile a lui Ferdinand de la 300.000 de franci - aur pe an, la un milion de franci - aur pe an. Tot după căsătorie, Ferdinand primește mai multe terenuri împădurite, palatul Pelișor (Sinaia) construit pe banii statului, cât și locul unde va fi construit palatul Cotroceni.

În legătură cu sumele de bani primite de Ferdinand și Maria, ca și membri ai Casei Regale a României, cum și alte favoruri ce le-au fost acordate odată cu nașterea lui Carol II, voi analiza câteva articole din presa de epocă, articole extrem de critice, pe dreptate, cu nemăsuratele privilegii de care se bucurau membrii familiei regale într-o societate românească în care sărăcia endemică era specifică majorității zdrobitoare a poporului român.

Un moment de cumpănă în viața familiei regale a României a fost boala gravă a lui Ferdinand din vara anului 1897.

Aflăm din aceleași neprețuite memorii ale reginei Maria că soțul ei a fost cuprins de „o formă virulentă a frigurilor tifoide”. Boala a fost așa de gravă încât toată lumea credea că prințul moștenitor Ferdinand va muri. Trei doctori s-au chinuit să-l țină în viață: Jean Cantacuzino, Buiuchin și Kremnitz (soțul Mitei). A fost salvat de la moarte doar pentru că i-au făcut injecții cu apă sărată în doze mari.

Convalescența lui Ferdinand fu lungă, iar după boală prințul moștenitor apăru transformat fizic radical: fața galbenă, suptă, găuri în obraji, încât soției sale, Maria, îi apăru „îngrozitor de schimbat”.

Când Carol II făcuse 7 ani, Carol I alesese, după capul său și fără a fi consultați în vreun fel părinții, o guvernantă pentru el, o persoană pe care Maria o va urî din toată inima sa. Maria o va numi „miss W”, adică miss Winter. Grosolană, cu înfățișare diformă, grasă, rea, poruncitoare, spioana lui Carol I, ne spune Maria, Winter nu permitea nici Mariei, dar nici lui Ferdinand să se apropie de copil.

Doi ani de zile avu în coastă Maria pe această guvernantă, ce crescuse și copiii casei regale din Olanda,

dar, înainte de toate, era foarte apropiată de familia reginei Elisabeta. Doi ani pe care Maria îi apreciază ca perioada cea mai neagră a tinereții ei, îndeosebi că miss Winter era omul de cea mai mare încredere a „Marelui Inchizitor”, cum îi spunea pe atunci, prințesa Maria, lui Carol I. După Maria, alegerea lui miss Winter ca și guvernantă a lui Carol II a fost o mare greșală, o greșală „de neiertat” a lui Carol I, care va aduce mai târziu „nesfârșite necazuri”. Copilul, credea Maria, a fost îndepărtat de părinți de aceeași miss Winter, la porunca lui Carol I. Iar faptul o va determina pe mama lui Carol II să aibă convingerea că această greșală va „zdruncina totul”. Întreb: ce o fi fost acel „tot” pe care îl avea în vedere Maria? Și de ce nu se simte ea deloc responsabilă de proasta educație, ca să nu fie îngrozitoarea educație, a fiului ei cel mai mare, Carol?

La 8 ani, în 1901, în toamna acelui an, Carol II se îmbolnăvi, și el, ca și Ferdinand, de febră tifoidă. Și el fu în primejdie de a muri, dar Maria, însoțită de mama ei, la acea vreme, se afla într-o călătorie prin Europa, căci, ne mărturisește ea, miss Winter îi făcuse „căminul nesuferit”.

Cum așa? Din cauza unui „spion” al lui Carol I, miss Winter, ea lasă baltă copiii și bărbatul și pleacă în voiaj în Europa? Cu mama sa? Acesta-i motivul? Miss Winter? Ne crede, Maria, pe toți proști, creduli? Nu altul ar fi fost motivul? Nu cumva „bucuria ei de a trăi” de care ea însăși vorbește? (*Cu aceeași ocazie, Maria nu scapă ocazia de a-i reproșa lui Ferdinand, soțului ei, că nu se poate „preda”, ca dânsa, bucuriei de a trăi...*) Nu cumva „hedonismul funciar” la care a făcut trimitere apologeta ei și a lui Carol II, Lilly Marcou?

Adică, ca să nu mai folosesc eufemisme sau să evit adevărul, adevăratul motiv al neîncrederii lui Carol I în

Maria, în posibilitățile ei de a da o educație adevărată micului Carol II, era viața ei extraconjugală, agitată și plină de legături adulterine. Din acest motiv, miss Winter, ca om de încredere al lui Carol I, și care cunoștea bine viața scandaloasă a prințesei Maria, era percepută de nepoata reginei Victoria ca un dușman înverșunat, personal...

Cum poți minți în așa hal scriind că ea a părăsit țara și copiii, ca să nu mai amintim de mult înșelatul ei soț, Ferdinand, și bântuia prin Europa, din cauza unei banale... guvernante!!!... Carol I, dar și regina Elisabeta, după ce s-au convins de libertinajul în exces al Mariei, au considerat-o, cum și era și adevărat, inaptă, iresponsabilă în a-și crește și educa primii săi copii, Carol și Elisabeta.

Începând din 1896, Maria a părăsit deseori România, sub diferite pretexte. Căsătoria unei surori, Sandra, încoronarea ca țar a lui Nicolae al II-lea etc. La Moscova a fost însoțită de Ferdinand. A fost impresionată de grandoarea evenimentului, iar ei, ei în primul rând, rudele sale rusești i-au oferit condiții de basm, trăsuri aurite, slugi multe, șampanie în valurile multelor distracții și un cal „căzăcesc” doar pentru ea.

Cu prilejul încoronării lui Nicolae II, a asistat o mulțime uriașă: peste o sută de mii de oameni. Pentru a primi câte ceva din bogățiile uriașe risipite de eveniment, oamenii s-au îmbulzit: 4.000 dintre ruși au fost uciși, fiind striviți în picioare. Tragedia i-a atras atenția Mariei, cât și lui Ferdinand, despre care notase că „aruncase o umbră peste toate ceremoniile”. Și altceva i-a atras atenția frumoasei Maria: un văr moscovit, marele duce Boris Vladimirovski, ceva mai tânăr ca ea. Fără nicio reținere, ca să nu mai spun fără vreo sfială, Maria și-a început o nouă și mare poveste de dragoste cu marele

duce rus chiar sub ochii lui Ferdinand. Legătura dintre ei a durat ceva ani, iar Boris s-a îndrăgostit nebunește de prințesa noastră, așa cum reiese din scrisorile pe care i le trimitea. Adulterul ei a indignat Curtea regală a familiei, mai ales că a fost consemnat la lumina zilei. Și iubita ei soră, Ducky, Victoria Melita, a avut o aventură cu un mare duce rus, Kiril, aventură transformată în căsătorie, după ce zvăpăiata Ducky va divorța de ducele de Hesse.

La 1897, Maria are o nouă aventură cu un tânăr ofițer, Zizi Cantacuzino, aghiotantul ei. E vorba de viitorul general Zizi Cantacuzino-Grănicerul, cu care făcuse un sejur de 14 zile pe Mare cu iahtul regal. Cei doi fugiseră pe Marea Neagră, motivând că se rătăciseră. Aventura ei a stârnit un mare scandal. Carol I a exilat-o mai multe luni în Germania (Gotha) (*Neagu Cosma, Culisele Palatului Regal. 1930 - 1940, Un aventurier pe tron, Carol al II-lea (1930 - 1940), Editura Globus, București, 1990, p. 210*). Ca să se ascundă de lume, l-a numit pe individ, nici mai mult, nici mai puțin decât profesor de sport al lui Carol II, ca să-i fie mereu aproape și să-i fie, nu-i așa, „un adevărat suport moral”.

Bârfele deveniseră generale, iar opinia publică se simțea ofensată de viața scandaloasă a Mariei. Evident, locotenentul Cantacuzino, ce purta, ciudată coincidență, și numele de „Zizi”, nu era deloc suficient pentru pofta uriașă de viață a prințesei. Apare după el, deci, colonelul Bogdan, un om „hazliu, vesel, optimist”, despre care nobila nepoată a reginei Victoria (care încă trăia) ne spune că avea „o noțiune superficială despre moralitate”, iar „doamnele” erau sensul vieții sale! După colonel, iată-l și pe „maiorul Basarabescu”, om serios, de care Missy se va preocupa mulți ani. Și iarăși... Lista de ofițeri se va lungi, căci „hedonismul funciar” de care era

posedată Maria nu putea fi mulțumit de unul sau doi bărbați.

Deci, va urma în grațiile frumoasei prințese „maiorul Magheru”, posesorul unui „roib elegant”, „căpitanul Cociu”, un „minunat călăreț”, precum și George Odobescu Prodan, prezentat fără grad. Un alt enigmatic iubit numit „Ressel”

Încheie șirul primilor ofițeri care au făcut-o fericită pe Maria, în primii ani de ședere în România.

Toți aceștia, în frunte cu Maria, galopau nebunește prin pădurile și văile din jurul Sinaiei, căci pentru ea „călăritul” era la fel de necesar ca „hrana și somnul”.

Și totuși, frumoasa nobilă prințesă, după o așa de agitată și aglomerată viață amoroasă, se arată indignată că „la palat” aveau loc sub conducerea lui Carol I, „consfătuiri indignate împotriva mea” și că fusese căzută din drepturi în ceea ce privește educația vlăstarului regal Carol.

Frumoasă fiind, Maria era curtată, dorită de bărbați. Longilină, cu ten de o frumusețe aparte, ochii de culoarea cerului, păr auriu, bogat, era apreciată drept „cea mai frumoasă femeie” a timpului său. „Era perfectă”, va spune cineva din înalta societate din Europa, iar cu atâția admiratori pe urmele sale și cu atâția iubiți, desigur că viața ei amoroasă a devenit repede subiect nu doar de bârfe, ci și de scandal. Carol I, evident, era oripilat ce preț trebuia să plătească, el, sobrul și austerul rege, doar ca dinastia pe care o fondase să aibă un prinț moștenitor. Refuza să ia în calcul ideea divorțului lui Nando de frumoasa prințesă, gândindu-se cât de mult ar fi afectat prestigiul Casei Regale de o asemenea eventualitate. Îl tot muștra pe Nando să pună „hotărât” „piciorul în prag”, ca un bărbat ce era..., să o domolească pe Maria! Dar Nando,

îndeosebi după dramatica boală care-l încercase de la 1897, și din care revenise „radical schimbat”, era total neputincios... Va duce cât va trăi povara frivolității, ca să nu folosesc un termen mai dur, soției sale, stârnind mânia unora, compătimirea altora, care ar fi vrut-o pe „nabila” Missy pusă la punct...

Cele câteva nume notate de mine în fugă nu reprezintă decât o picătură din marea bucurie de „a trăi” a Mariei, iar timpul ce va veni o va ajuta să realizeze pe acest tărâm un palmares impresionant...!

Presa social-democrată despre înzestrarea lui Ferdinand și Maria

Nici nu s-a însurat bine Ferdinand cu Maria, și zvonurile despre apropiata lor căsătorie au ajuns la București. O parte a presei bucureștene a scris despre „fericitul eveniment”, cu accente radical critice, și cu argumente de un bun simț devastator.

Așa, în ziarul „Adevărul” din 29 noiembrie 1892, Ioan N. Roman publică un articol foarte critic la adresa lui Carol I, a monarhiei române în general. Ziaristul și-a numit materialul „O farsă ridicolă”, având în vedere viața politică a timpului, apreciată ca o culme a democrației constituționale și peste care trona infailibil, Carol I. Ziaristul Ioan N. Roman considera regimul politic instaurat în România la 1866, odată cu venirea lui Carol I pe tronul țării, drept „o farsă grosolană, ridicolă”, în care „eroul” principal e regele, iar cei secundari sunt „mamelucii” din „Dealul Mitropoliei” (parlamentarii)! Viața politică dusă sub auspiciile Constituției de la 1866 e apreciată ca o formă goală, ca o mascaradă, exact cum o considerase și Eminescu cu ceva ani în urmă. În miezul farsei e Carol I. El vine, când e nevoie, „înconjurat cu alai” de lachei și slugi în „Dealul Mitropoliei” (sediul parlamentului), având asupra sa „enorma-i deșertăciune” pentru a vorbi așa-zișilor „reprezentanți ai nației”. În jurul lui Carol I se îngrămădesc parlamentarii, „o turmă de mameluci” cum îi numește Ioan N. Roman. Aceștia-s de toate felurile, sunt „mameluci” frumoși, unii, alții urâți, unii înalți, „alții scurți”, unii blonzi, alții bruneți,... alții „în doi peri”. Ei, „mamelucii” parlamentari sunt „figuranții”. Eroul lor, al țării fericite și îmbelșugate (!) e regele, e Vodă Carol! Carol urcă la tribună, ne spune ziaristul Ioan N. Roman,

se adresează „mamelucilor” ce păstrează o liniște slugarnică, „mormântală”. „Țara e puternică”, zice el, Regele! „E puternică și bogată! Poporul român e fericit și ne iubește, pe noi, conducătorii. Mai ales pe mine, părintele lor, binefăcătorul Lui! România e prețuită în Lume. Toți știu în Europa că bogăția și „prosperitatea generală” în România au ajuns până și pe masa celui mai umil român. La Londra și Viena, marile puteri m-au primit ca pe un rege. Am fost acolo să cunosc familia moștenitorului sfintei mele Coroane. În Anglia, i-am cunoscut! Oameni mari. Finanțele țării sunt mai puternice ca oricând. Țara e gospodărită și administrată ca nimeni alta în Europa. Românul e frate cu românul!”, mai adaugă Carol I. „Armonia socială am clădit-o ajutat de voi, fideli mei parlamentari! Să facem noi legi, și mai bune, pentru poporul meu!”. Peste 15 ani va urma 1907. Iată adevărul istoric... 1907. Regele e privit cu adorație de „mamelucii parlamentari”. Cuvintele lui sunt sorbite ca venind direct dintr-o nouă *Evangelhie*. Unul nu mișcă, unul nu răsuflă! Doar urale și aplauze zguduie sala din „Dealul Mitropoliei” când „eroul”, Carol I, a încheiat cuvântarea. „Eroul” se retrage. Nu înainte de a ura „nobilului” parlament mult spor în noua sesiune de lucru ce tocmai începe.

Maria sa mai rostește câteva vorbe. Are o rugămintă. Anunță parlamentul că „iubitul lui nepot, moștenitorul tronului”, se va căsători „în cursul anului”. Vă rog să vă gândiți la „asigurarea viitorului său”, zice el parlamentarilor. Mireasa e dintr-o mare și ilustră Casă imperială, „a Marii Britanii și Irlandei”, adaugă el. Sunt convins că „poporul meu” va primi acest eveniment cu fericire și bucurie! Iar voi veți asigura tinerei perechi banii necesari pentru fericirea celor doi scumpi moștenitori, Maria și Ferdinand. Desigur, rugămintea lui

Carol I a fost primită cu urale și cu urlete de satisfacție, iar sumele de bani necesare au fost aprobate și votate imediat. Lista civilă a lui Ferdinand a fost ridicată, deci, de la 300.000 la un milion lei pe an, apreciată de ziarist drept „o sumă neînsemnată pe lângă furtul ce săvârșește zilnic... clasa stăpânitoare”.

Iată că România era „fericită” cu o nuntă a tânărului prinț moștenitor! „Trebuie să-i asigurăm o viață pe măsura rangului său”, se adresează „mamelucilor” încă tânărul parlamentar „d-nul Take Ionescu”. Băiatul Ferdinand se însoară, deci! Țara să-i dea zestre bogată! De ce nu Unchiul Carol?, întreabă ziaristul. Nu-i de ajuns de bogat? Câte zeci de mii de „băieți... săraci și băieți muncitori nu s-or fi însurând”?, se întreabă ziaristul, „cu părinți tot atât de săraci ca și dâșșii”? Lor cine le dă zestre, pentru o „viață întreagă jertfită muncii, ridicării producției naționale”? „însurățelul” ce se însoară la Londra (*Ziaristul credea că vizita lui Ferdinand la Londra, în toamna anului 1892, era pentru a se însura! în realitate, el a fost să fie cunoscut de familia Mariei de Edinburgh*), nota Ioan N. Roman, are de cine să „fie înzestrat”. Carol I s-a îmbogățit „din spinarea țării”. De ce nu-l înzestrează pe Ferdinand? Nu are de unde? Sau „augustul unchi” este de o zgârcenie nemaîntâlnită și vrea ca tot „muncitorimea sărăcită, țăranul ajuns la sapă de lemn” să dea bani grei băiatului Ferdinand?

Carol și Ferdinand, nota furios ziaristul de la „Munca”, nu reprezintă poporul muncitor și nici poporul de țărani! Ei sunt oamenii bogaților, ai celor putred de bogați nu pentru că au fost harnici, ci pentru că au furat! Au furat pentru că au condus țara alături de Carol! El, Carol, pe ei îi apără, pe ei îi protejează, pe ei îi pune la conducerea Țării! Ce caută ea, oligarhia, și Vodă cel Mare, Carol, „la banul săracilor”? De ce se milogește

de „parlamentul său când el stă pe saci cu aur și strigă că-i foame”? Dacă „burghezia românească” a dorit să aibă regalitate și dinastie ereditară cu „liste civile, dotațiuni și apanagii”, să facă bine să o țină ea pe umeri, nu poporul muncitor, oropsit și sărac. Să-și plătească ea luxul, nu poporul! Dotarea Coroanei regale și a membrilor ei a fost de la gura săracului!, nota ziaristul. Ea este o curată și mare Hoție pe care oligarhia o face, an de an, cu obrăznicie și nerușinare.

Tot în ziarul „Adevărul”, dar într-un număr din martie 1893, un alt ziarist, anonim, „Un trecător” (*Faptul că unele articole antimonarhice nu erau semnate, dovedește precauția autorilor. Nu de puține ori ziariști ce au atacat Casa Regală au fost întemnițați*) semnează o scrisoare deschisă-pamflet adresată lui Ferdinand, proaspăt căsătorit cu nepoata reginei Victoria...! „Trecătorul” nostru dă câteva sfaturi lui Ferdinand, sfaturi „prietenești”, nota el.

Mai întâi, îi spune prințului moștenitor, că unchiul său, Carol, e un „cămătar”, că românii nu iubesc monarhia și că românii nu sunt un popor de „lachei”.

Îl sfătuiește, domnul ziarist „trecător”, pe Ferdinand să fie atent că dacă umblă „după o coroană” poate să o piardă! Să facă bine prințul Ferdinand să învețe o meserie, „contabilitatea”, cum ar fi, mai ales că unchiul său, Carol, are mare „nevoie de un contabil de încredere la viitoarea sa casă de bancă din Düsseldorf”. E o meserie foarte onorabilă, conchidea „Trecătorul”, și care l-ar feri de a se expune „mojicieii unui popor oriental ca al nostru”.

Nașterea lui Carol al II-lea, pe 16 octombrie 1893, oferă prilejul altui ziarist de la „Munca”, Constantin Miile, să noteze câteva puncte de vedere. Constantin Miile și-a spus punctul de vedere, prin prisma poziției

sale de gazetar social-democrat, despre cadourile pe care parlamentul României, grijuliu și generos, le-a oferit „nobilului” vlăstar regesc, Carol II.

Și articolul lui C. Miile e un pamflet, virulent și deosebit de exact, la adresa „generozității” oligarhiei politice a timpului la adresa Casei Regale. Polemistul nostru începe prin a nota cât de „fericită” era România că are un „rege”, regele un „moștenitor”, iar moștenitorului i s-a născut „sâmbăta trecută la Sinaia” un „copilaș”. E fericită România, căci așa scriu „gazetele liberale și conservatoare” ce salută cu slugărnicie „pe copilul României”. Atât liberalii, cât și conservatorii, „dușmanii de ieri” și-au băgat nasul în „scutecele galbene ale copilului”, declarând în gura mare „că miroase bine”. Copilul s-a născut în mătase, dar nu se știe dacă va muri tot în mătase. Când va fi „mare”, va moșteni un tron, dacă „vor mai fi tronuri” la acea vreme. Ideea monarhică e pe ducă, credea Miile. Greu mai țin pe umeri popoarele tronurile. Micul copil de azi nu se știe dacă va avea fericita ocazie de a se sui pe tron (*Noi știm acum că regescul „copilaș” s-a urcat pe tron spre nenorocirea României*).

Popoarele „ajutate de votul obștesc”, în 20 - 25 de ani „vor schimba fața lumii”. Regii, Regalitatea vor fi izgoniți din fruntea popoarelor! Va dispărea, nota Constantin Miile, fidel crezului său social-democrat, și viața economică „bazată pe capitalism și proprietate individuală”. Deci, în perspectiva timpului ce va veni, copilul „care s-a născut e mai mult de plâns decât de invidiat”. Observăm că ideologul Miile a avut dreptate doar parțial, iar „copilul” în cauză și soarta sa nu sunt de plâns, nici de compătimit.

Pe social-democratul Miile îl interesa, și tocmai din acest motiv scria, faptul că „fericitul eveniment” costa

poporul român „parale”. Cu câteva zile în urmă, nota Miile, primăria Capitalei a votat un „dar de 10.000 lei” copilului Carol II. Tatălui său, Ferdinand, „i s-a dat o dotațiune de 600.000 lei”. Toți acești bani îi plătește poporul. Iar „poporul” nu e invitat la „fericitul eveniment”. E strigător de nedrept ca tocmai el, poporul, sărac, muncit, umilit, flămând, batjocorit, „să plătească el muzica, cofeturile și darurile tânărului prinț”. Această „naștere”, încheia Constantin Miile diatriba, „nu va schimba întru nimic nici starea României, nici a Europei”. Nașterea lui Carol II, noi știm acum bine, a schimbat în mod radical, dramatic soarta României, dar nu pe a Europei. Iată deci că o banală „naștere” va avea urmări negative inimaginabile asupra istoriei poporului român, îndeosebi după ce „copilașul” Carol II va fi „educat”, crescut pentru a „domni”, cum va rosti vehement scumpa lui mămică în toamna anului 1918... atunci când scumpul ei odor dezertase și fugise la Odessa...

Accentele de critică socială, polemicile presei social-democrate, publicate în gazetele „Adevărul” și „Munca”, cu ocazia căsătoriei prințului moștenitor Ferdinand (1892) și nașterii lui Carol II (1893), au fost justificate în întregime de realitatea social-economică din România acelor ani.

Copilăria și tinerețea lui Carol II. Un răsfăț exagerat

Sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX, anii de copilărie ai lui Carol II, au fost împărțiți între București (palatul regal), Sinaia și palatul Cotroceni, după ce părinții săi l-au primit în stăpânire și folosință.

Carol II a fost un copil mult așteptat și dorit de familia regală a României. Pentru Carol I a fost o imensă ușurare faptul că Maria a născut un băiat, tronul său, pe această cale, fiind asigurat pe cel puțin două generații. Creșterea și educația copilului Carol II a devenit pentru regele Carol I problemă de stat de mare importanță. Carol I a decis ca doar el să hotărască cine și cum îl va educa pe fiul lui Ferdinand și Maria. Faptul a nemulțumit-o pe Maria, dar nu pe soțul ei, Ferdinand, executant fidel, tăcut al tuturor ordinelor, dispozițiilor venite din partea „Marelui Inchizitor”, cum îl desemna nepoata reginei Victoria pe regele Carol I.

Carol I nu avea deloc încredere în capacitatea Mariei de a-i da o educație adevărată unui viitor rege, copilului Carol II. Nu din cauza tinereții ei evidente, ci dintr-un motiv cu totul altul. Maria se „plictisea de moarte” la București, cu un bărbat „sfios”, blând, supus. Ea voia, după ce-și făcuse „datoria” și născuse, să-și ia libertatea de a trăi cum dorea, fiind sufocată de ura față de controlul și interdicțiile impuse de „severul rege”, Carol I. Ea voia să-și „trăiască” viața, nu lângă Ferdinand și copil, ci ca „o femeie liberă”. Nu voia restricții, nici obligații asumate de rangul și familia din care face parte. Voia „hedonism” și „bucuria vieții” trăite într-o libertate totală. Adică, ca să nu ocolesc adevărul, voia să-și facă de cap când voia, cu cine dorea, doar în acord cu filosofia vieții sale de care era pătrunsă în exces încă din adolescență: plăcerea, în primul plan. O mărturisește ea

însăși în *Memoriile* sale unde adevărul despre ea și multe sale aventuri adulterine au fost doar sugerate, abil camuflate sub masca unei depline sincerități: „Adevărul e că în mine era o adâncă și neînvinsă „Joie de vivre” peste care nu se putea trece și pe care nici o dezaprobare și nici o încătușare nu o putuse înăbuși”, nota Maria cu sinceritate. O atrăgea „viața de nețărnută frivolitate”, cu toate că ea încearcă să conteste acest adevăr știut de o lume întreagă. Evident că Maria a dorit să astupe „gura lumii” ce nu a cruțat-o defel, judecând-o cu asprime specifică epocii victoriene, vreme în care decența și morala încă mai trebuiau respectate, îndeosebi de odraslele din familiile așa-zise regale. „Oriunde mergeam duceam cu mine această bucurie de a trăi”, notează în autobiografia sa, folosind false argumente, eufemisme în a-și justifica viața indecentă, imorală în cel mai înalt grad: „sănătatea mea excepțională și iubirea mea pentru natură și tot ce e frumos”!!!

Din acest studiu, firesc și normal, pentru orice om al acelor timpuri, Carol I a hotărât ca Maria să nu fie lăsată să-și crească singură copilul. I s-a căutat și i s-a găsit, așa cum am mai notat ceva mai sus, o guvernantă. Dar nu o guvernantă oarecare, ci una de mare încredere pentru regele României, Carol I, și care să fi avut antecedente în a crește copii de sânge albastru. Carol I a ales-o pe domnișoara Saxton Winter, englezoaică, austeră, nu frivolă, deci, în ciuda opoziției înverșunate a Mariei, care ar fi vrut o altă guvernantă: „*persoana unei femei bune și blânde, pe care o cunoscusem în Anglia*”. Guvernanta aleasă de Carol I, o femeie de o totală și desăvârșită încredere pentru regele României, precum și de o moralitate austeră, absolută, desigur că pentru Lilly Marcou a fost o ființă „*infernă*”,

„Infernala Miss Winter”. Alegerea lui Winter ca guvernanta a lui Carol II i se păru Mariei, așa cum am mai notat, „o greșeală de neiertat care aduse mai târziu nesfârșite necazuri” în familia ei. O greșeală, pentru ea, firește, cât și „necazuri”, tot pentru ea, căci era mereu sub scrutarea permanentă a unor ochi cinstiți și vigilenți! Nu mai putea să se întâlnească, în absența lui Ferdinand, cu cine știe ce ofițer, ca să-și poată pune în valoare „bucuria de a trăi” în exces! Din acest motiv s-a opus ea cu înverșunare ca Miss Winter să fie guvernanta copilului Carol, și nu din cauza înfățișării fizice a englezoaicei, așa după cum notează ea fariseic în *Memorii*: „nas cărnos”, ochi „bulbucați, ficși”, „gură respingătoare”, „vulgară”. Problema lui miss Winter era gravă pentru Maria, nu pentru că nu era o zână a zânelor cum se credea nepoata reginei Victoria, deci, urâtă, ci pentru că era morală, austeră, neclintită în fidelitatea față de oamenii pe care-i slujea sau creștea, cu calități morale, așadar, ce lipseau total Mariei. Apoi, pentru soția frivolă, deosebit de ușuratică a lui Ferdinand, miss Winter nu putea fi prostită, îmbrobodită, și, îndeosebi, pentru că „primea poruncile de la alții”. De la Carol I, adică. Frivolitatea excesivă a Mariei, deci, l-a determinat, în ultimă instanță, pe Carol I să nu-i mai permită să-l crească singură pe Carol II. Evident, imoralitatea de notorietate publică, în România, cât și în Europa, a Mariei, a ajuns subiect de scandal. Iată adevăratul motiv. Un exemplu edificator. După grava boală a lui Ferdinand din 1897, și după ce prințul moștenitor își revine miraculos, doctorii i-au recomandat să-și petreacă convalescența pe Riviera franceză, la Nisa.

La Nisa, Maria și-a dat în petic, fără nicio reținere. Baluri, unele mascate, altele în reședințe private, goana cinică din bărbat în bărbat, dându-și frâu liber, nu-i

aşa, „bucuriei de a trăi”. Nando, în acest timp, singur, abandonat, suferea în camerele sale în tăcere. Aventurile incredibile ale Mariei, au fost raportate, după cum şi se cuvenea, lui Carol I. Nu „de lacheii josnici ai regelui”, cum scria o altă apologetă a lui Carol II şi Mariei, ci de oameni oneşti, de încredere, loiali României şi lui Carol I.

La Nisa, ne spune Barbara Cartland, „inocenta” Maria, „crescută în tradiţia libertăţii şi democraţiei engleze”, şi-a format „un grup de prieteni”, participând „la un bal mascat”, ocazie cu care şi-a etalat luxul: rochie de „crepe-de-chine neagră” peste care adăugase briliante „şi turcoaze”. Iar ca o sinteză a sfidării lui Carol I nota incredibil de mincinos Barbara Cartland, „purta chiar pantofi stacojii”. Acesta ar fi motivul, în viziunea autoarei engleze, care ar fi provocat reacţia lui Carol I, „pedagog pedant”, şi hotărârea de a o aduce pe miss Winter ca guvernantă lui Carol II. Deci, nu câteva zeci de bărbaţi cu care l-a înşelat la lumina zilei pe Ferdinand, nu im dezmaţ greu de găsit în epocă la vreo prinţesă din Europa în afara prostituatelor cu acte în regulă, ci... o participare inofensivă a „inocentei” Maria la un bal mascat!!! Mai ruşinos şi mincinos de atât se poate?

Barbara Cartland mai scrie cu nonşalanţă, mincinos, despre „inocenţa” Mariei, murdărită, nu-i aşa, de „bârfele” din „societatea bucureşteană” care o ura pe „frumoasa străină care ataca atât de eficient redutele monopolului româno-german asupra ţării”! Biata Românie! Bietul Carol II! Depăşiţi într-o luptă grea (!) cu marea prinţesă, de două ori regală, pentru România!!! Inepţiile acestea evident că sunt crezute încă, iar altora, sute şi mii de mistificări au construit soclul statuii „marii” regine Maria! A României, fireşte.

În realitate, lucrurile erau clare, lipsite de orice echivoc, încă din anii de început, după căsătoria cu Ferdinand, îndeosebi după nașterea lui Carol II, Maria a început o viață amoroasă, liberă și aglomerată, lipsită cu totul de orice reținere. Sub acoperirea „bucuriei de a trăi”, și cu ajutorul familiei sale din Anglia, s-a transformat în cea mai celebră curvă regală a sfârșitului de secol XIX și început de secol XX.

Deci, Maria o urî cu atâta patimă pe Miss Winter nu pentru că era urâtă, ci pentru că era martoră fidelă a vieții ei, ca și un observator atent, incoruptibil la ceea ce se petrecea la ea acasă din partea regelui Carol I. Miss Winter nu putea fi cumpărată sau prostită, motiv pentru care soția lui Ferdinand o considera „nesuferită”. A încercat să-l convingă pe Ferdinand să-i fie alături în a nu o primi pe Miss Winter ca guvernantă a lui Carol II. Îl ruga să se opună lui Carol I, să fie „dârz”. Îi tot spunea că dacă el, tatăl copilului, o acceptă pe Miss Winter, în viața lor va intra „nenorocirea”. Dar, vai! Nando al ei, deși îi împărtășea părerea privind guvernanta, cedează voinței regelui. Așa că, miss Winter, „persoana nedorită”, a devenit pentru doi ani guvernanta copilului Carol, fapt pe care Maria, disperată, indignată, în ziua când hotărârea lui Carol I s-a impus, a plâns „din toată inima, cu capul pe vastul piept al bătrânei Green”, înfrântă, disperată (!), Maria ne spune că în România, în preajma anului 1900, nu avea decât doi stâlpi de susținere: „bătrâna Green” și „mititica Elisabeta”.

Iată ce poate face patima și subiectivismul fie și din cea mai frumoasă femeie dintre casele regale. Pusă în situația de a nu se putea întâlni în camerele sale cu iubitul ei locotenent zvelt, Zizi Cantacuzino, (iarăși: ciudată coincidență de nume - n. ns.), căci vigilența de Argus a lui miss Winter ar fi dat-o de gol imediat,

„nabila” noastră prințesă, renunță la aparențe. Fuge pentru câteva zile la Constanța cu Zizi Cantacuzino, sfidând cu obrăznicie orice regulă și morală, fie ea și afișată. Societatea a condamnat-o vehement pe Maria. La fel, Carol I, Elisabeta, cât și ceea ce atunci se numea „înalta societate”. Se făcuse de răs, ea, nepoata a doi împărați, făcuse de răs Casa Regală a României, pentru că și-a dat în petic în văzul tuturor ca cea mai imorală femeie. Desigur, revolta lui Carol I și Elisabetei, atât de firească și justificată, nu primește cu niciun chip aprobarea lui Lilly Marcou, care notează sec cum că cele întâmplute au declanșat „o furtună de clevetiri” și invenții pe seama „nefericitei” prințese Maria. Intervine în scandal și mama Mariei, fiica țarului Alexandru al II-lea. Maria Alexandrovna îi acuză de scandal nu pe Maria, ci chiar pe Carol I și Ferdinand. Nando este batjocorit de soacra sa într-o scrisoare către Carol I. Dacă fiica ei, Maria, își făcea de cap de vină e Ferdinand. El e leneș, indolent, slab, sfios, senzual, căci, nu-i așa, o trata pe nobila ei fiică, „ca pe o amantă”.

La sfatul lui Carol I, Ferdinand și Maria, spre a atenua impactul îngrozitor la nivelul opiniei publice a aventurii de la Constanța, au părăsit țara ducându-se la Gotha, în vacanța de vară. Ferdinand nu stă mult și revine în țară. Maria rămâne singură la Gotha. Între timp, Maria spusese mamei sale că nu se va mai întoarce în România dacă miss Winter nu e alungată de la palatul regal. După lungi „dezbateri”, Maria Alexandrovna îl constrânse pe Carol I să o îndepărteze pe „infernala” miss Winter. După acest „incident”, ne mărturisește Maria, relațiile dintre Carol I și mama sa s-au redus la „legături de simplă curtenie”. După ce „fatala miss Winter” fusese alungată, Ferdinand, Carol I și regina Elisabeta I-au luat cu ei pe viitorul Carol II

ducându-se în renumita stațiune din epocă, Abazzia. Cu ei a venit „o oarecare miss Folliet”, guvernanta nouă a lui Carol, de origine irlandeză.

Așa că, după aproape un an de când părăsise România, Maria e nevoită (cu regret, constat) să părăsească „căminul de la Gotha și din cercul familiei mele” pentru a-și revedea copilul. Observ că, deși avea trei copii născuți în țară, prințesa moștenitoare a tronului României, Maria, refuza să considere că Ferdinand, copiii, Carol I și Elisabeta reprezentau familia sa adevărată... La 7 ani și ceva de la căsătorie și de la venirea în Țară, Maria avea ochi și suflet doar pentru „cercul familiei mele” din Anglia. De la Abazzia, Maria nu are ce face și se reîntoarce în România în primăvara lui 1900, unde, nu-i așa, „și-a reîntâlnit singurătatea”, fiind mereu criticată, pe dreptate, pentru frivolitatea ei ieșită din comun, de regele Carol I și regina Elisabeta. În acel an, 1901, moare bunica ei, regina Victoria, după o domnie de 64 de ani, după ce, cu trei luni înainte, murise și tatăl ei.

Creșterea, educația copilului Carol, odată stabilit, devenise grija, responsabilitatea lui Carol I. Relațiile tensionate ale acestuia cu Maria, căci Ferdinand s-a ținut tot timpul deoparte de conflict, „rigorile etichetei regale” l-ar fi traumatizat iremediabil pe viitorul Carol II, ne spune adoratoarea acestuia, Lilly Marcou.

Eticheta, rigoarea, austeritatea impuse de Carol I erau de vină, nu mama, cu ereditatea sa încărcată, cât și cu absența unei minime responsabilități, înecată de o viață promiscuă, imorală în cel mai înalt grad.

Revenind la copilăria lui Carol II, notez că, pentru unii, acesta ar fi fost un „copil-minune”, dar nu așa, ca orice copil frumos și alintat și, deci, „minune”, ci în „multiple fațete” de copil-minune.

Nici nu împlinise 7 ani și micul Carol II ar fi fost dirijat spre citit cărți de noua guvernantă, miss Folliet. Nu cărți pentru copii, nu, ci cărți de istorie, despre războaie și armate, de călătorii... Lecturi pentru un copil-geniu, pentru un „copil-minune”. Citea câte o carte pe seară, ne spune nepotul său, Paul, încă de la 7 - 8 ani!

Carol I îl îmbrăca în uniforme militare, îl pune să mărșăluiească și să comande... Îi dăduse importanță discutând subiecte politico-militare ale timpului. La 1905, la 12 ani, Carol II e interesat de mersul războiului ruso-japonez (1905 - 1907), fiind simpatizant al japonezilor, căci, nu-i așa, el, Carol, îi vedea pe aceștia, mai slabi decât rușii... Iar el, nobilul adolescent Carol, era de partea oamenilor slabi, mici, fără forță...

Se joacă cu alți copii, aleargă, învață să înjure repede, e obsedat încă de mic de a-și impune voința altora, critica cu asprime tot ce nu-i convenea. Dacă era refuzat în împlinirea unei dorințe sau i se puneau bariere, interdicții, devenea agresiv, grosolan, făcea tărăboi, iar uneori chiar adevărate crize de isterie.

„Prințul Carol va fi un bun român”, îi zise regele Carol I unui oaspete al său la Sinaia, C. D. Severeanu, „pentru că la fel ca toți românii înjură bine și nu plătește datoriile”. Vorbele au fost spuse la 1898, deci la 33 de ani după ce Carol se urcase pe Tronul României și vorbesc de la sine cât respect și adevărată cunoaștere avea el pentru poporul român.

Dincolo de spusele unora sau altora cu privire la copilăria și tinerețea lui Carol II, cred că cele mărturisite de mama sa, Maria, sunt cele mai importante. Doar ea, Maria, cunoscând toate datele, detaliile copilăriei lui Carol, era în măsură să emită opinii, judecăți cu privire la el și caracterul său.

După ce familia ei deveni mai numeroasă prin nașterea și a altor copii, și după ce fusese izbăvită de „coșmarul” miss Winter, Maria s-a concentrat asupra creșterii și educației acestora. Ea și Ferdinand, ne mărturisește viitoarea regină a României, au făcut din copii punctul central al vieții lor. Nu aveau alt obiectiv, ne spune ea, decât de a-i educa și „modela” potrivit „idealului nostru”, adică de „a-i face fericiți” pregătindu-le „un viitor frumos”.

Maria ne mărturisește că era „îngăduitoare”, neavând calități „de pedagog”, fiind oripilată, îngrozită că ar fi putut să se poarte tiranic cu copiii săi. Era conștientă de slăbiciunea sa pe acest tărâm al educației copiilor, fiind convinsă că absența totală a severității a contribuit la „dezamăgirile”, „dezastrele vieții mele”.

În 1907, Maria născu pe Nicolae, care va fi botezat de țarul Rusiei Nicolae al II-lea. În acel an, Maria și Ferdinand părăsiră „Foișorul”, casa unde au stat peste un deceniu, Carol I dăruindu-le o „casă mult mai încăpătoare, „Pelișorul”.

Privind copiii, Maria desluși fiecareuia caracterul, observându-le „bunele însușiri și defectele”. Așa, aflăm că Nicolae („Nicky”) era „nostim”, „neascultător”, „argint-viu”, „stăpânilor și agresiv”. Elisabeta, al doilea copil, era „tăcută”, cu o fire plină de „imaginație”; Maria („Mignon”) „era toată numai zâmbete și blândețe”, refuzând de a „porunci” și „domina”, liniștită, domoală, supusă.

Despre viitorul Carol II, primul ei născut, deci, notează că era un copil „tot numai ordine”, tot numai „precizie”. A observat la el o aplecare spre a „domina” și „subjuga” pe alții. Mereu, chiar copil fiind, era preocupat să impună „restricții”. Altora, firește, nu sieși... Așa, aflăm că viitorul Carol II „era dolofan, vesel și ascultător”. A fost „răsfățat” de toți, fiindu-i puse la

dispoziție „toate bunurile de pe pământ”. Răsfățul tuturor era justificat, mărturisește mama sa: „Era mult doritul moștenitor și de aceea favoritul tuturor”. De copil, Carol era atras de „lucrurile plicticoase”, având o atracție „neobișnuită” pentru tot ceea ce privea „legile, regulamentele, prescripțiile și interzicerile”. Preluase de la Carol I obiceiul de a cerceta în profunzime „înțelesul adânc al lucrurilor”... Era pasionat, mai mult, obsedat de „chestiunile militare”. Moștenea în această direcție pe Carol I și Ferdinand, credea Maria.

Mai departe, aflăm cum că viitorul Carol II avea o pasiune împinsă până la dragoste față de cele mai mici amănunte ale „disciplinei și ale comenzii”. Dar, din tot ce ținea de armată, copilul Carol II avea o dragoste aparte față de „uniformele” Armatei...

La 4 ani, cu o „sabie micuță în mână” mergea în fruntea soldaților „când se schimba garda”. Era convins, de la 4 ani, că el și numai el, „comanda”. La 5 ani, venea lângă „șeful muzicii militare”, imitându-l, dirijând muzica cu „un bețișor în mână”. Copilul Carol II, notează Maria, era iubit de ofițeri și soldați. Regiment după regiment îi ofereau cadouri „uniforme” militare, îmbrăca uniformele primite, plimbându-se înainte și înapoi „comandând oști imaginare” cu glas pițigăiat, accentuând „voinicește pe litera „r”. Pasiunea lui Carol pentru „militărie” avea urmări neplăcute „pentru surorile lui”. Deoarece, ne spune în cunoștință de cauză Maria, în copilul Carol („într-însul”) zăcea „ascuns stăpânul”. Așa, copilul Carol avea obiceiul să așeze o graniță „în mijlocul galeriei”, gonea acolo surorile lui cu „caii de lemn și cărucioarele” după care le cerea „să i se plătească taxe vamale”. Amănuntele acestea prefigurau viitoarele obsesii ale tânărului prinț moștenitor și ale viitorului rege Carol II, față de bani, abuzuri, tiranie,

crime. Căci, nu-i așa, dacă întâlnea vreo opoziție față de dorințele sale, capriciile sale, nimic nu-l oprea în a și le împlini. Nici Lege, nici Constituție, nici morală, nici însuși Dumnezeu.

Un pedagog ciudat: Mohrlen

Carol I a dorit să-l educe pe Carol II așa cum credea el. I-a oferit condiții regești, iar Maria, după ce recapătă accesul la creșterea copiilor săi, o recunoaște. Jocuri cu băieții, crize de orgoliu în formare, instinctul de a stăpâni și, mai ales, înjurăturile și frivolitatea au devenit mediul în care se simțea copilul Carol ca în sânul lui Avram.

Observația lui Carol I, deși atât de jignitoare pentru poporul peste care domnea și guverna ca un satrap de atâtea decenii, era adevărată. De mic Carol II a făcut pasiune pentru promiscuitate și libertinaj în limbaj și comportament!

Observațiile mamei sale privind-l pe fiul său, Carol, pe care le-am sintetizat, mai sus, ele dovedesc o profundă cunoaștere a naturii în devenire a întâiului său născut. Deci, copilărie frumoasă, răsfăț în exces, căci nu-i așa, toate lucrurile din lume îi erau puse la îndemână imediat, cum ne mărturisește Maria însăși; îngăduință excesivă față de orice greșală etc. Imaginați-l pe copilul Carol II cerând surorilor sale „taxe vamale” ca să poată păși în cealaltă jumătate a camerei unde se jucau la Cotroceni, țipetele isterice ale copilului ui-minune când era refuzat, înjurăturile urlate încă de copil din care, obligatoriu, deseori se auzea „Christosul mă-sii”.

Deci, anii copilăriei lui Carol II au fost ani de comportament de mic psihopat, obsedat doar de satisfacerea promptă a capriciilor, dorințelor sale. Mama lui recunoaște că nu i-a impus nicio interdicție, că nu l-a muștrat în niciun fel deoarece nu avea vocație de „tirană”, zice ea. Crescând, Carol II a înțeles repede că mediul în care trăiește este unul al înșelăciunii, înșelării și dedublării continui. Însăși viața mamei sale era

exemplul perfect de libertinaj și fățarnicie. El a văzut încă din primii ani cum Maria îl înșela pe Ferdinand cu unul sau cu altul. Din 1907 Maria devine amanta oficială a lui Barbu Știrbei, prinț și mare bogătaș. Desigur că viața lui Carol II a fost influențată, în rău, de exemplul mamei sale. Anii copilăriei și adolescenței lui Carol II nu au fost ani „de profundă și dezolantă nefericire” cum a notat Barbara Cartland fără teamă de ridicol. Nefericire, chipurile, provocată de infidelitățile și frivolitatea Mariei, și care ar fi dus sufletul micului Carol II într-un coșmar existențial dominat de angose... Suferința pe care „luminosul” nostru prinț moștenitor o îndura, ca urmare a destrăbălării Mariei, l-ar fi îndemnat să-i poruncească mamei să nu se mai întâlnească cu Barbu Știrbei („...*Dădu buzna în budoarul mami*” și-i zise: „*îți cer să nu te mai vezi cu prințul Știrbei!*”). Din 1913, după moartea lui Ioan Kalinderu, Carol I îl numi administrator al Domeniilor Coroanei pe Știrbei, legăturile dintre acesta și Maria devenind de notorietate. Sensibilitatea exagerată a tânărului Carol II l-ar fi făcut să suporte cu dificultate această legătură, ne spune Paul de România. Înainte de Știrbei, Maria avusese alt amant celebru, din Apus, însă. E vorba de lordul Waldorf Astor... După ce acesta se căsătorise, Maria s-a consolată cu un prinț din Est, Barbu Știrbei, deci. Aflată într-o lume paralelă cu realitățile sociale grave ale României, Maria e scoasă din „starea ei de fericire” de marea tragedie țărănească din 1907. Ne spune că răscoala țăranilor i-a deschis ochii „asupra mai multor adevăruri”. Nu ne spune care erau acele adevăruri ce i s-au revelat atunci, în „primăvara anului 1907”. Mai notează că răscoala a fost lichidată „cu forța armată”. Cu ce preț în vieți umane, iarăși nu ne spune. Dar nu se fereștesă sublinieze că după revolta țăranilor,

„ordinea era restabilită”, iar guvernul „stabili” „legi noi pentru ocrotirea țăranilor” cărora li se împărți „o mare întindere de pământ”. La care mai adaugă faptul că guvernanții au creat „Casa Rurală” prin intermediul căreia țăranii săraci „să cumpere pământ până la 5 hectare”. Paul al României, nepotul lui Carol II, și Zizi Lambrino apreciază răscoala din 1907 drept un „embrion de război civil” fiind impresionat negativ că regele Carol I, în cele patru volume ale „vieții sale” publicate în Germania nu suflă un cuvânt despre „această răscoală țărănească”. După Carol I, Paul României o acuză și pe regina Maria că în „*Memoriile ei foarte amănunțite*” nu a făcut nicio aluzie, nicio trimitere la răscoala din 1907.

Noi tocmai am scos în evidență cele scrise de regina Maria, ceva mai sus, despre 1907, observând cu acest prilej că nepotul lui Zizi și Carol II a citit extrem de superficial „povestea” Reginei Maria de vreme ce n-a reținut cele consemnate de ea despre nenorocirea națională din 1907.

După atâtea guvernante ce l-au slujit în primii ani ai copilăriei (despre două am făcut trimitere mai sus), și după ce zeci de slujitori i-au străjuit primii ani de viață, Carol I se gândi că pentru a „desăvârși” „educația” tânărului Carol II, ar fi necesar ca aerul un pedagog, sau perceptor, mai bine zis. La sugestia secretarului său particular, Louis Basset, Carol I îl numește perceptor al lui Carol II pe un elvețian mic de statură, Arnold Mohrlen. Referințe pozitive despre Mohrlen a dat lui Carol I și Eugen Buchman, alt secretar al lui Carol, dar și al lui Ferdinand. Despre Mohrlen, Buchman și L. Basset au raportat că are o vastă cultură, e ordonat, deștept, pasionat de botanică și călătorii, și că vorbește foarte bine franceza. Când anume a devenit Arnold

Mohrlen perceptorul lui Carol II, biografii acestuia se contrazic. Nepotul său și al lui Zizi Lambrino, Paul al României, afirmă că elvețianul era în serviciu la palatul regal „în mai 1907”. Paul D. Quinlan susține că pedagogul elvețian a devenit învățătorul lui Carol la „scurtă vreme după ce a împlinit 9 ani”. În 1902, deci.

Despre Mohrlen, fratele mai mic al lui Carol, Nicolae, notează în cartea sa că era un elvețian „șters și pervers” și că regele Carol I era foarte mândru de el că a găsit un asemenea educator pentru Carol II. În viziunea lui Carol I, ne mărturisește principele Nicolae, elvețienii reprezentau o rasă de oameni perfecți, apreciind alegerea lui A. Mohrlen ca pe una de mare inspirație. Alegându-l pe Mohrlen, Carol I, deși îl iubea „mai degrabă îl nenorocea”, deoarece a ignorat cu încăpățănare avertismentele medicilor săi, Ion Mamulea și Romalo ce constataseră că elvețianul era psihopat și „homosexual”. În protipendada europeană a epocii se știa despre Mohrlen că avea probleme serioase. Celebra Hanah Pakula îl știa sigur că era „un homosexual elvețian”, specialist în botanică, cu idei republicane și o filosofie existențială preluată din Biblie. Baroana Von de Hoven era convinsă că pedagogul elvețian e un om nesigur deoarece trăia dese „crize de depresiune și mizantropie”. Principele Nicolae notează că nu are probe că pedagogul elvețian l-ar fi inițiat în obiceiul homosexualității pe Carol, dar erau „îngrijorați” de această posibilitate. Mohrlen, consemnează fratele mai mic al lui Carol, a declarat celor din jurul său că „era tare tulburat când îl vedea pe Carol îngenunchat pentru rugăciunea zilnică”. Mohrlen i-a inoculat idei periculoase, de sorginte anarhistă, îndemnându-l să nu accepte ordinea socială a timpului, să devină refractar disciplinei militare. L-a convins că vremea regilor în

Europa va trece repede și că el să nu-și facă iluzii, nu va ajunge să domnească vreodată peste România. Ideile lui Mohrlen au fost însușite de Carol, mai ales că el, întâiul născut al Mariei și Ferdinand „un om cu caracter deja slab”.

De la principele Nicolae avem informația cum că, încă din primii ani ai copilăriei, fratele său, Carol, devenise pasionat excesiv de cititul cărților. Dacă îi plăcea o carte, n-o lăsa din mână până „n-o termina”. Uneori citea o carte pe noapte. Cărțile citite erau din domeniile ce-l pasionau cel mai tare: „istoria și politica”. Nicolae e foarte critic cu frate-său, acuzându-l că citea nu pentru a-și desăvârși cultura și cunoașterea, ci pentru a „învăța cum să fie pervers din punct de vedere fizic, moral și politic”. Nu am niciun motiv de a contesta afirmația principelui Nicolae, deoarece sunt convins că el l-a cunoscut pe Carol II așa de bine încât posibilitatea de a emite judecăți greșite asupra lui mi se pare exclusă. În tinerețe, Carol a fost pasionat de călărie, tenisul de câmp și vânătoarea fiind „sănătos și viguros” dovedindu-se „nebunatic”.

Un fapt l-a surprins pe principele Nicolae, anume, a constatat că în prezența receptorului, Mohrlen, Carol era „prost dispus” devenind „un fel de pătură udă, moale, greu de suportat”.

Medicii familiei regale, Mamulea și Romaic, ne spune Nicolae, l-au avertizat pe Carol I că Mohrlen e periculos pentru Carol, mai ales că respectivul pedagog elvețian devenise o sursă permanentă de conflict între Carol și părinții săi. Drept care Carol I i-a îndepărtat pe Mohrlen de la palat. Prea târziu însă, căci răul a fost făcut, iar Carol II fusese deja îndoctrinat cu o „educație republicană”.

În legătură cu medicii Casei Regale, Mamulea și Romalo, care îi ceruseră imperativ lui Carol I să-l alunge pe Mohrlen, redăm și opinia după care aceștia au constatat că elvețianul ar fi fost dement și că „abuzase de copilul regal”. Nu am deloc convingerea că ideile lui Mohrlen, fie „socialiste”, fie „marxiste” au fost determinante în a-i zdruncina viziunea asupra vieții, făcându-l un fel de contestatar social radical, un fel de Che Guevara *avant la lettre*.

Carol II a fost crescut ca un *copil-minune* de către mama sa și cei din jur. I se spunea mereu, de mic, că e unic, că este cel mai frumos copil din lume, că va fi, atunci când va sosi vremea, cel mai mare și cel mai glorios rege al României... că e un copil fără pereche pe pământ... I se spunea mereu de mama sa să nu uite că el, Carol, e nepotul unei mari împărătesc, Victoria, ca și nepotul unui împărat la fel de mare, țarul Nicolae al II-lea al Rusiei. Auzind mereu asemenea vorbe, el s-a crezut și se va crede toată viața un om unic. De mic a înțeles că lui i se va cuvine totul. Că dorințele lui trebuiesc împlinite repede și fără discuții. A crezut în ideea că familia din care făcea parte, statul cu instituțiile sale, Casa Regală însăși, interesele tuturor acestora trebuie subordonate vieții sale, nevoilor sale, capriciilor sale. Egocentrismul i-a fost inoculat de mic și potențat încă din copilărie. El și dorințele sale sunt mai importante decât orice alte obligații sau răspunderi față de familie, tron, țară, Dumnezeu. Pentru el, Carol, încă de copil Dumnezeu nu era nimic. Mama, familia îi dădeau de înțeles că nimic în lume nu-i mai prețios în afara persoanei sale. El se plasa pe sine, încet și sigur, după atâta idolatrie, peste însuși Dumnezeu. Să fiu drept, Carol va dovedi încă din adolescență că pentru el Dumnezeu nu există. Și că poate face orice vrea. Primind

o atare educație, dacă educație se poate numi aceasta ce i-a fost dată lui Carol II în familia sa de către toți cei aplicați, am serioase îndoieli că pedagogul/perceptorul elvețian ar fi fost factorul educativ nociv care l-a deturnat pe prinț de la destinul său fast, luminos.

Toți cei care au scris despre Carol II, dar absolut toți dau vina pe A. Mohrlen, ignorând cu cinism sau din interes faptul că familia în care a crescut Carol II a fost una ce purta amprenta unei eredități încărcate. Și că era o familie profund imorală. Atât Maria, cât și Ferdinand, odată veniți în România, au dus vieți extrem de dezechilibrate din punct de vedere sexual. Despre Maria, am notat câte ceva, menționându-i unele legături adulterine și în paginile anterioare. Câteva din sute și mii câte au fost, bărbați, dar și femei. E cazul să notăm că și Ferdinand, după ce Maria a început să-l ignore, începând o viață amoroasă total independentă, transformând căsnicia lor într-o ficțiune mincinoasă, a manifestat un libertinaj sexual accentuat, la fel de puțin discret ca și cel al Mariei...

Nu mult după căsătorie (1892), și după ce a revenit în țară cu Maria, și Ferdinand a început o viață liberă. Aducea la palat, noaptea, folosind intrări secundare, fel de fel de femei. Nu s-a dat în lături când i se ivea ocazia, să meargă el la ele acasă. Ferdinand a făcut o pasiune pentru tinerele țigănci și femei de stradă. Oriunde mergea în țară era însoțit de două - trei femei, dintre care majoritatea erau prostituate. La Iași, în anii 1916 - 1918, la vremea marelui război de întregire națională, toată lumea aflase că surorile medicale de la spitalele din marele oraș, ca și infirmierele, îi stăteau la dispoziție Regelui Ferdinand. Doamnele din așa-zise maltă societate, de asemenea, n-au refuzat niciodată „omagiile” lui Ferdinand.

Înainte de război, Ferdinand a avut strânse legături cu patroana unui bordel de lux, Lili Gheorghiane, care-i oferea prostituatele cele mai versate. A făcut înconjurul Bucureștiului, tot în anii de dinaintea războiului, faptul că Ferdinand și fiul său, Carol, se bucurau pe rând de „calitățile” unei celebre curtezane în epocă, Mița Biciclista. Desigur, am scris despre libertinajul sexual al Mariei, dar și al lui Ferdinand, nu pentru a-l condamna, ci pentru a explica veridic de ce Carol II a ajuns cum a ajuns, adică să ducă o viață personală în afara oricărei morale, fie ea și fariseică.

Pentru a-și împlini dorințele, obsesiile, capriciile personale, Carol II călca totul în picioare: tron, familie, țară, mamă tată, Onoare, Religie, prieteni, Dumnezeu. Nu cred că exagerez o iotă dacă îl compar cu un monstru perfect. Un asemenea copil, crescut într-un libertinaj total, fără să suporte restricții sau să fie obligat să respecte o minimă morală, crescând într-o familie profund destructurată moral, nu putea fi victima unui perceptor, fie acesta și Arnold Mohrlen. Deci, consider că toți autorii ce au scris despre Carol II sau scriu, care dau vina în bloc, pentru gravele curențe de educație și comportament dovedite de Carol II încă din adolescență, pe A. Mohrlen, au greșit și greșesc. El, Carol II, fusese născut, așa cum se va dovedi a fi, iar întregul ansamblu de factori socio-familiali i-au „perfecționat” ticăloșia fără leac și imoralitatea. Vă reamintesc cele scrise de fratele său, principele Nicolae, care l-a cunoscut atât de bine, după care dacă citea mult, Carol nu citea pentru a-și zidi o mare cultură, ci pentru a-și desăvârși prefăcătoră, ticăloșia...!

Acum am să revin la mama lui Carol, regina Maria, care în memoriile sale atât de prețioase pentru cine vrea să înțeleagă cum a fost posibilă marea nenorocire Carol

II. Ea, ca mamă, era cel mai avizat martor direct spre a înțelege ce se petrece sub ochii ei, cu fiul său. Așa, Maria notează că, odată Carol II făcându-se „mai mare”, ea devenise neliniștită, îngrijorată de direcția dezvoltării fiului său.

Ca o femeie ageră și deșteaptă, Maria observă cu limpezime că la Carol „era ceva cum nu ar fi trebuit”. După care, în loc să zăbovească ca să identifice cauzele reale ale „tulburării” sale, imediat îl acuză pe regele Carol I cum că el ar fi fost unicul vinovat. El, Carol I, nota Maria, avusese ideea greșită că doar el avea dreptul „să aleagă pe cei ce aveau să ne crească copiii (mai ales pe cei doi mai mari)”.

Apoi, îl condamnă pe Carol I că i-a ales fiului său un perceptor „pe un elvețian mărunțel, ciudat”. Maria nu-i folosește numele real, desemnându-l pe Mohrlen sub numele de Domnul Z”, notând că de la început n-a avut încredere în el, umplând-o „de învrăjbire și de milă”. A triumfat „mila”, ne spune ea, fără a ne da detalii, când avea obligația să o facă. Mila ei pentru „domnul Z”, o justifică prin „răbdarea” sa atât de necesară când ea se confrunta cu Carol I, dar și prin faptul că Mohrlen avea în firea sa unele „însușiri ademenitoare”. Iarăși refuză să ne ofere detalii ca să înțelegem ce însușiri i se păreau nepoatei reginei Victoria „ademenitoare” la elvețianul cel mărunțel. Aflăm, totuși, că pasiunea acestuia pentru natură, priceperea în botanică, călătoriile prin văi și dealuri, prietenia către animale și oameni îi confereau „domnului Z” (Mohrlen) aparența unui om normal.

Deși înfățișarea lui Mohrlen i se păru ștearsă, nesemnificativă, fără să pară un potențial pericol, mai ales că la masa ce o luau în comun, „mărunțelul” elvețian avea accese de „melancolie și mizantropie”. După ce „răul prinsese rădăcini”, Maria aflase că

Mohrlen era „nevropat” fiind adept al unor idei „socialiste înaintate”. Iarăși regina Maria refuză să intre în detalii ca să explice în ce consta natura „răului” la care făcea trimitere, lăsând loc la fel de fel de speculații.

Chiar dacă evita să ne spună adevărul în legătură cu perceptorul Mohrlen, în afirmații fruste, lipsite de echivoc, cele notate de Maria pot fi apreciate ca o foarte posibilă legătură amoroasă a acestuia cu fiul său, Carol II.

În cei patru ani (sau mai multi?) cât elvețianul a fost în slujba lui Carol I, Maria înțelesese repede că Mohrlen îi înstrăina pe Carol de părinții săi („Depărta inima lui Carol de a noastră”). Odată cu venirea perceptorului, notează regina Maria, fiul său nu dorea să mai participe, „nici la glumele, nici la veselia noastră”. Carol dorea să fie tot timpul cu Mohrlen. Maria și Ferdinand erau îngrijorați, aveau presimțiri negre, dar pur și simplu „nu pricepeam cele ce se petreceau”. Înțelege, totuși, că Arnold Mohrlen îi tulburase sufletul și mintea lui Carol, sădindu-i în ele mari îndoieli „în privința menirii lui de prinț și oștean”. Din rarele discuții din acel timp cu Carol II, Maria avea convingerea că elvețianul inoculase idei ateiste în sufletul fiului său, zdruncinându-i „ideile asupra religiei”. Deși Maria și Ferdinand l-au atenționat pe Carol I că Mohrlen este un pericol major pentru prinț, acesta nu îi lua în seamă. În fața lui Carol I, Mohrlen, ne spune Maria, apărea sfios, șters, insipid, dar când regele pleca individul apărea „în îndeplinirea menirii lui”. Adică în exercițiul serviciului său de pedagog. Deci, notează Maria, Carol I nu-l știa pe Mohrlen după adevăratul lui caracter. Revenirile Mariei și ale lui Ferdinand către rege cu privire la perceptorul elvețian acesta le ignora retezându-le „scurt”.

În disputa dintre Maria și Ferdinand cu Carol I în privința îndepărtării lui Mohrlen de la palatul regal, intervenea și regina Elisabeta, „Aunty” cum o desemnează nepoata reginei Victoria în „Memoriile” sale. Soția lui Carol I îi liniștea pe părinții lui Carol II spunând despre Mohrlen cum că un om așa de bun și adânc cunoscător al Bibliei „trebuia negreșit să fie bun și sfânt”. Medicii Ini Carol I, I. Mamulea și Romaic, însă au înțeles că Mohrlen e un caz psihiatric de maximă primejdie pentru prințul Carol II. Drept urmare, ascultând de sfatul medicilor săi, Carol I îl îndepărtează pe elvețian din calitatea de perceptor al lui Carol II. prea târziu” însă, notează regina Maria, „răul prinsese rădăcini”.

Iarăși nu-mi pot reține întrebarea: care „rău”? de ce natură? și cum de prinsese „rădăcini”? Ce anume avea în vedere regina Maria când nota de „rău” și „rădăcini”? Să fi devenit homosexual Carol II în anii cât l-a avut perceptor pe A. Mohrlen? Să fi avut în vedere nihilismul absolut pe care fiul său l-a dovedit toată viața? Să fi făcut trimitere voalată la egocentrismul absolut, patologic pe care Carol II l-a dovedit din copilărie, probat din plin și în adolescență? Doar un banal perceptor, mic, „sfios”, nesemnificativ, să fi avut atâta putere de influență asupra fiului Mariei și Ferdinand încât să-l fi transformat radical în cei patru ani (sau mai mulți)? Nu continui, dar nu am nicio îndoială că dacă „răul” constatat de Maria la Carol II, rău care prinsese „rădăcini” la cei 18 ani câți avea în 1911, de vină nu a fost cu niciun chip A. Mohrlen, ci totalitatea factorilor favorizanți existenței în familia ce se numea pe atunci Casa Regală a României.

Carol II s-a dovedit toată viața un posedat (dar nu în sensul *Posedaților* din marele roman al lui F. M.

Dostoievski, *Demonii* - n. ns.), o ființă lipsită de orice responsabilitate față de Țară, Coroană, Tron și Familie, ca și față de Dumnezeu. Vinovăția nu poate fi aruncată pe seama influenței receptorului său A. Mohrlen, ci în însăși familia sa. Acolo se găsesc cauzele, toate explicațiile necesare.

Așadar, e o prostie a susține că lipsa oricărei responsabilități ce le incumba calitatea de prinț moștenitor a lui Carol II, cât și destrutturarea morală a ființei sale s-ar datora unor influențe străine, pedagogice întruchipate, nu-i așa, de odiosul „mărunțel” elvețian. Desigur, Maria era încântată să arunce vinovăția pe seama oricui, pentru ceea ce reprezenta fiul său încă din adolescență, ferindu-se cu strășnicie să identifice „răul” intrat în Carol chiar în „nobila” sa familie. Citindu-i cu atenție însemnările despre Carol II ușor se poate înțelege că observațiile sale asupra evoluției negative a fiului său au fost înțelese de ea din adolescență. Îi era greu să accepte că născuse un monstru în devenire din ceea ce în primii ani era „copilul-minune” și răsfățat de o lume întreagă.

Carol II, în adolescență, a avut ca profesori particulari, la diferite discipline teoretice, pe Nicolae Iorga la istorie, Vasile Păun la limba română și preotul Mazăre la religie. A urmat și cursurile unei școli militare la Iași, cu rezultate puține și nesemnificative. De la 8 ani a început să colecționeze timbre, pasiune luată de la tatăl său. În timp, colecția sa filatelică a ajuns a treia în lume ca mărime. Schiul, înotul, călătoriile, mașinile rapide, după ce acestea s-au răspândit, tenisul de câmp, petrecerile cu grupul de tineri din jurul său, banii cheltuiți în exces, vânătoarea, iată pasiunile lui Carol II încă din adolescență.

„Jurnalul” său personal e plin de însemnări, din când în când prin care ne spune că a lucrat până târziu în noapte „la mărci”, la colecția sa filatelică, adică. Aparent educat, firea lui grosolană, tiranică, în acord cu egocentrismul lui accentuat, a fost repede înțeleasă încă din primii săi ani. Orice contrazicere îl înfură, iar reacția era mânie și frustrare la adresa preopinentului. Orice refuz în a-i da dreptate sau împlini vreo dorință îl scotea din fire. Înjurături, remarci grosolane, golănești, sau crize isterice acompaniate de urlete și țipete când era pus să făptuiască ceva de către Carol I, să zicem. Dar marile patimi ale lui Carol II, încă din tinerețe, au fost banii și femeile. Vom ilustra afirmația de mai sus cu numeroase exemple pe parcursul cărții.

La 1911, aflat în vizită la familia sa din Londra, Carol II a impresionat negativ pe una din surorile mamei sale, Beatrice, care i-a scris Mariei că fiul său, dacă e contrazis, devine obraznic, grosolan, agresiv, arogant. Disprețuia pe toți cei din jurul său, fiind sigur că el le știe pe toate, că toți sunt proști și incuți.

Omenirea însăși era disprețuită de Carol II, își lămurea sora din România mătușă lui Carol II.

Fratele său, Nicolae, care l-a portretizat așa de corect și neutru în cartea sa de memorii, era convins că personalitatea lui Carol II, accentuată, egocentrică, amorală, nu era altceva decât continuarea firească a personalității mamei sale, Maria. De la ea a preluat Carol II viciile, defectele, patimile, confirmând pe cale de consecință „faimosul proverb românesc Ce naște din pisică șoareci mănâncă”.

Când regele Carol I l-a ridicat pe copilul Carol II la gradul de sergent, înainte de numirea lui Mohrlen ca receptor, prin 1903 - 1904, l-a obligat să îmbrace uniforma specifică acestui grad, și pentru a face pe

santinela în cadrul gărzii palatului, austerul rege al României a avut parte de o mare surpriză. Cel pe care el, regele, îl educase încă din primii ani de viață, fac trimitere, desigur, la Carol II, a refuzat să execute ordinul „augustului” suveran. Carol II a început să urle că el urăște armata și uniforme militare și că nu se va îmbrăca cu uniforma de sergent. La insistențele lui Carol I, micul Carol a început să plângă isteric și să țipe pretextând „că convingerile sale erau antimilitariste și antimonarhiste, a refuzat să îmbrace uniforma”.

Incidentul dovedește limpede că „răul” pe care, chipurile, l-ar fi adus Mohrlen în viața lui Carol II e un subterfugiu al mamei sale, bucuroasă să arunce responsabilitatea unui sever eșec educațional doar în seama receptorului A. Mohrlen. Reamintesc că respectivul receptor a fost numit educator al lui Carol II, iar criza de isterie făcută de el, la 10 ani, nu-l putea avea ca mentor pe „sfiosul”, „mărunțelul” elvețian. Mohrlen va veni la palatul regal abia peste patru ani.

După îndepărtarea lui A. Mohrlen din postura de pedagog al fiului său, în 1911, Maria era convinsă că în viața acestuia trebuie să se producă o schimbare de „atmosferă”[^]. Maria intenționa să îl trimită pe Carol „la Potsdam în același regiment în care își făcuseră serviciul și tatăl și unchiul său”.

În sfârșit, înțelesese și Maria că iubitul ei „copil-minune” Carol, care împlinise deja 18 ani, are nevoie imperioasă de a fi convins să accepte ordinea și disciplina în viața sa!

La Potsdam, încadrat într-un regiment german de elită Carol II, credea mama sa, nu va fi preocupat în exces de propria personalitate, devenind doar un pion într-un angrenaj în care „să nu aibă el însemnătate precumpănitoare”. Ultimele două cuvinte scrise de

mama lui Carol II, Maria, anume „însemnătate precumpănitoare”, probează fără niciun dubiu că ea înțelesese de mult că fiul său era dezaxat, că egocentrismul lui era accentuat. Cele două cuvinte ale Mariei anulează tot ceea ce ea scrisese despre Mohrlen, în cărucă căruia aruncase fără ezitare, dar din calcul de mamă iubitoare, răspunderea „răului” deja pătruns adânc în personalitatea fiului său.

Ideea Mariei cum că lui Carol II îi era necesară o obligatorie schimbare de mediu a fost acceptată de regele Carol I, pe care ea îl acuză că, atât de aspru și „sever” în toate, „era de o îngăduință uimitoare” când era vorba de copiii ei și ai lui Ferdinand. Amânarea plecării lui Carol II în Germania, Maria o pune pe seama lui Carol I și Ferdinand ce aveau defectul că luau o „hotărâre” doar după „o lungă tărăgăneală”. „Tărăgăneala” la care făcea trimitere Maria, din punctul meu de vedere, nu era expresia indeciziei celor doi Hohenzollernii, atunci când urma să ia o decizie, ci din cauze externe: războaiele balcanice (1912 - 1913).

Cele două războaie balcanice (1912 - 1913) au reprezentat un fel de sfârșit al unei mari probleme a istoriei europene: așa-zisa problemă orientală, începută cu mult înainte ca turcii să lichideze Imperiul bizantin (1453). Înfrântă de o coaliție a statelor balcanice (Munteneșu, Serbia, Bulgaria, Grecia), Turcia (imperiul otoman), la 1912, pierde ultimele teritorii europene pe care le mai stăpânea.

Al doilea război balcanic (1913) s-a declanșat din cauza rivalităților și urilor istorice existente între învingători, între care, lăcomie, a excelat Bulgaria, care voia să-și anexeze teritoriului său toată Macedonia, refuzând să o împartă cu Serbia. Mai mult, Bulgaria anexase orașul Salonic și litoralul grec din jurul orașului

respectiv în dauna Greciei. Neutru în primul război balcanic (1912), statul român, având un guvern condus de Titu Maiorescu la cârmă, participă la al doilea război balcanic, urmărind anexarea sudului Dobrogei de la Bulgaria. Bătută de armatele aliate (grecești, turcești, sârbești), Bulgaria, spre sfârșitul războiului cu aceștia mai are de înfruntat un inamic: România.

La sfârșitul lunii iunie 1913, România intră în război. Armata română trece Dunărea pe un pod de vase pe la Corabia, exact ca și la 1877. Bulgaria, obosită și epuizată, a refuzat să lupte, în sudul Dunării, pe pământ bulgăresc, armata română n-a avut de întâmpinat nicio rezistență armată. Lev Troțki, aflat în zonă, ca și corespondent al ziarului rus Kievskaja Mysl, nota că „pe teritoriul bulgăresc trupele românești” s-au deplasat ca și pe „propriul teritoriu”. Cu ocazia participării României la războiul balcanic, viitorul teoretician bolșevic al „revoluției permanente” a scris o seamă de articole extrem de critice, dar adevărate în substanța lor, la adresa oligarhiei politice românești. Critica lui Troțki venea din partea unui observator extrem de avizat, iar judecățile sale privind realitățile social-politice din regatul lui Carol I sunt întrutotul în acord cu realitatea istorică. Vom mai insera câte ceva din cele scrise de L. Troțki atunci când voi considera că e cazul.

Viitoarea regină Maria nota că bulgarii, „istoviți de puteri Și după un război de zece luni”, nu opuseseră rezistență armatei române, și că regele Carol I nu permisesse cavaleriei române să intre în Sofia pentru a nu-l umili și mai tare pe regele Ferdinand al Bulgariei.

Maria făcea trimitere la celebrul general Mustăța, comandantul unei divizii de cavalerie, care, aflat nu departe de Sofia cu divizia sa, a primit ordin să nu intre

în capitală. Ordinul de oprire, aflăm de la N. Iorga, generalul Mustață l-a primit de la fostul atașat militar bulgăresc în România, „colonelul Stoilov” (N. Iorga, *Orizonturile mele. O viață de om așa cum a fost*, Editura Minerva, București, 1972, p. 443; vezi și Constantin Argetoianu, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, vol. IT, partea a IV-a, 1913 - 1916, Editura Humanitas, București, 1991, pp. 24 - 25).

Pe moment colonelul Mustață ignoră ordinul, zicându-i omologului bulgar cum că el e „comandant de divizie independentă” și că „merge la Sofia”. Până la urmă, Mustață, ce condusese „un raid turbat în stepă cu călărașii și roșiorii lui”, se conformă ordinului venit de la comandantul Armatei, generalul Al. Averescu.

Lui N. Iorga, participant și el, ca voluntar, la război, operațiunile trupelor române în sudul Dunării i s-au părut a fi mai mult „o excursie și cu o migrație”. Excursia militară despre care scria N. Iorga i s-a părut a fi „așa de puțin pregătită” și că va avea cele „mai grave urmări”. Dacă marelui istoric războiul cu Bulgaria i-a părut a fi o plimbare, un alt autor, la un secol distanță, îl apreciază a fi având caracterul „unui conflict militar clasic”.

„Excursia” armatei române în Bulgaria a avut urmări deosebit de grave ca urmare a epidemiei de holeră răspândită ca fulgerul în rândul armatei române. Holera fusese luată de la armata bulgară. Zece mii de ostași români au murit ca urmare a epidemiei, tot atâția cât își dăduseră viața pentru independența României la 1877 - 1878. Faptul probează o inadmisibilă ușurință dovedită în bloc de oligarhia românească, ușurință și iresponsabilitate. Sute de mii de români au fost trimiși în sudul Dunării fără a fi pregătite măsuri adecvate, necesare susținerii sanitare, teritoriul Bulgariei era

infestat de holeră înaintea trecerii Dunării de către armata română. Autoritățile române, vorbesc de serviciul de informații militar, a dovedit inconștiență criminală. N-a verificat situația pe teren, iar atunci când ostașii români au îmbrăcat hainele furate din depozitele militare bulgărești, s-a produs nenorocirea. Asta-i o cauză. Dar cauza adevărată constă în neglijența totală a autorităților de tot felul, dezordinea și hoția specifice administrației românești, o administrație coruptă și destrăbălată. Dacă, în vara lui 1913, armata română ar fi avut de înfruntat o armată bulgară hotărâtă să lupte, România ar fi suportat umilința unei înfrângeri rușinoase.

Așa nota în *Memoriile* sale Constantin Argetoianu, care, deși era parte a ei, acuza oligarhia politică românească, în frunte cu regele Carol I, de tragedia din sudul Dunării. Argetoianu nu avea nicio îndoială că, dacă bulgarii s-ar fi luptat, armata română ar fi suferit o înfrângere ca cea de la Turtucaia din septembrie 1916, cu trei ani mai devreme.

Într-un articol al lui Lev Troțki, din 21 septembrie 1913, publicat în ziarul al cărui corespondent de război era, și pe care l-am numit mai sus, aflăm că, în vara lui 1913, când epidemia de holeră a pătruns și în nordul Dunării, fiind adusă de ostașii holerici evacuați, „marele” român european, Take Ionescu, ministru de interne în guvernul Titu Maiorescu, a părăsit țara, punându-se la adăpost în Franța. România, în opinia lui L. Troțki, iar eu sunt întrutotul de acord cu judecata lui istorică, la 1913, avea doar aparența unui stat modern, civilizat. Toată „fațada european-constituțională a României” nu putea ascunde sărăcia, lipsurile de tot felul, foametea poporului, ignoranța guvernanților, rasismul lor manifest, ce asupreau și țineau un popor de țărani în

iobăgie. Dacă vi se pare exagerată opinia viitorului mare lider bolșevic, vă rog să vă gândiți că doar 6 ani trecuseră de la o altă uriașă nenorocire a României, 1907!

Dezastrul provocat de holeră în Armata Română a determinat-o pe Maria să se implice venind în ajutorul ostașilor bolnavi. Luase contact cu molima, ne mărturisește, atunci când a mers să viziteze „soldați! din spitalele Crucii Roșii, înșirate de-a lungul Dunării”.

Deci, soția lui Ferdinand se implică aducând ajutoare (hrană, medicamente, haine curate) miilor de ostași bolnavi. Ea, Maria, trecuse în sudul Dunării, „aproape în taină”, pe același pod de vase pe care trecuseră trupele. Ajungând într-un sat bulgăresc, unde zăceau mii de ostași bolnavi, ea mărturisește că vede „lucruri care îmi înghețară sângele în vine”.

Confruntată cu „o realitate grozavă și ucigătoare”, ea nu cunoscuse defel teama căci, ne zice, „sănătatea mea fără seamăn îmi dădea nervi de oțel”. Constată, și ea, că serviciile sanitare românești erau depășite de virulența molimei, și că „întocmirile noastre sanitare” nu erau „câtuși de puțin destoinice”. Nu ne oferă niciun punct de vedere cu privire la dezastrul produs de holeră, adică numărul morților, dar, implicându-se așa de hotărât întru ameliorarea condițiilor sanitare, e sigură de faptul că holera a însemnat „o cotitură nouă în calea vieții mele”. A primit și acordul regelui Carol I să se ocupe de ostașii bolnavi, luând în supraveghere și ajutor lagărul „de holerici din Zimnicea”. Așa că afirmațiile lui Lev Troțki, cum că Maria, „metresa comandantului trupelor”, fapt ce-l știa tot Bucureștiul, a îmbrăcat pantaloni ofițerești, arzând de dorința de a-și îndeplini datoria față de stat chiar și pe câmpul de luptă..., nu

înseamnă altceva decât o ură atroce pe care marele bolșevic o avea față de orice cap încoronat.

E drept, la 1913, Maria nu avea pe frumosu-i cap coroana României, dar față de crepusculul evident al titularilor în drept al acesteia, ea se purta ca și cum ar fi purtat-o.

Tot în memoriile sale, aflăm că, văzându-și mama în luptă cu holera, fiul său, Carol, a cerut voie de la Carol I să-i permită să-și ajute mama. Maria e încântată de ajutorul fiului său, notând că acesta ajunsese „mâna mea cea dreaptă”. Carol îi îndeplinea „toate poruncile”, dovedind multă „destoinicie și inițiativă proprie”, muncind eficient; „cu temei”, nota ea.

Nu continui tema implicării Mariei în lupta cu limitarea dezastrului produs de holeră, dar recunosc marile ei merite în ajutorarea a zeci de mii de bolnavi, curajul imens dovedit, riscurile conștient asumate, toate ca expresie directă a unei personalități istorice autentice.

La revenirea armatei române din Bulgaria, Maria ne mărturisește că a stat ore întregi pe malul românesc al Dunării, lângă podul de vase, prilej cu care a asistat „la scene de nebună însuflețire, când oamenii în apriga dorință de a simți glia țării lor, se aruncau jos la pământ și chiar se rostogoleau în țărână”.

De reținut acest episod și de nimeni uitat vreodată: Ostașii români, ce efectuaseră timp de o lună de zile o plimbare militară în Bulgaria, odată reveniți în țară, îmbrățișau cu patimă țărâna patriei... Scenă antologică... ce dovedește dragostea infinită ce o are țaranul român pentru țărâna patriei sale.

Tânărul Carol II la Potsdam și în Rusia lui Nicolae II

Când România intră în al doilea război balcanic, în vara lui 1913, fiul Mariei și al lui Ferdinand tocmai se pregătea să împlinească 20 de ani (n. 16 octombrie 1893).

Am reținut implicarea sa temeinică în ajutorarea mamei sale care ducea o grea și disperată luptă cu holera ce cuprinsese ca un pârjol mare parte din efectivele armatei române ce trecuseră în sudul Dunării. Subliniez, încă o dată, cutezanța, temeritatea neasemuită a Mariei ce a pătruns direct, fără ezitare, în mijlocul regimentelor românești decimate de holeră, făcând tot ce era în puterea dânsei, atât de multe pentru a-i ajuta pe ostașii bolnavi.

De asemenea, nu pot ignora faptul că și fiul său cel mare, Carol, s-a implicat de nimeni solicitat în greaua, dramatica bătălie dusă de mama sa cu epidemia de holeră. Maria, în notațiile sale, ne mărturisește că fiul său i-a fost eficient și profund folositor. Nu contest, dar observ că cele spuse de ea pot fi subiective, purtând amprenta dragostei de mamă.

Odată războiul balcanic terminat, pacea s-a negociat și semnat la București. Congresul de pace a fost condus de Titu Maiorescu, șeful guvernului român, învingătorii primind teritoriile revendicate, iar Bulgaria a fost nevoită să le accepte, în bloc, pe toate, plătind, după cum nota un contemporan, de una singură, „nota de plată”. În loc de Silistra și împrejurimile sale, Congresul de pace de la București a fost de acord ca România să anexeze sudul Dobrogei, cunoscut și sub denumirea de Cadrilater (două județe: Durastor și Caliacra). Din acel moment Bulgaria a devenit dușman ireductibil al României.

Congresul de pace de la București a reprezentat pentru Titu Maiorescu încheierea unei mari cariere politice, apoteoza sa, „apogeul activității sale omenești, dar și cântecul său de lebedă”. Iar N. Iorga îl aprecia pe Maiorescu, la 1913, arbitrul sud-estului european”, cât și salvatorul „păcii mondiale”.

După război, Maria își duce la îndeplinire dorința mai veche de a-i asigura fiului său, Carol, o schimbare de atmosferă, ca urmare a anilor trăiți în preajma receptorului Mohrlen.

Deci, în ianuarie 1914, Carol II este trimis la Potsdam ca să efectueze serviciul militar în „binecunoscutul Regiment I al gărzii imperiale”. Desigur, Carol II nu plecase ca un soldat oarecare, cu o valiză și-atât! în Germania, pentru a-i face șederea și viața plăcută, lui Carol II îi fusese dat ca însoțitor generalul Perticari, om „foarte deștept”, notează Maria, general care cu ani în „trecut” fusese aghiotant al regelui Carol I. Cu generalul mersese și soția acestuia, Elena Perticari, prietenă cu Maria chiar din „ziua sosirii mele în România”. Elena Perticari avea misiunea „ca să țină casa fiului nostru”, fapt ce mă determină să constat că viața militară a lui Carol II, la Potsdam, nu era departe de un sejur ceva mai lung într-o stațiune de lux.

Așa stând lucrurile cu „milităria” lui Carol II din Germania, nu mă miră în niciun fel faptul că el a acceptat-o cu bucurie, integrându-se ideal în „viața lui cea nouă”, după cum va consemna Maria în primăvara anului 1914, când îl vizitează împreună cu Ferdinand „în drumul nostru spre Rusia”.

În drum spre Rusia, Maria și Ferdinand au mers câteva zile la Potsdam, în Germania, ca musafiri ai împăratului Wilhelm al II-lea. Carol II își primi părinții la Potsdam cu „bucurie”, vrând să facă tot ceea ce era

necesar „ca să ne fie toate pe plac”. Carol își primi părinții în casa lui germană pusă la punct „cu dragoste și entuziasm de Elena Perticari”. La care se adaugă, desigur, câteva slugi bine alese, căci, la acea vreme, prinții regali erau slujiți ca niște stăpâni fiind mult mai presus decât oamenii obișnuiți. Ca să-și impresioneze mama, Carol II le oferă o masă la el acasă punând să fie acoperită masa toată „cu lalele învoalte alb cu roz”. Mariei i se păru aranjamentul ordonat de fiul său „cât se poate de frumos și artistic”. La Potsdam, Maria constata că fiul său se acomodase perfect „cu atmosfera militărească”, îndeosebi că și-a găsit un prieten adevărat în „vărul său”, cel mai mare „dintre fiii gemeni ai lui Wilhelm de Hohenzollern”, Friedel, ce-și făcea serviciul militar în același regiment.

La Potsdam, Maria avu ocazia de a călători, gonind nebunește pe „drumurile nisipoase”, impresionându-l pe fratele împăratului, Eitel Friederich, prin „vestitele mele galopuri”, împăratul german îi invită pe Maria și Ferdinand „câteva zile” la Berlin pentru a se întâlni cu el. Mariei i se păru că Kaizerul era îngâmfat, prea sigur de el și de puterea Germaniei. Wilhelm, deși „arăta un oarecare dispreț pentru România”, ne spune Maria, nu era prea încântat să observe că „simpatiile” acesteia puteau să se îndrepte spre Rusia, „rivala lui”. Soția împăratului nu era la Berlin, iar Mariei i se păru că împăratul putea fi o gazdă amabilă, veselă. Pe orgolioasa nepoată a reginei Victoria o surprinse că arogantul Wilhelm îi vorbi „ca și când aș fi și eu un om printre oameni, lucru ce nu făcuse niciodată până atunci”.

Cât a stat la Berlin, Maria a fost invitată de împăratul Lerman să inaugureze o uriașă bibliotecă construită după ideile, schițele sale. Maria l-a însoțit pe

Wilhelm, la braț, în „solemnă procesiune prin toată lungimea măreței clădiri”.

Maria se folosește de vizita la Berlin pentru a-l întreba pe împărat câte ceva despre marile ducese ruse pe care el le întâlnise „des” pe când cutreiera cu yachtul său Marca Baltică. Nu ne mărturisește ce a aflat de la împăratul german, vărul său, dar fusese satisfăcută că avu prilejul a-l cunoaște („chiar spune de a simți”) la el în Germania „în toată slava lui prusacă”.

Sosită în Rusia, cu Carol IT și Ferdinand, Maria simți cu acuitate marele contrast „între Berlin și Țarskoe Selo”. Ajunsă la palatul imperial rus de la Țarskoe Selo, Maria are convingerea, pe care din copilărie o avusese, că simte o mare dragoste „pentru rudele mamei” sale. E surprinsă cât de nerăbdătoare era să-și întâlnească rudele din Rusia. Observă că Ferdinand și Carol nu erau deloc pe aceeași lungime de undă cu ea. Simte că, ajunsă la Petersburg, intrase într-o altă lume. Una închisă, artificială, căci, în timp, Nicolae II și „nefericita lui soție Alexandra” nemaigăsind puncte de interes, comune cu lumea „din afară” se izolaseră până și de familia lor. E impresionată, ca și în trecut, de ceremoniile grandioase, „pompoase” din palatele imperiale. E înfiorată când vede regimentele de gardă imperiale formate din cazaci „cu înfățișare sălbatică”. Se întreține deseori cu Nicolae II căruia ea îi spune „Nicky” și cu împărăteasa, pe care o numește „Alix”. Au stat împreună la mese îmbelșugate, ocazie cu care Maria constată că împăratul are o „poftă de mâncare sănătoasă”, dar soția lui nici nu se atinge de mâncare, împărăteasa mânca feluri pregătite special pentru ea „de o simplitate monahicească” (vezi *Maria, Regina României, Jurnal de război, 1918, traducere din engleză de Anca Bărbulescu, ediție îngrijită, prefată și scurta*

cronologie Lucian Boia, Editura Humanitas, București, 2015, p. 223). Maria n-o avea la inimă deloc pe soția lui Nicolae II, „Alix”. Într-o însemnare de mai târziu a Mariei, din vara lui 1918, ea notează că soția lui Nicolae II a fost „tristă”, „sinistră”, „fariseică” și „mândră”. Acestea după ce află că fusese împușcată de bolșevici. După aproape douăzeci de ani de la precedenta vizită în Rusia (1896), Maria simte că multe se transformaseră și că există o atmosferă de „tainică nemulțumire”. Împotriva cui, nu ne spune. La întâlnirea cu „Nicky”, Maria avusese revelația că Țarskoe Selo „era privit ca o ființă bolnavă” care refuză să primească ajutor. Starea proastă de lucruri de la curtea imperială crede că s-ar explica în persoana împărătesei „Alix”, principalul obstacol „în îndreptarea lucrurilor”. Nu ne oferă niciun detaliu la ce fel de „lucruri” făcea trimitere și de ce persoana împărătesei reprezenta principalul obstacol în îndreptarea lor. Despre Rasputin, atotputernic, atunci, la curtea imperială, notează doar zece cuvinte din care aflăm că „numele lui... era pe buzele tuturor”. Desigur, călătoria Mariei și a lui Ferdinand în Germania și Rusia, în primăvara anului 1914, nu fusese una întâmplătoare. Ei erau însoțiți de fiul lor, Carol, în Rusia, cu scopul mărturisit, și știut, de ambele familii, ca să se ajungă la o înțelegere privind căsătoria acestuia cu fiica lui Nicolae II, marea ducesă Olga.

Prin urmare, la Petersburg, Maria le-a observat cu atenție pe tinerele mari ducese” din familia imperială rusă ca să înțeleagă care dintre ele i-ar putea fi noră.

Proiectul unei căsătorii eșuate

Așadar, dacă Maria și Ferdinand l-au luat pe Carol II în Rusia, scopul lor era să ajungă la o înțelegere cu curtea imperială rusă în vederea realizării unei căsătorii între marea ducesă Olga, fiica mai mare a lui Nicolae II, și fiul lor. Ideea conținea certe motivații politice, îndeosebi că, după războiul balcanic, România a început să-și reorienteze politica externă, discret, dar sigur, spre gruparea politico-militară opusă Triplei Alianțe, Antanta. Desigur, o cred pe Maria că în noua orientare a României în plan extern ea nu a avut un rol, sau, cum nota ea fusese „un factor fără nici o însemnătate”. Dar, faptul că la doar trei luni după ce Ion I. C. Brătianu fusese desemnat prim ministru în locul lui Titu Maiorescu (4 ianuarie 1914) ea și soțul ei se duceau la Petersburg nu era deloc o întâmplare. Ideea unei căsătorii între urmașii celor două familii fusese gândită ca un act de politică externă de mare însemnătate, iar Ionel Brătianu era cu siguranță de acord cu o asemenea eventualitate. Adevărul, de altfel, ni-l mărturisește iarăși Maria în *Memorii*, unde notează că ea a fost împotriva căsătoriei motivând cauze medicale. Nu partea română a avut ideea căsătoriei lui Carol II cu Olga, ci chiar țarul Nicolae al H-lea. Măgulită, dar plină de temeri din cauza „misterioasei hemofilii pe care o transmit copiii lor femeile” din familia imperială a Rusiei.

Călătoria lui Ferdinand și Maria în Rusia, deci, era urmarea unei invitații făcută de țarul Rusiei, iar propunerea de înrudire dintre cele două familii „era măgulitoare” pentru ea. Un refuz nu l-a dorit a fi direct căci i se părea a fi „ceva necurtenitor”. Drept urmare, ea vine la Țarskoe Selo pentru a îndulci un refuz de la distanță. Avea mare teamă ca sănătatea iubitului ei fiu,

și, mai ales, de sănătatea viitorilor nepoți, ca nu cumva viața să le fie pusă în pericol de ciudata maladie de care sufereau copii lui Nicolae II și ai lui Alix.

Revenind la vizita Mariei la Țarskoe Selo, notăm că Mariei „tinerele mari ducese”, după ce ea le scrutase cu atenție, corespundeau exigențelor ei. Mai puțin unele imperfecțiuni fizice ce le observase la marile ducese, cusururi pe care Maria le-a subliniat în mod manifest. Evident, surorile ducesei nu erau ca și frumusețea perfectă a viitoarei soacre a Balcanilor, frumusețe de care Maria a profitat cu vârf și îndesat în scurta, tumultoasă ei viață. Apreciază la marile ducese spontaneitatea și veselia. Este surprinsă neplăcut că toate fetele lui Nicolae II se temeau de mama lor, că erau atente la fiecare privire a mamei lor ca să-și dea seama dacă e mulțumită de ele sau nu. Olga, prezumtiva noră, nu i se păru frumoasă. Avea fața „prea lată”, iar „pometele” prea mult scos în „relief”. Îi plăcea la ea sinceritatea și gesturile repezi; Tatiana era mai frumoasă, dar prea apropiată de „mama sa”; Maria, nici atât. Era grăsuță, durdulie, ochi frumoși și gură „prea mare”; Antonia i se păru „banală”, vicleană, clevetitoare. La Țarskoe Selo fiind, Maria observă că cei doi, Carol și Olga, nu arătau deloc vreo dorință „de a intra în legături mai apropiate”. Are un sentiment de jenă, când înțelege că fiul ei nu se va căsători cu Olga, căci, nu-i așa, lumea dorea să vadă una din marile ducese căsătorită cu „un prinț moștenitor”. Maria n-o mărturisește în *Memorii*, dar eu nu am niciun dubiu că dezinteresul lui Carol pentru cea mai mare fiică a lui Nicolae II era expresia dorinței mamei lui. De la Berlin până la Petersburg, distanța era lungă, iar Maria a avut destulă vreme să-l dăscălească pe Carol II că ar fi bine să nu se implice

într-o relație cu marea ducesă Olga, iar motivul nu putea fi decât unul: *hem ofilim*

Înțelegând că fiul ei nu era deloc interesat de Olga (vorba vine! - dezinteresul acestuia era opera ei!), Maria nu găsea ocazia de a avea o convorbire cu soția țarului între patru ochi. Constatase că în interiorul palatului imperial atmosfera închisă excludea discutarea unor „chestiuni personale”. Se sfătuiește cu Ferdinand cum să procedeze, ce să facă. Au convenit că nu pot părăsi Țarskoe Selo fără a începe „tratativele dorite din punct de vedere politic”. Ferdinand și Maria credeau că ar fi „necurtenitor” să nu discute cu țarul și țarina problema căsătoriei dintre copiii lor, căci, nu-i așa, cutuma, atunci, presupunea că „e rolul tânărului să facă propunerea”. Așa că, Maria, într-o dimineață, „după dejun”, ne spune ea, solicită o întâlnire cu țarina între patru ochi. Se duse în salonul acesteia și-i zise abrupt, „foarte sincer”, că are îndoieli și că în chestiunea care-i privește ea nu știe ce să facă. După o scurtă convorbire hotărâse că niciuna dintre ele să nu facă „vreo făgăduială” în ceea ce privește căsătoria celor doi copii ai lor. Carol și Olga trebuiau să decidă ce au de gând, nu ele. Conchid să le favorizeze ocazia celor doi de a se întâlni unul cu altul, ca să discute. Lucrul, deși era așa de lesne de realizat, Mariei i se pare deloc ușor după ce vede că atât Olga, cât și Carol, „nu păreau deloc că se simt atrași unul de altul”.

Concluzionează, Maria și „Alix”, că ele două nu fac parte dintre părinții ce „stăruise” pe lângă copiii lor să se căsătorească, când au văzut limpede „că nu-i trage inima”.

La finalul întâlnirii, cele două fac și filosofie înaltă fiind, amândouă, de acord că nu au „puterea de a înrâuri asupra soartei”. Și chiar dacă ar fi vrut (adică să

forțeze soarta, destinul), ele nu știau cu ce și prin ce metode/mijloace ar putea-o face!

După convorbirea cu țarina, Maria e foarte mulțumită de sine, notând că-și făcuse „datoria”, și că viitorul nu poate fi decât „în mâinile lui Dumnezeu”. Se înțelege că, la întâlnirea cu țarina, Maria a jucat teatru, unul ieftin și de prost gust, dovedind o știință desăvârșită a prefăcătoriei. Tot ce ea a spus și făcut în legătură cu intenția lui Nicolae II de a-și mărita fata după prințul moștenitor al României, Carol II, în vizita de la Țarskoe Selo, nu era altceva decât un scenariu îndelung și bine pregătit. Maria nu voia nici în ruptul capului să-i permită lui Carol II să se căsătorească cu Olga, iar motivul real l-a notat ea însăși în *Memorii*, motiv pe care l-am subliniat ceva mai sus: hemofilia, boală ce-o aveau unii dintre copiii ultimului țar al Rusiei.

Odată scăpată de presiunea problemei pentru care venise la Petersburg, luându-și definitiv gândul de la o eventuală încuscrire cu familia Romanovilor, Maria nu dorea să se plictisească în orașul lui Dostoievski. Face sport, se plimbă prin parcul palatului cu cele patru fete, glumește cu ele. Nu participă la petreceri sau „serbări”, cum le zice ea, căci purta doliu după soacră, „deși întreg Petersburgul ne deschidea larg brațele”, participa însă la o paradă militară, în curtea palatului imperial, grandioasă, ne mărturisește, în cinstea „principelui moștenitor al României”, cât și la un spectacol de balet oferit de teatrul imperial- La spectacol, a stat în loja „lui Nicky”, chiar în spatele acestuia, „lângă scenă”, văzând totul, dar ea nefiind văzută.

Și-a revăzut, cu încântare, rudele rusești, făcând cunoștință „unor veri mai tineri” ce crescuseră de când nu mai fusese în Rusia. I se păru că sunt „o adevărată

droaie”. Vizitează pe mama lui Nicolae, unde era găzduită mama ei, căci iubita ei soră, Ducky, divorțase de principele de Hesse și se căsătorise cu vărul său, marele duce Kiril. În casa lui Ducky, ne spune că a văzut „nenumărate comori”, impresionând-o „o minunată colecție de obiecte de jad”. Pasiunea pentru „jad” o va moșteni și fiul ei, Carol II, cum vom vedea spre sfârșitul cărții, și care va agonisi din banii furați României, și el, o „minunată colecție” de obiecte cu care va fugi peste hotare în septembrie 1940.

Ducky i se plânse că la Petersburg nopțile sunt prea lungi și zilele prea scurte. Fetele ei și ale lui Kiril, Moska și Kira, i s-au părut sănătoase, vesele, „scivisite ca niște poney englezești” având tot ceea ce puteau avea la îndemână și puteau visa să aibă „niște copii pământ”.

Se desparte greu de Nicolae II, om „deosebit”, „tăcut”, „nearătos”, dar de la care izvora un „farmec” aparte. La ora când își scria memoriile, deceniul patru al secolului XX, Maria nota că emoția o cuprinde când știe ce soartă a avut scumpul ei văr, Nicky, „ultimul țar al tuturor Rusiilor”. De împărăteasa Rusiei se desparte ușor. Crede că viața acesteia era „o cameră încuiată”, locuită de miraje și personaje stranii. N-o iartă pe țarină, notând că „zâmbetul ei cu buzele strânse” insuflau o teamă mai mare decât însăși „sabia de foc de la porțile raiului”*. Simte, Maria, că peste palatul de la Țarskoe Selo își întinde „fatala dominație”, Rasputin, pe care nu l-a văzut „niciodată”. Lasă trei puncte de suspensie după ce scrie numele lui Rasputin, dar nu ne zice dacă a regretat sau nu că nu l-a cunoscut la palatul imperial pe celebrul călugăr, expert de elită în a exorciza femeile posedate de un anume demon.

Vizita țarului Nicolae al II-lea la Constanta (iunie 1914)

Așadar, proiectul unei căsătorii între Carol II și Olga a venit din partea țarului Nicolae al II-lea, partea română venind în întâmpinarea dorințelor acestuia, călătorind la Petersburg spre a se negocia afacerea. Știm de ce proiectul a bătut pasul pe loc. Maria era cu totul împotriva unei mezalianțe matrimoniale cu o familie bolnavă, fie ea și stăpână peste uriașul imperiu al Rusiei. Cele mărturisite de ea în *Memorii*, la peste două decenii de la vizita din aprilie 1914, la Petersburg, poartă pecetea adevărului. Barbara Cartland, în cartea ei despre Carol II, are o variantă ce nu cred că se poate susține. Așa, în opinia autoarei respective, ideea unei căsătorii între Olga și Carol II a venit ca urmare a unei inițiative a guvernului român. Dacă partea rusă a răspuns, chipurile, propunerii venite de la București, s-ar datora țarului Nicolae II doritor să-i facă o plăcere nepoatei lui”. Adică, exact invers față de cele scrise și susținute de Maria. Românii, ne spune Barbara Cartland, au cerșit o vizită a țarului Nicolae la ei, la Constanța, iar vizita atotputernicului monarh în România ar fi fost preludiul unei alianțe politice.

Desigur, dacă țarul Nicolae II venea în România, faptul sugera că între cele două state vecine sosise momentul să-și clarifice mai bine opțiunile de politică externă. Un mare război se profila la orizont, iar România cu jumătate din etnicii săi aflați în stăpânirea imperiului austro-ungar nu putea continua o alianță cu opresorul atâtor milioane de români, în ciuda opoziției constante, înverșunate a încă regelui Carol I. Deci, vizita la Constanța, a familiei imperiale ruse, pe 1 iunie 1914, trebuie înțeleasă în primul rând ca pe un gest politic de

mare importanță. În spatele vizitei rusești existau motive politice adevărate; dar, de fațadă, scurta vizită a țarului pe pământ românesc, se vorbea de o afacere matrimonială, pe care una din părți n-o dorea cu niciun chip. Desigur, fac trimitere, aici, în primul rând la viitoarea regină Maria care era adversară înverșunată a acestui mariaj.

Nu ocolesc adevărul cum că unul dintre protagoniștii vizitei țarului fusese prim-ministrul guvernului român, Ion I. C. Brătianu, care, în fața țarului, a declarat că evenimentul contribuia „la întărirea prieteniei sincere cu Rusia”. Sosit la Constanța, pe 1 iunie 1914, cu iahtul său, Nicolae al II-lea este așteptat de întreaga Casă Regală a României, în frunte cu regele Carol I, de întreg guvernul român, personalități publice de primă mărime, o mare mulțime de curioși.

În ceea ce privește vizita țarului, deci, rolul Mariei a fost unul ca și inexistent, dar aceeași Barbara Cartland nu se teme de ridicol notând că, în așteptarea țarului, „Maria... În compania unui anturaj destul de modest” pe care „abia putuse să-l obțină de la guvern”. Inepții ridicole ale unei autoare cu ifose de vedetă culturală europeană!...

În realitate, vizita țarului fusese atent și îndelung pregătită de diplomații celor două țări, în care rolul hotărâtor l-au avut, desigur, Carol I și Ion I. C. Brătianu.

Așadar, pe 1 iunie 1914, țarul Nicolae al II-lea sosește la Constanța, venind de la Yalta cu iahtul său de lux, Standard, așteptat de toată conducerea statului român, cât și de o mulțime uriașă de curioși. Era însoțit de toată familia sa, în frunte cu țarina, pe care Maria n-o avea deloc la inimă și suflet.

Înainte de a analiza cele scrise de Maria despre vizita țarului Nicolae al II-lea, cred că ar fi mai mult

decât util să sintetizăm opiniile unui martor de prim rang (ministru) al evenimentului, I. G. Duca. Omul politic liberal era sfetnic de taină al lui Ion I. C. Brătianu, omul lui de cea mai adâncă încredere, fiind exact în interiorul nucleului de putere unde se luau hotărârile de mare importanță privind destinul României.

Așa că, interpretările lui I. G. Duca, despre vizita împăratului Rusiei, sunt exacte, în deplină armonie cu adevărul.

Așa, I. G. Duca notează că vizita țarului în România se datora în primul rând dorinței diplomației rusești de a îmbunătăți „raporturile cu România”. Duca presupunea că Rusia urmărea să ajute desprinderea României de Puterile Centrale, ale cărei legături cu Berlinul și Viena erau „atât de slabe”. Că nu fiul Mariei și al lui Ferdinand era obiectivul vizitei țarului Nicolae al II-lea la Constanța, ca și așa-zisul proiect de căsătorie între Olga și Carol II, cum fabulează iresponsabil și plină de ridicol Barbara Cartland, probează din plin mărturisirea lui Duca. La Constanța, vărul Mariei, Nicky, a stat o zi, zi în care s-a întâlnit doar cu Carol I Jon I. C. Brătianu și Em. Porumbaru (ministru de externe). Nicolae i-a primit pe cei trei pe iahtul său, având „conversații, audiențe particulare destul de lungi”. Vizita țarului a inclus un *Tedeum* la Catedrala din Constanța, o „recepție în port”, trecerea în revistă a trupelor, banchet oficial și „plecarea pe lună” spre Crimeea. Aflăm că țarul, oficialii ruși au oferit din belșug „o ploaie de decorații rusești” peste „oficialitatea română”. În toate acestea, unde e Maria cu neprețuitul ei prim născut? Nicăieri. Căci nu de dragul Mariei și al lui Carol II a venit țarul la Constanța. Barbara Cartland, în maniera sa grotescă de a relata mincinos, mistificatoriu evenimentele, relatează cum că

în drumul de la Yalta spre Constanța, Rasputin ce era inclus și el în delegația rusă, ar fi sfătuit marile ducese care erau „îngrozite” de ideea căsătoriei cu Carol, să se facă „cât mai urâte”.

Așa că, fetele țarului s-au expus soarelui timp de trei zile care le-a ars fețele, s-au îmbrăcat urât și fiind sfătuite de același Rasputin să aibă un comportament grosolan ca și când n-ar fi fost „bine educate”.

La Constanța, notează aceeași Barbara Cartland, tot la sfatul lui Grigori Rasputin, marile ducese „evită să-l întâlnească pe Carol timp de trei zile”. Vă rog să vă reamintiți că toată vizita țarului Nicolae al II-lea în România a durat doar o singură zi, 1 iunie 1914. Și atunci de unde până unde „trei zile” ducesele au fugit de Carol II? Inepții nerușinate, de care e plină istoria recentă, îndeosebi dacă este scrisă de „eroii” discursului corect politic sau de marxiștii culturali, fundamentalști în toată regula, și totalitari ca și concepție și viziune.

La Constanța află în sfârșit și Maria, notează Barbara Cartland, că eșecul căsătoriei fiului său s-ar explica că Grigori Rasputin „pune bețe în roate”! Invenții grosolane...

Regina Maria despre vizita țarului Nicolae al II-lea la Constanța

Dacă datele, informațiile oferite de I. G. Duca cu privire la vizita țarului Nicolae al II-lea la Constanța au fost sintetice, ca să nu spun sărace, Maria, și ea participantă directă la evenimentele acelei zile, a lăsat o mărturie bogată în detalii, amănunte.

Așa, soția lui Ferdinand notează că, în așteptarea lui Nicolae al II-lea, în port s-au adunat „cu toții” ca să primească cum se cuvine pe țar, țarină „și pe copiii lor” care veneau dinspre Crimeea (Yalta) să-l viziteze pe bătrânul rege Carol I. Maria apreciază că, dacă țarul venea la Constanța, venea în primul rând ca să-l omagieze pe venerabilul monarh al României, și ca să facă uitată „vechea jignire” de la 1877 - 1878 care, în opinia ei, nu încetase „de a-l ustura” pe Carol I. De asemenea, Maria avea convingerea că țarul urmărea cu vizita sa să stabilească „noua înțelegere dintre Rusia și România”.

Deci, însăși Maria a înțeles scopul real al vizitei țarului în România, iar în relatarea ei amănunțită face o singură trimitere la fiul său și la Olga, și aceea negativă. Nu reiau argumentația cu privire la dezinteresul manifestat așa de vizibil de Carol II față de marea ducesă Olga, cu ocazia celor două întâlniri ale lor, la Petersburg și Constanța. Evident că Maria nu suflă un cuvânt despre cele „trei zile” de care vorbea mitomana Barbara Cartland, zile în care Olga și surorile ei, chipurile, s-au „ascuns” de fiul Mariei și al lui Ferdinand! Cum putea deveni o zi trei? De la Maria aflăm că, fiind „în iunie”, la Constanța „toți trandafirii înfloriseră”. Marea Neagră îi păru albastră, albastră formând un contrast minunat cu „orășelul alb”. Toți

locuitorii ieșiseră pe străzi, așteptând cu nerăbdare să-l vadă pe țar. Steaguri erau peste tot, la case, la „fiece felinar”, pe fiecare vapor, vesele, strălucitoare, mișcate armonios de vânt. Iar cerul i se păru Mariei așa de albastru, încât avea senzația „că a fost vopsit anume pentru acea împrejurare”.

Din relatarea Mariei, înțelegem că ea nu a fost inclusă în anturajul imediat, cel de primire, al regelui Carol I, format din rege, Ferdinand și membrii guvernului. Ea cu Carol, fiul său, cu ceilalți copii ai ei, ne spune că „erau toți adunați pe terasa căsuței lui Aunty” (regina Elisabeta). De pe terasă ea observă persoanele oficiale (desigur, regele și anturajul său) ce se „învârteau” „de-a lungul cheiului” emoționate și „uluite”. De ce „uluite” nu ne spune. O mulțime de uniforme, garda de onoare, fanfara armatei, steagurile celor două țări dădeau un aer sărbătoresc cheiului. În așteptarea înalților oaspeți, Maria are timp să observe că „faldurile” hainelor reginei Elisabeta „erau mal albe decât spuma mării”.

Avea toți copiii lângă ea, în afara Elisabetei, plecată în Spania. Ileana, fiică-sa, îmbrăcată în rochia ei „cea mai frumoasă”, ne spune Maria, era gata să aibă grijă „de micul țarevici”, care, nu-i așa, era mai mare cu un an decât ea. Mărturisesc că nu știu ce „grijă” avea în vedere soția lui Ferdinand, cum nu pot înțelege cum o fetiță de 7 ani putea să-l ocrotească pe un băiat de 8 ani! Observând cu atenție de pe terasa reginei Elisabeta, Maria constată că regele Carol I era emoționat. Prea mare și importantă era ziua de 1 iunie 1914 pentru el, un rege peste o țară mică, când primea vizita unui împărat stăpân absolut peste cea mai întinsă împărăție a Lumii..., gândea ea.

De la vizita împăratului austro-ungar, Franz Joseph, „cu atâția ani înainte”, notează viitoarea regină Maria, pe Carol I nu venise să-l viziteze „nici un suveran”. Își imaginează cam ce-ar fi gândit Carol I, ce stătea drept, nemișcat, în așteptarea sosirii țarului. Privea în sine, presupunea ea, retrăind drumul greu și plin de mari eforturi întru „înflorirea țării”. Desigur, nu țara și poporul ei „înflorise” sub lunga domnie a lui Carol I, ci oligarhia epocii, cu familiile lor, câteva mii de persoane. Cât de bine „înflorise” poporul în „glorioasa” domnie a lui Carol I ce tocmai se apropia de sfârșit, s-a dovedit cu vârf și îndesat cu 7 ani în urmă, cu prilejul marii nenorociri naționale din 1907. Evident, dacă ea, Maria, familia ei, anturajul ei, în primul rând prietenele din protipendadă (Martha Bibescu, Maruca Cantacuzino, Irene Procopiu, Nădejde Știrbei, Elena Perticari, Sybill Chrissoveloni ș.a.) trăiau într-un lux orbitor, deșănțat, țara întreagă „înflorise”, norul întreg trăia o adevărată epocă a bunăstării, credea ea.

El, Carol I, a făcut din România o țară „liberă”, plină de vază”/ „puternică”, „prosperă”, peste care nu se mai putea trece cu vederea..., zicea ea. El, Carol I, muncise decenii stăruitor”, răbdător, fără să dovedească vreo slăbiciune doar întru folosul poporului României. Deviza lui, a Casei Regale ce o întruchipa așa de strălucit, fusese una singură: „Nihil Sine Deo”. La care el, ca un monarh mare și înțelept ce era, adăugase o alta, pe care a pus-o cu vigoare și consecvență toată domnia: „Nimic pentru Mine/Totul Țării și Poporului...”. Iată ce frumoasă, dreaptă și adevărată istorie este astăzi spusă unui popor cu grave carențe în memoria sa istorică... Ficțiuni!

Mai departe, Maria notează despre Carol I că a fost un rege „bun, chibzuit și uitător de sine”. Era mulțumit,

el, Carol I, cu toate câte făcuse pentru Țară, numai că o umbră persistentă îi întuneca mulțumirea: poporul român nu-l iubea îndeajuns „de călduros”. Maria, la Constanța, a observat că regele îi arăta mai multă „dragoste decât de obicei”. Motivul îl deslușise: „cei ce veneau de peste mare erau rudele mele”. Bănuia, ea, Maria, că regele aștepta de la ea să ușureze „legătura între ei și noi și să fac să meargă toate plăcut și neted”. Își zice în gând că va fi la înălțimea așteptărilor regelui. Dorea din suflet să-i împlinească „voia”...

Desigur, prințesa moștenitoare se credea o persoană de foarte mare importanță. Iar faptul că ei i se *părea* (subl. ns.) că regele Carol I aștepta *ceva* de la ea era deja o certitudine. Iar autorii panegiriști o ridică în slăvi, îndeosebi pentru perioada războiului, încât ignoranții și neștiutorii de istorie o cred persoana căreia poporul român îi datorează Unitatea. Vom reveni asupra unor însemnări ale Mariei ceva mai încolo, din care se poate ușor observa hipertrofierea unui rău, orgoliul ei foarte aproape de megalomanie certă.

Acum, să notez că stând cu „toții” cu „mâna streășină deasupra ochilor” oficialitățile românești observă pe „fundalul cerului conturul mai multor vase”. Țarul Nicolae al II-lea și suita sa se apropiau de Constanța. Mulțimea de pe chei se foia „mai înfrigurată”, generalii își aranjă ținutele, iar corpul diplomatic și politic „nu încetau de a scutura de pe mânecile” fracurilor negre fire de praf „închipuie sau aievea”. Emoția tuturor atinse apogeul. Mariei i se păru că până și „prin steaguri” trecea un fel de fior fără nume. Yahtul împăratului se deslușea bine. Intră în port lin și solemn. Fanfara armatei intona imnul Rusiei, drag autoarei noastre căci îi amintea de mama ei. Câteva lacrimi de emoție îi curseră din ochii ei frumoși. Mărețul yaht,

Standard, ajunse la chei, falnic, cu adevărat demn „de a purta un împărat peste albastrul mării”.

După ce „podețele” uniră iahtul cu cheiul portului, Carol I și Elisabeta ieșiră să-și primească „musafirii”. Carol I, demn, țeapăn, dar plin „de emoție”, tremurând, urase „bun venit” țarului. Regina Elisabeta, plină de „însuflețire”, rosti „din buze încântătoare” cuvinte de „bună primire” țarului și țarinei, petele lor, ale cuplului imperial, veneau imediat în spatele părinților- Erau vesele, dar fețele erau „cât se poate de pârlite din pricina șederii lor în Crimeea”. De aici mitomana ridicolă Barbara Cartland va țese scenariul și mai ridicol cum că ducesele, la sfatul lui Rasputin, s-au lăsat „pârlite” de soare ca să pară mai urâte, îndeosebi lui Carol II, ca să nu ajungă, Doamne ferește, vreo una nevasta fiului lui Ferdinand și al Mariei!

Ducesele și Maria s-au revăzut cu bucurie, deoarece, cu trei luni în urmă, „ne împrieteniserăm de-a binelea”. Ducesele, așa vesele și „spontane” cum erau, notează Maria, nu știau cum să se îmbrace ca să „le prindă mai bine”, drept care românii, „critici” cum sunt, „nu le admirară prea mult”.

Fiică-sa, micuța Ileana, cum îl văzu pe fiul Țarului, Alexis, îl luă „în stăpânire și... se devotă lui”. Ziua de 1 iunie 1914, nota Maria, a avut planificată fiecare oră și trecu „fără o clipă de tihnă”. Aflăm că și vremea fu de o frumusețe fără egal, iar „poporul” făcu o primire „entuziastă perechii imperiale”.

Vizita țarului în România începe cu un măreț *Tedeum* în catedrala din oraș, ce fusese împodobită „cu deosebit fast și multă grijă”. Carol I știa bine, ne mărturisește prințesa moștenitoare, ce rol covârșitor avea biserica „în viața suveranilor ruși”. O parte din slujbă fu „rostită în rusește”. După *Tedeum* oaspeții ruși

au fost plimbați prin oraș cu trăsura „pentru a mulțumi pe locuitori”. Apoi Carol I însuși, în ciuda vârstei, conduse defilarea „armatei sub ochii țarului”. Țarul primi din partea regelui comanda „unui regiment de roșiori”. Șef onorific desigur. Dejunul fu luat de cele două familii în pavilionul reginei Elisabeta, după care au fost prezentate oaspeților oficialitățile românești.

Un mic respiro întrerupse programul oficial, căci Carol și „împărăteasa” nu aveau sănătate „deplină”. Se revăd, „înaltele” familii, regală și imperială, pe iahtul împăratului Nicolae II, unde în sunetul „unei muzici militare cât se poate de bune” urmașii familiilor „petrecuseră de minune”.

Cât copiii petreceau „de minune”, evident că Maria a stat alături și i-a privit, căci ea reprezenta ceva mai mult decât *nimic* m viața politică a statului. În consecință, nu fusese primită la marea întâlnire dintre Nicolae II, Sazonov (ministrul rus de externe), Ion I. C. Brătianu și Em. Porumbaru, așa cum ne informează I. G. Duca.

Ziua de 1 iunie 1914, relatează nepoata reginei Victoria, a luat sfârșit printr-un imens „banchet” ce a avut loc într-o „sală clădită pentru această împrejurare”. Pe Maria a impresionat-o albeața sălii, ca zăpada de albă, în „stil românesc”. Nu uită să ne spună că „arhitecții” sălii îi ceruseră sfatul ei, ascultându-l, realizând o îmbinare perfectă între „linii și proporții”. Pe mese fusese așezat singur fel de flori: trandafiri, așa că marea sală „de serbare” arăta „un gust fără greș”.

Carol I îi dăduse Mariei „în grijă” pe împărăteasă, care avea cu această ocazie „un aer cât se poate de imperial”. Stătu lângă împărăteasă tot timpul cât îi fuseseră prezentate personalitățile românești. Deși împărăteasa era chinuită, crispată, când i se prezentau

așa-zisele personalități, aflăm că, de astă dată, bucuria de a trăi” a Mariei o „molipsi” și pe „Alix”, împărăteasa.

Prințesa mai notă că împăratul era întovărășit de Sazonov cu care oficialitățile române „ținură însemnate” convorbiri politice. Sazonov și I. I. C. Brătianu, presupunea Maria, s-au folosit de întâlnirea lor „pentru a-și expune planurile”, îndeosebi că „păreau a fi în cei mai buni termeni”. Nicolae II, sau „Nicky”, cum nota Maria, îi păru „încântător ca întotdeauna”. Drept pentru care privea mereu spre el, ca vrăjită. O impresiună glasul blând, și ochii blânzi ai împăratului. Nici prin gând nu-i trecea că îl vedea pe iubitul ei văr pentru ultima oară!

Așadar, Ion I. C. Brătianu avea convorbiri lungi cu Sazonov, șeful guvernului și titularul ministerului de externe rus, la Constanța și nu numai. După plecarea țarului de la Constanța, Sazonov a rămas încă câteva zile, plecând cu șeful guvernului român la București. De la București cei doi oameni politici au mers la Sinaia, iar de aici au trecut frontiera spre Transilvania, faptul nemulțumind guvernul austro-ungar.

În discuțiile cu Sazonov, acesta i-a declarat că Rusia dorește pacea, dar dacă Austro-Ungaria „se va atinge de Serbia”, ei, rușii, le vor lua apărarea sârbilor „oricare ar fi consecințele”. Precizez că situația politică în Europa era tensionată, Franz Ferdinand încă nu fusese ucis de Gavrilo Princip (28 iunie 1914), dar conflictul general era previzibil.

Spusele șefului guvernului rus cum că rușii nu vor permite ca Austro-Ungaria „să se atingă de slavii din Orient”, căci „prestigiul Rusiei nu putea îngădui așa ceva”, au fost comunicate de Ion I. C. Brătianu „cancelariilor de la Berlin și din Viena”. Ion I. C. Brătianu a considerat că era datoria lui de aliat să-i

avertizeze pe germani și austro-ungari din timp la ce riscuri se expun atacând Serbia.

Acum știm bine că avertismentul lui Ion I. C. Brătianu a fost ignorat atât la Berlin, cât și la Viena, spre nenorocirea lumii întregi.

Acum revin la memoriile reginei Maria despre vizita țarului Rusiei la Constanța, pe 1 iunie 1914. Astfel, aflăm că sosind „ceasul despărțirii” Maria se întristă mult. Oaspeții urcă pe vasele lor, uralele de adio răsunară pentru ultima oară, iar iahtul *Standard* ridică ancora dispărând în noapte ca o „nălucă imensă”. Maria, îndurerată de despărțire, alergă de-a lungul cheiului privind pentru ultima oară iahtul ce-l ducea spre Rusia pe vărul său *Nicky*. Iahtul deja fusese încadrat de „escorta sa de cuirasate” dispărând repede în noapte. Era o noapte înstelată, ne spune ea, ca o „imensă hartă înstelată”. Maria rămase lung timp la capătul digului până ce vasele rusești niște mici „pete de lumină”. Lacrimi grele îi curgeau pe obraji. Își zise: „Ziua cea unică, mare s-a dus. A înghițit-o veșnicia, ca tot ceea ce ține de lucrurile pământești”..

Dacă ar fi știut că-și vede iubitele sale rude din Rusia pentru ultima oară, cred că prințesa noastră ar fi plâns mult mai mult. Din acea seară de 1 iunie 1914, țarul Nicolae II și familia vor mai trăi patru ani, o lună și jumătate (18 iulie 1918). După ce țarul plecase, notează Maria, „28 iunie izbi ca un trăsnet lumea întreagă”. Moștenitorul tronului Austro-Ungariei și soția sa fuseseră uciși. Începea Marele Război (1914 - 1918).

La 19 ani guvernul îl „dotează” pe Carol II cu 100.000 de lei

Supun atenției cititorilor un articol publicat în gazeta social-democrată „România Muncitoare”, la 31 martie 1913, cu privire la cadoul, „dotația” oferită lui Carol II, la împlinirea vârstei de 19 ani, de guvernul Titu Maiorescu (1912 - 1914 - 4 ianuarie). Articolul are un titlu adecvat cadoului imens, sfidător făcut fiului lui Ferdinand și al Mariei, când încă nu împlinise 20 de ani: *„Un Scandal: Dotația prințului Carol”*. Articolul este semnat de Comitetul Executiv al partidului social-democrat și aduce acuzații reale, grave oligarhiei politice a epocii, care, prin cadoul oferit adolescentului Carol II, a dovedit „dispreț pentru sentimentul poporului român”.

Respectivul articol apreciază că parlamentul sau „Camera” a luat ca pretext împlinirea de 19 ani a „prințului Carol”, a votat pentru respectivul „prinț” plata anuală către el a sumei de „o sută de mii de lei”. Cadoul făcut adolescentului Carol II, parlamentul l-a făcut fiind împins de la spate „de guvern”. Suma este apreciată a fi de două ori mai mare decât „leafa ce primește anual” președintele S.U.A., „cel mai bogat stat din lume”. Ce servicii a adus tânărul Carol II României ca să merite primirea atâtor bani?, întreabă deloc retoric autorul sau autorii articolului. Carol II încă nu și-a încheiat „studiile”. Suma este considerată total indecentă, uriașă, în totală contrazicere „cu nevoile chiar cele mai exagerate ale unui singur om”.

Legea votată de parlament prin care adolescentul Carol II este înzestrat cu atâția bani nu este altceva decât „o primă de încurajare a risipei, luxului și desfrâului”, opina gazeta social-democrată în acord cu adevărul absolut.

Gazeta amintește cititorilor cum că, cândva, în trecut, în tinerețea lor viitori regi petreceau luni, ani în șir în „exerciții militare grele”. Atunci regii se puneau în fruntea oștilor lor, luptau cu bărbăție și „ades cădeau în război”. Unii suverani, în tinerețea lor, se ocupau cu studii temeinice, duceau o viață austeră, erau educați în spiritul unei moralități înalte, desăvârșite. Cu toate acestea respectivii suverani dovedeau că merită să-și conducă poporul, statul.

În România însă, sublinia gazeta „România Muncitoare”, nepotul suveranului, adolescentul Carol II se prezintă în fața poporului ca un om „de petrecere”, ca un tânăr ce n-a făcut absolut nimic pentru țară, pentru popor. Prin gestul său, parlamentul dovedește că nu reprezintă poporul acestei țări, ci dinastia și „clasele stăpânitoare reprezentate prin partidele politice”. De când a venit în țară și s-a urcat pe tronul lui Cuza Vodă, reliefa cu dreptate gazeta social-democrată, Carol I a „vegheat” cu strășnicie pentru apărarea intereselor „marei proprietăți”. Din exemplul oferit de căderea lui Al. I. Cuza, regele Carol I a învățat un adevăr de netăgăduit: „dinastia care vrea să trăiască liniștit în țară nu trebuie să se atingă de intereselor marilor proprietari”.

Al doilea rol jucat de Carol I de când a sosit în țară, credea gazeta sus-numită, a fost de a fi arbitru „între partidele politice” având grijă ca acestea să nu se anihileze reciproc. Carol I a intervenit în disputele politice pentru putere între cele două partide, schimbând guverne, armonizând interesele economico-financiare ale oligarhiei.

În întreaga domnie, Carol I a apărut doar apărarea oligarhiei”. Când poporul, înfometat, asuprit, batjocorit, lipsit de drepturi social-politice și economice fundamentale amenința „interesele” acesteia, Carol I

ordona „scumpei lui armate să înăbușe în sânge răscoalele lui”. Conduita lui Carol I, ca și rege, era dată de originea sa prusacă. Fiind mare proprietar, el disprețuia poporul, drepturile acestuia, fiind adeptul păstrării țăranilor într-o stare identică cu iobăgia. Carol I nu era doar mare proprietar. El avea din belșug „instincte de negustor și cămătar”. Timpul în care el a venit și a început să domnească a fost unul în care cele două „instincte” ale sale „puteau să-și găsească cea mai largă aplicare”. De la urcarea pe tron (1866), „în scurt timp”, Carol I a devenit „al doilea mare proprietar” al țării după „decedatul Cantacuzino”. Desigur, gazeta făcea trimitere la Grigore Cantacuzino-Nababul, cel mai bogat om din România la începutul secolului XX, care murise nu de mult.

Carol I devenise cel mai mare capitalist al României. Afirmția gazetei este întărită de numeroasele dovezi. Așa, aflăm că venerabilul rege, la anul de grație 1913, era acționar principal la societatea de asigurări „Dacia”, al „societății de postav „Azuga”“, al întreprinderilor „forestiere Göetz”, al numeroaselor fabrici „de sticlărie, bere, hârtie, lumânări”.

Îmbogățindu-se peste măsură pe această cale, în baza muncii grele a „țăranilor și muncitorilor industriali” creând un regim oligarhic, regele Carol I a devenit solidar cu „clasele stăpânitoare”. Acestea, la rândul lor, impunând în primul rând satisfacerea nevoilor lor de îmbogățire, îmbogățindu-se, au devenit solidare, la rândul-le, cu el, cu regele. Din această solidaritate între rege și partidele politice a izvorât o complicitate evidentă între cele două elemente componente ale oligarhiei. Din această complicitate s-a impus „votarea dotației de 100.000 lei” pentru Carol II.

În opinia gazetei social-democrate, existența Domeniilor Coroanei este un semnal clar, limpede de existență „a unui focar de corupție politică”. Gazeta reamintește că pe „lângă lista civilă” pentru monarhie și după legiferarea Domeniilor Coroanei iată că s-a votat și „apanagiul pentru prințul moștenitor”, de 300.000 de lei pe an. Apoi, tot parlamentul a votat ca regina Elisabeta să primească anual 15.000 de lei pentru „operile ei filantropice”. „România Muncitoare” observa cum că suma de 15.000 de lei putea s-o dea reginei nimeni altul decât multimilionarul ei soț”. După atâția bani dați unor persoane de bogate, încoronarea „facerii” de bine a parlamentului nepotului lui Carol I, adolescentul Carol II, dovedește că politicienii fac ce vor cu banii țării. „Mamelucii” din parlament au votat lui Carol II 100.000 de lei anual, dar au refuzat să accepte „4 lei spor de leafă” cântăreților bisericești. Au amânat de doi ani „aplicarea sporurilor de leafă”, refuză să dea bani pentru școli și spitale. Nu dau un leu pentru înfăptuirea de „reformă socială în folosul muncitorilor și țăranilor”, dar votează repede și cu bucurie acordarea a o sută de mii lei anual „nepotului regelui Carol și pentru plăcerile lui”. Același parlament crește numărul de impozite, sporește cuantumul celor existente în mod „criminal” provocând inconștient „o nouă scumpire a vieții”. Acordarea „dotației de 100.000 lei” reprezintă o nerușinată sfidare la adresa poporului, o nesfârșită batjocură „adusă intereselor țăranimii și muncitorimii”.

În Moldova țăranii nu mai au nici măcar „porumb mucegăit”, muncitorii stau fără lucru „luni întregi”, toată țara e sub puterea unei crize economice, parlamentul nu are altceva pe agendă decât înzestrarea nepotului regelui cu o uriașă sumă de bani. Cât să mai fie sfidată Națiunea? Câtă sărăcie, foame, batjocură să mai suporte

poporul? Desigur, doar aparent interogațiile grele, acuzatoare ale gazetei social-democrate au caracter retoric. În virtutea celor scrise și în baza adevăratului stăpân al țării, „România Muncitoare” cheamă „toți cetățenii” protesteze împotriva „votului Camerei” și contra „regimului oligarhic” reprezentat de ea.

În București protestul va avea loc „măine, duminică 31 martie, ora d.a”. în sala festivă a „Clubului social-democrat” din „str. Amzei, 26”.

Articolul se încheie cu sloganurile specifice partidului social-democrat din România aceluia timp: „Jos oligarhia!”, „Jos monarhismul!”, „Trăiască republica socială!”, „Trăiască votul universal, egal, direct și secret!”.

Ca urmare a adunării de protest din 31 martie 1913 organizată de partidul social-democrat, cetățenii participant au adoptat o moțiune de protest. Iată conținutul sintetic al respectivei moțiuni, moțiune luată de cetățenii români după ce au fost edificați prin cuvântările oratorilor de la tribună. Cetățenii respectivi considerau că votarea de către parlamentari a uriașei sume de 100 de mii de lei unui adolescent, Carol II, în continuarea celor 300.000 de lei votați „tatălui său”, 15.000 de lei reginei și după ce au fost dăruite regelui Carol I „128.000 ha” sub denumirea „de Domenii ale Coroanei” este „prețul ce oligarhia noastră îl plătește dinastiei pentru rolul de strajă a intereselor de partid și de clasă”. Respectivele daruri oferite unei familii restrânse nu sunt altceva decât sfidarea poporului căruia i se arată dispreț și batjocură. Ele reprezintă un jaf la scară uriașă cu legea mână din averea publică a Națiunii. Este, de asemenea, indiferența, cinismul absolut arătat de Casa Regală și oligarhia politică față „de nevoile adevărate ale poporului”.

Jaful e posibil deoarece sistemul electoral, cenzitar, dă toată puterea politică „în mâinile oligarhiei”. Drept pentru care cei prezenți la întrunire sunt invitați pentru a lupta pentru dobândirea votului universal, egal, direct și secret pentru toți supușii români”. Consider acuzațiile aduse familiei regale și oligarhiei extrem de motivate, știind bine câtă sărăcie, foame, asuprire, batjocură suporta poporul român în acei ani de rușinoasă amintire. Iar banii dați cadou lui Carol II, la nici 20 de ani, au reprezentat, în opinia mea, o supremă sfidare adusă tuturor românilor. Cadoul oferit lui Carol II e semnul unei degradante obediențe față de Carol I a primului ministru Titu Maiorescu, în primul rând, apoi a întregului sistem politic, rasist și elitist în toată cuprinderea lui. La nici 20 de ani Carol II nu studia nicăieri. Executa la Potsdam, un fel de militarie la fără frecvență, cu casă personală, având slugi nenumărate, în frunte cu generalul Perticari și soția sa. Nu muncea, nu studia, dar trândăvea făcând doar ceea ce-i pria, nu-i așa, sângelui lui albastru, jocuri de noroc, mașini cât mai luxoase, că tot apăruseră automobilele, chefuri strașnice cu un anturaj declasat, tarat și vicios și, îndeosebi, cât mai multe aventuri cu femei de care „nobilul” vlăstar al Mariei și al lui Ferdinand era flămând în exces. Chiar când slugarnicul Titu Maiorescu, dinastic până în vârful unghiilor, cum ne mărturisește că era în cartea sa, *Istoria contemporană a României* (Titu Maiorescu, *Istoria contemporană a României, 1866 - 1900*, Editura Librăriei SOCEC, București, 1925. Cartea a fost reeditată de Stelian Neagoe sub un titlu schimbat: Titu Maiorescu, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, Editura Humanitas, București, 1994. În carte mentorul Junimii se declară de zeci de ori dinastic prin excelență, iar respectul ce i-l arată lui Carol I depășea

deceanță, alunecând sigur în obediență și slugărnicie. Vezi pp. 8, 12, 14, 15 în Ediția SOCEC din 1925), obedient până la depersonalizare în fața „mărețului” său rege, Carol I, a impus anturajului său politic să impună votarea indecenței, imoralei sume de 100.000 de lei adolescentului Carol II. Acesta împărțea, pe rând, cu taică-său Ferdinand, prostituatele de lux ale Bucureștiului. Ușor se poate explica cum de a ajuns „copilul-minune” Carol II, pe care toată familia regală l-a răsfățat în exces, permițându-i-se orice, chiar absolut orice, un adevărat monstru cu față umană. Să primești o asemenea sumă cadou pentru un an de zile, sumă, rețineți, dublă față de salariul anual al președintelui S.U.A., care tocmai ajunsese cel mai bogat și industrializat stat din lume, când el, Carol II, nu făcea absolut nimic, dovedește un îngrozitor rasism social față de un popor înfometat care trăia cu câțiva lei pe lună. Avem, în acest exemplu, expresia cea mai limpede și tare a unui egoism social de clasă, care devenea exacerbat cu cât se urca pe „scara socială” (*Sabina Cantacuzino, Din viața familiei Ion C. Brătianu. 1914 - 1919. Cu un adaos de însemnări 1870 - 1941, Ediția a III-a revăzută, Note, indice și ediție îngrijită de dr. Elisabeta Simion, Editura Humanitas, București, 2014, p. 49*).

Conchid, cu privire la această temă, făcând trimitere la un scurt articol publicat tot în „România Muncitoare”, în 11 aprilie 1913, în care se afirmă că Domeniile Coroanei, ce cuprindeau „12 din cele mai mănoase moșii ale țării” aduceau lui Carol I un venit anual de 5 milioane de lei. Gazeta amintește cititorilor că, la 1866, când a venit în țară, Carol I „nu avea nici un ban”, iar în 1913, „regele de la 1907” a ajuns unul dintre cei mai „bogați oameni din lume”. Înainte de a veni Carol în țară, sintetiza gazeta social-democrată natura regimului

patronat de rege în toată domnia, „țărani nu se răsculaseră”. „De când a venit el, răskoala e cronică și a izbucnit de trei ori”. Nu pot decât să recunosc, deoarece sunt în cunoștință de cauză, că verdictul dat de gazetă, judecata, acuzele aduse Casei Regale sunt într-o măsură absolută reale, adevărate, nefiind viciate de așa-zise poziții ideologice, de clasă. În fața nerușinatei ridicări în slavă a întregii Case Regale, în România de după 1990, de ignoranți, sau de cei interesați cu bani, pun punct cu afirmația fiicei lui Ion C. Brătianu, Sabina: „Câte poate să rabde bietul român și ce lesne le uită”.

Carol al II-lea în Războiul de întregire națională (1916 - 1919)

Când a început primul război mondial Carol II avea 21 de ani. În acea vară de neuitat el executa un fel de serviciu militar în regimentul de gardă imperial german din Potsdam. S-a reținut că maică-sa i-a dat ca însoțitor și aghiotant pe generalul Constantin Perticari. Desigur, că ceea ce făcea Carol II nu era deloc armată serioasă, reală, adevărată. Cu banii familiei, adică ai românilor, cât și ai lui, și-a permis cât a stat la Potsdam să aibă o locuință privată cu 10 camere. Greu, nu-i așa, să execuți două - trei ore de plimbări sau galop cu calul în anturajul prietenilor și „verișorilor” săi din familia imperială germană, să joci cărți, să mănânci doar ce-ți pofteste inima, să aduci femei în locuința proprie. „întunecată”, grea militarie..., desigur.

Bunicul meu, Gheorghe Manole, născut pe 28 aprilie 1892, deci cu un an și jumătate înaintea lui Carol II, fiul Aniței și al lui Ion-Costache, îmi povestea în copilărie cam așa: „Măi, băiete, Gică, eu am fost luat în armată la 19 ani și până la vârsta de 28 de ani am tot făcut armată... Războiul din Bulgaria..., războiul nostru cu nemții la Mărășești, războiul cu Ungaria... Am fost în armată când românii au ocupat Budapesta după ce i-am bătut rău pe unguri. La Budapesta am stat în gazdă la o unguroaică... niciodată nu mâneam înainte ca ea, unguroaica, să guste din mâncare sau băutură înaintea mea. În Budapesta am înotat în Dunăre... am mers cu trenul pe sub pământ...Uite, am avut zile, m-am întors acasă, m-am însurat cu bătrână-ta (adică bunica), am făcut casă și copii...”. Ca Gheorghe Manole, bunicul meu, sau Vasile Cășlaru (n. 1899), celălalt bunic, între anii 1913 - 1921, au fost sute de mii de flăcăi sau

bărbați tineri care au răspuns la nevoia cea mai mare a Țării... Adică de a lupta pentru ea, de a suferi și muri pentru ea, Patria, ca românii să se poată uni într-o singură țară... Și au murit... sute de mii...

Dacă fiii neamului românesc și-au făcut datoria față de țară, în anii grozavi și grei ai marelui nostru război de întregire națională, suferind, luptând, murind, fiul Mariei și al lui Ferdinand, Carol, și-a făcut-o? A luptat pe front? A condus măcar un pluton, companie, regiment în luptă? A suferit de sete, de foame? A mărșăluit alături de ostași în Transilvania? A vegheat eroica rezistență a armatei noastre pe Carpați (octombrie - noiembrie 1916)? A suferit răni în luptă? A stat sub puternice bombardamente inamice? L-au mâncat păduchii în tranșeele frontului românesc de la Târgu Ocna la Galați? A dat exemplu personal de bravură și vitejie, conducând ostașii la asalt asupra dușmanului? A plâns de durere când a văzut cum o jumătate de țară era ocupată de dușman? A suferit cu îndărătnicie și stoicism toate lipsurile, privațiunile vieții din refugiul din Moldova? A dormit, în același refugiu, o singură noapte pe front, alături de ostași, într-o cameră cu alți zeci de camarazi? Desigur, întrebările puse de mine pot fi considerate retorice, dar nu sunt... Le-am pus deoarece știu bine adevărul cu privire la viața dusă de Carol II în anii războiului de întregire națională, iar în paginile următoare vi-l voi dezvălui și dumneavoastră, cititorilor.

Începutul războiului mondial, deci, îl găsi pe Carol II în Germania, la Potsdam. Maria a luat măsuri ca iubitul ei prim-născut să revină în țară, la adăpost din „dorința de a fi cu toții la un loc”. Față de război, România își proclamă neutralitatea, împotriva voinței lui Carol I ce ar fi vrut ca țara noastră să intre în război, chiar din august 1914, alături de Germania și Austro-Ungaria.

Hotărârea a fost luată la Sinaia, într-un Consiliul de Coroană, iar I. G. Duca, Al. Marghiloman și Regina Maria ne-au oferit amănunte despre istoricul eveniment, precizez că, la data începerii războiului, România era aliata Puterilor Centrale, o alianță care deja era pe cale de a fi abandonată.

Despre Consiliul de Coroană de la Sinaia, amănunte exacte și detalii importante ne-a oferit I. G. Duca în cartea mai sus-citată. Duca apreciază respectivul conclav politic, condus de Carol I, drept unul de însemnătate covârșitoare „în viața neamului românesc”.

Nu rezum istoricul eveniment, căci aş fi nevoit să intru în detalii ce m-ar îndepărta de subiectul cărții, nici nu-l analizez în luările de cuvânt, pozițiile participanților, căci ar însemna un studiu separat de dimensiuni apreciabile. Am făcut acest lucru în cartea 1918, carte ce a apărut în 2019 la Editura Cartea Românească din Iași, deci nu reiau tema.

Constat însă înverșunarea cu care Carol I s-a împotrivit luării deciziei de neutralitate, luată de toți participanții în frunte cu Ion I. C. Brătianu, Take Ionescu, I. G. Duca ș. a., mai puțin P. P. Carp și însuși regele. Subliniez că, revoltat că sfetnicii săi nu l-au urmat, Carol I a declarat la închiderea ședinței Consiliului că, din cauza hotărârii luate „România se va căi în viitor”, iar „prestigiul țării va ieși micșorat din ședința de astăzi”. Nu omit că, tot urmării Consiliului de Coroană din 3 august 1914, hotărârii de neutralitate, regele Carol I a luat decizia de a abdică. Doar moartea l-a împiedicat să-și pună în aplicare decizia. I. G. Duca, ca fidel și important colaborator al lui Ion I. C. Brătianu, la sfârșitul capitolului rezervat respectivului Consiliu, avea convingerea că se luase „hotărârea cea mai potrivită cu adevăratele interese ale neamului” și că în

acea zi de 3 august 1914, la Sinaia, s-a pus „piatra fundamentală a unității naționale a tuturor românilor”.

Viitoarea regină Maria, odată cu începerea războiului mondial, a observat ceea ce toată lumea a observat. Carol I voia ca România să intre imediat de partea Germaniei și „de partea Austriei”, că „norocul României era alături de Puterile Centrale”.

Și regina Elisabeta, deși până la declanșarea războiului Mariei i se păruse „că-și uitase naționalitatea”, odată războiul începând se trezi o fanatică fiică a Germaniei auzind tot timpul sufletul ei doar „Deutschland uber alles”. Elisabeta era absolut sigură că va urma „năruirea Angliei” și că lumea asistă la „începutul erei teutonilor”. Maria notează despre credința nestrămutată în superioritatea armatelor germane asupra „oricăror altor armate”, credință ce-o împărtășea și soțului ei, Ferdinand. Despre Consiliul de Coroană de la Sinaia, din 3 august 1914, Maria notează că dorinței regelui s-au opus toți în frunte cu „Brătianu și partidul său”, în afară de „unul singur, Petre Carp”. Maria îl văzu pe regele Carol I ieșind din sala de consiliu de la castelul Peleş „strivit și îndurerat”. Regina Elisabeta reacționează spunând cuvinte grele, „dramatice” la adresa României, cât și a oamenilor politici români. Merită redată zicerea cea mai inofensivă a Elisabetei, dacă nu cumva Maria, din pudoare, a atenuat-o în *Memoriile* sale: Un rege bătrân tăgăduit de propriul său popor după o lungă viață de muncă grea în folosul țării lui”. Deci, tot poporul român era vinovat, ingrat, nerecunoscător „marelui” rege Carol I, nu altfel, adică invers.

Desigur, trăind lângă Carol I, Maria înțelesese că gândul abdicării prinsese „rădăcini” în sufletul regelui, fapt ce ar fi produs „înfrorare în toată țara” ce se temea

grozav (!) ca nu cumva „să-și piardă dinastia în ceasul de grea cumpănă”.

Carol I, simțindu-se profund jignit de țara peste care era stăpân, ce nu voia să-i facă pe plac și să ia armele alături de Germania, s-a hotărât irevocabil să abdice. Nu doar el, ci și urmașul său Ferdinand, adică întreaga Casă Regală trebuia să-l urmeze în țara lor mult iubită, Germania.

Orgolios cum era Carol I, aprecia ca pe un afront grav hotărârea Consiliului de Coroană (3 august 1914), iar plecarea sa de pe tron se voia o „pedeapsă” dată unui popor întreg. Numai că poporul român avându-l ca șef al guvernului pe Ion I. C. Brătianu, nu era defel în pericol dacă Carol I pleca, abdica. Brătianu s-a sfătuit cu liderii marcanti ai partidului său și au stabilit că dacă Carol I și Ferdinand abdică, în locul lor să rămână Maria și primul ei născut, Carol II. Maria nu dorea defel să părăsească România deoarece, la începutul războiului, ne spunea că „această țară... În sfârșit ajunsese a mea”, de ea legându-și „viitorul și sfântul drept de a fi înmormântată în pământul românesc”.

Astfel, Ion I. C. Brătianu trimise pe Emil Costinescu, fruntaș al P. N. L., la Maria, informând-o că, dacă Carol I și soțul ei părăsesc țara de bună voie, neforțați de nimeni, ea să rămână pe tron „cu fiul Alteței Voastre, și dacă se poate cu toți copiii, pentru a duce mai departe opera începută de bătrânul rege”.

Evident că intenția lui Brătianu, ca Maria și, apoi, fiul ei să ocupe tronul țării, ea o știa bine. Drept care ea ne spune că promisese lui Emil Costinescu „pătrunsă de o euforie aproape dureroasă că nimic nu mă va hotărî să-mi părăsesc poporul câtă vreme va avea nevoie de mine”, chiar dacă pentru aceasta ar fi obligată să rupă definitiv „legăturile de familie”. Desigur, Maria avea în

vedere familia germană a soțului său, Ferdinand, care familie tocmai începuse un război pe viață și pe moarte cu iubita ei patrie, Anglia.

După ce Carol I a murit pe 10 octombrie 1914, moarte grăbită, credea aceeași Maria, de „dezbinarea dintre rege și poporul său”, pe 11 octombrie, a doua zi deci, Ferdinand depunea jurământul de rege „în mijlocul Camerei Deputaților”. Atât Ferdinand, cât și Maria au fost aclamați cu ovații, faptul făcând-o pe nobila prințesă să-și ridice „lungul zăbranic” ce-i acoperea chipul. Simte că „scumpii mei români” la acel ceas de grandoare pentru ea au adoptat-o cu totul văzând în ea „o idee, o tradiție sau un simbol”.

Neutralitatea României în cei doi ani (1914 - 1916) a fost o perioadă folosită de Ion I. C. Brătianu pentru a angaja țara în luptă ori de o parte, ori de alta. În realitate, după ce Carol I a murit, șeful guvernului a negociat la modul real doar cu Antanta, căci această grupare de forțe era dispusă să accepte dezideratele naționale ale statului român. Până la semnarea tratatului de alianță cu puterile Antantei din 4 august 1916 România a semnat o Convenție secretă cu Rusia, la 1 octombrie 1914, prin care imperiul rus acceptă ca la sfârșitul războiului țara noastră să ocupe/elibereze toate provinciile istorice românești anexate de Austro-Ungaria, în schimbul păstrării unei neutralități binevoitoare de către statul român.

Tratatul cu Antanta are o importanță covârșitoare pentru poporul român. Prima dată în istorie, patru mari puteri, Rusia, Anglia/ Italia, Franța, au semnat un tratat politic oficial prin care recunosc drepturile legitime ale României asupra tuturor provinciilor istorice românești din imperiul dualist. Cele două Convenții ale tratatului, politică și militară, prevedeau obligațiile reciproce ale

celor două părți. Pe 14 august spre 15 august 1916 România declară război doar Austro-Ungariei.

Armata Română trece munții Carpați, pătrunde fulgerător în Transilvania eliberând parte însemnată din teritoriul ei. În sud, pe linia Dunării și în Dobrogea, România este atacată de Bulgaria, divizii germane și turcești. Dezastrul de la Turtucaia, din septembrie 1916, va fi urmat de retragerea/respingerea armatei române din Transilvania pe linia Carpaților. După o apărare eroică, timp de două luni, în fața atacurilor germano-austro-ungare, frontul românesc este spart, iar inamicul ocupă Oltenia, Muntenia și Dobrogea.

Capitala e abandonată cu toată eroica luptă de pe Neajlov. Autoritățile, în frunte cu Casa Regală, guvern, parlament, bogătași și o parte a populației se refugiază în Moldova.

În iarna anului 1916/1917, frontul e stabilizat pe Carpații Orientali și în sudul Moldovei. În ajutorul României, în sfârșit, vine Armata Rusă, conform tratatului de alianță din 1916. Campania din 1916, toamna a fost un uriaș dezastru militar, național. Armata pierde aproape două treimi din efective, morți, dispăruți, răniți, prizonieri, iar vinovatul principal nu era altul decât însăși oligarhia politică a țării. Războiul fusese pregătit superficial, dovedind iresponsabilitatea tuturor guvernelor ce au condus statul român de la 1900 înainte.

Campania din 1913, din Bulgaria, fusese un avertisment serios ignorat de guvernanți.

Confruntată cu un pericol de o gravitate nemaîntâlnită, România, statul român se aflau pe marginea prăpastiei. A fost nevoie de o încordare supremă din partea Națiunii pentru ca salvarea să fie posibilă. Refacerea armatei române, marile lupte din

vara lui 1917, victorii defensive și ofensive de uriașă importanță, dau timp României să-și împlinească destinul. Iar dacă Unitatea s-a înfăptuit în 1918, meritul total aparțin poporului român în întregul său, puterii lui de sacrificiu și luptă, și mai puțin factorilor politici precum guvern, Casa Regală sau nu știu ce personalități. *Unitatea Națională a fost înfăptuită de personalitatea colectivă a Poporului Român.* Am scris o carte despre marele război de întregire națională, cât și despre cele trei mari uniri din 1918, carte pe care am denumit-o chiar așa: 1918. Deci, nu reiau tema, decât în măsura în care are legătură cu subiectul cărții de față. Mă voi folosi de însemnările Mariei din anii războiului, de *Memoriile* sale, unde am identificat referiri la așa-zisa activitate a fiului său, Carol, în anii războiului.

Adus de urgență din Germania, de Maria, când a început războiul, în august 1914, ca să nu-i fie pusă în pericol viața prețiosului ei odor, Carol II primește gradul de colonel al armatei române. Lumea știa că făcuse o școală militară înaltă în Germania și se aștepta să preia comanda unei unități militare. Noi știm că așa-zisa lui instruire în regimentul german de gardă fusese un concediu lung, punctat cu ceva militărie la fără frecvență. Toată perioada războiului Carol II a purtat uniformă de colonel, primind, formal, comanda unui regiment.

Regimentul așa-zis al lui Carol a luptat cu bravură ca toate regimentele românești, fără ca fiul Mariei să-l fi condus o zi, o săptămână sau o lună în luptă. Generalul Al. Averescu, știind ce „calități” avea Carol II a avut prevederea să numească ofițeri de înaltă valoare la respectivul regiment, deoarece avea în subordine și unitatea militară a prințului moștenitor.

E cazul să afirm de la început, fără ocolișuri, că pe tot parcursul războiului României de întregire, fiul Mariei și al lui Ferdinand, Carol II, s-a ascuns tot timpul, în spatele frontului. N-a fost o zi pe fronturile unde se dădeau lupte. N-a pus mâna pe un camarad rănit să-l ridice, să-l sprijine; n-a dat o cană de apă muribunzilor, răniților, bolnavilor.

Evident, unor oameni atât de ageri la minte, cum au fost și sunt românii, lașitatea manifestă a lui Carol II le-a apărut în față imediat, cu toată brutalitatea. Din bun simț, cât și din respect și deferență față de părinții săi, regele și regina, nimeni nu i-a strigat în față că el, Carol, e un laș ordinar. A fost menajat, deci, din rațiuni de morală și decență. Știind cât de mult îl iubea Maria pe Carol, nu iubea, îl diviniza - era „tânărul ei minune” crescut din „copilul-minune” - dacă fiul său s-a ascuns pe durata războiului în spatele frontului, nu cumva ea însăși l-a sfătuit să se ferească de pericole? Nu va spune ea, Maria, în toamna anului 1918, după ce Carol dezertase, tuturor în gura mare că-l va salva chiar dacă are împotriva-i lumea toată? Că iubitul ei fiu întâi născut l-a crescut, educat pentru a „domni”? Cum să riște să fie lovit de vreun glonț sau de vreo schijă? Viața lui era prea importantă, sfântă chiar, pentru România..., gândea regina Maria.

Așadar, nu am îndoială că ascunderea lui Carol II în spatele frontului, participarea lui formală la activitățile lui mamă-sa de ajutorare a răniților, interminabilele plimbări cu Rolls Royce-ul lui, tot la adăpostul din spatele liniilor frontului, participarea, tot cu mămica lui scumpă, la mese de „socializare” cu soldații și ofițerii de pe front, a făcut-o cu îndemnul și aprobarea ei tacită. El, Carol, în acei ani înfricoșători, de luptă, sacrificiu și eroism, și-a petrecut viața după bunul său plac, făcând

doar ceea ce el voia. A organizat mari orgii cu ofițeri de teapa lui, la care obligatoriu femeile nu aveau voie a lipsească. A înnodat o așa-zisă poveste de dragoste cu o fată pentru care va arunca statul și familia sa într-o criză fără precedent. N-a avut minima decență să facă ceea ce făcea cu măsură, ferindu-se de ochii opiniei publice. În timp ce fiii neamului mureau cu miile, cu zecile de mii pe front, de boală sau de foame, Carol ducea o viață destrăbălată, dezonorantă, de huzur. Nu era, deci, de capul lui, în astă continuă sfidare a poporului, popor confruntat cu mari Pericole, sacrificii și privațiuni.

Viața lui Carol, gândea Maria, și după ea, gândea și Caro} așa despre sine, tot la fel, e prea scumpă ca să și-o riște în lupte, pe front. El, Carol, e unic, își zicea Maria.

Generalul Al. Averescu, care avea în subordine regimentul pus sub comanda formală a lui Carol, a lăsat mărturie elocventă despre viața de „luptător” pe front a lui Carol II. Alexandru Averescu notează că, pe 29 octombrie 1916, sub presiunea inamicului, primise ordin să se retragă, să abandoneze Valea Prahovei, care *Vale* fusese incendiată. Sondele ardeau, bătălia pentru salvarea Bucureștilor tocmai se pregătea, populația fugea îngrozită. Atmosferă apocaliptică cu oameni triști, disperați.

În vederea retragerii, Averescu ordonă ofițerilor să se retragă de la masa de seară „la nouă ore”. Toți ofițerii au executat ordinul generalului, mai puțin prințul Carol care a continuat să bea până „la două dimineața”. Valorosul general mai notează că „patrurile inamice erau la 20 km” de ostașii români, dar Carol II, câțiva ofițeri de teapa lui continuă să chefuiască. Concluzia lui Alexandru Averescu, omul datoriei împlinite și al austerității spartane în viața personală, nu am cum să

nu o subliniez: „prințul n-are nici o calitate pentru domnie”, apreciind conduita lui Carol II drept absolut „dezgustătoare”.

Carol II benchetuia, chefuia, ore întregi, dovedind o indiferență de gheață, criminală față de marea catastrofă cu care se confrunta țara și poporul român. Exemplul dat de generalul Al. Averescu este definitoriu pentru Carol pentru toată perioada războiului de întregire. Despre activitatea lui Carol II în anii războiului, am să folosesc stufoasele *Memorii* ale reginei Maria, în care menționează deseori numele fiului său, în care aflăm informații de primă calitate.

Repet, toată perioada războiului, Carol II a stat în spatele frontului, n-a participat la nicio luptă, fie ea măcar la un schimb de focuri cu inamicul. Nu a avut comandă reală peste nicio unitate sau subunitate a armatei, pluton, companie, batalion sau regiment. Umbla cu mașina lui de lux unde voia, când voia, ignorând complet drama prin care trecea Țara. Îl însoțea uneori pe regele Ferdinand în „vizite” pe front sau o plimba, cu Rolls Royce-ul său, pe mama sa, Maria, încotro aceasta îi indica. Am să ilustrez afirmațiile de mai sus cu exemple întâlnite în *Memoriile* reginei Maria.

N-am observat în *Memoriile* de război ale reginei Maria, amănunțite și de o diversitate tematică impresionantă, nicio referință negativă asupra conduitei în război a fiului său, Carol. Mereu unde îl menționa îl lăuda, îi sublinia „meritele”, siguranța, maturitatea, măreția. Ei, Mariei, i se părea normal ca fiul ei, crescut de ea pentru a „domni” cum o va striga în septembrie 1918, să nu facă nimic serios, nimic folositor țării aflată într-o luptă pe viață și pe moarte cu un inamic nemilos și superior înzestrat temeinic. Nu-l acuză până în septembrie 1918, când iubitul ei fiu va dezerta, de nicio

greșeală, nu-i găsește nicio vină pentru viața destrăbălată ce o ducea. În sufletul ei, Maria știa că fiul ei, Carol, era fricos, neputincios și laș, dar n-o spune nimănui, după cum nu consemnează ceva în acest sens în *Memorii*.

Evident, Maria ura trădarea și pe cei care au trădat țara în război. Din memorii aflăm cât de aspru a judecat actul de trădare al fiului lui D. A. Sturdza, colonelul Alexandru Sturdza, precum și al generalului Socec.

Așa, în însemnarea din 30 ianuarie 1917, ea notează că regele, „Nando”, i-a adus o veste „grozavă” cum că colonelul Al. Sturdza „ar fi fost un trădător de cea mai mizerabilă speță”. Deși regele părea „aproape doborât de această veste”, Maria are îndoieli. Nu poate crede, nu-și poate „închipui că Sturdza a putut păta numele tatălui său”. La aceeași dată ea mai scrie cum că „Crăiniceanu, fiul generalului” a fost prins în flagrant când îndemna soldații să se predea „inamicului”, având „buzunarele pline de manifeste iscălite de Sturdza”.

Aflată la Iași, pe 8 februarie 1917, Maria consemnează că în acea zi a „primit o grozavă lovitură”. După care ne informează că „bietul general S (Socec) a fost degradat în public”. Regina îl compătimește pe „bietul general”, pe „zâmbitorul, grăsunul, prietenosul S” că a trebuit să îndure „degradarea publică” la care „tot Iașiul sta și privea cum i se smulgeau galoanele și cum îl îmbrăcau în haine de ocnaș”.

Precizez că respectivul general a dezertat de la comanda Diviziei în timpul marii bătălii de pe Neajlov, din noiembrie 1916, fugind la București, abandonându-și ostașii, pentru a-și pune la adăpost prețioasa sa familie. În loc de pedeapsa capitală, generalul Socec va fi condamnat la „5 ani de muncă silnică”. Socec fusese prietenul familiei Mariei, unde petrecuse de nenumărate

ori. Era bogat și „glorios” în viața de lux a înaltei societăți. Nu am îndoială că, dacă generalul Socec nu a fost împușcat, faptul se explică prin intervenția reginei Maria.

În cazul „Socec” regina Maria notează cum că trădarea „nu se poate ierta”; dar crede totuși că „pedeapsa e și mai monstruoasă decât crima”. Cum așa? Pe ea, pe regină n-o durea că Socec a fost laș și a dezertat, trădând țara, ci că generalul „fusesse tovarășul tuturor zilelor noastre mai bune și mai fericite”. Nu se putea accepta, nota regina, ca un ofițer „din regimentul meu să sfârșească astfel... să sfârșească astfel”. În aceeași lungă însemnare, blânda și îngăduitoarea regină nu are rețineri în a nota că, gândindu-se la pedeapsa aplicată prietenului ei, Socec, i se pare că „parcă înnebunesc când mă gândesc ce trebuie să fie *asta* pentru el”. Presimte că ar putea fi la „mijloc” o greșeală a cuiva, căci, nu-i așa, „a fost judecat prea în pripă”. În pripă? Din noiembrie 1916, când a trădat, până în februarie 1917, când a fost pedepsit?

Cele notate de regina Maria pe 8 februarie 1917, în legătură cu trădarea celor trei ofițeri, dovedesc cât de subiectivă putea fi, mai ales dacă în „cauză” era implicat cineva cunoscut sau prieten cu ea. Pentru ea, Maria, înalta trădare, a cuiva din apropierea ei, nu era ceea ce trebuia să fie, ci o greșeală minoră ce putea fi trecută ușor cu vederea, dacă autorul trădării era din „elită”. Tocmai cele notate de regină în 8 februarie 1917, regretele ei nici măcar mascate față de măsurile ce s-au luat împotriva trădătorilor, limpezesc definitiv comportamentul ei extrem de subiectiv și agresiv dovedit în cazul înaltei trădări, a dezertării fiului său, Carol II, în septembrie 1918. Vom proba la momentul potrivit afirmația de mai sus.

Să revenim, însă, la Carol II. Prima apariție a acestuia în *Memoriile* Mariei din anii războiului datează din ziua de luni, 13 februarie 1917. Din notele Mariei aflăm că fiul ei, Carol, s-a dus cu mașina, la Bârnova, „cu multă greutate” (se referă la drumul pe care a mers Carol) „ca să ducă provizii” din partea ei „regimentelor încartiruite acolo”. Notează, apoi, că fiul ei a găsit la Bârnova „sărăcie mare”, dar că situația se îmbunătățește. E îngrijorată că pe iubitul ei fiu, „pe Carol îl doare rău gâtul”.

E momentul să subliniez faptul că, în acele luni îngrozitoare pentru popor și țară, Carol II nu făcea nimic. Alerga cu mașina dintr-o parte în alta, fiind ocupat doar cu distracțiile și satisfacerea capriciilor sale. Maria l-a dojenit cu blândețe zicându-i că ar fi bine să o ajute pe ea în marea luptă pentru ajutorarea răniților, soldaților de pe front cu medicamente, haine și alimente. Îi atrăgea atenția că el, Carol, va ajunge rege și că nu-i bine ca poporul să vadă că el nu face nimic în vremuri așa de grele pentru el, pentru popor.

Așa că, în timpul războiului, cât au durat luptele, la sfatul reginei Maria, Carol II se implică formal într-o activitate care nu-l interesa deloc. Apărea, în vizite, la spitale, tolănit disprețuitor în mașină și cu aere de măreție jignită în mașina sa de lux, Rolls Royce. Desigur că respectiva mașină avea un șofer de clasă, cât și o gardă de corp (aghiotant), pentru ca nu cumva cineva/ceva să-i pună în primejdie prețioasa viață.

Cu ifose de mare om, înalt, spilcuit, frumos, elegant, având la doi pași în spate aghiotantul, Carol II intra în spitalele pline de răniți (barăci, mai degrabă), traversa în fugă saloanele cu bolnavi, fără să rostească o vorbă, căci mirosul îngrozitor nu-l suporta decât cu mare greutate. În timp ce traversa grăbit saloanele răniților, Carol

ochea vreo asistentă sau infirmieră mai frumoasă. După care aghiotantul invita femeia respectivă, în numele lui Carol, la o plimbare cu mașina... Desigur, femeile respective erau încântate de invitație..., iar seara erau în „vizită” la locuința prințului moștenitor de la Zorleni. Grea muncă în folosul țării a depus fiul Mariei și al lui Ferdinand în anii războiului.

Tot în însemnarea din 13 februarie 1917, Maria nu scapă prilejul de a-și lăuda fiul, știind bine că posteritatea va citi ceea ce ea? Ce-i scris, rămâne, gândea ea. Așa, aflăm că fiul ei, Carol, e un viteaz, un om harnic, folositor și destoinic, aducând țării „mari foloase”. E încântată că are un asemenea băiat, băiat care e fericit să fie sub îndrumarea mea”, și care îi era la acel moment pentru ea „mâna dreaptă”. Ca pe un adevărat erou ni-l prezintă regina pe fiul său, iar orbirea ei, nu orbire, subiectivismul ei nerușinat ne lasă fără cuvinte chiar și acum, la o sută de ani de la evenimente. Nu sutele de mii de anonimi, fiii cei simpli ai Națiunii erau eroi adevărați, ci „mărețul” Carol, „mâna ei dreaptă” ce aducea servicii neprețuite țării... Laudele acestea la adresa lui Carol II nu sunt singulare. Le vom mai regăsi în *Memoriile* sale. Deci, nu mă mir în niciun fel de faptul că individul, mă refer la Carol II, n-a fost pe front nicio zi în anii războiului. Și dacă mergea, avea grijă să știe dinainte că acolo unde se ducea nu erau lupte, ci liniște. În spatele lui, a lașității lui așa de evidente, e ocrotirea iubitei lui mame, sfatul ei. Să-ți lauzi fiul pentru că a dus un banal transport de provizii undeva în spatele frontului, departe de orice risc și primejdie, asta da batjocură și sfidare față de sutele de mii de soldați și ofițeri ce tocmai se îngropau în tranșee, oprind invadatorul la porțile Moldovei. Peste o zi, pe 14 februarie 1917, iarăși regina Maria îl laudă pe Carol care

„nu încetează de a fi de folos”, îndeplinindu-și „atribuțiile” cu „destoinicie”. Adică a împărțit daruri, cadouri bolnavilor, nevoiașilor din partea mamei... Câtă bravură!...

La sfârșitul însemnării din 16 februarie 1917, într-o „joi”, regina Maria ne dă prețiosul detaliu cum că înainte de „culcare” avusese o lungă convorbire „cu Carol, care cu adevărat dă un foarte mare ajutor”. Pe 9 mai 1917, Maria îl ia cu sine pe Carol „spre depărtatul sat Voinești”, să viziteze un spital plin de bolnavi de tifos. E impresionată că în saloane erau flori, iar spitalul „pentru tifici” fusese numit după „numele meu”. Maria intră în spitalul plin de bolnavi, curajoasă și determinată. Nu-i era frică de boală Carol II, însă, n-a intrat în spitalul din Voinești (Vaslui), ea zicându-i să stea afară, la mașină/lângă mașină.

Știindu-și fiul la adăpost de a fi contaminat de boală aflăm că regina a mers încet prin saloanele bolnavilor „să nu li se pară că îmi fac vizita în grabă”. Regie... Teatru de foarte proastă calitate...

Nu pot ignora o însemnare a reginei Maria din 3 ianuarie 1917 din care aflăm că, în situația dramatică în care se afla țara în acele zile, cu frontul stabilizat dar fără speranțe de a fi ținut, cu armata rusă venită în ajutor, mai mult ca armată ostilă, de ocupație, decât aliată, șeful guvernului, Ion I. C. Brătianu, și scumpul ei, Carol, au plecat la Petersburg să limpezească condițiile colaborării româno-ruse. Rămasă la Iași, Maria îl ajută pe Ferdinand, împreună cu Barbu Știrbei, să descifreze „nesfârșitele telegrame politice și confidentiale” pe care șeful guvernului le trimitea din Rusia. Mi-a atras atenția informația reginei, ca urmare a unei sugestii, desigur, venite de la Ionel Brătianu, cum că, în asemenea „vremuri disperate”, conducătorii

români au fluturat prin fața țarului Nicolae II „vechiul proiect de căsătorie între Carol și cea mai mare fiică a țarului”. De astă dată, regina Maria nu suflă niciun cuvânt, nu-i îngrozită de ideea că genialul ei fiu, Carol, se va căsători cu o fată venită dintr-o familie tarată genetic. Căsătoria, respinsă cu atâta diplomatie și fariseism în urmă cu doi ani (1914) de către , Maria, pe motiv de „hemofilie”, în acel teribil ianuarie 1917 îi părea Mariei, ca o șansă nesperată de salvare „întru câtva o asigurare prețioasă”. Nu-și duce gândul până la capăt. Asigurare pentru cine? Pentru familia ei? Sau pentru țară? Răspunsul îl dă fiecare cum crede de cuviință.

Pe 15 iunie 1917, Maria notează că e încântată de Carol ce avea un Rolls Royce” ce alerga foarte „repede” și „lin”, cu care era plimbată în fiecare seară, „în amurg” pe niște drumuri „fără sfârșit” de pe „Valea Jijiei și a Prutului”. Trecea cu gândurile aiurea printre „sate părăsite” oferind femeilor și copiilor „zahăr și alte provizii”. Femeile și copiii din satele respective, (bărbații erau cu toții pe front), notează nepoata reginei Victoria, alergau desculți prin colbul drumurilor, înghesuindu-se în farul mașinii lui Carol cel „viteaz”! Iar ea, Maria, le dăruia zahăr și alte „provizii”; proceda exact cum procedau englezii ei mult iubiți cu „primitivii” din nesfârșitul lor imperiu colonial sau cu negrii din Africa. Le aruncau bucățele, cubulețe de zahăr, cică „cadouri”... Ajungând pe malul Prutului, romantica regină știa că „dincolo” începea Basarabia, iar dincolo de Basarabia, Rusia „cu amenințările ei îngrozitoare și tainile ei de nepătruns”.

În vara lui 1917, Maria înțelege însemnătatea bătăliei de la Mărăști. E cuprinsă de „neliniște” deoarece ofensiva românilor nu era deloc sigură că va primi „concursul rușilor”. I se confirmă temerea, căci, pe 12

ie 1917, notează că rușii se retrag fără să mai lupte. Pe 14 iulie 1917, după o vizită de o zi la Botoșani, unde i se oferi un prânz bogat „la Școala de Cavalerie”, oraș în care fu impresionată de trandafirii orașului, ajunge seara târziu la Iași primind vești „mai puțin deznădăjduite” de la Carol. Cu o zi în urmă, ea îl trimise pe Carol în zona Mărăști pentru a-i aduce informații reale despre încrâncenata bătălie româno-germană. Deci Carol II, în loc să lupte pe front, în loc să comande o unitate - avea nu-i așa, gradul de colonel - în acele zile eroice și dramatice, o făcea pe curierul întru liniștea mamei sale. În zilele cumplitei lupte de la Mărășești, pe 4, 5 și 7 august 1917, deși notează că „soldații noștri sânt aduși robiei”, imuni la „propaganda bolșevică”, au fost nevoiți să facă pași înapoi „din pricina gazelor otrăvitoare”. E gata să accepte „orice rău”, nefiind sigură că armata română va rezista asaltului german. Stă ore bune de vorbă cu amantul ei oficial, Barbu Știrbei, luând în calcul ipoteza unei fugi din țară, în Rusia. Au făcut rost de o hartă a Rusiei pe care o studiau „amândoi” încercând să înțeleagă care erau locurile „mai nimerite”. Îi spusese lui Știrbei că nu vrea să fugă în nordul Rusiei, ci undeva „la miazăzi” ca să fie „mai aproape de țară”, înainte de a lua o hotărâre definitivă îl mai trimite încă o dată pe Carol, cu elegantul său Rolls Royce, spre zona frontului. Carol i-a adus vești bune. Trupele românești „s-au purtat admirabil”, au atacat puternic inamicul „prin surprindere”, care a luat-o la fugă în frunte cu ofițerii lor”. Află de la Carol, cum că ofensiva românilor de la Mărăști a fost oprită deoarece „rușii se retrăgeau pretutindeni” Pe 10 august știe că la Focșani se duc „grozave bătălii”, iar germanii au masat mari forțe. E neliniștită. Ca să știe situația reală, îl roagă pe Carol să o ducă cu Rolls Royce-ul lui în zona

frontului. Ia cu ea, în mașină, pe nubila Mignon și pe E. Ballif. Nu știe dacă va putea înainta „spre front” cât va dori. Desigur, în vecinătatea imediată a frontului, dacă ajungea, neprețuitului ei fiu Carol, putea să-i fie pusă viața în pericol. Din acest motiv notează „cât voi putea”. Dacă ar fi fost sinceră, ar fi trebuit să noteze că va merge spre front până acolo unde nu va exista niciun pericol real, iminent. Pe 14 august 1917, îl ia cu ea pe Carol, Ballif și Sybill Chrissoveloni „la Tecuci ca să vizitez niște spitale”, revenind seara la baza din satul Ghidigeni. Vizitează răniții și mutilații evacuați de pe frontul de la Mărășești. În spitalul ce-i poartă numele îl găsește pe fratele „ofițerului de ordonanță al lui Carol”, Vârtejeanu. Acesta are piciorul „îngrozitor de ciopârțit”. Crede că piciorul va fi amputat. Merge, dar fără Carol, la spitalul „de triaj”, nu departe de front, unde „sosesc răniții de pe câmpul de luptă”. Le vorbește, îi îmbărbătează și le dă „țigări”. Observați, cum regina ajunge în vecinătatea imediată a frontului, fiul ei, Carol, nu mai e de găsit. Nici la spitalul unde-l găsește pe fratele ordonanței sale, Carol n-a fost găsit. Îi repugna să vadă răniți, mutilați, sânge, durere, moarte! Ea, Maria, îl menajează. Nu-l critică, nu-l dojenește. E sigur că fiul său la sfatul ei nu se apropia de front decât până în zona de siguranță.

Pe 13 august 1917, de la Ghidigeni, cu mașina lui Carol, se duce și-i face o vizită generalului Eremia Grigorescu, pe care îl găsește în „mijlocul unui Consiliu de război”. Precizez că generalul era unul dintre comandanții trupelor române ce tocmai susțineau eroica luptă de la Mărășești. Îl lasă pe Carol la Cartierul general al lui E Grigorescu, iar ea, după ce revine să ia masa la Ghidigeni, merse pe câmpul de luptă. Aranjase cu generalul să-l viziteze. E copleșită de „uimitoarea rezistență opusă de mica noastră armată unor forte

germane cotropitoare”. Constată că toți soldații ruși au devenit „bolșevici” părăsind în masă „pozițiile de luptă”. Vitejia armatei române crede că va rămâne pururea „în analele istoriei noastre”. Merge, pe front, „până în mijlocul tranșeelor”. Notează că soldații juraseră să facă zid și să apere „ultimul petic de pământ românesc” liber. Se smerește adânc în fața eroismului ostașilor români. Crede că până la sfârșit „tot a noastră va fi izbânda”. Simte că între ostași și ea s-a stabilit o legătură plină de încredere. E impresionată că „multi soldați” înainte de a muri i-au șoptit „cu o ultimă suflare” că ei au luptat și murit „pentru mine”. A închis ochii înainte „de a aluneca în întunericul de veci” multor ostași. E impresionată până la lacrimi de dragostea ostașilor care o socotesc „mama poporului meu”. Pe 15 august 1917 e la Iași. Se întâlnește cu Carol pe care l-a trimis după vești „pe celălalt front”. Stau de vorbă mult, mergându-le „gura fără să ne oprim”. Pe 27 august 1917, la Coțofănești fiind, notează că a venit Carol „pe neașteptate în automobil aducând cu el multă lume”. Observă că starea sănătății fiului ei nu e bună. După ce Lenin ia puterea în Rusia, pregătindu-se să încheie pace separată cu Germania, ea se sfătuiește cu Barbu Știrbei și Carol ce trebuie să facă. Conchid că România nu trebuie să încheie, și ea, pace, cu niciun chip: „orice, afară de încheierea păcii cu germanii”, notează ea pe 17 noiembrie 1917. Fac planuri, împreună, să meargă cu o parte a armatei în Rusia „până la un liman sigur”. Îl convinge și pe Ferdinand să accepte punctul ei de vedere. Vor merge în Rusia, cu armata, după ce vor primi „asigurarea neclintită și irevocabilă din partea marilor noștri Aliați că ne vor susține ca suverani ai acestei țări”. Pe 22 noiembrie 1917, la Iași fiind, consemnează că a trăit „o zi cu adevărat regală”. Carol a

plimbat-o, pe ea și pe E. Ballif, 12 ore, de dimineață de la 12 până la „12 și jumătate noaptea” prin Ștefănești, Botoșani și Dorohoi, întâlnind acolo soldați ruși. De la Dorohoi ajunge la „Dumeni, lângă Dorohoi”. Dumeni i se pare „destul de departe, dincolo de Dorohoi”. La Dumeni, regina Maria ajunse „înainte de înnoptat”. Ea vizită aici cantina pentru copiii orfani. Satul Dumeni i se păru „un sat mare”. Ne zice că avu „norocul să găsim un notar” care se arătă foarte interesat „de cantina mea”. Loca unde era cantina era într-o casă „mare și bine îngrijită”, deși vizita ei nu fusese anunțată. Bucătăria și „mica sufragerie” le găsi „strălucitor de curate”. Farfuriile și ceștile așezate pe masă „sclipeau de curățenie”, cu toate că tocmai se sfârșise cina. N-a putut vedea, la Dumeni, toți copiii orfani. E convinsă că vizitele „neașteptate” îi dau ocazia să vadă „lucrurile așa cum sânt”. La Dumeni, ea continuă, 50 de copii primesc „de două ori pe zi hrană îmbelșugată”. Înainte de a reveni la Iași, ea, Ballif și Carol iau o masă austeră „în casa notarului”. Acesta le-a oferit „ouă fierte și niște pesmeți foarte buni”.

Drumul de la Dumeni spre Iași i se păru „nesfârșit”. Vântul se apropia de vijelie. Trag, peste mașină, „coșul”. Se apără de vânt cu niște „sumane țărănești groase” pe care le lua de fiecare dată când călătorea prin țară. Este, încă o dată, impresionată de fiul ei, Carol, care „conducea uimitor de bine”. I se păru un erou adevărat. A condus „timp de treisprezece ore cu tot vântul furtunos ce sufla cumplit împotriva noastră”. Ajunge la Iași noaptea târziu, după miezul nopții. Servitorii și cameristele i-au primit, pe ea și pe Carol, cu exclamări de „ah” și „oh”, zicându-le că un așa de lung drum „era primejdios” pentru ea. Și pentru Carol, desigur. Formau, nu-i așa, un tot unitar. După ce rușii încheie armistițiul cu germanii, înțelege că „mica Românie e prinsă în cea

mai grozavă capcană”, neavând altceva e făcut, credea ea, „decât să stea liniștită gândindu-se în ce fel va avea să moară”.

Știe că Lenin și oamenii săi „sânt cumpărați cu bani germani” fiind totul „la cheremul germanilor”. Încă o dată înțelege dramatismul situației României. În orice parte s-ar întoarce „sântem trădați, sântem vânduți”. Observă că Rusia e pe moarte, c în „stare de putrezire”. I-e frică grozavă că pentru România „nu mai e nici o scăpare”. E nefericită că Rusia trage după ea, „în prăpastie”, România, țara ei pe care o iubește și care s-a purtat „cu neasemănată vitejie”. Are sentimentul că trăiește un coșmar, mai ales după ce observă că oamenii politici vor să capituleze și să încheie pace. Ea vrea luptă cu arma în mână. Numai așa, zice ea, se poate mântui România. Nu vrea să accepte ideea că rezistența ar fi imposibilă pentru România deși „Aliații au ajuns la concluzia” respectivă. După ce România încheie armistițiul de la Focșani, a plâns cu amar rostind „cuvinte cumplite, cuvinte grozave”, notează pe 8 decembrie 1917. Sfârșește ziua respectivă în „casa Marucăi”, liniștindu-se, ascultând „minunatul arcuș al lui Enescu”. Cântecul la vioară al lui George Enescu i se păru a fi „o culme de chinuitoare frumusețe”. După vioară, Enescu trecu la pian și le cântă „Izbăvirea din Parsifal”. Toate i se părură „prea mult pentru o singură zi”.

Pe 7 februarie 1918, Maria menționează că germanii „ne-au trimis un ultimatum” pentru ca românii să încheie pace cu ei. Cunosc, germanii, că „rușii ne-au părăsit” și că armata română trebuie să mențină „și pozițiile părăsite de ei”. Brătianu și-a dat demisia. Ea, Nando, notează că nu știu, ce „se poate hotări”, ce să răspundă inamicului. Necazurile o copleșesc. Constată

că sunt foarte „puțini cei ce iubesc cu adevărat țara”. E conștientă că trebuie „să câștigăm timp”. Nu trebuie acceptată pacea dacă e „împotriva cinstei noastre”. „Ne-a părăsit norocul”, notează sumbru. Ferdinand îl roagă pe Al. Averescu să formeze guvernul deoarece e singurul om „destul de însemnat”.

Pe 12 februarie 1918 află că P. P. Carp, Beldiman, Lupu Costachi, Virgil Arion, Stere Nenițescu „au venit la ei”, adică la delegații trimiși de rege la București să negocieze pacea cu germanii, punându-le în față „o hârtie în care declarau că nu mai recunoșteau pe regele Ferdinand drept suveranul lor”. Vor, așa-ziii germanofili” să pună pe tron „o nouă dinastie germană”. Nu ne spune ce dinastie, dar mai știm că P. P. Carp voia să ridice pe tron un fiu al împăratului Wilhelm al II-lea. I se pare vestea așa de grozavă încât mai că nu-i vine a crede. Toți oamenii „aceștia fuseseră prietenii noștri personali”, nota ea.

Peste o zi, pe 13 februarie 1918, consemnează că pe Nando al ei îl așteaptă „o cruntă încercare”. Ottokar Czemin, ministrul de externe austro-ungar, a cerut să fie primit „în numele împăratului său”. Guvernul, adică Al. Averescu, îl sfătuiește pe rege să accepte, căci e „în joc viitorul țării”. Întâlnirea va avea loc la Bacău, în casa generalului Averescu”. După întâlnirea cli diplomatul austro-ungar, Maria notează, pe 15 februarie 1918, că aceasta a fost „ceva groaznic” pentru Nando. Dușmanul nu lăsa României „nici o nădejde”, condițiile de pace fiind „cu neputință de primit”. Dacă nu le primim, accentua ea, țara va fi ștearsă „de pe fața pământului”, urmând să fie împărțită „între Austria, Germania, Bulgaria și Turcia”. Pentru a lua o decizie, Ferdinand convocă un Consiliu de Coroană. Condițiile inamicului erau pe cale de a fi acceptate. Maria e disperată.

Cunoaște, pe 17 februarie 1918, în așteptarea veștilor de la Consiliul de Coroană pe lui „canadian foarte interesant, colonelul Boyle”. Acesta lucra pentru România, în Rusia, spre a înlesni „transporturile” venite de la Aliați. Simte că e un om foarte puternic, cu voință, neînfricat, „un adevărat tip din Jack London”, notează sec. Așa a intrat în viață Joe Boyle ce-i va fi amant oficial, luni bune, reginei Maria. Din această zi, „interesantul” canadian va fi deseori menționat în *Jurnalul Mariei*.

Tot în acea zi aflăm că „s-a întors Carol de la regimentul său”. E prima mențiune în *Memoriile Mariei*, de până la această dată, despre „regimentul” fiului său. Desigur, luptele încetând cu desăvârșire pe frontul românesc, pericolele cele mari dispărând și ele, „viteazul” ei fiu, Carol, a preluat „comanda” unității respective. Încă o dată subliniem complicitatea bine pusă la punct de cei doi, Maria și Carol. Cât au loc lupte grozave, sălbatice, neprețuitul ei fiu a stat lângă ea, ajutând-o cu „destoinicie” și „bravură” impresionante să împartă cadouri. Nu trebuie să calce pe frontul unde „regimentul” său înfrunta cu eroism atacurile dușmane. El, Carol, era neprețuit pentru regină! Trebuia să o ducă, cu mașina, oriunde avea nevoie, la spitale, în satele aproape pustii sau în frumoasele, lungile ei plimbări... Îl convinge pe Carol de poziția ei privind pacea cu germanii. Nu trebuie încheiată pacea. Se sfătuiră „împreună” că trebuie „să luptăm”. În noaptea de 19 februarie 1918, are o iluminare bruscă. Îl va pune „pe Carol” să ia cuvântul în Consiliul de Coroană, „să se scoale în mijlocul ședinței și să se ridice în numele meu, și în numele tuturor femeilor din România, împotriva grozăviei unei păci în asemenea condiții”. În consiliu află că Ferdinand era dispus să accepte „dureroasele

condiții”. Carol, însă, vorbea înflăcărat, „vitejește”, arătând conclavului „dorința mea” de a se continua lupta. Se vede că Maria nu avea deloc simțul ridicolului, dacă l-a pus pe Carol, știut de o lume întreagă, ca un laș, să vorbească de „lupte” și sacrificii”, în fața Consiliului de Coroană. În vederea acceptării sau respingerii așa-zisei păci impuse României de Puterile Centrale, la Iași, s-au ținut trei Consilii de Coroană, la datele de 2 3 și 4 martie 1918. Carol II a luat cuvântul în numele reginei Maria și al femeilor române la Consiliul din 4 martie 1918. Al. Marghiloman, germanofilul care s-a opus înfăptuirii idealului unității naționale, a notat, admirativ, cu privire la intervenția principelui moștenitor în respectivul Consiliu de Coroană. Este interesant să citim cele rostite de Carol II, în conclav, ca să înțelegem cât de ridicol a putut fi, vorbind de „luptă”, „națiune”, „țară”, „patriotism”, el, care, după cum știm, s-a ascuns tot războiul după fustele largi ale reginei Maria: „Știm bine că fapta ce săvârșesc nu e constituțională, totuși cred că e bine că în această zi să se mai audă și un alt glas. În numele reginei și al femeilor române, unite în același gând cu oștenii care formează astăzi totalitatea națiunii, protestez împotriva hotărârii de a nu se lupta până la ultima extremitate. Sper ca în această țară se va găsi un bărbat de stat destul de patriot, care va ajuta pe Rege să nu se iscălească o astfel de pace înjositoare”.

Iată cine dădea lecții țării, Armatei, tuturor... Mai deplasat de atât nici că putea fi un individ laș, egoist, mincinos, demagog. Cât valorau cuvintele lui, spuse în 1918, deși în spate era Maria, despre „luptă” și „Națiune”, vom vedea în vara lui 1940, când guverna despotic, dictatorial România, și când va decide, de comun acord cu Elena Lupescu, capitularea statului

roman, acceptând condițiile mult mai „înjositoare”, impuse de Stalin și Hitler, decât cele din 1918.

Cred că înverșunarea cu care s-a opus regina Maria încheierii păcii separate cu Puterile Centrale venea din spaima, grija ei ca Anglia, patria ei adevărată, să nu piardă încă un aliat, după ieșirea Rusiei din război, care Rusie, condusă de bolșevici, tocmai semnase pacea de Breit-Litovsk (3 martie 1918).

Pe 8 martie 1918, ea și Carol stau de vorbă cu regele Ferdinand încercând să-l convingă „să facă ceea ce socoteam noi îndreptățit”. Ferdinand îi refuză. Constat, încă o dată, starea de ridicol absolut în care s-a pus Maria încercând să-și convingă soțul să continue lupta apelând la „ajutorul” lui Carol. Nu-i greu de presupus ce chin sufletesc a suportat nobilul rege văzând cum fiul său, Carol, îi dă lecții de curaj și „înțelepciune” politică! Nu vă puteți îndoi, în fața atâtor dovezi, că Maria, în ceea ce-l privește pe Carol, era iremediabil pătimașă, subiectivă, orbită.

În aceeași zi de 8 martie 1918, Maria își adună după-masă „prietenii cei mai scumpi” ca să asculte „puțină muzică”. Tocmai când se pregăteau să-l asculte pe George Enescu a primit vestea că România acceptă să semneze pace separată în condițiile impuse de inamic. Simte că pentru ea vestea „a fost o lovitură de moarte”. Stă de vorbă într-o cameră cu Carol și Barbu Știrbei. Dezbate pe toate fețele problema păcii încercând s-o împiedice. În „odaia de alături”, notează ea, „Enescu cânta bucăți de o minunată frumusețe”. E conștientă că nu mai poate face nimic. Se trânti „pe un colț al marelui divan” din camera fiicei sale, Elisabeta, disperată, dar stăpână pe sine. Îl roagă pe George Enescu să-i cante „simfonia lui „Le Queux”“, dar editorul *Memoriilor* sale o corectează afirmând că era vorba de „Sonata lui

Guillaume Lekeu”. Are senzația limpede că aude strigătul de agonie al țării noastre”. Notează cum că, în clipele acelea negre, tragice, George Enescu „stă drept, liniștit în mijlocul furtunii și cântă ca un zeu una din cele mai splendide bucăți de muzică ce s-au scris vreodată”. Avea sentimentul că în sunetul miraculos al viorii lui Enescu „se tânguia în hohote de jale, în noapte, toată durerea sufletului meu”. Avea convingerea că doar ea, în acele clipe, reprezenta „simbolul viu al țării” abandonată în voia destinului. Câtă modestie!

În vederea semnării păcii separate, Al. Averescu demisionă, iar Al. Marghiloman, germanofil cunoscut, fu desemnat prim ministru de regele Ferdinand. Regina îl ura pe Marghiloman căruia îi spunea în *Memorii* „Ghilo”, din cauza germanismului său manifest. Pe 18 martie aflăm că pentru ea a sosit ceasul „îngrozitor de dureros” când a trebuit să-l primească pe Al. Marghiloman. În ziua de 9 aprilie 1918, aflăm că, însoțită de Carol, a mers „din sat în sat” ducând ajutoare pentru populația de pe Valea Oituzului, greu lovită de luptele ce s-au dus în zonă. Pe 10 aprilie 1918 aflăm că „Basarabia s-a declarat alipită de România” apreciind faptul ca „un mare eveniment”. Crede că unirea a fost posibilă din cauza „destrămării puternicei Rusii”. Nu poate să se bucure de istoricul eveniment căci „mi-e inima prea îndurerată”. Observ că regina Maria, din cauza deciziei de a se încheia pace separată cu Puterile Centrale, fapt ce reprezenta pentru dânsa o catastrofă fără egal, devenise străină la marele și istoricul eveniment din 27 martie 1918.

E cazul să trag concluzia firească cum că regina Maria, pe durata războiului, dacă a înfăptuit ceea ce a înfăptuit, nu a avut în spate o autentică dragoste pentru România și poporul român. Toată activitatea sa avea în

spate gândul neclintit la patria sa mult iubită, Anglia. Dacă România lupta cu vitejie, iar armata ei obținea victorii, Maria era fericită deoarece lupta poporului român ajuta Anglia. Zbaterea ei dramatică, dar cu accente ridicole, împotriva semnării păcii separate cu Puterile Centrale de către România, era justificată nu din dragoste de România, ci din grijă și iubire pentru soarta Angliei. Cu doi aliați în minus, Rusia și România, șansele de victorie ale Angliei, ale Aliaților, scădeau dramatic. Iată cum îmi explic eu răceala de gheață, indiferența reginei Maria dovedite în fața marelui eveniment al unirii Basarabiei cu Țara din 27 martie 1918.

Regina Maria despre pacea de la Buftea - București (24 aprilie/7 mai 1918)

Pacea de la Buftea - București nu a fost o pace, ci un dictat sălbatic, punitiv, pe care o pot compara doar cu dictatul și mai sălbatic pe care U.R.S.S. l-a impus României la Moscova (12 septembrie 1944). Despre ultimul, istoricii încă scriu cum că ar fi fost vorba de un armistițiu, banal și inofensiv, ce a precedat, nu-i așa, corectul, gloriosul tratat de pace de la Paris (1947 - 10 februarie).

Am subliniat câte ceva mai sus, cât de alarmată era regina în cele două luni ce au premers semnarea așa-zisei păci de la Buftea - București. Am constatat opoziția înverșunată arătată de ea la ideea semnării unei păci separate, cât și rațiunile stricte, oarecum ascunse, ce au motivat-o în opoziția ei. Regina Maria știa că fără armata română, după ce Rusia se prăbușise și ieșise din război, lupta eroică a Aliaților (Anglia și Franța), contra imperiului german, va avea șanse mai mici de reușită. După ce România semnează pacea, Maria nota despre marea ofensivă germană în Vest și cât de greu rezistă armatele aliate atacului german (*Vezi însemnarea din 19 mai 1918, în Maria, Regina României, Jurnal de Război. 1918, Traducere de Anca Bărbulescu, Ediție îngrijită, prefată și scurtă cronologie de Lucian Boia, Editura Humanitas, București, 2015, p. 147. „Ofensiva germană din Vest e nimicitoare. Soissons a căzut, de-abia mai îndrăznesc să mai deschid telegramele - nu mă îngrijorează rezultatul final, dar sufăr când mă gândesc că biata și curajoasa Franță a pierdut atâta teritoriu. Și, vai, ce ar însemna succesul lor pentru noi!”*).

Puterile Centrale impunând dictatul de la Buftea - București României, a obligat țara noastră să cedeze

Cadrilaterul Bulgariei, 5.600 km² din crestele munților Carpați Austro-Ungariei, iar Germania impunea controlul asupra economiei. Dobrogea era cedată Puterilor Centrale în Condominium. Așa-zisul tratat a fost ratificat de parlamentul lui Al. Marghiloman, dar n-a fost promulgat de rege. Parlamentul conservator, slugarnic, obedient față de inamic, n-a crâcnit în fața grelelor condiții impuse unui popor „ultragiāt”.

Înainte de a reda opiniile reginei Maria despre dictatul Puterilor Centrale, menționez cum l-a apreciat Sabina Cantacuzino și I. G. Duca. Sabina Cantacuzino nota că, citind articolele „păcii” rămase „încremenită”. Știa că marea „umilință și durere” provocată de pace fusese provocată de trădarea Rusiei, românii neavând „nici o vină”, după o luptă glorioasă. E convinsă că victoria „va fi de partea noastră” și că Germania va fi „culcată la pământ”.

I. G. Duca considera că prin dictatul Puterilor Centrale România, „vremelnic învinsă”, a fost „batjocorită” de inamic, cauza principală fiind trădarea. La aflarea veștii semnării păcii, regina Maria a reacționat vehement, apreciind-o „oribilă, criminală”. Prin semnarea păcii, accentua ea dramatic, României i s-au luat „libertatea, nădejile, bogățiile, onoarea, visul. Suntem sclavi, suntem mutilați, ciopârțiți, cu economia distrusă...”. Redăm comentariile dure ale reginei Maria... la adresa germanilor, în primul rând. Germanii erau „brute”, „băutoare de sânge”, iar ziua pedepsei lor va veni și va fi „cumplită”, credea ea. Interesantă este constatarea reginei, pe care o împărtășesc, cum că dacă o țară „își pierde speranța în răzbunare” e o țară de nimic, o „țară de sclavi”. „Nando” al ei, ne mai dă veste regina, e prăbușit cu „totul”; e cuprins de o „deznădejde” adâncă, nu mai poate ridica „fruntea”. Atenție, dacă

suferă atât regele, nu e pentru că România s-a prăbușit, ci, așa ne sugerează Maria, „îi e o rușine de moarte, oribilă de foștii lui compatrioți”. Seara se duce la „Irina Procopiu” să asculte muzică. Revine acasă noaptea târziu, pe la ora „unu”, observând că cerul era „plin de stele”. „Cer românesc neîndurător, care refuză să-și facă datoria”, notează ea cu ranchiună și atât de nedrept. Revine la condițiile păcii separate, notând că aceasta „cuprinde lucruri atât de monstruoase, încât îți vine să te sufoci de furie”. Se simte ca un „prizonier înlănțuit căruia i s-a aruncat noroi în față”. Nu-i vine a crede că are o așa de mare ură față de germani. Are sentimentul că ura o aduce uneori în pragul nebuniei”. Îi îngheață sângele în vine când aude de pretențiile germanilor ca românii să-i ierte „pe toți trădătorii din rândul nostru”. Îl pomenește pe colonelul Alexandru Sturdza. De Socec nu suflă o vorbă. Prietenul ei nu a trădat fugind la nemți, ci a dat bir cu fugiții de la comanda unității, cu lașitate evidentă.

Pentru N. Iorga tratatul de la Buftea - București a fost unul „groaznic”, dar că el n-a avut forma legală deoarece regele Ferdinand, refuzând să-l sancționeze, promulgându-l. Din partea României dictatul de la Buftea - București a fost semnat de Constantin Argetoianu, ministru în guvernul Al. Marghiloman. Nu intru în detalii cum a „negociat” el pacea, dar nu pot să nu consemnez cele notate de el în *Memorii*, după care, în vara anului 1918, regina Maria a avut un rol covârșitor în a-l opri pe Ferdinand să ratifice pacea de la București „pe care nemții o cereau cu insistență amenințătoare”: „Mulțumită ei, aproape numai mulțumită ei”. Ferdinand, gata să cedeze „pretențiilor guvernului său”, nu a sancționat tratatul. Regina Maria s-a așezat, astfel, sublinia C. Argetoianu, „ca ctitorită a României întregite

și ca una dintre cele mai mari figuri ale Istoriei noastre naționale”.

În iunie 1918, Carol II preia comanda...

Așadar, rolul avut de regina Maria în a-l convinge pe Ferdinand să nu sancționeze tratatul de pace de la Buftea - București a fost unul de prim plan. Însă, întreb, și deloc la întâmplare, și nici retoric, dacă, să zicem, regele ar fi promulgat respectivul tratat, ce s-ar fi întâmplat la sfârșitul războiului? N-ar fi recunoscut Alianții, la Conferința de Pace de la Paris - Versailles, dreptatea cauzei unității naționale a poporului român? Ar fi fost contra recunoașterii celor trei Mari Uniri din 1918 (27 martie, 28 noiembrie, 1 decembrie)? Ar fi contestat, în cazul poporului român, valabilitatea principiului autodeterminării naționale, care devenise principiu sacrosant? Evident, importanța pe care o dă Constantin Argetoianu, rolului reginei Maria, este supradimensionat. Chiar dacă Ferdinand ar fi sancționat prin decret regal, promulgând actul respectiv, semnificația gestului său ar fi fost cu totul minoră. Marii aliați înșiși, așa cum chiar regina Maria a consemnat în *Memorii*, iar eu am subliniat faptul ceva mai sus, au înțeles situația dramatică, imposibilă a României după ce rămăsese singură pe frontul de Est după trădarea Rusiei, acceptând semnarea unui tratat de pace separat.

Notez, încă, marea înverșunare, revoltă cu care regina Maria a îndurat semnarea dictatului impus de dușman, zilele negre îndurate, mânia aprigă cu care a înfruntat ostilitatea și lașitatea multor oameni politici români.

Pe 28 aprilie 1918, aflăm că a plecat cu mașina fiului său, Carol, având-o alături pe Mignon, într-o vizită „la adăpostul meu V.M.C.A”.', unde împarte țigări și cămăși „celor mai goi”- E salutată cu bucurie și

entuziasm, fiind aclamată de soldați și „mulțimea adunată în stradă”.

La întoarcere la domiciliul ei de pe Copou, trecând pe strada Lăpușneanu, salută în dreapta și în stânga oamenii. Deodată, vede „doi ofițeri cu chipie” care au salutat-o „foarte politicos și ceremonios”, ea răspunzându-le la fel, crezându-i ruși. Imediat a înțeles că ofițerii respectivi nu pot fi ruși, înțelegând că sunt germani. I se urcă, ne zice, „sângele în cap”, iar Mignon, cică, roșie ca focul „până la rădăcina părului” a fost la un pas de „un atac cerebral”. Momentul i s-a părut „oribil, oribil”-

Nu reușește să discute cu Ferdinand. Voia să-l convingă de nevoia de „a opune o rezistență fermă”. Nando o ignoră, refuzând să vorbească cu ea. Are senzația, că va înnebuni „încet, încet de disperare”. Disperarea reginei Maria, așa de clar și amănunțit descrisă în *Memoriile* sale, din cauză că România încheiase pace separată cu Puterile Centrale, pe lângă faptul că priva Antanta, în primul rând Anglia, de un aliat prețios, mai avea o explicație: prăbușirea visului de a ajunge „împărăteasa” tuturor românilor. În toamna neagră a anului 1916, ca și-n vara eroică, dramatică a anului 1917, zeci de soldați români, în primul rând soldați răniți, grav răniți sau muribunzi, când ea se oprea la patul lor de suferință, îi șopteau: „Dacă mor e pentru ca să vă văd pe Dumneavoastră regină, împărăteasa noastră, a întregului neam românesc”.. Multe pleoape a închis regina în acei ani dramatici, iar suferința și moartea atâtor bravi i-au umplut ochii ei frumoși de lacrimi. Așa că, în loc de măreția „unui rol mare” pe care visa să-l joace, iată, era amenințată „să nu mai fie nimic”. De la uralele miilor de ostași care o aclamau ca „împărăteasa tuturor românilor”, de la

șoaptele înfrigurate ale răniților și muribunzilor ce-i spuneau că pleacă în moarte având convingerea că moartea lor va sta la temelia mării Victorii, iată că mândra regină s-a văzut nevoită să-l primească pe Al. Marghiloman - „Ghilo” - pe care-l ura atât. Ea, regina cea demnă, sinceră și pătimașă, după încheierea păcii s-a văzut în postura de a surâde și a da mâna unor oameni „pe care îi disprețuise și îi ura, să le suradă, să le mulțumească și să le strângă mâna”.

Pe 12 mai 1918, regina Maria notează despre „bravura” arătată de fiul său, Carol, cu ocazia exploziei unui depozit militar rusesc la Socola în care au murit mulți oameni. Carol cel Viteaz a fost însoțit în vizită de „Nicky”, frate-său Nicoe, care și el a dovedit vitejie, zicea ea. După dezastru, vizitează răniții duși la Spitalul Militar și la „cel al francezilor”. Peste câteva zile, pe 16 mai, eroul ei, Carol, o duce într-o excursie „de o zi”, desigur, „cu Rolls Royce-ul lui” la „Călărași, Vânători și Popricani” să vadă „spătăriile mele”. Notează că automobilul lui Carol „e de-a dreptul perfect”. Ce minunată judecată...! Fiii ei, Carol și Nicolae, vizitează locul unde a fost o tragedie, și, automat devin eroi.

Sâmbătă, 26 mai, participă la un parastas pentru soldații români morți în lupte, alături de ea fiind regele și „mâna ei dreaptă”, Carol. Nu spune unde a avut loc slujba. Este indignată că, din cauza fricii de germani, aliații n-au fost invitați la parastas. Singurul ofițer străin prezent a fost „colonelul Boyle” pe care l-a invitat „personal”. După slujbă, Ferdinand „a decorat mulți soldați și multe steaguri afară”. După care câteva mii de soldați au efectuat „un scurt marș prin fața noastră” fiind conduși, atenție, de fiul ei, Carol. La luptele războiului, Carol n-a participat o zi, ° \$' ti dar, după ce pacea a fost încheiată, fiul ei dovedește „bravură” fără

seamăn, defilând în fruntea trupelor! Câtă ticăloșie! Mariei i s-a părut firesc, de vreme ce n-a adăugat niciun comentariu.

Din însemnarea din 3 iunie 1918, aflăm că e împotriva participării soțului ei la ședința parlamentului care urma „să ratifice o asemenea pace”. Nu știu dacă Ferdinand a participat. Din însemnare aflăm că era bolnav. Dr. I. Mamulea nu-i dădea voie să se ridice din pat. Mai bine să zacă în pat, nota ea, decât să meargă „să citească cu propriul glas un asemenea mesaj” (sub. regina Maria).

Mai departe aflăm ceva foarte interesant la o femeie așa de pasională, mândră și dreaptă cum a fost regina Maria. Astfel, în aceeași însemnare din 3 iunie 1918, aflată la Iași, Maria notează că a primit „înainte de prânz” doi doctori și pe generalul Petala „care au fost alături de Carol când și-a luat în primire regimentul”. Căci, ne zice, a uitat să noteze că „a plecat Carol la Târgu Neamț ca să preia comanda activă a Vânătorilor de Munte”. După care schimbă subiectul. Așadar, la o lună după ce România, cu cuțitul la gât, semnează dictatul de la Buftea - București (24 aprilie - 7 mai 1918), și după ce luptele de pe frontul românesc încetaseră de circa 10 luni, fiul Mariei, Carol, se instalează la comanda „activă” a regimentului său de Vânători de Munte...! Până atunci de ce n-a făcut-o? N-a avut timp? Asemenea sfidare abjectă, un asemenea afront adus sutelor de mu de martiri căzuți și îngropați în pământul patriei este de necrezut. La parastasul ținut (nu ne spune unde - presupun Iași), în fruntea trupelor viteze defilează fiul ei, Carol. Când războiul a încetat, Carol Preia comanda regimentului „său”, ca și cum din august 1916 și până iunie 1918 n-ar fi avut suficient timp să o facă. Orbirea reginei, subiectivismul ei

grosolan în ceea ce-l privea pe fiul său mult iubit, afrontul adus sfinților eroi ce au murit pentru Țară în așa de grele lupte în cei aproape doi ani, este unul de neimaginat. Vom vedea în continuare cât de mult regina Maria va ține partea lui Carol II, sfidând întreaga lume, în ciuda unei realități urâte, evidente, întărindu-mi ideea că ea și „viteazul” său fiu, în acei ani, au fost complici în vederea „ascunderii” acestuia în spatele frontului.

Viața lui Carol, pentru ea, era infinit mai scumpă, mai prețioasă decât a o sută de mii de soldați. Aceștia trebuiau să lupte și să moară, dar fiul ei nu, trebuia protejat cu strășnicie ca de el să nu se apropie niciun pericol, niciun glonț.

Ce fel de comandă ar fi exercitat Carol II, începând din 3 iunie 1918, la regimentul „său” de Vânători de Munte stabilit la Târgu Neamț e ușor de presupus. Unitatea, călită în luptele trecute și având în componență ofițeri valoroși, și-a văzut de programul ei de instrucție, normal, fără ca „marele” comandant, Carol, să fi fost prezent altfel decât cu numele. Jocul de cărți, întâlnirile cu femei, îndeosebi cu una care nu peste mult timp va deveni foarte cunoscută, chefuri peste chefuri în „tradiția” pe care deja o crease, plimbări cu mașina lui „perfectă” ș. a. La o lună după ce Carol se instalase la comandă, la Târgu Neamț, regina Maria notează, pe 4 iulie 1918, cum că fiul ei, Carol, „a venit la cină”. Nu ne spune de unde a venit, dar aflăm că fiul ei era „foarte bolnav”, nu s-a putut odihni și că avea „*la grippe espagnole*” (subl. aut.). Bine ar fi fost pentru Țară să fi murit. În miezul verii anului 1918, Maria află că în Vest aliații au obținut victorii, fapt ce o face să „tremure de o bucurie înăbușită”. Pe 21 iulie, seara, notează că a efectuat o plimbare cu mașina lui Carol, care avea un automobil nou „mare”, „o mașină superbă”, care rulează

„lin”. A fost cu ea și amantul ei la acea vreme, canadianul Joe Boyle. Aflăm că mașina care a impresionat-o așa de mult, vorbesc despre automobilul lui Carol, era un „Pathfinder”. Pe 4 august 1918, notează că fiul său, Carol, a rugat-o să meargă cu el „pe fostul front”. Acceptă și așa ne dăm seama de câtă obraznicie erau amândoi în stare. La aproape un an de zile după legendarele lupte ale armatei române, vorbesc de marile victorii de la Mărășești, Mărăști, Oituz, Răzoare, Cireșoia ș.a. din vara anului 1917, când de mult nu se mai trăgea un foc de armă pe „fostul front”, ca s-o citez pe regină, Carol II se dovedește încă o dată „viteaz”! O roagă pe mămica sa să-l însoțească „două zile” ca să vadă locurile legendarelor bătălii. Călătoria ei pe „fostul front” împreună cu Carol l-a nemulțumit pe Ferdinand. Regele îi reproșează Mariei că germanii o consideră pe ea și pe Carol „centrul opoziției”, ceea ce ea și recunoaște. Reamintesc că, în lunile ce au premers semnarea așa-zisei păci de la Buftea - București, regina Maria, adversară înverșunată a acesteia, l-a atras de partea ei pe Carol în sensul ca acesta să accepte poziția ei. Am notat ceva mai sus câteva detalii în acest sens. Cu această ocazie, Maria l-a ridicat pe Carol împotriva lui Ferdinand, iar intervenția „viteazului” ei fiu în Consiliul de Coroană unde s-a decis acceptarea condițiilor păcii impuse de Puterile Centrale, a produs regelui și participanților o impresie penibilă. Ferdinand ar fi dorit ca Maria să nu se ducă cu Carol pe „fostul front”, pentru a nu-i provoca pe germani. Ea-l refuză, notând că ea și Carol (!) „pentru cei cu capul pe umeri” reprezintă un „sâmbure de speranță”. Nando este jignit de refuzul ei, notând cum că „deja ma îmbrăcasem să plec”, lată până unde merge orbirea ei în privința lui Carol: fiul ei era pentru țară „o speranță”. Se va vedea imediat ce fel de

speranță va fi. La aceeași întâlnire, Ferdinand îl critică în fața Mariei, foarte dur pe Carol, spunându-i Mariei că în vremea adevăratului război s-a ascuns în spatele frontului, iar acum o face pe „luptătorul”, pe „viteazul”, ceea ce supăra foarte mult Armata. „Nu-i bine să meargă pe front”, zise el. Critica lui Ferdinand era justificată, în acord cu realitatea. Maria ia foc la auzul cuvintelor soțului, apărându-l pe Carol. Regina îl puse la punct pe rege cu obrăznicie și impertinență, zicându-i lui Ferdinand că nu are niciun „drept să-l atace pe Carol”, „de vreme ce nu-i dăduse lui Carol nici o *linie de conduită pe care s-o urmeze*” (subl. regina Maria).

Constat că regina Maria, în disputa cu Ferdinand, cu privire la fiul lor, s-a folosit de sofisme, reproșându-i acestuia că nu i-a indicat lui Carol II „o linie de conduită”. Ce „linie de conduită” avea în vedere Maria că trebuie dată unui tânăr bărbat de 23 - 24 - 25 de ani cât avea Carol II în acei ani istorici nu putem decât bănuî. Observ, încă o dată, că, și cu ocazia certii cu Ferdinand, regina Maria este de partea lui Carol, în ciuda argumentelor de bun simț ale regelui. Cearta dintre cei doi a avut loc în dimineața zilei de 6 august 1918, la un an de la începutul legendarei bătălii de la Mărășești.

În aceeași zi, regina Maria, deplasându-se „cu trenul nostru”, s-a întâlnit cu Carol „devreme la Târgu Ocna”. La Târgu Ocna, aflăm că iubitul și „viteazul” ei fiu o aștepta cu toți ofițerii din batalionul său de Vânători de Munte, ce-l însoțeau pe „el!” să viziteze „câmpul de bătălie pe care au luptat cu atâta curaj pe vremea asta, anul trecut”. Exprimarea reginei e ușor ambiguă, nu „ușor”, ci intenționat ambiguă, dând de înțeles cititorului cum că la luptele de „anul trecut” ar fi luptat și fiul ei, Carol. Cine nu cunoaște realitatea chiar o crede pe regină. Maria trebuia să afirme că ofițerii și soldații

din regimentul „lui Carol” au luptat cu bravură, eroic, în 1917, vara, fără a-l avea la comandă pe fiul său. La acea vreme, adică în timpul luptelor, el își însoțea mama în peregrinările ei în spatele frontului sau o plimba încolo și înapoi cu mașina lui mare, nouă și puternică. Mai departe, Maria vizitează câmpul de luptă călare, având-o alături pe Mignon, tot călare, și asculta atentă la explicațiile date de „colonelul și alți ofițeri” care luaseră parte „la atac”. Suportă cu stoicism căldura zilei, îndurând „cel mai nemilos soare”, notând că-și sacrifică neprețuitul ei „ten” pentru „o cauză dreaptă”!!!

După ce scrisese aceste cuvinte, notează dintr-o dată un lung fragment aducându-i laude mari, deplasate lui Carol, pe care acesta nu le merita în niciun fel. Așa, după ce regina Maria notase cât de bravi și viteji au fost în luptă soldații și ofițerii regimentului „lui Carol”, și după ce ne spune cât de mare căldură a îndurat, vizitând locul mării bătălii de la Cireșoaia, dintr-o dată schimbă registrul și începe a-și lăuda fiul. Știind bine, vorbesc de regina Maria, cum că Carol al ei n-a călcat un minut pe câmpul de luptă și nici n-a participat la vreo luptă oarecare cu niciun chip tot războiul, ea nu ezită să îl ridice în slăvi pe Carol al ei, zicând că este un bărbat „extraordinar”. Se dovedește în tot ceea ce face un om „precis, sistematic”. El, Carol, niciodată nu șovăie, nu are îndoieli; are o mare siguranță în „organizarea lucrurilor”. Carol are un înnăscut simț al ordinii și binelui, este impresionant și „ușor pompos”. Scriind acestea ea parcă ar fi vrut să scoată în evidență față de cititorul viitor, în raport cu laudele aduse vitejilor din regimentul lui Carol, „marile” calități ale fiului său iubit, Carol. Evident, pentru cine știe realitatea, e vorba de niște laude mincinoase, de nimic justificate, pe care o mamă le aduce fiului ei, încercând prin cuvintele sale să

mascheze o realitate mult mai urâtă: lașitatea acestuia. Așadar, laudele reginei Maria la adresa lui Carol simt doar niște banale și subiective exerciții retorice, în ton cu constanta ei orbire de care dădea dovadă când era vorba despre Carol.

„Calitățile” fiului, pe care tocmai le-a subliniat Maria, le apreciază cu atât mai mult cu cât, nota ea, „mi-am trăit toată viața cu un om care n-a știut niciodată prea bine cum să-și impună voința, nici în lucrurile mari, nici în cele mici”. Ultimele cuvinte din citatul pe care l-am redat îl avea în vedere pe regele Ferdinand și arată disprețul și lipsa de considerație a Mariei față de un soț înșelat fără lipsă de pudoare și rușine de zeci de ani.

Mai departe, regina Maria notează cum că Carol nu șovăie niciodată. Este mereu convins că ceea ce face este total îndreptățit, că face mereu ce trebuie. Din acest motiv este un conducător adevărat, iar „ceilalți îl urmează firesc”. Se amuză în sinea ei de siguranța arătată de fiul ei, dar, nu-i așa, „cum e copilul MEU”, recunoaște că „face lucrurile bine, cu un spirit al ordinii lăudabil”. Majusculele la cuvântul „meu” au fost puse de regină. Nu consideră că laudele aduse până aici ar fi suficiente, și continuă notând că Carol „e foarte sistematic” și „sincer” în toate acțiunile lui. În contrast cu „tatăl lui”, mai scuipe regina încă o dată în obrazul lui Ferdinand, Carol „știe să-și asigure supunerea celor din jur”. Pe 12 august 1918, se mai plimbă încă o dată cu mașina lui Carol, avându-l alături pe Barbu Știrbei, sub pretextul de a verifica dacă a fost reparat „drumul spre Crivaia”.

De Sfânta Maria Mare, pe 15 august 1918, primește în audiență „un domn din Ungaria”. Îl are lângă ea și pe Carol. Cu „domnul din Ungaria” ne spune că are „bizară

discuție”, refuzând să intre în dialog cu respectivul domn privind viitorul relațiilor româno-ungare pe motiv că ea nu are „vreun rol în politică”. Nu notează nimic în legătură cu fiul ei, dacă sau nu a rostit vreo vorbă. Pe 7 septembrie 1918 stil nou, regina împreună cu regele pleacă din Iași spre Târgu Neamț „pentru un eveniment militar”. Nu ne oferă detalii despre ce fel de „eveniment militar” a fost vorba, dar, știindu-l bine pe Carol, cunoscând cât de mult iubea forma goală, presupun că acesta a organizat vreo paradă militară la Târgu Neamț, cu regimentul pe care îl conducea, în onoarea tatălui său. Altceva nu putea fi.

După „eveniment”, regele și regina au vizitat „în sfârșit, casa lui Carol” pe care o găsesc bine clădită, mare și spațioasă. Carol, notează Maria, a mobilat-o cu „lucruri aduse de la Cotroceni”, dându-i un aer „foarte primitiv”. Ferdinand s-a folosit de ocazie decorând câțiva ofițeri din regiment „cu *Mihai Viteazul*”, iar la câțiva soldați a oferit „*Virtutea Militară*”. Masa de prânz au servit-o la popota regimentului, stând de vorbă cu generalul Petala „care se înțelege de minune cu Carol „. Amândoi lucrează bine și „cu spor împreună”, luându-se, ambii, „pe înșiși în serios”, notează regina Maria. Aceasta este ultima menționare a fiului ei, Carol, în *Memoriile* sale, înainte ca iubitul, adoratul, destoinicul și „viteazul” ei fiu să dezerteze și să fugă la Odessa. Doar două zile vor trece de la vizita părinților săi și Carol II dezertează. Vom urmări evenimentul și implicațiile sale negative în paginile următoare. Subliniez însă un fapt. Cu câteva zile (mai precis cu trei săptămâni) înaintea fugii, dezertării lui Carol , regina Maria i-a făcut un portret ditirambic, găsindu-i calități așa de mari, încât fără să o dorești cu dinadinsul, înțelegi repede că regina

Maria a fost o femeie pătimasă și lipsită de obiectivitate în cel mai înalt grad.

Câteva scurte concluzii se impun, cu privire la „participarea” lui Carol II la războiul de întregire națională. Anii aceia cruciali, grei, eroici și întunecați, când poporul român a dus o luptă eroică, dând jertfe uriașe, pentru fiul Mariei și al lui Ferdinand au fost ani de distracții, fără griji, când s-a bucurat de privilegii. Mărturia generalului Al. Averescu este elocventă, definitorie pentru conduita sa în anii războiului. Nu-l interesa nimic altceva decât propria persoană, satisfacerea dorințelor sale. Nu a dat doi bani pe idealul național al Națiunii, iar disprețul său pentru cei ce luptau și mureau în lupte este unul cert, cunoscut. Nu țară, nu ideal, nu responsabilități, fie ele și minime, în acord cu statutul lui de principe moștenitor, nimic din toate acestea nu-l interesa. Era preocupat doar de persoana sa, iar faptul ține de domeniul patologicului. Nu am nicio îndoială că Maria, Carol I și Ferdinand, cu extraordinara lor îngăduință, au crescut un individ monstruos, obsedat doar de satisfacerea imediată, totală doar a dorințelor sale. Vă rog să vă reamintiți ce cadou anual i-a oferit parlamentul lui Carol II, în primăvara anului 1913, când încă avea 20 de ani - 100.000 lei - sumă exorbitantă. Faptul dovedește luxul deșănțat în care a crescut Carol II și absența oricăror restricții, fie ele fizice, ca să nu mă refer la cele morale. A crescut într-o familie/ în care mama sa își făcea de cap zilnic, lună de lună, an după an cu alți și alți bărbați. Frivolitatea Mariei n-a putut fi un exemplu pozitiv pentru Carol II, ca și, de altfel, pentru ceilalți copii ai ei.

Statutul Mariei de femeie frumoasă, dorită și curtata de o lume întreagă, ca și predispozițiile sale genetice au

făcut-o să devină curva regală cea mai cunoscută, celebră din Europa aceluia timp.

Cum am notat ceva mai sus, Maria și-a crescut copiii permițându-le să facă orice, pe motiv că nu are „vocație” de tiran și pedagog. În ciuda faptului că Maria îl acuză pe regele Carol I de deficiențele de educație ale fiului său mai mare, ea nu poate fi crezută. Notațiile sale din *Memorii* sunt o justificare în fața posterității, o modalitate de a arunca vina, responsabilitatea eșecului de-a-și crește cum trebuie întâiul născut, pe seama austerului Carol I. Maria a fost vitează, nu încapă îndoială. Lașitatea lui Carol II cum pot eu s-o explic, dacă nu prin tolerarea încă din cea mai îndepărtată copilărie a unui egoism patologic. Lăudându-l de la 2 - 3 ani, când din „copil-minune” nu-l scotea, Maria a pus bazele „educaționale” ale viitorului psihopat-monstru.

Responsabilitatea ei în acest caz e întreagă. Evident, v-ați informat suficient din citirea cărții de față, ca să nu mai aveți îndoieli că, în anii războiului și până la semnarea păcii de la Buftea - București, dacă Carol II a stat ascuns în spatele frontului, a făcut-o cu binecuvântarea și la sfatul mamei lui. De-abia după ce Carol II dezertează, lovind-o pe Maria în însuși centrul ființei sale, regina Maria, văzând că nu-l poate convinge/determina să accepte un comportament pe măsura statutului lui de principe moștenitor, îl ceartă, îl acuză, îl critică, mai mult, îl face laș. Această transformare a reginei, cu privire la judecata asupra lui Carol, se va radicaliza după ce Carol refuză să plece pe front și să participe la războiul cu Ungaria din 1919. Până în septembrie 1918, deci, până la fuga și dezertarea lui Carol la Odessa, Maria a avut despre fiul său cuvinte mari, de laude peste măsură, așa cum am subliniat cu câteva pagini înainte.

Rezum, amintind că „războiul” pentru Carol II a fost o formalitate: plimbări, orgii bachice, ca cea descrisă de generalul Al. Averescu, vizite cu mașina de la o unitate la alta, petreceri cu femei în exces, lux deșănțat, bani cu nemiluita, aruncatul privirii Peste hărți de stat-major și, îndeosebi, luxosul său Rolls Royce, de însăși mămica lui ne-a vorbit în *Memorii*. Evident, că cine scoate din context observațiile, criticile Mariei la adresa lui Carol, în mai 1919, și care „cineva” nu-i altul decât nepotul său, Paul al României, care subliniază că observațiile Mariei au fost făcute în anii marilor lupte (1916, 1917), o face interesat, „în scop manipulatoriu” (*Paul al României, Carol al II-lea regele României, versiune românească: Ileana Lupescu, Editura Holding Reporter, București, 1991, p. 22: „Ea (Maria - n. ns.) să-l vadă pe front, iar el degeaba-i spunea că, în calitate de principe-moștenitor, autoritățile refuză să-l lase să-și riște viața”).* Același autor susține eronat cum că regina Maria îl îndemna pe Carol „să împărtășească toate primejdiile prin care treceau soldații..., prin încercările și prin suferințele lor”. Fragmentul citat de Paul al României datează din mai 1919, nu din anii marilor lupte 1916 - 1917, după cum lasă ei să se înțeleagă. După ce regina Maria mai primește o lovitură dură din partea întâiului ei născut, Carol, care, ca să nu fie obligat să meargă la războiul cu Ungaria, s-a împușcat în picior. Vom reveni asupra acestui incident rușinos și dezonorant în urma căruia Carol se automutilează. Același Paul al României îl acuză pe regele Ferdinand cum că nu i-ar permite lui Carol să lupte, ținându-l departe de front. Mai mult, în cele două luni dramatice din vara lui 1917, iulie și august, aflăm că regina Maria l-ar fi îndemnat pe Carol să meargă să lupte „la Mărășești”, dar că regele Ferdinand nu i-a dat voie, s-a opus. Invenții, ineptii,

minciuni. Altă aberație susținută de autorul citat este că la un moment dat era „vorba” să i se încredințeze o comandă lui Carol, dar regina s-a împotrivit, temându-se de lipsa lui de experiență. Apoi i s-a dat comanda „unui batalion”, la „începutul lui august 1918, după semnarea tratatului care punea capăt războiului”, fapt pentru care „viteazul” Carol „nu-și mai putea duce trupa în luptă”. Iată doar câteva din minciunile, mistificările folosite de unii autori spre a-i crea lui Carol II o imagine de „luptător” pentru unitatea României. Mistificatorii de care vorbesc sunt multi; a stăruii asupra minciunilor lor ar fi o terapie interesantă. Voi mai face trimiteri la unii din ei, atunci când va fi cazul.

Septembrie 1918: Carol II dezertează și fuge la Odessa cu Zizi Lambrino

La trei săptămâni după ce Maria își însoțește fiul, la rugămintea lui, să „viziteze” fostul câmp de luptă de la Cireșoaia, și la două zile de la vizita ce i-a făcut-o cu Ferdinand la Târgu Neamț, Carol II dezertează, abandonând comanda regimentului Vânători de Munte. Evenimentul s-a petrecut pe 27 august, stil vechi, 1918, 9 septembrie, stil nou. Pentru a nu fi identificat, Carol s-a „deghizat în uniformă de ofițer rus”. Pentru a înțelege cum s-a ajuns ca principele moștenitor la tronul României să comită un gest așa de grav sunt necesare câteva detalii. Știm bine ce viață a dus Carol în adolescență; știm și mai bine ce fel de activitate a desfășurat el în anii războiului din prețioasele *Memorii* ale mamei sale, Maria. Cunoaștem în linii mari profilul lui moral-psihologic așa cum reiese din mărturiile avizate ale unor contemporani ai săi. N-avem nicio îndoială că moștenitorul tronului României s-a pus pe sine, persoana sa, satisfacerea oricăror dorințe, capricii, mai presus de orice: familie, Casă Regală, Țară, Instituții, Onoare, Morală, Societate, Opinie Publică, Dumnezeu. Egoismul lui devenise încă din adolescență un egocentrism sălbatic, patologic. Pentru mine, deci, gestul lui de a dezerta și fugi la Odessa, îmbrăcat în uniformă militară străină, cu „marea” lui iubire din acel timp, Zizi Lambrino, e o continuare firească a vieții lui lipsită de orice austeritate, constrângere și destrăbălată dusă până atunci.

Așadar, în ceea ce mă privește, nu pot decât să încadrez fapta lui Carol în felul lui de viață, specific personalității sale. Pentru a-și satisface dorințele era în stare să calce în picioare totul. Nicio putere din lume nu

poate face un individ tarat genetic, egocentric, lipsit de orice educație, obsedat doar de sine și de satisfacerea plăcerilor sale, așa cum era Carol II, să se conformeze unei morale, fie ea doar afișată, formală. Persuasiunea, dojana, observația, apelul la simțul responsabilității, sfaturile devin inutile în cazul unui psihopat așa cum se dovedește a fi fost temeinic Carol II toată viața sa, din copilărie până la moarte.

Să intrăm în câteva detalii spre a afla cu cine a fugit Carol II, pentru cine și pentru ce anume a dezertat. La data fugii lui Carol , România, deși semnase dictatul de la Buftea - București (7 mai, stil nou), era încă în stare de război cu Puterile Centrale. Pentru ca „pacea” respectivă să intre în vigoare trebuia să fie sancționată de regele Ferdinand. Or, la presiunile constante ale reginei Maria, așa cum ne mărturisește chiar ea în *Memorii*, și cum aflăm din *Memoriile* lui Constantin Argetoianu, regele Ferdinand a fost determinat să refuze promulgarea textului respectivei păci. Chiar dacă luptele încetaseră pe frontul românesc, teoretic, între România și Puterile Centrale, exista starea de război. În aceste circumstanțe istorice, dezertarea lui Carol II era un fapt de o gravitate excepțională, îndeosebi că individul aparținea Casei Regale ce conducea România și trebuia să fie asimilată unui act de înaltă trădare. Mai mult, Carol nu era doar un membru oarecare al respectivei Case Regale, ci însuși moștenitorul tronului, „speranța”, singura „speranță” a țării, cum notase regina Maria în vara anului 1918...! Carol n-a anunțat niciun superior al său că părăsește comanda, că pleacă din Târgu Neamț. Nimeni n-a știut, n-a intuit ceea ce avea el de gând să facă. Cu două zile înainte, Maria și Ferdinand l-au vizitat. N-au simțit nimic, n-au intuit nimic, n-au observat nimic. Pentru dezertare la vreme de război nu

exista decât o singură pedeapsă: împușcarea, plutonul de execuție. Carol II a fugit, a dezertat pentru o fată care se numea Zizi Lambrino sau pe numele ei adevărat, Ioana Maria Valentina Lambrino, fiica unui ofițer, Constantin Lambrino. Provenea dintr-o familie greco-bizantină, ȘL dacă ar fi să o credem pe Zizi, avea o descendență de două ori imperială. Era mică, brunetă și cu un farmec deosebit. Carol a cunoscut-o pe Zizi în 1912, la un bal de la palatul Cotroceni, unde fusese invitată alături de părinții săi. Se știa în epocă că la bal, Zizi a dansat un vals cu însuși prințul moștenitor, Ferdinand, dar și cu fiul acestuia, Carol. Cu acea ocazie, între ei a început un flirt. Părinții lui Zizi erau deseori invitați la Curtea Regală, fiind dintre obișnuiții acesteia. Zizi a lăsat o mărturie cum că l-ar fi văzut întâia oară pe Carol când avea 5 ani, cu ocazia unei serbări de „binefacere” organizată de principesa Maria, soția lui Ferdinand. Carol avea, atunci, 9 ani, iar cizmele mari, „ofițerești” cu care era încălțat au impresionat-o ca „o culme a eleganței”. După balul din 1912 s-au revăzut, în 1913, la o petrecere („serată”) oferită protipendadei de Alexandru Marghiloman, unde cei doi s-au apropiat unul de altul, devenind amanți. Înainte de Zizi, Carol avusese o altă mare „iubire”, Ella Filliti, căreia îi spunea „Păsărică”... El ne mărturisește că a iubit-o, dar „iubirea” nu l-a oprit să nu se întâlnească în acea vreme cu prostituate de lux sau din cele obișnuite. Iată cât de „romantic” era Carol II, la vremea când o „iubea” pe Ella Filliti, așa cum constatăm dintr-o scrisoare către ea din iulie 1911.

„Iubită”, scria Carol, „au trecut veacuri de când nu te-am văzut. Unde ești? De veacuri, deci, eu fără tine sânt mort. Te văd surâzând „înaintea ochilor”... Sânt singur..., sânt singur, abandonat și pustiit de dor...

Unde ești, iubirea mea? Când mă vei face fericit? Te mai plimbi pe „iubitele noastre poteci”? Pisica ce-ți face? S-a făcut sănătoasă? Plâng după dulcele-ți „grai”. Te voi iubi veșnic. Vom fi veșnic „unul altuia”. Pentru mine tu, Păsărică mea, ești *Raiul*... Ard de dorul tău... Mă usuc pe picioare de dor de tine, iubita mea. Mâhnit și ars de al tău dor cumplit..., Carol”.. Desigur, „Păsărică” devenise amintire în 1914... Din 1913 Carol și Zizi sunt amanți întâlnindu-se ori de câte ori voiau. Pierderea a peste jumătate de țară, în 1916, schimbă situația. Guvernării, oligarhia cu familiile lor, se refugiază în Moldova, și familia lui Zizi drumul refugiului, ajungând la Iași. Aici se revăd, continuând legătura. Regina Maria nu se îngrijora deloc când relația dintre Carol și Zizi devenise veche. Era tare mândră de viața amoroasă a fiului ei, de succesul lui la femei. Dezmățul cotidian al fiului pentru Maria nu era imoralitate, căci ea era imună la acest cuvânt. Era încântată că fiul, Carol, i-a călcat pe urme. Maria zicea anturajului ei de curve din înalta societate (vorba vinel!), M. Bibescu, M. Cantacuzino, I. Procopiu, N. Știrbei, S. Chrissoveloni, E. Peticari ș. a., cum că ea era „cea mai irezistibilă femeie și cea mai frumoasă din Europa”. Așa a scris marele ziarist Pamfil Șeicaru, după ultimul război mondial. Deci, nu-i putea trece prin gând Mariei că fiul său, care umbla din femeie în femeie de atâția ani, ca un adevărat *Cassanova*, se va poticni serios de micuța, bruneta și nu prea frumoasa Zizi Lambrino. Nu-și făcea griji... Știa ea bine ce fel de mândrețe de bărbat crescuse... Nu intuia că în femeile mici de statură, zac patimi și ambiții mari. Carol nu-i spusese probabil că iubita lui, Zizi, era convinsă că descinde direct din familia imperială francă (Carol cel Mare) și familia împăraților bizantini din familia Mihail Rangabe. Dacă i-ar fi spus, s-ar fi alarmat, cu siguranță.

O fată ce era convinsă că are origini de două ori imperiale nu putea fi modestă și trecută în rândul „și altele” de către adoratul ei Carol. Nu putem bănuî cum, prin ce mijloace l-a făcut Zizi Lambrino așa de dependent pe Carol de dânsa. Principele Carol nu era un novice în relațiile cu femeile, iar până la 25 de ani, când tocmai se pregătea să-i împlinească în octombrie 1918, cunoscuse, se culcase cu zeci de femei. Și atunci? De ce Zizi? De ce tocmai Zizi? Iată o întrebare cu adevărat hamletiană, nu-i așa? Iarăși, nu putem identifica motivele reale ale fugii și căsătoriei lui Carol cu ea. Că ar fi fost vorba de o „iubire” nebună între cei doi nu mai pot crede nici măcar copiii de grădiniță! Presupun că, așa cum Elena Lupescu, din februarie 1925 și până în aprilie 1953, l-a supus total voinței/capriciilor sale pe Carol II apelând la un arsenal sexual, sofisticat, divers și complex, tot la fel l-a „legat” de ea pe „prințul prinților”, Carol, și Ioana Maria Valentina Lambrino, intrată în istorie cu un nume așa de prozaic, Zizi...

La începutul lunii iunie 1918, Carol o cere de soție pe Zizi Lambrino. Ea e uluită, fericită, că fiul regelui i-a cerut solemn, după câteva pahare bune de șampanie, „micuța” ei mână. Cei doi au schimbat între ei inelele de logodnă, el promițându-i că se vor căsători nu peste multă vreme. Zizi știa că nu poate să se mărite cu Carol, căci legile nu-i permiteau. Dar cum Carol îi scria, la Iași fiind amândoi, că o vrea „pentru toată viața” și că ea este pentru el „cea mai dulce dragoste a mea”, începuse să spere.

După ce îi făcuse jurământ lui Zizi că o va lua de soție, Carol comunică părinților dorința sa. Maria face ochii mari, mârâie și părăsește camera. Ferdinand îl ia cu blândețe, zicându-i că ceea ce vrea el e o imposibilitate constituțională. „Nici pe mine nu m-au

lăsat, în tinerețe, să mă însor cu Elena Văcărescu aceleași legi, înțelege Carol”, îi spuse Ferdinand. „Nu se poate. Nu-ți da voie statutul Casei Regale să faci așa ceva”, conchide tatăl.

Am omis să ofer un detaliu interesant din viața „de război” a regelui Ferdinand. Așa, când stătea la Iași, în 1917, suferind că nu o mai are la dispoziție pe celebra prințesă curtezană Martha Bibescu, cum necum regele întregirii neamului românesc se îndrăgosti de o foarte tânără actriță de la teatrul național din Iași, Elvira Popescu. Actrița avea 17 ani, era frumoasă și „evident, extrem de ușuratică”. Se culcă cu regele, este răsplătită regește, dar Ferdinand nu se mulțumi cu atât: se îndrăgosti de ea. Ferdinand, pierzându-și judecata, îi trimitea Elvirei scrisori înflăcărâte, pasionale. Elvira Popescu nu ezită să citească respectivele scrisori regale colegilor săi actori, distrându-se pe seama regelui cu toții. Vestea se răspândi în tot lașul. Ionel Brătianu e nemulțumit de incident, ordonă șefului serviciilor secrete să confişte scrisorile de la actriță. Directorul teatrului află scrisori și de intenția lui Brătianu, o vizitează pe „inocenta” Elvira, o amenință cu pedepse aspre, convingând-o să-i predea lui toate scrisorile lui Ferdinand. Respectivul director, Alexandru Mavrodi, nu dă teancul de scrisori șefului serviciilor secrete, le păstrează pentru șantaj și știință, iar după războiul de întregire, spre uluirea tuturor, va cunoaște o ascensiune politică incredibilă, în anii 1930 - 1940 va face parte din Camarilă. După război, Elvira Popescu părăsește România, pleacă la Paris, a cumpărat un teatru ajungând bogată și celebră. Desigur că banii Elvirei nu-i avea moștenire de la părinți, ci erau „cadoul” lui Ferdinand pentru a-și ține gura.

Episodul dovedește, o dată în plus, așa cum am mai menționat, că fiul Mariei și al lui Ferdinand moștenește pe ambii părinți în viața destrăbălată pe care a dus-o. A avut, așadar, chiar în familie două „modele morale” desăvârșite în a călca în picioare orice normă etico-morală.

Când Maria urmărea cu coada ochilor ei frumoși aventura lui Carol cu Zizi ea însăși era implicată până peste cap în marea aventură a vieții sale cu Joe (Joseph) Boyle, canadianul, agentul secret englez, aventurier și temerar, „supermanul” reginei Maria. Cine citește cu atenție *Memoriile* Mariei înțelege cât de mult a impresionat-o Boyle pe regină, iar trimiterile ei la individ sunt așa de dese, cu detalii, încât ar trebui să scriu un întreg capitol despre relația lor. N-o fac, căci am dat suficiente detalii despre viața amoroasă destrăbălată a reginei. Menționez, totuși, că, în vara anului 1918, când Carol „trăia din plin povestea cu Zizi”, și mămica regină și-o trăia pe a sa cu Joe Boyle. Redau câteva trimiteri ale reginei la agentul secret temerar canadian, chiar dacă mă îndepărtez de Zizi și Carol și isprava lor „eroică”.

În văzul tuturor și fără niciun pic de rușine, în vara lui 1918, și-a trăit, și ea, marea poveste, tot de „iubire” cu colonelul canadian Joseph Boyle. Nu scriu un capitol întreg despre relația reginei Maria cu Joseph Boyle, deși ea însăși ne-a lăsat mărturisiri despre relația e, ascunsă cu ipocrizie și fățărnicie, după, chipurile, problemele de stat la care aventurierul canadian se pricepea mult, făcând suficiente trimiteri la *Memoriile* sale în acest sens. Am menționat în această carte ziua când Maria și Boyle s-au cunoscut. Observ că, chiar de la început, regina a fost puternic atrasă de canadian pentru care risipește din belșug laude. Trimis de regina Maria și de guvernul Al. Marghiloman la Odessa în primăvara

anului 1918, ca să readucă în țară membrii oligarhiei române care fugiseră din fața invaziei Germaniei în sudul Rusiei, Joe Boyle a dovedit un curaj extraordinar, înfruntând de unul singur bandele bolșevice, aducând în țară câteva sute de români. Fapta lui Boyle a fost cu adevărat remarcabilă, ținând cont că la acel timp sudul Rusiei cunoștea grozăviile războiului civil declanșat de bolșevicii lui Lenin.

În acea primăvară a anului 1918, situația românilor de la Odessa și din sudul Rusiei era „cu adevărat tragică” așa cum o recunoștea și I. G. Duca. Deci, meritul lui J. Boyle era unul real. Redăm câteva însemnări ale reginei Maria despre Boyle. Pe 9 mai 1918, stil vechi, Maria notează despre Boyle, cu care stă „împreună mai multe ore”. A avut o viață „aventuroasă - fascinantă”, nota ea. Este un om de „caracter”, ferm, cu „voință de fier”, notează ea. Îl oprește în acea seară „la cină” apoi ne dă detaliul că l-a chemat „în camera mea și am discutat subiecte practice”. Desigur! După care ne oferă „detalii” despre viața „regelui Klondike-ului”, cum numește ea pe Boyle. Boyle e „interesant”, muncește din greu pentru „cauza sfântă a Antantei”, un om „puternic”, „bun” al cărei „prietenie”, nota ea, „e o comoară”. Va discuta și cu „Nando”, după care se va duce „cu avionul la Chișinău”. Cu Nando, zice ea, Boyle vrea să discute „problemele Basarabiei”. Plecat din Iași, în sudul Rusiei, Boyle are un accident. Regina e îngrijorată, iar pe 7 iunie 1918, stil nou, află despre el „veștile cele mai liniștitoare”. Notează încheind „Slavă Domnului”. Se roagă „din tot sufletul” ca accidentul să fie unul „trecător”. Încă departe de Boyle, regina notează pe 22 iunie 1918, stil vechi, că a aflat cu mare dezamăgire de la generalul Ballard „că s-ar putea ca Boyle să nu se mai întoarcă, ceea ce ar fi o mare dezamăgire pentru mine”.

„Sufăr mult pentru el”, conchide ea. La data de 19 iulie 1918, stil vechi, aflăm că Boyle a revenit lângă regină. De fericire, i-a pregătit omului „puternic” Boyle o „căsuță țărănească”, ajutată fiind de Barbu Știrbei; căsuța e „primitivă, dar curată și primitoare”. Nu voia să-l mai lase să plece de lângă ea. Ce-o fi fost în sufletul lui Barbu Știrbei, numai Dumnezeu știe, când iubita lui de peste 12 ani îi ceruse să-i găsească o căsuță, la Bicz, lângă casa ei, lui Boyle. C. Argetoianu ne mărturisește că, în vremea domniei lui Boyle peste regina Maria, Barbu Știrbei suferea mult. Așezat lângă regină, care stătea în acea vară la Bicz, evident că Boyle de aici încolo e mereu prezent în însemnările Mariei, numite cu un titlu așa de nepotrivit, *Jurnal de Război*. Pe 20 iulie o vizitează Boyle „la 11 și jumătate”; pe 21 iulie pleacă în vizite/plimbare cu mașina lui Boyle, care e „mult mai tăcut”; pe 25 iulie 1918, „vizită obișnuită la prietenul meu, Boyle, conversație lungă”; pe 26 iulie după „vizita zilnică la Boyle” a urcat pe munte după „flori galbene”. Iarăși „vizită obișnuită” la Boyle pe 28 iulie, după care „mi-am încheiat ziua la Boyle”; la fel, în 29 iulie 1918: „m-am dus ca de obicei pe la Boyle”. Mai departe aflăm că pe 30 iulie 1918 „vizita obișnuită la Boyle”, zi în care notează cum i-a salvat canadianul pe românii de la Odessa. E impresionată încă o dată de curajul lui, de nepăsarea lui în fața pericolului; îl simte puternic, plin de umor, fiind cu totul altfel față de oamenii lângă care trăiește. I se pare că vine „din poveștile lui Bre' Harte”, fiind „onorată” că l-a cunoscut. Boyle pentru Maria era „un om dintr-un milion”, ridicând mulțumiri divinității, „sorții, providenței, oricărei puteri stranie ce mi l-a scos în cale”. E recunoscătoare profund, lui Boyle însuși, înțelegem din însemnarea din 30 iulie 1918, stil vechi, „pentru că EXISTA”. Nu continui înșiruirea întâlnirilor

aproape zilnice ale reginei Maria cu J. Boyle, care s-au derulat pe parcursul lunilor următoare, cu aceleași „vizite zilnice”. Constat însă, câtă dreptate a avut Constantin Argetoianu care, ca un martor important al evenimentelor din epocă, nota în *Memoriile* sale că... Joseph Boyle a fost „singurul bărbat” care a dominat-o total pe „această nobilă și mândră femeie”. Boyle a făcut din regina Maria „ce-a vrut”, dominând-o „complect, până la siderare”. Tot de la Argetoianu aflăm că J. Boyle, pe când se afla la Coțofenești, „oaspetele Majestății Sale” a suferit „o concestie cerebrală și era să moară”. Argetoianu nu notează cauza bolii „puternicului” canadian, dar eu n-am îndoială că boala acestuia, accidentul cerebral suferit s-a petrecut după o lungă și extenuantă partidă de amor sau... sex, ca să fiu în ton cu una dintre paradigmele epocii post-moderne... Orgiile sexuale dintre Maria și Boyle, udate din belșug cu șampanie, începute în casa ei de la Coțofenești, din vara anului 1918, au răzbătut până la urechile opiniei publice. După ce s-a mutat la Bicăz, unde va avea și Boyle o casă, cei doi erau feriți de ochi străini. După câteva ore de *gimnastică de pat*, ca să folosesc un termen folosit de împăratul Domițian (81 - 96), într-o noapte cu lună din iulie 1918, și după ce băuseră în exces șampanie, cei doi ies din casă, sub lumina lunii și, mână în mână, goi-puşcă, au intrat în iazul de lângă casă să se scalde și să înoate. Orgia, la care au participat și alte curve dintre doamnele ei de onoare (Maruca Cantacuzino, I. Procopiu ș. a.), a fost văzută de un soldat din garda reginei, care, curios de hărmălaia din noapte, a tras cu ochiul prin nu știu ce crăpătură și Argetoianu e convins că Boyle a scăpat de paralizie și de moarte, ca urmare a orgiei, doar din cauza constituției lui de „bivol”. Cele câteva luni, cât Boyle a zăcut le-am

subliniat, prin regretele și suferința Mariei, ceva mai sus.

Revenind la Carol și Zizi Lambrino, înțelegem de ce regina Maria l-a îndepărtat din Iași pe Carol, trimițându-l să comande, chipurile, un regiment la Târgu Neamț. Voia să-i confecționeze în ochii opiniei publice un trecut de „luptător” și de mare „comandant” militar, dar și să-l îndepărteze de Zizi Lambrino cu care fiul ei petrecea zilnic.

În lunile premergătoare dezertării, Carol s-a expus opiniei publice fără nicio reținere, afișându-se cu Zizi în tot locul. Superbele lui mașini, Rolls Royce și Pathfinder, ce trezeau atâtea invidii, i-au dus pe cei doi îndrăgostiți prin tot lașul și-n împrejurimi.

Am găsit urmele acestor imprudențe, hai să le zicem așa, ale prințului Carol și-n *Memoriile* extrem de valoroase ale lui I. G. Duca.

I. G. Duca notează că Maria și Ferdinand aveau mari greutăți să-l determine pe Carol să plece din Iași din cauză că „dânsul făcea curte unei domnișoare”. I. G. Duca povestește că într-o seară fusese invitat la „Dra Lambrino acasă”. Acolo îl găsisese pe principele Carol, dar ce-l miră mult e faptul că „odaia” lui Zizi „era tapițată cu portretele moștenitorului Coroanei”. Ia te uită! Zâna cea bună și-a găsit pe *Ivanhoe* al ei. Mai departe I. G. Duca notează că unii cunoscuți i-au spus că prințul Carol „fusese văzut în împrejurimile lașului plimbându-se în automobil cu sus-zisa Domnișoară, dar nimeni nu dăduse vreo însemnătate deosebită acestui „flirt””. I. G. Duca nu-și putea închipui că principele „va merge până la căsătorie”, și că respectiva căsătorie să se facă „sub auspiciile cotropitorilor patriei sale”.

După ce părinții nici nu au vrut să-l asculte în legătură cu dorința lui de a se căsători cu Zizi, refuzând

categoric o asemenea posibilitate, Carol a început să ia în calcul varianta punerii lor în fața faptului împlinit. Și-a pus prietenii să identifice vreo posibilitate legală să-i permită să eludeze prevederile Statutului Casei Regale, dar căutările au dat răspunsuri negative. Faptul că părinții săi l-au îndepărtat de „iubirea” vieții sale, l-a nemulțumit și revoltat, totodată, pe Carol. Cum îndrăzneau părinții să-i strice fericirea? Cu ce drept îl constrâneau să preia comanda (vorba vine) unei unități militare? Cu ce drept i-au făcut observații, morală cum că el e obligat să se conformeze legilor statului român? Cine sunt ei ca să nu-i permită să se căsătorească cu iubita lui, Zizi?, își zicea el cu mândrie. Și-a ascuns mânia și nemulțumirea, dar a trebuit să se conformeze ordinului regelui și să plece la Târgu Neamț. Reamintim că, așa cum am subliniat ceva mai sus, regina Maria, pe 4 iunie 1918, notează că a primit doi doctori și pe generalul Petala, ce îl însoțiseră pe Carol la Târgu Neamț, cu ocazia preluării comenzii militare. De ce doi „doctori” nu pot să-mi dau seama. Să fi fost acolo să verifice dacă nu bântuie vreo epidemie? Pe generalul Petala l-am întâlnit în însemnarea din 7 septembrie 1918, stil nou, când Maria și Ferdinand l-au vizitat pe Carol în târgul lui Ion Creangă. Din momentul când a fost trimis la Târgu Neamț, lui Carol i-a încolțit în minte ideea să facă orice, doar să se căsătorească cu Zizi. Prea multe posibilități nu existau. La Vest și Sud, dușmanul bloca orice drum. Dincolo de Nistru, erau stăpâni tot germanii, ce ocupaseră circa 1 milion de km² din fostul imperiu rus, cadou de la Lenin și Troțki, ca urmare a păcii de la Brest - Litovsk (3 martie 1918). S-a sfătuit cu un prieten, Serdici, tânăr ofițer, ce și cum să facă. Două luni de zile Carol și Serdici au dezbătut ideea fugii lui Carol, pregătind-o în amănunțime. Dar, ceea ce era

esențial, Serdici cunoștea foarte bine limba rusă, fapt deosebit de important dacă voia să treacă la est de Nistru.

În așteptarea vremii potrivite pentru fugă, vreme necesară să pună la punct toate detaliile, Carol îi scria scrisori pătimașe lui Zizi Lambrino, rămasă singură la Iași, dându-i de știre (voalat) că urmează marele eveniment care va permite ca „să-și împlinească visul”.

Pe 21 iunie 1918, Carol îi scrisese lui Zizi cum că în calea fericirii lor „marele obstacol îl reprezintă chestiunea legală”. Avea în vedere, desigur, interdicțiile ce opreau moștenitorul tronului României de a se căsători cu o româncă, fie ea descendentă din orice familie cu sânge albastru. Nu știu dacă s-a gândit măcar o clipă la faptul că, ofițer fiind și având comandă peste o unitate militară, dacă pleacă, fuge, comite un fapt deosebit de grav. Înclin să cred că dezertarea, lui Carol, i se părea un fapt cu totul minor, neînsemnat. Știind cât de mult îl iubeau părinții, îndeosebi mămica regină, nu-și făcea griji. Va fi, el, iertat, poate puțin dojenit, dar *lui* nu i se întâmpla nimic grav. Pentru dezertare puteau fi împușcați soldații și ofițerii care au comis grava faptă, cum au și fost, dar nu el. Nu era *EL*, așa cum nota pătimaș și orbită de dragoste mămica regină despre fiul ei, Carol, că e viteaz, harnic, destoinic, ordonat doar pentru că e „fiul MEU”. Majusculele au fost puse de regină, fapt redat ceva mai sus.

Așadar, Carol a dezertat fără să-și facă nicio grijă. Pentru el nu puteau exista consecințe negative, orice ar fi făcut. După ce s-a sfătuit îndelung cu Serdici, și după ce s-a hotărât să dezerteze, Carol i-a scris lui Zizi Lambrino, dându-i știre că „fericirea” lor e aproape.

„Draga și scumpa mea micuță,

Tu primești acum de la mine cea mai bună veste, iar inimile noastre pot bate de fericire.

Copilașul meu drag, visul nostru se realizează! Acest încântător vis de nebunie, pe care viața ni-l oferă să-l trăim amândoi... Tu, scumpa mea adorată, tu ești a mea pentru o viață. Ah! Baby, regret că n-am putut personal să-ți aduc această veste bună. Să n-ai nici o îndoială în gândul sau inima ta. Da, Baby, eu am spus adevărul, că te iubesc și te ador. Nu am cuvinte să-ți explic, ce simt pentru tine. Acesta e adevărul! Carol”.

Mesagerul lui Carol, cred, nu putea fi decât omul cu care plănuise fuga, locotenentul Henri Serdici de Golobardo. Deci, Carol a decis că va fugi în Rusia cu Zizi. În consecință, Serdici face rost de la autoritățile din Roman de două pașapoarte pentru Carol și Zizi. Pașapoartele îi prezentau pe cei doi ca fiind fratele și sora ofițerului Serdici. Actele fiind pregătite, Carol dă de veste lui Zizi că marea fericire e aproape, după colț, „că visul lor se împlinește”. Zizi n-a acceptat dintr-o dată ideea fugii în Rusia, la Odessa, gândindu-se la pericolele ce ar putea-o aștepta într-o țară în care banditismul făcea legea. Din acest motiv, discretul Serdici a făcut drumul Târgu Neamț - Iași de mai multe ori dus-întors. Când Zizi îi trimite răspuns că e gata să fugă de acasă, Carol e beat de fericire: „Doamne Sfinte, cât de înspăimântat eram o să zică Nu...”. Zizi a dat răspunsul după două luni de ezitări, timp în care prințul prinților a fost chinuit de îndoieli: „Am scăpat de o povară pe care o duceam de două luni încoace și care mă slăbeau fizic și, mai ales moral. Acuma nu mă mai încercă nici un fel de regrete; îngrozitoarele suferințe de inimă s-au spulberat pentru totdeauna, visele țesute din aur prind viață, ia naștere o existență fericită; dragostea mea adorată, ai să fii a mea pe vecie...”, scria el fără ezitări

lui Zizi. Observați, se pregătea temeinic de două luni să trădeze țara, iar el nu avea niciun fel „de regrete”. Cuvintele lui de mai sus spun totul despre el. Nimic nu avea vreo importanță pentru el, în afara persoanei sale. Acestui individ, dovedit prin fapte, nu vorbe, trădător, dezertor, hoț, ucigaș în masă, cum voi dovedi pe parcursul cărții, i se dedică cărți pline de laudă astăzi. Mitomana ridicolă și mediocră, Barbara Cartland, nu ezită să susțină că prințul prinților, Carol, era în drept să dezerteze, deoarece, nu-i așa, „nu vedea nici un impediment în a-și duce viața personală așa cum dorea, independent de datoriile care-i fusese impuse încă din fragedă copilărie”. „Datorii...”, vorba vine.

Fuga lui Carol și Zizi, însoțiți de Henri Serdici, și de șoferul care conducea mașina lui, s-a petrecut fără dificultăți, înainte de a pleca, Carol ridică de la Iași, din depozitul regal, 100.000 lei, doarme o noapte la Zizi acasă, la Iași, iar a doua zi dimineată au plecat spre frontiera cu Rusia. Au trecut Prutul, au străbătut Basarabia, unită cu România cu 5 luni în urmă, ajungând la Cetatea Albă. Sudul Rusiei era sub ocupația Puterilor Centrale, iar punctul de frontieră de la fosta Cetate a lui Ștefan cel Mare, din partea stângă a Nistrului, era păzit de germani. Carol și Serdici, după pașapoarte, erau frați și ziceau că merg la Odessa pentru a asista la căsătoria unor rude. Între timp, mașina lui Carol s-a împotmolit în noroi, e abandonată cu tot cu șofer, iar fugarii se urcă în trenul de Odessa. La frontieră, la Cetatea Albă, un ofițer austriac îl recunoaște pe Carol, care îl întâlnise pe prinț la Brașov, înainte de război. Carol solicită să vorbească cu comandantul/ generalul Zeidler. Acestuia îi spune cine este și că merge deghizat din cauza stării de război, la Odessa, spre a fi martor la căsătoria prietenului său

Serdici. La masa îmbelșugată și stropită cu șampanie din belșug, la care l-a invitat generalul Zeidler, Carol recunoaște că se duce în marele oraș-port să se căsătorească cu Zizi. Generalul german e încântat. Ca și cum dezertarea n-ar fi fost suficientă, statul la masă și discuțiile lejere cu generalul german, reprezentantul puterii care ținea sub o cruntă ocupație trei sferturi din țară, au adăugat încă o infamie pe seama „viteazului” prinț de România. Solicită generalului Zeidler discreție, iar acesta îi oferă, ca însoțitor până la Odessa, un ofițer, maiorul Von Kessler. De la Cetatea Albă, Carol, Zizi și Serdici au mers cu mașina pusă la dispoziție de generalul german. Tot generalul Zeidler, telefonează la Odessa și rezervă două camere la hotelul „Bristol”, una pentru Zizi și alta pentru cei doi, Carol și Serdici.

Înainte de a părăsi țara și a dezerta, Carol lăsase trei scrisori. Una pentru regele Ferdinand, în care scria că a plecat din cauze „politice”, care cauze îl împiedicau să-și facă datoria față de țară, pentru care el voia să lupte din greu! Intenționa, după ce se va căsători cu Zizi, își vestea el tatăl, să plece pe frontul francez, în Vest, ca să lupte bărbătește contra dușmanului! A doua scrisoare era rezervată surorii lui, Elisabeta, prin care o delegă să-i administreze averea rămasă în România pe timpul cât el va fi plecat. A treia scrisoare era pentru Lulu, fratele lui Zizi, prietenul lui din copilărie și adolescență, căruia-i motiva plecarea pe motiv ca nu mai putea să reziste în țară din cauza persecuțiilor germanilor.

Între timp, Serdici pregăti condițiile pentru căsătoria celor doi. Căsătoria fusese stabilită pentru ziua de 31 august 1918, stil vechi, 13 septembrie, stil nou. Ei au părăsit țara pe 27 august 1918, stil vechi. În așteptarea „marelui” eveniment, Carol și Zizi se distrează din plin. Cu uriașa sumă de bani sustrasă din fondul regal, la

care el avea acces, au mâncat din belșug icre negre și „înguste”, s-au plimbat cu un iaht pe Mare, s-au recules la Operă s-au plimbat, romantici, prin oraș. „Romantismul” lor a fost deranjat de o „indigestie” cronică avută de Zizi. Scăpată la bunătăți ce nu se găseau la Iași, Zizi a exagerat cu pofta de mâncare. A fost nevoie de 24 de ore de stat la pat și de îngrijiri medicale. Evident, iubitul ei, Carol, i-a dat cu lingurița medicamentele necesare, veghind-o neobosit și îngrijorat.

Pe 31 august/13 septembrie 1918, la biserica ortodoxă Pokrovska din Odessa, preotul Șaravski i-a cununat pe Zizi și Carol. „Bunăvoința” preotului, ca să închidă ochii la faptul că nu exista, în cazul lui Carol, acceptul tatălui, a costat 50.000 de lei. Mireasa, Zizi, era într-o rochie albă, din *Crepe de Chine* („crepdeșin”), pantofi albi în picioare, fără bijuterii pe ea, dar cu un buchet de trandafiri albi în mână. Carol era într-un frac impecabil, susține Paul D. Quinlan. Susține greșit, aflăm noi din raportul Consulului României de la Odessa, Sebastian Greceanu, înaintat primului ministru Al. Marghiloman, care ne spune că la momentul căsătoriei Carol era „în uniformă”. Preotul Șaravski avea și calitatea de funcționar al stării civile. Martori ai căsătoriei au fost Henri Serdici, fiul preotului, Eugen și Meletie Șaravski, și Mihail Sevtov. În clipa căsătoriei, Carol îi spuse lui Zizi că este cel mai fericit bărbat din lume și că o va iubi până la moarte... În aceeași zi, Carol și Zizi s-au dus la Consulatul României din Odessa unde a fost înregistrată căsătoria lor. Consulul român de la Odessa, Sebastian Greceanu a fost invitat la ceremonie, dar, din prudență, nu s-a prezentat personal, trimițând celor doi felicitările printr-un delegat personal. Precizez că, cele trei scrisori ale lui Carol au fost înmânate

destinatarii după ce căsătoria lui cu Zizi devenise fapt împlinit.

Spuneam că generalul Zeidler a fost încântat să-l ajute pe Carol. Fapta moștenitorului tronului României punea într-o situație gravă și rușinoasă pe Ferdinand și Maria. Germanii îi urau pe amândoi deoarece au fost de acord ca România să intre în război cu Puterile Centrale. Știm că, după 16 august 1916, împăratul Wilhelm II a ordonat ca Ferdinand și descendenții săi să fie șterși din rândul familiei Hohenzollern. Acum, adică în 1918, septembrie, li se oferiseră prilejul germanilor să le facă zile grele Mariei și lui Ferdinand. Germanii au înțeles imediat că fapta lui Carol va fi condamnată de opinia publică și de statul român, și că dezertarea sa era un fapt ideal ce ar putea contribui la căderea dinastiei de pe tron. Nu fusese împușcată, doar cu o lună în urmă, familia Romanov? Nu se clătinau tronurile europene, acum, în al cincilea an de război, când deja începuse ceea ce s-a numit „cascada tronurilor”? Din acest motiv germanii au fost atât de binevoitori și l-au ajutat cu „generozitate” pe Carol. Puteau să-i pedepsească pe Maria și Ferdinand, punând umărul la o eventuală alungare de pe tron a Mariei și a lui Ferdinand.

La două zile, pe 15 septembrie 1918, stil nou, după ce căsătoria lui Carol cu Zizi Lambrino a fost înregistrată la Consulatul României de la Odessa, Sebastian Greceanu înaintează un *Raport* către primul ministru, Alexandru Marghiloman. *Raportul*, aflăm din conținutul său, fusese precedat de o scrisoare a primului ministru către Consulat, din 11 septembrie 1918, „în chestiunea căsătoriei Alteței Sale Regale Principelui Carol”.

La Consulat, scrie Sebastian Greceanu, nu exista niciun dosar, privitor la ziua căsătoriei. Exista textul telegrammei originale adresată regelui Ferdinand de către

Carol, „minuta” unei alte telegrame pe care el, Consulul, text cifrat, cu „No. 674 din 31 august a. c., care copie a fost predată comandamentului austro-ungar”. Aflăm că respectiva copie a fost trimisă din greșeală la Iași, în loc să-i fie restituită lui. Și „minuta” raportului Consulului către primul ministru, „cu nr. 686” din 2 septembrie 1918, ajunsese, de asemenea, la comandamentul austro-ungar, care comandament, pentru toți funcționarii guvernului Al. Marghiloman, în frunte cu primul ministru, desigur, nu era un *comandament dușman*, ci unul *prieten*. Sebastian Greceanu îl informează pe Al. Marghiloman că s-a deplasat la „biserica Pocrovskaia” unde s-a celebrat căsătoria „prințului Carol cu domnișoara Lambrino”. Aici a vorbit cu „protoiereul Șaravski”. La biserică nu se află niciun dosar cu actele căsătoriei „căci în Rusia nu există căsătorie civilă”, ci doar căsătorie religioasă, informa el pe primul ministru. Biserica Pokrovskaia dădea raportul consulul lui Al. Marghiloman, nu păstrează decât „actele de stare civilă transcrisă în condica respectivă (naștere, căsătorie, deces)”. El, S. Greceanu, raportează că a văzut „actul original” semnat de Carol, a cărui „traducere” în românește a fost „alăturată la sus amintitul raport cu no. 686”, din 2 septembrie 1918. *Raportul* fusese înaintat lui Al. Marghiloman, și în calitatea sa de „ministru de interne”. Mai departe, consulul Sebastian Greceanu îl mai înștiințează pe Al. Marghiloman că la biserică „există încă un singur act notarial obligatoriu”. Actul respectiv „certifică” spusele a „doi martori”, „domnul Serdici și ofițerul rus Sevtovici”, cum că cei doi, Zizi și Carol, „nu sunt rude între ei”. Actul în cauză a fost legalizat „la notarul Țfetcoff poartă data de 31 august 1918”.

Sebastian Greceanu a cerut preotului „Șaravski” să-i elibereze o copie de pe „actul notarial”, ca și de pe „actul de căsătorie”. Preotul i-a promis că-i va elibera actele după ce „va cere avizul Mitropolitului”. De la preot consulul află că „ceremonia căsătoriei” s-a făcut într-o atmosferă solemnă, biserica „fiind împodobită”, Carol fiind îmbrăcat „în uniformă”. Consulul nu precizează ce fel de uniformă îmbrăcase Carol la ceremonia căsătoriei, dar, presupun, că lepădase uniforma de ofițer rus, luând-o pe aceea de colonel român!

Din discuția cu preotul, Sebastian Greceanu află prețiosul amănunt cum că fiul Mariei și al lui Ferdinand prezentase în loc de actul de identitate, un cec pe numele Alteței Sale Regale la Creditul Lyonez din Odessa în valoare de 200.000 de lei. Frumoasă pildă de respect și dragoste față de poporul român și Țară dădea, cu acest prilej, Carol. În timp ce întreg frontul era ținut de zeci de mii de soldați, prost hrăniți, încă îngropați în tranșee și cazemate în fața inamicului, în timp ce zeci de mii de orfani n-aveau o bucată de pâine, iar mutilații, răniții războiului erau abandonați în voia sorții negre, el dezerta, îmbrăca uniformă dușmană (din ianuarie 1918, guvernul bolșevic declarase război României), se punea la dispoziția cotropitorului patriei sale, Germania, iar la Odessa luase cu sine o uriașă sumă de bani. Hotelul „Bristol” i-a prezentat lui Carol o notă de plată extrem de ridicată pentru cele zece zile și zece nopți cât a locuit acolo. Călătoriile cu iahtul, șampania, icrele negre, „langustele”, (care i-au provocat indigestie cronică lui Zizi), plimbările cu automobilul închiriat, mituirea preotului Șaravski, hainele luxoase, nota de plată prezentată de hotel, toate acestea erau o glumă pentru Carol. Avea de unde plăti! *Mămica* și *tăticul* avuseseră grijă încă din anii adolescenței să-i pună sume uriașe la

dispoziție. Poporul în opinci, înfometat, copiii patriei, cu toții în acel timp trăiau un timp al austerității, răbdării și sărăciei... El, unicul, cl, prințul moștenitor, avea totul la dispoziție. El făcea ce voia.

Fapta lui Carol, dezertarea și fuga la Odessa, a fost una îngrozitoare, de o gravitate ieșită din comun. Nu dezertase un colonel oarecare, Al. Sturdza, să zicem, sau un soldat anonim, înfricoșat de pericolele războiului, ci însuși moștenitorul constituțional al tronului României. Nu exista decât o singură pedeapsă cu care să-i fie răsplătită înalta trădare: moartea în fața unui pluton de execuție. Așa s-ar fi petrecut lucrurile în orice altă țară europeană implicată, atunci, în primul război mondial, care n-ar fi iertat cu niciun chip o asemenea faptă și pe autorul ei. La noi însă, după cum vom vedea, nu a fost aplicată legea marțială, iar Carol, în loc de pedeapsa cu împușcarea, va primi 75 de zile de concediu la munte, numit, chipurile, „arest” la mănăstirea Horaița (Neamț). Vom reveni cu detalii ceva mai încolo. Nu însă de a nota cum că, în decembrie 1918, Ferdinand, presat de Maria, l-a decorat pe Carol cu cea mai înaltă decorație de război românească: *Ordinul Mihai Viteazul*. Asta da batjocură la adresa vitejilor țării!

La întrebările lui Al. Marghiloman, consulul dă detalii cum că „actul de căsătorie în chestiune”, adică a lui Carol, era perfect legal, fiind „alcătuit în conformitatea legii și jurisprudenței” din Rusia. „Legea rusească”, răspundea unei întrebări a lui Al. Marghiloman consulul Sebastian Greceanu, nu prevede „actele de publicitate” înainte de căsătorie. Legile în Rusia, preciza el, nu prevăd căsătoria civilă. Apoi, el dă știre primului ministru cum că art. 152 „din Codul nostru Civil” recunoaște validitatea unor astfel de căsătorii ca cea a lui Carol. Consulul dă știre șefului

guvernului că l-a refuzat pe „domnul căpitan Serdici”, care-i ceruse „verbal” legalizarea actului de căsătorie a lui Carol pe motiv că respectivul *act* nu fusese transcris „la un Oficiu de stare civilă din țara de origine”. Cu acest prilej, aflăm că gradul de militar al lui Henri Serdici era de „căpitan”, și nu de „locotenent”, cum au scris diverși autori (*Neagu Cosma, în op. cit., p. 20, nota: „Carol, Zizi și locotenentul Serdici”; Paul D. Quinlan, în op. cit., p. 61: „locotenentul Serdici, un prieten apropiat al lui Carol...”; Gheorghe I. Bodea, în op. cit., p. 62: „Prințul Carol, Zizi și locotenentul Serdici...”*).

Citind cu atenție actul de căsătorie, copia acestuia, Sebastian Greceanu raportează cum că respectivul document conține „unele erori”. După care consemnează că erorile de care vorbea priveau „vârsta Domnișoarei Lambrino”. Sebastian Greceanu mărturisește că „nu am onoarea a o cunoaște personal” pe domnișoara Lambrino, dar, fiind „puțin înrudit” cu ea, căci unchiul ei „generalul Lambrino” era căsătorit „cu o vară primară a mea”. Drept urmare, informa autoritățile consulul român de la Odessa, Zizi Lambrino „nu are 22 de ani, cum se zice în act, ci pare-mi-se 26, dacă nu și mai mult”-. „Greșeala” din act, sau „eroarea” cum nota consulul, dovedește că actul de căsătorie a fost făcut „în toată pripa”, iar preotul a fost neglijent căci nu a cerut „actele celor căsătoriți, după cum ar fi trebuit”. „Eroarea” însă, continua consulul Sebastian Greceanu, „nu poate atrage anularea actului”.

În Rusia, dădea detalii funcționarul consular, un act de căsătorie poate fi anulat doar de „*Consistoriul Duhovnicesc*”, care ia o asemenea hotărâre „foarte anevoios”, după amănunțite cercetări. Doar în cazurile de „bigamie dovedită” sau de înrudire „într-un grad

nepermis” respectivul Consistoriu bisericesc anulează actul de căsătorie.

Încheierea *Raportului* lui Sebastian Greceanu este una în ton cu slugărnicia subordonaților față de un superior, anume domnul consul îl asigură pe „domnul președinte de Consiliu” de „înaltele” lui „considerațiuni”, cât și de adâncul „meu devotament”.

Astfel, aflăm dintr-o sursă extrem de serioasă că Zizi Lambrino a mințit, dându-se mai tânără cu 5 ani decât era, 22 în loc de 27. Carol, după cum știm, în septembrie 1918 mai avea două luni și împlinea 25 de ani. Faptul că Zizi și-a ascuns vârsta n-o pun pe seama unei banale și obișnuite cochetării feminine, ci pe caracterul ei ascuns, fățarnic. Dacă adaug și prețiosul detaliu oferit de I. G. Duca, aflat în vizită la „domnișoara Lambrino”, la Iași, cum că pereții camerei sale din Iași erau pavoazați cu portretele lui Carol, nu ezit în a susține că prințul Carol a fost victima unei escroace sentimentale, dar și a propriilor lui obsesii sexuale. Stându-i ani de zile în preajma lui Carol, Zizi i-a înțeles megalomania, narcisismul patologic al acestuia, cultivându-i iubirea de sine în exces a prințului. Redau textul căsătoriei dintre Carol și Zizi Lambrino, așa cum l-am identificat într-o carte apărută în perioada interbelică și tradusă în limba română după 1990 (*Gabriel Perreux, Amourile principelui Carol de Hohenzollern, traducere din limba franceză de Raul Rastan, Editura Omnes, 1991, fără loc.*).

„Numărul de ordine al căsătoriei: 444

Luna august, ziua 51.

Carol, fiu al lui Ferdinand, prinț moștenitor al României, Colonel al Regimentului al VIII-lea de Vânători al Armatei Regale Române, necăsătorit, ortodox.

Vârsta logodnicului: 23 ani

Jeanne, fiica lui Constantin Lambrino, nobil, necăsătorită, ortodoxă.

Vârsta logodnicei: 22 ani

Urma numele martorilor (nu sunt trecuți)

Semnat: Meletius Charavski”.

Constat că, nu doar Zizi Lambrino și-a redus vârsta cu 5 ani, căci îl cred pe Sebastian Greceanu, consulul român de la Odessa, care susține că respectiva avea o vârstă mult mai mare decât cea trecută în actul de căsătorie. Și prințul Carol își dă o vârstă greșită: 23 în loc de 24 de ani. S-o fi făcut intenționat? Sau, obsedat de câteva luni de „marea” poveste de „iubire” cu Zizi, era bulversat, neatent?

Dezertarea lui Carol și o pedeapsă ridicolă: 75 de zile „concediu” la Horaița

Din data de 31 august 1918, stil vechi, odată căsătorit de capul său, cu Zizi Lambrino, Carol II și-a pierdut calitatea de principe moștenitor al tronului României. Conform Constituției și Statutului Casei Regale, el putea să se căsătorească doar cu acceptul părinților, mai precis, al tatălui, cu o principesă dintr-o altă casă regală, europeană, desigur.

După ce și-a văzut visul cel mare și scump împlinit, adică văzându-se căsătorit cu Zizi Lambrino, Carol trebuia să-și facă bagajele, să o ia de mână pe „nevinovata” Zizi, să plece în portul orașului Odessa, să urce în primul vapor și să plece în Franța. Nu declara el tuturor că va pleca să lupte pe frontul de Vest, în Franța? Nu zicea tuturor „prințul prinților” că în România nu are cum să lupte cu dușmanul, căci ea a capitulat, încheind pace? El voia să-și arunce spada lui glorioasă, de vechi luptător de pe frontul românesc, în lupta cea mai mare și grea ce se ducea în Franța...! Iată până unde putea să mintă această creatură degradată, căzută în lașitatea cea mai ordinară... El, „viteazul”, nu a dezertat, nu a fugit, nu a încălcat nicio lege a statului român... Dacă a părăsit regimentul fără să-și anunțe superiorii, și s-a dus unde s-a dus, și a făcut ceea ce a făcut doar pentru a putea sluji cu mai mult folos Țara, Dinastia...! Din dragoste pentru patrie a dezertat... Nu putea sta deoparte când dușmanul nu mai putea fi înfruntat cu arma... Ridicolul motivelor invocate de Carol, și acceptate cu larghețe de apologeții săi, pălesc în fața obrăzniciei și cinismului individului... La masa îmbelșugată de la Cetatea Albă, oferită în cinstea lui de generalul Zeidler, în seara zilei de 27 august 1918, când

s-a ajuns la urări și „toasturi”, nu am reținere în a crede că, între patru ochi fiind, Carol a închinat paharul de șampanie întru slava și victoria Germaniei... Așa explic eu și ajutorul substanțial dat de generalul Zeidler lui Carol, prin punerea la dispoziție celor trei fugari a unei mașini ce i-a dus în siguranță și repede de la Cetatea Albă la Odessa. Carol o clipă n-a avut intenția de a pleca în Franța, ca să lupte, chipurile, pe frontul de Vest.

În loc de a se duce în Vest, după căsătorie, Carol mănâncă icre negre la restaurantul hotelului „Bristol” din Odessa, bea șampanie din belșug cu iubita lui soție, căci, nu-i așa, când un bărbat se declară cel mai „fericit” din lume, șampania nu putea lipsi cu niciun chip, se plimbă cu iahtul pe mare, și... doarme mult. Atâta zbucium și luptă puse în slujba patriei în ultimele luni îl obosiseră...!

În plină lună de miere, cu siguranța omului iresponsabil, arogant și cinic, aflat încă la Odessa, Carol trimite o telegramă tatălui său, Ferdinand, prin care îl anunță că s-a căsătorit cu Zizi Lambrino. Un apologet îl prezintă pe Carol în zilele dezertării și sejurului de la Odessa animat „de-un dulce optimism romantic”, iar un altul comentând intenția prințului de a pleca în Franța aprecia faptul ca pe o „idee romantică”... Într-adevăr, mult romantism există în *Dezertarea* de la comandă și pactizarea cu dușmanul. Iată textul telegramei trimisă de Carol lui Ferdinand pe 1 septembrie 1918, de la Odessa:

„Iași. Regelui Ferdinand: «Eu am luat în căsătorie pe Zizi Lambrino. Răspundeți dacă eu pot să mă întorc cu ea sau trebuie să continui drumul către Franța. Carol.»“. Precizarea locului unde el avea de gând să plece, „în Franța”, a fost intenționată. Știa cât de slabi sunt părinții săi în fața dorințelor sale. Intuia că dacă le

flutură prin fața ochilor „ideea romantică” că va merge să lupte pe frontul de Vest, în Franța, Maria și Ferdinand vor sări ca arși, îngroziți. Cum se poate așa ceva? Dacă pleacă în Franța, el, Carol „minune”, poate să moară în lupte... Cum să-și periclitizeze viața, neprețuitul lor Carol? Vai! Nu! Să-l aducem repede la Iași, țipa isterizată regina Maria. Întreb, dacă părinții lui Carol, știind bine ce caracter avea fiul lor, au crezut o clipă că dezertorul chiar avea de gând să meargă în Franța... N-au crezut, cu siguranță..., nu aveau cum să creadă...

Odată trimisă telegrama, Carol și-a luat de-o grijă, iar zilele următoare au fost vesele, sărbătorești, pline de bucurie și belșug. Căci, nu-i așa, ca și cum gestul lui ar fi fost unul inofensiv, o copilărie, o dulce rătăcire a tinereții zburdalnice, după ce-și informează tatăl despre isprava sa, Carol și Zizi „au beneficiat de zece zile de libertate și fericire”, cum scrie o apologetă deșănțată a lui. Ca și cum până pe 27 august 1918, stil vechi, cei doi au trăit ani grei, întunecați de privațiuni, penitență și reclusiune în România...

Dezertarea lui Carol și căsătoria lui de la Odessa au fost făcute publice de ziarele germane din marele oraș-port, cât și din imperiul german. Aflând despre fapta lui Carol, regele Ferdinand s-a întristat, iar pentru regina Maria a fost o lovitură dureroasă, de nesuportat. Regina nu-și venea în fire, după ce aflase ce se petrecuse, nu putea concepe că adoratul ei Carol, mâna ei „dreaptă” a fugit cu o femeie, iar *ei*, *ei* să nu-i fi lăsat măcar un rând? Vom vedea cât de uluită și revoltată fusese regina de faptul că fiul ei iubit a ignorat-o cu desăvârșire nedându-i niciun semn, la dezertarea sa. Înainte de a analiza reacția reginei Maria, față de dezertarea lui Carol, fapt sinonim cu înalta trădare, redau câteva opinii

ale unor personalități din epocă despre gestul infam al prințului moștenitor la tronul României.

În *Memoriile* sale, Nicolae Iorga aprecia cu mărinimie fapta lui Carol drept o banală greșeală „de tânăr care trebuie să se facă numai o dată”; marele istoric simțindu-se mulțumit că pusese și el umărul la „o mai blândă judecare a ei”. Judecata lui Iorga asupra lui Carol II, privind întreaga activitate publică a acestuia, a fost subiectivă, fiind alterată în cel mai limpede mod de un subiectivism deșănțat. Voi sublinia acest adevăr, privind pozițiile marelui istoric *vis-a-vis* de „elevul” său de la Vălenii de Munte, Carol, și nu numai, de câteva ori în această carte. De-abia în lunile de început al anului 1939, N. Iorga judecă cu dreaptă măsură și în acord cu realitatea istorică pe Carol II, faptul ilustrându-l spre sfârșitul cărții cu declarații, texte aparținând savantului. Constantin Argetoianu nota că dezertarea și fuga lui Carol la Odessa au dat reginei Maria „o lovitură de măciucă”; Regina a fost rănită în sufletul ei de mamă așa de grav încât sufletul ei nu s-a mai vindecat. Își pusese „toată încrederea în întâiul ei născut...”. Argetoianu considera fapta lui Carol deosebit de gravă, deoarece dezertarea lui Carol se produsese „în timp de război, căci pacea nu era încă încheiată”. Adică, sugera omul politic conservator, pacea deși fusese semnată de România, nu intrase în vigoare, Ferdinand refuzând să o promulge. Evenimentul produsese o vâlvă „enormă”, iar amănuntele oferite de „ziarele nemțești” amplificau gravitatea cazului, care dădeau de înțeles o oarecare punere de acord a prințului cu germanii, cotropitorii țării de aproape doi ani. Decepția tuturor față de Carol, notează castelanul de la Breasta, a fost amară pentru „toți” căci românii își pusese ră încrederea „pentru viitor” în fiul Mariei și al lui Ferdinand. După „ce-și făcuse

mendrele la Odessa”, nota Argetoianu, Carol revine în țară „cu tânăra sa soție”, ca și cum n-ar fi făcut nimic grav. Argetoianu ne informează că, odată revenit în țară, Carol a fost despărțit de „soția sa și izolat”, iar căpitanul Serdici „arestat”. Căsătoria fusese considerată „nulă”, de autoritățile românești, iar pedeapsa ce trebuia să o primească Carol a iscat dezbateri aprinse. Al. Marghiloman, susține C. Argetoianu, era înclinat „pentru indulgență”. „Brătianu și Averescu” au propus lui Ferdinand „excluderea prințului de la succesiunea tronului”, precum și înaintarea lui Carol unei Curți Marțiale „pentru judecarea crimei de dezertare conform legilor”. Și Barbu Știrbei, care simțise cât de mult îl ura Carol, recomanda, conform memorialistului nostru, „măsurile cele mai severe”. Toți însă, așteptau să vadă ce hotărâre va lua regele Ferdinand, ca șef al Casei Regale și ca suveran „constituțional”. Ferdinand, om nehotărât și părinte iertător, n-ar fi vrut să-l înlăture pe Carol de la succesiunea tronului, iar politicienii menționați mai sus au recomandat „18 luni de închisoare, dar adevărată închisoare”. Regina Maria, așa cum vom vedea când vom analiza *Jurnalul* său, a fost chiar de la început pentru iertare, pentru ștergerea cu buretele peste îngrozitoarea faptă a lui Carol. Constantin Argetoianu reproduce cuvintele reginei Maria prin care voia să-și convingă bărbatul și factorii de decizie politici importanți să-l ierte pe Carol: „*L-am crescut ca să domnească, credeți-mă, nu-l pot abandona* (subl. G. M.). A greșit, a greșit grav desigur, dar se va îndrepta, nu va mai face, *nu-l omorâți la primul pas fals* (subl. G. M.) pe care-l face”.

Desigur, crizele de isterie ale Mariei, lamentațiile, lacrimile ei au impresionat. Regele Ferdinand, relatează cu sarcasm și umor Constantin Argetoianu, „nedumerit ca întotdeauna”, după ce rostea „triolete de „da”, „da”,

„da”“ nu știu ce hotărâre să ia. Își cunoștea bine bărbatul regina Maria. Știa că-l poate face să joace după cum cântă ea, mai ales dacă adăuga la criza de isterie, lacrimile. Nu-l comparase ea pe rege, cu Carol al ei cel „viteaz”, comparație în care subliniază că a trăit o viață lângă un om care n-a știut să-și impună voința față de adoratul ei fiu, ce se impune peste tot ca un conducător adevărat? Așa că până la urmă, spre rușinea întregii clase politice a momentului, dar și a regelui Ferdinand, în loc de un pluton de execuție pe care l-ar fi meritat cu prisosință, Carol va fi pedepsit, chipurile, cu 75 de zile de reclusiune la mănăstirea Horaița (Neamț). Este prima dată când statul român, prin factorii politici constituționali de decizie, capitulează în fața lui Carol. Prima dată, dar nu ultima. Să reținem ipocrizia, cât și minciuna folosite din plin de regina Maria în a-și apăra neprețuitul ei fiu. Primul „pas greșit”, țipa ea, cu ochii în flăcări, „primul”... și „vreți să-i luați capul”? „Se va îndrepta...”, plângea isteric, „nu va mai face...”. „L-am crescut să domnească...”. Atunci cum rămâne cu reproșul adresat regelui Carol I care nu ar fi lăsat-o pe ea, în primul rând, și pe Ferdinand, să-și crească întâiul născut? încă o dată m-am convins de permanenta dedublare, ipocrizie și falsă sinceritate dovedite de ea atunci când interesele ci erau în discuție sau o cereau. Aplecarea întregii conduceri a țării din acel timp și a Armatei spre iertarea lui Carol de fapta ce era identică cu înalta trădare, probează moravurile putrede ce-o cuprinseseră, disprețul manifestat față de poporul ce răbda atâtea privațiuni, în continuarea marilor suferințe îndurate în război. Cum să fie iertat, Carol, când sute, mii de alți soldați și ofițeri ce înfăptuiseră aceeași faptă, fuseseră judecați în regim de urgență de curțile marțiale și executați de plutoanele de execuție?

Cum s-or fi simțind luptătorii, vitejii ce biruiseră în marile lupte ale războiului, la vestea că prințul moștenitor a primit câteva zile de „arest”? Iar despre faptul că mămica regină „l-a crescut” pe Carol pentru ca să „domnească” peste țară, vom afla la momentul oportun, în cuprinsul acestei cărți, cum a „domnit” „viteazul” ei fiu, și cât „bine” a trudit el și prietenii săi din Camarilă pentru binele Țării Românești.

Dacă N. Iorga a judecat cu atâta mărinimie fapta lui Carol, punând-o pe seama unei rătăcirii de tinerețe, I. G. Duca, cinstitul și onestul om politic liberal, în *Memoriile* sale așa de importante prin bogăția de fapte și idei reliefate, n-a ezitat să aprecieze dezertarea lui Carol ca o faptă de o gravitate extremă.

I. G. Duca nota că „evenimentul” produs de Carol a fost unul „dureros” pentru țară, cât și pentru „principiul monarhic în sine”. Dezertarea nu era singura faptă gravă comisă de principele Carol. A trecut Nistrul, s-a așezat „sub protecția ofițerilor austrieci”, luase masa cu ei, ridicase toasturi întru slava și victoria Germaniei și aliaților săi, iar „ziua în amiaza mare”, la Odessa, se cununase „în ținută de gală cu colanul Ordinului Carol de gât”. Iată fapte deosebit de grave, sublinia el. I. G. Duca identificase natura reală a personalității lui Carol, notând că, deși scrisese lui Ferdinand că a dezertat ca să plece „să lupte pe frontul apusean, fiindcă nu mai poate să mai rabde starea de apărare și de umilință în care se zbate poporul, refugiat în Moldova de pe urma păcii rușinoase de la București”. În declarațiile principelui Carol, I. G. Duca nu găsea un dram de adevăr, considerându-le, cum și erau de fapt, „simple justificări epistolare”. În realitate, dezvăluia omul politic liberal gândul său întreg, Carol nu se gândea și nici nu se gândise vreodată „nici la frontul Aliaților, nici la țară,

ci la ceea ce considera fericirea sa personală”. Și Duca lasă mărturie despre regina Maria că voia cu „orice chip să-și scape întâiul născut și lupta cu o energie sălbatecă”, în acest sens.

Față de C. Argetoianu, ce susținea că primul ministru în funcție la acea dată, Al. Marghiloman, în cazul lui Carol, ar fi fost înclinat pentru iertare, deoarece ar fi simțit „că terenul îi fuge de sub picioare”, I. G. Duca îl contrazice, susținând că „Marghiloman se rosti pe dată pentru înlăturarea definitivă a Principelui” din postura de moștenitor al tronului.

La fel ca și Al. Marghiloman, generalul Alexandru Averescu recomanda regelui Ferdinand decăderea lui Carol din calitatea ce o avea și „ceru ștergerea principelui Carol din rândurile familiei regale și proclamarea principelui Nicolae ca moștenitor al tronului”. Poziția lui Averescu era în continuarea celor susținute în octombrie 1916, când înțelesese că fiul Mariei nu avea nicio calitate pentru domnie.

Ionel Brătianu însă, și de astă dată spusele lui I. G. Duca îl contrazic pe Constantin Argetoianu, se opuse soluției drastice de decădere a lui Carol din calitatea de principe moștenitor. pozițiile celor mai importanți oameni politici sintetizate mai sus, îndeosebi cea a lui Ion I. C. Brătianu, au indicat regelui soluția: Carol trebuie pedepsit de formă, iertat. Aceasta a fost și recomandarea dată regelui de un conclav militar al generalilor E. Grigorescu, A. Văitoianu, C. Hârjeu, C. Coandă, ce-și declinaseră competența în a-l judeca pe Carol, pe motiv că doar regele poate aprecia ce pedeapsă poate să primească „un membru al familiei regale” care a încălcat legislația militară. Înțelegem repede, din recomandarea respectivilor generali, că membrii familiei regale din România erau mai presus de legile și

Constituția statului român, că orice faptă a lor nu intra sub incidența „legilor militare ordinare”. Evident, doar fiii cei mu Iți și simpli ai neamului trebuiau să suporte pedeapsa cu moartea, dacă dezertau... Carol nu, căci era din ordinul aleșilor, al stăpânilor...

În cazul așa-zisei pedepse aplicată dezertorului Carol s-au impus punctele de vedere ale reginei Maria, Ion I. C. Brătianu și Barbu Știrbei, regele Ferdinand nefăcând altceva decât să le pună în practică. Duca ne informează că, pentru dezertare, Carol a fost trimis „la arest într-o mănăstire”, iar Zizi Lambrino „să renunțe chiar ea la regala ei dragoste” în schimbul „unei însemnate sume de bani”. Colonelul E. Ballif e trimis la Odessa de Ferdinand și, „după diferite pertractări și amenințări”, îl aduse pe Carol în țară, nota Duca. Cum veni, regina Maria avu cu el „în tren la Cristești - Ungheni” mai multe „întrevederi patetice”. Vom analiza aceste „întrevederi” ale reginei Maria în secțiunea rezervată celor relatate de ea în *Jurnal* despre dezertarea lui Carol. După „lungi discuții” și „numeroase amânări”, relatează sec Duca, Carol „a capitulat”. A acceptat să-și „ispășească pedeapsa la mănăstirea Secu” fiind de acord cu „anularea căsătoriei”, nu însă de a renunța să o mai vadă „pe Dra Lambrino”. Așa că, conchidea I. G. Duca, „situația legală” rămăsese aceeași ca înainte de dezertarea lui Carol: „principele continua să fie moștenitorul necăsătorit al tronului”.

În opinia lui Duca, dezertarea la inamic a lui Carol nu reprezenta decât un „episod dinastic”, nu o criză în toată puterea cuvântului. Neamul românesc, batjocorit de un dușman temporar învingător, trufaș și rapace, care își pusese „atâtea frumoase nădejdi” în Carol, nu merita să trăiască „această durere”, adăugată la

„amărăciunea acestor zile de restriște”, conchidea I. G. Duca.

Toate mărturiile de epocă converg spre ideea certă că regele Ferdinand a înțeles mai bine ca oricine că dezertarea lui Carol a fost una premeditată îndelung. Regele îl cunoștea mai bine decât oricine pe Carol. A înțeles, de asemenea, de ce fiul său, pe toată durata războiului, s-a ascuns în spatele frontului. Și-a dat seama că Maria l-a adus lângă sine, pentru a o însoți în activitatea sa de binefacere, că ea și Carol s-au înțeles, erau complici. El, Carol, nu trebuia nici să miroase praful de pușcă, viața lui era mai presus decât a oricărui muritor. Reamintim cum regina Maria, de când România a acceptat condițiile dictatului de la Buftea, l-a pus pe „eroicul”, „viteazul” ei fiu, să vorbească în Consiliul de Coroană, în numele ei și al tuturor „femeilor române”, că nu trebuie cu niciun chip semnată pacea separată, și că lupta cu dușmanul să continue până la ultimul glonț și ultimul soldat! îndemna la luptă pe marii generali victorioși în vara eroică 1917, el, lașul... Carol își ura tatăl. Posibil să-și fi iubit mama, dar nu sunt sigur. Dacă ar fi iubit-o cu adevărat, i-ar fi lăsat și ei un mesaj, atunci când a dezertat. Pe Ferdinand îl ura, dar și-l disprețuia. Ambele provocate de incredibila slăbiciune arătată de tatăl său față de infinitele infidelități ale Mariei. Nu putea concepe, el, omul deplin, moral și vertical, care era Carol, să vadă cum tatăl său, Ferdinand, poate să trăiască în atâta minciună fără să se revolte, fără să reacționeze. E vorba, cred, de dispreț, și mai puțin de ură. Am subliniat notațiile Mariei despre prestația *imperială* cum o aprecia ea, a lui Carol din Consiliul de Coroană din 4 martie 1918, care, în opinia ei, a vorbit „vitejește” contra tuturor.

Deci, Ferdinand cunoștea că fiul său, Carol, era un degenerat, un individ egolatu într-un grad patologic. Așa că, la vestea dezertării lui Carol, pe lângă durere și rușine, sufletul lui nobil a fost cuprins de o sfântă și dreaptă mânie. Era hotărât să-l pedepsească pe Carol cu toată asprimea, în sensul că a acceptat ideea că va fi deferit Curții Marțiale. Nu va avea nicio reținere ca să-l decadă din calitatea de moștenitor al tronului. Da, dar regele Ferdinand avea în coastă pe regina Maria, care regină, așa cum am subliniat mai sus, redând opiniile unor actori politico-istorici importanți, voia să-l absolve pe Carol de orice pedeapsă, luptându-se, folosindu-se de întreg arsenalul ei de femeie dezământată și imorală. Nimic, nimeni nu putea sta în fața crizelor ci de isterie, violente, asortate din plin cu plânsete, țipete, lacrimi.

Al. Marghiloman, primul ministru la acel moment, a notat că regele considera cazul lui Carol unul „patologic”. Este un caz pierdut, zicea el lui Marghiloman, căci cum aude „sunetul vocii acestei femei”, el e capabil să „uite tot”. Ferdinand făcea trimitere la vocea lui Zizi Lambrino. Ca om înțelept, ce era, și cunoscându-l pe Carol bine, Ferdinand îi declară primului ministru că în cazul legăturii lui cu Zizi Lambrino nu era vorba „nici măcar de pasiune, căci dânsul mai vede și pe altcineva”. Ferdinand, nota Al. Marghiloman, nu mai dorește cu niciun chip „ca Carol să rămână prinț al României”. Marghiloman, după cum știm, inițial a acceptat poziția regelui; Carol, după Ferdinand, trebuia să părăsească țara, să i se dea „un titlu princiar” unde putea să se însoare cu cine-o voia. În convorbirea cu Al. Marghiloman, Ferdinand a vorbit de influența nefastă avută de „guvernatorul Moelen”, dar și a „soției sale”, Maria.

Aflat la Bicz, regele Ferdinand trimite o telegramă pe 6 septembrie, stil vechi, aghiotantului reginei Maria, E. Ballif, prin care îl trimite la Odessa „să-l mustre pe fiul rătăcit și să-l aducă pe calea cea dreaptă”. În telegramă, regele Ferdinand dădea instrucțiuni cum să procedeze și ce să facă, pentru a-l readuce în țară pe fiul dezertor (nu rătăcitor, firește).

„Înainte de a autoriza, de a întrebuița forța, asigurați-vă că nu mai este nici o nădejde de a obține reîntoarcerea la sentimentul realității. În interesul lui, chiar dacă este irevocabil hotărât să-și pună planul în execuție, arătați monstruozitatea ca ruperea definitivă cu Familia și Țara să se facă pe pământ străin, sub paza unor baionete străine, ieri încă în luptă cu noi”.. Semnat „Ferdinand”. Aghiotantului reginei Maria, E. Ballif, i se pune la dispoziție trenul regal pentru a merge după Carol la Odessa însoțit de o subunitate militară. Ballif era însoțit și de amantul reginei, Joe Boyle, trimis special chiar de Maria. Boyle a jurat în fața reginei că-l va aduce pe fiul „rătăcitor” acasă. Am scris „rătăcitor” deoarece pentru regina Maria fapta lui Carol nu era o dezertare în toată puterea cuvântului, ci o dulce peregrinare, așa cum a fost a ei, de la începutul secolului, pe Marea Neagră, cu locotenentul Zizi Cantacuzino, care la acea vreme nu era încă „Grănicerul”. Și fratele lui Carol, Nicolae, îl condamnă pe Carol, notând că „dezertorul trebuie să suporte ce se cuvine în asemenea cazuri”, iar, pe de altă parte, nota că regele Ferdinand, care sigur nu era tatăl său, n-ar trebui „să ia în serios scrisoarea de abdicare” a lui Carol.

Revenind la misiunea lui E. Ballif de a-l aduce pe dezertor în țară, notăm că el a primit un ajutor substanțial din partea canadianului Joe Boyle cu rugăminți și promisiuni, că dacă vine în țară, va putea

să-și vadă de povestea lui „de iubire”, Carol a urcat în trenul regal și a sosit la stația Ungheni de pe Prut. Aici, după cum vom vedea, a avut câteva întâlniri cu regina Maria, în urma cărora e despărțit de proaspăta soție și trimis în „surghiun” nu la mănăstirea Secu, cum a menționat eronat I. G. Duca, ci la mănăstirea Horaița din județul Neamț.

Primul ministru, Al. Marghiloman, pe 15 - 16 - 17 septembrie 1918, încă recomanda regelui să nu-l ierte pe Carol și să-l izgonească din calitate ce-o avea deoarece compromisese grav prestigiul familiei regale. Pe 20 septembrie 1918, Ferdinand îl primește pe Al. Marghiloman, purtând o convorbire interesantă și lămuritoare, din care reiese că după ce cu câteva zile în urmă voia Ferdinand să-l îndepărteze pe Carol din calitate ce o avea, de astă dată nu mai era convins de oportunitatea acestui fapt. Evident, regina Maria, în cele câteva zile, a exercitat presiuni mari ca regele să-l ierte pe iubitul ei fiu. Până în acea zi, Ferdinand nu-l întâlnise pe Carol, lăsându-și soția să negocieze cu el renunțarea la Zizi și la căsătorie. La întâlnire, Marghiloman recomanda regelui să nu se întâlnească cu dezertor „înainte de a fi luat o decizie”. Ferdinand nu știa ce hotărâre să ia, solicitând mai mult timp de „reflexiune”. Alexandru Marghiloman nu-l cruță pe Ferdinand, declarându-i că întreg guvernul pe care îl conduce, președinții celor două Camere ale parlamentului, cât și „părerea generală a publicului” sunt de acord că prințul moștenitor să fie înlăturat din calitate ce o avea, dorind, în *corpore*, ca „prințul Nicolae trebuie să fie proclamat în locul său” ca moștenitor la tronul României. După ce va fi înlăturat, îi înfigea adânc cuțitul în rană Marghiloman regelui, îi mai spuse că lui Carol îi este obligatorie „o educație severă și serioasă”.

Regele răspunse că „prințul” și-a recunoscut „greșeala”, nefiind însă sigur că lucrurile stau chiar așa regele mai adaugă cuvântul „poate” și că nu trebuie să i se distrugă viața „pentru un prim păcat”. Era sigur, spunea el prim ministrului, că fiul său nu va mai greși, că un al doilea pas greșit nu va mai face. „Să fie alungat din țară doar pentru o singură greșeală, doar pentru un singur „pas greșit”?”, repetă oarecum iritat regele. „Nu sunt de acord să iar măsurile pe care le dorește guvernul, căci fiul meu, sunt convins, niciodată nu va mai cădea într-o asemenea greșeală...”. Observăm că, argumentele folosite de rege erau identice cu cele folosite de regina Maria, faptul convingându-mă că Ferdinand, după ce inițial a recomandat o soluție radicală în cazul dezertorului Carol, a fost „prelucrat” de regina Maria să-l ierte și să-i dea o așa-zisă pedeapsă radicală, surghiunul la o mănăstire în munți. Așa că, Alexandru Marghiloman, deși avea atâta dreptate în spusele sale, declarând regelui că poporul nu-l iubește deloc pe Carol, vorbea la pereți. Marghiloman mai sublinia către rege că fiul său, prin gestul său așa de grav, probase că nu respectă nici țara, nici poporul, față de care e complet „indiferent”, și că dezertarea și fuga la Odessa arată lipsa lui „de judecată”. Dacă rămâne în poziția sa, Carol, cândva, dacă va ajunge rege, va pune în pericol viitorul țării și al neamului. Regele obiectă că lumea nu știe că fiul său are „și părți bune”, și că el însuși, în trecut, avusese „o chestiune sentimentală”. Al. Marghiloman continuă să-și argumenteze impecabil punctul de vedere, zicând regelui că oamenii din jurul său nu i-au spus niciodată cât de pornită era lumea „contra prințului”. Dacă el, Ferdinand, în trecut, avusese „o chestiune sentimentală”, îl cită Marghiloman pe rege, dumneavoastră, sire, nu ați „dezertat” la inamic, iar

femeia în cauză (Elena Văcărescu - n. ns.) „era o femeie superioară nu ușuratică”, iar legătura sa primise sprijin și încurajare chiar de la „regină”. Ferdinand acceptă că Marghiloman are dreptate, dar că nu poate să uite că și el a fost cândva „robul sentimentului”.

Așadar, toate demersurile făcute de șeful guvernului către rege în vederea aplicării unei pedepse reale, aspre, severe lui Carol, au eșuat, izbindu-se de refuzul lui Ferdinand. Așa că, „oropsitul” nostru prinț este trimis la „arestul” său (vorba vine) de la Horaița, unde trebuia să stea 75 de zile. Generalii Gh. Mărdărescu și Rîmniceanu fuseseră desemnați să asigure „paza” arestatului, primind de la Ferdinand indicații să procedeze cu deferență, cu infinite precauții, fără ca „prizonierul să-și dea seama că e păzit”. La mănăstire, unde a stat 50 de zile, nu 75, Carol a avut toată libertatea. Se plimba prin împrejurimile mănăstirii, citea, juca cărți cu anturajul său, dar, în mod deosebit, scria scrisori lui Zizi Lambrino, în care îi declara „dragostea” până la moarte. Zizi de cum pusese piciorul în țară, cum fusese dată în supraveghere mamei sale, punându-i-se în vedere de oamenii reginei Maria să facă bine să nu rostească o vorbă despre cele petrecute la Odessa. „Cumplita” pedeapsă aplicată dezertorului Carol, care nu era încă Carol al II-lea, se înțelege că a fost o mascaradă, dată doar pentru prostirea opiniei publice, a poporului chinuit, înfometat și care de-abia-și revenea după așa de grelele încercări.

Nici cele 75 de zile de așa-zis „arest” nu au fost respectate. De la 9 septembrie 1918 și până la 29 octombrie același an, Carol a executat doar 50 de zile de penitență la mănăstirea citată, deoarece, în atmosfera de bucurie generală creată de prăbușirea Puterilor Centrale, Ferdinand l-a „grațiat” cu augusta-i autoritate.

Pentru a fi înțeles mai bine ce-l preocupa pe Carol la Horaița, în toamna istorică a anului 1918, când întreg neamul aștepta cu înfrigurare ca uriașele jertfe să fie răsplătite prin înfăptuirea unirii tuturor românilor, voi reda fragmente din câteva scrisori ale lui către Zizi Lambrino din acea toamnă. Pe 9 septembrie 1918, stil vechi, scria că „peste o oră vom fi separați pentru două luni și jumătate. Sărmana mea adorată, nu poate să spună că Dumnezeu este drept și în brațele mele izbucnește în plâns”.

Însemnarea sugerează că cei doi, în acea zi, erau împreună când prințul fusese anunțat că va fi dus la „arestul” de la mănăstirea Horaița. Chestia că „Dumnezeu nu-i drept” a fost spusă de Zizi, care, ca o adevărată artistă în arta disimulării, după ce exclamația melodramatică, *că Dumnezeu nu-i drept*, se aruncă în brațele iubitului ei soț, plângând cu lacrimi grele, amare. Desigur, Carol a atins o coardă sensibilă văzându-i „disperarea”, „chinul”, înțelegând cât de iubit este. Teatru de prost gust. A doua zi, pe 10 septembrie, deja ajuns la mănăstire, Carol îi comunică lui Zizi că este „zdrobit, fără putere”, iar pe 11 septembrie nu se lasă mai jos și-i declară un „dor nebun de tine”.

La 15 septembrie 1918, Carol păstrează același ton de om îndrăgostit nebunește: „Doamnă, doamnă, eu te ador, eu sunt sclavul tău...”. Pe 16 septembrie îi repetă dorul ce-l mistuia, declarând că o adoră și că în lipsa ei „sunt mort moralmente”.

Pe 18 septembrie 1918, aceeași lamentație de om posedat, lipsit de orice judecată: „BABY eu sunt mort, eu te ador. Eu nu mai pot scrie”. După 20 de zile, pe 13 octombrie 1918, chinuitul și însinguratul prinț întărește jurămintele față de Zizi, dezvăluindu-i că ea este singurul rost în viață, singura rațiune de a fi a existenței

sale. Tonul e același de om subjugat deplin de ea, melodramatic, plin de ridicol, știind cine rostea cuvintele. Deci: „Oh, dacă ai ști cât de nebunește aștept acea oră. Acea oră sublimă în care mă voi putea arunca la pieptul tău și-mi voi putea odihni capul și inima în brațele tale... Zi seară recitindu-ți scrisoarea atât de duioasă și de amărâtă m-am simțit tare, tare aproape de tine nebuna mea prietenă. Scump odor adorat, fetița mea, solia mea din visuri, domnița din poveste...”.

A doua zi, pe 14 octombrie 1918, tonul scrisorii e păstrat dramatic și exaltat, anticipând fericirea „nebună” ce-l va cuprinde când, nu peste „multă vreme”, o va întâlni pe *domnița Ini din poveste*: „Puișorule, dacă ai ști cât de tare te doresc... tare aș mai vrea soțioară dragă să mă încolăcesc în brațele tale, căci mi-e frig. Și dorul și așteptarea mă zdrobesc. Dar prea multă vreme nu va putea trece și va trebui să-ți dau o sărutare nebună, și *apoi la luptă* să-ți câștig mâna și dreptul la fericire”. Iată la ce se gândea „singura” speranță a României, după cum nota, cu aroganță bolnavă, regina Maria, fiul ei Carol când mai erau 40 de zile și *Marea Unire* se va concretiza ca urmare a unei lupte și jertfe uriașe a Națiunii Române. Doar la „fericirea” de a-i „câștiga” mâna unei femei, fie ea descendentă a lui Carol cel Mare și a lui Mihail Rangabe (secolul IX).

Corespondența secretă dintre Carol și Zizi Lambrino, în acele zile cât a stat în „arestul” de la Horaița, s-a purtat prin intermediul unui țăran din satul de lângă mănăstire. Carol lăsa scrisoare în scorbură unui copac, omul respectiv o lua, o transmitea mai departe, pentru ca tot el să fie cel ce pune scrisorile lui Zizi în scorbură respectivă. Cine prelua scrisorile de la țăran și le ducea la Iași, lui Zizi, nu știu. Dar nu sunt departe de adevăr dacă afirm că respectivul mesager al celor doi putea fi

un ofițer din subunitatea ce primise misiunea de a-l supraveghea pe Carol. Pentru serviciul „prețios” făcut lui Carol, respectivul țăran primea o sumă de bani, bani ce erau așezați de prinț în aceeași scorbură istorică unde erau puse și scrisorile.

Cât a stat la Horaița, regina Maria și regele Ferdinand l-au vizitat de câteva ori încercând să-l convingă să declare că se desparte de Zizi. Încercările celor doi, o vreme, n-au avut succes. Carol s-a folosit de ocazia întâlnirii cu părinții pentru a face crize de revoltă și mânie, care, în fond, erau expresia unui posedat, a unui dezaxat veritabil. Maria era convinsă că fiul ei ar fi în stare să renunțe „chiar și la România Mare” pentru Zizi, femeie, nota ea, care nici măcar nu-l iubește. Prin intermediari precum Barbu Știrbei și Joe Boyle, regina îl convinge pe 29 octombrie, stil vechi, să accepte anularea căsătoriei de la Odessa. Un rol de seamă în acest sens l-a avut și Ion I. C. Brătianu, care, după ce se întâlnește cu Carol, înaintează un raport regelui Ferdinand, în care sintetizează cele discutate cu el. Brătianu îi spuse prințului că „dezertarea în fața Coroanei” a pus Dinastia în fața unei situații „periculoase”. „Să-și asculte părinții”, i-a spus Brătianu, căci, tânăr fiind, are totul de învățat de la părinți. Desigur, sfaturile lui I. I. C. Brătianu au răsunat în pustiu. Pentru un suveran adevărat, i-a spus Brătianu lui Carol, calitatea cea mai mare este de „a ști să asculte”. Carol i se păruse lui Ion I. C. Brătianu „buimăcit”, „încăpățânat”, acceptând de formă „să fie anulată căsătoria”. Dar, cum a declarat lui Brătianu că acceptă să renunțe la căsătorie, sublinia omul politic liberal, cum s-a și gândit să nu se țină de cuvânt „cu speranța de a reîncepe mai târziu”. Lui Ion I. C. Brătianu, Carol i se părea a fi un om bolnav, posedat

de o forță necunoscută care i-a indus „starea hipnotică” în care se află de câteva luni.

În ceea ce mă privește, m-am pronunțat cu privire la ce anume l-a determinat pe Carol să arunce familia regală și țara într-o situație așa de rușinoasă, dezertând și fugind cu Zizi Lambrino la Odessa. Cred însă, că Ion I. C. Brătianu greșea, confundând „starea hipnotică”, de care, chipurile, era stăpânit Carol, cu natura lui reală, de ființă dezaxată, amorală, egolatră în mod absolut, pe care el încă n-o intuia. Singurul care a înțeles adevărata identitate a ființei lui Carol a fost tatăl său, regele Ferdinand, dar nefericitul și nobilul rege nu avea libertate de decizie reală, fiind tot timpul sub influența și presiunea reginei Maria. Desigur, afirmația e valabilă doar în ceea ce privește relația Maria - Carol - Ferdinand.

Pentru că, în criza declanșată de Carol, regina Maria a jucat un rol de primă mărime, cât și responsabilități asemenea, cred că nu-i deloc de neglijat să vedem poziția ei față de dezertarea la inamic a „adoratului” ei Carol. Regina Maria despre dezertarea fiului ei Carol

Reamintesc laudele pe care regina Maria le aduse lui Carol, cu doar trei săptămâni înainte de a fugi, laude așa de mari și nemeritate, încât oricine înțelege repede că mama sa dovedea subiectivism în cel mai înalt grad. Din partea reginei era vorba nu doar de laude, cred, ci și de o trufie abia strunită de frumoasa femeie, ce nu-și mai încăpea în piele că *Ea* dăduse naștere unei asemenea personalități „excepțională”, cum era Carol. Frumos, deștept, ordonat, destoinic, înalt, ce mai, un adevărat viteaz... Nu revin asupra ideii pe care am expus-o mai sus cum că, în anii războiului, dacă Carol n-a fost o zi pe front, în spatele acestei decizii e și mama sa. Reamintesc, de asemenea, episodul scris de regina

Maria, în *Jurnalul* său, când l-a însoțit pe Carol cu unitatea sa în vizita efectuată pe câmpul de luptă de la Cireșoaia, pe 6 august 1918. Cu acest prilej ea notează în două cuvinte despre eroismul soldaților și ofițerilor din respectivul regiment așa-zis al lui Carol în sângeroasa, eroica luptă din 1917, după care, aduce laude așa de mari lui Carol încât te cuprinde un sentiment de greață când îi înțelegi motivul pentru care o face. Regina voia să-i confecționeze lui Carol o falsă biografie de mare luptător, ca și de conducător în războiul de întregire. Nu reiau laudele ei nerușinate la adresa întâiului ei născut, crescut de ea cu atâta „pricepere” și „responsabilitate”, pentru a „domni”. Nu știu care a fost opinia *reală, adevărată* a reginei Maria despre fiul ei, Carol. Dacă opiniile ei redată în *Jurnal* și *Memorii* despre Carol, și pe care le-am subliniat mai sus, au constituit opiniile ei reale, în care credea cu adevărat, atunci avem de a face cu o judecată pătimășă, viciată de cel mai greșos partizanat.

Așadar, extraordinarele laude aduse de regina Maria fiului său, Carol, au primit confirmarea prin gestul acestuia din 27 august 1918, stil vechi, când fuge, dezertează de la comandă, îmbracă o uniformă militară străină, dușmană și se pune sub scutul „baionetelor străine” la Odessa, ca să-l citez pe regele Ferdinand. Nu ezie să subliniez faptul că însăși instalarea lui Carol la comanda regimentului de Vânători de Munte de la Târgu Neamț, în iunie 1918, la zece luni după ce luptele încetaseră pe frontul românesc, a fost făcută prin grija reginei Maria. Războiul se apropia de sfârșit, orice observator avizat putea deduce acest fapt, iar fiului *EI* trebuia să-i confecționeze o biografie de conducător de oști victorios.

Falsitatea întregii ei atitudini, prin care lustruiește impostura, lașitatea așa de evidente pentru toți a lui Carol, a cunoscut răsplata, scadența în primele zile ale lunii septembrie 1918, când vestea despre isprava iubitului său fiu a ajuns și la urechile ei. Își imagina, mândra și frumoasa femeie, vorbesc aici de regina Maria, când asista cu sufletul topit de mândrie, pe 25 august 1918, la Târgu Neamț, la defilarea regimentului condus de Carol, prin fața ei și a lui Ferdinand, că doar câteva zile o despart de o mare nenorocire? Nici prin cel mai îndepărtat cotlon al sufletului său nu-i trecea un asemenea gând.

Aflată la Bicz, ca toată vara anului 1918, pe 2 septembrie același an, regina Maria își începe ziua respectivă primindu-l pe Alexandru Marghiloman, constatând că omul politic conservator era copleșit de „veștile bune” ce veneau de pe frontul din Franța, în dimineața aceleiași zile e informată că, prin străduința amantului ei, Boyle, „o treime din lucrurile sale”, Crucea Roșie Rusă i le-a donat ei, fiind încântată că va avea „la dispoziție o mulțime de materiale”. Discută cu Barbu Știrbei, Boyle și E. Ballif în legătură cu o lucrare de „proporții” ce dorea să o facă. Nu dă detalii despre ce lucrare era vorba. Pleacă, după amiază, cu Boyle, dr. Mamulea, Ileana, fiică-sa, cu mașina, să viziteze oamenii săraci de pe Valea Biczului, săraci descoperiți, nota ea, de Boyle. E copleșită de lipsurile, sărăcia în care trăiau acei oameni, de mizeria din bordeiele lor. Notează că Boyle dovedește o „generozitate extraordinară” cu respectivii oameni, dându-le bani, porci, găini, le repară casele, toate acestea ca venind „din partea mea”. Canadianul, mărturisește ea, ca o femeie îndrăgostită ce era, „e tot numai bunătate caldă”. După ce-l ridică așa de sus pe amantul ei, n-are ce face, și amintește că a

fost cu ei în vizită, „peste tot” și „Nando”, care s-a dovedit, și el, „foarte bun cu oamenii”.

La întoarcerea de pe Valea Bicăzului, însă, toată bucuria unei zile împlinite a fost ștearsă de „știrea cumplită” cum că fiul său Carol a dispărut „de o săptămână de la Târgu Neamț”, nimeni neștiind unde și încotro s-a dus. I se dă de știre că fiul său a lăsat trei scrisori: „una Lisabettei, una lui Nando și una lui Lambrino, fratele fetei sub a cărei vrajă se afla de ceva vreme”. Suflul îi este străpuns de o bănuială neagră: „dacă a fugit cu ea”. „Unde? Cum? De ce?”, notează ea plină de temeri. Scrisorile, Carol le lăsase la Iași, dar nu ne spune cui, care scrisori urmau să fie trimise la Bicaz „cu automobilul”. Vestea proastă, reginei Maria, îi fusese dată de „Nando și Barbu” (regelui Ferdinand Maria îi spunea „Nando”, Barbu era, desigur, Barbu Știrbei). Când i-au spus că au vești rele pentru ea, regina Maria a simțit că i „se răcește sângele în mine”, crezând câteva clipe că fiul său, Carol, a fost ucis sau rănit într-un „accident”. Accident de mașină, firește, căci îl știa pe Carol împătimit după mașini. Când i se spune de cei doi că e dat „dispărut” rămâne liniștită, întrebându-se imediat dacă n-o fi fost luat „prizonier”. După care însă, e înfricoșată de un gând negru („ideea înfiorătoare”) că Carol „ar fi fugit cu tânăra”. Amețește din cauza acestui gând, fiind la un pas de leșin. Barbu Știrbei îi oferă prompt o cană cu apă. Ferdinand, ceva mai departe, e livid și tot murmură ceva doar de el înțeles și auzit.

„Doamne!”, exclamă regina cu glas marc, aproape de țipăt, „cum se poate?” Carol al „meu”, bărbatul cel mai frumos și viteaz, băiatul „meu” „cel marc și cinstit” să-i dea o așa lovitură, când țara trecea prin o așa de grea stare? într-o situație ca cea din toamna lui 1918, nota

regina Maria, când singurul lucru „care le ține pe toate laolaltă” e „familia regală”, și când aveam nevoie „de tot curajul moral”, tocmai Carol al ei să-i dea o asemenea lovitură? Conchide: „Am fost zdrobită cu totul”. Renunță la presupuneri, căci nici regele, nici Barbu Știrbei nu știau altceva decât că prințul a „dispărut”, așteptând cu nerăbdare „scrisorile”. În seara acelei zile, nefaste pentru ea, regina s-a plimbat „la lumina lunii” cu Barbu Știrbei, J. Boyle, Ileana și un prinț georgian Paul... Doar Barbu și Boyle, nota ea, știau de nenorocirea căzută peste familia regală, ceilalți, nu. Merg sub lumina tainică a lunii mult, foarte mult. „Până am obosit”, notează ea. Se culcă cu sufletul plin de presimțiri întunecate. Lasă vorbă regelui și lui Știrbei să fie trezită „imediat” cum sosesc scrisorile. La ora patru și jumătate a zilei de 3 septembrie, înainte de ziuă, regina e sculată din somn spunându-i-se că „scrisorile” de la Carol au sosit. Regele i le aduce în camera sa. În scrisoarea către Ferdinand, Carol a scris cum că a plecat fiindcă era „profund dezgustat și descurajat de tot ce se petrece în țară”. Că, dacă a plecat din țară, motivul principal era că el, prințul, „neputând să-și facă datoria ca soldat”, nu mai putea rămâne în ea. S-a simțit persecutat din cauza pozițiilor sale politice. Nu are nicio remușcare, scria el regelui, dacă „n-am depus nici un jurământ, nu încalc astfel nici un legământ”, dezertând. Oriunde va merge, oriunde va ajunge, scria prințul Carol tatălui său, îmi voi face datoria, voi „lucra” doar pentru țara mea mult iubită. Trăiesc cu un singur gând în suflet, iar acel gând e cuprins în „lupta” și „munca” lui pentru România Mare. Rezumând scrisoarea către Ferdinand, Maria concluziona: „Nici o vorbă de rămas-bun, nici o explicație, nici o scuză”. Ultimele cuvinte ale reginei dovedesc că „motivele” invocate de Carol, în scrisoarea

către Ferdinand, pentru justificarea dezertării, nu le credea nici ea, nici soțul ei. Au înțeles că pledoaria justificativă a lui Carol era mincinoasă, de circumstanță. Scrisoarea „către Lisabetta”, nota regina, era un fel de „testament” în care o ruga pe soră-sa „ce să facă cu lucrurile lui”. Dacă va „muri”, luptând pentru țară, nu-i așa, lucrurile ce-i aparțin lui vor rămâne Elisabetei. Aflăm că, în scrisoare, Carol „o menționează pe Ella Filliti, prima lui iubire”, face trimitere la câinele lui, Flash, rugând să aibă grijă de el, îi trimite „o sărutare îndeosebi Ilenei”. Îi mai spune Elisabetei să spună „la toți” să se „gândească la el cu drag”. Precizează, apoi, regina Maria, uluită și indignată la culme, că adoratul ei fiu, *EI* (folosesc majuscule, deoarece ea însăși le-a folosit, uneori, când scria numele lui Carol sau al ei) nu i-a lăsat „*nimic, NIMIC* (subl. regina Maria), *nici un cuvânt, nici un semn, nici un mesaj, nici o salutare, nici un gând*”. Rămâne mută de indignare de omisiunea voită, de răceala de gheață arătată de Carol. Nu putea înțelege cum, ea, mama lui, care i-a fost mereu „apărătoare”, ei, care l-a ajutat „în clipele cele mai importante din viață”, nu i-a lăsat nicio scrisoare. De ce i-a fost „apărătoare”? Pentru ce? Contra cui? N-o spune, dar intuim: lașitatea, ascunsul în spatele frontului. Notează, apoi, că „în vara trecută”, când ea, regina, i-a făcut observații privind „comportamentul lui cu fata aceea, Zizi Lambrino”, Carol a asigurat-o la fel „ca în 1913” (povestea cu E. Filliti) „că niciodată nu ar face ceva care să-mi dea motiv să-mi fie rușine cu el”, lată că i-a dat ocazia, iar fiul său, trebuia să înțeleagă regina, era un mincinos, tot patologic, un fanfaron... Regina Maria apreciază că „scrisoarea către tatăl lui” e asemănătoare cu a unui om „cuprins de un fel de nebunie”. Iarăși se întreabă, căci mii de gânduri îi

tulburau sufletul, o fi fugit „cu fata”? Unde a plecat oare? Are senzația că undeva „foarte departe”. Bănuiește, doar bănuiește, că fiul său ar putea fi victima unei conspirații. Cu două zile înainte de a fugi, nota regina, l-a vizitat cu Nando, l-a văzut liniștit, nu dăduse niciun semn de revoltă sau „nemulțumire”. A defilat în fața trupelor prin fața ei și a lui Ferdinand, ca un adevărat conducător de oști! De ce? Cum? Ofițerii îl iubeau, cu „Petala se înțelegea bine”, fiind chiar fericit „pentru situația lui independentă”. Avea în vedere faptul că, la ultimatumul ei, Carol plecase mai mult forțat din Iași și se instalează la conducerea regimentului de Vânători de Munte în iunie 1918. Cum așa? Până în iunie 1918, Carol n-a avut „o poziție independentă”, deoarece ea, regina, nu l-a lăsat pe front. Ea, desigur, dar și Carol s-a ascuns în lunile războiului doar în spatele frontului. Acolo „lupta” el din greu pentru „România Mare”, riscându-și de nenumărate ori viața, în calitate de șofer personal al mămicii, regina... Ceea ce o durea pe regina Maria, pe lângă gestul în sine al lui Carol de a dezerta, era faptul că, fugind, fiul ei nu i-a lăsat niciun mesaj, niciun bilețel, nicio vorbă de rămas bun. Ii reproșează, fiului, ingratitudea, răceala, indiferența de gheață arătată față de ea. Ca o femeie deșteaptă, Maria, odată venită nenorocirea peste familia ei, trebuia să caute explicații nu doar în conjunctura prezentului... Să nu fi avut ea intuiția, nu intuiția, ci înțelegerea cauzelor reale ce l-au condus pe Carol până la desertarea din 27 august 1918? Căci, dacă fiul său era ceea ce era, un om egoist, cu trăsături paranoice, obsedat doar de satisfacerea capriciilor, dorințelor sale pe care încă din copilărie le punea mai presus de orice, să nu-și fi dat seama, ea, femeia de mare anvergură culturală, că vinovată e doar ea și numai ea? Lipsa

oricărui control, interdicții, pedepse, în anii cât Carol a crescut lângă ea, căci ea însăși recunoștea că disprețuia, îi repugna severitatea în pedagogie, au contribuit din plin la geneza personalității lui Carol. O personalitate narcisiacă în exces, amorală, care aparține cu certitudine domeniului patologicului, așa cum i-a declarat regele Ferdinand lui Alexandru Marghiloman (septembrie 1918). Iată lamentația frumoasei și nobile femei, care a fost regina Maria: *„Iar acum a plecat - și pentru mine nici un cuvânt, nici un cuvânt, nici un cuvânt - de ce? Cum se poate ca, plecând poate pentru totdeauna, să nu trimită o vorbă pentru mama lui-pentru prietena lui?”* (subl. aut.). Concede că ar putea să accepte ideea de a se duce pe front „ca soldat”, pentru ca imediat să noteze că e mai degrabă convinsă că „a fugit cu fata”, caz în care, fiul ei, știa bine că l-ar condamna găsindu-i fapta „rușinoasă”. Desigur, regina avea dreptate să considere fapta lui Carol de a „fugi cu fata” una rușinoasă... Dar, întreb, să nu fi avut ea în minte, regina, când tocmai începea să-i facă adoratului ei Carol rechizitorul, gândul că și ea, de ani și ani de zile, ducea o viață personală în afara unei minime morale, afișându-se, din plin, în public, cu unul sau altul dintre amănți? Sau cu amândoi deodată, așa cum a procedat în vara anului 1918, când deseori era împreună cu Barbu Știrbei și Joe Boyle... „Jurnalul” ei de război, pe anul 1918, este elocvent în această privință. Încheie însemnarea din 2 septembrie 1918, fiind convinsă că nu are date suficiente pentru a desluși „misterul”, și că nu-i rămâne decât să aștepte, „și atât”.

Trage cortina peste ziua neagră de 2 septembrie 1918 constatând că „lumea întreagă mi se pare schimbată”. Ziua următoare, 3 septembrie 1918, reginei Maria i se pare a fi o „zi de durere”, iar lumea „pare cu

totul alta". Frumusețea zilei, cu un soare grandios și o lumină paradisiacă, nu-i distrage atenția de la fapta băiatului ei, Carol. Băiatul „meu cel mare”, ce „s-a ales din el”, din fiul ei, care atât a ajutat-o, în care credea neclintit, pe vorbele căruia puneă atâta preț și care „mă a fost prieten”, „cavalerul” cauzelor nobile, al „cauzei noastre”. E înghețată de disperare, „torturată” clipă de clipă de gândul că nu știe nimic despre el și în ce loc se găsește.

Ziua cea frumoasă de 3 septembrie 1918 îi aduce confirmarea celei mai sumbre presimțiri. Aghiotantul lui Carol, Atanasescu, a venit la Bicaz, dându-i regelui Ferdinand scrisoarea pe care Carol o lăsase „fratelui ei”, din care părinții lui află adevărul. A fugit cu Zizi Lambrino, scria el, căci nu poate trăi fără ea, o iubește mai presus de fire; ea, Zizi, lăsase mesaj Carol lui Lulu, fratele ei, e „mireasa” veșnică a sufletului meu... Justifică fuga prin faptul că în țară „nu poate face nimic”, că nimeni nu-l înțelege și că „e urât și persecutat” de șefii cei mari. El, Carol, n-a dezertat, nici n-a fugit, ci doar s-a dus dintr-un loc unde nu mai putea să-și facă datoria către țară așa cum ar fi vrut! Unde se duce, îl lămurea el pe Lulu, voi face pentru „țară mult mai bine”. Citind-o, regina nu are nicio îndoială: „scrisoarea unui om cuprins pe jumătate de nebunie”. Aflăm, din notațiile ei, că e chinuit de rușine și dezgust. Primul ministru, „Ghilo” (Alexandru Marghiloman), a trimis oameni pe urmele lui Carol, pentru a-i afla „urma”. E informată că fiul ei plecase „de la Roman și de patru zile nu se mai știe nimic de el”. E oarecum mângâiată că îi stau „alături” Barbu Știrbei, „cu fidelitatea lui obișnuită”, la fel și E. Ballif. E conștientă că pentru „Nando și pentru țară lovitura e zdrobitoare”. Durerea sufletească simte că o doboară. Nu

poate să înțeleagă cu niciun chip cum de a putut, iubitul ei fiu, Carol, să „ne părăsească acum”, în asemenea clipe grele pentru țară... Iarăși e sufocată de indignare contra fiului fugar, care i-a înșelat încrederea ce-o avea „în el”, și căruia îi reproșează că nu a lăsat pentru ea „nici o vorbă”. „Și nici o vorbă pentru mine”, repetă ea, fapt ce dovedește că nobila regină se simte jignită de moarte de indiferența lui Carol. Observă, în cumplita disperare ce-i chinuia sufletul clipă de clipă, că Boyle, în fața nenorocirii, „a rămas tare ca o stâncă”, încercând din răputeri să o ajute „să îndur ce nu se poate îndura”. Îl laudă pe J. Boyle, și-l admiră pentru că este un „bărbat care a privit întotdeauna realitatea în față”. Din acest motiv a fost și este mereu „biruitor”, conchide ea.

Copiii ei înțeleg că o mare nenorocire s-a abătut peste familia lor, dar ea nu le dă niciun amănunt, căci, încă mai are o mică nădejde „că l-am putea găsi”. După „semnele” ce le are, presupune că „au fugit în Basarabia”, neînțelegând ce pot face ei acolo, căci, nu puteau „trece granița”. A doua zi după ce vestea fugii, dezertării lui Carol a ajuns la ea, o încheie notând că degeaba își pune întrebări. „Să aștept”, i se pare soluția înțeleaptă. Nu renunță la plimbarea de seară, sub o lună ce răsare „peste pădure”, însoțită de „Lili și Symki”. Frumusețea lunii nu-i alungă din suflet grijile întunecate ce și le făcea, având impresia că „totul era numai durere și agonie”. Este consolată, nu am îndoieli, de „vizita de seară la Boyle”, care, nu-i așa, și-a dat toată silința să o ajute „să înfrunt ce trebuie înfruntat”.

În a treia zi de la aflarea cumplitei vești, 4 septembrie 1918, regina Maria notează tot despre fuga și dezertarea lui Carol, ce-i aduse „durere pe inimă”, suferințe necunoscute, noi „și înspăimântătoare”. Lovitura primită o suportă greu, foarte greu din cauza

faptului că a venit din partea „unei mâini în care am avut încredere și pe care am iubit-o”. Se simte înșelată în dragostea sa către Carol, de aici izvorăște nenorocirea în primul rând. Nu dezertarea în sine constituia în ochii reginei faptul cel mai grav, de neacceptat, ci că iubirea ei nestrămutată către fiu acesta a înșelat-o, a batjocorit-o... Prea limpezi sunt însemnările sale, repetate obsesiv, unde se vaită că tocmai *Ei*, Carol nu i-a lăsat niciun semn. Repetiția cuvântului „semn”, pe care ea-l notează în *Jurnal*, dezvăluie șocul resimțit când a constatat că fiul ei adorat a ignorat-o pur și simplu, plecând, poate (după ea), definitiv din familia și viața ei. A treia zi, deci, regina primește vești ceva mai precise în legătură cu fuga lui Carol. E informată că „a ajuns la Odessa, unde chiar s-a căsătorit cu ea”. Știrea cu căsătoria sau despre „nebunia” pe care a comis-o Carol se răspândise „prin telegraf” în lume, ajungând și „la București”. Confirmarea celor mai sumbre presupuneri ale ei privindu-l pe Carol o aduce în pragul unei stări sufletești disperate.

Notează repetat, ca și cum făcând așa ceva ar putea suporta ceea ce era „de nesuportat”, ca să fac trimitere la cuvintele ei: „*Cum a putut, cum a putut! Cum. a putut! Acum în clipele acestea, să ne părăsească pentru o asemenea ființă, să ne părăsească pe noi, țara lui, munca lui, regimentul lui, speranțele, ambițiile, visurile lui, ca un dezertor, să-și părăsească postul - cum a putut, cum a putut!*”.

Chiar și în ceasul în care nenorocirea adusă peste capul ei de Carol era așa de mare, regina, chiar dacă folosește cuvântul adecvat - „dezertor” -, nu renunță în a-și lăuda fiul, notând că a fost „un fiu bun”, „încrezător”, „cinstit și drept”. Explica „rătăcirea” lui Carol printr-un fel de „nebunie” care „i-a tulburat

mintea”. A înțeles bine Constantin Argetoianu, când a afirmat că dezertarea lui Carol a dat o lovitură grea, de nesuportat reginei Maria, și că după acest eveniment ca nu a mai fost ca până atunci niciodată. Astfel, în aceeași zi de 4 septembrie 1918, stil vechi, ea notează că suferința, chinul îndurate ca urmare a dezertării lui Carol, sunt de nesuportat. E convinsă că fapta fiului a compromis totul, a culcat la pământ tot, încredere, iubire, și mândrie, „toate au fost doborâte și au căzut”. Recunosc că a acceptat să privească adevărul, realitatea în toată urâtenia lui. De aici durerea, lamentația, infinita frustrare și agonie sufletească. Ea, femeia cea mândră, descendentă a două familii imperiale, acum, la ceasul nenorocirii căzută din senin, era nevoită să înfrunte „fața lumii”, să accepte adevărul că „unul dintre ai mei” a dezertat ca un laș, că și-a „părăsit postul de onoare pentru o fată de nimic”. A fugit cu o „fată de nimic”, nota ea, iar mamei sale, care l-a crescut, iubit, răsfățat, făcându-i pe plac oricând, cu care „a muncit cot la cot”, nu i-a lăsat „nici măcar un gând, nici un gând”. Rezistă cu greu și în acea zi, simțind că nu trăiește, ci agonizează, deși „toți din jurul meu au fost buni”. Iarăși, subliniază ajutorul pe care i-l dă „mai ales, Boyle, cu puterea lui tăcută”, deși nici *chiar el* (subl. aut.) nu are cum să o ajute să-și ducă mai departe durerea, disperarea. E conștientă că nu cei din jurul său o pot ridica din suferință, ci ea însăși va trebui să înfrunte „coșmarul meu”. De când a venit nenorocirea adusă peste ființa ei de Carol, i se par toate schimbate în lume: „Soarele și Luna, și copacii, și cerul, și mai ales chipul fiului meu”, conchide ea dramatic, dovedindu-ne încă o dată că l-a iubit cu o dragoste mai presus de fire pe fiul său, Carol. Vorbește despre Carol „ca despre un lucru care a fost odată și care nu mai poate fi niciodată”, ca

despre cineva drag ce a murit la „trecut”. Deși trecuseră trei zile de când afluase vestea, tot nu putea să înțeleagă cum de Carol „a fost în stare să dezerteze, în asemenea clipe, când știa ce povară purtăm; a fost în stare să dezerteze - să dezerteze” (subl. G. M.). Și în seara celei de-a treia zi, după catastrofă, căci o mare și o adevărată catastrofă a fost pentru regina Maria dezertarea fiului său, se plimbă, seara, cu fetele ei și cu nelipsitul Boyle. Nu renunță la „obiceiul” de noapte nici în starea în care se afla, notând că, sub o lumină de „lună splendidă”, a luat o „cină târzie cu Boyle”.

A doua zi e convinsă că trebuie să se învețe a îndura tot ceea ce va veni; de dimineață îl vizitează pe Boyle (aveau casele, la Bicăz, una lângă alta), iar la amiază, de la Iași, au sosit „cu automobilul Nando și Barbu”. Ferdinand i se pare „devastat”, dar calm. Liderii politici l-au tratat pe rege „cu considerație”, promițând că nu vor permite oamenilor lor să atace familia regală. Știa că Ballif fusese trimis la Odessa după Carol, dar nu e sigură că aghiotantul ei, căreia uneori în *Jurnal* îi zicea „Teribilul”, îl va putea convinge pe „băiat”. Vizita de seară, „ca de obicei”, la Joe Boyle, unde a luat „cina” sub o „lună în glorie deplină”, se încheie și acea zi pentru nobila și temperamentală regină.

În sfârșit, află că E. Ballif, după discuții grele cu Carol, l-a convins „să se întoarcă pe teritoriu românesc”. Nu are amănunte de la Ballif, dar i s-a comunicat că fiul său „pare copleșit de propriile fapte”. Acceptase, el, Carol, le comunicase Ballif că „e gata să se întâlnească cu noi”. Se hotărăște repede să-l ia pe „Nando” și să meargă la Iași, iar „acolo vom hotărî unde să ne întâlnim”. Cu fiul său, desigur. Stabilește să-l întâlnească ea prima pe fugăr. Știind cât de aprigă și dură este atunci când trebuie, în vorbă, se roagă la

Dumnezeu să-i dea „limbă îngerească”. Căci ea știa, că, la întâlnirea cu Carol va fi necruțătoare. „Va fi cumplit”, notează Maria, după care se înduioșează apriori de ce va păți Carol, conchizând: „Bietul băiat - bietul băiat”. Din nou e impresionată de Boyle despre care repetă că este „ca o stâncă neclintită”, și care continuă să ajute, împreună cu fiica sa, Ileana, săracii din Valea Bicăzului.

Pe 7 septembrie 1918, regina Maria împreună cu regele Ferdinand au părăsit Bicăzul, „imediat după micul dejun”, într-o dimineață plină de soare cum nu mai văzuse „pe pământ”. Plecând la Iași, renunță cu regret la „costumul românesc cel drag”, îmbrăcându-se în „haine civile”. Drumul până la Iași a avut parte de necazuri, „ghinion”, notează ea. La mașină li „s-au spart cinci camere de aer”, ajungând la Iași „de-abia la trei”.

Orașul i se pare „urât”, plin de praf, zgomotos, „fierbinte”. Avea senzația că „toți ochii” erau ațintiți pe ea, dându-i de înțeles „că-mi critică fiul și-l condamnă”. Nu se intimidează de ostilitatea celor din jur, ținând capul și mai sus ca de obicei „cât pentru doi”. Iată-o pe regină gata să înfrunte pe toată lumea, decisă să-și apere fiul și să-l absolve de vină și răsplata meritată, căci, notează dânsa, „simțind lupta în aer, am fost sigură că voi lupta”.

Ajunsă la Iași, regina Maria constată că a găsit „o atmosferă deplorabilă”, grea. Opinia publică, „lumea” era ostilă la adresa lui Carol. Află că în Senat Gerota l-a atacat foarte dur pe fiul său, iar, „președintele” înaltului for „nu l-a întrerupt”, nici C. C. Arion, notează, senator și ministru la acel timp, nu l-a apărut pe Carol cum ar fi trebuit. Observă că, cum cineva are cuvinte aspre la adresa fiului său, pentru fapta sa deosebit de gravă, cum regina Maria devine nemulțumită că cei ce erau considerați prieteni din înalta societate n-au reacționat

cum ar fi vrut ea. Președintele *Senatului* e acuzat imediat că nu l-a întrerupt pe acuzatorul lui Carol, Gerota, iar Arion că a fost prea „moale”.

Însă, ajunsă la Iași, regina pur și simplu murea de nerăbdare să-l vadă ea, prima, pe E. Ballif, care venise de la Odessa. Este nevoită să accepte să stea la masă întâi, căci regelui îi era foame, iar Ferdinand, nota ea isterizată, „mănâncă încet și mult”, când ea ar fi vrut să mănânce mult mai „repede”. Ar fi vrut să se ducă la Ballif „căci muream de nerăbdare să vorbesc cu el imediat”, dar știe că dacă s-ar duce și ar vorbi „prima” faptul l-ar înfuria „teribil pe Nando”. Nu are decât o soluție, să stea la masă, înghițind „mâncarea pe nemestecate”, având destulă putere să nu dea „nici un semn de nerăbdare”, rezistând „eroic”. „Târziu”, după ce regele stă de vorbă cu E. Ballif, îl întâlnește și ea pe aghiotantul său ce-l adusese în țară pe fiul dezertor. Ballif îi comunică veștile „scurt și concis”, dându-i reginei Maria ocazia să creadă „că nu ne spune totul”, și că nu vrea să le ofere „detalii” suficiente. Ca și cum ea n-ar fi știut, sau n-ar fi constatat cu proprii ochi, E. Ballif îi zice reginei „că opinia publică s-a întors împotriva lui Carol”. La auzul vorbelor zise de Carol lui Ballif, cum că este gata să-și țină „cuvântul dat așa-zisei lui soții”, regina ne spune că regelui „i s-au albit ochii, cum i se întâmplă în clipele de furie”. Ferdinand a declarat, ei și lui Ballif, că va folosi „toate mijloacele” pentru a-l obliga pe Carol să renunțe la căsătoria cu Zizi. E. Ballif subliniază regelui obstacolele, „greutățile” ce stau în calea unei soluții dure, iar contrazicerile dintre cei doi bărbați au degenerat într-o „ceartă aprinsă”, „cu furtună în aer”, conchidea regina. Intervine în cearta dintre cei doi bărbați, creând „o diversiune”, zicându-le că în loc să se piardă „în detalii neimportante”, ar fi mai bine să

rămână uniți pentru a folosi „toată energia și curajul” pentru a-l salva pe Carol. În loc de „salva” regina folosește substituit lexical inofensiv, imposibil de identificat de cine nu cunoaște „dosarul” Carol - regina Maria: „pentru munca pe care o avem de făcut”. Alături de cei trei, sosește și Barbu Știrbei, care confirmă spusele lui E. Ballif, adăugând în plus că „apele în care se scaldă Carol sunt foarte tulburi”. Tot Barbu Știrbei comunică părinților lui Carol, că Alexandru Marghiloman, după ce inițial se dovedise „împăciuitor” la prima întâlnire cu regele, acum el s-a ridicat împotriva iertării prințului. Schimbarea atitudinii primului ministru s-a produs după ce guvernul a decis ca să-i ceară regelui Ferdinand „să-și declare fiul scos din toate drepturile, fără să-i dea ocazia de a-și repara greșeala”. La auzul intențiilor guvernului, ca și ale lui Alexandru Marghiloman, cum mă și așteptam, regina Maria ia „foc”, începe să țipe și să acuze pe primul ministru că „și-a vândut sufletul dușmanului”, că e înțeleș cu el și că deabia așteaptă să-i spună ce crede ea „despre el”. După care, orbită de patimă și de dragostea patologică ce i-o purta dezertorului Carol, notează că ea este „mamă până în vârful unghiilor”, că îi este totuna cum o va judeca lumea - „leoaică sau cloșcă bătrână”. Pentru ea, regina, în acea clipă, nu mai conta nimic, nici țara, nici legi, nici morala, nici onoare; pentru mine, sublinia ea, văzând că fiul ei e în pericol de a-și pierde postura de moștenitor la tron, pentru „mine nu exista altceva decât *FIUL* meu”. Cuvântul *fiul* l-a scris cu majuscule regina; încă o dată subliniez extraordinara ei subiectivitate, egoismul cel mai deșănțat dovedit fără niciun echivoc de ea atunci când Carol, fiul său, era amenințat să piardă ceva, fie acel ceva un tron viitor. A continuat să urle că nu va permite nimănui, fie el și regele țării, să-i arunce fiul „la

o parte” fără a-i da posibilitatea de a-și răscumpăra „nechibzuința”. Dintr-o dată, confruntată cu alternativa unei pedepse serioase, reale, pe care fiul său, Carol, urma să o primească pentru gestul lui de înaltă trădare, în ochii reginei Maria dezertarea la inamic nu mai însemna decât un banal gest de „nechibzuință”. Recunoaște că în acele momente a trecut „nebunia” peste ea, iar regele și Știrbei, văzând „pentru o clipă cumplită” că e decisă să lupte cu înverșunare ca să-și salveze fiul, au dat înapoi. Ferdinand a început să „șovăie”, iar Barbu Știrbei îi declară reginei, împăciuitor, „că Marghiloman nu reprezintă întreaga țară”. Același Barbu Știrbei, om „calm” și care „nu-și pierde capul și nici cumpătul”, spune că în acel moment important e „să câștigăm timp”. Lui Al. Marghiloman i se va spune, de către rege, firește, că nu doar partidul său, conservator, are dreptul de a hotărî de unul singur „într-o chestiune atât de importantă”. Convorbirea dintre cei patru, rege, regină, Ballif și Barbu Știrbei, avea loc în prima parte a zilei de 20 septembrie 1918, stil nou, zi în care, după cum am notat mai sus, Ferdinand s-a întâlnit, după amiază, cu Al. Marghiloman. Acum înțelegem bine de ce în fața insistențelor primului ministru ca regele să ia o decizie în ce-l privește pe Carol acesta a cerut timp de „reflexiune” (20 septembrie 1918). Același Barbu Știrbei dezvăluie ce pași trebuiau urmați în vederea rezolvării crizei politico-militare provocată de fuga lui Carol la Odessa. Regele, în fața pretențiilor, insistențelor lui Alexandru Marghiloman, îi va declara acestuia că voiește să consulte pe Ion I. C. Brătianu, Al. Averescu și alți „oameni aflați în poziții de conducere în țară”, în timpul acestor consultări dintre rege și cei mai importanți oameni politici, regina „va merge să stea de vorbă cu fiul ei”.

În timp ce Barbu Știrbei identificase soluția temporară, ideală în „cazul Carol”, regina Maria mărturisește că era cuprinsă de „un potop copleșitor, distrugător - mă simțeam ca *un demon* (subl. ns.), simțeam că, dacă l-aș fi avut pe Marghiloman în față, i-aș fi aruncat în cap toată suferința mea adunată, toată urâtenia hidoasă și lașă a politicienilor MEI români, a tuturor oamenilor care au decizia în mâini în general și care condamnă un băiat pentru prima lui greșală, fără să-i dea ocazia de a se îndrepta, de parcă n-ar avea fiecare dintre ei o duzină de asemenea abateri pe conștiință”.

Nu e cazul să subliniez cât de pătimasă și lipsită de orice urmă de simț al dreptății se dovedește regina Maria în diatriba de mai sus. Cuvintele ei spun totul, cât era de lipsită de simțul măsurii și de o judecată dreaptă.

Nu pot, însă, să trec mai departe fără a observa că „băiatul”, de care vorbea regina Maria, nu era *chiar băiat de vreme ce tocmai împlinea peste o lună de la acea dată 25 de ani. Și că „prima lui greșală”, a „băiatului”, desigur, nu era una nevinovată, mărunță, oarecare, ci, ceea ce atunci și întotdeauna, se va numi dezertare la inamic, înaltă trădare* (subl. aut).

Apoi, acuzațiile aduse de pătimașa mamă-regină politicienilor români cum că fiecare dintre ei ar avea „abateri pe conștiință” identice, și că n-ar fi trebuit să-l judece pe Carol, constat, iarăși, că regina Maria minimalizează fapta fiului său, aruncând-o în derizoriu, așezând-o în rândul „abaterilor de conștiință”. Dezertarea pe timp de război, când dușmanul ținea sub ocupație două treimi din teritoriul țării, travestirea în uniformă străină, statul la masă cu oamenii dușmanului, toasturile ridicate de iubitul ei Carol în timpul cinei cu generalul Zeidler, la Cetatea Albă, pe 27

august 1918, pentru regina Maria nu reprezentau decât delikte minore, ușor de trecut cu vederea și iertate cu îngăduință. Din cele notate de regină cu privire la „cazul Carol”, nu mai am niciun semn de întrebare că în tragedia care a lovit familia ei și țara, în toamna anului 1918, vina nu aparține doar fiul ei. Dacă Carol era ceea ce dovedea din plin că este, un individ iresponsabil, egoist, megaloman și narcisiac, dacă a ajuns să dezerteze cu atâta ușurință, fără a se simți o clipă vinovat, în spatele acestei creaturi posedate, patologice, se afla mama sa, regina Maria. Ea l-a crescut cum l-a crescut, nu Carol I sau Ferdinand, cum are obrăznicia uneori de a arunca vina pe alții, atunci când „răul”, ca să o citez chiar pe ea, pătrunsese adânc în familia ei. Și a țării, conchid eu, după cum vom vedea în cuprinsul acestei cărți.

Așa că, dându-și seama că intervenția lui Barbu Știrbei în controversele dintre rege și ea a determinat la soțul ei o schimbare de atitudine în privința pedepsirii lui Carol, regina acceptă repede ideea ca Ferdinand „să vorbească singur cu premierul”. Avea, după ce criza de „nebunie” îi trecuse, „destulă chibzuință cât să-mi dau seama că nu trebuie rostite cuvinte irevocabile”, cât încă nu-i „totul pierdut”. Avea în vedere pornirea ei sălbatică contra primului ministru Alexandru Marghiloman, ce tocmai spusese lui Barbu Știrbei că guvernul condus de el îl consideră pe prințul Carol nedemn de a mai rămâne moștenitor al tronului. Mărturisește, mai departe, că i-a trebuit o uriașă efortare să se stăpânească, să „nu mă ridic ca o tigroaică și să nu mă duc să mă lupt cu el”. Cu Alexandru Marghiloman, desigur. Ca urmare, „pentru binele regelui”, notează ea cu un cinism greu de suportat, a ieșit „din încăpere”, lăsându-i pe cei trei bărbați să găsească o soluție pozitivă „cazului Carol”,

așa cum dorea ea. Evenimentele zilei de 20 septembrie, stil nou, erau departe de a se fi sfârșit. Ieșind din încăperea unde-și lăsase soțul, regina stă singură, într-o „cameră aproape goală”, își culcă capul pe masă, având senzația „pentru o clipă oribilă” că înnebunește „de furie, iubire și ură”. Starea de furie i se domolește, înțelege că

În viața ei „e o criză cumplită”, și că, dacă în lume „sânt multi lași”, ea nu se va da bătută. Crede cu toată ființa în puterea ei „de a învinge”. *Ea nu era Lașă!* Dar fiul ei, Carol? Era?

Îl cheamă „pe Barbu”, să i-l trimită la ea pe Nicoleanu, „prefectul de poliție” care i-a fost totdeauna „prieten” fiind lipsit de orice „motivație politică anume”. De ce l-a chemat pe prefectul de poliție la ea nu pot să înțeleg, cum nu pot să-mi dau seama de ce regina i-a spus respectivului polițist că are de gând să lupte pentru fiul ei „cât mă vor ține inima, mintea și sufletul”, chiar dacă înțelege bine „în ce situație teribilă ne-a pus, pe noi și pe el însuși, prin acțiunea lui imposibil de justificat”. După ce numise fapta lui Carol „nechibzuită”, iat-o folosind, premeditat, încă un eufemism pentru *trădare*, dezertare: „acțiunea lui...”. Carol nu dezertase, ci comisese o „acțiune”.

După prefectul de poliție Nicoleanu, personaj pe care îl vom întâlni jucând rol de seamă în zilele „restaurației glorioase” din primele zile din iunie 1930, regina Maria e vizitată de E. Ballif, omul ce-l readusese în țară pe dezertor. Singură fiind, căci Ballif aștepta de ore bune să se întâlnească cu regina între patru ochi, acesta i-a dat „o scrisoare de la Carol”, ce-l rugase să i-o „înmâneze fără martori”. Primește scrisoarea, are senzația că inima i-a luat-o razna, că-i gata să leșine de emoție. Scrisoarea de la Carol a fost pentru ea „ca o ușurare în mijlocul furtunii de sentimente din mine”.

După ce citește scrisoarea de la Carol o rezumă în *Jurnal*. Aflăm că iubitul ei fiu îi scrisese reginei „că are un plan formidabil pentru a ajunge pe frontul francez”. Odată ajuns în Franța, fabula fără teamă de ridicol Carol, avea de gând „să se pună în fruntea transilvănenilor români și astfel să formeze un front militar-politic pentru România”. Îi mai scria mamei, iubitul și adoratul prinț, că e conștient că-și „riscă titlul”, nu crede că va mai reveni în țară, fapt pentru care a ținut să „o ia cu el pe femeia iubită”. Nu i-a spus nimic ei, mamei, din cauză că reușita planului său depindea de „păstrarea secretului”. Dacă se afla ce intenții are, nu se mai putea duce pe front, „la aliații francezi”. Declara reginei că i-a fost „cea mai bună prietenă”, singura persoană în care poate avea încredere, singura ființă care îl „poate înțelege”. Când a plecat nu i-a lăsat niciun mesaj, nota Maria în *Jurnal*, deoarece ei nu-i „poate scrie decât Adevărul”. Că nu putea să spună înainte de a pleca, el, Carol, „Adevărul”, căci și-ar fi pus în pericol realizarea marelui plan...

Scrisoarea lui Carol, așa cum deslușim din *Jurnal*, a aruncat-o pe regină într-o dilemă. Să creadă sau să nu creadă în cele scrise de fiul ei? Nu are puterea de a-i înțelege motivațiile fugii lui Carol, deși orbită total de iubirea ce i-o purta, se îndoiește că poate considera gestul său „nebunesc” drept un „act de patriotism rău înțeles” de alții... E convinsă că spusele lui Carol sunt niște sofisme de proastă calitate, neputând adăuga unul lângă altul „un act de patriotism” cu fuga din țară „cu o pasiune pentru o fată care în mod sigur nu merita toate acestea”. Presupune greșit că fuga lui Carol ar fi avut originile în nu știu „ce influență” ce l-ar fi luat în stăpânire „în ultima vreme”. Nu mai e cazul să subliniez cât de greșită era bănuiala reginei Maria, încercând să

caute explicații privind dezertarea lui Carol pe care o punea pe seama unor influențe nefaste. Nici în ruptul capului nu ar fi recunoscut regina că fiul ei e un caz ce ținea de patologie. Și că vina ei în „zidirea” unui asemenea om este una majoră. Și că fiul ei Carol era nu „viteaz”, „harnic”, „destoinic”, ci laș, egoist, capricios, obsedat doar de sine, lăudăros, paranoic, leneș. O creatură infamă indiferent din ce postură a-i analiza-o sau a-i privi-o.

Dezertorul Carol este adus în țară

Întâlnirea dintre mamă și fiu fusese aranjată, pregătită de Ernest Ballif. Maria stă de vorbă, în seara aceleiași zile de 20 septembrie 1918, cu Ferdinand, convenind să meargă doar ea să se întâlnească cu Dezertorul. În după amiaza aceleiași zile, regele îl primise pe Al. Marghiloman în audiență. Am sintetizat cele ce-au discutat cei doi oameni de stat privind „cazul Carol”, observând că ei se aflau pe poziții radical opuse. Primul ministru insistase ca prințul să fie dezmoștenit, iar regele a răspuns cerând timp de „reflexiune”. Este evident pentru oricine că asupra regelui Ferdinand Maria a exercitat o presiune puternică, constantă pentru a-l determina să accepte „iertarea lui Carol de odioasa faptă”. „Timpul” solicitat de regele Ferdinand lui Al. Marghiloman era urmarea sfatului dat de Barbu Știrbei: în situația dată, cu opinia publică scandalizată de fapta lui Carol, sfătuia pe rege acesta, cu un guvern decis să aplice legile țării spre a-l pedepsi pe dezertor, „important” era ca familia regală să câștige timp. Tot Știrbei găsi pretextul cum că „chestiunea Carol” era prea importantă pentru țară pentru a fi lăsată a fi rezolvată doar de guvern. Să fie consultați toți oamenii cu funcții de conducere înaltă... E limpede că legile statului român, în acea vreme, nu aveau efect, nu erau valabile, pentru membrii familiei regale. Din acea zi de 20 septembrie 1918 s-a pornit pe drumul iertării dezertorului, și absolvirii lui de o faptă îngrozitoare, dându-i-se în acest sens o pedeapsă absolut ridicolă, scandaloasă: 75 de zile de „arest” la o mănăstire. Adică, un concediu lung și binemeritat la munte.

Așadar, în seara zilei de 20 septembrie 1918, regina Maria pleacă să-și întâlnească fiul, undeva, în gara

Cristești, nu departe de Ungheni. Maria nu-i spusese nimic regelui de scrisoarea primită de la Carol, încă o dovadă cât de mult îl disprețuia ea pe Ferdinand, notând că „preferam să-i povestesc mai târziu”, decât să-i arate scrisoarea. După ce au hotărât cum să acționeze, regina pleacă de la Ferdinand, din palatul de pe strada Lăpușneanu, ducându-se la ea acasă, în palatul Cantacuzino-Cozadini din Copou, unde locuise în timpul celor doi ani de refugiu (1916 - 1918). Aici, notează ea, ca o „ironie a sorții”, Elena Mavrodi și Irina Procopiu, doamnele ei de onoare, îi pregătiseră „apartamentul lui Carol”, celelalte camere fiind „date peste cap”. Simte că durerea sufletească o doboară, dar strânge „din dinți” zicându-și că este „o proastă”. Se îmbărbătează, alungând imaginea fiului iubit, șoptindu-și că în asemenea „momente” asemenea „lucruri nu au nici o importanță”. Suferința ei sufletească era așa de mare încât nu mai conta unde doarme. Observă că doamnele ei de onoare, E. Mavrodi și I. Procopiu, au privit-o cu „chipuri trase și speriate”. E și mai mult chinuită când le vede „expresiile de milă și oroare”. De „milă” față de ea, desigur, și de „oroare” pentru fapta degradantă, incalificabilă a fiului ei, Carol. Le înștiințează pe cele două doamne că chiar în acea seară va merge să se întâlnească „cu Carol”. O va lua cu sine, în mașină, pe Elena Mavrodi, împreună cu E. Ballif. De ce nu a avut curajul regina să străbată „orașul” cu automobilul, singură, pot să bănuiesc, dar nu să înțeleg. Îi era frică ca nu cumva populația lașului, recunoscând-o, să huiduiască? Să arunce cu pietre în ea? Oricum, gestul ei vorbește de la sine. Îi era frică de reacția opiniei publice, furioasă pe Carol ce dezertase la inamic. Îi spuse Elenei Mavrodi că o va trimite „înapoi cu automobilul lui Ballif, ca să pot fi singură cu Carol”.

În drum spre Cristești, deși chinuită de durere sufletească, constată că seara „e minunată”. Luna era la apogeu, pacea domnea peste „câmpuri”, în total contrast cu „frământarea emoțiilor mele”. Pe drum, în mașină, n-a vorbit decât „foarte puțin” cu Ballif. Acesta îi e „loial” desăvârșit, dar nu era omul care să-i „ofere consolare”, fiind aspru, „dur ca piatra”. Observ că în drama declanșată de fiul ei, ea în loc de a se simți complice, cum și era, se considera victimă. Din acest motiv dorea să fie consolată, să i se plângă pe umăr, să i se spună cât de mult suferă... Suferința provocată de gestul dezonorant al lui Carol, ea n-o merita, nu i se cuvenea... Îndură cu stoicism tăcerea din mașină. Ajungând „mai sus din gara din Cristești”, simte că inima o ia razna. Gara nu era luminată, ei n-au „felinare” cu ei, însă lumina lunii, măreață, strălucitoare, îi ajută în drumul lor. Când se oprește constată că are „în față” un peisaj grandios, vast, „mlaștini și trestii”, peste care domnea „o lumină aproape mistică”. Când oprește automobilul, care automobil era al lui E. Ballif, dă ordin șoferului să se îndepărteze, îl roagă pe Ballif să rămână ceva mai departe, rămânând singură. Avea „inima tulburată”, dar nu de frumusețea „cerului de vară”, ci de iminenta întâlnire cu obiectul dragostei sale nemărginite, Carol... În sfârșit, lângă ea sosește fiul său, așa „cum cerusem să vină”. Adică singur. I se pare „palid”, „palid și agitat”, dar ochii lui i se păreau, nu i se păreau, ci „erau cinstiți”. Carol o privea direct în ochi, ca și cum ar fi știut că indiferent de fapta sa dezonorantă, îngrozitoare, Maria îl va înțelege, i-o va scuza, îl va ierta. Știa bine cât de mult îl iubește, cunoștea puterea ei de a influența orice factor de conducere și decizie, anticipa că nu i se va întâmpla nimic grav. Au stat, mamă și fiu, în acea seară magnifică din 20 septembrie 1918, „mână în

mână”, mult, foarte mult. Maria l-a rugat să-i povestească toate câte a făcut, cum și de ce a făcut. După ce-și ascultă fiul zeci de minute, ascultându-i fascinată „povestea lui incoerentă”, „absurdă”, dar „înduioșătoare”, a înțeles *marele adevăr* (subl. ns. - G. M.). Fiul său nu a înfăptuit nimic grav, el a rămas același Carol grandios, frumos ca un tânăr zeu, înzestrat cu marile calități pe care i le știa atât de bine, și pe care *calități* le-a pus în valoare în anii războiului.

Iată *adevărul* (subl. ns. - G. M.) ce i s-a revelat ca pe un drum al Damascului sui generis, reginei Maria. Carol „a căzut victimă credinței lui în ceilalți, onestității și încrederii lui, pe care a dat-o unora care nu o meritau deloc - și totuși credea încă pe deplin în cei care-l ademeniseră pe un drum greșit”. Încă o dată sunt nevoit să subliniez grava carență de judecată a Mariei asupra fiului ei. După Maria, Carol e curat, neprihănit, onest, credul, e adevărat, dar din prea multă cinste. El n-a dezertat de la comandă. Nu. Carol al ei a fost condus pe „un drum greșit” de „ceilalți” care l-au corupt să fugă. După „nehibzuita” „acțiune”, dezertării fiului ei, Maria îi găsește un nou eufemism: „pas greșit”, pas de care el, Carol, nu e deloc vinovat, nici responsabil. Orice se putea spune despre fapta dezonorantă a lui Carol, pe care el a premeditat-o așa de mult timp, i se puteau găsi orice scuze de către mama sa, regina, cum, de altfel, le-a și găsit, dar, ca din autorul unei fapte de o gravitate extremă să facă o *victimă* (subl. ns.) inocentă nu putea să creadă nimeni. În lunga confesiune către mamă, Carol mărturisește că o iubește pe Zizi; crede în iubirea ei „pentru el”. Ea, Zizi, spunea Carol mamei, s-a sacrificat „pentru el”. El a făcut un plan măreț, voia să plece și să devină erou pentru țară. Dacă intențiile sale nu s-au concretizat, de vină nu-i el, ci „oamenii care

probabil l-au trădat”. Regina nu oferă niciun nume care l-ar fi trădat pe Carol. Dar e impresionată de confesiunea fiului, îndeosebi că o fixa, în noaptea luminată de o lună sfântă, „cu ochi mari, deznădăjduit! și plini de încredere”. Carol al ei o „implora” și o ruga din tot sufletul să-l „înțeleg”.

Nu pot continua dacă nu constat degradanta postură în care se pune regina Maria, în ochii posterității, desigur, încercând de a îmbrobodi cititorul, că ea, „naiva”, „ingenua”, l-a crezut din toată inima pe Carol, în logoreea lui bolnavă, justificativă din acea noapte.

Am să susțin, fără niciun semn că n-aș fi sigur pe ceea ce afirm, că, în „cazul Carol”, avem de-a face nu doar cu un vinovat, ci cu doi: mamă și fiu.

În continuare, regina notează pledoaria lui Carol către ea, în care o roagă, în calitate de „cea mai bună prietenă”, să-l înțeleagă încă o dată, așa cum l-a înțeles „întotdeauna”. Își înțelege fiul mai bine ca oricine, îl iartă de fapta sa gravă, notând că ei i-a fost dat să înțeleagă pe toți. Să nu condamne pe nimeni, dar să îndure „rătăcirile tuturor”.

Ce s-o fi petrecut în sufletul său, când Carol tot vorbea și se tot disculpa, nerecunoscându-și nicio vină în cele întâmplate, nu pot să știu. Dar, presupun că a intuit cu agerimea minții ei strălucite că fiul său e tarat iremediabil, că nu va fi niciodată un om așa cum l-ar fi dorit ea.

Și atunci, își ascunde fața în mâini și a plâns îndelung. Lacrimile îi domolesc durerea, iar, în „cazul Carol”, un gând nou, necunoscut se ivi din adâncul sufletului ei tulburat. Gândea regina, doar gândea, n-ar fi fost mai bună o pedeapsă aspră și „un bici” decât înțelegerea și iertarea? Iată soluția! Dar mai departe de

gând chinuita mamă regină n-a trecut. Iubirea pentru fiu va întuneca definitiv judecata ei asupra lui Carol. Nu putea rupe lanțul ce-o lega de el și o făcea slabă și neputincioasă, iertând tot ceea ce făcea sau ar fi făcut.

Deși îi dăduse de înțeles lui Carol, că ea, ca mamă iubitoare, îl înțelege, îi acceptă motivațiile, justificările, regina notează că gestul fiului său a lovit-o direct în inimă, mult mai rău „decât dușmanul”. Ii reproșează că atunci când trebuia să stea neclintit lângă ea „pavază și apărător”, drept și neclintit, a lovit-o în însăși centrul ființei sale. Insistențele lui Carol, ca ea să-l ierte și să-l înțeleagă, au determinat-o pe regină să plângă de mai multe ori. A încercat să-l convingă pe Carol să accepte o despărțire temporară de Zizi Lambrino, până ce țara se „va ridica din necazuri”. Să aibă răbdare, să-și „ispășească” pedeapsa „pe care vrea să i-o impună tatăl”, iar după, la sfârșitul războiului, „încă o mai iubește, iar ea încă îl mai iubește”, n-are decât „să rămână cu ea și să-și sacrifice poziția de dragul ei”. După război, dacă va alege să rămână cu Zizi, poate să o facă. Atunci lumea va înțelege că el, Carol, a făcut pentru femeia ce-o iubea „un sacrificiu”, pe când „acum”, adică la vreme de război „fuga lui e o dezertare”. Vorbele ei l-au „zguduit” pe fiul său, dar pentru moment. Cum se vor despărți, cum Carol va reîntra sub influența „ei”, pe mâinile „ei”. Prin „vine”, notează regina, nu „vene”, îi curge „iubirea” față de Zizi, care „iubire”, crede el, „o simte și ea”!

Se desparte de fiul său, lăsându-l să se reîntoarcă „la femeia care-l distruge”, cu sufletul greu, întunecat. La mașină îl găsește pe E. Ballif căruia-i spune de mai multe ori în *Jurnal „Teribilul”*, iar în acea „noapte vastă de vară” îl numește „omul aspru”, vorbind cu el despre necazurile ei cu Carol, rugându-l să o „ajute”. Despre ce fel de ajutor aștepta să primească de la E. Ballif, nu ne

mărturisește. E. Ballif răspunde monosilabic încercărilor ei de a lega o conversație, fapt care o descurajează. Se mânie că nu găsește înțelegere la aghiotantul ei, zicându-i că-i vine să-și ia lumea în cap „cu fiul meu și să las țara să se ducă de râpă fără să fac cel mai mic efort pentru a-mi ajuta poporul suferind”. Răceala de gheață a lui E. Ballif o nemulțumește atât de tare, încât pe drumul de la Cristești la Iași, regina Maria rămâne tăcută, sub lumina unei nopți de o „frumusețe intimidantă”. Nu știu dacă vorbele reginei spuse la o mânie și o supărare așa de mari exprimau gândul ei întreg cum că fără ea țara și poporul s-ar fi prăbușit. Constat însă, că se așeza pe ea, doar pe ea în centrul lumii românești, a cărei existență, ne spune ea cu un orgoliu deplasat, depinde doar de voința ei. Armata? Poporul? Regele? Guvernul? Ion I. C. Brătianu, Marii luptători pentru Unire din Basarabia, Bucovina, Transilvania? Nimic. Nimeni nu valorează ceva în destinul națiunii care era pe cale tocmai la acea vreme să-și îplinească Unitatea, mai mult decât ea, regina Maria. O asemenea gândire dovedește un *EGO* supradimensionat în exces cu certe valențe megalomanice. Evident, îi înțeleg durerea ei insuportabilă ce i-o provocase iubitul ei „*prinț-minune*”. Deznădejdea ei fără leac venea din înșelarea cruntă a așteptărilor sale în ceea ce-l privea pe Carol, pentru a cărui viață își pusese speranțe mari. Îl vedea pe tronul României Mari, în toată splendoarea frumuseții, măreției sale, de tânăr frumos, înalt, deștept, și înțelept, având alături drept regină o prințesă fermecătoare, frumoasă așa cum era ea.

În loc ca visul ei să fi fost împlinit, după ce „Nando” al ei ar fi murit, îi este dat să-l vadă pe iubitul său fiu și prinț, fugind cu o femeie oarecare, nu frumoasă, nu

celebră, nu din familie regală, căsătorindu-se. Cu ocazia istoricei întâlniri dintre Maria și Carol din gara Cristești (Ungheni), de la 20 septembrie 1918, constat că regina renunță la a mai folosi eufemisme prin care să desemneze fapta lui Carol, spunându-i fără echivoc pe nume: dezertare. Convorbirea, lunga convorbire cu Carol, a dat de înțeles reginei Maria că „răul” intrase în fiul ei iremediabil. Că el nu înțelegea gravitatea faptei sale, că nu era conștient de responsabilitățile ce le avea, și că nu va renunța în ruptul capului la Zizi Lambrino. Persistența fiului în a-și continua aventura cu o femeie pe care ca o disprețuia, mai mult, o ura profund, a pus-o la pământ. Înțelesese că risipise în vânt atâtea vorbe și sfaturi la întâlnirea din noapte. Că fiul său va face și mai departe nu ceea ce-i cerea responsabilitățile de moștenitor al tronului Țării, ci doar ceea ce el dorea.

Drept care, când ajunse la Iași, târziu după miezul nopții zilei de 21 septembrie 1918, starea reginei Maria era una de disperare neagră. Zicea ea în *Jurnal*, că nu mai avea puterea de „a trăi”, fiind pe punctul de a capitula. Ajunge în camera unde stătuse Carol din palatul Cantacuzino din Iași, se așează pe pat, stând cu ochii pierduți în gol, cu „mâinile în poală”, fiind cuprinsă de durere și disperare. Starea de chin sufletească îi era accentuată de melodia ce intra „pe ferestrele larg deschise”, ce venea de la „niște țigani” ce cântau „în tonuri patetice, *La Paloma*, melodia pe care se spune că a fost executat împăratul Mexicului”. Regina făcea trimitere la Maximilian, împăratul Mexicului, instalat pe tron de Franța lui Napoleon al III-lea (1852 - 1870), la 1868. Cântecele țăganilor îi se păru „grotesc”, căci în vreme ce ea suporta „o nenorocire monstruoasă”, alți oameni-s veseli, „stau la masă și se veselesc”. Lor nu le păsa, nota ea frustrată, că ea era „mama unui fiu care

și-a aruncat în vânt șansele”, călcând în picioare părinții și Țara, doar ca să-i fie lui bine. Deși era foarte târziu, trimite vorbă după Barbu Știrbei, căruia-i spune să se ducă la Ferdinand să-i comunice că nu are putere de a sta de vorbă cu el „în starea aceea”. Nu avea să-l viziteze pe rege spre a-i comunica ce discutase cu Carol deoarece era „la capătul puterilor”.

Încheie lunga însemnare, notând cu sarcasm și durere că ea va dormi „în camera lui Carol, înconjurată de lucrurile lui Carol”. Încă o dovadă că fiul ei, Carol, era pentru ea o obsesie mai presus de fire.

Regina Maria despre dezertarea lui Carol (II)

A doua zi, regele se duce pe Copou la regina Maria, dimineața, „foarte devreme”, pentru a afla ce vorbise cu Carol. Hotărâsc de comun acord ca ea, regina, să se ducă din nou, în dimineața acelei zile, la Cristești să vorbească cu Carol. De asemenea, au stabilit ca „doamna Mavrodi” să se ducă să vorbească cu Zizi Lambrino. Ferdinand și Maria au decis să-i despartă pe cei doi cu toată împotrivirea lor. Regele pleacă, după ce se întâlnește cu regina, la Roman „să decoreze niște ofițeri”, iar regina își anunță copiii rămași la Bicz, telegrafiindu-le, că nu poate reveni în acea zi la ei. Pleacă la Cristești tot cu mașina lui E. Ballif, oprindu-se în același loc unde fusese seara trecută. Avea o stare foarte proastă, notând că o „durea sufletul”, și că era „dezgustată până în inimă”. De ce o durea sufletul știm, dar de ce și de cine era „dezgustată” nu ne mărturisește. A înțeles ea bine ce fel de „băiat” era Carol, cum la fel de bine aprecia fapta lui degradantă. Unei femei atât de mândră ca regina Maria, desigur că îi venea foarte greu, în postura în care o pusese fuga și dezertarea lui Carol, să roage pe primul ministru, pe un om politic sau pe altul, chiar pe însuși soțul său, Ferdinand, ca fiul său să nu fie pedepsit conform legislației militare românești. Se simțea mai mult decât umilită să ducă o luptă cu oameni mai prejos de ea, pe unii chiar disprețuindu-i, în vederea salvării lui Carol. De aici dezgustul ei adânc și durerea sufletească permanentă ce-o simțea de când aflase fapta fiului său.

La a doua întâlnire cu Carol, tot la Cristești, pe 21 septembrie, stil nou, 8 septembrie, stil vechi, 1918, regina Maria îl găsește „bolnav, tras la față, îngrijorat, înduioșător”. Îl găsește maleabil, supus, dornic de

colaborare, gata să vină în întâmpinarea dorințelor ei. Cu intuiția ei de mamă iubitoare își dă seama că fiul său a căzut în capcana unei femei perfide, malefice. E mai mult decât convinsă că Zizi Lambrino „nu îl iubește cu adevărat” pe Carol. Era, după regina Maria, o escroacă sentimentală ce profită de „simplitatea” și de „sentimentele” băiatului său, urmărind să-i „distrugă viața” lui Carol. Carol, însă, nu vede ca dânsa lucrurile, adică ca ea, regina, e convins că dacă el o iubește pe Zizi, și ea, de asemenea, îl răsplătește cu iubirea sa.

La această întâlnire, regina îi comunică lui Carol că tatăl său, regele, îi va da o „pedeapsă” de 75 de zile de „arest” pentru fapta comisă. Desigur, considerăm că „pedeapsa” de care vorbea Maria fusese hotărâtă de ea mai degrabă decât de rege, și că era „pedeapsă” doar cu numele în raport cu excepționala gravitate a faptei lui Carol. Carol a luat cunoștință de pedeapsa ce o va primi „în liniște”. Dar îi spune mamei sale că, din acel moment, nu va mai putea „ocupa vreo poziție în țară”, și că „prestigiul lui” s-a pierdut „pentru totdeauna”. Regina îl contrazice cu voce aspră, fulgerându-l cu privirea, zicându-i că ceea ce crede el e o prostie. „Greșelile” în viață pot fi îndreptate, dând exemplul ei pe ea, când, în tinerețe intrând într-o „încurcătură” lumea a dorit să o distrugă. Nu dă niciun indiciu la ce „încurcătură” se referea ea, dar nu am îndoieli că făcea referire la unul, *la doar unul* dintre episoadele ei de femeie adulterină. Care o fi fost acesta nu are rost să insistăm.

A suportat cu stoicism, îl consilia ea pe Carol, oprobiul public, a suferit și a plâns „cu lacrimi de sânge”, m-am crezut definitiv părăsită de Dumnezeu, dar nu s-a dat învinsă.

Iată că „acum” lumea întreagă „mă admiră”, au nevoie și încredere în mine, mă respectă căci am devenit

„o forță” în țara mea, îi spuse ea lui Carol. Mărturisește că nu a vrut să fie „aspră” cu Carol, la această a doua întâlnire. N-a spus o vorbă rea despre Zizi, căci a înțeles că fiul ei dacă i-ar fi „insultat iubirea”, ar fi devenit ostil, refractar intențiilor sale. Ca o femeie cu experiență de viață, regina Maria îi spuse fiului că „o iubire nu durează întotdeauna o viață”. Cândva, mai zise ea, el, Carol, ar putea să înțeleagă că „a sacrificat prea multe pentru o tovarășă de viață”. Conștientizează mai adânc ca oricând, regina Maria, că fiul ei, prin fapta lui gravă, i-a pus în mare „încurcătură”, pe ea și pe Ferdinand, „cu țară cu tot”. Totuși, nu ezită că va face *orice* ca să-și salveze fiul. Revenind la Iași, după întâlnirea cu Carol, regina Maria observă că „Nando e gata de luptă” cu cei care vor capul lui Carol. La întâlnirile avute cu „oameni politici”, regele a văzut că Al. Averescu și Mihai Cantacuzino „vor să-i fie luate lui Carol imediat toate drepturile”, deși promiseseră că-l vor susține pe rege „în orice rezolvare ar alege”. O mângâie însă faptul că „Brătianu” a declarat că va face tot ce e posibil „de a-l salva pe băiat”. Prin „orice mijloace”, conchide regina că ar fi zis Ion I. C. Brătianu, iar noi știm din *Memoriile* lui I. G. Duca că argumentul decisiv folosit de Ion I. C. Brătianu în „salvarea” lui Carol era de ordin național și *dinastic*. Când regele se întâlnește cu oamenii din guvern în vederea impunerii soluției dată de el dezertării fiului său, și regina Maria, pe de altă parte, are întâlniri cu personalități de frunte, tot în același scop.

Astfel, primește pe N. Iorga și pe Gheorghe Munteanu-Murgoci, „prietenui lui Carol”. Ultimului regina îi împrumută automobilul ca să se ducă să se „întâlnească cu Carol”. Discută spre seară și cu B. Știrbei, „care ne-a ajutat peste tot unde a putut”. La cină, pe care o ia cu „Nando, la el acasă”, adică la

palatul lui Cuza Vodă de pe strada Lăpuşneanu, află că mâine „se întâlneşte cu generali”, când, crede ea, „se va pecetlui soarta lui Carol”. Observă că soţul său, deşi pare „doborât”, şi-a păstrat curajul luptei considerând că lovitura dată şi lui de Carol fiind „teribilă în toate privinţele”.

După cina cu regele, regina revine în palatul de pe Copou, unde, spre miezul nopţii, Murgoci îi dă raportul după întâlnirea cu Carol. Aşa află regina că la întâlnirea lui Murgoci cu Carol acesta n-a venit singur, n-a vrut „să discute între patru ochi” cu dânsul, ci şi-a ținut „fata alături de el tot timpul”, Zizi fiind de faţă „la toate discuţiile”.

Gh. Murgoci îi spuse reginei că are impresia că fiul ei o iubeşte cu adevărat pe Zizi, dar că Zizi e încântată că „trăieşte pur şi simplu o aventură fascinantă şi palpitantă”.

Ziua următoare, 9/22 septembrie 1918, regina Maria o apreciază a fi „cumplită”, ziua când s-a hotărât „soarta bietului meu Carol”. Observ, încă o dată, tonul compătimitor al reginei Maria, mila, înduioşarea arătate fiului său, îndeosebi după cele două întâlniri din gara Cristeşti. Este impresionată mai mult de faptul că „băiatul” ei e „slăbit”, „tras la faţă”, „livid”, „înşelat” în buna lui credinţă, „trădat” de „ceilalţi”, escrocat sentimental de Zizi. Despre fapta sa, deşi uneori o numeşte „dezertare”, despre responsabilitatea lui în actul infam, de Carol nu suflă o vorbă. Când Carol îi declară că, după ceea ce a făcut el, nu mai crede că poate avea vreun viitor în România, ea sare ca arsă, dând ca exemplu viaţa ei, folosind eufemisme ordinare în locul adevărului frust, ridicându-i moralul. Orice greşală, zicea regina lui Carol, se iartă; se poate şterge. Chiar şi înalta trădare?, întreb eu, retoric şi inutil, după

ce știm bine ce simulacru de pedeapsă a stabilit ea însăși să fie dată fiului dezertor. Căci nu regele Ferdinand a hotărât cele 75 de zile de așa-zis „arest” lui Carol, ci însăși regina Maria. Din ziua când Maria a făcut criza de isterie, o criză, după cum ea însăși recunoaște, foarte aproape de nebunie, fac trimitere la scena la care au fost de față regele, Ballif și Barbu Știrbei, orice încercare de a-i aplica dezertorului responsabil Carol o pedeapsă *reală*, conform legilor militare ale statului român, fusese blocată de ea cu violență. Guvernul condus de Al. Marghiloman, cât și generalul Al. Averescu erau decizi să soluționeze „cazul Carol” radical. Dezmoștenire, Curtea Marțială și tot ce mai urma.

Însăși criza de nebunie isterică a reginei Maria la întâlnirea cu cei trei bărbați s-a produs ca urmare a intențiilor guvernului Marghiloman de a-l pedepsi pe Carol. E clar că pentru fiul lui Ferdinand și al Mariei, în acei ani, legile statului român nu mai funcționau, așa cum n-au funcționat, de altfel, pe toată perioada cât individul a mai trăit în România (1918 - 1925; 1930 - 1940). Deci, salvarea lui Carol, în 1918, se datorează exclusiv intervențiilor repetate ale reginei Maria și nimănui altcuiva. Cu puține excepții, toți factorii de decizie și conducere în statul român au conlucrat pentru a salva dezertorul, în ciuda voinței majorității poporului român care dorea pedepsirea fugarului dezertor în funcție de gravitatea faptei și conform prevederilor legale. Însăși regina Maria știa bine că opinia publică românească era „înverșunată față de el”, având „curajul”, (eu îi zic cinismul), de a i se împotrivi. Sfidarea opiniei publice, în primul rând, de către regina Maria, în „cazul Carol”, a fost un joc periculos pe care ca l-a câștigat. Într-o altă lume, cu actori politici responsabili

cu adevărat, toată mascarada provocată de dezertor s-ar fi încheiat cu izgonirea dinastiei respective de pe tron, sau cu un *regicid* aidoma celui din Rusia cu două luni în urmă. Salvarea lui Carol pentru regina Maria, în acea toamnă, devenise o chestiune de viață și de moarte. Iată ce nota ea în acest sens: „*Dar deocamdată opinia publică e înverșunată față de el și trebuie să avem curajul de a-i sta împotriva acesteia, deși până și prietenii buni vin să ne spună că, susținându-l, punem în primejdie întreaga dinastie. Se poate să fie adevărat, se poate să jucăm un joc periculos, dar eu, una, n-aș mai putea trăi cu mine însămi dacă n-aș încerca să-mi salvez fiul*”.

Renunțarea la a-și mai apăra fiul i se părea Mariei o capitulare rușinoasă, deși o recunoaște explicit, însuși Carol voia să fie îndepărtat din calitatea pe care o avea în sânul familiei regale. Carol nu voia să fie „salvat” cu prețul renunțării la Zizi Lambrino. Pentru el ar fi fost ideal să nu mai fie prinț moștenitor, dar să beneficieze pe mai departe de privilegiile oferite de acest statut, în primul rând cele financiare, pentru care făcuse o obsesie încă din copilărie.

Așadar, regina Maria va reuși să impună tuturor punctul său de vedere privind „pedepsirea” lui Carol, vorbind în stânga și dreapta, că iubitul ei „băiat-minune” trebuie să mai primească „o șansă”. Ei bine, i s-a făcut pe plac, dându-i-se lui Carol, care încă nu devenise al doilea, nu o șansă, ci mai multe. Căci, așa cum vom vedea pe parcursul acestei cărți, „prima greșală” de care vorbea regina în septembrie 1918, va fi urmată de multe altele și altele, spre paguba și nenorocirea statului român. Ziua de care vorbim acum, 22 septembrie 1918, i se păru grea reginei, deoarece, mărturisește ea, trebuie să convingă pe toată „lumea”, mai ales că „Nando” al ei se descurca „mai greu”. Ea

încă, notează fără să clipească, este o „luptătoare în momentele foarte grele”, spre deosebire de Ferdinand, sângele „strămoșilor luptători se trezește din negura istoriei...”.

Așadar, regina Maria se zbate, vorbește cu toată „lumea”, în acea zi, nota ea, era ziua în care regele avea consfătuirea cu generalii, ziua când Ferdinand „trebuie să le facă față generalilor”. În așteptarea întâlnirii, ea calculează ce șanse are soțul ei, continuând să vadă oameni importanți. E sigur pe A. Văitoianu care e „prieten”, la fel și pe C. Coandă care i se pare „tare ca o stâncă de încredere”. Se vede cu Murgoci, M. Cantacuzino, A. Văitoianu, C. Coandă, dându-le de înțeles tuturor „cât se poate de clar că regele are de gând să lupte”. Deci, ea, regina, vorbea și în numele regelui că nu doar ea, mama lui Carol, îl vrea salvat pe dezertor, ci chiar regele țării! Ziua de 9/22 septembrie 1918, care pentru Maria a fost „lungă și exasperantă”, devine și mai grea când generalul A. Văitoianu îi dă vestea grozavă. După ce îl întâlnise pe Al. Marghiloman, cum că „guvernul nu numai că are de gând să-i ceară lui Nando să-l dezmoștenească imediat pe Carol, fără să-i mai dea vreo șansă, ci vrea să insiste chiar acum asupra unei regențe pentru Nicky (în cazul în care i s-ar întâmpla o nenorocire lui Nando), ba mai mult, o regență străină, de nobili germani”. Ideea ca Nicolae să devină prințul moștenitor la tronul României i se păru reginei o „monstruoșitate”, o ticăloșie care, totuși, „s-a putut naște într-un creier de român”. E hotărâtă, mai hotărâtă ca oricând, notează ea, „să fim pregătiți să înfruntăm orice josnicie”. Iarăși constat că cum regina Maria dacă întâlnește opoziție, cum cineva se pune de-a curmezișul dorinței sale, cum acel cineva, fie el și prim ministru, devine ticălos, josnic, monstruos. Niciodată nu și-a pus

problema regina, în sufletul, în conștiința sa, că, apărând, salvând un individ acuzat de înaltă trădare, greșește, comite o josnicie, calcă morala în picioare, cât și legile Țării. Se vede că în mentalitatea ei credea că ei și familiei sale totul li se cuvine, nimeni să nu li se împotrivească orice ar fi făcut. Exact această mentalitate de ființă egolatră în exces o vom regăsi în toate faptele iubitului său fiu, Carol, când dezertorul va guverna despotic, mai mult ca un satrap, România Unită (1930 - 1940).

După ce regele Ferdinand încheie consfătuirea cu generalii, și după ce acesta îi povestește cum a decurs respectiva întâlnire, regina Maria notează în *Jurnal* că soțului ei „i-a fost tare greu”. Îl batjocorește cu ură pe generalul Alexandru Averescu, după ce află că acesta a vrut izgonirea lui Carol, degradarea sa militară și plata pe măsura faptei comise. Lui Al. Averescu, regina Maria nu-i spune pe nume, numindu-l „Eroul de la Mărășești”. Îl bârfește pe general, făcându-i morală, deși ea nu era deloc în postura de a critica pe cineva, îndeosebi dacă acel *cineva*, era marele învingător al bătăliei de la Mărăști (iulie 1917), notând că se dovedise imoral pentru că „divorțase de o soție cinstită și credincioasă cu care trăise treizeci de ani ca să se însoare cu o fată bătrână și bogată”. Batjocura ei se datora faptului că aflase că generalul Averescu se arătase „aspru față de băiat”, și că, influențat de Marghiloman, a susținut de „a se descotorosi de prințul moștenitor”. Faptul că Averescu a susținut pedepsirea *reală, adevărată* a lui Carol a înfuriat-o cumplit pe regină. Regretă că nu l-a văzut pe general, caz în care, nota ea, „l-aș fi făcut să-i fie rușine cu el însuși din câteva cuvinte usturătoare”.

Iarăși subliniez temperamentul violent, vindicativ al reginei Maria, manifestat îndeosebi când cineva se

punea de-a curmezișul dorințelor sale. Nu a ezitat să-l acuze pe Al. Averescu de imoralitatea, ea, femeia cea mai ușuratică și lipsită de orice sentiment de pudoare, în afara oricărei morale, fie ea și fariseică, care a stat pe un tron vreodată, doar pentru că a divorțat, însurându-se cu altcineva. De asemenea, uitase regina Maria, cum a trăit lunile de vară ale anului 1917, cu câtă frică, spaimă aștepta veștile despre luptele de pe front, ca nu cumva armata să fie înfrântă, să cedeze? La fel, uitase regina Maria, iar dacă nu uitase dovedea o nerecunoștință uimitoare față de generalul Al. Averescu, de frica căruia tremura și ea și Ferdinand, în toamna târzie a anului 1917, ca să nu fie detronați sub influența devastatoare a bolșevismului anarhic și victorios...? Poziția avută de general în „cazul Carol”, regina Maria n-o va uita, iar când îi va veni ei la mână, îl va umili pe erou, neinvitându-l în cortegiul victoriei la revenirea în București (1 Decembrie 1918). Al. Averescu nu fusese invitat la istoricul eveniment, dar fiul său dezertor, Carol, va murdări cu prezența sa un eveniment istoric grandios. Voi reveni cu detalii și comentarii asupra ingraturii dovedită de Ferdinand și Maria la revenirea lor în capitală la 1 Decembrie 1918, față de Al. Averescu.

Ca și cum ea n-ar fi avut niciun amestec și n-ar fi știut nimic, regina Maria notează cum că lui Carol *Consiliul generalilor* a hotărât ca „regele să-l țină pe fiul său în arest sever timp de 75 de zile, într-o mănăstire izolată”, timp în care va fi „tratată ca un prizonier” fiind „separat de iubita lui”. La sugestia lui E. Ballif, generalul Gh. Mărdărescu fusese numit „temnicerul” lui Carol, fapt pentru care regina stă de vorbă cu el seara dându-i, desigur, indicații să-l trateze pe „băiat” cu blândețe. Reținem că regina Maria, la a doua întâlnire cu Carol în

gara Cristești, îi spusese acestuia că regele i-a dat „pedeapsă” 75 de zile de arest.

Așadar, nu *Consiliul Generalilor* a stabilit „pedeapsa” pentru Carol, ci regina Maria, iar după ea, Ferdinand. Respectivul conclav militar, deși era compus din mari comandanți ai Armatei (E. Grigorescu, A. Văitoianu, C. Coandă, Al. Averescu ș. a.), n-a făcut altceva decât să accepte soluția sugerată de Casa Regală. Poziția generalului Alexandru Averescu la consfătuirea cu generalii fusese singulară, ceilalți generali dovedind deferență, ca să nu zic slugărnicie, față de rege și regină. Ordinele regelui privindu-l pe Carol au fost duse imediat la îndeplinire de generalul Rîmniceanu. Regina Maria și-a rezervat sieși rolul de „călău” al lui Zizi Lambrino. Drept care, ea poruncește doamnei ei de onoare, Mavrodi, să pună mâna pe Zizi și s-o ducă „înapoi la părinții ei”. Între timp, după ce Carol și Zizi au fost separați cu forța, Maria primește o scrisoare de la fiul său în care acesta o implora „să mă asigur că nu i se va întâmpla nimic fetei”.

Sfârșitul însemnărilor reginei Maria, pentru ziua de 8/22 septembrie 1918, este unul revoltător. Așa, notează ea, pentru ca lumea să nu bănuiască, să o acuze că a venit de la Bicaz la Iași „ca să-l constrâng pe Nando” în sensul iertării fiului ei adorat, Carol, ea a părăsit marele oraș *înainte* (subl. G. M.) de întâlnirea regelui cu generalii. Sugerează cititorilor, deci, ca și cum aceștia ar fi niște idioți, că ea nu are niciun amestec în stabilirea ridicolei așa-zisei pedepse de 75 de zile aplicată „băiatului” ei, că doar generalii vor lua decizia, independenți și suverani, față de orice imixtiune din afară. În realitate, cu două zile înainte de consfătuirea acestor generali, ea singură a stabilit ca lui Carol să-i fie dată o așa-zisă pedeapsă de 75 de zile de arest pentru

fapta sa. Puterea ei de influență asupra regelui Ferdinand s-a exercitat constant prin interpușii săi, Barbu Știrbei și E. Ballif, dar și prin formidabilele ei crize de isterie, în așa fel încât Ferdinand s-a conformat dorinței ei tiranice. Ea, regina, nota ea, dacă a venit în goana mare de la Bicz la Iași, la auzul veștii faptei lui Carol, a venit doar să-și facă „partea ei de datorie”. „Datoria” ei, mistifica regina Maria adevărul, era de a vorbi cu „fiul meu”, doar de a vorbi, lăsând „totul în mâinile bărbaților”, să ia ei orice hotărâre ar dori în „cazul Carol”. Să afirmi cele ce tocmai am subliniat, îți trebuie cinism și nerușinare fără egal. Ea, mama lui Carol, regina țării, s-a ținut cu strictețe deoparte de orice amestec în luarea oricărei hotărâri în „cazul Carol”, n-a exercitat presiuni asupra factorilor politici, de conducere ai țării, a stat „cuminte” deoparte. Dacă a avut atâtea întâlniri, negocieri, conciliabule cu atâția bărbați de seamă din țară, între 20 - 22 septembrie 1918, a făcut-o, nu-i așa, nu ca să-și salveze fiul dezertor, ci doar să-i „întărească” pe respectivii bărbați în hotărârea pe care o vor lua... Iată de câtă nerușinare era capabilă, regina Maria...

Ajunsă la Bicz, este informată de Barbu Știrbei că întâlnirea regelui „cu generalii fusese încununată de succes”, ca și cum ea n-ar fi știut dinainte ce rezultat va avea respectiva consfătuire. Menționează iarăși că „Eroul a ezitat”, făcând trimitere la generalul Al. Averescu, dar că rezervele sale au fost depășite fiind convinși de „ceilalți”. Nu scrie despre ce fel de „rezerve” avusese generalul erou Averescu, dar noi știm că ele aveau în vedere nemulțumirea acestuia față de ridicola pedeapsă dată de rege, validată de mai marii Armatei, dată în „cazul Carol”. Tot prin Barbu Știrbei regina Maria află că și Al. Marghiloman „a fost și el înfrânt”, adică și primul

ministru a fost nevoit să accepte sentința dată dezertorului Carol de ea și Ferdinand. Deși impusese cu mijloacele ei specifice iertarea fiului său, regina Maria încă nu era liniștită. E adevărat, revenită la Bicz, deși își reia „obișnuita vizită de seară la Boyle”, sub lumina unei luni „superbe”, pe 23 septembrie 1918, stil nou, nobila femeie se culcă târziu „cu inima încă tulburată”. Neliniștea reginei era provocată de veștile ce le primea de la Iași, prin telegraf, de la Barbu Știrbei, care o informa că generalul „Averescu nu se ține de cuvânt”, în cazul fiului, desigur, Eroul de la Mărăști revenise asupra acordului dat la consfătuirea generalilor, insistând ca prințul moștenitor să fie pedepsit pe măsura faptei sale. Vestea o exasperează pe regină, îndeosebi când află că generalul nu era singur în poziția sa. „Toată lumea cere capul lui Carol”, consemnează ea pe 11/24 septembrie 1918, faptul provocându-i revenirea suferinței sufletești. Continuarea agitațiilor pe seama revenirii asupra ridicolei pedepse dată „în cazul Carol”, o determină pe regina Maria să facă câteva constatări personale în legătură cu agitațiile provocate de fapta fiului său.

Gândindu-se la cât de răi și haini s-au dovedit unii oameni politici cu ea și cu fiul său în cazul de față „îi vine rău”. Este foarte nemulțumită de „condamnarea acestuia imediată a primului prinț născut în țara lor”, notează regina, făcând trimitere la oamenii politici români. Încă o dată constată faptul că, de cum întâlnește în calea dorințelor sale opoziție, pentru regina Maria, România nu mai este țara ei sau *și a ei*, ci doar „țara lor”, a românilor. Vom mai sublinia astfel de poziții ale reginei Maria, cu privire la poporul peste care domnea, când ni se va oferi prilejul.

Regina Maria condamna vehement pe români deoarece voiau pedepsirea lui Carol pentru gestul său de

înalță trădare. Ea, regina, deși știa toate, considerându-se, așa după cum reiese din *Memoriile* și *Jurnalele* sale, mult mai presus de orice muritor în deșteptă ci une, ca să nu mai zic „frumusețe”, i se părea un lucru normal ca iubitul ei fiu, Carol, să fie iertat pentru crima de înaltă trădare, căci nu poate fi considerată pedeapsă cele 75 de zile de concediu la munte aplicate infamului dezertor.

Ea nu voia să înțeleagă că, dacă fiul său, având postura de moștenitor la tronul României, având atât de mari și multe privilegii, era obligat, tot în virtutea aceleiași calități, și la responsabilități la fel de mari, importante. Niciodată nu i-a trecut prin cap reginei Maria că fiul său trebuia să fie un exemplu, un model poporului peste care, cândva, va domni. Și că dezertarea fiului regelui, a prințului moștenitor pe timp de război travestit în uniformă dușmană, însemna un act de gravitate extremă. Una era să dezerteze de pe front sau din cadrul Armatei, un soldat oarecare, pe un motiv sau altul, și alta era să dezerteze fiul regelui Ferdinand și al reginei Maria, Carol. În cazul sutelor de cazuri de dezertare în anii războiului de întregire națională, legislația militară a fost aplicată fără cruțare, respectivii dezertori fiind împușcați de plutoanele de execuție, conform sentințelor date de Curțile Marțiale.

În cazul lui Carol însă, legislația militară românească n-a mai putut fi pusă în aplicare, iar fapta infamă a prințului dezertor a fost iertată.

Din acest motiv, opinia publică românească era revoltată, condamnând indulgența dovedită în „cazul Carol”. Lumea voia ca prințul moștenitor să fie pedepsit ca orice dezertor. Faptul, așa după cum am notat mai sus, a impresionat-o extrem de neplăcut pe regina Maria. Ea nu putea să conceapă cum românii, pentru care până nu de mult fiul ei, Carol, „era nădejdea lor,

lumina ochilor lor”, au devenit fioroși, însetați „de sânge”, „rag”, cerând condamnarea lui fără cruțare.

Românii vor să-l sacrifice pe Carol, nota regina Maria, călcând în picioare propriile lor vise, căci pentru ei „vreme de 25 de ani”, Carol a fost „speranța” lor cea sfântă și mare. Ei nu-i recunosc lui Carol nicio calitate, nota exasperată regina, „îi aruncă în spate tot felul de nelegiuiri”, îl vor pedepsit, răstignit, călcat în picioare, doborât. Ei, românii, nu vor să aibă răbdare cu Carol, nu acceptă să aștepte „două luni de răgaz, să vedem dacă băiatul își vine în fire”-. Subterfugiul folosit de regină este unul grosolan și ridicol. Sugerează cititorului cum că cele 75 de zile de „arest” primite de Carol nu erau pedeapsa în sine pentru fapta lui infamă, ci doar un „răgaz” oarecare acordat „nobilului” prinț spre „a-și veni în fire”. După cele „două luni de răgaz”, dădea ea de înțeles, Carol își va primi din partea autorităților statului pedeapsa adevărată. Imixtiunea reginei în „dosarul Carol”, dovedită din plin prin însemnările sale din *Jurnal*, și pe care am subliniat-o din plin, lupta purtată ca „o leoaică” pentru a-și salva fiul de la o pedeapsă binemeritată, crizele ei de isterie violentă făcute regelui și conducătorilor țării spre a le impune însușirea poziției sale în „cazul Carol”, au fost făcute, notează pătimașa femeie, doar ca „să se respecte dreptate”.

Pentru regina Maria, este limpede acest adevăr. „Dreptatea” nu avea un înțeles identic pentru toată lumea. Pentru ea „dreptate” însemna doar atunci când toți îi făceau pe plac, când orice dorință a ei era acceptată, îndeplinită. În cazul de față, din textul scris de ea și pe care l-am supus atenției cititorului, în viziunea reginei Maria „să se respecte dreptatea” înseamnă *în mod obligatoriu să fie iertat fiul său, Carol*, de infama faptă comisă.

Din acest motiv, adică din faptul că, cu bună știință, pervertise, schilodise înțelesul termenului „dreptate”, deturnându-i grav sensul, regina Maria în „cazul Carol” și-a dezvăluit în toată splendoarea egoismul ei deșănțat, bunul plac ridicat la rangul de interes de stat. Toată această așa-zisă „luptă”, dusă de ea spre a-și salva fiul degenerat îmi întărește ideea că așa-zisa ei statură morală în devenirea noastră istorică a acelor ani nu este altceva decât un mit, o butaforie și nimic mai mult.

Și pe 12/25 septembrie 1918, regina Maria este asaltată de vești nu „tocmai mulțumitoare”; „ceilalți cer în continuare capul lui Carol”. Deși nu specifică cine sunt „ceilalți”, cred că ea avea în vedere guvernul condus de Al. Marghiloman, opinia publică și, în general, toți cei care voiau ca prințul Carol să fie pedepsit în mod real, și nu formal. E oarecum liniștită că, în fața atâtor adversari, „Nando n-a dat înapoi”. Ceea ce suportă greu, e faptul că însuși anturajul său, cum notează ea, „cei din casa mea cred că ar trebui să-l sacrificăm pe loc”. Avea în vedere, presupun, pe copiii ei, doamnele ei de onoare, și, poate, chiar regele Ferdinand. Asaltată din atâtea direcții, reginei i se pare că nu mai poate rezista mult fiind gata să cedeze. Își aduce aminte cine este, ce fel de strămoși a avut, acceptând să-i înfrunte pe toți cei ce voiau capul lui Carol. Cunoștea faptul că *temporizarea* și rezistența ei vor fi răsplătite, îndeosebi că, și aici urmează afirmații blasfematorii la adresa poporului român, pe care le redau întocmai: „*Cât de greu e - dar îi cunosc eu pe românii mei, se agită ușor și sunt Iași, dar nu sunt răi la inimă, dacă rezisti primei izbucniri, după o vreme se satură să facă tăărăboi pe același subiect*”. E posibil ca în judecata de mai sus regina Maria să fi făcut trimitere la oamenii politici români și nu la români, ca popor, în general.

Și în acest caz cuvintele ei sunt extrem de jignitoare, îndeosebi că nu dă niciun nume de om politic sau de altul, vizându-i pe toți politicienii. Opinia ei nu este departe de cea a lui Lev Troțki sau a lui Cristian Rakovski, care, la rândul lor, au scris cuvinte grele la adresa oligarhiei politice românești de dinaintea Șii din timpul războiului de întregire națională. Cuvintele dure ale reginei îmi confirmă, iarăși, punctul meu de vedere conform căruia, atunci când cineva se opunea dorințelor ei, regina Maria devenea, automat, violentă, vindictivă, extrem de subiectivă, tratându-l pe oponent nu ca pe un adversar, ci ca pe un veritabil dușman. Opinia reginei după care temporizarea și rezistența hotărâtă în fața acelor care cereau „capul lui Carol” s-a dovedit câștigătoare. Atmosfera generală din acele luni istorice ale toamnei anului 1918, septembrie - octombrie, în care Puterile Centrale vor capitula în fața Antantei, va schimba cadrul politic extern radical.

Contestatarii lui Carol s-au domolit, prințul a stat ascuns 50 de zile la munte, iar cei care cereau măsuri pentru a-l pedepsi cu adevărat au dispărut. Aflat la Horaița, Carol va fi supus unor repetate „prelucrări” din partea reginei, a regelui, ca și a lui Boyle, în sensul ca să fie de acord cu desfacerea căsătoriei cu Zizi Lambrino.

Astfel, în acest sens, regina Maria „cu cele două fete mari”, pe 27 septembrie 1918, l-a vizitat pe Carol „la Horaița”. Regina e impresionată de „frumusețea nemaivăzută a drumului până la mănăstire”, de „pădurile superbe” care i se par asemănătoare „cu un parc englezesc superb, deși sălbatic”. La întâlnirea cu Carol ne mărturisește că inima „i-a luat-o razna în piept”, găsindu-l în „arestul” său monahal „instalat destul de confortabil în două camere”. Observă că avea „multe cărți”, câinele său și un portret al lui Zizi

Lambrino „înconjurat de trei pahare pline de flori de toamnă”. Carol era „nebărbierit”, a vorbit „puțin”, Elisabeta, sora lui Carol, „a plâns amarnic”, dar, în general, atmosfera „a fost foarte tristă”. Carol, notează regina, s-a dovedit bucuros de „victoriile Aliaților”.

Generalul Rîmniceanu rămâne cu Carol, care îi spuse reginei că va face tot ce se poate spre a-l convinge pe Carol „să-l întoarcem din rătăcire”. Peste o zi, regina Maria îl trimite pe „temnicerul” lui Carol, generalul Gh. Mărdărescu, la Horaița pentru a discuta cu Carol dorința părinților săi de a-l despărți de Zizi, cerându-i să renunțe la căsătorie. La revenire de la Horaița, Gh. Mărdărescu îi transmise reginei opinia sa cu privire la cele discutate cu Carol, după care regina notează în *Jurnal* „că situația se va îmbunătăți”. Adică, Carol va ceda. Hotărâtoare în a-l determina pe Carol să renunțe la Zizi și să accepte desfacerea căsătoriei au fost cele două vizite pe care i le-a făcut Joe Boyle la Horaița. Boyle a fost trimis la Carol de regina Maria, de acord fiind și regele Ferdinand, în zilele de 18 septembrie/1 octombrie 1918 și 19 septembrie/2 octombrie 1918. După prima întâlnire cu Carol, care a durat „4 ore”, regina notează că Boyle „a ajuns la rezultate destul de certe”, deoarece face „totul temeinic”. Despre a doua întâlnire Boyle - Carol, regina Maria o descrie a fi fost una „tragică”. Carol i-a trimis mamei, prin Boyle, o scrisoare „sfâșietoare”. De astă dată, temerarul canadiano-englez a venit cu rezultat foarte bun. Carol a acceptat să renunțe la fată „până iese țara din greutăți”, scrie nobila femeie. Concesia făcută de Carol mamei sale era una „care-i frânge inima”, iar regina Maria nu știe dacă fiul său va putea „îndura” tragedia despărțirii de iubita lui soție! Vestea victoriei obținută de regină împotriva fiului său i se pare „cruntă, dureroasă”, drept

pentru care a „plâns amar”. Evident, meritul cel mare, în a-l face pe Carol să accepte cele ce doreau părinții săi, a fost al lui J. Boyle.

La începutul lunii octombrie 1918, regina și regele i-au făcut o vizită lui Carol, la Horaița, după ce J. Boyle l-a convins că e cazul să-și vadă tatăl. Nu știu ce argumente a folosit canadianul pentru a-l convinge pe prințul moștenitor să accepte ceea ce voiau părinții săi, dar nu mă îndoiesc că temerarul bărbat nu l-a menajat cu niciun chip pe Carol. I s-a pus în față, cu duritate specifică unui bărbat trecut prin atâtea primejdii, gravitatea faptei sale. I-o fi vorbit de norocul ce-l are că, în loc de un pluton de execuție, părinții săi, riscându-și poziția de monarhi, au convins conducătorii țării să primească o pedeapsă care seamănă cu un concediu la munte, decât cu o pedeapsă reală.

Întâlnirea dintre Carol și Ferdinand avea să fie prima după dezertarea prințului moștenitor. Regina notează că a „plecat” spre Horaița cu „inima grea”, neștiind cum va decurge întâlnirea și cum va reacționa Carol la dezideratele lor. Și de astă dată, mărturisește nobila femeie, rolul lui J. Boyle a fost determinant, căci, grație intervenției sale „bărbătești” pe lângă Carol, acesta a „acceptat condițiile aspre care i s-au impus” de către părinți. Anume, Carol acceptă condițiile impuse de rege fiind de acord „cu anularea căsătoriei” cu Zizi Lambrino și că nu se va vedea cu ea decât atunci când va hotărî regele Ferdinand. Faptul nu va fi posibil, notează regina Maria, „înaintea semnării păcii generale”. Până atunci nu se vor vedea. După ce România va depăși situația grea de la acea vreme, și dacă Carol constată că încă o iubește pe Zizi, îi spuse regele Ferdinand, primește dezlegare să se însoare cu dânsa putând să „renunțe la toate drepturile lui” de prinț

moștenitor. Regina apreciază că întâlnirea din 3 octombrie 1918 cu Carol a fost „tristă”, compătimentindu-l pe bietul „băiat”. Se pune în situația lui Carol, presupunând că „bietului băiat” viața i s-o fi părut „tare goală și disperată”, fără Zizi, trebuia să mai adauge ea. La întâlnire, nota regina Maria, regele, „Nando”, cum îl denumea ea, s-a purtat moale cu Carol, „prea blând și umil”, cu toate că avea „tot dreptul să se pronunțe ca stăpân și rege”. Conchide că la amândoi, văzând situația lui Carol, le părea tare rău de postura în care se afla Carol, sângerându-le „inima pentru băiat”.

Peste câteva zile, pe 7 octombrie 1918, stil nou, regina, însoțită de generalul Gh. Mărdărescu și fiica sa Elisabeta, l-a vizitat, iarăși, pe Carol la Horaița. De astă dată îl găsește „mai calm și mai sănătos”, părându-i-se „mult mai normal”. Presupunea că fiul său e „calm pe dinafară” căci în „adâncul inimii” e mai decis ca niciodată să calce totul în picioare „ca să rămână cu ea”. Crede că, dacă fiul său e „îndepărtat” de „influența fatală a fetei” și a anturajului ei, „nu se poate să nu-și vină în fire”. În ultima vreme, făcea ea trimitere la lunile premergătoare dezertării lui Carol, „nu ieșise deloc din acel mediu otrăvitor”. După ce l-au convins într-un fel sau altul pe Carol, regina Maria l-a folosit pe același J. Boyle trimițându-l la Zizi Lambrino și la „familia ei”. După întrevvedereea cu aceștia, regina Maria notează că rezultatele au fost sub așteptări, „mai mult sau mai puțin în zadar”. Boyle i-a transmis că Zizi Lambrino „se agață de Carol cu toate puterile”, înțelegând că „fata” nu-l iubește pe bietul ei „băiat”, că ea și „anturajul” ei au vrut „să pună mâna pe el” pentru a-l folosi. Zizi refuză să accepte să se despartă de Carol, nu vrea „să audă de nimic”, fiind hotărâtă „să-l facă să se țină de cuvânt”. În aceeași zi de 7 octombrie, Boyle vizitează încă o dată,

„după-amiaza”, pe Zizi Lambrino, iar impresia de astă dată a fost „și mai urâtă decât dimineață”. Din cele spuse de Boyle Maria înțelege că Zizi Lambrino face parte dintr-un „soi rău” și că „ne mai așteaptă încă o luptă grea”.

Pe 12 octombrie 1918, stil nou, regina Maria notează că fiica sa, Ileana, vizitându-l pe Carol la Horaița „l-a găsit într-o stare destul de bună”. Peste o zi, pe 14 octombrie, primește o scrisoare de la Carol, „care m-a supărat foarte tare”, după care notează că „va fi foarte greu să-l salvăm”. Nu oferă niciun detaliu despre scrisoarea lui Carol, nici de ce crede, dintr-o dată, că situația în legătură cu el s-a deteriorat. Nu sunt departe de adevăr dacă speculez că, după vizita părinților săi, la el la mănăstire, Carol s-a răzgândit. Drept urmare, i-a scris mamei sale că nu se mai desparte de Zizi Lambrino, indiferent ce ar face ei sau ce ar păți el. Supărată pe Carol, regina Maria stă de vorbă ore bune cu J. Boyle, și au hotărât ca ea, regina, să se mai ducă o dată la Carol, mai ales că, peste două zile, prințul, încă moștenitor, împlinea 25 de ani. Și totuși, deși avea 25 de ani, pentru regina Maria el nu era decât „*bietul băiat*”!

Întâlnire Maria - Carol (16 octombrie 1918)

Este ziua când Carol, fiul lui Ferdinand și al Mariei, împlinea 25 de ani. În acea zi, el era într-un concediu la munte numit „arest”, „păzit” de doi generali, Rîmniceanu și Mărdărescu, care-i țineau de urât fiindu-i parteneri de discuții antrenante. Dacă Carol ar fi făcut un bilanț al vieții sale de până atunci, nu am îndoieli că s-ar fi ridicat pe un pedestal înalt. Dacă l-am face noi, bilanțul ar fi unul rușinos, degradant. El se credea un „viteaz”! Nu era decât un laș. Se vedea mare comandant de oști, dar nu era defel. Nimic serios nu făcuse până la 25 de ani... Nici școală, nici studii, nici armată, nici muncă... Doar distracții, plimbări, automobil, unde era „vedetă”, aventuri cu femei, chefuri peste chefuri. Pentru el nu exista nici familie, nici țară, nici prieteni, nici responsabilitate. Exista doar El. Singura lui preocupare până la anii ce-i împlinea era doar... El. De câțiva ani trăia o poveste de dragoste urâtă, cu o fată malefică. A dezertat pentru ea la inamic. La 25 de ani, Carol nu era decât un dezertor. Părinții l-au salvat, iar „concediul” numit „arest”, la munte, era plata odiosului său act. Trăia la mănăstire ca în sânul lui Avram. Mămica era cea mai îngrijorată să nu-i lipsească „condițiile” fiului cel iubit la „închisoare”. Perioada cât Carol a stat la Horaița, părinții, în primul rând Maria, l-au vizitat de mai multe ori. Ei au încercat să-l convingă pe fiul lor să accepte despărțirea de Zizi Lambrino, ceea ce cu greu și după mari presiuni morale, Carol a acceptat. Promisiunea făcută părinților că acceptă despărțirea de soția sa, pe 3 octombrie (stil nou) 1918, când Maria și Ferdinand l-au vizitat la Horaița, Carol și-a încălcat-o după câteva zile. Pe 10 octombrie 1918 scrie o scrisoare în acest sens mamei sale, care scrisoare o lovește din nou adânc pe

regină. Pentru a clarifica lucrurile încă o dată, regina Maria, însoțită de „cele trei fete ale mele”, îl vizitează a patra oară în interval de nici trei săptămâni pe Carol la Horaița. Pretextul era că ziua respectivă era „ziua lui Carol”. Întâlnirea a fost una memorabilă, dramatică. După atâtea rețineri și frustrări, regina Maria nu-și mai cruță fiul. Îi spune în față adevărul. Maria se simțea până în adâncul sufletului lovită de Carol în care, nota ea, „pusesem credință și speranță”. L-a găsit pe Carol nu tocmai bine. I se păruse a fi „foarte bolnav”, observând că, probabil, „se frământa mult”. Cum a ajuns, cum a și început atacul asupra lui Carol. A înțeles că a trecut vremea diplomației și menajamentelor. Are, totuși, rețineri nefirești induse de observația că vede cum fiul său se prăbușește. Îl condamnă pentru că e „încăpățânat”, și își distruge viața pentru „o fată care nu merită nimic”. Ea, Zizi, e o fată rea, ordinară, doar profită de Carol, îi spuse regina. Nu poate să creadă, nu-i vine a crede, că primul ei născut, „speranța de căpătâi a țării”, moștenitorul tronului, „succesorul nostru”, adoratul ei Carol, „zvârle cât colo datoria, casa, familia, viitorul, întreaga viață de fapt pentru o aventurieră mică, nedemnă și vulgară”. Maria era sigură că Zizi Lambrino nu oferea lui Carol vreo garanție de viitor. Ea, regina, ne mărturisește că nu știe cum a început să vorbească cu Carol. Reține că a început abrupt, aruncându-se „unde iadul era mai fierbinte”. A atacat-o cu violență pe Zizi, rostind despre ea „adevăruri dure și jignitoare”, pentru ca prințul să înțeleagă pentru cine trădează familia, țara, onoarea, viața. Carol, ne zice ea, a apărat-o pe Zizi cu „o demnitate jalnică și comică”, strigând că nu-i „permite să-i insult femeia”. Nu reține tot ceea ce a spus lui Carol, dar „băiatul” a păstrat fața de ea „un comportament politicos și iubitor”.0 scoate din sărite când vede că fiul

ei e doborât de dorul lui Zizi. Și că nu mai poate rezista dacă n-o vede. Au luat masa împreună, un prânz „tare nefericit”, notează ea, la care „toate trei surorile plângeau”. Și ea, regina, și-a înghițit „cu greutate lacrimile”.

După masă, Maria vorbește mult cu „temnicerul” lui Carol, generalul Gh. Mărdărescu. Acesta îi spuse reginei că „prizonieratul acesta singuratic nu e bun” pentru Carol. Ea, regina, e înnebunită de faptul că prințul refuză orice companie. „O vrea pe ea și numai pe ea - tânjește după ea cu o dorință nestăpânită”. Mama îi spuse fiului că, dacă el suferă, suferă ca un prost, căci Zizi nu suferă „ca el”. Zicerea mamei a provocat din partea lui Carol „o indignare violentă”. I-a spus, tot mama fiului, desigur, că familia fetei îl folosește pentru banii lui, că și-a însușit viziunea asupra vieții după a lor, iar el o ignoră ținând „cât îl ține gura” că o vrea „pe ea și iar pe ea”. „Nimeni și nimic nu mă va convinge să mă despart de soția mea”, îi urlă Carol în față reginei. După violentul schimb de cuvinte, cei doi, mamă și fiu, se liniștesc. Ea îl întreabă pe Carol dacă îi permite să-i spună ce crede ea că trebuie făcut pe mai departe. Carol acceptă, iar regina îi propune soluția găsită de ea. Citind planul reginei Maria, nu-mi pot reține un zâmbet amar. Ca și cum n-ar fi avut încă o dată ocazia să constate că fiul ei, Carol, e un dezaxat periculos, o stârpitură amorală, lipsită de orice bun simț, cât și de orice responsabilitate, regina îi dezvăluie *planul* ei de salvare a fiului „rătăcit”. Iată-l. De cum fiul își ispășește „pedeapsa”, îi zice regina, și „pedeapsă”, nu glumă, era concediul lui Carol la umbra mănăstirii Horaița, va pleca obligatoriu „pe unul dintre fronturile aliate”. „Cu orice preț”, subliniază ea, „altfel nu se poate”. În schimb, dacă Carol *promite* (subl. ns. - G. M.) că va pleca pe frontul

aliat, oricare ar fi fost, „*Eu, mama lui*”(majusculele reginei), jură solemn că îl va ajuta „să se întâlnească cu ea” înainte de a pleca la război. Condiția pusă de regină, pentru a-și onora promisiunea, era ca, la rândul său, Carol să-și dea „cuvântul de onoare că nu va încerca s-o ia cu el”.

Despre ce „cuvânt de onoare” vorbea regina Maria? Al unui dezertor? Al unui sperjur?

Ajuns pe front, fabula iresponsabil regina Maria, Carol „va lupta ca soldat”. *Jar când se va întoarce, și va vedea că încă o iubește, atunci să declare deschis „în fața lumii întregi”, că pentru Zizi Lambrino renunță „la familie, la țară, la viitor, la nume, la datorie, la obligații*” (subl. G. M.). De abia atunci, visa regina Maria, Carol va putea spune că „i-a câștigat mâna în mod onorabil”. Oare regina Maria nu înțelege că chiar când vorbea cu Carol, acesta renunțase deja la tot ceea ce ea tocmai enunțase? Și că întregul ei „plan” era unul de un ridicol absolut, așa după cum se va dovedi chiar în zilele următoare.

Din această memorabilă întâlnire Maria - Carol, desprind o concluzie: regina Maria se mințea pe ea însăși că ar mai putea spăla obrazul murdărit de dezertare și trădare al fiului său și refuză să accepte realitatea cea urâtă, de ea însăși descrisă. Dacă Carol va alege pe Zizi, nota ea, după ce se va întoarce „glorios” de pe frontul aliat, atunci să renunțe la „*familie, țară, viitor, nume, datorie, obligații*”. Pe cine încearcă ea să mintă? Nu la „viitor” trebuia ea să facă trimitere, ci la *prezentul prezent*, la acel timp pe care ea l-a trăit la o intensitate fără egal. Căci iubitul său fiu, Carol, nu va renunța la ea, cândva, într-un viitor incert, ci chiar a călcat în picioare cu dispreț tot ceea ce invoca mama lui: *familie, țară, datorie, viitor* (aici mai puțin; îl va avea din plin), *obligații (responsabilități)*, pe 27 august (stil vechi) 1918,

când a fugit de la comanda unității, s-a ascuns sub o uniformă militară străină, a dezertat doar spre a-și satisface dorințele personale.

Iar așa-zisul *plan* al reginei Maria după care fiul său trebuia să meargă pe frontul aliat pentru a lupta, ca *soldat*, e absolut ridicol. Regina știa bine că Puterile Centrale tocmai în acele zile capitulau una după alta... Știa că războiul era pe cale de a se încheia foarte repede. De aici pornirea sa războinică de a-și trimite fiul pe câmpul de luptă! Știa că vorbește în vânt, și că prințul nu va mai apuca să lupte pe front. Dar, nu-i așa, cele scrise de ea în *Jurnal*, cu prilejul întâlnirii cu Carol, din 16 octombrie 1918, vor rămâne, vor fi citite de *posteritate*, care *posteritate* se va minuna de înaltul simț moral al reginei, cât și de coplesitoarea ei responsabilitate...

Urmările vizitei reginei Maria la Carol, a ultimei ei vizite la Horaița, și-au arătat roadele. La trei zile după vizită, pe 19 octombrie 1918 (stil nou), ea îl cheamă la Bicz pe generalul Mărdărescu, care-i comunică că fiul ei, „*Carol e alt om*”. Carol i-a trimis o scrisoare prin general în care scrie că „e foarte înflăcărat în ideea militară pe care i-am dat-o și se gândește cum ar putea-o pune în aplicare”. Ca să vezi cât eroism!

Pe 21 octombrie 1918 (stil nou), regina Maria și regele îl trimit pe J. Boyle la Carol, aflat încă la Horaița, spre a-i duce „ultimele ordine de la Nando și mine”. Nu dă detalii despre respectivele ordine, dar eu n-am îndoieli că Ferdinand și Maria i-au transmis lui Carol s-o lase mai moale cu plecatul pe front, căci, nu-i așa, viața lui era prea prețioasă pentru poporul român!

Între timp, regele și regina l-au trimis iarăși la Zizi Lambrino, pe același Boyle, deoarece, mărturisește regina Maria, ea voia „să învingă... pentru Carol”. S-o

învingă pe Zizi Lambrino, firește. După ce a văzut-o pe Zizi, Boyle e trimis a doua zi, pe 24 octombrie, la Horaița, la Carol, cu noutățile, probabil, în legătură cu intențiile părinților săi. După Boyle, cu câteva zile mai târziu, și regina merge a cincea oară la Horaița (31 octombrie 1918). Notează că și-a găsit fiul „într-o stare vizibil mai bună”, dar adâncit „în planuri militare”. Carol s-a dovedit „rezonabil” față de toate „subiectele de care am adus vorba”, nota regina. Evident, „problemele” la care făcea ea trimitere erau desfacerea căsătoriei cu Zizi și ruperea legăturii cu ea. În această zi, Carol și-a dat acceptul scris cum că se va conforma dorințelor părinților, fapt ce a atras, așa cum am subliniat ceva mai sus, grațierea sa de „cumplita” pedeapsă ce o mai avea de executat.

În zilele următoare din toamna istorică a anului 1918, războiul se sfârșea, iar regina Maria era convinsă că „visul României Mari pare să devină realitate”. E aclamată „din toate părțile” ca „împărăteasa tuturor românilor”, având certitudinea că *Unirea* se va produce și pentru că „Wilson a declarat public că va susține dreptul României de a-și uni întregul popor într-o singură țară”. În vâltoarea marilor schimbări și în euforia victoriei, desigur că regina Maria nu mai suflă o vorbă despre plecarea lui Carol pe front, care front tocmai își încetase existența, probând că toată logoreea sa în legătură cu „planul” militar pentru Carol nu au fost decât vorbe goale, baliverne.

La data de 10 noiembrie 1918, stil nou, regina, însoțită de fiul său Nicolae, se duce pentru ultima oară la Horaița. Vizitele ei la mănăstirea unde era Carol i se par „de fiecare dată foarte dureroase”. Și-a găsit „băiatul” „binedispus”. Este înștiințată, la Horaița fiind, de către Barbu Știrbei, prin intermediul „mașinăriei lui

Bell” (telefon), la care vorbește „prima oară”, că regele „îi va încredința Batalionul I Vânători lui Carol”, cu condiția ca să promită „pe onoarea lui” că va merge la unitate „fără să se întâlnească” cu Zizi Lambrino. Regina mărturisește că l-a „implorat” pe Barbu Știrbei să ceară regelui Ferdinand „să facă din reprimirea în armată a lui Carol un act solemn, care să-i fie adus la cunoștință de bărbații care reprezentau acum țara”. Observ că regina Maria urmărea să-l spele pe Carol de orice vinovăție, iar înaintarea dezertorului la o nouă comandă militară să se facă în văzul tuturor și spre știința întregii Țări. Deci, în loc de pedeapsă, dezertorul Carol a fost avansat, înaintat la comandă. Mă mir de lipsa de bun simț a reginei atunci când vorbește de „onoare” în cazul lui Carol. Cât de orbită putea fi în patima sa pentru Carol și cât de lipsită de obiectivitate de a avut cinismul și obrăznicia de a face trimitere la cuvântul „de onoare” al fiului său, la nici două luni după dezertare.

Pe 12 noiembrie 1918 aflăm din *Jurnalul* reginei că fiul ei „Carol a sosit”, la Iași, desigur, fiind „chemat” de rege „aici”, ca să discute „cu politicienii noștri și să i se dea o funcție militară”.

Văzându-l la Iași, regina Maria observă că fiul său „e în continuare lovit rău de dragoste”. Crede că va fi „foarte greu s-o scoatem la capăt cu el”. I se pare că „băiatul” său e „rezonabil” doar dacă discuți cu el „orice alt subiect”, dar când vine vorba de Zizi Lambrino „e absolut de NETRATAT”(subl. aut.). Conchide despre Carol că „e cu totul otrăvit, hipnotizat de ea”, de Zizi Lambrino, „o adevărată vagaboandă mică”.

Așa că, iată-l pe dezertorul Carol liber, gata să primească laurii victoriei în război, victorie pentru apropierea căreia el, *viteazul*, a contribuit din plin! Mușamalizarea faptei lui Carol, de care se face vinovată

în primul rând regina Maria, dar și toți factorii de conducere ai țării, dovedește batjocura oligarhiei politice românești la adresa sutelor de mii de eroi-martiri ai războiului de întregire națională.

Eliberat, nu-i așa, de „greaua” pedeapsă, prințul Carol, pe 21 noiembrie 1918, asistă la Iași la o solemnă ceremonie închinată lui Mihai Viteazul. Pe timpul celor doi ani de război, în fața ocupației dușmane care devenise certă, capul lui Mihai Viteazul „a fost luat de la mănăstirea Dealu” și păzit cu strășnicie ca cel mai de preț giuvaier al României invadate, trădate și temporar învinse. Când victoria finală devenise realitate, pe 8/21 noiembrie 1918, s-a organizat „o mare slujbă în jurul capului lui Mihai Viteazul”, notează regina Maria. Regina ne spune că ceremonia a avut loc la biserică, dar noi știm că prin „biserică” ea avea în vedere grandioasa catedrală mitropolitană din Iași. Capul lui Mihai Viteazul a fost așezat pe un catafalc, la împodobirea căruia regina a pus mâna alături de alte femei. Catafalcul fusese înfrumusețat cu „pânzeturi bisericesti vechi și frumoase”. După slujbă, la care a asistat și prințul moștenitor Carol, regele a oferit „o cină mare pentru toți ofițerii decorați” cu *Ordinul Mihai Viteazul*, cea mai înaltă decorație de război a României. Pentru regina Maria, ziua ar fi fost „o zi măreață”, dacă n-ar fi observat că „bietul meu Carol era la capătul puterilor, gata să se prăbușească”. Slăbiciunea prințului nu era provocată de măreția omagierii marelui erou al primei uniri, de emoțiile pricinuite de o așa de semnificativă activitate, ci de *Zizi Lambrino*. Dacă prințul Carol în acele clipe solemne, istorice se dovedea așa de nedemn fiind obsedat de o femeie, I. G. Duca, prezent și el la slujba de la Mitropolie, slujbă oficiată de mitropolitul Pimen, privea cu o emoție de nedescris „cu ochii hipnotizați de

puternicul craniu care stătea în fața mea și evocam gândurile de îndreptățită mărire, care se zbăteau între aceste oase înnegrite de vremuri spre veșnica pildă a românismului”. Regina notează mândră că „nemernica mică de Zizi a venit în oraș” și, pe când Carol trecea „cu automobilul în drum spre ceremonie” a văzut-o. Iată ce-l preocupa obsedant pe Carol când craniul lui Mihai Viteazul, scos la lumină, arătat poporului, adusesese emoții de nedescris în sufletele participanților: Zizi Lambrino. Cuvintele sunt puține și sărace pentru a sublinia ticăloșia fără leac a acestui monstru unic care a fost „frumosul”, „deșteptul”, „harnicul”, „luptătorul”, „viteazul” fiu al Mariei și al lui Ferdinand. Când cea mai sfântă relicvă istorică a unui neam întreg era la doi pași de el, nu avea gând decât pentru femeia pe care, chipurile, o iubea. Iar leșinul său, dacă n-ar fi existat *Jurnalul* reginei Maria, toată lumea l-ar fi pus pe emoțiile evenimentului grandios de la catedrala mitropolitană din Iași, nu pe seama lui Zizi. După masa solemnă, mama și fiul au o întâlnire furtunoasă în care el o imploră pe regină să-i permită „s-o vadă”, iar Maria îl *laudă* pentru „ce eforturi enorme” a făcut el, Carol, în ultimul timp pentru „a ține piept nefericirii”. Slujba în memoria lui Mihai Viteazul de la Iași, din 21 noiembrie 1918 (stil nou), a fost prologul revenirii familiei regale la București.

Pe 30 noiembrie 1918, regele și regina au plecat cu trenul spre București, ea întorcându-se ca „împărăteasa tuturor românilor”, iar Ferdinand „ca un mare rege care a înlăunțuit unirea poporului român”.

După intrarea în capitală, urmează marșul triumfal pe Calea Victoriei, orașul întreg fiind „în delir”. Românii, consemnează regina Maria, parcă înnebuniseră de fericire. Urale asurzitoare, aclamații uriașe însoțeau

defilarea trupelor române, urmate de ostași din armatele aliate. În fruntea tuturor, călăreau Regele, regina, generalul Berthelot și... prințul Nicolae în stânga reginei. Și fetele ei, Maria, Elisabeta și Ileana, au trecut pe Calea Victoriei „într-o trăsură deschisă cu patru cai negri rasați”. În spatele suveranilor defila, „în fruntea regimentului său”, Carol. Iată cu adevărat un gest al reginei de o ticăloșie fără egal. Și-a pus fiul dezertor și trădător să mărșăluiască pe Calea Victoriei, în fruntea eroicului regiment numit, chipurile, al „său”, ca și cum în anii războiului a luptat zi și noapte pe front pentru libertatea Țării! Carol a defilat pe Calea Victoriei, iar generalul erou de la Mărăști, Alexandru Averescu, n-a fost invitat la marea paradă a victoriei. Gestul, în primul rând al Mariei, și apoi al regelui Ferdinand, a fost judecat de un martor ocular al evenimentului drept „un inutil act de mărșăvie” ce a pecetluit „valoarea morală și intelectuală a unei regine”. Regele, regina, Carol, generalul Berthelot au primit și privit „defilarea armatei biruitoare” de la tribuna ridicată în fața statuii lui Mihai Viteazul. Și Argetoianu descrie fericirea copleșitoare ce cuprinse poporul român în ceasul cel mare și sfânt al victoriei. Cine nu a trăit și văzut cu ochii lui „acele clipe nu-și poate da seama ce însemnează un popor fericit”, conchide Constantin Argetoianu. Revin în a sublinia încă o dată gestul de o infamie fără egal al regelui și reginei de a refuza prezența generalului Al. Averescu „la intrarea triumfală a trupelor române în București”, singurul general victorios „în tot cursul marelui război”, așa cum nota C. Argetoianu. O infamie și mai mare, din punctul meu de vedere, înfăptuită de suveranii României, proaspăt întregite, o reprezintă decorarea fiului lor, Carol, cu nici mai mult și nici mai puțin decât cu *Ordinul „Mihai Viteazul”*, chiar în decembrie 1918. A

oferi o așa de înaltă distincție militară, cel mai înalt ordin de război al țării, și care ordin îl primeau ostașii și ofițerii care s-au ilustrat prin fapte de vitejie extraordinară în război, unui individ care a dezertat la inamic, constituie suprema BLASFEMIE adusă unei Națiuni întregi martirizată de peste doi ani de zile de lupte, suferințe și sacrificii dincolo de puterea omenescului. Este, dacă vreți, această decorare a lui Carol, pecetea trainică, reală a unei familii degenerate și imorale care fusese cocoțată de atâtea decenii în fruntea poporului român.

Însuși fratele lui Carol, principele Nicolae, va nota în *Memoriile* sale că nu a putut și nu poate înțelege pentru ce motiv a decorat regele Ferdinand pe fiul său Carol cu *Ordinul „Mihai Viteazul”*. Eu însă nu-l acuz pe rege decât pentru faptul că și-a pus semnătura pe înaltul decret, căci adevăratul autor al decorării lui Carol Dezertorul era mama sa, regina Maria.

Anularea căsătoriei lui Carol cu Zizi Lambrino.

Carol se împușcă în picior (mai 1919)

După ce Carol este acceptat să participe la intrarea triumfală în București, ca și cum ar fi ridicat un singur deget în marea luptă dusă de România în război, în disprețul celor mai elementare norme de morală publică, suveranii țării, așa cum am notat ceva mai sus, l-au și decorat, pentru *vitejie* și *bravură* dovedite în *lupte*, cu Ordinul Mihai Viteazul. Este un gest de slăbiciune incredibilă a părinților lui, dar și de sfidare a opiniei publice. Apoi, faptul că prințul Carol a stat lângă rege și regină, la tribuna din fața statuii lui Mihai Viteazul, în timp ce trupele române glorioase defilau, dând onorul și lui, *dezertorului*, constituie încă un afront teribil adus *adevăraților* luptători eroi. Regele și regina, luând peste tot la ceremoniile care celebrau *victoria* și *Unitatea* voiau să-l facă părtaș și pe fiul lor, Carol, ca autor al istoricelor evenimente. Mă mir că nimeni nu l-a huiduit pe Carol văzându-l cocoțat peste tot unde erau prezenți suveranii țării. În fericirea generală a triumfului, poporul român s-a dovedit cum și era de fapt, generos, iertător, tolerant, plin de noblețe.

Marile sărbători ale revenirii în Capitală și ale victoriei, la care prințul Carol a participat din plin, sugerau că „dosarul Carol”, cu fuga și dezertarea lui, s-a închis. Falsă amăgire, căci lunile ce vor veni, pe parcursul anului 1919, Carol își va da din nou, din plin, arama pe față, purtându-se la fel de iresponsabil și egoist ca și până atunci. Răsplata dată părinților săi, pentru iertarea de înaltă trădare trecută, cât și înnobilarea oferită lui Carol de aceiași părinți prin impunerea prezenței sale la ceremoniile victoriei, a fost una deosebit de amară.

Nici bine nu revenise Carol din „arestul” său de la Horaița, și totul fusese șters cu buretele. Fac trimitere la iertarea tacită de actul grav al dezertării. Apoi, faptul că prințul moștenitor își dăduse acceptul la desfacerea căsătoriei cu Zizi Lambrino, i-au liniștit oarecum pe părinții săi. E bine să amintesc un fapt ce-l dezonorează pe Carol, arătând cât de degradante îi erau preocupările chiar și în ziua slujbei de glorificare a lui Mihai Viteazul și a faptei sale, și când întreaga Națiune se încorda din rășputeri pentru a înfăptui Unirea. Așa, după ceremonia de la Mitropolie, de la Iași, și după ce regele oferă un ospăț binemeritat celor decorați cu *Ordinul Mihai Viteazul*, Carol cerșește o întâlnire mamei sale. I-a spus că nu mai poate de dorul lui Zizi, că nu mai poate îndura despărțirea de ea, rugând-o „arzător” să-l ajute, să-i dea voie „s-o vadă, să îi ofere explicații”. Maria, de conivență cu Ferdinand, nu avea curajul să-i permită întâlnirea cu Zizi deoarece nu aveau încredere în ea. Atunci când Zizi va dovedi că înțelege să fie „rezonabilă” i-a spus mama fiului s-ar putea să accepte. Rugămintele lui Carol, criza lui de om posedat de *rău* și obsedat patologic de o femeie, lacrimile lui au făcut-o și pe regină să plângă cu amar. „Am plâns amândoi, a fost groaznic; ne sfâșiem inima unul altuia, deși ne iubim atât de mult”, nota ea în *Jurnal*. Tot în acea zi de 21 noiembrie 1918 (stil nou), regina Maria îl trimite pe generalul Constantin Coandă să discute cu „familia” lui Zizi, după care întâlnire dă raportul reginei cum că el a constatat că „fata e o inconștientă” și cam „proastă”, care nu-și dă seama de „năpasta cumplită pe care ne-a adus-o tuturor”. Zizi era greu de „convins”, iar generalul Coandă e sigur că fetei (Zizi) „nu-i pasă câtuși de puțin de băiat”. Ea, Zizi, după generalul C. Coandă, nu vrea decât distracție, bani, glorie și „aventură”. Regina, regele,

întăriți în ideea lor de E. Ballif, B. Știrbei, C. Coandă, J. Boyle, au stabilit că nu vor permite lui Carol să o vadă pe Zizi Lambrino decât când „sunt dispuși amândoi să renunțe unul la altul”. În tot acest timp, de după revenirea de la Odessa a lui Carol și Zizi, domnișoara Lambrino era supravegheată, urmărită în tot ceea ce făcea de poliție, nedându-i-se voie măcar să se apropie de neprețuitul prinț moștenitor încă la tronul României.

În cursul lunii decembrie 1918, Carol și Zizi primesc citație din partea procurorului regal ca să se prezinte pe 8 ianuarie 1919, la Tribunalul Ilfov ca să fie martori la desfacerea legală a căsătoriei lor. Cei doi au ignorat citația, neprezentându-se, dar interesele lor au fost reprezentate „de avocații lor”. Anularea căsătoriei a fost pronunțată de Tribunalul Ilfov, Instanța a III-a, județul Ilfov, pe motiv că regele Ferdinand nu-și dăduse consimțământul, că a fost eludată „legea referitoare la publicitate”, că nu fusese cerut și primit acceptul „autorității militare superioare, în baza Legii asupra căsătoriei militarilor din 12 martie 1900”, deoarece „prințul Carol fiind, de asemenea, militar”, pe motivul încălcării „spiritului Constituției noastre, care, stabilind principiul dinastiei străine, a exclus prin aceasta chiar și ideea unei legături cu o familie română”.

Evident, sentința anulării căsătoriei lui Carol n-a fost stabilită de Tribunalul Ilfov decât formal, căci decizia fusese luată cu ceva vreme în urmă, de regina Maria și Ferdinand. Sentința tribunalului nu l-a deranjat deloc pe Carol, continuând să locuiască și să trăiască împreună cu Zizi Lambrino, ignorând total restul Lumii. Erau supravegheați permanent din ordinul regelui, iar rapoartele informative ale poliției descriau ceea ce făceau Zizi și Carol, zi cu zi.

Ceea ce mi se pare ciudat este faptul că regina Maria, care s-a zbatut atât de mult să-l despartă pe fiul său de Zizi Lambrino, n-a notat nimic în *Jurnalul* său, pe anul 1919, în legătură cu acest eveniment. De altfel, numele lui Carol dispare complet din *Jurnalul* reginei Maria în primele cinci luni ale anului 1919, absență, cred eu, deliberată. De la începutul lunii mai, Carol și Zizi se stabilesc la *Mănăstirea*, proprietate pe care prințul moștenitor o primise prin testamentul regelui Carol I.

Dacă regina n-a menționat în *Jurnal* nimic despre Carol, faptul nu înseamnă că nu era în continuare preocupată de găsirea unei soluții pentru a-l despărți de Zizi nu numai *de jure*, ci și *de facto*. Așa, pe 21 mai 1919, regina Maria, aflată la palatul Cotroceni, lasă posterității o lungă însemnare despre acea zi care pentru ea a fost „o zi cu emoții” (*Maria, Regina României, însemnări zilnice (decembrie 1918 - decembrie 1919), vol. I, traducere de Valentina Costache, Sanda Racoviceanu, îngrijire de ediție, introducere și note de Vasile Arimia, Editura Albatros, București, 1996, p. 181*). Începe prin a ne informa că un domn american, Hill, („dragul meu american”), venise la ea arătându-se pregătit „gata să-l însoțească pe Carol în marea sa călătorie”. Vaporul cu care trebuiau să plece, o informează Hill pe regină, plecase spre Japonia pe 29 aprilie 1919. Căci regina, sfătuindu-se cu Ferdinand și B. Știrbei au plănuit să-l despartă de Zizi Lambrino trimițându-l într-o călătorie în jurul lumii. În prima parte a zilei, regina vizitase centre „de distribuție ale *Crucii Roșii Americane*” într-un sat departe de Capitală.

Problema cea mai grea, sau „marea întrebare”, nota regina, „era dacă putem să-l facem pe Carol să plece”. Vizitele reginei Maria din acea zi în „sate îndepărtate” au

fost făcute cu „excelentul Cadillac al lui Anderson”, care a rezistat cu succes „pe lungi drumuri cu hârtoape”. Este impresionată de calitatea muncii făcută „de acei americani, femei și bărbați cu suflete nobile” pentru ajutorarea țăranilor români.

În toamna anului 1918, una din marile și grelele probleme ale guvernului Ion I. C. Brătianu, revenit la conducere după un scurt interludiu al generalului C. Coandă, era aprovizionarea populației cu hrană, în primul rând. Puterile Centrale în cei doi ani de ocupație furaseră tot ceea ce au putut: păsări, vite, cai, porci, oi, cereale. Când s-au retras armatele de ocupație, în noiembrie 1918, au lăsat în urma lor pământ pustiit, lăsând populației doar atât cât să nu moară de foame. Când au plecat au furat și ultimele rezerve de hrană. În preajma Marii Uniri apăruse spectrul unei foamete generale, înfricoșătoare. Guvernul român contactează urgent marii aliați din Vest, „prin comitetul Hoover”, care a organizat aducerea în România a hranei mântuitoare. I. G. Duca nota că „luni de zile ne-am hrănit cu grâul american pe care ni-l aduceau vapoarele aliate în porturile noastre”. Cu aceste provizii în cantități uriașe veniseră și sute de delegați americani ce împărțeau hrana pe cuprinsul țării. Unii dintre acești delegați americani erau și prietenii reginei Maria, soții Hill, despre care ea, în *Jurnal*, vorbește așa de frumos.

Cum a sosit din vizitele sale, cum a și mers „la palat cu Nando”, unde l-au chemat și pe Barbu Știrbei, care sfetnic principal cum era, le recomandă suveranilor că, deși va fi greu, „este foarte important să-l facem pe Carol să plece”-. Au hotărât ca regele să-l cheme pe Carol, să-i spună „împreună cu Pherekide”, că „se ivise o ocazie minunată de a face un bine țării” dacă pleacă repede în Japonia. Observ că regele Ferdinand, nefiind sigur că

doar autoritatea lui de tată și rege ar fi îndeajuns spre a-l convinge pe fiu să plece, a apelat și la M. Pherekide, președintele Parlamentului. Din acest amănunt putem trage concluzia că prințul Carol și-a înfruntat tatăl cum a vrut, când a vrut, ignorându-i sfaturile date mereu. În după amiaza zilei, regina Maria îl primește „pe încântătorul domn Hill” care aranjase toate detaliile „pentru călătoria lui Carol”. E încântată de iminenta plecare a lui Carol, dar încă era tensionată neștiind dacă fiul ei va dori să plece. În acest sens, pentru a avea un răspuns ferm din partea lui Carol, regele trimite după el, spunându-i să vină la palatul regal. Carol trimise răspuns că nu poate veni deoarece „se află în pat”. Căzuse de pe cal, motiva el tatălui. Atunci, Maria îi roagă pe Ferdinand și pe Pherekide să meargă ei la Carol, la palatul Cotroceni, pentru a vorbi cu el în vederea plecării în marea călătorie. Carol acceptă propunerea de a pleca, spunând tatălui că-i vor trebui câteva ore „să se pregătească pentru grabnica sa plecare”. Se plânge regelui că timpul era prea scurt pentru a se pregăti cum se cuvine. Plecarea prințului Carol fusese stabilită pentru a doua zi la amiază, pe 22 mai 1919. Când află răspunsul lui Carol, reginei Maria i „s-a luat o mare piatră de pe inimă”, dar rămăsese încordată, îngrijorată de faptul că din acel moment și până „la plecarea sa” au rămas atâtea ore. Instinctul de femeie deșteaptă îi șoptea să nu se bucure până ce nu-l vedea odată plecat de lângă Zizi Lambrino. Fiind foarte obosită, regina mărturisește că nu și-a luat la revedere de la Carol. I-a transmis însă, prin „cei doi dragi bătrâni americani Hill”, după ce a avut cu aceștia „o îndelungată convorbire”, binecuvântarea ei pentru lunga călătorie.

Când soții Hill au plecat de la regină „îndreptându-se spre Carol”, vine la regină în cameră regele

Ferdinand, „palid la față și indignat”, zicându-i „că și-a tras un foc de revolver Carol în picior”. Carol a spus regelui că pistolul s-a descărcat din greșeală, „că a fost un accident”. Iată că regele și regina României Mari, Ferdinand și Maria, au fost „răsplătiți” de fiul lor cel dintâi pentru decorarea sa, în decembrie 1918, cu *Ordinul Mihai Viteazul*. Eroică faptă să te împuști singur în picior, nu-i așa? Dintr-o dată planul de a-l face pe Carol să plece de lângă Zizi a căzut. Rana pe care și-a provocat-o Carol, trăgând cu pistolul în picior, era minoră, dar suficientă „ca să-l țină în pat 10 zile”. Disperată, regina Maria înțelege că Zizi și Carol au biruit-o, fapt pentru care, notează ea, „pentru prima dată, aproape că mi-am urât fiul”. Pătimașă cum îi era firea, regina trecea printr-o disperare așa de adâncă încât mintea ei nu putea să conceapă că fiul ei a putut să coboare atât de jos, automutilându-se. Îl disprețuiește și i se face rușine pentru el. Caută, în gând, soluții la catastrofa adusă de Carol peste Casa Regală; identifică multe soluții, dar „toate proaste”. Evident că chiar din primul moment când a aflat ce a putut să facă iubitul ei prinț, regina a căutat repede o soluție pentru a-l „spăla” în ochii opiniei publice, de a mușamaliza rușinea. Nu identifică nicio ieșire pozitivă, de aici cuvintele sale din *Jurnal* despre soluții: „toate proaste”. Deși încă declară că îl „iubeam atât de mult” pe Carol, în fața gestului atât de degradant al acestuia, simte că „dragostea *părea* (subl. G. M.) că murise în sufletul meu”. Cum și mă așteptam, automutilarea lui Carol îi provoacă reginei Maria o criză de isterie de o violență ieșită din comun. Martorii crizei au fost dr. I. Mamulea, E. Ballif și „Symky”. Aceștia nu iau deloc în tragic gestul infamant în exces al lui Carol, consolând-o pe regină, arătându-i „partea splendidă” a gestului lui

Carol: nu vrea să fie smuls de lângă „femeia pe care o iubește”. După criză îl primește pe „scumpul meu bătrân domn Hill” care, și el, a consolat-o „cu delicatețe angelică”. Îi mulțumește lui Dumnezeu că i-a dat un prieten „pentru eternitate”, făcând trimitere la domnul Hill. Regina Maria își adună puterile, se liniștește oarecum, apoi se duce să-l vadă pe Carol. Îl găsește liniștit, „foarte calm”, puțin trist, „dar ferm hotărât să joace comedia accidentului”. Nu-i reproșează nimic prințului, înțelegând că în fața unui gest de o asemenea infamie cuvintele nu au niciun rost; își pune capul pe masă, plângând „amarnic”. Locul acestei drame a fost palatul Cotroceni, data 21 mai, anul de grație 1919, primul an după ce poporul român înfăptuise Marea Unire. Regina constată că fiul său e surprins că nu-i spune nimic, niciun cuvânt; Carol, de asemenea, a păstrat tăcerea. Să-i fi trecut prin minte reginei Maria, când plângea „amarnic”, mamă ce-și iubea fiul mai presus de firea omenească, că adoratul ei Carol era un monstru? Să-și fi dat ea, oare, seama de partea de vinovăție ce-o avea în „zidirea” unei ființe lașe și ticăloase fără grad de comparație? Mă îndoiesc...

Și în acel moment groaznic, când văzuse cu ochii ei de ce era în stare Carol, nu-l acuză doar pe el definitiv. Nu el, Carol, e vinovat, gândea regina, ci Zizi Lambrino. El e victima ei. Zizi vrea să-l distrugă, dar el o iubește mai mult decât *viața, țara, onoarea, toate la un loc*. Și după un asemenea gest al fiului, regina nu se sfiește să folosească cuvântul „onoare” cu trimitere la Carol. Demonul, geniul rău al lui Carol, credea regina Maria, era Zizi Lambrino. Zizi e cea mai de jos femeie, nota ea, o târâtură, josnică, aventurieră, ordinară, lipsită de orice simț moral ca și de Dumnezeu. Ea îi distruge fiul, ea îi compromite destinul lui măreț de prinț. Carol e

nevinovat, e victima unei escroace și a familiei ei, care își bat joc de el „pe la spate”. Zizi e o „Dalilă” ce râde de el că e atât „de prost”. După care își ridică în slăvi fiul, nu putea să n-o facă, mai ales în comparație cu „demonul” Zizi. „Și băiatul are în el totul pentru a duce la bun sfârșit marea operă care trebuie făcută pentru țară”, sublinia regina.

Tragedia o determină pe regină să filozofeze, având ferma convingere că destinul, că „soarta îmi e potrivnică”. Și dacă are sentimentul că soarta ei e împotriva vieții sale, nobila femeie identifică și intermediarul malefic prin care ea e înfrântă, pusă la pământ: Zizi Lambrino. Pentru mama lui Carol, vinovăția fiului în noul act rușinos al tragediei, pe care el însuși o provocase, este în afara oricărei îndoieli. Dacă o asemenea nenorocire a venit ca fulgerul asupra Casei ei, Carol e absolut inocent, lipsit de orice responsabilitate. Doar Zizi e vinovată, ea e singura care are răspunderea întreagă a tuturor câte s-au petrecut din septembrie 1918 și până în mai 1919. Constat încă o dată cât de orbită era regina Maria; în dragostea ei pentru Carol, refuza să accepte adevărul în față, adevăr evident pentru toată lumea. Diavolul pe pământ e Zizi Lambrino, conchide regina Maria la sfârșitul însemnărilor sale din ziua de 21 mai 1919.

Carol nu vede *Diavolul* din Zizi, fantasta regina, el o crede și o vede ca pe „un înger nevinovat”, o fată „calomniată”, care fată îl iubește și ea ca pe lumina ochilor. Nu știe el, Carol, ce știe toată lumea despre diavolul numit Zizi Lambrino: este „disprețuită și detestată de toți”. Pune punct final prețioaselor însemnări din ziua de 21 mai 1919, notând că, târziu în noapte, „abia la 1” s-a culcat, având „sentimentul că cel mai mic lucru în plus m-ar face să înnebunesc”.

Înțelegem durerea cumplită provocată reginei Maria de fiul său, Carol, care, automutilându-se, aduse nu doar peste persoana sa rușinea unui asemenea gest degradant, ci peste întreaga sa familie, îndeosebi peste capul părinților săi.

A doua zi, pe 22 mai 1919, regele Ferdinand și regina Maria au plecat „în călătoria noastră în Transilvania”, o călătorie „triumfătoare” pe „pământurile pe care le eliberasem”. Plecând în călătorie, regina duce cu sine „un val de durere atroce”, simțindu-se „mai mult moartă decât vie”, tocmai în acele zile care trebuiau să fie „minunate”. Are sufletul întunecat văzând că pleacă „singuri” lăsându-l pe Carol, notează cu ironie amară, „în voia soartei de invidiat de care se agață: Zizi Lambrino”. Este, evident, neagră de disperare, neavând nicio îndoială că Zizi Lambrino a biruit-o pe ea și pe regele Ferdinand. E divorțat, conform actelor de stare civilă, de Zizi Lambrino, „dar, desigur, ea îl va vizita și el va *fi foarte* (subl. regina Maria), în timp ce sufăr în tăcere, o durere neputincioasă”.

Trece Carpații pe la Predeal, „în noile noastre teritorii”, fiind aclamată de zeci, de sute de mii de români cu entuziasm delirant. Nimic însă nu putea s-o facă să uite rușinea pe care o lăsase în urmă, iar inima ei refuza să bată în acord cu sutele de mii de români fericiți. Are bucuria, amară, cunoscând circumstanțele aceluși timp, să constate că pentru poporul român „Regina Maria care a devenit un fel de idol sau sfânt pentru țara sa a intrat în posesia visului visurilor care a devenit realitate”. Noaptea de 22 spre 23 mai 1918 doarme la „Oradea Mare”, cum notează ea, fiind trezită de „aclamații” ale românilor fericiți care și-au dobândit „libertatea după secole de oprimare”. Românii ardeleni vedeau în armata română și în ei doi, regele și regina,

„eliberatorii”. Nici la Oradea fiind, nu scapă de obsesia sa „Carol”, simțindu-se „bolnavă” după această „ultimă luptă” cu el. Îl iubește, el, de asemenea, o iubește, dar... „nu ne înțelegem unul pe altul”. Fiind o „luptătoare” vrea să-și salveze fiul, de dragul viitorului lui, dar Carol „nu vrea să fie salvat”. El, Carol, a renunțat la tot pentru o fată, „pentru Zizi Lambrino, o fată fără principii, fără ideal, fără inimă, fără tradiții, și care, pe deasupra nici nu-l iubește”. Lui Carol nu-i găsește nicio vină în dramă, el rămâne fără pată, curat, e o victimă, nobil și bine intenționat. Nenorocirea cu el nu-i dezertarea, lașitatea, automutilarea, ci fatalitatea căci „a nimerit printre hoți”, hoții, desigur, fiind nimeni altcineva decât familia lui Zizi Lambrino și anturajul ei.

După care uită în sfârșit de Carol, revenind la istorica vizită în Transilvania. La Oradea află că „bolșevicii unguri” au înfăptuit atrocități împotriva românilor. Se bucură de „primirea extraordinară” pe care i-o fac românii, fiind aclamați ca „eliberatorii”. Are și ea ochii plini de lacrimi, când un întreg popor ieșit dintr-o grea robie o primesc cu urale și strigăte pline de fericire. Află că „trupele noastre s-au comportat admirabil” în luptele recente, fapt ce o face să se simtă foarte mândră.

În legătură cu călătoria suveranilor României întregite în Transilvania proaspăt unită cu Țara, I. G. Duca, ca martor ocular, povestește extraordinara primire făcută regelui Ferdinand și reginei Maria de zeci de mii de români ardeleni pe câmpia Turzii, locul martiriului uriașului erou al primei uniri, Mihai Viteazul.

După ce suveranii au participat la slujba de pomenire a eroului, la mormântul acestuia, de pe Câmpia Turzii, Ferdinand și Maria au „*trecut pe jos printre șirurile de țărani. Și atunci populația, care nu se*

aștepta, nici la această simplitate, nici la acest contact direct cu Suveranii, s-a dat în chip spontan la o manifestație care întrece tot ce se poate închipui. Nu numai uralele nu se mai sfârșeau, dar oamenii cădeau în genunchi, sărutau poalele costumului național cu care era îmbrăcată Regina, aruncau flori, se repezeau să sărute mâna regelui. Cei mai mulți plângeau de bucurie și de emoție strigând: „Regele Nostru, al Nostru, al Românilor”“ (subl. G. M.).

Această fericire a unui întreg popor, chinuit, oprimat, umilit, batjocorit sute de ani de stăpânirea ungurească, dovedea bucuria fără egal a Eliberării Lui, cât și iubirea întreagă față de frații lor de la Est și Sud de Carpați, a căror luptă și jertfă a stat la temelia noului lui Destin.

Marșul triumfal al suveranilor români, la care se adaugă victoria zdrobitoare a Armatei Române împotriva armatelor ungurești ale regimului Bela Kuhn (aprilie - august 1919), au amortit disperarea reginei Maria. De altfel, nu era prima dată, când, după o faptă degradantă a lui Carol, și după șocul de la aflarea veștii, urmată de chinul, revolta și disperarea sa, urmează acceptarea realității faptului consumat. Așa și după autoîmpușcarea fiului ei din 21 mai 1919. Marii revolte și suferințe i-a urmat acceptarea tacită că fiul ei este tarat, nevindecabil, grija față de el trecând în planul secund. Cel puțin așa stau lucrurile în *jurnalul* său pe 1919, unde numele lui Carol după 21 mai 1919, apare rar sau foarte rar. Faptul nu înseamnă că regina nu mai era preocupată să-l despartă de Zizi Lambrino și să-l determine să-și asume responsabilități militare în războiul cu Ungaria.

Pe 8 iunie 1919, am dat de o însemnare neobișnuită în *Jurnalul* reginei, din care aflăm că fiul ei, „Carol mi-a

trimis 2.000 de franci”. Nu-mi pot explica de ce și pentru ce i-a oferit Carol mamei sale 2.000 de franci, dar, citind cuvintele de dinainte, am înțeles că regina, ca o adevărată binefăcătoare ce a fost pentru cei nevoiași și bolnavi, în acea zi, făcea o chetă pentru bolnavii de tuberculoză. Peste două săptămâni, adică pe data de 23 iunie, regina consemnează despre Carol cum că „se pierde cu totul”, fapt ce-i provoca durere. Presupun că „pierderea” lui Carol era legată de continuarea legăturii lui cu Zizi Lambrino, căci la acel timp, cei doi trăiau împreună la Mănăstirea, proprietatea moștenită de Carol de la primul rege al României.

La 9 iulie 1919, iarăși regăsim numele lui Carol în *Jurnalul* reginei Maria. În acea zi regina discută câteva ore cu E. Ballif despre Carol. Din discuție cât și din mărturiile altora, nota regina, află că fiul său nu lua drept *Evangelie* vorbele lui Zizi, și că nu „apreciază tot ceea ce face și spune ea”. În vestea primită regina Maria deslușește „o foarte mică speranță”. Pe 13 iulie 1919, primește o sugestie de la „frumosul Paul” („Păunele?”), după care regele și ea ar fi bine „să-l facem pe Carol guvernatorul Basarabiei”, salvându-se pe această cale „pe Carol și Basarabia”. De ce credea regina Maria că asemenea numire a fiului ei ca satrap al Basarabiei ar fi dus la salvarea acestei provincii românești ea nu ne dă detalii, iar eu nu mă hazardez în speculații. Pe 21 iulie 1919, consemnează că amantul ei, J. Boyle, îi dă vești foarte proaste despre Carol. Fiul său, divorțat în ianuarie 1919, avea de gând „de a se căsători cu ea cât mai curând posibil”. Pe Carol, îi spuse Boyle, că se cunoștea temeinic ce gândea la acel moment prințul moștenitor, nu-l interesează deloc „familia, țara, poziția, îndatoririle lui”. Pe el nu-l interesează decât Zizi Lambrino, în rest totul îi este „indiferent”. Personalitatea

lui Carol, specula regina Maria, a fost distrusă de Zizi Lambrino, el nu este altceva „decât o zdreanță în mâinile ei, o sărmană creatură nefericită care se îndreaptă pieire”.

Interesându-se în dreapta și în stânga, spre a afla dacă poate să se căsătorească, din nou, cu Zizi Lambrino, și aflând „că nu li se va permite să se căsătorească în țară”, Carol a avut „un teribil șoc”.

În acele zile, Ungaria lui Bela Kuhn, atacă armata română din Transilvania, ducându-se „lupte grele”. Trupele române „din Transilvania”, sublinia regina Maria, își fac datoria „cu vitejie”. Aflând că situația e grea și că e nevoie de atâtea de la generalul A. Văitoianu, regina Maria se gândea să meargă și ea „pe front”. Trimite înaintea ei însă „noul meu spital de campanie” și două camionete. Alte „16” camionete le trimise pe frontul din Ardeal „mai înainte”. În seara zilei de 24 iulie 1919, zi în care regina consemnase cele scrise de mine mai sus, se întâlnește cu J. Boyle, vorbind „în legătură cu Carol”. În aceeași zi de 24 iulie 1919, regina Maria i-a scris lui Carol o scrisoare informându-l că „regimentul lui pleacă”, implorându-l să plece și el cu regimentul. Citează din scrisoarea trimisă lui Carol, în *Jurnal*, din care aflăm că i-a spus fiului său că „mai degrabă să mori de un glonț dușman și să zaci în bunul pământ românesc, decât să dezertezi într-un asemenea moment, disprețuit de întreaga ta țară, ceea ce va apăsa greu pentru tot restul vieții tale”. Acum, când fiul îi stătea ascuns în poala lui Zizi Lambrino, îl acuză că dezertează, dar în septembrie 1918, când a dezertat cu adevărat, ce a fost? Și cum rămâne cu *Ordinul Mihai Viteazul*, pe care ea impuse cu mari presiuni exercitate asupra regelui Ferdinand, ca acesta să-i decoreze „iubitul”, „adoratul”, neprețuitul său fiu, „Adonis”? La

data de 25 iulie 1919 notează că „lupte grele continuă pe frontul unguresc”, hotărând să plece „cât pot mai repede” pe front. Peste o zi e încântată de cum arată „minunatul spital de campanie pe care mi l-au dăruit americanii” și pe care l-a trimis pe frontul din Ungaria. În aceeași zi de 26 iulie 1919, discută despre Carol cu Ion I. C. Brătianu, abandonând ideea de a-l „sechestra”, deși ar putea „să o facem”. Din nou supralicitează influența lui Zizi Lambrino asupra fiului ei, scriind că influența acesteia este „extraordinară”. Zizi Lambrino îl controla total pe Carol, credea regina Maria. Îi anihilează cu totul „voința”, făcându-l să abandoneze „orice simț al onoarei și decenței”.

După amiaza târziu, tot în aceeași zi, vine la ea Boyle care fusese să discute cu Carol, trimis fiind de ea, de regină. J. Boyle îi spuse că fiul ei vrea cu „orice preț să se căsătorească cu ea”, indiferent dacă o face trădează familia și țara. Simte că nu mai poate suporta tensiunea și că „dosarul Carol” este pentru ea „un conflict de moarte” storcându-i „ultima picătură de sânge” din vene.

Tot din această însemnare aflăm că la scrisoarea mamei, prin care îl ruga să plece pe frontul unguresc odată cu regimentul său, Carol a răspuns că dacă-i „permite să se însoare cu ea pleacă pe front”.

Pe data de 28 iulie 1919, regina Maria făcea pregătiri intense, deoarece a doua zi, pe 29 iulie, pleca pe frontul din Ungaria. E copleșită de mulțimea problemelor a căror rezolvare toți o așteaptă de la ea, „de la omul politic până la cerșetor”. Suferă din greu de migrene, iar problemele, nota ea, „îmi distrug nervii și inima”. Are convingerea că este la capătul puterilor, nu poate crede că mai poate rezista, sufletul îl simte înghețat, inima golită de speranță. Nu renunță, totuși, la

ceea ce trebuie să facă pentru atâția oameni. Va continua „să lase să intre la ea un nou petiționar”, iar va găsi și bani, și „vorbe bune”, și „idei politice”. Revine la obsesia ei de atât de multe luni de zile, Carol, notând că fiul ei „ucide dragostea de viață”.

Încă o dată își exprimă frustrarea provocată de faptele fiului notând că el, Carol, i-a fost „mâna mea dreaptă”, iar acum „dezertează nedemn”. Întreb, în septembrie 1918, iubitul și neprețuitul ei prinț, dezertase „demn”, când fugise la Odessa? Cum așa? Ceea ce face în acele zile Carol, accentua regina Maria, este o abandonare lașă a datoriei ce o are față de țară. El se comportă ca „unul care n-a cunoscut niciodată datoria”, ca cineva ce nu a avut și „nu are tradiții”, care refuză să lupte alături de soldații săi. Carol se lasă tras „în jos” de Zizi Lambrino, „tot mai jos”, vânzându-și „sufletul unei femei rele”. Mai jos de atât nimeni nu poate decade, iar din Carol, după tot ceea ce a făcut și face, nu a mai rămas decât „un sărman înveliș uman al cărui suflet este distrus”.

Pe 29 iulie 1919, regina Maria pleacă cu trenul ei spre frontul din Ungaria. La Oradea e primită de generalul Gh. Mărdărescu, care-i prezintă răniții în urma luptelor „sângeroase”. Erau 900 de răniți, „unii dintre ei foarte grav”. Soldații români „au fost la înălțime”, înfruntând dușmanul în mari lupte „și sângele lor a curs”.

La data de 31 iulie 1919, când încă luptele cu ungurii continuau, trenul reginei Maria face joncțiunea cu trenul regelui Ferdinand la Kis-Ujskattas. Pleacă, împreună, să „ajungă trupele care trec Tisa”. Sosesc la podul de vase construit peste Tisa peste care treceau „nesfârșite coloane de trupe”. Oferă cadou, soldaților, țigări, căci era ferm convinsă că „mâinile să-mi fie mereu

pline”, indiferent unde mergea. Ostașii și-au primit suveranii cu ovații și „urale frenetice”. Trece Tisa pe un alt pod de vase și se duse la cartierul general al generalului T. Moșoiu, „într-un sătuc Kokelec”. Deși au dus lupte grele, sângeroase, observă că ostașii vor să-i înfrângă pe ungurii bolșevici. Revine în stânga Tisei, căci află că sosise și primul ministru, Ion I. C. Brătianu. O impresionează negativ „un grup de tineri soldați bolșevici”, care au fost prinși după ce omorâseră zeci de prizonieri români. Respectivii soldați unguri au fost „prinși cu mâinile pline de sânge”. 1 se spune că soldații unguri „vor fi împușcați la apusul soarelui”.

Și pe 1 august 1919, regina Maria rămâne în Ungaria, dar nu merge decât „puțin mai departe de cele două poduri” de vase aruncate peste Tisa de Armata Română. Spre seara zilei vede regimentul lui Carol, „trupele lui Carol”, scrie ea, trecând peste podul de pe Tisa. Simte o cumplită durere sufletească că fiul ei, Carol, nu era cu regimentul său de Vânători de Munte. Umblând cu mașina de-a lungul și de-a latul Tisei, ajunge și la o casă a „contelui Apponyi”, casă care fusese „devastată de către bolșevici”. Stricăciunile din camerele casei contelui „erau de nedescris, ca un vis urât”. Regina ar fi vrut să meargă, în urma trupelor române care se apropiau de Budapesta, ca să intre și ea în capitala Ungariei. Șeful guvernului nu i-a dat voie nici ei, nici lui Ferdinand să intre victorioși în capitala dușmanului secular. De altfel, chiar și lui însuși Ion. I. C. Brătianu, și-a interzis să calce piciorul în Budapesta din rațiuni expuse de I. G. Duca în *Memoriile* sale. Guvernul condus de Ion I. C. Brătianu, văzând că Transilvania unită cu România fusese atacată de Ungaria lui Bela Kuhn, alături de regele Ferdinand, a ordonat armatei să lupte cu invadatorul maghiar. Lupte grele s-au dus în lunile

aprilie, mai, iulie și până la începutul lui august 1919. Circa 10.000 de ostași români au murit în războiul cu Ungaria, unul dintre aceștia, Nicolai Bradu, fiind din Tătărășeni, fiind înmormântat în cimitirul satului, tot atâția cât în războiul de independență. La 3 august 1919, trupele române victorioase intră în Budapesta, ocupând-o. Deși Aliații au interzis României să ocupe Budapesta, Ion I. C. Brătianu a ignorat poziția acestora ordonând ocuparea capitalei Ungariei. Era, în viziunea lui Ionel Brătianu, un act absolut justificat după ce dușmanii ocupaseră Bucureștiul timp de doi ani (1916 - 1918), iar ocuparea Budapestei „ni se cuvenea”, că victoria împotriva Ungariei era un act de reparație istorică „pe care soarta ni-l oferea”. Când Budapesta a fost ocupată de armata română, la începutul lunii august 1919, Ionel Brătianu a interzis oricărui ministru din guvernul pe care-l conducea „să meargă la Budapesta” atâta timp cât armata română ținea sub ocupație marele oraș. Rațiunea pentru care Ion I. C. Brătianu a interzis acest lucru fusese aceea că „înfrângerea ungurilor era destul de deplină și de dureroasă” ca să mai fie urmată „prin inutile acte de umilință și de învingătoare trufie”.

Așa stând realitatea, înțelegem de ce, în primele zile ale lunii august 1919, regina Maria nota că se învârtea, pe loc, de-a lungul Tisei. Aceeași interdicție de a păși în Budapesta o primise și regele României întregite. Pe 2 august 1919 e înștiințată că „trenul lui Carol” sosi în Ardeal și că „s-a încrucișat cu al nostru”, având convingerea că fiul ei fusese convins „să plece pe front”. La Cluj fiind, spre seară în aceeași zi, primește scrisoare de la Boyle, omul pe care ea l-a delegat să-l convingă pe Carol să plece pe front. Boyle îi comunică că pentru a-l aduce la realitate pe Carol e nevoie de „severitate

militară implacabilă”. Imediat de cum citește aceste cuvinte, regina Maria e oripilată, gândindu-se ce ar putea reprezenta respectiva „severitate”, notând că i se pare o „încercare îngrozitoare”. I se pare, de asemenea, că e prea mult pentru ca și iubitul său fiu să suporte această „umilință”. Tot în gara Cluj se întâlnește cu Iuliu Maniu și episcopii Iuliu Hossu și Miron Cristea. N-a stat mult de vorbă cu ei, căci a doua zi, „devreme”, trebuia să ajungă la „Cotroceni”.

Prințul Carol abdică

Ajunge dimineața devreme la București, pe 3 august 1919, iar veștile ce le primește în legătură cu Carol o copleșesc. Află că fiul său, înainte „de a pleca” pe front să lupte într-un război care tocmai în acea zi se încheiasse a lăsat scrisori „la diferiți șefi de partide să-i anunțe că el abdică”. E supărată că scrisoarea către președintele partidului socialist, Carol „a citit-o public în clubul lor”. Sufletul îi îngheață de silă și disperare văzând ce mijloace a folosit fiul său pentru a da știre opiniei publice că nu-l mai interesează tronul țării. Are convingerea că în fapta lui Carol e „un pic de nebunie”, și că căderea lui e iremediabilă, urâtă și mizeră. Se amăgește imediat, gândindu-se că prințul e pe undeva în Ardeal, călătorind cu trenul său, și că dacă „fiind departe de ea (de Zizi - n. ns.) și obligat să se preocupe de o acțiune serioasă, își va limpezi puțin capul”. Dacă fiul său a căzut așa de „jos”, gândea regina Maria, de vină e doar Zizi Lambrino. Cât Carol a stat lângă Zizi, gândea ea, el a fost „otrăvit” de „miasmele ei”, își însușise o viziune asupra vieții doar „prin ochii ei”, adică una murdară și josnică, specifică lui Zizi Lambrino. N-am decât să constat încă o dată că, orice faptă pe care Carol o comitea, după regina Maria, nu era el responsabil, ci... Zizi Lambrino. Nu pot evita să rostesc adevărul cum că în cazul reginei Maria, cu privire la judecata sa asupra faptelor lui Carol, dovedește o orbire repetată patologică, fără leac. E preocupată „cât a fost ziua de lungă” de fapta fiului. Înțelege că singurul țel în viață a lui Carol este de a avea „această femeie” și că pentru a o avea i se par că „toate mijloacele sânt corecte”, ca să lupte cu părinții lui. Carol e o „unealtă” în mâinile lui Zizi, credea regina. Ea este „vulgară,

comună”, controlându-i, dirijându-i viața lui Carol cum dorește. Zizi Lambrino, după regina Maria, este șefa unor hoți „mizerabili”. De când fiul său este cu Zizi, nota regina Maria, Carol a renunțat la toți prietenii vechi, având de prieteni doar „oamenii care-i vizitează casa” lui Zizi Lambrino. Iar respectivii oameni, nu-i așa, nu sunt altceva decât „o bandă de oameni cu suflet negru”. După ce-și varsă supărarea pe Zizi, din nou cade în mirajul amăgirii cum că dacă fiul său „este pe front” va avea parte de „o severă disciplină militară”. Are credința că fiind cu armata se va trezi în el „demnitatea lui bărbătească” mai ales că și-l imagina „în fața regimentului său... Îndreptându-se spre Pesta”. Mai avea puțin și nota că dacă armata română a cucerit Budapesta, meritul întreg revine adoratului ei fiu, viteaz, luptător, temerar și mare strateg.

Îndoielile pe care le mai avea, ca o mamă pățită, i-au fost risipite de J. Boyle, ce-i insuflă speranță. În legătură cu scrisoarea de renunțare la tron a lui Carol subliniem că ea a fost redactată cu sprijinul nemijlocit al lui Take Ionescu și Alexandru Marghiloman.

Carol își înștiința tatăl că renunță la calitatea de principe moștenitor „al Coroanei României, pentru mine personal, cât și pentru descendenții mei”. Își liniștește tatăl cum că rămâne „slujitor credincios al țării”, punându-și „spada mea în serviciul ei”. Îl mai roagă pe regele Ferdinand că, dat fiind cele de mai sus, să aibă bunăvoința să-i desemneze „un loc de luptă printre oștenii care se găsesc azi pe front”. Cum de nu și-a pus *Carol cel Viteaz* „spada” lui de „erou” și „luptător” în slujba patriei începând din luna aprilie 1919, sau mai - iunie - iulie același an, timp în care s-au dus lupte grele cu armatele ungurești, și a plecat pe „front” tocmai când luptele se încheiaseră și rezistența ungurilor fusese

zdrobită? Evident, din lașitate cronică, congenitală. Atunci când a fost informat că războiul cu Ungaria a fost câștigat, și că luptele încetaseră, iată că pleacă și Carol la război...! Chiar și la un secol de la acele evenimente, te cuprinde o sfântă mânie și indignare la înțelegerea unei asemenea ticăloșii...

Scrisoarea lui Carol către regele Ferdinand a fost trimisă, în copie, șefilor partidelor politice, între care numim pe Ion I. C. Brătianu, Take Ionescu, N. Iorga, Al. Marghiloman, dar și celor responsabili cu conducerea partidului socialist. Ion. I. C. Brătianu și regele au luat măsuri ca ziarele să nu publice scrisoarea de renunțare a lui Carol, dând ordine în acest sens, organelor de Siguranță ale Statului.

Două ziare, „Universul” și „Izbânda”, au informat opinia publică folosind mijloace criptate, sugerându-se laconic că prințul Carol a renunțat la calitatea sa de principe moștenitor. Guvernul Brătianu dezmente faptul, publicând un comunicat prin care opinia publică e lămurită privind situația lui Carol. Astfel, opinia publică află din comunicatul guvernului, că „principele Carol comandă regimentul său pe frontul Tisei și, în această comandă pe care o deține pe temeiul înaltei sale situațiuni, unica sa preocupățiune este îndeplinirea îndatoririlor sale ostășești”. Comunicatul guvernului l-a supărat foarte tare pe prințul Carol. Așa, el scrie pe un ton ofensat primului ministru, Ion I. C. Brătianu, la data de 9 septembrie 1919, arătându-se indignat și „mirat” de cele scrise despre „scrisoarea mea de renunțare” în „Monitorul Oficial”. Scrisoarea e datată din Erlau în Ungaria.

Carol scria lui Ion I. C. Brătianu cum că comunicatul guvernului „este o palmă morală pentru mine”, cât și o „insultă” adusă lui deoarece este

considerat „împotriva voinței sale, moștenitor al tronului”. Face trimitere la „două fraze” jignitoare pentru el din același comunicat care dădeau de înțeles că el nu era decât „o marionetă” și că ar fi iresponsabil. Îl informează pe Ion I. C. Brătianu că s-a înșelat dând comunicatul în cauză și că dacă el a renunțat la tron a făcut-o știind bine ce face având „conștiința absolut liniștită”. S-a gândit la gestul făcut, scria Carol, „timp de un an”, cântărind bine urmările gestului său. Renunțarea la tron, brava Carol, a luat-o în calcul ca pe o soluție „în ultimă extremitate”. Îl avertizează pe primul ministru că se înșeală dacă crede că „timpul temperează totul”. El nu va renunța „la soția mea” oricât de multe „vor fi piedicile pe care mi le veți opune”.

De asemenea, scria Carol lui Ion I. C. Brătianu, comunicatul guvernului afirmând că el, Carol, exercita comanda regimentului „său” „pe temeiul înaltei sale situațiuni” îl puneă într-o postură umilitoare, jenantă, jignindu-i demnitatea de om și de ofițer superior. Solicită primului ministru că afirmațiile din acele „fraze atât de puțin Batante” vor fi dezmințite, iar el va primi „întreaga satisfacție”. Pe 15 septembrie 1919, Ion I. C. Brătianu răspunse lui Carol, tot printr-o scrisoare, subliniind că el are obligația să nu lase fără răspuns „scrisoarea ALTEȚEI Voastre Regale”, „moștenitorul tronului”. *Comunicatul* guvernului, scria primul ministru, a fost conceput „în iluzia că ar putea fi evitate pentru Coroană urmările celor ce s-au întâmplat anul trecut dincolo de Nistru”. Ion I. C. Brătianu sugera lui Carol că, în realitate, comunicatul guvernului departe de a-l insulta, îl onora căci, prin informarea opiniei publice că prințul moștenitor luptă în fruntea regimentului său în Ungaria, voia să facă uitată dezertarea lui din septembrie 1918, când a fugit la Odessa. Nu a avut o clipă intenția de a-l

considera „păpușă inconștientă”, iar cei care au redactat respectivul comunicat au avut convingerea că „timpul”, cu reflecția inerentă ce o aduce, ar putea „schimba intențiile prințului moștenitor”. Apoi Ion I. C. Brătianu îl consilia pe Carol dându-i de știre și cunoaștere că „fără înalta sa situație” nu ar fi putut să comande un regiment.

În încheiere, primul ministru exprimă regretul său, „durerea profundă cu care constat”, în numele interesului superior de stat, dar și „pentru ALTEȚEA Voastră Regală”, ce i-o provoacă deciziile lui Carol, persistența lui în a rămâne consecvent respectivelor decizii. Ion I. C. Brătianu trimise o copie a scrisorii sale către Carol regelui Ferdinand, care, la data de 28 septembrie 1919, îi răspunse acestuia fiind întrutotul de acord cu conținutul acesteia. Regele Ferdinand considera textul scrisorii trimisă de Ion I. C. Brătianu lui Carol că „spune lucrurilor pe nume”, subliniind exact „adevăratul punct de vedere”, adică esența problemei în cauză.

În scrisoarea lăsată lui Zizi Lambrino, tot pe 1 august 1919, Carol scria că scrisoarea lui poate să o folosească ca semn că el este tatăl copilului ce-l va naște și că, deși căsătoria lor de la Odessa a fost anulată de Justiție, el s-a considerat mereu soțul ei. Bravând, ca o ființă degenerată și lașă ce era, Carol îi scria lui Zizi Lambrino, cum că mergând „pe front” nu știe când și dacă va mai putea reveni. Repet, când prințul moștenitor s-a *hotărât* să meargă pe front (vorba vine), l-a mânat din urmă cu strășnicie J. Boyle, care-i puse în față oglinda, arătându-i întreaga lui lașitate, alegând să stea lângă fusta lui Zizi în cele patru luni ale războiului cu Ungaria (aprilie - august 1919), războiul cu Ungaria se încheiase apoteotic prin ocuparea Budapestei de către

trupele române la 3 - 4 august 1919. Carol știa că, plecând la un așa-zis război, nu-l amenință niciun pericol, dar, laș fiind, și megalomanie, a vrut să o impresioneze pe Zizi, poate și restul lumii, cu „bravura” sa de erou netemător și strașnic...

Între timp, regina Maria și regele Ferdinand, în București fiind, sunt ovaționați în mari manifestații declanșate de istoricul eveniment al „intrării armatei noastre în Pesta”, nota ea în *Jurnal*. Manifestațiile grandioase au avut loc pe 6 august 1919, zi în care nobila regină sublinia împlinirea visului unui întreg popor de a primi recompensa unei așa de mari izbânzi. Regina nu putea să se bucure cum ar fi dorit. Cauza, desigur, era fiul ei, Carol. Era îngrijorată că, deși plecat „pe front”, Carol al ei nu se vindeca de patima sa, notând, sceptică și interogativă, dacă „există vreo speranță pentru însănătoșire”? Regina, regele, Curtea lor erau extrem de revoltați de gestul lui Carol de a se fi dus la sediul partidului socialist unde a citit în public scrisoarea de renunțare la calitatea sa, de principe moștenitor. Pentru ei, socialiștii erau oameni extrem de periculoși, gata de a „încerca să răstoarne ordinea în țară”. Pentru toată lumea era vie în memorie marea manifestație organizată de socialiști pe 13 decembrie 1918 în București, urmată de sângeroasa reprimare a ei de către armată. Evident, gestul lui Carol de a merge în fief dușmanilor ordinii sociale, responsabilitatea lui, regina Maria nu-l pune pe seama fiului ei. Nu Carol era vinovat, ci „niște aventurieri, nemiloși, josnici, fără principii” care l-au „atras într-un colț” pe „bietul” Carol. Observați ura reginei contra celor ce-i urmăreau detronarea ei și a lumii pe care o reprezenta, acuzându-i de întreaga ticăloșie, ca să nu mai vorbim de „lipsa de principii”. Muncitorii țării erau, în viziunea ei, bandiți,

criminali etc. În contrast cu bieții și săracii oameni, ai Muncii, Carol al ei avea toate calitățile. Îndeosebi principii...!

Și pe 9 august 1939, regina e îngrijorată de ceea ce ar putea face Carol... E conștientă că fiul ei e aspru judecat de oameni, având convingerea că „a pierdut simpatia lumii”. Acceptă că situația lui Carol „e disperată”, dar ei, părinții, vor să-l salveze, îl vor salva. Peste câteva zile, pe 13 august, îl trimite pe J. Boyle la Zizi cu care, după ce revine de la ea, are „o lungă conversație”. Zizi nu primise scrisori de când Carol plecase „pe front”. Era revoltată, Zizi, nu regina Maria, îi spuse J. Boyle, deoarece „nu mai poate folosi mașinile lui”, ale lui Carol, desigur. Faptul o bucura mult. Măcar avea parte, mică, e adevărat, de o victorie, contra femeii pe care o ura de moarte... „Vagaboanda mică”, cum notase ea despre Zizi Lambrino în *jurnal*.

În continuare, regina Maria continuă să noteze în *Jurnal*, periodic, despre Carol. Pe 25 august 1919 îl primește pe un „prieten” al acestuia, „Mugur”, considerat de ea drept „unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Carol”. Notează că respectivul „Mugur”, după „dezertarea lui Carol” de suferință aproape că „a înnebunit”. S-a dus la Carol, la Mănăstirea, cu care „a vorbit șase ore”, încercând să-l convingă să renunțe la Zizi. „Fără rezultat”, conchide ea. Pe 27 august același an, desigur, e obsedată tot de problemele create de Carol. Îl invocă pe Barbu Știrbei, a cărui lipsă o suportă greu. Deși era un critic aspru al lui Carol, condamnându-l cu vehemență, avea intenții nobile: voia „să-l salveze” pe Carol.

Îl amintește și pe Boyle, lăudându-l; dar ajutorul dat de canadian era neoficial, deci de nefolosit la nivel de treburi publice. El era „mesagerul” mesajelor aspre către

Zizi și Carol, fidelul ei dulău intimidant. Se bucură că, guvernul, după izgonirea lui Al. Marghiloman, n-o deranjează defel, în „dosarul Carol”, stând „liniștit”, deoparte. Întreaga afacere „Carol” reginei Maria i se pare a fi „un complot politic”. Încă o dată refuză să-l acuze doar pe Carol de toată drama începută la începutul lunii septembrie 1918. Pe 29 august află că „povestea lui Carol” a fost publicată în presa din Franța. Notează că ziarele au publicat o poză cu Zizi și Carol. Despre fotografia respectivă, regina Maria spune că în ea Zizi „seamănă cu un drac”. Are convingerea că fotografia a fost publicată prin interesul lui Zizi și „tovarășii ei necinstiți”. În urma acestei întâmplări apreciază că situația fiului său devine disperată. La 2 septembrie 1919 află că Zizi Lambrino, „femeia lui Carol”, va avea un copil. Nu comentează în niciun fel vestea. Pe 10 septembrie situația devine acută. În legătură cu Carol, desigur. În seara zilei, aflat, cică, pe frontul din Ungaria, regina Maria primește o telegramă de la fiul ei, Carol, în care individul își întreabă mama „de ce se continuă torturarea lui și de ce nu i se permite să-și trăiască fericirea”. În loc să tragă concluzia firească că fiu-său e un psihopat, un obsedat patologic doar de propria sa persoană, regina folosește eufemisme de doi bani. I se pare că „viteazul” ei fiu ar fi rostit prin telegramă o „primă vorbă spontană” de când s-a refugiat la Mănăstirea, în urmă cu trei luni. Iarăși îl absolvă pe Carol de vreo vină în rușinea pe care i-a făcut-o ei, dar și Țării, acuzându-l doar de... inconștiență („nu pare să-și dea seama”). „Alții” sunt de vină dacă Carol face ceea ce face. Ei, „alții”, îl manipulează, îl determină din umbră să lupte cu părinții săi cu „mijloace” necinstite. Are o răbufnire de mânie notând că acei „alții” se comportă

inuman și egoist, dirijându-l pe Carol, ce-și tratează părinții de dușmani.

Carol a făcut-o să plângă „cu lacrimi de sânge”, și-i cere să-i curme suferințele prea mari pe care le... Îndură din dragoste pentru Zizi... În loc de a înțelege psihoza limpede a lui Carol, ea, iarăși, îl judecă blând. „Băiatul” nu mai vede „nimic într-o lumină normală”, concluzionează ea. Redă un fragment dintr-o scrisoare a ei către Carol în care ea-i cere să-și facă datoria de prinț și „soldat”. „Tot ceea ce cerem de la tine este să-ți faci datoria ta de soldat și să-ți menții promisiune care ne-ai dat-o de a nu-ți părăsi țara înainte ca ea să iasă din necaz. Fericirea ta, ca și fericirea altora, trebuie să aștepte până când îți îndeplinești datoria. Nu se cere prea mult de la un bărbat și de la un prinț. Fii loial față de țara ta mai întâi, noi avem dreptul și datoria să cerem aceasta de la tine”. Îl compătimește, din nou, pe Carol, fiind întristată văzând cât de „jos a căzut”, conchide ea cu tristețe.

Pe 19 septembrie 1919, primește două scrisori de la Carol, care, nu-i așa, „lupta” departe de țară, pe frontul din Ungaria. Și pe care „front” luptele încetaseră de o lună și jumătate. Nu redă niciun cuvânt din respectivele scrisori, dar le apreciază „dezagreabile”, ca ton, „scrisori urâte”, scrisori ce-i demonstrează, în sfârșit, „degradarea sa profundă”. Îi răspunde lui Carol, scriindu-i la rândul său, o scrisoare pe care n-a redat-o în *Jurnal*.

Redau un fragment identificat în cartea lui Ioan Scurtu, *Criza dinastică din România*, unde nobila regină îi strigă în față lui Carol tot Adevărul: „Ți-ai renegat țara, surorile, fratele, tradițiile și datoria, într-o vreme când, mai mult ca niciodată în istorie, România avea nevoie de conducătorii ei... O! Măcar de-ai putea să te vezi cum te văd alții - un nătâng îndrăgostit care a pierdut orice simț

al onoarei și datoriei”. În finalul misivei, regina Maria îl avertizează că se află în „mâinile armatei” și că în caz „de dezertare” va fi pedepsit „ca orice ofițer”.

Din Ungaria, conform dispozițiilor date de regina Maria, lui Carol nu i s-a permis să revină la București, armata având ordine să-l țină departe de Zizi.

Între 4 august - 7 noiembrie 1919, Carol a stat într-un castel din Ungaria, Gödeli. Apoi, i se stabilește un fel de domiciliu obligatoriu la Bistrița, începând cu 7 noiembrie 1919, unde viața pe care a dus-o a fost pe măsura „renumelui” său. Partide de vânatoare în împrejurimile frumosului oraș, mari banchete, care eșuau obligatoriu în *Orgii*, evenimente militare în care trupele defilau prin fața sa, dar, în mod deosebit, cât mai multe aventuri cu femei, cu cât mai multe femei.

La Bistrița fiind, Carol nu voia cu niciun chip să semneze declarația sa de la 1 august 1919, prin care renunța la tron, cât și la legătura cu Zizi Lambrino. Din frumosul oraș Bistrița, Carol trimite mai multe scrisori unor personalități publice în care le comunica voința sa fermă de a nu accepta anularea căsătoriei cu Zizi Lambrino, făcând mare scandal că e sechestrat și că lui nu-i sunt respectate drepturile prevăzute de Constituție în ceea ce privește „deplasarea liberă” în Țară. În acest sens, el scrie o scrisoare, în noiembrie 1919, președintelui Senatului, informându-l că e „ferm decis să nu părăsesc niciodată femeia pe care mi-am ales-o de soție”. I se plânge înaltului demnitar că a fost separat de soție „printr-un act de justiție” față de care nu a protestat din... patriotism. Zizi Lambrino fiind însărcinată, scria Carol, se simte obligat dintr-o „datorie de conștiință” să protejeze mama și viitorul copil. Nu-i convine situația „echivocă” în care se află, apreciind-o a fi „în detrimentul tuturor”. Înțelege că ceea ce face e în

„detrimentul Țării”, dar și că situația neclară, echivocă a lui „este nedemnă de mine”. Îi solicită înaltului demnitar să soluționeze criza. E supărat, nota Carol, că atunci când a plecat „pe front”, în Ungaria, pentru a-și face „datoria de român și de ofițer”, a propus „o soluție” în cazul său, soluție ce a fost ignorată. Nu-mi pot da seama despre ce soluție amintește el. Trecerea timpului urgentează rezolvarea situației lui din rațiuni „de onoare și demnitate”. Îl roagă pe președintele înaltului for, dacă dorește, să apeleze la Parlament spre a-i rezolva situația. Evident, situația lui Carol, „Criza” de care amintea el nu avea nimic de a face cu Senatul României. Ea putea fi soluționată de suveranii țării, care erau și părinții săi, cât și de colaborarea strânsă a acestora cu guvernul Țării. Oricum, scrisoarea de mai sus a lui Carol a însemnat un alt afront grav adus mamei sale, cât și tatălui său, regele Ferdinand.

Știindu-l la Bistrița pe Carol, regina Maria are sentimentul unei liniști temporare. Pe 19 noiembrie 1919, regina Maria are sentimentul că-l va aduce pe drumul drept pe Carol. Află că fiul ei, în frumosul oraș transilvan, are sentimentul datoriei militare în sânge (!), este „conștiincios”, muncind cu deosebită „plăcere”. Aude că „ofițerii îl iubesc și vorbesc bine despre activitățile lui”, faptul convingând-o că acesta este „tratamentul” pentru a-l despărți de Zizi Lambrino: „munca și depărtarea de ea”. Între timp, lui Carol i se dăduse un nou aghiotant, colonelul Nicolae Condeescu, despre care regina, după ce-l primește, are doar cuvinte de laudă (*iată cum îl descrie regina pe N. Condeescu: „serios, prezentabil ca înfățișare, vorbește bine franceza și are o voce plăcută. Pare capabil să gândească singur”*). La Bistrița, Nicolae Condeescu identificase fără greș soluția despărțirii de Zizi Lambrino, pentru a scăpa Casa

Regală de coșmarul ei: o viață de desfrâu ce se plia firii lui Carol. N. Condeescu i-a adus la pat lui Carol diverse femei, i-a fost tovarăș de banchete monstruoase, intrându-i definitiv sub piele. Va face carieră lângă prințul Carol. De asemenea, la Bistrița, i s-a adus, la sugestia părinților săi, o fostă elevă de la azilul „Elena Doamna” din București, Marie Martini, cu care acesta avusese o legătură înainte de Zizi Lambrino. Din relația cu Carol, Marie Martini a născut un copil pe care acesta l-a recunoscut, ce va fi botezat Silviu (februarie 1920). Noroc că Marie Martini a dovedit mult bun simț nefăcând vâlvă de legătura ei cu prințul Carol. Dacă ar fi fost de teapa lui Zizi Lambrino, se înțelege cum ar fi căzut un nou scandal provocat de Carol, chiar în toiul când încurcăturile provocate de cel cu Zizi nu erau încheiate. Ceva mai târziu, Marie Martini se va căsători cu un șef de gară, Leonescu, pentru ca în schimbul păstrării secretului, cu privire la adevăratul tată al micuțului Silviu, proaspăta familie să primească o mare sumă de bani. Așa, Nicolae Condeescu, avansat general, aghiotant al lui Carol, martor fiind directorul Siguranței Generale, Romulus Voinescu, înmânează Mariei Martini, devenită Marie Leonescu, suma de 200.000 de lei, precum și o rentă de stat în valoare de 300.000, pe data de 18 octombrie 1921. În schimbul acestor sume uriașe, Marie și soțul său se angajează că nu vor face greutăți familiei regale, înapoind cu acest prilej, toate scrisorile primite de la Carol.

Subliniez că relațiile dintre Carol și Marie au continuat până în 1923, an în care soții Leonescu au fost arestați pentru escrocherie. De reținut că Marie Martini, pe perioada cât s-a întâlnit cu Carol, a notat într-un carnețel toate „partidele de amor” cu acesta, și

că, după declarațiile sale, n-a avut doar un singur copil cu prințul, ci mai mulți!

Între timp, la începutul anului 1920, Zizi Lambrino născuse un băiat ce va fi numit Mircea Grigore.

Așadar, Nicolae Condeescu a identificat fără greș cum poate scăpa Casa Regală a României de Zizi Lambrino: oferindu-i lui Carol, în „închisoarea” de la Bistrița, o viață de desfrâu ce se potrivea firii sale adevărate. Pe 20 februarie 1920, Carol declară că revocă „solemn” actul de renunțare la tronul României din 1 august 1919, declarându-l „nul și neavenit”, și că pe viitor se va devota serviciului țării, iar pe viitor se va căsători doar cu acordul Șefului Casei Regale a României.

După revocarea actului de renunțare la tronul României, Carol pleacă într-o călătorie în jurul Lumii (desigur, pe banii statului român), călătorie ce va dura 7 luni de zile (21 februarie - 17 septembrie 1920), perioadă în care a vizitat locuri precum Port Said, Aden, Bombay, Hong Kong, Tokio, San Francisco, New York, Londra, Paris etc. Odată revenit în Europa, Carol se va stabili câteva luni în Elveția, unde, ca urmare a unui aranjament al reginei Maria, se va întâlni cu principesa Elena, fiica regelui Constantin al Greciei.

În consecință, pe 10 martie 1921, la Palatul regal din Atena, în fața reginei Maria a României și a Casei Regale a Greciei, Carol se căsătorește cu Elena de Grecia. Regele Ferdinand n-a participat la nunta lui Carol, „din deferență față de Aliți”, căci, la acea vreme, regele Constantin „era încă un proscris în Europa”. Tânăra pereche vine în România și se stabilește la palatul Cotroceni.

Grava criză în care Carol aruncase Casa Regală a României părea încheiată, mai ales că Zizi Lambrino va

fi convinsă să părăsească țara, în schimbul unei despăgubiri financiare ce-i garanta, ei și fiul său și al lui Carol, o viață lipsită de griji materiale.

Așa, pe 2 iulie 1920, printr-o convenție semnată între Casa Regală și Banca Generală a Țării Românești, Zizi Lambrino a primit dobânda de 5% dintr-o sumă de 2.200.000 de franci francezi, ceea ce înseamnă suma de 110.000 franci francezi anual. După 20 de ani de la semnarea convenției, banca respectivă trebuia să pună la dispoziția lui Zizi Lambrino întreaga sumă. Tot cu prilejul reglementării „litigiului” cu Casa Regală, Zizi Lambrino mai primește 500.000 de lei ca despăgubiri pentru cheltuielile din „trecut”, precum și 50.000 de franci francezi contra *tuturor* (subl. ns.) scrisorilor primite de la Carol. Dovedind un caracter pe măsura „ilustrului” său fost soț, Zizi Lambrino, deși jurase că înapoiase toate scrisorile primite de la Carol, păstrase, pentru „zile negre”, desigur, câteva pentru a-l șantaj pe viitor pe fostul soț, cât și familia regală a României, după cum o va și face ceva mai târziu, deoarece banii primiți de la statul român, bani „muncii”, nu glumă, nu-i ajungeau pentru traiul „modest” dus în Franța.

Cu aventuriera Zizi Lambrino plecată din țară și cu un Carol căsătorit cu acte în regulă și în perfectă respectare a legislației românești, se pare că episodul rușinos ce tulburase viața Casei Regale, dar și a țării - criza dinastică - luase sfârșit.

„Strălucitul”, „neprețuitul” prinț moștenitor al României, Carol, se căsătorise, avea un copil, Mihai, născut pe 25 octombrie 1921. Preocupările culturale, dar și militare ale lui Carol permiteau consolidarea speranței că fostul dezertor din septembrie 1918 s-a transformat, peste noapte, într-un om serios, matur, responsabil! Evoluția ulterioară a carierei prințului

moștenitor va dovedi că speranțele puse în dânsul au fost cu totul nejustificate și că „schimbarea la față” a lui Carol nu era decât temporară, de ochii lumii.

Înainte de toate, deși în calitate de prinț moștenitor nu avea nicio atribuție de conducere în statul român, Carol se voia factor de putere în România. Îi ura pe Ion I. C. Brătianu, ca și pe Barbu Știrbei, pentru rolul major ce-l exercitau în luarea deciziilor regale (*Unul dintre marile merite ale regelui Ferdinand a fost că a avut până la moarte o încredere absolută în marile calități politice ale lui Ion I. C. Brătianu, urmându-i întotdeauna sfaturile: „Prefer să cad cu Brătianu, dacă ar fi să se întâmple, dar este singurul în care am încredere”. (în Ion Lupaș, Regele Ferdinand, Cluj, 1929, p. 20). Încrederea regelui în valoarea și calitatea deciziilor politice ale marelui om politic român va fi răsplătită prin faptul că, dintre cei patru regi ai României, Ferdinand a rămas în istoria națională ca suveranul cel mai important, măreție data de istoricele evenimente ce au condus la înfăptuirea Marii Uniri, cât și la consolidarea acesteia în anii ce au urmat marelui nostru război de întregire națională, încheierii procesului, cu adevărat istoric, al unității naționale). Voia mai multă putere și abia aștepta momentul când, odată încoronat va limita puterea decizională a acestora. Astfel, deși tatăl său, Ferdinand, era încă în viață, cu prilejul unei călătorii a regelui în străinătate, el a avut pretenția de a-i prelua atribuțiile, intrând în conflict violent cu primul ministru Ion I. C. Brătianu. I se vor reteza cu brutalitate toate veleitățile. Pe Barbu Știrbei îl voia izgonit din palatul regal pe motivul cunoscut de toată lumea că era, de decenii, amantul reginei Maria. Pe sine, Carol se vedea ca un rege autocrat care să conducă țara după modelul lui Benito Mussolini pe care îl admira (Vezi N. Iorga, Istoria Contimporană de la 1904 la 1930.*

Supt trei regi. Istoria luptei pentru un ideal moral și național, București, 1932, p. 290). De asemenea, Carol, dacă ar fi avut puterea, dorea să desființeze autoritatea politică a reginei Maria, așa după cum o avusese pe toată domnia regelui Ferdinand. Setea lui Carol de putere, așadar, s-a manifestat înainte de a ajunge pe tron și dovedea că este o ființă obsedată de a ocupa prima poziție în Stat, ca să se răfuiască cu cei pe care îi ura, cât și spre a-și manifesta, netras la răspundere, orice dorință, orice pornire, orice capriciu, așa cum o va proba rușinosul deceniu cât a fost regele României Unite.

Intervalul de timp dintre revenirea în Țară, după călătoria efectuată în jurul Lumii, căsătoria, nașterea lui Mihai, l-au impus pe prințul moștenitor în atenția opiniei publice ca pe un om pasionat de cultură, ca pe un fel de Mecena românesc. Faptul a fost subliniat de unii memorialiști ai acelor timpuri, impresionați, desigur, mai degrabă de sumele de bani cu care Carol le cumpăra conștiințele, decât de „puterea inteligenței”, „bunele intenții” (*Nichifor Crainic, Zile Albe -Zile Negre, Memorii, vol. I, Casa Editorială „Gândirea”, București, 1991, ediție îngrijită de Nedici Lemnaru, p. 190*) observate la moștenitorul Coroanei României.

De acest fapt era conștient însuși prințul moștenitor, de vreme ce susținătorii săi, cu ocazia „călătoriilor” sale culturale prin țară, primindu-l cu ovații, nu puteau să-i îndepărteze scepticismul propriu cu privire la adevăratele sentimente ale poporului față de el („*Oricât de înflăcărat ar fi fost acel entuziasm, i se părea (lui Carol - n. ns.) că îndărătul lui a fost mai mult un cuvânt de ordine, ceva convențional și artificial*”. *Nichifor Crainic voia să-l convingă pe Carol de contrariu. Neîncrederea lui Carol în „entuziasmul” popular*

demonstrează că, deși cinic și amoral, el avea puterea să recunoască în intimitatea ființei gravitatea faptelor sale trecute, fapte ce nu aveau cum să fie uitate. Așadar, un fapt pozitiv: își conștientiza propria ticăloșie!).

Pe lângă cultură, Carol mai avea o distracție favorită: Armata. În calitate de moștenitor al tronului i s-a acordat o calitate pe care n-o merita cu niciun chip: Inspector General al Aeronauticii. Prevalându-se de acest titlu și de extraordinara elasticitate a moravurilor din viața politică românească, Carol s-a gândit să fure mari sume de bani din „înzestrarea” Armatei Române cu armament. Căci, pe lângă Carol s-au adunat tot felul de samsari, indivizi ambițioși, unii frustrați politic, alții gata să urce în barca celui ce va ajunge la putere atunci când prințul va lua locul lui Ferdinand, și unii, și alții alcătuiți din același aluat imoral ca și prințul, predispuși la orice compromis și tranzacție financiară ilegală pe seama statului român.

**Carol - Inspector General al Aeronauticii.
Specializarea lui: Mită, Trafic de influență și
Comisioane mari**

Dintr-o sursă de primă mână a epocii, unul dintre primii piloți aerieni români, generalul-maior Gheorghe Negrescu, avem informații prețioase despre începuturile aviației române din anii '20 ai secolului XX (*Gheorghe Negrescu, Din amintirile unui vechi aviator, Editura Militară, București, 1977. Gheorghe Negrescu a avut al doilea brevet de pilot militar din România, brevet nr. 2 pe 1911 (vezi Ibidem, p. 1).*

În 1924, de la 1 ianuarie, în cadrul Ministerului de Război s-a creat Inspectoratul General al Aeronauticii, doar ca organ de comandă și „instrucție, fără atribuții administrative”. Din rațiuni ce pot fi deduse, dar nicidecum justificate, prin înaltă protecție, Inspector General al Aeronauticii a fost numit exact prințul Carol. În calitate ce o avea, Carol s-a implicat în realizarea unor comenzi de avioane pentru statul român. Gheorghe Negrescu oferă detalii despre rolul jucat de Carol în cumpărarea de avioane, sugerând doar că prințul moștenitor a exercitat presiuni pentru a fi cumpărate un anumit tip de avion de la o firmă englezească. În baza unui credit de 500 de milioane de lei, oferit de guvern, s-a hotărât ca România să cumpere avioane de vânătoare și recunoaștere. Pentru a explora piața aeronautică, maiorul Ștefan Protopopescu a fost trimis în Franța și Anglia spre a „studia tipurile de avioane”. Revenit în țară, maiorul Ștefan Protopopescu a prezentat „propuneri și oferte”. În baza documentării efectuate de ofițerul român, s-a hotărât cumpărarea a 150 de avioane de recunoaștere și a 60 de avioane de vânătoare, în vederea alegerii tipurilor de avioane s-a format o Comisie

compusă din colonel Gh. Rujinski, locotenent-colonel Beroniade, maior Gh. Negrescu și inginer Stanislas Șesefski. Comisia a primit sarcina să studieze ofertele și să facă propunerile de cumpărare.

Întrunită la sfârșitul lunii martie 1924 sau începutul lunii aprilie același an, căci memoria lui Gheorghe Negrescu n-a reținut data exactă, Comisia după ce a examinat toate ofertele propuse spre achiziționare, ca avion de observație și recunoaștere avionul „Potez 15” 2296 cu un motor Lorraine-Dietrich având 400 C. R., folosit pe scară largă de aviația militară franceză. Ca avion de vânătoare Comisia nu reușește să decidă ce tip de avion putea fi cumpărat, deoarece avionul Siskin-Armstrong nu era folosit în țările producătoare, Olanda și Anglia. Înainte de a se comanda acest tip de avion, membrii Comisiei au cerut să fie bine cunoscute performanțele de zbor ale avionului (viteză, plafon, greutate utilă, manevrabilitate). Chiar în ziua când Comisia a deliberat, Carol, în calitatea ce o avea, a cerut „rezultatul urgent”.

De la martorul ocular, maiorul Gh. Negrescu, aflăm că, aflat în fața prințului Carol, colonel Rujinski, Directorul Superior, *care știa foarte multe* (subl. ns.) era foarte emoționat la citirea procesului verbal încheiat de Comisie. Ce știa colonelul Rujinski și de ce era „emoționat” nu știm, dar putem deduce. Comisia, în procesul verbal, nu recomandă avionul Siskin-Armstrong, decât după o cercetare temeinică urmată de probe practice. În timp ce colonelul Gh. Rujinski citea procesul verbal în fața lui Carol, Gh. Negrescu și ceilalți membri ai Comisiei de Achiziții au observat că „propunerea relativă la avionul de vânătoare „Siskin” nu fusese pe placul inspectorului general”, adică a lui Carol,

deși, în aparență „acesta nu manifestase nici o nemulțumire”.

După citirea procesului verbal, membrii Comisiei, toți aviatori militari, au întărit concluziile scrise în acesta, expunând limpede că „încercările prealabile ale avionului de vânătoare nu constituie decât în aparență întârziere de execuție, pentru că întârzierea ar fi mai mare dacă ar fi trebuit aduse modificări unei serii deja construite”. Apoi, Gh. Negrescu, dă exemplu un avion cumpărat fără a fi supus probelor practice, avionul *Proto* „care provocase moartea aviatorului Sava, la Arad”. Știind bine că prințul Carol dorea achiziționarea avionului Siskin-Armstrong, pe care Comisia dorea întâi să-l supună verificărilor practice, colonel Rujinski și inginer Șeșefski nu și-au însușit concluziile Comisiei din procesul verbal, faptul fiind observat de Carol.

După două ore de discuții, piloții din Comisie rămân intransigenți în susținerea opiniei lor. După ședință, colonelul Rujinski, care, în prealabil se întâlnise cu Carol, l-a chemat pe Gh. Negrescu în biroul său zicându-i: „Negrescule, să știi că ne-am ars și o să avem neplăceri, prințul Carol nu a rămas deloc mulțumit de propunerile noastre”. De ce era nemulțumit Carol? Pentru că primise un comision uriaș de la producătorul avionului Siskin-Armstrong, în schimbul comenzii celor 210 avioane pe care România urma să le cumpere de la firma respectivă. Mai mult, un istoric extrem de bine informat, Alex Mihai Stoenescu, avansează ideea conform căreia Carol și prințul Paul al Greciei erau „patroni mascați” ai firmei unde au fost comandate avioanele. Ignorând propunerile Comisiei de achiziții, la trei săptămâni după dezbaterea raportului acesteia privind ce condiții ar trebui respectate de către firmele de unde vor fi cumpărate avioanele, Carol a dispus

cumpărarea a 150 avioane „Potez 15” „cu motoare Lorraine”, din Franța, și o comandă de 60 de avioane de vânătoare „tip Siskin-Armstrong cu motoare Siddeley”, din Anglia. Pentru a-și acoperi abuzul, Carol a înființat o altă comisie de achiziții, formată din oameni de ai săi: colonelul Rujinski, inginerul Șeșefski, Mihail Cioc, politician liberal, și „un anume Ioanovici”, director în Ministerul de Finanțe. Noua Comisie, pe care Carol a obținut-o, a dat deoparte toate obiecțiile Comisiei de achiziții anterioare, fiind de părere, în unanimitate, „că se poate trece să comandăm avioane Siskin, fără încercări prealabile”.

Colonelul Rujinski, deși cedase pretențiilor lui Carol în sensul efectuării comenzii Siskin, pentru a fi sigur că avioanele cumpărate vor fi supuse unei expertize reale, l-a numit pe maiorul Gheorghe Negrescu „președinte al Comisiilor de recepție a acestor comenzi de avioane”, știind că ofițerul respectiv era incoruptibil și că punea interesul țării, ca și securitatea piloților pe primul plan. Nu trec nici trei zile de la numirea lui Gh. Negrescu de către colonelul Rujinski, și, pe neașteptate, colonelul Rujinski este demis din funcția de director „la Direcția Superioară a Aeronauticii”, în locul lui fiind desemnat generalul Vasile Hențescu „din artilerie”. În vederea recepției avioanelor Potez 15 și Siskin, Gh. Negrescu, însoțit de maior aviator Ștefan Sănătescu, căpitan aviator Gh. Bănciulescu, inginer Mihai Racoviță și Constantin Silișteanu plus „4 maiștri mecanici”, adică toată Comisia de recepție pleacă în Anglia și Franța. Comisia s-a împărțit în două subcomisii, una pentru Franța, cu sediul la Paris, iar a doua în Anglia, cu sediul la Coventry. Comisia a părăsit țara pe 24 iunie 1924. În Franța, subcomisia română de recepție a avioanelor nu a întâlnit niciun obstacol, afară de mici nepotriviri privind

plafonul de zbor. În Anglia însă, Gh. Negrescu întâmpină dificultăți din partea directorului general Siddeley, care considera inutile efectuarea zborurilor de probă, recomandând ca acestea să se facă în România!

Negrescu nu se conformează recomandărilor firmei engleze Siskin, solicitând să fie respectate prevederile din contract și caietul de sarcini, mai ales că respectiva comandă a avionului nu era garantată de guvernul englez. Probele complete sunt absolut necesare, declara Gh. Negrescu reprezentanților firmei engleze. Controversele dintre cele două părți au contribuit la întârzierea efectuării afacerii.

În lunile iulie - august 1924, Carol vine în Anglia, spre a se pune la curent „cu toate progresele aviației” în țările din Occident, îl creditează pe prinț cu bunăvoință maiorul Negrescu.

Ca să exercite presiuni asupra Comisiei de recepție, susțin eu, adică să facă trafic de influență pentru ca avioanele, indiferent în ce stare erau să fie cumpărate. Este de domeniul evidenței că din uriașa sumă de 500 de milioane de lei rezervată înzestrării Aviației, lui Carol și cumnatului său Paul din Grecia, le era rezervat un comision deloc mic... Pe 13 august 1924, Carol a vizitat „uzinele de avioane și motoare” din Coventry. Carol era însoțit de statul său major. După vizită, Siddeley, directorul firmei Siskin, cere lui Carol să decidă asupra „neînțelegerilor dintre casa constructoare” și Comisia de recepție din România. Toți cei interesați și implicați în afacere s-au adunat „în sala mare a fabricii de motoare” a firmei Siskin-Armstrong. În cuvântul său, directorul firmei engleze Siddeley critică comisia română. După cuvântul lui Siddeley, Carol, pe un ton răstit, amenințător, s-a adresat cinstiului ofițer Gheorghe Negrescu: „Negrescule, uite, dl. director Siddeley se

plânge că-i faceți numai dificultăți de când ați venit aici și că îi cereți lucruri imposibile, din care cauză fabricația (a avioanelor - n. ns.) merge greu. De ce această atitudine?”. Gh. Negrescu, deși înțelesese că prințul moștenitor îl ura pentru corectitudinea și cinstea puse în slujba Țării, și că va fi pedepsit de el, acolo, în sala mare a fabricii din Coventry, a enumerat răspicat, limpede, unul după altul „toate probele contractuale pe care întreprinderea engleză nu înțelegea să le execute”. Expunerea lui Gh. Negrescu a fost „clară, categorică” având efect de duș rece asupra lui Carol și celorlalți samsari implicați în afacere.

Fiind de față la întâlnire, atașatul militar al României în Anglia, Ion Antonescu, care fusese pus la curent de mai multe ori de Negrescu cu „dificultățile” ce le întâmpina, a vorbit la sfârșit dând dreptate lui Gh. Negrescu. Mai mult decât atât, Ion Antonescu îi spuse lui Carol, tot la acea întâlnire, că în calitatea ce o are de „Inspector General Aerian” „nu trebuie să se amestece în chestiuni administrative”, chestiuni care țin de Ministerul de Război, nu de el. Gh. Negrescu mărturisește că, după cuvântul lui Ion Antonescu, Carol „a văzut cursa în care fusese atras de casa engleză”, și că, recunoscând dreptatea celor susținute de el, i-a zis directorului firmei „să se conformeze contractului”, și că el nu poate să se amestece „în aceste treburi”. Nu am rețineri în a crede că opoziția lui Ion Antonescu cu acest prilej, lui Carol i-a provocat o adâncă supărare, dar n-a zis niciun păs. La Ion Antonescu nu se putea răsti ca la cinstitul și onestul Gheorghe Negrescu.

După acest incident, Gh. Negrescu mărturisește că „operațiile de recepție” s-au derulat cum trebuia până în luna septembrie a anului 1924, când au fost puse la încercare motoarele avioanelor respective. Drept urmare,

Negrescu era convins că orice „neînțelegere fusese înlăturată”.

La începutul lunii septembrie 1924, Gh. Negrescu asistă la aeroportul Villacoublay de lângă Versailles la zborurile avioanelor Potez pentru a fi convins că sunt respectate performanțele trecute în contract. După o lună de „încercări”, Gh. Negrescu a constatat că avionul Potez îndeplinește performanțele stipulate „cu oarecari scăderi”. Cu toate că, din cauza acestor mici „scăderi”, contractul putea fi „reziliabil”, Gh. Negrescu, în raportul înaintat către superiorii din țară, a recomandat respectarea lui. O reziliere ar fi însemnat peste un an întârziere în dotarea aviației române cu avioane performante, nota Gh. Negrescu. Alt argument a fost că avionul în cauză era funcțional în armata franceză, cât și a celei poloneze. Ca urmare, raportul lui Gh. Negrescu a fost aprobat.

La sfârșitul lunii septembrie 1924, Gh. Negrescu se duce în Anglia, la Coventry „pentru a controla probele contractuale ale avionului de vânătoare Siskin”. Aflăm că probele pentru avionul englez erau „mai complicate”, deoarece propuneau o „probă statică de rezistență a unei celule și să continue cu probele pentru stabilirea performanțelor de zbor”.

Au avut loc discuții aprinse, contradictorii între Gh. Negrescu și englezi, îndeosebi „pentru proba de rezistență statică”. Această probă urma să se desfășoare în condițiile prevăzute de serviciul tehnic „al aeronauticii engleze”, condiții pe care englezii refuzau să le facă cunoscute și Comisiei române.

Și de astă dată, Gh. Negrescu apelează la atașatul militar Ion Antonescu, care-i deschide ușa, la ministerul englez al aerului, unde, de asemenea, este refuzat în privința condițiilor engleze pe motiv că sunt „secrete”.

Până la urmă, englezii informează Comisia română că „proba statică” a avionului Siskin se va efectua la institutul Farnborough, cartier al Londrei, dar sub controlul autorităților engleze.

Comisia română este acceptată să asiste la respectiva probă după ce Gh. Negrescu a solicitat de mai multe ori acest lucru. Pe 1 octombrie 1924, a început executarea „probelor statice” la institutul englez, Comisia română fiind prezentă în *corpore*: mr. ing. Gh. Negrescu, mr. Sănătescu și inginerul Silișteanu. Pe aerodromul din Coventry, performanțele de zbor ale avionului Siskin s-au dovedit inferioare prevederilor contractuale. În loc de 8.000 de metri, plafon maxim, a realizat 6.675 metri. Viteza maximă era prevăzută de 265 km/oră și minimă de 100 km/oră, iar la proba de aerodrom a realizat 243 km/oră și 107 km/oră. Așadar, Gh. Negrescu constată că performanțele de zbor erau mai mici decât cele trecute în contract, fapt grav, căci diferențele respective la avioanele de vânătoare „aveau o importanță deosebită”. Gh. Negrescu cere părții engleze să efectueze schimbări la avion pentru a-i întări „punctul slab”, și refacerea probelor de zbor pentru realizarea „performanțelor cu încărcătură completă prevăzută în contract”. Firma producătoare engleză sau „Casa engleză”, după cum nota Gh. Negrescu, a refuzat să se conformeze cererilor justificate ale Comisiei din România. Pe 20 octombrie 1924, Gh. Negrescu revine în Franța, la comisia de acolo, unde constată că lucrările se derulau normal, așteptând răspunsul din țară dacă avioanele vor fi cumpărate sau nu.

Pe 22 octombrie 1924, vine la Paris omul pus de Carol, director general al Aeronauticii, generalul Hențescu, cu misiunea de a controla activitatea Comisiei, îndeosebi a subcomisiei din Anglia. Gh.

Negrescu îl însoțește pe general în vizitele de la uzinele Potez și Lorraine, unde se fabricau avioanele comandate. Au convenit de comun acord în toate cele ce priveau executarea și finalizarea comenzii „Potez”. Din Franța cei doi se duc în Anglia, la Coventry. Negrescu explicase generalului Hențescu dificultățile ce le avea cu firma engleză ce refuza să îndeplinească prevederile contractuale. Lui Negrescu i se pare că șeful său îi dădea de înțeles că exagerează m acuzațiile aduse părții engleze, părere confirmată după ce generalul Hențescu a stat de vorbă cu directorii firmelor engleze.

Hențescu, ce fusese trimis de Carol în Anglia ca să închidă gura Comisiei, și să ducă la bun sfârșit efectuarea comenzii Siskin, a făcut observații dure la adresa lui Gh. Negrescu, cât și a Comisiei în totalitate. Negrescu nu se lasă intimidat și solicită generalului să-l schimbe din funcția de președinte al Comisiei, dacă generalul constată că nu și-a făcut datoria. Poziția hotărâtă a lui Negrescu l-a domolit pe generalul Hențescu, iar maiorul nostru drept și cinstit ne mărturisește că i-a spus șefului său că se va convinge singur de reaua credință a firmei engleze după ce va constata că aceasta „își va călca promisiunile date lui personal”. În noiembrie 1924, din țară vine aprobarea de a finaliza contractul cu firma franceză Potez. Firma franceză a redus prețul inițial cu 10 milioane de lei și a oferit gratuit un avion al său, ce se găsea deja în țară. Din Franța, Gh. Negrescu și generalul Hențescu se duc în Anglia, la începutul lunii decembrie 1924. Aici au constatat că lucrările erau întârziate, iar firma engleză nu executa ad litteram „prescripțiile contractului”. Gh. Negrescu observase că firma Siskin, pentru „proba de rezistență pe banc” a motorului „de lot”-, schimbaseră „arborii motori cu alții”-începând de la al 25-lea avion.

Ca urmare, la probele efectuate au crăpat lagărele fiind nevoie să fie înlocuite după zbor și probele „de banc”. Gh. Negrescu, înțelegând gravitatea cazului, îl lasă pe generalul Hențescu să negocieze cu englezii spre a se convinge singur de reaua lor credință.

Partea română reușește să convingă partea engleză că era nevoie de reluarea probelor de zbor din cauza faptului „că se trucasе furajul motorului la probele de zbor efectuate până atunci”. Noile probe de zbor se vor efectua sub controlul autorităților din Anglia, fiind acceptată, de astă dată, și prezența Comisiei din România.

Chiar dacă nu are legătură cu „dosarul Carol”, notez cele scrise de Gh. Negrescu, după care în anul 1924 au murit așii „zburători”: locotenent Ion Șova, mecanic Gh. Gherasim, sergent Alexandru Dominte, sublocotenent Oliver Suciș, sublocotenent Marcel Andreescu, locotenent Gh. Buzoianu. Slavă lor, adaug eu aici.

Sărbătorile de iarnă, Gh. Negrescu le-a petrecut în țară, așa că imediat după Anul Nou, el revine în Anglia pentru a stabili performanțele avionului de vânătoare Siskin. Probele de zbor urmau să aibă loc pe aeroportul Marthlesham Heath. Se duce în „orașul Ipswich”, unde erau ceilalți membri ai Comisiei, Silișteanu și Sănătescu. Află de la doi maiștri mecanici ai Comisiei, Dobrescu și Vișan, că directorul firmei engleze, Siddeley, se enervase fără a fi provocat, și jignise pe „maiorul Sănătescu și inginerul Silișteanu” spunându-le că cei doi „nu sânt gentlemen”, adică sugerase că erau oameni fără o educație adecvată. Gh. Negrescu, de comun acord cu atașatul militar Ion Antonescu, raportează cifrat incidentul Ministerului de Război. În trei zile ministerul a răspuns că, ministrul industriei și comerțului, Tancred Constantinescu, va sosi la Londra în vederea aplanării

„diferendului”. Până la sosirea ministrului, Gh. Negrescu îl informează pe directorul Siddeley întreruperea colaborării până când acesta nu-și va cere scuze față de cei doi români. Mai departe, președintele Comisiei Române încearcă să urmărească probele de zbor ale avionului Siskin, dar nu reușește să aibă acces la aerodrom și nici să verifice instrumentele de control al zborurilor. Comisia s-a retras din zona aerodromului, revenind la Coventry. Pe 21 ianuarie 1924, sosește la Londra ministrul Tancred Constantinescu, Vintilă Brătianu, ministrul de finanțe, și M. Oromolu, guvernatorul Băncii Naționale. Ultimii doi veniseră pentru „chestiuni de ordin financiar”.

Gh. Negrescu este convocat la Hotelul *Ritz* din Londra, unde era cazat ministrul T. Constantinescu. Acolo, de față fiind și M. Oromolu, guvernatorul B.N.R., el raportează pe scurt dificultățile avute din partea engleză care nu voia să respecte contractul. Îi raportează, de asemenea, cum au fost jigniți fără niciun motiv cei doi membri ai Comisiei de directorul Siddeley, rugându-l să-l determine pe englez să-și ceară scuze Comisiei sau să schimbe Comisia dacă crede că „s-a făcut vinovată cu ceva”. Raportează ministrului că rezultatele probelor de zbor ale avionului nu sunt conform cu cele notate în contract și că are mari îndoieli privind rezistența avionului la zbor. Laudă calitatea motoarelor engleze, dar „în privința celulelor de avion” recomandă să nu se continue colaborarea cu firma engleză, „o întreprindere începătoare”. Colaborarea pe termen lung cu asemenea firmă nu ar fi indicată în acest domeniu, când existau alte firme „engleze sau franceze” ce oferă produse mult mai bune. Tancred Constantinescu l-a ascultat atent pe Gh. Negrescu, i-a mulțumit pentru raportul sintetic făcut și l-a rugat să

rămână la Londra în vederea întâlnirii cu „directorii firmelor engleze”, pe care îi va chema la el, la hotel. Pe 22 ianuarie 1925, la nici 24 de ore de la întâlnirea cu ministrul, Gh. Negrescu este anunțat la ora 10 să fie la Hotelul Ritz, unde vor veni și directorii „casei engleze”, cum zicea el conducătorilor firmei engleze. Gh. Negrescu telegrafiază la Coventry, spunând celor doi membri ai Comisiei, Silișteanu și Sănătescu, să vină urgent la Londra. Lor trebuia să le ceară scuze directorii firmei engleze. Se întâlnesc, toți trei, în holul hotelului Ritz. Negrescu se duce la întâlnirea cu ministrul Tancred Constantinescu la ora fixată. Îl găsește în cameră cu M. Oromolu, guvernatorul B.N.R., și cei doi directori ai firmei engleze, Siddeley și Green. Roșu la față și emoționat, ne transmite peste timp Gh. Negrescu, directorul Siddeley „a prezentat scuze” Comisiei. Gh. Negrescu le acceptă, dar, pentru că nu el a fost ofensat, ci „camarazii mei subalterni”, cere ca scuzele să fie repetate în „fața lor”. La obiecția ministrului cum că cei doi nu sunt de față, Negrescu îi spuse că Silișteanu și Sănătescu erau în holul hotelului. Cei doi englezi, notează Gh. Negrescu, la auzul veștii că cei doi sunt la doi pași, „din îmbujorați la față au devenit stacojii”. Cei doi sunt chemați în camera ministrului unde englezii repetă scuzele.

Incidentul a avut urmări importante, căci, Tancred Constantinescu, ce primise misiunea de a rezolva problema construirii unor fabrici de avioane și motoare în țară, a fost convins că nu-i în avantajul României „a se angaja cu această uzină cum era proiectul inițial”, renunțând la colaborarea cu firma engleză. Iată cum prințul Carol a primit o lovitură dură și neașteptată, iar sforile pe care le-a tras în favoarea firmei engleze au fost rupte. De astă dată nu mai putea să-și trimită omul,

generalul Hențescu, de la „artilerie”, să amenințe și să intimideze. Miniștrii din guvernul Ion I. C. Brătianu erau din alt aluat, iar presiunea asupra lor era imposibilă. Urmare a vizitei ministrului Tancred Constantinescu, industria aeronautică română a fost creată cu ajutor francez. Totuși, vechea comandă efectuată prin traficul de influență a lui Carol cu firma Siskin a continuat să fie valabilă. Partea engleză a acceptat să întărească rezistența motoarelor, dar nu „și la o înțelegere pentru întărirea avionului, ca rezultat al probei practice”.

În februarie 1925, vine la Paris, și Londra, din nou, omul lui Carol, generalul Hențescu, cu care Gh. Negrescu a vizitat fabrica „Darne” din St. Etienne ce producea mitraliere de avion. Pe 19 februarie 1925, Gh. Negrescu este informat telegrafic că, maiorul Sănătescu a murit în cursul unui zbor de încercare „cu un avion Siskin”, care avion s-a rupt în aer. Negrescu, însoțit de generalul Hențescu și căpitanul Bănciulescu, au plecat la Coventry pentru a afla cauzele tragediei și a lua măsuri în vederea repatrierii trupului lui Sănătescu. Martorii oculari au declarat că tragedia s-a petrecut la 1.000 de metri de sol, după ce aripa stângă a avionului s-a rupt. Cercetând cum fuse construită aripa avionului, Comisia constată că „ruptura se produsese la lonjeronul din spate”. Accidentul i-a dat dreptate lui Gh. Negrescu care solicitase ca să fie efectuate întâi probele tehnice, apoi la executarea comenzii. Moartea maiorului Sănătescu se datorează lui Carol. Este primul român ucis din cauza lui și a patimii patologice ce o avea pentru bani. Deși pus în dificultate din cauza tragediei petrecute, Carol nu a renunțat la contractul cu firma engleză, dar a obligat ministerul de finanțe să plătească 100 de milioane firmei Siskin, valoarea afacerii. Firma engleză n-a reușit să se conformeze exigențelor tehnice

ale părții române, deci comanda avioanelor n-a fost finalizată pozitiv, guvernul român renunțând „la celulele avioanelor Siskin”. În schimbul celor 100 de milioane de lei partea română a primit „întregul lot de motoare și accesorii de avion, care erau de bună calitate”. Operațiunea de preluare a materialului tehnic s-a desfășurat în decembrie 1925 când inginerul Silișteanu s-a dus la Coventry aducându-le în țară. Gh. Negrescu pleacă în Franța unde duce la bun sfârșit contractul „Potez” și „Breguet 14” prin care aduce în țară materii prime și „o importantă dotare pentru laboratorul aeronautic”. Încheindu-și misiunea, Gh. Negrescu se reîntoarce în țară, dorind să-și reia funcția la „comanda Arsenalului aeronautic”. Este primit cu răceală evidentă și ostilitate, nu de camarazii săi aviatori, ci de conducerea Inspectoratului „în frunte cu Carol”. Dușmănia lui Carol pentru un om care-și făcuse datoria cu înalt simț de răspundere și profesionalism, cât și slugilor sale de la Inspectoratul General Aeronautic devenise manifestă după ce au înțeles că, „vinovat” de rezilierea contractului cu firma Siskin (unde el trebuia să câștige zeci de milioane) era maiorul Gh. Negrescu. Prințul dezertor care, după moartea tragică a maiorului Sănătescu, în februarie 1925, moarte provocată de un avion Siskin, devine și *criminal*. Este doar începutul *carierei sale de ucigaș*, în timp, și după ce va confisca toată Puterea în statul român, se va „perfecționa” așa de mult încât va ordona înfăptuirea unor crime în masă contra poporului român similare genocidului. Drept recompensă pentru serviciile aduse Țării, la ordinul lui Carol, Gh. Negrescu este „sărit” din schemă, refuzându-i-se înaintarea la gradul de locotenent-colonel pe anul 1925.

După rezilierea contractului cu firma engleză Siskin, a fost semnat altul cu firma olandeză Fokker în vederea achiziționării a 50 de avioane. După semnarea contractului, partea română a constatat că persoana care semnase contractul din partea firmei Fokker era aceeași care intermediase pentru statul român afacerea Siskin-Armstrong, dezvăluindu-se pe această cale un caz de corupție la nivel înalt. Justiția română cercetează cazul, dând de urma unei rețele de afaceri ce duceau la Carol. Mai mulți ofițeri sunt arestați. În spatele tuturor afacerilor de tip Siskin-Armstrong, afaceri care periclitau securitatea României, se găsea o firmă particulară ce-i avea ca adevărați patroni pe Carol și pe cumnatul său, Paul.

Prin calitatea ce-o avea, de Inspector General, Carol a impus o înzestrare a aviației române cu diferite tipuri de avioane, de la mai multe firme, ce presupunea un efort mare de întreținere, dar avea avantajul (pentru Carol, desigur), această „strategie”, că impuneau, obligatoriu, alte și alte comenzi, din urma cărora Carol se alegea cu comisioane uriașe.

Din acest motiv, prințul Carol a impus oamenilor săi semnarea cât mai multor contracte cu cât mai multe firme străine, pentru ca să aibă ocazia de a primi comisioane cât mai multe și mari „în schimbul semnării, rezilierii sau resemnării contractelor”.

Deși încă nu am scris un cuvânt despre ea, precizez că în aceste afaceri ilegale era implicată și cea mai nouă „iubită” a prințului Carol, Elena Lupescu, care intermedia, asigura transferul în străinătate a uriașelor sume de bani primite de fiul Mariei și al lui Ferdinand ca răsplată, nu-i așa, a „înaltei sale protecții”.

Limitele democrației românești

Ceea ce s-a petrecut cu România anilor 1917 - 1919, în plin război de întregire națională, ține de un miracol irepetabil raportându-ne la durata lungă a Istoriei. Doar cele mai tari suflete, și aici fac trimitere la soldatul țăran ce forma în număr covârșitor Armata în acei ani cruciali, nu-și pierduseră nădejdea în învierea neamului românesc aflat în mijlocul unor nenorociri atât de mari: ocupație străină în partea de țară dintre Carpați, Dunăre și Mare, un aliat - rușii - în partea de țară rămasă liberă, mai dușman decât învinșii de la Mărăști, Mărășești și Oituz (intrat într-o anarhie bolșevizantă, periculoasă), lipsuri generale, cronice, iar peste toate se suprapuneau politicienii români roși până la os de aceleași racile hidoase prezente încă de la constituirea statului român modern (hoție, interese de grup, politicianism abject, defetism, lașitate, trădare, pactizare cu inamicul etc.). Așadar, împotriva tuturor așteptărilor, adversităților, România, în acei ani memorabili, a reușit ceea ce doar în cele mai cutezătoare vise năzuia, să înfăptuiască România Mare, România etnică, istorică, de la Nistru până la Tisa, dovedindu-se pe această cale că mâna lui Dumnezeu ne călăuzea atunci Destinul (*Vezi Nichifor Crainic, Zile albe - zile negre, Memorii, I, Casa Editorială „Gândirea”, București, 1991, ediție îngrijită de Nedec Lemnaru, p. 131, unde notează, printre altele, referindu-se la cei care s-au jertfit pentru Patrie: „Dumnezeu de sus a putut cunoaște sufletul acestei generații, care s-a dus să moară din iubire pentru cei prizonieri, pentru cei ce plâng, pentru cei însetați de dreptate și de libertate. A putut să cunoască inima ei dogorâtă de cea mai curată flacără a idealului strămoșesc. Ne-a împins din adâncul istoriei o poruncă și ne-a chemat un geamăt auzit de o mie*

de ani. Dumnezeu a putut să vadă că războiul nostru - deși război - are totuși o temelie morală și dincolo de aparențe nu era un război de agresiune, ci unul de apărare a ființei etnice românești, a unei făpturi colective ce întregește cu particularitatea ei armonia popoarelor (subl. ns.). Sutele de mii de tineri pentru apărarea acestei făpturi a lui Dumnezeu au murit cu sufletul ci în suflet, cu chipul ei în gând, cu numele ei pe buze. Ce s-a ales din jertfa lor? Ce s-a ales din viața tinerilor acestora pe care i-am cunoscut de aproape, și care și-au dus-o singuri în palme, ofrandă morții pentru viața fraților, preț de răscumpărare pentru dreptatea lor? Am voit libertatea lor și iată, am căzut cu toții în aceeași groaznică robie. Nici măcar doliul celor rămași nu poate fi mângâiat, căci doliul războiului îl mângâie numai victoria...". Nichifor Crainic face trimitere, aici, la perioada de după încheierea ostilităților pe frontul românesc și „negocierea” păcii separate de la Bufta - București de către guvernul Alexandru Marghiloman, martie - mai 1918, când toate jertfele României păreau zadarnice. Din octombrie 1918, vorba aceluiași Nichifor Crainic, „nenorocul nostru național” a încetat „și armatele puterilor centrale odată prăbușite în huiduielile fără frâu ale Bucureștilor, provinciile românești veneau una câte una la sânul patriei ca niște vapoare încărcate ce intră triumfal în portul fericirii! Mâna Celui Atotputernic călăuzea istoria României. Voisem pe jumătate și El ne-a dat totul. Ne-a zdrobit întâi inimile cu înfrângerea ca să putem gusta fără trufie darul ce ni l-a dat: România Mare”. (subl. ns., *Ibidem*, p. 132)), că sacrificiul sutelor de mii de viteji ai neamului a fost răsplătit printr-o realizare unică, fără pereche. Jertfele uriașe, spiritul de sacrificiu până dincolo de marginile omenescului, ambele efectuate întru înfăptuirea numelui dreptății istorice, au fost

răsplătite pe măsură: Unirea cea Mare a devenit realitate.

Înfăptuirea miracolului unității românești trebuia urmată de consolidarea statului român, aflat, pentru întâia oară în Istorie, în situația de a-și exercita suveranitatea peste întreg spațiul etnic. În baza Constituției României din 1923 (28 martie, promulgată) s-au articulat toate pârghiile democrației românești interbelice. Observăm că, dacă această lege fundamentală a României, generoasă în principiile care-i stăteau la bază, proclama instituirea în România a unei democrații autentice bazate pe ideea că puterea în stat emană de la națiune, principiile enunțate au rămas doar la stadiul de intenții.

Starea de fapt istorică când ne raportăm la Constituția din 1923 a fost cu totul alta. Orice guvern instalat la putere, prin organizarea de „alegeri” așa-zise democratice, pe care, desigur, dacă el, guvernul, le organiza, le și câștiga cu majorități electorale zdrobitoare (*Cu excepția alegerilor din decembrie 1937, organizate de guvernul în exercițiu prezidat de Gheorghe Tătărescu, care a pierdut alegerile pe care le-a organizat...*), uita pe dată Constituția cu toate prevederile/principiile ei, instaurând guvernarea bunului plac, a arbitrariului, precum și al unui politicianism deșănțat. Ca și politicienii din Vechiul regat (cu notabile și puține exemple - P. P. Carp, T. Maiorescu), politicienii României Mari (iarăși cu notabile și puține exemple - Vintilă Brătianu, Iuliu Maniu, I. I. C. Brătianu, Ion Mihalache, C. Z. Codreanu) nu s-au despărțit de practicile trecutului. Au rămas, pe întreaga perioadă interbelică, prizonieri unei conduite politice în care predominau interesele de grup și interesele individuale, calculele

politicianiste dublate de o constantă și malefică arghirofilie pe seama statului român.

Până la 1930 „democrația românească” a fost la dispoziția partidelor politice, ai căror șefi aveau puteri discreționare asupra lor. Având asentimentul regelui, șeful partidului - indiferent care - organizează alegerile, care sunt o autentică parodie a democrației. Orice mijloc este folosit pentru a realiza majoritatea parlamentară mult dorită: intimidarea adversarilor, bătăile regulate, furtul de urne, demagogia cea mai deșănțată - toate implicând și instituțiile de forță ale statului.

În memoriile sale, Nichifor Crainic relatează cum au decurs alegerile parțiale din toamna lui 1929, ocazie cu care i s-a oferit să vadă la lucru democrația românească „pe teren” (*Nichifor Crainic, op. cit., pp. 208 - 210. Pentru a se edifica și cititorul cu privire la „vârsta de aur” a democrației românești redau opiniile lui Nichifor Crainic cu privire la alegerile „democratice” la care a fost martor nemijlocit la 1929: „Adversarul meu era un liberal, D. Luca, om care tridise ca nimeni altul pentru nevoile județului (Este vorba de județul Ilfov, județ unde s-a născut Nichifor Crainic/Ion Dobre). Dar trebuia înfrânt cu orice preț, nu atât pentru mine cât pentru onoarea partidului național-țărănesc. Un agent electoral deșirat la trup și la vorbă îl înfățișa în comparație cu mine. Se spunea despre adversar că ar fi albanez de origine. Aceasta constituia punctul culminant al discursului. „Căci ce este el?” repezea întrebarea în țărani nămila de agent. „El este un venetic, un comitagiu pripășit pe aici. Ca să nu-l auziți voi că o străin, se încuie în casă și cântă toată noaptea imnul albanezilor Riki-tiki-tavi, imnul albanezilor. Să-l trimitem la urma lui!”*. Riki-tiki-tavi era numele unei drame citit de agent pe afișele Teatrului Național. Auzind această grozăvie neînțeleasă, țăranii, a căror mulțime era

împănată de alți agenți, strigau din răspuțeri: „Afară cu el! Nu ne trebuie!”. Prinzând avânt, nămila întorcea vorba către mine: „Pe când candidatul nostru - numele nu mi-l putea roști bine! - el cântă din zori până în seară numai Deșteaptă-te române pe ogoarele voastre”.. „Să trăiască!”, striga mulțimea satisfăcută de isprava mea. „Ura!”. Apoi venea la cuvânt șeful politic, demagog fără pereche. Făcea mai întâi un expozeu al marilor reforme săvârșite de guvern în interval de două luni. Erau atât de multe încât ar fi umplut 20 de ani. După fiecare reformă epocală, el întreba: „Bine am făcut, fraților, sau rău am făcut?” „Bineee!”, răspundea mulțimea ațâțată de agenți. Întrebarea repetată ridicase diapazonului răspunsului până la delir. După expozeu, veneam eu la rând. „Candidatul nostru este scriitor, e profesor universitar, adică d'ăia care face pe studenți. Candidatul nostru este scriitor, adică așa cum aveți și voi la primărie. Ura! Să trăiască!”. „Să trăiască!”, urlau țărani. „Dacă am pune într-o balanță, nu pe Iuca albanezul, dar pe Brătieni, cu partidul lor cu tot și în cealaltă pe candidatul nostru, tot el ar atârna mai greu! Ura! Să trăiască!”. „Uraaa!”, striga mulțimea înflăcărată de agenți. Ideea democrată triumfa mai ales când oratorul ajungea la obârșia mea. „V-a, chemat, fraților, să alegeți os de țaran, căci candidatul nostru e fecior de plugar de aici din Bulbucata, precum eu sânt fecior de plugar din București. Ura! Să trăim!”.

Fraza, ținută cu voce maximă și cu o bătaie de pumn în piept, stârnea urale nesfârșite. Țăranii erau fericiți că plugarii din București au dat o odraslă ca oratorul. Vocea lui scădea dintr-o dată ca pentru a da drumul unor lucruri foarte însemnate. „La urma urmei, oricare ar fi candidatul, fraților, știți că este vorba românească: ce? mă uit eu la câine sau mă uit al cui e câinele?”. Și arătându-mă cu degetul, printr-un gest de absolută

proprietate, striga: „Câinele este al partidului național-tărănesc! Ura, să trăiască!”. Mie îmi venea să latru: mîrrr, ham - ham! și să-l mușc odată pe orator de limbă. În mașină, de la un sat la altul, în timp ce oratorul ronțăia ceapă crudă cu pâine, ca să nu răgușească, mă lămurea: „Frate Ionică, să nu te superi c-am zis câinele partidului; proștii ăștia nu înțeleg ce e aia candidat independent”.. Am fost ales cu o majoritate zdrobitoare. Mare triumf al democrației în prima alegere parțială! în parlament eram coleg cu Rosenberg, Landau, Zipstein și alții, toți reprezentanți ai țăranilor! (subl. ns.)”, și care alegeri l-au propulsat în Parlamentul României Mari. Exemplul dat de Nichifor Crainic îl depășește pe I. L. Caragiale, permițându-i, după cum notează poetul Seșurilor natale, să vadă „realitatea până în inima lucrurilor”, experiența sa politică convingându-l că așa-zisa democrație românească interbelică nu era decât o „turmă noroită”, un sistem de „exploatare a averii statului” (N. Crainic aprecia demagogia practică de politicieni ca principala vinovată de năravurile timpului: „O lungă propagandă le-a stârnit (alegătorilor - n. ns.) poftă în afară de rostul lor și făgăduielile individuale i-au făcut să creadă că statul e o pâine uriașă, a nimănui, din care au dreptul să muște fiecare pe apucate” (p. 210), luând exemplu de la „conducători” care își permiteau „un drept mai mare la halcă” (p. 211)).

Desigur, vina de a fi pervertit într-o asemenea măsură virtuțile nobile ale democrației au avut-o politicienii români. Dacă sistemul constituțional românesc interbelic a fost falsificat cu o grosolănie fără seamăn, vina nu aparține oamenilor simpli, cetățenilor, ci, înainte de toate, tot politicienilor.

Nu trecuseră decât câțiva ani de la marele nostru război de întregire națională în care aceeași oameni

simpli au dovedit spirit de sacrificiu, bravură fără seamăn, spălând rușinea primelor înfrângeri din război. Cu un asemenea spirit de jertfă dovedit în marele nostru război de întregire națională, ar fi fost mai mult decât lesne ca aceștia, aduși să legitimeze puterea politică, să deprindă obiceiuri pe măsura celor dovedite în război.

Lipsiți de o elementară cultură politică, foștii combatanți de pe front au devenit masa de manevră a unei clase politice conducătoare lipsită de orice scrupul. Politicienii români, în toate campaniile electorale interbelice, au folosit cu obstinație minciuna, demagogia ordinară, corupând pe alegători, două decenii, până ce aceștia au înțeles că așa trebuie să fie democrația: un mijloc de îmbogățire rapidă, iar „dreptul de vot ca un simplu izvor de câștiguri nepermise” (*P. P. Negulescu, Cuvânt înainte în vederea întemeierii Partidului Constituțional, în Constantin Argetoianu, Memorii. Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri, vol. V, partea a V-a (1918), ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1995, p. 209*).

Politicienii României Mari, departe de a înțelege uriașa responsabilitate ce o purtau pe umeri întru construirea unui stat românesc puternic, cu ajutorul cetățenilor ridicați la viață politică pentru întâia oară, au apelat la instinctele cele mai rele ale oamenilor, la egoismul ce se află în fiecare om, la încurajarea intereselor meschine ale acestora. În loc să conștientizeze responsabilitatea istorică ce o purta pe umeri, clasa politică interbelică a transformat pe cetățenii propriei țări într-o masă de manevră, două decenii încheiate, numai bună spre a-și îndeplini scopurile, folosindu-se de orice mijloc pentru a obține „victoria” în alegeri, dintre care, se înțelege, violența ocupa un loc deloc de neglijat (*N. Carandino, în Memoriile*

sale, istorisește cum Octavian Goga, având drept gardă de corp un „bivol al partidului gogo-cuzist” numit Nichifor Robu, i-a poruncit acestuia „să bată pe deputății care îl întrerupeau” (op. cit., p. 202). Același Robu, „prințul bătăușilor gogo-cuziști”, în povestirea lui N. Carandino, a fost „eroul” unei scene antologice: „Eram în incinta Camerei, martor la o agresiune. Robu frângea niște scaune și bătea cu picioarele respective ceva deputați. Furlugean, chestor al Camerei liberale și însărcinat în această calitate cu paza, s-a apropiat de grup și, cu un aer de supremă indiferență, a prins între degete bicepsul „robului”. Dintr-o dată acesta s-a oprit și, fără să lase din mâini prada, a întors ochii cu mai mult respect decât spaimă. Își găsisse nașul. După ce „bătaia” s-a potolit, chestorul și cuzistul s-au plimbat alene pe culoar. Discutau și își pipăiau mușchii (subl. ns.). N-auzeam conversație, dar despre ce puteau vorbi cu atâta interes decât despre bătaie? La un moment dat au hotărât să se ia la întrecere, să vadă care e mai tare. Dar n-aveau unde. Au deschis ei o ușă după alta, dar au dat mereu de funcționari prin birouri. Până au nimerit la bibliotecă. Loc ideal! Cine să intre acolo? Care deputat? Care ministru? Dormeau infoliile neatinse de pe vremea lui Cuza. Au intrat cu precauție, au închis ușa cu cheia. Peste câteva minute nu se mai auzeau decât bușeli și icneli. Și zgomote de trupuri răsturnate pe dușumea. Sus, pe o consolă, surâdea Voltaire”. (pp. 202 - 203)). De altfel, toate partidele politice românești, existente în perioada interbelică, mari sau mici, n-aveau decât un singur țel: să ajungă la putere și nimic mai mult.

Faptul este ilustrat în cel mai înalt grad de însemnările politice ale lui Armand Călinescu (Armand Călinescu, *însemnări politice. 1916 - 1939*, ediție îngrijită și prefată de Dr. Al. Gh. Savu, Humanitas, București,

1990), care, în întregul lor, nu conțin altceva decât ce trebuie făcut pentru a ajunge la putere, conciliabule, întruniri, discuții, dezbateri interminabile, dezbateri între partenerii săi de partid, doar, doar vor ajunge la putere. Aceeași obsesie a puterii e prezentă pe tot parcursul celor 13 ani (1926 - 1939) de notații din *Jurnal*, indiferent că partidul său era sau nu la guvernare (P.N.Ț.), dovedesc alunecarea iremediabilă spre politicianism, chiar și a acestui om politic de altă factură în comparație cu grosul clasei politice românești. Și Armand Călinescu, deși atunci când va fi înzestrat cu puteri discreționare, în 1938 și 1939, de către Carol II, va folosi întreaga greutate, autoritate a instituțiilor de forță ale statului pentru reprimarea/lichidarea fizică a adversarilor politici, observă despre alegerile parlamentare că au loc „după același sistem de abuzuri și fraude”, în disprețul „drepturilor cetățenești” (Vezi și p. 72, unde A. Călinescu notează despre alegerile parțiale din Bălți (septembrie 1927): „îndeosebi, însă, alegerea (sic!) din Bălți a fost prilejul unor abuzuri și fraude revoltătoare”. În fața acestor vexațiuni administrative, candidatul P.N.Ț. la Bălți, Eduard Mirto, solicită audiență la patriarhul Miron Cristea (unul dintre cei trei membri ai Regenței), căruia-i reproșează că Iuliu Maniu „care era idolatrizat înainte de unire, n-a primit de la România Mare decât ofense și vexațiuni”. Efectul audienței, notează A. Călinescu, s-a concretizat într-o „anchetă imparțială care a dovedit vinovăția magistraților și autorităților de la Bălți”, iar alegerile respective au fost anulate).

Grigore Gafencu dixit

Un alt exemplu de „funcționare” a democrației românești, a cărei relatare o consider clasică, revelatoare pentru perioada interbelică, aparține strălucitului om politic și diplomat Grigore Gafencu. Ca și Armand Călinescu, Grigore Gafencu a fost unul dintre liderii de seamă ai Partidului Național-Țărănesc în perioada dintre cele două războaie mondiale, căruia îi datorează în mare parte cariera și succesul politic. În *însemnările politice* ale lui Grigore Gafencu, ca și în cele ale lui A. Călinescu, găsim informații de primă mână cu privire la viața politică românească, îndeosebi în deceniul guvernării Carol II - Elena Lupescu. Pe lângă „dezmațul demagogic” (*Mircea Eliade, Demagogia prerevoluționară, în Profetism românesc, vol. II, România în eternitate, Editura „Roza Vânturilor”, București, 1990, p. 133*) subliniat antologic de Nichifor Crainic, Grigore Gafencu scoate în evidență violențele campaniilor electorale interbelice, violență practică împotriva adversarilor politici, a cetățenilor chiar de organele statului ce aveau o cu totul altă misiune.

Lăsat în afara listelor de candidați la alegerile din vara lui 1931 de către Iuliu Maniu, Gafencu, revenit după un periplu de o lună în Occident, la sugestia lui Virgil Madgearu, acceptă să fie „cap de listă” la Caliacra. După un început blând de campanie electorală, timp în care Gafencu fusese impresionat de „farmecul înduioșător al Orientului”, cu cât ziua decisivă a scrutinului electoral se apropia, delicatul diplomat român va fi confruntat brutal cu „cealaltă înfățișare a Orientului”, prilej cu care „licheaua politică românească” (*Vezi și Mircea Eliade, op. cit., p. 134, pp. 130 - 132 (1918 - 1921), pp- 135 - 138 (Popor fără misiune), unde viitorul*

savant nu ezită să acuze politicianismul de „influență criminală asupra tuturor formelor de viață civilă, culturală și spirituală din cuprinsul României întregite” (p. 135)) dovedește cu prisosință „înaltele” virtuți civice, calități!

Odată sosind ziua alegerilor, Grigore Gafencu a avut impresia că istoria s-a răsucit spre secolele barbariei, fiind martor de felul „cum sânt înțelese și practicate de români, de administrația română, de armata română, de magistrații români” alegerile: „A fost o urgie absurdă și barbară dezlănțuită de sus în jos peste o populație pașnică și liniștită... *S-au arestat delegații și candidații, s-au furat urnele și cărțile de alegători, s-au bătut mai ales, s-au schingiuit și snopit sub lovituri de ciomege sute și mii de alegători* (subl. ns.)”. Cu revolverul în buzunar, „ca în timpul războiului”, înconjurat de prieteni și partizani politici, Grigore Gafencu nu are acces în secția de votare, fiind alungat chiar de un judecător, precum și de un căpitan al armatei. „Dați-i îndărăt, spargeți capetele cu patul puștii!”, notează viitorul diplomat că urla căpitanul de armată Bolintineanu. Bătăușii partidului care organiza alegerile (mare maestru de ceremonii la aceste alegeri a fost Constantin Argetoianu - eminența cenușie a guvernului prezidat de N. Iorga - n. ns.) comandau jandarmii și armata, „împiedicând de la vot” cetățenii, într-o „revoluție a uniformelor militare și administrative, o revoluție a statului, prin organele sale conștiente și inconștiente, împotriva cetățeanului „civil”“. Mascarada ce purta numele de „alegeri democratice” era condusă de însuși prefectul județului Caliacra, dr. Stere. În fața abuzurilor și violențelor organelor statului, Grigore Gafencu exclamă, retoric, desigur: „Ce lipsă desăvârșită de simț al dreptății și al demnității individuale!”, fiind obligat, însă, să semnaleze telegrafic regelui Carol II și lui Nicolae Iorga, prim-ministru în

funcție, abuzurile, violențele la care fusese supus. Nu știm dacă regele Carol II a dat vreun răspuns lui Grigore Gafencu, credem că mai degrabă nu, dar cel primit de la primul-ministru este unul istoric, antologic: „Nu pot da, de la o zi la alta, moravuri bune”, determinându-l pe Gafencu să conchidă că răspunsul sarcastic al lui Iorga ca pe o dovadă „de neputință și inconștiență”, ca și de „compromitere a statului, a tuturor înaltelor instituții, o anarhizare a țării, de sus în jos, care pornește, chibzuită și socotită, din birourile Ministerului de Interne”. Desigur, rezultatul acestor „alegeri libere”, „democratice” a fost pe măsura așteptărilor autorităților ce le-au organizat, Grigore Gafencu, spre marele său regret, nefiind ales deputat (*„Rezultatul acestor nelegiuiri: guvernul - care nu se sprijină pe nimic în județ - 22000 de voturi. Eu - 200! Am rămas deci în afară de viața parlamentară”*).

Exemplele de mai sus ilustrează cum nu se poate mai bine practicile „democratice” nu doar ale guvernului Iorga – Argetoianu (*Despre guvernul condus de Nicolae Iorga (aprilie 1931 - iunie 1932)*), Nichifor Crainic aprecia că era expresia francmasoneriei și că „ministerele și parohiile parlamentare după gradele de lojă, Mihai Sadoveanu, președintele Senatului, iar Jean Pangal conducea de fapt președinția Consiliului”. În opinia lui Nichifor Crainic, guvernul Iorga a fost „un regim catastrofal” în primul rând din cauza hoțiilor la care se dedau oamenii puterii. Să-l cităm pe N. Crainic: „Izbucnise marea criză financiară și afacerismul argetoienesc merge până acolo încât trafica și ordonanțele de plată ale salariilor de stat. Noi înșine, profesorii Facultății din Chișinău (de Teologie - n. ns.), a trebuit să plătim comision ca să obținem salariile”. (*op. cit, p. 232*). Mediul politic era nepotrivit pentru N. Iorga în primul rând că a

fost nevoit să se amestece cu politicieni de joasă speță și că, vrând-nevrând, să accepte compromisuri ce-i știrbeau din marea sa autoritate morală-culturală de care se bucura. Lăsându-l pe Constantin Argetoianu să conducă de facto treburile guvernului, N. Iorga, în opinia lui Nichifor Crainic, „s-a dat cu lașitate la o parte”, lăsându-l pe acesta să guverneze după interesele Camarilei lui Carol II, dar și al său personal, nesimțindu-se defel responsabil de abuzurile administrației de vreme ce spunea apropiatilor: „Ei, ați văzut ce bizantin sânt”), ci ale tuturor guvernelor românești ce au organizat „alegeri” în perioada celor două decenii interbelice, confirmând aserțiunea unui martor avizat al epocii, după care „democrația românească a fost una sinuoasă”, deoarece niciun politician român ce a furat „banul sărăcimii române n-a fost vreodată tras la răspundere”, reușindu-se prin practicarea acestor moravuri sfărâmarea/pulverizarea „solidarității naționale” („în România, democraților (partidelor politice - n. ns.) nu le-a fost dat să realizeze democrația... Democrații au fărâmițat solidaritatea națională, tolerându-și unii altora afacerismul”), solidaritate națională dobândită așa de greu și cu prețul unor sacrificii umane imense (C. Argetoianu avea credința că, odată înfăptuită Unirea, la 1918, toate practicile politicianiste vor fi abandonate, că politicienii români vor suferi o adevărată schimbare la față. Așa, în op. cit., p. 176, Argetoianu notează: „Lumea își trăia un vis pe care nu-l mai socotise realizabil și credința că o dată cu alipirea Ardealului, ne vom vindeca și de toate apucăturile rele din trecut era generală (subl. ns.)”. Faptul că Argetoianu se include și pe el în rândul politicienilor cu „apucături rele” dovedește un ascuțit simț autocritic. Faptul, de altfel, este probat de Memoriile sale

în cel mai înalt grad - o fabuloasă frescă a vieții politice românești timp de o jumătate de secol (1888 - 1940)).

Primul deceniu interbelic a fost dominat de personalitatea impunătoare a lui I. I. C. Brătianu, care, organizând alegerile în 1922, a continuat „tradiția” încetățenită în viața politică românească, spre a obține victoria în alegeri, folosind „mijloace de brutală violență”, mergând până la acel „furt al urnelor” (N. Iorga, *Orizonturile mele. O viață de om așa cum a fost*, vol. IV, ediție îngrijită, note și comentarii de Valeriu Râpeanu și Sanda Râpeanu, indice de Mariana Iova, Biblioteca pentru Toți, 1981, Editura Minerva, București, p. 45. Candidând în alegeri, Iorga notează că, la Galați „era să fiu primit de o adevărată bandă, care întrerupea la întrunire pe preoți, pe profesori... În urlete feroce de cea mai decăzută demagogie...”. „în Dolj am fost arestat într-un sat și oprit, un moment, de a intra în altul; mi-a trebuit răbdare și arătarea unei scrisori cu pecetea prințului Carol ca să împlânzesc pe agentul guvernului...” (Ibidem). Străbătând satele, N. Iorga a constatat la țărani „suflete simple și bune”, înclinații „nobile care se cereau numai educate pentru ca votul universal, dat cu intenții care nu erau cu totul curate (!!!), să devie, nu un mijloc de nesiguranță și încurcătură pentru noua Românie, ci instrumentul popular atotputernic pentru refacerea ei politică și morală (subl. ns.)”. Timp de peste trei ani, I. I. C. Brătianu, „absent în Cameră, nezărit de nimeni”, retras la Florica, conștient de influența/fascinația ce-o exercita asupra regelui Ferdinand, era convins că „ceasul său, nelipsitul său ceas va veni neapărat” (*Despre uriașa popularitate a generalului Alexandru Averescu, ce a căpătat dimensiunea unui adevărat mit, îndeosebi în anul 1918 și cei imediat următori, vezi Constantin Argetoianu, op. cit., p. 185: „Ne aflam în*

mijlocul satului Pârșani, sat de lângă Craiova. Când a aflat lumea că era Averescu (subl. aut.), a venit lumea toată, cu mic cu mare, cu femei și cu copii și am văzut atunci ce nu mai văzusem. Femeile plângeau, se apropiau pe furiș și încercau să sărute poalele mantalei generalului. Bărbații se uitau la dânsul, îl sorbeau din ochi și îngânau: „Tatăl nostru, tatăl nostru”. Într-o clipă a fost primarul, popa și jandarmii lângă noi. Un flăcău s-a urcat cu o lanternă pe scara mașinii, lângă șofer, un alt flăcău tot așa, de partea opusă (Mașina cu care călătoreau Averescu și Argetoianu, fiind „cam hodorogită”, venind noaptea, avusese o „pană” la faruri. De aici suirea celor doi flăcăi cu lanterne pe scările mașinii - n. ns.). Și am pornit în uralele mulțimii! A fost prima luare concretă (subl. aut.) de contact a generalului cu popularitatea sa”. Tocmai această uriașă popularitate a generalului Alexandru Averescu a trezit invidia lui I. I. C. Brătianu, ca și a regelui Ferdinand și reginei Maria, care au manevrat în așa fel încât învingătorul de la Mărăști să nu fie invitat „la intrarea triumfală a trupelor noastre în București” (Ibidem, p. 177), fapt pe care Argetoianu îl califică drept „dincolo de infamie” (p. 165). Gestul cuplului regal, cât și al lui I. I. C. Brătianu, de a nu-l invita pe Al. Averescu la revenirea suveranilor în fruntea trupelor în București, îi dau prilejul celui mai imoral om politic românesc interbelic de a se erija în autentic lup moralist: „Uitaseră Regele Ferdinand și Regina Maria clipele din primăvara anului precedent (1917 — n. ns.) când se refugiaseră pe frontul Armatei a II-a (sub comanda generalului Al. Averescu - n. ns.) de frica bolșevicilor din Iași - uitaseră Flămânda, lichelele de la Marele Cartier retragerea din Muntenia, după cum uitaseră lichelele din sânul guvernului că Averescu, cu popularitatea sa, putea să dea toată baraca peste cap

(subl. ns.)”.. Conchide, apoi, Constantin Argetoianu: „Un act atât de inutil de mârșăvie pecetluiește valoarea morală și intelectuală a unui regim (subl. ns.)”. (p. 179)), îndeosebi după ce Alexandru Averescu își irosise marele său capital electoral printr-o guvernare „personală și de coterie” (Nu este lipsit de interes să redau opinia extrem de critică, aproape întru totul nejustificată, ținând seama de cine este exprimată, față de generalul Alexandru Averescu, a lui Constantin Argetoianu. Așa, în opinia „castelanului de la Breasta”, eroul de la Mărăști era o „ființă complexă mai mult în aparență decât în realitate”, și că n-ar fi avut „pe lume decât două patimi: femeile și galoanele. Nu femeia, ci femeile - nu ambiția marilor înfăptuiri, ci galoanele”.. „Pentru satisfacerea acestor două patimi”, continuă Argetoianu, „Averescu ar fi fost capabil să renunțe la convingerile pe care le avea... Omul cel mai popular din țara sa în Europa n-a avut niciun moment gândul să clădească, n-a urmărit decât postul (subl. aut.) de prim-ministru. Toate planurile și programele pe care le debita erau numai paradă, după cum s-a văzut după ce a fost chemat la Guvern. Galoanele! Galoanele și nimic mai mult”. (Ibidem, p. 117). Toate cele de mai sus au fost scrise de un om politic cunoscut de o întreagă lume pentru arghirofilia cu care și-a înconjurat constant cariera, ros, în viziunea lui I. G. Duca, de „o patologică sete de putere”, drept pentru care va trece cu cinism nemăsurat „sub toate steagurile, rând pe rând, în slujba tuturor reacțiunilor, ca și tuturor demagogiilor” în disprețul „statorniciei și respectului convingerilor” (în I. G. Duca, Amintiri politice, vol. 111, Colecția „Memorii și Mărturii” Jon Dumitru-Verlag, München, 1982, p. 231).

I. G. Duca va scrie despre C. Argetoianu la începutul deceniului patru al secolului XX. Dacă ar mai fi trăit, ar fi avut posibilitatea să vadă la lucru și alte „atavisme” la

„castelanul de la Breasta”, fapt ce l-ar fi oprit să mai noteze că acesta ar fi „nelipsit de capacitate” (Ibidem). Ceva mai târziu decât I. G. Duca, și N. Iorga, într-o lucrare de același gen, va observa despre C. Argetoianu că urmărirea să se impună „prin vorbe groase” ce țineau, la acesta, loc de „geniu politic” (în N. Iorga, op. cit., p. 12). Cât despre „atavismele” menționate de I. G. Duca, care îl făcuseră celebru pe C. Argetoianu, am să citez o întâmplare din Parlamentul României Mari, la care fusese martor direct ziaristul N. Carandino. Așa, într-o ședință a Adunării Deputaților privind bugetul, Virgil Madgearu „l-a atacat [pe Argetoianu] cu deosebită argumentare și vehemență. Spre surprinderea generală, Argetoianu s-a ridicat de pe banca ministerială și a spus o frază: „Să mă pupi în cur!”... Rezultatul a fost un râs homeric, care, printre altele, a înecat și discursul lui Virgil Madgearu”. (în N. Carandino, De la o zi la alta, Editura Cartea Românească, București, f. a., p. 203). Aprecierile lui Argetoianu despre Averescu erau nedrepte, nemeritate, de vreme ce în 1918 se cățăraseră la putere, dar și după, tocmai prin intermediul generalului, general pe care N. Iorga îl vedea drept „un om perfect onest, un om de bine în cel mai deplin înțeles al cuvântului” (în N. Iorga, op. cit., p. 13)).

De altfel, aducerea lui Alexandru Averescu la putere în 1920, venită pe valul uriaș de popularitate de care se bucura generalul (Vezi și I. G. Duca, op. cit., p. 197: „...când Generalul se arăta undeva la sate era un adevărat delir, iar Tata Averescu în uniformă se arăta tot mai des. În alegerile parțiale candidații averescani, persoane de obicei necunoscute, adunau totuși sub semnul eroului de la Mărășești aproape unanimitatea sufragiilor”), a fost opera lui I. I. C. Brătianu. Acesta, ca și regele Ferdinand, era impresionat negativ de

demagogia unui parlament al Federației, rezultat din alegerile din noiembrie 1919, condus de N. Iorga cu „părtinirea caracteristică temperamentului său personal, irascibil și pătimăș”, în care se afirma apăsător și repetat, despre nefasta „oligarhie liberală” ce ar fi ruinat țara și că „situația lăsată de nemți” în teritoriile ocupate ar fi fost „mai bună decât cea lăsată de liberali - adică chiar Mackensen a fost pentru țară o nenorocire mai mică decât regimul Brătianu” (*În acest sens s-a exprimat primul-ministru Vaida-Voevod într-un discurs în Parlament în toamna lui 1919, ocazie cu care și Alexandru Marghiloman ținându-și discursul, deși fusese improșcat în față de părintele Vasile Lucaciu cu strigătul „Ești un trădător!”*, incidentul nu a impresionat Adunarea Deputaților, de vreme ce aceasta i-a permis trădătorului de la 1918 ca „din aplauze în aplauze” să-și încheie „cuvântarea într-o adevărată apoteoză” (p. 195)), precum și de unele inițiative legislative radicale de inspirație bolșevică ce dădeau impresia că respectivul parlament nu era decât „Duma lui Kerenski” (*Despre situația extrem de tensionată din punct de vedere social existentă în toamna lui 1918, C. Argetoianu ne relatează că regele Ferdinand, într-o audiență acordată liderului conservator democrat, Dumitru Greceanu, ar fi declarat: „Ca să scap Coroana aș aduce la putere și pe Frimu”* (în Constantin Argetoianu, op. cit., p. 173). Afirmarea regelui a stârnit indignarea aristocrației ce frecventa „saloanele Cantacuzino - Greceanu”, iar lui C. Argetoianu i-a oferit ocazia să concluzioneze: „ca să scap Coroana” însemna, bineînțeles, „să o scape pentru dânsul” (*Ibidem*); vezi și Vasile Th. Cancicov, *Jurnal din vremea ocupației*, vol. II, selecție de texte și ediție îngrijită de Daniel Cain, Editura Humanitas, București, 2016, p. 403, unde notează: „în lumea muncitoare domnea anarhia; toți lucrătorii sunt în

greve și nu mai vor să muncească...”), dovedeau că statul român se afla într-o fază extrem de periculoasă.

Faptul nu putea să nu-l îngrijoreze pe cel care contribuise decisiv la înfăptuirea marelui nostru ideal național, de vreme ce asista la înmulțirea grevelor și vedea cum „drapelul roșu fâlfâia pretutindeni”, cum un ministru al guvernului, Ion Mihalache, se deda la declarații amenințătoare la adresa regelui României precum „că legăturile cu factorii constituționali se vor rezolva aiurea”, pentru ca un alt ministru, cel de interne, dr. N. Lupu, să o „facă pe revoluționarul”.

Alexandru Averescu la putere (1920 - 1921)

Drept urmare, deși relațiile personale dintre I. I. C. Brătianu și generalul Alexandru Averescu erau foarte proaste încă din martie 1918 (atunci I. I. C. Brătianu l-a determinat pe rege să-i ceară demisia generalului din funcția de prim-ministru, deoarece uitase sfatul acestuia de a negocia cu Puterile Centrale cu mâna pe spadă, pe când învingătorul de la Mărăști o lăsase în anticameră, după cum se exprimase liderul liberal), omul politic liberal l-a sfătuit pe regele Ferdinand să-l aducă urgent la putere pe acesta ca „să reîntroneze ordinea cât mai neîntârziat și să ne ferească de inutile convulsiuni” (*Și Constantin Argetoianu identifica drept mobil principal în aducerea generalului Alexandru Averescu la putere „frica” de dezordine, de anarhie a Casei Regale: „Războiul lăsase într-adevăr în urma lui multă anarhie în spirite. În contact cu slăbiciunea și cu neputința cadrelor superioare (subl. aut.), zilnic afirmate în auzul lor, alături de năzuințele la un trai mai bun mărturisite de tovarășii de peste Nistru, în fața măgulirilor și făgăduielilor lașității oficiale cuprinse de panică - masele noastre rurale, până aci supuse și amorfe, începuseră să se deștepte și să pretindă. Un vânt de răzvrătire sufla de la răsărit (subl. ns.). În dezordinea spiritelor un singur punct fix: încrederea în generalul Averescu, de la care oamenii, încă nevoiași și obișnuiți să cerșească, nu să ia (subl. ns.), așteptau tot. Iar el, Averescu, era bine hotărât să speculeze această încredere ca să urce cât mai sus... Numai că în noiembrie 1918 trufia a fost, la cei de sus, mai mare decât frica (Argetoianu face trimitere la faptul că Regele și Regina nu l-au acceptat alături pe generalul Alexandru Averescu, „singurul nostru general victorios”, în cortegiul triumfal, din 1 decembrie 1918, cu prilejul*

revenirii suveranilor în București. A fost invitat, însă, „prințul” Carol, cel care cu doar trei luni înainte (septembrie 1918) dezertase de la comanda regimentului, fugise la Odessa, îmbrăcând uniformă străină, dezonorându-se atât pe el, cât și familia regală din care făcea parte - n. ns.); când la începutul lui 1920 a devenit frica mai mare decât trufia, au chemat pe Averescu - ca să-i scape și să-l dea gata”. (Constantin Argetoianu, op. cit., p. 162). Împăcarea dintre I. I. C. Brătianu și AL Averescu fusese intermediată de Barbu Știrbei și regina Maria. Brătianu și Averescu s-au întâlnit, în mare secret, în casa lui Gheorghe Tătărescu din București, negociind un acord între ei: omul politic liberal îl va ajuta pe general să acceadă la funcția de prim-ministru, iar acesta când se va retrage să pregătească „succesiunea liberalilor”, totul, desigur, spre a „asigura astfel o continuitate în opera de ordine și de consolidare” a statului român. (I. G. Duca, op. cit., p. 199)).

N. Iorga a avut cuvinte grele despre guvernarea liberală dintre anii 1922 - 1926, pe care o aprecia, subiectiv și pătimăș, drept o „dictatură mascată a lui I. I. [C.] Brătianu”, expresie, credea istoricul, a unui „liberalism decăzut”, căruia-i lipseau atât „simțul vremurilor”, cât și „valori umane mai distinse”.

Valorile umane mai distinse la care făcea trimitere N. Iorga făceau parte din retorica sa obișnuită, dublată de sentimente de frustrare că nu joacă pe mai departe rolul pe care l-a avut în vremea „blocului parlamentar” (1919 - 1920), bloc ce „s-a prefăcut în țândări” prin decretul de dizolvare pus de Ion I. C. Brătianu în mâinile regelui Ferdinand „ca să-l cetească generalul Averescu”.

Nu putem trece peste acei ani excepționali, 1918 - 1921, excepționali doar dacă păstrăm distanța ce ne-o

impune aproape secolul trecut și dacă ne raportăm la marea noastră împlinire națională.

Cei patru ani ce au premers revenirea la guvernare a P.N.L. - 1918 - 1921 - au permis, la 1935, tânărului savant Mircea Eliade, aprecieri extrem de critice cu privire la rostul/rolul lor în evoluția vieții politice românești interbelice. Așa, în articolul sus citat, *1918 - 1921*, Mircea Eliade aprecia acești ani drept ani cruciali atât în bine, cât și în rău. Anii aceștia, „plini de tâlhării și de crime”, „bogați și plini de surprize”, au făcut uitate toate trădările și lașitățile războiului în euforia izbăvirii finale, un semn nu al iertării deliberate, superioare, ci al absenței oricărei voințe politice de a fi trași la răspundere „măcar marii trădători”, ca și „cazurile de revoltătoare lașitate” (*„în 1921, uitaserăm tot; și Turtucaia, și apărarea Dunării cu o mitralieră, și trădările, și orgiile din dosul frontului, și luptele eroice de la Predeal și Mărășești, și „regimentul alb” care s-a bătut în cămașă... Legendele eroice ale războiului nostru emoționau numai pe copii. Eroii se întorseseră de pe front și începeau să înțeleagă pentru ce fel de oameni s-au sacrificat sutele de mii de țărani și intelectuali... Eroismele au fost uitate, crimele au fost iertate - și a început acea exasperant de revoltătoare risipă de bani și de energie, care caracterizează ultimii 15 ani din viața politică românească”*). Și Alexandru Averescu, după sfârșitul războiului, pe 7 martie 1919, într-un Apel către Țară, vorbea de „relele adânci de care suferă clasele noastre diriguitoare”, a căror necinste, incompetență și ilegalități ne-au adus „pe povârnișul pe care ne-am rostogolit și ne rostogolim încă” (în Constantin Argetoianu, *op. cit.*, p. 67). În această cădere continuă, sublinia generalul Alexandru Averescu, *poporul n-are nicio vină ducând „tot greul... suferă urmările greșelilor... păturilor [conducătoare] atinse*

de putreziciune” (Ibidem, p. 68). Ca și Mircea Eliade, dar cu 16 ani mai devreme, generalul Alexandru Averescu considera că „vinovații să tragă urmările”, iar „răspunderea să nu mai fie o vorbă goală, ci să implice o sancțiune”. Doar așa, conchidea învingătorul de la Mărăști, se va fi realizat „România Sănătoasă” (Ibidem, p. 69)). Rezultatul acestei elasticități morale de neiertat, în opinia lui Mircea Eliade, n-a întârziat să apară, conducând la apariția pe scena publică a „marilor panamale” ce, prin „escrocherii politice”, vor compune politicieni din România Mare ce-și vor consolida averea prin fraudă, corupție și cinism (Mircea Eliade, op. cit., pp. 131 - 132: „Și am îngăduit, după 1918, să creeze cele mai seci glorii politice, cele mai scârboase terori prin șantaj, cele mai criminale demagogii. Niciodată în istoria României contemporane n-am atins o treaptă mai josnică, un nivel moral mai degradant. Niciodată nu s-au atins asemeni culmi de inconștiență și de lașitate. Cincisprezece ani de completă democrație, de desfrâu și de stare de asediu - au fost de-ajuns ca să prefacă pe „cetățeanul” român într-un om lipsit de curaj civic, fără inițiativă, fără elan revoluționar, sceptic și resemnat. Autorii morali și materiali ai acestui atentat împotriva demnității românești s-au recrutat în marea lor majoritate dintre afaceriștii, spionii și demagogii odioasei epoci, 1918 - 1921. Încercați să reconstituiți biografia oricărui potentat al zilei, a oricărui samsar sau escroc, gazetar cu reședință de vară sau ilustru francmason - și veți întâlni un punct mort: 1918 - 1921. Aici se opresc investigațiile. De aici înapoi nu mai știe nimeni nimic. În 1917 a fost spion sau trădător; sau mic negustor; sau falit, sau misit. Și deodată, în acei patru ani de odioasă glorie - omul nostru a ajuns milionar, ministru, samsar oficial sau bancher, (subl. ns.)”). Îngăduința, neputința, indiferența

față asemenea scursuri politice ce-ar merita, nu-i așa, „să-i pălmuiască întreg orașul”, și care au „scris o pagină criminală în istoria nenorocitei epoci 1918 - 1921”, sunt de neiertat (*„Sunt oameni care astăzi taie și spânzură în țara românească, și despre care nimeni nu poate spune precis ce bine au făcut, ce au muncit, de unde le vine puterea sau averea. Există atâția gazetari, atâția subsecretari de stat, atâția deputați - cu care ne-am trezit deasupra capului, stăpâni pe o putere sau un prestigiu ocult... Dacă Bucureștiul de sub ocupație ar putea povesti trădările și lașitățile de atunci!...”*). De aici necesitatea ca răul să fie stârpit de la rădăcină printr-o justiție socială și națională făcută în numele poporului român drept pedeapsă pentru „crimele și abuzurile făcute împotriva țării”.

În acești ani când încă sistemul monetar național nu era unificat, ca urmare a Marii Uniri, a permis un uriaș val de afacerism și prin mari speculații financiare cu ruble, coroane austro-ungare, lei emiși de ocupantul german, speculații favorizate de politicienii epocii. Intervalul a permis infinite speculații cu imobile, valori mobiliare, obiecte de lux, valute, dar, în primul rând conștiințe omenești.

Ion I. C. Brătianu și P.N.L. consolidează România Mare (1922 - 1926)

Venirea la putere a P.N.L. și a lui I. I. C. Brătianu, indiscutabil cel mai puternic și organizat partid politic al vremii, condus cu autoritate de fiul lui I. C. Brătianu, s-a produs după ce atât Al. Averescu, cât și „blocul parlamentar” rezultat din alegerile din noiembrie 1919, și-au dovedit neputința în a coordona refacerea economică-financiară a statului de după război, dublat de o ocupație străină peste o parte însemnată a teritoriului național, spoliatoare în cel mai înalt grad. N. Iorga aprecia, în cunoștință de cauză, eșecul guvernării „blocului parlamentar”, în care a deținut un rol deloc de neglijat, ca pe „o teribilă menajerie politică”, în care excelau „atâta prostie”, cât și „atâta isterie” întâlnite chiar și la „mințile care păreau mai cumpănite”. Scurtul guvern Take Ionescu (17 decembrie 1921 - 17 ianuarie 1922) n-a fost decât un experiment al lui Ionel Brătianu și Barbu Știrbei, având puține șanse să se instaleze solid la guvernare de vreme ce nu avea în spate decât o grupare politică muribundă, precum și un parlament cu totul ostil, prorogat cu o lună de regele Ferdinand, timp în care liderul conservator-democrat va încerca să realizeze „o majoritate parlamentară” care să-i permită formarea unui „guvern de coaliție”.

Take Ionescu, cum era de așteptat, nu a avut nicio șansă de reușită, iar majoritatea parlamentară, dându-i vot de blam, îl obligă să-și prezinte demisia regelui Ferdinand. Primind de la suveran misiunea de a forma guvernul, I. I. C. Brătianu, deși a depus toate eforturile în vederea formării acestuia bazat pe „concentrare de partide și de puteri”, folosindu-se de „ingineria politică”, precum și de „teatrul pentru care Ion Brătianu avea

mari aptitudini”, a eşuat. Un eşec previzibil nu doar din vina omului politic liberal pe care N. Iorga îl acuză pe nedrept de „maniere dictatoriale”, precum și de „bucuria de a stăpâni”, cât, mai ales, din cauza contradicțiilor aproape ireconciliabile dintre partidele politice și liderii săi marcanti (Iuliu Maniu, I. Mihalache, N. Iorga, Al. Averescu etc.) (*Cu privire la situația politică a României întregite, îndeosebi a disputelor între partidele politice românești pentru deceniul trei al secolului XX, vezi studiul fundamental al regretatului istoric ieșean, I. Ciupercă, Opoziție și Putere în România anilor 1922 - 1928, Editura Universității „Al. 1. Cuza”, Iași, 1994*). Nu „bucuria de a stăpâni” îl domina pe I. I. C. Brătianu, după doi ani de guvernări anarhice, incompetente, cunoscând eseul-pamflet al lui Mircea Eliade, 1918 - 1921, încă folosim cei mai blânzi termeni pentru oamenii politici ai perioadei, niște eufemisme, România Mare avea urgentă nevoie de o operă administrativă solidă, riguroasă, unificatoare.

Cred că după marea guvernare liberală a tatălui său, I. C. Brătianu, dintre anii 1876 - 1888, atât de mult hulită de Mihai Eminescu, în publicistica sa politică (*Vezi Mihai Eminescu, Opere politice, ediție integrală, alcătuită și îngrijită de Cassian Maria Spiridon, Editura Timpul, Iași, 2008, îndeosebi pp. 869 - 966 (Politica Guvernului)*), guvernarea P.N.L. dintre anii 1922 - 1926 (*Instalarea la guvernare, pentru a doua oară, a generalului Al. Averescu (29 martie 1926 - 4 iunie 1927) a fost, ca și în 1920, opera lui I. I. C. Brătianu și Barbu Știrbei. Atunci când generalul Al. Averescu s-a distanțat de tutela exercitată de I. I. C. Brătianu (în fond o adevărată „tiranie”, vezi Apostol Stan, Iuliu Maniu. Naționalism și Democrație. Biografia unui mare român, Editura Saeculum I.O., București, 1997, p. 166), dând de*

înțeles și aceștia că „a învățat a guverna” (N. Iorga, op. cit., p. 149), și, mai ales, bănuie de „intenții dictatoriale” (Ibidem), atribuite de Iorga nu generalului, ci ministrului său de interne, O. Goga, omul politic liberal va manevra în așa fel încât regele Ferdinand îl va demite. Astfel, deși Al. Averescu, când fusese adus la putere, în 1926, își luase angajamentul față de I. I. C. Brătianu că se va retrage de la guvernare când acesta i-o va cere, când liderul politic liberal va acționa în acest sens, generalul a refuzat. „Ai uitat că te-ai angajat față de mine?”, îi reamintea Ion I. C. Brătianu lui Averescu. „Se poate”, răspunse Averescu, „nu socotesc însă că este momentul să mă retrag acum și nu mă voi retrage”. (I. G. Duca, op. cit., p. 209). Nu suntem siguri dacă generalul Alexandru Averescu avusese intenția în 1927, îndeosebi după ce moartea regelui Ferdinand devenise iminentă, să instaleze dictatura militară. Insistența sa de a primi autorizația să poarte permanent uniforma de general, deși din 1918 nu mai făcea parte din cadrele active ale Armatei, ca și ordonarea, în mare secret, unor unități militare de a veni la București, refuzul de a-și prezenta demisia deși îi fusese cerută de factorul Constituțional (regele), mă determină să cred că, la începutul verii anului 1927, Alexandru Averescu luase hotărârea de a da o lovitură de stat și să instaureze dictatura militară. N-a reușit în intențiile sale, în primul rând, din cauza respectului prea mare arătat ierarhiilor politice și constituționale ale timpului, a nehotărârii sale și, în al doilea rând, din cauza vigilenței lui I. I. C. Brătianu, care, desigur, acționase în culise „nu din dorința de a veni la putere, ci din teama de a vedea țara expusă la periculoase zbuciumări” (Ibidem, p-211)) reprezintă a doua ca importanță și semnificație, ambele pline de solide realizări. Înainte de elaborarea unei noi Constituții a României Mari, ca expresie a marii

înfăptuiri a unității naționale, I. I. C. Brătianu a organizat și patronat ceremonia de la 15 octombrie 1922 de la Alba Iulia, unde regele Ferdinand și regina Maria au fost încoronați ca suverani ai României întregite (*Regele Ferdinand considera că fusese voia lui Dumnezeu dacă i-a fost „hărăzit să întrupeze visul secular al neamului peste care îi fusese dat să domnească”*).

Acest eveniment istoric, excepțional prin semnificațiile sale, ar fi trebuit să-i găsească umăr la umăr pe toți oamenii politici importanți din tot spectrul politic românesc, ca semn de solidaritate națională și de depășire a intereselor de partid. N-a fost să fie așa. Așa, marea ceremonie a încoronării istorice a suveranilor României Mari a fost boicotată de toți liderii politici ardeleni, în frunte cu Iuliu Maniu, care aprecia evenimentul drept o demonstrație de forță a unui singur partid și nu un autentic act de solidaritate națională.

Desigur, Iuliu Maniu, în cazul la care fac trimitere, a greșit grav de vreme ce a pus atâta patimă politică înaintea unui act cu caracter național. Între I. I. C. Brătianu și principalii conducători ai Partidului Național Român, în frunte cu Iuliu Maniu și Alexandru Vaida-Voevod, se deschisese o falie adâncă încă din decembrie 1919, când, cu prilejul inaugurării primului parlament al României întregite, Alexandru Vaida-Voevod a avut cuvinte grele, nemeritate la adresa liberalilor, a președintelui acestora, Ionel Brătianu.

Ceva mai sus am subliniat acest episod, evidențiind calda și nemeritata primire făcută în decembrie 1919 de deputății ardeleni (cu excepția lui Vasile Lucaciu) lui Al. Marghiloman, germanofilul prin excelență, omul cedărilor/compromisurilor de neiertat, omul care n-a crezut cu niciun chip în posibilitatea înfăptuirii idealului național, pe care îl aprecia, ca și T. Maiorescu în

Consiliul de Coroană de la Cotroceni din 1916, drept o „frază goală” (I. G. Duca, *op. cit.*, vol. II, Colecția „Memorii și Mărturii”, Jon Dumitru-Verlag, München, 1981, p. 278: „Idealul Național? Ce Ideal Național? Alocuțiune atrăgătoare, ce este însă în realitate în dosul acestei patriotice frazeologii?”. Și încă: „Ardelenii nu vor nicidecum unirea cu patria mamă, ei vor stăpânirea Habsburgilor, spre a-i protegui de Ungaria, și nimic mai mult”), omul care pactizase cu inamicul în văzul tuturor, dar și pe ascuns (vezi Lista Günther), ei bine, discursul acestuia a fost răsplătit de parlamentul României cu aplauze apoteotice.

Într-un contrast dureros, discursul lui I. I. C. Brătianu, tot cu același prilej, a fost primit cu tăcere de gheață, „emoționanta sa expunere nu a stârnit niciun aplaud, nicio aprobare pe băncile fraților ardeleni”; iar faptul că primul-ministru desemnat, Alexandru Vaida-Voevod, nu ezitase să compare guvernarea liberală din anii războiului și imediat după cu stăpânirea lui August von Mackensen (comparație favorabilă acestuia din urmă), a fost resimțit de I. I. C. Brătianu ca pe o ofensă atât de gravă „încât din acea clipă între el și ardeleni și partidul național legătura lăuntrică a fost pentru totdeauna ruptă, și convingerea mea adâncă este că în acea zi Vaida a distrus guvernarea lui, osândindu-și partidul la opoziție de zece ani” (*Al. Vaida-Voevod a deținut funcția de prim-ministru între decembrie 1919 și martie 1920*).

Sub influența lui Iuliu Maniu, și Partidul Țărănesc, condus de Ion Mihalache, a refuzat să participe la ceremonia de la Alba Iulia (*Iuliu Maniu, conducătorii românilor ardeleni și nu numai n-ar fi trebuit să uite scenele de entuziasm petrecute la sfârșitul lunii mai 1919, când familia regală a României a vizitat întâia oară*

Ardealul românesc. I. G. Duca istorisește ceea ce s-a petrecut pe Câmpia Turzii, locul asasinării lui Mihai Viteazul, unde, la slujba religioasă efectuată în memoria eroului primei uniri, au participat sute de mii de români „toți în haine de sărbătoare”. După slujbă, Ferdinand și Maria au trecut, pe jos, printre șirurile nesfârșite de țărani, faptul stârnind „o manifestațiune care întrece tot ce se poate închipui. Nu numai că uralele nu se mai sfârșeau, dar oamenii cădeau în genunchi, sărutau poalele costumului național cu care era îmbrăcată Regina, aruncau flori, se repezeau să sărute mâna Regelui. Cei mai mulți plângeau de bucurie și de emoție, strigând: „De acum putem muri că ne-am văzut țara dezrobită și regele nostru, al Nostru, al Românilor...” Cred că scena de la Turda a fost cea mai strălucită și cea mai emoționantă concretizare a bucuriei Unirii, niciunul din cei care au trăit acele clipe nu le vom uita vreodată” (Ibidem, p. 179).

Și N. Iorga aprecia neparticiparea P.N.R. la ceremonia încoronării de la Alba Iulia ca fiind „cea mai proastă ținută patriotică”, de vreme ce „reprezentanții naționalităților au participat, până și ungurii iredentiști”. Iuliu Maniu a refuzat „în propria casă, să apară pentru a primi pe Suveran” (în N. Iorga, op. cit., p. 47).

După primirea regească, emoționantă, făcută de sutele de mii de români ardeleni familiei regale, regele Ferdinand s-a deplasat pe frontul româno-maghiar de pe Tisa. După cum se știe, din 11 martie 1919, în Ungaria se instalase la cârmă dictatorul comunist Bela Kuhn, prietenul lui V. I. Lenin, care a refuzat să accepte unirea Transilvaniei cu România. Acționând în consecință, armatele bolșevice maghiare atacă trupele române aflate pe linia de democrație de pe Mureș, stabilită prin armistițiul de la Belgrad (9 noiembrie 1918). Armata Română, conduse de „bravul general” Traian Moșoiu, le

înfrâng, aruncându-le dincolo de Tisa, o nouă ofensivă ungurească de la mijlocul lunii iulie 1919 sfârșindu-se cu un dezastru complet pentru aceștia, iar la 3/4 august 1919 capitala Ungariei este ocupată de trupele române. Astfel că, așa cum a consemnat un participant la aceste istorice evenimente pentru România, „războiul [de întregire națională] se sfârșea nu numai cu integrala Unire, dar și cu apoteoza de la Budapesta. În visurile noastre cele mai frumoase nu am fi putut dori mai mult”. (I. G. Duca, op. cit., p. 181). Merită subliniat faptul că, după ocuparea Budapestei de către Armata Română, regele Ferdinand a interzis ca pe palatul ultimului împărat Habsburg, Carol, să fie înălțat drapelul românesc, drept răsplată pentru deferența cu care același împărat se purtase cu el, în ianuarie - februarie 1918, când, efectiv, România se afla într-o situație disperată. (După armistițiul de la Focșani și somațiile Puterilor Centrale spre a începe tratative preliminare în vederea semnării de către țara noastră a unei păci separate, se punea problema de unii oameni politici români (P. P. Carp, de exemplu), cât și în rândul unor membri ai caselor imperiale germano-austriece alungarea regelui Ferdinand de pe tron). Tot de aceeași diplomatie a dat dovadă, cu ocazia ocupării Budapestei de către Armata Română, și primul-ministru în funcție I. I. C. Brătianu, care a interzis oricărui membru al guvernului „să meargă la Budapesta cât timp au stat acolo Trupele noastre” (Ibidem, p. 180). Conchide, apoi, importantul om politic liberal, aprobând atât decizia regelui, cât și a prim-ministrului: „Și unul, și altul, au avut dreptate; înfrângerea ungurilor era destul de deplină și dureroasă ca să o accentuăm prin inutile acte de umilință și învingătoare trufie”).

Constituția din 1923

Cred că elaborarea și intrarea în vigoare a Constituției de la 1923 poate fi apreciată drept realizarea majoră a marii guvernări liberale din perioada interbelică (1922 - 1926). Peste patru ani trecuseră de la Marea Unire și noul stat încă nu avea un așezământ constituțional nou, în acord cu noile realități și cerințe solicitate imperios de noua stare de fapt istorică. Desigur, elaborarea unei noi legi fundamentale pentru România întregită trebuia să fie, obligatoriu, rezultatul cooperării tuturor partidelor politice românești, pentru ca, nu-i așa, Constituția României să nu fie doar opera P.N.L. *(În ianuarie 1923, la un an după ce I. I. C. Brătianu redevine prim-ministru, au fuzionat cu P.N.L. Partidul Democrat al Unirii din Bucovina, condus de Ion Nistor, precum și Partidul Țărănesc din Basarabia ce era condus de Ion Inculeț).* Toate încercările lui I. I. C. Brătianu de aralia în jurul guvernării sale întreg spectrul politic românesc au eșuat, Iuliu Maniu, aflat într-o opoziție de nereconciliat cu șeful guvernului, a refuzat să accepte caracterul legal al convocării unui nou parlament cu rost de adunare constituantă, apreciind constituirea acestuia ilegală deoarece alegerile din iarna lui 1923 s-au desfășurat sub semnul unor grave abuzuri ale administrației și ilegalități. Desigur, răspunsul dat de Nicolae Iorga lui Grigore Gafencu la 1931, deși pare cinic, este în ton cu starea istorică de fapt, căci, se știe, alegerile în România, fie înainte de marele război de întregire, fie după, fiind opera administrației în exercițiu, includeau și ingerințele acesteia.

Așadar, nu putea organiza altfel de alegeri nici I. I. C. Brătianu în iarna anului 1923, căci deja se crease o „tradiție” solidă ca cel/cei ce patronează alegerile să nu

se poarte cu mânuși cu rivalii/adversarii politici. Așadar, nu putea schimba o „tradiție” politică solid articulată și da, vorba lui N. Iorga, „moravuri mai bune” nici marele om politic liberal. Iar Iuliu Maniu, cu o așa de mare experiență politică dobândită în parlamentul de la Budapesta, întemeiată pe un constituționalism strict întâlnit în alte spații, era extrem de nemulțumit de practicile politice românești. Refuzul lui Iuliu Maniu, ca și a întregii opoziții, de a participa la elaborarea și dezbateră în parlament a noii Constituții poate fi pus nu doar pe seama „furturilor de urne” pe care „sfînxul” de la Bădăcin le reclama opiniei publice la tot pasul, ci, mai curând, expresia unei „turbate îndușmăniri”, între el și liderul liberal, din care nu lipseau interese înguste de partid, ca și preocupări pur personale (*Merită subliniat că, atunci când Iuliu Maniu va organiza alegeri, ca prim-ministru desemnat, în toamna anului 1928, a preluat și folosit aceleași mijloace în vederea obținerii „victoriei” electorale. Ne-o mărturisește Nicolae Iorga în autobiografia sa: „...Național-țărăniștii vor începe o luptă ca acelea care au dezonorat viața politică a Ungariei și au adus distrugerea statului astfel atacat: Camera era o arenă în care și fruntașii opoziției întrebuițau mijloace de care se pot servi numai cei mai dezmățați din agenții electorali, vechile parlamente de boieri neputând prezenta un singur precedent. Se dădeau bătălii cu pumnii în jurul urnelor (subl. ns.)”.* (*Ibidem*, p. 158)).

Parlamentul rezultat din alegeri, după cum era de așteptat, cu o solidă majoritate liberală, a făcut abstracție de toate protestele opoziției (Așa, în timpul dezbaterii textului noii Constituții, deputații opoziției au făcut obstrucție cântând „Deșteaptă-te, române!”. Tot atunci, pentru a forța o retragere a guvernului, opoziția, în frunte cu Iuliu Maniu, organizează în capitală și în alte

orașe din țară, pe 18 și 19 martie 1923, mari întruniri publice), ia în discuție proiectul de Constituție și-l adoptă pe 26 martie 1926 (*Liderul P.N.R., Iuliu Maniu, a votat împotriva adoptării Constituției din 1923, faptul însă neîmpiedicându-l ca, atunci când va ajunge prim-ministru, „domnul prezident” să se raporteze cu obstinație la această mare realizare a lui I. I. C. Brătianu*), după numai 16 zile de dezbateri. Pe 28 martie 1923 noua Constituție a României Mari a fost promulgată prin decretul regal nr. 1360, publicat în „Monitorul Oficial”, intrând în vigoare de a doua zi, 29 martie 1923.

Constituția României întregite din 1923 a fost expresia unei democrații autentice, cel puțin la nivel teoretic. Ea instituie în țara noastră un regim politic parlamentar-constituțional, făcând trecerea de la monarhia constituțională de până atunci la monarhia parlamentară; ea reprezintă, până în 1938, un pact politic fundamental în acord cu adevăratele interese ale națiunii române (*I. I. C. Brătianu a avut credința că, înzestrând România întregită cu o nouă Constituție, a contribuit la întărirea statului și binele cetățenilor săi. Astfel, după liderul politic liberal, trecutul unui popor are relevanță nu prin el însuși, ci doar dacă constituie o „chezășie pentru viitor”. Pentru a avea „un viitor mare și strălucit”, poporul român trebuie să-și dezvolte însușirile în direcția unui progres autentic. Doar ridicându-se la nivele de civilizație umană superioară, susținea I. I. C. Brătianu, marile sacrificii din anii trecuți sunt răsplătite: „N-am făcut noi toți, cu atâta sânge, o Românie Mare, pentru ca ea să nu fie tare și prosperă în noile ei granițe, cu dragoste pentru toți cetățenii buni ai statului, cu mândrie pentru neamul pe care-l reprezentăm, cu credință în misiunea lor istorică”. (în Anastasie Iordache, Ion I. C. Brătianu, Editura Albatros, București, 1994, p. 52)).*

Constituția din 1923 prevedea că România este stat unitar și indivizibil, garanta proprietatea privată, drepturile și libertățile cetățeanului, de asemenea, înscrise în textul ei. Aparent, România era un stat democrat aidoma celor din Vestul european. Dacă întregul corp de prevederi ale Constituției este raportat la starea de fapt istorică existentă în societatea românească, observăm mari discrepanțe. În realitate, Constituția, în intervalul istoric la care facem trimitere, era invocată cu tenacitate de partidele politice care nu se înfruptau din binefacerile puterii, care se aflau în opoziție și care erau gata să facă orice compromis politic posibil numai să obțină acordul suveranului în vederea constituirii cabinetului. Aceleași partide aflate în opoziție, ai căror lideri erau tot timpul, în orice declarație, pe buze cu legea fundamentală a statului român, odată instalate la guvernare deveneau subit amnezice. Nu mai conta, în guvernarea nouă, Constituția, ci interesele de grup, îmbogățirea clientelei politice și, după revenirea lui Carol II pe tron, a regelui și camarilei regale, repartizarea în fruntea sau în componența Consiliilor de administrație a prietenilor politici (*În anul și ceva cât N. Iorga a deținut funcția de prim-ministru, fiind, după cum singur se declara, „dușman al partidelor de clientelă” (N. Iorga, op. cit., p. 206), a încercat să aducă în fața justiției pe cei ce prădaseră banii statului. Tentativa marelui istoric a fost sortită eșecului: „Mi se cereau procese contra corupților și am încercat câteva, pentru ca să mă conving îndată că am a face cu oameni care și-au luat măsurile așa de bine încât nimeni nu-i poate atinge”. (Ibidem, p. 207)).*

Toate aceste practici politice întâlnite la toate partidele politice românești interbelice dovedesc că statul român era unul democratic doar la nivel teoretic,

nicidecum în fapt. Dacă pactul fundamental consfințește toate drepturile și libertățile cetățenești - întregind „cununa falnică a liberalismului” (C. Rădulescu-Motru, *Nașterea spirituală a secolului nostru, în Scrieri politice, selecția textelor, îngrijirea ediției și studiul introductiv de Cristian Preda, Editura Nemira, București, 1998, p. 528*) secolului al XIX-lea - deseori (uneori justificat) guvernele restrângeau sau chiar anulau aceste drepturi (de cele mai multe ori abuziv) prin instituirea cenzurii și a stării de asediu. Încă o confirmare a teoriei formelor fără fond, *Constituția* fiind, de facto, dacă nu anulată, cel puțin limitată/încălcată atât în litera, cât și în spiritul ei (*Temutul pamfletar, N. D. Cocea (1880 - 1949), în urma publicării pamfletului Răspunzătorul, în „Facla” (an VII, 1923, nr. 12, 24 martie, p. 2 - 4) va fi condamnat la un an și jumătate de închisoare. În Răspunzătorul, N. D. Cocea îl făcea pe regele Ferdinand, dar și pe „Brătieni și brătieniști”, responsabili de „jafurile de miliarde, a permiselor scandaloase de peste noapte, a dezorganizării, destrăbălării și prăbușirii tuturor instituțiilor statului”. Tot regele este acuzat că, „împotriva voinței unanime a țării, a adus pe Brătieni la putere”, neezitând să uzeze de poziția sa înaltă în stat ca „să smulgă consimțământul celorlalți”, devenind „propagandist vulgar și agent al guvernului” liberal pentru că „actualul proiect de Constituție trebuie votat”. În acest sens, suveranul, opina N. D. Cocea, a acceptat „suprimarea tuturor libertăților publice”, tocmai „în momentul când articolele Constituției trec cu vurta și cu toptanul prin cele două fabrici de vot ale guvernului liberal... Întrunirile publice sunt pretutindeni interzise sau zădărnice. Călătorii bănuți că iau trenul pentru Capitală sunt dați jos în stații întâmplătoare sau retrimiși „la urma lor”. Satele sânt încercuite și izolate. Nimeni nu se mai poate urni fără prealabilul „Ausweis”. Pumnul*

jandarmului și baioneta soldatului stăpânesc țara, de la un capăt la altul. Zăpicii sânt stăpâni. Generalii guvernează. Iar guvernul palid de spaimă îndărătul zidului de tunuri, puști și mitraliere, înregistrează actul de naștere al Constituției lui avortate în duhoarea pestilențială a împuștitului parlament din Dealul Mitropoliei”.

De asemenea, în același text, N. D. Cocea îl acuza pe regele Ferdinand că ar fi declarat „război propriului popor” și că ar trebui să înțeleagă că singura soluție în vederea reinstalării armoniei sociale constă „într-o Constituție acceptată de toți, iar nu impusă, prin silnicie și baionete, de câțiva” (în *Adevărul* despre regi. Scrieri din literatura română antimonarhică, selecție de Virgiliu Ene, Editura Ion Creangă, București, 1977, pp. 201 - 205).

Și alte pamflete ale lui N. D. Cocea l-au avut drept obiect pe regele Ferdinand, cum ar fi *Regele țărănimii*, publicat în „Chemarea”, 17 martie 1920; *Urechile regale*, în „Facla”, 21 iulie 1923, *Trăiască regele*, publicat în „Chemarea”, 1 noiembrie 1919 etc., în care acestuia îi sunt adresate critici, acuze extrem de vehemente. Redau câteva expresii tari din *Regele țărănimii*, unde Ferdinand este apreciat drept „un biet nevolnic între două sticle de șampanie” (în N. D. Cocea, *Pamflete și articole*. Vinul de viață lungă și alte scrieri, Biblioteca pentru toți, Editura de stat pentru literatură și artă, București, 1960, p. 121) și că „îndărătul vastelor urechi regale... se ascund poftesățioase, șoptesc uneltiri feroce, așteaptă camarile interesate, stau la pândă vechile clii politicianiste” (*Ibidem*, p. 120)

Desigur că toate aceste teribile pamflete la adresa regelui Ferdinand i-au lezat demnitatea, mândria. La cele trei titluri menționate mai adăugăm unul, *Urechiatul*, publicat pe când Ferdinand era doar prinț moștenitor

(„Facla” din 19 septembrie 1914), în care N. D. Cocea nu se ferește să-și exprime că va vedea ziua când poporul... nu se va mai adăposti la umbra vastă a urechilor Urechiatului (Ibidem, p. 88). Condamnarea suferită de N. D. Cocea constituia, desigur, un abuz al autorităților. Perioada cât a fost închis, N. D. Cocea e descrisă în Amintiri din pușcărie (în Ibidem, pp. 141 - 195), unde apreciază că vina pentru care a ajuns un „pușcăriaș” ar fi că: „N-am ucis pe nimeni. N-am furat. N-am înșelat. N-am traficant cu permisuri. N-am operat cu rentă de stat sau cu vagoane. N-am falsificat pașapoarte. Nu fac parte din nicio administrație publică și nici din vreun consiliu bancar... Într-un cuvânt nu sânt liberal. (Ibidem, p. 142)).

Odată promulgată Constituția, guvernul liberal a trecut la o rapidă, vastă operă legislativă prin intermediul căreia s-a realizat unificarea administrativă și economică a statului român. Astfel, s-au elaborat noi legi ale învățământului (de la învățământul primar la cel universitar), ce au determinat creșterea numărului școlilor normale și confesionale, o nouă lege a minelor, a energiei, apelor, tarifului vamal, cooperației, legea de organizare a magistraturii etc., toate contribuind hotărâtor la unificarea administrativă a României Mari.

Două tragedii naționale: moartea regelui Ferdinand și asasinarea lui Ion I. C. Brătianu (1927)

În martie 1926, I. I. C. Brătianu a considerat necesară o retragere de bunăvoie de la putere a P.N.L. și, uzând de influența sa, îl determină pe regele Ferdinand să-l numească prim-ministru, pentru a doua oară, la 29 martie 1926, pe generalul Alexandru Averescu. Scurtarea acestei guvernări va fi tot opera lui I. I. C. Brătianu. Așa, în decembrie 1925 - ianuarie 1926, se produsese așa-zisa criză dinastică, provocată de renunțarea la tron a principelui moștenitor Carol, ce va fi reglementată prin actul de la 4 ianuarie 1926 (*În urma renunțării la tron a lui Carol, reunit în sesiune extraordinară, parlamentul a votat/adoptat trei legi prin care este modificat Statutul Casei Regale, Mihai, fiul lui Carol și al Elenei, este declarat principe moștenitor, se formează o Regență în caz de vacanță a tronului compusă din principele Nicolae, patriarhul Elie Miron Cristea și Gheorghe Buzdugan, președintele înaltei Curți de Casație și Justiție*), iar la începutul anului 1927 regele Ferdinand se îmbolnăvește grav. Generalul Averescu, suspectat, pe drept, credem noi, că după moartea iminentă a regelui Ferdinand avea intenția de a instala dictatura militară sub conducerea sa, va fi demis (*Înlăturarea generalului Al. Averescu s-a efectuat oarecum neobișnuit: mareșalul palatului regal, C. Hiott, s-a prezentat la reședința prim-ministrului „cu un decret de numirea înlocuitorului, cerând obișnuita contrasemnare”, pe care eroul de la Mărăști a dat-o „cu un legitim sentiment de despreț” (vezi N. Iorga, op. cit., p. 154)*) de regele muribund, tot la presiunea aceluiași I. I. C. Brătianu, care s-a folosit, pentru a-l înlătura pe Averescu, după expresia lui Nicolae Iorga, „între două uși ale palatului... de noi strangulări de

serai” (Deși regele Ferdinand era bolnav de moarte, generalul Averescu era optimist, exprimându-și credința că mai poate trăi ușor încă 3 ani și că, pentru a i se ameliora situația, ar fi bine să plece în Italia „spre a-și desăvârși convalescența” (I. G. Duca, op. cit., p. 207). Cu regele mort departe de țară, desigur că planurile lui Alexandru Averescu puteau fi transpuse în practică mult mai ușor. De altfel, Averescu, cât și cel mai fidel colaborator al său, O. Goga, erau artizanii instalării dictaturii militare în România, pentru ca, apoi, principele Carol să fie adus în țară și instalat pe tron). Pentru ca să nu fie acuzat că l-a înlăturat pe Al. Averescu pentru a-i lua locul, I. I. C. Brătianu manevrează în așa fel încât regele îl va desemna ca prim-ministru al unui „guvern intermediar” pe Barbu Știrbei, pentru ca, pe această cale, acesta „să primească și consacrarea unei înalte demnități publice, pentru toate marile servicii pe care le-a adus țării”.

Deși desemnarea lui Barbu Știrbei ca prim-ministru, luând în considerare legătura sa cu regina Maria cunoscută de toată lumea, putea „să apară ca o sfidare a opiniei publice”, I. I. C. Brătianu avea convingerea că noul prim-ministru oferea toate garanțiile că actul de la 4 ianuarie 1926 va fi respectat ad litteram. Ceea ce nu prevăzuse Ionel Brătianu era faptul că Barbu Știrbei își va lua în serios rolul de prim-ministru negociind cu opoziția (Iuliu Maniu, I. Mihalache etc.) formarea unui guvern de durată, fiind mușcat, nu-i așa, de „șarpele ambițiilor oficiale și văzute”, dar și cu convingerea „că ar fi putut mai bine guverna și cu mai mult folos decât Brătianu”.

Prezidând un guvern slab cu miniștri de culori politice variate și cu tendințe centrifugale, Barbu Știrbei va fi obligat, tot sub presiunea ocultă a lui I. I. C.

Brătianu, să-și dea demisia „cu adânc regret” (*Apariția scurtă a lui Barbu Știrbei în fruntea vieții publice, impresia că regretă când va fi nevoit să plece de la putere l-au determinat pe I. G. Duca să consemneze: „Dar, ceea ce nu am înțeles nici atunci, nici azi (1931 - 1932 - n. ns.), este cum un om cu o judecată atât de sănătoasă și atât de ponderată ca dânsul să nu-și fi dat seama că după viața pe care o dusesse și după rolul pe care îl jucase (amantul îndelungat al reginei Maria, tatăl a cel puțin doi dintre copiii acesteia - n. ns.), putea să stea cu adevărat sub reflectoarele nemiloase ale unei reprezentațiuni publice. Trecutul său era incompatibil cu rolul ce voia să-l joace de-acuma, marele său merit fusese tocmai că o înțelesese atât de bine ani de-a rândul. Prin ce decizie, prin ce rătăcire a judecății s-a abătut deodată de la directiva întregii sale vieți, va rămâne pururi pentru mine, care l-am cunoscut atât de bine, o tulburătoare întrebare”.* Și N. Iorga aprecia scurta guvernare Barbu Știrbei, 4-20 iunie 1927, drept „o ofensă adusă țării... fără legitimare, fără coeziune, fără autoritate” (în N. Iorga, *România contimporană de la 1904 la 1930. Supt trei regi. Istoria luptei pentru un ideal moral și național, București, 1932, p. 410*)). După înlăturarea lui Barbu Știrbei, Ion I. C. Brătianu își constituie guvernul cu rapiditate și, pentru a nu da „un caracter prea exclusiv de partid” noului executiv, îi menține în funcție pe Constantin Argetoianu, dr. N. Lupu și Stelian Popescu, iar lui Nicolae Titulescu îi oferă portofoliul de externe pe care acesta îl „primi fără șovăire”. Brutalitatea/lipsa de menajamente cu care acționase președintele P.N.L. În culise, pentru înlăturarea generalului Al. Averescu, cât și a cumnatului său Barbu Știrbei, erau motivate de starea deosebit de gravă a sănătății regelui Ferdinand. De altfel, la o lună și ceva de zile după revenirea la

conducerea executivului a lui Ion I. C. Brătianu, după o scurtă dar grea suferință, regele Ferdinand a murit (*Regele Ferdinand a murit în noaptea de 19 iulie 1927, la Sinaia. N-a avut familia lângă el. Regina Maria de-abia a putut fi convinsă să revină din călătoria sa prin America, Carol era lângă Paris, cu „aleasa inimii”, Elena Lupescu, iar „regina Elisabeta a Greciei, multă vreme copilul său favorit, se plimba cu o inconștientă vecină nepăsării” (Ibidem, p. 215). Notez, aici, impietatea aceleiași familii regale, care, fără rușine, a hotărât ca trupul regelui să fie așezat „într-un coșciug de duzină cumpărat de la primul întreprinzător de pompe funebre” (Ibidem). Tot cu acest prilej, trupul regelui Ferdinand a fost îmbrăcat într-o uniformă „de vânător”. Apoi, aflându-se că regele dăduse dispoziții testamentare spre a fi îmbrăcat „în uniforma sa de cavaler”, „s-a procedat la dezbrăcarea și reîmbrăcarea cadavrului. Fiindcă operația era grea, în cele din urmă s-a ajuns la soluția ca Regele să fie îngropat într-o uniformă tăiată și necusută la spate. Jalnic și nepermis”. (Ibidem). La înmormântarea regelui Ferdinand, I. G. Duca observă o atmosferă „de nici o reculegere”, iar asistența „vorbea, glumea, râdea, ai fi zis că merge la o paradă de 10 mai” (Ibidem, p. 219). Deși, în ansamblu, lumea deplângea moartea regelui, I. G. Duca notează că „femeile îndeosebi, parcă se vorbiseră pentru a se îmbrăca în culorile cele mai bătătoare la ochi, am avut chiar impresia că niciodată nu am văzut mai multe roșii și stacojii...”. Așa că, în loc de respect pentru cel dispărut și „majestatea morții”, I. G. Duca a observat la înmormântare „înfățișarea de iarmaroc și gălăgie a aglomerațiilor profane” (Ibidem).*

La trei ani după înmormântarea regelui Ferdinand, I. G. Duca se duce la Curtea de Argeș, ca să se închine la mormântul aceuia sub a cărui domnie se înfăptuise „visul nostru secular”, și constată cu tristețe că peste mormântul

regal fusese așezată „o lespede prea strâmtă, prea groasă, într-un cuvânt nu piatra ce se cuvenea să acopere osemintele Regelui întregirii” (Ibidem, p. 220). Conchide I. G. Duca: „Dar la urma urmei nu lespede mormântului va statornici locul Regelui Ferdinand în istoria României. Înfăptuirile lui sunt menite să supraviețuiască cenușii lui”. (subl. ns., Ibidem)).

Or, I. I. C. Brătianu, convins că moartea regelui este o chestiune de zile, nea vând încredere în generalul Al. Averescu, pe care încă din 1907 - 1908 îl considera un om perfid/periculos, voia să fie sigur că, o dată cu moartea suveranului, cele hotărâte prin actul din 4 ianuarie 1926 vor fi respectate, în așa fel încât ordinea constituțională să nu fie perturbată.

Opoziția, în frunte cu Iuliu Maniu și I. Mihalache, dar și generalul Al. Averescu, considera Regența ca o expresie a atotputerniciei liberale. De aici gesturile acestora de a-l contacta pe Carol, căruia îi promiteau sprijin pentru a reveni în țară ca să-și ocupe tronul atât de des și cu ușurință abandonat, cu condiția de a renunța la Elena Lupescu. Din acest motiv, și nu doar de dragul puterii cu orice preț, a grăbit lucrurile Ion I. C. Brătianu pentru ca să revină la conducerea guvernului. El cunoștea mai bine ca nimeni altul ce catastrofă ar însemna pentru România revenirea în țară și urcarea pe tron a lui Carol II, declarând în consecință că ar accepta să fie împușcat decât să trăiască ziua în care Carol ar urca tronul României Mari!

După moartea regelui Ferdinand, cu un rege copil, Mihai, și cu regență impusă chiar de el, puterea lui Ion I. C. Brătianu atinse apogeul. Nimeni/nimic nu părea să-l clinească de pe o poziție atât de înaltă și pe care o merita din plin, poziție de care, ca și în trecut, se folosea

pentru a governa România Mare cu reală și de necontestat autoritate.

Moartea cu totul neașteptată, venită ca o „lovitură de trăznet”, a lui Ion I. C. Brătianu, va schimba radical viața politică românească interbelică. Nu există nicio îndoială că, dacă fiul lui I. C. Brătianu n-ar fi murit în condiții atât de dramatice, dar și suspecte (*Ion I. C. Brătianu a murit pe 24 noiembrie 1927, la orele 6:45, dimineața, după o agonie de doar două zile. Deși după decesul primului-ministru s-a efectuat „o sumară autopsie” (?!), aceasta „nu a lămurit nimic” (Ibidem, p. 230), făcând loc presupunerilor că ar fi fost asasinat. Și I. G. Duca, deși nu a acordat prea multă importanță ideii asasinării marelui om politic, notează că moartea acestuia a fost „înconjurată de un fel de mister” (Ibidem), neezitând să consemneze într-o scurtă notă de subsol bănuiala că făuritorul unității naționale românești ar fi fost otrăvit de „niște ruși aflători la el în serviciu [ce] ar fi presărat pe pâinea ce i s-a dat o cultură de streptococi anume pregătită” (Ibidem). Deși fidelul, apropiatul colaborator al lui Ion I. C. Brătianu, în aceeași notă de subsol trece cu mare ușurință peste ipoteza asasinatului deoarece nu dorea să lase „plutind asupra nimănui vreo bănuială” (?!), ne întrebăm cum a fost posibil ca tocmai „niște ruși” să fie lăsați să coacă pâinea pe care o mânca făuritorul României Mari? Chiar și autopsia „sumară”, fapt cu totul reprobabil, demonstrează o neglijență crasă a celor îndreptățiți să afle cauza reală (subl. ns.) a morții lui Ion I. C. Brătianu, dovedește relaxarea de nepermis a celor ce aveau grijă de securitatea personală a primului-ministru Ion I. C. Brătianu. Cert este că violența infecției ce s-a declanșat pe 22 noiembrie 1927, și pe care medicii o pun pe seama gripei (?!), și în ciuda celor două traheotomii efectuate de dr. C. Angelescu, Ion I. C.*

Brătianu, după nici 48 de ore de la debutul infecției, va muri, îndurând chinuri fizice și morale cu luciditate și stoicism.

Subliniez, aici, faptul că, la aflarea veștii morții lui Ion I. C. Brătianu, N. Iorga, aflat într-un periplu cultural în Vestul Europei, deși invitat de Regență să revină în țară pentru a participa la funeraliile naționale organizate cu acest prilej, nu poate trece peste ranchiuna ce i-o purta marelui dispărut: „Deși chemat înapoi la București de Regență, nu m-am grăbit”. (N. Iorga, *Orizonturile mele*, p. 158). De altfel, marele savant, dovedește ingraturitudine față de memoria liderului politic liberal, cu ocazia Consiliului de Coroană de la Sinaia din ianuarie 1926, pe care, de altfel, îl ura (vezi op. cit., p. 73: „...am văzut ieșind în automobilul președinției pe Ion Brătianu. Înfășurat în blana părintelui său, cu căciula trasă pe urechi, sever și palid, el întrupa în acel moment ca privire și atitudine toată politica nemiloasă pe care o dusesese lungi ani de zile unind binele cu răul, dar întotdeauna cu preocuparea, decisivă, a intereselor grupării sale și a cerințelor imensei sale mândrii. În acel moment, eu care nu mă pot opri mult timp asupra persoanelor, mersul lucrurilor înseși interesând mai ales, cum e și firesc, pe istoric, uram (subl. aut.) pe Ion Brătianu”.. Același Iorga nota tot în *Memorii* că marea guvernare liberală (1922 - 1926), ca și „temutul domn neîncoronat al țării” (Ion I. C. Brătianu, desigur), n-au lăsat în urmă măcar „o singură creațiune serioasă și durabilă” țării (*Ibidem*, pp. 71 - 72)), punându-l pe un oarecare Tașcă să țină, în numele partidului său, discursul funebru, demonstrând că nici el, ce califica „frământările politice de la noi... de „Cazanul Satanei”“ (*Ibidem*, p. 128), n-a scăpat atracției acestuia. Un alt om politic contemporan, Armand Călinescu, la moartea celui mai strălucit fiu al lui I. C. Brătianu,

reuşeşte „performanţa” de a consemna în Jurnal doar atât: „Moare pe neaşteptate Ion Brătianu. „Angina Ludovic”“. (în însemnări politice, p. 75)), criza dinastică din România provocată de capriciile sentimentale ale prinţului Carol II, rezolvată la începutul anului 1926, n-ar mai fi tulburat viaţa statului român.

Cu Ion I. C. Brătianu în viaţă, pe toată perioada interbelică (fapt mai mult decât posibil, a murit la 63 de ani), indiferent că s-ar fi aflat la putere sau în opoziţie, niciun om politic responsabil n-ar fi luat în calcul aducerea pe tron a lui Carol II, iar România ar fi fost iertată de o guvernare deplorabilă, ruşinoasă în cel mai înalt grad.

Aşadar, o dată cu moartea lui Ion I. C. Brătianu s-a sfârşit o epocă pentru România Mare, epocă la care marele dispărut a contribuit decisiv: întregirea neamului românesc, precum şi aşezarea temeliilor democratice, politice şi economice pentru statul român. Dispariţia marelui om politic român „plâns de o ţară întreagă şi regretat de o lume întreagă”, dar „în plină apoteoză”, a lăsat România fără de cel mai însemnat, dar şi mai responsabil, om politic al său, tocmai când ţara avea cea mai mare nevoie de el.

A rămas, după moartea lui I. I. C. Brătianu, la conducerea ţării, un rege minor sub o regentă „fără experienţă şi autoritate”, o opoziţie mai mult decât nerăbdătoare de a forţa venirea la putere, în condiţiile în care prinţul Carol II se folosea din plin de rivalităţile dintre partidele politice româneşti, revendicând un tron de care fugise de mai multe ori, şi pe care, aşa după cum erau convinşi regina Maria şi Ion I. C. Brătianu, nu-l merita cu niciun chip.

Un psihopat moștenitor la tronul României!

La vremea când își scria memoriile, regina Maria, deja de multă vreme convinsă că răul intrase temeinic în familia sa (regina făcea trimitere la fiul său Carol) credea că drama se petrecuse din cauza regelui Carol I, care se amestecase direct în alegerea celor „ce aveau să ne crească copiii” (*Maria, Regina României, Povestea vieții mele, vol. II, traducere din limba engleză de Margarita Miller-Verghi, ediție îngrijită și note de Ioana Cracă, Editura Eminescu, Piața Presei Libere 1, București, 1991, p. 317. Pentru regina Maria „copiii mei erau punctul central al vieții mele”, fapt care-o făcea „prea îngăduitoare” cu ei, îndeosebi că recunoștea că n-are calități pedagogice*). Implicarea regelui Carol I în educarea copiilor lui Ferdinand și Maria a avut un efect negativ, dând naștere, după cum mărturisește regina Maria, la „nesfârșite tulburări” ce au favorizat intrarea în Casa Regală a unor „elemente și înrâuriri care au fost un dezastru în mai multe privințe”, faptul conducând la marile drame de mai târziu (*Astfel, de felul cum au fost crescuți primii doi copii ai săi, regina Maria îl face direct răspunzător pe Carol I: „... Nu mi s-a îngăduit să-i creștem noi pe primii doi... Multă nenorocire de care ne-am fi putut feri a intrat în chipul acesta în viața noastră, de asemenea s-au ivit întâmplări cu urmări depărtate care - aș putea zice - au schimbat pentru noi fața istoriei (subl. ns.)*”).

Desigur, regina Maria a fost subiectivă în a-l face singurul vinovat pe Carol I de felul cum a fost crescut primul său născut, Carol, dar și ceilalți copii. Ea însăși, supraveghindu-l pe Carol când acesta era copil, recunoștea la el instinctul de a domina pe cei din jurul său cărora le impunea restricții, cu intenția clară de a-i

subjuga, pentru ca, atunci când prințul moștenitor să intre în adolescență, să fie îngrijorată de latura tenebroasă a fiului său (*„Carol se făcea mare și-i urmăream cu oarecare tulburare dezvoltarea. Simțeam în chip deslușit că era ceva ce nu mergea cum ar fi trebuit (subl. ns.)”*).

Influențele („întrâuriri”) care o îngrijorau pe regina Maria, și care, adăugate peste caracterul egocentric al prințului, au jucat un rol nefast în așa-zisa educație a vlăstarului regal, se referă la guvernanta Winter și perceptorul elvețian Mohrlen. Prima, în opinia reginei Maria, o femeie urâtă, vulgară și grosolană, iar al doilea, „un elvețian mărunțel și ciudat”, și care, sub o aparență sfioasă, smerită, era un caz patologic de nihilism visceral (*„Soțul meu și cu mine nu ne puteam feri de îngrijorare și o presimțire nefastă, dar nu pricepeam cele ce se petreceau. Carol nu vorbea mult însă ghiceam că Z. [Mohrlen] îi umplea mintea cu îndoieli tulburătoare, mai ales în privința menirii lui de prinț și oștean, și că, de asemenea, îi zdruncina ideile asupra religiei”. Fratele mai mic al lui Carol II, Nicolae, insistă și el pe rolul nefast avut de perceptorul Mohrlen, exprimându-și bănuiala că exista riscul ca perceptorul elvețian (ce „era tare tulburat când îl vedea pe Carol îngenuncheat pentru rugăciunea zilnică”) să-l fi inițiat pe moștenitorul Coroanei României în „practicarea homosexualității” (vezi Prințul Nicolae de Hohenzollern, în umbra Coroanei României, Editura Moldova, Iași, 1991, p. 40)) combinat cu o pederastie prost ascunsă, la care se adăugau convingeri politice republicane.*

Doctorii Casei Regale, Mamulea și Romalo, dovedindu-i regelui Carol I că Mohrlen este „un caz patologic”, și că influența sa asupra prințului moștenitor este distructivă, nocivă, ca unora „ce nu sânt în toată

firea”, l-au convins să-l îndepărteze din poziția sa. Dacă receptorul elvețian al prințului moștenitor, Mohrlen, era, după observațiile reginei Maria, un caz patologic, și viitorul Carol II, încă din adolescență, a dovedit că nicio responsabilitate, fie ea morală sau civică, nu poate să treacă înaintea capriciilor personale, a toanelor sale.

Astfel, atunci când s-a pus problema ca micul prinț moștenitor, din ordinul suveranului, să intre, formal, în serviciul de gardă al palatului regal, viitorul Carol II a provocat o veritabilă criză de isterie, refuzând printre „țipete, plânsete și bătăi din picioare” să se conformeze ordinului. Starea prințului moștenitor au determinat-o pe regina Maria, convinsă că fiul său are nevoie de „o deplină schimbare de atmosferă”, să capete sprijinul regelui Carol I ca moștenitorul tronului să fie trimis la Potsdam, să fie încadrat în regimentul I al gărzii imperiale germane, unde, de altfel, fuseseră instruiți la timpul lor atât Carol I, cât și Ferdinand.

Desigur, cele câteva luni petrecute de Carol II în regimentul de gardă imperială germană n-aveau cum să-l transforme din ceea ce el era: o ființă egoistă, capricioasă, lipsită cu totul de responsabilitatea ce-o presupunea un moștenitor de coroană regală. Era interesat, obsedat doar de satisfacerea nevoilor, pasiunilor sale.

Odată cu declanșarea războiului de întregire, și prințul moștenitor, nu-i așa, pleacă la „luptă” pentru împlinirea idealului național, ideal în care el nu credea deloc. Astfel, Carol preia, formal, comanda unui regiment având gradul de colonel, nu participă deloc la lupte, stă, dosit, în spatele frontului, îl însoțește pe tatăl său, Ferdinand, în inspecțiile pe la unități, dar, îndeosebi, chefuiește fără rușine în situația când armata se retrăgea în fața unui inamic copleșitor ca număr.

Despre comportamentul nedemn, rușinos al prințului Carol, în toamna dramatică a anului 1916, ne istorisește comandantul său, generalul Alexandru Averescu: „...La 29 octombrie 1916 promisem ordin să mă retrag din Valea Prahovei; toți erau abătuți și triști; trebuia să se dea bătălia de la București; sondele erau incendiate. În această atmosferă groaznică a trebuit, la 9 oră, să ordon șefilor de corp să se retragă de la masa cu prințul, ca să execute ordinele, dar prințul a stat la masă până la două dimineața. Patrurile inamice erau 20 de kilometri. Era degustător” (în *Neagu Cosma, Culisele Palatului Regal. Un aventurier pe Tron. Carol II (1930 - 1940)*, Editura Globus, București, 1990, p. 15). Concluzia generalului Averescu, în fața unui asemenea comportament degradant, nu putea fi decât una singură: „prințul n-are nici o calitate pentru domnie”. Și totuși, deși n-a mirosit praful de pușcă de pe front, „remarcându-se” doar prin „vizitele” prețioase făcute din goana mașinii personale de la o unitate militară la alta, ocazie de mari și repetate orgii bahice, regele Ferdinand, dovedind o slăbiciune de părinte ce nu poate fi acceptată, n-a găsit altă decorație pentru scumpul său fiu, Carol, decât ordinul *Mihai Viteazul* (*Prințul Nicolae, în op. cit., p. 41, notează despre decorarea fratelui său cu ordinul Mihai Viteazul: „...n-am putut să înțeleg și nu cred că voi înțelege vreodată motivele pentru care a fost decorat de către regele Ferdinand cu ordinul Mihai Viteazul clasa a I-a”*).

Femeia „destinului”: Elena Lupescu. Carol și „Duduia” fug din țară

După propria mărturisire, viitorul Carol II a cunoscut-o pe Elena Lupescu la data de 14 februarie 1925 (*În însemnări zilnice, vol. III (15 decembrie 1939 - 7 septembrie 1940), Caietele 11 - 11 A, Ediție îngrijită, note, glosar, indice de Nicolae Rauș, Studiu introductiv de Ioan Scurtu, Editura Scripta, București, 1998, p. 74, Carol II notează la data de miercuri, 14 februarie 1940: „...Azi se împlinesc 15 ani de când prima dată ne-am întâlnit. A fost scris de mâna lui Dumnezeu (sic!), dată de la care cei doi nu s-au mai despărțit. Renumele de târfă ce și-l câștigase ca așa să fie, 15 ani de când Duduia și cu mine nu ne-am despărțit... Legătura aceasta... este pentru mine chiar esența vieții mele. Ea este talismanul cel mai divin (sic!)”*. pe merit Elena Lupescu în ochii opiniei publice n-a făcut decât să sporească atracția fiului lui Ferdinand și Maria pentru dânsa. Intrând în intimitatea lui Carol, sesizându-i repede slăbiciunile, știind să-i satisfacă ca nimeni alta capriciile sexuale, această femeie, nu doar ordinară, ci și de cea mai joasă speță (*Elie Miron Cristea, cât era el de om al Bisericii, tot a avut timp să semnaleze în notele sale personale de la acea vreme că „prințul are relații cu Elena Lupescu-Wolf, femeie divorțată, stricată” și care nu este decât o „cocotă ordinară” (în Antonie Plămădeală, Contribuții istorice privind perioada 1918 - 1939, Sibiu, 1987, pp. 372, 392). Și Constantin Argetoianu a notat despre Elena Lupescu ceea ce se știa în epoca când cei doi s-au cunoscut: „...Se amarezase de soția unui căpitan, Tempeanu, de la Vânători de Munte, o roșcovană frumușică. Venea noaptea la vila Carola (de la Sinaia - n. ns.), când căpitanul nu era acasă, și da cu pietricele în geam până*

ieșea Duduia la fereastră... La București am aflat că mai era și curvă și că se da, îndată după război, pe câțiva franci, (subl. ns.)” (Constantin Argetoianu, Pentru cei de mâine.. În Monarhia de Hohenzollern văzută de contemporani, Editura Politică, București, 1968, pp. 365 - 366)), a ajuns stăpână absolută peste viața lui Carol, iar după ce acesta va deveni rege, și peste România.

După ce a cunoscut-o pe Elena Lupescu, Carol s-a afișat public cu dânsa, faptul devenind subiect de scandal în presă, dar și în rândul opiniei publice. „Ieri noapte, prințul Carol și noua sa pasiune au dansat la Colorado, în compania unor fanți. Omul acesta nu are un dram de jena; se comportă de parcă nu ar avea soție și copil. Ne întrebăm cu îngrijorare: pe ce mâini va ajunge țara? Cei patru care-i țin hangul ar face bine dacă s-ar gândi și la interesele țării, nu numai ale lor. Se pare că „cine se aseamănă se adună”. Iată că acest înțelept proverb se ilustrează, din păcate, și în acest caz. Cerem Majestății-Sale regelui să nu mai tolereze comportarea scandaloasă a prințului (subl. ns.)”.

Aflat în atenția permanentă a primului-ministru Ion I. C. Brătianu, (pentru escrocheria Siskin-Fokker), care declanșase în secret consultări în vederea convingerii și a familiei regale că, pentru binele Țării și al Tronului, este obligatoriu ca prințului moștenitor să i se retragă calitatea pe care o avea. Cu prestigiul personal total compromis în ochii opiniei publice din cauza noii lui obsesii feminine (Elena Lupescu), Carol aștepta ocazia de a da bir cu fugiții. Iar această ocazie s-a ivit în toamna târzie a anului 1925, cu prilejul înmormântării reginei Angliei, Alexandra, soția regelui Eduard al VII-lea, unde Carol va fi trimis să reprezinte familia regală a României.

De la Londra (După înmormântarea reginei Alexandra, Carol a încălcat grav protocolul/eticheta curții regale britanice, părăsind Londra fără să-și mai ia la revedere de la gazde. Mojicia prințului moștenitor al României l-a indignat așa de tare pe regele George al V-lea, încât suveranul englez a declarat: „Cât voi trăi, netrebnicul acela (Carol - n. ns.) n-are să-mi mai calce în țară”. (în Gheorghe I. Bodea, Regele Carol LI. Destinul unui pribeag, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000, p. 120)), Carol, deși promisese tatălui său, regele Ferdinand, că va reveni în țară înainte de sărbătorile Crăciunului, se va duce la Paris unde îl aștepta „marea” sa iubire, Elena Lupescu. Întâlnirea dintre cei doi fusese regizată, din timp, chiar de ei înșiși, deși Elena Lupescu are nerușinarea să susțină că totul a fost o întâmplare (Vezi Memoriile doamnei Lupescu, ed. cit., p. 16, unde aceasta minte fără să clipească: „Poate nici nu ne-am fi întâlnit dacă nu s-ar fi întâmplat (sic!) să luăm parte, atât cu, cât și prințul, la o recepție în casa unui atașat al Legației române la Paris”). De la Paris, Carol și Lupeasca pleacă la Veneția, de unde, pe 12 decembrie 1925, Carol înștiințează pe regele Ferdinand, printr-o scrisoare, că renunță „la toate drepturile de principe moștenitor al României”, că hotărârea sa este „irevocabilă”, fapt pentru care îl roagă pe suveran să ordone ștergerea sa „dintre membrii Familiei Domnitoare a României”. Tot în aceeași scrisoare, Carol solicită ca regele să-i dea un nume de împrumut și că, pe viitor, nu va emite nicio pretenție asupra drepturilor sale la care a „renunțat de bună voie”, luându-și, totodată, angajamentul ca, „spre liniștea tuturor, să nu mă întorc în Țară timp de 10 ani, fără a fi chemat de cei în drept și fără autorizația Suveranului”.

Se înțelege că scrisoarea, prin care prințul moștenitor își anunță tatăl, regele Ferdinand, că renunță „irevocabil” la calitatea de succesor la tron, a provocat, după cum era și firesc, agitație și profundă nemulțumire în familia regală. Ferdinand îl înștiințează pe primul-ministru Ion I. C. Brătianu de cele hotărâte de fiul său și, ajuns la capătul răbdării, luase decizia ca, de astă dată, să accepte dorința lui Carol fără prea multe pertractări. Înainte însă, regele îl trimite pe Constantin Hiott, mareșalul palatului, în Italia, spre a-l contacta pe fiul său, încă o dată dezertor de la datorie. Hiott primise sarcina de a discuta cu Carol în legătură cu noul act de renunțare la tron și, dacă persistă în hotărârea luată, să semneze o altă declarație de renunțare la calitatea de principe moștenitor, declarație pe care ministrul Casei Regale o avea gata redactată din țară.

Pus în fața unui ultimatum, să aleagă tronul sau pe Elena Lupescu, Carol, după ce citește actul respectiv, îl aprobă, semnându-l (*Iată textul integral prin care Carol renunță a treia oară, definitiv, la calitatea sa: „Act de renunțare la drepturile și prerogativele de membru al familiei Domnitoare și de principe moștenitor al României. Declar prin aceasta că renunț în mod irevocabil la toate drepturile, titlurile și prerogativele de care în virtutea Constituției și Statutului Familiei Regale m-am bucurat până azi ca principe moștenitor și ca membru al familiei domnitoare. Renunț totdeodată la drepturile ce mi-ar reveni prin legile Țării asupra fiului meu și averii sale. Mă declar că nu voi avea nici o pretențiune asupra drepturilor la care am renunțat de bună voie din proprie inițiativă și mă angajez pentru binele tuturor să nu mă întorc în țară timp de 10 ani, iar după expirarea acestui termen să nu mă întorc fără autorizația Suveranului. Carol, principe al României, Milano în 28 decembrie 1925”*, în Gheorghe 1.

Bodea, op. cit., p. 124), dovedind, dacă mai era nevoie, că propriul interes îi era mai aproape decât cel al țării. După revenirea mareșalului palatului în țară (pe 30 decembrie 1925), regele Ferdinand convoacă un Consiliu de Coroană pentru ziua de 31 decembrie 1925, la Peleş, la care fuseseră invitați să participe principalii lideri politici ai momentului, din care, desigur, nu putea lipsi primul sfetnic al suveranului, Ion I. C. Brătianu.

Ceea ce este nou față de episodul anterior al crizei dinastice (septembrie 1918), când Ferdinand și Maria s-au zbatut aprig să convingă factorii de decizie politică ai acelui moment să fie iertat fiul lor, de această dată lucrurile au stat exact pe dos: părinții lui Carol au depus toate eforturile, personal sau prin interpuși (Barbu Știrbei, Ion I. C. Brătianu), să convingă participanții la Consiliu (Ion Mihalache, Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod, Mihail Pherekide, N. Iorga, Miron Cristea, Constantin Coandă, Constantin Prezan etc.) ca să accepte sentința irevocabilă pe care însuși șeful Casei Regale, regele Ferdinand, a dat-o în cazul lui Carol: înlăturarea definitivă a prințului moștenitor din calitatea de succesor al Coroanei României.

Așadar, înaintea Consiliului de Coroană au avut loc diverse pertractări între familia regală, Barbu Știrbei și Ion I. C. Brătianu, de o parte, și liderii politici importanți din opoziție, de cealaltă parte, deoarece, din motive politicianiste unii dintre aceștia (Iuliu Maniu, N. Iorga, de exemplu) se foloseau de noul episod al crizei dinastice spre a face greutate liberalilor și, indirect, familiei regale, înclinând mai degrabă să amâne luarea unei hotărâri definitive cu privire la soarta lui Carol (*Și patriarhul Miron Cristea, în timpul audiențelor avute cu regele și regina, a încercat să susțină un punct de vedere ce l-ar fi ajutat pe Carol. Așa, patriarhul, în confesiunile sale, s-a*

prevalat de calitatea sa, notând că s-a adresat părinților prințului ca „preot iertător, ca duhovnic” și că ar fi bine „să cercăm totul” pentru ca acesta să fie convins „să revie la datorie” și să fie trimisă în Italia după dezertor sora sa, Mărioara, regina Iugoslaviei, „să cerce”. Regina Maria, cât și regele Ferdinand, i-au mărturisit patriarhului că nu mai este nimic de făcut cu Carol și că gestul acestuia repetat de renunțare la obligațiile de principe de Coroană a României trebuie primite în mod „categoric”, în *Antonie Plămădeală, op. cit., pp. 372 - 373*).

N. Iorga nu voia cu niciun chip să accepte decăderea lui Carol din rolul de principe moștenitor (*În drum spre Sinaia* (majoritatea participanților la Consiliul de Coroană anunțat au călătorit cu același tren), N. Iorga fusese „înștiințat devreme de câțiva prieteni” de scopul convocării înaltului for, notând peste câțiva ani că el „cu toată puterea sufletului... era contra măsurii neîndreptățite și brutale” (în N. Iorga, *Orizonturile mele*, vol. IV, p. 72). Marele istoric presupunea greșit că toată agitația provocată de Carol nu avea decât un vinovat: Ion I. C. Brătianu, și că „temutul domn neîncoronat al țării, stăpânit din ce în ce mai mult de o păgână patimă de a domni” (*Ibidem*), se folosisese de mașinațiuni de culise pentru a scăpa de prințul moștenitor; o presupunere cu totul eronată și care dovedește subiectivismul marelui istoric, măcinat la acea vreme de o mistuitoare ură împotriva primului-ministru, Ion I. C. Brătianu (vezi *Ibidem*, p. 73)), chiar dacă regele Ferdinand îl rugase să fie de acord cu hotărârea Consiliului, declarând că împotrivirea sa „de unul singur era la mijloc și iubire” și că întrunirea de la Peleş, deși de o „tristă solemnitate”, a fost una rușinoasă. După două ore de dezbateri, toți participanții la Consiliul de Coroană din 31 decembrie 1925 au fost de partea regelui Ferdinand, iar

comunicatul oficial publicat a doua zi în „Monitorul Oficial” anunța țara de faptul că prințul moștenitor, de bună voie și nesilit de nimeni, renunțase la tronul României. În consecință, noul moștenitor al tronului fusese desemnat micul principe Mihai, iar pentru data de 4 ianuarie 1926 fusese convocat Parlamentul, spre a dezbate proiectele de lege pe care guvernul le va supune spre aprobare forului legislativ.

Drept urmare, după dezbateri aprinse, pe 4 ianuarie 1926, ambele Corpuri legiuitoare ale țării au adoptat, cu o majoritate zdrobitoare (*261 de bile albe/pentru și 3 bile negre/împotriva. Nu cred că mă înșel dacă susțin că una din cele 3 bile negre aparținea lui N. Iorga.*), trei legi (acceptarea renunțării lui Carol la tron, modificarea Statutului Casei Regale și constituirea Regenței), ce vor fi cunoscute sub numele de *actul de la 4 ianuarie 1926* (subl. ns.)

Așadar, scoaterea lui Carol din succesiunea la tronul României, prin *actul* de la 4 ianuarie 1926, eliminarea sa „din rândul dinastiei” nu era un act de răzbunare al lui Ion I. C. Brătianu, cum așa de eronat susținea N. Iorga, ci el însuși prin „viața imorală pe care o ducea” având legături „de notorietate publică cu Elena Lupescu - o femeie de moravuri ușoare”, așa cum subliniază un istoric important al perioadei.

4 ianuarie 1926

Nu există nicio îndoială că noul episod al crizei dinastice, provocat doar de capriciile/patima unui principe cu totul iresponsabil, a tulburat serios viața politică românească în deceniul trei al secolului XX, contribuind pe cale de consecință la scăderea prestigiului instituției monarhice din România. Unii dintre partizanii lui Carol au pus întreaga desfășurare a evenimentelor pe seama setei de putere/dominație a familiei Brătianu și că îndepărtarea lui Carol n-a fost decât un abuz al acesteia față de un principe „nevinovat”, punându-se, pe această cale, sub semnul întrebării viitorul țării! Astfel, N. Iorga, tulburat de o ură politică patologică față de Ion I. C. Brătianu, cât și de un subiectivism grosolan, nu va ezita să considere înlăturarea (legală, justificată) a lui Carol din calitatea avută până pe 31 decembrie 1925 ca pe un triumf absolut, în politica României interbelice, al familiei Brătianu (*în N. Iorga, op. cit., p. 75, marele istoric își dovedește încă o dată reaua credință față de cel căruia și el îi era atât de dator (Ion I. C. Brătianu), scriind negru pe alb că, după încheierea crizei dinastice și intrarea în vigoare a actului de la 4 ianuarie 1926, în țara noastră „nu mai erau doi stăpâni..., ci unul singur: Ion Brătianu. Dinastia de la Argeș biruise cu totul pe cea de la Sigmaringen”), și că, de la 4 ianuarie 1926, „țara și dinastia sânt la dispoziția unei bande de politicieni răufăcători”.*

Un alt partizan, și apropiat, al lui Carol la acea vreme, Nichifor Crainic, sublinia, tot în memorii, că cele ce s-au petrecut în câteva zile în România (decembrie 1925 - 4 ianuarie 1926) au căzut asupra lui ca o „lovitură de trăsnet”. La fel de subiectiv ca și Iorga,

Crainic recunoaște că simpatia sa pentru Carol se datora pentru că acesta manifestase „solicitudine pentru revista sa, Gândirea”, faptul obligându-l la recunoștință. În această direcție, valorosul poet și publicist interbelic apără „cauza” prințului moștenitor, scriind un articol pe care, din cauza totalei sale ignoranțe asupra cauzelor crizei dinastice, l-a numit *Sacrificiul enigmatic*. În *Sacrificiul enigmatic*, Nichifor Crainic apără până în pânzele albe pe „exponentul decapitat al generației tinere”, Carol, nerușinându-se să afirme răspicat că „prințul e sacrificat de clica aristocratică din partidul liberal” (*Întru apărarea cauzei lui Carol, Nichifor Crainic va publica, imediat după 4 ianuarie 1926, nu doar articolul citat, ci un număr întreg din „Cuvântul”, publicație pe care o conducea, ocazie cu care, după mărturia sa, „Cuvântul” a atins un număr de exemplare record. „Un milion de exemplare dacă am fi tras, s-ar fi epuizat într-un ceas. De la 1 leu ajunsese să se vândă un ziar cu 100 de lei. Articolul meu „Sacrificiul enigmatic” tras la mașină în sute de mii de exemplare a făcut ocolul țării...” (Ibidem). Curiozitatea opiniei publice, cu privire la amănuntele crizei dinastice, dovedea, în opinia autorului, că „popularitatea de care se bucura prințul era un fapt real” (Ibidem). Crainic se înșela amarnic. Unde el vedea „popularitate”, nu era decât setea de scandal a opiniei publice, de senzațional!).*

Dacă cele ce s-au hotărât prin *actul de la 4 ianuarie 1926* au pus capăt (din nefericire, doar pentru trei ani și jumătate) acestui rușinos episod din viața politică românească interbelică, s-ar fi perpetuat până la izbucnirea ultimului război mondial, cred că România ar fi cunoscut un alt destin istoric, o altă soartă. Nu încapе îndoială că, pentru orice om de bună credință, informat sau mai puțin informat, singurul și marele vinovat al

rușinosului episod al crizei dinastice din decembrie 1925 - ianuarie 1926 a fost doar prințul moștenitor Carol.

A ales să fugă, să se ascundă în străinătate pentru a scăpa de implicarea sa într-un proces provocat de furtul din bugetul Statului Român (afacerea Siskin-Fokker) a unor uriașe sume de bani și, pentru a induce în eroare opinia publică, a dat o motivație falsă dezertării sale de la datorie: noua lui „dragoste”, Elena Lupescu. Cunoscând resorturile ascunse ale dezertării lui Carol din decembrie 1925, pe care N. Iorga o puneă, eronat și interesat, pe seama unei „crize de voință” a lui Carol, nu putem să nu afirmăm că cei ce au sprijinit „cauza” acestuia au dat dovadă de un partizanat exagerat!

Or, la începutul lui 1926, adevăratele interese ale României, cât și ale familiei regale, impuneau, obligatoriu, îndepărtarea lui Carol („Creanga putredă” a familiei sale, după chiar expresia regelui Ferdinand) din calitatea pe care o avea. Dacă înșiși părinții săi au înțeles că fiul lor nu mai merită să fie iertat încă o dată și au acționat în consecință, cu atât mai deplasată ne apare poziția lui N. Iorga în acest caz. Marele istoric, așadar, condamnase cu severitate îndepărtarea lui Carol, pe care o considera nejustificată și brutală, având și nerușinarea, tot în acest caz, să dea lecții chiar regelui Ferdinand, somându-l să se despartă de „făcătorii de rele” (*Desigur, „făcătorii de rele” la care se referea marele istoric nu erau alții decât Ion I. C. Brătianu și miniștrii săi!!! N. Iorga a solicitat regelui Ferdinand, înaintea Consiliului de Coroană din 31 decembrie 1925, „favoarea de a interveni eu însumi pe lângă prinț, gata să plec în Italia” (Ibidem, p. 73), spre a-l aduce în țară. Ferdinand îl cunoștea mult mai bine pe Carol, știind că orice demers, al oricui, n-ar fi avut nicio șansă. Ar fi fost o lecție pentru N. Iorga să fi fost trimis la Veneția după „fugar”, caz în*

care, nu avem nicio îndoială, „luminatul” prinț s-ar fi șters undeva cu marele istoric și rugămințile sale!) ce l-au forțat să accepte măsurile luate în cazul Carol.

Cât despre „Sacrificiul enigmatic”, despre care a scris Nichifor Crainic, nu putem decât să notăm că avem de-a face cu un bun titlu de presă, fără nicio legătură cu faptele înseși. Celui care călcase în picioare fără ezitare - Carol - toate legile statului român/cutumele Casei Regale doar pentru a-și satisface arghirofilia maladivă, cât și patima pentru o femeie ordinară, i se ridicau osanale ca unui erou romantic, „sacrificat” de politicieni fără scrupule!

Cei trei ani și jumătate ce au trecut până pe 8 iunie 1930 (perioada regenței) au dovedit din plin că sistemul politic românesc se afla în criză (*Regența ce preluase atribuțiile principelui Mihai, după moartea regelui Ferdinand, nu se bucura de niciun prestigiu. Însăși componența acesteia - Miron Cristea, Gh. Buzdugan, principele Nicolae - primul, lipsit de experiența conducerii, al doilea, încorsetat de formația sa juridică, al treilea, lipsit de orice chemare în domeniu (vezi Ibidem, p. 75) - proba că acest organism politic sui generis nu era decât o improvizație. Și totuși, cei trei membri ai regenței, ajunși acolo, să o spunem, doar din voința lui Ion I. C. Brătianu, se considerau pe ei înșiși conducători adevărați. Astfel, I. G. Duca, în Amintiri politice, vol. 111, Colecția „Memorii și Mărturii” Jon Dumitru-Verlag, München, 1982, p 218, nota, cu ocazia înmormântării regelui Ferdinand, aerele, „tendința Regenților de a-și afirma rangul... Parcă văd în cortegiu pe Regenți căutând să o ia tot înainte și cei din jur trecând peste ei. Era totodată și comic simptomatic”). Dar, ceea ce va contribui decisiv la răsturnarea ordinii constituționale stabilită la 4 ianuarie 1926 o va constitui, după cum am notat mai sus, moartea*

neașteptată a lui Ion I. C. Brătianu. După dispariția marelui om politic (*Deși l-a ponegrit oricând a avut prilejul pe Ion I. C. Brătianu*), lideri ai opoziției sau aventurieri cu ifose de „salvatori” ai patriei vor cultiva ideea revenirii lui Carol pe tronul României, acționând în această direcție. Spre nenorocirea României, toți aceștia vor avea câștig de cauză, iar instalarea „sacrificatului” din 1926 pe tronul țării se va dovedi o soluție politică catastrofală pentru România.

Un exil aurit (1925 - 1930)

În ultimele două decenii și jumătate am asistat, surprins, la revenirea unei părți a opiniei publice românești la ideea cum că instalarea monarhiei în fruntea României ar fi pentru țară benefică, salvatoare. Cei care au îmbrățișat acest crez sunt de două categorii: interesați și ignoranți. Se știe, cu bani, în România cumperi ușor așa-zise conștiințe ce nu se dau în lături să susțină sloganuri sforăitoare, abjecte după care „Monarhia salvează România!”. Alții, manipulați, dar de bună credință, ignoranți, total neștiutori ai dosarului „monarhiei” ce a condus țara între 1866 - 1947, susțin, și ei, ideea revenirii familiei Hohenzollern în fruntea statului român. Și unii, și alții ignoră faptul că, conform statutului Casei regale a României, tronul se moștenește, perpetuu, doar pe linie masculină. Or, Mihai, fostul trădător de la 23 august 1944, și care are pe conștiință luarea în prizonierat de către ruso-sovietici la sfârșitul lunii august 1944 a peste 150.000 de soldați și ofițeri ai Armatei Române, ce-și vor găsi moarta în U.R.S.S., are, din căsătoria cu Ana de Bourbon-Parma, cinci fete. Deci, drumul spre o eventuală revenire a acestei familii odioase în fruntea statului român este pe veci blocat. Și totuși, de o bună bucată de vreme, mass-media din România este plină de știri, anunțuri, sloganuri vorbesc unei opinii publice credule, cu deferență și respect, despre diferite activități ale „principesei moștenitoare”, Margareta (fiica cea mare a lui Mihai și Ana), ca și cum această individă mai are un pas de făcut până se va cocoța pe scaunul regal românesc!

Desigur, Margareta poate să-și ia și titlul de alteță imperială dacă dorește, dar de moștenit îl moștenește

doar pe tatăl său, și nicidecum tronul României. Pentru că, la 30 decembrie 1947, când a abdicat, Mihai a abdicat definitiv, și nu doar așa, de formă, cum o făcuse degeneratul său tată la 1918, 1919, 1925 și 1940. Iar justificările mincinoase, pe care Mihai le dă abandonului său laș din 30 decembrie 1947, dovedesc că este stăpânit de aceeași patologie a minciunii de care a fost posedat până la moarte și taică-său.

Așa, în convorbirile avute cu scriitorul Mircea Ciobanu, Mihai de Hohenzollern își justifică abdicarea din decembrie 1947 ca pe un gest de salvare a vieții celor o mie de tineri arestați în noiembrie 1945, și pe care Petru Groza și Gheorghe Gheorghiu-Dej i-ar fi împușcat dacă el n-ar fi abdicat!

În aceleași convorbiri, în care Mihai cosmetizează istoria, ridicându-și o adevărată statuie de moralitate, onestitate și patriotism, individul, cu privire la abdicarea irevocabilă din 30 decembrie 1947, vorbește doar de *plecare*, și nu de abdicare. Mihai de Hohenzollern confirmă, prin acest exemplu, proverbul vechi de când lumea cum că *după război, multi viteji se-arată...*

Dacă ar fi iubit România și poporul român, ar fi refuzat somația lui Groza și Dej și ar fi rămas pe tron și în țară, chiar dacă ocupantul sovietic și slugile lui din România l-ar fi spânzurat sau împușcat. Așa că, tot ce susține Mihai sunt doar invenții, pure fabulații, bune să-l așeze pe individ într-o postură de erou romantic, drept și incoruptibil!

Revin, după această paranteză, la Carol II, notând că, și în cazul plecării sale din România, în decembrie 1925, se încearcă acreditarea unor motivații false, total străine realității istorice. Deși ceva mai sus am subliniat motivele exacte ce l-au determinat pe prințul Carol să renunțe la situația sa și să rămână în străinătate, mai

stăruii încă asupra acestui episod rușinos din viața fostei case regale din România.

Astfel, Lilly Marcou, într-o carte incredibil de subiectivă, reușește performanța de a induce în eroare pe cititor acreditând falsuri istorice grosolane, construind o istorie mincinoasă, de la un capitol la altul, a lui Carol II, „regele trădat”, după cum susține ea.

Lilly Marcou acreditează ideea falsă a existenței unei lupte pentru putere la 1925 între atotputernicul Ion I. C. Brătianu și prințul moștenitor Carol, fapt ce ar fi dus, chipurile, la marginalizarea ultimului de către primul ministru în funcție. Și că, în 1925, I. I. C. Brătianu așa din senin, „a ajuns la concluzia că, spre binele țării, al propriilor interese și al intereselor partidului său, Carol ar trebui îndepărtat de pe tron”. Așa de importantă și plină de „grandoare” era personalitatea lui Carol, încât I. I. C. Brătianu avea o imensă frică că nu cumva prințul moștenitor să urce pe tronul României întregite, caz în care ar fi pus în aplicare un „proiect” personal, susține Lilly Marcou, ce ar fi dus la sfârșit „modernizarea României așa cum o vedea el”, îndeosebi că era înzestrat (Carol) cu „imense capacități intelectuale”! Inepții descalificante.

Iată până unde se poate ajunge atunci când istoricul interpretează faptele istorice după bunul plac, și când urmărește să demonstreze teze istorice de un subiectivism grosolan. N-am să zăbovesc asupra cărții lui Lilly Marcou decât atât cât va fi necesar, dar nu mă pot întreba de ce și cui a folosit/folosește scrierea/publicarea unei asemenea cărți, incredibil de mincinoasă în tot cuprinsul ei. Îmi vine a crede că Lilly Marcou a scris cartea despre Carol II ca un „omagiu” direct, post-mortem, adus unui om care din februarie 1925 și până în aprilie 1953 și-a așezat definitiv și total

viața sub papucul unei femei. Mai ales că femeia în cauză (Elena Lupescu) a fost din poporul ales la fel ca și Lilly Marcou, și că a tronat timp de un deceniu ca stăpână absolută peste România Unită, care i-a stat supusă (prin clica oligarhică ce o reprezenta) la picioare îndeplinindu-i orice capriciu, orice dorință. Notațiile lui Lilly Marcou, despre cauzele fugii lui Carol din România în 1925, nu înseamnă că n-ar fi știut de memoriile lui Constantin Argetoianu, sfetnic de nădejde al regelui Carol II și complice la jaful instaurat de acesta după instalarea ca rege în 1930.

Iată, după Constantin Argetoianu, cauza adevărată ce l-a mânat pe fiul Mariei și al lui Ferdinand să renunțe pentru a treia oară la calitatea de moștenitor al tronului României: „Am văzut limpede în sufletul lui de veleitar și mi-am lămurit pe deplin și actul din 1925. Premeditare? Brătianu? Știrbei? Moralitatea reginei? (Maria - n. ns.) Complot? Mofturi. *Fuga lui n-a fost decât fapta unui degenerat priapic, care a dat cu piciorul la tot ca să satisfacă acea „libido” pe care Freud a analizat-o atât de bine...*”.

Plecarea lui Carol, urmată de Elena Lupescu, a fost premeditată de cei doi, Carol, care și-a găsit într-însa femeia ce l-a îngenuncheat pe viață, s-a supus ca un căzut și decăzut ce era. La persoana malefică a Elenei Lupescu se adaugă, după cum am precizat ceva mai sus, și implicarea prințului Carol în afaceri frauduloase prin care statul român a fost păgubit de mari sume de bani. Cum am mai spus, este vorba de așa numita afacere Siskin-Fokker, prin care prințul Carol și prințul Paul al Greciei, aflați în spatele ei, au pus în pericol siguranța națională a României importând avioane defecte din Anglia sau de slabă calitate tehnică. Desigur, ambii prinți, ca urmare a afacerii Armstrong-Fokker, și-

au umflat conturile cu câteva sute de milioane de lei. Și Elena Wolf-Grünberg a participat direct la hoție, facilitând prinților în cauză transferul sumelor furate peste hotare. Dezvăluirile din culisele acestei afaceri au fost făcute de inginerul Gheorghe Negrescu, fost general de aviație, într-o carte publicată în 1977, numită *Din amintirile unui vechi aviator*, așa cum am consemnat ceva mai sus.

I. I. C. Brătianu era la curent cu toate dedesubturile afacerii Siskin-Fokker, cunoștea în amănunțime implicarea lui Carol, hoțiile la care a participat activ; la fel, primul ministru român aflate de la Serviciile Secrete românești că Elena Wolf-Grunberg acționa pe lângă prințul moștenitor Carol ca agentă a NKVD-ului, după cum se convinsese șeful acestora, Mihail Moruzov. Într-o asemenea situație, și avem foarte puține motive să ne îndoim, nu putem decât susține că între 1930 - 1940 România a fost la cheremul unei spioane aflată în slujba U.R.S.S.. Așa crezând, mult mai lesne pot fi explicate unele acțiuni de politică externă, din perioada interbelică, îndeosebi în lunile imediat premergătoare catastrofei din vara lui 1940.

Credem că pe toată perioada cât Elena Lupescu i-a stat alături lui Carol II, ea s-a aflat în serviciu comandat, în slujba NKVD-ului. Doar într-o asemenea ipoteză înțelegem mai limpede de ce Carol II a decis de bună voie și nesilit de nimeni ca România să capituleze în vara lui 1940 în fața lui Stalin și U.R.S.S., deși ca un ordinar josnic ce era s-a ascuns în spatele Consiliilor de Coroană.

Fiind pus la curent de către M. Moruzov ce rol joacă Duduia pe lângă prințul Carol, având dovezi solide cu privire la hoțiile acestuia, I. I. C. Brătianu a manevrat în așa fel încât Duduia să fie somată să părăsească țara.

Aceste două chestiuni constituie cauzele reale ce au determinat cuplul malefic să fugă din țară.

La o zi după ce Carol pleacă la Londra sub pretextul că reprezintă familia regală a României la înmormântarea reginei Alexandra a Angliei, Elena Wolf-Grunberg părăsește și ea România stabilindu-se la Paris. Așadar, nu ne putem decât înduioșa de naivitatea lui Nichifor Crainic dovedită din plin prin articolul său „Sacrificiul enigmatic”, cât și de ignoranța tuturor acelora (în frunte cu N. Iorga) ce-l acuzau pe Ion I. C. Brătianu, doar din motive politicianiste, că ar fi abuzat de puterea sa spre a-l îndepărta din țară pe neprețuitul prim-născut al regelui Ferdinand și reginei Maria!

Actul din 4 ianuarie 1926, după cum se știe, consfințește decăderea lui Carol din calitatea de prinț moștenitor prin renunțarea benevolă la tronul României. Cine putea, la începutul anului 1926, să prevadă că I. I. C. Brătianu, aflat în plină sănătate și putere, nu va mai trăi nici doi ani? Nu-mi pot reprimă o întrebare: dar dacă moartea provocată sau, ca să o spun direct, asasinarea lui Ion I. C. Brătianu de către NKVD, a fost grăbită tocmai de îndepărtarea lui Carol? Și că, ucigându-l pe marele om politic liberal, serviciile secrete ruso-sovietice știau că aducerea prințului moștenitor în fruntea statului român nu era decât o chestiune de timp (și de răbdare, desigur)? Însăși creșterea valului de simpatie față de cel „ostracizat”, aflat, nu-i așa, într-un „întunecat” exil, vorbesc aici de Carol, simpatie ce va declanșa un mare curent numit *carlismul* a fost opera foarte multor oameni politici români, directori de gazete, personalități culturale, o bună parte a ofițerimii române, și care, cu toții n-aveau decât un țel: „Să vină Salvatorul!” (adică Carol). Iarăși: nu am nicio îndoială că foarte mulți dintre aceștia fuseseră cumpărați de NKVD,

apărând nu interesele României, ci ale U.R.S.S.. Faptul va fi dovedit din plin la 1940 și nu numai.

Într-un stat ca România interbelică, vânat, pândit de trei state vecine ce îl voiau dezmembrat, subminarea din interior a acestuia a fost un fapt deosebit de grav. Amintesc cititorului doar cazul locotenentului din Armata Română, Emil Bodnăraș, agent NKVD, care va trece la inamic, fără probleme, în 1935, ca să revină în țară ori de câte ori o va dori, iar dacă cumva era arestat, va fi eliberat chiar în timpul unui război crâncen cu statul pe care dezertorul îl slujea! Vă reamintesc, de asemenea, că dezertorul Emil Bodnăraș în anii '43 - '44 intra și ieșea din palatul regal ca la el acasă, sub nasul serviciilor noastre speciale complotând împotriva României. Și că, tot Emil Bodnăraș va fi omul ce va veni cu o echipă compusă din șase chelneri de la hotelul Athénée Palace, în primele ore ale zilei de 24 august 1944 pentru a-l ridica pe Ion Antonescu și anturajul său, predându-l inamicului de moarte al României, Uniunea Sovietică.

Așa că, în ceea ce mă privește sunt convins că pe toată perioada interbelică, România a fost un teren în care NKVD-ul, GRU-ul au jucat cazaciocul pe masă. Și prin acest fapt (nu singurul) se explică mult mai lesne prăbușirea lamentabilă, rușinoasă din 1940, capitularea totală, generală a statului român ordonată nu de Carol, ci de Duduia, spion sovietic. Cred, de altfel, că dacă Duduia era spion sovietic, faptul îi era bine cunoscut lui Carol II, faptul fiind probat din plin de notațiile sale din *Jurnal*. Un exemplu: „Duduia la cină, după ce [care] pleacă la un rendez-vous de informații, o duc cu mașina, însoțită de Mihăiță”. Notația datează din 3 septembrie 1937 și probează că Elena Lupescu, în interiorul cuplului „regal”, ocupa o poziție superioară lui Carol. Cu

cine se întâlnea Elena Lupescu? Cine era atât de important încât „suverana” absolută a României să fie condusă la întâlnire de însuși regele țării, însoțit și de prințul moștenitor?

După moartea lui Carol II (aprilie 1953), Duduia a supraviețuit încă 24 de ani; a avut timp suficient la dispoziție să umble, prin caietele rămase de la acesta, să elimine (să șteargă), să rupă foile ce conțineau detalii care ar fi deconspirat-o ca agent NKVD. De altfel, profesioniștii din Serviciile Secrete au convingerea că Elena Lupescu dispune de un serviciu secret de informații al său, care se ocupa cu culegerea de informații confidențiale din corespondență și ascultarea convorbirilor telefonice ale oamenilor politici, de cultură etc.. Faptul a fost demonstrat de un raport din 29 iunie 1935 al Corpului Detectivilor din cadrul Direcției Generale a Poliției, unde se nota că Duduia „regiza specula pe spinarea țării”. Tot în acel raport se sublinia faptul că Elena Lupescu l-a transformat pe Carol II într-o „unealtă oarbă a Internaționalei a III-a”. A U.R.S.S., deci, și a NKVD-ului lui Stalin.

Și acum să revin la „exilul” lui Carol și al Elenei Lupescu, exil pe care Lilly Marcou îl așează sub semnul unei „hăituieli” (*„A început atunci un cadrul între spionii lui Brătianu și oamenii de încredere ai lui Carol, care-l ajutau sa-și piardă urma ca să profite de șederea la Paris”*) a celor doi de către reprezentanți ai statului român.

Renunțând definitiv la calitatea de moștenitor al tronului României (decembrie 1925), actele din 4 ianuarie 1926 fiind validate de Parlament, Carol II își pierde calitatea de membru al casei regale, devenind persoană particulară. La solicitarea prințului „exilat”, Ferdinand stabilește pentru el un nume: Carol

Caraiman. Carol rămâne însă cetățean român, eliberându-i-se un pașaport diplomatic pe noul nume.

Confidentul lui Carol, generalul N. Condeescu a fost mandatat să-i administreze averea rămasă în țară. Reîntâlnindu-se la Paris, Carol și Elena Wolf-Grunberg s-au stabilit acolo declarând că au ales capitala Franței drept nou domiciliu ca să poată studia cât mai bine în orașul Lumină, Istoria și Filosofia! Pentru început cuplul perfect a locuit la un hotel de lux de pe Champs Élysée, pentru ca mai apoi să-și cumpere o vilă (tot de lux) într-o suburbie a Parisului (Neuilly) precum și un castel în Normandia.

Carol și Elena Wolf-Grunberg au dus în Franța o viață de lux, lux asigurat de uriașa avere pe care fostul principe moștenitor o avea pusă la dispoziție de statul român, ca și de Casa Regală. Carol era stăpân pe acțiuni și titluri la diferite întreprinderi industriale din România în valoare de 7 milioane de lei chiar în momentul când a ales să nu mai revină în țară. Avea în proprietate o moșie întinsă lângă Oltenița, Mănăstirea (1600 ha) care îi aducea un venit de 40.000 de franci pe lună.

După moartea tatălui său, Ferdinand, Carol va moșteni o uriașă avere estimată la cca. 80 milioane lei. Avea depuse, pe numele său, în bănci din Occident, suma de 32 de milioane de lei. Tot de la tatăl său moștenise și o valoroasă colecție de timbre. Uriașele sume de bani de mai sus permiteau lui Carol și Elenei Wolf-Grünberg să ducă o viață de lux, de adevărați nababi. Cum au și dus-o de altfel, tripourile, cazinourile fiind ocupația lor favorită.

Aflat într-o asemenea postură privilegiată, totuși Carol nu era mulțumit; îndeosebi după ce murise tatăl său, și când se vedea limpede că regența nu poate constitui o soluție durabilă pentru România. Aflat,

așadar, în postura de a nu face nimic și de a duce zilnic o viață de supralux, Carol Caraiman devine profund preocupat de soarta țării sale! Nu era deajuns pentru el ceea ce posedă, voia să aibă o țară la dispoziție pentru că, nu-i așa, cu „uriașele sale capacități intelectuale” (Lilly Marcou) să o fericească printr-o muncă neobosită, plină de altruism, și pe care s-o conducă după sfânta dreptate ca și vechii domni și voievozi!

Și pentru ca opinia publică să audă că el, Carol, aflat în exil, unde mânca o „pâine amară”, și că zi și noapte nu făcea altceva decât să stea cu gândul la scumpa lui țară, Carol Caraiman începe să scrie scrisori unor oameni politici români, să dea interviuri prin ziarele străine, prin care infirma zvonurile că ar fi renunțat definitiv la tronul României din motive sentimentale, și că, dacă țara arc nevoie de el și-l va chema, el, ca un erou adevărat, va răspunde cu drag alergând întru salvarea patriei iubite!

Pe 2 februarie 1926, așadar la nici două luni după ce a ales renunțe la tron și să părăsească țara, Carol îi scrie regentului Miron Cristea o scrisoare în care declară că nu a fost „victimă a unui complot” ce l-a determinat să facă „pasul cunoscut”, a fost „singura mea voință”. Din Paris, cocoțat pe un munte de bani, ducând o viață de desfrâu ordinar, Carol o face pe-a îngrijoratul de soarta țării, îndemnându-i pe toți să uite certurile și să se unească căci „România de mâine are nevoie... de unirea tuturor sufletelor”.

Dând declarații sforăitoare, demagogice, arătându-se „preocupat” de soarta țării, ca de obicei Carol Caraiman mințea cu nerușinare. În realitate, la Paris, și nu numai, viața lui și a Duduii era o continuă orgie fiind prezenți constant în barurile de lux ale Parisului.

Elena Wolf-Grunberg îl stăpânea în toate, controlându-i toate mișcările, citindu-i corespondența, supervizându-i întâlnirile cu oricine, la vila lor din Paris. Duduia uluia Europa prin viața mondenă, de lux ce o ducea. Marile „calități” sexuale ale Elenei Lupescu, Carol Caraiman le răsplătea cu vârf și îndesat. Ajunsese invidiată de elita feminină din Occident pentru rafinamentul, eleganța îmbrăcăminte sale. Desigur, Duduia deși declara că nu dorește să ajungă regină în România, ea urmărea, exact contrariul. Toate întâlnirile lui Carol cu diferiți emisari veniți din țară, ea le asculta, stând ascunsă într-o cameră aflată în spatele peretelui de cărți din salonul vilei de la Neuilly. Informația ne-a fost furnizată de marele ziarist și patriot al perioadei interbelice, Pamfil Șeicaru în cartea sa dedicată istoriei Partidului Național Țărănesc.

Cred că, dacă nelegiuitul fiu al lui Ferdinand și al Mariei, după 1927, s-a arătat preocupat, nu-i așa, de soarta țării sale, și a început să acționeze în sensul pregătirii terenului pentru revenirea în țară, n-a făcut-o din proprie voință. Lui îi era suficientă viața de lux, destrăbălată pe care o conducea. Căci acesta-i adevărul: toată viața sa abjectă Carol n-a vrut altceva decât să facă ce vrea, să-și piardă vremea prin baruri, să agațe prostituate de pe stradă, să fure, să mintă, să ucidă, să înșele pe toți și pe toate. Vom vedea la momentul potrivit, că, la vremea sa, și Nicolae Steinhardt (sfântul de la Rohia), ca și Constantin Argetoianu, a înțeles deplin natura adevărată a lui Carol. Ca să fie clar că n-am poziție subiectivă în judecarea personajului în cauză, nu ezit în a reaminti un exemplu de „înaltă moralitate” a familiei regale a României, anume fiul împărțind cu tatăl, pe rând, aceleași prostituate, cazul celebrelor curve de lux Mița Biciclista și Lili Gheorghiane, ce au

golit casetele de bani ale lui Ferdinand și Carol de dinaintea primului război mondial!

A avut dreptate Elena de Grecia, a doua soție a lui Carol nelegiuitul, mama „scumpului” Mihai, să afirme după ce a asistat la toate ororile comise de membrii familiei regale a României, că sunt „o familie de țigani, lipsită de cea mai elementară educație” sau că au primit o „destrăbălată educație”.

Așadar, dacă, din 1927, Carol s-a agitat în direcția revenirii în țară ca să ocupe un tron regal ce-l aștepta, a făcut-o mânat din urmă de Elena Lupescu. Ea îl presa, ea îi stabili strategia, ea îi aduna și coordona susținătorii aflați în Occident pe care Argetoianu o numește „banda de la Paris”. Desigur, Dudaia nu acționa de capul ei; ea, la rândul ei, fiind dirijată de serviciile secrete ruso-sovietice, NKVD, controlându-l total pe Carol Nelegiuitul, după cum o recunoaște și marea lui apologetă, Lilly Marcou: „în timp ce situația din România se înrăutățea (1929 - n. ns.), acest prinț paradoxal, lipsit de putere (i-auzi?) și aflat la o răscruce a existenței sale (*Ibidem*), era influențat mai mult decât oricând de femeia cu care trăia”.. Și Lilly Marcou știa că Elena Lupescu a fost agentă NKVD, mai ales că toată viața (în toate scrierile sale) a slujit cauza U.R.S.S. și apoi a Rusiei, fiind femeie de casă la Kremlin, unde era primită cu mare ușurință. O spune în felul ei, acoperit, cifrat, „influențat mai mult decât oricând” asta vrea să însemne: controlat informativ, dirijat spre o țintă, spre un scop (tronul!) pe care, de altfel, Carol Nelegiuitul îl dorea doar pentru că o voia Dudaia.

Condițiile istorice ce au favorizat planurile lui Carol și Elena Wolf-Grunberg, de a se cocoța în fruntea României au fost îndeplinite, cum am mai spus, prin dramatica și cu totul neașteptata moarte a marelui

patriot și om politic liberal I. I. C. Brătianu. Lui Ionel Brătianu, în fruntea guvernului îi urmează fratele său, Vintilă Brătianu, și el un mare patriot; până în noiembrie 1927 a stat alături de fratele său cu modestie, îndeplinind funcții de răspundere (ministru).

Era, o spune I. G. Duca, *primul la muncă, și ultimul la onoruri*. Onest, cinstit, loial României, fanatic slujitor al țării, fidel până la moarte P.N.L. (pe care l-a condus) nu avea însă anvergura de om politic carismatic a fratelui său.

Odată cu moartea lui I. I. C. Brătianu, proaspătul P.N.Ț. (din 1926), Iuliu Maniu, președintele său, s-a radicalizat. Așteptau de 10 ani să vină la putere. Era prea mult pentru niște oameni politici obligați să se descurce cum pot în absența accesului la generosul buget al statului! Campanii de presă, declarații belicoase, agitații de stradă, mitinguri politice toate strigau în cor: „să plece liberalii, să venim noi”. Desigur, chestiunea lui Carol, deși era, oficial și definitiv închisă, a găsit în P.N.Ț. și Iuliu Maniu, aprigi partizani, susținători doar din calcul politic.

Deși știa cu cine arc de-a face (era un om politic cu mare experiență), președintele P.N.Ț., Iuliu Maniu, declară unui ziarist francez, la 1927, nici mai mult, nici mai puțin că „Prințul Carol este un om inteligent, bine înzestrat, simpatic și bine pregătit pentru a fi rege. Cred că ar fi fost un rege foarte bun și pentru noi”.

Drept urmare, P.N.Ț. declanșează mari adunări populare pe tot cuprinsul țării în care solicitau plecarea P.N.L. de la guvernare și instaurarea în locul acestora a lor. Amenințau, deci, cu revenirea lui Carol sau cu proclamarea republicii dacă nu sunt aduși de regență imediat la putere, spre a face, nu-i așa, o adevărată operă de salvare a României! înainte de Iuliu Maniu,

problema îndepărtării familiei Hohenzollern din fruntea statului român a fost pusă de Ion I. C. Brătianu, după moartea regelui Ferdinand. Sătul de pretențiile reginei Maria, ca și de setea ei de putere, (ca să nu mai vorbim de setea de bani), la un moment dat, Ionel Brătianu i-a declarat: „Dacă mă mai plictisiți cu afacerile dvs. familiale, voi proclama republica”.

I. I. C. Brătianu știa câte parale face nu doar Carol, ci fiecare membru al familiei regale, în frunte cu regina Maria, „marea văduvă” a României. Nu prețuia cu adevărat pe niciunul, cum n-avea încredere în cinstea și onoarea niciunui membru al clanului ce forma așa-zisa Casă Regală. Îi știa pe toți, roși până la os de patima banilor, pe care, pentru a-i dobândi, erau în stare de orice sacrilegiu; cunoștea absoluta, generala lor imoralitate; știa că nu pot avea niciun simț al responsabilității față de țară ca și de popor; înțelesese bine că adunătura ordinară ce forma Casa Regală a României, nu avea alt obiectiv în afara satisfacerii tuturor capriciilor personale; îi avusese sub ochi și pe Carol, și pe Maria, și pe Nicolae, și Ileana, și pe Elisabeta. Ionel Brătianu nu dădea doi bani nici pe fratele lui Carol, Nicolae, membru al regenței; îl știa la fel de bine ca și pe frate-său din „exil”; era convins că și Nicolae era un caz patologic, un dezaxat și că o posibilă urcare pe tron a lui *Niki* după moartea sa ar fi fost pentru țară o mare nenorocire.

I. I. C. Brătianu a intuit corect nenorocirea ce ar însemna-o urcarea pe tronul țării a unuia din cei doi băieți ai lui Ferdinand și Maria. Declarația lui cu proclamarea republicii era un act bine gândit. Se gândise că Nicolae Titulescu ar fi putut fi un foarte bun președinte de republică, îndeosebi că, chiar prin 1927-1928, prestigiul marelui diplomat român creștea

constant în Europa. Numai că Brătianu n-a mai avut timp. Doar 4 luni a mai trăit după ce o amenințase cu proclamarea republicii pe regina Maria. NKVD-ul n-a mai avut răbdare. Așa că, după dispariția lui E. I. C. Brătianu, întreg spectrul politic românesc (în afara liberalilor) a acționat premeditat în direcția aducerii pe tron a „Salvatorului”, cu toții așteptând recunoștință din partea lui Carol, sub oblăduirea căruia sperau să se îmbogățească, să facă avere... Și nu s-au înșelat!

Declarația lui Iuliu Maniu cu republica a fost făcută din calcul politic, ca un mijloc de presiune asupra regenței spre a-i aduce partidul la putere. Cum același scop l-a avut și marele miting organizat de P.N.Ț. la București, pe 18 martie 1928, la care și-a adus 40.000 de susținători și membri, unde regența este somată să-i dea puterea imediat lui Iuliu Maniu. La miting, doi lideri ai național-țărăniștilor, Virgil Madgearu și Ion Mihalache au ținut discursuri demagogice, sforăitoare cum că dacă cei trei din regență nu-i instalează cât mai repede în fruntea țării nu le rămâne decât să dea poruncă „poporului” să ia cu asalt baricada liberală în strigăte de „Năvăliți, ura!”.

Evident, că „exilatul” nu putea să rateze o asemenea ocazie. Susținătorii lui Carol, în frunte cu generalul N. Condeescu (ar fi bine de aflat pentru ce merite a fost ridicat la gradul de general acest individ? Că i-a fost gardă de corp, confident, samsar și codoș prințului Carol?) s-au grăbit să se urce pe val (căci simpatizanții lui Carol vor crea un curent - Carlismul), au redactat un manifest, l-au dus în Anglia, de unde l-au lansat urbi et orbi. Desigur, manifestul tipărit la Londra pe banii escrocului european Maurice Leibovici ce-și va zice Barbu Ionescu, era semnat de Carol și este *cunoscut ca manifestul de la Gladstone* (5 mai 1928). Intriga l-a

inclus și pe Iuliu Maniu, ce era exasperat de refuzul regenței de a-l aduce la putere, și care cu întreaga conducere a P.N.Ț. programaseră o uriașă manifestație la Alba Iulia pe 6 mai 1928. La adunare se sconta pe participarea a 160.000 de oameni (exact câți au fost la 1 Decembrie 1918).

Scenariul prevedea ca în timpul uriașei adunări, „din ceruri” să pogoare cu avionul prințul Carol, pentru ca în aceeași zi să fie proclamat rege!

Într-adevăr, la Alba Iulia, pe 6 mai 1928, a avut loc o uriașă adunare populară cu caracter național, la care au participat nu 100.000 de oameni, ci 150.000, după aprecierile unui martor ocular, Armand Călinescu. Mulți dintre participanți au venit pe jos de la sute de kilometri. Alte adunări cu caracter de masă au avut loc și în țară, în orașe ca Iași, Brăila, București, Craiova. La Alba Iulia sub directa coordonare a lui Iuliu Maniu, președintele P.N.Ț., adunarea populară decide să declare guvernul liberal nici mai mult nici mai puțin decât dușman al poporului. Mase de oameni, întărite de conducătorii P.N.Ț. au ocupat gările Teiuș și Sebeș cu intenția să plece la București. Intervențiile hotărâte ale lui Iuliu Maniu, potolesc mulțimea aflată, o spune un martor ocular, într-o „stare de spirit periculoasă”, care se va întoarce acasă.

Totul a fost pus la punct în vederea realizării scenariului, mai puțin un amănunt: autoritățile engleze (la cererea României) au refuzat să permită, în dimineața zilei de 6 mai 1928, celor două avioane cu „ziariști” care voiau să asiste la adunarea de la Alba Iulia, decolarea. Desigur, printre „ziariști” erau amestecați și „omul providențial”, „salvatorul”, Carol și Duduia.

Nu este inutil de a stărui asupra conținutului „manifestului de la Gladstone” pentru ca cititorul să

înțeleagă, odată în plus, demagogia ordinară de care se folosea anturajul lui Carol, precum și Carol însuși.

Carol se adresa nu poporului român, ci „poporului României Mari” pe care îl înștiința că a părăsit țara din cauza unor împrejurări „nenorocite”, și că a plecat doar ca să nu fie părtaș la direcția greșită în care guvernul conducea țara... Așa că, informa Carol poporul, tot din grija pentru țară, dorește să revină în România pe care să o conducă spre a desăvârși „opera celor doi mari regi ai noștri”. De asemenea, Carol își anunța supușii că dorește să revină în patrie, deoarece nu mai poate de dorul copilului său, Mihai, pe care vrea să-l crească întru cultul patriei Și al dinastiei... Înțelegeți bine demagogia josnică a acestei fițiuci.

Înainte de tentativa eșuată de la Alba Iulia, de a lua puterea și dea-l aduce în țară pe Carol, Iuliu Maniu, ca un om de onoare ce era, l-a trimis la Paris, pe Virgil Madgearu (iulie 1928) ca să negocieze condițiile revenirii lui Carol în țară (iulie 1927).

Virgil Madgearu a fost primit de Carol în salonul capcană din vila de la Neuilly, unde, ascunsă după o perdea și un perete de cărți, Elena Wolf-Grünberg stătea pe scaun și asculta totul.

Condiția lui Iuliu Maniu a fost aceasta: P.N.Ț. sprijină pe Carol să se urce pe tronul țării, va anula toate actele votate de parlament la 4 ianuarie 1926, în schimb Carol să rupă orice legătură cu Elena Lupescu și să declare că va respecta Constituția. Desigur, Duduia de după cărți și perdea asculta totul. Și ca să-i arate femeii iubite cât este de demn, la condiția transmisă de Maniu, Carol i se adresează lui Virgil Madgearu înțepat: „Doamna Elena Lupescu nu a avut nici un rol determinant în decembrie 1925. Rog să nu confundați motivele politice cu ceea ce este viața mea particulară”!!!

Între timp guvernul condus de Vintilă Brătianu a demisionat la începutul lunii noiembrie 1928. Cum se și aștepta de către toată lumea, cei trei din regență i-au încredințat lui Iuliu Maniu formarea noului guvern la 8 noiembrie 1928, într-un entuziasm general. În nota specifică, demagogică politicianilor interbelici, data când P.N.Ț. ajunge la guvernare este considerată o „zi istorică” sau chiar „un eveniment epocal” cum o aprecia filosoful Nae Ionescu.

„Epocală” s-a dovedit a fi venirea P.N.Ț. la guvernare pentru clica politică ce roia în jurul partidului respectiv, pentru oligarhia ce-l conducea și nu pentru omul de rând. Chiar în acel timp, lumea, și mai apoi România, va intra într-o criză financiară/economică teribilă.

Politica comisioanelor, ca de exemplu în cazul așa-zisei afaceri Skoda (1933), a devenit generală. Am dat ceva mai sus suficiente exemple despre comportamentul hrăpăreț al oamenilor politici interbelici cu funcții de răspundere, așa că nu mai continui pe această temă.

Carliștii

Agitația stăruită de și în jurul lui Carol Nelegiuitul cât și a fatalei lui jumătăți, Elena Wolf-Grünberg-Lupescu, a dus spre sfârșitul deceniului trei al secolului XX, la constituirea unui grup de persoane care mizau totul pe Carol. Grupul avea reprezentanți în țară, ca și la Paris și urmărea grăbirea revenirii lui Carol Caraiman în țară ca rege. Toți cei care îl sprijineau pe Carol știau cu cine au de-a face, îi cunoșteau perfect „calitățile”, și erau convinși că atunci când „exilatul” va ajunge în vârful piramidei, țara românească le va sta, și lor, la dispoziție ca o pradă. Indivizii aceștia, care îl vedeau pe Carol Nelegiuitul ca pe un salvator, vor forma un larg curent de opinie ce va purta denumirea de „carlism”.

Nu avem cum să negăm că printre susținătorii lui Carol s-au aflat și oameni de foarte bună condiție, ca și de bună credință. Mă gândesc înainte de toate la mu Iți ofițeri ai armatei române ce doreau un rege tânăr în fruntea țării în locul regenței, atât de disprețuită și ignorată. Dintre ofițeri se va remarca în mod deosebit unul, Victor Precup și care, atunci când va constata cât de tare s-a înșelat în privința lui Carol, nu va ezita să pregătească un atentat împotriva lui.

Ofițerii fiind oameni de onoare și patrioți adevărați, mă întreb, la 1930, nu știau cine-i Carol? Nu știau că dezertase de la comanda unității, în 1918? Nu știau că același Carol dăduse cu piciorul Țării, familiei sale, lui însuși Dumnezeu, deci, doar ca să poată trăi alături de o curvă, Duduia? Nu știau despre Carol că este laș, mincinos sperjur și hoț? Ce-i atrăgea pe domnii ofițeri la Carol, pe acești oameni de elită ai României? Spiritul de aventură? Libertinajul total? Că era stâlp de cafenea? Aventurile cu femei? Din toate acestea câte un pic, cred.

Și-ar fi zis domnii ofițeri carliști că timpul a trecut, că tânărul Cărluța s-o fi maturizat, că fiecare are momentele lui de rătăcire și că timpul, mai ales dacă ești dacă ești investit cu funcții înalte, a adus și la fostul prinț moștenitor creșterea simțului de răspundere. Doar pe ofițeri îi creditez că l-au sprijinit din bună credință pe Carol. Pe toți ceilalți nu-i interesa, cum a și fost, de altfel, decât grațiile „suveranului”, grații care să le permită orice exces, orice furt pentru îmbogățire. Și așa va fi România lui Carol II (1930- 1940), o țară având ca suverană o prostituată - Duduia - și un rege hoț, dezertor și criminal. Biata Românie!

Dintre carliștii din exil nu încapă nicio îndoială că poziția centrală a ocupat-o Elena Wolf-Grünberg-Lupescu. Ea îl controla la tot pasul pe Carol; îi citea corespondența, îi asculta convorbirile, îi potența mândria de prinț german mânându-l din urmă, zi și noapte, să urgenteze urcarea pe tron. Duduia își cunoștea bine atuurile. Știa că, deși divorțat (din 1928), Carol ajuns rege, nu o va putea niciodată instala, oficial, regina României. Era convinsă că Nelegiuitul îi mănâncă din palmă prin controlul total ce-l exercita prin desăvârșita știință a sexualității. Tocmai din acest motiv Duduia știa că Nelegiuitul nu o va părăsi niciodată, îndeosebi că, ca o curvă rafinată ce era, juca scene de femeie topită de dragoste! Elena Wolf-Grünberg-Lupescu știa că n-are cum ajunge regina României Mari, din punct de vedere oficial. Pe curvă însă, n-o interesa forma ci fondul: ce importanță are poziția ei oficială, își zicea, devreme ce individul care era rege se afla cu totul sub papucul ei?

Așadar, Duduia se voia regina neîncoronată a României în situația urcării lui Carol pe tron. Să recunoaștem că nu s-a înșelat defel, iar controlul total

ce l-a avut asupra lui Carol Nelegiuitul din 1925 și până în 1953 ține de psihanaliză, dacă nu de psihiatrie, de zonele abisale ale ființei, cât și de, în mod cert, de zona patologicului. Iar afirmațiile de mai sus vor fi probate din plin printr-o succintă analiză a *Jurnalului* lui Carol Nelegiuitul, acolo unde notațiile o au ca subiect pe Duduia.

Al doilea personaj ca importanță între carliștii din exil a fost un oarecare Maurice Leibovici, ce și-a luat ca pseudonim impozantul nume românesc Barbu Ionescu. De meserie escroc notoriu, cu antecedente în industria petrolieră, individul își croise avere în Occident activând în industria automobilelor. A investit bani mulți în Carol, mizând total pe reușita acestuia, plătind cu sume importante presa din Franța și Belgia pentru a face propagandă în favoarea sa. El este omul care a pregătit în amănunt tentativa eșuată a lui Carol, din 6 mai 1928, de a reveni în țară pe calea aerului. Desigur, Maurice Leibovici cheltuisese o avere cu Carol fiind convins că va primi înapoi însutit. Inutil să mai notăm că și acest tovarăș al prințului „exilat” nu s-a înșelat.

Un al treilea personaj ce se va insinua în anturajul lui Carol, la Paris, și care, până în 1933, va fi factorul decisiv, a fost Puiu Dumitrescu, Constantin în acte, fiu de ofițer din Constanța.

Înzestrat cu farmec, cartofoi ca și Carol, afemeiat ca și acesta, Puiu Dumitrescu ajunge secretarul particular al lui Carol, poziție ce-i va permite să ocupe o poziție de prim rang în anturajul „nefericitului” exilat!

Alți „carliști” de marcă în Occident au fost încă doi evrei, Melic S. Mendel, de meserie, și el, escroc, dar escroc internațional devreme ce în 1921 justiția italiană îl condamnase la 10 ani de pușcărie, mare agent de presă în Franța. El va influența opinia publică din

Hexagon prin intermediul a zeci de articole favorabile lui Carol, articole, cred, plătite cu bani grei chiar de „marele exilat”; ca escroc și cartofoar ce era, Mendel mai mereu era falit; s-a adăugat grupului un alt evreu, Hugo Becker, cu origini de pe la Craiova, și acesta hoț dovedit și condamnat, pentru ca, înainte de primul război mondial, beneficiind de amnistie să fugă în Occident. Și acest carlist s-a implicat în presa pariziană reușind să publice în ziarul „Le matin” articole favorabile lui Carol, fapt ce neliniștea pe oamenii politici liberali. Evident că și în „Le matin” articolele ce apăreau erau plătite tot de Nelegiuit. Adăugați la acești escroci câteva curve de lux, câțiva diplomați români ca Al. Cretzianu (Elveția), Petru Ciolan (Paris), ofițerul Nicolae Tătăranu etc., și aveți o privire de ansamblu a carliștilor din exil pe care C. Argetoianu o va numi justificat „banda de la Paris”.

Susținătorii lui Carol din țară au fost mai numeroși. Primul poate fi numit generalul N. Condeescu, omul care îi administra averea din țară. Apoi, colonelul Paul Teodorescu (mai târziu general) amestecat și murdărit de hoție în afacerea Armstrong - Fokker, Gavrilă Marinescu, și el colonel, precum și alți colonei și generali ai armatei, căpitani, ofițeri, aviatori etc. Majoritatea sperau că prin sprijinirea revenirii lui Carol, la momentul potrivit vor fi răsplătiți pe măsura serviciilor făcute, vor avansa în cariera militară sau vor fi înzestrați cu putere.

Pe lângă ofițerii carliști au acționat în cadrul carlismului, anii 1929 - 1930, oameni de afaceri, ziariști, profesori universitari (Nae Ionescu, Nichifor Crainic), bancheri ca Aristide Blank etc. Ultimul a „investit”, (adică l-a cumpărat) mari sume de bani în Carol, sperând că la vremea potrivită și-i va recupera înmii (cum s-a petrecut, de altfel).

Deși îi amintesc la urmă pe oamenii politici, aceștia au fost cei mai numeroși sprijinitori ai lui Carol remarcându-se înainte de toate Al. Averescu, N. Iorga, Iuliu Maniu, Virgil Madgearu, V. V. Tilea, Mihail Popovici, Octavian Goga, Grigore Iunian etc. Predomină oamenii politici din P.N.Ț., pe care Iuliu Maniu i-a trimis pe rând la „curtea” exilatului de la Neuilly, începând din vara lui 1927.

După vizita lui V. Madgearu (iulie 1927), Iuliu Maniu își va trimite alți oameni tot în 1927 (Mihail Popovici, Victor Cădere, V. V. Tilea) pentru a negocia condițiile revenirii lui Carol. Se știu condițiile puse de domnul „prezident” „Salvatorului”: respectarea Constituției și guvernare constituțională, renunțarea la Duduia, recăsătorirea cu mama lui Mihai, Elena. Negocierile au fost inutile, deoarece, ca un as într-ale minciunii și diversiunii, Carol temporiza, divaga, se eschiva, promitea, dar nu se angaja.

Intuia corect că „marii” oameni politici, chiar dacă nu vor fi satisfăcuți de promisiunile sale, tot îl vor sprijini să ocupe tronul; după cum le știa bine năravul hoției din banul public, și că doar acest gând - accesul la bugetul statului - îi preocupă în mod real și nu vreo grijă privitor la soarta țării.

Și N. Iorga ca un educator ce a fost al prințului Carol din fragedă tinerețe, și în ciuda tuturor evidențelor ce demonstau caracterul degenerat al acestuia, (a fost martor ocular la toate crizele provocate de el), nu l-a abandonat o clipă pe Carol Nelegiuitul. De fiecare dată când N. Iorga ajungea la Paris (ținea cursuri anuale la Sorbona) avea lungi întâlniri/convorbiri cu prințul „exilat”. Cazul lui N. Iorga, ca și susținător al lui Carol, poate fi explicat în primul rând prin calculele politice pe care și le făcea, ca și dintr-o nefirească, viscerală ură

pătimasă pe care marele savant o purtase lui I.I. C. Brătianu cât și P.N.L.-ului ca întreg. Și Iorga se vedea în situația de prim solist al vieții politice într-o țară în frunte cu regele Carol II.

Guvernul român (indiferent care) n-a adoptat o poziție pasivă față de acțiunea carliștilor. Pe unii i-a supravegheat, pe alții i-a controlat sau arestat. Cum a fost cazul lui Mihail Manoilescu, care în toamna lui 1927 l-a vizitat pe Carol la Paris în numele carliștilor din țară (N. Iorga), ocazie folosită spre a-i arăta în avanpremieră macheta, un nou ziar românesc, „Crai Nou”, ce se voia fost drapelul luptei pentru Dreptate, Țară, Cinste și Tron!

Se înțelege „Craiul Nou” nu era altul decât prințul exilat, Carol. La întoarcerea în țară, cu scrisori de la Carol adresate oamenilor politici, M. Manoilescu, este arestat, deus la Jilava (nu în celulă, ci chiar în locuința comandantului închisorii), judecat pentru complot de o instanță militară, și... achitat (14 noiembrie 1927). Chiar înainte de moarte, I. I. C. Brătianu suferă un eșec usturător din partea carliștilor, deși guvernul dă publicității un comunicat în care Carol este denunțat, public, ca dușman al neamului românesc!

Subliniem că în „afacerea” Manoilescu s-a remarcat Gh. (Guță) Tătărescu. În calitate de subsecretar de stat la ministerul de interne, în guvernul I. I. C. Brătianu, el a gestionat și rezolvat eficient, rapid criza provocată de U.R.S.S. prin înscenarea „răscoalei” de la Tatar Bunar (septembrie 1924).

În cazul Manoilescu, în baza documentelor confiscate de la carliști, Guță Tătărescu a demonstrat că „afacerea Manoilescu” făcea parte dintr-un complot ce viza schimbarea ordinii constituționale din România și aducerea lui Carol pe tron în locul copilului Mihai.

Pentru Guță Tătărescu, la 1927, carliștii nu erau decât niște aventurieri, dușmani ai neamului, o asociere tenebroasă de indivizi, trântori vicioși, toți stăpâniți de ambiții nemăsurate după câștiguri bănești. Nu vor trece decât câțiva ani și Guță Tătărescu va ajunge, sub domnia lui Carol II, sluga perfectă, ideală, îndeplinind prompt toate capriciile suveranului său.

Lovitura de stat din 6-8 iunie 1930

Politicianismul practicat de Iuliu Maniu în afacerea Carol, poate fi înțeles până la data când a fost instaurat de regență ca prim ministru. Însă și după noiembrie 1928, domnul prezident va continua legăturile cu exilatul de la Paris, neezitând, să-l asigure pe individ că, în condițiile când va reveni în țară el, ca prim ministru, nu-i va face nicio greutate, după cum o probează scrisorile către acesta. Iuliu Maniu gândea să-l aducă în țară pe Carol pentru a-l introduce în Regență, pentru ca, atunci când dezertorul din 1918, va îndeplini condițiile impuse (ruperea legăturilor cu Duduia, recăsătorirea cu Elena) parlamentul țării să anuleze actele din 4 ianuarie 1926, apoi după ce toate acestea îndeplinite să fie urcat pe scaunul de rege.

Inutil să mai precizăm că Iuliu Maniu va fi crunt înșelat, iar strategia folosită de el în rezolvarea crizei dinastice s-a dovedit catastrofală pentru România.

La fel ca Iuliu Maniu, și generalul Alexandru Averescu s-a implicat activ în revenirea lui Carol. În aprilie 1930 învingătorul de la Mărăști s-a întâlnit cu Nelegiuitul în Elveția, ocazie cu care l-a asigurat că din partea sa individul nu va întâmpina nicio opoziție în caz că ar apărea pe neașteptate la București. Averescu îi promite lui Carol că-și va pune partidul său (Partidul Poporului) la dispoziție în vederea creării unei atmosfere favorabile revenirii, angajându-se să stabilească etapele ce trebuiau urmate pentru reușita acțiunii.

Nu pot să-i acuz pe toți oamenii politici implicați în afacerea revenirii lui Carol de politicianism și de inconștiență. Regența, ce era formal în fruntea României Mari, nu avea nicio autoritate reală în țară în ciuda ifoselor de putere pe care și le luau unii dintre regenți.

Era deosebit de vizibil că „Înalta Regență” nu putea să dureze la nesfârșit. Și opinia publică era ostilă continuării provizoratului instaurat în 1927, iar îndoctrinarea ei de presa carlistă au determinat spre 1930 creșterea curentului carlist până într-acolo încât „Salvatorul” era așteptat să vină odată și „să așeze țara”, nu-i așa, „pe noi temelii”.

Toți uitaseră păcatele grele de care se făcuse vinovat Carol față de Armată, Țară și Dinastie, viața destrăbălată, dezertarea, călcarea în picioare a legilor, Constituției și a statutului Casei Regale. Armata îl aștepta cu nerăbdare pe individ mai ales că frate-său, Nicolae, i-a netezit calea în rândul ofițerilor prin numeroase vizite efectuate în unitățile militare.

În primăvara anului 1930, curentul carlist atinge vârful, iar două vizite la Paris în primăvara lui 1930, (M. Manoilescu și Grigore Iunian), la Carol, au grăbit decizia acestuia de a risca aventura. Risca e un fel de a spune, deoarece niciun factor de putere din România anului 1930 (Armată, Poliție, Jandarmerie, Guvern, Servicii Secrete, etc.) nu intenționa să apere ordinea legală, constituțională (stabilită la 4 ianuarie 1926) și să-l aresteze pe individ dacă venea în țară. La fel, toți indivizii ce reprezentau statul român prin înaltele demnități cu care fuseseră investiți, vorbesc aici de oamenii politici ai momentului, nu intenționau nici un gest de opoziție dacă prințul „exilat” ar fi apărut în țară. Desigur, Carol și anturajul său cunoșteau bine situația, n-aveau îndoieli asupra reușitei după ce însuși prim-ministrul României s-a angajat că nu va folosi forța împotriva lui. Singurul risc pe care și l-a asumat Carol, odată ce a decis să revină în țară, ar fi fost un accident de avion, fapt ce era cât pe ce să se petreacă.

La 27 mai 1930, la castelul COSMES (nu departe de Paris) Carol își convoacă anturajul cel mai apropiat în frunte cu Puiu Dumitrescu (secretar particular), Nicolae Tătăranu (atașat militar al României la Paris) și locotenent-colonelul Victor Precup. Complotiștii au stabilit că prințul va părăsi Franța cu automobilul, iar de la München să ia un avion către țară. Nicolae Tătăranu avea misiunea să facă rost de avion, iar Victor Precup să plece urgent la București pentru a-l ține la curent cu mersul lucrurilor pe primul-ministru Iuliu Maniu. Pe 30-31 mai 1930 Iuliu Maniu se întâlnește cu mesagerul lui Carol, Victor Precup căruia-i transmite totalul său acord pentru revenirea acestuia în țară, dar nu la începutul lunii iunie cum intenționa „exilatul”, ci pe 18 iulie, dată la care domnul „prezident” voia să-i facă, el însuși, o vizită la Paris. Desigur, la Paris, Maniu voia să clarifice definitiv „lucrurile” în legătură cu Carol.

Carol n-a acceptat nicio amânare a planului său, dovadă că voia să aibă totală independență de acțiune, neacceptând să fie controlat de Iuliu Maniu sau de alt om politic. Reușita planurilor lui Carol nu avea cum să întâlnească vreun obstacol, devreme ce chiar în aprilie 1930 Iuliu Maniu l-a numit ministru al armatei pe nimeni altul decât pe cel mai vechi și fidel colaborator al prințului, generalul Nicolae Condeescu. Numirea lui N. Condeescu la conducerea Armatei Române, cu doar o lună și jumătate înainte de venirea lui Carol, a fost făcută cu scopul de a înlesni reușita acțiunii.

Avem, astfel, de-a face cu un complot împotriva statului român, complot ce viza deschis schimbarea ordinii constituționale din țară la care primul-ministru în funcție a participat activ. Nu uit însă, că domnul „prezident” Iuliu Maniu n-a votat Constituția României Unite, în martie 1923, din ură față de liberali, din

patimă politică deci. Așadar, domnul „prezident” avea conștiința împăcată: dacă nu votase Constituția, putea să o încalce, să o schimbe atunci când va sosi momentul!

Pe 3 iunie 1930, Carol însoțit de Puiu Dumitrescu și Nicolae Gotovski (tot secretar particular) părăsesc Franța cu mașina și ajung la München pe 5 iunie 1930.

Carol avea un pașaport fals pe numele Eugene Nicolas. Din München trimite complotiștilor din țară o telegramă prin care îi anunță: „Sosesc cu întreaga familie. Gică”.

Avionul închiriat de Nicolae Tătăranu era marca FARMAN, prețul fiind piperat: 44.000 franci francezi. Zborul a decurs normal peste teritoriile Austriei și Ungariei, dar la intrarea în spațiul aerian al României, o defecțiune tehnică îl obligă pe pilot să aterizeze la Vadul Crișului. „Salvatorul” schimbă avionul, face o escală la Cluj, se întâlnește cu Victor Precup, îmbracă o uniformă de general de aviație (el, dezertorul), dă peste cap câteva pahare de șampanie - deh! îi trebuia curaj... se întâlnea cu Destinul..., iarăși schimbă avionul pilotat de ofițerul Nicolae Opriș și, în scara de 6 iunie 1930, decolează spre București.

La București, zvonuri nelămurite circulau deja în legătură cu iminenta sosire a lui Carol. Ministrul de interne, Alexandru Vaida-Voevod împreună cu prefectul poliției Capitalei merg la aeroportul Băneasa crezând că prințul va reveni cu avionul ce efectua cursa Paris - București. Vaida-Voevod nu era inițiat în complot, ca urmare nevăzându-l pe Carol coborând din avionul de Paris, pleacă liniștit.

Peripețiile zborului spre țară, la care se adaugă o furtună deasupra Carpaților Meridionali, au determinat întârzierea cu câteva ore bune față de ora convenită cu

complotiștii, ce au scrutat cerul în zadar așteptându-l pe Carol. În loc de ora 18:00, după-amiaza, Carol aterizează la București, pe aeroportul Băneasa, la ora 22:00. De la aeroport Carol pleacă direct, spre a se pune la adăpost, la cazarma regimentului de Vânători pe care îl comandasem 1918 (!) și de unde dezertase, precum și la cazărmile regimentelor conduse de coloneii Paul Teodorescu și Gavrilă Marinescu. De aici, cu muzica de fanfară în frunte, Carol e condus în triumf la palatul Cotroceni. La palat Nicolae regentul îl primește bucuros, îl îmbrățișează și îi urează bun venit. Revederea dintre cei doi frați a fost observată, de la distanță, de ministrul de interne, Al. Vaida-Voevod și prefectul poliției Nicoleanu care se retrag cu discreție. Deși Iuliu Maniu îl delegase pe Vaida-Voevod să-i ureze bun-venit lui Carol, acesta ezită să intre în palatul Cotroceni, făcându-se nevăzut.

Ca piesă de prim rang în desfășurarea complotului, Iuliu Maniu, odată sosit Carol i-a oferit găzduire într-o locuință a guvernului - unde, spera el - să negocieze cu Carol cu vârf și îndesat, și să-l țină sub control. Carol nici n-a luat în seamă oferta lui Iuliu Maniu. S-a stabilit la Cotroceni și, după o convorbire telefonică scurtă, îl invită pe primul-ministru să vină la palat.

Așa că, o oră după miezul nopții, în noapte de 6 spre 7 iunie 1930, șeful guvernului României Unite, Iuliu Maniu părăsește sediul instituției, se deplasează la Cotroceni pentru a se întâlni cu un individ care nu avea nicio calitate oficială. Este momentul maxim de abandon al funcției și umilință la care putea fi supus un prim-ministru, fie el și din România; iar prin plecarea lui la Cotroceni, Iuliu Maniu, pe lângă teribila umilință personală, scade și demnitatea funcției de prim-ministru. Acceptând să se ducă, el, la Carol, nu invers,

Iuliu Maniu îl instalează pe odiosul personaj pe un teren legal. Adică recunoaște caracterul legal al venirii acestuia în țară, devreme ce însuși șeful guvernului român, la solicitarea telefonică a Nelegiuitului, se conformează imediat rugăminții (mai degrabă poruncă) de a merge la palatul Cotroceni.

Întâlnirea Iuliu Maniu - Carol din noaptea de 6 - 7 iunie 1930, a fost hotărâtoare pentru felul cum va evolua situația. Chiar de la prima întâlnire cu „alteța sa regală”, Iuliu Maniu a înțeles imediat cât de grav s-a înșelat asupra lui Carol. Primul ministru îi repetă, de data aceasta față în față, lui Carol „condițiile” în care acesta își va putea reglementa situația: evident, ruperea oricărei legături cu Elena Lupescu, intrarea dezertorului în Regență în locul lui Constantin Sărățeanu, interzicerea venirii în țară a Duduii, reluarea legăturii/căsătoriei cu Elena de Grecia, căci, nu-i așa, opina domnul „prezident”, România Mare nu poate să rămână fără regină legiuită, mai ales că Elena este și mama moștenitorului legal, Mihai.

Înseși cutumele create de Casele Regale în istorie (din Europa), încerca să-l convingă Maniu pe Carol, percepțiile și etica creștină nu permit ca un rege să le încalce fără ca prestigiul acestuia să nu fie compromis definitiv. Carol, ca de fiecare dată când era atacată în fața sa Duduia, își înăbușă cu mare greutate nemulțumirea, făcând eforturi uriașe să nu explodeze într-o criză de furie. Apoi, deși știa că minte, Carol, îl minte cu nerușinare pe primul ministru al României cum că tocmai s-a despărțit definitiv și irevocabil de Duduia; aceasta, zicea el, nu va mai reveni în țară după cum îi promisese... dar, nu-i așa, ce lege poate opri un cetățean român dacă dorește, să vină în țară... Niciuna, firește!

Apoi, simulează o acceptare a condițiilor puse de Iuliu Maniu, „în principiu”, desigur, fără a-și lua angajamente precise. Carol nu ezită să-i precizeze interlocutorului că dacă a revenit în România, a făcut-o în primul rând spre a fi folositor statului român, a pune umărul lui solid la redresarea țării... căci, „domnule prim-ministru situația politică din țară este deosebit de grea, iar prezența mea acum, aici este mai mult decât folositoare țării”. „Cât despre împăcarea cu Elena, mama micului Mihai, nu mie mi se poate imputa ruptura! Cine a cerut și a grăbit divorțul? Elena, nu eu. Domeniul sentimental, domnule Maniu, este o chestiune pur personală și nu văd de ce s-ar amesteca guvernul în ea”.. Cam aceasta-i întâlnirea pe care Maniu a așteptat-o atât de multă vreme, și care îl așază în postura ingrată de a fi actor principal într-o lovitură de stat, îndreptată de primul ministru chiar împotriva suveranului legitim al țării, Mihai.

Carol l-a simțit pe Maniu ezitant, fiind convins că nu va folosi forța pentru a-l îndepărta din țară. În consecință a trecut hotărât la îndeplinirea obiectivului său. Invită diferiți oameni politici la Cotroceni (îndeosebi din P.N.Ț.) pe care, chipurile, îi consultă: Octavian Goga, Grigore Iunian, dr. Nicolae Lupu, Aurel Leucuția, Ion Mihalache. Și generalul Constantin Prezan, eroul războiului de întregire, și filosoful Nae Ionescu, și eroul de la Mărăști, Al. Averescu, n-au ezitat să calce pragul de la Cotroceni. Cu toții l-au sfătuit pe Carol, că nu există decât o singură soluție: înscăunarea prințului în calitate de rege. Nicolae Iorga, deși se dovedise susținător fidel al lui Carol, află de isprava prințului, pe care l-a „educat”, printre ultimii.

De-abia în dimineața zilei de 7 iunie 1930 este informat și marele savant de revenirea lui Carol. Și

pentru că nimeni dintre carliști/complotiști nu i-a cerut ajutorul, N. Iorga, vexat profund în uriașul său orgoliu, simțindu-se ignorat, dat deoparte „în situația creată” recomandă intrarea lui Carol în Regență și menținerea pe tron a lui Mihai.

Nu avea decât câteva ore de când revenise în țară și Carol reușise să bulverseze total viața politică. Se folosește de promisiuni vagi către unii, laudă calitățile altora, le vorbește de un guvern de uniune națională la toți, încurajează dizidența politică la veleitari având pe buze doar soarta țării... Cu toții l-au crezut, mai puțin, cred, domnul prezident Iuliu Maniu care chiar de la prima întâlnire cu Carol a înțeles că a pierdut partida... Cu un ticălos nu sunt de nici un folos pertractările, cât și apelul la conștiință sau morală, și-o fi spus Iuliu Maniu.

P.N.L., la venirea lui Carol în țară, se dovedea cel mai tenace, constant și reductabil adversar. Și în acest caz, al liberalilor, adică, „Salvatorul” a adoptat strategia câștigătoare. Știindu-l pe Gheorghe I. Brătianu partizan necondiționat, Carol îl invită pe istoric la Cotroceni. Unchiul său, Vintilă Brătianu l-a sfătuit să nu se ducă, dar în zadar. La întâlnirea cu Carol (7 iunie, dimineață), Gh. Brătianu va fi sedus de acesta cu predispoziția sa de a-i atrage la guvernare pe „tinerii liberali”.

Domnule Brătianu, îi spuse Carol istoricului, toți tinerii țării trebuie să se strângă în jurul tronului; mai ales cei din P.N.L. În cele două mari partide mai sânt și alți oameni politici importanți pe lângă Iuliu Maniu și Vintilă Brătianu. Am planuri mari cu dumneata, domnule Brătianu, ai să vezi. Convinge-ți seniorii din P.N.L. să vină și ei alături de mine!”

Majestate, răspunse emoționat, pătruns de momentul istoric la care participa Gh. Brătianu, vă voi

sluji necondiționat. Nu mai întârziati. Țara vă vrea. Țara are nevoie de un rege puternic, carismatic. Simt că a sosit ora astrală pentru neamul românesc! Sunteți omul destinului, Sire! Urcați-vă pe tron neîntârziat, aici, azi, acum!”

Sfătuit de toți oamenii politici cu care s-a consultat să se proclame cât mai repede rege, Carol nu ezită. Îl anunță pe Iuliu Maniu ce dorește, acesta nu stă pe gânduri, improvizează o ședință de guvern la amiaza zilei de 7 iunie 1930 unde joacă comedia votului decisiv: din 11 miniștri 6 au votat pentru ridicarea lui Carol la statutul de rege, 5 au fost împotriva. Și pentru ca „democrația” să fie și mai deplină, în primă ședință de guvern, în aceeași zi de 7 iunie, pătrund cu strigăte mari 30 de parlamentari P.N.Ț., care solicită imperativ urcarea imediată a lui Carol pe tron.

Așa se face că, parlamentul controlat majoritar de guvern, acționează repede și eficient: anulează actul de la 4 ianuarie 1926, îl detronează pe Mihai, și-l declară pe Carol rege; domnia sa începe imediat după moartea tatălui său, Ferdinand, de la 1927, Mihai și Regența dispar din Istorie, ca și cum nici n-ar fi fost. Iată datele sumare ale unei lovituri de stat fără pereche în analele istoriei.

Ca să salveze aparențele (și obrazul!) Iuliu Maniu va demisiona din calitatea de prim-ministru, în seara de 7 iunie, nu însă și guvernul, desemnându-l pe G. G. Mironescu ca urmaș. Copilul Mihai, proaspăt detronat va primi titlul de „mare voevod de Alba Iulia”, titlu grotesc gândindu-ne la ce înseamnă pentru poporul român acest oraș sfânt (prima unire sub Mihai Viteazul, 1 decembrie 1918; încoronarea lui Ferdinand ca suveran legitim al României întregite). Și mai ales cui i-a fost conferit acest titlu și de către cine... Iată că poporul

român și-a regăsit fiul risipitor, iar acesta ca un adevărat „salvator”, din 8 iunie 1930 până în 6 septembrie 1940, nu se va da în lături de la nici un efort ca „să transforme România într-un stat puternic”. Sic!

Se constată lesne că prințul Carol l-a înșelat cu ușurință pe Iuliu Maniu în zilele de 6 - 7 iunie 1930. La câteva ore de la discuția de la Cotroceni, nu mai este dispus să fie regent, solicitând să fie proclamat rege. Cum s-ar spune, Carol a măturat pe jos cu guvernul cât și cu „domnul prezident”. Martor la toate întâmplările zilei de 7 iunie 1930, Virgil Madgearu (carlist cu vechime) a reușit să definească situația comentând: „Frumos pentru debut”. „Nemaipomenit”, va exclama și Iuliu Maniu la aflarea pretențiilor lui Carol de a fi rege, căci a înțeles cât de crunt l-a înșelat „partenerul” său de dialog. Sau, mai bine spus, exclamația domnului „prezident” ne sugerează că a înțeles cât de tare s-a înșelat în ceea ce-l privește pe Carol Nelegiuitul.

Pe 8 iunie 1930, într-o ședință solemnă, extraordinară, parlamentul României l-a proclamat pe Carol rege al României. Votul a însemnat încă o capitulare, cea finală a statului român în fața loviturii de stat. 485 de deputați, în aclamații generale, zgomotoase („Trăiască majestatea sa regele Carol II”) au votat cu bile albe (pentru) și doar un singur deputat (ar fi interesant de aflat cine a fost eroul) a pus în urnă bila neagră.

După proclamarea sa ca rege, Carol, ca un adevărat monarh constituțional, nu-i așa, se adresează într-o atmosferă de entuziasm delirant „reprezentanței naționale”, făcând un rechizitoriu mincinos trecutului recent. El n-a renunțat niciodată la tron, latră el aleșilor națiunii, deci și la calitatea de prinț moștenitor; doar câțiva „trădători” din invidie și răzbunare l-au alungat din țară. Tatăl său, Ferdinand, l-a iubit, iar dacă a

participat la îndepărtarea sa a făcut-o împotriva voinței sale. Acum, când el, Carol, a reluat sfânta și indisolubila legătură dintre popor și dinastie, Ferdinand, acolo sus, în ceruri este fericit! Revenind în fruntea scumpei lui țări, Carol roagă „elita” neamului să nu-l lase singur în marea și greaua luptă „pentru propășirea patriei”, să se strângă cu toții în jurul său, al tronului!!!

Cunoscând antecedentele, iar cel care citește această carte a fost convins până acum, sper, de „calitatea” umană, de „conducător” a lui Carol II, va înțelege odată în plus fariseismul lui desăvârșit, demagogia de cea mai joasă speță la care s-a dat individul și cu ocazia „glorioasei restaurații” din zilele de 6 - 7 - 8 iunie 1930. Odată îndeplinite „formalitățile” la care a fost atent Iuliu Maniu, peste câteva zile, pe 13 iunie, domnul prezident revine în fruntea guvernului, primindu-și răsplata binemeritată pentru „momentul istoric” la care a contribuit decisiv.

P.N.L., față de lovitura de stat desfășurată între 6-8 iunie 1930 a avut o poziție constantă, de opoziție și respingere apreciind evenimentele ca periculoase pentru țară și dinastie, ale căror interese au fost grav amenințate. Gheorghe I. Brătianu a adoptat, după cum am subliniat ceva mai sus, o poziție de sprijinire a lui Carol. El avea pretenția de a urma la conducerea P.N.L. tatălui său, drept pentru care se va autoproclama președinte al partidului. Desigur, tânărul istoric și-a găsit suficienți adepți pentru a încheia o grupare a tinerilor liberali, „georgiștii” -P.N.L. - Gh. Brătianu, ce va sprijini „restaurația” și pe Carol pe toată domnia acestuia. Conducerea P.N.L., Comitetul executiv al partidului a sancționat dizidența lui Gh. Brătianu, excluzându-l din rândurile sale.

I. G. Duca, președintele P.N.L. a avut o poziție dură, antirestaurație și de condamnare a revenirii lui Carol în țară pe care o aprecia drept o aventură ce va avea urmări extrem de grave pentru România. I. G. Duca era hotărât să refuze orice contact cu aventurierul Carol, susținând că este dispus mai degrabă să-i fie tăiată mâna decât să i-o întindă lui Carol. Declarația lui Duca a făcut vâlvă, dar și istorie; faptul nu-l va împiedica însă ca peste câteva zile să o regrete cu amărăciune.

În această declarație se găsește, fără nicio urmă de îndoială, originea morții violente a omului politic liberal din decembrie 1933, moarte la care regele României, Carol, a fost direct implicat. Căci, deși declarase parlamentului țării, pe 8 iunie 1930, că urcând pe tron a uitat orice „umilință”, orice „nedreptate”, și că nu dorește răzbunare pentru „suferințele” trecutului, în cei 10 ani ai rușinoasei sale domnii n-a făcut decât contrariul: intrigă, dezbinare, ură patologică, răzbunare, crime în masă, asasinate politice - toate practicate de el, regele „salvator”.

Regina Maria, nu cu mult timp de la începutul „domniei” lui Carol (1931), face un teribil rechizitoriu fiului mai mare acuzându-l că răspândește deliberat ura și răzbunarea în jurul său; că s-a înconjurat de un anturaj format din oameni josnici și că „chiar a doua zi (după 8 iunie 1930 - n. ns.) s-a apucat, în mod deliberat și de neconceput de vindicativ, să frângă un gât după altul, să dea afară oamenii (din funcții - n. ns.) și să le distrugă viața și cariera”. Tot cu aceeași ocazie, regina Maria apreciază că regimul instaurat de fiul său, Carol, este „trist” și de „nesuportat”, fapt care o face să creadă că individul nu ar fi „în toate mințile”. „Astăzi viciul stă lângă rege și conduce...”, rezumă regina Maria domnia lui Carol doar după 9 luni. Iar eu nu pot decât să-i dau

dreptate. Căci, nu-i așa, cine se afla în cea mai potrivită poziție, cine avea acces la toate datele situației, cine îl putea evalua mai corect și în limitele adevărului pe Carol II, dacă nu mama sa, regina Maria?

Nu am nicio îndoială că răspunderea întreagă, din toate punctele de vedere, pentru reușita loviturii de stat din 6-8 iunie 1930 îi revine primului-ministru Iuliu Maniu. Obligația legală, la 6 iunie 1930, și care intra în fișa postului său ca obiectiv esențial, era să respecte ordinea de stat, stabilită prin actul fundamental din 4 ianuarie 1926. Iuliu Maniu cunoștea datele crizei dinastice, știa că prințul Carol de bună voie și nesilit de nimeni renunțase la calitatea de prinț moștenitor sau, după cum se exprimase Ferdinand într-un Codicil la Testament (din 11 ianuarie 1926), Carol a ales o nouă viață „împotriva silințelor noastre”; cunoștea, de asemenea, că regele Ferdinand îi ceruse lui Carol, după 4 ianuarie 1926, să nu revină în țară „decât precum s-a legat, când autoritățile legale îi vor îngădui... să respecte legământul încheiat din proprie voință și nesilit de nimeni”. Iuliu Maniu avea intuiția că revenirea lui Carol în România va destabiliza viața politică. Știa, Maniu, ce fel de om este Carol, ce „calități” are, și cât preț pune pe cele mai sfinte lucruri. Ei bine, cunoscând toate datele „dosarului Carol”, prim-ministrul României, Iuliu Maniu a uitat de imensa responsabilitate ce-i revenea și ales să fie complicele unui aventurier, ajutându-l să se instaleze pe tronul României.

Așa, în noaptea de 6 spre 7 iunie 1930, după ce Carol, ajuns la palatul Cotroceni, și îl invitase la el, la negocieri, Iuliu Maniu trebuia să meargă la individ, dar nu singur. Tocmai scrupulele morale și, mai ales, constituționale, de care a făcut atâta caz în activitatea sa politică trebuiau să-l oblige să plece la palatul Cotroceni

însoțit de forțe militare adecvate pentru a-l aresta pe dezertor și aventurier. Mai mult, în guvernul pe care îl conducea „fratele Alexandru” (Alexandru Vaida-Voevod) îndeplinea funcția de ministru de interne. Or, această calitate l-ar fi îndreptățit pe Vaida-Voevod să fie necruțător în aplicarea legii. Câtă recunoștință ar fi arătat posteritatea ambilor oameni politici dacă Iuliu Maniu, umăr la umăr cu „fratele Alexandru”, secondat de prefectul poliției Bucureștilor, Nicoleanu, aflând de sosirea lui Carol, s-ar fi dus direct la Cotroceni și l-ar fi arestat imediat. În loc de un asemenea comportament, Iuliu Maniu, aflând de posibila/iminenta sosire a aventurierului în țară, ordonă aceluiași ministru de interne, pe 5 iunie 1930, să plece la aeroport, și dacă „marele exilat” ar fi sosit, cu cursa aeriană Paris - București, să-i ureze „bun venit”. Știu din proprie experiență că atunci când ești implicat într-un eveniment istoric, de orice anvergură ar fi el, există mai multe opțiuni. Așa și cu Alexandru Vaida-Voevod.

Constatând că prințul Carol nu coboară din avionul așteptat, s-a reîntors în oraș, a avut timp (cu prefectul poliției) să cineze copios, să servească câteva pahare de vin, din care, firește, toasturile au fost la înălțimea momentului. Și când, nici nu-și încheiase masa, un zvon persistent, stăruiitor ajunge la urechile „fratelui Alexandru”: „A sosit Carol. E la Cotroceni! Unde a ajuns în urale pe muzică de fanfară militară”. Intrigat și puțin furios căci Alexandru Vaida-Voevod ar fi vrut din toată inima să fie primul care să-i ureze „bun venit” lui Carol, mlădiindu-și adecvat coloana vertebrală în fața acestuia, „fratele Alexandru” se aruncă într-o mașină și pleacă spre palatul Cotroceni.

Ajunge exact în momentul când prințul Carol se îmbrățișa (și săruta) cu fratele său, Nicolae. Am notat

ceva mai sus reacția ministrului de interne, Alexandru Vaida-Voevod, după ce a observat bine ce se întâmplă: tăcere urmată de o retragere discretă. Acesta putea fi momentul de glorie al „fratelui Alexandru”, dacă și-ar fi luat în serios atribuțiile legale de ministru de interne și ar fi luat o grupă de polițiști cu care să-l aresteze imediat pe aventurier.

Într-o asemenea ipoteză cum ar fi evoluat statul român, România, în deceniul crucial ce a premers ultimul război mondial? Cu cât respect ar fi vorbit/scriș postoritatea despre Alexandru Vaida-Voevod? Iată cât de puțin este necesar istoriei să croiască un alt fel de destin pentru o comunitate. Din asemenea imponderabile aparent nesemnificative, pe care istoricul francez Paul Veyne l-a desemnat sub genericul de „invariantul ascuns”: decizie rapidă, curaj, responsabilitate, aplicarea legii, depindea noul curs istoric.

Nu fac abstracție de complexitatea situației politice la momentul 1930, și nu-l acuz pe Iuliu Maniu că ar fi fost singurul vinovat.

Nu a fost singurul vinovat, dar continuă să rămână în istorie ca vinovatul principal, cel mai mare.

Pe 6 iunie 1930, când „descălecătorul din ceruri” (*Sloganul odios aparține poetului Adrian Maniu, la momentul 1930. Dovadă că unii poeți mereu i-au pupat în cur pe stăpânii zilei!*) a aterizat la București, Iuliu Maniu avea obligația/răspunderea să aplice legea, adică ordinea de stat. Ca prim-ministru avea autoritatea funcției, cât și mijloacele necesare să-l aresteze pe Carol, să-l trimită în fața unui tribunal militar (tot se travestise în uniformă de general de aviație, impostorul) care i-ar fi hotărât soarta. Dacă în armată carlismul câștigase teren și dacă unele unități militare sprijineau pe Carol, asta nu înseamnă că statul român ar fi fost neputincios în

fața unui aventurier. Arestat, judecat și închis pentru atentat la siguranța națională, aceasta ar fi trebuit să se întâmple imediat cum Carol a pus piciorul pe pământ românesc. Sau în aceeași zi trimis peste graniță, tot cu avionul, în exilul lui aurit.

„Restaurația” din 6-8 iunie 1930 consemnează un fapt deosebit de grav: capitularea statului român în fața unui singur individ care din punct de vedere legal nu avea absolut nicio calitate, nu reprezenta pe nimeni. O capitulare rușinoasă, la care s-au făcut părtași/complici, pe lângă Iuliu Maniu, aproape toți oamenii politici din România ca și instituțiile statului român (Armată, Poliție, Regență, Servicii Secrete).

De aici înainte și până în 1940 (septembrie), România va deveni, și mai vârtos ca înainte, teren liber pentru hoție, necinste, crimă și doctrina bunului plac. Fapt pentru care apreciez perioada din iunie 1930 și până în septembrie 1940, că, România Unită, magnifica România Mare a intrat „în zodia Satanei” (*Citez, aici, cartea lui Carol II, în zodia Satanei, apărută în 1947, pe care o apreciez drept cea mai abjectă scrisă vreodată de cineva pe pământ. „Satana”, după Carol II, a fost, desigur, Hitler. Despre Stalin criminalul n-a suflat un cuvânt ... În ce mă privește, Satana a fost el, Carol II*), și de sub a cărei aripă neagră n-a mai ieșit.

Nichifor Crainic despre regimul lui Carol II

Personalitățile epocii la ale căror opinii privind evenimentele perioadei interbelice mă voi referi, au fost persoane publice. Trei dintre ele au ocupat poziții de prim rang în viața publică/politică a României Unite, fapt înlesnit, cred, și de îmbrățișarea cauzei lui Carol după 1925 și nu numai.

N. Crainic l-a sprijinit pe Carol din motive speciale. Îl credea pe prinț capabil de mari fapte îndeosebi în domeniul sprijinirii culturii de care individul se arăta interesat încă din anii douăzeci. A și fost ajutat de Carol în publicarea unor gazete/reviste. Mai mult, N. Crainic, ca un veritabil om de cultură ce era și patriot, detesta profund politicianismul demagogic al epocii, afacerismul deșănțat practicat de toți oamenii politici ai timpului. Avea nevoie de un reazem, de un port-drapel în care să investească toată credința idealului său cultural și nu numai. Iar steagul sub care spera Crainic să-și împlinească menirea l-a identificat în prințul Carol. Îl înțeleg și-l aprob. În lipsa unui consistent sprijin financiar din partea puternicilor epocii, omul de cultură, atunci ca și azi, era condamnat la sărăcie și eșec, iar idealurile i-ar fi fost frânte.

Or, pentru deceniul trei al secolului XX ce putea fi mai ispititor pentru omul de cultură, talentat și lacom să muncească la zidirea unei spiritualități românești de valoare? Așadar, pentru Nichifor Crainic, prințul Carol (și nu doar pentru el) însemna un adevărat Mecena, o șansă nesperată de a-și realiza proiectele culturale. Din această cauză a fost atât de afectat Nichifor Crainic de plecarea din România a lui Carol, la sfârșitul anului 1925, căci înțelegea că pierde un protector de seamă. Și de aici speculațiile sale gazetărești prin care încerca să

afle ce se ascundea în spatele evenimentelor pe care valorosul poet le credea manevrate de forțe malefice, tenebroase, (vezi articolul „Sacrificiul enigmatic” la care am făcut trimitere ceva mai sus).

Așa că, revenirea lui Carol în Țară, la începutul lunii iunie 1930, Nichifor Crainic a întâmpinat-o cu bucurie/satisfacție. În memoriile sale, „Zile albe - zile negre”, la care am făcut trimitere deseori, Nichifor Crainic a rezervat două pagini evenimentului în cauză.

În 1930, după Nichifor Crainic, situația din România devenise favorabilă revenirii lui Carol. Cei trei ani de regență, aprecia poetul, au însemnat ani de slăbire a statului. Haosul, dezordinea s-au întins peste tot. Marea speranță în care țara își pusese nădejdea, adică Iuliu Maniu, deși fusese instalat la putere de „forțele populare”, n-a gestionat cum trebuie poziția ocupată. Din puterea reală pe care o avea și pe care era obligat să o exercite, Iuliu Maniu n-a reușit decât o prestație palidă, nesemnificativă. S-a dovedit neîncrezător în forțele proprii, lipsit de energie, „incapabil să respire într-o inițiativă creatoare”. Această pasivitate, explica corect Nichifor Crainic poziția lui Iuliu Maniu, izvora din frica patologică de răspundere. Ca șef de guvern, la apariția „din Ceruri” a lui Carol, Iuliu Maniu n-a făcut decât figurație lamentabilă. Pasivitatea lui explică reușita incredibilă a planurilor lui Carol. Lipsa de reacție a primului-ministru (noi știm că nu a fost vorba doar de lipsă de reacție, ci și de implicare în complot) a dat sentimentul opiniei publice, dar și lui Carol, că lumea politică la acea dată era anesteziată, neputincioasă, impotentă. Dacă ar fi vrut, dacă ar fi știut dimensiunea exactă a abandonului general al instituțiilor statului în fața sa, Carol, „coborând din avion, putea să se urce direct pe tron și să-și pună singur coroana pe cap”.

Citez un pasaj mai lung din memoriile lui Crainic unde sunt sintetizate cu maximă acuratețe deruta totală a factorilor de putere provocată de revenirea lui Carol: „Iuliu Maniu convocase în permanență parlamentul, deputații și senatorii tândăleau așteptând în Dealul Mitropoliei, iar primul ministru nu prea știa ce să facă la Președinția Consiliului. Pierzându-mi răbdarea, am alcătuit o delegație de parlamentari și ne-am prezentat imediat la Iuliu Maniu cerându-i dezlegarea imediată a problemei. Era la ora 12 ziua. Țin minte că Cicio-Pop, președintele Camerei, l-am găsit dormind într-un fotoliu acolo, la palatul Cantacuzino. Sfetnicii țării pertractaseră toată noaptea cu ei înșiși, neștiind ce să facă: Rege sau Regent, iar acum erau buimăciți de nesomn. Bieții oameni aveau iluzia că hotărâsc soarta țării, când în realitate nu erau decât niște prizonieri”.

Observând letargia generală, Nichifor Crainic are inițiativa de a aduna câteva sute de oameni, alături de care în jumătate de oră se alătură mii de bucureșteni, se pune în fruntea lor urcându-se într-un automobil și în urale de „Trăiască regele Carol II!” s-au îndreptat spre Cotroceni: „Cădea amurgul când Prințul s-a pomenit cu Capitala întreagă, care îl cerea Rege”.

Fericit că făcuse un rege, Nichifor Crainic nu așteaptă răsplată de la Carol, plecând imediat în vacanță, la Brașov, fiind hotărât să nu se implice în viața politică activă. Pe el îl interesa doar cultura. Numai că, nu peste mult timp, marele poet va fi convins că odată ce te-ai implicat în vreun fel în politică, cu greu i te mai poți sustrage.

Nu trec decât trei luni de la entuziasmul din iunie 1930, și Nichifor Crainic constată surprins că Elena Lupescu este adusă în România și așezată în patul regal de Mihail Manoilescu. Este indignat de venirea Duduii și

aruncă vina, cu totul nemeritat, pe seama lui Iuliu Maniu, care, chipurile, „nu știa nimic”. Nu Carol era vinovat, ci Iuliu Maniu! Ca să vezi cât de mult poate altera judecata unui om subiectivismul, partizanatul politic. Deși constatase că „frumusețea pistruiată”, încă de când îl vizitase pe Carol la Neuilly, în 1929, devenise „muza regalității”, și că revenirea ei în țară i-a provocat o otrăvită decepție (Duduia era pistruiată), faptul nu-l aruncă pe seama lui Carol II!

A doua decepție suferită după urcarea lui Carol pe tron, Nichifor Crainic o consideră a fi organizarea francmasoneriei în jurul și sub oblăduirea regelui, avându-l ca maestru de ceremonii „autorizat” pe Constantin Argetoianu.

Deși a trăit în întregime „glorioasa” epocă a lui Carol II, la finalul căreia va ocupa demnitatea de ministru, deși a fost martor avizat asupra jafurilor, crimelor, fărâdelegilor regimului lui Carol II, n-am identificat în memoriile sale accente critice la adresa acestuia. Are obiectivitatea însă de a nota că în jurul lui Carol II se formase o „clică” de afaceriști, evident, camarila regală „care voia să dispună de bunurile țării, nestingherită de controlul vreunei puteri politice”.

Se știe, camarila formată de Carol nu doar „voia să dispună...”, ci chiar a dispus de țară, pe care a jefuit-o după bunul plac vreme de 10 ani. Interesant mi se pare la Nichifor Crainic că, pentru dezmățul general din deceniul '30 - '40, responsabilitatea/vinovăția aparținea doar Camarilei și, desigur, „frumuseții pistruiate”, Duduia. Rar am întâlnit atâta fidelitate ca la Crainic, loialitate față de Carol II! Nu am găsit nicăieri nicio trimitere negativă la personaj, nicio referință îndoielnică, nicio acuzație. De dezastrul general erau vinovați doar Camarila, Duduia, politicienii! Carol II rămâne imaculat,

de neatins, intangibil! N. Crainic avea aceeași înaltă considerație - ca să nu vorbesc de un cult adevărat - față de persoana ce întruchipa principiul monarhic; la fel ca Titu Maiorescu în jumătatea de secol a activității sale publice (politice).

Și Titu Maiorescu la vremea lui (sugerez cititorului să citească spre a se convinge cartea mentorului „Junimii”, *Istoria contemporană a României* publicată în 1925 și reeditată cu titlul puțin schimbat la începutul anilor nouăzeci) îl ridicase pe Carol I pe un pedestal foarte înalt, de nestins.

Radiografia politică efectuată de Nichifor Crainic regimului lui Carol II a fost extrem de sigură, pertinentă, dar devastatoare.

În deceniul 4 al secolului XX democrația s-a sinucis în România nu din cauza activității grupărilor politice de dreapta, cum se minte de la obraz și astăzi, aprecia marele poet, ci din absența generală a principiilor și moralității în viața publică, fapt ce a condus la „lipsă de convingere și... arivism sălbatic”.

După N. Crainic în deceniul carlist răul absolut l-a jucat Camarila. Oricine dorea să dețină vreo demnitate politică, indiferent de merite și calități, era obligat să se umilească înaintea ei. Doar așa se acordau grațiile, favorurile. Umilința, umilirea nu erau suficiente, dacă nu se dublau de comisioane colosale, de sperțuri generoase. Politicienii s-au luat la întrecere care să fie mai obedient și supus Camarilei, doar pentru a primi grațiile jinduite. Observați, Nichifor Crainic aprecia Camarila regală ca instituție în sine, autonomă și care, chipurile, exercita puterea absolută în numele ei însăși, nu al lui Carol II! Politicienii de la toate partidele se umileau nu în fața lui Carol, ci a Camarilei!

Compromiterea publică a întregului spectru politic reprezentat de partidele politice n-a fost premeditată și pusă în aplicare de Carol II, ci de Camarilă! Dizidențele din P.N.L., P.N.Ț. etc. au fost opera acelui grup de putere malefică și nu a augustului suveran! înțeleg ce ușor poate să convingă (a convins deja) memoriile lui Nichifor Crainic pe cititorul grăbit sau mai puțin avizat despre „nevinovăția” lui Carol II cu privire la acei ani întunecați. Dacă anii treizeci au fost ani dramatici pentru țara românească, faptul se explică doar prin caracterul regimului lui Carol II, și al oligarhiei coordonată de el: jaf general, demagogie ordinară, uniforme și zorzoane, imoralitate absolută de la suveran până la ultimul trepăduș politic, și, îndeosebi, terorismul de stat îndreptat împotriva tineretului studios al țării, educat în familii în cultul patriei, și care era de „o moralitate desăvârșită”.

Nu activitatea și acțiunea civică și politică a tineretului țării, unit sub sfintele flamuri ale valorilor naționale în diferite grupări politice cum ar fi Legiunea Arhanghelului Mihail (Garda de Fier), a reprezentat un atentat la siguranța României, ci activitatea infracțională a tuturor partidelor politice din acei blestemați ani treizeci. Cine susține contrariul și demonizează cele câteva milioane de tineri, făcându-i răspunzători de toate relele epocii, minte cu obrăznicie, dezinformează cu premeditare, efectuând o analiză istorică subiectivă, cu metoda diversiunii și propagandei de cea mai joasă speță.

Iată unde poate găsi orice istoric sau cercetător o analiză la obiect, reală a unui personaj de prim rang, martor și participant la evenimentele deceniului patru, cum a fost Nichifor Crainic.

Revin la opiniile marelui poet al „Şesurilor natale” cu privire la regimul instaurat în România de Carol II. Deşi, formal, îşi spuneau democratice, partidele politice, instituţiile ţării (Cameră, Senat etc.) tocmai din cauza viciilor citate mai sus, nu mai aveau nici măcar aparenţa ipocrită de „reprezentanţă naţională”. Capitulând în faţa Camarilei (şi a lui Carol II, completez) şi-au pierdut orice legitimitate chiar dacă în mod formal, fariseic se raportează la popor. Întreaga clasă politică (Nichifor Crainic ştia ce vorbeşte) din România interbelică şi-a găsit vocaţia, misiunea, în faptul că a acceptat să devină „instrumentul orb al poftei nemăsurate de rapt în averea publică pe care o reprezenta camarila”. Toate lichelele din partidele politice au confiscat democraţia, vorbind cu neruşinare în numele poporului făcând cu totul abstracţie că nu aveau nici un strop de moralitate.

Concluzia lui N. Crainic este teribilă, absolută şi o redau în extenso: „Lichelismul a inundat viaţa publică asemenea unui canal infect şi statul român în anii aceia a duhnit a stârv. Elena Lupescu, zeiţa graţiilor politice şi patroana afacerismului universal, cobora în lux orbitor în localurile de noapte şi dansa până la ziuă, trecând din braţe în braţe, dansa pe ruinele democraţiei. Am stat o noapte până în zori la „Colonade”, un local de vară de la şosea, numai ca să privesc această camarilă jubilând în frenezia voluptăţilor şi jucând pe grumajii unui întreg popor”.

Observaţi cât de straşnic se fereşte Nichifor Crainic să-l așeze pe Carol alături de Camarilă. Dacă Duduia era „zeiţa graţiilor politice”, întrebaţi-vă, dacă nu mă credeţi pe mine, cine o binecuvânta cu aceste graţii? Sfântul Petru? Patriarhul B.O.R.? Parlamentul? Sau marele şi singurul stăpân al ţării, satrapul absolut, noul Mesia al poporului român, Carol II? Aceasta-i diagnoza istorică

corectă a deceniului 4 din România, și nu aceea efectuată în mincinoasa carte *Anii Treizeci* a lui Z. Omea, scrisă din ură bolnavă împotriva celui mai nobil tineret pe care l-a avut vreodată țara noastră și a carismaticului ei lider, Corneliu Zelea Codreanu.

Această odioasă democrație - odioasă nu democrația în sine, ci forma degenerată, parazitară întâlnită în România acelor ani, a confiscat statul român subminându-l din interior, netezind cu succes calea către marea sa realizare: capitularea totală din vara anului 1940.

Grigore Gafencu despre regimul lui Carol II

Grigore Gafencu, strălucit diplomat al perioadei, n-a avut anvergura culturală a lui Nichifor Crainic. A fost obsedat toată perioada interbelică doar de politică, politică făcută în interiorul P.N.Ț. Observațiile sale privind „restaurația” din 6-8 iunie 1930 și domnia lui Carol sunt simple analize politice grupate într-un volum apărut postum, *însemnări politice*. Presupun că diplomatul în cauză n-a dat un titlu anume notațiilor sale politice, editorul dându-le denumirea pe care o au. La fel s-a întâmplat, cred, și cu *Jurnalul* ținut de Armand Călinescu, tot cu privire la viața politică interbelică, apărut cu un an înainte de cele ale lui Grigore Gafencu, care au fost botezate la fel: *însemnări politice*.

Într-o sinteză a evenimentelor anului 1930, pe care Gafencu a scris-o în decembrie același an, diplomatul identifică diferiți factori ce au pregătit revenirea lui Carol dintre care câțiva îi apreciază „decisivi”.

Grigore Gafencu consideră factori favorizanți în direcția pregătirii opiniei publice pentru acceptarea revenirii lui Carol, agitațiile liberale, o propagandă anti Carol generală în care s-au folosit mijloace „odioase”. De aici reversul, opinia publică trece de partea lui Carol și împotriva liberalilor („antivintilism”). Al doilea factor premergător ar fi constituit-o propaganda carlistă în rândurile Armatei, îndeosebi în rândul tinerilor ofițeri.

Armata simțea nevoia unui șef adevărat și nu să suporte presiunea, controlul politic ce-l exercita P.N.L. Decisiv, între factorii favorizanți, după Grigore Gafencu, ai actului din 6-8 iunie 1930, l-a constituit „carlismul” lui Iuliu Maniu, existent în stare latentă. Un carlism temperat de presupunerile domnului „prezident” privind

caracterul lui Carol; de aici, presimțirea, dacă prințul ar reveni, ar putea apărea mari dificultăți: certuri în familia regală, încălcarea cuvântului dat, apariția unui element nou în viața publică, generator de abuzuri și excese etc. Nu ezit în a nota că temerile lui Iuliu Maniu au fost justificate de ceea ce s-a întâmplat după revenirea lui Carol.

De asemenea, Grigore Gafencu considera, la acea vreme, că un element deloc de neglijat în evoluția evenimentelor, ar fi fost absența oricărei autorități reale a Regenței. Acești factori au condus, în opinia marelui diplomat, la crearea unei atmosfere de așteptare întru totul binevoitoare lui Carol.

Grigore Gafencu a fost, ca și N. Crainic, martor direct și avizat la evenimentele ce au premers lovitura de stat din 6-8 iunie 1930 și al domniei lui Carol. Constatările sale sunt rezultatul unei analize serioase și bine argumentate, în parte. Nu de dragul de a-l contrazice observ însă că, ca un eminent jurist ce era, Gafencu nu pune deloc problema raportând-o la ordinea constituțională a României acelor ani în legătură cu evenimentele din 6-8 iunie 1930. Dacă cocoțarea lui Carol pe tronul României s-a petrecut atât de ușor, vinovăția nu poate fi căutată în prestigiul scăzut al Regenței sau în propaganda carlistă în Armată. Întreb: ce regență în Istorie s-a bucurat de un prestigiu real? Ce avea de-a face autoritatea regenței cu exercitarea ad litteram de către primul ministru al momentului, Iuliu Maniu, a atribuțiilor conferite de Constituție? Puterile statului izvorau, erau legitimate de Regență sau de Constituția de la 1923?

Toată argumentația lui Grigore Gafencu mi se pare subredă, deși pare întemeiată pe fapte și speculativă. După factorii premergători ai actului din 6-8 iunie 1930,

strălucitul diplomat, în succinta sa analiză stăruie ceva mai mult asupra celor decisivi, pe care îi detaliază în două pagini și jumătate.

„Problemele” din familia regală ar fi netezit drumul revenirii lui Carol credea Grigore Gafencu. Între ele, „amorurile” prințului Nicolae care nu avea la acel moment decât o singură dorință: să renunțe la toată poziția sa (de regent) numai să poată „fugi, trăi, căsători cu Doletii”; certurile dintre prințul Nicolae și regina Maria contribuie la erodarea prestigiului dinastiei. Gafencu, la 1930, credea că fuga lui Carol din țară, în 1925, s-ar fi datorat legăturii reginei Maria cu Barbu Știrbei, și că prințul Carol, ca un veritabil simbol al moralității ce era n-a mai putut suporta situația, renunțând la postura de moștenitor la coroana României, doar ca să nu fie socotit complice și parte la promiscuitatea prezentă, nu-i așa, în viața reginei Maria: „amorul reginei (Maria - n. ns.) îndepărtează pe Carol de tron, amorul lui Nicolae îl reașază la loc”.

Din cele aflate de cititor până acum, nu poate decât să se mire că un om de valoare politică dovedită de Grigore Gafencu a avut naivitatea ca să nu zică nătângia de a susține asemenea ineptii.

Imoralitatea reginei Maria (probată de „n” documente și de o cazuistică doveditoare copleșitoare, tribulațiile sentimentale ale lui Nicolae, la fel de patologic cinice și inconștiente ca cele ale lui frate-său din exil, și de care opinia publică românească era convinsă de decenii, au devenit, brusc, la 1930, „factorul decisiv” al revenirii în Țară a lui Carol...). Simple ineptii și nimic mai mult. Oarecare dreptate ar putea avea Grigore Gafencu în redarea unei convorbiri pe care a purtat-o cu liderul țărănesc Grigore Iunian, la 1930, iarna, în pădurea Otopeni. După Iunian, Iuliu Maniu, ar

fi fost nici mai mult, nici mai puțin decât „un tiran și un ambițios”; că, dacă a trecut de partea lui Carol, a făcut-o din rațiuni de stat (!) ca să-l împiedice pe președintele P.N.Ț. să proclame republica și să se desemneze pe sine președinte. Din acest motiv a devenit un carlist fervent Grigore Iunian, sfătuindu-l pe Carol (cu ocazia vizitei făcute) să-și grăbească revenirea, să salveze țara din ghearele „tiranului”, Iuliu Maniu...

Revenirea lui Carol în România, pe calea aerului, îi scoate lui Grigore Gafencu strigăte de admirație: „Printr-un act de curaj de o impunătoare frumusețe - un zbor de noapte prin Carpați - Carol își reia locul, cu consimțământul guvernului, cu aprobarea entuziastă a parlamentului, dar fără ajutorul partidelor”. Simplu exercițiu retoric, și nimic mai mult. Observ însă, că zborul avionului condus de căpitanul Opriș, care l-a adus pe Carol la București, n-a fost unul de noapte, ci de seară!

Decolarea lui Opriș din Cluj s-a făcut la orele 18:00, și aterizează la Băneasa la orele 22:00. În iunie, în țara noastră, la orele 22:00 de-abia începe noaptea. Trecerea peste Carpații Meridionali s-a efectuat între orele 20:00 - 21:00 pe ziuă, și nu noaptea, cum i-a plăcut să creadă lui Grigore Gafencu. Și pentru apologeta lui Carol, Lilly Marcou, zborul peste Carpați a fost un act de bravură fără seamăn din partea lui Carol! O furtună apocaliptică a prins avionul lui Nicolae Opriș la trecerea Carpaților. Carol s-a aflat în pericol de moarte... Avionul a zburat în necunoscut, măturat ca o frunză, de furtuna uraganică... orbecăind în noapte „între Timiș și Sinaia”.

Alegându-și singur momentul revenirii, crede Grigore Gafencu, impunându-și voința guvernului și parlamentului, Carol „nu dorește recunoștință nimănui”. Purcede imediat ce a fost instalat ca rege la răsplătirea

prietenilor și distrugerea adversarilor căci, nu-i așa „stăpânul se pregătește să stăpânească”.

Evenimentele de care vorbesc au fost descrise de Grigore Gafencu pe un ton neutru, binevoitor lui Carol, după cum constată cel ce îi citește „*însemnările politice*”. Intuind că de-acum încolo, accesul la ocuparea înaltelor demnități publice va depinde efectiv de voința lui Carol II, marele diplomat creionează un portret luminos proaspătului rege: plin de prestanță, cu o ținută de mare senior (!), dublate de o superbă deșteptă ci une, care mai era, pe deasupra, și deosebit de bine documentată!

Ca atitudine, după Grigore Gafencu, Carol se prezenta plin de energie, decis, abil în a-și disimula sentimentele - „primește bine pe cine nu iubește”, maiestuos de-a-ntregul! Ce mai, un rege adevărat, măreț!

Toată ființa lui Carol iradiază în jur o stare de bine, iar anturajul ales este compus doar din „prieteni buni”, e adevărat, majoritatea, „civili”, dar nu are importanță! Noul rege a adus cu sine, a impus țării un „ritm nou”, ce va prefăta, conchide Gafencu, „noi înfăptuiri”! Diplomatul mai este impresionat de aerele marțiale luate de Carol ce-i apare asemenea unui „zeu”, nu al războiului, firește, ci doar al uniformei, al formei goale adică!

O umbră întunecă peisajul luminos descris de Grigore Gafencu: „problema sentimentală”, care, deși la început părea „lichidată”, încă-i tulbură liniștea diplomatului. Este vorba, desigur, despre Elena Lupescu despre care la acel moment nu se știa nimic precis: era în țară sau nu? A rupt-o Carol cu dânsa sau din contra, „influența ei e în continuare atotputernică”... Gafencu are presimțirea că „chestia L”. (Elena Lupescu) va declanșa pe viitor o foarte serioasă criză.

Pe rege îl macină, credea Grigore Gafencu, o dilemă majoră: să aleagă între „dictatură”, un regim personal sau un regim constituțional? Carol are doar intenții bune, vrea doar binele țării! Este foarte mâhnit, el, Gafencu, că „mahalaua” nu are decât o grijă, anume viața lui sentimentală. „Unde-i jidoavca? Cine a văzut-o?”. Se face abstracție de către opinia publică a faptului că regele „s-a dezbrăcat de orice interes lăuntric”, și nu face altceva, zi de zi, noapte de noapte, decât se gândește doar la țară și binele ei!!!

Pentru început, a înzestrat cadrele militare ale palatului într-o ținută nouă, solemnă, plină de grandoare: „coif, epoleți, șireturi și fireturi”! Totul la palat, în frunte cu augustul suveran, emană o atmosferă de eroism și măreție... Convocându-și supușii la palat (guvern, politicieni, parlamentari), imediat după încoronare, Carol le vorbește cu patos, cum că el, regele, va fi întotdeauna primul la datorie, la munca cea grea și-i cheamă pe toți „oamenii de bine” să colaboreze cu Tronul, în jurul căruia să se strângă. Pentru prosperitatea poporului român sau, după cei care au redactat „manifestul de la Gladstone”, pentru prosperitatea și fericirea „poporului României Mari”, desigur! De la el, regele și până la ultimul slujbaş din ministere să ne facem, cu toții, datoria, să slujim neobosiți țara! Nimic pentru noi, totul pentru țară lătra asistenței, formată din „factorii constituționali”, Carol! I-a convins aproape pe toți, dar în primul rând s-a convins pe sine, cât de mult își iubește sfânta lui țară și cât de mult va munci fiind gata să jertfească tot ceea ce are el mai scump pentru ea...

La nici un an de la „restaurație”, și Grigore Gafencu va constata că declarațiile de bune intenții n-au fost urmate de fapte pe măsură. Pe 17 ianuarie 1931 observă

la noul regim semne alarmante: „La *Comunicații* se înlătură un contract, se gonește un om cinstit”. La fel, la ministerul de externe „se destituie un funcționar cinstit” acuzat fără probe de divulgarea de secrete de serviciu. Peste tot numirile în funcțiile înalte ale statului nu sunt efectuate de factorul constituțional (guvernul), ci prin decrete regale. Gafencu observă o totală lipsă de rezistență a oamenilor politicii „în fața tânărului rege”, care, nu-i așa, s-a lăsat ispitit de putere!

Nimeni nu are curajul unei opoziții la abuzurile regelui, toți au capitulat, tac și se pleacă înaintea tronului. Concluzia lui Gafencu a fost una singură și întru totul asemănătoare cu a lui Nichifor Crainic: „E o atmosferă de lichelism general”. Dar care-s lichelele? Mihail Popovici? A. Leucuția? G. G. Mironescu? Gavrilă Marinescu? Iuliu Maniu? V. V. Tilea? V. Madgearu? El unde se plasa? între lichele sau departe de ele? Puiu Dumitrescu?

Nu era, desigur, prea departe de lichele nici Grigore Gafencu. Pe 20 decembrie 1930 diplomatul se întâlnește cu unul dintre stâlpii noului regim, colonelul Paul Teodorescu pe lângă care se gudură slugarnic doar, doar va intra în cercul aleșilor din imediata vecinătate a Tronului: „L-am întrebat (pe colonelul Paul Teodorescu - n. ns.) ce are regele cu foștii săi prieteni? (adică cu el - n. ns.). De ce, de la ieșirea mea din guvern nu m-a primit o singură dată?”.

În scurt timp și pentru Grigore Gafencu a devenit limpede că noul regim nu este încarnat decât de Carol II. Și că voința, capriciile sale sunt legi pentru oricine dorește să acceadă în interiorul Puterii. Și totuși, Carol nu dispune de o voință de fier crede Gafencu, nu are anvergura morală a unui tiran „energic și impunător” - care, dacă ar exista, ar motiva frica, timiditatea

generală. Nu, nu! Carol II nu este decât un biet tânăr foarte simpatic, frumos chiar, îmbrăcat doar în intenții luminoase! Dacă abuzează de puterea ce o are, nu-i el de vină, ci prietenii lui ambițioși (adică Camarila - n. ns.) care-l forțează să guverneze de-a adevăratele.

Regele dorește pentru țară mari realizări, schimbări radicale, fapte pe măsura sufletului uriaș ce-l are! Erorile, dacă sunt, firește, glosează Grigore Gafencu, nu-s ale lui Carol, ci ale „prietenilor” săi: Nae Ionescu, Puiu Dumitrescu, M. Manoilescu etc. Regele este un estetician pur sânge, nu iubește puterea în sine, ci formele ei strălucitoare („nasturi poleiți, epoleți și coif”). Așadar, n-are veleități de dictator căci iubește doar forma dictaturii nu fondul. Inepțiile teoretice debitate de anturaj îl vor strica pe acest băiat inteligent cu „multe însușiri frumoase”! Deasupra tuturor calităților, la Carol, strălucește, nu-i așa, o fierbinte dragoste față de țară. Regele e fragil, ușor de influențat, dacă știi să mimezi devotamentul față de el, gata, i-ai intrat la inimă. Lașitatea, slugărnicia, supunerea tuturor de lângă el îl vor strica!

Încet, dar sigur, credea în 1931, Grigore Gafencu, trăind într-o asemenea atmosferă, Carol se va contamina. Rezultatul: va deveni alt om pedepsind orice poziție independentă întâlnită în cale, iar rezistența în fața sa i se va părea rebeliune, ofensă.

Îndeosebi, oamenii politici i se par lui G. Gafencu de un servilism dezgustător; toți fac sluj în fața regelui; niciodată în istoria modernă a României oamenii politici n-au avut o prestație publică mai rușinoasă. Doar Iuliu Maniu și-a salvat cât de cât onoarea, comițând, totuși trei greșeli care îi umbresc cariera politică: introducerea lui C. Sărățeanu în Regență, „șovăielile din 6 iunie și plecarea sa, singur, de la putere”. Se prefigura, totuși,

un anume comportament al Regelui și Camarilei ce poate fi numită „doctrina bunului plac”. Dar, nu, nu, își alungă repede gândul negru Grigore Gafencu, Carol își va face mereu datoria! Iubește Armata, dar și Armata îl iubește pe el! Nicicând nu va dezerta din fața răspunderilor, nu va fugi de la cârmă! Va sluji până la sacrificiul suprem Țara pe care o iubește atât de mult. Însă, nuanțează ceva mai târziu (februarie 1931) Gafencu, un regim politic nu se clădește sau sprijină doar „prin vorbe și afirmații, ci prin fapte”. Munca spornică, pozitivă întru folosul general, înfăptuiri pe măsura vorbelor. Și mai există un fapt pozitiv: Carol iubește ceremoniile! Și-i place să se arate la ele îmbrăcat în ținute noi, acoperit de o mulțime de decorații. Iubește, desigur, și decorațiile. Ore întregi stă în cabinetul regal și desenează noi decorații: „în fiecare lună inventează o nouă decorație”, nota Grigore Gafencu.

Patru decorații de stat are România la 1931 („Coroana”, „Steaua”, „Ferdinand”, „Carol”) și două Casa Regală („Pour le Merite” și „Coroana de Spini”). Ultima, desigur, creată chiar de

Carol II ca semn de neuitare a „marilor suferințe” îndurate de el și Duduia în lungul/întunecatul exil! Desigur, multi din anturaj au primit „Coroana de Spini”, printre primii, stâlpul carliștilor, Mihail Manoilescu. În semn de mulțumire pentru marele serviciu făcut Țării (în vara lui 1930) că a adus-o la București (dând-o drept soție) pe Elena Lupescu. Dacă România Unită are 6 decorații importante, Franța are doar una: „Legiunea de Onoare”. Vai de biata Franță!, sublinia diplomatul.

Pe 12 februarie 1931, Grigore Gafencu are o lungă convorbire cu regina Maria, pe care, la acel moment Carol II o scosese din viața publică. Îi interzicea să se vadă cu cine voia el, pe Barbu Știrbei îl forțase să plece

în exil, bugetul mamei sale l-a diminuat strașnic, i-a confiscat toți banii pe care Ferdinand îi lăsase Mariei. Astfel că Maria a ajuns o umbră față de glorioasa ei perioadă (1916 - 1930), fiind nevoită să facă mari economii pentru a o scoate la capăt. La întâlnirea menționată, Grigore Gafencu a fost martorul unei lungi spovedanii a reginei Maria având ca subiect central, se înțelege, omul momentului în țară, Carol II.

Carol II, după mama sa, este mojić (dar cine l-a crescut și educat ca să „domnească”, nu ea?). Cine s-a bătut cu guvernul, cu Al. Averescu, cu I. I. C. Brătianu, în septembrie 1918, pentru salvarea lui Carol, care tocmai dezertase, ca o leoaică, dacă nu tocmai ea? Secretarul său, Puiu Dumitrescu, cules direct de pe stradă are o influență nefastă... o putere misterioasă, enigmatică l-a subjugat pe fiul ei cel mare. Urăște propria familie, de care fuge tot timpul. Este grosolan cu fratele său, Nicolae, care a făcut atâtea pentru el. Nu este un accident starea lui Carol, cum nu o cred că este doar efectul întâmplării...

Deși n-am avut niciodată convingerea că viața ne poate fi dirijată din umbră, de forțe oculte, organizații secrete în ultimul timp, îi spuse regina Maria lui Grigore Gafencu, am început să cred în ele. Duduia sau alții din anturajul lui Carol (regina Maria evită cuvântul Camarilă; când spune anturaj ea are în vedere grupul de influență/putere de lângă rege) presupun, ba sunt sigură, sunt instrumentele unor forțe oculte „care urmărește prin rege, cine știe ce plan”. Și-apoi, a observat toată lumea, Carol are o frică bolnavă atunci când apare în public. Oriunde pleacă este însoțit de o armată de polițiști, oameni ai siguranței etc. De ce se teme de popor? Ce-l determină să se înconjoare de cordoane de protecție? Ce ascunde? Desigur, nu are

conștiința curată... Umbrele trecutului îl hăituie... Mie și lui Nando nu ne-a fost frică niciodată. Chiar și atunci când mă aflu în mijlocul soldaților ruși, fugiți de pe front și bolșevizați nu m-am temut. Bănuiește pe toți, se răzbună pe toți... Îi crede pe toți din jurul său dușmani.

Rechizitoriul reginei Maria, făcut în fața lui Grigore Gafencu, trebuia să se încheie cu o concluzie firească: a crescut o ființă monstruoasă, care depășește cu ușurință patologicul, și nu are sentința discutabilă că „un rege nu are inamici”. Plecând de la întâlnire, Gafencu nu-și ascunde admirația pentru regina Maria, care, deși învinsă de „oameni și împrejurări” îi pare mult deasupra tuturor celor ce o umiliseră.

Ceva mai târziu (iunie 1931), Grigore Gafencu este nevoit să scrie în jurnalul său politic și despre femeia zilei, atotputernica Elena Lupescu. Bănuiește că Duduia și Carol ar fi căsătoriți în secret, o căsătorie morganatică, firește. Ceva nu este în regulă în relația Carol - Elena Lupescu, crede diplomatul român; oricine îl vede pe rege nu-și poate reprima gândul că omul este posedat, stăpânit de o forță străină, ocultă, malefică... Cu toții au certitudinea că regele Carol II este „legat”, după cum chiar el o mărturisește. O forță necunoscută, „ceva”, îl domină pe Carol: „Regele are aerul obosit, ochii holbați și ficși. E vădit că lumea nu-l interesează. Cu femeile nu vorbește. Din principiu? Din ordin? (al Duduii, desigur - n. ns.)”.

Pentru destindere și variație, Regele pune în scenă spectacolul de la 10 mai 1931 ordonând (și participând) desfășurarea unei parade militare ce se voia grandioasă... N-a respectat tradiția armatei române, bazată pe simplitate și bun simț. O mulțime de uniforme noi, multicolore creează o stare de proastă dispoziție până și atașăților militari străini. Armata e îmbrăcată în

zorzoane inutile, defilează, paradă și-atât; în realitate, iar Gafencu știe ce scrie, în armată totul lipsește...

Defilarea armatei îmbrăcată în zorzoane s-a făcut în fața „Salvatorului” României, ce trona încălecat pe un cal alb, cu buzduganul în mână (exact ca Mihai Viteazul la 1 noiembrie 1599), pe cap cu un coif imperial ă la Wilhelm al II-lea... Carol deja începuse să se creadă rege de drept divin. Comportamentul său devine „unealtă supremă de anarhizare” în statul român. Subminează toate instituțiile statului. De la anarhie, pe care o dorește și o caută, drumul va duce direct la absolutism.

Grigore Gafencu a fost un profet. Acesta-i termenul, aceștia-s termenii ce definesc *toată guvernarea lui Carol II*: anarhie, anarhizare, doctrina bunului plac, subminare a ordinii constituționale, tiranie, dictatură, putere discreționară, abuzivă, guverne personale, autocrație, dezordine statală, asasinate în masă. Această realitate trebuie să o recunoaștem, și să o acceptăm, că a guvernat statul român între anii 1930 - 1940. Iar nu clișeele istoriografice curente despre creșterea economică de vârf (1938), democrație în toată regula, guvernări responsabile, extremism de dreapta surpător al ordinii de drept (ordine ce nu a existat).

Aceasta-i realitatea istorică și avem obligația s-o privim în față: între 1930 - 1940, șeful statului român, Carol II, a guvernat despotic, abuziv, încălcând la tot pasul *toate* legile (inclusiv Constituția din 1923) conform „doctrinei bunului plac” (pe Grigore Gafencu sunteți obligați să-l credeți) ridicând la rangul de politică de stat dorințele, capriciile sale și ale Camarilei.

Până când vom scrie, repeta cu inconștiență, ca niște papagali, despre perioada interbelică ca despre un timp al democrației românești depline? De ce refuzăm adevărul?

Dacă Carol II, profetizează strălucitul diplomat, va continua să dea țara pe mâna Elenei Lupescu, „înconjurat de o curte de lichele”, și va merge pe mâna unor politicieni „fără scrupule”, soarta ei e pecetluită. Odată cu țara se va prăbuși și regimul lui Carol (admirați cât de exactă se dovedește prezicerea); căci subminând zilnic temeliile de rezistență ale statului acesta se va prăbuși la primul pericol major. În locul partidelor politice autentice, a oamenilor de caracter, a domniei legii, regele se așază în centru pe el însuși. El e făcătorul a tot și toate: comandă armata, e stăpânul statului, e regele țăranilor, e cavalerul fără prihană al tineretului și al țării; el formează guvernele, el numește miniștrii, el umple parlamentul cu prieteni sau protejați, el inaugurează academii, universități. De la el izvorăște lumina, de la el vine întinericul peste lume! Binele și Răul în România, dacă există, tot lui Carol poporul să-i mulțumească...

Carol II, așadar se vrea regele erou, începătorul și împlinitorul Culturii, ca și cum în spatele vieții sale există un trecut de luptă, jertfă, eroism și muncă asiduă. Carol și curtea sa de lichele, banda Elenei Lupescu puteau să uite trecutul rușinos ... Aveau puterea și puteau să transforme dezmățul zilnic în sfinte împărtășanii... Dar trecutul - chiar dacă se dorește a fi evitat - la momentul istoric potrivit va veni peste tron și țară, prăbușindu-le!

Despre racilele regimului carlist, a vorbit Iuliu Maniu (descătușat de povara guvernamentală) lui Carol II la o întâlnire din toamna anului 1930. „M-am retras din viața publică fiindcă nu vreau să mă asociez la dezastrul către care mergem”, i-a declarat domnul fost „prezident” regelui în față.

Sire, nu-i bine că vă amestecați în viața partidelor politice. Regele trebuie, este obligat de Constituție să se păstreze mereu deasupra partidelor politice. Țara se îndreaptă spre dezastru din două motive: unul politic și „altul de ordin intim”. Guvernul nu mai reprezintă voința țării, ci a dumneavoastră. Ați scos statul în afara cadrului constituțional. El nu are o solidă bază politică, e un guvern personal. N-are program, nici credință - dezorganizează politica internă, nimicește toate eforturile „pe care le-am făcut în anii din urmă pentru a asigura o normală desfășurare a vieții noastre politice”. Se adaugă, apoi, greșelile de politică externă care ne-au înstrăinat marii noștri aliați... A doua problemă e la fel de importantă cât și prima. Deși mi-ați spus nu odată că viața dumneavoastră personală vă privește doar pe Maria Voastră, eu sunt de altă părere. Eu cred că viața dumneavoastră „particulară”, intimă, ca și „viața oamenilor de stat” interesează toată țara. Regele e în fruntea țării, și a statului, iar viața sa personală trebuie să fie curată, limpede ca un cristal, un exemplu pentru Opincă, dar și pentru Vlădică. Trăim vremuri grele, iar poporul are nevoie de pilde bune, nu rele. Exemplele rele sublimă moral și constituțional țara”., îi spuse Iuliu Maniu lui Carol II.

Mai departe, Iuliu Maniu, necruțător, dârz, îi implântă adânc cuțitul în inimă lui Carol II. „Viața destrăbălată a unui om sus pus înrăurește și tulbură viața publică, după cum viața bine rânduită a unui rege e o pildă frumoasă pentru toată lumea”. Desigur, morala lui Iuliu Maniu l-a enervat pe „augustul suveran” și, ca și la prima lor întâlnire din noaptea de 6/7 iunie 1930, se zborșește la cel căruia-i datora toată puterea:

- Ce vrei să insinuezi, domnule Maniu...? La cine faci aluzie?

Liniștit, stăpân pe sine, Maniu nu evită adevărul.

- La doamna Lupescu, desigur.

Și, tot la fel ca la întâlnirea din 6/7 iunie 1930, Carol II, și acum îl minte cu nerușinare, susținând că Duduia nu este în țară!

Precizez, pentru cine nu știe că, din vara lui 1930 (câteva luni bune), Elena Lupescu a stat ascunsă de Carol II, de ochii lumii, la Pelișor. Faptul era cunoscut unui cerc extrem de restrâns din jurul regelui. Dar, nu-i așa, nici un secret în România nu-i secret decât trei zile; ceea ce regele credea că nu știe nimeni, de fapt, știa toată lumea.

Făgăduielile regelui nu l-au clintit defel pe Iuliu Maniu. „Țara vrea să aibă o dinastie puternică, sănătoasă și bine așezată. E datoria oamenilor politici să aducă această dorință la cunoștința membrilor dinastiei. Am rugat pe mânia voastră să se împace cu prințesa Elena, în interesul tronului, al moștenitorului tronului, al întregii dinastii. Azi, chestia e definitiv închisă. Plâng pe prințesa Elena - nu mai cer reînălțarea ei. Cer însă ca atât mânia voastră, cât și prințul Nicolae să întăriți tronul prin căsătorii demne de dinastia noastră și de țară”!

Demnitatea lui Iuliu Maniu, dovedită la întâlnirea cu Carol II, reproșurile, rechizitoriul moral necruțător efectuat Nelegiuitului îl spală, în ochii mei, de toate greșelile, erorile, pertractările trecutului în relația dintre cei doi. A avut dreptate să noteze Grigore Gafencu cum că în fața capriciilor, abuzurilor regale și ale bandei Lupescu s-a ridicat un singur „zăgaz”: Iuliu Maniu.

Se înțelege, predica lui Iuliu Maniu a răsunat în pustiu, după cum cred că și „domnul prezident” știa că-și răcește gura de pomană. A făcut-o cred, ca să-și liniștească conștiința. N-a tăcut când toată lumea tăcea

slugarnic sau cu indiferență observând viața destrăbălată a regelui și anturajului de la „curte” din scrupule morale, dar și din grijă față de propria posteritate.

Pe 30 noiembrie 1931, Grigore Gafencu consemnează sec cum că „declinul dinastiei române își urmează cursul”. Regele continuă să fie subiect de dezbatere publică; ofensată de moarte de propriu-i fiu, regina Maria părăsește țara mânănită.

Prințul Nicolae, după cum vom vedea ceva mai jos, și-a pierdut capul de tot făcând pasiune pentru o femeie ordinară, Dumitrescu, cu care avea ideea fixă să se însoare, clica de la palat continuă să-și facă de cap, Duduia era mai puternică ca oricând. Lumea murmură în surdină... Presa dă semne că poate fi în stare să adopte poziții oarecum independente. Declinul dinastiei e sigur: „Sântem pe o pantă ce coboară din ce în ce mai repede”, conchide diplomatul.

Guvernele personale ale lui Carol II

Pe toată perioada deceniului patru, cât Carol II a guvernat România, Constituția din 1923 n-a funcționat, a fost literă moartă. Singura lege după care a funcționat „sistemul democratic” românesc se rezuma la voința și bunul plac al regelui. Partidele politice au fost fragmentate, dezbinat, șefii de partide compromiși, cumpărați sau ademeniți de promisiunile Curții.

Grigore Gafencu subliniază cu realism că regimul lui Carol II este un regim personal dirijat de forțe ascunse (Duduia? n. ns.) rolul de „prim-crai al dezorganizării naționale”. După 1930, guvernele, după venirea regelui Carol, nu mai sunt rezultatul jocului politic, democratic, ci expresia voinței, bunului plac al regelui. Carol II ia decizii peste capul partidelor și împotriva voinței acestor partide. Jocul de-a puterea absolută a început imediat ce-a revenit în țară, în 1930, și nu cum se susține mincinos, ipocrit, și în afara adevărului istoric, din februarie 1938.

Toate guvernele formate din iunie 1930 și până la rușinoasa ieșire din scenă (septembrie 1940), au fost expresia voinței lui Carol II, nu a poporului, cu câteva mici și nesigure excepții (guvernele conduse de Iuliu Maniu). În rest, G. G. Mironescu, Nicolae Iorga, Alexandru Vaida-Voevod, chiar și Iuliu Maniu (guvernul din octombrie 1932 - ianuarie 1933), iarăși Al. Vaida-Voevod, I. G. Duca, C. Angelescu, Gh. Tătărescu, O. Goga, Miron Cristea, Armand Călinescu, Gheorghe Argeșanu, Constantin Argetoianu au ocupat pozițiile de prim-miniștri ai României Unite, nu ca învingători în alegeri, ci pentru că așa a vrut regele Carol II.

Deci, un deceniu (1930 - 1940) așa-zisa democrație românească a funcționat conform voinței și bunului plac

al regelui. Carol II, refuzând să fie un monarh constituțional, s-a așezat pe sine deasupra legilor țării. Cine urmărește memorialistica epocii (A. Călinescu, Gh. Tătărescu, G. Gafencu, C.

Argetoianu etc.), presa vremii, o parte din literatură este mai mult decât convins de această realitate.

Desigur, guvernarea personală a regelui Carol II nu avea cum să nu fie sesizată de un politician - diplomat de valoarea lui Grigore Gafencu. Diplomatul a notat în jurnalul său politic, în timp real, nemulțumirile poporului față de „neconținutele intervenții, directe și inoportune ale regelui, în toate domeniile...”.

Însă, vai, nu-i Carol II de vină, subliniază Gafencu, ci anturajul, curtea formată din lichele... Carol dacă greșește, o face doar din cauza unor porniri ciudate, copilărești! Răul izvorăște doar de la cei din jurul lui, care-l lingușesc și-i potențează unele năravuri rele sau chiar capricii periculoase! Nemulțumirea împotriva Curții și a regelui a ajuns și la urechile lui. El vrea să îndrepte lucrurile și să devină un rege al întregului popor! Un act arbitrar e urmat de un altul și mai grav căci, nu-i așa, regele „are un spirit extremist, slujit de capricii autoritare și trădat de o voință șovăitoare”. Așadar, doar capricii... Și acele nevinovate, vai, copilărești...

În tot jurnalul său politic (și l-am citit nu o dată) Grigore Gafencu s-a ferit ca dracul de tămâie să spună adevărul gol cu privire la domnia lui Carol II. Mintea lui strălucită a înțeles mai bine ca a oricărui alta că vinovatul cel mare în compromiterea unui stat și a unei națiuni, că, dacă, în România acelui timp domnește „doctrina bunului plac” răspunderea nu o poartă Duduia, Camarila sau „lichelismul general” al politicienilor, ci însăși capul statului, Carol II. Dar n-a

avut curajul să spună adevărul până la capăt, camuflându-și opiniile reale în spatele unor analize extrem de pertinente, dar viciate de sofisme și omisiuni.

Și totuși, cu onestitatea care l-a definit întreaga viață, Grigore Gafencu (iulie 1931) realizează o analiză politică a celor trei ani de guvernare P.N.Ț. (câteva zeci de pagini), notând că „restaurația” din 1930 a însemnat pentru România „sfârșitul regimului democratic”. Iată adevărul!

Guvernul N. Iorga

În aprilie 1931 G. G. Mironescu, prim-ministrul unui guvern P.N.Ț., și care reprezenta după Grigore Gafencu, un „regim de slăbiciune” a fost demis; înlocuitorul va fi unul din „educatorii” lui Carol II, mentorul de tinerețe, ca și sfătuitorul de taină al momentului, nimeni altul decât marele istoric Nicolae Iorga.

Guvernul prezidat de Nicolae Iorga a fost expresia voinței regelui și s-a vrut unul de Uniune Națională. Cu acest guvern, apreciază Grigore Gafencu, se inaugurează „regimul nou”, guvernele personale ale lui Carol II. Banda Lupescu, Curtea, Oculta (Doamne ferește, nu regele!), „Anticamerele” au îngropat democrația în România, instalând la cârmă mediocritatea sulemenită în pretenții. Desigur, marele diplomat, când vorbește despre mediocritățile din guvernul Iorga nu-l are în vedere cu nici un chip pe marele savant.

N. Iorga se afla în fruntea guvernului doar de fațadă, ca un paravan în spatele căruia se ascundeau oamenii regelui, regele însuși. Adevăratul șef al guvernului este Constantin Argetoianu, omul regelui, și care, dacă s-a remarcat în fața lui Carol, și s-a impus, a făcut-o nu prin calitățile sale, ci prin „lipsurile sale”, precum și prin absența totală a oricărui simț moral.

Gafencu putea să continue și să se întrebe: dacă regele a ales un asemenea prim sfetnic pentru conducerea guvernului, de ce a făcut-o? Ce urmărea? Oare dacă Argetoianu, cunoscut de Carol de două decenii, strălucea prin absența oricăror scrupule morale, cunoscut de întreaga țară ca un simbol măreț al hoției, necinstei și cinismului nemăsurat, Carol, care l-a desemnat, cum era? Un cavaler fără teamă și fără

prihană? Monarhul binelui luminat, absolut? Desigur, noul guvern Iorga - Argetoianu, n-a clintit din loc favoriții regali: Puiu Dumitrescu, Aristide Blank, M. Manoilescu, Nae Ionescu etc.

A. Blank e bancherul regelui, căruia i-a pus în palmă, pentru a-i cumpăra favorurile, sute de milioane de lei. Nici Carol nu i-a rămas dator bancherului, exercitând un adevărat trafic de influență la nivel înalt, sugerând, recomandând oricui avea afaceri în România doar banca lui Aristide Blank: „Afacerea se poate face prin Banca Blank”, lată că România a avut un rege ce nu s-a sfiit să compromită Statul, Tronul, Țara, pentru a ajuta un bancher.

În plină criză economică, amenințată de faliment, banca Blank e salvată doar prin intervenția lui Carol. Concluzia lui Grigore Gafencu nu putea fi decât cea care urmează: „Banca Blank nu mai e. Pentru a o salva, guvernul (Iorga - Argetoianu - n. ns.) a făcut tot ce trebuia și nu trebuia să facă. A solidarizat în jurul ei Coroana, țara, băncile și piața - solidarizare căreia se datorește că atunci când totuși a căzut a stropit ceva noroi pe piață, pe bănci, pe țară, pe coroană”.

Îmi permit să-l contrazic pe Grigore Gafencu. Nu guvernul în exercițiu este vinovat de implicarea în afaceri ilegale cu bănci particulare, ci coroana însăși. Coroana și purtătorul ei s-a solidarizat cu băncile, după cum tot coroana poartă răspunderea compromiterii țării.

Și pentru că criza economică se adâncise (apar tulburări sociale), desigur că regele devine îngrijorat de situație, ar vrea să se lepede de Camarilă, și că situația ar putea fi salvată doar printr-o nouă formulă guvernamentală. Iar Madgearu, ca demn urmaș al strămoșilor săi afaceriști, simte că e momentul să-l

viziteze pe rege de la care află că el și P.N.Ț. sunt în grațiile regale! Teatru de prost gust.

Revenind, consemnăm opinia lui Grigore Gafencu, după care guvernul Iorga - Argetoianu conduce țara printr-o neîncetată improvizație și după neașteptate fantezii. Iorga inovează în domeniul învățământului, dar nu reușește decât să-l dezorganizeze; nu cunoaște situația exactă a țării, confundă teoria cu realitatea, discursul istoric ține loc de guvernare. Argetoianu, deși aparent pare un dictator este un diletant, n-are nici un crez, nici un ideal (ba da: furtul din banii statului, ca și stăpânul său; din acest motiv s-au coalizat, s-au căutat, ajutat și sprijinit timp de 10 ani), superficial și cinic, disprețuiește democrația. Criza pune la pământ finanțele țării, iar Argetoianu completează criza dezorganizând ceea ce a mai rămas. Lui i se datorează apariția unor legi care în loc să fie generale, includ/fac trimitere la cazuri particulare: „Toate cazurile particulare intră în lege - pentru orice pretenție se găsește un amendament. Argetoianu prezidează această operă de dezorganizare”.

Omul forte al guvernului, Argetoianu este abil, manifestă îngăduință față de slăbiciunile omenești, e tartorul demagogilor (vezi legea conversiunii datoriilor agricole, lege impusă guvernului de rege; de aici sloganul sforăitor: regele țăranilor): „Prin excesul său de demagogie, a paralizat pe toți demagogii de profesiune”.

Nicolae Iorga, deși avea un imens orgoliu (descrie fabulos de Constantin Argetoianu în *Memoriile sale*), precum și o vanitate și mai mare, ambele s-au făcut mici în fața lui Carol II. Astfel, când a fost desemnat șef al guvernului, lista cu miniștrii acestuia n-a fost întocmită de Iorga și Argetoianu, după consultări cu partidele politice, ci de... regele Carol II. Conform Constituției regele desemnează persoana ce va fi prim-ministru, care

la rândul-i are obligația, tot constituțională, de a forma guvernul. Odată guvernul realizat, primul ministru se prezenta regelui cu lista miniștrilor, pentru ca, prin decrete regale, monarhul să-i numească pe fiecare în parte. Aceasta prevedea Constituția de la 1923, cu privire la atribuțiile monarhului.

Așadar, încă din aprilie 1931, Carol încalcă Constituția țării, asumându-și puteri ilegale cu caracter abuziv, dictatorial în statul român. După câteva cuvinte spuse despre tandemul Carol - Aristide Blank (voi reveni despre averea dobândită ilegal de Carol II pe timpul domniei sale) care ni-l prezintă pe regele României primind mită, complice la afaceri ilegale, nu-i lipsit de interes să notez că, în timpul guvernului Iorga - Argetoianu, iunie 1931, s-a început „tradiția” serbărilor „restaurației”. Cu ocazia primei ediții a „grandiosului” eveniment (un an de la „descălecarea din ceruri”), pe 7 iunie 1931, doi oameni de afaceri, Nicolae Malaxa și Max Auschnitt, i-au dăruit lui Carol II, într-o servietă ermetic închisă, uriașa sumă de 100 de milioane de lei în semn de omagiu și recunoștință pentru munca sa întru folosul țării... Desigur, Carol a fost încântat de cadou (acest mod de a da mită regelui se va generaliza) și drept recompensă îi va decora pe cei doi!

Despre cele 14 luni cât a fost prim-ministru, N. Iorga a lăsat mărturie și în *O viață de om așa cum a fost*, unde apreciază că guvernarea sa, ce a fost „o nouă eră”, dar „o încercare neînțeleasă și nesprijinită”. A acceptat șefia guvernului doar că regele i-a cerut-o, zicându-i „suveranului” că-i cere „cel mai mare sacrificiu”, deoarece el nu avea nici „experiență”, nici „legăturile necesare” pentru o asemenea poziție. Știa că starea financiară a țării era „disperată”. Nu spune o vorbă rea de elevul său, suveranul, dând de înțeles că îl credea

capabil „pe tânărul suveran” pentru „ritmul nou” ce ar fi putut „îndrepta lucrurile”. Nu lămurește ce înțelege prin „ritm nou” și despre ce lucruri de îndreptat era vorba, dar eu cred că avea în vedere întronarea cinstei și legalității în actul de guvernare. Marele savant a încercat „processe contra corupților”, dar repede a înțeles că nu poate face nimic contra hoților deoarece aceștia „și-au luat măsurile așa de bine încât nimeni nu-i poate atinge”. Instituțiile cu care voia să pedepsească hoția din banul public, nota marele istoric, erau uzate „prin ticăloșiile trecute”.

Are cunoștință că, colaboratorul lui cel mai apropiat, C. Argetoianu, nu-i era fidel, și că privindu-l „în ochi”, înțelegea la ce să se aștepte: „Un întreg FANAR era la lucru” împotriva lui, dar nu oferă indicii despre cine anume era vorba. Evident, fostul său elev, „tânărul suveran”, în ochii lui N. Iorga, era cavalerul fără pată și fără prihană, de nimic atins, un erou și cavaler al Dreptății, promotorul „ritmului nou”. Se plânge, marele savant, că, refugiat „în odăițele de la Mangalia”, în vara anului 1931, este vizitat de marii proprietari „rurali” îngropați în datorii, care, cerând un „moratoriu”, îi refuză. „Sântem disperați, domnul prim-ministru”, îi spun aceștia.

Dacă ați fi cu adevărat disperați”, le răspunse N. Iorga, „uitați, de o parte e casa mea, de o parte marea, atunci v-ați fi aruncat în Mare și nu ați mai fi venit la mine”. Presa, de cum a aflat incidentul, cum a și răstălmăcit spusele sale, scriind că el, Iorga, ar fi cerut „aruncarea în mare a debitorilor”. Era vorba, precizează marele istoric, „de o presă cumpărată”.

Știe că „banca Blank” ajunsese „ruinată” printr-o politică financiară dominată „de capricii grandomane”, „aventuri romantice”, cât și prin „salarizarea

politicienilor cu milioanele” (cumpărarea, vrea să zică - n. ns.), ea a fost salvată de la faliment cu „două miliarde” de lei de bugetul de stat. Salvarea băncii Blank, ne spune N. Iorga, s-a făcut „în lipsa mea”, cât fusese la Paris „pentru cursul meu”. Făcea trimitere la cursul de istorie universală pe care îl ținea, anual, la Sorbona. Toate încercările de reformă a învățământului, de la salarizare la structurile de conducere ale sistemului, în toate etapele acestuia, „de la cel mai mărunț învățător la rectorul universitar”, mărturisește el, s-au lovit de reaua credință a tuturor: parlament, presă, colegi de guvern, partide politice. Despre Carol II nu suflă o vorbă. Părăsește funcția de prim-ministru „cu indignare și dezgust”, fără să fi primit „un cuvânt de mulțumire”, pentru „osânda” îndurată în cele 14 luni.

Cuvintele de „mulțumire” N. Iorga trebuia să le primească de la regele Carol II, nu de la papa de la Roma, dar, în admirația și fidelitatea sa față de „tânărul suveran”, nu-i reproșează nimic, nu-l atinge cu vreun cuvânt, fie el cât de nevinovat! Pentru N. Iorga, Carol II a fost... mai presus de orice bănuială și critică, intangibil, de neatins. O loialitate, care, în timp, adică în vara anului 1940, va deveni slugarnică și ridicolă.

Oculă instalează guvernul I. G. Duca (decembrie 1933)

Guvernul I. G. Duca urmează celui de-al doilea guvern Al. Vaida-Voevod (ianuarie 1933 - 14 noiembrie 1933), și poate fi considerat (dar nu în totalitate) și ca unul al voinței regelui. Rolul factorilor externi ce au acționat pe plan intern prin „marele” Nicolae Titulescu a fost precumpănitor.

Grigore Gafencu ne oferă detalii interesante, creionează cu un talent evocator real, conjunctura politică ce l-a propulsat pe omul politic liberal I. G. Duca în fruntea guvernului. Ca fost ministru de externe (și viitor) Gafencu avea acces la toate jocurile de culise de pe scena politică internă, cunoștea la modul real cine anume l-a vrut pe I. G. Duca prim-ministru, și, mai ales, de ce anume va fi forțat omul politic în cauză să ocupe înalta demnitate. Amănuntele date de Grigore Gafencu sunt tulburătoare, și dovedesc că, în deceniul patru al secolului XX statul român, principalii factori de putere (Rege, Cameră, „Regina” Duda) erau controlați de forțe oculte externe, Oculă dominată categoric de cercuri financiare din Occident.

Iată ce aflăm de la Grigore Gafencu în legătură cu demiterea fără motiv a celui de-al doilea guvern condus de Alexandru Vaida-Voevod și aducerea în fruntea țării a unui guvern condus de I. G. Duca.

Pe la mijlocul lunii noiembrie 1933, Vaida-Voevod e convocat la rege, la Sinaia, care-i cere, din senin, fără vreun motiv serios, demisia. Singurul argument adus de așa-zisul rege nu a fost decât sloganul „Sunteți uzați!...”. Subliniez faptul că ultimul guvern Al. Vaida-Voevod a gestionat cu succes ultima perioadă a crizei economice,

potolind revoltele sociale cu brutalitate dar și cu tact, reușind menținerea ordinii sociale.

Iarăși: Vaida-Voevod, ca un om experimentat ce era, n-a folosit forța statului într-un mod excesiv, împotriva sutelor de mii de tineri patrioți, cinstiți care protestau activ, condamnau fără menajamente regimul „bunului plac”, hoțiile și compromiterea intereselor majore ale statului român, de către nimeni altcineva decât tocmai oligarhia politico-financiară aflată în fruntea României. Vorbesc, aici, desigur de zecile de mii de tineri, din toată țara, care s-au regăsit într-o mișcare politică cu caracter național ce este cunoscută sub numele de Legiunea Arhanghelului Mihail sau Garda de Fier. Tineretul român nu era tradiționalist, nici xenofob, nici antisemit, ci patriot, cu respect și iubire adevărată față de România, ale cărei valori eterne le voiau respectate, consolidate, continuate.

Cei care au confiscat soarta României în perioada interbelică, i-au acuzat pe acești tineri de toate relele lumii: violență, crimă, cultul morții, asasinate în masă, trădarea țării... Nimic altceva decât propagandă odioasă în care minciuna, diversiunea și manipularea evenimentelor acelui timp, de către Ocultă i-a scos/îi scoate încă pe legionari/gardiști ca pe singurii/principalii vinovați de dezastrul cunoscut de poporul român în deceniul 4 al secolului XX. Voi reveni.

Ei bine, Al. Vaida-Voevod a ținut sub control protestele legionarilor pe care-i aprecia naivi, cinstiți, dar patrioți, refuzând să-i atace cu brutalitate după cum insista înainte de oricine „marele european”, Nicolae Titulescu!

Nicolae Titulescu a fost până la moarte omul Oculte. Statul român a fost obligat să-i pună la dispoziție lui Titulescu uriașe resurse financiare pentru

a-și ține „rangul”. La Geneva, la Londra, la Paris - oriunde mergea, Titulescu trăgea doar la hoteluri de lux. Nu închiria o cameră sau două, ci unul-două etaje ca nimeni să nu-l perturbe sau să se apropie de el. Și dacă tot era N. Titulescu mai european decât parizienii, londonezii, ca să nu vorbim de berlinezi, și ca să le arate forțelor oculte/francmasonice din Occident cât de mult le apără și le veghează interesele, la desele întâlniri avute, le vorbește despre faptul că în țara lui, România, activează pe scena politică un partid politic „criminal”, „xenofob”, „antisemit”, „reacționar” ce predică violența și cultul ei! Așadar, Titulescu îi informează pe evreii din Occident că evreii din România sunt în pericol de moarte, în pericol de a deveni victimele unui genocid autentic, din partea tineretului patriotic al țării!!!

Minciunile lui Titulescu cu privire la legionari erau mai vechi, încă din 1931, și nu urmăreau decât să-l poziționeze și mai bine în fața Oculte. Oculta, mai ales că stăpânea resursele financiare ale Occidentului, și de care statul român pentru a supraviețui avea nevoie disperată, alarmată de „marele european” exercită presiuni la București ca autoritățile să ia măsuri urgente, decisive împotriva legionarilor. Același Titulescu informase Occidentul că Vaida-Voevod i-ar simpatiza pe legionari și i-ar proteja; și că, chiar lângă rege există un personaj cu influență care oferă protecție Legiunii (este vorba de Puiu Dumitrescu). Așa că, și primul ministru Vaida-Voevod și secretarul particular al regelui Carol II, Puiu Dumitrescu au fost sacrificați de monarhul „luminat” ce guverna România, în primul rând din cauza presiunilor externe: „S-au alarmat însă (de minciunile lui N. Titulescu - n. ns.) de primejdia naționalistă unele cercuri străine și unele cercuri jidovești”. Temerile cercurilor în cauză, aprecia Grigore Gafencu, erau cu

totul nefondate căci, și strălucitul diplomat are mare dreptate, „o mișcare naționalistă, oricât de înrudită ar fi, prin metodele ei, cu mișcări similare din Germania și Italia, nu urmărește și nu poate urmări, până la sfârșit, decât interesul țării în care dăinuiește gardismul, ori e o mișcare subversivă, subvenționată de nemți (Garda de Fier n-a primit nicio marcă din partea Germaniei cât a existat - n. ns.) și urmărind țeluri nemțești - dar atunci nu poate răscoli masele românești și rămâne o mișcare de suprafață, puțin primejdioasă și de care nimeni nu se poate teme, ori e o mișcare curat națională, și atunci, pe măsură ce se adâncește, pierde orice legătură cu mișcări asemănătoare străine și își întărește caracterul național de sine stătător”.

Atât de clar și obiectiv nimeni n-a definit marea mișcare politică națională care a fost Garda de Fier, în afara lui G. Gafencu. În legătură cu îndepărtarea abuzivă, neconstituțională a lui Al. Vaida-Voevod, Gafencu o atribuie lui Nicolae Titulescu deoarece stăpân pe mijloacele de informare ale străinătății, a participat la alarmarea centrelor apusene cu privire la „primejdia” Gărzii de Fier (ghilimelele aparțin lui Gafencu) și a adus apoi la cunoștință regelui, în calitate de intermediar „dezinteresat” (idem - n. ns.), ostilitatea Parisului împotriva lui Vaida pe care el o provocase!

Denunțarea marii primejdii hitleristo-fasciste în România (Sic!) și apoi desființarea acestei primejdii prin hotărârea, stăruința și meritul său, îi păreau un succes ușor și însemnat, merit să întărească situația sa privilegiată de unic reprezentant al României față de străinătate, de unic reprezentant al străinătății în România. „Astfel a venit la putere Jean Duca: protejat de Titulescu, cerut de Paul Boncour (om politic francez - n.

ns.)”, dorit de presa „democratică, impus de Camarila evreiască (din jurul lui Carol II - n. ns.)”.

Iată cine se află la originea nenorocirilor abătute asupra României deceniului patru (mă refer la agresiunea statului român împotriva propriilor cetățeni), nimeni altul decât un om grav bolnav moral, destructurat/desfigurat psihic, Nicolae Titulescu. El are pe conștiință sutele de tineri asasinați, fără vreo vină și fără judecată numiți legionari, și pe care posteritatea, la opt decenii după ce au fost uciși nevinovați, încă îi condamnă drept cei mai feroși ucigași din istoria românilor! Ce rușine! Ce dezonoare pentru un stat și un popor ce se respectă! Dacă nu s-ar fi implicat în chestiuni de politică internă și n-ar fi alarmat mincinos și criminal Occidentul cu privire la tinerii legionari, și și-ar fi axat inteligența/energia doar către problemele externe, Titulescu continua să rămână un mare om politic. Al. Vaida-Voevod care nu simpatiza cu Garda de Fier, dar o controla, înțelesese că împotriva zecilor de mii de tineri ce-și iubeau țara cu adevărat, și care reprezenta cu adevărat o mare mișcare politică națională, nu are nicio eficiență folosirea forței.

Cu prilejul alungării fără motiv (acesta este cuvântul potrivit: alungare) a lui Vaida-Voevod din funcția de prim-ministru, am întâlnit în însemnările lui Gafencu primele accente dure la adresa lui Carol II. Nici de această dată diplomatul nu-și asumă cuvintele de critică, ci le pune pe seama lui Alexandru Vaida-Voevod: „Și iată că, din nou, pentru a doua oară - căderea de anul trecut era aproape uitată (Gafencu se referă la prima demitere a lui Alexandru Vaida-Voevod, din 1932, octombrie, tot din postura de prim-ministru) regele i se înfățișa într-o atitudine neașteptată (nu lui G. Gafencu,

ci lui Vaida-Voevod - n. ns.): închis, crud, încăpățânat și fals”.

Înainte de a fi adus la cârma guvernului, I. G. Duca călătorește în Occident (Franța), în vara anului 1933, ocazie cu care asigură cercurile de putere din Vest că România își va respecta cu scrupulozitate alianțele, ca și datoriile către băncile tot din Vest. Dacă va ajunge prim-ministru, declară Oculteii I. G. Duca, va folosi întreaga forță a statului pentru reprimarea, scoaterea în afara legii a Gărzii de Fier. Doar după ce-și asigură partenerii Oculteii/Francmasoneriei că va fi fără cruțare împotriva legionarilor, drumul spre fotoliul de șef al guvernului s-a netezit.

Așadar, guvernul condus de I. G. Duca a fost adus în fruntea țării de străini; dar, marele diplomat nu ezită în a spune adevărul, că decisive au fost intervențiile Elenei Lupescu („regina” Duduia) pe lângă rege, ca și Felix Wieder („regele Wieder”, „regele” și „regina” Wieder și Duduia fac trimitere la articolul lui Dragoș Protopopescu din 1933, „România, țara „regelui” Wieder și a „reginei” Duduia”) membru de vază al Camarilei. Inutil să vă informez că și Felix Wieder era tot alogen.

Nu doar G. Gafencu, la 1933, îi atribuia Duduii aducerea la putere a lui I. G. Duca, ci toată lumea. Petre Pandrea ne oferă și locul unde s-a hotărât formarea guvernului: palatul Mogoșoaia (al Marthei Bibescu) unde marele om politic liberal a avut o întâlnire secretă cu Elena Lupescu și doi din prietenii ei (cu ascendență la ea) în acel timp, R. Franasovici și soția lui, Mary (*Petre Pandrea, Garda de Fier, Jurnal de filosofie politică. Memorii penitenciare, Ediție îngrijită de Nadia Marcu Pandrea, Editura Vremea, București, 2001, p. 562*).

Pe 14 decembrie 1933 guvernul I. G. Duca este instalat. Adus de străini, cu scopul de a le sluji

interesele, noul guvern, din senin și fără a avea vreo justificare legală, va decide (după mari ezități ale lui Duca) dizolvarea Gărzii de Fier și scoaterea ei în afara legii. Dizolvarea s-a produs cu o zi înainte de alegeri, și a fost urmată de violențe extreme. Guvernul în numele ordinii provoacă dezordine în țară. Toți militanții gardiști sunt hăituiți, bătuți, schingiuiți. Câteva mii arestați, câteva zeci au fost împușcați, doar pentru vina de a lipi afișe sau că făceau propagandă electorală. Dacă Garda era lăsată liberă, și ar fi candidat, crede Gafencu, legionarii ar fi trimis câteva zeci de deputați în parlament unde „entuziasmul lor sincer ar fi fost repede înăbușit... În indiferența generală, din pricina desăvârșitei lor lipsite de talent și de experiență”.

Și în cazul dizolvării Gărzii de Fier (a treia) din decembrie 1933, rolul major l-a avut tot Nicolae Titulescu. Dacă ar fi să-l credem pe G. Gafencu, înainte de scoaterea în afara legii a unui partid politic (fie el și Garda de Fier), I. G. Duca avea mari îndoieli și scrupule constituționale. Înțelegea că este împins să comită o nelegiuire. Deci ezita. Nicolae Titulescu însă, în ședința respectivă de guvern, s-a dat de ceasul morții ca măsura să fie luată. I-a impus-o aproape cu forța lui I. G. Duca, dar n-a reușit să-l convingă pe rege, care a refuzat semnarea decretului, lăsând guvernului întreaga răspundere.

Ezitățile lui Carol II, N. Titulescu le-a pus pe seama lui Puiu Dumitrescu. Deci, Duduia este convinsă de „marele european” (al doilea în ordine cronologică din istoria noastră) că Puiu Dumitrescu îl sfătuiește prost pe rege, îl pune în opoziție cu Oculta. Așadar, Duduia îl convinge pe rege să-l înlăture pe Puiu Dumitrescu, iar Titulescu, triumfător (tocmai a salvat țara!) pleacă cu o garnitură întreagă de tren la Saint Moritz. G. Gafencu s-

a înșelat. Nu Puiu Dumitrescu l-a convins pe Carol II să refuze contra semnarea actului de dizolvare a Gărzii de Fier, din frica de a nu greși sau comite un abuz. Lui Carol II îi era frică de legionari, de reacția lor la fărâdelegile autorităților. Deci, se ascunde în spatele semnăturii lui Duca. El nu are vreo vină. Nici Duduia, firește! Nici „regele” Felix Wieder! Nici întreaga Camarilă! Doar un om are vina, și acela este I. G. Duca!

În fața bățăilor crunte, a maltratărilor bestiale, a crimelor regimului carlist (din decembrie 1933), legionarii n-au dat înapoi. Le-au acceptat ca pe o nenorocire în plus în lupta dură și grea la care oligarhia și Oculta i-a provocat. Sfinți să fi fost acei tineri uciși, bătuți, arestați, schingiuiți în decembrie 1933 și tot ar fi înțeles că nu au decât o singură alternativă: lupta mai departe împotriva oligarhiei ce confiscase destinul României. Dau câteva exemple de tineri studenți și nu numai, uciși la ordinul autorităților în toamna târzie a anului 1933. Astfel, pe 22 noiembrie 1933 este împușcat la Constanța, studentul Virgil Teodorescu „în timp ce lipea afișe legionare”; la 9 decembrie 1933, în comuna Daia, județul Vlașca, jandarmii l-au bătut până la moarte pe tânărul țăran Niculae Bălăianu; în noaptea de 29 decembrie 1933, Sterie Ciumetti, comandant legionar, a fost asasinat, iar pe 30 decembrie 1933, în comuna Borcea, județul Tecuci, a fost împușcat croitorul Toma Toader.

La Iași, pe 28 noiembrie 1933, este împușcat de autorități muncitorul Niță Constantin, doar pentru vina că „arunca pâine camarazilor săi asediați în căminul de la Râpa Galbenă”.

Și cum chiar Sfânta Biblie, cu „n” exemple, le vorbea despre necesitatea morală absolută a răzbunării sângelui nevinovat vărsat cu cruzime de un regim asasin

(regimul carlist, desigur: I. G. Duca a fost doar o unealtă), legionarii au pregătit reacția pentru a-i pedepsi pe vinovați. Titulescu pleacă din țară, asigurându-i-se o protecție ca unui împărat, Carol II se izolează la Sinaia unde va gândi/premedita un plan de a-l scoate pe I. G. Duca în calea răzbunării legionarilor.

Alegerile din decembrie 1933 la care legionarii au fost împiedicați să participe, în opinia lui Grigore Gafencu, n-au fost decât „o ciomăgeală cumplită și absurdă, pe spinarea țării”, urmate, ca încheiere, de „cele 5 focuri de revolver de la Sinaia”...

Carol II și Elena Lupescu pun la cale asasinarea lui I. G. Duca

Asasinarea primului ministru al României, I. G. Duca, pe peronul gării Sinaia, la 29 decembrie 1933, după ce se întorcea de la o întrevedere cu regele Carol II, nu este deloc un eveniment istoric simplu cum îl explică, de decenii, cei care ne-au confiscat și țara, dar și istoria de atâta vreme. Uciderea lui I. G. Duca a fost rezultatul unui plan bine gândit, elaborat de însuși capul statului împreună cu anturajul său. Desigur, documente certe care să probeze vinovăția lui Carol și a Duduii în uciderea lui I. G. Duca nu există. Pentru cei care acceptă doar istoria scrisă de indivizii slujitori ai „discursului corect politic”, pentru care Carol II a fost un foarte „mare rege” al României, „patriot”, „constituțional”, creator de instituții, făcător de cultură majoră, a-l acuza pe „augustul suveran”, pe „marele rege” de conspirația care a dus la uciderea lui Duca, este o blasfemie! Pentru asemeni cititori (ce cred neabătut, fanatic doar în istoria livrată de Ocultă) a fost scrisă și tradusă și în limba română odioasa carte a lui Lilly Marcou, *Carol II, regele trădat*.

Istoria contemporană și nu doar ea, este plină de evenimente istorice majore provocate de factorii de putere din umbră, de „înalta Cabală a Puterii”, ca să mă folosesc de expresia utilizată de Winston Churchill, în memoriile sale.

Cabala și Oculta nu lasă în urmă documente care să le dovedească implicarea, vinovăția. Ele se folosesc de interpuși. Controlând toți factorii de putere dintr-un stat (și nu numai) se folosesc de instituțiile acestuia care să le îndeplinească planul. Evenimentele, îndeosebi ale lumii contemporane, nu se „petrec” la întâmplare, nici în

afara unei logici secrete specifică Oculte, și dacă „se întâmplă” au drept scop împlinirea dezideratelor Oculte/Cabalei. Revenind la cazul I. G. Duca, subliniez că regele Carol II avea trei motive majore să-l urască pe omul politic liberal. Și să-i grăbească moartea, deci.

Primul ține de implicarea directă, oficială a lui Carol II, în 1924 - 1925, în afacerea Siskin-Fokker-Armstrong, la care am făcut dese trimiteri mai sus.

Contra unui comision de sute de milioane de lei, prințul Carol pune în pericol siguranța statului român, impunând abuziv, discreționar, folosindu-se de calitățile oficiale, cumpărarea a zeci de avioane din Anglia, la suprapreț și cu mari defectiuni tehnice. Rețineți că hoțiile lui Carol au fost atent monitorizate de primul ministru I. I. C. Brătianu, iar când dosarul a devenit complet, pus în fața probelor, Carol și Duduia, spre a se pune la adăpost, fug în străinătate. Chiar dacă am spus-o, o mai repet: acesta-i motivul real, adevărat pentru care prințul Carol a ales, în decembrie 1925, să nu mai revină în țară și să renunțe definitiv la calitatea de moștenitor al Coroanei României. Dosarul, cu toate documentele ce-l acuzau pe Carol de hoție, I. I. C. Brătianu l-a păstrat până la moarte în biblioteca sa.

Înainte de a muri atât de neașteptat și dramatic (asasinat de N.K.V.D.), marele om politic liberal, chiar pe patul de moarte, pus în imposibilitate de a vorbi, făcea semne disperate, cu ochii, celor din jurul lui pe care-i ațintea către un colț al vastei sale biblioteci. Într-o carte ține unele documente ale dosarului Carol, ca și într-un sertar ale cărui chei le-a dat chiar pe patul de moarte fratelui său, Constantin. După moartea lui I. I. C. Brătianu, „dosarul Carol” a fost păstrat cu strășnicie de frații săi, Constantin și Vintilă, iar după moartea lui Vintilă și alegerea lui I. G. Duca ca președinte al P.N.L.,

de către acesta. Aceasta era ținta lui Carol: să ajungă la dosarul ce-l incrimina ca hoț și șperțar, în dosarul Siskin-Fokker. Al doilea motiv de ură a lui Carol II împotriva lui I. G. Duca, este parțial legat de primul. Astfel, după revenirea în țară, și când Iuliu Maniu îl presa să refacă căsătoria cu Elena de Grecia, în 1930 (Duduia încă nu fusese adusă în țară), Carol II simulează o împăcare cu aceasta. Dar, nu-i așa, ca să refacă o căsătorie, desfăcută în 1928, regele ceruse să vadă dosarul de divorț. Acum află Carol că cererea de divorț a neveste-sii, Elena, ca și motivația introductivă a acțiunii, au fost redactate de nimeni altcineva decât de I. G. Duca. Elena, conform actelor depuse la dosar, își acuza soțul de imoralitate, de părăsirea familiei, cât și de faptul că ar fi fost hoț (șperțar). La dosarul de divorț fuseseră anexate și documente oficiale ce dovedeau, fără nicio îndoială, implicarea masivă a lui Carol în deja vestita afacere Siskin-Fokker. Odată ce a pus mâna pe dosarul de divorț din 1928, Carol l-a și confiscat, ascunzându-l definitiv.

Al treilea motiv al urii lui Carol și Duduii împotriva lui I. G. Duca îl constituia declarația sa, din 6 iunie 1930, menționată deja, cum că acceptă să i se taie mâna decât să i-o întindă aventurierului (lui Carol, adică - n. ns.). Duca va regreta declarația amarnic.

Iată, așadar, trei motive grele pentru care regele României, Carol II avea tot interesul ca omul politic liberal I. G. Duca să dispară definitiv din politică, ca și din viață. Anticipez: după împușcarea lui I. G. Duca în gara Sinaia, la 29 decembrie 1933, de către Nicolae Constantinescu, Doru Belimace și Ion Caranica cadavrul omului politic liberal va fi „buzunărit” (a stat minute bune întins pe peron fără ca nimeni să intervină), cheile de la seiful unde ținea „dosarul Carol” fiind furate. La

doar câteva zile, sertarul cu pricina a fost găsit deschis, gol. „Dosarul Carol” dispăruse! Doar nu credeți în simple coincidențe... După cum nu „la întâmplare”, după dizolvarea Gărzii de Fier și maltratarea miilor de studenți de forțele statului și uciderea câtorva zeci, filosoful Nae Ionescu (ideologul regimului carlist la acel moment) publică în „Cuvântul” un articol de o rară violență prin care instiga la asasinarea primului ministru.

Propaganda lui Nae Ionescu nu a fost efectuată din inițiativa filosofului și nici fără aprobarea lui Carol II. Înainte cu o zi de împușcarea lui Duca, Nicadorii (Nicolae Constantinescu, Doru Belimace, Ion Caranica), deci, pe 28 decembrie 1933, s-au întâlnit cu Nae Ionescu la pensiunea „Manolescu” din Capitală, au luat masa împreună, stând de vorbă câteva ore.

Nu Corneliu Zelea Codreanu, nici vreun alt conducător al Gărzii de Fier, a dat ordinul asasinatului, ci Duduia și Carol II. Cei trei studenți (i-am notat mai sus) n-au acționat doar din proprie inițiativă. Exista, e adevărat, o stare uriașă de revoltă împotriva stâlpilor regimului carlist, de aici și nevoia de a răzbuna morții, suferințele din ultimele zile ale lui decembrie 1933. Dar legionarii știau că adevărații vinovați ai crimelor și nelegiuirilor comise împotriva tineretului patriot al Țării nu era I. G. Duca. Știau cu toții că în fruntea asasinilor sunt Carol II, Duduia, Felix Wieder, într-un cuvânt „curtea de lichele”. Pe aceștia ar fi vrut să-i vâneze legionarii spre a răzbuna sângele vărsat și chiar intenționau s-o facă, ca și pe „marele european”, Nicolae Titulescu, al cărui rol major în declanșarea din senin a crimelor antilegionare era cunoscut.

În trenul care îl ducea din țară la Saint Moritz pe Nicolae Titulescu, deși se luaseră măsuri excepționale de

pază a „marelui bărbat”, pe masa acestuia îl aștepta un plic nedesfăcut: condamnarea sa la moarte. Carol II s-a folosit de Nae Ionescu și alți interpuși pentru a canaliza revolta generală a tineretului împotriva lui I. G. Duca. El era vinovatul! El dizolvase (doar semnase actul, nu-i așa?) Garda! El ordonase violențele, masacrul! Regele, Duduia nu au nicio vină! Ei au stat departe de conflict. Carol II e un mare rege, respectă Constituția și trăiește doar în acord cu legile statului român!...

Așadar, Nicadorii au fost aleși ca unealtă de a duce la îndeplinire a dorinței secrete a „reginei” Duduia și „nobilului” său partener, Carol II. Desigur, dacă inițiativa a plecat de la rege, serviciile secrete, conduse de Mihail Moruzov, monitorizau îndeaproape evoluția complotului. S-au ținut cât au putut la distanță și au creat condiții să se petreacă.

După ce toate detaliile au fost puse la punct trebuia să fie pregătită ocazia înfăptuirii asasinatului. Și aici tot lui Carol II i-a revenit rolul principal. Deși nu avea nici un motiv întemeiat (alegerile se încheiaseră de câteva zile, iar primul ministru îl ținuse pe rege la curent cu toate problemele oficiale), Carol II îl convoacă la Peleş pe I. G. Duca atunci când anul se sfârșea și toată lumea se pregătea să întâmpine, după tradiție, Anul Nou. Așa, din senin, doar că i se năzărise lui. În realitate, Carol II a scos vânatul în bătaia puștilor vânătorului.

Serviciile Secrete l-au înștiințat în timp real că Nicolae Constantinescu și ceilalți doi s-a urcat în trenul de Sinaia cu scopul de a-l împușca pe I. G. Duca, după cum știa și Carol, care aștepta cu nerăbdare și cu sufletul întretăiat de emoție deznodământul atât de mult dorit.

I. G. Duca a venit la întâlnirea cu Carol II cu inima deschisă, să discute marile probleme ale țării. Discuția

cu Carol a fost anostă, nesemnificativă. După câteva zeci de minute, primului ministru i se dă de înțeles că poate să plece. Între timp, după ce Duca a fost scos din București și pus pe drumuri, factorii de putere (constituționali, nu-i așa?), reprezentanții serviciilor secrete, cât și însuși ministrul de interne, Ion Inculeț (o unealtă odioasă a lui Carol) au dat dispoziții ca paza șefului guvernului să fie mai mult simbolică. Pe 29 decembrie 1933, I. G. Duca, avea lângă el un singur paznic, agentul de poliție Petre Petre, fapt ce demonstra matematic, o afirmă Nichifor Crainic, că „izolarea lui Duca fusese plănuită”.

Ministrul de Interne, Ion Inculeț, a acționat, în cazul asasinatului, ca instrument al lui Carol II și al Duduii. După uciderea lui Duca, rolul lui Inculeț în regimul carlist s-a consolidat deși, o știa toată lumea, avea calități mediocre. Uciderea lui I. G. Duca, mărturiile de la procesul Nicadorilor „dezvăluiau îndărătul crimei o complicată și rafinată punere la cale de către o tovărășie incredibilă în aparență”.

Așa că, nu ne miră faptul că la revenirea de la Peleş, și când a pășit pe peronul gării Sinaia, I. G. Duca a găsit o sală prost luminată, forțele de pază dispărute, doar cu Petre Petre prin apropiere, dormitând în colț.

Nicolae Constantinescu și ceilalți doi au stat 8 ore în sala de așteptare a gării Sinaia, plimbându-se și așteptând. Nimeni nu l-a întrebat nimic. Când I. G. Duca pătrunde în sala gării, Nicolae Constantinescu se apropie în liniște de el, și-l împușcă cu 5 gloanțe. După faptă autorul aruncă arma, a încrucișat brațele, așteptându-se să fie arestat. Numai că în gară nu era nimeni să-l aresteze. Petre Petre, după cele susținute de N. Crainic era un semicretin, nefiind bun de nimic. Zeci de minute a așteptat N. Constantinescu până ce va fi

arestat. Cum era de așteptat apologeta lui Carol II, Lilly Marcou, nu scapă prilejul, când scrie despre drama de la Sinaia, să-i batjocorească pe legionari, dar nu are curajul de a-i acuza de complicitate la crimă „pe cei opt polițiști-gardă de corp” ai lui I. G. Duca ce erau dispăruți fără urmă. Pe I. G. Duca l-a împușcat Nicolae Constantinescu, nu „trei gardiști”. Ceilalți doi au asistat doar. Pentru Lilly Marcou, în cazul I. G. Duca, Carol II este imaculat, neprihănit ca un prunc de 2-3 ani, deși apar „controverse” în care marele rege devine „ținta calomniilor”, după care luminatul, augustul suveran „nu ar fi fost străin de atentat”. Desigur, minciuni ordinare, notează Lilly Marcou, regele îl prețuia și-l iubea profund pe I. G. Duca! Într-o asemenea manieră mincinoasă, grotescă, diversionistă este pusă la dispoziția unei societăți credule, străină cu totul de orice preocupare de a afla adevărul istoric, atentatul de la Sinaia.

În semn de diversiune, după uciderea lui I. G. Duca, și Nae Ionescu va fi arestat ca autor moral al atentatului. Toate dedesubturile acestei crime odioase, toată implicarea tenebroasă a celor ce confiscau la acel timp puterea în România va fi înțeleasă de magistratul militar, colonelul Hotineanu care a anchetat cazul.

El a înțeles cel mai bine intriga pusă la cale de palat, ce va conduce la drama de la Sinaia, dar a păstrat secretul, pe care îl va divulga de-abia în anii '50, când era „oaspete” al Gulagului românesc!

În concluzie, Nae Ionescu va fi eliberat după câteva zile, Nicadorii, deși solicitaseră la proces pedeapsa cu moartea, au fost condamnați la 10 ani temniță, lui Codreanu nu i s-a găsit nicio vină. Doar Nichifor Crainic va face închisoare mai mult timp (până în aprilie), căci regele nu-l iertase că publicase în gazeta sa teribilul

articol al lui Dragoș Protopopescu, „România țara „regelui” Wieder și a „reginei” Duduia”.

Asasinarea lui I. G. Duca, Grigore Gafencu o pune pe seama unei lipse de pregătire și de profesionalism din partea instituțiilor aferente ale statului: „O neglijență, drept vorbind, criminală în jurul primului-ministru”, fără să aibă nici cel mai mic semn de întrebare ce/cine a provocat sus-citata neglijență.

Redau concluzia lui Nichifor Crainic cu privire la asasinarea lui I. G. Duca, și pe care o împărtășesc întru totul: „Punându-se de-a curmezișul acestei generații ca unealtă a unor interese străine și potrivnice românismului I. G. Duca a găsit ceea ce a căutat”.

După drama de la Sinaia, G. Gafencu notează că puternicii zilei au fost cuprinși de o teribilă frică, că regele Carol s-a ascuns la castelul Peleş, păzit cu strășnicie de triple cordoane de siguranță ale poliției, serviciilor secrete și ale armatei. N-a avut „curajul” să-l conducă pe ultimul drum pe „iubitul” lui prim-sfetnic, nu-i așa, căruia nu a avut cum să-i refuze „funeralii naționale”! A refuzat însă, cu cinismul ce-l definea, în noaptea de 29 decembrie 1933, depunerea corpului ciuruit de gloanțe ale lui I. G. Duca la castelul Peleş. Doar cu mare greutate a acceptat să fie depus într-un salon pentru servitori.

Știindu-se singurul autor al Crimei, zvonurile deja apăruseră, vorbind de implicarea sa și a Duduii, Carol anunță că va participa la înmormântarea lui Duca. Câteva zile slugile sale lansează zvon după zvon cum că regele va sosi, ba nu, nu va sosi, iarăși, sosește marele rege, nu mai sosește...

Însoțit de o mulțime uriașă, într-o atmosferă de tensiune extremă, cu măsuri de securitate de amploare, lui I. G. Duca, așadar, i se face o înmormântare

națională. Doar „augustul” suveran al țării n-a participat fiind obsedat de greaua povară a puterii... Trebuia găsit un nou prim-ministru, tot de la P.N.L., firește, căci le venise rândul să guverneze „democratic” țara după atâtea guverne P.N.Ț. și, mai ales, după istoricul guvern de Uniune Națională a lui Iorga - Argetoianu...!!!

Guvernul Gh. Tătărescu (1934 - 1937), expresia puterii discreționare a lui Carol II

După Constituția din 1923, Carol II avea obligația legală de a desemna, ca prim-ministru, președintele partidului politic care câștigase alegerile, dacă alegeri se poate numi „ciomăgeala generală” din decembrie 1933. Partidul care organizase și câștigase alegerile era P.N.L., al cărui președinte, Constantin I. C. Brătianu trebuia, conform regulilor constituționale, să fie desemnat prim-ministru. Numai că regele „constituțional”, după un experiment politic de câteva zile, când îl desemnase ca șef de guvern pe dr. Constantin Angelescu, refuză să-l numească pe Constantin I. C. Brătianu și, ca urmare a unei conspirații a Camarilei (Gafencu știe ce vorbește), îl desemnează ca prim-ministru pe Gheorghe (Guță) Tătărescu. După câteva zile de tensiuni între tinerii liberali grupați în jurul lui Guță Tătărescu și bătrânii liberali, Gafencu apreciază că s-a găsit „o soluție à la Solomon: Dinu, șef, Guță, prim-ministru”. Încălcând toate uzanțele, toată lumea a înțeles că Gh. Tătărescu a ajuns prim-ministru doar „prin hotărârea regală”, și că pentru Carol II Constituția, legile statului există doar pentru a fi încălcate.

La acel timp, în România, legală era doar voința sa, și bunul său plac, desigur. Din 1934 *însemnările politice* ale lui Grigore Gafencu s-au redus ca întindere; nu mai regăsim aprecieri asupra regimului lui Carol II, nici amănuntele oferite până atunci. Își concentrează atenția asupra carierei sale diplomatice, evaluează concertul politic european pe care îl apreciază ca pe o confruntare dură, de amploare între două mari ideologii: democrația și totalitarismul. Problemele de politică internă îi mai atrag atenția marelui diplomat în septembrie 1934,

asupra cărora stăruie ceva mai mult. Gafencu apreciază că după „opt luni de regim Guță” acesta nu este decât un regim de vorbe „sonore”; Guță „plimbă ramura de măslin prin toate colțurile noastre publice. Întinde punți de împăciuire spre opoziție, silindu-se îndeosebi să păstreze o binevoitoare neutralitate din partea Partidului Național-Țărănesc. Întrebuințează toate argumentele pentru a-și asigura sprijinul presei din Sărindar și câștigă concursul hotărât al lui Blumenfeld, al lui Fagure și al lui Șeicaru”. Însă, toată grija lui Gh. Tătărescu, toată energia sa, în viziunea lui Grigore Gafencu era îndreptată către îndeplinirea oricărei dorințe, intenții a lui Carol II, pe lângă care se gudură cu strășnicie.

Iată pasajul lui G. Gafencu care rezumă cei patru ani de guvern Gh. Tătărescu (ianuarie 1934 - decembrie 1937), timp în care, chipurile, democrația românească a cunoscut apogeul, s-a înălțat pe culmile cele mai înalte: „Guță cel cumplit, executorul neiertător al actului de la 4 ianuarie, devine Guță cel leal, slujitorul plecat al restaurației. E, vorba lui Vaida, homo regim, în cel mai desăvârșit înțeles al cuvântului: râde când regele râde, plânge când regele e întristat”.

Așa-zisa guvernare a lui Guță Tătărescu, pe care Gafencu o mai creionează o dată tot ca a vorbelor goale și sonore, a însemnat, în fapt, controlul total exercitat de rege și Camerilă asupra vieții noastre de stat. Elena Lupescu era mai puternică ca oricând, ura împotriva sa devenind generală. Iuliu Maniu, auto-demis de la conducerea P.N.Ț., ține discursuri publice împotriva Duduii; lovind în Duduia, Maniu lovea, în fond, în Carol II, „în felul său de a cârmui”, sperând că doar, doar va reuși „îngrădirea regelui” (a abuzurilor- n. ns.). guvernarea lui Guță Tătărescu va cunoaște și momente

dramatice, cum ar fi „complotul Precup” descoperit în „vinerea mare” a anului 1934.

Un grup de ofițeri condus de colonelul Victor Precup (implicat în evenimentele din iunie 1930) urmărea să-i ucidă pe Carol și Elena Lupescu. Sunt prinși, judecați de un tribunal militar „în condiții de tăinuire și de plăsmuire a adevărului”, condamnați la ocnă: „Graba cu care s-a judecat procesul, asprimea pedepsei și ciudata publicitate dată penibilului spectacol al degradării au contribuit să așeze complotul Precup în centrul preocupărilor generale. În curtea Cazărmii Malmaison, în fața unui public numeros și emoționat, ofițerii degradați au strigat fără ca nimeni să-i fi putut opri cuvinte de batjocură și de afurisenie la adresa favoritei regale”..

„Cazul” Precup dovedește că, și în Armată, Duduia făcea legea; înaintările în grad, posturile cheie erau ocupate doar prin intermediul ei, adică „după bunul plac al favorurilor de curte...”. Apăruse, la un moment dat, posibilitatea ca Armata să reacționeze, dar nu s-a întâmplat nimic.

Cum spuneam, anii 1935, 1936, 1937, 1938 nu mai sunt comentați de Gafencu. Doar la sfârșitul celor câteva pagini rezervate anului 1935 diplomatul notează despre starea de nepregătire a României, după atâția ani în care a guvernat „doctrina bunului plac”.

După Gafencu, statul român în 1935 se definește prin „neorânduiala finanțelor (un eufemism; în fond, era vorba despre un jaf general, hoție generalizată - n. ns.), nepregătirea armatei, lipsa unei munci stăruitoare în toate domeniile producției, necinstea care se întinde în administrație”. Nu pot decât să recunosc că diagnosticul lui Gafencu a fost unul extrem de corect.

Pentru anii 1937 și 1938 Gafencu n-a crezut nimerit să lase pe hârtie gândurile sale, aprecierile asupra evenimentelor din politica internă. De ce n-a făcut-o nu pot ști, dar nu poate fi o coincidență faptul că, chiar în anii în care Carol II exercită puterea absolută în România (ordonând crime în masă), marele diplomat nu a notat nimic în jurnalul său politic. N-a făcut-o din discreție sau lene, ci din frica de a nu se pune în pericol. Știa el cu cine are de-a face. Deci, tăcere și capul plecat! Se știe că salvarea/supraviețuirea doar așa e productivă... De altfel, Gafencu era francmason cu rang înalt și, nu-i așa, unui mare diplomat ce îmbrăca și șorțulețul aleșilor nu-i stătea bine să noteze despre crimele lui Carol II!

Doar asasinarea iui Armand Călinescu, la 21 septembrie 1939, de comandoul legionar condus de Miti Dumitrescu l-a determinat pe Grigore Gafencu să pună din nou mâna pe condei.

Firește, el se așează pe sine în fruntea tuturor, căci tocmai făcuse nouă luni de când depusese jurământul în fața regelui ca ministru de externe. Descrie, apoi, evenimentele zilei de 21 septembrie 1939, ce făcea el și Nușeta (nevastă-sa) și cum află de la un prieten că Armand Călinescu a fost împușcat. Merge la locul dramei, îl găsește pe fostul șef întins pe caldarâm, cu fața acoperită de ziar. Lângă A. Călinescu, tot mort, „ciuruit de gloanțe... credinciosul agent Andronic”. Dispune ridicarea celor două trupuri înainte de venirea procurorului („o sinistră formalitate”), le trimite la Spitalul Militar, dar e copleșit de grija ca „țara să nu se cutremure” în absența lui Armand Călinescu, „care de doi ani, stătea de veghe zi și noapte”. Exista temerea că răzvrătirea s-ar fi întins. Cine-s răzvrătiții, de ce a fost împușcat A. Călinescu, cum conducea Carol II țara la

acel moment, nici un cuvânt. Se duce direct la Carol II, tot pe 21 septembrie 1939, pe care-l găsește alb la față, profund tulburat de uciderea primului ministru pe care tot declara că nimeni nu-l va putea înlocui.

În aceeași zi, Gafencu e propus să-i ia locul lui A. Călinescu. Refuză, iar „la ora zece seara într-o ședință de guvern într-o atmosferă de frică și îngrijorare constată că țara îl are ca prim-ministru pe Ghiță Ostașul” (generalul Gheorghe Argeșanu) a cărui „mustață răsucită” îl impresionează. În ședință Gavrilă Marinescu (unul din ucigașii oficiali folosit de Carol II), fără să ceară „nici sfatul, nici aprobarea” guvernului declară că „represiunea va fi strașnică”. Halal regim al legii! Află, tot în seara de 21 septembrie 1939, cum că comandoul legionar ce-l executase pe Armand Călinescu (care s-a predat de bună voie) a fost executat chiar la locul faptei.

Impresionat de oroare, Gafencu pleacă, noaptea, la Cotroceni și declară lui E. Urdăreanu „să nu se facă fapte de sângeroasă răzbunare. Să nu se mai verse sânge între rege și țară, zice el. Răzbunarea cere din nou răzbunare și alunecăm astfel pe calea unui măcel între români. Statul nu poate face decât dreptate”, nu să ucidă oameni cu de la el putere, ar fi trebuit să continue Grigore Gafencu. Apoi, ar fi trebuit să declare că, de ani de zile, statul român fusese suspendat (legea nu mai funcționa), confiscat de Carol II și Camarilă. Că statul român se reducea doar la voința lui Carol și a Elenei Lupescu, la urmările lor, la capriciile lor.

Îl asigură însă pe mareșalul palatului că va comunica urgent străinătății că România nu se află „în fața unei răzvrățiri”, și că „o întinsă represiune” e contraindicată căci ar „deschide calea rușilor, care caută o pricină pentru a intra în țară”. Nu este sigur că

stăruința sa pentru moderație ar fi fost comunicată „marelui” rege. Încheie nota din 21 septembrie 1939 cu o scurtă întrebare, pe care o cred adăugată după evenimente, și având scopul de a-l scoate din complicitatea la crima în masă, ce s-a împlinit pe 22 septembrie 1939: „Să fi fost prea târziu?...”.

Evident că Urdăreanu și regele nu l-au luat în seamă pe G. Gafencu cu sfaturile lui de moderație. În noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939, la ordinele lui Carol II, Gh. Argeșanu și Gavrilă Marinescu (desemnat ministru de interne în locul lui A. Călinescu), au ordonat represiune sălbatică împotriva legionarilor. Mare parte dintre ei se aflau în închisori. Scoși din casele lor sau luați de pe stradă, sau din celule, din fiecare județ al României Unite (72) au fost împușcați la repezeală, fără vină, deci fără judecată, circa 500 de legionari, poate 1000. Cei împușcați, tot din ordinul lui Carol II, au fost expuși în piețele centrale ale fiecărei reședințe de județ timp de trei zile. Lângă ei era o pancartă ce avertiza: „Asta îi așteaptă pe trădători”. Morții erau trădători, iar ucigașii lor, în frunte ce regele Carol, eroi!

Masacrul în masă din 22 septembrie 1939 n-a fost consemnat în nici un fel de Grigore Gafencu în jurnalul său. Doar în două zile, din luna noiembrie 1939, 12 și 13, și una din decembrie (6), mai există însemnări, și acelea rezervate (cum era și firesc) situației internaționale...

Dacă Grigore Gafencu n-avusese timp, nici interes, să noteze tragedia ce îndoliase țara în urma crimelor în masă din 22 septembrie 1939, Sabina Cantacuzino, fiica lui I. C. Brătianu nu ezită să consemneze nenorocirea: „A doua zi (22 septembrie 1939 - n. ns.), trecând din nou prin Râmnic (Vâlcea - n. ns.), am văzut cu groază în fața tribunalului cadavrele gardiștilor scoși din pușcărie și

împușcați în dimineața aceea chiar; *era un maldăr* (nu doi - trei, o mulțime - n. ns.). Lumea îi privea cu milă, se închina și comenta cu oroare. Aflând chiar că în fiecare județ acel măcel se făcu, și că, fără nici un fel de judecată, se împușcau oamenii care își făceau pedepse în temnițe, legal judecați deja, precum și membri din familiile lor, ridicați din case după alegerea jandarmilor; fără altă formalitate, preoți, părinți, frați, ne apucă o astfel de indignare, încât am uitat pe Armand Călinescu față de atâtea victime, dintre care majoritatea, desigur, nevinovată” (*Sabina Cantacuzino, Din viața familiei Ion C. Brătianu. 1914 - 1919. Cu un adaos de însemnări. 1870 - 1941, Ediția a III-a, revăzută, notă, indice și ediție îngrijită de dr. Elisabeta Simion, Editura Humanitas, București, 2014, p. 312*).

Sabina Cantacuzino îl considera vinovat de măcel pe A. Călinescu căci el „dăduse exemplul de a omorî arbitrar, fără lege”, și că era normal, firesc să ajungă și el victimă acestei politici nefaste. „Prietenii” lui Călinescu îl apăra cum că ar fi fost doar un „instrument executiv”. În nici un caz, sublinia Sabina Cantacuzino, A. Călinescu nu poate fi socotit nevinovat, căci era „inteligent”, „răspunzător”, deci. Iar când ai asemenea calități „ești *om* și nu execuți ce nu aprobi”. Tragedia îi păru lui Sabina Cantacuzino „o tristă măcelărire”, și că, a primit asigurări de la înlocuitorul lui Gh. Argeșanu, Constantin Argetoianu cum că „nu se va mai omorî nimeni cât va fi dânsul în capul guvernului...”. În cazul masacrului în masă din 22 septembrie 1939, A. Călinescu nu numai că l-a executat, ci l-a dorit cu tot dinadinsul. El voia să îi ucidă în masă pe legionari încă din 1934. A fost temperat la acea vreme de însuși Carol II care a încercat trei ani (1934 - 1937) să-și subordoneze partidul lui C. Z. Codreanu.

Se apreciază, de către cei ce au scris despre asasinatele din 22 septembrie 1939, după împușcarea lui Armand Călinescu, că în toată țara ar fi fost executați câte 2-3 legionari din fiecare județ, și că cei uciși pe această cale ar fi fost vreo 200 - 300; nimeni nu s-a întrebat până acum cine a dat cifra de 2 - 3 - 4 legionari uciși pe fiecare județ. Desigur, chiar cei ce i-au asasinat. În realitate, cifra celor uciși în ziua de 22 septembrie 1939, nu se cunoaște cu exactitate. Avem, însă, mărturia fiicei lui Ion C. Brătianu, Sabina Cantacuzino care a scris nu despre 2-3 oameni uciși la Râmnic, ci despre „un maldăr”. Prin maldăr de oameni împușcați la Râmnicu Vâlcea, și expuși în fața tribunalului, văzuți de ea însăși, Sabina Cantacuzino ne vorbește despre o mulțime de oameni ce zăceau claie peste grămadă, nu de 2 - 3-4. Doar nu ne închipuim că această doamnă nu știa să numere și că, dacă ar fi văzut 3-4 legionari uciși, ar fi scris despre „un maldăr”.

Rezonabil mi se pare faptul să acceptăm această mărturie prețioasă ca pe una mai mult decât credibilă. Sunt, așadar, convins, că la ordinul regelui Carol II, pe 22 septembrie 1939 au fost împușcați, fără nicio vină, peste 500 de cetățeni ai României, iar cifra dată pentru masacru (272) este greșită. Nu-mi imaginez că dacă la Râmnicu Vâlcea au fost împușcați peste 10 legionari, la Tulcea, Piatra Neamț, Cernăuți, Orhei sau Dorohoi sau în alte județe au fost uciși doar doi - trei!

Dacă Nichifor Crainic, la 1933, n-a avut nicio ezitare în a aprecia că I. G. Duca a primit ce a căutat, la fel de justificată a fost și împușcarea lui Armand Călinescu. Cine-i citește jurnalul politic este impresionat la modul negativ cât de mult s-a zbatut A. Călinescu să intre în grațiile regelui Carol II, cât de asiduu a curtat Camarila, doar, doar va fi băgat în seamă.

Așa, la o întâlnire din 1934, cu Carol II, îi declară acestuia că știe cum să-i potolească pe cei care protestau și care acuzau pe rege, dar și pe politicieni, că fură țara (pe legionari adică): cu ajutorul forței.

A. Călinescu, ca și Carol II, a fost un asasin feroce. Sub pretextul că apără interesul național, va folosi toate instituțiile de forță ale statului să bată, să schingiuiască, să ucidă tineretul patriot al țării. Călinescu nu apără țara, ci clica odioasă ce o conducea, Camarila și pe Carol II. Cât a avut accesul la putere doar la atât s-au redus „marile” lui calități de om de stat. Din februarie 1938 a avut întreaga putere, chiar dacă până în martie 1939, oficial, patriarhul Miron Cristea era prim-ministru. Uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu și a încă 13 căpetenii legionare el a premeditat-o. Aceștia erau arestați, judecați abuziv, condamnați la ani grei de închisoare fără nicio vină. Lui Codreanu, la procesul din 1938, acuzația adusă nu era alta decât „trădare de țară”, întrebat dacă a avut vreo legătură cu C. Z. Codreanu, cu „trădătorul” C. Z. Codreanu, generalul Ion Antonescu (martor la proces) a dat o replică pe măsura infamiei acuzării: „Generalul Antonescu nu stă de vorbă cu trădătorii”.. În jurnalul său politic, Călinescu nu se ferește să noteze cât de mult a lucrat, nopțile, la... rechizitoriul lui C. Z. Codreanu. Nu procurorul de caz a scris rechizitoriul la procesul-înscenare, mascaradă din mai 1938, ci primul ministru al României la acea oră (*Armand Călinescu, op. cit., pp. 392 - 393: „A trebuit să fac eu într-o noapte rechizitoriul. Prea mari aderențe (adică rechizitoriul procurorului era favorabil lui Codreanu). Toți martorii, ofițeri, profesori [depoziții], favorabile (lui C. Z. Codreanu - n. ns.), gata”*).

Asasinarea lui C. Z. Codreanu, ca și a celorlalte căpetenii ale Gărzii de Fier a fost hotărâtă de A.

Călinescu la o întâlnire cu Gavrilă Marinescu, la el acasă, pe data de 1 martie 1937: „Lungă întrevedere cu Gavrilă Marinescu la mine acasă. Când s-a întors Rex (Carol II - n. ns.) în București, duminică, l-a chemat de dimineață și i-a spus că s-a convins de primejdia Gărzii de Fier și de necesitatea represiunii... Are de gând să suprim pe Codreanu și vreo 30 de gardiști principali. Și-a format echipa de 200 de pușcăriași, cu care va da lovitura într-o noapte. E convins că dacă nu-i suprimă el pe ei (conducătorii Legiunii - n. ns.) vor cădea el și Rex apoi, victime”..

Pe 2 februarie 1938, A. Călinescu, după o audiență la Carol II, consemnează că „crede că cu garda nu vom mântui cât timp vor fi conducători”. Luni de zile, Carol II și oamenii lui de încredere au premeditat uciderea tuturor conducătorilor legionari, după cum A. Călinescu și Carol II au pregătit, tot luni de zile, lovitura de stat din 9/10 februarie 1938. E bine să precizez acum: Dacă Carol II era atât de pornit să ucidă, fără nicio vină/judecată, sute de legionari, motivul era nu că aceștia reprezentau vreun pericol pentru țară. Garda de Fier, prin conducătorii ei, condamna de ani de zile, fără nicio frică, regimul carlist și Camarila sa, pentru politica de jefuire a țării după, și aici voi folosi expresia lui Grigore Gafencu, „doctrina bunului plac”.

Asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu, a fost premeditată de către A. Călinescu și Carol II cu luni de zile înainte; nu doar el e autorul principal, căci lucra la ordinele lui Carol II, ci și cei mai apropiați oameni ai regelui: E. Urdăreanu, Gavrilă Marinescu etc. A. Călinescu și Carol II au tot ezitat să treacă la fapte dintr-un motiv banal: nu găseau nici un motiv care să fi stat în picioare. La procesul din mai 1938, Călinescu impune împotriva lui C. Z. Codreanu un al doilea proces, nu

găsește alt motiv/vină decât „trădarea de țară”. În ciuda absenței totale a probelor (de notat că, după ce Siguranța a cercetat toate sediile Gărzii de Fier în februarie - martie - aprilie 1938, rezultatul va fi un fiasco: nu au găsit nici un singur document care să dovedească că Germania lui Hitler ar fi subvenționat-o), C. Z. Codreanu fusese condamnat la 10 ani temniță grea. Nu era de ajuns, însă, pentru rege și A. Călinescu. Trebuia ucis cât mai repede, mai ales că situația internațională evolua în direcția nedorită de Carol II. Avusese dreptate Nichifor Crainic să susțină că „Armând Călinescu a văzut bine cu un singur ochi: ca să stârpești cultul dărâmă idolul!”.

După lungi tergiversări, timp în care Garda de Fier nu activase, nu comisese nicio violență publică (în afara celor comise din ordinul lui Horia Sima, omul lui M. Moruzov), dovedind un non-combat civic, tot la ordinul lui Codreanu, soarta carismaticului conducător legionar a fost pecetluită în ziua de 13 noiembrie 1938, la o întâlnire a lui A. Călinescu cu mareșalul palatului, Ernest Urdăreanu. Urdăreanu ar fi vrut ca, alături de C. Z. Codreanu, să fie ucis și Iuliu Maniu, căruia nu i se ierta faptul că realizase o alianță electorală, în decembrie 1937, cu legionarii. Subliniez că, dacă Maniu și Codreanu s-au aliat în decembrie 1937, au făcut-o nu să lovească în statul român, ci să oblige tocmai statul român (adică regimul carlist), ce organiza alegerile parlamentare prin Guță Tătărescu, să respecte legile existente și Constituția României. Acesta a fost scopul cartelului electoral P.N.Ț. - Garda de Fier: (Totul pentru țară) ca ambii competitori politici să vegheze la respectarea legii și nimic mai mult.

Așadar, pe 13 noiembrie 1938, A. Călinescu refuză să fie de acord cu E. Urdăreanu ce voia uciderea și a lui

Iuliu Maniu, pe lângă C. Z. Codreanu. Iată consemnarea din jurnal: „13 noiembrie.

Convorbire cu Urdăreanu, Codreanu și Maniu. Eu nu la Maniu”..

Drept urmare, sau, pe cale de consecință, în noapte de 29 spre 30 noiembrie 1939, C. Z. Codreanu, împreună cu alți 13 conducători legionari au fost asasinați la ordinul primului ministru, A. Călinescu: „Această stârpitură a fost omul predestinat să dea lovitura de moarte întregului naționalism românesc”., nota cu duritate Nichifor Crainic.

Uciderea lui Armand Călinescu a fost un act de justiție, și de dreptate. Iar comentariul Sabinei Cantacuzino despre același A. Călinescu, cum că, dacă ar fi fost *om*, nu s-ar fi pus în slujba unui om al fărâdelegii (Carol II) și nu ar fi comis crime la ordinul acestuia, mi se pare singura concluzie corectă asupra evenimentelor în cauză.

Adaug încă două vorbe. Tot patriotismul lui A. Călinescu, competența sa ca „om de stat” n-au însemnat altceva decât să execute ordinele criminale ale unui scelerat, ale lui Carol II. Și totuși, mai mult decât în trecut, astăzi (îndeosebi astăzi) unealta de execuție a crimelor lui Carol II, Armand Călinescu, este apreciat ca un mare om de stat. Cel ce nu are nicio îndoială cu privire la „marea” calitate de om de stat a personajului îl sfătuiesc să-i citească cu atenție jurnalul politic, îndeosebi paginile 368 - 377, pagini în care sunt oferite amănunte, în clar, despre cum trebuia pregătită lovitura de stat din februarie 1938 ca să fie o reușită.

Revin, în încheiere, la jurnalul politic al lui Grigore Gafencu, pentru a scoate în evidență că în ultimele două pagini sunt abordate chestiuni de politică internă. La sfârșitul lui noiembrie 1939, Guță Tătărescu îl va înlocui

pe C. Argetoianu la șefia guvernului. În noul guvern Tătărescu, Gafencu este menținut ca ministru de externe, primind laude, „cuvinte măgulitoare” de la Urdăreanu și Guță Tătărescu: cum că el ar fi „cel mai bun ministru de externe pe care l-a avut țara de la război încoace!...”.

După asemenea laude la adresa sa, se înțelege că guvernul condus de Gh. Tătărescu nu mai înseamnă doar „vorbe goale și sonore”. Nu, la momentul 1939, Guță Tătărescu este dinamic, animator, muncitor tenace, statornic în principii, un adevărat om de stat. Doar de-ar avea timp, continuitate să-și valorifice multe calități, conchide Grigore Gafencu!

Carol II, regele călău (1930 - 1940)

Din paginile citite până acum sunt convins că cititorul a înțeles bine adevărata natură a regimului carlist, regim care timp de un deceniu a subminat temeinic temeliile statului român. De asemenea, toate faptele lui Carol II, de la fuga din septembrie 1918, la Odessa, și până la sfârșitul domniei sale rușinoase, probează cu prisosință că timp de 10 ani România a fost guvernată de un psihopat sadic. Pentru a-și îndeplini dorințele personale sau ale Elenei Lupescu a mințit, a furat, a introdus diversiunea în politica statului, a încălcat toate legile. Cu Constituția din 1923, tot 10 ani de zile, Carol s-a șters literalmente la picioare, golind-o de orice conținut. A permis anturajului organizat într-o Camară extrem de influentă orice exces de putere. Carol II și „nabila” lui consoartă, Elena Lupescu, nu și-au refuzat niciun abuz. Jaful în banii publici, mita primită de la oamenii de afaceri, acționar la diferite mari întreprinderi, furtul de aur din rezerva B.N.R., au fost ocupațiile lui de căpetenie.

În acest deceniu, partidele politice n-au avut nicio putere, n-au reprezentat decât niște rușinoase și jalnice anexe ale lui Carol II. Și unii istorici străini, obiectivi, au scris despre România condusă de Carol II, apreciind că slăbirea poziției țării în plan extern se datora lui și nimănui altcuiva: „Punctul slab al României este regele său, Carol al II-lea”, nota Jacques de Launay, care, ca un „adevărat Hohenzollern este în același timp fanfaron și poltron”. Marele istoric, când făcea trimitere la „slăbirea poziției României”, avea în vedere degradarea poziției acesteia în timpul deceniului de dictatură a lui Carol II. Și Jacques de Launay aprecia negativ pasiunea lui Carol II pentru uniforme, ridiculizând „caracterul

bizar al acestui suveran împopoțonat cu uniforme extravagante în stilul lui Wilhelm al II-lea”.

Despre politica internă a lui Carol, Jacques de Launay accentuează rolul nefast al acestuia, fiind preocupat să „slăbească” partidele politice, pe care le „disprețuiește”. De asemenea, istoricul citat cunoștea faptul că regele Carol II își numește direct oamenii săi în „consiliile de administrație”, alături de Camarilă, care își împarte „posturile”, iar „dividendele” împărțindu-le cu suveranul. Încet, dar sigur, „Carol acumulează o imensă avere și preia toate pârghiile comenzii economice”.

Afacerea Skoda, de asemenea, dovedea corupția generală la nivel înalt în România lui Carol, corupție de care primul vinovat era regele Carol.

Desigur, grupările politice ale timpului, roase de politicianism abject, n-au avut altă grijă decât să caute „grațiile regelui”. Ele doreau cu nerăbdare să ajungă în vârf. Liderii acestora știau că faptul e posibil doar dacă vrea regele. După alungarea lui Vaida-Voevod, în decembrie 1933, de la guvernare, P.N.Ț., liderii acestora nu au avut altă grijă decât să reintre în vederile lui Carol II pentru o nouă guvernare.

Însemnările lui A. Călinescu (până ce ajunge stâlpul carlismului în 1938) n-au alt obiect decât aceasta: discuții, întâlniri, conciliabule, planuri, strategii între liderii P.N.Ț., cum să acționeze, să-l convingă pe Carol II să-i aducă din nou la guvernare. Carol II nu doar a fărâmițat partidele politice, ci le-a anihilat în toată puterea cuvântului. Două excepții au fost, totuși. Prima Iuliu Maniu. A plecat din fruntea P.N.Ț. (1933) doar ca să aibă câmp de manevră în lupta împotriva lui Carol și Elena Lupescu, și să nu compromită șansele partidului său de a reveni la putere.

Maniu a luptat de unul singur împotriva regimului carlist. A denunțat abuzurile, fărâdelegile Camarilei, a criticat cu violență influența nefastă, amestecul în viața de stat a Elenei Lupescu. Nu i-a fost frică să o acuze mereu de tot răul prăbușit peste țară. Cu calm, și în nota specifică ținutei sale, în toate discursurile publice (1934 - 1937), Iuliu Maniu o pune la stâlpul infamiei pe Duduia.

Dacă E. Urdăreanu i-a propus lui A. Călinescu, pe 13 noiembrie 1938, uciderea lui Iuliu Maniu pe lângă cea a lui C. Z. Codreanu, a făcut-o la porunca lui Carol II. Ce pericol reprezenta pentru România, la 1938, Iuliu Maniu? Era, și el, vreun exponent al „extremismului de dreapta”? A practicat, practica în activitatea politică Iuliu Maniu violența? Cultul violenței? Sau poate „cultul morții”? De ce voia Urdăreanu (citește Carol II) să-l ucidă pe președintele P.N.Ț. (între timp revenise la președinție), Iuliu Maniu? Era în cârdășie cu S.D.-ul german, cu Abwehrul? Cu N.K.V.D.-ul? Cu Hitler? Cu Stalin? Sau dezvăluia necruțător opiniei publice dezmațul, jaful, abuzurile ce le comitea Duduia împreună cu „marele rege” Carol II?

Aceasta a fost „democrația” interbelică ce a funcționat îndeosebi între 1930 - 1940: crima, premeditarea ei, violența statului exercitată la porunca șefului statului, fărâdelegea ca politică de stat. Cât de jos a putut să cadă un stat dacă, fără nicio rezervă, un individ ca E. Urdăreanu (mâna dreaptă a lui Carol II), voia să ucidă un om ce fusese de mai multe ori șeful guvernului României, își slujise cu loialitate regele (pe care îl adusese în țară și-l pusese pe tron), nu furase din banul public, vorbea tot timpul de Constituție și de ordinea constituțională și care la 1918 a jucat un rol semnificativ în înfăptuirea Unirii?

Așadar, dacă lui C. Z. Codreanu, la proces, i se imputase „trădarea” de țară, Iuliu Maniu ce trădase? Ce interes național la momentul 1938 impunea uciderea lui Iuliu Maniu?

Carol și Duduia îl vroiau mort pe Iuliu Maniu din același motiv pentru care a fost ucis la dorința Salomeii, de către Irod, și Sfântul Ioan Botezătorul... Adică din ură și răzbunare.

Aceeași vină față de statul român ca și Iuliu Maniu au avut-o și sutele de tineri legionari în frunte cu C. Z. Codreanu ce au fost uciși pe durata criminalei domnii a lui Carol și Elena Lupescu. Ei n-au tăcut fiind martori la hoția generalizată, abuzurile deșănțate înfăptuite de Camarilă și cuplul „regal”. Le-au criticat, denunțându-le opiniei publice. În aceasta a constatat „vina” partidului politic fondat și condus de C. Z. Codreanu, singura lui vină, acest fapt îl constituie și „extremismul” lor.

Al doilea factor politic, ce s-a opus guvernării după „doctrina bunului plac” a oligarhiei, a fost C. Z. Codreanu și partidul condus de el: Legiunea Arhanghelului Mihail/Garda de Fier, iar din 1934 „Totul pentru Țară”. Față de Garda de Fier, Carol II a avut două poziții diametral opuse. A persecutat-o până în 1933, a menajat-o, apoi, între 1934 și 1937, pentru ca, între 1938 - 1940, să folosească terorismul de stat și să-i ucidă, să-i extermine sistematic conducătorii.

Timp de trei ani, Carol II i-a făcut „curte” Gărzii. A vrut-o obedientă sieși și lui Duduia. L-a protejat pe C. Z. Codreanu, cu care s-a întâlnit în mare secret și de la care voia să primească conducerea asupra acestui partid politic. Codreanu l-a refuzat net, iar din acel moment (1937) zilele carismaticului lider legionar au fost numărate.

Partidul lui C. Z. Codreanu nu a fost extremist, nici xenofob, nici antisemit, ci un partid politic național ce voia un stat românesc curățat de politicianism și hoție. Între 1930 - 1940, „extremismul” Gărzii de Fier a constatat în faptul că iubeau din tot sufletul România, că voiau o țară în care legea să guverneze, interesul național, nu Camarila și excesele ei.

Între 1930 - 1940, adevăratul interes național a fost reprezentat de sutele de mii de tineri înrolați în Gardă, nu de Carol II, Elena Lupescu și Camarilă. Între legionari, care au avut un cult pentru țară și istoria ei, pentru adevăratele valori naționale (cinste, muncă, dreptate, jertfă întru cauza României) și Carol II ce a avut doar cultul banilor, lăcomia de a-i avea, adevăratul și singurul interes național îl reprezentau legionarii. Nimeni nu vrea să o spună, dar adevăratul motiv al loviturii de stat dată de Carol II și Oculta ce-l manevra, a fost acela de a-i împiedica ca, la alegerile din martie 1938, legionarii să ajungă la guvernarea României.

În decembrie 1938, legionarii au obținut peste un milion de voturi, spre 1,5 milioane, și nu circa 500.000, procentul lor electoral fiind de peste 30%, și nu 16%. Adică, imediat după P.N.L.-ul lui Guță Tătărescu. În ianuarie - primăvara anului 1938, tot tineretul României Mari (câteva milioane) era alături de legionari și C. Z. Codreanu. Nimeni până acum nu s-a întrebat cum s-a făcut că în acea perioadă întreg tineretul țării (ca și cei mai autentici intelectuali) împărtășea credința legionară? Și cum de se poate ca tot acel tineret să fie acuzat, de atunci și până astăzi, de „extremism de dreapta”? Dacă cuplul „regal” Carol - Lupescu a dat lovitura de stat pe 10 februarie 1938, au dat-o ca să împiedice venirea la putere, prin alegeri, a legionarilor și

nu pentru salvarea României, pe care, chipurile, ei o guvernau de opt ani, în chipul cel mai „democratic”!

Interesul național al României atunci (ca și azi) consta într-o guvernare cinstită, legală, bazată pe muncă și loialitate țării și nu printr-o guvernare despotică, violentă și tutelată de hoție generalizată și crimă!

Mihail Sturdza despre Carol II

După cei doi valoroși martori ai epocii lui Carol II ale căror opinii le-am subliniat, analizat în rândurile de mai sus, acum mă opresc asupra lui Mihail Sturdza, dușman înverșunat al acestuia și care a aparținut din punct de vedere politic celeilalte tabere - legionarii.

Dintr-o veche familie boierească, Mihail Sturdza și-a iubit necondiționat țara, pe care o va sluji cu loialitate. Judecățile lui Mihail Sturdza asupra regimului lui Carol II sunt tranșante, necruțătoare. Și M. Sturdza a fost diplomat (ministru de externe - septembrie 1940 - ianuarie 1941), dar, spre deosebire de G. Gafencu în primul rând, el nu a ezitat în a-l acuza pe regele Carol II de a fi guvernat despotic țara, de a fi practicat crima în masă în anii 1930 - 1940, de a fi spoliat-o, împreună cu Camarila, ducând-o la catastrofă, de a fi complicele Ocultei externe întru distrugerea statului român.

Între 1930 - 1939, statul român cheltuisese peste 30 miliarde lei/aur pentru înzestrarea Armatei. Și-așa de bine a înarmat Armata Carol II și clica sa încât în 1939, Armata Română avea tunuri Krupp din primul război mondial, nicio unitate de tancuri, nici armament greu, iar aviația era „nulă”. Banii au fost folosiți nu pentru înzestrarea oștirii, ci pentru îmbogățirea unor „grupări afaceriste și pentru regele care le patrona”. Zecile de miliarde n-au fost folosite pentru înarmarea reală a țării, „iar infanteria noastră a fost pusă în imposibilitate de a putea vreodată rămâne stăpână pe câmpul de luptă, oricare ar fi fost vitejia soldaților și dibăcia șefilor”. Toți oamenii de stat, toți generalii epocii Carol II - Lupescu (mai puțin Ion Antonescu - n. ns.) au fost complici „la gigantica escrocherie cu armamentul”, caracteristică domniei lui Carol II; „aceeași nepăsători, aceleași

lichele... au trebuit să recunoască, împreună cu regele îmbogățit, când a sunat ceasul adevărului, că aceste miliarde fuseseră cheltuite în zadar”.

Jaful în banii publici, sub pretextul că înarmează țara, a fost patronat, așadar, de regele Carol II. Căci „măria sa”, pe lângă patima pentru Duduia, mai avea o dragoste, și mai mare: lăcomia nemăsurată de bani. Înșelătoriile la care s-a dat, complicitatea sa la afacerea SKODA, afacerile patronate de el, de Camarilă l-au îmbogățit. Toată lumea știa metodele sale de îmbogățire: „Carol II subordona fără greș interesele statului român propriilor sale buzunare... precaut, el a strâns o imensă avere în afara Țării, care îl va consola pentru Coroana pierdută... a transferat sute de milioane lei aur” în băncile din străinătate.

O comandă de armament din 1933, în valoare de 182 miliarde lei va fi facturată „de către tandemul Carol - Malaxa, pentru o sumă de 1600 milioane, evident în contul statului”.

Mihail Sturza observă că la jaful criminal, imoral, exercitat de Carol și banda sa niciun partid politic n-a luat atitudine. Toate grupările politice „așteaptă de la bunăvoința regală chemarea la putere și participarea la jaful general”, în afara Mișcării Legionare. Iată pentru ce, și astăzi, legionarii sunt acuzați ca „extremiști de dreapta”; iată de ce legionarii au fost vânați și uciși în timpul lui Carol II: au condamnat hoția capului statului, moravurile politice din țară.

Legionarii cunoșteau bine că cei vinovați de hoție, în ciuda anchetelor oficiale, nu au fost niciodată pedepsiți. Ei îl acuzau pe rege ca fiind primul care dă dovadă de imoralitate și necinste. Ei au observat că în toate hoțiile în urma cărora statul era furat intermediarii erau obligatoriu alogeni. Și totuși, legionarii n-au vrut măsuri

împotriva alogenilor, ci doar urmăreau însănătoșirea moravurilor clasei politice. În epocă, singura modalitate de a combate Garda de Fier ar fi fost ca partidele politice, regele să nu fure țara și să o guverneze în interesul ei, nu al lor, și nu să-i ucidă cu sutele pentru protestul lor civic. Din această uriașă discrepanță între o mișcare politică națională, profund onestă și cinstită în demersul ei politic, și rege și Camarilă, roși până la os de patima banilor câștigați pe spinarea țării, a fost declanșată prigoană sinistă și ucigașă împotriva tineretului patriot al țării, sublinia M. Sturdza..

Corupția a ajuns „sub domnia lui Carol II, singura lege de guvernare a statului român”. Acesta a fost singurul „interes” național pe care Carol și banda sa l-au practicat în cei zece ani.

Având puterea pe care a folosit-o timp de zece ani despotice, Carol II nu le va ierta sutelor de mii de tineri sfidarea. De aici, prigoana, crima în masă. Înșiși contemporani avizați, precum scriitorul Ion Vinea, au înțeles în timp real (adică în 1934) că legionarii vor fi martirizați de Carol și clicile politice înainte de începerea genocidului din 1938: „Priviți-i. Ei nu-și dau seama. Sânt senini și fericiți. În realitate sunt morți în concediu. Toți vor pieri. Toți vor fi asasinați. Burghezia nu le va ierta trădarea”.. Și regele Carol II, adaug eu.

Carol II, Oculta și asasinarea lui C. Z. Codreanu

Mihail Sturdza susține că asasinarea lui C. Z. Codreanu de către Carol II s-a făcut și prin presiunea Oculte externe, a „Puterilor Anonime” cum le denumește el. Lui C. Z. Codreanu nu i s-a iertat niciodată de către Carol și Ocultă faptul că, înainte de alegerile din decembrie 1937 („ciomăgeala generală”), pe 30 noiembrie, declarase că, în eventualitatea unei victorii a Mișcării Legionare în alegeri, România se va alia în 24 de ore cu Germania și Italia, cu scopul de a apăra Europa de primejdia bolșevismului sovietic, pentru „apărarea crucii, a culturii și civilizației creștine”. Oculta din Occident, din contra, voia ca România să fie un pion în alianța Franței cu Rusia Sovietică, gata să o sacrifice oricând (așa se va întâmpla în 1940).

Există un paralelism între „evenimentele externe” și măsurile dure, violente împotriva Mișcării legionare, în mod deosebit în 1938. Procesele, întemnițarea, apoi uciderea lui C. Z. Codreanu (aprilie - noiembrie 1938) au fost ordonate de Carol II sub presiunea Oculte. De altfel, din 10 februarie 1938, toate puterile statului se aflau la dispoziția lui Carol II. Justiția nu exista decât în funcție de voința/bunul plac al acestuia. Reamintiți-vă cine a scris (o noapte) rechizitoriul împotriva lui C. Z. Codreanu la „procesul” din mai 1938. Toate legile impuse de rege și Camarilă, „Constituția” din martie '38 aveau un singur scop: să creeze cadrul „legal” pentru exterminarea Mișcării Legionare și a liderilor săi.

Așadar, în februarie 1938 (odată cu oficializarea dictaturii) C. Z. Codreanu a făcut o declarație de încetare a luptei politice, ordonând legionarilor non-combatul (Violența și teroarea folosite de Carol II, în mod deosebit din februarie 1938, împotriva Mișcării Legionare, au

determinat pe C. Z. Codreanu la adoptarea unor măsuri de neacceptare a acestor practici în lupta politică. C. Z. Codreanu a refuzat violența ca armă politică, probând o maturitate civică reală. În această direcție, deosebit de relevant rămâne apelul lui C. Z. Codreanu, din 21 februarie 1938. Iată-l în extenso: „Anunțăm pe membri că începând cu data de astăzi 21 februarie 1938, partidul „Totul pentru Țară” nu mai există... Noi am înțeles să acționăm în cadrul legii, manifestându-ne credințele noastre. Dacă aceasta n-o putem face, și dacă orice manifestare de credință ne este interzisă, rațiunea de existență a partidului nostru a încetat. Noi nu voim să întrebuițăm forța. Nu voim să întrebuițăm violența. Ne este suficientă experiența din trecut, când fără voia noastră am fost atrași pe calea violenței. La orice violentare, noi nu mai răspundem în niciun fel: suportăm. Și chiar atunci când întreaga națiune română este tratată ca o turmă de animale inconștientă. Lovitură de Stat nu voim să dăm... Nu vom întrebuița aceste mijloace, pentru că tineretul de astăzi are prea adânc înfiptă conștiința misiunii sale istorice și a răspunderii sale, pentru a face acte necugetate, care să transforme România într-o Spanie însângерată. Generația noastră întreagă vede bine mânușa care i s-a aruncat. Mânușa aruncată va rămâne jos. Noi refuzăm să o ridicăm. Ceasul biruinței noastre încă n-a sunat. E încă ceasul lor. Ei poartă răspunderea în fața lui Dumnezeu și a Istoriei. (subl. ns.)” (Apud Kurt W. Treptow, Gheorghe Buzatu, Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu (mai 1938), Editura Tipo-Moldova, Iași, 2012, pp. LVIII - LIX). Las cititorul să tragă singur concluziile cu privire la „violența”, „cultul morții” sau „cultul violenței” practică de legionari în vremea cât au avut ca și conducător pe Corneliu Zelea Codreanu). Să nu răspundă în niciun fel la agresiunile, violențele organelor de stat

îndreptate contra lor. Să se apuce de muncă, de învățat, în pace și liniște, să se conformeze legilor, să fie primii la „studii și muncă”. Acesta a fost îndemnul lui C. Z. Codreanu către milioanele de tineri ai României Unite.

Îndemnul la pace, liniște, ordine, muncă și studiu constituie, nu-i așa, o teribilă amenințare pentru siguranța națională... O dovadă de extremism criminal...

C. Z. Codreanu a fost prins în capcană. N-a reușit să părăsească țara, iar când a vrut să plece Armand Călinescu a ordonat să nu i se elibereze pașaportul. N-a vrut să fugă clandestin (cum o va face autorul moral al uciderii sale, Horia Sima), cu avionul în Polonia sau peste frontiera de stat terestră. El nu putea să părăsească țara ca un dezertor. El se știa fără nicio vină atât față de țară, cât și față de statul român. Fusesse voluntar în august - septembrie 1916 în armata română ce trecuse Carpații pentru dezrobirea Transilvaniei. Și era doar elev al școlii de ofițeri de la Dealu și minor pe deasupra (17 ani). Tatăl său, profesorul Ion Zelea Codreanu, l-a obligat să părăsească frontul, să revină alături de frați și surori, pentru ca, dacă murea tatăl, el să aibă grijă de ei.

Deci, C. Z. Codreanu, începând cu februarie 1938 se afla prins în capcană, la cheremul lui Carol II și Elena Lupescu. Nu puteau însă să-l aresteze, n-aveau motiv. Și l-au găsit în scrisoarea, total inofensivă, pe care comandantul legiunii a trimis-o, pe 26 martie 1938, lui N. Iorga căruia-i reproșează că ar fi „necinstit sufletește”. Iorga, cu ani în urmă, îi sfătuisese pe legionari dacă vor să facă bani, să se apuce de comerț, să-i imite pe evrei. Așa a apărut Comerțul Legionar, ce se dovedise un succes. Numai că, din februarie 1938, A. Călinescu a ordonat lichidarea, închiderea oricărui magazin legionar. Bătăi, arestări, schingiuri. În acest context, scrie și trimite C.

Z. Codreanu scrisoarea către N. Iorga. Numai că Iorga era „demnitar al statului”, consilier regal (Carol II crease Consiliul de Coroană, cu rol consultativ), neajungându-i demnitatea de apostol adevărat al neamului, cât și calitatea de savant renumit în toată lumea, se voia și mare om politic!

„Duduia”, în Jurnalul lui Carol II

Știu din experiență că dacă o femeie își pune în gând să supună un bărbat voinței sale, și dacă bărbatul respectiv este croit dintr-un aluat moale, reușește. Cazul Carol II - Elena Lupescu este unul clasic în această privință.

Din februarie 1925, când s-au cunoscut, și până în aprilie 1953, Duduia l-a controlat total pe Carol II. Nu cred să existe cazuri ca acesta, în care un bărbat, prinț dintr-o veche, celebră familie istorică, apoi rege timp de zece ani, peste o țară care i-a stat supusă la picioare, să renunțe total la independența personală și să se așeze la dispoziția unei femei.

Femeia de care vorbesc n-a fost una oarecare. A practicat din prima tinerețe prostituția, fiind înregistrată legal în acest sens. Se va mărita, totuși, cu un ofițer, Tempeanu, care, excedat de infidelitățile ei, divorțează. După divorț, Elena Lupescu își reia vechea profesie, devenind curvă de lux. Se insinuează în anturajul viitorului Carol II, și, de cum pune gheara pe el, nu-l va mai lăsa din mână până la moarte.

Cunosc din experiență că femeile, sau, mai bine zis, unele dintre ele, au acces la un arsenal malefic, tenebros de-a dreptul, prin intermediul căruia ajung în preajma Demonului. Doar prin accesul la Demon pe care Elena Lupescu l-a avut din plin îmi pot explica cum de Carol II a fost toată viața subjugat voinței Duduii. Cazul Carol II - Elena Lupescu nu ține de psihiatrie, nici de psihanaliză sau de abisalul din Om. Este un caz clasic de patologie demonică, și nimic altceva, de control total prin intermediul Diavolului, a unui bărbat de către o femeie.

În paginile următoare mă voi opri asupra „Jurnalului” lui Carol II, volumul III, subliniind obsesia maladivă a acestuia față de Elena Lupescu. Obsesie, desigur, dar și travestire, disimulare abil camuflată, cred eu.

Carol II știa că „însemnările” sale sunt citite cu mare atenție de Duduia. Dacă Duduia avea acces nestingherit la caietele sale, am convingerea că regele Carol II când nota despre „marea” lui dragoste pentru ea, o făcea deliberat, ca să-i dovedească, nu-i așa, „iubitei” cât de mult o iubește! Avem de-a face, cred, cu un individ care și în singurătatea ființei sale mințea. Se mințea pe sine, mințea și femeia pe care, chipurile, o iubea. Piesă de teatru ordinar, regie ieftină de două parale!

Diagnosticul pus de Constantin Argetoianu, cu privire la relația Carol - Elena Lupescu, în consider singurul corect, exact. Ceva mai sus l-am citat pe marele samsar al perioadei interbelice, îi reiau spusele, subliniind că Argetoianu avea toate datele problemei. Îl știa pe Carol din adolescență. Nimic, nimeni nu l-ar fi putut înșela atunci când caracteriza pe cineva.

Pentru marele samsar, Carol II nu era decât „regele papuc” aflat sub controlul exclusiv al Duduii, femeie „cu însușiri fizice și morale mai mult decât mediocre și cu o cultură cu totul rudimentară”. Incultă, da, dar maestră în arta sexualității. „Amoral”, „pervertit”, „degenerat priapic”, „încăpățânarea de nevrozat”, așa îl definește Constantin Argetoianu pe Carol II. Influența Duduii asupra lui Carol II era apreciată ca nefastă „de ordin pur fizic și patologic”. Tocmai din aceste motive, nimeni și nimic nu l-a putut convinge pe Carol II să rupă legătura cu Elena Lupescu. Doar din motive de egoism sexual s-a arătat încăpățânat, cu o voință neclintită de a păstra relația cu Duduia. Satisfacerii libidoului Carol II i-a

subordonat (îndeosebi în cei zece ani) o țară Duduii. În acest fapt a stat toată influența, puterea Elenei Lupescu asupra lui Carol II.

În plin război mondial, cu țara pândită la cotitură de trei vecini revizionişti, după 10 ani de domnie discreționară, absolută, timp în care n-a mișcat un deget pentru înzestrarea Armatei, în decembrie 1939, Carol II notează tot felul de întâlniri cu oameni politici, considerații personale de duzină, dar, îndeosebi, ceea ce-l obseda cu adevărat: jocurile de poker, Duduia, vânătorile, filmele văzute, starea vremii, înscenarea unor vizite de Crăciun, Anul Nou și Bobotează în mijlocul trupelor ce se aflau concentrate de luni de zile la granița de Vest. La cea din Est nu se va duce, dar va ajunge la Chișinău pe 6 ianuarie 1940. Pe Nistru, nu-i așa, propaganda carlistă vorbea de faimoasa „linie Carol” care ocrotea țara cu tăvălugul ei de fier și putere de foc!

Cred că de la primul la ultimul cuvânt însemnările lui Carol II sunt mincinoase. Notele sale au fost scrise nu dintr-o nevoie firească, nu dintr-o motivație interioară reală, ci doar pentru a se așeza pe sine într-o postură de erou romantic, de rege înțelept, ars de grija patriei iubite. Desigur, și din jocul ordinar pe care-l făcea cu Duduia. „Ce impresionată va fi iubita mea fără de pereche, când va pune mâna pe caiet, va citi și va afla cât de mult o iubesc”, își zicea, zilnic, Carol II.

Pe 17 decembrie 1939 notează despre „marile” sale reușite la vânătoarea de la Periș unde a doborât 134 de iepuri, 255 de fazani și 6 sitari. Nu doar el singur, ci împreună cu prietenii săi, Marian Stîrcea, Ilie Radu, Costache Malaxa. Vânătoarea a decurs cu „voie bună” (*Regele Carol II al României, însemnări zilnice. 1937 - 1951, vol. III (15 decembrie 1939 - 7 septembrie 1940), Caietele 11 - 11 A, Ediție îngrijită, note, glosar, indice de*

Nicolae Rauș, Studiu introductiv de Ioan Scurtu, Editura Scripta, București, 1998, p. 23). Ziua a încheiat-o cu o masă îmbelșugată și poker. A doua zi, 18 decembrie, e convins de faptul că e nevoie de „destindere politică” cu foștii membri ai Gărzii de Fier, dar că Horia Sima trebuie urgent prins și ucis pentru ca „să mai dispară un șef terorist”. Pare preocupat de pericolul comunist ce s-a reactivat vizibil după pactul de la Moscova (23 august 1939).

Tot în aceeași zi o „mare tragedie” se prăvale peste Carol II, cățeaua Buzzy e foarte grav bolnavă, n-are nădejde „să mai scape”. Încheie seara, după atâta chin zilnic, nu-i așa, cu „un foarte frumos film american”, care i se pare excepțional ca montare. Nu mai continui. Menționez că a doua zi, pe 19 decembrie, cățeaua Buzzy a murit, prilej lui Carol II să facă și pe filozoful: „Adesea, un câine e mai bun prieten decât oamenii. Ei stau neclintiți de strajă lângă stăpân și cer așa de puțin. Cel mult nițică afecțiune și atenție. Nu voi uita niciodată când Buzzy a fost aceea care a găsit pe hoțul de bani din vagon și tot i se datorează viața lui Pussy, când a căzut în bazin”.. Impresionant! Pe 23 decembrie apare, în sfârșit, în Jurnal, și Duduia, căreia îi oferă un dar de Crăciun, pentru ca, pe 24 decembrie să primească colindele la palatul regal împreună cu Duduia!

Sfârșitul de an 1939 îl petrece în liniște și repaus, numai că „ar fi fost foarte plăcut dacă numai biata Duduia s-ar fi simțit bine”. Totuși, cinează de Revelion cu Duduia simțindu-se reconfortat de prezența copiilor. Pe 2 ianuarie, noul an, „Duduia, nervoasă că nu se simte bine”, dar vor urma două zile (3 și 4 ianuarie) pe care le va petrece „tete-ă-tete cu Duduia”. Peste câteva zile, iarăși, Duduia „nu se simte bine” căci „n-a dormit toată noaptea”. Se reface miraculos și pe 14 ianuarie e

prezentă la vânătoarea de la Drăgănești, unde „Duduia a tras foarte bine, ceea ce a încântat-o”.

Urmează alte câteva zile proaste, în care Carol II e foarte îngrijorat de starea Duduii căreia doctorul îi recomandă să „schimbe aerul” pentru câțva timp. Pe 28 ianuarie „Duduia e tare răcită”, n-au dormit bine la Sinaia, căci „Duduii i-a fost rău”. Pe 29 ianuarie notează că „Duduia n-a putut dormi, săraca de ea”, faptul nu o oprește ca seara să petreacă în oraș (Capitală), cu anturajul din Cabală.

Pe 8 februarie 1940, Carol II notează că pe 14 februarie „se împlinește a 15-a noastră aniversare. 15 ani de dragoste statornică, de dureri și de bucurii îndurate cot la cot”. Și iată venită și ziua cea mare, ziua de 14 februarie 1940, ziua celor 15 ani de fericire și dragoste. I se pare că prima întâlnire a fost „parcă... azi”, deși au trecut 15 ani. S-au văzut la Șosea, „de departe”. El gonind cu mașina lui unică, „Amilcar”. Nu și-au vorbit, dar s-au „priceput din ochi”. De atunci, notează, „tot cursul vieții mele” s-a schimbat.

Marea „aniversare” îl face să fie liric. E convins că dacă s-a întâlnit cu Duduia pe 14 februarie 1925, întâlnirea a fost predestinată („mâna lui Dumnezeu”): „15 ani de când Duduia și cu mine nu ne-am despărțit și am înfruntat toate vicisitudinile, toate urgiile și unele adevărate bucurii, cot la cot”.¹ se pare că între el și Duduia dragostea „a stat ca o stâncă neclintită”, rezistând la toate încercările. Duduia este „pentru mine chiar esența vieții mele. Ea este talismanul cel mai divin și, în clipele de greutate, este refugiul meu suprem. Această dragoste e așa încât nici nu pot concepe viața fără ea. Dumnezeu să-i dăruiască sănătate, să redevie zdravănă și plină de viață, așa cum am fost când întâi

ne-am cunoscut. Așa să ne dăruiască Domnul”.. Mai bine zis „Demonul”, ar fi trebuit să spună.

Ziua de sărbătoare e întunecată de o ușoară umbră „deoarece tatăl ei (al Duduii - n. ns.), fiind bolnav, a trebuit să aibe un consult”. Sărbătoare se va încheia cu el și Duduia, stând de vorbă despre „vremurile trecute”, în „liniște și bucurie”. Pe 17 februarie joacă „un pocher amuzant cu Duduia”, numai că jocul nu i-a mers neavând cărți bune. Duminică, 18 februarie, „Duduia a fost obosită și, deci, a rămas până după-amiaza în pat”. La fel, pe 22 februarie: „Duduia, obosită a stat în pat până după-masă”. Oboseala Duduii o asemăn cu celebrele „dureri” de cap ale Messalinei, prima soție a împăratului Claudius (41 - 54). Pe 25 februarie, fără nicio atenționare, ne comunică brusc că este „o zi glorioasă”. De ce glorioasă, nu ne spune. Presupun că Duduia și-a dovedit din plin „calitățile”, marile sale calități sexuale, devreme ce „s-au culcat foarte târziu”, iar seara următoare o vor petrece împreună, el, la mărci, ea „făcând pasiențe și vorbind verzi și uscate”. Pe 27 februarie moare tatăl Duduii, care este „desfigurată de durere”. Îi pare „cadavru, frântă de durere și de oboseală morală”.

Urmează, iar și iar, zile după zile, în care Carol II notează, amestecând laolaltă problemele țării cu cele personale. Apare foarte des notat că Duduia e obosită, îi e rău, și că s-a sculat foarte târziu.

3 martie: „Duduia e foarte obosită”. 4 martie: „Duduii i-a fost rău...”. Pe 9 martie e impresionat că Duduia și-a ales ca „babă” „o zi frumoasă cu soare”. Și că pentru el, pentru Carol „tot ea este norocul meu”. 17 martie: „Duduia e abătută. Nu se simte bine, încât a stat în pat toată ziua, moțând”. Un salt de două luni, și o

găsim pe Duduia în aceeași stare. 12 mai: „Duduii nefiindu-i bine, a rămas până seara în pat”.

Pe 21 mai 1940, Carol II e mișcat de ziua aniversară a iubitei sale. Iarăși flori, iarăși declarații ridicole de iubire, iarăși urări de fericire: „Ziua Duduii. De dimineață, urări, cu flori și un mic dar. Toate și din tot sufletul au fost urările mele. Să-i deie Dumnezeu, înainte de toate, sănătate. Este lucrul cel mai important pentru fericirea noastră. (Cu țara cum rămâne? - n. ns.). Să deie Dumnezeu s-o văd cât mai repede refăcută, ca să poată lua parte la viață, fără teamă. O iubesc atât de mult și vreau să poată să participe la toate cu bucurie și cu siguranță. Da, o iubesc în fiecare zi, mai solid și mai tare”.. Urmează o notație ciudată pe 22 mai cum că Duduia e foarte nervoasă pe „reconcilierea” lui Carol II cu legionarii. Duduii i se pare că venirea lui Horia Sima în țară va aduce mari primejdii pentru „cuplul regal”, și că totul e pus la cale de germani.

Nevoit să se „reconcilieze” cu legionarii, în urma victoriilor militare ale Germaniei în Vest, Carol II face o criză de isterie pe 23 mai 1940, fapt „ce a supărat-o foarte mult pe Duduia”. În cazul de față, Duduia joacă rolul Teodorei, iar Carol II pe al lui Justinian.

Pe 6 iunie 1940, Carol II notează cu emoție că sărbătorește o primă zi „comemorativă” a gloriosului, greului „deceniu al domniei mele”. Primește daruri de la Urdăreanu niște tablouri de Boals și Van Meer. Se folosește de ocazie ca să decoreze pe Duduia și E. Urdăreanu cu „Comanderea pentru Merite”. Apreciază că din toate decorațiile ce le-a împărțit cu prilejul „jubileului” de 10 ani cea mai meritată este cea conferită Duduii: „Ei, pentru nesfârșitul devotament, credință și dragoste ce mi-a arătat în tot acest timp, fiind stâlpul

moral de care am putut să mă reazem în toate aceste clipe grele”.. Minunat stâlp moral!

Pe 7 iunie, tot în cadrul zilelor „Restaureției” notează că „la 19, Tătărescu, ca să-mi spuie că este foarte îngrijorat de cele ce se întâmplă la graniță: mobilizarea aproape completă a Ungariei și continuarea concentrărilor sovietice”. Pe el nu-l îngrijorează concentrările de trupe străine la frontierele țării, mai ales că, imediat după vizita prim-ministrului, „vin darurile ce le-am primit pentru mâne” (probabil vrea să zică mâine - n. ns.)

Duduia îi oferă în dar un automobil „Zepfyr”, fapt ce îi provoacă „o deosebită plăcere”; Guvernul îi dăruiește „un foarte frumos cap de Crist de Greco” (Sic!); Banca Națională nu se lasă mai prejos, îi oferă ca dar o masivă plachetă de aur cântărind 12 kilograme și o casetă cu monede tot de aur; Societatea „Mica” îi dă „minereuri de aur”, Primăria București o cupă de argint, societatea „Petroșani” o cutie de aur. Încheie, fără vreun comentariu, că a primit „o serie nesfârșită de obiecte de aur de foarte mare valoare”. Ziua o încheie cu „un frumos film”.

Ziua de 8 iunie, a treia zi a sărbătorilor „Restaureției”, o începe făcând bilanțul domniei sale. Are convingerea că cei 10 ani au fost ani de „muncă și de griji fără sfârșit”. Are conștiința liniștită. A făcut pentru țară tot ceea ce a trebuit și cât i-au permis puterile. Crede că lovitura de stat din februarie 1938 a „scăpat țara de la pieire”, și din „imperiul dezmațului partidelor, prea numeroase”. Continuă să primească daruri, iar el, regele, este decorat de însăși Duduia cu „noul Colan al Ordinului Casei Domnitoare”. Armata îi oferă un buzdugan de aur, decorează apropiatii, după care

urmează masa sărbătorească. După masă, „pocherul obijnuit” (Sic!) în care la început pierde, apoi câștigă.

„Semn bun”, conchide Carol II. Desigur, după atâta muncă întru propășirea patriei, după atâtea zile de sărbătoare, pe 9 iunie 1940, „Duduia, obosită, a rămas până seara în pat”.

În zilele ultimatumurilor sovietice, Carol II face multă paradă, joacă un teatru ordinar, se ascunde în spatele hotărârilor Consiliului de Coroană (care nu avea nicio atribuție în domeniu), declară că e cuprins de deznădejde și că, se întreabă, „dacă n-ar fi mai cuminte să abdic”. Duduia se opune cu înverșunare acestei idei „spunându-mi că n-am dreptul de a părăsi lupta”, și că abdicarea „ar fi o dezertare”. Care luptă?, întreb și ar fi bine să ne întrebăm.

Părăsind, fără nici măcar un simulacru de rezistență, două provincii românești, Carol II știa că doar el este singurul vinovat de abandon și nu Consiliul de Coroană. Pentru a salva aparențele, și a demonstra celor din jur că cedarea din iunie 1940 nu i se datorește, Carol II joacă comedia unei crize de revoltă și furie. Îl sună la telefon pe Gheorghe Tătărescu pe 30 iunie 1940, încă prim-ministru în funcție, căruia îi ține o lecție de morală patriotică, cum că n-ar fi trebuit să ordone evacuarea Basarabiei și a Nordului Bucovinei, că el a fost pentru luptă cu U.R.S.S.: „...am fost de o violență neobijnuită (Sic!). Am țipat ca un disperat”.

Peste doar câteva zile, drama țării este uitată. Se reîntoarce la pasiunile sale: filmul, pocherul, vânătoarea, Duduia.

Pe 5 iulie notează că, după cină, „a avut cinema”, un film american „destul de bun, cu o vedetă nouă Patricia Morsson”. A doua zi, pe 6 iulie, încheie „marea” sa muncă tot cu „un destul de bun film american”, pentru

ca pe 7 iulie „zi relativ liniștită” are o nesfârșită bucurie căci „iau masa singur cu Duduia”, urmată, desigur, de „un foarte amuzant film german cu Hans Moser”. Pe 14 iulie 1940 o petrece cu Duduia „ce mi-a făcut o nespusă plăcere”. Numai că, vai, Duduia nu se simte deloc bine, „are dureri de cap și acea stare generală proastă de care nu poate scăpa”.

Acestea-s preocupările lui Carol II, doar la câteva zile după ce o cumplită tragedie se abătuse asupra României. Nicio durere, niciun sentiment de regret, nicio analiză de perspectivă în ceea ce privește țara pe care o guvernase ca un satrap 10 ani. Doar grija mării lui iubite, Duduia, a filmelor și a meselor îmbelșugate, a decorațiilor și jocului de pocher. Și în notele din ultimele luni de așa-zisă domnie, Carol II pare preocupat mai mult de Duduia decât de țară. Și de distracțiile favorite, bineînțeles.

Pe 21 iulie 1940 „Duduia nu s-a simțit bine. După masă a rămas trântită” (în pat, presupun). La fel, pe 31 iulie „Duduia se simte rău. Are dureri de cap și în tot corpul”, iar a doua zi, 1 august, să constate că iubita vieții lui a avut „o noapte îngrozitor de chinuită... Durerile Duduii sunt așa încât toată ziua a ținut-o într-un geamăt”. Pe 2 august 1940 e impresionat că iubita a trăit „din nou o noapte grea” și că „durerile ei au ținut până dimineața”.

Trec câteva zile liniștite, dar pe 10 august „augustul” suveran revine și ne informează că a avut o noapte grea „căci pe Duduia a apucat-o o groaznică durere de măsea”. A doua zi, desigur că „Duduia stă până seara în pat să se odihnească după noaptea de nesomn”.

După Consiliul de Coroană din 29 august 1940, care a hotărât acceptarea dictatului de la Viena, Carol II notează că el a fost „pentru rezistență”, că are „speranța

că nu va fi prea rău” și că, după atâtea emoții, n-a putut dormi. Deși jumătate de Ardeal era pierdut are cinismul să noteze că și-a găsit odihna pe la 05:30 dimineața doar „când a sosit Duduia de la masă de la Logadi”.

Pe 1 septembrie 1940, joacă, iarăși, o criză de nervi, ca și în cazul cedării Basarabiei: „Plâng și mă răstesc la oricine și la orice”. Numai că, minune, după amiază ascultă „discuri de gramofon” cu Duduia și totul s-a rezolvat: „câteva ore plăcute și liniștitoare”. Pe 2 septembrie 1940 notează că „e ziua iubitei mele” și că seara a sărbătorit-o cum se cuvine. Însemnarea e chiar în ziua când am pierdut o jumătate de Ardeal.

Evoluția evenimentelor după dictatul de la Viena îl obligă pe Carol II să-l desemneze pe generalul Ion Antonescu ca șef al unui viitor guvern. Voia ca, prin intermediul autorității acestuia, să potolească uriașa nemulțumire populară îndreptată împotriva sa, să-și salveze tronul și să continue să guverneze ceea ce a mai rămas din țară pe mai departe.

După ce Carol II îl roagă pe Ion Antonescu să accepte formarea unui nou guvern „singura persoană care nu e deloc mulțumită de desfășurarea evenimentelor este... Duduia, care consideră că se face un pas greșit și că nu va fi bine”. Duduia n-avea încredere deloc în Antonescu, căci fusese singurul om care, în cei 10 ani, nu s-a gudurat pe lângă ea, n-a pupat mâna curvei. I-a simțit ura, cât și integritatea personală. Ultimele zile de domnie, Carol II notează că evoluția evenimentelor „au dat dreptate îndoielilor Duduii”, iar pe 5 septembrie, după ce Antonescu îi cere să abdice, notează „părerea Duduii începe a se verifica”. După abdicare, se pune pe împachetat mai ales că i s-a dat voie să ia cu el tot ce vrea. Sarcina îi revine lui Urdăreanu, dar n-a uitat-o pe Duduia care, săraca,

„trebuie să aibă grijă de lucrurile ei” și că „împachetează cât poate”.

Bagajele odată făcute, Carol și Duduia se așează la vorbă. Duduia însă, ca o mamă bună și iubitoare ce era, îi dă sfaturi lui „Mihăiță”, îl îmbărbătează să accepte să se resemneze căci „rolul lui este de pază a unei tradiții, singura care poate scăpa țara”.

Să nu-l înfrunte pe Antonescu „până nu va fi cel mai tare” și să nu permită generalului ca să batjocorească persoana lui Carol II, căci, nu-i așa, el e tatăl său. „Nobilul” „Mihăiță” n-a uitat sfatul Duduii.

Trenul cu care Carol II și anturajul său părăsește țara este mitraliat în gara Timișoara, Carol și Duduia „ne-am culcat pe jos”. Scapă de urmăritori, ajunge pe teritoriul iugoslav, își ia la revedere de la soldații gărzii pusă la dispoziție de Antonescu, ce au fost plătiți regește de Urdăreanu, dar nu se ferește să noteze că „astfel am părăsit țara mea, pentru care am muncit cu drag și fără odihnă, gonit nu numai de lașitatea, trădarea, nerecunoștința elementelor politice, dar și însoțit de gloanțele tineretului, pentru cari voiam să clădesc o țară frumoasă și fericită”. Incredibil! Dacă n-am ști adevărul despre individ, i-am da dreptate și i-am plânge de milă și am condamna la unison ingratitudea cu care a fost răsplătit „cuplul regal” Elena Lupescu - Carol II de către Națiune, în 6 septembrie 1940!

Constantin Argetoianu despre regimul lui Carol II

Constantin Argetoianu (1871 - 1955), rămâne modelul clasic de politician român, în sens negativ, firește. Diplomat, de origine dintr-o veche familie boierească, de numeroase ori ministru, prim-ministru (1939), a fost omul care și-a legat mare parte a carierei sale politice de Carol II, al cărui sfătuitor și apropiat a fost mare parte din perioada interbelică. Afacerist de anvergură, nimic nu l-a oprit în a-și satisface lăcomia nemăsurată de avere, de bani, de putere.

Cu totul în afara oricărei morale în viața publică și privată, nu se ferește deloc în *Memoriile* sale, să adopte poziția unui adevărat Cato românesc, să arate cu degetul către toți și toate, s-o facă pe marele patriot, cinstit - el, marele samsar. Rețineți, cred, indignarea uriașă a lui Nichifor Crainic, în anul 1932, când, pe vremea guvernului Iorga - Argetoianu, profesorii au putut încasa salariile doar pentru că au acceptat să plătească un comision ministrului de finanțe (C. Argetoianu) în valoare de 10% din suma cuvenită fiecărui cadru didactic.

Deși a fost pentru câteva decenii modelul de bandit politic, atât în România mică, cât și, mai ales, în România Mare/Unită, faptul nu mă poate împiedica să recunosc că *Memoriile* sale sunt extraordinar de bogate în informații asupra multor oameni politici români aflați la vârful politicii românești. Dezvăluirile sale poartă o puternică amprentă de autenticitate. Într-un cuvânt, Constantin Argetoianu a fost un om foarte bine informat, iar afirmațiile sale sunt credibile. El însuși recunoaște că a fost foarte „legat de prințul Carol” (*Constantin Argetoianu, Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri, partea a VI-a, în Monarhia de Hohenzollern văzută*

de contemporani, p. 400) și-n care susține că și-a pus mari nădejdi personale. Consemnarea e făcută cu prilejul plecării lui Carol din țară (decembrie 1925) și renunțarea la tron, pe care o aseamănă cu o dezertare. Întrebarea pe care mi-o pun: de ce și-a pus mari nădejdi C. Argetoianu în prințul Carol? Nu știa lipsa lui de caracter? Nu cunoștea egoismul său sălbatic, pentru satisfacerea căruia a dat de atâtea ori cu piciorul la familie, părinți, tron, țară, la tot? Nu-l știa de dezertor? Nu-l știa de amoral, după cum el însuși va nota în fabuloasele lui *Memorii*? Cred că marele samsar al politicii românești interbelice își făcuse mari planuri în legătură cu Carol II tocmai pentru că îl cunoștea mai bine ca oricine. Știa că, cu Carol II pe tron, bucurându-se de prietenia lor veche, înaintea lor s-ar fi deschis perspective amețitoare de afaceri. Nădejdea lui Argetoianu în Carol II pleacă de la faptul că erau identici, ca și caractere, și că aveau/urmăreau același scop: înavuțirea nemăsurată pe seama bugetului țării, în afara legii.

Argetoianu recunoaște că venirea lui Carol, pe 6 iunie 1930, a fost opera unui complot, dar că lovitura fusese „plănuită și executată de prinț numai cu câțiva intimi”. Crede că venirea lui Carol va pune casa regală din România într-o poziție dificilă căci „nu se poate concepe o monarhie cu un rege fără relații cu celelalte dinastii”. Carol, continua Argetoianu, prin viața imorală dusă de atâta timp, era respins de toate casele domnitoare din Europa. Revenirea lui Carol e pusă pe seama complicității guvernului Iuliu Maniu, cum și este de fapt adevărul. Și că doar norocul și curajul aviatorului care l-a adus pe Carol au fost elementele hotărâtoare în reușită. Și Argetoianu susține că, dacă Maniu ar fi ordonat arestarea lui Carol, de cum a pus

picioarul pe pământ, totul s-ar fi terminat. În acest sens, avea ordin, susține marele samsar, prefectul poliției Capitalei, Nicoleanu, de la Al. Vaida-Voevod, ministrul de interne să procedeze la venirea lui Carol. Numai că, Nicoleanu s-a deplasat (am abordat mai sus chestiunea) la aeroportul civil Băneasa în loc de aeroportul militar Pipera unde a sosit în jurul orei 10 seara „descălecătorul din ceruri” pe 6 iunie 1930.

Odată cu încoronarea lui Carol II, pe 8 iunie 1930, Argetoianu, ca unul ce-i cunoștea bine concepțiile politice, era convins că venirea acestuia la cârma statului va produce automat o schimbare radicală în sistemul de guvernare al țării. Era sigur că vechiul sistem „al rotativei partidelor”, care aduseseră „țara în sapă de lemn”, a luat sfârșit, căci știa cel mai bine ce intenții avea noul rege, cât și veleitățile sale de guvernare autocrată/dictatorială. Are o primă întâlnire cu Carol, în care, ambii, se asigură reciproc de sprijinul celuilalt, amândoi convinși că „vremuri nouă” vor începe pentru România.

Interesant că la această primă a lor întâlnire de după 1925, regele îi declară eroic „că trebuie să o terminăm odată cu minciunile demagogice” și că are de gând să pună „sperțarii la zid”, cu care marele samsar, fără să clipească, aprobă, adăugând un „să dea Dumnezeu”!

De la începutul domniei lui Carol II, Argetoianu era convins de „iminența unui guvern de dictatură”, după cum plănuiise cu proaspătul rege. Despre guvernarea sa și a lui Iorga, repet, o apreciază ca pe una de „înalță fantezie”, că n-a fost lăsat să lucreze în „libertate” și neavând cum să-și pună în practică ideile! Consideră că revenirea Elenei Lupescu în țară a schimbat datele problemei: de la avântul primelor zile s-a ajuns, zice el,

la un timp de „neînțelese inerții”: „Restaurația trecuse brusc de la faza eroică la faza compromisurilor și compromiterilor”. Apelează la Istorie, de la care a învățat „că amestecul fustelor în politică e întotdeauna fatal cuiva, mai ales când sub fuste se învârteste o târfă”. Desigur, la 1943, când își scria memoriile Argetoianu, avea în vedere rolul nefast avut de Elena Lupescu pentru Carol II iar nu pentru România.

Are puterea să fie obiectiv și să-și explice că răul adus de Duduia a fost posibil deoarece a „căzut pe un teren admirabil adaptat” pentru încolțirea lui. Continuă, apoi, că n-a întâlnit în viața sa o personalitate mai „enigmatică”, mai „imprecisă”, „sucită”, „schimbătoare”, mai lipsită total de orice „armătură morală”, ca și Carol II. Drept urmare, nu ne mai miră că până și celui mai cinic om politic interbelic i s-a revelat cu claritate adevărul că singura axă a politicii dusă de Carol II timp de 10 ani l-a constituit „legătura lui cu Lupescu”. Oricine critica legătura lui Carol II cu Elena Lupescu, devenea, automat, în mintea lui, dușmanul lui, cât și al țării, desigur. Dacă Duduia îi prezenta, îl informa, îl lămură că o persoană sau alta le pune în discuție/pericol marea lor „dragoste”, Carol II proceda în consecință și cel/cei în cauză era(u) înlăturat/înlăturați.

Timp de 10 ani, în fond, România, a avut de-a face cu o veritabilă *Lupeascocrație*, și nimic altceva. Iată ce ne spune cel mai bun cunoscător al problemei în această privință: „Ani de-a rândul, ministerele s-au schimbat (Argetoianu se referă la schimbarea guvernelor nu la ministere propriu-zise - n. ns.) oamenii au fost numiți sau înlocuiți în cele mai înalte funcțiuni (chiar și în armată), favoruri au fost acordate sau retrase numai în legătură cu atitudinea fățișă sau bănuită a fiecăruia față de intangibila legătură (Carol-Lupescu)”.

Carol, subliniază Argetoianu, urcă pe tron cu speranța să schimbe radical totul în România, să impună amprenta „personalității” sale, „geniului” său, în „toate ramurile activității noastre naționale”. Programul său „reparator” n-a însemnat altceva decât „vinerile unui veleietar” sabotate de natura sa pervertită sexual. Din tot „programul” său de guvernare nu a dus la îndeplinire decât „schimbarea uniformelor” și „răscolirea decorațiunilor”; a schimbat panglicile de la decorații, lampasurile uniformelor, a creat noi medalii și ordine precum Meritul Cultural cu 10 trepte, și, îndeosebi, a creat „doi mareșali”. Singura parte a programului său regal, crede Argetoianu, realizată integral a fost că nimeni și nimic nu l-a putut clinti din „hotărârea fermă de a păstra neatinsă legătura lui cu Lupeasca”.

A doua parte, mai importantă decât prima, pentru cei care încă îl apreciază pe individ ca pe un mare rege, a fost și ea total împlinită: schimbarea uniformelor în armata română. Nicio problemă economică, politică sau financiară, care își aștepta rezolvarea în zadar, în cei 10 ani n-a primit atenția cuvenită din partea augustului suveran și a „împărătesei românilor”, Dudaia! A fost soluționată la modul ideal nu înarmarea reală a armatei, nu înzestrarea acesteia cu armamentul necesar luptei, ci înzestrarea cu... strălucitoare uniforme. Camerele palatului regal, însuși biroul regelui erau pline cu „nasturi, trese, modele de șepci și de chipiuri, schițe de tunici și lampasuri de pantaloni”, toate ca semne ale geniului noului monarh, al iubirii sale nemărginite față de țară!

Deși ani de zile i-a fost om de încredere, un obișnuit al familiei regale, și lui Constantin Argetoianu i se pare inimaginabil, „de necrezut”, ca regele Carol II să se preocupe de chestiuni minore, ridicole, în loc de

adevăratele probleme economico-financiare ale țării. Observă, memorialistul nostru, că regele Carol I, în lunga sa domnie, „s-a mulțumit” cu două ordine românești: „Steaua” și „Coroana României”. La care, de-abia spre sfârșitul domniei a mai creat unul: ordinul „Carol I”; regele Ferdinand, pe vremea războiului, a creat ordinul „Mihai Viteazul” conferit pentru vitejie, bravură, fapte de arme. Carol II, adaugă C. Argetoianu, nu s-a mulțumit cu „înființarea unei serii nesfârșite de decorații”, ci a schimbat panglicele „Stelei”, „Coroanei”, lui „Mihai Viteazul”. „Fericită țară”, conchide marele samsar, „fericită, căci în momentele sale pierdute, când nu e reținut nici de decorații, nici de uniforme, nici de nasturi, maiestatea-sa, regele nostru iubit, se ocupă și de ea. Dovadă: a chemat zilele trecute în audiență pe Macovei, directorul general al C.F.R.-ului, ca să lucreze cu dânsul. Macovei, dorind să-i explice toată situația de la căile ferate, s-a dus la palat cu grafice, cu statistice și cu doi funcționari. Abia intrat în cabinetul regelui, maiestatea-sa i-a spus: „Te-am chemat să te rog să comanzi lui Știubei portretul meu pentru căile ferate și să-i dai și un acout (I) de 100.000 de lei!”. Și audiența a fost terminată. Macovei a plecat cu graficele lui, cu urechile pleoștite, și însoțit de surâsele subalternilor săi. Știubei băiat de talent, a fost sau este aghiotant la vodă, dar mai ales persona gratissima (om de mare încredere; citește: amant) pe lângă madam Lupescu. După cum se vede solitudinea regelui pentru C.F.R. e mare.. “..

Concluzia, nu a mea, ci a marelui samsar, o redau drept sentință definitivă, în acord cu starea istorică de fapt: „Trăim sub un regim de despotism și desfrâu, de aici vine tot răul...” Iată, în câteva cuvinte, rezumat, de cel mai avizat observator contemporan, fața reală a „democrației” românești interbelice. De la C.F.R.,

inginerul Ion Macovei va intra ca ministru la telecomunicații, la 1 iulie 1940, în guvernul Ion Gigurtu, depunând jurământul în fața lui Carol II, în aceeași zi, la orele 6 seara. Scurtul lui interludiu ministerial îi va aduce ani grei de pușcărie după 1948, murind în închisoare la 1950 (*Regele Carol II al României, op. cit., p. 189. Este vorba de Ion Macovei, inginer de profesie (1895 - 1950), și care de la C.F.R. va fi ministru (iunie - septembrie 1940), fapt ce-i va aduce condamnarea la ani grei de pușcărie după 1948*). După cum notează Carol II în *Jurnal*, numirea lui Ion Macovei ca ministru a fost ideea Elenei Lupescu. Așadar, inginerul în cauză nu a fost atât de nevinovat după cum susține Constantin Argetoianu, iar afacerea cu pictorul Știubei e răsplata sa pentru Duduia.

Nu am nicio îndoială că cei 10 ani deașa-zisa domnie ai lui Carol II, au însemnat în realitate o adevărată *Lupeascorație*. Toate mărturiile contemporane o identifică pe Elena Lupescu drept deținătoarea puterii reale. Toate mărturiile contemporanilor avizați sunt mai mult decât grăitoare. Pe ziaristul Petre Pandrea l-am citat. Armand Călinescu însuși recunoaște, în *Jurnalul* său politic, că toate numirile importante în guvern sau în stat se luau în budoarul Duduii sau și de către ea. Și Constantin Argetoianu are bunul simț să ne lase peste timp mărturia sa, cum că așa-zisul guvern Iorga l-a întocmit în casa Elenei Lupescu (*Constantin Argetoianu, op. cit., în loc. cit., p. 422: „N-am cunoscut-o și nu cunosc personal pe d-na Lupescu, zisă Duduia, deși s-a spus că jucam regulat bridge cu dânsa și că ministerul din aprilie 1931 l-am constituit la orele 2 noaptea în casa ei”*).

Nucleul camarilei care a guvernat despotic România pe timpul regelui Carol II s-a constituit încă din așa-zisul exil al acestuia. Puiu Dumitrescu, unul dintre

secretarii personali ai viitorului rege, supranumit în anturajul regal „copilul drag al victoriei”, până în 1934, a reprezentat omul forte al regimului carlist (în afara Duduii, desigur). Camarila regală se va articula odată cu revenirea în țară a Elenei Lupescu (august 1930).

Duduia a reprezentat adevăratul factor de putere începând din vara lui 1930. Dovezile aduse până acum probează din plin acest adevăr. Nimic nu se mișca, nicio decizie politică nu se lua fără consultarea ei. Ea a fost, cu adevărat, alfa și omega regimului așa-zis carlist. Iuliu Maniu a înfruntat-o deschis, criticând-o fără menajamente. Foarte puțin a lipsit, iar acela care citește această carte reține sper, ca la începutul lunii noiembrie 1938, când Urdăreanu a propus lui Armand Călinescu, ca, pe lângă Corneliu Zelea Codreanu, să fie ucis și marele om politic și patriot Iuliu Maniu. Desigur, E. Urdăreanu nu putea lua inițiativa uciderii unui om de valoare a lui Iuliu Maniu de unul singur. Fusese împins de Duduia și Carol II la un asemenea gest. Asta în noiembrie 1938. Opoziția lui Călinescu a însemnat salvarea de la moarte a lui Iuliu Maniu. Până a fi încercat să-l ucidă, Iuliu Maniu a făcut obiectul unor înscenări rușinoase, puse la cale de cel ce-și zicea regele Carol II, pe parcursul anului 1933.

Afacerea SKODA

Se înțelege, critica continuă pe care Maniu o aducea Duduii a ridicat-o pe aceasta împotriva sa. Cum la fel de pornit împotriva lui Iuliu Maniu era și Carol II, căruia marele patriot i-a cerut cu insistență, deseori, să rupă legătura cu Lupeasca și să-și refacă statutul familial prin reconcilierea cu Elena a Greciei sau printr-o recăsătorire legală. Cred că se reține faptul că, dacă cineva, oricine ar fi fost el, critica, condamna legătura lui Carol II cu Elena Lupescu, era tratat de „cuplul regal”, automat, drept cel mai mare dușman.

Odată declanșată afacerea Skoda, Carol II împreună cu Duduia au încercat să măsluiască documente, să cumpere martori, să altereze declarații, toate fărădelegile urmărind să-l implice, să-l compromită prin intermediul afacerii pe Iuliu Maniu. Și Maniu nu era altcineva decât un fost prim-ministru al țării, cât și un simbol moral autentic. Statul român, cât i-a avut în frunte pe Carol II și Duduia, a fost subminat sistematic, instituțiile sale subordonate intereselor celor doi, compromise. Ingerințele lui Carol II asupra funcționării statului s-au făcut pe căi ascunse, oculte, prin intermediul Camarilei. Și-a plantat (vorbesc de Carol II) oameni de-ai săi, supuși cu totul, în fruntea unor instituții cheie, și care indivizi încălcau cu cinism ierarhia autorității în stat. Tatăl lui Puiu Dumitrescu, general, fusese numit de Carol II în fruntea Jandarmeriei pe care o scosese cu totul din subordinea Ministerului de Interne. El se subordona direct regelui, nu ministrului de resort sau prim-ministrului. Altul, Gavril Marinescu, și el ajuns peste noapte general, fusese așezat în fruntea poliției Capitalei ca prefect, postură în care servea necondiționat interesele Camarilei și ale regelui.

Camarila (citește: Carol II și Duduia) controla activitatea ilegală a 15 tripouri în București, cazinoul din stațiunea Carmen Sylva, la care era asociat de bază nimeni altul decât tatăl Elenei Lupescu. „Degenerat priapic”, îl cred total pe C. Argetoianu, Carol II se folosea de Jandarmerie și de Poliție pentru a lua, direct de pe stradă, prostituate și a le aduce în palatul regal. Afacerile ilegale, de dimensiuni uriașe, făcute de membrii Camarilei, paralizau instituțiile statului, căci era de notorietate că ele se făceau cu acordul și în numele regelui Carol II. Exemplul dat de Argetoianu, cu Macovei de la C.F.R., este minor, doar unul dintr-un șir nesfârșit, și probează, cred, și pentru cei mai puțin informați asupra domniei lui Carol II, cât de mult și din greu a trudit „augustul” suveran în folosul țării iubite!

Așadar, afacerea Skoda l-a avut în spate pe nimeni altul decât pe Carol II. El urmărea pe această cale să-l compromită în ochii opiniei publice pe cel mai acerb critic al său și al Duduii. Carol l-a îndemnat pe Nicolae Malaxa, membru de prim rang al Camarilei, să declanșeze scandalul, după ce constatase (el și anturajul său imediat) că prețurile plătite de România firmei de armament Skoda în baza comenzilor efectuate de guvernul P.N.Ț., condus de G. G. Mironescu (octombrie 1930 - aprilie 1931), erau mult mai mari (cu 60%) decât o comandă similară efectuată de guvernul Iugoslaviei. Carol și Lupeasca, folosindu-se și de Felix Wieder, au insinuat public că oameni politici importanți din P.N.Ț. au încasat comisioane uriașe ca urmare a acestui contract, Iuliu Maniu, deși era total nevinovat, era principalul vizat. Carol II, Camarila au transformat afacerea Skoda într-o armă politică, de șantaj împotriva lui Iuliu Maniu.

Afacerea a detonat în martie 1933. Primul ministru, Alexandru Vaida-Voevod, cât era el de maleabil (ca să nu zic supus) în fața lui Carol II, văzând că ținta tuturor insinuărilor, calomniilor presei controlată de Ocultă și Camarilă era Iuliu Maniu, reacționează public declarând că reputația de om integru, cinstit pe care o are marele patriot era atât de mare, încât nimeni nu va crede insinuările. Toate actele dosarului Skoda vor fi depuse de Vaida-Voevod la parlament. Oculta, pentru a-și dovedi „imparțialitatea” în acest caz, prin intermediul viitorului călău Gavrilă Marinescu, pune la dispoziție opoziției politice așa-zise detalii incendiare din dosar. Cercetarea atentă a documentului ce proba încasarea comisionului a dovedit că este un fals ordinar. Și totuși, deși era limpede că opinia publică asista la execuția politică a lui Iuliu Maniu prin folosirea de falsuri, calomnii, insinuări, I. G. Duca și N. Iorga erau convinși de contrariul, dovadă că politicianismul epocii nu i-a ocolit!

Armand Călinescu nu avea îndoieli asupra celor aflați în spatele afacerii (el cunoștea toate secretele dosarului Skoda) și credea că „se vede că regele ne lucrează... situația e penibilă. Opinez, încă o dată, să se dea Camerei toate dosarele”. Din cercetarea actelor, se observă că nu există niciun act referitor la Iuliu Maniu, iar documentul cu comisionul de 25 de milioane de lei încasat de liderii țărăniști „se dovedește a fi traducerea unui capitol dintr-o broșură mai veche asupra generalului Cihoski, scrisă de un oarecare Rudeanu”. În loc de-a-l incrimina pe Iuliu Maniu și Boilă, după cum urmărea regele, documentele dosarului arată limpede completa lor nevinovăție: „în realitate, vinovăția este a administrației Armatei”, în special a generalului Amza, apropiat al lui Carol II. Ancheta condusă de generalul

Stângaciu dovedește nevinovăția generalului Amza, care a declarat că „el nu e vinovat și că regele și anturajul l-ar fi îndemnat. Încearcă să facă șantaj”.. Amza îl deconspiră pe rege, care, primindu-l, l-a încurajat, bătându-l prietenește pe umăr „să nu aibă grijă de nimic”.

Avându-l în spate pe rege, generalul Amza aruncă vina în spatele generalului Sică Popescu, comandantul Corpului 1 armată Craiova, pe care îl persecută sistematic. Generalul Sică Popescu nu rezistă presiunilor, calomniilor ordinare, și, ca un om de onoare ce era, se împușcă cu un glonte în cap. Nu înainte de a lăsa în urmă patru scrisori, din care una „cătrecătre mareșalul Prezan”. Inutil să precizez că regele Carol II l-a însărcinat pe un alt general, Gorski, cu anchetarea lui Amza, căruia i-a ordonat să-l scoată basma curată. Gorski redactează un raport în care subliniază vinovăția lui Amza, care, încă o dată, se disculpă aruncând vina pe Carol II. Rezultatul a fost unul oarecum neașteptat pentru Carol II, Ocultă și Camarilă: Iuliu Maniu a rămas neatins de afacere, Amza „a fost pus în concediu”, Seletzki (cel care a rupt sigiliile autorităților) condamnat la 5 ani de închisoare. Afacerea Skoda, așadar, este o afacere tenebroasă, o înscenare a lui Carol II, folosită politic, și care are un final tragic doar prin moartea nevinovatului general Sică Popescu.

Încă o dată, dacă mai era nevoie, afacerea Skoda, schițată în datele sale generale, esențiale, se dovedește pe ce mâini a încăput statul român, România în tot cuprinsul deceniului 4 al secolului XX. Regele țării nu se dăduse în lături să instige la fals, uz de fals, la calomnii și minciuni de cea mai joasă speță doar pentru a-și satisface setea de răzbunare și ura patologică ce-l posedă.

Revenind la Camarila constituită în jurul regelui Carol II, subliniem că Argetoianu a categorisit-o drept „banda neagră”, precum și „cea mai înaltă instituție a domniei” sale. Ea s-a agregat, după cum se știe, iar Argetoianu o dovedește din plin, în jurul Elenei Lupescu („madamei”), fapt ce va conduce la izolarea lui Carol II de „elementele cinstite”, crede Argetoianu. Duduia, geniul rău al regelui, susține memorialistul nostru, a săpat un șanț de netrecut în jurul lui Carol, dându-l „pe mâna lichelelor și escrocilor”.

Vai, săracul Cărluță! Vai, mielul neprihănit, cum a căzut, el, nevinovatul, în gheara lupilor cei mulți și răi! Nimeni nu poate contesta adevărul proverbului după care cine se aseamănă se adună. În cazul de față, el are o credibilitate de sută la sută. Așadar, Camarila a avut-o pe Elena Lupescu drept factorul principal, coagulator. În jurul ei, foarte repede, se vor concentra mai mulți indivizi având, cu toții, aceleași „însușiri” ca și Duduia. Ei vor forma „banda neagră” ce și-a bătut joc de țară atât timp cât îl vor avea în fruntea statului pe Carol II, „nevinovatul”, „neștiutorul” Cărluță!!!

Afacerea Skoda dovedește, nu-i așa, cât de „imaculat” rege a avut pe tron România în perioada sa de vârf economic, cât și de culme a „democrației” românești în „glorioasa” epocă interbelică! Ca și Nichifor Crainic și Grigore Gafencu, și Constantin Argetoianu, așadar, s-a ferit să-l incrimineze total pe regele Carol II, disculpându-l oarecum, prin aruncarea vinovăției fărădelegilor din timpul său pe seama Camarilei.

Constantin Argetoianu despre *Camarilă*

Și totuși, deși i-a fost foarte apropiat, poziție din care a profitat din plin de bunăvoința lui Carol II, Constantin Argetoianu, spre deosebire de cei sus-menționați, când l-a judecat pe rege n-a apelat la truisme, iar diagnosticul a fost sever: „amoral”, „degenerat priapic”, „veleitar”, labil psihic, „pervertit sexual”, caz patologic. Îl menajează, totuși, pe Carol II, susținând un neadevăr: regele a fost victima anturajului nefast, a Camarilei. Afirmațiile sale în această direcție cred că au fost de circumstanță. Nimeni nu-l cunoscuse pe regele Carol II ca marele samsar, nimeni nu-i deslușise cu atâta agerime adevăratul lui chip interior, toate cutele personalității.

Așadar, *Camarila* constituită în jurul lui Carol II a avut-o, toți anii deceniului rușinos, ca prim solistă pe Elena Lupescu. L-am menționat, ceva mi sus, pe Puju Dumitrescu, cât și Felix Wieder. Toți trei au fost membri fondatori ai acestei instituții de putere. Îl adăugăm imediat și pe cel care a adus-o în țară (august 1930) pe Duduia, Mihail Manoilescu. Duduia a intrat în țară dându-se drept doamna Manoilescu. Pentru „bravura” dovedită de viitorul diplomat, Carol II l-a decorat cu „celebra” „Coroană de Spini”, inventată de el. Faptul îl determină pe Argetoianu să fie extrem de direct în legătură cu decorația primită de Manoilescu, pe care o denumeste „Coroana p...”. Pe lângă cei sus-menționați, *Camarila* a mai cuprins „trei șmecheri”, Aristide Blank, Nicolae Malaxa, Nicolae Tabacovici, la care se adaugă „un pește”, Alecu Mavrodi. Dintre toți, Argetoianu, în primii ani ai domniei lui Carol, îl creditează pe Felix Wieder și pe nevastă-sa, drept cei mai influenți și

deștepți, cei care coordonau toate afacerile și pe însuși Puiu Dumitrescu.

Atuurile lui Felix Wieder erau o prestanță fizică reală, fiind ca aspect un gentleman, o soție frumoasă și curvă, la care se adaugă faptul că era de origine evreiască. A fost înainte de 1916 un simplu funcționar de bancă la banca lui Aristide Blank. De aici va sări direct în cercul magic al puterii odată ce stăpânul său a început să joace un rol de primă mărime pe lângă regele Carol II. În timpul „întunecatului” exil, Carol II a primit un sprijin financiar masiv din partea lui Blank. Cum tot el a plătit cu bani grei toată propaganda externă și internă, în favoarea revenirii prințului salvator pe tron. Carol și Blank erau asemănători, dacă nu identici, și ca personalitate, împărtășind aceleași „anomalii de ordin sexual”. Datorită inteligenței, averii, afinităților sexuale, dar și a originii etnice, Aristide Blank a avut o influență totală asupra lui Carol II până în iunie 1932. În acest timp, A. Blank a avut o putere discreționară, uriașă în România. Era la per tu cu regele, la care intra și pleca când voia. Secretul acestei puteri este foarte simplu: A. Blank cumpărase tot anturajul regelui cât și pe el. Cu excepția oamenilor din Armată, toți membrii Camarilei îi mâncau din palmă.

Desigur, pe A. Blank îl interesau doar afacerile sale, doar banca sa, reușind un fapt aparent incredibil: să-l implice pe Carol II direct, în sprijinirea băncii sale. Cred că se reține, din paginile anterioare, nerușinatul trafic de influență făcut pe față de Carol II în favoarea băncii Aristide Blank, cât și implicarea sa frauduloasă (în numele statului român) în salvarea acesteia de la faliment. Pentru asemenea servicii Carol II va primi sute de milioane de lei cadou. Poziția de neclintit a lui Blank în Camarilă, așadar, o datorează marii sale averi. Avere

cu care a astupat în parte lăcomia de bani a lui Carol II și Duduia, nerefuzându-le niciodată „sumele în a căror veșnică căutare” erau. Blank a cumpărat cu 11 milioane de lei o casă pentru Elena Lupescu în București, fără a emite vreo pretenție ca respectiva sumă să-i fie restituită. Nicolae Malaxa a fost un alt factor de bază al Camarilei. Era o personalitate reală, cu o imensă putere de muncă; prin pile și relații, dar, mai ales, prin cumpărarea de influență a ajuns un om important în industria românească interbelică. Cu origini orientale, bun cunoscător al realității politice românești, Nicolae Malaxa știa bine că în România timpului său totul e de vânzare. În consecință, a acoperit literalmente cu aur pe Duduia, căreia nu-i refuza nicio bijuterie oricât de scumpă era, cât și pe tot anturajul regelui Carol II. Accesul în Camarilă i l-a facilitat Nae Ionescu (cât a fost în grațiile lui Carol II, până în 1934), pe care l-a ajutat cu mari sume de bani ca să publice „Cuvântul”. I-a cumpărat cu multe milioane de lei o casă în București lui Puiu Dumitrescu. Fratelui lui Carol II, prințul Nicolae, i-a cumpărat, de asemenea, tot o casă în București, cu 12 milioane de lei. Cu o asemenea risipă de aur și de bani a ajuns repede un om de bază al Camarilei, mai ales că era și sfătuitor avizat economico-financiar al regelui. Malaxa a fost singurul care reușea să-i țină piept lui Aristide Blank. Ajunsese foarte cunoscut în epocă pentru celebrul lui fond financiar, aflat permanent la dispoziția sa, numit „fond de rulment al corupției” de 4 - 5 milioane de lei „gata oricând pentru atac”. N-a făcut politică, nu l-a interesat politica decât în măsura în care aceasta îi ușura efectuarea afacerilor. N-a fost un samsar egoist, ci un adevărat Mecena. Actele sale de filantropie și generozitate deveniseră foarte cunoscute. Guvernantei copiilor săi i-a cumpărat o casă

cu ocazia căsătoriei; bărbierului ce-l rădea în fiecare dimineață i-a dăruit un salon de specialitate ultra modern în Capitală, așa că „Malaxa băgase în buzunar pe Duduia și pe Dumitrești în doi timpi și trei mișcări”.

În contrast cu Nicolae Malaxa, Alecu Mavrodi era dintr-o specie inferioară: fără cultură, viclean, intrigant de joasă speță, a pornit de foarte de jos. Din culisele unui teatru provincial (din Iași), apoi director de gazetă liberală, prin tupeu și lipsă de rușine, se va remarca ca purtător de cuvânt al fraților Brătianu și I. G. Duca. La venirea lui Carol în țară, în iunie 1930, se remarcase prin faptul că fluturase o batistă dintr-un balcon. A pătruns pe nesimțite, și pe ușa din dos, în Camarilă. A pupat în stânga și dreapta toate cururile anturajului lui Carol; maestru al combinațiilor tenebroase, Mavrodi va fi un stâlp de bază al Camarilei. Singura lui calitate, așadar, iar fabulosul nostru memorialist știa bine ce știe, era că a fost o lichea. O lichea utilă și perfectă, desigur.

Între membrii Camarilei, toți niște javre, Argetoianu îl apreciază pe Nicolae Tabacovici drept „dulău” veritabil. „Corcitură etnică” (român, sârb, țigan), Tabacovici prin muncă tenace ajunge doctor în finanțe și matematici, director la Banca „Marmorosch-Blank”, pentru ca, ajungând membru al Camarilei, să ajungă președintele Consiliului de Administrație al Regiei C.F.R. de unde va încasa sume uriașe. Harnic, având calități de organizator, slujind pe „unul și pe altul” ajunge la banca Blank, unde proprietarul îi va conferi calitatea de director. Fără scrupule, veros și abil în a sluji capriciile lui A. Blank, N. Tabacovici își clădește o avere respectabilă: o vilă la Sinaia, o casă boierească în Capitală sunt rezultatul slugărniceii lui față de patron. A jucat un rol cheie în falimentarea băncii lui Aristide

Blank. Blank nu-și părăsește subordonatul când ajunge în cercul puterii. Deși îl știa o „lichea patentată”, îl introduce în rândurile Camarilei. Aici, vreme de doi ani, N. Tabacovici „a colecționat cojile ouălor răscoapte la picnicurile Duduii la Pârâul Rece”. Umilința va fi răsplătită de șuvoiul de aur ce s-a prăvălit peste el în urma poziției oficiale la C.F.R., cât și prin uriașele comisioane încasate prin traficarea poziției sale în Camarilă.

La persoanele de mai sus mai pot fi adăugate altele printre care îl amintim pe prințul Nicolae, atâta vreme cât a avut o relație bună cu Carol II. Apoi Constantin (Puiu) Filitti, fratele Elei Filitti, iubita din tinerețe a lui Carol, având și poziția de aghiotant regal, Alexandru Romalo zis Nindi, diplomat de meserie, cât și Max Auschnitt, bogătaș, bancher, mare industriaș, precum și Margulies și Max Stern, industriași evrei. Unii vor părăsi Camarila, de nevoie, desigur. Așa s-au petrecut lucrurile cu Constantin (Puiu) Dumitrescu, care, dintr-o postură atotputernică între anii 1930 - 1933, va fi izgonit din Camarilă, la începutul anului 1934. A fost elementul cheie prin intermediul căruia Carol II a dus până la capăt răzbunarea împotriva lui I. G. Duca, ordonând asasinarea omului politic liberal.

Deși Nicolae Titulescu și Guță Tătărescu își arogă merite în izgonirea lui Puiu Dumitrescu din Camarilă, lucrurile au stat cu totul altfel. Puiu Dumitrescu era un om foarte bine informat de către S.S.I., de Mihail Moruzov în persoană. Așa va ajunge să afle (în 1933) că în România se crease un curent de nemulțumire generală, de revoltă surdă îndreptat împotriva Elenei Lupescu. Atât i-a trebuit lui Carol II. Cum Puiu Dumitrescu i-a comunicat informația din „copilul drag al victoriei” a devenit indezirabil și, în consecință, izgonit

de la palat. Încă odată C. Argetoianu are dreptate. Părăsește România, se stabilește în Franța până la moarte. Se înțelege, în cei 4 ani de putere atotcuprinzătoare, a avut grijă să pună bani serioși deoparte, așa că viața lui Dumitrescu în „exil” n-a fost altceva decât o minunată vacanță.

Locul lui Puiu Dumitrescu, va fi ocupat de ofițerul de cavalerie Ernest Urdăreanu, un adevărat playmaker al domniei lui Carol II (adjutant regal, prefect al palatului, vicemareșal, mareșal al palatului, mare șambelan, administratorul averii personale a lui Carol). Urdăreanu a fost unul dintre amanții Duduii și planificatorul și executorul afacerilor tenebroase puse la cale de „cuplul regal”. După cum se știe, Urdăreanu va duce la îndeplinire asasinarea lui Corneliu Z. Codreanu, cât și a altor câteva sute de legionari (septembrie 1939).

Nu ezit să-i amintesc, ca membri de bază ai Camarilei, pe generalul Gabriel (Gavrilă) Marinescu, unul dintre călăii folosiți de Carol II în a ucide adversarii politici, și ai Duduii, marele industriaș Ion Gigurtu, om politic germanofil, prim-ministru în vara lui 1940 (după cedarea Basarabiei și până după acceptarea dictatului de la Viena).

În orbita Camarilei, pentru o vreme mai lungă sau mai scurtă, au mai intrat și alte persoane. Unul dintre ei a fost Alfred Hefter, aventurier, escroc cât și „bandit aproape genial”, șantajist de profesie, care toată viața a jonglat cu milioanele ajungând cu asemenea calități până în preajma tronului, cât și pe Oscar Kaufmann. Nu-l uit, desigur, pe celebrul Barbu Ionescu, ce a pus din greu umărul în „greul” și „întunecatul” exil al prințului, la pregătirea terenului în vederea „glorioasei restaurații”!

În final, îl pomenim pe grecul Scanavi. Ultimul, este caracterizat de Argetoianu, drept un „șmecher”, fără scrupule, un Dinu Păturică autentic al secolului XX. „Bandit fără scrupule”, după ce aduce la sapă de lemn pe cumnatu-su, Negroponte, Al. Scanavi, dobândind avere, pătrunde în familia regelui George al Greciei. Țese intrigă în familia regală, devine amantul reginei Elisabeta, soția lui George și sora lui Carol II, de care îl va desparte în 1935. George părăsește și tronul, și Grecia, iar Al. Scanavi se căsătorește cu fosta regină Elisabeta pe a cărei avere pune mâna, ajungând, pe cale de consecință cumnat cu Carol II. Astfel, dintr-un coate goale, un escroc de duzină, prin „calitățile” sale, Al. Scanavi, ajunge la jumătatea deceniului 4, și el, un om de bază al regimului carlist. Faptul că un individ ca Al. Scanavi ca și Alfred Hefter, de aceeași anvergură morală, învârteau zeci și sute de milioane de lei în numele regelui Carol II, îl obligă pe Constantin Argetoianu să iasă din echivoc și să exclame melodramatic: „Doamne, ce salată! în ce mocirlă alunecase casa noastră domnitoare...”

Și totuși, cunoscând, poate, cel mai bine din timpul său adevărul în legătură cu regele Carol II, cu Camarila pe care el și Duduia au patronat-o, Argetoianu, la momentul scrierii memoriilor, încă mai credea „în posibilitățile regelui de realizare”. Entuziasmul pe care l-a împărtășit, zice el, la venirea lui Carol II în țară, cică „a fost un sentiment frumos”, de om naiv „neîntinat de stropii unei mocirle pe care nu o bănuiam”. Altfel, dacă ar fi știut în ce se bagă, susține „naivul” Argetoianu, nu s-ar fi aventurat „printre spini și prăpăstii” unde a avut de înfruntat „succesiv”, nu-i așa, „forțe oculte”.

În realitate, dezamăgirea cruntă a lui Constantin Argetoianu, regretele abil camuflate, au fost provocate,

cred, nu de faptul că cel în care își pusese toate speranțele sale, Carol II, s-a dovedit a nu fi fost la înălțimea așteptărilor sale. Marea lui decepție, singura lui decepție a constatat în faptul că Dudaia și Carol II nu l-au inclus și pe el, definitiv, în adevăratul cerc al puterii, marginalizându-l. Acest fapt explică în întregime accentele sale critice și de amărăciune la adresa regelui Carol II, și nu considerente de natură morală sau de interes național. De altfel, faptul că, după 8-9 ani de domnie dezmățată, de jaf general asupra țării, C. Argetoianu, încă mai are „speranțe de realizare” de la Carol II, dovedește, dacă mai era nevoie, totalul lui cinism, o subiectivitate extremă. Rămâne Argetoianu, cinstit într-un fel, căci odată convins că Elena Lupescu era adevărata stăpână a țării nu s-a ferit să taie în carne vie notând: „Când mi s-au deschis ochii și am văzut cum stau lucrurile, o mare descurajare și un mare dezgust m-au cuprins la ideea că-mi pusesem toată încrederea, pentru regenerarea poporului românesc, în papucul unei târfe”.

Această adunătură de stârpituri morale, hoți, cinici, escroci cu toții, complici la asasinat a condus, în numele regelui Carol II, timp de 10 ani România Unită, dezonorând țara, subminând dramatic statul român făcându-l să eșueze lamentabil în catastrofa anului 1940.

Grupul de degenerați era compus frățeste atât din români cât și din alogeni și a reprezentat pentru România deceniului patru odioasă, blestemată *Camarilă* pe care a combătut-o din răspuneri două mari conștiințe românești ale timpului, Iuliu Maniu și Corneliu Zelea Codreanu.

Reamintesc, pentru a le fi ținute minte bine numele odioase, membrii Camarilei lui Carol II: Elena Lupescu,

Margulies, Max Stern, Felix Wieder, Max Auschnitt, Oskar Kaufmann, Aristide Blank, Puiu Dumitrescu, Ernest Urdăreanu, Nicolae Malaxa, Mihail Manoilescu, Ion Gigurtu (Gigurtu), Nicolae Tabacovici, Puiu Filitti, Alexandru Mavrodi, Alexandru Scanavi, și-mi cer iertare dacă am omis vreun nume. A, da, „marele” om politic/de stat, „generalul” Gavrilă Marinescu, călău cu acte în regulă, tocmai lui să-i fac nedreptate nu se poate, cât și A. Călinescu!

Toată această adunătură, tot această mocirlă, tot acest glod uman au slujit vreme de 10 ani pe stăpânii lor, Duduia și Carol II, fiind la unison, complici la crimele în masă înfăptuite de regimul regelui-călău. Or, în „strălucitoarea” epocă pe care o trăim, după câte cunosc eu, crimele politice în masă, genocidul, indiferent de timpul în care s-au comis, nu sunt prescrise, nu se prescriu.

Aceste nume odioase trebuie ținute la stâlpul infamiei de memoria noastră colectivă, și nu victimele lor politice, nevinovate ale căror *câteva* nume le redau într-o cinstire și neuitare: Corneliu Z. Codreanu, Gh. Clime, Ion Moța, Vasile Cristescu, Mihail Polihroniade, Alexandru Cristian-Tell, Vasile Marin, Al. Cantacuzino, Nae Ionescu, Constantin Papanace, Ion Victor Vojen, Sima Simulescu, Traian Brăileanu, Vasile Noveanu, Nicolae Tatu, Radu Demetrescu-Gyr, Ion Dobre, Aurel Serafim, Iordache Nicoară, Sandu Valeriu, Virgil Ionescu, Ion Negură, Sergiu Florescu, Iordache Nicoară, Nicolae Horodniceanu, Ion Dobrin, Eugen Ionică, Nicoleta Nicolescu, Ion Banea, Aurel Ibrăileanu, V. Diaconescu, Ion Țurcan, Constantin Stoicănescu ș.a.. Între ei, preoți, avocați, ofițeri, ingineri, medici, profesori, cu toții dăruți binelui patriei, cinstei și credinței

strămoșești, întru a cărei slavă au murit moarte de
martiri!

Hohenzollernii: arghirofili și degenerați

Din toate faptele relatate până acum, lesne poate înțelege oricine, că indivizii din familia Hohenzollern au constituit o mare, gravă problemă pentru România. Dacă a doua soție a lui Carol II, Elena, n-a avut rezerve în a-i cataloga pe toți membrii familiei regale românești ca pe niște țigani, a făcut-o dintr-o profundă cunoaștere. I-a făcut țigani nu în sens etnic, ci pentru totala lor lipsă de educație și de bun simț de care au dat dovadă la fiecare pas. Intenționez în paginile următoare să ofer cititorului date, amănunte, fapte din epoca interbelică avându-i ca protagoniști pe câțiva dintre membrii Casei Regale de Hohenzollern, așa-zisă de România.

Nu trec mai departe înainte de a sublinia că până aici, cititorul acestei cărți, este în foarte mare măsură edificat asupra „calităților” individului care a fost, din nefericire, regele României Unite, Carol II. Dacă mă suspectați că am fost subiectiv în analiza faptelor sale, vă dau tot dreptul să o faceți. Nu ezit însă, a vă reaminti că judecățile, evaluările mele asupra individului s-au bazat pe martori de prim rang din epocă, cu toții prezenți la vârful puterii în respectiva perioadă, deosebit de bine informați, și, deci, credibili sută la sută. Vă reamintesc, de asemenea, că unii dintre martorii pe care m-am bazat, au fost susținători/partizani lui Carol II. Tocmai din acest motiv opiniile lor cu privire la regimul carlist sunt deosebit de valoroase.

N-am să fac, aici, bilanțul acestei rușinoase domnii, care a distrus un stat și a dezonorat România, căci am făcut-o suficient de convingător, sper, în paginile anterioare. Conchid însă, fără nicio urmă de patimă sau încrâncenare, în baza tuturor datelor problemei, că oricât de mult am încercat să identific vreo pagină

pozitivă, o cât de mică pată albă, de-a lungul celor 10 ani cât Carol II a guvernat satrapie țara, mi-a fost imposibil să le găsesc.

Dacă există, las pe alții să le scoată în evidență. Nici nu mai este cazul, căci acel altul e o alta: Lilly Marcou, cu al ei volum incredibil de fals și diversionist, tendențios și manipulatorii! „Carol II al României. Regele trădat” (*Ibidem*, p. 389; Țesu Solomovici, în *Istoria holocaustului din România*, Editura Țesu, București, 2005, p. 97, apreciază corect că „femeile și banii au fost punctele nevralgice ale lui Carol al II-lea”. Îl completez pe distinsul domn apreciind că are dreptate, dar că, în loc de puncte „nevralgice”, eu cred că a fost vorba de obsesie paranoică, *maladie patologică degradantă*). Și poate, Fundațiile Principelui Carol cât și cele care i-au purtat numele; revenind la ceea ce am de gând să subliniez în paginile următoare, susțin că puțini oameni din România au cunoscut familia regală a României, cum a cunoscut-o Constantin Argetoianu.

Recunosc că în relatările mele mă voi baza, în primul rând, pe cele scrise de omul politic român, scrise nu din auzite ci în urma observațiilor/experiențelor sale directe, nemijlocite.

Argetoianu, referindu-se la dezertarea de la datorie a lui Carol II, în decembrie 1925, când între țară și tron, alesese să renunțe la totul pentru o târfă, a găsit prilejul să citeze zicala românească după care „Așchia nu cade departe de pom” cu referire la faptul că prințul îi semăna mamei, Maria. După care, ca un foarte bun cunoscător al problemei, susține fără reținere, că după a doua dezertare a lui Carol II, în ianuarie 1926, Parlamentul, Ionel Brătianu ar fi trebuit „să măture întreaga familie” regală din fruntea României. Căci, ne spune fabulosul nostru memorialist, „nici unul dintre ei (dintre membrii

Casei Regale - n. ns.) nu se gândea un moment la interesele țării, care îi adoptase și-i îmbuibase, ci numai la ale lor, și încă și acestea prost înțelese. Lăcomia banului sau satisfacerea patimilor lor sexuale erau singurele imbolduri care-i mâneau pe toți". Argetoianu crede că decât Ferdinand rege, cu lipsa lui totală de voință, aflat sub influența lui Ionel Brătianu și Barbu Știrbei, mai bine ar fi fost în locul lui regina Maria. Îndeosebi că regina ar fi dorit cu adevărat să joace rolul unei regine Victoria „mai ales când România devenise mare”.

Dorință ascunsă de putere Maria avea, faptul s-a probat după moartea regelui Ferdinand când Maria a tras sforile și l-a impus prim-ministru pe amantul său, Barbu Știrbei. E drept doar pentru o lună, cu toate că lui Știrbei îi plăcuse tare mult să fie prim-ministru! Și-ar fi fost mai mult timp dacă nu ar fi pus piciorul în prag Ionel Brătianu.

Singurul Hohenzollern decent, cinstit, de la început până la moarte, care ne-a fericit cu domnia sa, a fost regele Ferdinand. Fără voință, desigur, încornorat cum n-a fost vreodată vreun rege, timid, nehotărât, Ferdinand însă s-a dovedit de o cinste exemplară. A refuzat toată viața să se implice în afaceri. În contrast, regina Maria, iubea fastul, luxul, puterea și, îndeosebi, banii. Toată viața a alergat după bani, dovedind o lăcomie ce i-o va moșteni toate progeniturile. Iubea banii căci cu ei îți satisfăcea setea de lux, capriciile, plăcerile.

În 1920, Maria, a exercitat, mari și constante presiuni asupra lui Averescu și Argetoianu, ca să dea pădurile Ardealului pe mâna unui misit englez, Cosenz-Hardy, din care statul român ieșea doar cu pierderi, beneficiile revenind firmei engleze Bewick, Mareing and Co. Doar inteligența, perspicacitatea lui Argetoianu au făcut ca planurile reginei Maria să eșueze. Au urmat

legăturile cu bancherul grec Jean Chrissoveloni, în 1921, cu a cărei soție, Sybill, susține că Maria „întreținea raporturi intime”. Maria s-a afișat cu familia bancherului grec în public, la Paris, rezidând la hotelul acestuia, fapt grav, ce a indispus opinia publică românească, căci, la 1921 „familia noastră regală nu se compromisese”. Lăcomia de bani a Mariei, a fost dovedită din plin cu ocazia dublei căsătorii, în 1920, a lui Carol cu Elena și a Elisabetei cu regele George al Greciei. Evenimentul a costat scump statul român, cât și țara, căci au oferit daruri „cu generozitate orașele, județele, regimentele, asociațiile și cine a vrut...”.

„Prețioasa” odraslă regală, Elisabeta întrebată cu ceva timp înainte de căsătorie, ce i-ar face plăcere să primească în dar cu ocazia fericitului eveniment, nu s-a rușinat să declare că ar vrea cât mai multe scule de aur și pietre prețioase! S-au dat cu toții peste cap și i-au făcut pe plac „nobilei” copile! Iar guvernul a plătit bani grei pentru un „splendid giuvaer”. Cum la fel va proceda guvernul român și cu ocazia căsătoriilor de mai încolo, ale Mărioarei (Mignon) cu regele Alexandru al Iugoslaviei (1922) și Ileanei cu Anton de Habsburg (1931). Sumele uriașe pentru darurile de nuntă au fost plătite de Argetoianu „din fondurile secrete ale Ministerului de Interne”.

În legătură cu „nobila” Mărioara zisă și Mignon, Argetoianu povestește o întâmplare definitorie pentru lipsa de educație, primitivismul odraslelor familiei regale românești.

Așa, la o serată muzicală organizată la Palatul Cotroceni de regina Maria, la 1920, George Enescu a susținut un concert la pian. Enescu, ne spune Argetoianu, „scoate din coardele de oțel armonii divine”, iar „Amurgul zeilor” de Richard Wagner îl interpreta ca

nimeni altul din lume. Ei bine, în timp ce George Enescu cânta magistral, trimițându-i pe ascultători „în lumea visurilor”, Argetoianu, care era așezat lângă Mignon, o vede pe aceasta „că apucă pe Adela Cantemir”, domnișoară de onoare a reginei, „de sânuri și-i spune: „Ești o vacă, hai să te mulg”. Era tot ce îi inspira „Die Götterdämmerung” din care Enescu scotea în accente vibrante o titanică sinteză”. conchide C. Argetoianu.

„Nobila” Elena de Grecia!

Ca să fiu drept, nu doar membrii Casei regale din România și-au dovedit lăcomia patologică după bani. Și Elena de Grecia, a doua soție a lui Carol II, deși îi făcuse țigani pe cei în familia cărora intrase, după urcarea lui Carol pe tron, când Argetoianu (la 1931) primise ordin de la rege să reglementeze definitiv chestiunile de ordin financiar între el și grecoaică, aceasta s-a târguit cu atâta încăpățănare și lăcomie, încât s-a dovedit aidoma celorlalte rude ale sale din familia domnitoare a României.

După negocieri încordate, Elena de Grecia acceptase să stea/să rezideze în România doar patru luni pe an. Nu într-o casă oarecare, desigur, ci „în palatul ei de la șosea”. Toate chestiunile șederii în țară se făceau din lista civilă a Casei Regale, cât și prin grija fostului soț, Carol II. Ca mamă, a moștenitorului cel scump, Mihăiță, și ca să aibă un mod de viață conform condiției sale (!!!), regele Carol II se obliga să dea anual fostei neveste un venit de 7 milioane și două sute de mii de lei. Elena, însă, se angaja să nu-l mai defăimeze pe rege, în public și în familie, să se stabilească cu domiciliul la Florența, unde statul român se obliga să-i cumpere o casă. E vorba, desigur, nu de o casă obișnuită, ci de un palat în toată regula. Cumpărarea casei, cheltuielile necesare instalării în Italia „nobilei” doamne au costat pe rege, deci statul român, 30 de milioane de lei. Numai că, ne mărturisește Argetoianu, Carol II nu avea bani cash, cum se zice astăzi. Sponsorii săi obișnuiți, A. Blank „n-a mișcat din urechi” fiind lovit grav de criza economică în desfășurare, iar Malaxa, „celălalt făcător de minuni încă nu-și luase zborul”.

Aflat în dificultate, Carol II apelează la Argetoianu, care în guvernul Iorga deținea demnitatea de ministru de finanțe: „Dar ce sacrificii nu era totdeauna gata să facă statul - și țara - pentru scumpa noastră dinastie”. Dificultățile cazului constau în faptul că cele 30 de milioane trebuiau găsiți (citește: furați) fără ajutorul vreunei legi emisă de parlament (cum ar veni azi o Ordonanță de Urgență a Guvernului), cât și fără contractarea de către stat a vreunui credit. Mai simplu zis, Carol II, spre a-și rezolva dificultățile financiare personale, îl obligă/îl îndeamnă pe C. Argetoianu să fure din bugetul statului. Ceea ce marele samsar, maestru în domeniu, o face cu prisosință.

Toată chestia bănească Carol - Elena era confidențială, publicul fiind ținut departe de afacere. Cu ocazia negocierilor, Elena se dovedește inflexibilă și lacomă, neavând nicio reținere în a-l tracasa pe fostul soț „dar față de țară, care o primise cu atâta dragoste, principesa Elena ar fi putut să fie mai înțelegătoare și să priceapă că începuse vremea sărăciei. N-a vrut să știe de nimic: banii sau viața!”.

Vremea sărăciei începuse, desigur, în acei ani, pentru cetățenii obișnuiți ai țării, nu pentru oligarhie. Argetoianu ne sugerează doar că pentru samsarii clasei politice, posibilitățile de furt se diminuaseră, în comparație cu timpurile așa-zise normale. Până la urmă, Argetoianu inventează subterfugii, eludează legile țării și varsă „nobilei” Elena cele 30 de milioane de lei: „Am luat 27 de milioane (citește: furat) de la fondul timbrului de aviație și trei milioane de la fondul de încurajare a agriculturii”. În concluzie, și Elena de Grecia era la fel ca și Carol și familia sa, „noblețea” ei dovedindu-se a nu fi decât meschinărie, lăcomie și arghirofilie josnică, specifică unor degenerați moral în toată regula!

Ileana se mărită (1931)!

Ferdinand și Maria au avut șase copii. Primul a fost Carol (1893), apoi Elisabeta (1894), Mărioara (1899), Nicolae (1903), Ileana (1909) și Mircea (1912), care va muri copil, la 4 ani. Doar primii doi copii au fost ai lui Ferdinand, ceilalți fiind rezultatul legăturilor amoroase cu diferiți bărbați. Mărioara/Mignon, și ea de o adevărată „noblețe” (vezi episodul cu Adela Cantemir), Nicolae și Ileana au fost concepuți cu principele Barbu Știrbei. Ferdinand era convins că dintre copiii lui doar Carol și Elisabeta erau ai lui. În consecință întreaga lui afecțiune de tată către cei doi se îndrepta.

Ferdinand a fost un rege profund nefericit. Ne-a iubit pe noi românii, cât și țara noastră. Atunci când zarurile trebuiau aruncate, în august 1916, nu fără ezitări, a intrat în război împotriva taberei în care se afla țara sa de origine, Germania. A fost exclus definitiv, pentru acest act temerar, dintre membrii familiei domnitoare imperiale germane.

Nu a fost o personalitate hotărâtă, foarte timid, șovăitor în sens maladiv, dar de o mare inteligență și cultură. În public avea un comportament lamentabil, neavând deloc curajul să-și spună deschis părerea. S-a supus toată domnia, cu stoicism și ură ascunsă, voinței, sfaturilor lui Ion I. C. Brătianu și ale lui Barbu Știrbei. Atins de boală (febră tifoidă), pe la sfârșitul veacului XIX, constată că i se diminuaseră dramatic posibilitățile de exprimare sexuală. De atunci încolo, au început chinurile sale morale. Maria, soția lui, a început să-l înșele în văzul lumii cu oricine (într-o primă fază, a avut preferințe pentru ofițeri), dovedind josnicie morală. Sau, dacă vreți, etalându-și aceleași calități etico-morale pe care le avea o târfă obișnuită. Din suferință, Ferdinand

ieșea prin intermediul băuturii de care abuza și apelul la serviciile prostituatelor. Și în acest ultim colț de libertate, Maria nu l-a lăsat în pace. Îi impusese ca, la dejunurile, mesele oficiale să bea doar apă. Argetoianu istorisește o umilință în plus, suferită de nefericitul rege, când, cu ocazia unei asemenea mese oficiale, și pe când soțul ei servea doar apă, Maria a zis cu voce tare: „Bietul Nando, toată lumea îl crede un bețiv și el nu bea decât apă. O tăcere generală a urmat acestei grosolănii, tăcere pe care n-a întrerupt-o decât bietul Nando cu un „da, da, da”...”.

Își consola singurătatea și umilința întâlnindu-se cu femei din popor sau cu prostituate. N-a avut niciodată curajul să spună deschis părerea în fața cuiva pe care îl detesta. Ca toți timizii, refularea se petrecea între patru pereți, unde nu ierta niciun om politic. Dacă ar fi să-l credem pe Argetoianu, când se aducea vorba despre Ionel Brătianu sau când vorbea despre el „i se ascuțea privirea și îi luceau ochii de ură: ura neputinciosului la gândul vrăjitorului ce-l stăpânea”.

Îi era teamă de generalul Averescu, declarând că atunci când îl vedea că intră la el, îl luau fiorii. Departe de a fi un prost, cum îl credea nevastă-sa, Maria, Ferdinand a fost un mare refulat. Noblețea sa este singura ce poate fi identificată într-o familie de degenerați. Cât a trăit, orice inițiativă îi era controlată de femeie, sau demontată. Individu, pe lângă faptul că făcuse subiectul batjocurii tuturor, îi cenzura și viața particulară, castrându-i definitiv voința. În prezența ei, Ferdinand la orice vorbă îngâna celebrul lui trio de „da, da, da” spre disprețul unora și amuzamentul altora.

Am notat ceva mai sus cum s-a purtat lumea Bucureștilor, la înmormântarea sa, cât și întâmplarea cu uniforma în care a fost așezat în sicriu. Ferdinand va

continua să rămână, cât vom mai avea noi, românii, istorie - dacă vom mai avea - cu adevărat cel *Leal* și regele *întregitor* de țară. Chiar dacă meritele sale, ca să nu mai vorbesc de cele ale Mariei, au fost pur simbolice. El a fost simbolul real al războiului național de întregire, și nicidecum nevastă-sa, Maria, după cum se tot bate monedă de atâta vreme.

Lipsa de rușine a Mariei, atunci când o apucau căldurile, când era în rut este dovedită în cel mai înalt grad de „aventura” avută între 1918 - 1920 cu colonelul canadian Boyle. Nerușinare dublată de marea sa lăcomie de a dobândi bani și aur prin orice mijloace.

Idila Mariei cu Boyle a început în 1918, primăvara. Canadianul a dominat-o din toate punctele pe regină, făcând dintr-însa ceea ce voia (*Vezi Constantin Argetoianu, Memorii. Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri, vol. V, partea a V-a (1918), ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1995, p. 156*). După Marea Unire, Boyle o urmează pe regina Maria la București, și s-a pus pe afaceri în stil mare, deschizându-și „prăvălie”. Fiind de aceeași „calitate”, ca omul politic liberal Al. Constantinescu-Porcu s-a înțeles cu acesta „dintr-o uitătură”. Știindu-l amantul reginei, Porcu i-a înlesnit toate afacerile cu tot felul de miniștri. Este perioada acelor ani negri pe care Mircea Eliade o va analiza în faimosul său articol „1918-1921”.

Greșeala lui Boyle a fost că nu s-a mulțumit că stăpânea regina unei țări mari. Pe lângă afaceri ce i-au adus mulți bani, voia să facă și politică în stil mare arogându-și, cu de la sine putere, atribuții organizatorice în așezarea noului stat întregit românesc, întru împlinirea ambițiilor sale s-a folosit de regina Maria, care, cu lipsa de rușine ce o definea, își depășește

atribuțiile/prerogativele în stat și-și permite să cheme miniștrii guvernului la dânsa cărora le cerea să ducă la îndeplinire pretențiile amantului. Miniștrii respectivi o ascultau pe regină, luau act de dorințele sale, dar nu mișcau un deget în direcția dorită de regină. Urmarea a fost că Boyle, crezându-se mare și tare, ca unul ce călărea ditamai regina României Mari, a împins nerușinarea până acolo încât a început să dea ordine prin ministere și în prefecturi.

Ca membru de vază în primul guvern Averescu, Argetoianu se înfurie luând cunoștință de obrăznicile canadianului, se duce la regele Ferdinand și-l roagă „să curme scandalul”. Ferdinand intervine hotărât, prima și ultima dată în viață, pune piciorul în prag, „înfuriat de încalcările lui Boyle asupra drepturilor lui Știrbei” (o răutate gratuită a lui Argetoianu) și-l somează pe canadian să părăsească țara în 24 de ore. Se înțelege, ca o stricăță fără rușine și obraz ce era, regina Maria, pierzându-și neprețuitul iubit, face un scandal de pomină, îl batjocorește pe Ferdinand în toate felurile, iar lui B. Știrbei (el l-a îmboldit pe rege să-l alunge pe Boyle) i-a jurat ură veșnică. Urmarea a fost că Boyle a plecat din România alungat pe ușa din dos, ca un câine, iar Barbu Știrbei pierzându-și (temporar) iubita regală, ani de zile a suferit atroce, arătând ca „omul cel mai nenorocit din lume; rățacea ca o umbră printre oameni și pe culoarele palatului, gata să se sinucidă”.

Revenind la Ileana, fiica Mariei făcută cu Barbu Știrbei, amintesc o întâmplare care a stârnit hazul contemporanilor. Copiii regali se jucau, când la palat vine prințul Barbu Știrbei. În timp ce amantul reginei se îndrepta spre camerele acesteia, Elisabeta cheamă pe Ileana și ceilalți copii regali, zicându-i ultimei cu voce tare: „Vino iute să-ți vezi pe tatăl”.

Ileana s-a măritat cu Anton de Habsburg pe 26 iulie 1931, la Sinaia. Dintre toți copiii Mariei, favorită în sufletul ei a fost Ileana. Aceasta a iubit cu adevărat România și „tot ce era românesc”. Carol II, ca șef al familiei, deși o disprețuia pe soră-sa Ileana (ca fiică a lui Barbu Știrbei), și deși în acel timp se afla în război deschis cu maică-sa, i-a făcut surorii o nuntă regească. Totul din calcul politic, firește, cât condiția pusă de el la acceptarea mariajului cu un Habsburg „falit” a fost aceea ca „fericitul cuplu” să nu stea în România decât o lună pe an. Degeaba lacrimile șiroaie ale Ilenei, degeaba crizele de furie neputincioasă ale reginei mamă, condiția lui Carol II a fost impusă ad litteram. E drept, prezența unui Habsburg în familia regală din România și care să mai fi stat pe timp nelimitat în România, ar fi putut produce/ ar fi produs grave încurcături politice. Deși Ileana nu-l iubea deloc pe Anton de Habsburg la care ar fi renunțat de „100 de ori... decât la țara românească”, a acceptata să se mărite cu acesta, fiind sedusă, se înțelege, că ea, o fiică naturală a Mariei intră într-o veche și celebră familie germană. Așa că și-a ținut lacrimile și a pășit hotărât spre altar condusă de nimeni altul decât de fratele său mai mare, Carol.

Ziua de 26 iulie 1931 a fost o zi de toată frumusețea (*În acea zi, tatăl meu, Cozma Manole, împlinea 10 ani și 10 zile. A murit pe 17 august 1979, la Tătărășeni, după trei luni de grea suferință*). Căsătoria a fost oficiată în holul castelului Peleş, în rit catolic, deși Ileana a rămas ortodoxă. Cei care au îndeplinit „taina” căsătoriei au fost arhiepiscopul Cisar și monseniorul papal Vladimir Ghica.

Slujba căsătoriei, oficiată de Cisar, a fost „fără vlagă și măreție”, dar i-a ridicat cota monseniorul papal care a ținut un discurs lung în care ar fi trebuit să ridice

osanele celor două familii ce se încuscreau, Habsburg și Hohenzollern „dar în care nu ne-a vorbit decât despre... familia Ghica”.

Mesele, defilările, recepțiile, focurile de artificii ce urmează după ceremonia religioasă au fost grandioase. Un fapt nu s-a ridicat la înălțimea evenimentului, anume „serviciul vestiarului”. În îmbulzeala de oaspeți de tot soiul, Argetoianu ne povestește că, deși ministrul de interne, „în locul țilindrului” nou pe care îl purta s-a ales, la sfârșit, cu „o jerpelitură de pălărie plouată și necălcată”.

Ceremoniile de la Peleș - Sinaia, mărețe, se înțelege, au fost umbrite, în sens de amuzament, ne spune memorialistul nostru, de „banda” arhiducală venită la eveniment, pe care îi apreciază o bandă de degenerați. Tatăl mirelui, Anton, arhiducele Leopold Salvator de Habsburg din cei zece copii pe care îi avea adusesse la Peleș doar trei dintre ei: Leopold junior, Franz-Josef și Margareta. Anton i s-a părut un tip simpatic, cenușiu, cu calități mediocre, dar corect în toate. Era fericit (o ținea tot timpul de mână pe Ileana) că scapă de sărăcie prin însurătoare.

Leopold junior, până la 1931 avusese timp să-și dea în petic, dovedindu-și „calitățile” arhiducale. Furase un șirag de perle prețioase pe care o rudă i le dăduse să le depoziteze la bancă, fugise în America, unde fusese găsit într-un hotel din New York cu chiria neplătită. Desigur, cât era el de Habsburg, statul american n-a glumit cu el, băgându-l, ca datornic insolubil, câteva luni la pușcărie.

Amândoi băieții Habsburg, cât au stat în România, având darul beției, au dus-o într-un chef. S-au dat în stambă, nopți de-a rândul în restaurantele și cazinourile de la Sinaia. Se întorceau la Peleș, în zori, deseori,

întovărășiți de a lți bețivani, urcând în zig-zag dealul, pentru ca ajunși în castel să facă tărăboi, sculând pe toată lumea.

Se înțelege, dacă Elisabetei i se făcuse hatârul cu ocazia căsătoriei, și lui Ileana, guvernul s-a gândit să-i ofere „un frumos dar de nuntă”.

Nicolae Iorga, ca șef al guvernului, intenționa să-și convingă colegii că darul cel mai prețios și nimerit ar fi fost o carte veche ferecată în aur, cu o dedicație către înalta „domniță” scrisă de el însuși! Numai că Carol II, știindu-i nepriceperea savantului în acest domeniu, îi spusese înainte de nuntă lui Argetoianu că darul pe care el, regele, fratele, îl alesese era un superb colan de briliante pe care îl adusese din Amsterdam giuvaergiul Untermans. Când marele samsar îl pune la curent pe Iorga cu darul de nuntă pe care era obligat guvernul să-l facă tinerei perechi a rămas mut. Iar când a aflat că valoarea darului ajunge la două sute optzeci de milioane de lei a căzut de pe scaun de uimire, zicându-i lui Argetoianu: „Ei, drrrragă, dării asta nu se poate, darh de unde furrărăm noi banii ăștia”. Banii au fost furați, colanul cu briliante a fost cumpărat, iar colanul i-a fost înmănat tinerei perechi cu ocazia unei recepții intime la Peleş, după nuntă.

La trei zile după nuntă, Carol II, sătul de larmă și chefurile bandei de arhiduci, îi somează să părăsească țara, dându-le și bani de buzunar. Aceștia s-au conformat nu înainte de a lăsa în urmă regrete amarnice. Leopold junior, revine peste câteva săptămâni în România ca reprezentant al unei case de motociclete, vrând să-i impună lui Argetoianu efectuarea unei comenzi. Marele samsar îl ignoră, Leopold se duce la Ministere, amenințându-i pe funcționari cu înalta sa „calitate”. Pentru a evita un scandal în plus, informat de

Argetoianu, Carol II își expediază ruda în doi timpi și trei mișcări din țară.

Nu peste multă vreme și Anton de Habsburg, cumnatul lui Carol II, vine în țară și vrea să convingă autoritățile românești să efectueze o comandă de avioane. Și în cazul de față, Carol II se dovedește inflexibil, indicându-i repede direcția spre graniță arhiducelui. Se vede că regele Carol II considera România ca pe un teritoriu în care doar el și Camarila aveau dezlegare să facă afaceri în voie, nu și rudele sale prin alianță.

Integru bărbat, auster conducător, luminat rege!

Prințul Nicolae și „Duduia” sa!

Cei doi băieți ai Mariei, și, hai să zicem, Ferdinand, au fost până la un punct asemănători, aproape identici. Nicolae însă, deși în relațiile cu femeile se comportă aidoma lui Carol, nu a avut sete de putere. Nu l-au interesat funcțiile oficiale, pe care dacă le-a avut, le-a îndeplinit fără tragere de inimă. Cât a fost regent (1927 - 1930) n-a avut decât o singură grijă: să pregătească terenul reîntoarcerii în țară și urcării pe tron a fratelui său, Carol.

Două din marile „calități” ale lui Carol II, le-a avut și Nicolae: lăcomia de bani și slăbiciunea pentru femei. Nu pentru femei oarecare, ci exact ca și frate-său, pentru târfe cu ifose de mari doamne.

Până în 1931, viața personală a lui Nicolae a fost corectă, anostă, ferită de scandaluri publice. Odată cu sfârșitul deceniului trei al secolului, prin 1928, principele Nicolae a cunoscut o oarecare doamnă Doleti. Firește, doamna cu pricina nu era italiancă, ci româncă get-beget. Se numea Dumitrescu după tată, care era din Tohan (județul Buzău). Vicleană, ca toate târfele de calitate, oarecum frumoasă, avea atracția dată de „nobila” sa profesie. Căci și doamna Doleti era de aceeași meserie ca și Duduia, adică curvă. A îmbrobodit pe băiatul unui ministru, Săveanu, care a luat-o în căsătorie, deși acesta știa cu cine avea de-a face, înșelându-l cu cine voia și oricând dorea. Pe principele Nicolae l-a cunoscut la Automobilul Club Român, căci și el avea, ca și frate-său mai mare, pe lângă patima femeilor, și patima mașinilor.

Odată văzându-o pe Doleti, Nicolae s-o îndrăgostit fulgerător, mai ales că, cucoana își dăduse aere de mironosiță, aruncase ochiade pudice, dându-și ochii

peste cap. După un scurt interludiu, doamna Săveanu (nu încă Doleti) „a căzut odată mai mult pe spate”. Simțind că devenise stăpână pe situație și că Nicolae a început repede să-i mănânce din palme, Doleti i-a jurat acestuia iubire veșnică. Principele nu s-a lăsat nici el mai prejos. Scandalul provocat de prințul Nicolae a devenit public după ce, tot la Automobil Club, cei doi amorezi, asistați de soțul doamnei Săveanu, la plecare i-au jucat o festă urâtă, ordinară, încă soțului său.

La plecare, doamna Săveanu, în loc să urce în mașina soțului, se urcă în a lui Nicolae care s-a grăbit să demareze. Soțul înșelat și umilit nu se lasă păgubaș și gonește după proaspătul cuplu, se înțelege că foarte furios. Când urmăritorul a ajuns în fața palatului prințesei Elena, Nicolae oprește mașina, scoate garda palatului și atunci când Săveanu sosește „cu ochii beliți”, ordonă „arestarea supăratului soț”. În fața umilinței publice, tânărul Săveanu, mai mult forțat de părinți decât din voință proprie, a solicitat divorțul. Drept răsplată pentru retragerea sa grabnică din calea „cuplului iubirii”, tânărul Săveanu a fost recompensat cu funcția de consul al României la Bruxelles. Și pentru că întâmplarea s-a petrecut tot în 1931, pe vremea atotputerniciei lui Argetoianu în guvernul Iorga, la plecarea la post marele samsar i-a dăruit fără să clipească 30.000 de lei!

Între timp, „nobila” doamnă Săveanu divorțând nu și-a reluat numele de familie, Dumitrescu, ci pe acela de „Doleti” „după o bunică italiancă din Brăila”. Unsă cu toate alifiile, curvă rafinată, Doleti, în scurt timp, îl subjugă total pe Nicolae. Și ca să-i dovedească „nobilei” iubite cât este de generos și cât de mare dragoste îi poartă, prințului i-a intrat în cap doar un singur gând: însurătoarea. Un impediment se așezase de-a

curmezișul fericirii cuplului ideal: Nicolae era regent, iar calitatea sa, deși lipsită de strălucirea puterii reale, presupunea o conduită exemplară în ochii opiniei publice. Acesta este singurul și adevăratul motiv pentru care între 1928 - 1930, Nicolae aproape că refuzase să-și îndeplinească funcția de regent, de care voia să scape cu orice preț. Tot din acest motiv, Nicolae a militat neobosit pentru revenirea lui Carol în țară, caz în care el ar fi scăpat de povara regenței. După care, credea el, ar fi fost liber ca pasărea cerului să se însoare cu femeia vieții sale. Așa ne explicăm mai bine entuziasmul cu care l-a primit Nicolae, în seara de 6 iunie 1930, pe Carol, îmbrățișările entuziaste cu care l-a întâmpinat la palatul Cotroceni. Îmbrățișări frățești ce au avut doi martori tăcuți dar importanți: ministrul de interne, Alexandru Vaida-Voevod și prefectul poliției Capitalei, Nicoleanu, și care nu și-au făcut defel datoria de serviciu, dând bir cu fugiții de la fața locului spre a-l anunța pe domnul „prezident”, Iuliu Maniu.

Până la revenirea Elenei Lupescu în țară, lui Carol II puțin îi păsa de ce face frate-său, Nicolae, ce intenții are în legătură cu Doleti. După, însă, situația s-a complicat. Duduia era total împotriva unei căsătorii între cei doi. Dacă s-ar fi căsătorit, și ea nu cu Carol II, ar fi rămas umilită. Așa că, fiind convinsă că, indiferent cât de mult îl controlează pe regalul amant nu se va putea căsători cu el în văzul țării, a devenit cea mai ascunsă dușmancă a lui Nicolae și Doleti. Din cauza Elenei Lupescu, adică din cauza faptului că Duduia a fost cu totul împotriva căsătoriei lui Niki cu Doleti, și Carol II s-a împotrivit cu cerbie legalizării legăturii lui frate-său. Motivul invocat de Carol opoziției sale este ridicol dacă ne gândim cine era cel care îl invoca. Anume, Carol îi reproșa lui Nicolae că este „inadmisibil să introduci în familie o persoană de

rang care nu se potrivește cu dânsa”. Iată-l și-n postură de păzitor al moralei clasice pe regele asasin! Carol îl puse pe Nicolae în fața unei alternative simple: se însoară de capul său cu doamna Doleti, dar să renunțe la calitățile de prinț al familiei regale. Subliniem că poziția lui Carol de rege îl adusesese automat în postura de șef al Casei Regale din România. Consimțământul său era obligatoriu la căsătoria oricărui membru al „augusteii familii”. Întrebați-vă dacă Duduia avea calitatea adecvată de a face parte, chiar și neoficial, din familia regală și dacă Carol II era persoana indicată să reproșeze fratelui său ceea ce îi reproșa.

Situația a declanșat o adevărată confruntare între Carol și Nicolae. Au izbucnit mari certuri, la care se adaugă și amestecul reginei Maria, care ca o femeie ce știa bine ce însemna, nu-i așa, „pornirile inimii” și, mai ales, patima sexuală.

Bine își mai crescuse Maria copiii, bună educație le dăduse, frumos exemplu au luat cu toții de la ea! Acești ani, la începutul „glorioasei” restaurații, relațiile Carol - Maria au fost pline de venin și ură. Ură din partea lui Carol, fructificată până la un punct de destrăbălarea în care a crescut lângă maică-sa. I-a interzis, cu strășnicie, să se mai vadă cu Barbu Știrbei. Mai mult, l-a determinat pe acesta să-și lichideze afacerile și să plece din țară, lăsându-și mama „să se mulțumească cu gheara amintirilor și cu dulceața de trandafiri”. Și surorii sale, Ileana, i-a interzis să-l mai vadă pe „nenea Barbu”, tatăl său natural. În sfârșit, aprob din toată inima poziția lui Carol II în legătură cu maică-sa și Știrbei, căci, târziu, își răzbuna tatăl, pe regele Ferdinand. Dintr-o femeie atotputernică cum fusese pe vremea soțului și a regenței, Maria ajunsese neputincioasă, fusese redusă la tăcere.

Acceptă umilințele impuse de fiul său, căci avea mare frică să nu-i reducă suma anuală pe care o primea. Și umilindu-se (ea, mândra femeie!) Carol tot i-a redus cu patru milioane de lei subvenția anuală, sfătuind-o, în consecință, să-și reducă numărul cailor de călărie, dar și numărul doamnelor de onoare. Ceea ce regina Maria a și făcut. Răzbunarea lui Ferdinand, Carol a dus-o până la capăt. A izolat-o pe Maria la Pelișor (42 de camere), interzicându-i să se mai amestece vreodată în politică și să primească vreun om politic român sau străin. Așa că, la Pelișor, regina Maria trăia într-un adevărat gineceu în care nu puteau pătrunde „decât femeile și enuncii vieții noastre politice”.

Pusă la colț (și ce colț minunat era Balcic-ul) regina Maria țese intrigă. Ambiția uriașă a împins-o la gândul să-l detroneze pe Carol. L-a chemat la dânsa, la Balcic, în septembrie 1931, pe generalul Al. Averescu, deja promovat mareșal, și-l roagă să o ajute să-l dea jos de pe tron pe Carol. Pe lângă Averescu, a făcut prostia să-l fi adus și pe prințul Nicolae, știindu-l în război cu Carol. Cum a aflat ce intenții are mamă-sa, Nicolae s-a și dus pușcă la Carol spunându-i totul. Așa că „complotul” de la Balcic, din 1931, s-a sfârșit prost pentru regina Maria. Averescu neagă că Nicolae a fost la întâlnire. Cu un om ca Al. Averescu, total lipsit de curaj, nimic serios, în sens politic, nu putea avea loc. A fost un bun, foarte bun general și-atât. Cu oamenii politici s-a dovedit slab, neinspirat, lipsit de hotărâre. N-a avut calitățile unui erou adevărat în stare să schimbe soarta unei țări, cum ar fi trebuit să procedeze în deceniul patru. A asistat, mai mult, s-a umilit pe lângă Carol (el, eroul de la Mărăști), impasibil până la moarte cum țara întregită alunecă pe panta dezastrului fără să facă nimic.

În triumphiul de ură Carol-Nicolae-Maria, tensiunile, la 1931, atinseseră cote maxime, alarmante. Ca de obicei, când avea de rezolvat o problemă gravă, personală, și în cazul de față Carol II, apelează la Constantin Argetoianu. Acesta se întâlnește cu prințul Nicolae, la palatul Cotroceni, încercând să-l convingă timp de două ceasuri că o căsătorie cu Doleti este o catastrofă pentru el cât și pentru familia regală. Nicio obiecție a marelui samsar, nu l-a putut determina pe Nicolae să-i schimbe hotărârea.

Pentru a-și împlini visul cel mai scump al vieții - căsătoria cu Doleti - Nicolae i-a declarat lui Argetoianu că este pregătit să renunțe la tot: la calitatea de prinț, de membru al familiei regale, la rangul de general (pentru ce merite l-o fi primit la douăzeci de ani și ceva? - n. ns.) în armata română - dar îl roagă pe Carol să-l lase să-și înceapă o viață nouă, undeva departe, „cu femeia fără care nu pot să trăiesc”. Ca un prost ce era, Nicolae nu vede ridicolul absolut în care se punea, confesându-se marelui cinic: „Dragă coane Costică, am fost stricat și femeia asta m-a ridicat; am fost bețiv și femeia asta m-a vindecat. Primesc orice condițiuni fără să le discut; un singur lucru nu primesc: să fiu despărțit de femeia care s-a identificat nu cu fericirea, ci cu însăși viața mea. Mă voi căsători cu dânsa chiar dacă va trebui să lupt cu lumea întreagă. Nimic, pricepe bine și te rog să o repeți lui Carol, nimic nu va împiedica să-mi țin cuvântul și să legitimez o legătură pe care numai moartea o va desface”.

Aflând chiar din gura lui Nicolae ce strașnică hotărâre luase, Argetoianu conchide necruțător, în stilul lui unic: „Nenorocirea prinților noștri nu e numai că sunt jucăria patimilor, dar că mai sânt încă „gentelmeni” (ghilimelele sunt ale lui C. Argetoianu): promit căsătoria

primei târfe care îi încalecă și-și fac apoi un punct de onoare să-și ție cuvântul”.

Problema Nicolae - Doleti va cunoaște, toamna târzie a anului 1931 (noiembrie), o întorsătură neașteptată. Într-o zi de noiembrie prefectul județului Buzău, Horia Furtună îl anunță la telefon pe Argetoianu că Nicolae și Doleti s-au căsătorit în comuna Tohan, și că văzuse actul respectiv în registrul stării civile. Deși ne mărturisește că-i căzuse peste cap o problemă complicată, Argetoianu își dovedește măiestria în a „rezolva” astfel de probleme. Căsătoria dintre cei doi respectase toate condițiile legale, se făcuse conform legilor statului român, recunoaște Argetoianu. Au fost doi martori la ceremonie, C. Crătunescu și Teodoru, s-a făcut ziua, anunțul a fost făcut public și la timp, ușile primăriei din Tohan (în momentul culminant) au fost mereu deschise. Mai mult, primarul comunei, îmbrăcat în port național, încins cu un brâu tricolor, i-a așteptat pe înalții oaspeți în fața primăriei, pe treptele căreia fusese așezat un covor roșu, „pentru orice muritor, căsătoria era perfect valabilă”, declară marele cinic. Nu și în cazul unui membru al Casei Regale, care, pentru a se putea căsători, trebuia să ceară și să primească acordul/consimțământul regelui. Desigur, actul de la Tohan putea fi anulat prin justiție, ca în cazul Carol - Lambrino, situație în care scandalul devenea public.

Ca un adevărat maestru în rezolvarea unor astfel de chestiuni, Argetoianu identifică soluția ideală: „anularea de fapt a căsătoriei prin înlocuirea registrului stării civile din comuna Tohan”. La aflarea soluției propusă de Argetoianu, Carol II se luminează, dar vrea să fie destituiți primarul și martorul din Tohan, fapt pe care sfetnicul său l-a și făcut telegrafic. Mai mult, cei doi vor fi și arestați.

În consecință, Argetoianu ordonă ridicarea registrului stării civile din Tohan, în care, pe poziție ultima era trecută căsătoria lui Nicolae cu Doleti, îl aduce la ministerul de interne, ordonă la doi oameni de încredere, Fortună și Severin (primul e prefectul județului - n. ns.) să transcrie toate căsătoriile într-altul nou. Totul a fost transcris, în afară de căsătoria lui Nicolae. Prefectul județului își prezintă demisia chiar lui Argetoianu, acesta i-o refuză și-l face complice la măsluirea registrului stării civile din Tohan. După care îl trimite din nou la post, cu registrul nou, desigur, și-i poruncește să-și țină gura.

Scandalul, blocat prin acest fals calificat, tot s-a declanșat. Căsătoria lui Niki cu Doleti nu mai exista în registrul din Tohan, dar prințul deținea un act oficial, buletinul stării civile. Desigur, că între cei doi frați au avut loc mari certuri, aprinse scene de violență.

Carol II convoacă mai mulți juriști și trece rapid la anularea căsătoriei și pe cale juridică în baza articolului 12 al Casei Regale care stipula că o căsătorie contractată de un membru al familiei regale fără consimțământul regelui, devine nulă de fapt și de drept.

La sfârșitul anului 1931, căsătoria lui Nicolae cu Doleti a fost anulată de tribunalul din Ilfov. În iarna anului 1932, tensiunea dintre Carol și Nicolae ajunse la cote foarte mari. Niki, încolțit și umilit, declara în gura mare că-l va împușca pe Carol, după care se va sinucide. În vederea identificării unei căi pentru a-l potoli pe nebun (vorbesc de Nicolae), regele Carol II convoacă un fel de Consiliu de Coroană restrâns la care i-a invitat pe mareșalul Prezan, Nicolae Iorga, Ernest Ballif și, firește, C. Argetoianu. Primul, că era mareșal și, deci, mai mare în gard și peste generalul Nicolae de Hohenzollern (ce rușine!); al doilea, pentru că era prim-

ministru și se credea în drept să încerce să rezolve orice problemă, fie ea și a Casei Regale; Ernest Ballif, în calitate de vechi slujitor al Casei Regale, și de administrator al Domeniilor Coroanei, și el general. Întrunirea a avut loc la Foișor (40 de camere). Carol II sintetizează datele cazului Nicolae - Doleti, din care nu omite nimic, nici un amănunt. Declară că nu are nimic cu viața lui Nicolae, poate să iubească pe cine vrea, poate să se căsătorească cu cine vrea, dar dacă o face cu Doleti pierde calitatea de membru al familiei regale, gradul de general (la care Niki ținea mult - l-o fi dobândit cu mari riscuri și cu mult efort!), nu va mai purta nici titlul de prinț de Hohenzollern, cât și calitatea de prinț al României. Trei din restrânsul consiliu au fost de acord cu deciziile lui Carol, mai puțin Iorga.

Primul ministru, s-a crezut obligat să țină un discurs moralizator. Cine, întreba el, n-a greșit, niciodată să arunce primul cu piatra; prințul Nicolae e vijelios, comportamentul lui e regretabil, amenințările sale, niște copilării. Nu trebuie distrusă o viață de om doar pentru asemenea nimicuri! Țara, regele, au nevoie de acest mândru și nobil fiu al Dinastiei, mai ales că tânărul prinț este foarte popular în Armată. Să nu se adopte măsuri rigide față de un om profund nefericit, și tot așa perorase Iorga. Desigur, vorbăria lui Iorga fusese inutilă, căci regele procedase, măcar odată, corect, iar pledoaria savantului îl plictisise. Argetoianu, care l-a portretizat ca nimeni altul, crede că Iorga s-a opus voinței regelui doar că, în loc să se consulte numai cu dânsul, acesta a apelat și la alții. Îl acuză de paranoia, bolnav de vanitate, orgolios peste măsură, plin de sine și de măreția sa, cu sufletul mocirlos!

Nodul gordian al problemei Nicolae - Doleti era căsătoria dintre ei pe care Carol II o voia interzisă cu

totul. Lui Niki se puse în vedere să se plece voinței regelui sau să plece din țară. Singur, nu cu Doleti, să locuiască 6 luni de parte de țară, și să nu revină decât numai cu acceptul lui Carol II. După ce s-au luat hotărârile de mai sus, Prezan, Ballif și Argetoianu au părăsit Peleşul cu un tren special, mai puțin Iorga, care a rămas la Sinaia peste noapte „numai să nu fie cu noi”, conchide marele samsar. Nicolae a acceptat toate condițiile lui Carol, iar una doar de formă.

Nu va pleca singur în străinătate, ci cu Doleti. Până a plecat Niki a apelat la mărinimia lui frate-său, căruia îi convenea să fie generos pe banii statului. Argetoianu a primit ordin de la Carol II să-i dea lui Nicolae 500.000 de lei, ca primă de plecare, și câte 50.000 de franci francezi în fiecare lună, bani pe care i-a plătit regulat până la înapoierea „nobilului vlăstar” al Dinastiei în țară. E bine să informez pe cel care citește această carte, că, pe vremea când era regent (1927 - 1930), Nicolae cu de la sine putere, în afara oricărui drept, și-a ales câteva zeci de hectare în pădurea Snagovului, unde-și va construi un palat. Ilegalitatea va fi stinsă tot de Argetoianu, care, emite o decizie ministerială conform căreia prințul Nicolae primește acea suprafață în folosință pe termen nelimitat. Când, mai târziu, Ion Mihalache, ministrul agriculturii, a vrut să-l dea afară de la Snagov pe Niki a fost alungat cu focuri de pușcă. Mihalache a luat-o la fugă de-i sărea cămașa, iar Nicolae a rămas proprietar definitiv la Snagov. Astăzi, nu-i așa, moștenitorii „nobilei” familii au tot dreptul să revendice hectarele de la Snagov, ca semn al unei proprietăți legale, drepte și veșnice!

În noiembrie 1931, așadar, Nicolae, burdușit cu bani, păstrându-și toate calitățile oficiale intacte, pleacă din țară cu doamna Doleti. Ajungând peste hotare, a

avut înainte de toate un singur gând: să facă ce vrea, să tragă la cele mai scumpe hoteluri, să declare în gura mare că a fost alungat din țară de frate-său, să viziteze chiar și curți regale. La Paris, trage la un hotel de lux, înscriindu-se în registru drept „prince et princesse Nicolas de Românie”, aducând Casei Regale cât și țării un teribil afront.

Nu se încheie 6 luni de când Nicolae plecase în „exil”, și în aprilie 1932, revine în țară cu un avion particular. Se înapoiase fără să fi primit acceptul regelui. Carol II află de isprava lui frate-său, de faptul că încălcase toate legile și regulamentele militare, încălcându-și cuvântul dat. e drept că Nicolae avusese de la cine învăța: frate-său, Carol, era imitat cu fidelitate. Aflând că Niki revenise, Carol II îl trimite la aeroportul Pipera pe mareșalul Prezan cu ordinul de a-l ridica sau aresta și a-l aduce la Cotroceni. Văzând intențiile lui Prezan, Nicolae, ca un adevărat general al Armatei Române ce era, l-a înjurat cu brutalitate pe mareșal, îl trânteste jos, se urcă în mașină și pleacă spre proprietatea sa de la Snagov. De! Dăduse multi bani pentru ea! Muncise până la leșin, întru dobândirea ei! Revine la Cotroceni și se pune sub protecția mamei, regina Maria. Aici îl va găsi Nicolae Iorga și Argetoianu, trimiși, din nou, de rege să caute o soluție crizei.

Nu degeaba, toată Europa aceluși timp, considera dinastia ce guverna România o dinastie decăzută, degenerată, în cel mai înalt grad.

Iorga i-a făcut o morală blândă „nobilului” vlăstar, acesta a lăcrimat, dar doamna mamă s-a dezlănțuit într-o criză de ură și furie, nu împotriva lui Niki, ci a lui Carol, pe care nu-l mai scotea din „Pig King”. Iar lui Iorga și Argetoianu le reproșează că sunt asasini și vor să-i ucidă băiatul. Criza Mariei s-a sfârșit în brațele lui

Iorga, cu Argetoianu ascuns în spatele impozant al istoricului, și, desigur, cu multe lacrimi. Incriminările la adresa celor doi i-au trezit râsul marelui samsar, dar marele istoric s-a simțit teribil de ofensat, căci n-avea deloc simțul umorului/ridicolului.

Criza se va sfârși cu un moratoriu de un an stabilit de rege, cu următoarele condiții: arest la domiciliu (2-3 zile numai), Nicolae va pleca în străinătate „pentru cântarea sănătăței”, nu se va recomanda nicăieri ca și căsătorit cu doamna Doleti căreia i se interzice să-și aroge titlul de „prințesă” de România.

Așadar, tot în aprilie 1932, Nicolae a plecat din nou în străinătate. De astă dat nu mai avea nicio calitate oficială sau funcții, care i-au fost retrase. Nu va sta mult peste hotare. Revine în patria, căreia îi adusesese atâtea servicii și onoare, se așază să trăiască la Snagov unde-și avea curtea sa. Pe Carol l-a înfruntat mai departe căci, în ciuda interdicției regelui tot voia să-și legitimeze legătura cu Doleti, pe care dorea s-o scoată în lume ca „principesă”. Când Carol a eșuat în a-l convinge pe Corneliu Z. Codreanu să-i pună la dispoziție partidul politic condus de el (1936), și când a trecut la persecuții ilegale și brutalități neconstituționale împotriva Gărzii de Fier, Nicolae, doar din motive de ură pentru frate-său o va sprijini. S-a întâlnit cu unii dintre conducătorii legionari, a dat bani altora, le-a dat material de construcție (lemn) etc..

Văzându-se înfruntat pe un teren în care ura lui devenise paranoică și asasină, Carol II ordonă lui Guță Tătărescu să-l invite pe Niki să părăsească țara, căci, nu-i așa, îl împiedica să domnească în liniște și constituțional! Niki refuză invitația slugii regale, și declară că se va opune cu forța la orice evacuare forțată și că el și anturajul lui sunt bine înarmați și se vor

apăra până la ultimul om și ultimul cartuș. Bravadă! Bravadă ieftină.

Desigur, în casa lui Nicolae, Doleti era stăpâna. A făcut ordine în averea prințului, a plasat mari sume peste hotare (ca și Duduia), exercitând, ca și cealaltă „prințesă” de România, un control total asupra lui.

Doleti voia mai mult decât un bărbat sub papuc. Voia măririi, voia cinste publică, voia vasali, voia onoare oficială și considerație generală. După datele cazului Nicolae - Doleti, și Niki se prezintă în fața posterității ca un bărbat controlat de Demon/Diavol, ca o ființă „legată”. Deoarece Doleti nu a fost altceva decât tot o *Dudui*e, dar la scară ceva mai redusă, și cu tot atâtea calități cât „împărăteasa românilor”, Duduia cea adevărată.

Pe 9 aprilie 1937, după 7 ani de scandal, Nicolae „a fost eliminat din familia regală, cu pierderea tuturor titlurilor, gradelor și privilegiilor sale”. Ceremonia a fost condusă de sluga regală, Guță Tătărescu.

Lui Argetoianu, actul i se pare plin de semnificații, căci, nu-i așa, va permite „asanarea dinastiei noastre”, deoarece statul român se sprijină doar pe autoritatea principiului monarhic cât și pe autoritatea regelui, ce trebuie, nu-i așa, păstrată intactă! Toate acestea, desigur, ca expresie a unei morale sociale și politice superioare! Nici un comentariu nu mai arc sens după asemenea cuvinte. Se observă cum subiectivismul lui C. Argetoianu atinge cote de neimaginat. După opt ani (scria cuvintele de mai sus în 1937 - aprilie) de regim Carol II - Lupeasca, și după ce ne-a delectat pe zeci de pagini cu „desfrâul”, „necinstea”, „despotismul”, „banda neagră”, „hoțiile” acestei guvernări dezmățate, dintr-o dată, ne consideră niște proști, sau ca și cum am suferi de amnezie, ne vorbește de „noblețea” principiului

monarhic și de valoarea sa socio-morală superioară
încarnat de regele Carol II! Am dreptate când scriu că
marele samsar s-a dovedit și un mare cinic!

Documente comuniste interbelice despre Carol II

Niciodată n-aș fi crezut că voi identifica puncte de vedere asemănătoare celor ale mele cu privire la persoana și regimul lui Carol II, în diferite documente emise de partidul comunist din România pe parcursul deceniului patru al secolului XX.

Grupul politic comunist ce-a activat în România între cele două războaie mondiale, a fost unul profund antinațional, o simplă secție a Internaționalei Comuniste (Comintern) creată de Kremlin. Se știe bine cine au fost comuniștii din România și în slujba cărei puteri străine s-au aflat. Am dat câteva exemple despre activitatea lor, cum înțelegeau ei să apere interesele României Unite.

Cazul 1918 (decembrie) cu I. C. Frimu, complotul sovietic de la Tatar-Bunar (1924), poziția față de caracterul statului român de după Marea Unire pe care îl apreciau - la ordinele Moscovei - ca un stat multinațional, imperialist, organizarea de numeroase diversiuni sociale și sabotaje (1933 - București, Ploiești), precum și implantarea unei vaste rețele informative pe teritoriul țării, toate la un loc dovedesc că grupusculul politic comunist a fost trădător al României.

Comuniștii au practicat teroarea și asasinatul, ca arme politice, deși comportamentul oligarhiei politice justifica într-un fel unele dintre acțiunile lor radicale. Îmi amintesc de anii studenției, cum profesorii care acopereau istoria contemporană a României, cu câtă „mândrie patriotică” și satisfacție vorbeau despre unele „erori” ale partidului comunist român (ziceau ei) în privința „problemei naționale” din România. Și cum gâlgâiau de fericire că în acei ani, datorită „geniului Carpaților”, desigur (anii '70) partidul comunist a instalat regimul fericirii generale în societatea

românească, lichidând în veșnicie orice problemă cu caracter național și social în statul român!

Nu doresc să ofer amănunte despre grupusculul comunist interbelic (sunt zeci de cărți ce au făcut-o), dar nu ezit în a spune că din cei 800-1000 de membri câți a cuprins ca număr până la 1944, vreo 600 au fost khazari, iar restul unguri, bulgari, ucraineni. Etnici români erau deosebit de puțini, rarissimi (câteva zeci, poate mai puțini).

Așadar, profesorii mei de la Universitate (în realitate fără știință de carte, activiști mai degrabă) vestejeau cu cunoscuta mânie proletară poziția P.C.R. În problema națională, fără a intra în detalii sau a șopti vreun cuvânt despre cine era în spatele „gloriosului” partid sau despre U.R.S.S.. Paradoxul acestor documente comuniste scrise, se înțelege, la Moscova, la ordinele acesteia, este că, atunci când analizează situația social-economică a României interbelice, când arată cu degetul spre Carol II și oligarhia ce guvernau despotic, descriau o situație exactă.

În volumul despre *Monarhie*, editat în 1968, unde sunt redată fragmentele de documente comuniste interbelice, sunt publicate doar câteva texte selectate cu grijă. Așa, pentru celebrul (pentru generația mea, firește) congres al V-lea al P.C.R. (1931 - Moscova) cartea ne pune la dispoziție un fragment trunchiat din rezoluția acestuia, câteva articole, fiind eliminate toate celelalte care vorbeau despre „imperiul” românesc interbelic!

În fragmentul de rezoluție al Congresului al V-lea cel am la dispoziție citim că, în deceniul 4, puterea politică în România se află în mâinile marii burghezii și „ale marilor boieri români semifeudali”, având în frunte pe „primul boier” al țării, Carol II! Sarcina partidului este să conducă „clasa muncitoare” să doboare regimul și să

instaureze „dictatura proletariatului”, să înfăptuiască „revoluția proletară socialistă” și să conducă la „dezrobirea definitivă a tuturor celor ce muncesc”.

Într-un manifest din iunie 1933, la 3 ani de la „restaurație”, partidul comunist se adresează cetățenilor României Unite numindu-i „tovarăși”, informându-i că, la trei ani de la eveniment, „poporul muncitor” cunoaște o dramatică scădere a nivelului de viață, că are loc o „înăsprire sângeroasă a terorii fasciste și lărgire a înarmărilor, a pregătirilor și uneltirilor de intervenție antisovietică, de război imperialist”.

Chestia cu înarmarea, războiul și fascismul e contribuția Moscovei, iar demagogia manifestului e una ordinară. Carol II și înarmarea României! Te face să zâmbești. Cum nu mai zâmbesc când îl face pe individ fascist. În fond, toată domnia lui odioasă, individul, chiar dacă nu vrea s-o recunoască nimeni, a fost un dictator cu adevărat fascist. Pe Carol II manifestul îl face „aventurier” (e adevărat) și că a fost adus pe tron direct din „cabaretele pariziene” (iarăși e corectă afirmația). Individul este înfățișat de propaganda oficială drept „regele poporului” și „regele țăranilor”, ca pe un rege „democrat”, zice documentul. Minciună ordinară, lămurea pe „tovarășii” cetățeni, căci Carol II e primul boier al țării, are întinse moșii, în vreme ce milioane de țărani („mijlocași și săraci”) n-au pământ cât le trebuie; este un demagog nerușinat când se prezintă „regele țăranilor”, căci el patronează jefuirea țăranilor de către stat; este (Carol II, desigur) un mare capitalist, acționar la cele mai mari fabrici și bănci din țară, de unde încasează sume uriașe „de pe urma exploatării muncitorilor și a ruinării prin camătă a maselor țărănești”.

În realitate, regele Carol II este o „nesățioasă lipitoare”, are 42 de milioane de lei din lista civilă în timp ce șomerii mor de foame și din cauza lipsurilor. Nu există „rege al poporului”, ci doar al burghezo-moșierimii, se conchide. Demagogii regimului, latră că regele e apărătorul dreptății poporului, amăgindu-l. Nu-i adevărat, el și bancherii, guvernele lui, apără „capitalul internațional”, în timp ce tâlharii scad salariile, înfometează poporul. Carol II este regele „călău și asupritor”, căci a ordonat asasinarea a 400 de ceferiști la Grivița (nu 400, ci 16), a instaurat „teroarea fascistă” în țară, culmea, ajutat „de șefii social-democrați”. Chestia cu „social-democrații” e găselnița lui Stalin.

La acea vreme, pentru asasinul de la Kremlin, „social-democrația” europeană era mai periculoasă decât nazismul lui Hitler. Dovada o avem în interzicerea comuniștilor germani (anii 1931 - 1932) de a se alia în alegeri cu social-democrații. Dacă ar fi făcut-o (îndeosebi în noiembrie 1932), adică dacă comuniștii germani și social-democrații s-ar fi sprijinit reciproc, N.S.D.A.P.-ul nu obținea cel mai mare număr de voturi la alegerile din noiembrie 1932. Concluzia manifestului: „Jos Carol sângerosul, asasinul de muncitori, regele terorii fasciste și al stării de asediu”. Desigur, urmează lozinca cu „războiul antisovietic” (în 1933!!!) și cu îndemnul la luptă „hotărâtă” sub conducerea partidului comunist spre a doborî monarhia și regimul „burghezo-moșieresc” și împărțirea tuturor pământurilor țăranilor fără pământ sau cu pământ puțin.

Tot în iunie 1933, „Scânteia” (cât de „celebră” a fost până în 1989) publică un scurt material despre o demonstrație a muncitorilor din Brașov „contra regelui Carol”, iarăși regele este făcut călău sângeros și „monarh odios”. Exact în același interval de timp, „Tânărul

leninist” ia atitudine față de serbările „restaurației”, regele fiind acuzat că a mărit asupra poporului, că este primul moșier al țării, „în timp ce milioane de tineri țărani n-au decât o palmă de pământ”. Are sute de mii de hectare de pădure și pământ arabil, fură din țară miliarde și le depune în bănci peste hotare, încasează miliarde de lei pe an ca salarii și din acțiuni. Muncitorilor li s-au redus salariile, țăranii suportă urgia fiscală a statului, dar Carol II „ca șef al armatei, a grăbit și mărit pregătirile de război imperialist și antisovietic”. „Zeci de miliarde stoarse din impozite le-a dat pe bombe și gaze”. Comuniștii nu știau că Armata era înzestrată doar prin discursuri, nu și în fapt, miliardele cu pricina au fost furate, nu folosite pentru înarmare. Observați, la 1933, după comuniști, România se pregătea de război imperialist antisovietic, îndeosebi că în acel an „regele călău” vizitase orașul Cernăuți unde organizase o paradă militară. În concluzie, „tovarășii” țărani și muncitorii sunt chemați sub steagul roșu al partidului la luptă „contra regelui călău, regelui pregătitor de război”. Nici un leu să nu mai fie dat regelui! Să fie lăsat să crape de foame!, îndemna manifestul!

În mai 1935, la 5 ani de la „glorioasa restaurație”, comuniștii folosesc ocazia pentru a mai lansa un manifest contra lui Carol II. Chiar din titlul acestuia Carol II este făcut „regele călău” și că a instaurat în țară „dictatura ciocoilor”. Regele este primul ciocoi din România, în timp ce oamenii obișnuiți muncesc o zi întreagă pentru „20-30” de lei și pentru o bucată de mămăligă. Când a revenit în țară cu „aeroplanul”, Carol II a promis poporului „câte-n lună și stele”, el promitea „totul” ca un trimis al lui Dumnezeu, ce se credea. Zicea că odată cu urcarea lui pe tron, va dispărea mizeria, sărăcia, foamea, orice suferință, „toate relele de pe

pământ”. Foamea n-a dispărut din România, încă ne roade trupul, în timp ce regele-călău huzurește „înconjurat de sclavi și de femei” în „palatul lui ciocoiesc de pe Calea Victoriei”! Ne-a promis că ne aduce pacea, dar el nu este decât „primul fascist militar din România”, căci a dat legea premilitară „ca să ne scoată pe noi, tinerii țărani, de la brazdă și să ne ducă să facem marșuri duminica”.

Regele, boierii, burghezii pregătesc poporul pentru război, să atace patria oamenilor muncii de la orașe și sate, U.R.S.S.! Regele vrea ca să pregătească „poporul” să tragă în frații lor, țăranii din alte țări, pentru a-și apăra „palatele și moșiile boierești”. În loc de pace, „Carol călăul”, ne ia și cenușa din vatră prin dări și impozite ca să înzestreze armata. Poporul moare de foame, n-are o bucată de pâine, „în schimb avem o armată înzestrată ca o mireasă”. Să afle regele-ciocoi, că tinerii țării nu mai vor să fie sclavi, că în timp ce el chefuiește în palatele sale poporul muncește și flămânzește. Când, pe 8 iunie, regele, moșierii și bancherii se destrăbălează în lux, muncitorii și țăranii să protesteze „împotriva regelui, împotriva moșierilor, împotriva fascismului și războiului”.

Chestia cu „fascismul” era la modă în acei ani. Numai că fascismul lui Carol II, unul real și doctrinar, a avut doar un caracter intern. În numele fascismului de care era posedat structural, Carol II, și-a persecutat politic, și-a lichidat fizic adversarii ideologici. Comuniștii au avut (și încă au) dreptate, deoarece ce altceva a fost „doctrina bunului plac” de care scria Grigore Gafencu, cu privire la natura regimului carlist, dacă nu un odios fascism social și politic. Sub domnia lui Carol II toate „drepturile poporului” au fost lichidate și pregătește fără rușine instaurarea dictaturii regale, cu caracter „militar

și fascist”! Carol II fură, bate, minte, ucide, flămânzește poporul! A adunat în jurul său cei mai câinoși politicieni și generali, cu toții adevărați dușmani ai poporului! Carol II e regele moșier, regele jandarm, regele cămătar, „călăul poporului muncitor din România”.

Pe 8 iunie el își sărbătorește fără rușine 5 ani de putere, este laudat și se laudă ca un ctitor de țară, dar totul e o mare minciună. Carol II guvernează împotriva poporului, conduce țara după placul său, numai în interesul său și „al marilor moșieri și capitaliști”. Planurile regelui călău nu vor izbuti. Împotriva sa se va ridica la luptă „poporul muncitoresc și țărănesc”, străin de toate partidele politice, sub conducerea partidului comunist, desigur, încheie manifestul.

După 10 februarie 1938, când dictatura fascistă a lui Carol II se instaurează și de drept, organizația comunistă din București, lansează un manifest-lozincă pe 8 iunie 1938, în care „cetățenii Capitalei” își strigă dezideratele: „Jos guvernul dictaturii regale! Jos Constituția reacționară!” (e vorba de constituția din martie 1938, redactată de Istrate Micescu și care i-a conferit putere absolută lui Carol). Interesant că în acest manifest e condamnată „desființarea partidelor democrate”, „sugrumarea presei democrate”, la care se adaugă (tot jos, desigur) condamnarea generalului Franco și ridicarea în slăvi a U.R.S.S „singura cheazășie a apărării independenței noastre naționale contra agresorilor fasciști”, într-alt manifest, din februarie 1939, Carol II e arătat ca „rege-sperjur” deoarece a călcat în picioare Constituția (cea din 1923), libertățile cetățenești și regimul parlamentar.

Noul regim instalat de Carol, se susține, e unul reacționar, netezește drumul spre un regim de „cumplită sclavie”, „regimul dictaturii fasciste”.

La 10 ani de domnie, pe 8 iunie 1940, partidul comunist publică un alt document-manifest care sintetizează domnia lui Carol II, arătându-l, fără nicio exagerare, în ipostaza reală la care se prezenta la vremea „grandiosului” eveniment.

Autorul manifestului îl gratulează pe „eroul” zilei de 8 iunie ca pe un individ care 10 ani de zile doar s-a îmbogățit și a trăit în lux și desfrâu; în contrast cu destrăbălarea regelui-călău, poporul român a cunoscut 10 ani de lipsuri și exploatare. Deși el, regele, a impus sărbătorirea lui 8 iunie ca pe o sărbătoare națională, fiind lingușit și ridicat în slăvi, în realitate, a ajuns după 10 ani, omul cel mai urât din Țară. A domnit ca un om fără limite, a fost brutal și ucigaș de oameni nevinovați, așa că sentimentele ce le are poporul față de el sunt de ură și revoltă. Nu doar de ură, „de adâncă ură”. Și-a instaurat un regim personal chiar de la început, pentru ca cu timpul, prin diversiune, minciuni, corupție și intrigă, să înșele pe toți oamenii politici care au crezut în el. a devenit arogant, poltron, obraznic din primii ani dând impresia că dorește să devină stăpân peste viața politică și economică din țară. Diagnostic extrem de corect! Judecată infailibilă.

Carol II este un agent al „finanței internaționale” cât și acționar principal la numeroase întreprinderi bancare și industriale românești. Cu liberalii, deși l-a urât pe I. G. Duca, s-a împăcat în 1933, fapt ce i-a deschis accesul spre marile bănci liberale. Implicat masiv în majoritatea băncilor și întreprinderilor industriale, Carol II folosind demagogia cea mai ordinară împletită cu teroarea de stat, înfăptuiește, coordonează un „jaf nemaipomenit”, asuprind cu nerușinare populația țării. Soarta clasei muncitoare s-a agravat dramatic. Ziua de muncă s-a lungit de la 8 ore la 12-14 ore. Salariile s-au micșorat,

protecția muncii desființată, prețurile au crescut, impozitele s-au înmulțit, astfel că „regele muncitorilor” exploatează sălbatic clasa muncitoare. Puterea lui absolută e menținută prin teroarea și opresiunea aparatului de stat!

Carol II își zice „regele țăranilor”, dar el e cel mai mare moșier al țării, în timp ce țăranii sub amenințarea jandarmilor muncesc „cu suma ridicolă” de 20 de lei pe zi. Regele-călău a trăit și trăiește într-un lux orbitor și desfrâu zilnic, fiind „stricat” până în măduva oaselor. Își „însoară” amanta, Elena Lupescu, cu Ernest Urdăreanu, pe care îl face mareșal al palatului, și pentru ca individul să aibă motivație „să aibă dreptul de a locui în palatul regal”. Și-a făcut renumele de cartofoar, bețiv și desfrânat în toată lumea. S-a înconjurat la palat cu oamenii cei mai josnici care există, și cei mai „stricați” „gata oricând să-i satisfacă toate poftele lui vicioase”.

Omul lui de încredere, Gabriel Marinescu e proprietar de tripouri și case de toleranță, furnizându-i zilnic prostituate. Viața regelui-călău e toată numai un scandal. Sfidează pe toată lumea cu obrăznicia sa. A furat și fură, el și Camarila, zeci de miliarde, dar cere poporului sacrificii pentru înarmarea țării vorbindu-i de cinste și dreptate. Carol II nu este așa cum îl prezintă slugile sale, nu este eroul poporului, ci un „dictator sângeros și hrăpăreț”. Mii de oameni muncesc, de ani de zile, la ridicarea construcțiilor, palatelor acestui satrap, unde domnesc luxul și desfrâul. Dictator sângeros, după lovitura de stat din februarie 1938, instaurează un regim terorist feroce, desființează partidele politice, își creează un partid propriu (F.R.N.) ca să domnească pe mai departe. A desființat Garda de Fier din „cauza supunerii prea oarbe față de imperialismul german”, pe a cărei conducători i-a masacrat. Desființează sindicatele

înlocuindu-le cu „breslele corporatiste”. Oricine se ridică împotriva sa sau se pune contra planurilor sale este „azvârlit” în închisori, își pierde averea sau este asasinat. A reușit să pună mâna și pe Banca Națională „cu ajutorul acestei instituții comandă întreaga viața economică a țării”. El și clica sa, în ultimii ani s-au îmbogățit nemăsurat, iar poporul muncitor, exploatat a sărăcit și mai mult.

Cu câteva mici inadvertențe, produse din cauza partizanatului politico-ideologic, cât și prin lansarea unor diversiuni de origine moscovită, radiografia făcută de Partidul Comunist din România lui Carol II, la 10 ani de „glorioasă” domnie, a fost una extrem de apropiată de adevărul istoric, de starea istorică de fapt. Cele câteva pagini ale manifestului comunist din iunie 1940 au mai multă contingență cu istoria celor 10 ani, decât toată cartea abjectă, mincinoasă a lui Lilly Marcou despre Carol II. Diplomația românească interbelică

Anul 1918, cu realizarea sa epocală, Marea Unire, rămâne în veac în conștiința rațiunii române drept simbol de neegalat. Nicio națiune nu poate exista în Istorie în absența unor realizări, victorii care-i dau sentimentul mândriei și demnității. Sentimentul mândriei și demnității României este dat și de anii istorici 1916 - 1919.

Marea Unire a fost, înainte de orice, rezultatul uriașului sacrificiu pe care națiunea noastră și l-a asumat cu stoicism și bărbăție în anii cruciali ai războiului de întregire națională.

Cele trei etape, ce au încununat marea jertfă, (Chișinău, Cernăuți, Alba-Iulia) cu datele lor (27 martie 1918; 28 noiembrie 1918; 1 decembrie 1918), au fost posibile și datorită înfrângerii Puterilor Centrale de către Antanta cât și dezintegrării Rusiei Imperiale. Dacă

eliberarea românilor din imperiul austro-ungar era previzibilă la începutul războiului, nimeni n-ar fi putut prevedea că și românii basarabeni vor avea aceeași șansă.

În martie 1915, puterile atlantice, Franța și Marea Britanie, au încheiat un tratat secret cu Rusia, căreia îi recunoșteau dreptul de a ocupa Strâmțorile și Constantinopolul la sfârșitul conflictului. Dacă Rusia nu s-ar fi prăbușit, ca urmare a îndepărtării țarismului și loviturii de stat bolșevice (1917), înfăptuirea unității integrale a poporului român ar fi fost problematică. Așa că, în ceea ce mă privește, am un sentiment de recunoștință pentru Lenin și banda sa pentru faptul că au doborât imperiul rus exact la momentul oportun.

După ce poporul român a înfăptuit Unirea, faptul esențial ce stătea în fața diplomației românești era ca unitatea dobândită cu atâtea sacrificii să fie recunoscută de Marile Puteri printr-un tratat de pace. Cum la fel de importantă era nevoia obligatorie de a fi stabilite și recunoscute de drept noile granițe ale statului român, de congresul de pace de la sfârșitul Primului Război Mondial.

Așadar, marele nostru război național pentru întregire națională s-a sfârșit cu marele triumf al Dreptății și pentru națiunea română, care, în sfârșit își realizează unitatea integrală. Mai mult decât atât, victorioasă în războiul cu Ungaria (aprilie - august 1919), România își trăia în acele clipe apoteoza. A mai făcut trimitere, în paginile de început ale cărții, la acest eveniment strălucitor din destinul nostru, și care răscumpără cu vârf și îndesat umilințele secolelor trecute.

În clipa mării victorii, statul român reintrat în război pe 9 noiembrie 1918, de partea Antantei, iar ideea

autodeterminării naționale la care românii au făcut apel, a demonstrat întregii lumi justetea cauzei românilor.

Ion I. C. Brătianu, redevenit prim-ministru după ce regele Ferdinand îl demite pe Al. Marghiloman, a condus delegația română la Conferința de Pace de la Paris. Ionel Brătianu a fost primit prost de cei ce făceau jocurile la conferință, adică de cei patru mari, G. Clemenceau, W. Willson, David L. George și Orlando. României i se reproșa încheierea păcii separate de la Bufta - București cu Puterile Centrale, iar președintele S.U.A., W. Willson, nu recunoștea valabilitatea tratatului pe care România îl semnase cu Antanta la 4 august 1916.

Dictatul de la București din 7 mai 1918 a avut un caracter punitiv, iar când l-a semnat, statul român era cu spatele la zid. Rusia ieșise din război, Anglia și Franța, înțelegând situația disperată a României, în decembrie 1917, au fost de acord cu semnarea unei așa-zise păci cu Puterile Centrale. Diplomația S.U.A., pe de altă parte, nu voia să recunoască nici un tratat secret semnat pe parcursul războiului, între care se afla și cel semnat de România la București în august 1916.

În drum spre Paris, Ion I. C. Brătianu a avut o scurtă întâlnire la Belgrad, purtând discuții cu viitorul rege, Alexandru. Aici, primul-ministru român află o veste neplăcută: înainte de încheierea armistițiului de la Belgrad (13 noiembrie 1918), Take Ionescu (fără a avea vreo calitate oficială), cu de la sine putere, a convenit cu primul-ministru al Serbiei, Pasici, ca România să împartă Banatul cu aceasta. Precizez că, prin tratatul din 4 august 1916, Antanta se angaja să recunoască la sfârșitul războiului dreptul României asupra întregului Banat.

La Conferința păcii de la Paris cei patru mari făceau legea. Existau țări cu interese speciale (statele mari) și

țări cu interese limitate. România era inclusă în rândul celor de-al doilea. Marile Puteri tratau cu răceală și dispreț nedisimulat statele mici (România, Serbia, Grecia, Belgia ș.a.) refuzându-le din start egalitatea de tratament la Conferință. Drepturile României nu erau recunoscute în baza tratatului cu Antanta, ci în baza principiului de autodeterminare națională. Motivul principal consta că S.U.A. nu a fost parte semnatară a tratatului nostru cu Antanta.

Așadar, chiar de la începutul Conferinței, Ionel Brătianu înțelege că Marile Puteri apreciau tratatul din 4 august 1916 ca nul, inexistent, fapt cu care omul politic român nu se împăca deloc. De asemenea, tot atunci, Brătianu a înțeles că din cauza erorii grave a lui Take Ionescu, România nu va primi Banatul întreg, pe care va fi nevoită să-l împartă cu Serbia. Primul ministru a rămas inflexibil pe poziția sa: Banatul întreg și egalitatea țării noastre la lucrările Conferinței, după cum stipula unul dintre articolele tratatului din 4 august 1916. Brătianu a încercat să adune lângă sine reprezentanții statelor mici și mijlocii pentru a ține piept cu succes celor 4 mari și a avea poziții comune. N-a reușit decât aprobări formale, de circumstanță. În privința celor două deziderate, Ion I. C. Brătianu a rămas inflexibil, nevrând să facă nici un pas înapoi. Desigur, poziția sa i-a atras antipatia celor 4 mari, îndeosebi a lui G. Clemenceau. Protestele sale față de nerespectarea semnăturilor de către Marile Puteri, au arătat lumii că cei ce au fost părtași la luptă și sacrificii comune, trebuiau să se bucure la marea izbândă de egalitate de drepturi.

Din cauza greșelii grave a lui Take Ionescu în legătură cu Banatul, Ionel Brătianu a refuzat să-l accepte pe acesta, ca membru, în delegația României. Faptul dovedește marele orgoliu al lui Brătianu, iar

urmarea a fost că cei doi mari oameni politici, spre paguba României, n-au conlucrat la Conferință. Încă odată - și-n ce moment crucial - străinii au fost martori la neînțelegerile noastre politice mutate peste hotare. Se înțelege, dușmănia lui Brătianu față de primul nostru „mare european”, Take Ionescu, era întru totul justificată, de inadmisibila lui cedare în fața lui Pasici. Însă, tot România a avut de suferit din cauza neconlucrării dintre cei doi, a cărei poziție la Conferință a fost slăbită.

În fața dificultăților ce le întâmpina la Conferință, Brătianu apelează la Regina Maria, pe care o roagă să vină la Paris, încă o mare eroare comisă de omul politic român. În primul rând, nu trebuia să vină la Paris doar regina Maria, ci ea împreună cu soțul ei, regele Ferdinand. Venind singură, regele Ferdinand suferă o umilință de neiertat, România oferind străinătății imaginea unei țări în care regina calcă fără rușine în picioare demnitatea șefului statului. La acea vreme, Ferdinand era șeful statului, nu Maria!

Scopul lui Brătianu era ca Maria să ușureze dificultățile pe care le întâmpina prin legăturile ei de familie în Casele Regale din Vest.

În al doilea rând, e de mirare cum de Ionel Brătianu n-a înțeles la timpul potrivit un fapt de domeniul evidenței: regii din vest nu guvernau, ci se limitau strict la atribuțiile lor constituționale, influența lor politică fiind nulă.

Deplasarea reginei Maria la Paris a fost inutilă. Plebea Parisului a primit-o cu aplauze, Clemenceau cu oarecare deferență și cam atât. Iar cei care în anii din urmă au bătut monedă pe faptul că regina Maria, la 1919, a adus României Transilvania, sunt într-o profundă eroare. La 1 februarie 1919, Ion I. C Brătianu

prezenta Conferinței păcii memoriul prin care justifica revendicările teritoriale ale României, pe care primul ministru britanic, David L. George le aprecia ca exorbitante.

Frontierele terestre ale României vor face obiectul unei comisii ce avea în vedere faptele istorice, etnice, geografice, etnografice și strategice compusă din experți englezi, americani, francezi, italieni. România a semnat tratatul de pace cu Germania, deși nu a fost consultată deloc asupra cuantumului despăgubirilor ce-i erau rezervate și în ciuda faptului că textul tratatului delegația română l-a primit cu câteva minute înainte de semnare (28 iunie 1919). Și la textul tratatului cu Austria, delegația română a fost ignorată. României i se impuneau clauze dure privind minoritățile, fapt ce-i atingeau în mod real independența și suveranitatea națională. Lordul Balfour, ministru de externe britanic, a declarat că dacă Brătianu nu acceptă tratatul așa cum era, România nu va primi teritoriile respective (Bucovina și Banatul).

Desigur, clauza minoritățile fusese impusă doar statelor mici, marile puteri dovedind încă odată că țineau prea puțin la demnitatea acestora. Firește, Ionel Brătianu a refuzat să semneze tratatul cu Austria, din cauza impunerii tratatului minorităților, a protestat solemn, și, pe 12 septembrie 1919 demisionează din poziția sa oficială, părăsind Parisul. O vreme, România s-a menținut pe aceeași linie intransigentă, dar, în urma presiunilor Consiliului Suprem al Conferinței, și a unei misiuni britanice la București, și-o va schimba.

În locul lui Ionel Brătianu, demisionat, noul prim-ministru Alexandru Vaida-Voevod, i-a preluat atribuțiile la Conferința Păcii. Înaintea sa, și generalul Arthur Văitoianu a fost prim ministru două luni, timp în care n-

a ieșit din vorba lui Ion I. C. Brătianu (27 septembrie 1919 - 30 noiembrie 1919), refuzând să semneze, și el, tratatul cu Austria și cu Bulgaria, având iluzia că joacă un rol mare pe scena diplomatică a lumii. Am vorbit cu multe pagini în urmă despre cum a revenit Transilvania în întregime României și despre războiul pe care Ungaria comunistă condusă de Moritz Kuhn (Bela Kuhn) l-a declanșat în aprilie 1919 împotriva României. Nu mai revin.

Tratatul cu Ungaria a fost semnat la Trianon la 4 iunie 1920, iar prin Protocolul semnat la 28 octombrie 1920 la Paris, Marile Puteri (mai puțin S.U.A.) au recunoscut apartenența Basarabiei la România.

Rusia, desigur, n-a participat la tratatul păcii, fiindcă barbaria bolșevică o scosese din rândul statelor civilizate. Absența ei la Conferința păcii va provoca reale dificultăți României pe tot parcursul perioadei interbelice.

Chestia cu clauza minorităților inclusă în tratatul României cu Austria, îi avea în vedere pe evrei. Aceștia, în pofida oricăror evidențe, se plâneau în lung și lat că statul român îi discriminează din punct de vedere social și etnic. În România însă, nu se cunosc în istorie cazuri de pogromuri împotriva evreilor, așa cum au fost sute de ani în Rusia. Și totuși, ei s-au plâns Marilor Puteri la a căror ajutor au apelat, pentru a face presiuni asupra României, în favoarea lor, desigur. Pe vremea războiului, și, îndeosebi, a ocupației germane, evreii au rămas pe loc colaborând cu aceștia. Doreau o victorie germano-austro-ungară. Unirea provinciilor românești cu România, a adus statului român o importantă minoritate evreiască, care a devenit îngrijorată. De aici apelul lor la Puterile Vestice, unde aveau sprijinitori puternici și

influenți, ce vor impune clauza ce a deranjat atât de mult pe Ionel Brătianu.

După Conferința Păcii, în anii următori, România și-a concentrat eforturile diplomatice în direcția consolidării statului național. În acest sens a încheiat pactul Micii înțelegeri și tratatele cu Polonia, Italia și Franța. Mica Antantă s-a creat în anii 1920- 1921, în urma alianței între România, Cehoslovacia și Regatul sârbo-croato-sloven. Scopul ei a fost de a menține ordinea teritorială stabilită la Paris și descurajarea revizionismului în estul Europei.

România întregită, la 1918, a ajuns o țară mare în Europa, având suprafața de 295.649 km² și o populație de 16 milioane de locuitori. *Aceasta-i magnifica Românie, clădită cu jertfă uriașă, care a încăput, aproape toată perioada interbelică, pe mâna celei mai odioase, degenerate clase politice/oligarhii din câte au existat vreodată* (subl. ns.).

În perioada dintre cele două războaie, diplomația românească s-a integrat cu succes curentului general de pace și colaborare promovat de Marile Puteri vestice cât și de creația lui W. Willson, Societatea Națiunilor. A beneficiat de aportul unor diplomați străluciți (I. G. Duca, Ionel Brătianu, Vespasian V. Pella, Nicolae Titulescu și N. Petrescu-Comnen, Grigore Gafencu fiind parte activă a tuturor momentelor diplomatice europene (pactul Briand-Kellog - 1928, protocolul pentru definirea agresorului și agresiunii (1933), Protocolul de la Moscova (1929), Conferința pentru dezarmare (1932-1933), înțelegerea Balcanică (1934), activitatea Societății Națiunilor etc.). La Geneva în primii ani de după război, diplomații europeni și nu numai aveau infatuarea să creadă că sunt niște semize, că pacea este veșnică și că depinde doar de voința lor și de bunul lor plac.

Pactul de la Locarno (octombrie 1925) este un moment de cotitură în diplomația lumii. Garantându-și reciproc frontierele, Germania și puterile atlantice au dat de înțeles că puțin le pasă de frontierele statelor din Centrul și Estul Europei; și că Germania poate să-și revizuiască frontierele sale din est (cu Polonia, Cehoslovacia, Austria). La Locarno începe politica de conciliere și cedare în fața revizionismului continental.

La Nistru, stare de tensiune permanentă

Încă se mai citează proclamația lui Lenin din toamna lui 1917, după cucerirea puterii de către bolșevici, conform căreia orice popor are dreptul să se despartă de Rusia în baza principiului autodeterminării. Lenin și banda sa au adoptat teza autodeterminării din oportunism, din nevoia de a câștiga timp pentru a se consolida la putere. Principiul autodeterminării a fost însușit de bolșevici de la președintele S.U.A., W. Willson. În realitate, Lenin n-a acceptat decât forțat ca teritorii locuite de alte popoare să se despartă de Rusia. Cum situația bolșevicilor s-a consolidat liderul comunist a trimis armatele sovietice împotriva statelor ce se rupseseră de Rusia (Georgia, Ucraina, Moldova, Extremul Orient ș.a.), reanexându-le (pe unele).

Întreaga perioadă interbelică relațiile româno-ruse au fost tensionate din cauza că Basarabia s-a unit cu România. Rusia Sovietică nu s-a împăcat niciodată cu pierderea Basarabiei, pe care o considera un teritoriu rusc. (!). Foștii diplomați țariști, printre care Sazonov, refugiați în Vest, au ridicat obiecții la Conferința Păcii, privind unirea Basarabiei cu România, solicitând organizarea în teritoriul dintre Prut și Nistru a unui plebiscit. Tratatul din 28 octombrie 1920 n-a rezolvat decât parțial problema basarabeană. Rusia nouă (adică sovietică) preluase toate apucăturile Rusiei vechi. După ce biruiseră în războiul civil, sovieticii tot invitau România la negocieri de „pace”, dând de înțeles că între cele două state exista starea de război. În direcția intrării în negocieri cu ruso-sovietici îndemnau pe români și puterile din Vest. În realitate, România nu fusese niciodată în stare de război cu Rusia Sovietică (până în iunie 1940). Lenin, total fără rost, în ianuarie 1918,

declarase că starea de război există între Rusia și România din cauză că trupele române trecuseră la est de Prut.

În ianuarie 1918, între Prut și Nistru, exista Republica Democratică Moldovenească, stat autonom, independent de la 24 ianuarie 1918, și nicidecum Rusia. Și totuși, tensiunile de pe Nistru, care produceau numeroase victime de partea ambelor părți, au presat diplomația românească să intre în contact cu Rusia sovietică. În 1920, România trimite un diplomat, pe D. N. Ciotori, pentru un prim contact cu ruso-sovietici la Copenhaga; diplomatul sovietic, Maxim Litvinov reacționează pozitiv la demersul românesc, și declară că Rusia este gata să accepte că basarabienii au dreptul la autodeterminare, și că tânărul stat sovietic este gata să înapoieze României tezaurul Băncii Naționale a României. Reamintesc că, odată cu declarația de război, adresată României, în ianuarie 1918, Lenin a ordonat confiscarea tezaurului românesc depozitat la Moscova (916 și 1917). Schimbarea de guvern în România, în martie 1920, (Vaida este înlocuit de Al. Averescu), a întrerupt negocierile. Take Ionescu, ministru de externe în noul guvern nu s-a mai grăbit să negocieze cu sovieticii. El era convins că puterea comunistă în Rusia e de scurtă durată, și că normalizarea relațiilor cu un regim repudiat de lumea întreagă ar putea dăuna României.

În 1920 tânărul stat sovietic se afla într-o situație disperată. Nu biruise încă în războiul civil, dar starea catastrofală a țării, devastată de peste 6 ani de conflicte, îl obliga la demersuri către oricine s-ar fi arătat dispus să reia relații normale cu el. Ghiorgghi Cicerin, ministru de externe sovietic, adresează diferite mesaje către București solicitându-i să iasă în întâmpinarea

guvernului sovietic, care, la momentul 1920, era dispus să recunoască unirea Basarabiei cu România.

Al. Averescu (Take Ionescu, „marele european” era mai mult pe la Londra) replică lui Cicerin că România n-a fost și nu s-a considerat în stare de război cu Rusia, și că faptele ultimilor doi ani dovedesc că statul român a evitat cu strictețe să se amestece în războiul civil rusesc, dar că românii sunt gata să poarte negocieri cu partea rusă în vederea stabilirii de relații amicale între cele două părți. Cicerin indică ca loc de negociere Harkov, partea română nefiind de acord. Între timp se semnează tratatul de la 20 octombrie 1920, pe care Rusia a refuzat să-l recunoască în absența participării sale. Mai mult, Rusia sovietică continua să acuze România că a „anexat” Basarabia.

Așa-zisele negocieri româno-ruse din ani următori, purtate la Varșovia (1921), Genova (1922), Haga (1922), Viena (1924), au dovedit din plin reaua credință a guvernului sovietic față de România. „Negocierile” la care fac trimitere n-au fost, din partea ruso-sovietică, decât niște subterfugii, diversiuni bine gândite, care urmăreau în realitate menținerea stării de tensiune pe Nistru. Cum spuneam, Lenin și apoi Stalin nu am acceptat deloc ideea că Basarabia s-a unit cu România. Diversiunea Tatar-Bunar (septembrie 1924) unde N.K.V.D.-ul a orchestrat o „răscoală” a rusofonilor dovedește cât de „pașnice” au fost intențiile Rusiei comuniste la adresa României până în anul 1940!

Un moment pozitiv în relațiile ruso-române îl constituie semnarea de către România și U.R.S.S. (la care s-au adăugat și alte state), la 9 februarie 1929 a „Protocolului Litvinov” prin care semnatarii declară solemn că au renunțat la ideea că diferendele dintre ele să fie rezolvate prin război, semnatarii (vecinii U.R.S.S.)

punând în vigoare prevederile pactului păcii (Briand-Kellog).

Înainte de a mă pronunța asupra „momentului” Titulescu în diplomația românească, observ că un stat rezistă unor agresiuni externe nu doar prin negocierea și semnarea unor pacte, tratate, protocoale diplomatice. N. Iorga a spus răspicat lui Nicolae Titulescu, în 1932, din calitatea de prim-ministru cum că un stat nu se poate apăra doar prin pacte și negocieri, și că pacea și războiul, oricât de multe pacte ar fi fost semnate, pot fi la cheremul unui guvern hotărât să distrugă ordinea politică a Europei. Și profesorul universitar A. C. Cuza, în parlamentul

României Unite, tot la 1932, a susținut tranșant, cu trimitere la al doilea „mare european” al nostru, (Nicolae Titulescu), că securitatea României nu poate fi lăsată la discreția pactului Briand-Kellog sau a altor pacte diplomatice. Securitate țării noastre, susținea A. C. Cuza, trebuie să se bazeze pe forța noastră organizată. Căci nu cu vorbe ne-au apărat pământul 1000 de ani, va declara, tot în parlament, Corneliu Z. Codreanu, și tot în 1932, ci pentru că n-am lăsat din mână niciodată spada. Oamenii politici citați au înțeles mult mai bine decât Nicolae Titulescu că Rusia Sovietică se folosea de semnarea pactelor (ca și de cea a fronturilor populare) ca de simple instrumente politice de propagandă. Când contextul extern i-o va permite, și când, vorba lui V. M. Molotov, slăbiciunea militară a Rusiei sovietice a devenit „trecut”, Kremlinul își va arunca masca pașnică, strivind în picioare fără milă state și națiuni independente, dovedind cât de „atașată” a fost U.R.S.S. de principiile păcii și securității colective pe tot parcursul perioadei interbelice! Reamintesc că în 1927 (noiembrie), agenți N.K.V.D. au reușit să-l asasineze prin otrăvire pe Ion I.

C. Brătianu, eveniment cu urmări dramatice pentru istoria perioadei interbelice. Am abordat ceva mai sus chestiunea, deci, nu mai stărui.

Nicolae Titulescu prin el însuși

Mă opresc în paginile următoare asupra unei sinteze de politică externă pe care a realizat-o diplomatul Nicolae Titulescu și-n care evocă etapele principale ale diplomației românești interbelice întru apărarea provinciei românești dintre Prut și Nistru de poftele Rusiei Sovietice. Sinteza pe care diplomatul a numit-o „memoriu confidențial” a fost înaintată de autor, la începutul anului 1940, regelui Carol II.

La începutul lui 1940, Titulescu trăia în Elveția, având sub ochi eșecul catastrofal al politicii sale, într-o Europă în care Stalin și Hitler, aliați și prieteni, călcau în picioare fiecui stat aflat în calea expansiunii lor. Nu ne îndoim că zilele ce le-a mai trăit (moare în martie 1941) i-au fost întunecate de victoriile zdrobitoare ale Germaniei Naziste, cât și de politica de „pace și prietenie” pe care U.R.S.S. o proba din plin după 23 august 1939! Sinteza lui Titulescu pe care o numește „raport politic” se referă la relațiile ruso-române interbelice până la momentul când diplomatul este înlăturat din funcția de ministru de externe al României (29 august 1936).

Subliniez obediența și slugărnicia față de Carol II pe care „marele european” le arată explicit în preambulul raportului său: „Sânt al Majestații Voastre, cu cel mai profund respect, foarte umilul și foarte supusul servitor”, ca semn că după ce a redevenit om obișnuit grandomania de care suferea i s-a diminuat drastic.

În introducere, Titulescu subliniază că politica dusă de el nu a fost doar a lui, ci politica guvernului României; a urmărit mereu ca România să negocieze și să semneze un pact de asistență mutuală cu U.R.S.S., „atâta vreme cât această țară va duce o politică de pace

și prietenie între națiuni”. Atrage atenția suveranului că el prevăzuse din timp o schimbare a politicii sovietice față de statele europene; prin schimbare Titulescu ne sugerează să înțelegem politica agresivă a Kremlinului de după semnarea dictatului de la Munchen (30 septembrie 1938). Se împăunează cu simțul lui de anticipație, că a intuit corect apropierea germano-sovietică. Într-o asemenea ipoteză, el crede că pactul bilateral ruso-român trebuia semnat, căci „apropierea ruso-germană trebuie să ne găsească ca aliați ai U.R.S.S”.. La momentul întocmirii raportului său, Titulescu considera încă posibil un „pact” cu U.R.S.S., caz în care România „ar părăsi axa Londra-Paris” spre a se alătura celor două puteri totalitare! Greu de înțeles cum de un om care se credea diplomat genial a putut așterne asemenea gând pe hârtie. Pentru el, la începutul lui 1940, U.R.S.S. nu reprezenta o amenințare la adresa României, rămânând orb, fără reacție, în fața mării primejdii ce venea de la est de Nistru. Din ce motiv anume, nu putem ști. Dar nu mă feresc în a emite ipoteza că marea influență a lui Titulescu în Europa deceniului 4, nu poate fi explicată doar prin calitățile sale.

Mai departe, Titulescu abordează problema Basarabiei frontal. Explică „nobilului” său stăpân că România n-ar trebui să cadă în greșeala de a solicita acest pământ de la ruși. Faptul ar însemna că românii recunosc faptul că rușii au ocupat provincia în mod legal. Consideră că Turcia, când a cedat Basarabia Rusiei la 1812, a încălcat obligațiile contractuale de suzeran ce le avea față de Moldova. Și Rusia, firește, s-a făcut complice la încălcarea unui act de drept internațional la 1812. Forța, desigur, nu poate crea o stare de drept. Nu știu la ce contract avea în vedere

Titulescu. Se referă probabil la așa-zisele capitulații! ale Moldovei cu Imperiul Otoman, și ale căror texte nu se cunosc.

Apreciază că Ionel Brătianu a „văzut” corect, în toamna lui 1914, interesele României pe care nu le-a despărțit de ale Rusiei. Convenția cu Rusia, de la 1 octombrie 1914, a pus prima piatră a unificării integrale, căci Rusia recunoaște că România, la sfârșitul războiului, putea să „ocupe” teritoriile de peste Carpați „locuite în majoritate de români”. După unirea Basarabiei cu Țara, Titulescu crede că diplomația românească aț, trebui să se ferească cu strășnicie să solicite ca acest fapt să fie recunoscut de Rusia. Două mii de ani de stăpânire românească în Basarabia, adică de la începutul Istoriei, au creat un drept imprescriptibil, crede el. Observă că un ministru de externe al României ar fi bine să cunoască bine istoria țării sale, cât și istoria politică a Europei. Corect! Dar numai atât? În negocierile cu rușii (Litvinov) el a avut în vedere mereu faptul că aceștia să accepte ca fapt „în sine” unirea Basarabiei cu statul român, ci nu ca o favoare sau o concesiune a acesteia făcută României. A reușit acest lucru prin semnarea Convenției de la Londra (1933) prin care se definea agresiunea și agresorul. Același obiectiv l-a atins în vara lui 1936, când a negociat la Montreux cu Litvinov, un tratat de „asistență mutuală” între România și U.R.S.S.. N-a mai avut timp la dispoziție, din păcate, căci în august va fi îndepărtat de la conducerea diplomației românești.

Apoi, tot în legătură cu Basarabia, apreciază că autodeterminarea acesteia ar fi fost pusă sub semnul întrebării de prezența trupelor române și că Averescu, prim-ministru la începutul lui 1918, s-a angajat să retragă armata după două luni, în negocierile cu

Rakovski, conducătorul RUMCEROD-ului de la Odessa. Crede că tratatul din 20 octombrie 1920 prin care Franța, Italia, Anglia, Japonia recunosc actul de la 27 martie 1918, ar fi fost consecința păcii de la Brest-Litovsk. Revine la evenimentele anilor 1939 - 1940 din Europa, unde constată o situație deosebit de ciudată: „pentru același fapt - atacarea Poloniei, Germania este declarată agresoare, Rusia nu; Anglia și Franța sânt în stare de război cu Germania, dar nu cu Rusia”. Odată pusă corect întrebarea, Titulescu trebuia să dea și răspunsul. Am convingerea că el, la 1940, știa bine de ce U.R.S.S., deși agresoare, n-a fost pusă în aceeași tabără cu Germania, dar n-a dorit să ni-l comunice și nouă.

Trece mai departe în revistă faptele care au condus la semnarea tratatului basarabean, recunoaște că Rusiei i se acceptase dreptul la apel de către englezi, și că, după multe târguieli reușește să elimine prevederea din tratat.

Își face apologia, arătând regelui că el n-a ținut la onoruri publice niciodată, și că poate munci cu spor pentru țara sa numai pentru persoana care o întruchipează „am afecțiune”. Apoi, observă, fără urmă de modestie, că persoana sa a fost implicată în toate evenimentele istorice și diplomatice, de la 1913 la 1920, în urma cărora România și-a mărit teritoriul. La 1913, deși prea tânăr, a trasat, călare, noua frontieră cu Bulgaria; „tratatul de la Trianon poartă semnătura mea”, se mândrește Titulescu, conchizând că frontierele României îi sunt scumpe; și că a acționat două decenii ca să le facă intangibile, iar în timpul din urmă a lucrat cu mai mult spor „sub înalta Conducere a Majestății Voastre”.

Slugărnicia lui Titulescu n-o înțeleg. Aș fi înțeles-o, dacă ar mai fi fost șeful diplomației române la 1940, dar,

așa, ieșit total din politică, să se mai gudure atât de rușinos pe lângă un individ ca și Carol II? Poate spera la o revenire în prim-planul vieții publice? De aici slugărnicia față de Carol II? își etalează, mai departe, grandomania îmbinată cu paranoia, afirmând cum că în anii din urmă a urmărit printr-o „rețea de alianțe” ca războiul să devină imposibil! Scoate în evidență greșeala în care au căzut, la 1921 și 1924, Take Ionescu și Ionel Brătianu, negociind cu sovieticii la Varșovia și Viena problema Basarabiei. Orice discuție cu Rusia după 1920, în problema Basarabiei consideră că a fost o mare greșeală, căci a făcut publice divergențele dintre cele două părți. Poziția corectă a noastră însemna „tăcere”, nu negocieri.

Dacă încerci să negociezi înseamnă că nu ești sigur de dreptul tău, recunoști litigiul. Atunci, el, de ce a „negociat” cu Litvinov atâția ani exact aceeași problemă, dacă Take Ionescu și Ionel Brătianu n-ar fi trebuit s-o facă? De ce el ar fi avut dreptul iar ceilalți doi oameni politici nu? Ce anume îl făcea pe Nicolae Titulescu să se considere deasupra tuturor? Și cum de a fost, el, și nu un alt diplomat european, cel mai dur critic al politicii Germaniei și Italiei, împotriva cărora a declanșat o campanie cu adevărat isterică? Cât de mult a folosit României (dacă a folosit), sau, mai corect, ce foloase a tras România de pe urma politicii externe personale dusă de Nicolae Titulescu în numele statului român? Ale cui interese le apăra el cu atâta vervă retorică, grandomanie și determinare, dacă țării sale nu le-a apărat decât teoretic? De ce s-a vrut, el, și nimeni altcineva, campionul luptei împotriva Germaniei naziste, făcând abstracție că reprezenta o țară extrem de vulnerabilă, ca una ce avea atâția dușmani la frontiere? Iată întrebări care nu sunt de fel gratuite și nici retorice,

la care adaug observația că Nicolae Titulescu a fost singura personalitate politică interbelică românească preluată și valorificată integral, ditirambic, de către regimul comunist din România! Revenind la memoriul politic înaintat regelui Carol II, Titulescu subliniază că în negocierile din 1933 - 1934 cu diplomatul sovietic, M. Litvinov, a depus eforturi mari ca rușii să accepte că Basarabia ne aparținea nouă, românilor, ca un drept istoric și nu ca „un teritoriu cedat”. Crede că în negocierile cu sovieticii a obținut o mare „victorie” înainte de a fi demis, căci Litvinov a fost de acord să recunoască suveranitatea României asupra teritoriului statului pe care îl reprezenta. Faptul presupunea, desigur, că suveranitatea este recunoscută și pentru Basarabia. Acceptă ideea că s-a înșelat atunci când negocia un pact de asistență mutuală cu U.R.S.S. căci „pentru a-l semna, trebuia să fim doi, și rușii n-au vrut pactul”.

Apreciază ca o izbândă deosebită că a parafat cu Litvinov la Montreux, la 21 iulie 1936, mult negociatul pact de asistență mutuală dintre România și U.R.S.S.. Crede că prin asumarea textului pactului, U.R.S.S. a recunoscut ca frontieră cu România Nistrul. Drept urmare, Litvinov acceptă că trupele sovietice nu vor trece Nistrul „fără o cerere formală” a guvernului de la București, după cum trupele române nu vor trece la est de Nistru în absența solicitării guvernului sovietic, lată marea victorie a lui Titulescu! Regretă că tratatul de la Montreux nu a fost ratificat de către statul român (cum rămâne cu faptul că pentru a semna un pact e nevoie de „doi”?). În încheiere, se pronunță că românii trebuie „să aibă încredere în semnătura rusă”, mai ales că rușii sunt „sentimentali”, și convinși că pe această cale se poate obține de la ei „lucruri ce nu se pot obține de la

alții”. Totuși, în absența încrederii (o recunoaște și el) românii au nevoie în fața rușilor de o „lege”. De ce lege vorbea diplomatul nostru? Istoria cu drepturile ce izvorăsc din ea nu creează ea, singură, Legea? E convins că „drepturile” României față de U.R.S.S. vor fi apărute cum trebuie la viitoarea conferință a păcii! Nu-și poate ascunde regretul că atât

România cât și Franța și Anglia „n-am știut să profităm de prezența lui Litvinov la Afacerile Externe”, dovedindu-ne că nu cunoștea, nu înțelegea nimic din adevărata natură a statului sovietic.

Observăm un fapt îngrijorător: notațiile lui Titulescu cu privire la U.R.S.S. erau scrise cu luni bune după semnarea pactului dintre Hitler și Stalin, și după ce cei doi declanșează Al Doilea Război Mondial. Dacă nu era român cât de cât avizat să nu fi înțeles că la Moscova, în 1939, cei doi dictatori au căzut de acord în privința distrugerii României ca stat, și că scadența evenimentelor devenise iminentă, pentru Nicolae Titulescu, la acel moment, esențial i se părea faptul că noi, românii să avem „o lege” ce ne-ar fi pus la adăpost de agresiunea imperiului comunist. Orbirea lui nu era de fel întâmplătoare. Cum nu cred că nu de capul lui, Titulescu, a „negociat” și iarăși „negociat” în anii deceniului 4 cu diplomația sovietică! O făcuse la comanda Ocultei, pe ale căror interese le apăra și le promova, ale înaltei Cabale, deci.

Nicolae Titulescu omul Ocultei!

Nicolae Titulescu a fost în serviciul Ocultei externe. Sub pretextul că apăra granițele României, prin negocierile cu Litvinov și U.R.S.S., el, în realitate, promova interesele grupului de putere anonim care a creat și consolidat Rusia comunistă. Titulescu a ajuns președinte al Adunării Generale a Societății Națiunilor,

de două ori (1931 și 1932), prin sprijinul Ocultei. El și E. Beneș, președintele Cehoslovaciei, au fost mari partizani ai înțelegerii Vestului cu Stalin.

Deceniul patru a fost în mare măsură deceniul pactelor. Pretutindeni se vorbea de pacte de neagresiune, și pe care Moscova le semna pe bandă rulantă. El a făcut ca Franța să refuze ratificarea Pactului celor Patru (1934). Titulescu și Beneș au netezit drumul Moscovei spre Geneva (1934), deși banda de la Kremlin nu se angajase decât formal să nu apeleze la forță față de vecinii săi. Titulescu a fost un om grav bolnav de un ego supradimensionat, megalomanie. Lumea a fost sedusă de retorica lui profund găunoasă, iar el se considera un adevărat semizeu.

Mania grandorii a atins la el cote inimaginabile. Ați reținut, din paginile anterioare, cum nota, în memoriul către Carol II, că munca sa pe tărâmul diplomației a făcut imposibil războiul! Afirmația data după distrugerea Poloniei martire de către cei doi dictatori sângeroși ai secolului XX, Stalin și Hitler, și când Europa se afla în zodia „războiului ciudat”. Strălucirea discursurilor sale bazate pe un eșafodaj de idei corect expus, cât și pe idei generoase, i-a furat mințile. Aplauzele de la Geneva îl convinseseră că nu are egal și că doar să vrea și rezolvă orice problemă a lumii!

Acest fapt demonstrează că o altă fațetă a bolii sale a fost paranoia. Nu poporul român, cu jertfa sa uriașă a înfăptuit unitatea națională integrală, ci el, Titulescu! Nu uitați cum scrie negru pe alb, în citatul memoriu din 1940, că pe textul tratatului de la Trianon e pusă semnătura sa! Voia să sugereze că România dobândise Transilvania datorită geniului său! Ani de zile, România i-a pus la dispoziție cu o generozitate de neînțeles, uriașe sume de bani anual ca să ne reprezinte peste

hotare. Călătorea în vest cu un tren personal. Luxul de care s-a înconjurat oriunde pleca, rezida, trăia, era asemenea unui rege. Trăgea în capitalele Vestului doar la hotelurile cele mai scumpe. La hotel nu ocupa o cameră, două, ci un etaj întreg. O legiune de slugi și paznici îi asigurau confortul, liniștea necesară „gândirii păcii” de către marele bărbat!

Revenea în țară doar din nevoia de a primi sumele necesare vieții de nabab, și atunci pe fugă, căci România înapoiată nu era pe măsura înaltului rafinament al ființei sale! Disprețuia viața din România, cu regele Carol II s-a complăcut mult timp într-o relație de vasalitate zeflemitoare. El nu era omul României nici la Geneva, nici la Londra, nici la Paris, nici altundeva, ci era omul Oculte. Siguranța și grandomania sa își trăgea obârșia din faptul că știa pe cine reprezintă, că îi are în spate pe stăpânii din umbră ai Lumii. Interesele acestora le promova și urmărea să le realizeze. Cu Litvinov și U.R.S.S. a negociat nu din grijă față de securitatea României, ci la ordinul Oculte sau a acelor și doar ca să lovească în Germania. Dovada am găsit-o chiar în memoriul din 1940. Zice, marele om, că nu știe ce anume i-a determinat pe Take Ionescu și Ionel Brătianu să intre în negocieri cu sovieticii, la 1920 - 1924, căci, tot „marele” om afirma, conduita normală în privința U.R.S.S.-ului, și pe care o recomandă, ar fi fost „tăcerea”. Așa scriind, mă întreb, de ce Titulescu între anii 1932 - 1936, s-a dat de ceasul morții și a tot „negociat” cu Moscova pe oriunde se plimba pe banii țării? Cum de a uitat de la mână până la gură, și, în locul tăcerii recomandate, devine, el, marele om, „omul Genevei”, „omul păcii”, campionul negocierilor cu Kremlinul? De ce?

Având spate așa de puternic, a început să se creadă mai presus de muritori. Cu ocazia negocierilor în vederea formării guvernului lui Guță Tătărescu, de după uciderea lui I. G. Duca, și când Carol II nu prea voia să-i îndeplinească poftele, ne spune un martor, a ridicat tonul la rege până la țipăt. Cum și-a permis, de multe ori, nu să ridice tonul, ci să strige, la diverși miniștri occidentali care, nu-i așa, nu erau vigilenți și doreau o politică de colaborare cu Germania și Italia și nu cu U.R.S.S.!

În România, Nicolae Titulescu, este omul care a declanșat tragedia din deceniul patru prin intermediul căreia a fost lichidată fizic o generație de excepție. El impune luarea de măsuri dure, din senin și fără vreo motivație, împotriva Gărzii de Fier din partea guvernului condus de I. G. Duca. Tot el îl obligă prin șantaj pe același I. G. Duca să comită abuzul dizolvării, în decembrie 1933, a Gărzii de Fier. I. G. Duca a fost mereu un om corect și cinstit. Nu s-a amestecat în hoțiile politicianilor timpului, iar ca ministru a acționat doar conform legii. Presiunea exercitată de Titulescu asupra sa, de după investirea ca prim-ministru (noiembrie 1933), ca să-și respecte cuvântul dat Oculței și să dizolve Garda, l-au neliniștit. Dizolvarea Gărzii, urmate de barbariile comise de instituțiile statului asupra tinerilor legionari (decembrie 1933) l-au convins că a ajuns un pion, o jucărie, la ordinele Oculței externe. De altfel, în tot cei 10 ani ai regimului carlist, nici un guvern în România, n-a existat în afara amestecului Oculței. Și regele, și Duduia, și F. Wieder, și M. Auschnitt erau oamenii Oculței, ei înșiși formând Oculta internă. „Nu-mi place ce am fost silit să fac împotriva acestor tineri, împotriva tineretului țării”, a declarat I. G. Duca ambasadorului Poloniei la București, Miroslav

Arczicevski în 25 decembrie 1933. „Am făcut-o (dizolvarea Gărzii) din cauza lui Titulescu. Mi-a declarat că dacă nu lichidăm Garda de Fier, țara rămâne fără aliați”. Reamintesc că pe 11 decembrie 1933 partidul legionar este dizolvat, i se interzice să participe la campania electorală, iar guvernul liberal dezlănțuie o prigoană sălbatică împotriva tineretului patriot. Urmarea: sute, mii de răniți, schingiuiți și câteva zeci de morți, din rândul tinerilor legionari. Deznodământul tragic de pe peronul gării Sinaia (29 decembrie 1933) urmare a unui complot perfid al lui Carol II, l-am comentat ceva mai sus, așa că nu mai revin.

Interessant este faptul că tot Titulescu este omul care a dus în Vest, fără nicio scuză, vestea falsă că în România există un partid politic „ultranaționalist”, ai cărui membri beau sânge de evreu dimineă, la prânz și seara! Adică, marele om (cel mai „european” om al timpului său) avertizează, trage alarma în Occident arătând cu degetul Garda de Fier, când nici nu se auzise despre ea în Vest, el, îi bagă în sperieți pe marii „democrați” din Vest, el obligă guvernele occidentale să ia atitudine, chipurile, împotriva unui partid „fascist” și „xenofob”; tot el presează guvernul român să treacă la represalii și atrocități, pentru ca, la final, tot el să culeagă laurii victoriei. O victorie a „democrației”, desigur, chiar dacă ea a presupus uciderea și schingiuirea a mii de cetățeni români.

Așadar, N. Titulescu, a fost autorul nemijlocit al declanșării tragediei unei generații de patrioți români, după cum reiese din mărturiile contemporane. Grandoman, paranoic, posedat în sens patologic de măreția propriei persoane, atunci când va fi dat jos de pe „tron”, Titulescu se face, de nevoie, mic și modest, dar ordinar, mincinos și laș. Așa, la 1937, la patru ani de la

debutul tragediei, și când partidul legionar, folosindu-se strict de prevederile Constituției, dobândește largă popularitate în țară, Titulescu va publica un articol în „Universul” (decembrie 1937), intitulat „Eu și Garda de Fier”, în care se victimizează, se disculpă. El e nevinovat! N-a dorit distrugerea Gărzii de Fier! El iubește tineretul patriot al țării! În 1933, I. G. Duca, de unul singur, neinfluențat de nimeni, cu de la el putere, a înfăptuit abuzul și crimele contra partidului legionar!

Gestul lui Titulescu, de a-l împrășca cu noroi pe I. G. Duca, la 4 ani de la moarte, în spatele căruia a aruncat toată vina, este unul de o mârșăvie fără egal. „Măreția” lui închipuită s-a manifestat printr-un gest abject, de lașitate ordinară. Se înțelege, nimeni nu l-a crezut pe paranoic cum că doar nefericitul Duca fusese vinovatul. Toți știau de vinovăția lui în crimele din decembrie în 1933. Fratele lui I. G. Duca, Grigore, a luat atitudine în presa timpului, acuzându-l pe Titulescu de minciună și calomniere odioasă a unui mort. În articolul „Eu și Garda de Fier”, publicat în data de 12 decembrie 1937 în ziarul „Universul”, Titulescu afirmă că „inspiratorul dizolvării Gărzii de Fier” a fost opera Partidului Național Liberal, că el a fost în guvernul I. G. Duca un „simplu tehnician” (*George G. Potra, Eu și Garda de Fier - un document controversat, în Iluzii, Teamă, Trădare și Terorism internațional, 1940, vol. I, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010, coord. Gh. Buzatu, Marusia Cîrstea, Horia Dumitrescu, Cristina Păiușan-Nuică, p. 282*), și că, în ultimii patru ani a fost plecat „pentru apărarea intereselor țării”, că el nu are nicio legătură cu evenimentul incriminat. Bine a mai apărât țara! Vom vedea în 1940.

Grigore Duca, fratele fostului prim-ministru, trimite o scrisoare deschisă lui Titulescu, în care îl pune la

punct, indicându-l ca pe un om meschin, fricos și laș, fără curajul asumării faptelor proprii. Grigore Duca îi strigă de la obraz „marelui european” că guvernul I. G. Duca a refuzat să accepte dizolvarea Gărzii de Fier în urma unei întâlniri, pe 7 decembrie 1933, acasă la primul ministru, și că el, Titulescu, a exercitat o presiune extraordinară, amenințări spre a fi scoasă în afara legii gruparea legionară. Știa toate aceste amănunte, Grigore Duca, de la fratele său, Ion G. Duca, ca și de la „toți acei care au luat parte, sub o formă sau alta” la desfășurarea evenimentelor.

Dacă abuzul nu era acceptat și asumat de guvernul I. G. Duca, Titulescu, lămurea Grigore Duca opinia publică, a amenințat „cu demisia din guvern” și de „imposibilitatea” de a-și duce la îndeplinire „programul de politică externă”. Care program, întreb?

Grigore Duca nu-l menajează defel pe Nicolae Titulescu, acuzându-l că dovedește lipsa cronică a celui mai elementar simț de omenie „față de memoria unui coleg și prieten”, că este total lipsit de curajul „răspunderilor”, și că răstălmăcește, cu perfidie, faptele.

Și Armand Călinescu ia atitudine în Jurnalul său, notând pe 13 decembrie 1937, că articolul lui Titulescu „dovedește lașitate”. Octavian Goga, de asemenea, publică în „Porunca Vremii” un articol în care-l desemnează pe „marele european” ca pe singurul vinovat de tragedia din decembrie 1933, și că politica sa externă, „întotdeauna slugarnică” în aceeași direcție (adică spre Ocultă - n. ns.) probează un „aspect îndoielnic de eleganță”, din partea „marelui om”! Blândă judecată, întâlnim la O. Goga.

Direcția slugarnică a politicii externe dusă de Nicolae Titulescu, pe toată durata ministeriatului său, către forțele ce reprezentau Ocultă sau Puterile

Anonime, a determinat statul român la o „integrare” fără discernământ și rezerve „marii” diplomații europene.

Liga Națiunilor și securitatea colectivă, ce au amăgit ani buni toate națiunile europene, s-au dovedit ineficiente și contraproductive. Discursurile geneveze, unde Titulescu a excelat, au amăgit națiunile europene inducându-le un fals sentiment de siguranță și securitate. Orice deschidere nouă în politica externă, îndeosebi spre Germania, Titulescu o cenzura, o interzicea pur și simplu.

Interesant în această direcție mi se pare demersul lui Hermann Goring, unul dintre cei mai importanți lideri ai Germaniei naziste, din toamna anului 1934 (octombrie). Într-o întâlnire cu ambasadorul României la Berlin, N. Petrescu-Comnen, Goring îl informa pe acesta să comunice guvernului român un fapt deosebit de important. Anume, Goring declarase lui Petrescu-Comnen, că Germania nu sprijină iredentismul Ungariei, și că față de România al Treilea Reich manifestă un deosebit interes. Suntem deciși, noi, Germania, să vă garantăm toate frontierele voastre, atât cele răsăritene cât și „apusene”. Condiția solicitată de Germania din partea României era aceea că statul român să se angajeze că nu va permite niciodată armatelor sovietice să treacă peste/prin teritoriul românesc spre Germania. Garanțiile germane nu presupuneau ca România să renunțe la alianțele ce le avea atunci, și că dacă rușii vor intra pe teritoriul românesc, România va lupta. De asemenea, Goring declarase că germanii sunt gata de a înarma armata română „din cap până în picioare, ieftin și bine”.

N. Petrescu-Comnen, trimite un raport succint la București cu propunerile germane. La București însă, la ministerul de externe, omul lui Titulescu, Savel

Rădulescu, primește telegrama, o citește, o înaintează șefului său care o ascunde, necomunicând-o nimănui, nici lui Guță Tătărescu și nici lui Carol II. Astfel, Titulescu sabotează cu perfidie interesele naționale ale României ignorând propunerile Germaniei cum că România este dispusă să negocieze un tratat bilateral cu ea, doar dacă „ar fi dispusă a garanta integritatea noastră, împreună cu cea a tuturor aliaților noștri”.

„Marele european” puna condiții Germaniei, dovedind față de statul german dispreț și grobianism. Cu de la sine putere, Titulescu ignoră cu perfidie propunerea germană de înarmare completă a Armatei Române, dar nu s-a ferit să facă mari eforturi la sfatul Ocultei ca U.R.S.S. să încheie două tratate bilaterale cu Franța și Cehoslovacia, în prima jumătate a lunii noiembrie 1935.

Tratatele respective l-au mobilizat pe „marele om” al păcii, doar pentru a demonstra Germaniei că dacă nu este cuminte, și nu ia în seamă Oculta, va avea de-a face cu o luptă pe două fronturi. Căci, U.R.S.S., ca să poată veni în ajutorul aliatului României și Franței, Cehoslovacia, în cazul unui atac german, trebuia să pătrundă și să treacă peste teritoriul românesc sau polonez. Polonia nici n-a vrut să audă de posibilitatea de a permite trupelor sovietice să pătrundă pe teritoriul său, iar România, prin Titulescu, în această afacere, a făcut jocul Moscovei. Sau, mai bine zis, a executat ordinul Ocultei. Deși proiectul de asistență mutuală româno-sovietic conținea două articole ce nu permiteau rușilor sovietici să-și trimită trupele la vest de Nistru în absența consimțământului guvernului român, în cel mai mare secret, Titulescu și Carol II, au acceptat printr-o convenție feroviară cu Kremlinul (1936) ultrasecretă, să

permită armatelor sovietice să tranziteze teritoriul românesc punându-le la dispoziție căile ferate române.

Era un gest de supremă/înaltă trădare din partea celor doi. Desigur, știu că România interbelică nu ar fi supraviețuit nici un an fără aliații noștri occidentali, Franța și Marea Britanie. În ce privește România, ea și-a dovedit atașamentul, loialitatea față de aliați pe tot parcursul perioadei, mai puțin în anii când Titulescu, a condus diplomația românească. Ieșirea Germaniei, după 1933, pe scena lumii prin gesturi brutale și independente în direcția eliminării clauzelor restrictive impuse la Versailles, au îngrijorat Oculta. Portavocea Oculte, ce a criticat cu isterie și vehemență încălcările tratatului de la Versailles de către Hitler, cât și agresiunea Italiei în Etiopia, n-a fost alta decât Titulescu. Când „marele european” își lătra vehement și vindicativ discursurile la Geneva, condamnând cele două state, deși oficial, reprezenta România, el avea în spate marea putere secretă a lumii!

De altfel, ar fi bine să întreb, ce interese avea România Unită, să provoace două mari state, să le critice, să le condamne, să le pună la zidul infamiei opiniei publice? Era, ea, arbitru Europei? Era, România, cel mai puternic stat european, devreme ce individul care vorbea în numele ei, se dovedea mult mai catolic decât Papa? Nimic din toate acestea. Și totuși, realitatea este că Nicolae Titulescu, pe la mijlocul deceniului patru, dădea de înțeles că este supremul arbitru/paznic al păcii. El solicita vehement și isteric sancțiuni peste sancțiuni pe care Societatea Națiunilor trebuia să le aplice Germaniei, Italiei și Japoniei. Convenția feroviară ultrasecretă româno-sovietică, a fost realizată din porunca stăpânilor din umbră.

De atunci, de la 1936, rușii și-au dat seama că românii nu au de gând să lupte pentru Basarabia. Desigur, când spun români îl am în vedere pe Carol II și Camarila sa. Despre pericolul ce plana peste țară, și despre negocierile lui Titulescu cu Moscova, Corneliu Z. Codreanu, ca șef de partid politic, a luat atitudine fără ezitare. Ca un om ce luptase împotriva comunismului, Codreanu apreciază că „marele european”, Titulescu, înțelegându-se pe sub masă cu sovieticii, a trădat România cât și „ordinea morală a acestei lumi și față de popoarele ce stau în slujba acestei ordini în războiul cu puterile nimicitoare ale Răului”.

Corneliu Z. Codreanu pe lângă comunicatul de presă la care am făcut trimitere, a înaintat și un Memoriu regelui Carol II și oamenilor politici din țară, în care întreba factorii constituționali ce poziție va adopta România dacă armatele sovietice voiau să tranziteze teritoriul național în drum spre Cehoslovacia? în privința legionarilor, ca structural anticomunist, conducătorul Gărzii de Fier era total împotriva unei asemenea posibilități. Regele și guvernul nu au avut nicio reacție. Dar, în cel mai mare secret, se dăduseră dispoziție ca românii să construiască poduri, noi șosele, pe direcția Cehoslovaciei. În fond, aceasta-i marea realizare a diplomației lui Titulescu: ne-a pus într-o situație foarte proastă cu Germania și Italia, iar în fața Moscovei ne-a descoperit total. Iar toată mascarada diplomatică pe care a coordonat-o cu congresele Miciei Antante sau la consfătuirile înțelegerii Balcanice, a fost făcută nu pentru a întări securitatea României, ci pentru ca statele respective să fie mai maleabile, adică mai vulnerabile, în fața U.R.S.S.-ului”.

Toată vorbăria lui Titulescu n-a folosit nimic României, dovedindu-se că agitația lui n-a fost altceva

decât mult zgomot pentru nimic. Există încă, partizani ai lui Titulescu ce nu se dau în lături să susțină că dacă Titulescu n-ar fi fost îndepărtat de la conducerea diplomației românești, Al Doilea Război Mondial nu s-ar mai fi declanșat! Și că, „marele european”, cu geniul pe care îl avea, cu măiestria de a identifica noi formule diplomatice, cu puterea sa de persuasiune „ar fi reușit să lege Germania într-un sistem politic european și s-ar fi putut evita războiul” (*Gheorghe Barbul, Ion Solacolu, Schimbarea alianțelor României. De la Titulescu la Antonescu, Institutul European, Iași, 1995, p. 24. Afirmatia a fost făcută în vara lui 1981 de un domn Anastasiu*). Nici mai mult, nici mai puțin! Și uite așa, doar pentru că „marele” Titulescu n-a mai fost „modestul” ministru de externe al României, lumea întreagă s-a prăbușit în barbaria războiului mondial! Cretinisme cu lustru diplomatic, de care partizanii degeneratului megaloman, sunt în stare să le debiteze fără să clipească, chiar și la 40 de ani de la începutul Dramei. Cum la fel de prost a fost percepută „opera marelui european” în acei ani întruchipată de înțelegerea Balcanică (1934), și care, la momentul 1939, a aprins imaginația lui N. Chamberlain, primul ministru al Marii Britanii: „Cele patru state balcanice ar alcătui, împreună cu Turcia, o grupare formidabilă. Dacă se unesc, ele n-au de ce să se teamă. Este suficient să rămână solidare pentru a nu se teme de nimic”.

Nu are rost să continui. Conchid, subliniind că întreaga politică externă a lui Nicolae Titulescu, bazată pe principiul securității colective în cadrul Ligii Națiunilor cât și pe multele pacte bilaterale semnate s-a dovedit integral falimentară.

Anii 1938,1939,1940,1941, dovedesc că Istoria este făcută de Forță, Determinare și Sacrificiu, nu de logoree

diplomatică sau de o etică externă iezuită. Căci în ciuda convențiilor, pactelor, tratatelor, la ora adevărului, statele agresate au fost lăsate singure în fața Răului Totalitar. Nimeni n-a mișcat un deget pentru ajutorarea Austriei, în martie 1938; cum nimeni n-a sărit în ajutorul Cehoslovaciei, în septembrie 1938 și martie 1939. Mica Antantă a asistat la lichidarea statului cehoslovac fără ca Iugoslavia și România să-i vină în ajutor conform tratatelor bilaterale. Polonia a fost lăsată să se lupte singură, în septembrie 1939, cu Germania și URSS; Finlanda a rezistat dramatic, tot singură, atacului Rusiei Comuniste în 1939, România va fi dezmembrată (1940) de U.R.S.S. și Axă, fără ca cineva să schițeze un cât de mic gest de ajutor.

Pacea și securitatea lumii, cât și a unei țări, nu pot fi păstrate, apărate doar prin vorbe mari și sonore. Cum nici frontierele României (la 1940), în ciuda „marilor” diplomați ce au „trudit” din greu în perioada interbelică în această direcție, n-au fost apărate de mulțimea de documente diplomatice negociate, semnate cu diverse state.

Pământul pe care trăiești, adică Țara se apără cu o armată bine înarmată și condusă, nu cu petice de hârtie, declarații demagogice sau discursuri lătrate cu diverse ocazii. Dacă nu te pregătești pentru luptă, sau dacă, când ți se impune să alegi între onoare și capitulare, alegi soluția ultimă, acel stat se dovedește slab și neviabil, se face de rușine! Desigur, nu statul poartă vinovăția dezastrului ci doar cei ce l-au stăpânit și condus spre catastrofă.

O înaltă Comisie a Statului Român dezvăluie hoțiile lui Carol II (1930 - 1940)

De foarte tânăr, viitorul rege Carol II, a fost un răsfățat al sorții, făcându-i-se pe plac, împlinindu-i-se toate capriciile, dorințele. Se știe că a fost crescut prost, foarte prost, în ciuda așa-zişilor „educatori” ce i-au fost puși la dispoziție de Carol I și Maria. Așa, când, prințul Carol încă nu împlinise 20 de ani, în 1913, parlamentul României, la recomandarea (adică la ordinul - n. ns.) guvernului (mai precis, a primului ministru Titu Maiorescu), a aprobat prin vot un salariu anual pentru neprețuitul odor al lui Ferdinand și Maria, de 100.000 (una sută de mii) de lei. Salariul anual al prințului Carol II, la 1913, îl întrecea de două ori pe cel al președintelui S.U.A. la acea vreme „șeful celui mai bogat stat din lume”. Faptul a indignat până la exasperare o bună parte a societății românești; cei mai critici la adresa gestului sfidător al oligarhiei politice fiind social-democrații: „Ce servicii aduce țării acest tânăr de 19 ani, care încă nu și-a terminat studiile?”, se întreba deloc gratuit ziarul „România muncitoare”, din 31 martie 1913; pentru ca să conchidă că, suma „disproporționată” pentru nevoile unui singur om nu este decât „o primă de încurajare a risipei, luxului și desfrâului”, precum și „o adevărată batjocură adusă intereselor țărănimii și muncitorimii”.

Imediat după fuga, alungarea rușinoasă a lui Carol II pe 7 septembrie 1940, generalul Ion Antonescu a dispus constituirea unei *Comisii Naționale* care să identifice toate abuzurile, ilegalitățile și hoțiile înfăptuite de acesta pe parcursul celor 10 ani de stăpânire discreționară, absolută, ilegală și destrăbălată.

Comisia urmărea, pe lângă stabilirea întinderii fărădelegilor comise de Carol II și oamenii săi, „restabilirea drepturilor încălcate ale statului”. Cercetarea și ancheta au fost efectuate de funcționari specializați, inspectori financiari, de magistrați, fiind efectuată și condusă într-un „spirit de desăvârșită dreptate și nepărtinire”.

Înainte de toate, *Comisia* observă că fostul rege a primit de la persoane particulare numeroase daruri și avantaje având ca scop creșterea veniturilor și sporirea averii personale. Darurile nu au fost efectuate din semn de respect sau ca urmare a unor manifestări protocolare, ci au devenit în mod real mijloc pentru îmbogățirea pe căi ilegale a fostului rege, pe seama particularilor. Este normal, era normal ca un rege să primească de la particulari diferite daruri cu diferite ocazii sau ca un rege, să ofere unor particulari cadouri, cu diferite prilejuri, subliniază *Comisia*. Dar, când darurile primite de rege constau în mari sume de bani, acțiuni și valori sau în obiecte de mare valoare în aur, faptul vine în contradicție desăvârșită cu semnificația acestora, căpătând un aspect ce nu se potrivește defel cu conduita unui rege.

Așa, industriașul Nicolae Malaxa a declarat *Comisiei* de anchetă, că a făcut daruri lui Carol II un grajd de curse în valoare de 2 milioane de lei, o colecție întreagă de timbre în valoare de 5 milioane, câte un tablou de mare valoare de N. Grigorescu și Șt. Luchian. Max Auschnitt a plătit contravaloarea în lire sterline (6000), la Londra, pentru ca omul lui Carol II, colonelul Capșa, ca să cumpere un armăsar de prăsilă. Societatea „Reșița” a dăruit lui Carol II doar în trei ani suma de 150.000.000 lei, bani pe care regele i-a cerut personal, de la Malaxa și Auschnitt. *Comisia* a găsit printre actele

rămase de la E. Urdăreanu chitanțele de plată ale societății către Casa Regală. Cele 150 de milioane de lei au intrat în Casa Regală, fără ca vreun leu să fi fost dat vreunui așezământ social și cultural.

Pe 8 iunie 1939 (la 9 ani de la „glorioasa restaurație”) Armand Călinescu a dat lui Carol II o stemă a F.R.N. (partidul regelui), înconjurată de pietre prețioase. Piesa a fost cumpărată cu 250 de mii de lei de la bijutierul Weiss, bani luați din fondul statului. La acea dată Armand Călinescu era prim-ministru în funcție, iar actul său înseamnă furt calificat din avutul public, delapidare. Directorul de cabinet al lui A. Călinescu, Radu Lobei, a declarat *Comisiei* că și-n alte ocazii, primul-ministru a luat mari sume de bani în bugetul statului spre a face daruri fostului rege.

C.F.R., a dăruit în 1940, la împlinirea a 10 ani de la instalarea pe tron, o plachetă de platină placată cu briliante și rubine valorând 900.000 de lei. N. Malaxa a declarat că a mai dăruit deseori Elenei Lupescu obiecte de valoare de sute de mii de lei. Tot Malaxa a mai afirmat că, în august 1939, Elena Lupescu i-a cerut să termine lucrările la „Ferma Albă”, aflată în proprietatea ei; și că n-a putut s-o refuze deoarece ca și conducător de „mari întreprinderi” avea grijă de soarta a zeci de mii de oameni! A dat, de foarte multe ori, mari sume de bani și lui E. Urdăreanu, pentru a-i căpăta bunăvoința. I-a pus la dispoziție, tot lui Urdăreanu, o casă care a aparținut principelui Nicolae, din parcul Filipescu din București, unde omul de încredere a lui Carol II a locuit gratuit. În 1936 Malaxa și Auschnitt au dat lui Urdăreanu suma de 10.000 de lire sterline sub motiv că omul era „lipsit de mijloace”.

Și Banca Națională a României a efectuat daruri lui Carol II. În iulie 1939, B.N.R. a vândut către Uniunea

Fundațiilor Culturale Regale (adică lui Carol II) o clădire în centrul Bucureștiului (str. Lipscani, nr. 17-20) cu prețul de 65 de milioane, bani ce trebuiau plătiți în 20 de ani fără dobândă în rate anuale de 3,2 milioane lei. Clădirea vândută (mai degrabă B.N.R. a fost forțată să o vândă regelui), aducea la data respectivă, din chirii, un venit anual Băncii de 5,2 milioane lei. În afară de aceasta, B.N.R. a mai acordat, doar între anii 1938 și 1939, 6 milioane de lei în numerar, ca subvenții, Fundațiilor Culturale patronate de Carol II. Așa cum am mai spus altă dată, Fundațiile Culturale ale lui Carol II, publicau autori/cărți de valoare doar de fațadă. În spatele acestor fundații regele Carol II încasa de la miliardarii timpului mari sume de bani pentru cultură, chipurile, dar care le depozita în lăzile sale de la palat, și care vor fi găsite burdușite cu lei în septembrie 1940. Prin vânzarea clădirii de pe Lipscani, B.N.R. a pierdut 25.000.000 de lei. După fuga lui Carol II, ca urmare a unei rezoluții a generalului Ion Antonescu, și a unui proces, Banca Națională și-a redobândit imobilul.

Din 1932 și până în 1940, B.N.R. a acordat sub formă de subvenții pentru „binefaceri” regelui Carol II valorând 81 de milioane lei. Se acordau anual regelui câte 9 milioane lei, mai puțin anul 1932 când i s-au dat 15 milioane, și în 1932, când acesta va primi doar 3 milioane. *Comisia* a stabilit că din această sumă doar „o parte infimă” s-a folosit pentru scopul pentru care au fost acordate. Ele erau date lui Urdăreanu, iar acesta i le dădea lui Carol II.

Darea unor sume de bani așa de consistente lui Carol II, pentru, chipurile, sprijinirea activităților sale culturale, a nemulțumit pe mulți acționari ai B.N.R.. În ședința generală din 19 februarie 1934, prof. dr. Gh. Gerota protestează deosebit de vehement că B.N.R.

acordă „subvenții” lui Carol II și că instituția ar trebui să-i ajute pe cei în nevoie, să acorde ajutoare scriitorilor și nu regelui Carol II. Vehemența critică a prof. dr. Gh. Gerota l-au înfuriat pe „constituționalul” rege Carol II, cum îl scotea din sărite orice accent critic la adresa sa, ca, de pildă a dr. D. Gerota, în 1934, fratele primului. De asemenea, B.N.R. a dăruit lui Carol II, în iunie 1940, 225 de „monete” jubiliare de aur plus alte 66 cu ocazia împlinirii centenarului de la nașterea lui Carol I (în 1937). Aceeași B.N.R. a mai donat o cantitate de aur în valoare de un milion de lei pentru confecționarea pentru rege a unui buzdugan. În 1940, B.N.R. scoate din seif 26 kg de aur din care s-au realizat un pahar de 1,5 kg, o farfurie de 2 kg și o hartă în relief a României de 20 kg, toate donate regelui Carol II, la 10 ani de „glorioasă” domnie!

În cursul anului 1934, s-a construit la Eforie, doar în 6 săptămâni, o vilă pentru Carol II. La vilă au lucrat 300 de muncitori, zi și noapte. Lucrarea a fost efectuată sub egida Băncii „Marmorosch-Blank”. Desigur, Casa Regală, n-a plătit nici un leu pentru teren, pe construcții, pe mobilier sau anexe sau pentru micul port creat special pentru „Cetatea de Nisip” a lui Carol II. Delegatul cu construcția a fost Nicolae Tabacovici, iar banii necesari au fost dați de Ministerul Lucrărilor Publice (15 milioane lei).

Ca orice om care se respectă, „gospodar” și cu simțul viitorului, Carol II a fost preocupat să aibă în proprietate și acțiuni la diferite societăți comerciale și industriale. Acțiuni cât mai multe, fără să plătească vreun leu pe ele. Așa, a intrat în posesia a 435.000 de acțiuni la societatea „Lujeni”, gratuit desigur, în valoarea de 217, 5 milioane lei. Acțiunile au fost plătite de Max Auschnitt. Pe 9 septembrie 1940, acțiunile lui Carol II

au fost blocate. Din 1931, Carol II deținea 10.000 de acțiuni la Banca „Marmorosch-Blank”, în valoare de 6 milioane de lei. Nu se știe cine i le-a dăruit fostului suveran; 9000 de acțiuni la o societate franceză depuse la „Credit Suisse” din Zürich în valoare de 14 milioane lei, alte 30.000 de acțiuni deținea la „Astra-Vagoane”, valorând 15 milioane lei.

Comisia, analizând documentele avute la dispoziție, a apreciat că, doar prin intermediul dobândirii de acțiuni fără să plătească vreun leu, averea personală a regelui Carol II a crescut cu 205 milioane lei pe timpul celor 10 ani.

Pe lângă aur și acțiuni, regele Carol II și-a însușit, folosindu-se de poziția sa, prin trafic de influență și abuz, numeroase proprietăți în dauna statului român.

În 1931, Carol II cere primarului Bucureștiului, Dem. Dobescu, 500 de pogoane de pădure din pădurea Snagov. Inițial, Dobrescu, îl refuză pe rege, zicându-i că bucureștenii iubesc Snagovul și că nu ar da bine în ochii opiniei publice ca regele țării să le ia pădurea iubită. Carol II insistă: „Bine, bine, dar nu-mi dai ceva?”, pentru ca în loc de 500 de pogoare, primarul să-i dăruiască doar 100 de pogoare. În 1941, Curtea de Casație, confiscă cele 50 de hectare de pădure ale lui Carol și le redă statului român. Sub pretextul „exproprierei” unor clădiri ce aparțineau casei regale, în 1939, când se efectuau lucrări la palatul regal, Carol a pretins și primit mai multe proprietăți aflate în proprietatea Ministerului Agriculturii și Domeniilor.

Așa, prin acest subterfugiu („exproprierea”), Carol II a intrat în posesia fermei Spanțov de 800 de hectare de teren arabil, livezi, vii, iaz, baltă și stuf, pădure; un teren la Băneasa luat Școlii de horticultură „Băneasa” de 3540 m; Stațiunea de montă Băneasa cu clădiri de 5 hectare;

Pepiniera Murfatlar de peste 1000 de hectare; apoi Balta Boianu-Sticleanu din județul Ialomița cu o suprafață de 6200 de hectare; pădurea Hereasca de 35 hectare. Toate aceste bunuri au fost evaluate la 70 milioane lei conform valorii de inventar a tuturor proprietăților. Urdăreanu a primit de la Carol II misiunea de a da un aspect legal dobândirii acestor proprietăți.

Pe 13 aprilie 1940, „munca” lui Urdăreanu a dat roade, în sensul că „parlamentul” lui Carol, adaugă un alineat la legea exproprierii pentru utilitate publică, după care Casa Regală intră în proprietatea tuturor acestor bunuri. Desigur, după 6-7 septembrie 1940, în septembrie 1941, Curtea de Casație a hotărât ca toate aceste proprietăți și bunuri să fie restituite vechiului și adevăratului proprietar, Ministerul Agriculturii și Domeniilor.

Tot prin fraudă și abuz, Urdăreanu se folosește de poziția de mareșal al palatului, și dăruiește lui Carol II, la Cotnari, în 1937, o vie în suprafață de 20 hectare. Toate construcțiile (palatul, crama, pivnițele, dependințele, căile de acces) au fost efectuate de același minister al Agriculturii și Domeniilor și au costat circa 15 milioane de lei.

De asemenea, pe timpul domniei, Carol II a efectuat numeroase operațiuni cu devize, eludând legislația românească, aducând mari prejudicii financiare statului. Așa, în urma intervenției scrise din partea lui Carol II către Banca Națională a României s-au transferat către Casa Regală mari sume în dolari și lire sterline, valutele favorite ale „augustului suveran”.

Cu aceste devize, în 4 ani, s-au importat pentru regele Carol II 84 de mașini. În 1935 și 1936, 12 mașini; în 1937, 16 mașini; în 1938, 22 de mașini; în 1939, 34 de mașini. 15 mașini au fost importate, între 1935 -

1939, pentru garda palatului regal, 36 de mașini pentru înalți demnitari și „diverși” (adică Duduia, se înțelege), 2 mașini pentru căpitanul Știrbei, 3 mașini pentru ministrul palatului Macioni - Stîrcea și, în fine, 5 mașini pentru Ernest Urdăreanu, mareșalul palatului. În total 130 de mașini de lux. Toate aceste mașini au fost importate prin scutire de plata taxelor vamale. Și diferite persoane particulare au primit din plin dovada „generozității” lui Carol, pe banii statului, desigur. Elenei Mavrodi i s-a transferat 500 de dolari peste hotare, iar lui Horace Daws i s-au trimis în Anglia 12.000 de lei.

În iulie 1937, atașatul militar naval al României la Londra, comandorul G. Dumitrescu, cumpără pentru Carol II iahtul de lux „Luceafărul”. Statul român a plătit pentru dobândirea acestui bun 52 de milioane de lei.

În ultimii doi ani de domnie, Carol II, a urgentat transferul la bănci în Elveția și S.U.A., a unor mari sume de bani. Transferurile s-au efectuat de către B.N.R. sau prin diverși „curieri” regali. Numai la banca „The Chase National Bank” din New York, Carol II avea depuși circa un milion de dolari.

Folosindu-se de Domeniile Coroanei, Carol II a fost și un mare exportator de cherestea și lemn, ignorând toată legislația în vigoare. Suma încasată ca urmare a acestor operațiuni frauduloase (de către Carol II) a fost de 120 de milioane lei. A fost transformată în lire sterline și depusă tot la bănci din Occident.

Operațiunile valutare ilegale efectuate de regele Carol II, pe timpul domniei sale, au adus pagube statului român însumând 533.227.214 lei, sumă din care a fost recuperată doar o parte: 153.137.620 lei.

Se înțelege, Carol II și anturajul său, la care adăugăm neapărat *Camarila*, au fost scutiți de taxe și de plata impozitelor pe toți cei 10 ani rușinoși. Dacă regele

a importat pentru sine, Duduia și Urdăreanu 130 de mașini, pentru ceilalți membri ai casei regale și demnitari, între 1930 - 1940, au fost cumpărate din import 302 mașini. Toate au fost scutite de taxe și impozite. Urdăreanu a adus pagube statului, numai la importul de mașini, în valoare de 1.200.000 de lei, iar Duduia, ceva mai „modestă”, pentru exact aceeași operațiune, de 300.000 de lei.

Toate utilitățile necesare, din ansamblul de clădiri aparținând casei regale, apă, canal, electricitate, gunoi, au fost livrate gratuit sau în schimbul unor prețuri modice. Clădirile casei regale, ale lui Carol II, fără vreun temei legal, au fost scutite de la plata oricărui impozit. Chiar și florile ce erau livrate regelui de un magazin din incintă, le-a primit cu titlu gratuit. De asemenea, întregul arsenal de mașini aflate în proprietatea Casei Regale - automobile, tractoare, calorifere, diverse motoare - a primit 10 ani produsele petroliere necesare gratuit, pe bază de aprobări date de Ministerul de Finanțe. Pagubele aduse statului numai în acest sector de către rege, Duduia și Urdăreanu s-au ridicat la uriașă sumă de 10 miliarde lei. Între 1939 - 1940, doar Carol II a consumat produse petroliere în valoare de 19 milioane lei. În timp de 7 ani (1934 - 1940) cheltuielile palatului regal pentru curent electric, apă, canal, salubritate au atins valoarea de 11 milioane lei.

Toate mărfurile necesare palatului regal au fost, de asemenea, scutite de orice taxă de consumație și primite în regim de plată preferențial. Până și țigările pe care le fuma Carol, Duduia și Camarila erau procurate în mod gratuit; Carol a reușit performanța ca, între 1930 - 1940, să cheltuiască doar pentru țigări 4 milioane de lei.

La castelul Scroviștea, palat pe care Carol II l-a moștenit de la regele Ferdinand, lucrările de

modernizare - drumuri, asfaltare, fundații la diverse anexe (clădiri), asanarea lacului Scroviștea, au fost realizate de Ministerul Lucrărilor Publice, iar suma necesară - 40 milioane lei - a fost pusă la dispoziție de Ministerul Finanțelor. Din ancheta Comisiei Antonescu, am aflat că regele Carol II a fost membru al ordinului „Mihai Viteazul”!

Asta da, batjocură la adresa eroilor războiului de întregire națională! Un dezertor, un laș, cât și un individ ce s-au automutilat doar ca să nu plece la războiul cu Ungaria (1919), decorat cu cea mai valoroasă medalie acordată pentru vitejie în război și fapte de arme!

Ei bine, pentru calitatea de membru al Ordinului „Mihai Viteazul”, Carol II a fost împrăștiat cu un lot de pământ la Băneasa. Pe acest pământ și-a construit o fermă. În cei 10 ani de domnie, lucrările efectuate, investițiile la ferma lui Carol II din Băneasa au fost suportate de stat sau de către primăria capitalei. Drumuri, asfaltări, pavaje, instalații de iluminat, poduri, cabluri subterane de electricitate, toate au costat peste 5 milioane lei, fără ca regele să scoată un ban din buzunar. Mai mult, Carol II a ordonat primăriei capitalei să interzică ridicarea vreunei construcții de-a lungul drumului central care ducea spre ferma sa. Lotul lui Carol II i s-a părut nu îndeajuns de mare pentru necesarul fermei sale. De aceea, a dat dispoziții să fie cumpărate terenurile vecine „în condițiuni cu totul discutabile din punctul de vedere al legalității”.

Mai departe Comisia constată că Regia Autonomă C.F.R. a construit special pentru Carol II un automotor cu care mergea la vânătoare, cu două remorci platformă, valorând 2 milioane lei, la care s-au adăugat două vagoane frigorifice speciale pentru păstrarea vânatului, în valoare de 10 milioane lei.

Regele Carol II a ordonat prefecturii poliției Capitalei să pună la dispoziție pentru paza casei și a lui Elena Lupescu, o echipă de 18 gardieni, începând cu anul 1934 și până în 1940. Palatul regal a primit, de asemenea, din partea Prefecturii poliției Capitalei o instalație sonoră completă de cinema în valoare de 500.000 lei.

Orașul Galați a predat timp de 10 ani, între 8 iunie 1930 - 5 septembrie 1940, Casei Regale, în mod gratuit icre negre în valoare de 7 milioane lei. În anii 1937 și 1938, la castelul de vânătoare de la Lăpușna a lui Carol II s-au efectuat lucrări de 1 milion de lei, și un alt milion, tot pentru același castel, lucrări de înfrumusețare. Vinul de Malaga cu care era aprovizionată Casa Regală, a fost primit parte gratuit, dar în toți anii scutit de taxe vamale. Două aparate de radiologie, care au costat Ministerul Sănătății 1,2 milioane lei, au fost oferite gratuit casei regale. Castelul de la Poiana-Ițcani, proprietatea lui Carol II a fost reparat și ameliorat cu suma de 500.000 lei, iar prefectura județului Câmpulung a plătit 20.000 lei pentru repararea liniei telefonice și a instalației electrice de la același castel. Primăria orașului Ploiești a pus la dispoziția Casei Regale (1930 - 1940) produse petroliere în valoare de jumătate de milion de lei.

Carol II a cerut insistent, deseori, din partea diferitelor autorități ale statului să acorde subvenții Casei Regale. Comisia a constatat că subvențiile nu au fost folosite pentru scopul solicitat, depășeau net valorile Casei Regale, iar uriașele sume de bani rămase nefolosite, au intrat în stăpânirea fostului rege. Prin acest procedeu, Carol II și-a sporit în mod ilegal și nejustificat averea personală în dauna statului. Daunele aduse statului pe această cale au fost stabilite la 126 de

milioane de lei. De asemenea, Carol II a impus ca cheltuielile cu întreținerea palatelor regale din Calea Victoriei, Cotroceni, Șoseaua Kiseleff și Curtea de Argeș, să fie acoperite prin subvenții de la stat, crescându-și, și pe această cale, averea personală.

Numai prin subvenții Comisia a stabilit că fostul rege și-a mărit averea cu peste 100 de milioane de lei.

Și Ministerul de Finanțe a acordat subvenții Casei Regale pentru transportul de persoane și materiale C.F.R. În valoare de 107 milioane lei pe timpul celor 10 ani. Suma nefiind cheltuită decât în parte, în buzunarele fără fund ale lui Carol II au intrat încă 58 milioane de lei. Carol II tot nu era mulțumit cu cât primea. Așa, a ordonat administrației casei regale să solicite de la finanțe sume și mai mari, deși subvențiile primite erau deja cu mult mai mari decât necesarul total al cheltuielilor. Diferența reieșită din subvenții, de încă 7 milioane lei, a intrat în contul nesătulului rege.

Alte cheltuieli, și deloc mici, au fost efectuate pentru vânătorile regale de către Ministerul Agriculturii și Domeniilor. Cine citește *Jurnalul* lui Carol II, a înțeles că una din marile distracții ale sale a fost vânătoria. Pentru vânătorile lui Carol II, ministerul citat a cheltuit peste 10 milioane de lei.

Pentru întreținerea rangului reginei Maria, pe anul bugetar 1938 - 1939, Ministerul de Finanțe a prevăzut *20,6 milioane de lei*, însemnând lista civilă a acesteia. Până la 18 iulie 1938, când Maria a murit, din acești bani s-au cheltuit *6.666.664 lei*, *restul de peste 13 milioane rămânând necheltuiți*.

Carol II ordonă lui Urdăreanu să înainteze o adresă Ministerului de Finanțe, din partea Administrației Casei Regale, cu nr. 4/1938 prin care respectivul minister să dispună plata celor 13 milioane și 340 de mii „în contul

casei regelui”. În consecință, ministrul de finanțe ad-interim Mitiță Constantinescu aprobă cererea, iar ministerul respectiv emite o ordonanță de plată cu nr. 12.081 din 19 august 1938 a sumei de 13.333.336 milioane lei în contul regelui Carol II. Tranzacția a fost ilegală, căci suma aparținea Reginei Maria. Murind ea, folosirea sumei de oricine altcineva devenea automat ilegală. Se vede, că regele Carol II n-a ezitat o clipă să confişte până şi banii ce aparțineau mamei sale, Maria, după moartea sa. Fraudele „augustului” suveran, probate prin acte, nu au un sfârşit. Indiferent cu ce privilegiu, indiferent cu ce ocazie, ochii săi şi ai Camarilei erau îndreptaţi în primul rând spre furt. De oriunde, din orice, abuzând de poziția sa, el urmărea doar să scoată bani şi iar bani.

În 1933, Ministerul de Finanțe a dat Casei Regale 4.000.000 milioane lei, bani solicitați pentru „înfrumusețarea” oraşului Sinaia, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la inaugurarea castelului Peleş. După ce Comisia a cercetat actele administrației Casei Regale a constatat că din cele 4 milioane de lei s-au cheltuit din fondurile Casei Regale 1,6 milioane lei, dar nu pentru înfrumusețarea oraşului Sinaia, ci pentru serbările de la Peleş (alimente, băuturi, lăutari, veselă etc.), pentru oraşul Sinaia nu s-a cheltuit nici un leu, iar diferența de 2,4 milioane lei a intrat în buzunarele lui Carol II.

Pe 6 septembrie 1940, înainte de plecarea din țară, şi după abdicarea lui Carol II, E. Urdăreanu (cărui C. Argetoianu îi zicea Murdăreanu) i-a înmănat lui I. Rădulescu, administratorul bunurilor private ale regelui, două lăzi cu bani. După ce numără banii, Rădulescu constată că în cele două lăzi se găseau 110 milioane şi 850 de mii lei. De unde avea Carol II aceşti bani, Urdăreanu deşi ştia n-a vrut să spună nimic.

În schimbul celor două lăzi în care se aflau 111 milioane de lei, Urdăreanu a cerut chitanță. Rădulescu i-a dat actul cerut, iar comisia Antonescu l-a găsit pe 19 septembrie 1940 pe masa lui E. Urdăreanu.

Suma aceasta uriașă, Carol II o avea din cadourile, mita, darurile, cu care a fost gratulat de oligarhia politico-financiară doar în ultimul an de domnie. Același I. Rădulescu, tot în fața Comisiei, a mai declarat că a primit 33 de milioane de lei în 1940 de la Carol II la care a mai adăugat alte 7 milioane, bani pe care i-a trimis prin intermediul B.N.R., pentru a fi depuși pe numele regelui, la „The Chase Bank” din New York. Transformată în dolari suma a dat 382 de mii de dolari americani. În același an, precizează Rădulescu, a depus, tot pe numele regelui Carol II, la o bancă din Basel, 61 de milioane de lire sterline. Suma a fost depozitată la banca elvețiană tot în dolari americani. Operațiunea a fost efectuată de asemenea prin intermediul Băncii Naționale a României.

În 1940, se vede că Carol II a înțeles că timpul stăpânirii sale peste biata Românie era măsurat. Așa îmi explic deseale depuneri la băncile din Vest. Un fapt nu mi-l pot explica, anume de ce Carol II, având la dispoziție o întreagă garnitură de tren, precum și acceptul generalului Ion Antonescu de a lua cu sine tot ceea ce dorește, n-a mai urcat în trenul personal pus la dispoziție și cele două lăzi cu 11,8 de milioane lei. Să fi fost ghiftuit? Să fi uitat de ele, în graba plecării? Un individ cu o lăcomie nemăsurată, niciodată sătulă, n-avea cum să plece pentru totdeauna din țară și să uite pur și simplu de atâția bani! A fost, el, în stare cu doi ani în urmă, după i-a murit mama, să dispună ca restul banilor rămași după moartea reginei Maria (peste 13 milioane) să-i fure și să-i bage în propriile buzunare, și

să „uite” de o asemenea comoară bănească? Nu „uitarea”, aşadar, l-a făcut să abandoneze uriaşa sumă, ci puternica presiune pe care o exercitase sutele de mii de bucureşteni asupra palatului regal, în primele zile ale lui septembrie 1940, presiune care l-au obligat literalmente să abdice şi să fugă.

Şi refacerea palatului regal (afectat de un grav incendiu în decembrie 1926) i-au oferit lui Carol II ocazia să pună statul român la cheltuieli imense. Până la începutul anului 1937, lucrările de refacere, modernizare, amenajare a palatului regal au costat statul peste jumătate de miliard de lei. Din 1931, lucrările la palat au fost asumate de Constantin Argetoianu, ministru şi al Agriculturii în guvernul Iorga. Până în septembrie 1940, lucrările efectuate la palatul lui „vodă” Carol au costat România 1 miliard şi şase sute de milioane de lei. Desigur, uriaşa sumă, după cum sublinia Comisia Statului Român, n-a fost cheltuită doar pentru „construcţia propriu-zisă a palatului”. La această sumă, s-au adăugat alte 50 de milioane de lei ca subvenţii doar pentru diferite construcţii la palatul regal din Calea Victoriei.

Acestea au fost fraudele, ilegalităţile, hoţiile - evident, doar cele de anvergură - înfăptuite de regele Carol II în timpul celor 10 ani de domnie, hoţii constatate de Comisia Statului Român în toamna anului 1940 probate cu documente.

Constat, încă odată, ce nota Carol II în *Jurnalul* său pe 5 septembrie 1940, seara, cu câteva ore înainte de a renunţa la tron: „După 10 ani de străduinţă, zece ani de luptă şi de muncă... iată-mă din nou pus pe drumuri, din nou pribeag pe drumuri străine”. Peste două zile, pe 7 septembrie 1940, va nota iarăşi despre faptul că a „muncit cu drag şi fără odihnă” pentru ţara sa,

România, care, prin „elementele politice” l-a trădat, dovedind lipsă de recunoștință...

După toate hoțiile inventariate de către *Comisia* din toamna lui 1940, dovedite cu acte oficiale (am redat doar o parte din ele) observ că nu cred să fi existat vreodată în toată istoria noastră o pată mai rușinoasă și întunecată decât cea pe care a lăsat-o Carol II și regimul său. Cuvintele nu pot reda decât cu dificultate, și foarte palid, nenorocirea pe care a adus-o individul peste țară. Iar cel/cei care citește/citesc doar *Jurnalul* individului, și care știu despre cei 10 ani doar câteva chestiuni aproximative (cea cu „vârful” economic din 1938, de exemplu), oameni de bună credință, îl cred pe Carol II și-l compătimesc, fiind convinși că în septembrie 1940, România a dovedit ingratitudine și nerecunoștință față de Majestatea Sa, regele Carol II!

Notând minciunile ordinare în *Jurnal*, Carol II știa că minte cu nerușinare. Căci, cine-și poate închipui că individul chiar că se credea virtuos, cinstit, patriot, muncitor, harnic peste poate, posedat de duhul credinții și a facerii de bine! El mințea pentru că i-a crezut, toată viața sa spurcată, pe români un popor de proști. Și pe care i-a disprețuit sistematic, bătându-și joc de ei. Notând în *Jurnal* ceea ce am citat mai sus, el era convins că peste ani și ani va fi crezut pe cuvânt. Și că se va bucura de o posteritate luminoasă, pozitivă în rândul poporului român pe care l-a slujit cu atâta cinste, dreptate și omenie!

În această privință, individul nu s-a înșelat prea tare. Despre el și „glorioasa” lui domnie, multi oameni învățați, unii membri ai Academiei, alții profesori pe la universități, scriu și vorbesc cu judecată și dreaptă măsură! Că a fost deosebit de inteligent! Că a fost un adevărat voievod al culturii naționale! Că a fost un rege

democrat și curat constituțional! Că a dus România pe o culme economică, modernizând-o din temelii! Că a avut mici lipsuri și mari calități! Că micile defecte pe care, totuși, le-a avut, nu sunt altceva decât defectele pe care orice român le are! Că el a reprezentat țara cu onoare și cinste și, mai ales, a păzit cu sfințenie democrația și valorile ei!

Desigur, Carol II a avut dreptate. Era convins că posteritatea îi va fi recunoscătoare pentru multa lui muncă și marile sale fapte! La putere fiind, guvernând țara ca un veritabil satrap, nu s-a ferit să declare în auzul și văzul Camarilei că, el, Carol, nu are cur îndejuns de mare câți de mulți indivizi vor să i-l pupe!

Cazul lui Carol II mă duce cu gândul la o povestire a scriitorului italian Giovanni Boccaccio din Decameronul, ziua întâi, povestea întâi, a unui oarecare „ser Ciapperello” din Prato. Și care toată viața nu s-a dat în lături de la nicio ticăloșie, furând, mințind, înșelând, ucigând zi și noapte pe semenii care-i ieșeau în cale, încât era, zice Boccaccio, „cel mai mișelnic om din câți trăiesc sub soare” (*Vezi Giovanni Boccaccio, Decameronul, în românește de Eta Boeriu, cu un studiu introductiv de Alexandru Bălăci, Edit. Univers, București, 1978, p. 52. Povestirea se găsește la paginile 50 - 63*). Ei bine, acest individ pleacă, ca însoțitorul unui cavaler de rang, în Burgundia, cade la pat pe drum, și, ca să nu moară nespovedit, solicită un om al bisericii. La el, spre a-i primi spovedania, vine un călugăr evlavios „vrednic de toată cinstea”. Iar în ultima sa mărturisire, Ciapperello vorbește despre sine ca despre un om fără nici un păcat: blând, milostiv, total abstinent în toate, creștin practicant ce a respectat strict toate canoanele, având gândul în fiecare clipă doar la Dumnezeu, adică total invers după cum fusese toată viața.

Auzind despre o viață așa de curată, și trăită doar în Domnul, călugărul confesor, îl absolvi de orice păcat, și cum muri escrocul, cum răspândi vestea că în localitatea lor a venit să moară un adevărat sfânt! Se înțelege, comunitatea burgundă îi făcu o înmormântare măreață individului, îi așeză trupul într-un sicriu de marmură, pe lângă care s-a perindat toată suflarea locului. Și nu mult după moarte, ne spune, Boccaccio, senior Ciapperello din Prato, putred de păcate în viață, „a ajuns să fie socotit și sfânt”.

Așa și în cazul lui Carol II. După moarte (1953), deși n-a trecut chiar așa de mult timp, marile lui crime și ticăloșii tind să fie ignorate, uitate, ocultate.

Iar când, în 2003, autoritățile române i-au adus trupul în țară (și al „cinstitei” lui soții, Duduia), au pus Armata Română să-i dea onorul dezertorului! Lui și mării lui povești de iubire, Duduia!

Frumoasă pildă de memorie istorică, dovedită de autorități, cât și de sobru și măreț exemplu de cinstire cum se cuvine a unui rege, adevărat erou, ce nu a economisit nici un efort întru slujirea scumpei lui Românie!

Nicolae Steinhardt despre Carol II

Când, acum 20 de ani și ceva, am citit pentru prima dată „Jurnalul Fericirii” de Nicolae Steinhardt, nu ascund că am suferit o decepție. Luându-mă după titlul cărții, așteptam să găsesc în ea mari revelații, să identific căi care duc omul spre fericire. Căci, la nici patruzeci de ani, încă tânjeam după o formulă de viață, care să-mi apropie starea de fericire, dovedindu-mă un ignorant și un naiv veritabil, în această privință. Cele câteva rânduri dedicate lui Carol II de monahul de la Rohia în „Jurnalul Fericirii”, mi-aduc aminte că nu m-au impresionat cine știe ce, luându-le ca pe niște simple consemnări de scriitor și atât.

În realitate, rândurile scrise de Nicolae Steinhardt despre regele Carol II constituie cea mai dreaptă judecată istorică privind natura stăpânirii lui peste România în cei 10 ani de domnie. Cuvintele lui Steinhardt reprezintă o sinteză istorică veridică despre regimul lui Carol II, și valorează înmiiit mai mult decât, să zicem, abjecta și mincinoasa carte a lui Lilly Marcou „Carol II, regele trădat”. De asemenea, cele scrise de Nicolae Steinhardt fac de rușine pe toți acei autori (de la academicieni la profesori universitari și gazetari) care, în numele „reconcilierii” cu istoria, evaluează cei 10 ani de domnie ai lui Carol II - Elena Lupescu, „echidistant”, cu „sobrietate” și „nepărtinire”!

Nicolae Steinhardt a fost deținut politic între anii 1959 - 1964 în *Gulagul* comunist. Cartea „Jurnalul Fericirii” nu a scris-o în închisoare, nu a avut cum și nici nu i se permitea, ci imediat după ieșirea din pușcărie, când amintirile erau vii. Și când stările de conștiință lăsaseră urme adânci în sufletul său.

Așa, notează el, în mai 1962, era în infirmeria închisorii Jilava, împreună cu Aurelian Bentoiu, profesorul C. Tomescu, teolog de profesie, Vlad Stolojan (nepot al lui Nicolae Filipescu) și Ionel Brătianu, ziaristul Al. Al. Leontescu și fostul demnitar antonescian Radu Lecca. Pentru a rezista suferințelor și a-și petrece timpul cu folos, deținuții abordau în discuțiile lor, diferite probleme de istorie, religie, cultură, etnografie, geografie, politică trecută etc..

La pagina 131, Steinhardt notează la un moment dat că pe „Carol II îl atacă Lecca”. După care, imediat, monahul de la Rohia, sintetizează în câteva zeci de cuvinte domnia lui Carol II, în vremea căruia el și-a trăit tinerețea. Refuz să efectuez vreo analiză a celor spuse de Nicolae Steinhardt, deoarece sunt convins că vorbele sale au surprins într-o manieră magistrală domnia regelui-asasin și hoț.

Subliniez însă, că autorul lui „Dăruind, vei dobândi”, n-a avut nicio reținere, în comparația istorică efectuată între diferite tragedii din istoria românilor de-a lungul timpului și cei 10 ani de domnie Carol - Lupescu, să susțină că regimul regelui-dezertor și asasin a fost „cel mai pustiitor flagel care s-a abătut asupra țării românești”.

Iată textul în cauză: *„Carol pentru mine este cel mai pustiitor flagel care s-a abătut vreodată asupra țării românești; mai rău decât Hunii, Avarii, Gepizii, Pecenegii, podghiazurile tătărești și șleahții polonezi, decât potopul, grindina, seceta, invazia lui Carol - Robert, ciuma lui Caragea, incursiunile lui Pasvantoglu, expedițiile punitive turcești, pașa de Silistra, cazacii, dragostea puterii ocrotitoare după 1774 (Rusia - n. ns), incendiile, cutremurele, lăcustele, despăduririle, revărsările de apă, răpirile de teritorii, prăvălirile de morene, fumăritul,*

surpările de terenuri, ruperile de zăgazuri, filoxera, gărgărița, ocupațiile austriece și rusești, decât puțurile otrăvite, femeile siluite de năvălitori, copiii luați ca ieniceri, decât prăbușirile de turnuri, decât bisericile pângărite, Suleiman și Fuad, decât orice. Ubu roi în persoană am venit să-i tundem de bani, să legăm măgarul de gard și să ne ușchim”.

N. Steinhardt a înțeles bine care a fost singurul scop al lui Carol II cât a tronat ca rege peste România Unită: banii și iar banii dobândiți prin înșelăciune și furt. Exact cum a probat cu lux de amănunte Comisia Statului Român. Și preotul Ștefan Palaghiță susține că „sub Carol (Carol II - n.ns.) prădarea țării a ajuns la culme, el găsindu-se în fruntea jefuitorilor”.

Tot în „Jurnalul Fericirii”, spre partea finală a cărții, și sub un titlu ciudat BUGHI MAMBO RAG (întâlnit repetat în cuprinsul ei), N. Steinhardt, apreciază că regele Carol II a fost „bolnav de oligarhie” și că a fost un „pungaș” ordinar. După ce a furat cât l-au ținut puterile și obrazul în cei 10 ani de zile, a legat măgarul de gard și s-a grăbit „să plece înapoi la barurile de noapte, la tripourile și la vilele somptuoase din apus”. Atingându-și scopul (adică furând suficient pentru a-i ajunge să ducă până la moarte o viață de nabab), crede monahul de la Rohia, în septembrie 1940, când cei doi generali fideli Paul Teodorescu și Gheorghe Mihail s-au oferit să-i salveze tronul, el a refuzat, căci nu-l mai interesa să mai fie rege. Își făcuse plinul! Își împlinise destinul! Și că voia „numaidecât un tren, repede de tot și s-o întindă cu Lupeasca spre mult iubitele lui baruri, idealul a zeci (zece - n. ns.) de ani de glorioasă domnie (Steinhardt n-a pus ghilimele), vorba lui Teofil Sidorovici...” (șeful Străzii Țării).

Aceasta-i judecata corectă, singura care poate fi făcută, de către orice om cu bun simț, indiferent de poziția și convingerile sale, cu privire la persoana regelui Carol II și a regimului întruchipat de el.

Cuvintele lui Steinhardt reprezintă singurul epitaf pe care îl merită cu vârf și îndesat și ar trebui așezat cu litere mari și aurite oriunde se scrie și se vorbește despre Carol II, regele României. Ca semn de cunoaștere și veșnică aducere aminte a celor vremuri rușinoase și asasine.

Politicianismul românesc interbelic în viziunea lui Mircea Eliade

În plină tinerețe, entuziast, stăpânit de demonul creației autentice, cunoscând notorietatea (în *Memorii*, cap. „Recoltele solstițiului”, vol. II (1937 - 1960), ediție îngrijită de Mircea Handoca, Humanitas, 1991, p. 20, Mircea Eliade nota cu privire la poziția ocupată spre sfârșitul deceniului 4 al sec. XX: „În câțiva ani avusesem tot ce se putea avea în România în afară de avere: glorie, notorietate, prestigiu”), cu o adâncă dragoste față de țara sa, România. Mircea Eliade (1907 - 1986) a fost martor avizat privind viața politică din perioada interbelică. Cu toate că putea să se izoleze de tumultul prezentului (marile proiecte culturale ar fi justificat-o), n-a făcut-o, refuzând tentația turnului de fildeș, era cât pe-aici să notez tentația „mansardei” gândindu-mă la celebra mansardă a copilăriei și adolescenței sale bucureștene unde tânărul savant și-a proiectat viitoarea carieră (Cum spuneam, în tinerețe Mircea Eliade a locuit într-o mansardă pe care a purtat-o în suflet până la moarte. Aici și-a croit marile proiecte culturale, în ea a scris primele sale romane (*Maytrei*, *Huliganii*, *Nuntă în cer*), tot aici și-a trăit cu intensitate primele iubiri. În *Memorii*, Mircea Eliade pomeneste des celebra mansardă. Vol. I (1907 - 1960), ediție și cuvânt înainte de Mircea Handoca, Humanitas, București, 1991, chiar titlul unui capitol este intitulat „Reîntoarcerea în mansardă” (pp. 231 - 258). În vol. 1 mansarda este obsesiv invocată. Exemplu: „... libertatea de a rămâne singur în mansardă...” (p. 259); „Sciam mai ales nopțile când știam că nimeni nu va veni să bată la ușa mansardei” (Ibidem); „Regăsisem în sfârșit mansarda” (p. 242); „Mansarda ajunsese din nou loc de întâlnire, ca pe

vremuri” (p. 244). Tânărul Mircea Eliade a îmbinat la modul ideal „tumul de fildeș” (mansarda) și creația culturală cu implicarea reală în problemele timpului său).

Despre viața politică din România dintre cele două războaie mondiale, istoricii, atunci când o fac, folosesc clișee, stereotipuri științifice, teoretizări definitive, fixe ce nu au în comun aproape nimic cu starea istorică de fapt. Clișeele istoriografice respective pot fi identificate aproape la oricare istoric care a analizat perioada interbelică românească din perspectivă politică, reușind să consolideze în mentalul colectiv o viziune deformată, profund eronată asupra acestei perioade istorice.

Astfel, atunci când un istoric scrie despre perioada interbelică românească n-are rețineri în a o aprecia drept o perioadă de vârf a democrației românești, ca despre un timp istoric în care peste România Unită s-au abătut din plin râuri lapte și munți de unt și miere! De cele mai multe ori, dacă cineva scrie despre perioada respectivă din punct de vedere politic, nu face altceva decât să înșire, unul după altul, partidele politice ale perioadei, guvernele care s-au succedat, care, chipurile, au muncit din greu pentru edificarea unei democrații autentice în România! Tot efortul politicienilor, nu-i așa având un singur țel: interesul național, propășirea generală. Și tot aceiași istorici care au ca subiect analitic perioada interbelică, se simt obligați să tragă tușe groase despre anul 1938 care, chipurile, ar fi reprezentat Everestul istoric atins de societatea românească, corolarul sublim al marilor realizări social-economice și politice, prin intermediul cărora oligarhia rapace a acelor timpuri și-a „încununat” opera de guvernare!

Nicio istorie a perioadei interbelice nu sparge crusta groasă a acestor adevăruri otrăvitoare, mincinoase, sub

care se ascunde muntele de mizerie și noroi cât munții Carpați de înalt. Desigur, nu se vrea (unii), nu pot (alții) scrie adevărul despre perioada interbelică, iar cu cât trec anii, tot mai multi sunt cei care nu-și pot reprima tendința de a privi la acel timp dintr-o perspectivă nostalgică, ca la un timp în care poporul român a trăit fără să o știe în singurul paradis istoric cunoscut. În realitate, iar cele scrise de mine în paginile anterioare au dovedit-o din plin, perioada dintre cele două războaie mondiale, România a fost la cheremul unei clase politice rapace, venală în tot cuprinsul ei, incultă, imorală, criminală de-a dreptul deseori, lipsită de orice instinct de apărare a interesului național.

Politicienii români interbelici au practicat din plin un politicianism ordinar, deșănțat (cu rarissime excepții), constituindu-se într-o veritabilă oligarhie, agresivă și barbară, ce nu a ezitat, atunci când era contestată sau înfruntată să practice teroarea de stat pentru a-și reduce la tăcere sau extermina adversarii politici.

Liderul bolșevic Cristian Rakovski (1873 - 1941) a fost un foarte bun cunoscător al realităților social-politice românești de dinainte de Primul Război Mondial (nu numai), iar crezul său politico-ideologic l-a determinat să intre într-un conflict violent și de durată, nu cu România, ci cu oligarhia politică ce o stăpânea, căreia i-a purtat o nestinsă ură. Rakovski n-a urât România, nici pe români, ci politicianismul deșănțat întruchipat, practicat de clasa politică românească: „N-o uram însă dintr-un sentiment de răzbunare, ci pentru că exploata fără cruțare și își bătea joc fără milă de cel mai bun, mai blând și mai nenorocit popor din câte au încăput vreodată în mâinile unei oligarhii înstrăinate” (*Rakovski, Dosar secret, ediție îngrijită și prefată de Stelian Tănase, Polirom, Iași, 2008, p. 132. Ca lider al*

Rusiei de Sud, aflată în plină barbarie bolșevică, la 1918, avându-și reședința la Odessa, Cristian Rakovski a avut de-a face la începutul aceluiași an (faptul e bine cunoscut) cu mulți dintre oligarhii români fugiți din lași din cauza și datorită lipsurilor războiului. Față de măsurile dure luate de liderul bolșevic și împotriva acelor politicieni români refugiați în orașul-port de la Marea Neagră, Rakovski notează cu privire la comportamentul „elitei” politice românești: „Dacă i-ai fi văzut la Odessa. Târători, lingușitori, îngroziți numai la gândul că egoismul lor feroce ar putea să ducă oarecare lipsuri când o lume întreagă suferă și se năruie în jurul lor. Scârbit de atâta lașitate, dându-mi seama că măsurile riguroase sunt inutile... față de poltroni, am ținut să nu fac dintrânșii victime și eroi”, (p. 132). Adică, din dispreț a refuzat să-i împuște). Cele susținute de Cristian Rakovski la 1920, erau lucruri cunoscute foarte bine și de tânărul Mircea Eliade ce a publicat în „Vremea”, la 27 octombrie 1935, un aspru rechizitoriu la adresa politicienilor români de la începutul perioadei interbelice, în articolul „1918 - 1921”, ani pe care tânărul savant îi considera de „odioasă glorie”, timp în care au activat „autorii morali și materiali ai acestui atentat împotriva demnității românești”, din perioada interbelică.

După Mircea Eliade cea mai evidentă „calitate” a politicienilor români o reprezintă demagogia. Orice problemă a societății românești politicianul o abordează din perspectivă electorală: câte voturi îi aduce lui și partidului său. Nu rezolvarea problemelor oamenilor îi interesează pe ei, ci doar promisiuni deșănțate făcute „maselor”, căreia i se „făgăduiește orice” („Dezmățul demagogic este atât de cunoscut și de tolerat în politica românească încât nu mai miră pe nimeni oportunismul și lichelismul de ultimă oră (...). Unde te uiți, nu vezi decât

foițe și fițuici care scriu despre „colectivitate” sau despre „mase”. Dreapta, stânga, aproape că nu mai contează pentru acești oameni. Dacă ar fi să te iei după ce scriu ziarele și după afișele celor o mie și una de fițuici de luptă politică, socială, țărănească, naționalistă, proletară, universitară, românească și mai știu eu cum - ai crede că toată lumea politică românească nu face altceva decât să discute probleme și imperative „colective”. Ai crede că niciunul din acești domni nu se gândește la sine, la bucata lui de pâine sau la consiliul său de administrație. Toți, dar absolut toți, se prăpădesc cu firea după „colectivitate” (...). Dacă ai ști prin câte primării și prefecturi și bănci și cluburi și loji, umblă acești frenetici apărători ai „colectivităților”. Numele lor e legiune - dar numele lor e unul singur: licheaua”).

Politicienii români n-au nimic sfânt, adoptă, și în politică, orice curent, idee, ideologie pentru că așa e la modă. Ei sunt, aprecia tânărul savant, niște adevărate lichele, iar faptul că poziții importante în ierarhia socială, că dețin puterea, se vor folosi de ele, de instituțiile statului, în viitor pentru a înfăptui „nedreptăți și crime” (Curioasă premoniție - n. ns.).

Licheaua politică românească, sublinia Mircea Eliade, a ajuns mare și tare peste țară, se multiplică la infinit căci în locul unei reale ierarhii a valorilor predomină „ierarhia lozincilor”, cu alte cuvinte demagogia deșănțată. Toate partidele politice elaborează programul cu reforme pe care le vor „masele”. Politicianismul ordinar a cuprins toată societatea, reușind să confişte toate formele de „viață civilă, culturală și spirituală din cuprinsul acestei Româнии întregite”, secătuind forțele creatoare ale națiunii, exercitând o presiune malefică asupra țării.

Mircea Eliade recunoaște că România modernă sau „veche” s-a construit „sub semnul politicianismului” (*Ibidem*, p. 166: *„Te întorci în orașul tău și te convingi repede că românii au rămas tot cu șapte inimi în pieptul lor de aramă, mănâncă mititei, beau sprîțuri la gheață și discută politică mare”*).

Dacă li se contestă politicienilor dreptul de a conduce prost și a fura țara, dacă li se dezvăluie adevăratul chip, încep să țiepe ca niște „personalități”, că sunt primejdie. Și dacă ei se cred în primejdie, desigur că și țara e în mare pericol! Vorbesc despre dreptul de a gândi al „personalităților”, despre anarhia ce pândește după colț România, că „dictatura” e gata să sufocă țara. Acești politicieni infami, accentua Mircea Eliade „care conduc de la război încoace destinele acestei țări”, ignoră „marea” și singura lor realizare, aceea „de a fi reușit să solidarizeze destinul României cu Albania și Afganistanul”

În toți anii de după război, afirma tranșant Mircea Eliade, politicienii n-au sprijinit nicio valoare culturală autentică, promovând în schimb, în toată lumea, „nulițăile, toți semidoctii și șnapanii vieții publice, toate cunoștințele ieftine,...toți slugoii din Levant”.

În viziunea tânărului savant Mircea Eliade, clasa politică interbelică din România depășește prin degradarea sa morală și printr-o „atroce sterilitate spirituală”, chiar și odiosul regim fanariot. Ca atare, este o infamie susținea Mircea Eliade, o „glumă sinistră” ca acești indivizi, „cei mai buni bicisnici oameni creați de politica românească”, să aducă în discuții publice vorba despre țară. Pe ei îi interesează doar privilegiile, pe care le-ar pierde dacă s-ar restabili în societate „adevărata ierarhie” a valorilor, caz „în care bestiile, imbeciliile,

vanitoșii și trădătorii vor fi numiți cu adevăratul lor nume”.

Pârjolul social realizat de politicienii interbelici este echivalent doar cu goliciunea lor absolută în sens spiritual. Licheaua politică românească, conchidea Mircea Eliade, a contribuit decisiv la ruinarea numelui României și al numelui de român, căci, nota el la 13 octombrie 1935 în articolul „România în eternitate” „cunoscuți (peste hotare) pentru politica și dezmățul nostru intern” se spune „despre români că sunt hoți”. Mircea Eliade citează o butadă, în acest sens, care circula în lumea diplomatică din Occident: „Dacă un om fură o dată este cleptoman. Când fură de mai multe ori este un maniac. Dacă un popor fură este România (Quand tout un peuple vole, c'est la Roumanie)”. Apoi concluzionează: „Aceasta este eternitatea care ni se pregătește. Aceasta este tot ce au făcut pentru noi, de la război încoace, politica, administrația și cultura noastră oficială”.

Răul făcut țării de licheaua politică românească era atât de adânc încât vor fi necesare „generații întregi de martiri și eroi, ca să poată șterge de pe obrazul acestei țări rușinea de a fi suferit, atâția ani, discursurile unor măturători patriotici (...) și ale unor nemernici alcoolizați”, ce nu sunt altceva decât niște creaturi ale trădării.

În articolul „Piloții orbi”, publicat tot în „Vremea” pe 19 septembrie 1937, Mircea Eliade reproșează politicienilor nu faptul că au furat țara „ca-n codru” după 1918, ci că prin politicianism au infestat statul român - „atentat în contra ființei neamului”. Mai mult, aceeași clasă politică preluând conducerea României Unite „după eforturile și eroismul anilor cumpliți 1916 - 1918” au irosit aproape două decenii prețioase nu

pentru consolidarea României întregite, ci doar pentru subrezirea „statului român”. Slăbirea extremă a statului român a fost posibilă deoarece oligarhia politică ce a luat în captivitate statul român după 1918 și-a pierdut instinctul statal „cea mai gravă trădare care poate înfiera elita politică... În fața istoriei”. Politicienii români îi apăreau lui Mircea Eliade ca o teribilă amenințare la însăși existența istorică a neamului românesc: „oamenii care ne-au condus și ne conduc nu mai văd. Într-o epocă tulbură, de grave și potențiale primejdii la adresa țării oligarhia românească își vede netulburat/nestingherită de afacerile sale”.

Cu cinism, cu înverșunare oligarhia românească ține cu ghearele și cu dinții de putere. Nimic n-o interesează în afara păstrării propriilor privilegii; ea nu are credința/conștiința că conduce un stat și că reprezintă o națiune, ci dă semne că se consideră în fruntea „unei societăți pe acțiuni”, semn sigur al celui mai deșăntat politicianism: „luntrea statului român este condusă de niște piloți orbi... Nici nu mai găsești cuvinte de revoltă. Critica, insulta, amenințarea - toate acestea sunt zadarnice. Oamenii aceștia sunt invalizi: nu mai văd, nu mai aud, nu mai sunt... instinctul statal la ei s-a stins. Ei nu se gândesc la altceva decât la milioanele pe care le mai pot agonisi, la ambițiile care le mai pot satisface, la orgiile pe care le mai pot repeta”.

Un fapt i s-a părut demn de subliniat tânărului cărturar Mircea Eliade, cu privire la oligarhia ce conducea România interbelică, anume un cult deplasat, excesiv privind minoritățile etnice din interiorul statului român, permițând acestora să creeze adevărate state în stat. Clasa politică s-a lăsat cumpărată cu miliarde de lei de către evrei ce și-au dobândit pe această cale primatul politic și economic: „Pe mine nu mă supără

când aud evreii țipând „antisemitism”, „fascism”, „hitlerism”. Oamenii aceștia care sunt oameni vii și clarvăzători, își apără primatul economic și politic pe care l-au dobândit cu atâta trudă risipind atâta inteligență și miliarde. Ar fi absurd să te aștepti ca evreii să se resemneze de a fi o minoritate, cu anumite drepturi și cu foarte multe obligații - după ce au gustat din mierea puterii și au cucerit atâtea posturi de comandă. Evreii luptă din răspuțeri să-și mențină deocamdată pozițiile lor, în așteptarea unei viitoare ofensive - și, în ceea ce mă privește, eu le înțeleg lupta și le admir vitalitatea, tenacitatea, geniul”.

Observațiile lui Mircea Eliade sunt conforme adevăratului istoric. În perioada interbelică, evreii au deținut primatul economic și politic, de comandă, poziții ocupate cu bani grei dați clasei politice. Faptul se petrecea într-o țară mai mult decât tolerantă, condusă de o oligarhie coruptă până în măduva oaselor, aflată, cu adevărat, la cheremul străinilor și pe care „obiectiva” Hannah Arendt nu s-a ferit să o considere, pentru acea perioadă istorică, drept cea mai antisemită țară din Europa!

Drept urmare, sublinia Mircea Eliade, statul român e într-un grav pericol, și că țara pe alocuri „nici nu mai pare românească”, iar atât de des invocată oligarhie politică n-a devenit decât o biata unealtă „în mâna străinilor”.

Lăsând interesat (adică plătit cu miliarde de lei), cu binecuvântarea „măriei sale” Carol II și a „împărătesei” Duduia, statul român la discreția alogenilor - care, nota bene, azi scriu în dreapta și-n stânga despre „antisemitismul” românesc interbelic ca despre unul endemic, fundamentalist, oligarhia de care vorbește

Mircea Eliade, trata cu ură și dispreț milioanele de tineri patrioți ai țării!

Acestora li se închidea cu brutalitate ușile în nas la orice tentativă de a-și ocupa locurile în societate pe care le meritau după valoarea și pregătirea lor: „Sensibilitatea noastră juvenilă era grav jignită de manifestările exterioare ale burgheziei posedante. Toate ușile se închideau în fața solicitărilor tinere. Noi trebuia să suportăm, direct sau indirect, consecințele crizei mondiale. Pentru cei bogați se deschidea perspective dezagreabilă a micșorării dividendelor, a renunțării eventuale la o călătorie în străinătate sau la un „Lincoln”; pentru noi se punea însă, zilnic, problema casei, a pâinii sub amenințarea lipsei și a mizeriei”.

Nichifor Crainic scria despre tineretul românesc ce observa cu disperare prăpastia dintre el și oligarhie, el, cu gând la morții războiului, oligarhia „cu desfrâul nebun al tuturor profitorilor victoriei naționale”. Studenții români trăiau umilința sărăciei, îndeosebi când luau contact cu colegii lor evrei, ce trăiau în „belșug material”, și care dădeau a înțelege că viitorii stăpâni vor fi ei.

Tot în epocă, Cezar Petrescu sesizează drama ce o trăia România după război, publicând romanul „întunecare”, carte pe care autorul o voia „ca un act de acuzare în numele victimelor clanurilor ciunge”, „a mutilărilor lăuntrice trimiși la vatră să se târâie ca viermii, într-o lume unde se lăfăiau profitorii păcii și ai războiului”.

Și Mihail Sadoveanu, în timp real, când a publicat romanul „Oameni din lună”, la 1923, își pune eroul, Iancu Bălțeanu să critice starea de lucruri din țară, observând „indolența și apatia generală, politica de meschinării și demagogia - și corupția, putreziciunea

corupției de sus până jos. Toți își vâra mâna până la cot în banul public... De sus până jos necinste și jaf”.. Și tot în timp real, ca și Mihail Sadoveanu, Nichifor Crainic a subliniat dezertarea statului de la atribuțiile ce-i reveneau, consemnând că doar tineretul interbelic a reacționat pe măsura provocărilor, alegând ca ideal pe „Hristos, Regele și Națiunea”, probând sentimente de adâncă dragoste față de „poporul românesc și instituțiile lui”.

Decăderea morală absolută a clasei politice românești interbelice, lichelișmul cotropitor al acesteia nu-l fac pe Mircea Eliade să-și piardă nădejdea „în forța și vitalitatea poporului român”. Speră, de asemenea, că păcatele oligarhiei față de România vor fi ispășite, pedepsite „printr-un 1907 al politicienilor și clientela lor politică”.

Acum știm că dezideratul lui Mircea Eliade, ca și al întregii suflări românești, nu s-a împlinit. Sau a venit prea târziu, după ce țara fusese distrusă de catastrofa istorică și ocupată de inamicul de moarte, U.R.S.S., care nu s-a purtat defel cu deferență cu fosta oligarhie ce a guvernat România interbelică scoțând-o definitiv din Istorie.

Cu atât mai mare este rușinea, frustrarea că nu am fost în stare să o punem noi să plătească cu capul printr-un autentic „1907 al politicienilor”, întreaga oligarhie ce a guvernat țara conducând-o spre un dezastru major. Faptul că pedepsele primite de o mică parte a ei în numele dreptății sociale, cât și din motive de rasism de clasă a creat o situație paradoxală: toți acești netrebnici și făcători de rele, distrugători de destin românesc, să fie transformați, peste decenii, în martiri ai poporului român!

Ascensiunea Germaniei

Anii dintre sfârșitul primului război mondial și declanșarea ultimului război mondial (sper să fi fost cu adevărat ultimul), în 1939, de către U.R.S.S., în primul rând, și Germania, în al doilea rând au fost folosiți diferit de statele europene. Marile Puteri Vestice (Franța, Marea Britanie) au abandonat orice grijă privind posibilitatea unui nou conflict general în Europa, închipuindu-și că cele ce au hotărât la Paris - Versailles, la 1919 - 1920, vor dura o veșnicie. De aici a rezultat o politică de pace și securitate, împlinită prin diverse tratate bi și multilaterale, acorduri, protocoale, pacte regionale sau continentale.

Geneva, Parisul, Londra, pentru ele, erau centrul lumii diplomatice, iar Societatea Națiunilor era locul unde se stabilea strategia păcii și securității în lume, nu numai în Europa. Aceste puteri aveau convingerea că pacea va fi veșnică și că Europa va fi pentru totdeauna la discreția lor. N-au făcut, în acei ani, mai nimic pentru a se înarma, fiind convinse că victoria lor din 1918 a fost una decisivă și că foștii adversari vor zace înfrânți, neputincioși, lung timp.

Cei 20 de ani interbelici departe de a fi 20 de ani de tensiune diplomatică după cum aprecia Genevieve Tabonis în cartea sa cu același nume, au fost 20 de ani pierduți, iroșiți cu inconștiență, pentru adevărata Europă. Marile Puteri Vestice uitaseră că ajunseseră în postura care o aveau prin eforturi gigantice, susținute, în direcția organizării potențialului lor economic și militar. Ignorau un adevăr vechi de când lumea: dacă vrei să te bucuri de binefacerile unei păci îndelungate, ești obligat să fii oricând și foarte bine pregătit pentru un eventual război. Niciodată în istoria diplomației lumii

n-au fost semnate atâtea pacte și păctulețe care interziceau statelor să folosească forța în atingerea obiectivelor lor.

Încrederea diplomaților în ei înșiși și-n opera lor era nemăsurată, iar demagogia folosită de ei dovedea aroganță și trufie peste măsură de mari. Ordinea Europei, ca și a lumii, cred, și nu doar pentru perioada interbelică, putea dura doar dacă ar fi fost organizate, respectate interesele tuturor Marilor Puteri, cât și ale statelor mici și mijlocii. Or, la Paris-Versailles (1919 - 1920), au fost respectate, ca să nu zic impuse doar interesele unor mari puteri. Altele (Germania, Rusia Sovietică) nici nu au fost tratate cu o minimă dreptate, dictându-li-se condiții de pace draconice (pe bună dreptate). Este cazul Germaniei. Nu am nici cea mai mică ezitare să afirm că originile ultimului război mondial se găsesc, în primul rând, în dictatul impus Germaniei prin tratatul de la Versailles (28 iunie 1919), în urma căruia printre altele, teritorii germane încă de la începutul istoriei Europei, au fost luate de la aceasta și date vecinilor săi.

Așadar, la 1919 - 1920, Germania a fost pedepsită de învingători cu asprime. Pe bună dreptate, desigur, căci rolul său în declanșarea Marelui Război a fost unul major, crucial.

Principiul autodeterminării naționale, acceptat de congresul păcii a fost refuzat poporului german. Unificarea politico-teritorială a României, Iugoslaviei, Cehoslovaciei, refacerea statalității Poloniei și Țărilor Baltice au fost posibile și pentru că autodeterminarea națiunilor devenise, atunci, principiu sacrosanct. Dacă Germania a fost pusă la colț, în genunchi, la Congresul păcii, Rusia Sovietică nici măcar nu fusese luată în calcul ca un eventual partener diplomatic, fiind

considerată de toate statele lumii, la vremea respectivă, o țară ieșită complet din rândul statelor civilizate. Desigur, pe bună dreptate, căci genocidul înfăptuit de bolșevici pe teritoriile fostului imperiu rus a dovedit natura sa profund criminală, genocidară.

Deci, chiar de la începutul etapei interbelice, Germania și Rusia Sovietică, deveniseră dușmane înverșunate, implacabile a ordinii politico-teritoriale stabilită la Paris-Versailles. Și, fapt firesc, chiar din 1921 - 1922, se vor înțelege pe față sau în ascuns, devenind parteneri de durată și de încredere în vederea pregătirii revanșei. Am analizat relațiile ruso-germane interbelice, încununată de înțelegerea din august 1939, în cartea mea „Apocalipsa după Stalin”. N-am să reiau subiectul. Subliniez însă, încă o dată că, perfectă înțelegere sovieto-germană, avută loc în biroul lui Stalin de la Kremlin, la primele ore ale zilei de 24 august 1939, n-a fost un act întâmplător. Înțelegerea respectivă a avut la bază o viziune comună asupra lumii, interese comune, strategii identice privind lumea și destinul ei de către cele două imperii totalitare. Germania și U.R.S.S. ajunseseră, pe față, adevăratele stăpâne ale Europei în 1939. Ambele se pregătiseră susținut, Rusia de la 1930, Germania, de la 1933, din punct de vedere industrial și militar, ajungând la începutul conflictului, cele mai bine pregătite, puternice state ale lumii. Aliate, nimeni și nimic nu le putea sta împotrivă; cât vor acționa în comun, între anii 1939 - 1941, ajunseseră cu adevărat arbitrele păcii și războiului. Soarta lumii, dacă alianța Stalin - Hitler ar fi continuat să funcționeze, ar fi fost dramatică, cumplită. Am subliniat cu argumente suficiente, tot în „Apocalipsa după Stalin”, de ce și pentru ce în noiembrie 1940, ca urmare a negocierilor de la Berlin dintre V. M. Molotov și A. Hitler, U.R.S.S. n-a

reușit să devină parte deplină a Axei Berlin-Tokyo-Roma. Cauza n-a fost alta decât pretențiile fățișe ale Kremlinului ca Germania să accepte ca România, Strâmtoarele (și Constantinopolul), Bulgaria și Finlanda să fie anexate Imperiului lui Stalin.

În ceea ce privește România, perioada interbelică a fost una a risipei și inconștienței. Oligarhia care a condus România a făcut puțin, sau aproape nimic, în direcția pregătirii Armatei Naționale pentru o confruntare cu cei trei vecini revizionști ostili. Din paginile anterioare, a reieșit cu claritate că cei ce au avut responsabilitatea guvernării statului român în perioada interbelică, n-au făcut ceea ce trebuia în vederea înzestrării lui cu mijloace adecvate spre a face față agresiunilor previzibile.

Desigur, diplomația românească interbelică a fost una a păcii, iar România, pe toată durata perioadei, a fost un stâlp de nădejde al Societății Națiunilor și securității colective. Diplomații români au contribuit din plin ca regiunea sud-est europeană să fie una a securității, a păcii și a păstrării ordinii politico-teritoriale stabilită la Paris-Versailles. În această direcție am fost campionii păcii. Am stăruit ceva mai sus asupra personajului Nicolae Titulescu și a rostului său în diplomația deceniului 4. Poate am fost subiectiv în ceea ce-l privește pe diplomatul Nicolae Titulescu, dar nu eșit însă să-i recunosc calitățile ce l-au impus lumii diplomatice. Statul român a avut o contribuție decisivă la crearea celor două alianțe regionale - Mica Antantă și înțelegerea Balcanică, care se doreau doi stâlpi puternici ai păcii și securității europene.

Însă, nu a fost suficient să creezi pacte/alianțe și să vorbești despre pace, într-o lume în care doar forța, se pregătea să-și spună cuvântul. România (și numai ea)

trebuia să se înarmeze în toți acei ani cruciali pe care îi denumim ani interbelici. N-a făcut-o. Cu politicianism demagogic nu avea cum să fie apărată o țară. Marele artizan al păcii, Nicolae Titulescu, nu s-a ferit să latre în unul din discursurile sale geneveze referindu-se la Mica înțelegere și înțelegerea Balcanică cum că „pacea are, de la Praga la Ankara, 70 de milioane de soldați”. Nici mai mult, nici mai puțin! Pe asemenea gogoase propagandistice s-au bazat cei ce au condus România în deceniul 4 al secolului XX, lăsând țara, după expresia lui Nae Ionescu, încă o dată fără arme în fața primejdiilor și dușmanului. Căci, la ora adevărului pentru noi, în 1940, când statele ce compuneau cele două alianțe politice regionale au fost supuse agresiunii sau amenințării cu războiul, cele „70 de milioane” de soldați invocați de „marele european” s-au dovedit doar lăudăroșenia inconștientă.

Și după îndepărtarea lui N. Titulescu de la conducerea diplomației românești, politica externă a României și-a păstrat aceeași orientare, fiind integrată aceluiași deziderat: pacea, păstrarea ei, alianțe regionale, securitate colectivă și asistență/ajutor statelor ce deveniseră victimele agresiunii. Mica Antantă se diluează încă din 1937 prin semnarea de către

Iugoslavia a unui tratat cu Italia, pentru ca după dictatul de la Munchen (29/30 septembrie 1938) să devină, practic, o amintire.

Dictatul de la Munchen a impus de către Anglia, Franța, Italia și Germania, Cehoslovaciei să cedeze Germaniei regiunea sudetă. A fost momentul de vârf al politicii de cedare și conciliere față de Germania pe care Marile Puteri vestice au dus-o începând cu 1925, odată cu semnarea tratatului de la Locarno.

Promisiunile lui Hitler că zona sudetă era ultima revendicare teritorială în Europa au fost crezute de Neville Chamberlain, primul ministru britanic, ca și de Franța. De aici bucuria triumfătoare cu care Chamberlain agita hârtia așa-zisului acord de la München, pe aeroportul din Londra, pe 1 octombrie 1938.

După dictatul de la München relațiile internaționale s-au întunecat rapid. Mica Antantă, cum am mai spus, a fost înmormântată. Rusia Comunistă, a înțeles mai bine ca oricând că Münchenul a deschis drumul spre o înțelegere cu Germania. Evident, pe seama statelor europene vecine ei. Nu va trece anul și ceea ce prevăzuse diplomația sovietică, în octombrie 1938, a patra împărțire a Poloniei, devenise realitate, iar lumea plonjase în alt Mare Război. Încet, dar dureros, Anglia după München s-a trezit în situația unei mari puteri înșelate în buna sa credință, înțelegând, e adevărat, cam târziu, că diplomația nazistă acționează după alte reguli decât diplomația clasică.

România, ca un stat cu un potențial economic impresionant, era râvnită cu strășnicie pentru bogățiile ei cerealiere și petroliere, iar U.R.S.S. și Ungaria de-abia așteptau contextul extern favorabil ca să revendice de la statul român teritoriile vizate (Basarabia și Transilvania). Lichidarea a ceea ce mai rămăsese din Cehoslovacia de către Al Treilea Reich, la 15 martie 1939, pe care o transformă într-un protectorat german, anexarea peninsulei și portului Klaipeda, tot de către Germania (23 martie 1939), eșuarea negocierilor franco-anglo-sovietice din vara anului 1939, înțelegerea germano-sovietică (23 - 24 august 1939) au deschis calea războiului. Lumea intrase în zodia crimei în masă,

sistematic și definitiv, responsabilitatea catastrofei aparținând celor doi dictatori: Stalin și Hitler.

În aceste lumi cruciale, ale începutului de an 1939, România reușește să domolească revolta, mânia Germaniei împotriva sa, a lui Carol II, mai degrabă, după uciderea lui C. Z. Codreanu, semnând la 23 martie 1939, un tratat economic cu Germania nazistă. Departe de a fi „un tratat înrobitor”, după cum scriau istoricii comuniști cu studii la Moscova, (cu epoleți K.G.B. și G.R.U. pe umeri), tratatul economic româno-german negociat din partea germană de Woltahnt și de Bujoi de partea României a fost unul reciproc avantajos pentru ambele părți, în domeniul „producției și schimburilor”.

Tratatul economic cu Germania, asigura României o securitate certă, într-un timp învolburat de profunde crize și pericole la adresa statelor mici și mijlocii, căci Germania devenise brusc interesată ca statul român să fie ferit de convulsii externe, în așa fel încât ea să se poată aproviziona cu materii prime și alimente vitale Reichului din țara noastră.

Pactul Stalin - Hitler și România

Înainte de a fi semnat cu Germania lui Hitler „pactul de brigandaj al secolului”, în august 1939, Stalin și U.R.S.S. au fost solicitați imperios să negocieze un amplu pact de asistență politico-militară cu Franța și Marea Britanie. Căci după ce Hitler „lichidase”, la 15 martie 1939 Cehoslovacia, Franța și Marea Britanie au înțeles că politica de concesiune, cedarea în fața pretențiilor lui Hitler nu duce decât la creșterea acestora. În consecință, cele două puteri atlantice, după 15 martie 1939, și, îndeosebi, după consumarea „cazului V. V. Tilea” (17 - 18 - 19 - 20 martie 1939), au trecut de la conciliere și cedare față de Hitler la rezistență și opoziție.

Până la sfârșitul lunii martie și prima jumătate a lunii aprilie 1939, Parisul și Londra oferă garanții Greciei, Poloniei și României. Garanțiile franco-britanice oferite ultimelor două state deveneau operative doar în cazul unei agresiuni germane. Franța și Anglia, deși cunoșteau bine că Polonia și România erau vizate de expansionismul sovietic, au dat de înțeles ambelor state garantate, că garanțiile oferite nu deveneau operaționale și în cazul în care România și Polonia erau atacate de U.R.S.S..

Negocierile anglo-franco-sovietice de la Moscova au durat din aprilie 1939 până în august 1939. Exact în acest interval de timp, îndeosebi după 4 mai 1939, când M. Litvinov este îndepărtat din fruntea diplomației sovietice și înlocuit cu V. M. Molotov, Stalin a ordonat acestuia să demareze în cel mai mare secret, negocieri și cu Germania nazistă. Evreu fiind, Litvinov a fost mazilit doar pentru faptul că împiedica posibilitatea unei înțelegeri Hitler - Stalin.

Așa, că, negocierile franco-sovieto-engleze din vara lui 1939, n-au fost decât un mijloc pentru Stalin de a forța Germania să vină în întâmpinarea Kremlinului, în direcția încheierii unui pact de împărțire a Europei în sfere de influență sau interese, garantate reciproc. Chiar din 1933, după ce A. Hitler ajunge șeful guvernului german, Stalin ordonase N.K.V.D.-ului să facă orice pentru a aduce Germania la masa negocierilor. Avansurile lui Stalin, Hitler le-a respins cu brutalitatea sa specifică până în 1939. De aici, în deceniul 4 al secolului XX, îndeosebi în a doua sa parte, lumea întreagă a asistat la spectacolul oferit de confruntarea ideologică de fațadă a celor două regimuri totalitare. Aparent, Rusia stalinistă și Germania nazistă, erau inamici înverșunați, iar câmpul confruntării dintre ele cuprindea toată Europa. Stalin devine, din 1935, „marele” protector al păcii, marele salvator al păcii, iar găselnița lui, „fronturile populare”, soluția ideală pentru salvarea „democrației” în Europa. Diversiunea cu fronturile populare, și nu numai, i-a permis lui Stalin să arunce asupra Europei, zeci de mii de agenți pe care i-a plantat, infiltrat peste tot în Europa. Catastrofa spaniolă (1936- 1939), cu cele 2 milioane de victime îl au ca autor și pe „marele tătuc”, Stalin.

În acești ani de maximă intensitate a diversiunii, Stalin și-a plantat sute, mii de agenți în toate statele europene. Nici un stat n-a scăpat de oamenii săi. România, Bulgaria, Elveția, Franța, Anglia, Spania, Polonia, Cehoslovacia și încă altele, au fost penetrate informativ la nivelul cel mai înalt. Însăși Germania a devenit vulnerabilă strategiei N.K.V.D.-ului care-și plasează în poziții cheie agenți peste agenți în instituții de maximă importanță (diplomație, armată etc.). Tot în anii aceștia și imperiul britanic devine ținta serviciilor

secrete sovietice, iar reușitele sale în domeniu au devenit cunoscute. Fac trimitere în primul rând la „cei 5 magnifici” englezi ce s-au pus fără ezitare, din motive diferite, în slujba U.R.S.S., trădându-și țara. Și nu pentru o lună, două, un an, doi, ci pentru decenii întregi, așa cum au făcut-o Harold Kim Philby, Guy Burgess, Donald Maclean, Anthony Blunt și John Caimcross. Cu toții au pe conștiință moartea a mii de oameni nevinovați (*Vezi Chapman Pincher, Trădare. Șase decenii de spionaj sovietic în S. II. A. și Marea Britanie, Editura Litera, București, 2010, pp. 80 - 98. Cei 5 trădători au predat N.K.V.D. 17.526 documente secrete, fapt ce arată „amploarea enormă a trădătorilor” (Ibidem, p. 97)*).

Până ce nu a bătut definitiv palma cu Hitler, Stalin i-a ordonat lui Molotov să „negocieze” cu franco-britanicii doar de fațadă. Molotov, cu o incredibilă prefăcătorie, a disimulat seriozitate și aplicare în discuțiile cu delegația franco-britanică, iar când tratativele reale, dar secrete, cu germanii au intrat în linie dreaptă, întrerupe discuțiile cu partenerii vestici. Motivul întreruperii a fost unul cusut cu ață albă. E bine să precizez că „negocierile” franco-britanico-sovietice urmăreau crearea unei alianțe europene îndreptată împotriva Germaniei, pe care, o puneau în fața alternativei de a lupta pe două fronturi în cazul când își va continua agresiunile.

După Cehoslovacia, Polonia a devenit ținta prioritară pentru Al Treilea Reich, dar și pentru Imperiul Sovietic. De aici garanțiile franco-britanice date Poloniei, din 31 martie 1939, garanții la care puterile vestice urmăreau să asocieze și U.R.S.S.!

Puterile Vestice, în negocierile de la Moscova, nu ofereau lui Stalin nimic. Mai mult, voiau să-l determine

pe tiranul de la Kremlin ca el însuși să garanteze integritatea statului polonez! în urma discuțiilor cu Parisul și Londra, dacă ar fi fost finalizate printr-un tratat, U.R.S.S. și Stalin n-ar fi dobândit nici un km² de teritoriu, căci obiectivul tratativelor era păstrarea stat-quo-ului, așa cum se prezenta el în august 1939. Or, negocierile cu Hitler, purtate în cel mai mare secret de N.K.V.D., încă din primăvară lui 1939, urmăreau anexarea la U.R.S.S. a întinse teritorii din Europa.

Așadar, când Stalin a fost convins că înțelegerea cu Hitler este certă, îl pune pe Vorosilov să întrebe delegația franco-britanică dacă garantează că, în caz de război, trupele sovietice sunt autorizate să pătrundă pe teritoriile României și Poloniei, spre a veni în ajutor statelor agresate (Anglia și Franța)? în absența unui răspuns pozitiv la această problemă, Vorosilov declară că discuțiile „sunt sortite unui eșec sigur”. Evident, problema la care sovieticii solicitau răspuns prompt, imperativ, dovedea totala rea-credință a Moscovei. Consultate, cele două state, adică Polonia și România, ca unele ce avuseseră experiențe istorice seculare negative în relațiile cu Imperiul rus, nici n-au vrut să audă de pretențiile Moscovei. Acesta-i pretextul, unul murdar și perfid, de care s-a folosit Stalin pentru a rupe negocierile cu Anglia și Franța în august 1939, iar vinovată de eșecul lor, în viziunea U.R.S.S., nu era altcineva decât... Polonia.

Iată ce declarase V. M. Molotov ambasadorului Franței la Moscova, la câteva ore după ce fusese semnat în biroul lui Stalin, pactul sovieto-nazist la 24 august 1939: „Constatând că, în pofida eforturilor celor trei guverne, refuzul încăpățânat al Poloniei (de a accepta trupele sovietice pe teritoriul ei, n. ns.) face imposibil un pact de asistență tripartită, guvernul sovietic a fost

nevoit să rezolve problema, în ceea ce-l privește, prin semnarea pactului de neagresiune cu Germania”. Apoi, continuă, satrapul stalinist cu un cinism neegalat, declarând că, dacă vor avea loc „tulburări” în estul Europei, vina „va cădea în exclusivitate asupra guvernului de la Varșovia”. Așadar, vinovatul nu era altcineva decât însăși victima în devenire, iar războiul ce va izbucni va fi declanșat nu de ucigași (Germania și U.R.S.S.) ci tot de victimă, adică de Polonia. Frumoasă diplomatie! Nobilă politică de pace „prebelică” pentru U.R.S.S.!

Convorbirile sovieto-germane, din mai până în momentul încheierii lor, în august 1939, au fost purtate de oamenii N.K.V.D.-ului (V. G. Dekanozov, general în serviciile secrete, georgian de origine, supranumit „călăul din Baku”, pentru masacrele în masă ordonate în anii 1921 - 1922 îndreptate împotriva popoarelor caucaziene), de Rîbnik, tot general N.K.V.D., cât și de noul ministru de externe, V. M. Molotov. De fațadă, în același interval de timp, Molotov negocia ziua cu anglo-francezii, pentru ca la adăpostul întinericului să negocieze, cu adevărat, cu Germania nazistă.

Pactul sovieto-german a fost semnat de către miniștrii de externe ai celor două state, Molotov și Ribbentrop, în numele celor doi dictatori totalitari, Stalin și Hitler, la 24 august 1939, orele 2. Hitler insistase pe lângă Stalin să fie urgentate negocierile, dându-i lui Ribbentrop împuterniciri largi în numele său ca să semneze orice ar fi dorit Moscova. Stalin însă, deși nu și-a pus semnătura pe textul pactului, era de față în momentul semnării pactului, care, de altfel, se petrecuse chiar în biroul său. Înțelegerea germano-sovietică a fost semnată, așadar, nu mult după miezul nopții dintre zilele de 23/24 august 1939.

Imaginile surprinse lasă posterității un Stalin fericit, răzător, a unui Molotov, de asemenea, satisfăcut de rezultatele „muncii” sale, cât și a unui Ribbentrop concentrat asupra actului pe care tocmai îl semna. La două minute după semnarea documentului, Stalin, adresându-se delegației germane, ridică cupa de șampanie, ținând un scurt toast în onoarea lui Adolf Hitler, declarând că știe bine cât de mult iubesc germanii pe Făhrerul lor, dându-și cuvântul de onoare că U.R.S.S. nu va trăda niciodată noul partener. Faptul nu-l împiedicase însă ca, după ce delegația germană va părăsi Kremlinul, să alerge urlând prin birou (desigur, beat de șampanie și de votcă), cum că planul i-a reușit: „L-am înșelat pe Hitler, l-am înșelat”. Împărțind estul Europei cu Germania, partea ce-i revenise U.R.S.S. fiind mult mai substanțială, Stalin știa că având, în sfârșit, frontieră comună cu Germania, se creaseră condiții ideale pentru el ca, atunci când va dori, să declanșeze un gigantic atac surpriză asupra Germaniei, României, a Europei în general. Din acest motiv alerga banditul de la Kremlin prin birou în primele ore ale zilei de 24 august 1939. Știa că la momentul pe care îl va alege va ordona celor 30 de Armate sovietice pe care le avea disponibile să măture literalmente Europa. Victor Suvorov a identificat cu certitudine ziua asaltului: 6 iulie 1941, aducând (în toate cărțile sale) dovezi suficiente în sprijinul afirmațiilor sale. Și Hitler, când află că tratatul cu Stalin fusese semnat, își strigă bucuria (dar nu beat, era abstinent): „Am câștigat”.

În realitate, Hitler nu câștigase nimic. Se lăsase amăgit doi ani cum că Germania nu va lupta pe două fronturi, ca în primul război mondial. Va zdrobi repede Polonia (1939), apoi Vestul (în 1940), ocupă părți importante din Balcani (1941), dar, pe termen lung

fusesse împins într-o capcană mortală (războiul preventiv împotriva U.R.S.S.). Capcana fusese întinsă de Oculta Mondială.

Partea esențială a pactului sovieto-german a constituit-o Protocolul adițional secret, anexat textul înțelegerii și care a fost impus ca o condiție obligatorie de către Kremlin, și care a fost secret. Respectivul protocol secret cuprinde 4 articole, prin care U.R.S.S. și Germania au căzut de acord să împartă în sfere de interese garantate reciproc, Estul și Sud - Estul Europei.

Articolul 1 prevedea că Statele baltice (inclusiv Finlanda) revin sferei de interese sovietice, specificându-se că „frontiera de nord a Lituaniei” va fi granița dintre sferele lor de influență;

Articolul 2 cuprindea împărțirea Poloniei între cele două imperii totalitare, stabilindu-se linia de democrație dintre ele pe râurile Narev, Vistula și San; Articolul 3 al protocolului secret viza România. U.R.S.S. Își manifesta deosebitul „interes” pentru Basarabia, pentru ca Germania să declare „o totală lipsă de interes” față de acest teritoriu românesc; Articolul 4 prevedea caracterul secret al protocolului.

Semnarea de către U.R.S.S. și Germania a pactului de la Moscova a produs șoc în lume. Toată diplomația europeană înțelesese că războiul devenise o chestiune de zile, și că cei doi dictatori s-au înțeles pe seama statelor europene vecine, a căror soartă fusese decisă. Robert Coulondre, ambasadorul Franței la Berlin, telegrafiază la Paris, chiar în 24 august 1939 cum că cele două state au hotărât să împartă Polonia și „să revizuiască de comun acord frontierele Statelor Baltice și ale României”.

Că pactul de la Moscova, a fost înțeles de Stalin doar ca o etapă în drumul U.R.S.S. spre cucerirea Europei, o

dovedesc cu prisosință și instrucțiunile ultrasecrete ale Cominternului către toate partidele comuniste din lume, date în ziua următoare târgului infam din biroul lui Stalin. Avem de-a face cu un document acuzator, revoltător.

Instrucțiunile respective, secrete fiind, dezvăluie cele mai ascunse planuri ale U.R.S.S. și ale lui Stalin. Așa, documentul consemnează faptul că Stalin nu a semnat tratatul cu Anglia și Franța deoarece n-a dorit ca prin acesta să contribuie la salvarea „imperialismului franco-englez”; că înțelegerea cu Germania era temporară, că ține de strategia pe termen lung pe care o avea Kremlinul. De asemenea, dezinforma Cominternul, dacă U.R.S.S. nu a semnat tratatul tripartit, vina aparține exclusiv Poloniei, României și Statelor Baltice care au manifestat o atitudine „nefavorabilă... față de Rusia”!

Semnând pactul cu Germania, mințea documentul, U.R.S.S. a dovedit că nu este deloc interesată de războiul în curs de desfășurare ce era gata să cuprindă Europa. Statul sovietic „s-a retras în spatele unui program pe care îl va aplica mai târziu”, și că dacă va interveni în conflict o va face la „momentul oportun”. Momentul oportun, desigur, nu era altul decât acela când condițiile sociale și politice din Europa deveneau „favorabile” instaurării „dictaturii proletare” pe continent. Apoi, teoretiza Cominternul (în spate era Gheorghi Dimitrov), puterile capitaliste, „putrede”, slăbite de război, vor ajunge neputincioase creându-se condiții unui „teren favorabil viitoarelor noastre intervenții”. Iată așadar, adevăratele planuri strategice ale lui Stalin, în august 1939, cu privire la Europa: ocuparea continentului, bolșevizarea lui. Documentul e limpede, interzicând orice echivoc în interpretarea sa.

Dacă pentru R. Coulondre, pactul Hitler - Stalin reprezenta un pact imperialist, de împărțire a Estului Europei, pentru Grigore Gafencu, diplomatul român cu șorțuleț francmason, la 1945, același tratat nu fusese decât mijlocul prin care doar Hitler declanșase războiul. Despre U.R.S.S. și Stalin, Gafencu nu suflă nici un cuvânt: după 23 august 1939, în viziunea lui Gafencu, „începea războiul lui Hitler”; numai el era „câștigătorul bătăliei diplomatice”, căci „totul cedase în fața lui Hitler”. Stalin și U.R.S.S. nu dobândiseră teritorii cu forța, la 1939 - 1940, nu atacase Polonia (pe 17 septembrie 1939) despre care Gafencu nu scoate o vorbă; Stalin nu atacase Finlanda (noiembrie 1939) și România în iunie 1940; nu, Stalin, deși se înțeleșese cu Hitler este absolvit de orice vină/responsabilitate, iar agresiunile sale urmate automat de genocide sunt ignorate, ocultate de delicatul diplomat român. Frumoasă pildă de corectitudine în scrierea istoriei, îndeosebi de un personaj/personalitate care a fost actor nemijlocit al marilor frământări diplomatice ce au premers 23 august și 1 septembrie 1939!

La 1945, când scrisese cele de sus pentru Grigore Gafencu doar Germania și Hitler dovediseră disprețul lor față de oameni și națiuni, și nici într-un caz măreața U.R.S.S., învingătoarea războiului! Uitase Gafencu în 1945 atât de ușor că doar cu trei ani în urmă în „Preliminarii la războiul în Răsărit”, scria despre același pact sovieto-german cum că Rusia comunistă viza „revendicări teritoriale” și „pretenții imperialiste”? Mă îndoiesc, iar tăcerea sa din 1945, privind vinovăția U.R.S.S. și a lui Stalin în aruncarea lumii în barbaria războiului, dovedesc frică, lașitate, rea credință și subiectivism descalificant. Față de ruși, evident. De altfel, la momentul producerii evenimentelor (fac

trimitere exclusiv la semnarea pactului de la Moscova) Grigore Gafencu, ministrul de externe al României, la acea dată, nici nu se deranjează să noteze în jurnalul său politic evenimentul, ignorându-l. Din ce cauză? Cred că, și delicatul diplomat cu șorțuleț francmason la fel ca și unicul „mare european” al Europei interbelice, Nicolae Titulescu, a fost toată viața omul Oculte externe, ale cărei interese le-a susținut, promovat, apărat. Or, după cum știm Oculta mondială a creat după primul război mondial U.R.S.S. stat pe care l-a protejat cât a putut, i-a oferit asistență financiar-economică permanentă, iar când Hitler i-a declarat război (Ocultei, evident) va realiza Coaliția cu adevărat monstruoasă ideologic, a Națiunilor Unite, într-un final zdrobindu-l.

Dacă Grigore Gafencu, nici n-a avut curiozitatea să noteze evenimentul diplomatic cel mai grav al secolului XX (pactul de la 23 august 1939), Armand Călinescu, primul ministru al României, aflând despre înțelegerea sovieto-germană de la Moscova notează că situația a devenit foarte gravă, și că probabil, Stalin și Hitler au căzut de acord la o „împărțire” a Poloniei și României. A. Călinescu nu se înșelase deloc.

Ca un mare politician ce se credea că este și ca diplomat pe măsură, Carol II, de cum Urdăreanu îl vestește, pe 21 august 1939, că Joachim von Ribbentrop va zbura la Moscova ca să semneze un pact de neagresiune între Germania și U.R.S.S., cum notează că pentru el știrea nu-i o mare surpriză (ca pentru toată lumea - n. ns.), deoarece, el, Carol, de mult avea „un gând hotărât” (sic) că se „pregătea un concubinaj între nazism și comunism”. Totuși, pentru „marele” om politic ce era Carol II, faptul, deși anticipat de el, îi trezește o impresie „dezagreabilă” și „oribilă”! Cu o zi mai târziu, pe 22 august 1939, după ce se întâlnește cu A. Călinescu și

G. Gafencu, notează în „Jurnal” că România va duce aceeași politică ca și până atunci, dar că va trebui accelerată „acțiunea de înarmare și să facem eforturi pentru neutralitate”. Apoi, „marele” suveran, nu rezistă ispitei de a da lecții și de a emite ipoteze. Se vor trezi „statele burgheze” și vor înțelege „formidabila primejdie ce-i pândește” (nu *ce le*, ci *ce-i!* Sic), „dacă se unifică puterile germano-ruse?”. Sic! N-ar fi mai bun, tocmai la acel moment, un „atac preventiv” fără a preciza contra cui? împotriva Germaniei? împotriva ambelor semnatare de la Moscova? Cine să declanșeze atacul preventiv? România? Franța? Anglia? Turcia? Apoi, îi dă mai departe măsura de mare strateg și politician, zicând că urmări ale pactului vor avea loc în Spania... vor trebui să reacționeze și iugoslavii... ungurii, de asemenea.

Conchide, apoi, ca urmare a pactului de la Moscova, „cea mai proastă situație tot noi o avem, pe trei frontiere dușmanii (?) care râvnesc la părți din teritoriul nostru”. Crede că prin înțelegerea de la Moscova, la fel ca E. Urdăreanu, Germania și U.R.S.S. „și-au împărțit teritoriile (sic) Europei Orientale, mai ales cele poloneze și ale noastre”. Are presentimentul că polonezii vor fi atacați primii, nu România, caz în care „situația noastră va fi mult ușurată”!!!

Cu o zi mai târziu, pe 23 august 1939 (însemnările din ziua de 22 august 1939, regele le făcuse nu pe 22 ci pe 23 august), Carol II apreciază că situația „devine gravă”, „extrem de dificilă”, și că România ar trebui să fie neutră cât mai mult timp, pentru a-și păstra „forțe proaspete” și a interveni „în acțiune” în circumstanțe folositoare. E. Urdăreanu însă, înfricoșat de forța Germaniei (despre U.R.S.S. nici un cuvânt), propune regelui și lui Călinescu ca țara noastră să semneze un „pact de neagresiune cu Germania”, caz în care s-ar

petrece „o completă răsturnare a politicii noastre”. Atât el, regele, cât și Călinescu resping ideea lui Urdăreanu ca „nefiind conformă cu scopul nostru final”. Care scop? Cedarea, pe toate fronturile, desigur, noncombatul față de orice pretenție teritorială la adresa țării, numai ca el și clica sa odioasă să rămână pe mai departe, indiferent de „circumstanțe”, în fruntea României. Ca să aibă, nu-i așa, ce guverna, adică ce fura. În aceeași zi Carol II primește pe generalii Paul Teodorescu și Florea Țenescu, arătându-se preocupat de stadiul apărării antiaeriene, căci, nu-i așa, nu are cum să abandoneze „responsabilitatea, să-mi las punctele vitale ale potențialului de război neapărate”. Sic!

În seara aceleiași zile, Carol II își încheie „prețioasele” consemnări notând că „atmosfera... este neagră, neagră, complet neagră”. Și că, în absența unui „miracol” pe care nu-l vede posibil, lumea va fi cuprinsă „de o catastrofă fără seamăn”. Măi să fie! Mare rege și responsabil ca nimeni altul din timpurile acelea! Dar Armata Română? Cum se prezenta la momentul 1939? Dezarmată, desigur. Iar sutele de mii de soldați și de ofițeri concentrați la frontierele țării (cu Ungaria) în iarna 1939/1940 au fost trimiși acasă să-și aducă haine groase ca să nu înghețe de frig, căci statul nu avea de unde să le dea haine groase...

Pe 19 decembrie 1939, la 4 luni de la semnarea pactului germano-sovietic, și Carol II înțelege, în sfârșit, că Germania a abandonat Basarabia U.R.S.S.. Dându-și seama că Basarabia aparținea la acea vreme României și nu Germaniei, Carol II consemnează cât de decis este să apere provincia românească din Est: „... trebuie, mai mult ca oricând, ca apărarea noastră să nu se fixeze de la început pe Prut (cine a spus așa ceva? Nimeni! El gândea o asemenea ipoteză), ci chiar în inima Basarabiei

(i-auzi!), care, dacă noi n-o apărăm, nimeni, absolut nimeni nu ne-o va apăra”. Vorbe goale și lăudăroșenie. În realitate, cu ani buni înainte de 1940, Carol II decisese în secret împreună cu Dudaia, desigur, că atunci când U.R.S.S. va revendica Basarabia României, să le-o ofere pe tavă fără luptă și discuții. El nu era nici cu Anglia, nici cu Franța, nici cu Germania. El nu era cu nimeni. El era rege doar pentru el însuși și pentru Dudaia!

Neutralitatea României (septembrie 1939 - mai 1940)

Atacul Germaniei asupra Poloniei, la 1 septembrie 1939, urmat de intrarea în război contra Reichului, la 3 septembrie același an, de către Anglia și Franța, au aruncat lumea în Al Doilea Război Mondial.

Poziția României față de conflict a fost stabilită în Consiliul de Coroană din 6 septembrie 1939. Dintre participanții la Consiliu, Grigore Gafencu, A. Văitoianu, Al. Vaida-Voevod, G. G. Mironescu, Nicolae Iorga, Constantin Angelescu, Gh. Tătărescu, E. Ballif și Constantin Argetoianu, numai marele istoric a pus accentul acolo unde trebuie declarând că toată puterea și soarta României la acel moment „e mâna Majestății Sale”, și că spre deosebire de trecut când existau oameni politici ce-și asumau răspunderea în situații grele, la acel moment întreaga putere și responsabilitate se află în mâinile regelui Carol II. Iorga i-a spus direct lui Carol II că degeaba îi convocase și că el poate să ia orice decizie, căci toată puterea îi aparține în stat. N. Iorga mai declară că România, la acel moment face „o altă politică decât aceea pe care o avem în inimă”, și că statul român, în fața evenimentelor, trebuie să adopte o „neutralitate demnă și onestă”.

Consiliul de Coroană, așadar, a decis ca România să se plaseze într-o postură neutră față de conflictul abia început, angajându-se să respecte scrupulos toate regulile neutralității. O notă insolită la Consiliul din 6 septembrie 1939, a oferit-o opinia lui C. Argetoianu, care a declarat că România ar fi bine să nu se pună în postură de vrăjmașă cu U.R.S.S., față de care recomanda o „politică de apropiere”. În care scop, marele samsar, recomandă conclavului „să se trimită o personalitate cu mare vază” la ruși, indicându-l în acest

sens pe N. Iorga, ca pe omul cel mai potrivit. Regret mult că ideea lui Argetoianu nu a fost luată în seamă de regele-călău, Carol II, ca să fi avut Iorga ocazia să meargă la Moscova, și să „negocieze” cu Stalin și Molotov la Kremlin! într-o asemenea „ipoteză”, mai mult ca sigur că banditul de la Kremlin ar fi fost „convins” de marele istoric să nu se atingă de Basarabia, iar soarta României ar fi fost cu totul alta decât cea cunoscută! Când C. Argetoianu declara că ar fi utilă o politică „de apropiere” față de Rusia Sovietică, el voia să zică că ar fi bine ca statul român să cedeze repede Basarabia! Subliniez că, înainte de Consiliul de Coroană de la Cotroceni, din 6 septembrie 1939, care a hotărât neutralitatea României față de războiul început pe 1 - 3 septembrie 1939, neutralitatea fusese dezbătută și adoptată pe 4 septembrie 1939 într-o ședință a guvernului, de la ora 18, ședință prezidată, desigur, de Armand Călinescu.

Comunicatul dat publicității de guvern, peste două zile, pe 6 septembrie, anunța opinia publică că „în țară domnesc cel mai desăvârșit calm și încredere”. Că națiunea română, la acel moment, are o „unitate sufletească perfectă”; că minoritățile „etnice” din țară „se încadrează și ele în ritmul vieții de stat”; că în politica externă România va păstra o atitudine pașnică și de „bună înțelegere” cu toți vecinii. De asemenea, guvernul român reînnoiește propunerea sa către guvernul Ungariei de a se încheia între cele două state lui „pact de neagresiune”. În încheierea comunicatului, guvernul avertizează că „veghează la siguranța intereselor naționale” și că va păzi cu strășnicie frontierele României! Dacă n-am ști cum s-au desfășurat evenimentele, la ora adevărului, în vara anului 1940, și cu câtă lașitate s-au comportat toți factorii de decizie politică de la București, am fi impresionați de

sobrietatea și tonul ferm din comunicatul guvernului. Dar așa înțelegem că toată fermitatea și grija arătate în Comunicatul guvernului față de țară erau doar de fațadă.

Până atunci (adică până în vara anului 1940), neutralitatea proclamată de România, cu respectarea strictă a tuturor convențiilor internaționale față de toate statele aflate în conflict trebuie luată ca atare. Nu ezit însă, de a observa că, acum, la începutul lui septembrie 1939, Carol II devine brusc preocupat de „înarmarea” Armatei și de securizarea frontierelor țării! Cei peste 9 ani de domnie, se știe bine pentru ce au fost folosiți: pentru jaf general și furtul a zeci de miliarde de lei, care, culmea, în actele oficiale erau trecute ca fiind cheltuite pentru înarmarea Țării! încă o dată a avut dreptate Nae Ionescu, om de încredere, câțiva ani, al lui Carol II, membru de vază al Camarilei, o perioadă, să scrie cu amărăciune, în 1938, când războiul devenise iminent, că țara noastră în fața conflictului ce se anunța, rămăsese „încă o dată fără arme”. Desigur, cealaltă dată pe care o avea în vedere filosoful român și la care făcea trimitere, era august 1916.

Înainte de a trece mai departe voi stărui asupra stării de satisfacție și de mulțumire de ei înșiși pe care o manifestaseră constant toți factorii de decizie - guvern, miniștri, rege, prim-ministru - în lunile ce au premers pactul banditesc de la Moscova, cât și declanșarea ultimului război mondial. O fac doar pentru a sublinia orbirea, siguranța de sine a unor indivizi ce nu aveau nicio rezervă în a crede și susține că ei și-au făcut din plin datoria față de țară, și care țară, nu-i așa, era pregătită temeinic să înfrunte crizele ce se anunțau. Exemplul ce-l dau, aici, este definitoriu pentru regele - asasin, cât și pentru întreaga oligarhie politică

românească și dovedește trufia schizofrenică care o rodea până la os, inconștiența generală a tuturor guvernanților din deceniul 4 al secolului XX.

La lumina zilei, oligarhii pozau în oamenii de stat corecți, responsabili, unii chiar se credeau „mari” oameni de stat. În realitate, însă, adevărata lor față era una găunoasă și care le acoperea adevărată identitate a lor: incompetență și trădare. Mai presus de toți și de toate se afla, desigur, Carol II. Dacă citești și dai un înțeles clasic celor scrise de el în „Jurnal”, ai sentimentul că individul nu putea să doarmă o clipă de grija și de soarta României! În realitate, regele - călău, și-a camuflat cu atâta abilitate adevărata identitate, ascunzându-se în dosul unor fraze agramate, de semianalfabet cronic, prostind pe toată lumea. Și astăzi, din interes sau din grabă, foarte multi dintre cei care scriu despre acei ani, îi dau importanță lui Carol II, citând din „Jurnalul” său ca dintr-o sursă de adevăr infailibil asupra epocii. Și îndeosebi, cu privire la sine (adică la Carol II) și marele său rol în epocă! Rețineți, cred, cum nu s-a sfiit cu o nerușinare specifică doar marilor canalii, să noteze, pe 7 - 8 septembrie 1940, după ce fusese alungat de pe tron și din țară, cât de ingrat se purta țara cu el; cu el, cel care muncise din greu, 10 ani de zile, cu abnegație și altruism, spre a face poporul român fericit!

Desigur, cele notate de Carol II în „Jurnal” au fost luate ad litteram de către aproape de toți cei care s-au aplecat asupra perioadei, fie ei gazetari, istorici, profesori universitari sau academicieni. Și care autori, cu toții, la unison, subliniază măreția regelui care a fost Carol II, marea sa înțelepciune, eforturile sale supraomenești făcute întru slujirea cauzei naționale! Iar în catastrofa din vara lui 1940, marele rege s-a purtat

ireproșabil, cu adânc patriotism, dar, așa cum reiese din notele sale din „Jurnal”, n-a fost lăsat să lupte și să salveze biata Românie, pe care o iubea atât! Vinovată de catastrofă a fost doar oligarhia politică, și numai ea, cât și Destinul care l-a copleșit cu tăvălugul său de „circumstanțe” istorice dramatice! Pentru cei care au adoptat și adoptă o asemenea poziție, le recomand cele scrise de N. Steinhardt în „Jurnalul Fericirii”, cât și cele stabilite/constatate în toamna lui 1940, de o Comisie specială a statului român privind faptele ilegale ale lui Carol II, în 10 ani de domnie. Am făcut-o în paginile de mai sus, iar dacă sunteți tentați să le uitați, reveniți asupra lor.

Revenind la cele ce intenționez a sublinia despre oligarhia politică și regele Carol II, recunosc că, cu două zile înainte ca Grigore Gafencu, pe 15 aprilie 1939, să plece în călătoria diplomatică descrisă în „Ultimele zile ale Europei”, Carol II organizase o conferință cu consilierii regali. Este vorba de aceeași oameni care vor participa, pe 6 septembrie 1939, la Consiliul de Coroană de la Cotroceni, și care a hotărât ca statul român să-și proclame neutralitatea. La întrunirea de la palatul regal, din 15 aprilie 1939, Gafencu, în calitate de ministru de externe citește asistenței un memoriu asupra „acțiunii diplomatice” pe care o va desfășura în luna aprilie în vestul Europei. După ce Gafencu încheie citirea memoriului (la vorbe și pseudo argumentări era deosebit de priceput), Vaida-Voevod, luând de bune toate cele spuse, impresionat, își exprima admirația față de diplomatul cu șorțuleț de francmason, cum că în toată „acțiunea” sa a avut „în vedere numai interesele neamului”. Generalul Văitoianu îl completează pe Vaida-Voevod adăugând că este „fericit” că „s-a ajuns la o soluție atât de demnă, bărbătească și înțeleaptă”. Despre

ce „acțiune” este vorba nu știu, A. Călinescu nu ne oferă detalii. Presupun că ar putea fi vorba de poziția guvernului român față de ultimele evoluții politice continentale (lichidarea Cehoslovaciei, anexarea portului Klaipeda de Germania, primul dictat de la Viena (octombrie 1938) și anexarea Ruteniei subcarpatice și a Maramureșului de peste Tisa de Ungaria „cazul” V. V. Tilea, creșterea încordării dintre Germania și Polonia) față de care România înțelegea să-și facă cunoscută poziția prin Grigore Gafencu și periplul lui diplomatic pe care se pregătea să-l facă la Paris, Londra, Bruxelles și Berlin, cât și față de Polonia.

La începutul călătoriei sale, pe 16 aprilie 1939, Gafencu, după ce trenul părăsește Cernăuțiul și ajunge pe teritoriul polonez, va avea o întâlnire de câteva ore cu șeful diplomației Poloniei, colonelul Beck, ocazie cu care cei doi diplomați au avut un schimb de opinii, sincer și complet. Gafencu, a înțeles că Beck dorea ca la întâlnirea cu Ribbentrop și Hitler, ministrul de externe român, să-și asume rolul de avocat al Poloniei. Diplomatul român, la momentul oportun (18 - 19 aprilie 1939, când se va întâlni cu Hitler), se va achita cu brio de încrederea pe care i-a arătat-o Beck.

Apoi, în același sens ditirambic vorbește și G. G. Mironescu despre „acțiunea” în cauză, felicitându-l pe Carol II pentru aceeași „acțiune”, și că dacă aceasta a fost posibilă, faptul s-ar datora și din cauză că, pe plan intern (în „interior”), timp de un an de zile s-a făcut operă „de curățire a terenului”. „Curățirea” la care face aluzie G. G. Mironescu nu este alta decât lovitura de stat din februarie 1938, suspendarea Constituției democratice din 1923, lichidarea sistemului politic democratic al țării, și, în mod deosebit, exterminarea fizică a unor oameni politici. „Acțiunea” despre care toți

consilierii regali vorbeau mai putea fi și consolidarea dictaturii lui Carol II, cât și lichidarea celui mai popular partid politic din țară la începutul anului 1938, Totul pentru Țară (Garda de Fier). Desigur, ca „mari” oameni politici, consilierii regali aveau în vedere și „salvarea” democrației în România prin asasinarea bestială a lui Corneliu Z. Codreanu (29/30 noiembrie 1938) și altor câteva sute de conducători de marcă legionari. Aceasta poate fi marea „acțiune” la care făceau trimitere domnii consilieri regali pe 15 aprilie 1939!

N. Iorga, ca unul ce dovedise un „înalt” patriotism și o responsabilitate politică deosebită cu ocazia arestării, „judecării”, întemnițării și uciderii lui C. Z. Codreanu în aprilie 1938, este și mai explicit. Marele savant aprecia că „acțiunea” a ajuns „la un rezultat fericit” căci a fost salvată „demnitatea țării”, de nimeni altul decât de Carol II, care, nu-i așa, a asigurat „o perfectă unitate de acțiune”. Și, ca un cunoscător de istorie ce era, N. Iorga, după ce-l pupase în dos pe Carol II compară „acțiunea” acestuia din 1938 - 1939 cu aceea din 1866 (probabil de după alungarea lui Cuza de pe tron și aducerea pe tron a lui Carol I), apreciind seara din 15 aprilie 1939 drept una „memorabilă în istorie”. C. Angelescu, Gh. Tătărescu, E. Ballif, își exprimă, și ei, admirația și recunoștința, pentru Carol II și guvern, tot desigur, pentru „acțiune”.

Ședința de la palat a consilierilor regali este încheiată de Carol II, care mulțumește acestora că au aprobat acțiunea „guvernului meu”, și că le va cere oricând sfatul când situația țării va fi „grea”. Este sigur de devotamentul și patriotismul lor și că „în momente decisive, cu mâna pe cruce să spuneți toți adevărul”. Ați înțeles ceva? Ce caută „crucea” și „adevărul” aici? Este limpede că regele mânuia agramat cuvintele limbii

române, grandilocvența găunoasă, maladivă a fost una din „calitățile” lui de „memorialist”!

La întoarcerea din călătoria diplomatică, pe 7 mai 1939, Gafencu se întâlnește, iarăși, cu regele de față fiind și primul ministru, Armand Călinescu. Diplomatul român raportează regelui că „hotarele noastre au fost recunoscute pretutindeni. Și la Berlin, și la Roma mi s-au spus cuvinte asigurătoare”, la care Carol II subliniază că poziția neutră a țării trebuie întărită. Iarăși avem de-a face cu vorbe goale și aroganță. Nimeni nu garantase frontierele României, dar așa îi plăcea să creadă lui Gafencu, cât și bandei de asasini ce forma guvernul României la acea vreme. În frunte, desigur, cu regele-măcelar, Carol II.

Diplomația românească între septembrie 1939 și mai 1940

Hitler, în martie 1939, a cerut imperativ Poloniei cedarea orașului „liber” Gdansk, precum și intrândul teritorial ce separa Prusia Orientală de Reich (Coridorul). Amenințată cu războiul, de cei doi dictatori totalitari, Stalin și Hitler, Polonia a ales calea luptei decât să capituleze rușinos. Se știe, atacul Germaniei a fost decis de încheierea pactului germano-sovietic (23 august 1939), pact care a condus la a patra (și ultima) împărțire a Poloniei.

Ceea ce vreau să subliniez este următorul fapt: în septembrie 1939 Hitler nu dorea un război mondial, cum n-a dorit nici un război european. El voia un război doar cu Polonia. Diversioniștii/manipulatorii istorici contemporane scot în evidență, iar și iar, pe toate căile și folosindu-se de toate mijloacele de comunicare, că, în septembrie 1939, doar Hitler a vrut războiul. El a premeditat și declanșat războiul mondial; despre partenerul lui Hitler dintre 1939 - 1941, Stalin, indivizii în cauză nu scot o vorbă. Pactul de la Moscova nici nu este pomenit. Agresiunile dintre anii 1939 - 1941 ale U.R.S.S.-ului sunt ignorate cu desăvârșire. Asistăm de câteva decenii la un gigantic și continuu efort propagandistic de a demoniza Germania lui Hitler căreia i se pune în cărcă toată vinovăția declanșării celui de-al Doilea Război Mondial. În realitate, faptele au stat invers: adevăratul vinovat de declanșarea ultimului război mondial n-a fost Hitler, ci Stalin. Am dovedit cu argumente suficiente aceste aserțiuni în cartea „Apocalipsa lui Stalin”. Nu reiau din nou problema.

Așadar, pusă față în față cu cei doi monștri totalitari, Stalin și Hitler, Polonia alege calea onoarei: se

luptă până la moarte. Carol II (nu România, nici Armata Română), la nici un an distanță (iunie 1940) la agresiunea lui Stalin și a U.R.S.S. capitulează rușinos, dezonorând pentru mult timp țara și oștirea ei. Poloniei i s-a cerut un oraș și a ales calea luptei, a onoarei; țării noastre i s-a cerut de către Stalin două mari provincii istorice, iar infamul ce-o conducea alege rușinea capitulării fără luptă. Am mai abordat subiectul. Cât și „motivele” pentru care Carol II a cedat fără luptă teritorii, dar nu mă pot reține să subliniez, iar și iar.

În septembrie 1939 Germania lui Hitler era nepregătită să poarte un război mondial, pe când U.R.S.S. și Stalin tocmai în vederea declanșării unui cataclism general acționau de câțiva ani buni. Pregătirile sovietice de război începuseră de la începutul anilor '30. Însă, la momentul 1939, doar U.R.S.S. era îndeajuns de pregătită de războiul mondial. Nu Germania la 1939, urmărirea dominația și cucerirea lumii, ci Stalin și U.R.S.S.. Stalin l-a împins pe Hitler spre război, gândind că va interveni în conflictul dintre Marile Puteri, când va crede că acestea sunt suficient de slăbite pentru a le putea înfrânge.

Atacată doar de Germania, la 1 septembrie 1939, Polonia, armata ei se luptă cu dârzenie și eroism, chiar dacă superioritatea mașinii de război naziste făceau înfrângerea ei sigură. Însă, după ce Stalin ordonă atacarea pe la spate a Poloniei, pe 17 septembrie 1939, puterea de rezistență și de luptă a armatei și poporului polonez s-a prăbușit. Cu un inamic puternic cum era Germania, polonezii au avut curajul să lupte și să moară, dar odată cu atacul sovietic puterile morale, de luptă ale Poloniei s-au dezintegrat. De ce a întârziat cu 17 zile Stalin să atace Polonia și nu a declanșat agresiunea pe 1 septembrie 1939, odată cu Germania?

lată de ce: voia să fie sigur că polonezii vor fi zdrobiți, îndeosebi după ce Wehrmachtul dăduse armatei poloneze lovituri nimicitoare. Stalin nu era sigur de forța de luptă a armatelor sale pe care tocmai le slăbise exterminând 80 - 100.000 de ofițeri între anii 1937 - 1938. Atacul sovietic din 17 septembrie 1939 asupra Poloniei, deja înfrântă de Germania, îl apreciez ca pe un gest de o infamie fără echivalent în istoria lumii. Și totuși, deși U.R.S.S. execută împotriva Poloniei, la 17 septembrie 1939, un atac infam de ani buni, de decenii, partizanii discursului corect politic și care exercită un perfid și nefast dictat ideologic asupra lumii, ignoră participarea lui Stalin la distrugerea Poloniei și declanșarea celui De-al Doilea Război Mondial. Evenimentele sunt prezentate în așa fel încât doar Hitler și Germania au atacat Polonia. Doar Germania a vrut războiul, Stalin și U.R.S.S. fiind ignorați cu desăvârșire.

Prinsă între armatele celor două imperii totalitare, eroica Polonie cade martiră. Sute de mii de soldați și ofițeri polonezi sunt capturați de germani și sovietici. Cei care au căzut în ghearele rușilor, în 1940, vor fi exterminați la Katyn și nu numai (câteva zeci de mii). Căzut în robie, poporul polonez va fi martirizat, cele 6 milioane de morți dintre 1939 - 1945, probând acest fapt. Armatele germane și sovietică biruitoare se întâlnesc pe linia de democrație stabilită, la Moscova, în august 1939, prin articolul II al Protocolului secret (Vistula - San), sărbătorind victoria prin ceremonii militare comune.

Aflat într-o situație dramatică, polonezii, în 1939, au primit ajutor frățesc doar din partea României. Guvernul polonez, președintele țării, zeci de mii de militari și civili (peste 100.000) și-au găsit scăparea în țara noastră. Tezaurul polonez a fost salvat tranzitând, pe calea

ferată, România până la Constanța de unde va fi evacuat în Marea Britanic. O parte a aceluiasi tezaur statul român l-a păstrat cu grijă fiind restituit, până la ultimul zlot, Poloniei, în 1947. De asemenea, 350 de avioane de vânătoare poloneze s-au refugiat în România, aterizând pe aeroportul Băneasa. Pe pământul românesc, refugiații polonezi vor fi primiți ca niște frați, bucurându-se de omenia seculară a poporului și statului român. Și primul ministru polonez, colonelul Joseph Beck a ajuns în România, stabilindu-se la Brașov. Va muri în 1940, mormântul său fiind în țara noastră. Ajutorul românesc oferit cu generozitate specifică doar popoarelor nobile n-a fost uitat niciodată de polonezi. În jurul anului 2000, neuitatul papă Ioan Paul al II-lea, când a vizitat țara noastră, a ținut să mulțumească, încă o dată, României pentru ajutorul dat poporului polonez în toamna anului 1939. Din România, zeci de mii de polonezi vor pleca în Vest (în Marea Britanie mai precis) alegând să lupte împotriva Germaniei până în 1945.

Ajutorul substanțial oferit de statul român Poloniei martirizate de Stalin și Hitler a provocat mari nemulțumiri atât în Germania, cât și, mai ales, în U.R.S.S.. Ambele puteri totalitare au amenințat România că va suporta represalii ca urmare a ajutorului dat poporului polonez.

Așa, Molotov are obrăznicia să convoace pe ambasadorul Gheorghe Davidescu din U.R.S.S., și să-i pună în vedere că, dacă România va mai permite „bandelor” înarmate poloneze (acesta-i termenul folosit de maleficul ministru de externe sovietic) să intre pe teritoriul său, statul român va suporta „consecințe” aspre, majore. Deci, o amenințare cu agresiunea, cu războiul.

Neutralitatea adoptată de România, și proclamată oficial pe 6 septembrie 1939, a fost una favorabilă Poloniei cât și aliaților noștri din Vest. Faptul e indiscutabil, iar toate acțiunile diplomatice ale României din toamna a lui 1939 o dovedesc. Simțindu-se amenințată de cele două puteri totalitare, România, după împărțirea Poloniei de către U.R.S.S. și Germania, înțelege că pericolul mortal pentru statul român vine în primul rând din partea Imperiului sovietic.

Pe 9 septembrie 1939, guvernul român mobilizează mari unități militare pe frontiera de Est, iar Armand Călinescu are convingerea că regele Carol II „pare ferm”, și decis să lupte în caz de agresiune. În septembrie 1939, Anglia, în primul rând, devenise extrem de îngrijorată de faptul că petrolul românesc ar putea încăpea în stăpânirea Germaniei. În consecință, guvernul englez, pe 11 septembrie 1939, trimite pe Reginald Hoare și Thiery într-o întâlnire secretă cu A. Călinescu și solicită „distrugerea petrolului în caz de război”, propunând ca reparații statului român, „o despăgubire”. Ce valoare avea despăgubirea propusă de englez, Călinescu nu ne-o spune. A doua zi, Armand Călinescu, se duce la Carol II împreună cu Grigore Gafencu comunicându-i dorința Angliei vis-a-vis de Valea Prahovei. Carol II, ne lasă să înțelegem A. Călinescu, îl avizează pe primul ministru să accepte propunerea britanică și s-o ducă la îndeplinire.

A. Călinescu și G. Gafencu, erau cei mai importanți reprezentanți ai Oculte externe și Finanței Mondiale în România. Și din acest motiv ocupau, la acel moment, poziții de prim rang în statul român, după cum tot din acest motiv au mers pe 12 septembrie 1939 la Carol II ca să susțină punctul de vedere britanic privind distrugerea instalațiilor petroliere românești. A. Călinescu și

Gafencu, au acceptat fără nicio ezitare ca, la ordinul Ocultei externe, să transforme în cenușă mare parte din averea României. Uitaseră (vorba vine!) că doar cu 6 zile în urmă puseseră umărul, solid, la adoptarea de către statul român a unei neutralități riguroase, în acord cu legislația internațională. Acceptând propunerea engleză, A. Călinescu, la ordinul Ocultei, urmărea să priveze Germania de petrolul ce-l cumpăra din România, conform tratatului economic din martie 1939, contra unor uriașe sume de bani sau tehnică industrială. Excesul de zel dovedit de A. Călinescu în acceptarea fără condiții a solicitărilor Angliei, ca România să dea focului Valea Prahovei l-a determinat pe Carol II să ia în calcul îndepărtarea sa din funcție de prim-ministru. Din 12 septembrie 1939, A. Călinescu va mai trăi doar 9 zile.

La ordinul regelui Carol II, Mihail Moruzov, șeful Serviciului Secret, lucra de luni bune la pregătirea asasinării lui Armand Călinescu. Ca și-n cazul lui I. G. Duca, și asasinarea, la 21 septembrie 1939, a lui Armand Călinescu, oricât ar părea de neverosimil, după 8 decenii de manipulare și diversiune prezente în scrierea/interpretarea istoriei recente, îl are drept instigator și organizator pe același Carol II. Vom susține afirmațiile cu privire la evenimentele din 21 septembrie 1939 ceva mai încolo; nu ezit, însă, în a susține că, ca și Nicadorii, cei 9 legionari ce au format comandoul lui Miti Dumitrescu care îl va împușca pe A. Călinescu, au fost doar niște biete unelte. Prin uciderea (de el dorită în cel mai strașnic secret) lui A. Călinescu, Carol II evita să distrugă Valea Prahovei (punându-se bine cu Hitler, sperând că-și va păstra tronul) și avea prilejul ideal de a lichida fără milă întreaga elită națională a Mișcării Legionare dând vina, în văzul lumii întregi, uciderii acestuia pe seama legionarilor!

Izbucnind războiul, având trei state vecine ce râvneau la teritorii românești, A. Călinescu și Carol II, în primele zile ale lui septembrie 1939 au înțeles, în sfârșit, că Armata Română nu este înarmată. Și atunci au devenit brusc „preocupați” de soarta țării, neștiind ce soluții să identifice pentru a o înarma. Se vede că pentru ambii, ce se credeau veritabili și „mari” oameni de stat, a fost mai simplu să ordone (unul) și să execute (altul) masacre în masă împotriva a zeci de mii de tineri patrioți, sub pretextul ordinar al salvării „democrației” și al apărării „interesului” național!

Cei 10 ani de risipă, hoție și rușine au fost folosiți de regele-măcelar în cu totul alte scopuri. Se știu care. Iar asasinul perfect care a fost A. Călinescu, ani de zile parte a regimului carlist, a dus la îndeplinire cu exces de zel fanatic toate capriciile stăpânului-călău. Până în septembrie 1939, Carol și Călinescu nu observaseră că Armata Română era aproape dezarmată! Sutele de mii de soldați și ofițeri concentrați pe frontierele de Vest și de Est cu lunile, cu ce arme să se bată cu agresorul? Așa că „marele” om de stat, A. Călinescu, odată ce zdrobirea armatei poloneze a devenit iminentă, certă, a și identificat soluția ideală în vederea înzestrării oștirii românești cu armament.

Pe 15 septembrie 1939, ciclopul asasin se consultă cu stăpânul său, Carol II, în sensul că România să solicite lui Wilhelm Fabricius, ambasadorul Germaniei la București, ca Germania „să ne predea materialul de război luat de la polonezi, în schimbul petrolului și grâului”. Evident, propunerea lui Călinescu îl „încântă” pe W. Fabricius, care răspunde primului ministru român că Germania acceptă „în principiu” propunerea românească. Iată ce paleative rușinoase au identificat cei doi „mari” oameni de stat, Carol II și A. Călinescu,

spre a acoperi nevoia de armament a țării: bunăvoința celui de-al treilea Reich care să ne „dăruiască” armamentul capturat de la eroica armată poloneză!

Însemnarea din 15 septembrie 1939 a lui A. Călinescu, cu privire la armamentul cerșit de la germani face de rușine statul român și demonstrează fără echivoc că cei doi satrapi măcelari, departe de a fi fost „mari” oameni de stat (cum sunt prezentați de decenii, de istorici), n-au fost decât niște nulități cu ifose, doi paranoici. Și care, pentru a-și umple setea de putere, nu s-au dat în lături să impună un adevărat război de exterminare societății românești între anii 1938 - 1940, ani în care regele Carol II a exercitat o dictatură feroce asupra statului român. De altfel, toată „măreția” lui A. Călinescu, ca și om de stat, s-a redus, în fond, la faptul că a îndeplinit toate capriciile curvei „regale”, Elena Lupescu, în budoarul căreia era oaspete zilnic și unde s-au luat absolut toate deciziile la nivel înalt. Fac trimitere, în special, la perioada 1937 - 1938, apogeul dezmățului totalitar al cuplului Duduia - Carol II.

Ideea lui Carol II și A. Călinescu, cu armamentul polonez, n-a avut nicio urmare, dar a slăbit poziția României în fața Germaniei și U.R.S.S.-ului, ce erau convinse că țara noastră aproape dezarmată, putea fi o pradă ușoară la momentul oportun.

S-a făcut și încă se face mult caz asupra unei inițiative a diplomației românești din octombrie-decembrie 1939, prin care s-a încercat constituirea unui „Bloc balcanic” al Neutrilor, în regiunea sud-estică a Europei. La originea acestui proiect diplomatic nu se află Grigore Gafencu, ministrul de externe al României la acea dată, ci Winston Churchill. G. Gafencu ne oferă toate amănuntele în cartea sa, „Ultimele zile ale Europei”, capitolul IV, *Trăinicia Angliei*.

Așa, cu prilejul periplului diplomatic pe care Grigore Gafencu l-a efectuat în Vestul Europei (după 15 aprilie 1939), delicatul și subiectivul nostru diplomat, după ce vizitează Berlinul și Parisul ajunge și la Londra. În capitala imperiului britanic, Gafencu se întâlnește cu W. Churchill, deși acesta nu avea nicio calitate oficială în guvernul englez. Churchill era perceput de lumea diplomatică ca cel mai implacabil adversar al lui Hitler ale cărui intenții le intuise cel mai bine. La întâlnirea cu omul politic britanic, la sediul ambasadei noastre, acesta a demonstrat că orice negociere sau înțelegere cu Hitler este exclusă căci, susține W. Churchill „de câte ori Hitler vrea să facă pace într-o parte, este pentru a putea mai bine să facă război în alta”. Churchill a expus lui Gafencu ideile sale de a se trece la unirea statelor din Balcani care „să pună pe picioare o asociație militară activă” ce împreună cu Anglia și Franța să formeze un „bloc comun” gata să riposteze la agresiune.

La 1939, omul politic britanic avea în vedere doar o agresiune germană asupra țărilor din Est, cea sovietică, deși presupusă la fel de probabilă a fost ignorată. Statele balcanice, gândea Churchill, se vor putea asocia cu Polonia și Țările Baltice, în viziunea lui, Iugoslavia, Grecia, România și Turcia realizând o „uniune a Balcanilor”, ar asigura celor 4 state securitate deplină. Ceva mai sus am mai făcut trimitere la acest proiect balcanic al omului politic britanic. Interesant că, oricât era el de bun cunoscător al realităților timpului său, Churchill avea opinia greșită (ca să nu zic iluzia nefastă) că cele 4 state aliate puteau forma „o grupare formidabilă” („*Dacă se unesc, ele nu au de ce să se teamă. Este suficient să rămână solidare pentru a nu se teme de nimic*”. Nu va trece anul și profeția lui Churchill va fi înfirmată dramatic. Vina, însă, nu va aparține

popoarelor din zonă, ci înțelegerii sovieto-germane de la Moscova). La aceeași întâlnire, omul politic britanic a declarat lui Grigore Gafencu că pentru ca Uniunea Balcanică să se realizeze mai repede, România ar trebui să facă sacrificii teritoriale. Churchill susținea că Bulgaria putea fi câștigată prin cedarea Dobrogei de Sud (Cadrilaterul), idee pe care ministrul nostru de externe a respins-o considerând că poate fi extrem de „periculoasă” pentru statul român.

Desigur, în aprilie 1939 exista în regiune înțelegerea Balcanică, iar ideea lui Churchill, Gafencu chiar dacă n-o spune, a apreciat-o ca inutilă. Până la declanșarea războiului nimeni n-a vorbit despre acest proiect. Abia după ce Stalin și Hitler s-au înțeles, iar Polonia va fi atacată, diplomatul român își reamintește de proiectul lui Churchill. Numai că, spre deosebire de luna aprilie 1939 când Churchill sfătuia în direcția creării unei alianțe politico-militare Balcanice, în septembrie 1939, diplomatul român viza (în al 13-lea ceas) constituirea unui Bloc al statelor Neutre, care să cuprindă exact aceleași state grupate în înțelegerea Balcanică.

Ideea unui bloc neutru al statelor Antantei Balcanice, Grigore Gafencu o lansează în 5 septembrie 1939, prin intermediul instrucțiunilor trimise ambasadurilor români de la Ankara, Belgrad și Atena. Ambasadorii români în capitalele menționate au fost îndemnați să convingă guvernele pe lângă care erau acreditați să adopte o atitudine identică față de războiul recent început pentru ca, în baza acestei poziții comune, să fie constituit un Bloc al Neutrilor. Inițiativa diplomatică românească n-a primit sprijinul așteptat la Belgrad și Atena. Diferențele teritoriale dintre cele două state au cântărit greu în indecizia lor de a acorda sprijinul adecvat Bucureștiului în materializarea

proiectului vizat. Turcia s-a arătat deosebit de receptivă la propunerea României, fiind interesată de acest proiect solicitând însă propuneri concrete din partea guvernului român.

În luna octombrie 1939, diplomația românească a elaborat proiectul Blocului Neutrilor. Proiectul este cuprins într-un document din 28 octombrie 1939, pe care ministrul român de externe l-a comunicat aliaților noștri balcanici, dar și puterilor din Vest. De asemenea, Gafencu aprecia că proiectatul bloc al statelor neutre din sud-estul Europei să primească și asentimentul Romei, Sofiei și Budapestei. Iar atunci când ministrul de externe al Turciei, Saraçoğlu, va efectua, în septembrie 1939, o lungă vizită la Moscova, Gafencu îl roagă pe diplomatul turc să testeze Kremlinul privind poziția pe care o avea acesta față de București. Veștile comunicate de Saraçoğlu nu au fost deloc încurajatoare, fapt pe care factorii decizionali români îl știau foarte bine. Deși proiectatul bloc al neutrilor va rămâne doar în stadiul de proiect, notez, totuși, conținutul său dat de diplomația românească: neutralitatea statelor componente față de războiul început, asistență mutuală între statele respective, normalizarea relațiilor la frontierele comune, statul aliat devenit victimă a unei agresiuni nu va primi ajutor de la ceilalți, care vor adopta o atitudine binevoitoare față de victimă... Ciudată alianță! Ciudat bloc!

În ultimă instanță, proiectul Blocului Neutrilor conceput de România a eșuat lamentabil. Vinovăția eșecului poate fi atribuită în părți egale de responsabilitate atât lui Stalin cât și lui Hitler. Ambii dictatori se simțeau stăpâni pe situație, își concepeau de comun acord agresiunile, neavând decât dispreț față de proiectul diplomatic românesc (*Grigore Gafencu,*

Preliminarii la războiul din Răsărit, p. 263: „Molotov a ascultat cu răceală expunerea pe ca domnul Saraçoglu i-o făcuse despre problemele balcanice. Înțelegerea Balcanică nu-l interesa - Blocul balcanic nici atât. A pronunțat câteva cuvinte neliniștitoare pentru România: se gândea la vechile granițe din 1914. Era evident, că U.R.S.S., nu înțelegea să ia poziție în favoarea păcii balcanice și amenința chiar pe acum securitatea României” (Ibidem, p. 265). Cele consemnate de Gafencu i-au fost comunicate de ministrul de externe al Turciei, Saraçoglu, ce fusese în septembrie-octombrie 1939 într-o lungă vizită la Moscova, al cărei scop era aflarea adevăratelor intenții ale U.R.S.S. privind statele din Sud-estul Europei și Turcia).

21 septembrie 1939: o afacere tenebroasă

Înainte de a scrie despre împușcarea lui Armand Călinescu, drept răsplată dreaptă pentru masacrele înfăptuite împotriva elitei tineretului patriot din deceniul 4, nu am cum să evit revenirea la personajul Horia Sima. Contemporanii avizați (în primul rând cei din conducerea la vârf a Mișcării Legionare), precum și concluziile ce pot fi trase din logica faptelor sale, converg spre ideea că așa-zisul căpitan al Mișcării Legionare de după noiembrie 1938, a fost un personaj profund duplicitar. Am mai făcut trimitere la Horia Sima, acceptând, cu foarte puține rezerve sau chiar deloc, drept veridice aserțiunile multor căpetenii legionare, cum că Horia Sima a fost ofițer acoperit S.S.I. (Agent S.S.I.). Horia Sima în întreaga sa activitate cu caracter politico-legionar, a fost controlat de S.S.I., a executat ordinele lui Mihail Moruzov.

Informațiile privind legăturile lui Horia Sima cu S.S.I. (și Mihail Moruzov) au fost puse în circulație, încă de la începutul anilor '70 de doi istorici bolșevici, Mihai Fătu și I. Spălățelu în cartea lor de propagandă diversionistă, mistificatoare despre „*Garda de Fier, Organizație teroristă de tip fascist*” apărută în 1971.

După Fătu și Spălățelu, Horia Sima, iar documentele dovedesc acest fapt, a fost agent S.S.I.. Așa, în octombrie 1940, Gheorghe Șerbu, ofițer S.S.I., declară că în timp ce era de serviciu la Mihail Moruzov acasă, fiind secretar particular, H. Sima a venit de mai multe ori la domiciliul șefului S.S.I.. De asemenea, Moruzov și Sima aveau dese întâlniri și în oraș. Eugen Cristescu, urmașul lui M. Moruzov la șefia S.S.I.-ului a declarat că antecesorul său a avut „în cadrul Legiunii informatori mulți, începând cu Horia Sima, pe care îl

plătea cu uriașa sumă de 900.000 de lei”’. După Eugen Cristescu, și Radu Mironovici fusese informator S.S.I. Victor Biriș, un apropiat al lui Horia Sima, a mărturisit că Sima s-a întâlnit deseori cu Mihail Moruzov la acesta acasă. Horia Sima cunoștea faptul că M. Moruzov slujea la mai mulți stăpâni, spunându-i lui Biriș că n-aibă frică de șeful S.S.I. căci acesta „lucrează și pentru Carol și camarila lui, dar și pentru Van (Sic) Cannaris”. V. Biriș, a relatat că l-a însoțit pe Sima la o întâlnire cu Moruzov, în Grădina Botanică din București, în septembrie 1938. În timpul discuției, Biriș, l-a auzit pe Moruzov spunându-i lui Horia Sima, „Trebuie să acționezi”.

După această întâlnire, Horia Sima pregătește și organizează atentatele din luna noiembrie 1938. Colaborarea Horia Sima - Mihail Moruzov nu era cunoscută de oamenii de încredere ai lui Carol II, de tipul A. Călinescu și G. Marinescu.

Același V. Biriș ne informează că în toamna târzie a lui 1938, după seria de „atentate”, măcelarul Gavrilă Marinescu dăduse de urma lui H. Sima pe care intenționa să-l aresteze. Aflând de acest lucru, M. Moruzov îl sună la telefon pe Victor Biriș, se întâlnesc „lângă podul Elefterie” dându-i un plic cu bani pentru Horia Sima. Moruzov avea temerea că, dacă Horia Sima ar fi încăput la mâna celebrului asasin Gavrilă (Gabriel) Marinescu și dacă ar fi aflat că liderul legionar era agent S.S.I. „ar fi o catastrofă”. Moruzov îi transmise lui Sima, prin V. Biriș, să plece urgent din țară în Germania, pentru a nu fi arestat. Ceea ce H. Sima a și făcut, revenind în țară, tot la sfatul și cu ajutorul lui M. Moruzov, în 1939 (august), pentru a duce la îndeplinire după cum vom vedea, un plan extrem de important.

Logica faptelor petrecute dovedește fără nicio îndoială că Horia Sima a fost, într-adevăr omul S.S.I.-

ului (Ștefan Palaghiță, în *Istoria Mișcării Legionare*, Editura Roza Vânturilor, București, 1993, p. 114, ca și cunoscător avizat al perioadei, nu avea dubii că Horia Sima a avut „legături directe cu Siguranța” și că prin acte „cu totul negative și criminale” și-a creat faima unui „fals eroism de factură teroristă în locul adevăratului eroism legionar, conștient, altruist și creator”). Așa, după ce, în primăvara lui 1938 în luna aprilie, după ce Corneliu Z. Codreanu a fost arestat samavolnic, în baza unui pretext cusut cu ață albă, aproape întreaga conducere a Mișcării Legionare a fost, și ea, arestată. Precizez: comandantul Mișcării Legionare, C. Z. Codreanu, ca și toți ceilalți lideri legionari, deși știau că sunt nevinovați, și că au încăput pe mâna unei bande de asasini avându-l în frunte pe Carol II, n-a fugit/n-au fugit, nu s-a sustras arestării. Ei se știau ceea ce și erau: luptători cinstiți pentru salvarea României din ghearele Camarilei. Deci, cu totul nevinovați.

Băgați cu miile în pușcării, legionarii aveau statutul de prizonieri politici. La foarte puțini dintre ei le-a trecut prin cap că, regele Carol II va coborî atât de jos coroana regală încât să-i ucidă.

Lovitura de stat din 10 februarie 1938, Carol II și Camarila au executat-o doar cu scopul de a-și crea condiții așa-zise legale în scopul exterminării fizice a unui partid politic: Mișcarea Legionară. Carol II a lichidat sistemul democratic românesc interbelic, așa cum era el plin de lipsuri, nu ca să salveze România de vreo primejdie internă sau externă, ci pentru a-și îndeplini scopurile personale, setea de putere, răzbunarea împotriva adversarilor politici. Dacă se susține altceva (el, Carol II și slugile sale de-atunci, cât și istoricii perioadei), mint cu toții sau explică faptele, le analizează, subiectiv.

Primind de la reprezentanții complici ai oligarhiei o putere discreționară, absolută, Carol II a primit undă verde: avea acoperire „constituțională”, deci putea să-și ucidă adversarii politici, contestatarii. Când vreun istoric sau altul scrie despre regimul carlist, perioada 1938 - 1940, scrie cum că a fost monarhie autoritară sau ca despre o dictatură de operetă. Nimic mai fals și mai neadevărat. Regimul lui Carol II din februarie 1938 și până pe 6 septembrie 1940 a reprezentat dictatură feroce a unui individ susținut de Camarilă și în numele unei oligarhii odioase și nu o dictatură de operetă. Individul a folosit instituțiile de forță ale statului român ca arme în direcția exercitării continue a unei veritabile terori asupra societății românești. Mii, zeci de mii de cetățeni români au fost arestați fără nicio vinovăție dovedită legal, torturați, iar alte câteva mii vor fi executați. Toate victimele lui Carol II și Duduia erau prizonieri politici, iar asasinarea lor probează pentru orice om de bună credință că statul român, în ultimii doi ani ai rușinoasei domnii carliste a fost confiscat de o bandă de asasini, fiind unul cu un caracter net terorist.

Pedepsirea lui C. Z. Codreanu, în mai 1938, în urma unei odioase mascarade judiciare, aidoma „proceselor” din epocă din Europa, staliniste sau naziste, la o pedeapsă de 10 ani muncă silnică pentru „trădare”, a fost urmată de arestarea în masă a întregii conduceri a Mișcării Legionare.

Între iunie - iulie 1938, tribunalul București condamnă la ani grei de închisoare, chipurile, pentru „complicitate” la trădare, pe ing. Gh. Clime, prof. Vasile Cristescu (arheolog; student preferat al lui Vasile Pârvan - n. ns.) pe dr. Șerban Simulescu, valoroșii istorici Alexandru-Cristian Tell și Mihail Polihroniade, George Furdui, Bănică Dobre, Traian Cotigă, prințul Alexandru

Cantacuzino, Nicolae Tatu, ing. Aurel Serafim, Virgil Ionescu, Gh. Istrate, Gh. Apostolescu, dr. Ionel Banea, căpitanul de armată Emil Șiancu, preotul Nicolae Georgescu-Edineți, Eugen Ionică ș. a.. Codreanu era, după cum se știe, încarcerat la Doftana, alții (cei mai numeroși) la Jilava, alții la Aiud. Așadar, întreaga conducere a Mișcării Legionare era după gratii, în vara lui 1938, numai „enigmaticul” Horia Sima zburda în libertate! Siguranța, Poliția și Jandarmeria, Serviciile Secrete, nu-l puteau identifica din cauză că... nu știau cum arăta. Măi să fie! Tremura o țară întreagă în fața Siguranței Generale, care Siguranță, culmea, se dovedea neputincioasă în a-l prinde pe Horia Sima!

Mihail Moruzov și asasinarea lui Armand Călinescu

Șeful S.S.I., Mihail Moruzov, a fost în slujba mai multor „agenturi”. N-a fost străin deloc și de o strânsă colaborare cu CEKA, după 1918, ca și cu Intelligence Service, iar după 1936, când Hitler își pune în practică planul de lichidare a prevederilor tratatului de pace de la Versailles, cu Wilhelm Cannaris, șeful Abwehr-ului. Mihail Moruzov a creat condițiile asasinării lui C. Z. Codreanu, după cum tot Serviciul lui l-a lichidat, pe tăcute, în martie 1940, pe Nae Ionescu. Desigur, Mihail Moruzov a lucrat cu asentimentul stăpânului său, Carol II.

Declanșarea evenimentelor ce se vor încheia cu drama din 21 septembrie 1939, a fost grăbită de problema petrolului românesc. Am subliniat ceva mai sus de întâlnirile lui A. Călinescu, la începutul lunii septembrie 1939, cu o delegație britanică care-i solicitase acordul în vederea distrugerii instalațiilor petroliere românești din Valea Prahovei. Scopul, se știe, care era: privarea Germaniei lui Hitler de carburantul vital pentru războiul tocmai început. A. Călinescu era convins că distrugerea celei mai strategice bogății a țării trebuie să se facă, căci, nu-i așa, era unul dintre stâlpii politicii engleze din România. S-a dus la Carol II, cum am mai spus, cu G. Gafencu, iar acesta acceptă planul englez, doar de formă. În secret, însă, Carol II fusese convins de M. Moruzov să nu permită distrugerea Văii Prahovei, să o păstreze intactă și să ofere Germaniei carburantul necesar mașinii sale de război. Moruzov l-a convins pe Carol II de faptul că dacă Hitler va primi din România petrolul atât de necesar, îl va lăsa în pace, pe el, cât și țara, România. Și că, România își va păstra

neatinse frontierele, iar tronul lui Carol II va deveni de neatins!! Lesne crede omul ceea ce dorește!

Pentru că Armand Călinescu să fie oprit de a da focului și de a preface în scrum marea avuție națională care era petrolul, după cum convenise în secret cu englezii (vezi întâlnirea lui cu R. Hoare și Tbierry din 11 septembrie 1939), lui Carol II nu-i rămânea decât soluția îndepărtării ciclopului asasin printr-un „accident”, îndepărtarea lui Călinescu, trebuia făcută în cel mai strașnic secret, în așa fel încât Carol II și Moruzov să rămână imaculați, iar răspunderea atentatului să cadă în văzul lumii întregi pe seama altora. Conciabulele Moruzov-H. Sima (din toamna târzie a lui 1938) au avut ca rezultat stabilirea modului de a duce la îndeplinire atentatul. Carol II era încântat că rămâne curat de bănuială, iar uciderea primului lui sfetnic într-o crimă va cădea pe capul legionarilor. În acest mod își atingea obiectivele vizate: dispariția lui Călinescu și ivirea oportunității ideale de a extermina întreaga conducere a Mișcării Legionare. Se înțelege că Duduia n-a fost străină de complot după cum și Ernest Urdăreanu, adevărații fac totum ai regimului carlist, a știut de acest plan secret. Duduia și Urdăreanu au fost adevărați factori de putere în ultimii ani ai domniei lui Carol II, nu guvernul, Consiliul de Coroană sau făcătura ordinară numit Frontul Recunoașterii Naționale!

Deci, în mod logic, uciderea bestială a lui C. Z. Codreanu, a trezit în sufletele a sute de mii de tineri patrioți români mânie, revoltă, dar și strașnică dorință de a-i pedepsi pe asasini: Carol II, A. Călinescu cât și slugile lor. Comandamentul legionar de prigoană a elaborat mai multe acțiuni care urmăreau pedepsirea celor doi ucigași. Multe atentate pregătite în acest sens a eșuat căci Carol II se ascundea în palatele sale, fiind,

probabil, la momentul 1938 - 1939, cel mai bine păzit rege din lume. La fel de bine era păzit și Armand Călinescu. Comandamentul legionar urmărea uciderea simultană a celor doi, căci, dacă unul scăpa putea să ordone masacrul întregii elite legionare, aflată în închisori.

M. Moruzov și H. Sima exact acest plan l-au pus în aplicare: asasinarea doar a unuia dintre ei, evident, A. Călinescu. Miti Dumitrescu plecat în Germania, unde va sta până la începutul lui septembrie 1939, a fost izolat, din ordinul lui Horia Sima, neavând posibilitatea de a se întâlni cu Comandamentul legionar din exil (C. Papanace, I. Dumitrescu-Borșa, I. Victor Vojen). Aceștia nu erau de acord cu organizarea unui atentat doar împotriva lui Călinescu. Or, Sima l-a pregătit pe M. Dumitrescu și comandoul lui exact în această direcție, după cum convenise în cel mai mare secret cu Mihail Moruzov. Evident, procedând în așa fel, H. Sima, apărea (*doar apărea*), în ochii legionarilor ca răzbunătorul lui Corneliu Z. Codreanu, dar, totodată, dădea cu certitudine morții întreaga elită a Mișcării Legionare. Se cocoța, astfel, pe un munte de cadavre, ajungând, nu-i așa, conform strategiei S.S.I., liderul Mișcării Legionare.

Cele 5 atentate de până pe 21 septembrie 1939, organizate de legionari, împotriva lui A. Călinescu, au eșuat pentru că individul circula tot timpul într-un Cadillac blindat făcut cadou de evreii din S.U.A.. Există mărturii credibile cum că atentatorii ce au eșuat fiind prinși, au fost arși de vii la Crematoriul „Cenușa” din capitală, avându-l pe A. Călinescu ca asistent fericit! H. Sima s-a folosit de sentimentele curate ale lui M. Dumitrescu, dornic să-l răzbune pe C. Z. Codreanu, acceptând să se sacrifice deliberat, el și echipa sa numai să-l pedepsească pe ciclopul asasin. Avem în cazul lui

Miti Dumitrescu, de a face cu o manipulare perfidă, după cum cei 8 studenți ce-l l-au însoțit, nobili și generoși, știau că merg la moartea sigură, împușcându-l pe Călinescu.

Cei 8 erau studenți eminenți, toți prahoveni, iar numele lor nu trebuie uitate, ca niște eroi ce au fost și sunt: Marin Stănciulescu, Ion Vasiliu, Calsor Popescu, Ovidiu Isaia, Jan Ionescu, Nelu Moldoveanu, Gigi Paraschivescu și Traian Popescu-Puiu. Toți erau decisi ca, pedepsindu-l pe A. Călinescu, să dea exemplu altor asasini din slujba lui Carol II ca să nu mai repete cu ușurință masacrele din trecut împotriva legionarilor, căci vor păți la fel. S-au înșelat, amarnic, Miti Dumitrescu și cei opt eroi. Dar de unde aveau ei să știe, că, în atentatul pe care tocmai se pregăteau să-l ducă la îndeplinire, regele Carol II și șeful S.S.I., Mihail Moruzov, erau adânc implicați. Și că tocmai fapta lor va conduce la moartea năprasnică a elitei tineretului românesc interbelic - circa 500 de ființe nevinovate.

Anturajul imediat al lui Carol II, Duduia și E. Urdăreanu, știa, cu zile bune înainte, de atentatul în care va cădea victimă A. Călinescu. Așa, Gavrilă (Gabriel) Marinescu, un alt feroce asasin al regimului carlist, pe 14 august 1939 a spus fratelui său, Nicolae Marinescu, medic dar și general, că nu peste mult timp, va fi pus ministru de interne și că în această calitate „va executa pe toți legionarii”. Așadar, Carol II, Moruzov, Duduia, Urdăreanu se fac vinovați în bloc de crimă cu premeditare, fiind vinovați de premeditarea asasinării lui A. Călinescu precum și de masacrarea legionarilor din închisori sau aflați în libertate ce a fost cu mult timp hotărâtă înainte de date de 21 septembrie 1939. Doar prin exterminarea a câtorva sute de nevinovați, vorbesc aici de elita morală, civică și politică a României

deceniului 4 putea avea liniște Oculta externă și Cabala care țineau sub control discreționar România.

Echipa lui Miti Dumitrescu, aflată sub controlul tehnic al lui Horia Sima și al S.S.I., vine în țară pregătindu-se să ducă la îndeplinire atentatul. Crima nu era o „profesie” pentru Miti Dumitrescu și echipa sa, după cum susțin mincinos și diversionist istoricii bolșevici M. Fătu și I. Spălățelu, ci pentru Carol II și A. Călinescu. Până la pedepsirea de o mie de ori justificată și meritată a lui A. Călinescu, Miti Dumitrescu nu ucisese pe nimeni, nu dăduse o palmă niciunui reprezentant al dictaturii carliste. Fapta lor poate fi apreciată drept o crimă doar de cei care se plasează de partea lui Carol II și a regimului său. Adică, cum ar veni astăzi, execuția dreaptă din 21 septembrie 1939 a lui A. Călinescu este apreciată drept act „terrorist”, doar de adepții fariseici ai discursului corect politic!

După piedici majore împiedicau realizarea cu succes a asasinării lui A. Călinescu. Prima, ciclopul asasin, și el un politician ros de toate relele oligarhiei interbelice, după cum spuneam, circula numai într-un Cadillac blindat păzit de o escortă puternică. A doua piedică, poate mai importantă ca prima o constituia șoferul personal al lui A. Călinescu, Truță. Acesta era instruit ca, în caz de pericol, de blocare a drumului mașinii lui A. Călinescu, să nu se oprească, să accelereze la maximum, spărgând, forțând eventualele baraje și să-l ducă în mare viteză la adăpost pe primul ministru. Ambele dificultăți, să le zic tehnice, le-a rezolvat Carol II și E. Urdăreanu. Așa, Carol II, ordonă lui Urdăreanu să transmită lui A. Călinescu rugămintea de a-i împrumuta pentru 24 de ore Cădiu lacul blindat. Faptul se petrecea în ultimele zile ale lunii august 1939. Au trecut 30 de zile, tot așteptând să se petreacă atentatul, până pe 21

septembrie și A. Călinescu n-a mai văzut Cadillacul blindat. Al doilea obstacol a fost îndepărtat cu aceeași ușurință. Truță, șoferul personal al primului ministru, a fost scos din Capitală pentru ziua de 21 septembrie 1939, fiind trimis sub un pretext oarecare, în provincie. Așa că, la ora atentatului pe 21 septembrie 1939, mașina lui A. Călinescu, tot un Cadillac, dar neblindat, era condusă de un șofer nou, Vasile Joița și care fusese instruit de S.S.I. că, dacă întâlnește vreun obstacol pe drum, vreun baraj, să oprească și să aștepte cuminte îndepărtarea lui.

Așa că, la ora prânzului în ziua de 21 septembrie 1939, când A. Călinescu se întorcea de la guvern o biată căruță cu două roți, trasă sau împinsă de o singură persoană a barat drumul mașinii șefului guvernului. Noul șofer, Vasile Joița, oprește, după cum a fost instruit; dacă ar fi accelerat ar fi fost o joacă de copil, fie și pentru un Cadillac neblindat, să spulbere simbolicul obstacol. De mașina oprită a primului ministru s-a apropiat comandoul lui Miti Dumitrescu. A. Călinescu a fost împușcat cu 32 de gloanțe, după cum a fost împușcat și polițistul gardă de corp, Radu Butnaru. Dacă dr. Șerban Milcoveanu are dreptate, atentatul a fost supervizat, din imediata apropiere, de Mihail Moruzov, care urmărea drama de la fereastra unei clădiri cu un telescop și de Horia Sima, deghizat în țarancă și de E. Urdăreanu care a și sosit la câteva zeci de secunde la locul dramei după atentat. Șoferul Vasile Joița a fost lăsat în viață, pentru că așa fuseseră ordinele S.S.I.-ului transmise de H. Sima lui M. Dumitrescu.

După atentat, Miti Dumitrescu și echipa sa, pleacă la sediul radioului public, pătrund în clădire, opresc emisiunea (un concert simfonic) și anunță lumii că

Armand Călinescu a fost executat de un grup de legionari în semn de răzbunare a morții lui C. Z. Codreanu. După ce Miti Dumitrescu a anunțat la radio petrecerea dramei, cei 9 (nouă) legionari au pus armele jos, așteptând, în liniște, să fie arestați. Desigur, au fost luați pe sus și, din ordinul expres al lui Carol II, împușcați imediat chiar pe locul unde căzuse A. Călinescu.

Greu de înțeles și de explicat straniul comportament al echipei condusă de Miti Dumitrescu. De ce procedaseră ca niște sinucigași? Simplu, așa le ordonase „căpitanul” lor Horia Sima. El i-a pus ca prin anunțul făcut la radio să convingă întreaga lume, îndeosebi Oculta externă, că asasinarea lui A. Călinescu a avut ca autori *doar* pe legionari, să excludă, pe această cale orice bănuieli privind implicarea autorităților. La fel, și la ordinul lui Carol II ca cei 9 legionari să fie împușcați imediat pe locul unde fusese împușcat Călinescu, fără a li se lua vreun interogatoriu, a urmărit ca să nu afle că Miti Dumitrescu avusese ordinul de a nu-l executa pe șoferul Vasile Joița. Evident, ordinul de cruțare a vieții șoferului Horia Sima îl primise din partea S.S.I.. Cum tot el, Horia Sima, ordonase lui Miti Dumitrescu, ca, după atentat să se ducă la radio, după care să se predea autorităților. Pentru oricine, în aceeași situație, după reușita atentatului, prima grijă ar fi fost să se pună la adăpost, să fugă, deci.

Se știe, în orele după atentat, fără să se consulte cu nimeni (deși în seara zilei de 21 septembrie 1939 patronase o ședință de guvern), Carol II, are în sfârșit, motivația de a ordona executarea întregii conduceri (și nu numai) a Mișcării Legionare. Câteva sute de prizonieri politici din închisori și din țară, vor fi împușcați fără vreo vină în capitalele din județ. Am scris

despre „maldărul” de cadavre de legionari împușcați în piața centrală a orașului Râmnicu Vâlcea, văzut de fata lui I. C. Brătianu, Sabina Cantacuzino, în ziua de 22 septembrie 1939, și de sentimentele de oroare trezite de aceste crime. Nu se cunoaște cifra exactă a legionarilor uciși pe 22 septembrie 1939, dar nu sunt departe de adevăr dacă afirm că n-au fost 240 - 250 sau 275 ci foarte aproape de 800 - 1000 de ființe ucise la ordinul lui Carol II. În București, pe 22 septembrie 1939 au fost împușcați 10 legionari, în lagărul de la Miercurea Ciuc 44, în cel de la Vaslui 31, printre ei aflându-se și valorosul avocat Ion Antoniu Pâsu (*Ștefan Palaghiță, Istoria Mișcării Legionare, Editura Roza Vânturilor, București, 1993, p. 124. În 22 septembrie 1939 au fost împușcați și 12 preoți, printre care Miron din Iași, Chivu, Mocanu și Secăreanu din județul Constanța, preotul-călugăr Isihie de mănăstirea Neamțului, preotul Motomanca din Gorj. (Ibidem, p. 125)).*

Înmulțiți „maldărul” de legionari uciși văzut de Sabina Cantacuzino la Râmnicu Vâlcea cu cele 72 de județe ale României interbelice în a căror reședință au fost executați tot câte un „maldăr” și vă veți convinge că chiar și cifra de 500 de oameni executați este mică.

Așadar, departe de a fi fost un eveniment simplu de explicat și de înțeles, asasinarea lui Armand Călinescu a fost și rămâne, o veritabilă afacere tenebroasă, având resorturi cu totul ascunse și în totală contradicție cu explicațiile curente date de istorici.

Crimele în masă din noaptea de 21/22 septembrie 1939

Masacrul ordonat de Carol II în noaptea de 21/22 septembrie 1939, și executat de primul-ministru Gh. Argeșanu, arată, și după cele 9 decenii trecute de la tragedie, natura profund criminală a regimului carlist. Istoricii perioadei, oferă explicații de complezență tragediei, trecând peste ea (nu asasinarea lui Călinescu a fost o tragedie, ci uciderea fără vreo vinovăție dovedită a elitei tineretului românesc interbelic) cu extremă superficialitate.

Ura lui Carol II și Duduii de-abia a fost umplută de uciderile în masă din 22 septembrie 1939. Iar Gh. Argeșanu, general al Armatei Române, veritabil asasin prin însăși natura sa (un moș Teacă demonizat) sau Ghiță Militaru cum i se mai spunea, a fost pus de odiosul măcelar Carol II prim ministru (21 - 28 septembrie 1939) doar ca să ucidă. Se știa în epocă că Ghiță Militaru, este capabil să ucidă fără nicio reținere pe oricine. C. Argetoianu notează în *Memorii* că Gh. Argeșanu, dacă ar fi primit ordin sau ar fi avut posibilitatea, ar fi arestat și executat întreaga clasă politică românească sau pe oricine. Toată lumea știa în epocă că Ghiță Militaru avea natură de asasin feroce. De aceea a și fost desemnat ca premier de Carol II între 22 - 28 septembrie 1939.

Iată numele românilor nevinovați uciși în noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939 din ordinul lui Carol II și Elena Lupescu:

1. Județul Arad:

ION MĂDUȚĂ (avocat)

ILIE BULBOACĂ (șef deplasă la Curtici)

ILIEJULAN (soldat)

2. Județul Argeș:
ION PIELMUȘ (ofițer)
VASILE OLTEANU (ofițer)
TRAIAN AMZAR (ofițer)
3. Județul Bacău:
MIRCEA CANDOPOL (elev de liceu)
ALEXANDRU MANDASE (elev de liceu)
CONSTANTIN ANTONOVICI (elev de liceu)
4. Județul Bălți:
ALEXE CONDRATIUC
VICTOR URSACHE
ION GHERMAN
5. Județul Bihor:
COZMA LAZĂR JUDE DUMITREU
6. Județul Botoșani:
VASILE IFTIMUȚĂ
MIHAIL GRIGORIU
GHEORGHE MANCOȘ
7. Județul Brăila:
ION TUDOR BABATA
UDREA ION
8. Județul Brașov:
ION FAUR (profesor)
ION BORDEIANU
RADU PAPACIOC
NICOLAE NICOLICI
9. Județul Buzău:
VOINEA M. CONSTANTIN
10. Județul Caliacra:
PETRE CARANICA
POPESCU M. GHIȚĂ
HRISTU CAVACHI
11. Județul Câmpulung Moldovenesc:
IRIMICESCU VALERIAN

TRĂIAN ȚĂRANU
COZMA LUCHIAN

12. Județul Caraș:

BÂRZAC LAZĂR
IANCU CERBU
ION BĂLEANU

13. La Cernăuți:

PISARCIUC SILVESTRU
REGWALD FRANCISC
MOLOTIUC ION

14. Județul Cetatea Albă:

ION VLĂDĂU
PAUCĂ DUMITRU
DAMIAN CUZOGLU

15. Județul Ciuc:

IOSIF DUMA
ION CARANICA
ILIE MIREA

16. Județul Cluj:

PETRE CUIBUȘ
EREMIA NICOLAE

17. Județul Constanța:

ION CHIVU (preot)
NICU CHIRIAZI
ION MOCANU-STOICA (preot)
SECĂREANU ION (preot)

18. Județul Covurlui:

POPA COSTĂCHEL
TUDOR CROITORU
SPIRU POTOLEA

19. Județul Dâmbovița:

ION LUNGU (învățător)
ION GÂLMEANU
PETRE NIȚESCU

20. Județul Dolj:
ILIE HORZĂBESCU
ILIE POENARU
ION ȘTEFĂNESCU
21. Județul Dorohoi:
ION SURUGIU
GHEORGHE BARBU
ION HONCERU
22. Județul Drustor:
NASTU NICOLAE
COSTICĂ MÂNGĂNIȚĂ
NIȚA MEMU
23. Județul Fălciu:
ION I. Z. CODREANU (fratele lui Corneliu Z.
Codreanu)
NICOLAE EMIL
VASILE CROITORU
24. Județul Gorj:
GRIGORE MOTOMÂNCEA
ȘERBAN CONSTANTIN
GHEORGHE MUNTEANU
25. Județul Hotin:
TUDOR DUBOVINSCHI
DUMITRU SOROCEANU
26. Județul Hunedoara:
POPA PETRE
GHEORGHE CORNEA
SÂRBU NICOLAE
27. Județul Ialomița:
GHEORGHE MANOLESCU
TRAIAN BORDEA
COSTEL CONSTANTINESCU (elev)
28. Județul Iași:
NICOLAE DĂNILĂ

ELENA BAGDAD

MIRON LEONID

29. Județul Lăpușna:

VASILE DIACONESCU

ION PALAMARCIUC

SERGIU FLORESCU

30. Județul Maramureș:

ION BUTNARU

DUMITRU CHIRARLIȚA

NICOLAE BELDIOAN

31. Județul Mehedinți:

VICTOR GHEORGHIU (colonel)

GEACU HRISU

N. GHEORGHIEVICI

32. Județul Mureș:

RUSU IACOB

FRANCISC PALOTAȘ

NICOLAE PĂDUREANU

33. Județul Muscel:

ION NERĂȘAN (avocat)

ION STANCU

34. Județul Năsăud:

SIMION TONEA

GIRIGAN CORNEL

TOLAN ALEXANDRU

35. Județul Piatra Neamț:

NICOLAE MĂLINICI

AVĂDANEI VASILE

PUIU VASILE

36. Județul Olt:

FLOREA N. GĂMAN (elev)

DUMITRU MÂNZU

GHEORGHE PREDA

37. Județul Orhei:

ZALUPCESCU GRIGORE
MOCANU ANDREI
NAUMN RĂILEANU

38. Județul Prahova:

ALEXANDRU COJOCARU
FILIP DUMITRU

39. Județul Putna:

VASILE STATE
NICOLAE VOINEA
PETRE MARIN

40. Județul Roman:

VASILE CREANGĂ (elev de liceu, spânzurat în
piața orașului Roman)

41. Județul Romanați:

GHEORGHE NICULESCU
HORIA OPROVICI

42. Județul Sălaj:

AUGUSTIN BURCA (avocat)

43. Județul Satu Mare:

VICTOR BOZÂNTAN

44. Județul Severin:

NICOLAE GOLESCU
GHINDĂ GHEORGHE
SÂRBU DAMASCHIN
MATICI MARIN

45. Județul Soroca:

ȘTEFAN LEVINSCHI (elev de liceu)
BORIS ȘTIUCĂ (elev de liceu)
ARZARE CRICLIVOI

46. Județul Suceava:

ION RĂUȚ
ION GEMENIUC
JITARU SPIRIDON

47. Județul Târnava Mică:

GHEORGHE BARZĂ
ION PRUȘ
CODREA NICOLAE

48. Județul Tecuci:

VASILE BACIU
GHEORGHE CRÂSNEANU
TEODORESCU SPIRACHE

49. Județul Teleorman:

ABAGIU DUMITRU
ARISTOTEL CRISTACHE
TOADER DUMITRU

50. Județul Tighina:

VLADIMIR HEIDENREICH
CONSTANTIN CĂLDARE
ION CARAGAMCEU

51. Județul Timiș-Tarantal:

TOADER UDREA
DRAGOMIR GHEORGHE
COCORA ALEXANDRU

52. Județul Trei Scaune:

GHEORGHE LASCĂR (inginer)
GHEORGHE VRÂNCEANU
ENACHE CARANICA

53. Județul Turda:

CONSTANTIN CUCERZAN
NICHITA AUGUSTIN
TECĂCIUC GHIȚĂ TOCEANU

54. Județul Vâlcea:

AUREL NICOLĂESCU (preot)
DUMITRU DIACONESCU (preot)
NICOLAE VASILESCU

55. Județul Ilfov:

Comandoul condus de MITI DUMITRESCU ce
l-a împușcat pe Armand Călinescu - 9
persoane

MITI DUMITRESCU

CEZAR POPESCU

TRAIAN POPESCU

NELU MOLDOVEANU

ION IONESCU

ION VASILIU

MARIN STĂNCIULESCU

OVIDIU ISAIA

GHEORGHE PARASCHIVESCU

VICTOR DRAGOMIRESCU (ars la Crematoriu)

ION POP, LĂSCĂIANU AUREL (împușcați pe
mormântul lui Corneliu Zelea Codreanu de la
Jilava)

GHEORGHE CLEMENT

GHEORGHE CUMA

La închisoarea de la Râmnicu Sărat au fost
împușcați 13 Legionari, la ordinul special al Elenei
Lupescu:

Ing. GHEORGHE CLIME

AL. CANTACUZINO (avocat)

ALEXANDRU TELL (avocat)

GH. FURDUI

BĂNICĂ DOBRE

MIHAIL POLLIHRONIADE

PAUL CRAJA (medic)

SIMA SIMULESCU (profesor)

GHEORGHE APOSTOLESCU

GHEORGHE ISTRATE

ION BANEA

AUREL SERAFIM

În aceeași noapte, 7 oameni internați la Spitalul Militar Brașov au fost scoși din saloane și împușcați:

TRAIAN COTIGĂ

EUGEN IONICĂ, tatăl mării actrițe de teatru și Doamne, Anca Neculce

EMIL ȘIANCU

PIHU GRIGORE

IULIU SUSMAN

ION HERGHELEGIU

GHEORGHE PROCA

În lagărul de la Miercurea Ciuc, unde erau arestați din aprilie 1938 500 de cetățeni, la ordinul aceluiași Armand Călinescu, cu toții fără vină, nici condamnați de vreun tribunal, au fost împușcați 44 de oameni.

Erau de profesii diferite: *țărani, preoți, medici, avocați, profesori, învățători, ofițeri, muncitori, studenți, funcționari, ziaristi, elevi, artiști.*

1. CONSTANTIN BENEȘ

2. OCTAVIAN BIRIȘ

3. TITUS BORZEA

4. VASILE BUHAI

5. MARIUS CIOFLEC

6. ȘTEFAN COMJIC

7. COZMIN COMAN

8. GHIȚĂ CONSTANTIN

9. DUMITRU CONSTANTINESCU

10. VASILE CORBEANU

11. LIVIU DOBRIN

12. DORCA AFILON

13. DUMITRU DUCARU

14. ION ENESCU

15. VASILE FELECAN

16. VASILE FILIPOV

17. FLORIN GÂRNICEANU

18. IOSIF GRAMA
19. IORDACHE NICOARĂ
20. ION MACOVESCHI
21. MICU AUGUSTIN
22. ILIE MINCĂ
23. ION MITER
24. VIRGIL NOAGHEA
25. AUREL NUȚIU
26. PAVELESCU GHEORGHE
27. TIBERIU POPA
28. MARIN POPESCU
29. ANTON POPESCU
30. NICOLAE PRODEA
31. VIRGIL RĂDULESCU
32. RAICU CONSTANTIN
33. EUGEN STAMATE
34. CONSTANTIN STEGĂRESCU
35. NICOLAE STRUGARU
36. VASILE SUSAI
37. GHEORGHE TEODORESCU
38. GHEORGHE TIPONEȘ
39. TOD AN CORIOLAN
40. CORNELIU UNGUREANU
41. ION URSU
42. GALUS VASILIU
43. VILMOȘ ADAM
44. ZANCHE PETRE

În lagărul de la Vaslui erau închiși peste 700 de cetățeni nevinovați. Au fost împușcați, tot în noaptea de 21/22 septembrie 1939, 32 de oameni de diferite profesii, arestați abuziv în aprilie 1938 tot la ordinul lui A. Călinescu (Carol II).

Iată numele lor:

1. ION ANTONIU

2. ION BELGEA
3. CONSTANTIN BOBOC
4. VIRGIL BORZEA
5. SPIRU BUJGOEI
6. ION BUSUIOC
7. MIHAI CALAPAR
8. CÂRDU VALERIAN
9. TRAIAN CLIME
10. NICOLAE COMĂNESCU
11. JOSIN DANIELESCU
12. ION RADU DOBRE
13. CONSTANTIN DORIN
14. VICTOR GÂRNICEANU
15. MIRCEA GOGA
16. NICOLAE MARICARI
17. BUBI MORARU
18. MIRCEA MOȚOC
19. GHEORGHE N1COLICESCU
20. SPIRU POPESCU
21. VASILE POPESCU
22. GOGU PREMAN
23. PETRE ROȘIANU
24. SPÂNU IORDACHE
25. TEODOR STAHU
26. SOLA STAVRE
27. SUPILĂ POL1SPERHON
28. MIRCEA TEOHARI
29. BORIS ȚUCAN
30. TUDOR TUDOSE
31. GHEORGHE VOLOCARU
32. RADU ZUS

Între ei studenți, ofițeri, avocați, ingineri, preoți, muncitori, funcționari.

Toți cei uciși în noaptea de 21/22 septembrie 1939, au fost expuși public 3 zile în localitățile unde au fost lichidați.

La porunca regelui Carol II, învățătorii și profesorii au scos elevii din școli să-i vadă pe cei împușcați sau spânzurați, care le spuneau copiilor: „Priviți, copii! Așa pătesc cei care sânt trădători de țară”.

Preotul Ștefan Palaghiță a scăpat de moarte în noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939, dând mită 10.000 lei plutonierului de jandarmi Tudor și agentului de poliție Gheorghiu. Aceștia i-au cerut 20.000 lei, dar, târguindu-se cu ei, au acceptat suma de mai sus, în schimbul scrierii unui proces verbal după care nu l-au găsit pe Ștefan Palaghiță „la domiciliu”. Preotul a stat ascuns trei zile, după ce furia ucigașă a lui Carol II s-a mai domolit, fiind arestat și închis „în lagăr la Vaslui”.

Noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939 reprezintă pentru istoria României interbelice o Noapte a Sfântului Bartolomeu, în care la ordinele regelui-călău Carol II a fost înfăptuit un GENOCID autentic împotriva poporului român. Conform Legislațiilor din toată Lumea, Genocidul nu poate fi prescris Niciodată. România zilelor noastre de ce nu se conformează acestor prevederi, aducând, din contra, laude și osanale lui Carol II și Elenei Lupescu? Rușii au aruncat trupul lui Stalin nu se știe unde, după 1956, iar românii i-au așezat trupul regelui-călău Carol II în Catedrala din Curtea de Argeș!!!

Apoi, Carol II îl numește, în locul generalului criminal, ca prim-ministru, pentru două luni, pe C. Argetoianu (28 septembrie - 24 noiembrie 1939). Acesta, promite țării că masacrele vor înceta, dar, ca și întreaga oligarhie politico-financiară a epocii, își exprimă satisfacția că elita Mișcării legionare a primit ceea ce merita. Opinia marelui samsar, cum că uciderea a circa

1.000 de tineri de mare valoare cultural-ideologică ar fi fost una meritată, s-a perpetuat până în 2019, dovedind limpede că istoria recentă a României a făcut și face obiectul diversiunii și manipulării de forțe străine adevăratelor interese ale României.

Ca și concluzie apreciez că este imposibil de identificat vreun stat, vreo țară în care victimele nevinovate ale unui asasinat politic premeditat din istoria recentă și care conține datele unui genocid autentic, să fie condamnate, decenii de-a rândul, ele, victimele, ca niște asasini sadea, iar adevărații asasini să fie glorificați, ridicați în slăvi ca „mari” oameni de stat Cazul lui Carol II, al Duduii, al Camarilei, dar îndeosebi al lui A. Călinescu. Frumoasă istorie mai învață tineretul postmodern al României, îndeosebi în așa-zisele Universități naționale, care livrează constant societății mii, zeci de mii de sfertodocti cu diplomă, agramați autentici. De-abia acum pot să-l parafralez pe Aldous Huxley: *Minunata Lume Nouă*, bine ai venit! Bine te-ai născut!

Elevul Martir, Florea (Jan) Găman (17 ani)

Încerc în rândurile de față să scriu câte ceva despre asasinarea și torturarea unor oameni total nevinovați, pe parcursul anului 1938 - 1939, la ordinele Elenei Lupescu și ale lui Carol II, al căror destin tragic nu trebuie uitat. Cum nu trebuie uitați asasinii lor, cât și a altor câteva sute de cetățeni români în deceniul Crimei, Hoției și Trădării, vorbesc aici despre cei 10 ani de guvernare absolută, satrapică a regelui Carol II peste România. Cetățenii respectivi nu aveau decât o singură vină, anume au protestat cu curaj împotriva regimului de *hoție și trădare* încarnat de Carol II, Elena Lupescu și Camarila lor; erau cu toții cinstiți, iubeau Patria, cinsteau și B.O.R. Pentru asasini, toate acestea s-au transformat în culpe grave, dătătoare de Moarte. Evident, celor uciși bestial în anii 1938 - 1939, fără vină și fără vreo judecată legală, li se spune în epocă Legionari. Iar Minciuna sistematică din anii '30 și până astăzi, în legătură cu acei cetățeni români, total nevinovați, cum că ei, legionarii, au fost niște feroși ucigași în masă și trădători ai Țării, astăzi este considerată literă de Lege. Mai mult, împotriva acestor biete victime nevinovate și martiri ai regimului criminal carlist, în 2015 parlamentul României a emis o lege, *Legea 2017*, conform căreia oricine va susține că victimele ucise au fost oameni nevinovați, vor fi condamnați la închisoare pentru instigare la ură și antisemitism!

Nu comentez textul rușinoasei *Legi 2017*, decât pentru a sublinia degradarea la care a ajuns reprezentanța națională pretându-se la mascarada de a impune prin lege cum trebuie scrisă istoria interbelică și cum nu trebuie. Acest caz poate fi considerat ca un

indiciu singur că poporul și statul român nu mai au voie, nu mai pot decide în mod liber și suveran cum trebuie cunoscută, scrisă istoria sa.

Cazurile de omoruri pe care le voi prezenta mai jos sunt cutremurătoare și încă acuză pe ucigașii acelui timp, din mormintele lor răspândite pe teritoriul țării, cât și din Cenușa lor neștiută, sfântă, risipită pe coclauri.

Florea N. Găman, căruia familia îi zicea Jan, în toamna anului 1939, era elev al liceului „Radu Greceanu” din orașul Slatina, județul Olt și avea la data de 22 septembrie același an 17 ani și 9 luni. Mărturie despre soarta lui dramatică, despre uciderea lui bestială a lăsat sora lui dreaptă, Maria Cergă, la data de 8 martie 1996. Jan Găman învăța foarte bine, era cuminte, civilizat, își iubea familia și mai presus de fire, Patria. Nenorocirea pentru el a venit nu că ar fi înfăptuit vreo infracțiune, crimă, trădare, hoție sau știu eu ce altceva, ci din faptul că, ca foarte mulți elevi din liceele României interbelice, a luat atitudine împotriva hoției regimului carlist, pe care o condamnă cu toată vehemența tinereții sale. Pe cale de consecință, la vârsta de 16 ani Jan Găman s-a înscris în frățiile de cruce ale Liceului „Radu Greceanu”, fapt deosebit de grav în ochii autorităților carliste.

A doua zi după împușcarea lui Armand Călinescu, la podul Elefteric din București, pe 22 septembrie 1939, Jan Găman a fost ridicat de acasă de poliție sub pretextul că „trebuie să dea o declarație la poliție”. Spre seară, tatăl său, văzând că băiatul n-a mai venit acasă, s-a dus la poliția Slatina, permițându-i-se să-l vadă. A doua zi dimineața, deci pe 23 septembrie 1939, la familia Găman vine o femeie care le spune că „fiul lor este împușcat și se află aproape de zăvoiul Oltului”.

Femeia respectivă, adică care a adus cumplita veste, era soția unui „zugrav” ce lucrase la casa familiei Găman cu „trei săptămâni înainte”. Aflând vestea, tatăl elevului, cu femeia respectivă, au plecat imediat la locul unde acesta zăcea grav rănit. L-au urcat într-o trăsură, iar pe drum spre spital s-au întâlnit cu o altă trăsură în care se aflau un polițist și un procuror. Procurorul l-a întrebat pe elevul Jan Găman dacă „este împușcat rău” la care elevul martir i-a răspuns: „Destul ca să nu mai scap”. Elevul împușcat este internat într-un salon al spitalului din Slatina. După câteva minute, sediul poliției era aproape de spital, a sosit la el în salon un comisar de poliție pentru a-i lua o declarație. Comisarul respectiv s-a făcut că nu știe, nu cunoaște nimic, deși știa foarte bine că polițiștii din Slatina îl împușcaseră. Jan Găman, ne spune sora sa Maria, a încercat să scrie declarația pe „poșeta unei fete”. N-a putut din cauza rănilor grave și a slăbiciunii. Apoi, fără să se uite la comisarul de poliție, Jan Găman a povestit uitându-se în ochii mamei sale ce s-a întâmplat cu el în noaptea trecută.

La ora trei noaptea, povestea el, a fost scos din biroul unde era împreună cu alți arestați de doi polițiști. Mâinile i-au fost legate la spate cu cureaua lui de la pantaloni. Întrebându-i pe polițiști unde-l duc, aceștia i-au răspuns că-l duc la închisoarea din Craiova. La fabrica de cherestea de peste Olt, polițiștii i-au spus să intre între stive mari de scânduri „pentru a căuta un legionar fugit”. „Cum să vă fiu de folos când am mâinile legate la spate?”, le-a zis elevul celor doi polițiști. „Voi vreți să mă împușcați. Ce-am făcut de vreți să mă omorâți?”, le mai spuse el. Polițiștii l-au înjurat, apoi au tras cu pistoalele de la doi metri în el. Spre dimineață, elevul Jan Găman se trezește din moarte „la vorbele unor rudari”, pe care i-a rugat să-i dezlege mâinile.

Aceștia au refuzat, dar l-au buzunărit să vadă ce puteau fura de la el. Ajuns cu povestea aici, elevul zise mamei sale: „Să nu le mai dai niciodată de pomană, mămico”. Reușește să se dezlege cu ultimele puteri, să se târâie circa 600 de metri până la locul unde l-a găsit femeia ce-i anunțase pe părinți. La spital, în salonul unde era internat elevul împușcat, povestește sora sa Maria, a venit să-l vadă un coleg al său, fiul doctorului Chițulescu, care, văzând că la ușa salonului era un sergent de poliție, i-a spus: „Ce stai aicea? Crezi că mai poate fugi?”, la care Jan Găman zice colegului: „Lasă-mă să mulțumesc canaliei că m-a lăsat să vă mai văd odată”. Din vorbele acestea Maria Cergă a înțeles că „sergentul era chiar unul din cei care-l împușcaseră”.

După declarația dată comisarului de poliție, Jan Găman a fost dus în sala de operație, fiind operat de „dr. Chițulescu” care a constatat că elevul fusese împușcat cu 6 gloanțe în abdomen și unul „în mâna stângă”.

După operație, elevul Jan Găman a început să delireze, rostind versuri franțuzești, îi spunea unuia Tache să-i rupă sârmele de la mâini căci el voia să lupte „în prima linie”. Își revenise din aiureală rugându-și sora să trimită după o fată pe care o iubea. Fata a venit, a schimbat câteva vorbe cu ea, dar l-au dus să-i facă transfuzie de sânge, care sânge a fost donat de mama lui. La ora 23, după o agonie de trei ore, Jan Găman „a închis ochii pentru totdeauna”. Ultimele clipe i-au fost vegheate de sora lui, mama sa, ce era aproape moartă și ea de durere, și fratele lui. A fost îngropat a doua zi. Cortegiul mortuar a fost însoțit de un polițist „care ne indica drumul spre cimitirul Clocociov”. Polițistul avea cu el pancartă pe care scria „Aceasta va fi de acum înainte soarta trădătorilor de Țară”, pe care, după ce l-

au pus în groapă pe elev, a înfîpt-o în pămînt la căpătîiul mormîntului.

A doua zi, continuă povestirea Maria Cergă, mama lui Jan, însoțită de bunica lui, s-au dus la cimitir, observînd că pămîntul de pe mormîntul elevului-martir e „lăsat mai jos”. Peste cîteva zile mama lui Jan s-a dus în oraș pentru a cumpăra cele necesare pentru parastasul băiatului ucis. Se duce la spital la dr. Chițulescu rugându-l să-i facă ceva căci ea nu mai poate să trăiască de durere. Acesta i-a făcut o injecție, apoi a întrebato cum era îmbrăcat băiatul ei cînd l-a îngropat, căci cineva îi spusese că în județul Romanați, pe Olt, un țaran care-și căuta un cumnat ce se înecase a dat peste cadavrul unui băiat „oprit în niște răgălii, cam la 6 km de satul Slătioara”.

Jan Găman, în noaptea ce urmasese după înmormîntare, a fost dezgropat din mormînt de poliție și aruncat în Olt ceva mai departe de Slatina, pe teritoriul județului Romanați, pentru a i se pierde urma pentru totdeauna. Doctorul Chițulescu cheamă o trăsură, dîndu-i mamei lui Jan un însoțitor spre a merge la primăria din Slătioara ca să vadă al cui era cadavrul găsit în Olt. La Slătioara, au amînat-o zicîndu-i-se că e noapte și nu poate să vadă mortul găsit în Olt. A doua zi, părinții lui Jan Găman, îndrumați de un om de la primăria Slătioara, s-au dus la locul unde era cadavrul. Și-au recunoscut băiatul, care era tras pe mal, „înălbit de apă și fără pantofi”, ce-i fuseseră furați cînd l-au dezgropat. Chinul părinților continuă, deoarece parchetul Slatina nu le-a dat voie să ridice trupul copilului sub pretextul că fusese găsit pe teritoriul altui județ. Șapte zile a stat mama lui Jan Găman lângă trupul mort al fiului, pe malul Oltului. A vrut să se sinucidă, aruncîndu-se în Olt, alături de trupul fiului

iubit. A oprit-o un om ce era cu vitele. După aceasta, primăria Slătioara a dat voie familiei să ridice trupul martirului, îngropându-l a doua oară. Cât au trăit, povestește Maria Cergă, mama lui Jan l-a plâns încontinuu, iar când a murit ea și soțul ei au dorit să fie înmormântați „lângă el”. Fusesse copilul ei cel mai mic și mai iubit. Jan Găman era „serios”, „ferm”, brunet, înalt și frumos.

După 1945, când comuniștii au venit la putere, tatăl lui Jan Găman a fost dat afară din serviciu, iar 9 ani de zile pensia i-a fost luată „sub pretext că prin fiul său a contribuit la promovarea regimului fascist”. Nu simțiți că fierbe în venele dumneavoastră o sfântă mânie și revoltă citind despre tragedia eroului-martir Jan Găman? Mărturia sa, Maria Cergă și-o încheie așa: „Acum Jane ești acolo cu părinții și cu cei trei frați. Aici nu mai sânt decât eu, sora ta, care te-a iubit și nu te-a uitat niciodată”..

Cazul acesta cutremurător este doar unul, doar unul din câteva mii de alte crime îngrozitoare înfăptuite la ordinele lui Carol II și ale Elenei Lupescu, toate dovedind premeditarea crimelor în masă, a genocidului de către odiosul regim carlist.

Astăzi, 2019, autorul genocidului este îngropat cu cinste și respect în Catedrala Episcopală de la Curtea de Argeș, iar victimele lui sunt făcute prin lege asasini. *Doar atât spun: BLASFEMIE.*

Alte crime odioase ale regimului Carol II - Elena Lupescu (septembrie 1939)

Preotul Ion Secăreanu din satul Dulgheru-Hîrșova a fost arestat pe 22 septembrie 1939. L-au dus la sediul poliției, după care l-au scos spunându-i-se că-l duc la Primărie, fiind însoțit de jandarmul Ghiță. Pe drum, „în fața casei lui Mitruș”, preotul e văzut de soția sa, Ținea, și fiica sa, Aurora. Văzând că jandarmul își pregătește arma, preotul Ion îi zice: „Ce faci, domnule jandarm? Vrei să mă împuști?”. „Nu, părinte”, răspunse jandarmul Ghiță. Preotul Ion își reluă mersul, iar jandarmul, din spate, l-a împușcat cu câteva focuri de armă. Soția preotului leșină pe loc, iar fiica preotului, Aurora, i-a luat capul în brațe, plin de sânge, plângând cu disperare. Preotul Ion a murit în brațele fiicei sale. Cum poate fi iertată/uitată această crimă?

La Viișoara (județul Constanța), preotul Ion Chivu e luat de acasă de jandarmi și împușcat la marginea drumului principal din sat. Jandarmii au obligat pe cei doi copii ai preotului să stea și să se uite la tatăl lor, care zăcea mort, în colbul drumului.

Costel Constantinescu, elev de liceu de 17 ani, la 21 septembrie 1939, era închis în lagărul de la Vaslui. Pe 22 septembrie 1939, jandarmii l-au luat din lagăr, îl duc la o răscruce de drumuri și îl bat cu brutalitate. Elevul întreabă: „Ce rău ți-am făcut, nene? De ce mă omori?”. Acesta sau aceștia trag cu ură mai multe gloanțe în el, ucigându-l.

Preotul Leonid Miron, din Moreni-Bălți, se întorcea de la Iași în noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939. La Ungheni, e dat de jandarmi jos din trăsură, și-l împușcă în fața copiilor și a soției sale.

Horia Oprovinci, elev de 17 ani din Caracal, este arestat la 22 septembrie 1939 de jandarmi și dus la poliție. După ce l-au dus la poliție, martorii spun că, timp de 20 de minute, din clădirea poliției s-au auzit urlete înfiorătoare. A fost ucis în grădina publică a orașului, fiind împușcat de jandarmul Ion.

Gh. Clime, inginer, la data împușcării lui Armand Călinescu, era închis la Râmnicu Sărat. Pe 22 septembrie 1939, este bătut ore întregi de mai mulți jandarmi odată ca să spună ce știe de complotul împotriva lui A. Călinescu. Gh. Clime nu știe nimic, răspunzând în acest sens. Jandarmii i-au crăpat capul cu armele, i-au străpuns mâinile cu baionetele, i-au tăiat cu cuțitele bucăți de carne din trupul său. Așa de mutilată era fața lui Gh. Clime, încât nu mai arăta a om. A suferit cu răbdare tortura, fără să țipe. L-au târât în fața zidului din curtea închisorii alături de alți 12 oameni, fiind împușcați cu o mitralieră de un sublocotenent. „Doamne, facă-se în voia Ta”, zise Clime când era împușcat.

Nicolae Făgădău din Cluj, avocat, i-a apărut la proces pe cei care l-au rănit pe rectorul Universității din Cluj, Ștefănescu Goangă. Drept pedeapsă, A. Călinescu ordonă arestarea avocatului, fără nicio sentință legală, și-l trimite în lagărul de la Miercurea-Ciuc. Pe 3 decembrie 1939, avocatul alături de alți doi tineri studenți, atentatorii rectorului Universității, sunt scoși din lagăr, urcați într-o mașină și schingiuiți bestial. Polițiștii l-au bătut pe avocat până i-au făcut terci testiculele. Toți trei au fost împușcați la marginea orașului Cluj în noaptea de 3 decembrie 1939.

Nicoleta Nicolescu, studentă, este prinsă pe 10 iunie 1939, trădată fiind de Vârfureanu. Este dusă la sediul poliției din capitală. Comisarul Davidescu o violează,

alături de alți 12 polițiști, apoi o torturează ore întregi. Noaptea târziu i-au tăiat sânii de vie. În agonie, eroina-martir Nicoleta Nicolescu este trimisă la Crematoriu cu o dubă, unde a fost arsă. Cenușa ei e aruncată.

La 26 ianuarie 1939, polițiștii pătrund cu forța în locuința tânărului savant Vasile Cristescu. Istoricul se apără cu bravură, dar cade rănit de mai multe gloanțe, murind în casa sa într-un lac de sânge. Trupul e dus la Crematoriu și ars. Cenușa aruncată. Vasile Cristescu fusese studentul preferat al lui Vasile Pârvan.

Și exemplele ar putea continua cu miile. Sunt elocvente, cred, în a dovedi cu certitudine natura criminală, genocidară a regimului Carol II - Elena Lupescu.

Se înțelege, uneltele marilor ucigași, Carol II și Elena Lupescu, și fac trimitere la Armand Călinescu, generalul de jandarmi Bengliu, Gavrilă Marinescu, Gheorghe Argeșanu, diverși comisari și colonei și alții au fost răsplătiți regește de cuplul asasin. Astfel, Generalul de jandarmi Bengliu a primit, pentru asasinarea atâtor oameni nevinovați, un premiu de 4 milioane de lei, colonelul Gherovici un milion de lei, iar celui care l-a sugrumat pe Corneliu Zelea Codreanu, jandarmul Sîrbu a primit 20.000 de lei și un lung concediu „de boală”. Doar trei exemple.

În deceniul carlist, Justiția din România s-a transformat într-un instrument de condamnare a oamenilor nevinovați, pe care i-a trimis la Abator. Carol II și Elena Lupescu au transformat autoritățile statului român în adevărate bande de asasini, criminali. Toți cei uciși, victime nevinovate, erau cetățeni români aflați sub protecția legilor Statului Român. Întreb: cu ce drept, în temeiul cărui act legal regimul Carol II - Elena Lupescu a trimis la moarte mii de cetățeni care împărtășeau

convingeri politice ideologice garantate de Lege, adică de Constituția de la 1923?

Evident, aveau de a face cu un regim terorist, criminal, care a obligat instituțiile statului să înfăptuiască genocidul, căci aceasta-i trăsătura fundamentală a guvernării Carol II - Elena Lupescu: GENOCIDUL, hăituirea și uciderea celor ce contestau dreptul lor de a dispune de Țară după bunul plac, de a o jefui în voie. Genocidul, conform legislației românești și internaționale, este imprescriptibil, iar autorii (autorul) lui condamnați în veșnicie. Atunci, de ce autoritățile românești Lau izbăvit pe Carol II de genocid? Cu ce drept l-au înhumat într-o catedrală sfântă? Cine i-a mandatat să procedeze așa?

U.R.S.S. premeditează atacul asupra României

Cu trei ani înainte de a fi declanșat Al Doilea Război Mondial de către Stalin și U.R.S.S., în primul rând, și de către Hitler și Germania, în al doilea rând, Lev Troțki, identifica stalinismul și nazismul drept „fenomene simetrice”, care, în ciuda fundamentelor sociale opuse, „sunt criminal de asemănătoare”. Cu ani buni înainte de 1939 (la începuturile anilor '30), tot L. Troțki a emis previziunea corectă cum că Stalin va căuta alianța cu Hitler, și că războiul va fi declanșat de ambii dictatori totalitari.

Pentru Troțki, conducătorii celor două imperii totalitare formau „Steaua dublă: Hitler – Stalin”; întreg „baletul” diplomatic al U.R.S.S. de pe parcursul anului 1939 același Lev Troțki, ca unul ce cunoaște bine esența politicii externe sovietice, îl aprecia drept o perfectă înșelătorie atât a democrațiilor occidentale cât a Germaniei. Pe Stalin, menționa la 1939 Troțki, nu-l interesa alianța cu Hitler decât pentru a împărți continentul în zone de influență. Analiza istorică efectuată de Lev Troțki, chiar la momentul când dramaticele evenimente se petreceau, dovedește un extraordinar simț al istoriei; analiza lui Troțki preceda cu decenii multe pe istoricii ce vor ajunge mai târziu la aceleași explicații și concluzii în analizele lor asupra acelorași evenimente istorice.

Pactul Stalin-Hitler, semnat în prima oră a zilei de 24 august 1939, la Kremlin, chiar în biroul dictatorului sovietic, a aruncat lumea în marea tragedie a ultimului război mondial. Pactul sovieto-german a fost unul de împărțire a Europei Estice și Centrale între cele două imperii totalitare, cei doi tirani dobândind zonele de influență dorite.

Prima victimă a înțelegerii de la Moscova va fi Polonia. Pe 1 septembrie 1939, Germania atacă Polonia, pentru ca, atunci când devenise limpede că rezistența armatei poloneze fusese anihilată, pe 17 septembrie același an, Armata Sovietică să o atace din Est. Prinsă între armatele celor doi coloși totalitari, Polonia este ocupată în întregime. Stalin și Hitler și-o împart, instituind pe teritoriile fostului stat polonez o politică de crime în masă pe termen lung adică genocidul. După ce au zdrobit Polonia, Stalin și Hitler, au semnat, tot la Moscova, pe 28 septembrie 1939, un nou tratat bilateral, de astă dată de „prietenie” și bună vecinătate, consolidându-și, de comun acord, sferele de influență.

Deși au declarat război Germaniei, pe 3 septembrie 1939, Anglia și Franța, n-au intenționat să ajute Polonia în războiul ei disperat cu Germania și U.R.S.S., purtând (vorba vine) așa-zisul „război ciudat”. Cel care a denumit „război ciudat” cele câteva luni de „pace armată” sau inactivitate totală (septembrie 1939 - aprilie 1940) de pe frontul de vest (iarăși: vorba vine front) a fost politicianul francez Blanche Caniot.

Efectul non-combatului anglo-francez din toamna-iarna lui 1939/1940 va fi că U.R.S.S. și Germania își vor consolida cuceririle și prietenia, semănând spaimă în rândul tuturor statelor vecine. Pe 30 noiembrie 1939, Stalin ordonă atacarea Finlandei pentru ca, după zdrobirea rapidă a acesteia, credea el, să atace România. Planurile lui Stalin au fost date peste cap de eroica, legendara rezistență a bravului popor finlandez. În loc de câteva zile, după cât credea Stalin că îi vor fi necesare Armatei Roșii să zdrobească Finlanda, a avut nevoie de 6 luni. Rezistența eroică a poporului și armatei finlandeze ne-au salvat pe termen scurt. Altfel, atacul U.R.S.S. asupra României s-ar fi produs în decembrie 1939, cu 6

luni mai devreme, după cum plănuiseră strategii crimei de la Moscova.

Agresiunea U.R.S.S. Împotriva Finlandei a fost condamnată de întreaga lume. La Geneva, Consiliul Societății Națiunii, pe 14 decembrie 1939, condamnă agresiunea sovietică și decide excluderea U.R.S.S. din rândurile ei. Desigur, Kremlinul a trata cu indiferență și cinism hotărârea de la Geneva. Conduse de mareșalul Gustav Manerheim, trupele finlandeze rezistă eroic pe linia fortificată Manerheim 100.000 de finlandezi, ajutați de 96 de avioane și de 300 de tunuri înfrâng cele 45 de divizii sovietice (peste 600.000 de oameni) ce dispuneau de 3.000 de tancuri și 2.500 de avioane. Între 27 decembrie și 30 decembrie 1939, armata sovietică este bătută crunt în două orașe, Tolu Jarvi și Suomussalmi, capturând 50 de tancuri și 100 de tunuri. Victoria Finlandei a avut răsunet larg în toată lumea, dar a fost una de moment. Războiul a devenit unul de poziții. Franța și Anglia ajută cu tehnică militară Finlanda, intenționând trimiterea unui corp expediționar format din 50.000 de oameni în sprijinul Finlandei. Corpul trebuia să tranziteze Norvegia și Suedia, al căror accept Finlanda și cele două puteri trebuiau să-l ceară.

În februarie 1940, armata sovietică condusă de generalul Timoșenko străpunge linia Manerheim, pe care finlandezii o abandonează între 29 februarie și 2 martie 1940. Pe 12 martie 1940 Finlanda este nevoită să încheie pace cu U.R.S.S., la Moscova. Desigur. Finlanda este obligată să cedeze U.R.S.S. istmul Careliei cu Vyborg și baza navală Hangö.

U.R.S.S. a pierdut în războiul cu Finlanda 210 mii oameni (morți și răniți), iar țara fiordurilor 80 de mii oameni (morți și răniți). Forțele angajate în luptă, arată uriașa diferență între cei doi combatanți: un milion și

jumătate de soldați sovietici împotriva a 200 de mii de finlandezi. Interesant că finlandezi: au doborât 900 de avioane sovietice, au distrus 1000 de tancuri, ei pierzând doar 60 de avioane. Tancuri niciunul, căci nu aveau deloc.

Desigur, atacul U.R.S.S. asupra pașnicei Finlanda a fost sprijinit, în epocă, de întreaga suflare comunistă de pe continent. Toate partidele comuniste europene - simple anexe ale Cominternului . au aruncat tone de lături și minciuni peste Finlanda „imperialistă”, sprijinind U.R.S.S. și războiul ei de „eliberare” a poporului finlandez din ghearele „burgheziei reacționare” finlandeze. Aceiași comuniști europeni, prin vocile cele mai autorizate ce le aveau în epocă (L. Aragon, H. Barbusse, A. Malraux, A. Gide, Arthur Koestler) au lansat (pe timpul războiului sovieto-finlandez) zvonuri mincinoase, diversiunea că Germania nazistă ar fi sprijinit Finlanda. În fapt, adevărul este că Hitler n-a mișcat un deget în sprijinirea nobilei și eroice Finlande, respectând scrupulos cele convenite cu Stalin prin cele două tratate bilaterale.

Dau un exemplu ca să vedeți cum era învățată și scrisă istoria contemporană în anii studiilor mele universitare. Evenimentele ce au premers declanșarea războiului mondial erau explicate ad litteram de către istoricii români exact la fel sau după pozițiile de vedere oficiale ale istoricilor sovietici. Se înțelege, eu și generația mea acceptăm aceste poziții drept singurele, corecte și-n acord cu adevărul istoric! De-abia în anul 4 de facultate, după citirea unor cărți/texte interzise oficial (la biblioteca universitară ieșeană) ochii mi s-au deschis, iar pozițiile mele față de unele aspecte ale istoriei contemporane s-au radicalizat. Am spus câte

ceva în această direcție într-un capitol al cărții *Apocalipsa după Stalin*, publicată la Iași în 2015.

Așa, unul dintre autorii sovietici recomandat ca bibliografie obligatorie, A. N. Nekrici, autorul studiului „Războiul ciudat”, susține că „încheierea pactului de neagresiune cu Germania a constituit o măsură înțeleaptă din partea guvernului sovietic”. Semnând pactul cu Germania, mințea Nekrici cu o incredibilă nerușinare, „guvernul sovietic și-a îndeplinit astfel nu numai obligațiile față de propriul popor, ci și datoria sa față de toate popoarele, căci Uniunea Sovietică era pe atunci singurul stat socialist și principala pavază a păcii și socialismului”. După A. N. Nekrici, semnând pactul cu Germania, U.R.S.S. „a ușurat situația Angliei, care în timpul primilor doi ani de război a fost scutită de a lupta pe două fronturi”. Sigur, afirmația lui Nekrici pare astăzi incredibilă, dar în anii '60 - '70 *era* literă de lege, fiind lătrată de la orice catedră liceală/universitară.

În realitate, lucrurile au stat exact pe dos. Din septembrie 1939 până în iunie 1941 (îndeosebi din iunie 1940 după capitularea Franței), Anglia a luptat de una singură împotriva Germaniei stăpână pe Europa și aliată la cataramă cu U.R.S.S.-ul lui Stalin. A fost o luptă disperată, eroică ce a înnobilat pentru vecie poporul britanic. Iar despre „pacea” pe care o dorea U.R.S.S. atunci, sunt grăitoare agresiunile sale asupra Poloniei, Finlandei, Țărilor Baltice, României.

Problema fundamentală a relațiilor dintre România și U.R.S.S. În perioada interbelică a constituit-o Basarabia. Disputa a început încă din 1918, conducând la relații tensionate între cele două țări.

Disputa avea ca pretext refuzul U.R.S.S. de a recunoaște apartenența teritoriului dintre Mare - Prut și Nistru la România. Negocierile bilaterale de la Varșovia,

Riga și Copenhaga n-au dus la vreun rezultat pozitiv. Nicolae Titulescu s-a zbatut mult să convingă Kremlinul de recunoașterea Basarabiei la România, rezultatul fiind că, pentru acei ani, 1932 - 1936, Moscova n-a mai ridicat pe față problema Basarabiei. Am subliniat ceva mai sus, efectele pozitive ale tratatului economic germano-român din 23 martie 1939. Efectele pozitive fiind nu numai pentru Germania, ci și pentru România, care-și asigurase o oarecare liniște și securitate la frontiere, îndeosebi într-un timp de crize internaționale majore (anexarea Austriei (13 martie 1938); dictatul de München; anexarea Cehiei (15 martie 1939); războiul civil din Spania (1936 - 1939); extinderea agresiunii Japoniei în China (1937)).

Stalin e gata de atac!

La trei săptămâni de la semnarea tratatului economic cu Germania, îndeosebi după agitațiile diplomatice provocate de așa-zisul „caz Tilea”, Franța și Marea Britanie, pe 13 aprilie 1939, oferă garanții României și Greciei. Garanțiile respective se activau doar dacă cele două guverne erau decise să-și apere independența în caz de agresiune. Lipsurile cele mai serioase ale acestor garanții constau în faptul că cele două puteri garante nu au desemnat „dinainte” agresorul. Agresorul vizat era Germania, deoarece numai ea până în aprilie 1939 înfăptuise agresiuni directe, fățișe urmate de anexări teritoriale în Europa. În aprilie 1939, U.R.S.S. se afla „angajată” în politica de securitate colectivă, astfel că pentru cele două mari puteri garante o agresiune sovietică asupra statelor europene din Est părea imposibilă.

Așadar, chiar din 1918, Rusia Sovietică a refuzat să recunoască unirea Basarabiei cu România, refuzând acestor provincii istorice românești dreptul la autodeterminare națională. Pentru U.R.S.S., România a devenit o țintă majoră încă de la începutul anilor '20.

După 1919 Rusia comunistă împânzește țara noastră cu mii de agenți, iar după crearea p. c. r., care de la înființare s-a constituit într-o structură organizată anexă a P.C.U.S., acesta s-a constituit într-o autentică coloană a V-a, trădând pe față România. Atentate, sabotaje, diversiuni continui, uciderea unor oameni politici români, tentative reușite de declanșarea unor revolte sociale majore (vezi Tatar-Bunar în 1924, Lupeni '29, București - Ploiești 1933) toate au avut ca autori agenții Moscovei.

Situația tensionată de pe Nistru s-a materializat în frecvente incidente de frontieră cu morți și răniți din rândul Armatei Române. Susțin că, până spre 1933 - 1934, la frontiera româno-sovietică de pe Nistru a existat o stare anormală de pace armată. Repet: politica de apropiere și înțelegere, dusă de „marele european” Nicolae Titulescu, față de U.R.S.S., n-a dat nici un rezultat pozitiv pentru România. Adevăratele scopuri ale negocierilor lui Titulescu cu U.R.S.S. erau bine ascunse, urmăreau mai degrabă satisfacerea intențiilor Ocultei Externe de a pune la dispoziție teritoriul românesc hoardelor sovietice, în drumul lor spre Centrul Europei spre a „pedepsi” Germania. Cazul Butenko a tensionat relațiile româno-sovietice, dovedind reaua credință desăvârșită a guvernului U.R.S.S. față de România. Așa, însărcinatul cu afaceri ale U.R.S.S. la București, Theodor C. Butenko (ofițer N.K.V.D./G.R.U.), pe 6 februarie 1938, a dispărut de la ambasadă, fugind în Occident. Evident, „cazul” Butenko a fost folosit de U.R.S.S. pentru a ataca România și guvernul român, vinovați, chipurile, de dispariția diplomatului sovietic.

Într-un articol infam, *Pravda*, lansa diversiunea că Butenko a fost victima „fasciștilor români” care l-ar fi răpit împreună cu alte „puteri străine”. Nu peste multe zile alegațiile mincinoase ale Moscovei au fost dezmințite de însuși Butenko, care a apărut la Roma, solicitând azil politic. Și după ce lucrurile au devenit clare, oficialitățile sovietice au continuat să acuze autoritățile române de „dispariția” diplomatului sovietic susținând că acel Butenko de la Roma ar fi un „escroc alb”. Minciunile sovietice în cazul Butenko au fost dezmințite de către ambasada germană de la Moscova și de Ministerul de Externe german ce au dovedit negru pe alb cu

documente, că Th. Butenko de la Roma este una și aceeași persoană cu adevăratul Butenko.

Deosebit de relevant privind standardele duble ale diplomației sovietice poate fi considerată vizita adjunctului lui M. Litvinov, Vladimir Potemkin la București. Potemkin fusese trimis de Stalin la Ankara, Sofia și București spre a testa, chipurile, voința acestor țări de a rezista unei agresiuni germane. U.R.S.S., chipurile, se arăta interesată de consolidarea frontului balcanic și al înțelegerii Balcanice, în condițiile speciale create de dictatul de la München și abandonarea estului Europei de către cele două mari puteri vestice. În realitate, Potemkin avea misiunea precisă de a evalua starea reală din cele trei țări, cât sunt de pregătite din punct de vedere militar, ce atitudine au liderii lor și dacă pot fi îmbrobodiți cu mesajul de „pace” adus de mesagerul lui Stalin!

Precizez pentru cititor că a doua zi după semnarea dictatului de la München, pe 1 octombrie 1938, V. P. Potemkin declarase că U.R.S.S.-ului nu-i rămăsese decât alternativa înțelegerii cu Germania nazistă, urmat de a patra împărțire a Poloniei. Așa că periplul său diplomatic din aprilie - mai 1939 în Sud-Estul Europei avea scopuri pur diversioniste.

Potemkin avusese succes la Ankara unde propusese un pact de asistență bilaterală, dar la Sofia retorica revanșardă a diplomaților bulgari l-a convins că solidaritatea balcanică nu era decât o iluzie. Pe delicatul ministru de externe al României, Grigore Gafencu, V. P. Potemkin l-a sedus cu totul prin declarațiile sale pașnice și cordiale. Deși ceva l-a avertizat pe Gafencu în cadrul lungii lor întâlniri din 8 mai 1939, că V. P. Potemkin „părea să aibă ca sarcină evaluarea efectelor pe care deciziile de la München le produsese în Balcani”.

Gafencu a fost profund convins de intențiile pașnice ale U.R.S.S. În zonă. U.R.S.S., își declama lecția de propagandă Potemkin către Grigore Gafencu, este o mare iubitoare de pace. Considera că pacea este una și indivizibilă, și că nimic nu este mai important decât păstrarea și promovarea pe mai departe a principiului securității colective! U.R.S.S. va fi totdeauna împotriva oricărei agresiuni a „puterilor totalitare”, și că vrem să convingem toate statele europene amenințate să reziste „expansionismului german”.

Exact când adjunctul lui M. M. Litvinov debita la București declarațiile sale liniștitoare către un G. Gafencu credul și lesne de îmbrobodit, la Moscova, Stalin, în sfârșit, își dă arama pe față. Pe 4 mai 1939, Litvinov, „marele” campion al păcii și securității colective, era demis cu brutalitate, locul lui la Ministerul de Externe luându-l V. M. Molotov. Sensul schimbării era limpede pentru lumea diplomatică: Moscova a renunțat la așa-zisa promovare a păcii și securității colective, alăturându-se fără ezitări taberei statelor revizioniste, agresoare. Odată cu înlocuirea lui Litvinov, Molotov, la ordinele lui Stalin, ordonă N.K.V.D.-ului să intre în negocieri secrete cu oficialitățile naziste pentru a pregăti terenul unei înțelegeri. Rezultatul îl știm cu toții: pactul Stalin - Hitler din 23/24 august 1939 și aruncarea lumii în al doilea război mondial.

Distrugerea statului polonez, în septembrie 1939, și „războiul ciudat” purtat de Franța și Marea Britanie în cadrul ostilităților generale începute după 3 septembrie 1939, creaseră o situație dramatică României.

Neutralitatea declarată pe 6 septembrie 1939, trebuia apărată față de trei state vecine care revendicau teritorii românești: Ungaria, Bulgaria, U.R.S.S.. Garanțiile oferite statului român de franco-britanici, pe

13 aprilie 1939, aveau o valoare practică extrem de redusă. Nici un român nu putea să uite soarta Austriei, Cehoslovaciei și Poloniei, și ele cu frontierele „garantate” de cele două mari puteri vestice; dar, la momentul adevărului, când ajutorul occidental era vital pentru supraviețuirea lor statală, au fost lăsate singure în fața agresorului, „puterile garante” nefăcând nimic în vederea ajutorării lor. Mai mult, Cehoslovacia, în septembrie 1938, va fi dezmembrată și cu acordul Franței și Marii Britanii, care au pus umărul temeinic ca Fraga să cedeze mai repede și fără rezistență teritoriile revendicate de Al Treilea Reich. Așa că, puțini români, în toamna anului 1939, aveau convingerea că garanțiile franco-britanice ofereau securitatea reală păstrării independenței și integrității teritoriale. Începând cu toamna anului 1939 și până în iunie 1940, neutralitatea României a intrat într-o lungă și neliniștită agonie.

Apoi, garanția franco-britanică oferită statului român privind independența și frontierele sale era valabilă *doar* în cazul unei agresiuni germane. După 23 august 1939, pentru România, principala primejdie venea dinspre N-E, adică dinspre U.R.S.S.. Or, garanțiile anglo-franceze lăsau total descoperită România în rața unei agresiuni sovietice, ajutorul oferit țării noastre de Anglia Și Franța fiind condiționat ca, în caz de atac sovietic, Turcia „să sară imediat în ajutorul României”. Desigur, deși Turcia ne era prietenă, refuzase constant să se implice în vreo alianță bilaterală ce ar fi avut ca obiect lupta împotriva U.R.S.S.. Pe 14 decembrie 1939, ministrul Marii Britanii la București, Reginald Hoare, îi comunică lui Grigore Gafencu că, în caz de atac sovietic asupra României garanția oferită de englezi pe 13 aprilie 1939, devine caducă, nulă și neavenită.

Pactul de la Moscova, așadar, declanșase pentru Europa estică amenințarea sovietică, reducând la nimic garanțiile franco-britanice privind România. Situația critică a României, prinsă la mijloc între cele două imperii totalitare, a reieșit și mai bine în evidență cu ocazia lungii vizite la Moscova a ministrului de externe al Turciei, Saraçoğlu. Saraçoğlu înțelesese bine că U.R.S.S., din 23 august 1939, promova o politică agresivă în Balcani, ținta ei principală fiind România, față de care se pregătea să „ia unele măsuri militare”.

În plin război sovieto-finlandez, pe 30 decembrie 1939, V. V. Tilea transmite guvernului britanic o notă a guvernului României prin care Londra este informată că Moscova va solicita României Basarabia și că România este hotărâtă să se apere cu armele față de atacul sovietic. România cerea imperativ Marii Britanii armament și materii prime strategice ce vor fi plătite cu petrol. Răspunsurile engleze, ca și cel al Franței au fost palide, Bucureștiul convingându-se că demersurile sale sunt ignorate.

De ce și din a cui cauză era practic dezarmată România, în decembrie 1939, la 4 luni de la declanșarea ostilităților? Cum putea ea să se mai înarmeze când războiul se extindea? Și ce făcuseră guvernanții în frunte cu „marele” rege Carol II, din 1930 în vederea înzestrării Armatei Române? Evident, întrebările mele sunt pur retorice, căci răspunsul este ușor de dat de cititor.

Caracterul premeditat al agresiunii U.R.S.S. Împotriva României devenise limpede chiar din momentul semnării pactului său cu Germania. În protocolul adițional secret anexat pactului sovieto-german, însuși Stalin impusese articolul 3, articol în care Kremlinul preciza fără echivoc „interesul său pentru Basarabia”. Din august 1939 și până pe 26 iunie 1940,

U.R.S.S. Își manifestase intențiile agresive față de România, fiind hotărâtă să recupereze Basarabia prin forță. Aștepta contextul extern favorabil.

Așa, în decembrie 1939, Moscova, încă convinsă că războiul cu Finlanda va fi o plimbare militară pentru U.R.S.S. intenționa să atace România. Terentiev, ambasadorul sovietic la Ankara, întreabă guvernul turc ce poziție ar adopta dacă U.R.S.S. va ataca România. Ministrul de externe turc, Saraçoğlu, un foarte bun și loial prieten al României îl avertizează pe samsarul lui Stalin că Turcia este profund interesată ca pacea să fie păstrată în Sud-Estul Europei și că era gata să se achite de obligațiile ce-i reveneau în legătură cu „garanția anglo-franceză dată României”. Ajutorul Turciei către România, în caz de agresiune sovietică, devenea operațional numai dacă Franța și marea Britanie și-ar fi onorat, prin faptă, garanțiile. Blocul celor 4 (patru) puteri balcanice (înțelegerea Balcanică), deși teoretic, reprezenta o forță zonală impresionantă, se dovedea inutil în fața unui expansionism reprezentat de U.R.S.S. și Germania. Cei „70 de milioane de soldați” ai înțelegerii Balcanice, de care vorbea al doilea „mare european” al României, Nicolae Titulescu, s-au dovedit o simplă figură retorică!

Am subliniat cu ocazia prăbușirii militare a Poloniei, în septembrie 1939, puternica nemulțumire a Moscovei față de România, care primise pe teritoriul său autoritățile poloneze, resturi ale armatei și circa 100.000 de refugiați civili polonezi. Așa, pe 20 septembrie 1939, V. M. Molotov, îl apostrofează grosolan pe ambasadorul român la Moscova, Nicolae Dianu, folosind un ton violent, vindicativ pe motivul că statul român acceptând să primească autoritățile civile-poloneze și resturi ale armatei poloneze, nu a respectat normele juridice ale

neutralității. Tot după ce resturi ale armatei poloneze au găsit salvarea pe teritoriul românesc, numeroși ofițeri sovietici de la frontiera comună au avut obrăznicia să reproșeze cu severitate ofițerilor români că de ce România a primit pe teritoriul său „bande înarmate poloneze”.

Aceste dovezi de rea credință ale Uniunii Sovietice față de România, manifestate imediat după încheierea pactului Stalin-Hitler, probate din plin cu prilejul lichidării statului polonez, dovedeau că Moscova se pregătea să interpreteze personal, arbitrar articolul II, paragraful 5 din Convenția pentru definirea agresorului și agresiunii „prin care era desemnat ca agresor statul care dă sprijin bandelor înarmate formate pe teritoriul său”.

Convenția, mai bine zis, Convențiile, pentru definirea agresiunii de la Londra cuprindea două texte identice. Primul semnat la 4 iunie 1933 de către Uniunea Sovietică, Turcia, Iugoslavia, România, Cehoslovacia, iar al doilea a fost semnat în 5 iulie 1933 de către reprezentanții U.R.S.S. și vecinii săi europeni și asiatici. Ambele texte diplomatice au preluat definirea agresorului și agresiunii stabilită de Conferința Dezarmării de la Geneva, de pe 24 mai 1933, care prevedeau că „teritoriul” unui stat asupra căruia își exercită de fapt „autoritatea devine intangibil”. Semnând Convenția respectivă cu România, U.R.S.S. garanta fără să vrea integritatea teritorială a României Unite, iar în caz contrar, Uniunea Sovietică se desemna ea însăși ca „agresoare în cazul că ar invadea orice teritoriu aflat sub autoritatea României”.

Articolul II al Convenției de la Londra stipula că statul ce ar fi acceptat să adăpostească pe teritoriul său „bande înarmate” se plasează în postura de stat agresor.

Acceptând zeci de mii de soldați și ofițeri polonezi, în septembrie 1939, statul român a primit membrii unei armate organizate, eroice, înfrânte. Găselnița lui Molotov și a ofițerilor sovietici cu „bandele înarmate poloneze” probează uriașa ură și rea credință de care erau posedați oficialii sovietici atât la adresa Poloniei cât și a României.

Revenind la întâlnirea din 20 septembrie 1939 de la Kremlin dintre ambasadorul român, Nicolae Dianu și V. M. Molotov, precizăm că, în fața acuzelor, reproșurilor ministrului de externe al lui Stalin, diplomatul român a declarat că autoritățile române, primind refugiați polonezi, au respectat cu strictețe normele juridice internaționale ale neutralității, dezarmând și internând „trupele polone care au intrat în România”. La asigurările date de diplomatul român, Molotov își manifestă „îngrijorarea”, declarând cu o imensă fățarnicie: „Oare se va întâmpla ceva neprevăzut pentru U.R.S.S.? U.R.S.S. nu va avea nicio surpriză prin faptul că șefii militari, guvernul polon și 500 de avioane polone au găsit în România un azil? Oare nu se va întâmpla nimic?”.

Premeditarea agresiunii U.R.S.S. Împotriva României este confirmată, îndeosebi, după lichidarea Poloniei de către U.R.S.S. și Germania. După Polonia, Stalin intenționa să atace România, Finlanda și Țările Baltice. Imediat după împărțirea Poloniei, dictatorul sovietic ordonă plasarea, pe poziții de atac, la frontiera cu România, a trei corpuri de armată. Faptul a fost adus la cunoștința României de generalul francez Palasse, atașat militar al Franței în Uniunea Sovietică, pe 15 octombrie 1939. Generalul francez confirma informațiile pe care le avea Statul Major al Armatei Române, după care, în octombrie 1939, la Nord de Cernăuți era plasat

pe poziții ofensive un corp de armată sovietic, altele două fiind masate pe frontiera Nistrului.

Semnarea Convenției agresorului și agresiunii de către Uniunea Sovietică, la 1933, fusese doar un gest de propagandă ordinară. La acea vreme, U.R.S.S. era îndeajuns de slabă și nepregătită încât „Tătucul popoarelor” să îmbrățișeze o politică de pace, chipurile, ca și de securitate colectivă! Stalin tocmai se pregătea să declanșeze o politică de genocid în interiorul U.R.S.S., care a culminat cu „Marea Teroare” (1936 - 1938), iar în plan extern coordona lupta europeană așa-zis antifascistă.

Când datele problemei vor fi altele, adică după ce U.R.S.S. se industrializează masiv cu prețul a peste 20 de milioane de morți conform celor susținute de Victor Suvorov, și, mai ales, după ce contextul extern se va schimba radical în anii 1936 - 1937 - 1938, Stalin își dă pe față intențiile adevărate în politica externă. Încă din iunie 1938, deci cu trei luni înainte de dictatul de la München, guvernul sovietic dovedește rea credință desăvârșită și intenții agresiv-revanșarde la adresa României. Astfel, când încă ministrul de externe al U.R.S.S. era M. Litvinov, campionul „păcii” și „securității colective”, nu-i așa, în luna iunie 1938, Ministerul Afacerilor Externe al U.R.S.S. a informat ambasada României de la Moscova, că, pe viitor, nu va mai primi „note diplomatice românești” în care Basarabia este desemnată ca „teritoriul românesc”, și că nu are de gând să mai accepte sintagme precum „malul românesc al Nistrului”, nici aceea de „frontieră”, nici măcar aceea de „grăniceri români”.

Și lunga și inutila vizită la Moscova (23 septembrie - 18 octombrie 1939) a ministrului de externe al Turciei, Saraçoğlu, după cum am notat ceva mai sus, a dovedit

intențiile de război ale U.R.S.S. la adresa României. Stalin și Molotov voiau să convingă Turcia, prin amenințări, să nu permită trecerea prin Bosfor și Dardanele a vaselor anglo-franceze care puteau veni în ajutorul României, în acord cu garanția dată statului român la 13 aprilie 1939. Răspunsul lui Saraçoglu a fost demn și în acord cu starea de alianță și prietenie dintre cele două țări. Turcia este vital interesată ca pacea să domnească în marca Neagră și la Gurile Dunării.

Ambasadorul sovietic de la Ankara, Terentiev, după cum am mai precizat, fusese pus să testeze, încă o dată, poziția Turciei (octombrie 1939) față de unele „măsurile militare” pe care U.R.S.S. intenționa să le ia la adresa României.

Pe parcursul lunii noiembrie 1939, pregătirile de atac ale lui Stalin la adresa României erau încheiate. Atacul U.R.S.S. Împotriva României trebuia să înceapă pe 6 decembrie 1939.

Războiul cu Finlanda, declanșat de Moscova pe 30 noiembrie același an, sovieticii îl considerau o simplă formalitate. Ziaristul american William Shirer, scria că Stalin era atât de sigur de o victorie fulgerătoare asupra Finlandei, și că armata sovietică va fi la Helsinki într-o săptămână „încât fixaseră data de 6 decembrie în vederea atacului în Basarabia”. După cum subliniam doar rezistența eroică a nobilei Finlande și înfrângerile din decembrie 1939 ale armatei sovietice, au amânat atacul lui Stalin împotriva României cu 7 luni. Grigore Niculescu-Buzești, însărcinat cu afaceri ale României la Riga informa Bucureștiul, la 4 noiembrie 1939, că șeful Statului Major al Armatei letone i-a comunicat cum că Isakov, comisar sovietic ce „negocia” tratatul militar sovieto-leton a declarat că după încheierea negocierilor cu Finlanda, U.R.S.S. intenționa să atace România.

Semnalele negative date de Kremlin României se înmulțeau. Ambasadorul Franței la Moscova, Naggior, avea convingerea, în urma unei convorbiri din 5 decembrie 1939 cu V. - Potemkin, că U.R.S.S. va ataca „imediat” România. Rețineți, cred, turneul sud-est european, din aprilie-mai 1939, al aceluiași Potemkin, despre discuțiile îndelungate avute pe 5 mai același an la București, cu delicatul Grigore Gafencu, în urma cărora l-a convins pe diplomatul român de „puternica” dorință de pace a U.R.S.S. și față de România! Iată, n-au trecut decât 6 luni și Potemkin, rămas adjunct și al lui Molotov, noul ministru de externe, are ocazia să dovedească adevăratele intenții ale U.R.S.S. față de România!

În ce o privește, deși știa intențiile reale ale Kremlinului la adresa sa, România a dus aceeași politică corectă, de bună vecinătate și pace cu imperiul lui Stalin. Desigur, toate încercările românești de a detensiona relațiile cu vecinul de la est de Nistru între 1938 - 1940 au fost primite cu răceală și dispreț de către Kremlin.

Așa, când Bucureștiul trimite un nou ambasador la Moscova, Gheorghe Davidescu, acesta este primit cu ostilitate totală. Iar când Gh. Davidescu informează guvernul sovietic că România, în semn de bună credință, dorește să trimită „o misiune economică” la Moscova, spre a intensifica schimburile comerciale, același V. P. Potemkin se dovedește mârlan și grobian afirmând nici mai mult nici mai puțin că „venirea delegațiunii... ar putea mai degrabă să înrăutățească relațiile dintre cele două țări”.

Așadar, Moscova continuă să escaladeze agresiv tensiunea cu România. După declarația agresivă din 29 martie 1940, pe 10 aprilie același an (exact cu o zi după

ocuparea Danemarcei și Norvegiei de către Hitler), Molotov îl cheamă pe Gh. Davidescu, seara, la ora 22 la Kremlin, vorbindu-i despre incidentele de frontieră dintre cele două state care, chipurile, „depășesc orice limită” și că, pe viitor, „guvernul sovietic nu poate permite repetarea unor asemenea cazuri”.

În octombrie 1939, Kremlinul ordonă lui Boris Ștefanov, secretar general al C.C. al P.C. din România, să publice un material scris de N.K.V.D. sub nume propriu în nr. 10 al revistei „Internaționala Comunistă”. Articolul semnat de Boris Ștefanov ridică în slăvi politica „de pace și prietenie” a U.R.S.S., de după celei de-a patra împărțire a Poloniei, subliniind „generozitatea” Moscovei față de Țările Baltice, cu care tocmai fuseseră semnate tratate de ajutor reciproc (preludiul anexării din vara lui 1940).

Boris Ștefanov sfătuia România că ar fi în „interesele popoarelor României (sic), dezvoltarea lor liberă și pașnică, viitorul lor mai bun sunt imposibile fără încheierea imediată a unui tratat de ajutor reciproc cu U.R.S.S”.. Ștefanov îndemna România să semneze un tratat asemănător cu cel al Țărilor Baltice și să ceară Moscovei, de bună voie și nesilită de nimeni, să fie anexată la imperiul lui Stalin!

Înfrângerile umilitoare în războiul cu Finlanda, au obligat U.R.S.S. să-și amâne planurile de un război împotriva României. Drept urmare, ministerul de externe sovietic, pe 9 decembrie 1939, dezmente mincinos cum că articolul lui Boris Ștefanov ar reprezenta poziția oficială a guvernului sovietic. Iar pe 8 decembrie același an, exact când armata sovietică era bătută și umilită în războiul cu Finlanda, Kukoliev, însărcinatul cu afaceri sovietic la București declară lui G. Gafencu, că din partea Moscovei nu există nicio amenințare la adresa

României. Între timp, la sugestia U.R.S.S., dar și a Germaniei, Ungaria și Bulgaria concentrau trupe numeroase la frontierele României, fiind pregătite de război în vederea atingerii planurilor lor revizionist-revanșarde la adresa țării noastre.

Pe 29 martie 1940, V. M. Molotov într-o cuvântare în fața Sovietului Suprem al U.R.S.S. face declarații amenințătoare la adresa României. Molotov, sublinia că între U.R.S.S. și România nu există „un pact de agresiune”, iar absența sa s-ar datora unor „chestiuni nerezolvate, aceea a Basarabiei”, pe care, chipurile, România o anexase în 1918.

Molotov declara că unirea Basarabiei cu România statul sovietic n-o recunoscuse niciodată. În același discurs, maleficul ministru de externe sovietic, reamintește asistenței că „autoritățile românești” au jucat un rol „deloc convenabil”, în 1938, cu prilejul „afacerii” Butenko.

Tonul lui Molotov se înăsprește cu acest prilej, declarând agresiv cum că ar fi cazul ca „România va înțelege că asemenea lucruri nu ar mai putea fi tolerate”.

Amenințările lui Molotov la adresa României, din 29 martie 1940, au avut ecou și în „Jurnalul” lui Carol II. Regele notează, chiar pe 29 martie 1940, cum că Molotov revendică Basarabia de la România și că ei, sovieticii, n-au trimis un ambasador la București tocmai din acest motiv, dar și „din cauza cazului (Sic) Butenko”. După o întâlnire cu primul ministru Gh. Tătărescu (care-l înlocuise în această funcție în noiembrie 1939 pe C. Argetoianu) Carol II, împreună cu sluga sa credincioasă are convingerea că „intrăm din ce în ce mai mult în timpuri grele”. „Convingerea” lui Carol II n-a ținut decât câteva ore căci, nu-i așa, grijile pentru țară, trebuiau detensionate de obişnuitul „pocher” cu Duduia,

Urdăreanu, Dombrowski și Ghelmegeanu. Precizez că, Bobotează anului 1940, la sfatul slugii sale perfecte Gh. Tătărescu, Carol II a marcat-o la Chișinău. Prezența lui Carol la Chișinău se voia un semnal pentru basarabeni, dar și pentru Moscova, cum că „suveranul” României Unite iubește Basarabia, pe românii de aici, și că este hotărât să facă „totul” pentru apărarea lor!

Cu prilejul acestei vizite, slugoii lui Carol II s-au gândit să lanseze urbi et orbi vestea că din porunca „marelui bărbat”, pe Nistru, România construiește „linia fortificată Carol”, o veritabilă linie Maginot românească. În realitate, și vizita lui Carol II, și „linia Carol”, nu au fost decât gogoase propagandistice de cea mai ordinară speță.

Pe 6 ianuarie 1940, Carol II asistă la slujba religioasă de la Catedrală, al Chișinău, în timpul căreia este impresionat în primul rând de calitatea preoților „cari aveau practică rusească”, pentru ca apoi să mănânce și să bea bine la Cercul Militar. La recepția de aici, „augustul” suveran este impresionat iarăși de calitatea discursurilor reprezentanților diferitelor instituții, în mod deosebit măgulindu-l alocuțiunile „minorităților germane, ucraine, ruse”, ce au declarat, la unison „că sunt absolut loiali țării și că sunt gata s-o apere în orice împrejurare”. Asistă, de asemenea, la o paradă militară efectuată de Divizia 3 Cavalerie, de la care primește „un cal de bronz” (se putea face un pas fără să primească mită? - n. ns.), în timpul căreia i se face frig la picioare. Din acest motiv, Carol II are „buna inspirație”, ca, de la paradă, să străbată pe jos distanța până la Cercul Militar. Românii basarabeni au primit cu ovații trecerea regelui printre ei, înțelegând gestul ca pe un semn de curaj, și de apropiere de ei. Realitatea, desigur, era urâtă și cu totul alta: „marele” rege trebuia

să-și dezmoștească picioarele de la frig și să-și facă poftă de mâncare și de băutură!

Ca și cum nu el, Carol II, ar fi guvernat după capriciile sale România din 1930, patronând un regim de jaf și hoție generală, la întoarcerea de la Chișinău, chiar în tren, convoacă „o conferință pentru armament”, sumele necesare pentru înzestrarea Armatei părăndu-i-se „enorme” și nu știe de unde vor fi găsite (35 de miliarde).

Nu mă pot abține de a sublinia că în vizita aceasta „istorică” de la Chișinău, Carol II a fost însoțit de Duduia care „a ținut cu tot dinadinsul să facă și ea drumul cu trenul”. Notez că, cu ocazia slujbei de Bobotează ținută în impozanta Catedrală din Chișinău, de mitropolitul Gurie Grosu, Carol II a vrut să intre în altar prin ușile împărătești. Împreună cu Duduia, desigur. Mitropolitul Gurie nu ezită să-l oprească pe rege, spunându-i: „Prin aceste uși împărătești, măria ta, poți păși numai cu soția legitimă”. Carol II, înghite, de nevoie, umilința, Duduia nefiind primită în altar. Pentru acest gest, firesc, obișnuit, mitropolitul Gurie Grosu va fi izgonit din fruntea mitropoliei Basarabiei, în primăvara lui 1940, găsindu-și refugiul într-o mănăstire din nordul Olteniei, unde a și murit.

Atât timp cât Germania nu s-a mișcat în Vest, frontul franco-britanic existent încă din toamna lui 1939, oferea o oarecare liniște României. Cât timp marii noștri aliați din Vest n-au fost doborâți, Stalin n-a avut curajul să atace România.

În aprilie 1940, armata germană declanșează o ofensivă parțială în Vest, ocupând în câteva ore Danemarca și în câteva zile Norvegia. Marea ofensivă germană în Vest devenea iminentă.

În această situație apăsătoare, plină de mari primejdii pentru România, Carol II se concentrează pe ocupațiile/pasiunile sale favorite: Duduia, vânătore, pocherul, filmele. Însemnările din seara zilei de 5 ianuarie 1940 sunt definitorii, căci dau măsura absolut exactă a preocupărilor *reale* (nu declarate fariseic) ale lui Carol II. Așa, fără nicio jenă (nu mai vorbesc de reținere), Carol II în trenul spre Chișinău scrie în „Jurnal”: „Doamne, Doamne, cât o iubesc și cât aş voi să o ştiu sănătoasă și mulțumită”. Conchide cum că „anul acesta (1940 - n. ns.) trebuie făcute enorme eforturi în această direcție”. Iată singura și adevărata preocupare, ca să nu spun obsesie patologică, a celui care se numea Carol II, regele României Unite: *Duduia* și iar *Duduia* pentru care, el, regele, și țara, desigur, exact în fatidicul an 1940 trebuiau, erau obligate să facă „enorme eforturi”. Am spicuit câte ceva din notațiile lui Carol II în „Jurnal” cu privire la Elena Lupescu ceva mai sus. Pentru a lămuri și mai bine cititorul cred că ar trebui extinsă analiza asupra tuturor trimiterilor măcelarului regal și dezertor cu privire la Duduia din infamul lui *jurnal*.

Nici nu revenise bine în Capitală, de la Chișinău, și între 9 și 11 ianuarie 1940, Carol II cu suita de lachei (G. Lakeman, G. Mănu, Constantin Șuțu, Dan Brătianu, Nicu Lahovary, fiu-su Mihai) pleacă la vânătore în vestul țării, la Chișineu-Criș. A fost prezent și contele Panffy, fost magnat ungur, dar slovac la vremea aceea, pentru că avea renumele de „mare vânător” în Europa. La vânătore, Carol a fost „campionul” reușind să doboare cei mai mulți dintre cei 1.300 de fazani doborâți, notând încântat că „a fost absolut la înălțime”. Trei zile la vânătore fără Duduia i s-au părut trei veacuri! Dar a rezistat, vorbind cu ea la telefon zilnic și de la care află o mare noutate: „la București e frig”.

Duduia, vânătorile, filmele, curvele Bucureștiului, pocherul, mita zilnică primită, furtul și depunerea de bani în bănci străine, acestea-s grijile „regelui trădat” Carol II. Îndeosebi, în anul 1940, an pe care el și Duduia l-au simțit că le va aduce vremuri grele. Pe 9 aprilie 1940, Carol II notează că Germania ocupă Danemarca, care, refuzând să se apere, a dovedit „o lipsă complectă de demnitate și... o trădare”. Iată moralistul, marele luptător cum acuză pe alții. Este îngrijorat de faptul că Stalin poate mobila „12.000.000 de oameni perfect armați” fiind convins că marele asasin are o „imensă” inteligență, că Rusia, în timpul său, a devenit un „stat național” preluând vechea politică a lui Petru cel Mare și „Caterinei”.

Pe 19 aprilie 1940, Carol II ca să nu se zică că nu face ceva pentru „scumpa” lui Românie, își aduce la palatul regal principalele slugi, Gh. Tătărescu, E. Urdăreanu și, desigur, seraficul cu șorțuleț francmason, Grigore Gafencu. Conclavul dezbate timp de 4 ore (de la 17 la 21) starea țării și amenințările la adresa ei. Carol II notează că s-au luat hotărâri ce vor trebui „traduse în fapte” și că s-au „studiat toate ipostazele posibile și chiar imposibile” (măi să fie!!!). Conferința de la palatul regal se sfârșește cu o concluzie categorică: „neutralitatea absolută, respingerea cu armele în mână a oricărei agresiuni (sic) și strângerea rândurilor Blocului Balcanic”. Întâlnirea a lăsat urme. G. Gafencu acordându-i pasaje substanțiale în una din cărțile sale, consemnând că indiferent de agresor (U.R.S.S., Germania, Ungaria) „marii” bărbați de stat la 19 aprilie 1940, în frunte cu Carol II au fost fermi: „Ne luptăm”, „Rezistentă armată”. Bravadă și iar bravadă!

Întâlnirea lui Carol II de la palatul regal din 19 aprilie 1940, fusese provocată de ocuparea Danemarcei

și a Norvegiei de către Germania la începutul lunii aprilie 1940. Am subliniat cum Carol II notează în „Jurnal” că Danemarca, capitulând fără luptă, s-ar fi acoperit, după el, de rușine. Tot în „Jurnalul” său, ca să nu mai fac trimitere la textul infam „în zodia Satanei”, Carol II adoptă o poziție radicală, de conducător responsabil și moralist, dându-și cu părerea cum ar fi trebuit să acționeze marile puteri, statele europene în vederea combaterii preventive a lui Hitler.

Despre Stalin, infamul rege, îndeosebi în odiosul text „în zodia Satanei”, și U.R.S.S. n-a avut curajul să sufle un cuvânt. Satana, după Carol II, ar fi fost Hitler și doar Hitler. În ceea ce mă privește n-am nicio rezervă în a susține că adevăratul Satana (dar nu singurul) pentru sud-estul Europei, până în 1940, a fost tocmai Carol II!

Preludiile ultimatumului lui Stalin

Stalin n-a atacat România, până ce nu a fost absolut convins că țara noastră a rămas fără nici un sprijin extern. În 10 mai 1940, Germania declanșează marea ofensivă din Vest, zdrobind relativ repede (câteva săptămâni) rezistența militară a Franței, Belgiei, Olandei, Luxemburgului și Marii Britanii. Catastrofa franco-britanicilor din Vest a dovedit lumii că rolul de mare putere militară a Franței, jucat în perioada interbelică, a fost un imens bluf. Niciodată în istorie, în toată istoria lumii, o mare putere a lumii nu fusese învinsă așa de repede și atât de categoric cum fusese înfrântă Franța de către Germania între 10 mai și 22 iunie 1940.

Pe 22 iunie 1940 Franța capitulează, semnând armistițiul de la Rethondes. Jumătate din teritoriul francez, intră sub ocupație germană, Alsacia și Lorena sunt anexate celui De Al Treilea Reich, peste 2 milioane de militari francezi sunt făcuți prizonieri, Hitler permițând restului de teritoriu francez să ființeze sub forma unui stat satelit - Franța de la Vichy.

Armata engleză, bătută și umilită pe continent, în mai 1940 este evacuată (cu acordul tacit al germanilor: 30 mai - 3 iunie 1940) peste Canalul Mânecii. Belgia, Olanda și Luxemburgul, după o scurtă, eroică rezistență, capitulează, intrând sub ocupație nazistă.

La mijlocul lunii iunie 1940, Hitler se afla în culmea gloriei. Niciodată o mare putere europeană nu obținuse o victorie mai completă împotriva unei rivale istorice, cum obținuse Germania asupra Franței. Prăbușirea Franței și izgonirea Angliei de pe continent au lăsat România fără aliații noștri de bază. În aceste condiții, se înțelege, garanțiile anglo-franceze oferite României pe 13 aprilie

1939, au devenit inutile, inoperante. Exista, în iunie 1940, încă înțelegerea Balcanică, dar ajutorul pe care statele membre puteau să-l ofere României era paralizat de teama acestora față de U.R.S.S. și Germania. La ora adevărului - adică în ultimele zile ale lunii iunie 1940 - Iugoslavia, Grecia, Turcia - n-au schițat nici un gest de ajutorare a României atacată de U.R.S.S.. La momentul atacului U.R.S.S., din iunie 1940, Nicolae Titulescu trăia încă (într-un exil auriu pe Coasta de Azur), fiind martor la „eficiența”, „solidaritatea” Antantei Balcanice, la crearea căreia al doilea „mare european” român pusese umărul din greu!

Așadar, anihilarea militară a armatelor franco-britanice, în mai-iunie 1940, a oferit lui Stalin ocazia ideală de a trece la punerea în aplicare a articolului 3 din protocolul secret semnat cu Germania, ca să ocupe Basarabia de la România prin recurgerea la amenințarea cu războiul.

Andreas Hilgruber, în excelentul lui studiu despre Hitler, Carol II și Ion Antonescu, nu are ezitări în a considera atacarea României de către U.R.S.S., la 28 iunie 1940, drept ca „Rareori o acțiune politică a fost pregătită timp atât de îndelungat și atât de temeinic ca anexarea Basarabiei de către Uniunea Sovietică”.

Ofensiva germană din Vest, începută pe 10 mai 1940, i-a stricat lui Carol II sărbătoarea din aceeași zi, care, nu-i așa, ca „sărbătoare națională” ce era, trebuia să-i ofere „o zi de bucurie”, pentru el. Notează agramat în „Jurnal” cum că vestea atacului german „a căzut ca un trăznet și toată lumea e aiurită”. Totuși, Carol II patronează defilarea trupelor și parada militară din Piața Palatului. E impresionat de trupe care s-au prezentat „admirabil” observând, la ele, „mult avânt și precizie”. Două chestiuni l-au indispus însă pe marele rege! Prima,

parada militară a avut loc în centrul Capitalei, or lui nu-i plăceau „parăzile în oraș”. A doua, cu prilejul defilării trupelor, Grigore Gafencu a avut ideea ca aceste să nu defileze pe muzica lor obișnuită (de inspirație anglo-franceză) ca să nu-i supere pe germani. Efectul: la defilare s-au cântat numai marșuri germane, fapt care i s-a părut „o prostie”. Indispoziția „augustului” suveran a fost alungată de „masa tradițională”, unde a stat de vorbă cu fostul prim sfetnic din septembrie 1939, măcelarul Gh. Argeșanu a cărui opinie Carol II o redă: „... Argeșanu, care este convins că noi nu vom fi atacați și că nemții vor câștiga războiul”.

Pe 24 mai 1940, în plin război în Vest, Carol II este îngrijorat că „Germania vrea să ne atace” (sic), fără a menționa în vreun fel primejdia rusească. De altfel, până pe 27 iunie 1940, Carol II nu face nicio trimitere la U.R.S.S. și primejdia unui atac din partea acesteia. Notează, însă, pe 26 mai 1940, cum că atașatul militar al României la Berlin a fost avertizat de „Biroul II german” că un atac sovietic asupra României este foarte probabil. Nu face nici un comentariu, lasă știrea în suspensie, ca și cum nu l-ar interesa absolut deloc, ca și cum U.R.S.S. se pregătea să atace nu România, ci... Patagonia!!!

Cine este atent la modul cum se reflectă în „Jurnalul” lui Carol II U.R.S.S. și politica ei agresivă față de România din anul 1940, nu poate să nu observe absoluta tăcere și indiferență cu care regele-asasin tratează această problemă. Întrebarea este: de ce? După mine, răspunsul este: Duduia. Duduia, despre care există indicii că a fost agent al Moscovei, toți cei 10 ani (1930 - 1940), cât a tronat suveran peste România, faptele sale confirmând acest lucru. Iar Duduia, omul Moscovei, se înțelege ușor de ce și pentru ce anume

Carol II s-a ferit ca dracul de tămâie să spună/scrie vreun cuvânt „tare” la adresa lui Stalin și a Imperiului său (*Aurel Rogojan, Factorul intern. România în spirala conspirațiilor, Editura Compania, București, 2016, p. 103, unde este citat un raport al S.S.I., din 1935 din care reiese faptul că regele Carol II, prin intermediul Elenei Lupescu, a devenit „o unealtă oarbă a Internaționalei a III-a”, adică a U.R.S.S.-ului lui Stalin*). Cu atât mai ușor poate fi explicată decizia sa din iunie 1940, de renunțare la Basarabia și Nordul Bucovinei, ordinele sale către Gh. Tătărescu și Armată de a nu trage nici un foc de armă în dramaticele zile ale evacuării de către statul român a pământurilor românești din Nord-Est. Așa că, ca să-l cităm chiar pe Carol II, „faptele” sale dezminț, fac de rușine avânturile sale de fals eroism din aprilie - iunie 1940.

Pe 28 mai 1940 notează „zi grea și dureroasă”, după ce află că Belgia a capitulat. Iarăși își aduce slugile care-și ziceau miniștri, discută cu ei, stabilind că România trebuie să-și reorienteze politica externă spre Germania. Înfrângerea aliaților i se pare „complectă”, vinovați, desigur, de dezastru fiind chiar ei, aliații pentru „lipsă de simț a realităților”. (Sic). După amiază își convoacă, din nou, așa-zișii miniștri: Tătărescu (Carol, scrie *Tătărescu*), Gafencu, Urdăreanu, Țenescu, punându-se de acord să trimită o scrisoare lui Hitler și una lui Goring!

În următoarele zile, de până la ultimatumul rusesc, Carol II se ocupă de reorganizarea partidului său propriu - F.R.N. - care devine din 21 iunie 1940 (!) Partidul Națiunii. Îl desemnează pe E. Urdăreanu șeful acestuia, se ocupă de filme, de numit noi miniștri, îl primește de câteva ori pe Horia Sima, cu care se reconciliază, joacă pocher în fiecare zi, ține discursuri la

radio, pline de „patriotism”, desigur, dar, înainte de toate, petrece zilnic cu Duduia.

Pe 23 iunie 1940, cu ocazia inaugurării unui monument al vânătorilor (ridicat la ordinele sale) are loc în Piața Palatului o „manifestațiune spontanee” care îl glorifică pe el, pe Carol „cu aplauze și urale nesfârșite”. De Sânziene (24 iunie 1940) începe examenul de bacalaureat al lui „Mihăiță” drept pentru care are „mari emoții”. În aceeași zi „lucrează” cu Urdăreanu și Victor Moldovan „la unele chestiuni ale Partidului Națiunii”, hotărând ca imn cântecul „Pe al nostru steag”, observând, spre sfârșitul zilei că „Ernest Urdăreanu devine din ce în ce mai antisemit”. Încheie ziua cu un „film slăbuț Kentucky Lady” și cu griji mari deoarece Duduia „nesimțindu-se bine”, suferea din greu!

Măști, 25 iunie 1940, Carol II primește în „scurte audiențe” câțiva miniștri discutând cu ei chestiuni minore, iar la prânz întreg guvernul vine la Palat să-l felicite pentru „noua așezare politică” a țării. Se țin discursuri de ambele părți, „augustul” suveran declarând slugilor guvernamentale „că nu vorbele contează, ci faptele”. Spre seară îl primește pe primul sfetnic, Gh. Tătărescu, care aduce mari laude generalului Ilasievici, de la care a aflat că „moralul trupelor este admirabil”, dar, nenorocire, „nu avem putința de a rezista unui atac rusesc cu forțele ce le avem”! Și totuși, la acea vreme, Armata Română avea mult peste un milion de militari, toți gata să lupte pentru apărarea pământului țării... Cum să nu lupti pentru țara ta când acea țară are circa 1,5 milioane soldați?

Miercuri, 26 iunie 1940, ziua ultimatumului, Carol II are, iarăși, întâlnire cu Gh. Tătărescu, care-i declară că se așteaptă la un atac „din partea Sovietelor”.

Expediază problema atacului rusesc, ca și cum nu l-ar interesa, stăruind cu primul ministru asupra unui „întreg program de reforme sociale”, discută despre necesitatea unei remanieri ministeriale „în care să intre și elemente naționaliste”. Pentru destindere, tot pe 26 iunie 1940, după amiaza, vizitează expoziția „Luna Cărții”, impresionat fiind că „Fundațiile mele” domină evenimentul. Tot în București vizitează o expoziție de vânatoare (pregătită de slugi la poruncă) unde observă cu plăcere „țapi foarte frumoși”. Seara vine Urdăreanu și-i comunică faptul că, în aceeași zi, inspectorul diplomatic german, Von Killinger, i-a comunicat că Germania nu poate face „nimica” „să ne apere de ruși și nici ceva precis față de unguri și bulgari”. Killinger i-a recomandat lui Urdăreanu că România ar fi mai bine să se înțeleagă cu U.R.S.S. „cedând, la nevoie, un petic de pământ”. Seara, „marele” rege o încheie oarecum trist, fără Duduia (plecată la cină la M. Ghelmegeanu), dar consolată cu nobila-i progenitură „Mihăiță”, ce-și pregătește „micul lui discurs pentru mâine, ziua cea mare a bacalaureatului”.

Iată sintetizate preocupările „majore” ale lui Carol II cu doar câteva zile înaintea atacului U.R.S.S. Împotriva României; faptele ilustrează în cel mai înalt grad egoismul, superficialitatea, inconștiența, micimea sufletească, indiferența crasă, absența oricărei aderențe la realele și marile probleme ale României anului 1940.

Așadar, după ce Franța, prin generalul Hutzinger, a semnat armistițiul cu Germania și Italia, pe 22 iunie 1940, la Rethondes, Stalin s-a hotărât să atace România. Înainte, însă, de a trece la agresiune, dictatorul sovietic îi va anunța pe germani despre intențiile U.R.S.S. privind România, după cum conveniseră, de comun acord, prin pactul de la Moscova

din 23 august 1939. La ora adevărului, adică pe 26 iunie 1940, România rămăsese singură în fața a patru state ostile dacă nu profund dușmane, care revendicau teritorii românești sau bogățiile sale naturale. Franța și Anglia, în septembrie 1939, ca și în noiembrie - decembrie 1939, deși erau aliatele Poloniei și Finlandei, n-au mișcat un deget întru ajutorarea acestora. În iunie Franța se prăbușise rușinos, iar Anglia, izgonită de pe Continent, „sărbătorea” ca pe o mare victorie reușita operațiunii „Dynamo”, prin care corpul expediționar britanic (circa 330 de mii de militari) fusese adus de la Dunkerque în țară (26 mai - 3 iunie 1940).

La 26 iunie 1940, pe hârtie, România avea cei trei aliați din Antanta Balcanică, Turcia, Grecia, Iugoslavia, și care, atunci când le-a fost solicitat ajutorul, l-au refuzat ferm.

La doar câteva ore după capitularea Franței, ambasadorul Germaniei la Moscova, Friederich von Schulenburg este convocat la Kremlin. V. M. Molotov îi comunică trimisului lui Hitler că U.R.S.S. este decisă să „rezolve” problema Basarabiei, care, nu-i așa, „nu mai suferă nicio amânare”. U.R.S.S., declară Molotov, dorește să rezolve problema teritorială cu România pe cale pașnică, dar, dacă guvernul român refuză „o înțelegere pașnică”, este gata să folosească forța. De asemenea, tot pe 23 iunie 1940, Molotov îl înștiințează pe Schulenburg că U.R.S.S. vrea de la România și Bucovina în întregime „care are populație ucraineană”. Diplomatul german recunoaște „drepturile” U.R.S.S. asupra Basarabiei, dar manifestă sentimente de îngrijorare ca România, „care în prezent ne livrează nouă materii prime în cantități foarte mari, importante pentru război și pentru existență”, să nu fie pusă în dificultate și să nu-și mai poată onora livrările către Germania.

Schulenburg informează prompt Berlinul despre intențiile Moscovei privind România. Hitler își manifestă nemulțumirea față de extinderea pretențiilor sovietice asupra Bucovinei, care pentru el este „o noutate”, depășind cadrul înțelegerilor de la Moscova. Dictatorul germanii apostrofă violent de von Ribbentrop pe motivul că, la Moscova, când a negociat delimitarea sferelor de influență, cu Stalin, n-a fost mai atent și precis în redactarea articolului 3 din protocolul secret, care vorbea de „acele teritorii” din sud-est și nu doar de Basarabia. Hitler îi ordonă ambasadorului german să comunice Moscovei, că, pe lângă „noutatea” aflată, cum că U.R.S.S. vrea *toată* Bucovina de la România, aceasta a „fost în trecut provincie germană” (Sic) și care, nu-i așa, „este dens populată de germani”.

Opoziția lui Hitler ne-a salvat jumătate de Bucovină, atunci, în iunie 1940, cât și, după cum o dovedesc documentele, teritoriul românesc dintre Prut și Carpați. Hitler îl avertizează pe Stalin că a depășit litera târgului banditesc de la Moscova, și că Germania are mari interese „ca România să nu devină teatru de război”. Mare grijă a lui Hitler era nu România ce o voia salvată din ghearele Kremlinului, ci supraviețuirea României ca stat doar ca să-i poată livra cantitatea de petrol necesară economiei sale de război. Or, planul secret al lui Stalin la 1940, ca și în 1941, era exact opus: atacarea și nimicirea statului român, ocuparea Văii Prahovei și privarea celui De Al Treilea Reich de petrolul românesc. Oricât ar putea părea de paradoxal, în vara lui 1940, Adolf Hitler, din rațiuni strategice, salvează de la ocupație sovietică toată Bucovina, ca și existența României ca stat. Faptul este demonstrat de Victor Suvorov cu prisosință în „ziua M”..

La obiecțiile germane privind Bucovina, Stalin a făcut doar un pas înapoi. A redus pretențiile U.R.S.S.-ului doar asupra părții de nord a Bucovinei. Dacă U.R.S.S. ar fi renunțat să revendice întreaga Bucovină, Stalin ar fi dat un semnal clar că îi este teamă de Germania și de Hitler. Așa că și-a limitat „pretențiile” doar la jumătatea ei nordică.

Pe 26 iunie 1940, după-amiaza, Molotov îl convoacă, iarăși, pe von Schulenburg informându-l că U.R.S.S. își „limitează” pretențiile la partea de nord a Bucovinei împreună cu orașul Cernăuți, justificând cererile sovietice prin faptul că „România a exploatat un timp destul de îndelungat Basarabia”. Schulenburg, tot la întrevvedere din 26 iunie 1940, i-a sugerat lui Molotov că „o soluționare pașnică” ar fi favorizată dacă guvernul sovietic „ar înapoia rezerva de aur a Băncii Naționale a României”, transferată la Moscova, spre păstrare, în primul război mondial. Desigur, Molotov nici n-a vrut să audă de o asemenea posibilitate.

După ce informase urgent Berlinul despre faptul că Moscova își redusese pretențiile doar la jumătatea de nord a Bucovinei, von der Schulenburg revine la Kremlin, în seara de 26 iunie, orele 21. Berlinul încearcă încă o dată să convingă Kremlinul că renunțarea de a solicita teritoriul românesc din Nord ar „ușura în mod esențial rezolvarea pașnică” diferendului cu România, mai ales că acest teritoriu nu a aparținut Rusiei imperiale niciodată. La obiecțiile ambasadorului german, Molotov rămâne inflexibil, subliniind că „Bucovina este ultimul rest care mai lipsește Ucrainei” și că România trebuie să cedeze și acest teritoriu pe lângă Basarabia. Poziția lui Molotov exprima rapacitatea agresivă a U.R.S.S., politica sa mârșavă de război de agresiune practică, din septembrie 1939, împotriva tuturor

vecinilor săi europeni. Așadar, doar după ce s-a târguit timp de trei zile cu Germania lui Hitler, după ce s-au pus de comun acord în privința atacării României, Stalin și Molotov, înfăptuiesc agresiunea propriu-zisă.

Izolarea totală a României în plan european era o realitate mai mult decât evidentă. La câteva minute după ce ambasadorul german von der Schulenburg părăsește Kremlinul, V. M. Molotov îl convoacă la Kremlin pe ambasadorul României, Gheorghe Davidescu, pentru ora 22, 26 iunie 1940.

Ultimatumul U.R.S.S. din 26 iunie 1940

Gh. Davidescu a fost convocat în biroul lui Molotov, seara târziu, la ora 22, pe 26 iunie 1940. Molotov îi înmânează diplomatului român, chiar de la începutul întrevederii, textul unei note ultimative. „Agresiunea” României din 1918 a contribuit la distrugerea unității teritoriale a Basarabiei, delira Molotov, locuită, nu-i așa, de „populație ucraineană”, separând-o de Republica Sovietică Ucraineană. Rusia Sovietică, continua infamul text, n-a acceptat niciodată faptul că România i-a smuls cu forța Basarabia (Sic) cum, de altfel, guvernul sovietic a declarat-o deseori în fața întregii lumi. În momentul de față, slăbiciunea politico-militară a U.R.S.S. e de domeniul trecutului, glăsuia textul, iar noua situație politică externă (Molotov se referă la înțelegerea cu Germania - n. ns.), permite statului sovietic să impună o pace solidă între țări! în consecință, în numele adevărului istoric și al păcii, U.R.S.S. consideră că a sosit clipa, pentru ca, alături de România „să pășească... la rezolvarea imediată a chestiunii înapoierii Basarabiei Uniunii Sovietice”, precum și a „părții de nord a Bucovinei” drept mijloc de despăgubire a „acelei mari pierderi care a fost pricinuită U.R.S.S.-ului și populației Basarabiei prin dominația de 22 de ani a României în Basarabia”. Ultimatumul sovietic se încheie cu somația imperativă ca România să „înapoieze” U.R.S.S. cele două provincii românești cu „frontierele potrivit cu harta alăturată”, și că guvernul român să accepte „propunerile” U.R.S.S. oferindu-se, astfel, posibilitatea de a se rezolva „pe cale pașnică conflictul prelungit dintre U.R.S.S. și România”.

Timpul acordat guvernului român pentru a da un răspuns era foarte scurt: „decursul zilei de 27 iunie

1940". Molotov, odată cu ultimatumul, i-a înmănat lui Gh. Davidescu o hartă la scara 1/1.800.000 ce conținea teritoriile revendicate de U.R.S.S. de la România. Pe o asemenea hartă, urma groasă a creionului roșu a ministrului de externe sovietic, reprezenta, pe teren, o lățime de 11 km. Harta pe care trase Molotov linia roșie nu era alta decât una de birou, pe care o avea permanent agățată pe perete, iar linia roșie, îngroșată înadins, a tras-o într-un colț prost luminat al biroului acestuia. Noua „frontieră” sau de „demarcație” stabilită de creionul lui Molotov, creion ce i-a alunecat intenționat și spre zona Herța din județul Dorohoi, cuprindea, așadar, și o porțiune de teritoriu din România de dinainte de 1918: „Era o brazdă largă din trupul țării, cu zeci de sate, cu biserici, cu mii de oameni”.

Harta cu așa-zisă nouă frontieră sovieto-română a ajuns la București, trimisă de Davidescu prin Berlin, adusă de un curier special și a provocat uimire la doi ofițeri români. Revenind la întâlnirea din biroul lui Molotov, din seara târzie (mai degrabă noaptea) a zilei de 26 iunie 1940, subliniez că, la toate alegațiile lui Molotov, Gh. Davidescu a răspuns cu vârf și îndesat. Ambasadorul român a avut o atitudine demnă, răspunsul său deosebit de aplicat și bine argumentat, demontând, una câte una, toate minciunile ministrului de externe sovietic. Pentru oricine are chiar și foarte vagi cunoștințe de istorie îi este foarte ușor să înțeleagă faptul că toate cele susținute de Molotov erau minciuni sfruntate, ordinare, descalificante. Gh. Davidescu, aflat pe terenul tare al faptelor istorice, n-a avut nicio rezervă, cu atât mai puțin temere, de a sancționa, cu promptitudine elucubrațiile de natură patologică lătrate de Molotov. Știindu-se aliat cu Germania lui Hitler,

Molotov (în spatele său, să nu uităm, se afla Stalin) se considera alfa și omega. Din această siguranță, că noua victimă, România se afla izolată și la bunul plac al Kremlinului venea tonul dur, imperativ, intratabil al lui Molotov față de ambasadorul României, Gh. Davidescu.

Gh. Davidescu combate, ca fără nici un fundament „argumentele” ministrului de externe sovietic, aduse de el în a motiva necesitatea cedării Basarabiei și nordului Bucovinei de către România. România, răspunse Gh. Davidescu lui Molotov, se rezeamă, în stăpânirea Basarabiei și Bucovinei, pe drepturi tari, istorice având la bază realități etnice și politice evidente, indiscutabile. Până ca Rusia imperială să anexeze jumătatea de est a Țării Moldovei, acest teritoriu a fost foarte inseparabilă, integrantă din Moldova. Imperiul otoman nu avea dreptul, la 1812, să cedeze Rusiei acel teritoriu. La 1918, Basarabia s-a unit cu România în virtutea dreptului poporului autohton la autodeterminare, conform voinței populației majoritare. Nu ucrainenii, ci românii sunt majoritari în cele două provincii istorice românești, iar statistica istorică probează acest fapt indubitabil. Însuși întemeietorul Rusiei imperiale, Petru cel Mare, sublinia Davidescu, a recunoscut, la 1711, printr-un tratat cu Dimitrie Cantemir, Nistrul ca și graniță de est a Țării Moldovei. De peste cinci secole, de la începutul istoriei, aceste teritorii au fost și sunt parte integrantă din patrimoniul național al poporului român. De 20 de ani, accentua Gh. Davidescu „România a făcut tot ce i-a stat în putință pentru a avea raporturi de bună vecinătate cu U.R.S.S”.. La toate argumentele imbatabile evocate de ambasadorul român, Molotov răspunse cum că, chipurile, faptele istorice ca și „realitățile etnice” stau cu totul altfel. Și că, susținea el, crede că partea „dominantă” a populației Basarabiei este „ucraineană”.

Molotov îi reproșează lui Davidescu că n-a adus în sprijinul României tratatul de la Paris (28 octombrie 1920), care „nefiind în vigoare” este lipsit de efect juridic internațional. Ambasadorul român îl pune la punct pe banditul moscovit, arătându-i că drepturile istorice ale României asupra Basarabiei sunt „mai tari decât orice acord internațional”.

Termenul de o zi impus de U.R.S.S., în care România trebuia să răspundă ultimatumului sovietic, este contestat de Gh. Davidescu ca fiind extrem de redus pentru ca guvernul român să ia o hotărâre atât de importantă „pentru viitorul neamului nostru”. V. M. Molotov răspunse că U.R.S.S. a așteptat „22 de ani” și că „toate termenele au expirat”. Gh. Davidescu continuă să combată cele susținute de Molotov, calm dar hotărât. Răspunsul invariabil al lui Molotov a fost că „istoria va judeca”, repetând, ca un papagal, această platitudine în semn de încheiere a discuțiilor. La care, Gh. Davidescu, va conchide fără nici un echivoc: „Da, istoria va judeca, și mai curând decât crezi dumneata”!

Întors la ambasadă spre miezul nopții, Gh. Davidescu ia legătura imediat cu Bucureștiul spre a informa despre ultimatumul sovietic. Câteva ore i-au trebuit ambasadei României de la Moscova să poată transmite textul notei ultimative a U.R.S.S., deoarece nici nu începuse să comunice în țară textul ultimatumului, și legătura cu Bucureștiul a fost întreruptă deliberat de către autoritățile sovietice. Întreruperea legăturilor dintre Moscova și București, pe tot parcursul nopții de 26 spre 27 iunie 1940 a durat 6 ore, toate încercările ambasadei de a o relua fiind inutile. De-abia în dimineața zilei de 27 iunie, în jurul orei 6, legătura Moscova - București a fost restabilită de către autoritățile rusești, scurtând cu 6 - 8 ore termenul

de 24 de ore impus de U.R.S.S. României în vederea cedării celor două provincii românești.

Horia Georgescu care lucra la acel moment în M.A.E., Direcția Cabinetului și Cifrului, relatează că, puțin după miezul nopții de 26 iunie, telefonistul ministerului, Ștefan, anunță ceva neobișnuit: „Legatia Moscova la telefon”. Începe imediat dictarea, P grupuri de cifre, pe care le descifrăm cu dexteritatea născută din experiență. Telegrama venea direct de la ministrul României,

Davidescu, și începea: „Iată titlul notei... Însă ce mi-a fost remisă astă-seară la orele 22 de către Molotov”. După câteva minute legătura telefonică Moscova - București este întreruptă brutal, toate eforturile „telefonistului Ștefan de a o restabili” prin intermediul Centralei de la Chișinău dovedindu-se zădarnice. Imediat ce află de ultimatumul sovietic, Horia Georgescu îl sună la telefon pe Alexandru Cretzianu, director general în minister, deși era trecut de miezul nopții, acesta, la rândul său informându-l pe regele Carol II ca și pe ministrul Apărării, Florea Țenescu.

Dacă pentru S.U.A. și cetățenii ei, ziua de 7 decembrie 1941 (ziua atacului japonez de la Pearl Harbour), este și continuă să fie ziua infamiei, cu atât mai mult pentru români și România, ziua de 26 iunie și cele care i-au urmat (până pe 3 iulie 1940) sunt și vor fi în veac *zilele Infamiei* (subl. ns.). Textul integral al ultimatumului sovietic este recepționat de către București în dimineața zilei de 27 iunie, pe la orele 7.

În dimineața zilei de 27 iunie 1940, situația României era dramatică. Aliații noștri din Vest fuseseră zdrobiți de Germania. Franța ocupată, înfrântă, umilită ceruse pace. Anglia, reușise să-și aducă acasă armata de pe continent, dar era total dezarmată, neputincioasă

aproape, neavând cum să se apere în caz de agresiune germană terestră. Singurele domenii în care Marea Britanie era combativă erau aviația militară și flota de război, cu ajutorul cărora în vara și toamna anului 1940, va reuși să reziste eroic, dar la limită, asediului german. Starea istorică de fapt făcea imposibilă punerea în aplicare a garanțiilor din 13 aprilie 1940, la care, la începutul lunii iulie, statul român va renunța. Amenințată cu războiul de către U.R.S.S., România, așadar, se afla într-o stare de izolare totală.

Singura posibilitate de a primi ajutor erau statele aliate, din Antanta Balcanică, Turcia, Grecia și Iugoslavia. Precizez că, ultimatumul sălbatic al Moscovei fusese dublat de o extraordinară presiune militară exercitată pe frontiera dintre U.R.S.S. și România. 40 de divizii sovietice dintre care 8 de tancuri erau masate la est de Nistru ca și la Nord de Cernăuți. Mii de avioane sovietice erau gata să atace cerul României. În lunile premergătoare zilei de 26 iunie, după cum am mai notat, Uniunea Sovietică a provocat sute de încălcări ale frontierei de stat a României. Aviația sovietică viola frecvent spațiul nostru aerian, incidente armate provocate de ruși, cu victime umane numeroase în rândul trupelor române, probau agresivitatea ieșită din comun a imperiului sovieto-fascist. Niciodată în istoria sa România nu mai fusese confruntată cu un vecin atât de agresiv și de o rea credință fără egal. Ați reținut, sper, că incidentele de la frontiera cu U.R.S.S., toate produse de sovieto-fasciști, erau puse de oficialitățile sovietice, ca o culme a nerușinării și obrăzniciei, pe seama României.

Imediat de cum au luat act de textul integral al ultimatumului sovietic, autoritățile române au contactat, în dimineața zilei de 27 iunie 1940, aliații din Antanta Balcanică. Autoritățile române au comunicat la Ankara,

Atena și Belgrad că România este hotărâtă să reziste agresiunii U.R.S.S.. România solicită asistență militară din partea Turciei și Greciei, în cazul în care atacul Uniunii Sovietice era urmat și de unul din partea Bulgariei. Ajutorul cerut aliaților balcanici era prevăzut expres în tratatul din februarie 1934, întărit și menționat (ajutorul), de mai multe ori până în iarna anului 1940. De asemenea, guvernul României întreba, tot pe 27 iunie 1940, guvernul iugoslav dacă poate conta pe ajutorul său, conform tratatului bilateral existent, în cazul că Ungaria atacă România concomitent cu U.R.S.S..

Răspunsurile primite de România, în ceasul cel mai greu al istoriei sale, din partea celor trei guverne au fost palide, sofisticate, descurajatoare.

Turcia a comunicat României că o decizie în ce privește ajutorul solicitat trebuie luată doar de către Consiliul de Miniștri „a cărui reuniune imediată era împiedicată de faptul că mai multi miniștri se aflau în provincie”. Fără comentarii!

Grecia, la fel răspunse că, în absența „unor largi” consultări cu ceilalți aliați balcanici nu poate oferi niciun ajutor.

Atena, însă, foarte preocupată, nu-i așa, de soarta păcii în această parte a continentului, atenționa România cum că va ști să rezolve „criza” în așa fel încât „să evite compromiterea păcii în Balcani”. Într-un cuvânt refuza să onoreze pactul balcanic, sugerând să capitulăm în fața U.R.S.S..

Răspunsul Iugoslaviei a fost mai nuanțat și merită a fi descris mai pe larg. Așa, guvernul iugoslav declară că nu „va negocia nimic” pentru a opri Bulgaria și Ungaria să atace România. Dar că, dacă cele două state vor declara război României, Iugoslavia va acționa împreună

cu guvernele turc și elen „în vederea *studierii* (sic) noii situații”. Așadar, cele trei guverne aliate din Antanta Balcanică au răspuns evaziv, refuzând orice ajutor României. Textul tratatului înțelegerii Balcanice din 1934, ca și convenția militară cu Iugoslavia, nu menționa nimic despre nici un studiu al „noii situații” în vederea onorării obligațiilor contractuale.

Merită subliniat că în zilele ultimatumurilor sovietice, guvernul iugoslav, pentru a-și demonstra „prietenia” față de România a masat numeroase trupe la frontiera comună. Gestul guvernului iugoslav era unul profund ostil României: Iugoslavia prevedea că țara noastră va capitula și se va prăbuși în fața celor trei state vecine revizioniste agresive. Așa că era gata să profite și ea de drama României, manifestând intenția fățișă de a ocupa Banatul românesc. Pe tot timpul derulării marii drame a Basarabiei și Bucovinei, de altfel, presa din Iugoslavia a sprijinit pretențiile teritoriale ale Uniunii Sovietice, adoptând, în consecință, o poziție net ostilă țării noastre. Așadar, cele trei guverne aliate din Balcani au refuzat, sub un pretext sau altul, să ajute România după cum prevedea alianța lor mult mediatizată prin Pactul Balcanic.

Tot în aceeași zi de 27 iunie 1940, guvernul român (la acel moment prim-ministru era Gh. Tătărescu), se adresează guvernelor german și italian, solicitând sprijin și mediere. Ambele guverne au exercitat adevărate presiuni asupra factorilor decizionali de la București, în sensul de a fi acceptate pretențiile Uniunii Sovietice. Se știe, Al Treilea Reich era vital interesat ca Valea Prahovei să nu devină teatru de război sau să cadă în mâinile lui Stalin. Mussolini îl urma fidel pe Hitler în această problemă. Toate încercările guvernului român de a convinge Germania să blocheze un atac bulgaro-ungar,

în caz de rezistență armată la atacul sovietic, au fost ignorate cu brutalitate. Germania nu oferea nicio garanție, dar insinuase guvernului de la București, că, în caz de război cu U.R.S.S. și nu numai, „nu va putea tolera” ca „dezordinile” să se producă în „Bazinul Dunării”!!

Singurătatea României în fața atacului mârșav al U.R.S.S. era totală. Situație ei era dramatică. Nu mai putea conta decât pe ea însăși și pe forțele sale, cât și pe Dumnezeu. Putea România să lupte în iunie 1940? Era o rezistență militară posibilă la agresiunea Moscovei, chiar cu spatele neasigurat, în caz de atac al Bulgariei și Ungariei? Răspunsul poate fi dat în funcție de cine avea atunci în statul român toată puterea de decizie, în acord cu legile aceluiași stat român.

Hotărârea supremă de a rezista nu o putea lua guvernul, cu atât mai puțin Gh. Tătărescu, un pion nesemnificativ și un executant umil, servil al ordinelor celui care deținea legal toată puterea - regele Carol II. Armata Română, în iunie 1940, era gata de luptă, și s-ar fi luptat cu bravură îndeosebi că știa că lupta pentru pământul țării. Dar armata, deși avea peste un milion de oameni și era condusă de ofițeri de elită, îl avea comandant suprem *legal* tot pe Carol II. S-a spus că armata nu avea armament greu, suficient, că rezervele de muniții ajungeau pe trei luni, că nu avea unde să se retragă în caz de înfrângere etc.; ca la cele 3.000 de avioane sovietice pregătite să ne atace și la cele 10 divizii blindate noi opuneam 800 de avioane și o divizie de tancuri (și acelea ușoare; tanchete). Și totuși, deși se afla cu spatele la zid, România, vorbesc de factorii conștiinței ai națiunii - Armata, Serviciile Speciale și oamenii politici responsabili ca să nu mai numesc grosul poporului român, avea forța morală, justificarea

superioară ca să lupte pentru Basarabia și partea de nord a Bucovinei.

Dacă am subliniat că, în dimineața zilei de 27 iunie 1940, autoritățile române au anunțat cei trei aliați balcanici, că România e gata să lupte cu U.R.S.S., am avut în vedere nu pe infamul individ numit Carol II, ci pe funcționarii superiori din diplomația românească care au reacționat de capul lor la amenințările Moscovei. Ideea de rezistență, M.A.E. a preluat-o de la populație și conform tradițiilor statului român modern, conform cărora onoarea și demnitatea neamului obligă la luptă și jertfă, atunci când inamicul te amenință sau te atacă. Numai că, în iunie 1940, ca și-n august același an, Armata Română, bravă, numeroasă, dar prost înarmată, cu un moral ridicat, îndârjită de obrăznicia agresorilor, deși ar fi vrut să lupte pentru țară, n-a fost lăsată s-o facă. Cum nici diplomații autentici din M.A.E., cu dragoste profundă față de țară nu aveau cum să ia decizia rezistenței la agresiunea U.R.S.S.. La fel, marii oameni politici în frunte cu Iuliu Maniu, Gh. I. Brătianu, Ion Mihalache, etc. asistau neputincioși la prăbușirea rușinoasă a țării, căci nu mai reprezentau nimic, ca factori de decizie politică, din 10 februarie 1938, rămânând u-le doar posibilitatea de a protesta. Grosul poporului român, voia să lupte cum a și luptat, începând cu 1941, cu o vitejie legendară, un an mai târziu împotriva infamului agresor din vara lui 1940, dar nu putea face nimic. Puterea de decizie, puterea absolută, reală se afla în mâinile lui Carol II. Și al Duduii, desigur, care-l ținea strâns și apăsător sub papuc pe regele - asasin. De fapt, mai mult decât lui Carol II (în ciuda odioaselor minciuni din „Jurnal” descrise cu fățărnicie incredibilă cu scopul precis de a manipula posteritatea), decizia de capitulare a României din vara

anului 1940, a aparținut în primul rând Elenei Lupescu. Căci, iar acum se știe acest fapt, în ciuda ifoselor și aerelor de dictator sanguinar pe care le avea Carol II, adevăratul pol de putere din România anilor 1930 - 1940 a fost Elena Lupescu și nimeni altcineva. Întreaga lume știa că Duduia îl ținea permanent sub control, de unde și denumirea în epocă dată lui Carol II „regele papuc”. Apoi, deși dovada documentară certă nu o avem (nu putem să o avem), dar toate indiciile conduc spre o asemenea supoziție, Elena Lupescu, încă de la începutul deceniului trei al secolului XX, se afla în slujba serviciilor secrete sovietice.

Așadar, cum ar fi putut să lupte România la atacul U.R.S.S., când atât Carol II cât și Duduia luaseră cu ani buni în urmă decizia secretă irevocabilă de a nu opune rezistență pretențiilor teritoriale sovietice la adresa statului român? Cele consemnate de Carol II în „Jurnal”, și asupra cărora vom stărui imediat, sunt minciuni sfruntate. Ordinarul rege Carol II pare (doar pare) preocupat de soarta țării, iar rezervele sale de disimulare în această direcție au fost uriașe. Dovadă că și astăzi, la 78 de ani de la evenimente, majoritatea celor ce scriu despre catastrofa anului 1940 iau în serios cele consemnate în „Jurnal” de Carol II, subliniind toți, fără vreo notă discordantă, „grijile”, „zbuciumul”, „chinul”, „iubirea” de patrie, „responsabilitatea” individului, „măreția” sa pe parcursul dramaticelor zile ce le cunoștea poporul român în acel sfârșit de iunie 1940!

Așadar, decizia de capitulare a statului român în fața amenințărilor cu războiul de către U.R.S.S., decizie luată de „cuplul regal” Carol II și Elena Lupescu, a însemnat debutul unei catastrofe istorice fără echivalent în istorie pentru poporul român.

Destrămarea teritorială a României, pusă la cale prin „înțelegeri politice secrete” (*Dorin Cimpoeșu, 28 iunie 1940 - începutul destrămării teritoriale a României sau Vinerea Patimilor poporului român, în 1940. Iluzii. Teamă, Trădare și Terorism internațional, vol. II, Muzeul Vrancei (editor Gh. Buzatu), Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010, p. 45. Studiul a mai fost publicat în „Limba Română”, Chișinău, nr. 7-8, 2010, pp. 33 - 41*) între „două regimuri totalitare criminale”, vorbesc aici de fascismul comunist sovietic și de nazismul german, s-a petrecut doar pe parcursul a două luni și câteva zile. România Unită sau Mare, cum i-au zis cu mândrie românii, s-a prăbușit rușinos, contribuind la dezonoarea noastră, a tuturor peste timp. Se dovedește că în viața unei națiuni există momente de capitulare morală ce contribuie la traumatizarea sufletească a unei națiuni, în ciuda jertfei și eroismului dovedite de aceeași națiune de după care au răscumpărat, integral, cred eu, lașitatea așa-zişilor conducători din vara anului 1940.

Catastrofa a fost posibilă deoarece în 1940, vara, România era ieșită de sub protecția devizei împărtășită de generația Unirii de la 1859, pe care Vasile Alecsandri i-o reamintea lui Al. I. Cuza, la 1860, când aceasta ducea dificila luptă cu Marile Puteri, în sensul recunoașterii unirii depline: „Să pășim înainte cu deviza: ajută-te și Dumnezeu te va ajuta”³²⁰⁰. Exact acest lucru trebuia să îl realizeze statul român în vara lui 1940.

Ultimatumul sovietic reflectat în „Jurnalul” lui Carol II

După ce Stalin și Hitler s-au înțeles, în august 1939, să împartă Europa de Est, și, mai ales, după a patra împărțire a Poloniei de către cele două state totalitare, agresive, revizioniste, revanșarde în cel mai înalt grad, după atacarea și înfrângerea eroicei Finlande, sunt convins că întreaga națiune română era profund convinsă că era o chestiune de timp până ce U.R.S.S. va ataca România. Așa-zisa clasă politică interbelică, în realitate o oligarhie rapace și inconștientă, trădătoare a intereselor naționale, în frunte cu Camarila și „cuplul regal” Carol II - Elena Lupescu au fost informați cu toții, pe toate căile de intențiile Moscovei față de România.

Mărturiile de epocă sunt pline de semne că România știa că va fi atacată din Est, la Nistru, și din Nord, după lichidarea statului polonez, de agresivul imperiu sovieto-fascist. Însuși Carol II, în „jurnal”, deși o face periferic, fără interes, și foarte rar, nota despre creșterea pericolului sovieto-comunist la adresa statului român după luna martie 1940. Așa că, o surpriză putea fi atacul sovietic doar pentru cei neavizați, oamenii pământului, ce trudeau din greu chiar în acele zile pentru ca țara să se dezvolte și sa prospere, și nici într-un caz pentru Carol II - Elena Lupescu sau Camarila din jurul lor. De altfel, când ai condus o țară timp de 10 ani, după bunul lac, toate resursele ei stându-ți la dispoziție, când ai guvernat-o într-o manieră discreționară și absolutistă, când orice copil din România Unită avea cunoștință de intențiile agresive a trei dintre vecinii țării, se înțelege că cel ce o „păstorea”, Carol II, cunoștea cel mai bine de ce sentimente era animată Moscova în raport cu România. Așadar, nicio surpriză, nu putea fi

pe 27 iunie 1940 pentru așa-zisa clasă politică românească interbelică privind ultimatumul sovietic. El plutea amenințător de luni bune în aer.

Știm cu ce s-a ocupat, cu o zi înainte, pe 26 iunie 1940, Carol II: schimbare de miniștri, „întâlnire” cu Ilcuș, ministrul apărării, și-ndeosebi ore întregi de „relache”, de destindere, conversații cu prima slugă, Gh. Tătărescu, pe tema „reformelor sociale viitoare” (sic), vizite la expoziții de carte și de vânătoare, unde i-au furat strigăte de admirație niște „țapi frumoși”. E adevărat, a trimis încă de dimineată pe o altă primă slugă, E. Urdăreanu, la Manfred von Killinger, trimisul lui Hitler în România, să afle dacă nu cumva Germania n-ar putea să ne apere de poftele lui Stalin! Răspunsul german fiind negativ, „marele” rege al României Unite (va mai fi Unită doar pentru câteva zile), are convingerea că a făcut tot ceea ce trebuia pentru țară și petrece o seară minunată în somptuosul palat regal cu nobila lui progenitură, Mihai, care „Mihăiță” tocmai repeta „discursul” pe care trebuia să-l țină exact pe 27 iunie când începea pentru el și generația sa, „marele” eveniment: examenul de bacalaureat.

„Mihăiță”, deși încercase toată ziua, nu reușea deloc să învețe pe de rost scurtul discurs, iar tentativele sale de a și-l însuși, rostite cu voce tare într-o cameră alăturată, i-au trezit zâmbete de nostalgie lui Carol II. Vocea fiului, cuvintele rare și înalte (deși ușor bâlbâite), l-au întors în timp, reamintindu-i episoade diferite din tinerețea sa furtunoasă. Privea cu nostalgie înapoi! Ce iubiri! Ce viață avusese! Pe fruntea lui Carol II, îngândurată de „grijile” țării, apăruseră o umbră: Duduia nu era cu el, tocmai când se apropia „ziua cea mare” când scumpul odor susținea examenul de maturitate academică! Era plecată în vizită la ministrul

Mihail Ghelmegeanu, unde va zăbovi mai mult decât avusese de gând.

Va dormi singur în noaptea asta, dacă nu va trimite oameni din gardă să-i aducă o prostituată!!

În „Jurnal” pe 27 iunie 1940, Carol II după ce află de ultimatumul sovietic, reușește să scrie câteva pagini bune în care sintetizează evenimentele respectivei zile. Începe abrupt, dramatic notând că ziua a fost „îngrozitoare”, provocându-i „durere” din cauza că unii români au dovedit o „absolută lașitate”.

Carol II toată viața i-a acuzat pe alții de toate câte-n cer și stele văzându-se pe sine ca pe un veritabil erou. Despre el și Duduia n-a rostit un singur cuvânt critic. A dat lecții tuturor. Și lui Churchill, și lui Roosevelt, și lui Truman, la toți, nu mai spun românilor! El, un dezertor notoriu și un laș ordinar (vezi auto-împușcarea în picior, în mai 1919, doar ca să nu participe la războiul cu Ungaria) el, care n-a fost o zi pe front (vorbesc de războiul de întregire), el, care nu făcuse în țară nicio zi de armată serioasă, el, care dezertase premeditat și trecuse la inamic (septembrie 1918), fără să clipească îi acuză de lașitate pe alții. „Lașii” din 27 iunie 1940 erau consilierii săi regali, și care, nu-i așa, în cele două Consilii de Coroană ale zilei, au refuzat să accepte ca țara să lupte pentru provinciile istorice din Nord-Est! El, Carol, s-ar fi luptat și cu ghearele și cu dinții cu armata sovietică! Numai că „lașii” lui consilieri nu l-au lăsat!

Cuvintele lui Carol II mint. Vrea să ne convingă (acesta i-a fost scopul) că, la 27 iunie 1940, el n-avea puterea în țară, că era manevrat ca o biată marionetă de „înaltul” for, Consiliul de Coroană! Puterea, sugera Carol II, în iunie 1940, n-o avea el, ci Consiliul de Coroană! Ca un rege „democratic” constituțional în cel mai înalt grad, în ciuda altor convingeri și credințe ce le avea față de

„consilierii” săi, el s-a supus opiniei majorității; cum putea, el, Carol II, în iunie 1940, să se opună Țării, căci, nu-i așa, Consiliul de Coroană, era Țara! S-a supus! A acceptat decizia înaltului și patrioticului for! Cu durere, desigur! Cu revoltă! Dacă ar fi fost lăsat, s-ar fi pus în fruntea Armatei pentru înzestrarea căreia făcuse „totul”, și ar fi luptat cu rușii cu glorie și onoare! Aceste gânduri transmit peste timp însemnările lui din 27 iunie 1940. Și tot peste timp, cei care-i citesc însemnările îl cred, dându-le exemplu de înalt patriotism și răspundere!

În realitate, Consiliul de Coroană la acea dată nu era decât o instituție Consultativă și-atât. Nu avea nici un temei legal, nici un regulament sau lege din statul român nu-i permiteau să adopte hotărâri, decizii cu privire la statul român, la România și soarta sa. Întreaga putere în stat, vorbesc de puterea de decizie în temeiul legii, aparținea regelui Carol II și care 10 ani o condusesse ca pe o veritabilă satrapie. Ceea ce hotăra el sau ar fi ordonat trebuiau duse la îndeplinire de instituțiile statului (guvern, Armată, servicii secrete, justiție etc.). Consiliile de Coroană, improvizate de regele Carol II în vara anului 1940, au avut rostul unui spectacol ieftin: să-l degreveze de responsabilitate și de răspundere în fața lumii pe însuși Carol II. Scopul lor era limpede: să-și asume responsabilitatea cedării în fața U.R.S.S., care, în realitate, aparținea toată lui Carol II.

Carol II putea hotărî orice, atunci, în iunie 1940, și nimeni n-ar fi mișcat în front (căci tot crease, ca și ceilalți dictatori contemporani, un front care s-a vrut al „renașterii naționale”). Dacă ar fi decis rezistența la ultimatumul lui Stalin, Armata s-ar fi luptat cu cunoscutele-i bravură, făcându-i pe sovieto-fasciști să plătească scump atacul lor pe seama României.

Carol, în acea zi de 27 iunie 1940, a făcut, ca să zic așa, „trafic de influență”, l-a pus pe E. Urdăreanu (el, mai degrabă a fost în ultimii doi ani de domnie, întâiul sfetnic, nu prim-ministrii) și Gh. Tătărescu să exercite presiune asupra unor consilieri regali ca să voteze cedarea pământurilor românești imperiului sovieto-fascist. Ca nu cumva să se opună rușilor, să fie „realiști”, să înțeleagă că cu Stalin nu-i bine să te pui! Să accepte, deci, fără rezerve, că lupta n-are nici un sens, că mai „cuminte” e să ne punem în genunchi înaintea rușilor! Să se salveze astfel, statul și Armata, pentru zilele viitorului! „Traficul” de influență de către cei doi, a fost intens, cominatoriu îndeosebi asupra unor „sfetnici” ai tronului, între cele două ședințe ale „mărețului” Consiliu (de la ora 14 la ora 20).

După ce înduioșează cititorul cu „durerea” lui provocată de „lașitatea” consilierilor, Carol II apreciază că ziua de 27 iunie l-a îmbătrânit cu 10 ani, și „infernul zilei” l-a secat „moralmente”.

Apoi ne informează cum s-au petrecut faptele. Ne spune că la ora 2 dimineăta, l-a sculat din somn telefonul lui Urdăreanu (la rândul-i fusese trezit de Al. Cretzianu), ce-l înștiințează că ambasada României de la Moscova a comunicat o notă ultimativă a U.R.S.S. și că „legăturile telefonice” fiind întrerupte, de-abia la 7 dimineăta, află că „*nu se cere de către U.R.S.S. decât să cedăm Basarabia și Nordul Bucovinei*”, (sub. ns.) De ce nu? Trebuiau să ceară mai mult, rușii???

Răspunsul trebuie dat în 24 de ore. După care ne comunică marea sa uimire și revoltă la aflarea „știrii” ce „m-a trăznit în cap ca o lovitură de măciucă”. Vestea i se pare „oribilă” și crede că „nici o minte românească nu poate să-l conceapă” (dezacordul îi aparține lui Carol II - n. ns.). Susține că prima lui reacție a fost că România

trebuie să reziste la „astfel de injoncțiuni”, (Sic) și că el e consecvent cu cele susținute deseori „că dacă vom fi atacați, ne vom apăra”. Numai că, la începutul zilei, neștiind întreg „textul” telegramei cu nota sovieto-fascistă, trebuie să aștepte restul. Apoi, abandonează, brusc, problema ultimatumului lui Stalin, și trece la ceea ce îl preocupa cu adevărat: „bacalaureatul” lui Mihăiță ce ar fi trebuit să-i aducă „o zi de mare bucurie”. Examenul cu pricina, ne spune Carol II, a început la ora 8 dimineța, putând să asiste „3/4 de ceas”, timp în care a constatat fericit „că copiii au răspuns foarte frumos”.

Atmosfera din sala de examen era solemnă, iar „toți băieții erau în frac”, ne spune Carol II. Din sala de examen (ce avea loc în palatul regal), Carol II trece la biroul său unde se întâlnește, „ca să discute situația”, cu „Tătărescu”, Ion Gigurtu (de câteva zile ministru de externe) și, desigur, E. Urdăreanu. „Nota” sovieto-fascistă i se pare mai gravă decât „credeam” (dar ce credea? Că Stalin va cere României două județe? - n. ns.) și că rușii cer „evacuarea acestor teritorii în patru zile”, începând de a doua zi. Ne avertizează că, el, luptătorul, el, marele patriot și iubitorul de țară este „hotărât pentru rezistență”! „Tătărescu șovăie” iar Gigurtu „nu vede cum” (lupta, desigur - n. ns.). Susține că situația e mai „gravă” că nu avem „siguranța pe granițele Ungariei și Bulgariei” (Sic). Reiterează marea lui voință și dorință de a lupta căci „nu pot concepe, ca suveran al țării, cum pot să cedez teritorii cari sunt, hotărât (dar nehotărât? - n. ns.), de fapt și istoric, românești”. „Raționamentul U.R.S.S”. cum că nordul Bucovinei ni-l cere ca o „slabă despăgubire pentru 22 de ani de ocupație românească” i se pare „ridicol”. Scriind cuvântul „pot să cedez”, Carol II a spus adevărul: la acea

dată, el, doar el, *putea* (subl. Ns.), în temeiul legilor statului român, să cedeze sau nu cele două provincii românești U.R.S.S., și nimeni altcineva. Cu atât mai puțin o instituție politică creată ad-hoc, cu rol mai degrabă decorativ și vădit pur consultativ, cum era Consiliul de Coroană.

Doar el, Carol II, în iunie 1940, reprezenta instanța supremă legală care reprezenta România, având, pe cale de consecință, singur, răspunderea luării unei decizii politice de natura celeia ce trebuia luată în raport direct cu evenimentele în derulare. Repet: singur Carol II avea puterea legală de a ceda sau nu ceda mârșavului ultimatum al U.R.S.S., atunci, în vara dramatică a anului nefast 1940. Trebuia să consulte și alți factori de decizie și răspundere politică, putea să le solicite sfatul, putea să delibereze ore în șir cu slugile împopoțonate în ridicole uniforme pe care tot el, Carol II, le adunase în „faimosul” Consiliu de Coroană, dar indiferent ce ar fi votat domnii consilieri lui Carol II, hotărârea finală îi aparținea. Ascunderea lui Carol II în spatele Consiliului de Coroană este un truc ieftin, murdar și ordinar ce fusese pregătit cu luni în urmă împreună cu Urdăreanu, Duduia și desigur, „Tătărescu”. În secret, primii sfetnici au fost de acord să-l spele pe Carol II de orice vină, de o cât de mică răspundere în tragedia pe care o cunoștea țara. În această direcție, poziția lui Gh. Tătărescu de prim-ministru l-a ajutat enorm. Ordinarul Guță a acceptat cu bucurie și recunoștință că „suveranul” îi permite să se „sacrifice” pentru țară, jucând, la momentul potrivit, o comedie de cel mai prost gust. Voi sublinia ceva mai jos jocul murdar al lui Carol II și Guță Tătărescu, în acele zile dramatice pentru țară.

După consfătuirea cu cei trei, Carol II îi invită la palatul regal pe trimișii Germaniei și Italiei, W. Fabricius

și P. Ghigi spre a-i pune „la curent” cu situația. Fabricius ascultă pe rege și Tătărescu într-o tăcere de gheață. Carol II, face pe grozavul față de Fabricius, spunându-i că „nu vād cum demnitatea țării mele poate accepta o injoncțiune (sic) de astfel din partea Sovietelor”(iarăși sic). Chiar în timpul întâlnirii, Fabricius primește o telegramă de la Joachim von Ribbentrop prin care omul de stat german „sfātuiește” România să accepte ultimatumul pentru ca pacea să fie salvată în zonă. Carol II ia act de sfatul lui Ribbentrop, roagă, totuși, ambasadorul german ca Berlinul să țină în frâu Ungaria și Bulgaria. Apoi, Carol II reproșează ambasadorului german că în drama României din acele zile Germania are o anume responsabilitate morală „căci, ca să-i fim pe plac, am evitat orice raporturi prietenoase cu U.R.S.S”..

Și P. Ghigi, primit imediat după W. Fabricius „ne sfātuiește și el să cedăm”. Apoi, Carol stă de vorbă după plecarea diplomaților Axei cu generalii Ilcuș și FI. Țenescu (conducătorii Armatei), care îi spun ceea ce el abia aștepta să audă: „nu putem rezista pe trei fronturi și că rezistența (???) ar putea duce la pierderea forței noastre armate”. Curios fapt: toți cei ce aveau în 27 iunie 1940 funcții înalte în statul român, erau, la unison, de părere că România nu trebuie să lupte cu U.R.S.S.! Doar el, regele (era să notez „regele regilor”) a avut „demnitatea” și „responsabilitatea” întregi, depline, fiind singurul împotriva cedării în fața ultimatumului lui Stalin!

Orele trecând, pe la ora 11 dimineăta, crede că situația cere convocarea Consiliului de Coroană pentru ora 12. Înainte de începerea ședinței Consiliului de Coroană, este profund indispus că Dinu Brătianu (C. I. C. Brătianu) ce „s-a înscris în „Partidul Națiunii”“

(partidul lui - n. ns.) a refuzat „onoarea” ce i-o făcea numindu-l consilier regal. Trage o concluzie definitivă: „Mare și frumos gest patriotic în aceste momente tragice ale României, n-am ce zice!?!?!”, semnele de exclamație de la sfârșit sunt puse de Carol. Observați: situație era tragică pentru România, nu și pentru el. Țara era amenințată de moarte iar el numește un important lider politic „consilier” regal. „Patriotismul”, după Carol II, se dovedea doar de cei care se supuneau voinței sale și-i făceau pe plac, altfel erau trădători și „dușmani” ai țării. 10 ani Carol s-a confundat pe sine cu Țara! El, doar el (și Duduia, desigur) reprezenta România adevărată, profundă! Dacă Dinu Brătianu l-a refuzat, nevrând să intre în adunătura de slugi fără onoare și mândrie numită „consiliu de Coroană” a devenit, automat, mai puțin „patriotic”. Patrioți, la acel moment, erau doar indivizii din jurul său, și care, din cea mai josnică arghirofilie și slugărnicie, i-au cântat în strună până ce va fi alungat de pe tron.

N-am nici un semn de întrebare cu privire la prima sedință a Consiliului de Coroană din 27 iunie 1940, făcând trimitere la ceea ce, chipurile, „înaltul for” a hotărât. Deși ne dă impresia că au avut loc dezbateri reale, discuții în contradictoriu, am convingerea că regele arghirofil și asasin a pregătit terenul din timp. A impus, conclavului prin Urdăreanu și Tătărescu mai ales, punctul său de vedere pe care îl împărtășea: cedarea pe toată linia în fața ultimatumului sovieto-fascist. Vorbăria lui cum că el, „marele” patriot ar fi vrut să lupte și iar să lupte pentru Basarabia este nu doar mincinoasă, ci diversionistă.

În Consiliul de Coroană, doi dintre oamenii lui, „Tătărescu” și Gigurtu, au expus situația, citind textul notei ultimative sovietice. Florea Țenescu, șeful Marelui

Stat Major, sintetizează starea Armatei la acel moment, apreciind, așa după cum îi poruncise Carol, că dacă vom lupta, vom lupta pe trei fronturi, caz în care înfrângerea e sigură. Nu putem rezista, fără să primim ajutor de la nimeni! Să ne păstrăm forțele pentru zilele și mai negre care vor veni, sfătuia Florea Țenescu. Vom avea nevoie de Armată, să n-o pierdem!

În realitate, Armata se voia păstrată intactă nu pentru a apăra Țara mai târziu, ci spre a-i oferi siguranță tronului lui Carol II. În august-septembrie 1940, când Hitler nu obligă să dăm jumătate din Transilvania Ungariei, Armata va primi ordin, iarăși, de la Carol II, să nu lupte, să evacueze fără incidente teritoriul românesc cedat. Iar ordinul a venit după un alt „istoric” Consiliul de Coroană, ce-l „sfătuiuse” pe suveran să cedeze! Dacă în iunie 1940, cedarea a fost acceptată ca să prezervăm Armata pentru „zile mai negre”, în august-septembrie 1940 pentru ce n-a primit ordin de luptă? Pentru care alte „zile negre” era păstrată? în septembrie 1940, România se acoperise deja de o rușine fără egal în toată istoria sa. Cedase trei provincii istorice românești, cu 7 milioane de locuitori, din care 6 milioane erau etnici români, fără măcar să încerce lupta.

Este limpede că Armata se voia păstrată în 1940 pentru a ocroti nu poporul român și pământul său, nu Țara, ci oligarhia politico-financiară ce-l conducea în cap cu „cuplul regal” Carol II - Elena Lupescu!

Desigur, n-am să comentez, cum o fac mai toți cei care scriu despre ședința Consiliului de Coroană din 27 iunie 1940, despre cum au votat „domnii” consilieri regali, pe care Carol II îi trece, pe toți, în „Jurnal”, fiecare cu opțiunea lui. Notează, ca și cum ar fi fost pentru el o surpriză, că „înaltul” for avusese din capul locului, intenția să se pronunțe pentru acceptarea

ultimatumului lui Stalin. Rezultatul „istoricului” vot îl trece pe foaie pentru posteritate: 11 au acceptat pretențiile sovietice, pe când 10 nu. După care ne avertizează că efectul acestei cedări l-au făcut să nu se simtă prea „fericit”.

Doar două ore au deliberat „marii” bărbați ai neamului (între 12 și 14) despre soarta Basarabiei și a Nordului Bucovinei, după care s-au dus să se ghiftuiască. Își făcuseră „datoria” față de patrie! Timpul limitat, ridicol de scurt rezervat, nu-i așa, acelei grave probleme, fusese impus de Carol II. Pentru că exact la ora 2, trebuia să fie la clasa lui „Mihăiță” și să asiste cum „băieții” sunt promovați și declarați „bacalaureați”. Asistă, în consecință, cum examenul se încheie apoteotic, îl „decorează” pe șeful Comisiei, Petre Andrei, dăruiește „băieților” câte o tabacheră, iar scumpul lui „Mihăiță” va fi decorat cu Ordinul „Pentru Merit”. Iată, cum, adevărata, cea mai precisă identitate a lui Carol II, din acele zile, ni se dezvăluie în toată hidoșenia chiar pe 27 iunie 1940, după amiaza. Țara era în pericol de moarte, iar regele ei decorează în stânga și dreapta! Culmea batjocurii însă, mi se pare faptul, că, fiu-său, aproape sărac cu duhul, după ce „promovează” un examen de bacalaureat trucat, mai este și decorat! Ce rușine! Ce dezonoare! Ce batjocură!

Desigur, după un „examen” atât de „greu”, proaspeții bacalaureați și profesorii lor, în cap cu „Maria Sa” s-au așezat la masa de banchet. Când s-a toastat, iar cupa de șampanie a fost ridicată, Carol II, cum era și firesc, a ținut „un mic logos” pe care îl apreciază „foarte frumos”. Cu emoția de rigoare, desigur, provocată, ne-o spune cu sinceritate, de „bacalaureatul” lui Mihăiță „cât și de oribilele evenimente ale zilei”. (Sic). După banchet vine la el Gh. Tătărescu cu răspunsul românesc la nota

ultimativă sovietică; notează cum că din discuțiile cu prim-ministrul țării observă că Guță e „pentru cedare”, argumentele aduse fiind „logice”: fără nici un ajutor de la nimeni și riscul de a fi „atacați pe trei fronturi”. Să nu vă închipuiți că cea mai perfectă și supusă slugă pe care a avut-o Carol II în cei 10 ani de rușinoasă domnie, Gheorghe Tătărescu ar fi îndrăznit să aibă o singură dată vreo opinie proprie, alta decât a lui Carol II. Așa-zisa opinie din discuțiile lui Guță Tătărescu cu Carol II era în realitate adevărata părere a stăpânului său și pe care acesta voia să o audă, îndeosebi în chestiunile de mare importanță, cum era aceea din 27 iunie 1940. Pentru „calitățile” de slugă perfectă pe care le avea l-a vrut Carol II pe Guță prim-ministru 5 ani din cei 10 de domnie și nu pentru „marile” lui calități de om de stat.

După ce Guță Tătărescu prezintă „suveranului” său „obiecțiile” sale cu privire la imposibilitatea luptei cu U.R.S.S., Carol II, își intră și el în rol și face morală, atrăgându-i atenția acestuia că situația poate fi analizată și altfel: „... Găsesc, și am zis-o, că în afară de logică mai există și o morală națională și politică. Trebuie rezistat la aceste feluri de injoncțiuni, brutale și nejustificate decât prin forța brutală” (I-auzil).

Are convingerea că răspunsul românesc trimis nu va fi acceptat, perioadă de timp în care cei care au „votat” cedarea se vor trezi, revenind „la sentimente mai bărbătești”. Ziua de 27 iunie, așadar, îi aduce „nobilului” rege decepție după decepție! După „figura” pe care i-o face Consiliul de Coroană, mai este odată „sabotat” chiar de Guță și șeful Armatei, „celebrul” Ilcuș, care refuză să publice în „Monitorul Oficial” decretul de mobilizare a Armatei, sfătuindu-l, să fie „mai reținut”.

Iată ce fel de „rege democratic și constituțional”, ne sugerează Carol II, a fost! Nu asculta nimeni! Consilierii

regali făceau ce-i tăia capul, primul ministru nu-l lua în seamă, ignorându-i ordinele, comandantul Armatei refuza să-i execute poruncile! Așa sunt înțelese de către toți cuvintele lui Carol, notate în „Jurnal”. Ajunsese în iunie 1940 rege „trădat”, ignorat! N-avea nicio putere în stat, iar el domnea doar cu numele! Fără putere de decizie politică, dar cu inimă „mare”, gata de luptă și de jertfă pentru Țară!

După-amiaza târziu, tot pe 27 iunie 1940, se întâlnește cu Manfred von Killinger, căruia-i dă, și lui, o lecție de strategie și „mare” politică. Atacând România, U.R.S.S., în fond, atacă Reichul, lovește în interesele profunde ale Germaniei, îi zice Carol II „împuternicitului diplomatic” al lui Hitler (Sic). Să transmită la Berlin rugămintea sa ca România să nu fie lăsată la cheremul lui Stalin! „V-am dat în ultimii doi ani tot ceea ce ne-ați cerut, am devenit prietenii Germaniei, mă gândesc să-l rog pe führer să trimită o misiune militară germană la mine în țară, ca Germania să înțeleagă odată că vă sunt prieten fidel”, îi spuse Carol II lui Killinger.

Killinger îl dezamăgește, spunându-i că prietenia sovieto-germană e prea puternică ca să fie fisurată din cauza României. Germania lui a câștigat mari victorii militare în Vest, n-a încheiat încă socotelile cu Anglia și nu vrem să luptăm pe două fronturi de dragul României, îi spuse von Killinger.

Al doilea Consiliu de Coroană din seara zilei de 27 iunie 1940, a fost la fel de scurt ca primul, procurându-i regelui sentimente de amărăciune și „dezgust”, deoarece, notează el, bombastic, „toți acei cari făceau pe eroii la prânz s-au dezumflat”. Doar 6 participanți la „istorica” întâlnire din 26 au »votat” pentru „rezistență”. Apreciază că numele celor 6 „merită să fie înscrise cu litere de aur în cartea demnității românești” în frunte cu al lui, se

înțelege. Iarăși redă în „Jurnal” „pointajul”, adică lista cu numele participanților și felul cum au votat, subliniind că discuțiile au fost scurte și la obiect. Redă incidentul provocat de N. Iorga care i-a atacat pe Fl. Țenescu și V. Slăvescu. Îl întreabă, el, regele, pe savant, dacă are idee cât costă „un avion de bombardament”, Iorga spunând că vreo 500.000 de lei: „A rămas extrem de uimit când a auzit că e 30 de milioane”. Consiliul de Coroană este încheiat, desigur, de o cuvântare scurtă, dar adânc îndurerată a nobilului rege! Le spune marilor lui sfetnici că trăiește o zi de durere și suferință! Tocmai în ziua când „trebuia (sic) să mă bucur că fiul meu și-a trecut (sic) bacalaureatul” a căzut această problemă a ultimatumului sovieto-fascist să-i strice socotelile! Se observă, cum amestecă fără rușine chestiuni de doi bani (bacalaureatul), cu o mare nenorocire care s-a abătut peste țară în 27 iunie 1940. Și cum dă importanță mult mai mare lui „Mihăiță” cu „examenul” lui decât marii tragedii a cedării Basarabiei și Nordului Bucovinei. De asemenea, la fel de limpede reiese faptul că în acea zi dramatică, toți „sfetnicii” lui Carol II, de la Gh. Tătărescu până la cel mai obscur consilier regal, cum ar fi „Hortolomei”, de exemplu, au deliberat suveran, autonom, hotărând capitularea în fața ultimatumului lui Stalin. Doar el, regele s-a împotrivit, doar el, singur, a fost pentru luptă. În acest sens, ne spune Carol II, le-a vorbit neprețuiților lui consilieri la finalul întrunirii, făcându-le pe deasupra și morală.

Ați greșit cu toții, faceți o mare greșală cedând rușilor „aproape” un sfert din țară, domnilor, le „spuse” Carol II. Mă supun voinței „majorității” al căror vot m-a „copleșit”, declară Carol II. Părăsește sala jucând rolul unui suveran îmbufnat, supărat și amărât de cele hotărâte, fără să dea mâna cu cineva, fiind mai mult

decât convins că cele hotărâte „vor fi foarte rele pentru țară”.

În realitate, ceea ce susține Carol II în notele sale e o minciună sfruntată. Dacă ar fi vrut cu adevărat să apere Basarabia și nordul Bucovinei, putea să se șteargă undeva cu cele ce au „votat” domnii consilieri regali, și, în temeiul Constituției din martie 1938, ce-i conferea puteri dictatoriale în România, să ordone refuzarea ultimatumului sovietic și rezistența pe Nistru. Îl rog pe cel care citește această carte să-și amintească că, în 27 iunie 1940, deși semnase ordinul de mobilizare generală a Armatei, tot la sfatul lui secret, guvernul (citește: „cruntul” Guță Tătărescu) a refuzat să-l aducă la știința țării și a lumii. De frica de a nu-l supăra pe Stalin! După Consiliu, vrea să se culce, dar e vizitat de E. Urdăreanu, cu care dezbate, iarăși, situația. Amândoi, sunt convinși, încă o dată, „de marea greșeală ce se face”. Cele notate de Carol II, precizarea cu Urdăreanu, opoziția aceluiași care votase „nu” în al doilea Consiliu de Coroană, faptul că împărtășesc, chipurile, ideea rezistenței, au fost făcute în scop diversionist. Posteritatea trebuia să afle cum că el, regele, împreună cu cel mai apropiat (și de bază) sfetnic al său nu au nicio vină în cedarea provinciilor istorice din Nord - Est. Ei au ales calea luptei și a onoarei, dar, nu-i așa, „lașii” din Consiliul de Coroană s-au opus!

Cum se mai pot crede și astăzi minciunile ordinare ale lui Carol II, nu pot să înțeleg. A călcat literalmente în picioare timp de 10 ani România, el și Cabala ce forma Camarila, în disprețul Constituției (vorbesc de cea din 1923) și a oricărei legi, impunând ca singură regulă valabilă „doctrina bunului plac”, ca să-l citez pe Grigore Gafencu, iar în iunie 1940 devine dintr-o dată sfios,

neputincios, cedând în fața unei „majorități”! Povești de adormit copiii: dezinformare și diversiune calificate.

Carol II încheie ziua, având convingerea că doar el putea să ia hotărârea luptei sau non-combatului față de ultimatumul sovieto-fascist; descrie situația exactă din punct de vedere legal notând că *nu poate* (subl. ns.) să-și asume „răspunderea”, sprijinit, nu-i așa, fiind „de o foarte mică minoritate”. Știa însă, că motivul real e lașitatea sa nu a altora, că apelul la absența sprijinului din partea majorității consilierilor regali e un subterfugiu ieftin, și apelează, ne-o spune, la o ultimă încercare de a-l convinge pe teribilul Guță să fie de partea sa!

Îl sună la telefon seara târziu, pe 27 iunie 1940, jucând o piesă de teatru de un prost gust ordinar, dovedindu-ne, dacă mai era nevoie, în ce mâini se afla, în acele zile dramatice, soarta României. Așa, la telefon Carol II țipă isteric la Tătărescu „atrăgându-i din nou foarte serios și foarte violent atenția (sic) asupra marii greșeli ce se comite”. „Cruntul” Guță rămâne inflexibil! Nici țipetele, nici calitatea celui care-i face morală, nu-l clintesc din poziția adoptată! Îi face o „concesie” regelui Carol II, declarându-i că cedarea e singura „soluțiune” și că, mai ales, își „ia toată răspunderea”!!!

Însemnările lui Carol II nu se încheie pe fatidica zi, fără să ne înștiințeze, așa, în treacăt, că în ziua cu pricina au venit la el „mai mulți ofițeri”, ca să-l „roage” să cedeze, „căci altfel mergem la un dezastru sigur”. E vorba, sunt absolut convins, tot de-o regie a lui Guță și Urdăreanu, de o înscenare josnică, prin care niște ofițeri de salon sau de curte, vorbind în numele Armatei, îl rugau pe „eroicul” Carol II ca nu cumva să lupte! Toate întâmplările zilei îl conving pe dârzul erou Carol II să concludă că românii „n-au cea mai mică doză de orgoliu național”, iar fatidica dată va rămâne „o zi a rușinii

naționale”! A rămas o zi de rușine națională, dar toată rușinea a căzut asupra lui și a slugilor din oligarhie.

Ca un bărbat mare ce era, după o așa de grea luptă dusă pentru salvarea țării, Carol II petrece restul nopții cu Duduia plângând „amarnic”. Nu cred că a plâns după cum ne spune, dar notează așa să ne arate, peste timp, cât a „suferit” în acea noapte. Mai degrabă toată noaptea „nobilul” rege, a băut bine șampanie, a fumat trabuce, și, în mod sigur, s-a destrăbălat cu Duduia. Erau, amândoi mulțumiți, reușiseră să impună voința lor și să salveze poziția pe care o aveau. Doar acest lucru îi interesa și i-a interesat cât au abuzat de putere furând uriașe sume de bani, să-l credem pe onestul și cu adevărat nobilul Nicolae Steinhardt.

Desigur, după o noapte în brațele Duduiei, deși starea lui interioară reală era alta, pe 28 iunie 1940 Carol II notează că se simte rușinat de el însuși și că „nu îndrăznesc să privesc pe cineva în față”. Pe la prânz află că sovieto-fasciștii au ocupat și Herța, un „colț al României Vechi”, declarându-i lui „Tătărescu” „că aceasta nu se poate admite”.

Pe 28 iunie remaniază guvernul, are dificultăți cu H. Sima care nu vrea să intre în guvern, noroc cu Urdăreanu care l-a convins să accepte, depunând „Jurământul ca subsecretari”.

Sovieto-fasciștii ocupau Basarabia și nodul Bucovinei, milioane de români intrau în robia stalinistă, armata promise ordine (de la Carol II) să nu tragă nici un foc de armă în retragere, chiar dacă este atacată, dezarmată, umilită, iar Carol II ia jurământul noilor miniștri! Și seara lui 28 iunie o petrece tot cu Duduia. Notează, mincinos, că e dezamăgit, și că îl bate gândul abdicării. Desigur, Duduia-i lăngă el și-l convinge că nu are voie „de a părăsi lupta”. încă nu-și făcuseră plinul,

mai aveau o vară înainte pentru a fura din țară spre a pune la adăpost în deja amintitele bănci elvețiene și nu numai, sume de bani importante.

Gheorghe Tătărescu despre ultimatumul lui Stalin

Gh. Tătărescu a fost un om politic nefast pentru România, deceniul 4 al secolului XX, iar aducerea sa la guvernare, în ianuarie 1934, nu a fost rezultatul unui scrutin electoral, ci expresia capriciului, voinței lui Carol II. Regele căuta un om politic nu doar obedient sieși, ci supus întru totul voinței sale. L-a găsit în persoana lui Guță Tătărescu. 5 ani de zile a ocupat demnitatea de prim-ministru (1934 ianuarie - decembrie 1937; noiembrie 1939 - 4 iulie 1940) doar pentru că așa a vrut Carol II.

Când a organizat alegerile din decembrie 1937, deși le-a fraudat masiv, având „privilegiul” organizării acestora, le-a pierdut lamentabil. Am notat câte ceva despre aceste alegeri, și nu mai insist.

Despre tragedia României din iunie 1940, Tătărescu nu ne-a lăsat un jurnal, ca stăpânu-su, ci un memoriu post factum. Fiind prim-ministrul țării la ora catastrofei, Tătărescu s-a simțit obligat să justifice faptele sale și, îndeosebi, ale lui Carol II. Memoriul a avut ca scop principal să argumenteze în fel și chip că ceea ce el, șeful guvernului (și mai puțin Carol II) a hotărât, a făcut-o dintr-o mare responsabilitate și grijă față de țară! Altă soluție în afara capitulării, în iunie 1940, pentru Guță Tătărescu, nu exista. *Memoriul* l-a scris în tihnă la Poiana natală, în Gorj, în primăvara anului 1943.

După Tătărescu, catastrofa Franței și Angliei din 1940 a permis lui Stalin să înfăptuiască agresiunea asupra României, cucerindu-i două provincii. La vestea ultimatumului, în noaptea de 26/27 iunie, ne spune că este sculat din somn de E. Urdăreanu. La ora 5 dimineața era deja la palatul regal, fiind de față când a fost primită integral „telegrama cifrată care cuprindea

ultimatumul Sovietelor”. Carol II citește telegrama în tăcere înmânând-o apoi lui „fără a putea articula vreun cuvânt”- Amândoi, depășesc șocul veștii „simțul răspunderii” activându-se automat luând, de comun acord, „hotărâri militare, hotărâri politice, hotărâri administrative”.

„Suveranul” decide convocarea „imediată” a Consiliului de Coroană pentru ora 10, dând ordine (amândoi) membrilor guvernului și Oștirii! La fel de repede, Carol II și Tătărescu, convin să nu apeleze „inutil” la sprijinul Marii Britanii și Franței, căci prima „își organiza cu ultimele mijloace... apărarea propriului teritoriu”, iar a doua era „dezarmată” (sic) și „scoasă din luptă”. Cei care au acuzat Marea Britanie că, în iunie 1940, nu și-a onorat garanția dată României (13 aprilie 1940), susține Tătărescu, greșesc profund. Garanția engleză și franceză, accentuează Guță, devenea operațională doar în cazul unui atac german asupra României. Ipoteza unui atac sovietic nu fusese luată în calcul, iar dacă atacul s-a produs din partea U.R.S.S., Anglia avea obligația să asigure ajutor doar în cazul în care România „era hotărâtă să se apere” cu armele împotriva agresiunii. Cum România nu s-a apărat de agresiunea sovieto-fascistă, și cum statul român n-a cerut vreun sprijin, „Marea Britanie nu avea de îndeplinit nicio obligațiune de asistență”. Tătărescu se referă, de asemenea, cum o făcuse și Carol II în „Jurnal”, la „conferința” cu trimisul Germaniei, W. Fabricius, de la ora 9. Germania refuză orice implicare în ultimatumul sovietic, iar mesajul lui Ribbentrop sosit chiar în timpul audienței, îndemna guvernul român „să accepte” ultimatumul rus. Același mesaj, după cum știm, l-a transmis din partea Italiei și P. Ghigi, care-și dă în petic sfătuindu-i pe Carol și Tătărescu, ca România să

capituleze „în interesul păcii”. Trage concluzia, că, el și regele, până la ora 12, când va începe „celebrul” Consiliu de Coroană, au înțeles „tragismul” situației țării ce nu se putea bizui pe ajutor din nicio parte. Chiar aliații balcanici, ne spune Guță, au dat răspunsuri echivoce la cererile de ajutor. Răspunsul iugoslav i se pare deplasat căci ne sfătuia - guvernul iugoslav - „să nu tulburăm prin acțiunea noastră pacea în bazinul dunărean”. Apreciază că Turcia a dat un răspuns ferm, cum că e gata să se achite de toate „obligațiunile” ce le are conform „pactului înțelegerii Balcanice”, fapt pentru care, notează Tătărescu, „România nu va putea să uite această atitudine a nobilului popor turc”.

De ce România, în iunie 1940, nu se putea „bizui”, sprijini pe ea însăși, pe Armata sa (peste 1,5 milioane de oameni) domnul Guță Tătărescu nu suflă un cuvânt! Era mult mai ușor să notezi cum că Danemarca s-a făcut de rușine refuzând să reziste atacului Germaniei (cum a făcut-o „suveranul lui”) sau că Finlanda s-a luptat cu Stalin pentru că avea linii de retragere nepericlităte. Dar în 1940, Finlanda avea 3 milioane de locuitori (1939), România 20 de milioane în iunie 1940!

Consiliul de Coroană de la ora 12, ne spune Guță Tătărescu, începe, nu-i așa, sub „președinția regelui” (sic) într-o atmosferă copleșitoare. Primește dreptul la cuvânt primul, citește textul notei ultimative, înșiră măsurile luate, dar își rezervă dreptul de a se pronunța ce este de făcut „după ce vor fi vorbit toți membrii Consiliului”. Este impresionat de cuvântul lui Florea Țenescu, ce declară, găunos, că armata se va bate, dar disproporția de forțe este prea mare. Laudă, apoi, același Țenescu, ca și cum ar fi fost general sovietic, capacitatea de luptă a armatei lui Stalin, dotarea cu armament, instrucția superioară a trupei! Armata noastră s-ar

putea bate „o vreme”, declară generalul, „retrăgându-se pe Șiret”, numai dacă ar primi „ulterior” sprijin de la o „mare armată aliată”. Dacă nu avem acest ajutor, ar fi mai bine să ne supunem pretențiilor lui Stalin „pentru a nu fi obligați să cedăm mâine mai mult decât ceea ce ni se cere azi”.

După șeful Statului Major General, și după Tătărescu, „suveranul” solicită fiecărui participant să se pronunțe asupra hotărârii ce trebuie luată. Istoricul N. Iorga cere lupta până la ultimul om, iar pe Ștefan Ciobanu (și el istoric), de emoție, „îl îneacă lacrimile”.

Așa cum a promis, Guță Tătărescu vorbește ultimul. Dintru început subliniază că rezistența este imposibilă. Dacă am lupta pierdem toată armata, ocuparea țării de către U.R.S.S., e certă, dispariția statului român ar fi una din urmările imediate. Să capitulăm, să ne păstrăm forțele „militare” până în „ceasul” final al războiului, spuse Guță. Armata nu are unde să se retragă, opina primul ministru. Primim ultimatumul și solicit aprobarea să trimit Moscovei răspunsul de acceptare, dar cu „fixarea locului unde trebuia să trimitem negociatorii”. Vom câștiga câteva zile, cu răspunsul nostru, credea Tătărescu, „pentru a putea evacua în ordine, armata, autoritățile, precum și populația românească” ce ar fi ales să plece.

Și Guță mințea. Armata avea unde să se retragă. Carpații îi străjuiau spatele. El gândea, așa ne lasă să înțelegem din cele spuse, că va „guverna” până la sfârșitul războiului, alături, desigur, de iubitul „suveran”, devreme ce principală grijă era de a salva armata și statul!

La al doilea Consiliu de Coroană al zilei de 27 iunie 1940, început la ora 20, Tătărescu dă citire celui de-al doilea ultimatum sovietic din care Moscova înțelegea că

guvernul român a acceptat integral ultimatumul. Drept urmare, guvernul sovietic, lasă doar „11 ore” să fie acceptată a doua notă ultimativă de către România, avertizând-o că va trece la ocuparea Chișinăului, Tighinei, Cernăuțului în următoarele 24 de ore.

Pe 28 iunie 1940 Tătărescu prezintă, dimineața, lui Carol II, textul răspunsului guvernului român la cel deal doilea ultimatum sovietic.

Între cei doi se produce un eveniment „dramatic”, care ne copleșește pe noi, cei de astăzi, prin „măreția” sa! La citirea răspunsului românesc către U.R.S.S., Carol II, singurul martor și povestitor fiind Gh. Tătărescu, îi prezintă decretul de mobilizare a Armatei, spunând: „Iată răspunsul meu de rege și de soldat”. Carol II se decisese să treacă Rubiconul! în realitate, a fost vorba de înscenare, pusă la cale de amândoi pentru a prosti posteritatea, o scenă teatrală de cel mai ordinar gust la care s-au pretat amândoi. Evident, cruntul, inflexibilul Guță, și de astă dată își înfruntă „suveranul” cu „bărbăție”! îl „imploră” pe rege să „lase” guvernul să „examineze senin situația”, ca și urmările ce le poate avea „pentru țară și pentru viitorul ei” neacceptarea ultimatumului U.R.S.S.. Armata nu poate să lupte, își înfruntă Guță regele, deoarece are „flancurile” și spatele „amenințate”! Iată-l pe Guță și strateg! De altfel, îl învăluie, el, mioros, pe Carol, Majestatea Voastră și cu mine am primit un ofițer britanic nu de mult care fusese la Moscova și care ne-a declarat că armata lui Stalin e cea mai înarmată din lume! îndeosebi în „mijloace motorizate”, tancuri și avioane! „Incidentul” finlandez nu-i relevant pentru forța armatei sovietice! Serviciile noastre militare ne-au înștiințat că Stalin a masat la est de Nistru forțe „de patru ori superioare numericește trupelor române”.

Îl „convinge” pe rege că imperativul momentului nu-i Basarabia și nordul Bucovinei, ci salvarea/conservarea Armatei „până în ultimul ceas al conflictului”. Dacă ne batem, vom fi atacați din trei părți, „soarta” țării fiind „pecetluită”. Dacă am fi avut o „armată de două sau de trei ori mai numeroasă”, și mai „utilată” și tot nu puteam înfrunta „imperiul moscovit” își liniștea Guță suveranul! Cu Ungaria și Bulgaria ne putem bate fără probleme, „dar nu ne putem bate cu cea mai puternică organizație militară pe care a cunoscut-o vreodată istoria”.

Își desfășoară, apoi, argumentele unul câte unul. Dacă ar respinge ultimatumul, pentru el, pentru Tătărescu, soluția ar fi fost cea mai comodă, mai „ușoară”, căci ar fi în acord cu „instinctul țării” și cu poziția Armatei. Am fi rămas în istorie ca autorii unui gest eroic, care a avut curajul să înfrunte cu un „popor mic, o luptă cu forțe de amploare gigantică”. După care „refugiindu-ne... În depărtări senine am fi așteptat în liniște sfârșitul războiului”. Iată-l și romantic pe domnul Guță! Pe când așa, acceptând ultimatumul, alegem „soluția cea mai grea”, mai „dureroasă”, ne sacrificăm noi înșine (adică el și Carol), sacrificăm gloria adusă de o luptă sortită dinainte eșecului! Am da dovadă de egoism dacă am respinge ultimatumul, cât și de sentimentalism ieftin! Pe când dacă-l acceptăm „rațiunea și datoria față de țară” sunt împlinite, opina inefabilul Guță Tătărescu.

Apoi, îi citește, încă o dată, lui Carol II, răspunsul guvernului român la ultimatumul al doilea al Moscovei, din seara zilei de 27 iunie 1940, în care se precizează că „pentru a evita recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei, guvernul românesc se vede silit să primească condițiile de evacuare ale teritoriilor cerute de soviete”.

Se înțelege, că puterea „de convingere” a lui Gh. Tătărescu a fost așa de mare încât Carol II n-a mai scos o vorbă, lăsând toată răspunderea situației pe seama primului ministru! Iată deci, cum regele „erou”, Carol II este degrevat de orice responsabilitate! Guvernul, adică Guță Tătărescu, își asumase toate consecințele hotărârii de cedare a Basarabiei și nordului Bucovinei!

Retragerea armatei, începând cu 28 iunie 1940, s-a făcut sub puternica presiune a trupelor sovietice care dădeau impresia lui Tătărescu că „oprirea” pe Prut e de scurtă durată, existând „primejdia unei invazii generale a teritoriului României”.

Evaluarea lui Gh. Tătărescu, din acele zile, a fost una exactă. Agresivitatea extraordinară manifestată de U.R.S.S. În zilele ultimatumurilor și după ocuparea teritoriilor românești evacuate, făcea parte dintr-un plan de ocupare și distrugere, în întregime, a României ca stat. Însăși solicitarea părții nordice a Bucovinei, anexarea zonei Herța, nerespectarea termenelor evacuării teritoriului cedat, provocările înmiite la adresa Armatei Române în retragere, urmăreau să provoace un răspuns armat, rezistență din partea României. Într-o asemenea situație, Stalin ar fi ordonat trecerea Prutului și ocuparea integrală a României. Intențiile Kremlinului fuseseră percepute corect de Guță Tătărescu, devenind, o spunem fără nicio reținere, atunci, în dramaticul iunie 1940, salvatorul României, al statului român. Mihail Manoilescu și Victor Suvorov n-au avut nicio îndoială să susțină că, în vara lui 1940, Stalin nu voia doar Basarabia și nordul Bucovinei ci urmărea ocuparea în întregime a României (*Vezi Mihail Manoilescu, Dictatul de la Viena. Memorii, iulie - august 1940, Ediție îngrijită, note, postfață și index de Valeria Dinu, Editura Enciclopedică, București, 1991; Victor Suvorov în*

Spărgătorul de gheață afirmă că, în vara anilor 1940 și 1941, Stalin urmărea atacarea și ocuparea în întregime a României. Doar opoziția lui Hitler l-a împiedicat să-și ducă planurile la îndeplinire, ca și atacul preventiv din 22 iunie 1941, ce a devansat cu 14 zile ziua M (atacarea României și Germaniei de către U.R.S.S., pp. 110, 120, 123, 125 - 126, 128, 143, 142 - 143, 146 - 155)). Ținta fundamentală a dictatorului sovietic fiind ocuparea de către U.R.S.S. a văii Prahovei, pentru a tăia sursa de aprovizionare cea mai importantă cu petrol a Germaniei.

Prețul plătit de România, în iunie 1940, pentru a-și salva statul și Armata a fost uriaș. O imensă rușine națională a acoperit chipul României. Și era doar începutul tragediei. Armata, dezonorată de o retragere cu coada între picioare, provocată, umilită, dezarmată de trupele sovietice n-a ripostat cu un singur foc de armă la toate batjocurile și ofensele aduse. Uriașe avuții materiale au rămas pe loc, fiind capturate de inamic, din cele două provincii, abandonată la cheremul cuceritorului, lăsată la bunul plac al răzbunării alogenilor (ruși, evrei, ucraineni, găgăuzi, bulgari); toate simbolurile statului român au fost batjocorite; mii de români bătuiți, schingiuiți, uciși doar pentru vina de a fi români. Retragera sau evacuare efectuată s-a făcut în pripă. Gh. Tătărescu și Carol II știau cu zile bune că U.R.S.S. va amenința România și că ci vor ceda fără nicio rezervă pretențiilor rusești. Dacă aveau simțul răspunderii, ar fi luat măsuri din timp, ar fi evacuat avuția și administrația din teritoriile vizate, ar fi pus la adăpost cel puțin funcționarii și avuția statului român. N-au făcut-o. iar motivul invocat de ei este ridicol și ne dă dimensiunea exactă a lașității lor (a lui Carol și Guță), anume să nu stârnească panică precum și să... nu-l provoace pe Stalin.

„Argumentele” aduse și de Carol II și de Gh. Tătărescu în sprijinirea hotărârii lor de abandonare, fără luptă și fără remușcare (în ciuda logoreei folosite de ambii), a Basarabiei și nordului Bucovinei sunt toate pernicioase. Pe ei nu-i interesa soarta țării, cu atât mai mult a românilor abandonați unei ocupații sălbatice, ci propria lor putere și siguranță. Îndeosebi pe Carol II. Oricât teritoriu ar fi cerut Stalin de la România, să zicem Moldova întreagă, până la Carpați, Dobrogea, etc., în 1940, Carol II ar fi fost dispus să cedeze. Nu-l iau în calcul pe „cruntul”, inflexibilul Guță Tătărescu, căci poziția sa în timpul evenimentelor s-a „articulat” cu vigoare „bărbătească” doar în raport cu scenariul pus la cale împreună cu regele - asasin: de a-l degreva pe acesta în ochii contemporanilor și ai posterității de orice răspundere. De aici farsa ordinară cu cele două Consilii de Coroană, „dezbaterile” ridicole, inutile, lamentabile avute în interiorul lor.

În septembrie 1939, aflată exact în situația României din 1940, Polonia va lupta până ce a fost răpusă de moarte de cele două imperii totalitare, U.R.S.S. și Germania. Nici Polonia n-a fost ajutată de vreun „mare aliat”, cum tot invocau oficialitățile românești în 1940, flancurile armatei sale erau total descoperite, căi de retragere nu avea. Și totuși polonezii au luptat pentru pământul țării lor. Au fost zdrobiți, e adevărat, dar încă posteritatea acoperă cu laude eroica lor luptă. Germania a cerut Poloniei, pe parcursul anului 1939, un oraș: Gdansk și o fâșie de teritoriu („coridorul”) care să-i permită legătura terestră continuă cu Prusia Orientală. Polonia a refuzat-o, alegând lupta. U.R.S.S. a somat România să-i cedeze 50.000 de km², un teritoriu cât o țară, iar Carol II a cedat fără să clipească. Teatrul odios jucat cu telefonul isteric dat lui Guță, seara târziu,

pe 27 iunie 1940, probează, dacă mai era nevoie, încă o dată, uriașa lui capacitate de disimulare, ca și poziția avută în Consiliile de Coroană, chipurile, „de rezistență” la „injoncțiunile” sovietice (Sic). Polonia n-avea munți unde să-și retragă armata, armata română se putea sprijini, într-o eventuală luptă cu sovieto-fasciștii pe Prut, pe Șiret, pe Subcarpații Moldovei, pe măreții Carpați Orientali. Toate „argumentele” așa-zișilor „șefi” ai „Oștirii” că nu ne putem lupta, că n-avem armament greu, că nu putem rezista decât trei luni, că nu avem avioane suficiente, dovedeau lipsa de aderență la adevăratele sentimente ale Națiunii, atunci în iunie 1940. Și „celebrul” Ilcuș, ministrul Apărării, și Florea Țenescu erau doi oameni de paie, puși de Carol II să-i satisfacă ordinele fără murmur.

În septembrie 1939, Polonia n-a avut nicio linie fortificată pe care să se bazeze, finlandezii (Carol II în „Jurnal”, notează „finlandezii”) au avut *linia Manerheim*, iar România, pe Nistru, „inexpugnabila” *linie Carol!* Dacă tot universul era împânzit cu balele slugilor lui Carol II (îndeosebi pe parcursul anului 1940) despre uluitoarea, „formidabila” *linie Carol de pe Nistru*, de ce nu a luptat România? Desigur, întrebarea pusă de mine este cu adevărat retorică, căci răspunsul l-am primit în paginile din urmă.

Ticăloșia guvernanților anului 1940 a mers până acolo încât și-au permis să susțină că Finlanda a luptat când U.R.S.S. a atacat-o, doar pentru că avea linii de retragere... pe când România, armata română nu. O minciună sfruntată. Dacă ar fi fost atacată din trei părți, de U.R.S.S., Ungaria și Germania, Armata Română se putea retrage în Carpați și să ducă o luptă defensivă cu succes. 1940 este și rămâne o piatră neagră, de hotar în istoria României, a poporului român.

Renunțarea fără măcar a schița gestul luptei la două mari provincii ne-a copleșit și încă ne marchează destinul. Oricât de mare a fost eroismul armatei române în al Doilea Război Mondial, atât în Est cât și în Vest, rușinea capitulării din vara lui 1940 n-a putut fi ștearsă.

* în octombrie 2016, aflat cu ocazia unui eveniment cultural la Universitatea de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, istoricul Ion Negrei mi-a spus: „O zi, o oră, un minut să ne fi luptat în iunie 1940 pentru Basarabia și astăzi situația s-ar fi prezentat altfel”.

Cred că din acea vară blestemată structura morală a poporului român s-a fisurat iremediabil. Căci, o cred din toată inima, există în istorie lașități, abandonuri ce nu pot fi răscumpărate, indiferent cu ce mari sacrificii ai încercat să le răscumperi după aceea. Așadar, cred, încă din studenție am împărtășit această convingere, că în vara anului 1940, statul român trebuia să lupte pentru apărarea provinciilor istorice din Nord-Est.

Dacă ar fi primit ordin, Armata Română s-ar fi luptat cu vitejie pentru apărarea sfântului pământ românesc. Trei zile, trei săptămâni, trei luni să se fi luptat cu imperiul sovietic, am fi arătat lumii că nu ne este frică să ne batem pentru drepturile noastre. Desigur, Ungaria ne-ar fi atacat din vest, iar Germania intervenea automat ca să ocupe, împreună cu U.R.S.S., întreg teritoriul românesc. Statul român, ca și Polonia, ca și Iugoslavia, Grecia ș.a., ar fi dispărut de pe harta lumii. Dar, așa cum celelalte state au reapărut pe hartă la sfârșitul războiului, s-ar fi întâmplat și cu România. Am fi avut Transilvania anexată de Horthy în întregime, Dobrogea de Bulgaria, Moldova toată de Stalin, iar Germania ar fi stăpânit, singură, Valea Prahovei, Muntenia și Oltenia sau în condominiu cu U.R.S.S.. Suferințele poporului român, într-o asemenea ipoteză, ar

fi fost, cu siguranță, mai mari, dar ne-am fi conservat intactă onoarea națională, iar fibra noastră morală, ca neam, ar fi rămas nealterată.

Guvernul român răspunde ultimatumului lui Stalin

În fața agresiunii U.R.S.S., guvernul României s-a aflat într-o situație dramatică. Violența ultimatumului, tonul cominatoriu, imperativ, reaua credință desăvârșită dovedită de guvernul sovietic au pus literalmente cu spatele la zid România. De asemenea, dincolo de lășitatea oamenilor politici în frunte cu Carol II, conjunctura externă din timpul ultimatumului sovietic era profund defavorabilă țării noastre. Nu reiau dezbaterile cum și de ce au ales Carol II și „cruntul” Guță Tătărescu să cedeze pe toată linia în fața Moscovei în iunie 1940. Mi-am exprimat suficient punctul de vedere.

În fond, în 27 - 28 iunie 1940, cei care guvernau statul român au avut în față două alternative: să lupte sau să capituleze. Spre rușinea noastră au ales varianta cedării, iar soluția, dincolo de aparentul câștig de moment, s-a dovedit profund contraproductivă pe termen lung.

Așadar, în ședința a doua a Consiliului de Coroană din 27 iunie 1940, primul-ministru Gh. Tătărescu prezintă textul de răspuns al guvernului român la primul ultimatum sovietic. Faptul dovedește că în toată după amiaza zilei respective, la ordinele lui Carol II, Guță a lucrat din greu la respectivul text. Este evident că soluția cedării Basarabiei și nordului Bucovinei fusese luată chiar în dimineața aceleși zile, mai ales după ce Carol II se întâlnește cu Fabricius și Ghigi, cerând ajutor din partea Germaniei și Italiei, care, din contra, l-au „sfătuit” să satisfacă pretențiile U.R.S.S.. Deci, înainte de ora 12 a zilei de 27 iunie 1940, cu ore bune înaintea primului Consiliu de Coroană, Carol II, de acord cu Tătărescu, Urdăreanu (în ciuda poziției

fariseice avută de ultimul în ședințele de Consiliu), cât și după ce „consultă” „șefii” Oștirii, a luat decizia de capitulare a României.

Cele două ședințe ale Consiliului de Coroană ale zilei au avut rolul de a arunca o perdea de fum sau praf în ochii țării- Adică pentru a prosti lumea.

Reamintesc că la sfârșitul primei deliberări a Consiliului, în jurul orei 14 a zilei de 27 iunie, membrii acestuia s-au pronunțat pentru rezistență la agresiunea U.R.S.S.: 11 dintre membrii Consiliului au votat împotriva cedării, pe când 10 au votat pentru. Așadar, „înaltul” for luase o hotărâre ca România să lupte, să-și apere pământurile din Est și Nord-Est. Și totuși, între orele 14⁰⁰ și 20 când va începe al doilea Consiliu de Coroană al zilei de 27 iunie 1940, primul ministru Gh. Tătărescu, redactează răspunsul de acceptare al guvernului regal al României a ultimatumului U.R.S.S.. Este limpede că Tătărescu a executat ordinul celui care avea toată puterea legală în țară, adică a lui Carol II, ignorând cu desăvârșire hotărârea Consiliului de Coroană, apreciind-o, cum și era de fapt, fără vreo valoare juridică sau practică. Din acest fapt se poate înțelege ușor că forul numit Consiliul de Coroană din vara anului 1940 a avut rosturi pur consultative, iar nu de decizie reală privind soarta României. Așadar, pe parcursul celei de-a doua ședințe a Consiliului, Tătărescu citește nota diplomatică de răspuns pozitiv la ultimatumul U.R.S.S., ignorând pe față cele ce urmau să hotărască domnii consilieri regali sau deja hotărâseră la amiază.

Și totuși, deși realitatea istorică, adevărul este că doar Carol II a avut puterea de a decide capitularea sau lupta României în fața lui Stalin, încă se mai acceptă explicația că cele ce s-a hotărât în cele două ședințe de

Consiliu de Coroană în ziua de 27 iunie 1940, poartă întreaga responsabilitate a cedării, a capitulării. Din ce motiv încă se perpetuează această mistificare profund străină adevărului istoric de fapt, nu pot să înțeleg. Cu toate că, dacă citim cărți precum cea a lui L. Marcou „Carol II al României, regele trădat”, diversionistă în cel mai înalt grad și profund mincinoasă, înțelegem că semnele de întrebare nu-și au nici un rost. Cartea lui L-Marcou se încadrează perfect „discursului corect politic” al epocii pe care o trăim, semănând în urma sa diversiune, măsluirea faptelor, interpretarea lor tendențioasă și proclamă ca adevăruri indubitabile niște minciuni sfruntate.

Așa, L. Marcou, ia de bun tot ceea ce Carol II a notat în 'Jurnal' pe timpul ultimatumului, subliniind cum că regele Carol II în acele zile s-ar fi „aflat în minoritate, n-avea încotro”, și că, ca atare, „trebuia să se incline” în fața Consiliului de Coroană!!! Și tot așa mai departe. Că a plâns toată noaptea; că tot spunea că se face mare greșală acceptând; și că tot repeta obsesiv despre „ziua rușinii naționale”, dar nu suflă un cuvânt Lilly Marcou, că în noaptea de 27/28 iunie s-a ascuns în brațele Duduii, cum o va face și în noaptea abandonării Ardealului pe 31 august 1940. După mine, nu 27/28 iunie a fost o zi de rușine națională, ci fiecare zi din cei 10 ani și ceva de stăpânire discreționară absolută ai lui Carol II, au fost zile nefaste pentru poporul român, zile de nesfârșite abuzuri, umilințe, crime, fărâdelegi, adevărate zile de rușine națională, de dezastru național fără echivalent în istoria recentă a României.

Răspunsul guvernului român la ultimatumul guvernului sovietic a fost unul diplomatic, conciliant exprimând bunele intenții ale României în privința

reglementării pașnice a revendicărilor teritoriale sovieto-fasciste.

Nota înștiința Moscova cum că „guvernul regal” al României are disponibilitatea „să procedeze imediat” la convorbiri „amicale” și „de comun acord să treacă la rezolvarea tuturor propunerilor emanând de la guvernul sovietic”. Guvernul de la București se făcea că n-a luat în seamă duritatea tonului Kremlinului declarând că este deschis la dialogul cel mai larg. Ignoră, de asemenea, că Moscova amenință cu războiul România, prin ultimatumul dat, apreciind condițiile imperative puse de Moscova doar ca simple „propuneri”! Evident, avem de-a face cu un răspuns împăciuitoar, conciliant în exces, având scopul de a determina Kremlinul de a intra în „negocieri”. Guvernul român, așadar, solicita celui sovietic „să binevoiască a indica locul și data ce dorește în acest scop”. După ce guvernul sovietic va stabili acestea, guvernul de la București „își va desemna delegații” în vederea „conversațiunilor” cu reprezentanții guvernului sovietic având scopul de a crea relații „de bună înțelegere și prietenie între U.R.S.S. și România”. Limbajul conciliant din nota diplomatică românească nu putea camufla că, în realitate, România acceptă revendicările sovietice la adresa sa, solicitând, însă, din partea părții sovietice „conversațiuni”.

În noaptea de 27 spre 28 iunie 1940, după ce primește răspunsul românesc, Moscova adresează Bucureștiului o a doua notă ultimativă, în care își exprimă nemulțumirea că răspunsul guvernului român era „imprecis” și că nu precizează „direct” dacă „primește propunerile guvernului sovietic de a-i restitui neîntârziat Basarabia și partea de nord a Bucovinei”. „Nelămuririle” Kremlinului vor fi limpezite de ambasadorul Gh. Davidescu, care, întrebat de Molotov dacă răspunsul

românesc înseamnă „accederea la propunerile guvernului sovietic”, a răspuns pozitiv. Drept urmare, Moscova „propune” (sic) guvernului român ca în „decurs de 4 zile” începând cu 28 iunie, ora 14, 1940 „să se evacueze teritoriul Basarabiei și Bucovinei de trupele românești”. Exact în același timp trupele sovietice vor ocupa teritoriile respective, „cu următoarele puncte: Cernăuți, Chișinău, Cetatea Albă”.

De asemenea, al doilea ultimatum sovietic obliga guvernul român să-și asume răspunderea „în ceea ce privește păstrarea și nedeteriorarea căilor ferate, parcurilor de locomotive și vagoane, podurilor, depozitelor, aerodromurilor, întreprinderilor industriale, uzinelor electrice, telegrafului”. România era somată să lase totul intact, să predea la cheie toată averea din cele două provincii, urmând ca, ulterior, o Comisie mixtă, cu reprezentanți din ambele state (câte doi) să procedeze la rezolvarea „chestiunilor în litigiu în legătură cu evacuarea armatei române și a instituțiilor din Basarabia și partea de nord a Bucovinei”. Nota sovietică „insistă” ca răspunsul României să fie dat „nu mai târziu de 28 iunie, ora 12 ziua (ora Moscovei)”.

Al doilea ultimatum a fost transmis României la miezul nopții de 27 iunie spre 28, doar 11 ore, atât, acordând Stalin și Molotov guvernului român ca timp de punere în execuție a „propunerilor” sale. Cu ore bune înainte ca al doilea Consiliu de Coroană să se întrunească, după cum spuneam ceva mai sus, Gh. Tătărescu și echipa sa, au lucrat la primul răspuns românesc, care, în pofida folosirii eufemismelor ieftine, a fost unul de capitulare totală la somația lui Stalin.

Și al doilea răspuns românesc a fost tot unul „diplomatic”, arătând lumii întregi că, amenințată cu războiul de către U.R.S.S., România se vede „silită” să

accepte „evacuarea” celor două provincii românești. Cedarea a fost justificată de grija României de a „evita gravele urmări pe care le-ar avea recurgerea la forță și deschiderea ostilităților în această parte a Europei”. Guvernul român solicită celui sovietic ca evacuarea teritoriilor să fie prelungită, patru zile nefiind suficiente din cauza greutăților „din pricina ploilor și inundațiilor care au stricat căile de comunicație”. Evident, Moscova a refuzat orice prelungire a duratei fixate; mai mult, deși precizase ca românii să părăsească în 4 zile teritoriile revendicate de ei, nici acest termen nu l-au respectat.

Răspunsul României la ultimatumurile Moscovei, avertiza lumea întreagă că nu a cedat teritoriile sale de bună voie, ci silită, fiind amenințată cu războiul. Și că nici vorbă să fi cedat vreun km² de pământ, prin negocieri și semnare de documente, ci a fost obligată să *evacueze* propriile teritorii dorite de imperiul sovietic doar ca războiul să nu extindă și în această parte a Europei. Termenii „silit” și „evacuare” dovedesc încă lumii întregi că așa-zisul „acord” de frontieră româno-sovietic din 28 iunie 1940, este o minciună sfruntată a Moscovei, o ficțiune, și că frontiera româno-sovietică de pe Prut a fost rezultatul unui act de forță din partea U.R.S.S., a unui act de război.

Frontiera de Est a României, ca și cea de Nord-Est, nu numai că este nedreaptă, încă din 1812, ci este ilegală și fără vreo acoperire juridică internațională. Căci, în 10 februarie 1947, tratatul de pace de la Paris, a stabilit ca frontiera dintre România și U.R.S.S. să fie aceea convenită prin „acordul” sovieto-român din 28 iunie 1940!

Or, n-a existat nici un așa-zis acord de frontieră între România și U.R.S.S. În 28 iunie 1940, ci un act de forță, un act de agresiune și de război, precedat de două

ultimatumuri din partea imperiului *sovieto-fascist* la adresa statului român, a României. Actele de forță și de agresiune, amenințarea cu războiul la adresa unei țări de către o alta, cu scopul de a o obliga să-i cedeze teritorii din patrimoniul istoric național, cazul României în 1940, chiar dacă au fost validate temporar de un tratat de pace, nu pot genera frontiere de stat, între state decât temporar.

Când forța dreptului internațional este mai mare decât dreptul forței, o frontieră nedreaptă, ilegală, nelegală, abuzivă, stabilită ca urmare a înțelegerii dintre cei mai sângheroși dictatori ai istoriei, Stalin și Hitler, trebuie să dispară. Așa cum va trebui să devină ca o lungă amintire urâtă, cât mai curând, frontiera României de pe Prut.

În iunie 1940, România a cedat U.R.S.S. peste 50.762 km², din care Basarabia reprezenta 44.500 km², iar 6.000 de km² nordul Bucovinei, cu o populație de 3,9 milioane de locuitori din care 3 milioane etnici români. Catastrofa a îndoliat o țară întreagă, câteva milioane de români ajungând în robia stalinistă, iar alte câteva sute de mii vor alege refugiul în țară din calea invadatorului.

Desigur, nu pentru toți românii cedarea provinciilor din Nord-Est a însemnat o tragedie. Pentru minoritari (unguri, găgăuzi, ruși, ucraineni, bulgari, ș.a.) a fost prilej de bucurie. Cei câteva sute de membri p. c. r. erau fericiți că Stalin a „eliberat” Basarabia, așteptând cu nerăbdare să elibereze toată România! Zeci de mii de evrei din dreapta Prutului, cetățeni români, chiar în zilele evacuării și-au strigat cu zgomote mari fericirea, alegând să treacă Prutul spre Basarabia. De ani de zile așteptau clipa aceasta. Pentru ei Basarabia nu era

pământ românesc, ci „țzara mia” cum sublinia un cântec evreiesc de epocă.

Au existat și români indiferenți la tragedia neamului românesc din acele zile. Cazul cel mai elocvent mi se pare al „prințesei” Martha Bibescu. În „Jurnalul” său megaloman, notează pe 26 iunie 1940 cum „că George Cantacuzino în timp ce se afla la Sanda Tătărescu la cină”, o informează „despre nota ultimativă pe care ne-a trimis-o Rusia” fără a preciza ce și cum. Tonul rece, indiferența de gheață sunt evidente, ton la modă la „aristocrația” de sânge a timpului!

Evacuarea Basarabiei și nordului Bucovinei

După ce a acceptat și a doua notă ultimativă a guvernului sovietic, în seara de 27 iunie 1940, România s-a adresat guvernului german ca să intervină la Moscova pentru ca U.R.S.S. să respecte propriul termen de 4 zile, adică să treacă „la ocupația treptată a teritoriilor care urmau să fie cedate”. Desigur, Kremlinul a „promis” Berlinului că va respecta termenul, ca între guverne prietene și aliate ce erau, dar nu s-a ținut de cuvânt: „cu ocazia înaintării trupelor rusești adeseori acestea îi ajungeau din urmă pe românii care se refugiau (sic) capturând în acest fel o mare cantitate de material de război”.

Felul în care armata sovieto-fascistă (vorbesc de armata sovietică) a ocupat Basarabia și nordul Bucovinei în 1940 a fost de o brutalitate ieșită din comun. Deși nu erau acte de război clasic, sovieto-fasciștii s-au purtat ca și cum ar fi fost. Armata română primise ordine stricte, ca, în retragere (nu în „refugiu”) să nu deschidă focul cu nici un chip, indiferent de gravitatea agresiunilor și provocărilor invadatorului, ca și a unei părți a populației de altă etnie decât română. Rezultatul acestor ordine criminale, date de un laș și trădător (desigur, „capul oștirii”, Carol II) a fost catastrofal: unități întregi dezarmate, soldați și ofițeri bătuți, schingiuiți, împușcați, umiliți în fața trupelor, capturarea de către invadator a unor uriașe cantități de armament etc..

Astfel, pe 29 iunie 1940, două regimente românești de artilerie sunt dezarmate cu forța la Ialoveni de coloane motorizate sovietice; în aceeași zi, în gara Bălți, un batalion românesc este dezarmat de ruși, iar în gara Drochia un alt batalion românesc este luat prizonier.

Retragerea Armatei Române se efectuează cu trenul, cu camioanele, căruțele, cu șlepul sau vaporul pe Dunăre și Mare, sau, cea mai mare parte, pe jos. Avioane sovietice survolează la joasă înălțime coloanele armatei române, aruncă manifeste incitând trupa la dezertare; pe 29 iunie sovieto-fasciștii ajung la Prut ocupând podul de la Leușeni - Albița, încălcând cele stabilite chiar de ei, după care pe 3 iulie trebuiau să ajungă la Prut. Orașul Bolgrad este ocupat în seara de 28 iunie de parașutiști ruși; pe 30 iunie mai multe regimente române sunt capturate și dezarmate la Comrat și Cimișlia; în aceeași zi, la Reni, sunt parașutați soldați sovietici care interzic românilor să treacă la vest de Prut.

Pe 1 iulie 1940, tancuri și trupe sovietice, împiedică o brigadă de cavalerie română să treacă peste Prut la Badragi. Cavaleria românească este atacată și hărțuită cu focuri de armă, având numeroși morți și răniți; tancuri sovietice, pe 30 iunie 1940 încearcă să treacă peste podul de la Lipcani - Rădăuți Prut; pe 3 iulie 1940 o coloană motorizată sovieto-fascistă trece pe teritoriul românesc, în Maramureș, înaintând până la Băile Borșa, circa 20 km. Un incident deosebit de grav a avut loc cu ocazia ocupării Herței, când trupele sovietice au dezarmat două batalioane românești; tot în Herța, rușii au atacat regimentul 16 artilerie, omorând doi ofițeri și 4 soldați.

Agresiunile armatei sovietice au fost de ordinul miilor pe tot parcursul zilelor în care au ocupat teritoriile cedate. Oprirea pe Prut și Nord-Siret, rușii o considerau temporară. Pe noua așa-zisă frontieră sau linie de democrație româno-sovietică, sovieto-fasciștii provocau, zilnic, sute de incidente, agresiuni cu oameni uciși și răniți din partea României. Este limpede că fără frica de

Germania lui Hitler, în iunie 1940, Stalin nu s-ar fi oprit la Prut sau Nord Șiret, și ar fi ocupat toată România.

Toată vara anului 1940, sovieto-fasciștii au hărțuit și atacat trupele române de pe noua graniță, iar în august 1940, U.R.S.S. s-a arătat extrem de furioasă că Hitler nu o consultase, și pe ea, în luarea deciziei de a da jumătate de Transilvaniei Ungariei. În vara-toamna anului 1940, U.R.S.S. a făcut mari și insistente demersuri pe lângă Germania, pentru a o convinge pe aceasta să împartă, cu ea, în întregime România și nu numai. În acest scop l-a trimis Stalin pe Molotov la Berlin, în noiembrie 1940, să negocieze partajarea sud-estului european cu Hitler. Stalin îl trimisese pe Molotov la Berlin (12 - 14 noiembrie 1940) să poarte convorbiri cu Hitler în chestiuni cruciale pentru Statele sud-estului european și Scandinavia, pentru soarta lumii în general. În noiembrie 1940, Stalin voia să împartă cu Hitler lumea, vechiul „târg” banditesc de la Moscova, nu-l mai mulțumea.

Ceea ce dobândise U.R.S.S., ca urmare a împărțirii sferelor de influență în august - septembrie 1939, în Europa centrală și de Est, i se păreau dictatorului sovietic prea puțin. Și pentru a-l convinge pe Hitler că intențiile U.R.S.S. de a consolida prietenia cu Germania sunt deosebit de serioase, Molotov, la Berlin, trebuia să semneze pactul tripartit (27 septembrie 1940) prin care „patria păcii și libertății adevărate” intra cu drepturi depline în alianța Germania - Japonia - Italia. E adevărat, în zilele de 12 și 13 noiembrie 1940 când s-a întâlnit cu Hitler, Molotov a exprimat doar verbal dorința U.R.S.S. de a intra în Axă. Aderarea U.R.S.S. la Axa Berlin - Tokyo - Roma era condiționată de următorul fapt: Hitler să accepte ca U.R.S.S. să ocupe Finlanda, care, nu-i așa, reprezenta o „gravă” amenințare la adresa

sa, Bulgaria, România, ca și „câteva baze importante la Dardanele și Bosfor”. Dictatorul german refuză pretențiile sovietice asupra sud - estului european, indicându-i lui Stalin o altă direcție de expansiune: India „partea cea mai valoroasă, dar și cea mai izolată din pradă”.

La sfârșitul lunii noiembrie 1940, deși convorbirile Hitler - Molotov l-au avertizat pe Stalin că Germania nu va permite să ocupe statele sud - est europene, Uniunea Sovietică a făcut un nou demers către Berlin, de astă dată oficial, în scris prin care Moscova își exprimă dorința să adere la pactul tripartit. Și de astă dată, pretențiile lui Stalin vizau anexarea Finlandei, Bulgariei, baze militare în Strâmtori precum și controlul asupra zonei Golfului Piersic. Temporar, Stalin renunțase la restul României, aflată atunci sub umbrela garanțiilor date de Germania pe 30 august 1940, la Viena. Carol II solicitase și primise în vara lui 1940 pe teritoriul său trupe germane. Subliniez faptul că, după ce statul român acceptase să cedeze jumătate de Transilvania Ungariei prin dictatul de la Viena (30 august 1940), Germania și Italia garantaseră frontierele României mutilate. Faptul nemulțumise profund Moscova.

La Berlin, pe 12 noiembrie 1940, la prima întâlnire cu Hitler, Molotov întrebase abrupt dacă garanția oferită României „se va îndrepta și împotriva U.R.S.S. În cazul unui atac al U.R.S.S. Împotriva României?”. La răspunsul lui Hitler că garanția dată „ne angajează necondiționat”, Molotov cu greu și-a putut stăpâni nemulțumirea.

Demersul oficial sovietic către Berlin, din 28 noiembrie 1940, n-a primit nici un răspuns din partea Germaniei, faptul demonstrând că Hitler înțelesese, în sfârșit, că planurile lui Stalin de stăpânire asupra lumii

erau deosebit de concrete. Spre atingerea acestui obiectiv, adică pentru stăpânirea lumii de către U.R.S.S., la început alături de Germania, iar după ce uriașele, giganticele pregătiri de război erau încheiate, tindeau adevăratele planuri ale lui Stalin și nu spre pace cum se minte cu inconstiență și nerușinare de decenii. Dacă în noiembrie 1940, U.R.S.S. ar fi semnat pactul tripartit, iar Hitler ar fi fost de acord cu planurile anexioniste ale lui Stalin, lumea s-ar fi confruntat cu cel mai mortal pericol din toată istoria sa: Axa Berlin - Tokyo - Moscova - Roma.

E bine să precizăm că Stalin a așteptat, până în 22 iunie 1941, noi propuneri din partea Germaniei de împărțire a lumii în sfere de influență. Însă, în loc de propuneri pentru un nou târg criminal, Germania declanșează atacul său preventiv, care va schimba radical datele problemei. Din cel mai feroce agresor al epocii, și Istoriei, cum a fost la 1940, 22 iunie 1941 îl va transforma pe „tătucul popoarelor” în „eliberatorul” Europei și al Lumii în „marele” om al Victoriei!!

Din fața armatei unui asemenea stat, ce dovedise că are, în planul relațiilor internaționale, apucături banditești, era nevoită să se retragă armata română în iunie 1940. Dincolo de lașitatea și iresponsabilitatea lui Carol II, probate din plin în zilele acelea, poate că ordinul dat armatei să nu răspundă cu foc la agresiunile rușilor, a contribuit la salvarea restului țării de invazia U.R.S.S.! Poate! Cu toate că, chiar dacă armata română ar fi ripostat la agresiune, nu cred că Germania ar fi permis Moscovei să-și extindă stăpânirea asupra României întregi. Avea, în iunie 1940, Germania, asupra întregii României, interese economice fundamentale de apărut.

Subliniam ceva mai sus că oligarhii ce conduceau la acea vreme România, în cap cu Carol II - Elena Lupescu și Camarila, fuseseră informați de zile, dacă nu săptămâni, că U.R.S.S. va ataca România în iunie 1940. A existat, așadar, timpul necesar ca autoritățile românești din teritoriile revendicate de Kremlin să ia măsuri necesare, adecvate în sensul punerii la adăpost a avuției materiale imense din Basarabia și nordul Bucovinei. Ar fi fost timp pentru pregătirea evacuării organizate a autorităților românești (armată, funcționari, poliție, jandarmerie, depozite financiare). Populația, de asemenea, trebuia înștiințată și alertată discret de faptul că ocupația sovietică devenise iminentă, caz în care sute de mii de români ar fi avut posibilitatea să treacă la vest de Prut sau la sud de Șiret la timp.

Nimic din toate acestea nu s-a realizat. Guvernul, deși știa ce se va întâmpla, a tăcut mâlc, lăsând 4 milioane de oameni în neștiință totală. Chiar după ce primise primul ultimatum, pe 27 iunie dimineața, guvernul, în tandem cu Carol II, deși luase hotărârea de a abandona cele două provincii, n-a avertizat populația, nici autoritățile. Motivul, desigur, era cusut cu ață albă și dovedea încă o dată lașitatea guvernanților: *să nu-i provoace pe sovieto-fasciști și să nu creeze panică!* (subl. ns.). Tot din cauza fricii de Stalin, chiar când România se prăbușea, același Guță Tătărescu îl „sfătuiește” pe Carol II să fie mai „ponderat” și să nu anunțe țării și lumii mobilizarea Armatei Române.

Astfel, în loc ca România să fi decretat mobilizarea generală chiar în dimineața de 27 iunie 1940, cum ar fi procedat orice stat aflat în poziția statului român, din calcul „diplomatic”, de-abia pe 30 iunie 1940 *Monitorul Oficial* publică decretul de mobilizare a Armatei. La fel, doar pe 28 iunie 1940, autoritățile din cele două

provincii au fost înștiințate că România le abandonează U.R.S.S., fără luptă, și să treacă, în consecință, la retragere, cu doar 2-3 ore înainte. Se înțelege panica, spaima, teroarea, groaza ce au cuprins milioane de cetățeni români când au aflat de tragedie. Evacuarea n-a fost anunțată din timp, iar modul cum s-a realizat dovedește nepăsarea criminală a oligarhiei politico-financiare ce guverna țara, alături de Carol II. În acele zile de groază, s-au întrebat sigur basarabenii: ce-i cu „linia de foc, fier și oțel”, „linia Carol”, de pe Nistru, despre care vorbea Propaganda regimului carlist? Lătrăii regimului carlist, de luni bune, linișteau populația României, să n-aibă nicio frică: o brazdă de pământ nu va fi cedată fără luptă!!! Unde era Carol? Unde era guvernul? Unde era Armata? „Stăvilarul” de fier, foc și oțel de ce nu ne apără? Cum e cu „nicio brazdă de pământ cedată”?

Nu cred că în toată istoria statului român să fi existat autorități mai iresponsabile, nepăsătoare, criminale ca cele din vara anului 1940. În ciuda sofismelor ieftine, ordinare la adăpostul cărora s-au ascuns, este limpede că guvernării aceluia timp au demonstrat incompetență și superficialitate pe care le asimilez necondiționat trădării. Ei și numai ei, poartă răspunderea istorică a catastrofei națiunii române, împinsă în vara anului 1940, pe marginea prăpastiei, dacă nu chiar în adâncul ei. Constat însă, că maniera/modul cum a fost conceput răspunsul guvernului român la al doilea ultimatum al U.R.S.S. dovedea lumii întregi că România nu a consimțit să cedeze Moscovei cele două provincii istorice, ci să le evacueze din cauza amenințării cu forța. N-a existat, așadar, între România și U.R.S.S., în iunie 1940, nici un

„acord” privind stabilirea unei noi frontiere între ele, ci un act de agresiune și de război din partea lui Stalin.

Pierderile celor două provincii românești a obligat statul român imediat după evenimente să se apropie de Germania nazistă. Era singura modalitate la acel moment de supraviețuire a României în fața amenințării mortale ce plana asupra ei și după 1940. Agresiunea U.R.S.S. a obligat România să se alăture Axei, iar în 1941 să participe la războiul împotriva Uniunii Sovietice, cu scopul precis de a scoate din robia stalinistă cele două provincii istorice românești.

Ca urmare a dificultăților întâmpinate în retragere, armata română a avut de suferit mari pierderi materiale și umane. 46 de mii de soldați și ofițeri au fost uciși, răniți, luați prizonieri sau dispăruți, la care se adaugă pierderi materiale în valoare de 900 de miliarde lei.

Atacând România în iunie - iulie 1940, U.R.S.S. a călcat în picioare cu brutalitate orice normă de drept internațional, norme pe care s-a angajat să le respecte și să le promoveze până în august 1939. Postura în care s-a pus imperiul sovietic a fost una de agresor rapace, necruțător, condamnat, la unison, de normele juridice internaționale.

1 iulie 1940: Generalul Ion Antonescu îl acuză pe Carol II

Generalul Ion Antonescu a încercat din răspuțeri, în baza funcțiilor îndeplinite, în deceniul guvernării carliste, în cadrul statului român să reformeze și să întărească Armata. A deținut câteva luni poziția de ministru al Apărării Naționale (guvernul Goga - Cuza - 44 de zile) și o lună și jumătate la începutul dictaturii carliste (10 februarie - 29 martie 1938).

Fost șef la Statul Major General (1933 - 1934), unde reformele sale au fost blocate de sistemul corupt reprezentat de generalul Paul Anghelescu, Carol II și A. Călinescu nu au avut încredere în el ferindu-se să-l lase în funcții înalte mult timp. Antonescu a avut relații bune cu Corneliu Z. Codreanu, întâlnindu-se de câteva ori cu acesta, avertizându-l că dacă nu este pregătit să ia puterea în România, să nu mai „agite” poporul. A depus mărturie, după cum am mai notat, în așa-zisul proces al „trădării” înscenat de autoritățile carliste lui Corneliu Z. Codreanu. A insistat pe lângă guvernanți, după instaurarea dictaturii carliste în 10 februarie 1938, să respecte și să aplice „legea” și în cazul legionarilor.

Pe 8 ianuarie 1938, Armand Călinescu îl vizitează pe generalul Ion Antonescu la vila sa de la Predeal, trimis, desigur, de stăpănu-su, Carol II. Antonescu, care în decembrie 1937 se întâlnise cu Corneliu Z. Codreanu, îi comunică că șeful Mișcării Legionare a declarat că toată activitatea politică o va desfășura în cadrul legalității. Antonescu, deși, era și el, ministru, ca și /,marele” om de stat, Călinescu, știindu-l sluga necondiționată a lui Carol II, îi transmite regelui prin acesta să desființeze cenzura. Convorbirea de la Predeal, dintre cei doi, i-a întărit „Ciclopului asasin” „impresia” că generalul „e

prea puțin atașat de guvern”. Călinescu ar fi trebuit să noteze nu că generalul Ion Antonescu era prea puțin „atașat” guvernului, ci că era prea puțin sau deloc „atașat” regelui Carol II!

Instaurarea terorii împotriva Mișcării Legionare după 10 februarie 1930, arestările abuzive, uciderile, schingiuirile înfăptuite de autoritățile carliste l-au determinat pe general să protesteze și să ceară lui Carol II să abandoneze politica bunului plac și să aplice „legea”. Pe timpul celor doi ani și jumătate de dictatură carlistă, sângeroasă, criminală, Antonescu a fost pus pe linie moartă, supravegheat cu atenție. În fața crimelor autorităților, Antonescu ridică vocea și scrie regelui Carol II, cerând ca legionarii arestați, închiși și torturați ilegal să fie tratați cu omenie. Demersul l-a făcut și mai suspect în ochii Camarilei, ai Duduii și desigur, ai lui Carol II.

Ion Antonescu a luptat în războiul de întregire națională, ocupând poziții cheie la Statul Major General, biroul Operații. Cedarea fără luptă a Basarabiei și nordului Bucovinei, au trezit în general sentimente de revoltă și mânie, ambele justificate. În zilele catastrofei din Est, prin intermediul avocatului Mihai Antonescu solicită o audiență lui Carol II.

Pe 30 iunie 1940, duminică, în loc de Carol II, Antonescu este primit de Ernest Urdăreanu. Refuză să stea de vorbă cu acesta, avertizându-l, în vreme ce ieșea din palatul regal, să nu se mai așeze „între țară și rege”. Antonescu greșea când îl credea pe Carol II izolat, de curtenii săi (Camarila) de țară, ca și cum, chipurile, dacă ar fi fost altfel, țara ar fi fost slujită cu credință și onoare de dezertor.

În aceeași zi, 30 iunie 1940, Carol II se întâlnește de dimineață cu Tătărescu și cu Fabricius, fiind foarte

supărat pe Al. Vaida-Voevod din cauza căruia „parlamentul” (sic) nu s-a putut întruni spre a face declarații politice. După Consiliul de Coroana, convocat în scop de manipulare și diversiune, Carol II voia ca și „parlamentul” său (o adunătură de slugi) să preia de pe umerii săi șocul catastrofei. După o așa de grea muncă Carol II stă la masă, ore bune cu Urdăreanu și Tătărescu, neferindu-se să noteze că „dacă circumstanțele n-ar fi fost așa de tragice *masa ar fi fost foarte plăcută*” (subl. ns.). Acum, la masă, l-a convins Urdăreanu că ar fi fost bine să stea de vorbă cu generalul Ion Antonescu și să accepte să-l primească într-o audiență.

Carol II îl primește în audiență pe Antonescu pe 1 iulie 1940, la orele 5 după amiază. Despre întâlnire, Carol II notează că Antonescu i-a făcut declarații de „devotament”, cum „că nu are nicio legătură cu legionarii”, că Armata e în debandadă și că țara e „în pragul dezastrului”. După Carol II, Antonescu i-ar fi cerut să accepte formarea unui guvern „cu el și cu bătrânii” (sic) spre a redresa situația țării. La plecarea din audiență, generalul Antonescu i-a remis regelui o scrisoare. Despre scrisoare Carol II nu amintește nimic, dovadă că nu dădea, în acele zile, doi bani pe Antonescu și ideile sale.

Scrisoarea probează naivitatea lui Ion Antonescu, care, și după 10 ani de excese și hoții, încă îl mai credea capabil pe Carol II în stare să pună „umărul” la redresarea situației țării. În loc de scrisoare către rege, generalul Antonescu a trebuit să ia cu asalt palatul regal cu o unitate militară fidelă, de elită, să-l aresteze pe rege, să demită guvernul oligarhiei trădătoare și să instaureze o guvernare a Armatei. Apoi, să porceadă la stabilirea vinovățiilor pentru dezastru, iar cei dovediți ca

trădători și distrugători de stat românesc să fie deferiți justiției spre judecată. O situație excepțională, dramatică ca aceea din 28 iunie - 3 iulie 1940 reclama imperios măsuri excepționale. Într-o atare eventualitate, Carol II, Elena Lupescu, întreaga Cameră ar fi trebuit scoși în piața palatului și împușcați cu toții.

Cred că o lovitură de stat militară ar fi fost soluția optimă, salvatoare pentru România la acel timp. Depunând la palatul regal *doar* o scrisoare, Ion Antonescu a făcut doar un banal exercițiu retoric și-atât, dovedind că nu poate fi omul providențial cum credea despre sine că este.

Rezum, totuși, scrisoare către Carol II, subliniindu-i din început caracterul „cuminte”, „loialist”, tonul deferent folosit, ca și cum generalul Antonescu n-ar fi avut curajul să-i trântască regelui în față tot adevărul pe care îl știa o lume întreagă, cum că el, în primul rând, este principalul și cel mai mare vinovat de dezastrul în care se prăbușea România Unită, și nu „sfetnicii” din jurul său.

La începutul scrisorii, Antonescu îi amintea regelui că retragerea Armatei din Basarabia are loc în condiții dramatice; că „mari și mici unități, surprinse, părăsite se lasă dezarmate la prima amenințare”. Populația, familiile funcționarilor și ofițerilor au fost lăsate singuri în fața urgiei. Depozitele militare au fost predate inamicului. Armata și poporul au fost dezarmate fără luptă. Țara nu mai are încredere în conducătorii care-i are, ura împotriva lor crește din clipă în clipă, ca vinovați de dezastru. Apoi, generalul îi spune regelui ceea ce dorea să audă. Nu el a cedat Basarabia, ci Consiliul de Coroană. Hotărârea a adus haosul peste țară, anarhie și dezordine. Țara și poporul sunt consternați, scria Antonescu. Luni de zile miniștrii și

șefii guvernelor declarau în adunări publice că România e înarmată până în dinți, că nu vom da nimănui „o brazdă de pământ fără luptă”, că „înțelepciunea regelui” ne va ocroti de orice pericol! Generalii fideli asigurau poporul că nu se va clinti un fir de iarbă din pământul țării, căci a încins-o cu brâu de foc, fier și beton, și că sunteți „cel mai puternic rege din Europa”!!

Realitatea a fost/era cu totul alta, iar acum s-a răzbunat, spunea generalul. Soluția nu-i lupta între noi, Majestatea, ci unirea! Să uităm totul, să încercăm imposibilul. Salvarea țării nu poate veni de la cei vinovați de dezastru și de catastrofă: „trebuie să schimbați imediat și sistemul și oamenii”. Îi cerea, adică, să renunțe la tot ceea ce-i făcea pentru Carol deliciul de monarh absolut: la Guță, Duduia, Urdăreanu, Camarilă, la pocher, chefuri, curve, furt din avutul țării, vânătoare, filme, uniforme de gală, fireturi aurite, decorații și decorări etc..

A sosit momentul, îl avertiza generalul pe rege, să-și plece „urechea” la durerile neamului. Dacă n-o va face, catastrofa totală nu va putea fi evitată. El, generalul, e gata să pună umărul la salvarea țării, solicitând „la atitudine cinstită... să mi se răspundă cu atitudine cinstită”. Trebuie pornit de la zero. În ceea ce-l privește „a uitat totul”. Nu va răzbuna pe nimeni, nu se va răzbuna pe nimeni. Va încerca să salveze ce se mai poate din „Coroană, ordine, granițe” ca un „fanatic” slujitor al Neamului, cu condiția ca „Majestatea Sa” să renunțe la „aceia care au dus Țara unde este și la forțele oculte”.

Îi reamintește lui Carol II despre experiența avută, în 1933 - 1934, ca șef al Statului Major General, când a constatat starea deplorabilă a Armatei. Intrigile, calomniile, hoții nu l-au lăsat să redreseze situația. Încă

de atunci am înțeles că Țara merge spre dezastru. Că dacă dușmanii ne vor ataca Armata nu este în stare de a o apăra căci e „complet dezarmată, pseudo-instruită și demoralizată”. V-am avertizat din timp că dacă se menține sistemul existent, țara va suferi „un dezastru militar unic în istoria popoarelor”. V-am înștiințat încă din 1934, prin Memoriu, că vom pierde „granițele României Mari”. Nu avem nevoie doar de bani pentru a redresa situația, ci schimbat din temelii sistemul (Antonescu avea în vedere sistemul militar, nu cel social-politic existent), de oameni valoroși ce au plan, voință, pricepere, energie pentru împlinirea lui.

Trebuie alungați „fără milă” escrocii, hoții, trădătorii din posturile de conducere. Doar cei ce s-au dovedit merituoși în muncă, integri, cinstiți trebuie promovați! Vorbe în vânt! Scrisoarea lui Antonescu a rămas fără răspuns. Faptul că generalul îi cerea lui Carol II să schimbe sistemul, adică să se lepede de toți oamenii săi din Camarilă l-au enervat foarte tare pe Carol II și Duduia. Mai ales Elena Lupescu ca o mare cunoscătoare de oameni, nu-l putea suferi pe Antonescu știindu-l cinstit, integru și patriot. Oricât încercase Duduia să-l aducă în budoarul său pe Antonescu, sau măcar la masă în cei 10 ani, n-a reușit.

Nu mult după audiență, Ion Antonescu a fost arestat, la Predeal. La porunca Duduiei, Carol II ordonase ca Antonescu să fie împușcat. Pe 8 iulie 1940, Antonescu e ridicat de jandarmi de la vila sa de la Predeal, dus în pădurile de lângă Sinaia, unde trebuia să fie lichidat. Intervenția promptă, energică a ambasadorului Germaniei, W. Fabricius pe lângă Carol II, i-au salvat, atunci, viața lui Ion Antonescu (*Vezi Carol II, op. cit., p. 241. Chiar atunci când Fabricius interveni la rege, Antonescu tocmai fusese scos la „plimbare” în*

pădurea de lângă Sinaia de jandarmi. Câteva minute au lipsit ca generalul să fie executat, telefonul care a oprit crima venind în ultimul moment. Incidentul dovedește din plin că singura modalitate folosită de Carol II împotriva celor care îl contestau sau îl criticau, pe timpul celor 10 ani, a fost crima).

Neavând mână liberă să-l împuște, Carol II ordonă închiderea lui Ion Antonescu la mănăstirea Bistrița (Oltenia). Așadar, puțin a lipsit ca, în iulie 1940, Ion Antonescu să aibă aceeași soartă ca și Corneliu Z. Codreanu. În cazul ultimului, „circumstanțele” externe nu i-au mai permis măcelarului regal să-și împlinească „pohta ce-a pohtit”!

Istoricul Ștefan Ciobanu protestează împotriva cedării Basarabiei și nordului Bucovinei

Ștefan Ciobanu a fost o personalitate de primă importanță pe care Basarabia a dat-o în perioada interbelică. Cărturar, savant, profesor universitar, om politic, Ștefan Ciobanu, ca unul ce știa bine pe mâna cui intră românii basarabeni, în iunie 1940, în cadrul celor două ședințe de Consiliu de Coroană din 27 iunie 1940, s-a pronunțat vehement împotriva cedării fără luptă către U.R.S.S., a Basarabiei și nordului Bucovinei. Doar el, N. Iorga și Silviu Dragomir, cred, au crezut cu adevărat că România nu avea voie să capituleze în fața amenințării sovietice. Ceilalți 3, și pe care lașul ordinar Carol II îi trece în infamul său „Jurnal” ca pe niște „eroi” ai zilei de 27 iunie 1940, au avut poziția cunoscută din calcul politic și fariseism. Cazurile flagrante mi se par ale lui E. Urdăreanu, care s-a dat „brav”, votând, de conveniență cu Carol II, împotriva cedării Basarabiei și Bucovinei de Nord, și al lui Victor Iamandi.

Înțelegând că așa-zisul Consiliu de Coroană era de acord ca România să cedeze fără luptă Basarabia și nordul Bucovinei, Ștefan Ciobanu citește o declarație de protest împotriva acestui act politic major. Protestul lui Ștefan Ciobanu a fost citit în prima ședință a forului consultativ din ziua de 27 iunie 1940. Savantul basarabean, ca parte a elitei politico-culturale, știa bine că cel care a ordonat să se renunțe la cele două provincii istorice era regele Carol II, și nu așa-zisul Consiliu de Coroană.

Drept urmare, declarația sa de protest este adresată regelui și nu sus-numitului Consiliu. La începutul declarației, Ștefan Ciobanu reamintește celui pe care îl apelează cu „Sire” că Basarabia este o provincie istorică

românească care a făcut „parte integrantă din vechea Moldovă de la înființarea acestei formațiuni politice românești”. Și că românii din răsăritul Moldovei au fost parte inseparabilă din destinul istoric românesc până la 1812. În acel an, provincia „a fost smulsă mișelește din trupul neamului românesc” și anexată la Rusia.

Basarabia a avut totdeauna un caracter majoritar românesc, minoritarii fiind „aduși recent de ruși”. Românii din Basarabia, îi amintea Ștefan Ciobanu lui Carol II, au opus o rezistență înverșunată rusificării, deznaționalizării, chiar dacă au suportat deportări și colonizări de lifte păgâne. Evenimentele din 1917 din Rusia, pe care savantul le denumeste „revoluție” au permis poporului român din Basarabia să opteze pentru autodeterminare, la 1918. În Basarabia „dorința de a se realiza unirea a fost atât de mare încât populația n-a ținut seama că Vechiul Regat, în parte sub ocupație, se găsea într-o situație critică”. Acum, Basarabia e într-o situație critică, zicea el, iar țara, România nu are dreptul de a o ceda căci și-a dovedit „atașamentul necondiționat față de Tron”. Ați uitat, Sire, îi spuse Ciobanu lui Carol II, vizita recentă de la Chișinău (pe 6 ianuarie 1940 - n. ns.) în care zeci de mii de români v-au aclamat, arătându-și dragostea față de țară și rege? Ați uitat cum înșiși reprezentanții legali, autorizați ai minoritarilor v-au strigat „devotamentul față de neamul românesc”? O poruncă a trecutului nostru, Sire, ne interzice să uităm „suferințele, lacrimile și sângele acelora care s-au jertfit pentru realizarea idealului neamului nostru”.

După acest excurs istoric, Ștefan Ciobanu îi spune limpede lui Carol II că dacă armata română părăsește Basarabia fără luptă, faptul ar semăna cu o „crimă națională”, căci ea ar însemna „să aruncăm populația din Basarabia în brațele unui neam străin și ale unui

regim pe care nimeni nu-l dorește”. Drept urmare, preciza patriotul basarabean, la amenințările U.R.S.S. trebuie să răspundem rezistând până la sfârșit. Iar în lupta cu invadatorul ce urmărește să ne cotopească pământul „populația din Basarabia va fi cu armata română”.

În seara aceleiași zile, după cum am mai precizat, s-a desfășurat a doua ședință a Consiliului de Coroană, în care Ștefan Ciobanu continuă să-și susțină poziția din cursul zilei. Și de astă dată, cărturarul basarabean declară regelui și consilierilor regali că nu poate să conceapă „ca o provincie care din punct de vedere istoric și ca structură demografică este românească, să fie cedată fără nici un gest măcar de apărare rușilor, ca populația să fie lăsată pradă lor”. Dacă cedăm acum Basarabia, va fi nu pentru o scurtă perioadă de timp cum își închipuie unii, ci pentru un timp nedefinit. Noi, basarabenii, care am simțit cizma robiei rusești nu credem că stăpânirea sovietică odată instalată va fi ușor de înlăturat. Rușii de azi, își lămurea Ștefan Ciobanu ascultătorii, au revenit la vechiul lor naționalism, renunțând la „internaționalismul bolșevic”. Rușii de azi nu au nici cel mai mic respect pentru drepturile altor popoare. Au abandonat „principiul de libertate, de autodeterminare a neamurilor, de care au făcut atâta paradă comuniștii”, revenind și cu mai multă forță la vechea lor idee imperialistă.

Noua politică a Moscovei au simțit-o pe propria lor piele Finlanda, Polonia, Țările Baltice, sublinia Ștefan Ciobanu. Stalin nu se mulțumește cu atât, nici cu Basarabia și jumătate de Bucovină. El a preluat vechiul plan rusesc al panslavismului de a cuceri Constantinopolul. Pentru Rusia Basarabia „nu este decât un punct de trecere spre Peninsula Balcanică”, iar

după ea vor „pretinde” Dobrogea „fie pentru ei (pentru ruși - n. ns.), fi pentru bulgari ca să facă joncțiunea între ei și statul bulgar”. Apoi, cedând pământurile noastre fără luptă, faptul ar „deștepta poftele ungurilor și bulgarilor”. În încheierea pledoariei sale, Ștefan Ciobanu îl sfătuia pe rege ca și pe domnii consilieri regali, că, „decât să se rășluiască țara, bucată cu bucată, mai bine să murim cu toții pentru un ideal al părinților noștri”.

Pledoaria patetică a lui Ștefan Ciobanu, înnobilită de o dragoste autentică față de țară și demnitatea ei, se înțelege, n-a impresionat pe nimeni. Domnii consilieri regali au continuat să se creadă buricul pământului ca și făcători de istorie românească, iar cel pe care marele patriot basarabean îl apelase cu „Sire”, nici măcar n-a consemnat faptul în „Jurnal”.

Peste 5 zile, pe 2 iulie 1940, când catastrofa era în plină desfășurare, Ștefan Ciobanu înaintează caricaturii numită parlament al României un nou protest față de rușinoasa capitulare a statului român în fața ultimatumului Kremlinului. Al doilea protest, din 2 iulie 1940, Ștefan Ciobanu l-a înaintat așa-zisului parlament al lui Carol II, instituție golită de orice conținut real, o adunătură de slugi obediente a „marelui cârmaci”, Carol II! Nu l-a făcut doar în numele său, asociindu-și întreg grupul parlamentarilor basarabeni, Asociația foștilor deputați din Sfatul Țării, foștii deputați din parlamentele României dintre 1918 - 1940.

Protestul este înaintat „cu sufletul zdrobit de durere” spre știința întregii țări și „în fața întregii lumi civilizate”. După o sintetică reamintire a datelor istorice ale Basarabiei din evul mediu până la 1918, protestul basarabenilor subliniază faptul că în cei 22 de ani „de viață națională în cadrul statului român” s-au realizat

mari prefaceri pozitive fiind menționate lichidarea analfabetismului și reforma agrară ce a condus la o reală înflorire a „economiei rurale”.

Răpirea Basarabiei făcută „prin mijloace necunoscute în Istorie”, de către U.R.S.S. robește populația acestei provincii, ce este refractară regimului comunist pe care nu-l dorește, declara Ștefan Ciobanu. Propaganda bolșevică, după care sovieticii au fost primiți de populație cu „flori” este o mistificare. Cei care i-au întâmpinat tancurile sovietice cu „flori” „n-au nimic comun nici cu neamul românesc și nici cu populația muncitoare de altă naționalitate din această provincie”. (Ștefan Ciobanu făcea trimitere, fără a-i numi, la evreii din cele două provincii - n. ns.). În realitate, în Basarabia și nordul Bucovinei, chiar din primele ore ale ocupației staliniste „curg râuri de lacrimi și sânge”.

În încheierea protestului patrioților basarabeni sunt invocate cele mai sfinte principii ale dreptății și libertății de care se bucură popoarele în istorie, și în numele cărora se atrage atenția lumii civilizate „asupra dramei sfâșietoare prin care trece populația Basarabiei”-. Totodată, patrioții basarabeni protestează vehement „contra încălcării nelegiuite a celor mai sfinte drepturi ale noastre istorice, etnice și umane”. Protest în zadar, ignorat de Carol II.

Carol II se gudură pe lângă Hitler

Anul 1938 îl apreciez drept unul în care Germania lui Adolf Hitler ocupă o poziție predominantă în Europa. Unirea cu Austria (martie 1938) și, îndeosebi, dictatul de la München (29/30 septembrie 1938), l-au propulsat pe Hitler în poziția de cel mai puternic om politic din Europa. Carol II a înțeles repede că soarta sa, ca monarh absolut peste România, depinde în cel mai înalt grad de poziția lui Hitler față de el. Pentru Carol II nu avea vreo importanță deosebită cu ce țări era aliată sau se putea alia România. El era pentru a continua relațiile cu Vestul, nu pentru că ar fi împărtășit o viziune politică comună cu oamenii politici franco-britanici, ci pentru că așa-zii aliați din Vest nu-l împiedicau cu nimic ca să-și exercite arbitrar și absolut puterea în România. Al doilea motiv pentru care Carol II era „proantantist” era că doar în Vest își plasase și continua să-și depoziteze uriașele sume de bani, lingourile de aur furate din România.

Pentru el Vestul însemna distracții non-stop, excese neîngrădite, comportament orgiastic, exact în sensul celor susținute cu atâta temei de către Nicolae Steinhardt. Or, Carol II, pe tot parcursul anului 1938 s-a convins că Hitler ajunsese stăpânul Europei și că soarta sa de satrap absolut peste România, în timpul următor, depinde de dictatorul Germaniei. Convins de acest adevăr, împărtășit de Duduia și E. Urdăreanu, la începutul toamnei lui 1938, Carol II s-a gândit să efectueze un periplu în Vestul Europei.

Turneul lui Carol II a fost unul atipic, căci, în disprețul oricărei cutume diplomatice, el a refuzat să accepte implicarea Ministerului de Externe a țării în pregătirea turneului din Vest. A ordonat lui E. Urdăreanu să pregătească terenul pentru o întâlnire cu

Hitler, care a fost principalul și unicul țel al călătoriei sale de două săptămâni în Occident (15 - 29 noiembrie 1938).

Vizita a avut un caracter oficial doar în Marea Britanie (15 - 18 noiembrie), rezultatele ei fiind nule, căci diplomația britanică cunoștea la perfecție cine era cu adevărat regele Carol II. Vizitele lui Carol II în Belgia și Franța, ca și cea în Germania, au avut un caracter privat. Desigur, e o gravă eroare de înțelegere istorică din partea acelor care susțin că regele Carol II s-a dus în Occident, în noiembrie 1938, pentru ca să solicite ajutor în vederea înarmării României. Nu pentru a ajuta România s-a dus odiosul dezertor și criminal Carol II la Londra, Paris, Bruxelles și Berchtesgaden, ci doar pentru a se ajuta pe sine să-și păstreze tronul. Pe el nu-l interesa soarta României decât în măsura în care doar el putea să troneze peste ea ca un satrap absolut. Dacă l-ar fi interesat ca țara să fie pregătită pentru a face față pozitiv provocărilor externe, cei 8 ani și jumătate de guvernare discreționară de până atunci ar fi fost mai mult decât suficienți. Carol II și Elena Lupescu au înțeles că postura lor de stăpâni absoluți peste România Unită, începând cu 1938, va depinde într-o măsură precumpănitoare de ce atitudine va avea Hitler față de el.

Acesta este adevăratul motiv al călătoriei sale din noiembrie 1938 în Occident: întâlnirea cu Hitler, apropierea de Germania. Voia să-l convingă pe dictatorul german că pentru Germania ar fi mai avantajos să-l sprijine pe el, pe Carol, și nu pe Corneliu Z. Codreanu sau altcineva în România.

Întâlnirea Hitler - Carol II a avut loc pe 24 noiembrie 1938, la Berchtesgaden, și a decurs într-o atmosferă sobră dar cordială. Carol II a propus lui Hitler adâncirea

relațiilor economico-comerciale dintre România și Germania, fiind convins că exact acest lucru dorea să-l audă Hitler; a solicitat construirea unei autostrăzi, de către Germania, care să unească cele două țări, drumul să nu treacă însă prin Ungaria! De asemenea, îl asigura Carol II pe Hitler, el este un dușman înverșunat al Rusiei, dar, vecinătatea imediată a Imperiului sovietic, îl împiedică să declare deschis acest lucru. Dacă Germania va avea război cu Rusia, el e gata să se alăture. Ion Mocsony-Stârcea avansează ipoteza că Hitler ar fi propus lui Carol II o alianță solidă între Germania și România, care să garanteze frontierele sale față de toți vecinii, cu condiția ca să renunțe imediat la toate tratatele, alianțele pe care le avea statul român, cât și retragerea din Societatea Națiunilor. Am mari îndoieli că cele susținute de Stârcea pot fi crezute. Hitler nu a cerut lui Carol II să-l aducă la putere imediat pe Corneliu Z. Codreanu cum susțin mincinos unii, ci i-a dat de înțeles că dacă Germania își asigură o colaborare economică extinsă cu România, regele poate să facă ce vrea cu Garda de Fier. A solicitat însă lui Carol II măsuri mai blânde pentru legionarii închiși. Al Treilea Reich, declara Hitler lui Carol, privește spre Garda de Fier ca și spre toate partidele politice cu aceeași indiferență. Dacă are o oarecare simpatie pentru Codreanu și partidul său este pentru că acesta s-a declarat de ani buni adeptul ideii de apropiere a României de Germania.

În vizita din Germania, Carol II și-a „impresionat” gazdele împărțind în dreapta și stânga decorații, medalii românești (terenul unde era infailibil) conducătorilor naziști! Carol II mai declarase lui Hitler că, Codreanu este omul Moscovei, de unde îi vin ideile și teoriile politice! întors din Germania, deși îi ordonase lui Armand Călinescu să o facă pe timpul cât lipsea din

țară, Carol II a decis lichidarea lui Corneliu Z. Codreanu, cel mai serios contestatar al politicii sale de jaf și rivalul politic principal.

După uciderea lui C. Z. Codreanu, liderii naziști i-au returnat medaliile. Nu putem ști sigur dacă Hitler a propus lui Carol II o alianță strânsă, exclusivă între cele două țări, pe care, chipurile, regele-călău ar fi respins-o din... oroare față de Hitler și tirania sa, cât și din fidelitate față de Vest. Știm sigur însă că, imediat după întâlnirea dintre cei doi au început negocieri româno-germane în vederea încheierii unui tratat economic bilateral, și că, tocmai din cauza „concesiilor” economice făcute Reichului, Carol II a înțeles că poate să-l ucidă pe Corneliu Zelea Codreanu.

Apropierea lui Carol II de Germania s-a concretizat prin semnarea tratatului economic din 23 martie 1939 și va continua ascendent până în vara lui 1940. Tratatul din martie 1939, cum am mai notat, nici vorbă să fi fost unul „înrobitor” cum învățasem eu în anii de studenție. Textul lui este fără echivocuri și răspunde, așa cum a și notat la acea vreme Grigore Gafencu, nevoilor vitale ale ambelor părți. Astfel, tratatul prevedea „echilibrarea schimburilor economice reciproce”, ținând cont de „cerințele de import german”, ca și de „posibilitățile de dezvoltare a producției românești, de necesitățile interne și de nevoile schimbului economic al României cu alte țări”.

Pentru a infirma teza tratatului economic „înrobitor”, care încă este vehiculată de autori diversioniști, sintetizez prevederile esențiale ale importantului tratat economic româno-german, semnat la București pe 23 martie 1939, după luni de negocieri libere.

Diversiunea V. V. Tilea sau „cazul Tilea” care a premers cu 3 - 4 zile semnarea tratatului a fost creată de oamenii Ocultei (interne și externe) ce urmăreau să împiedice semnarea lui, cât și crearea de tensiuni artificiale, provocate spre a determina Germania să-și îndrepte expansiunea și asupra României. V. V. Tilea, pe 17 - 18 martie 1939 alertase Foreign Office cum că Hitler a dat un ultimatum României.

Așadar, cele două „părți contractante au convenit, de comun acord, să extindă relațiile” în domeniul „producției agricole române”, înființarea de „noi industrii agricole”; dezvoltarea industriei lemnului, crearea de „exploatări și industrii forestiere”. Germania va livra României „mașini și instalații pentru exploatările miniere în România”, va da concursul tehnologic pentru exploatarea și valorificarea zăcămintelor de calcopirită, de crom și de mangan. Se prevedea crearea de „zone libere” industriale în România unde Germania putea să-și construiască „antrepozite” comerciale. În schimb, România va primi din partea Germaniei „armament și echipament pentru armata, marina, aviația română și industria de armament” și ajutor pentru dezvoltarea „căilor de comunicație și mijloacelor de transport, a rețelilor de drumuri și a căilor de apă”.

Băncile române și germane vor „conlucra” „în interesul ambelor părți” prin finanțarea „diverselor afaceri”. Carol II a ratificat tratatul prin decretul regal, ca dictator absolut ce era, cu numărul 2.252 din 1 iunie 1939 care a intrat în vigoare din 2 iunie 1939.

Deși semnase tratatul economic, România nu dispăruse din vizerul lui Hitler, care continuă să încurajeze pretențiile teritoriale ale Ungariei și Bulgariei la adresa României. Carol II, apropiindu-se de Germania lui Hitler nu urmărea ca statul român să evite

satisfacerea pretențiilor vecinilor revizionişti, ci să-și conserve poziția, să-și pună la adăpost tronul. Când Germania zdrobește Vestul, în mai-iunie 1940, ocupând mai multe state (Danemarca, Luxemburg, Belgia, Olanda, Norvegia, Franța), dominând autoritar Europa, ordonă slugilor sale (miniștri, prim-miniștri) să accelereze apropierea de al Treilea Reich.

Pentru a-și salva Coroana terfelită în fel și chip, murdărită de noroiul cel mai dens, era dispus la orice concesie, cedare pe care Hitler i-ar fi impus-o României. Până la a face concesii pe seama țării, Carol II, în mai-iunie 1940, continuă să-și dea în petic: sărbătorește „jubileul” de 10 ani, schimbă miniștrii, face trafic de influență, fură bani și-i trimite în bănci din Vest, dar notează în „Jurnal” cât de preocupat este de soarta României!

Pe 28 mai 1940, când înfrângerea Franței era mai mult decât evidentă, Carol II, după consultări cu sfetnicul politic cel mai important, E. Urdăreanu, a hotărât să schimbe, cu de la sine putere, „linia politicii noastre externe”. Înțelege că salvarea tronului său depinde de Hitler (pe el nu-l interesa țara decât în plan secund), fiind convins că „fatalitatea ne împinge în această direcție”. Îi ordonă lui Gh. Tătărescu să comunice ambasadorului german, Wilhelm Fabricius că România dorește „o mai strânsă colaborare cu Germania”. Ne lasă să înțelegem că noul curs al politicii externe îi provoacă o vie suferință morală pentru că „noi, generația războiului am învățat să stimăm pe nemți, dar să iubim pe Aliați”. Aserțiunea sa era valabilă pentru poporul român, în nici un caz pentru el, căci el n-a făcut războiul, ci a fost dezertor. Singura lui „iubire”, cât a trăit, n-a fost țara, ci doar una singură: Duduia. Acuză, mai departe, pe britanici de prăbușirea „politicii sale”

căci în cei 10 ani „am voit să duc (o politică) de apropiere de Anglia, dar în care aceasta nu mi-a dat nicio mână de ajutor”. (Sic)

Subliniez faptul că în cei 10 ani de stăpânire satrapică peste România, politica externă a statului român nu a fost planificată, înfăptuită de diplomația românească și instituțiile sale, ci de Carol II, Camarilă și oamenii cei mai aproape de tron (Elena Lupescu, E. Urdăreanu). Miniștrii de externe (poate mai puțin Nicolae Titulescu), prim-miniștrii, înalții funcționari din M. A.E., au avut doar rolul de figuranți și executanți. Carol II a dus o politică externă personală, în funcție de capriciile și scopurile sale, ignorând miniștrii de externe, indiferent că era simpli figuranți sau personalități ca N. Petrescu-Comnen sau Grigore Gafencu. Că nu mă înșel în aprecierea mea, aduc ca exemplu faptul că, tot pe 28 mai 1940, Carol II și-a pus slugile să-i redacteze două scrisori, una pentru Hitler, alta pentru Goring. Le trimite prin prietenul său de orgii, Nindi Romalo, fiind încântat de propriul gest pe care îl consideră „amabil... și un semn personal”.

Pe 29 mai 1940, tot la ideea sa, E. Urdăreanu se întâlnește cu W. Fabricius, pe care invitasese la cină, cât și cu șeful Abwehrului, Wilhelm Cannaris, apreciind că rezultatul „întrevederii va fi folositor”. Folositor pentru el, desigur,, căci notează, apoi, că noua orientare în politica externă o face de nevoie, sperând „prin toate mijloacele să tragem cât mai mult folos și sunt multe foloase de tras”. Foloase pentru el, ar fi trebuit să noteze, nu pentru țară.

Dă încă un semn Berlinului că este serios în politica sa, pe 1 iunie 1940, schimbându-l pe Grigore Gafencu din poziția de ministru de externe care nu reușea „să se adapteze noii stări de lucruri”. Cu eforturi, găsește un

om potrivit în locul lui Gafencu, pe Ion Gigurtu despre care are o părere proastă: „Nu e deștept, dar e ponderat, e marcat ca germanofil, fiind, de fapt, contrariul”.

Săptămânile ce au premers ultimatumul sovietic le petrece în amețeala „jubileului” de 10 ani, cadouri, laude peste măsură, toate întărindu-i convingerea că este un mare rege și un om providențial pentru România! Transformă F.R.N. În „Partidul Națiunii”, pe care îl botează „partidul totalitar”, se reconciliază cu legionarii lui Horia Sima (de nevoie), are zile fericite cu Duduia, vizionează filme, dar, înainte de toate, face morală Franței. Așa, este dezolat că o țară ca Franța, notează el pe 14 iulie 1940, a dovedit „lipsă de rezistență” în ciuda faptului că, în istorie, „a arătat tot atâtea virtuți războinice”! Peste două săptămâni, când România se confruntă cu ultimatumurile U.R.S.S., cade la examenul istoriei, dovedindu-ne că era bun doar să arate cu degetul pe alții și s-o facă pe-a eroul doar când nu era nevoit să ia decizii capitale.

În zilele cedării celor două provincii istorice caută, cere, cerșește ajutor și protecție la Hitler, care îl ignoră. Berlinul sfătuie pe Carol II să dea lui Stalin ceea ce a cerut, iar el se conformează cuminte.

Nici tragedia unei întregi națiuni (28 iunie - 3 iulie 1940) nu-l vindecă de ipocrizie și fariseism, îl lasă rece, cu toate că teatrul ordinar pe care îl înscenează cu ședințele Consiliului de Coroană, telefoanele isterice către Gheorghe Tătărescu vor să lase posterității imaginea unui rege-erou, bărbat și viteaz, gata la orice sacrificiu pentru țara sa!

După ce hotărăște capitularea în fața ultimatumului stalinist, folosindu-se de cele două unelte-slugi perfecte pe care le pune să-și asume cedarea: guvernul și Consiliul de Coroană, are cinismul nemăsurat să arunce

vina pentru capitulare pe însuși poporul român care nu are, nu-i așa, „nici cea mai mică doză de orgoliu național în aceste clipe într-adevăr grele”, apreciind ziua de 27 iunie ca pe una „a rușinii naționale”.

Tot în acea zi, dovedește încă o dată suprema ticăloșie punându-se pe el și Duduia mai presus de țara care se afla în plină catastrofă, plângându-și sieși de milă și a iubitei nepereche căci „*ea vede dezastrul ce ne așteaptă*” (subl. ns.), adică dezastrul lui, al lui Carol și Duduii, și nici într-un caz al României! (Se gândea că poate pierde tronul).

Cele două scrisori pe care Carol II le-a trimis lui Hitler și Goring, la sfârșitul lunii mai 1940, au fost ignorate de cei doi oameni politici germani, care nici măcar nu s-au formalizat să-i răspundă. În catastrofa acelor zile, Carol se gândea în primul rând la sine și la păstrarea puterii sale peste România, nesimțindu-se cu nimic responsabil pentru tragedie. Vrea să convingă lumea că el nu are absolut nicio legătură, cât și răspundere, cu cedarea celor două provincii istorice românești. Dacă era îngrijorat, nu era din cauza tragediei națiunii, ci pentru că înțelegea că producerea catastrofei îi erodează puterea, tronul.

Pe 2 iulie 1940, aflăm că l-a trimis pe E. Urdăreanu la N. Iorga „să-l roage să spuie că eu am fost pentru rezistență”. Toată ziua respectivă slugile sale au încercat să-l contacteze pe Hitler, cu care voia să poarte o convorbire telefonică, în care să-i explice fűhrerului german că el, Carol, din acea zi îi este aliat fidel. Și la 8 decenii de la acea dată, nu se poate să nu-i fie rușine oricărui român, care ține la demnitatea țării sale, că un conducător al României, fie el și rege, s-a umilit (mai degrabă a umilit țara) atât de mult încercând o zi întreagă să contacteze un alt șef de stat, fie acesta și

Adolf Hitler. Desigur, legătura telefonică cu Hitler nu s-a putut realiza din cauză că dictatorul german se plimba „undeva prin Franța”, după cum scrie Carol II, ci pentru că dictatorul german a refuzat să vorbească cu el!

Disperat cum era pentru poziția sa, tot pe 2 iulie 1940, Carol II îl cheamă pe W. Fabricius la palatul regal rugându-l să informeze Berlinul că, exact din acea zi, România se conformează, în politica externă, exigențelor acestuia în totalitate. În primul rând, el, Carol II, renunță la garanțiile „care ne-au fost date din partea Angliei și Franței”, dorind „o colaborare mai intimă cu Germani”. În al doilea rând, declară că o colaborare „intimă” (sic) nu-i de-ajuns și că o „alianță” ar putea fi „în folosul ambelor țări”. De asemenea, Carol II îi spuse lui Fabricius că are informații „sigure” cum că rușii „au intenția de a depăși linia de demascație și să se apropie de izvoarele petrolifere”. Îi mai spune că evacuarea Basarabiei s-a produs sub semnul unor incidente „regretabile” „în cari trupele noastre au fost insultate, dezarmate...”, și că doar disciplina și sângele rece au împiedicat să se producă „un incident serios”.

El, Carol, a făcut totul ca să păstreze pacea „în această parte a lumii”, (!!!), iar în aceste „momente grele, cer de la Föhrer (așa a scris el) un ajutor ca să ne apere...” La sfârșitul întrevederii Carol îl roagă pe Fabricius să-l informeze urgent pe Hitler că solicită din partea Germaniei „o Misiune de instrucție militară, care va întări și mai mult legăturile”. W. Fabricius a ascultat fără să schițeze vreun gest și fără să spună vreun cuvânt, în acord cu etica unui diplomat serios, fapt ce-l va scoate din sărite pe Carol II, care notează: „imbecilul n-a reacționat cu nimica”.

În așteptarea răspunsului lui Hitler, la sfatul lui Gh. Tătărescu, pe 4 iulie 1940, schimbă guvernul (aici a fost

„măreț” în 10 ani de domnie) numindu-l pe Ion Gigurtu prim-ministru. La ora 1 a aceleași zile, Fabricius își aduce răspunsul lui Hitler la solicitările sale; Hitler îi comunică cum că în acele zile a făcut „intervenții energice la Budapesta” ca să nu atace România. Hitler se arată interesat, de asemenea, de modul cum vede, el, Carol II, rezolvarea „chestiunilor iredente între Ungaria și Bulgaria”, recomandându-i „să înceapă conversații cu cei interesați”, căci el, Hitler, „nu poate uita că Ungaria și Bulgaria au fost aliații ei (ai Germaniei - n. ns.) în trecut”. În încheierea întâlnirii, Fabricius prinde glas și-și declară „mirarea” de „obiceiul” românilor „de a nu voi să stăm de vorbă cu nimeni”, mai ales „că chestiunea bulgară nu i se pare grea”, iar în cazul Ungariei s-ar putea face „ceva” „luând de bază un schimb de populație”. La sugestiile lui Fabricius, Carol II răspunde că pentru el este o „problemă grea”, mai ales după „agresiunea sovietică”, neștiind cum „să înfățișez această problemă în fața țării”. El era deja pregătit și dispus să cedeze teritorii celor două state vecine, chestiunea care îl încerca era că nu știa cum va reacționa țara la ceea ce avea de gând să facă cu pământul ei. Constată că Germania n-a răspuns „la cererile făcute de mine” și că „acest răspuns a fost o nouă și grea lovitură pentru mine...”, arătându-ne o dată mai mult că în toate cele ce-a întreprins în acel timp a fost preocupat doar de persoana, poziția sa și deloc de România.

Concluzia pe care o trag este una singură: toate încercările lui Carol II de a intra pe sub pielea lui Hitler au fost zădarnice. Degeaba s-a gudurat Carol II pe lângă Hitler aproape doi ani de zile, umilind statul și națiunea română, puse într-o postură jenantă de un rege nedemn, Hitler a rămas neclintit în ostilitatea sa. Între timp, adică pe 4 iulie 1940 seara, noul ministru de externe

Mihail Manoilescu se întâlnește cu W. Fabricius în urma căreia Carol II are impresia că „la Berlin se așteaptă cu nerăbdare răspunsul la comunicarea lui Hitler”.

În iulie 1940, Carol II era cu spatele la zid, iar Hitler știa asta. Cedând fără luptă în fața amenințărilor lui Stalin, întreaga Europă i-a înțeles lașitatea lui, nu a țării peste care guverna discreționar. Tocmai că știindu-l laș de cea mai coborâtă speță, i-a „comunicat” (vorba vine) Hitler prin Fabricius că ar fi cazul ca „majestatea sa” să treacă urgent la negocieri și cedări de teritorii către Ungaria și Bulgaria. Deși făcută de un diplomat cu experiență cum era W. Fabricius, dorințele lui Hitler erau un abil ultimatum deghezat. Tot anturajul lui Carol știa că cu Hitler nu era de glumit și că odată intrat în „negocieri” cu el, sau la sfatul lui, rezultatele nu pot fi decât cedarea de teritorii către cei doi vecini revizionisti.

Ca atare, pe 5 iulie 1940, Carol II, începând cu ora 8 dimineața, are o lungă dezbatere cu noii săi sfetnici, I. Gigurtu și M. Manoilescu, în legătură cu răspunsul care trebuie dat lui Hitler. Carol II vrea să ne convingă de faptul că a avut mari dificultăți interioare în a accepta ideea de a începe „cu ungurii și cu bulgarii discuții asupra unor chestiuni teritoriale”. Dificultățile le avea, ne-o spune el, din cauză că după „nenorocirea cu Basarabia și Bucovina”, situația lui a „devenit din ce în ce mai grea”, având îndoieli cum va reacționa țara la „ideea de a putea discuta astfel de probleme”. Observați, nu situația dramatică a țării primează, ci a lui, „a mea”, mai ales că dușmani de-ai lui „ca Maniu, li se pune mură în gură și li se dă o excelentă platformă de agitație”.

Își reduce neliniștea recunoscând că dacă „agresiunea U.R.S.S. era nejustificată, în Cadrilater și în unele părți ale Ardealului cu populații dese minoritare

(sic), sunt terenuri plauzibile de discuție”. Ca și-n cazul ultimatumului Moscovei, și la acel moment, are alți doi „sfetnici” de nădejde, I. Gigurtu și M. Manoilescu, care, culmea „se forțează fără succes să-mi micșoreze scrupulele”-. Convine împreună cu cei doi că răspunsul dat lui Hitler trebuie dat urgent și limpede, altfel li s-ar fi reproșat că „umblăm cu fofârlica”. Seara Mihail Manoilescu este trimis la o nouă întâlnire cu Fabricius, pentru ca a doua zi, pe 6 iulie la ora 12, Carol II să se întâlnească din nou cu Gigurtu și ministrul de externe. Află de la ultimul că Fabricius i-a spus că „răspunsul va trebui să fie clar și precis”, dar, nu-i așa, rămâne mai departe împovărat de „aceleași scrupule”, fără să le știm care anume, notând agramat și grandilocvent cum că „să mă păzească Dumnezeu în acest ceas hotărâtor pentru destinul României!”. Așadar, încă o dată, primul e El, și apoi, la coadă, Țara!

Acceptă să fie introdusă în răspuns ideea că acceptă „discuția, pe bază etnică și de schimb de populație”, dar cu „sufletul îndoit și cernit”. Ne informează, la sfârșitul însemnării din 6 iulie 1940, ca o concluzie la tragedia națională în desfășurare, cum că „purtarea evreilor din Basarabia și Bucovina a fost așa de rea cu ocazia evacuării încât a provocat o reacție de indignare care se manifestă prin excese, asasinate și devastări, la cari, din păcate, participă și soldați, semn de lipsă de disciplină”.

Deși ne-a spus că avea sufletul întunecat de „scrupule” își încheie seara în modul lui firesc cu „un destul de bun film american „Vera Buranova” fiind impresionat de „câteva scene de balet foarte frumoase, muzică bună”. În așteptarea reacției lui Hitler, trăiește zile fericite cu Duduia, este descurajat de retragerea din guvern a lui Horia Sima (*Vezi Horia Sima, op. cit., pp. 298 - 301. „Pe rege și Camarila lui nu-i vor interesa cât*

[teritoriu] se pierde, ci sânt gata să dea orice ca sa se salveze ei, rămânând mai departe la putere”. (Ibidem, p. 300)), dar pe 9 iulie primește încă un omagiu, în semn de „recunoștință” de la două delegații: una de la basarabeni și alta de la bucovineni.

Delegația de basarabeni era formată din I. Inculeț, I. Pelivan și Ștefan Ciobanu (!), iar cea de bucovineni din I. Nistor, Sauciuc-Săveanu, Hacman și Șoverin, ambele i-au adus lui Carol II un „omagiu pentru gândul meu de rezistență în Consiliul de Coroană”-! Ce rușine! Ce ticăloșie! Atâta slugărnicie din partea unor oameni importanți față de un rege ticălos în cel mai înalt grad, încă te lasă fără grai chiar și la 8 decenii de la evenimente. Tara se prăbușea, armata era profund umilită, milioane de români intrau în robia stalinistă, alte frontiere erau gata să cadă, iar lui Carol II i se aduc „omagii”, mulțumiri pentru „eroismul” unic dovedit prin „gândul de rezistență” rostit în Consiliul de Coroană din 27 iunie 1940!

La data când Carol primea „*omagiul*”, Ungaria deja mobilizase întreaga armată, fiind hotărâtă să atace România. Pe 10 iulie 1940, la München, prim-ministrul Pal Teleky se întâlnește cu Hitler și Ribbentrop, dictatorul german interzicându-i să atace România pe motiv că „nu vrea război în Balcani”, Ungaria însă primind asigurări că pretențiile teritoriale la adresa României vor fi satisfăcute.

În iulie-august 1940, Adolf Hitler atinsese cota cea mai înaltă a gloriei sale: Franța învinsă, umilită, parțial ocupată, Anglia izolată în arhipelagul său, aștepta cu neliniște asaltul german, U.R.S.S. prietenă de nădejde a Germaniei, restul Europei ocupat sau aliat, dădeau dimensiunea exactă a puterii sale nemăsurate. Din această poziție se adresează el, lui Carol II, suveran, pe

care îl disprețuia adânc, peste o țară pe care o dușmănea încă din anii primului război mondial.

15 iulie 1940: Hitler amenință România cu nimicirea

Scrisoarea lui Hitler către Carol II datează din 15 iulie 1940, iar regele o va primi prin intermediul lui W. Fabricius pe 17 iulie, la ora 19303417, Scrisoarea constituie un document istoric neobișnuit, extraordinar în istoria contemporană. Caracterul deosebit îl dă tonul amenințător, incriminările folosite de Hitler la adresa României, probând comportamentul său banditesc în relațiile dintre state. Niciodată în istoria recentă, un șef de stat n-a scris altui șef de stat în sensul că dacă nu se conformează imperativelor cerute va fi nimicit, așa cum a scris negru pe alb Hitler lui Carol II în scrisoarea sa.

La acea dată, scrisoarea dovedea situația dramatică a României, rămasă cu adevărat singură la cheremul tuturor vecinilor. Cum deja am subliniat, armata sovietică era concentrată masiv la noua „linie” de demarcație româno-rusă, se manifesta agresiv provocând zeci, sute de incidente de frontieră. Ungaria întreagă era în picioare, ca și așa-zisul lor parlament, care scanda la unison „Ardealul înapoi”, Iugoslavia se pregătea să ceară României un schimb de populație în Banat (fără modificarea frontierei), iar Bulgaria era convinsă că va intra repede în stăpânirea Cadrilaterului.

De la începutul scrisorii, Hitler îl avertiza pe Carol II că dacă se pronunță în asemenea „chestiuni” o face doar pentru că „majestatea-voastră mi le-a adresat”. Dat fiind „situația extraordinară” și pericolele ce le poate desfășura chestiunile, Hitler cere regelui îngăduința ca să-și exprime deschis și cu toată „franchețea” gândurile!

Două ar fi posibilitățile care stau în fața României, comunică Hitler abrupt lui Carol II: una de natură „tactică”, de adaptare abilă la realități, în funcție de „fiecare situație” ca să se salveze ceea ce mai poate fi

salvat, și a doua - „calea unei hotărâri principiale”, prin care s se ajungă la „soluțiuni definitive, chiar cu riscul unor sacrificii”. Consideră, își dezvăluie Hitler gândul, că dacă regele Carol II încearcă o „manevră tactică” în sensul de a evita „primejdiile” ce amenință România, ea este sortită unui eșec sigur. Într-o asemenea eventualitate „sfârșitul, mai devreme ori mai târziu - poate chiar în cel mai scurt timp - poate însemna nimicirea României”. Îl sfătuiește pe Carol să înțeleagă că nu are în față decât alternativa a doua, adică acceptarea pretențiilor teritoriale din partea Ungariei și Bulgariei, chiar dacă pentru aceasta regele trebuie să depășească „dificultăți politice interne și externe”. Sacrificiile cerute României, spunea Hitler cinic, îi poate asigura României, „cel puțin pentru viitor”, o pace sigură, ca și ameliorarea „crescândă a situației tuturor partenerilor”.

În concluzie, Hitler îl îndeamnă pe Carol II să aleagă „a doua cale”, adică o „înțelegere loială cu Ungaria și Bulgaria”. Teritoriile pe care le-a dobândit România după „războiul mondial” de la „trei state”, în urma unui „noroc special” nu poate să le stăpânească pe o „durată” mare de timp din cauza absenței „forței politice”. Ar putea să le stăpânească, desigur, își dădea cu părerea dictatorul german, un timp îndelungat doar în cazul în care statul român ar reuși „să armonizeze interesele acestor ținuturi din punct de vedere etnic și politic” sau dacă „slăbiciunea militară a statelor limitrofe ar rămâne permanentă”. Prima condiție, sublinia Hitler, statul român n-a fost în stare să o îndeplinească, „iar la a doua nu ne putem aștepta, cunoscute fiind legile de evoluție ale popoarelor”.

Dacă România este la acel moment „constrânsă” să cedeze teritorii „dobândite” faptul ține de fatalitatea

istorică! De altfel, un mare câștig pentru România îl constituie faptul că Ungaria acceptă să negocieze în vederea ajungerii la un „compromis echitabil”, în loc să „insiste” „asupra unei definiții pur juridice a pretențiilor ei” (adică să pretindă întreaga Transilvanie).

Mai departe Hitler îl lămurește pe Carol II că Germania nu are nici un interes teritorial „la est de granița de interes germano-ruse”, satisfăcându-și nevoile prin realizarea „unei colaborări amicale în toate domeniile cu popoarele care conviețuiesc acolo”. Nu am nicio pretenție teritorială în Ungaria, „nici în România sau Bulgaria”; acolo Germania are prieteni, prietenii, iar prietenia cu Ungaria și Bulgaria „dăinuiesc de mult și au fost cultivate”.

Intenționez să accept pe viitor opinia Hitler, și prietenia României, care, din păcate, „cum reiese clar din documentele găsite” (Hitler avea în vedere documente oficiale franceze clasificate capturate în Franța în iunie 1940 - n. ns.), în trecut și până „în ultimul timp” „a fost puțin amicală față de Reich”. Nu pot înțelege din ce motive România a avut o politică „ostilă” Germaniei, sublinia dictatorul german, dar urmările „finale” ale unei asemenea atitudini „au fost pentru România chiar mai rele decât pentru Germania”.

Dacă în acest moment Germania dorește sincer să contribuie la „menținerea păcii în aceste teritorii”, faptul se datorește „unui explicabil interes economic”, își dezvăluie Hitler gândurile. Germania este suficient de puternică ca să-și apere interesele în regiune, iar dacă guvernele celor trei țări nu înțeleg „posibilitatea” unei rezolvări pașnice a problemelor dintre ele, ea poate „să declare o totală dezinteresare...” cu privire la evenimentele viitoare „din sud-estul european”.

La finalul scrisorii, Hitler filozofează, invocând „orice rațiune dreaptă” în numele căreia Carol II și România ar trebui să accepte „o revizuire” ce nu poate fi „evitată la infinit”. Numai după ce România va accepta „o reglementare înțeleaptă” a problemelor care le are cu Ungaria și Bulgaria, Germania va explora posibilitățile „unei colaborări mai strânse” și asumarea unor „obligațiuni mai largi”.

În încheiere Hitler, apreciază că o „înțelegere satisfăcătoare între cele trei state” ar însemna mult pentru „fericirea și viitorul celor trei parteneri” decât orice „succes tactic momentan”- generator de „noi crize”.

Desigur, scrisoarea lui Hitler către Carol II este de o insolență extraordinară. Nimeni, niciodată nu vorbise lui Carol II pe un asemenea ton atât de jignitor, cum nimeni, niciodată nu menajase atât de puțin demnitatea României.

De cum a primit scrisoarea de la Hitler, Carol II i-a chemat „imediat pe Gigurtu și Manoilescu”. Ultimul mărturisește că prima reacție a regelui a fost una de „nestăpânită furie”, hotărând, pe loc, să nu răspundă în nici un fel scrisorii lui Hitler, intenționând, totuși să onoreze promisiunile de a angaja negocieri cu Ungaria și Bulgaria. Mihail Manoilescu înțelegea mai bine decât Carol II și E. Urdăreanu (omul forte al ultimilor doi ani) că dacă regele n-ar fi răspuns în nici un fel la scrisoarea lui Hitler putea determina o reacție devastatoare a acestuia față de România. Fără să-l consulte pe Carol II, sau să îi ceară acceptul, el întocmește un răspuns ca „din partea regelui” intercalând în text și unele „pasagii direct în germană”. Cu scrisoarea de răspuns, ministrul se duce direct la E. Urdăreanu nu la Carol II cum ar fi fost firesc și normal în orice țară. Manoilescu, deși era carlist încă de la mijlocul deceniului trei și-i făcuse mari

servicii lui Carol II, a înțeles că cel mai ușor să-l câștigi pe rege pentru o idee este să-l convingi mai întâi pe E. Urdăreanu: „căci învățasem să cunosc care este poarta prin care se poate ajunge ușor la câștigarea regelui...”.

Urdăreanu sau, după cum îl botezase Argetoianu, „Murdăreanu” l-a primit pe Manoilescu, ia textul scrisorii, dar declară „hotărât” că regele Carol II are dreptate și că Hitler nu trebuie să primească vreun răspuns. Lasă scrisoarea pe biroul său, ca și pe ministrul de externe, trecând într-o cameră alăturată să se bărbierească. Revine după o jumătate de oră, bărbierit, desigur, dar și cu părerea schimbată radical, căci, simțise că un răspuns de felul celui redactat de Manoilescu „plin de demnitate nu l-ar scădea, ci l-ar înălța pe rege”.

După primirea scrisorii lui Hitler, Carol se simte cu moralul scăzut, fiind convins că „ne găsim în fața unui inevitabil”, și că „tocmai acest inevitabil e acela care îl enervează”. Pe 19 iulie 1940, citește răspunsul către Hitler pe care își pune semnătura și pe care îl găsește „foarte frumos” căci „se răspunde admirabil la toate punctele ce le relevă (sic) și la toate acuzațiile nedrepte”. Decide că scrisoarea de răspuns către Hitler o va duce chiar cel care a scris-o, adică Mihail Manoilescu.

În afară de semnătura de la sfârșit, Carol II n-a scris un cuvânt, n-a articulat o idee sau un singur gând din textul scrisorii către Hitler. Din acest motiv nu pot să-l trec pe Carol II ca autor al ei; dacă aș face-o, aș recunoaște că a avut putere, forță, de a sintetiza, conceptualiza un text semnificativ, ceea ce nu este cazul.

Scrisoarea de răspuns, din partea lui Carol II, e datată 26 iulie 1940, deci la 9 zile după cea primită de la dictatorul german. Scriind în numele lui Carol II, Mihail

Manoilescu se arată impresionat de „sinceritatea” expunerii lui Hitler, cu toate că nu ezită să afirme că „perspectivele” ce se află în fața României din cauza „sugestiilor” dictatorului german i se par „destul de tulburi”. Trebuie să facă un efort „supraomenesc”, el, Carol II, scria M. Manoilescu, ca să unifice „concepția excelenței sale” cu „sentimentele și interesele poporului meu”. Îi expune cancelarului german ideea că în istorie nu poate „fi clădit durabil” dacă fapta nu are „adeziunea populară” a poporului de azi cât și a „tuturor generațiilor care vor veni”.

Dacă cel care înfăptuiește în Istorie nu ia în seamă acest adevăr riscă să facă „o operă trecătoare și zadarnică”. Este mâhnit că din atitudinea pe care o degajă scrisoarea lui Hitler a identificat sentimente puțin prietenești, dușmănoase la adresa „politicii românești” din ultimul timp față de Germania. În viziunea lui Carol II lucrurile stau cu totul altfel, iar „imensele livrări de materiale”- înainte și după începutul războiului „din care produsele petrolifere au avut un rol hotărâtor” vorbesc în favoarea României.

Vă contrazic, excelență, în calitate de „Suveran al țării mele” cum „că România nu a reușit” să integreze „noile ținuturi din punct de vedere național și politic”, deoarece în 1918 provinciile care s-au unit cu „vechiul regat România”- au făcut-o liber și spontan. În cadrul acestor provincii nou unite în anii din urmă s-a realizat o „unitate sufletească”- fără disensiuni și tendințe centrifugale. Exemplul pe care vi-l dau este cel al minorității germane din România care și-a exprima liber și de numeroase ori satisfacția „față de condițiile de viață ce le-a avut în România”-. Statul român în ultimii douăzeci de ani, accentua Carol II/Manoilescu, a cultivat nu numai „solidaritatea națională ci și socială”,

în primul rând prin „grandioasa reformă” agrară care s-a realizat fără a se lua în calcul criteriul etnic, reformă agrară „care se găsește în contrast puternic cu înapoiatul egoism de clasă al păturilor conducătoare din unele țări vecine...” (era vizată Ungaria - n. ns.). Îl roagă pe Hitler să înțeleagă ce dramă sufletească trăiește (vorba vine; retorism ieftin - n. ns.) deoarece i se cere să rezolve „diferențele noastre cu Ungaria și Bulgaria”, îndeosebi „după dureroasa jertfă pe care a trebuit să o fac cedând Rusiei Sovietice dreptul de a ocupa militărește Basarabia, Nordul Bucovinei și chiar un colț din vechea Moldovă, adică al Vechiului Regat al lui Carol I”. Dacă am cedat fără luptă, mințea Carol II/M. Manoilescu, „aceste provincii absolut românești”, cu toate că sufletul poporului meu s-a revoltat și cutremurat, am făcut-o deoarece „am fost sfătuiți de însăși excelența voastră”. În numele „ordinii politicii superioare pe care o urmărește Germania” acum, României i se cer noi sacrificii teritoriale fapt ce ar duce, cred, la tulburarea ordinii interne, dar și la crearea „la toți vecinii noștri impresia regretabilă că România este o țară gata să cedeze față de oricine”. Excelența-voastră trebuie să știe că poporul român a dat dovadă de vrednicie și solidaritate, îndeosebi de când „actuala dinastie a preluat conducerea destinelor sale”, iar procedeele „care se aplică lui și numai lui” ar putea forma convingerea că ar putea fi „poporul cel mai lipsit de rezistență”.

Cu sufletul „stăpânit de înțelepciune”, înțelegând corect situația politică europeană „care domină actuala situație a României”, îmi fac datoria de a vă informa că „există limite a căror depășire eu, solidar cu poporul meu, nu aș putea niciodată să o îngădui”(copleșitor!!! -n. ns.). poporul meu „ar prefera un război” fără a lua în

calcul „șansele posibile” numai să nu-și piardă demnitatea, dar are, totuși, încredere „în simțul de dreptate al excelenței-voastre”, accentua slugarnic Carol II/M. Manoilescu!

În rezolvarea „acestei chestiuni”, aprecia Carol II/M. Manoilescu, este nevoie de o îmbinare a punctului „de vedere juridic”, cu respectarea „punctului de vedere al dreptății pentru fiecare popor”. În vederea reglementării diferendelor cu cele două state, România „nu poate să se abată de la principiul etnic”, care poate fi „satisfăcut” prin schimb de populație „ce ar trebui efectuat sistematic și obligatoriu”. În vederea realizării unei soluții durabile și drepte între cele trei țări, România solicită „influența durabilă” a puterilor Axei „nu arbitrajul” lor, „pe care nu îl cerem”-.

Sacrificiile pe care intenționează să le facă România le face cu dublu scop: reducerea tensiunilor dintre ea și cele două țări și stabilirea de „raporturi prietenești de vecinătate”, ca și integrarea sa într-o „nouă ordine politică” din care „nu ar putea lipsi ample obligații prevăzute de Germania”. Deci, regele solicita lui Hitler ca „în caz că am ajunge la o înțelegere cu acești vecini ai noștri”, vrem să beneficiem de o „colaborare politică sinceră cu Germania”, cât și primirea de garanții ale acesteia „față de orice posibilitate și de orice încercare de știrbire a teritoriului nostru, ori de unde ar veni ea”. De asemenea, pe durata tratativelor cu cele două state vecine „pe care noi nu avem interesul să le lungim”, vrem „să fim lăsați în liniște și netulburați” nu numai din partea „Ungariei și Bulgariei, dar și din toate celelalte părți de unde ne-ar putea amenința un pericol”. Așadar, Urdăreanu îl convinge pe Carol II că poate să semneze scrisoarea pe care o aprecia „demnă și frumoasă”, care scrisoare va fi predată lui Hitler, de Ion

Gigurtu și ministrul de externe M. Manoilescu, pe data de 26 iulie 1940, cu ocazia călătoriei acestora în Germania.

Subliniez simțul de anticipație al lui Mihail Manoilescu, care scrie negru pe alb că, în diferendele cu cele două state vecine, România nu solicită și nu vrea „arbitrajul Puterilor Axei”, ca și cum ar fi prevăzut ce se va întâmpla nu peste mult timp. De asemenea, documentul relevă starea de neliniște și teamă pe care o aveau guvernanții de atunci ai României față de pericolul unui nou atac al U.R.S.S., teamă care-i determină să-l implore pe Hitler să apere țara de „vecinii noștri mai puternici”.

În vara lui 1940 Stalin avea în plan cucerirea întregii Români

Cucerirea Basarabiei și nordului Bucovinei însemna pentru Stalin doar un început. Brutalitatea ultimatumurilor sovieto-fasciste din iunie 1940, cât și violența ieșită din comun pe care armata roșie a manifestat-o la adresa armatei și statului român pe timpul retragerii au fost planificate.

Strategia lui Stalin, față de România, în iunie 1940, urmărea provocarea României, care, după planul său malefic, trebuia să riposteze, să reziste la interminabilele agresiuni. Așadar, Stalin în iunie 1940, a impus, deliberat, condiții extrem de grele României privind cedarea celor două provincii, umiltoare cel mai înalt grad pentru un stat suveran, cu speranța secretă că România va riposta, va lupta.

O rezistență românească, în iunie 1940, ar fi oferit lui Stalin prilejul ideal să-și treacă armata la Vest de Prut și sud de Șiret, ocupând întreaga Românie. Cele două armate sovietice, Casate la frontiera de pe Nistru, cât și pe Prut, din iulie 1940, erau pregătite să atace și să ocupe România. Toate mărturiile avizate vorbesc de nemulțumirea tiranului de la Kremlin că România a acceptat integral condițiile puse de U.R.S.S., conformându-se întocmai. De intențiile lui Stalin, în iunie 1940, erau convinși toți factorii de decizie politică de la București, în cap cu regele Carol II.

Din iulie 1940 până pe 22 iunie 1941, U.R.S.S. a exercitat o presiune constantă, amenințătoare la noua frontieră cu România. Incidentele de frontieră, uciderea de civili și militari români, depășirea liniei de demarcație, violarea spațiului aerian românesc (câteva mii) din această perioadă pregăteau terenul în vederea

atacului final. Niciodată în toată existența modernă și contemporană statul român n-a mai fost supus unui pericol atât de grav.

În vara lui 1940, ca și-n intervalul de timp de până în iunie 1941, U.R.S.S. a tot așteptat momentul ideal spre a ataca România. Scopul fundamental era distrugerea statului român și stăpânirea Văii Prahovei, căci Stalin știa că fără petrolul românesc Germania era pusă în imposibilitatea de a purta un război general, și că victoria îi era asigurată. La noua graniță cu România, în anul de zile de până la 22 iunie 1941, Stalin a ordonat crearea unui nou Front, cel de Sud care avea în componență două armate de suprașoc, cele mai puternice pe care le avea. Urmărilor acestui plan de agresiune generală împotriva României au fost extrem de palpabile în întreg anul ce a premers reacția militară a României și Germaniei din iunie 1941.

K. K. Rokossovski, în memoriile sale confirmă existența planurilor de atac ale U.R.S.S., în iunie 1940 - iunie 1941, notând că, fiind la comanda unui Corp de armată mecanizat (zona Lvov) „ne-a venit de la statul major al regiunii militare o dispoziție care nu se potrivea deloc condițiilor de atunci, pericolul iminent al unei invazii”. Planul viza să fie gata de atac, fapt pentru care „în cursul aplicației de front am studiat terenul în zona de frontieră (românească - n. ns.) pe direcțiile probabile de acțiune ale corpului...”.

Pe lângă incidentele de frontieră provocate de sovietici, imediat după cucerirea celor două provincii românești, U.R.S.S., pe tot parcursul verii lui 1940, a încurajat puternic tendințele revizioniste ale Ungariei și Bulgariei la adresa statului român.

În anul cât a fost ambasadorul României la Moscova (august 1940 - iunie 1941), Grigore Gafencu a făcut

eforturi uriașe în direcția „destinderii” relațiilor bilaterale. Mărturiile sale numeroase, concretizate în rapoarte oficiale către M.A.S. sau telegramele aferente ilustrează adecvat pericolul unui atac sovietic ce a persistat în tot acest timp. Gafencu ne oferă probe documentare numeroase în privința politicii de agresiune și reaua credință desăvârșită dovedită de Kremlin în acea perioadă, duplicitatea incredibilă practică de oficialii sovietici față de statul român, de România. „Chemările” la Kremlin, la orele târzii ale nopții, a lui Gafencu de către Molotov sau Dekanozov, protestele, amenințările lor cu privire la așa-zise incidente de frontieră puse nejustificat pe seama părții române, avertizau România că invazia sovietică era iminentă.

Lunile iulie și august 1940 au fost cu adevărat acela mei grele pentru statul român. Rămas fără vreun sprijin în toată Europa, fie el și moral, factorii politici de la București au încercat deseori să primească ajutor și protecție din partea lui Hitler. Presiunea uriașă exercitată de U.R.S.S. și după anexarea celor două provincii, au obligat pe Carol II să cerșească efectiv protecție și salvare din partea dictatorului german. Reamintesc cum, în ziua de 2 iulie 1940, Carol II., având convingerea că armata sovietică va trece Prutul, l-a căutat toată ziua la telefon pe Hitler, fără să bușească. Puține state europene, față de care Hitler nu avea pretenții teritoriale, au fost tratate și pedepsite cu atâta ură și duritate de către Germania ca România.

Având-o la cheremul său (frica de Stalin), Hitler, după cum am subliniat ceva mai sus, va obliga statul român să se conformeze dorințele sale și să intre în așa-zise negocieri cu Ungaria și Bulgaria. Desigur, Hitler avea interese uriașe în România, în primul rând economice. El știa că fără petrolul românesc nu poate

purta războiul, și că tocmai din cauza acestui petrol Stalin urmărea continuarea agresiunii față de România.

Încă din iulie 1940, Hitler a înțeles că Stalin voia să-l lase fără petrolul românesc; de aici a apărut necesitatea că Germania nu are decât soluția unei riposte preventive față de U.R.S.S.. Susțin că fără intențiile lui Stalin de a anexa și distruge România, alianța dintre Moscova și Berlin ar fi continuat să ființeze mult și bine. Și că, dacă Stalin și-ar fi reorientat ambițiile expansioniste în altă direcție decât sud-estul european, călătoria lui Molotov la Berlin (12 - 14 noiembrie 1940) s-ar fi încheiat cu aderarea U.R.S.S. la Axa Berlin - Tokyo - Roma. Deci, agresivitatea U.R.S.S. la adresa României în lunile iulie-august 1940 era atent supravegheată, monitorizată de Germania. Cu toate că avea interese vitale în România, Hitler a refuzat să ofere vreo garanție acesteia până ce nu satisfăcea pretențiile teritoriale ale Ungariei și Bulgariei. În cele două luni, Kremlinul a încurajat și sprijinit puternic guvernele ungar și bulgar în direcția revendicării de teritorii de la statul român.

Chiar în zilele în care anexa Basarabia și nordul Bucovinei de la România, Moscova făcea propuneri Ungariei, asigurând-o că revendicările ei la adresa României sunt „pe deplin îndreptățite”- Pe 2 august 1940, Molotov îi declară ambasadorului ungar la Moscova cum că Uniunea Sovietică privește „cu simpatie pretențiile maghiare asupra Transilvaniei”. Însăși Marea Britanie, aflată cu spatele la zid din cauza „bătăliei Angliei”, fiind asaltată zi și noapte de Luftwaffe, în disperare de cauză, tot în august 1940, încuraja U.R.S.S să atace România. Desigur, diplomația britanică îmbrățișa asemenea idee doar în scopul de a crea o diversiune în sud-estul Europei, fiind convinsă că un

atac sovietic asupra României, ar determina o reacție a Germaniei. Într-o asemenea ipoteză, Marea Britanic spera că formidabila presiune germană s-ar micșora.

Cu două săptămâni înainte de 30 august 1940, Molotov propune unei delegații ungare aflată la Moscova o „colaborare militară împotriva României”. Molotov invita Ungaria să atace România pentru a ocupa Transilvania, în timp ce U.R.S.S., simultan, ar fi ocupat teritoriul Moldovei până la Carpați și Dobrogea. Faptul că Budapesta s-a simțit puternic sprijinită de Stalin și Molotov, a determinat poziția extrem de dușmănoasă avută de delegația ungară pe timpul tratativelor cu România de la Turnu-Severin (16 - 24 august 1940). O poziție identică a avut U.R.S.S. și față de Bulgaria pe care a sprijinit-o necondiționat în a smulge Dobrogea de Sud României.

Aflat la Moscova, Grigore Gafencu (august 1940), este impresionat de primirea curtenitoare făcută de oficialii sovietici, îndeosebi că în lungul drum de la București până în capitala U.R.S.S. „am avut un vagon special cu hrană, icre negre, șampanie din belșug”. Are convingerea că „imperiul sovietic e în creștere”, fapt ce constituie „o primejdie amenințătoare, în orice clipă, pentru toate statele vecine”. Mai crede că, dacă în acel timp (august 1940), România nu era ocupată în întregime de U.R.S.S., se datorește faptului că Stalin are mare teamă de puterea Germaniei.

Pe 29 august 1940, adjunctul lui Molotov la Ministerul de externe, Dekanozov îl convoacă pe G. Gafencu la miezul nopții (exact ca Molotov pe Gh. Davidescu) în legătură cu „privire la incidente de frontieră” provocate, chipurile, de partea română. Dekanozov atrage atenția lui Gafencu de „seriozitatea” (sic) acestora, și că acestea pot avea consecințe serioase

pentru România, îndeosebi dacă vor fi victime de partea sovietică. Reproșurilor oficialului sovietic sunt demontate de Gafencu care îi oferă exemple de existența incidentelor la linia de demarcație, toate provocate nu de români, ci de partea sovietică. Iar victime, militari și civili, au fost numai de partea română, Gafencu dându-i exemple concrete.

Incidente la frontiera sovieto-română provocate de U.R.S.S. (iulie-august 1940)

Aşa, în ziua de 20 iulie 1940, la ora 17, o patrulă sovietică formată dintr-un ofiţer şi doi soldaţi a pătruns pe teritoriul românesc pe „o adâncime de 800 - 1000 de m”., şi care patrulă s-a predat după un schimb de focuri. Cei trei sovietici vor fi schimbaţi contra a 4 militari români capturaţi de ruşi în zona de demarcaţie.

Pe 23 iulie 1940, ora 2, ruşii l-au răpit pe soldatul Hânciu Petre în timp ce patrula cu camaradul Mitu Gheorghe pe drumul Prisaca - Lunca (Judeţul Dorohoi); pe 26 iulie 1940, ora 18, o patrulă sovietică a atacat patrula românească din zona sud Cotu Mărei cu focuri de armă; pe 31 iulie 1940, o patrulă sovietică formată din 5 oameni a trecut pe teritoriul românesc în zona Prisaca (Herţa), ambuscând patrula românească compusă din doi soldaţi. A dezarmat pe unul dintre ei, luându-i armamentul şi mantaua; pe 12 august 1940, ora 18, doi soldaţi sovietici au trecut Dunărea cu barca în ostrovul românesc Marican răpind doi cetăţeni români, Vasile Tătaru şi Ion Buican din Chilia Veche. Cei doi români coseau iarbă. Pe 15 august cei doi români au fost eliberaţi de sovietici; pe 13 august 1940, ora 9, două ambarcaţiuni mici sovietice au pătruns pe teritoriul românesc până în zona Partina, retrăgându-se după ce grănicerii români au tras asupra lor focuri de armă; pe 17 august 1940, ora 8, la sud-vest de pichetul Şipotele Sucevei, a fost ucis soldatul Vasile Florea de către grăniceri sovietici. La riposta cu foc a soldaţilor români, sovieticii au primit întăriri (20 de oameni) şi, cu foc de arme automate, au obligat grănicerii români să se retragă pe o linie mai favorabilă. La înapoiere, soldaţii sovietici au luat cu ei şi trupul lui Vasile Florea; pe 24

august 1940, dimineața devreme, o patrulă sovietică compusă din 17 oameni, a trecut pe teritoriul românesc în dreptul pichetului Bucov, aruncând grenade și executând foc de arme automate. Grănicerii români au ripostat cu foc obligând invadatorii să se retragă; pe 26 august 1940, rușii l-au împușcat mortal pe soldatul român Marin Păun în timp ce se scălda în pârâul Dobreila la confluența cu Prutul; în ziua de 25 august 1940, un avion român, aflat în zbor de recunoaștere de-a lungul Prutului, a fost atacat de 3 avioane sovietice de vânătoare, în zona nord Huși, la înălțimea de 1000 de m.. Avionul a fost ciuruit de peste 100 de gloanțe fiind nevoit să aterizeze forțat. Pilotul român a fost împușcat în mâna dreaptă, observatorul în piciorul drept, iar mitraliorul a fost ucis, fiind ciuruit de zeci de gloanțe; pe 26 august 1940, ora 17, trei avioane de vânătoare românești ce patrulau în zona Huși au fost atacate prin surprindere de două avioane rusești în zona nord-est Drânceni. Un avion românesc a fost doborât în flăcări, prăbușindu-se în balta Tochila la 2 km de satul Gura Bolintin (județul Fălciu).

Pilotul avionului Carol Herca, a murit carbonizat; pe 27 august 1940, ora 9, trei avioane sovietice au pătruns 1 km în spațiul aerian românesc în dreptul satului Fundu Herții, deschizând foc asupra trupelor române; pe 29 august 1940, ora 21, o patrulă sovietică formată din 20 de oameni a intrat pe teritoriul românesc la cota 342 est pârâul Ținea; pe 30 august 1940, ora 10, la cota 1314, Dealul Bobeica, 5 căruțe cu militari sovietici conduse de un soldat călare, au pătruns câteva zeci de metri pe teritoriul românesc. Fiind somați să se oprească, militarii ruși au sărit din căruțe, s-au retras într-o lizieră de pădure de unde au deschis foc intens contra grănicerilor români. Săteanul Iftimie Besca, aflat

la muncă pe câmp, a fugit; încercând ă sară un gard, sovieticii l-au împușcat mortal.

Exemplele oferite de G. Gafencu l-au dezumflat pe Dekanozov, care la sfârșitul întâlnirii „s-a arătat plin de bunăvoință”. După ce România acceptă dictatul de la Viena primind, tot în ace azi, garanții germano-italiene pentru teritoriul său mutilat, Grigore Gafencu, a constatat nemulțumirea profundă a Moscovei „că nu li s-a cerut părerea pentru alcătuirea noii ordini dunărene și balcanice”, cât și supărarea pentru „garanțiile oferite României”.

Și după ce România mutilată intră sub umbrela salvatoare a garanțiilor germano-italiene, U.R.S.S. va persista în aceeași atitudine agresivă, dușmănoasă la adresa României. Exemplele ce ar putea fi date în această privință sunt extrem de numeroase, stăruirea asupra lor depășind cadrul cărții de față.

Amintesc, totuși, insistența U.R.S.S. În a doua parte a anului 1940 în a-și impune controlul asupra Dunării, ca reacție la controlul pe cale de instaurare al Germaniei pe axa fluviului. În toamna anului 1940 U.R.S.S. a cerut imperativ desființarea Comisiei Europene a Dunării cât și a Comisiei Internaționale a Dunării. Stalin considera că Dunărea până la Bratislava e fluviu german; de la Sulina până la Bratislava el voia o comisie formată doar din statele riverane; U.R.S.S., în noiembrie 1940, a anexat 5 insule de pe brațul Chilia pentru a emite pretenția să controleze singură Delta Dunării, eventual să accepte și România în administrarea ei.

La conferința internațională de la București (24 octombrie - 20 decembrie 1940), unde s-a reglementat navigația pe Dunăre, pentru a evita dominația sovietică, România a propus crearea unui Consiliu al Dunării maritime format din reprezentanți ai Germaniei,

U.R.S.S., Italiei și țara noastră. Consiliul ar fi avut menirea reglementării navigației pe sectorul Sulina-Brăila. Partea sovietică s-a opus propunând pentru același sector fluvial o administrație comună sovieto-română și interzicerea pe fluviu a oricărui vas de război în afara celor două state.

Guvernul român a respins propunerea U.R.S.S. care viza, în fond, instaurarea controlului său asupra unei părți însemnate din Dunărea românească. Propunerea României de a se crea Consiliul Dunării maritime a fost respinsă de U.R.S.S., Conferința de la București terminându-se cu un eșec (decembrie 1940).

Negocierile româno-ungare de la Turnu-Severin (16 - 24 august 1940)

Ca și Stalin, Hitler a avut același comportament banditesc în relațiile cu statele mai slabe militar, și pe care le-a distrus folosind amenințarea cu folosirea forței, a războiului dacă nu cedau în fața pretențiilor sale. Anexarea Austriei, dictatul de la München, lichidarea Cehoslovaciei, atacarea Poloniei, ocuparea Norvegiei, Belgiei, Olandei, Danemarcei, toate la un loc vădesc, ca și în cazul lui Stalin un comportament profund agresiv, criminal în relațiile externe. Dispunând de forța militară copleșitoare a Germaniei, unul, ca și de forța și uriașul potențial al U.R.S.S.-ului, altul, după ce s-au aliat, au premeditat și efectuat numeroase agresiuni asupra statelor europene ce au avut nenorocul să le fie vecine sau ceva mai apropiate.

În iunie 1940 agresivitatea lui Stalin la adresa României s-a concretizat după cum știm prin anexarea celor două provincii românești. Ajutorul dat de Hitler lui Stalin, în sensul ca România să nu opună rezistență ultimatumurilor ruso-sovietice a fost hotărâtor în capitularea statului român în 28 iunie 1940. E drept, la momentul capitulării, statul român era condus de un individ fără pic de onoare și demnitate, laș în cel mai înalt grad, Carol II. Reamintesc faptul rușinos și nemaîntâlnit vreodată în istorie, cum, pe 27 iunie 1940, în fața ultimatumului lui Stalin, Carol II solicită imediat venirea la palatul regal a ambasadorilor Germaniei și Italiei, respectiv W. Fabricius și P. Ghigi. Odată sosiți, diplomații respectivi au uriașă surpriză de a fi întrebați de Carol II, „cel mai puternic rege din lume”, cum îl proclamaseră cu câteva luni în urmă unii generali-lichele ai armatei române, dacă ei „credeau sau nu că

România trebuia să-și apere teritoriul”. Desigur, disprețul celor doi diplomați la auzul cuvintelor prin care un rege al unei țări cu 20 de milioane de locuitori și cu o armată de 2 milioane de oameni, nu s-a răsfrânt doar asupra „augustului suveran” ci și asupra țării. Știți e a urmat după întâlnirea cu Fabricius și Ghigi din dimineața de 27 iunie 1940, mascarada celor două Consilii de Coroană, compus dintr-un grup de oameni politici, complici cea mai mare parte dintre ei la politica de jaf și crime a lui Carol II, în care îl includ apăsător și pe istoricul Nicolae Iorga, cel care, după 28 iunie 1940, a lansat sloganul odios „Trăiască Regele care nu a votat cedarea”!

Până pe 27 iunie 1940, Carol II avea puteri absolute în statul român; în acea zi, însă, în fața ultimatumului lui Stalin, dintr-o dată, devine amnezic, uituc, nu mai știa ce puteri are, „modest”, „democratic”, „responsabil”, își convoacă slugile ca să le întrebe ce părere au: e România pregătită să se apere de atacul sovietic sau nu?, ca și cum nu el trebuia să fi știut cel mai bine răspunsul, ci alții!

Lesne se poate constata că lui Carol II și slugilor sale din cadrul oligarhiei și vârfurilor armatei le fusese foarte ușor să ucidă mii de tineri nevinovați în anii din urmă, să jefuiască țara până la os, sub pretextul că miliardele furate mergeau la înzestrarea oștirii, decât să-l înfrunte, bărbătește, pe Stalin și armata sa. În cei 10 ani, Carol II deținuse monopolul asupra înzestrării cu armament a Armatei, el și Camarila, știind că sub acoperirea cumpărării de arme putea fura uriașe sume de bani.

Așadar, așa-zisele negocieri cu Ungaria și Bulgaria, din august 1940, România a acceptat să le poarte din cauza amenințărilor imperative ale lui Hitler. Tiranul de

la Berlin amenințase România cu nimicirea în scrisoarea către Carol II, dacă nu acceptă să satisfacă pretențiile teritoriale ale Ungariei și Bulgariei. Pe 26 iulie 1940, Ion Gigurtu și Mihail Manoilescu, se întâlnesc cu Hitler căruia-i înmânează scrisoarea de răspuns a lui Carol II. Întâlnirea a avut loc la Oberszalberg, Hitler acceptând punctul de vedere românesc după care o reglementare justă a litigiilor cu Ungaria se poate face doar printr-un schimb de populație efectuat în așa fel încât „ca nici un singur român să treacă sub dominație ungurească” și „ca nici un singur ungur să nu rămână sub dominația românească”.

Înainte de a începe tratativele propriu-zise cu Ungaria, guvernul român trimite la Budapesta și Sofia doi diplomați cu experiență, pe Raoul Bossy și Victor Cădere. Bossy era ambasador la Roma, iar Victor Cădere la Belgrad. Primul a fost trimis la Budapesta, iar al doilea la Sofia. Pe 6 august 1940, Raoul Bossy se întâlnește la Budapesta cu prim-ministrul Păi Teleki și ministrul de externe István Csáky, cărora le expune punctul de vedere al guvernului României înainte de a fi începute negocierile; diplomatul român înștiințează pe cei doi oameni de stat unguri că acceptând să intre în negocieri cu Ungaria, România nu intenționează să accepte „principiul unor modificări teritoriale” decât în cazul unui schimb general de populație. Cei doi oameni de stat unguri au vrut să-i înmâneze lui Raoul Bossy un memoriu ce cuprindea punctul de vedere maghiar, dar acesta nu l-a primit. Ideea românească a schimbului de populație este acceptată de guvernul maghiar care era gata să-l accepte „pentru toată întinderea României și este gata să trimită pe români în România și în schimb va cere românilor să trimită pe ungurii care locuiesc în România”.

Guvernul român accepta în principiu o rectificare teritorială numai după ce schimbul de populație s-ar fi realizat, pe când cel ungar urmărea dobândirea unei părți din Transilvania ' întâi, pe urmă efectuându-se schimbul de populație. Dintru început pozițiile celor două părți erau radical diferite, greu de conciliat.

Tratatul româno-ungar a început pe 16 august 1940 la Turnu-Severin. Delegația română era condusă de Vaier Pop, cuprinzând pe diplomatul Dinu Hiott, generalul Corneliu Dragalina și pe Sabin Manuilă, statistician, iar cea ungară fiind condusă de Andras Hory, ambasadorul ungar de la București, Bardassy și generalul Naday. Concomitent, la Craiova, au început și negocieri cu Bulgaria. Cât timp au durat negocierile, delegația ungară a locuit pe vaporul cu care venise acostat în portul orașului.

Negocierile au început cu urări de bun venit spuse delegației Ungariei, ca și de discursul de mulțumire unguresc, ambele sunând extrem de nesincer dacă ținem cont de starea de încordare și tensiune dintre cele două țări. După formalitățile inițiale, tratatul începe cu „o adevărată lovitură”, delegația ungară prezintă harta cu revendicările lor teritoriale. Ungurii emiteau „pretenția nebunească” ca România să cedeze Ungariei „toată Transilvania de la nord de Mureș, inclusiv Aradul, lăsându-ne nouă Blajul, Mediaș și Sighișoara și trecând la unguri Alba Iulia și Brașovul”. Teritoriul pretins de Ungaria cuprindea două treimi din Transilvania și Banat, în care mai mult de două treimi populația era formată din români.

Așadar, Ungaria propune României împărțirea Transilvaniei, probând că acceptarea ideii schimbului de populație fusese făcută din calcul: aducerea României la masa negocierilor. Delegația română luată prin

surprindere, apreciind pretențiile ungurești ca exorbitante, a reacționat cu calm. Românii știau că în spatele Ungariei se află umbra amenințătoare, feroasa a lui Hitler. De aceea, pentru a nu fi acuzați de declanșarea unui conflict au continuat discuțiile cu ungurii. Pozițiile celor două părți erau diametral opuse, iar de negocieri adevărate nu mai putea fi vorba. Toată ziua de 16 august 1940, delegația română (adică Vaier Pop) a explicat pe larg celei ungurești că nici vorbă ca România să renunțe la principiul în baza căruia a acceptat să poarte discuții: schimbul de populație, realizat integral și apoi pe urmă un „corectiv teritorial, care să permită aplicarea ideii de evacuare completă a ungarilor din România”.

Ungurii reproșează românilor, tot pe 16 august 1940, că „fac numai polemici sterile”, discriminând Ungaria, sugerând că România ar trebui să dea Ungariei „toată Transilvania atâta vreme cât a dat U.R.S.S. toată Basarabia”! Pe 19 august 1940, Vaier Pop reiterează principiul de bază care înțelegea să stea în cursul negocierilor adică principiul etnic (schimbul de populație), cerând delegației ungurești să răspundă dacă guvernul ungar „acceptă da sau nu principiul etnic cu corolarele sale”.

Negocierile se întrerup între 19 și 24 august 1940, după cum ușor se poate constata, pozițiile celor două părți fiind ireconciliabile. Pe 24 august 1940, Vaier Pop are o lungă discuție cu Mihail Manoilescu „la aparatul telegrafic Hugues”, ultimul fiind preocupat în cel mai înalt grad de faptul că, în caz de întrerupere a discuțiilor bilaterale, vina să nu fie aruncată pe seama părții române.

România voia să câștige timp și să nu-l supere pe Hitler. Pe 19 august 1940, Andras Hory intenționa să

părăsească Turnu-Severin considerând tratativele întrerupte, căci guvernul român refuza să accepte cererile de revizuire a frontierei.

Aflând de intenția Ungariei de a rupe tratativele, Hitler intervine imediat convingând Ungaria să le continue. Vaier Pop pleacă la București, unde ajunge pe 20 august dimineața informând guvernul și pe rege despre mersul negocierilor. Și de astă dată, în loc de a-și exercita puterea legală cu care era înzestrat, Carol II convoacă, iarăși, o ședință a Consiliului de Coroană în 23 august 1940. Au participat sfetnicii principali ai regelui: N. Iorga, C. Argetoianu, G. G. Mironescu, Alexandru Vaida-Voevod, Victor Antonescu, Victor Iamandi, Nicolae Bălan, mitropolitul Ardealului, Al. Cretzianu, I. Gigurtu, M. Manoilescu, Vaier Pop, cât și toți membrii guvernului Gigurtu. Au lipsit oameni politici importanți precum I. Maniu, I. Mihalache, C. I. C. Brătianu, care, din februarie 1938, au refuzat orice contact cu cel care a distrus regimul constituțional din România, Carol II.

Cei care au luat cuvântul au divagat, și-au dat cu părerea, majoritatea fiind de părere ca România să accepte „ideea jertfelor”, expresia aparținându-i lui G. G. Mironescu. Vaida-Voevod dorea să cedăm Cadrilaterul Bulgariei care era „degetul mic” pentru noi (Ardealul fiind „brațul”), iar în cazul celui de-al doilea să impunem schimbul de populație. V. Iamandi a fost de părere că am cedat Basarabia și Bucovina cu intenția să apărăm Ardealul în caz că „va veni un nou dictat”. Nu-l apărăm?, întreabă el. Este liniștit de Carol II care „i-a răspuns în mijlocul emoției tuturor, că nu se va întâmpla niciodată cu Ardealul ce s-a întâmplat cu Basarabia”. (I-auzi?). N. Iorga considera că războiul e departe de a fi câștigat de Germania și că „schimbul de populație va fi greu”,

putându-se întinde „pe 10 ani”. După el, România a făcut rău că a anexat Cadrilaterul, căci „românesc nu era! Prin luptă nu l-au luat; strategic n-a fost”, îndemnând Consiliul la cedare în cazul Transilvaniei.

O poziție diametrală a expus-o mitropolitul Nicolae Bălan. Nu trebuie cedat față de unguri, nu am fost învinși în război și nici nu avem voie să regretăm politica dusă în trecut, zise el. să fim fermi cu ungurii, care, credea prelatul, nu vor primi schimbul de populație, „să întărim armata, să ridicăm moralul, să ne ascuțim săbiile”.

M. Manoilescu, în cuvântul său, nu omite prilejul să se laude că l-a vizitat pe Hitler, pe care l-a „impresionat” cu „hărțile etnografice favorabile nouă, pe care le vedeau (e vorba și de Musolini - n. ns.) pentru prima oară”. Crede că schimbul de populație ar duce la o „soluție rezonabilă dată litigiului nostru cu Ungaria”, îndeosebi că „scăpăm de secuimea înfiptă ca un cui în inima țării”, căci, adresează el întrebarea Consiliului, „Este țara secuilor, românească?”, fără să primească vreun răspuns de aprobare sau contestare. Manoilescu, așadar, îndeamnă la realizarea unui compromis cu Ungaria, iar dacă s-ar opta pentru război să nu uite „că pentru noi nu putea exista război decât pe trei fronturi”. (Vorbea în numele regelui.)

Intervenția lui Manoilescu a decis Consiliul să accepte punctul său de vedere, recomandându-i lui Vaier Pop să reia negocierile cu Ungaria de la Turnu-Severin. Se menținea același principiu de discuții după care delegația ungară ar fi trebuit să accepte clar „principiul etnic”, apoi ar urma schimbul de populație între cele două state „așa ca să nu rămână nici un român în Ungaria și nici un ungur în România”. Modificările de frontieră urmau să se facă doar „după

strămutarea efectivă a minoritarilor unguri la granița de vest”.

În ciuda faptului că s-au ascuns în spatele ideii schimbului de populație, domnii consilieri regali au acceptat, în fond, faptul că România să împartă Transilvania cu Ungaria. Erau convinși că cedarea (în realitate doar a lui Carol II) au acceptat-o în urma unei „teribile constrângeri”, iar dacă „viitorimea” ar fi condamnat gestul lor puteau să-și liniștească conștiințele căci se găseau „în bună tovărășie a unor oameni, care reprezentau pentru Ardeal autoritatea morală a lui Vaida-Voevod, iar pentru Vechiul Regat, pe aceea a lui Nicolae Iorga”. Dar în tovărășia lui Carol II, care, în realitate, era singurul în drept și cu singura putere în stat ce putea decide lupta sau rezistența, de ce refuză M. Manoilescu să așeze deliberările „înțeleptului” conclav?!!!

Pe 24 august 1940, tratativele de la Turnu-Severin sunt reluate. Chiar de la început, Andras Hory avertizează delegația română să nu se înșele asupra fermității „spiritului de hotărâre a ungarilor în ceea ce privește revendicările lor”. Hory apreciază că mai întâi România să cedeze teritorii în vederea stabilirii unei noi frontiere „și apoi, după aceea, schimbul de populație”. De asemenea, A. Hory declară solemn că vrea un răspuns direct de la guvernul român „dacă vrea sau nu să desemneze teritoriile pe care e gata să le retrocedeze Ungariei” precum și că „niciodată și sub nicio condiție” guvernul ungar nu-i va face „să emigreze pe secui de pe pământurile lor”. Vaier Pop răspunde pe loc lui A. Hory cum că România „rămâne fermă pe poziția sa” rămânând ca în ședința următoare a conferinței să prezinte „o documentare completă și o motivare pentru a infirma teza ungurească”.

Vaier Pop îi comunică lui Andras Hory „reîntâlnire într-o altă localitate” pentru data de 28 august 1940, interval de timp în care partea română să-și definitiveze concepția „și să ilustrăm mai concret” ideea „schimbului de populație și a spațiului vital” necesar populației ungurești evacuate.

Pozițiile celor două delegații erau diametral opuse, definitiv ireconciliabile. Ungaria revendica cea mai mare parte a Transilvaniei în suprafață de 70.000 km², cu 4 milioane de locuitori din care 2,7 milioane români, iar România acceptase ideea schimbului de populație în urma căruia toată populația ungurească din România să fie evacuată la frontiera de vest, abia după aceasta „s-ar putea admite un corectiv teritorial minim”.

„Corectivul teritorial” pe care era dispusă să-l accepte România la granița de vest, era cuprins între 7000 și 10.000 km², unde să fie strămutați toți ungurii de pe pământul românesc. Precizez că, regele Carol II a ignorat cele hotărâte în Consiliul de Coroană din 23 august 1940, unde declarase că va lupta pentru Ardeal, ordonând, ca un dictator veritabil ce era, lui Gigurtu și Manoilescu să-i bage mințile în cap lui Vaier Pop și să declare la Turnu-Severin delegației ungare că România este gata să cedeze teritorii Ungariei!

Pe 28 august 1940, Vaier Pop, presat de București (adică de Carol II), trebuia să prezinte lui Andras Hory harta ce ar fi cuprins teritoriul cedat de România. Desigur, Andras Hory s-a arătat bucuros de faptul că, în sfârșit, România acceptă să împartă cu ea Transilvania, lansând lui Vaier Pop invitația ca negocierile să fie reluate la Budapesta, Szeged sau Kalocsa.

În seara de 24 august 1940, cele două delegații s-au despărțit, negocierile fiind întrerupte. La frontiera comună, Ungaria a provocat, imediat după 24 august

1940, numeroase incidente. Avioane ungurești au violat spațiul aerian românesc pe 27, 28 august 1940, pătrunzând până la Brașov. Aviația română a reacționat doborând două avioane maghiare. Oficialii unguri, deși aveau convingerea că Ungaria nu are armata pregătită suficient, erau hotărâți să declanșeze un atac asupra României. Budapesta intenționase, încă din iunie 1940, să atace România, cât și pe întinderea verii aceluiași an, gata să profite de atacul U.R.S.S. din est. Budapesta și Moscova au negociat un atac simultan împotriva României ce urma să aibă loc în a doua jumătate a lunii august. Intențiile celor două state n-u putut fi concretizate din cauza opoziției constante a lui Adolf Hitler.

Pe 26 august 1940, István Csáky, ministrul de externe al Ungariei a informat ambasadorii Germaniei și Italiei de la Budapesta, că Ungaria nu mai are răbdare, și că este decisă să dezlănțuie un război împotriva României pentru a cuceri Transilvania. În aceeași zi, ambasadorii Axei la București sunt rechemati în țările lor în vederea consultării în legătură cu tratativele româno-ungare. Hitler, deși declarase pe tot parcursul verii că nu dorește să se implice în negocierile româno-ungare, ordonă lui Ribbentrop, tot pe 26 august 1940, să-l contacteze pe G. Ciano în vederea impunerii unei soluții în cazul Transilvaniei, favorabilă Ungariei, desigur.

Pe 27 august 1940, guvernul Ungariei solicită lui Hitler și Mussolini intervenția în sensul satisfacerii pretențiilor sale teritoriale, adică arbitrajul. Bucureștiul, după cum am subliniat, refuzase ideea unui arbitraj al Axei încă de la începutul lunii august. Dacă Budapesta solicita intervenția Axei, pe 26 august 1940, Mihail Manoilescu adresează lui Hitler un aide-memoire, în

care sintetizează tratativele avute cu ungurii la Tumu-Severin. Diplomatul român sublinia că România a purtat negocieri cu partea ungară în funcție de cele convenite cu Hitler pe 26 iulie, la Oberszaberg dorind „să se integreze total în spiritul și gândirea Führerului”. Însuși excelența sa, îi amintea Manoilescu lui Hitler, a acceptat ideea schimbului de populație, urmat, apoi, de un „sacrificiu teritorial” din partea României.

Memoriul prezintă revendicările ungare ca străine de cele convenite cu Hitler, pretențiile ungurești neavând „nicio justificare etnică”. Aflându-se „în impas”, guvernul român, cerșește Manoilescu, „se crede îndreptățit să întrebe guvernul Reichului ce-i rămâne de făcut pentru a duce la bun sfârșit concepția stabilită la Obersalberg”.

Memoriul la care fac trimitere este unul nedemn de un stat suveran, umilind statul român o dată mai mult. Tonul dulceag, slugarnic după care partea română a făcut tot ce trebuia în vederea rezolvării crizei româno-ungare, și că va face totul pentru a îndeplini concepția și intențiile lui Hitler, n-au ajutat defel România. Manoilescu uitase cu totul de sfatul prelatului Nicolae Bălan de a accepta lupta pentru Ardeal, cât și de demnitatea țării.

Pe 27 august 1940 neliniștea lui M. Manoilescu a primit răspuns: guvernele german și italian invită la Viena, pe 29 august 1940 pe ministrul de externe român la o întâlnire cu Ribbentrop și Ciano cu scopul „de a mai expune o dată în amănunt teza noastră”. Ministrul român este înștiințat că cel ungar nu va fi prezent la Viena, și că nici într-un caz nu era vorba de un arbitraj între cele două părți. Invitația a fost făcută prin ambasadorul Germaniei de la București, W. Fabricius, care recomandă lui M. Manoilescu că ar fi bine „să primească depline puteri pentru tratative asupra

relațiilor româno-ungare”, și că ar fi nimerit să fie însoțit la Viena și de primul ministru, Ion Gigurtu. Hitler avea temeri mari că, în caz de război între Ungaria și România, U.R.S.S. va ataca și ea România, motiv pentru care a decis să se implice decisiv în diferendul româno-ungar.

Mihail Manoilescu despre Dictatul de la Viena

Sfatul lui W. Fabricius putea să-l pună pe gânduri pe Mihail Manoilescu, să înțeleagă că nu doar pentru un banal schimb de păreri este chemat la Viena spre a se întâlni cu J. von Ribbentrop și G. Ciano. Dacă diplomatul german îi sugerase să vină la Viena având „depline puteri”, faptul însemna că acolo se va lua o decizie. Desigur, nefavorabilă statului român.

În loc de a trage concluzii adecvate, M. Manoilescu, formează o echipă de diplomați și experți români cu care voia să-i convingă pe miniștrii de externe ai Axei de dreptatea României în cazul Transilvaniei, ca și cum n-ar fi știut cu cine va avea de-a face sau că dreptatea românească o va impune tocmai acasă, la Hitler. Manoilescu primește de la Carol II și I. Gigurtu „deplinele puteri” fiind convins că discuțiile cu cei doi vor permite pași înainte în rezolvarea litigiului cu Ungaria, și că se va întoarce triumfător la București! Un fapt îl alarmează totuși pe ministrul nostru de externe, anume, verificând lista ce cuprindea membrii delegației constată „cu groază că numărul se ridică la 22, cifră care mi-a fost funestă în viață totdeauna”. Acționează în consecință, intervine, „reducând delegația la 21”, având credința că a îndepărtat soarta cea reală!

Din delegație mai făcea parte Vaier Pop, al doilea delegat oficial, generalul Corneliu Dragalina, Sabin Manuilă, ofițeri, experți, secretari. Pe 29 august 1940, amiaza, trenul cu delegația română ajunge la Viena. Manoilescu e salutat „protocolar”, la gară, de Ribbentrop, care-l și conduce până la hotel „sub saluturile în general destul de cordiale ale mulțimii”. După doar o oră de la sosire, la ora 2, Manoilescu este chemat la prima întâlnire cu Ribbentrop. Are surpriza

să-l găsească pe lângă Ribbentrop și G. Ciano. Discuția au purtat-o în „salonul mare” al Hotelului Imperial avându-l ca interpret oficial pe Paul Otto Schmidt, translatorul oficial al lui Hitler. Manoilescu nu-l agreea pe G. Ciano și dorea o întâlnire separată doar cu Ribbentrop, având iluzia că ar putea să-l convingă pe acesta de dreptatea României în cazul Transilvaniei. Cei trei oameni de stat au convorbit în mai multe limbi, Manoilescu apreciind faptul „ca la Turnul Babilonului”: „Eu vorbeam cu Ribbentrop nemțește, iar ei doi între ei vorbeau englezește... din naiva închipuire că eu nu îi înțeleg”.

Ribbentrop începe discuția abrupt zicând că negocierile româno-ungare trebuie urgent încheiate printr-o înțelegere. Apoi aduce în prim plan persoana lui Grigore Gafencu, care, la Moscova, ar fi făcut declarații antigermene, la un dejun la ambasada iugoslavă, unde a afirmat că Germania, în final, va pierde războiul. Problema Gafencu a fost dezbătută lung timp, pentru ca, dintr-o dată, ministrul de externe german să-i zică lui M. Manoilescu că în absența unei înțelegeri cu ungurii, singura soluție este un arbitraj pe care, mințea Ribbentrop, România l-a solicitat; arbitrajul trebuia să aibă loc chiar a doua zi, pe 30 august 1940.

Manoilescu este îndemnat de Ribbentrop, „pentru simplificare”, să telefoneze imediat la București „din camera de alături” pe un telefon special pentru a întreba guvernul (vorba vine; Carol II, în realitate) dacă România acceptă arbitrajul Axei. Termenul primit pentru răspuns era „până la ora 8 seara”. M. Manoilescu reacționează prompt declarând lui Ribbentrop că România nu a cerut, nu va cere și nici nu va accepta un arbitraj în cazul Transilvaniei! La această primă întâlnire, al doilea delegat român, Vaier Pop, n-a fost prezent. Manoilescu

își exprimă nedumerirea față de ideea arbitrajului pe care însăși Hitler o repudiase, cancelarul german fiind pentru „o înțelegere liberă între cele două părți”. Ribbentrop trece imediat la amenințări, afirmând că dacă România „nu primește arbitrajul” Ungaria o va ataca. De altfel, zise el, doar Germania a oprit Ungaria să atace România „în clipa ocupării Basarabiei de către ruși”. De astă dată, Germania nu mai poate exercita presiune asupra ungarilor. Iar dacă Ungaria atacă România, spunea adevărul Ribbentrop, U.R.S.S. ar ataca-o și ea, imediat, deoarece cele două state sunt „de conivență”, iar „rezultatul ar fi sfârșitul României, nimicirea României”.

După Ribbentrop, se amestecă în discuție și Ciano, care afirmă că, în numele lui Mussolini, este autorizat să declare că dacă România nu acceptă arbitrajul Axei le-ar crea „dificultăți imense” și că s-ar plasa „de partea dușmanilor Axei”. La rândul său, întrebând de Ciano, Ribbentrop declară, „tot așa de solemn și tăios”, că, și el, este autorizat de Hitler, să afirme că dacă românii nu primesc arbitrajul „ei se vor considera ca dușmani ai Axei”.

Ușor se poate constata că, delegații României au fost atrași la Viena sub pretextul unor negocieri, căzând în capcană. Amenințărilor celor doi diplomați ai Axei, M. Manoilescu le răspunde cu o invitație la o discuție serioasă despre ce înseamnă arbitraj, cadrul acestuia, precum și criteriile în numele cărora se face, ca și cum cei doi veniseră la Viena pentru speculații teoretice de drept internațional. Apoi, Manoilescu întreabă pe Ribbentrop „asupra mărimii sacrificiului teritorial” ce ar trebui să accepte România, acesta răspunzându-i că România va fi nevoită să cedeze media dintre cei 68.000

km p. „cât au cerut ungurii la Tumu-Severin și între 25.000km p. cât am oferit noi”.

Ministrul de externe român protestează energic împotriva „acestei inexactități sfruntate”, susținând că România nu s-a angajat niciodată la așa ceva, adică la cedarea de teritorii Ungariei. Ribbentrop pune presiune pe Manoilescu declarând că nu mai poate controla pe unguri, și că armata ungară va ataca imediat România. Diplomatului român nu-i rămâne dator banditului cu ifose de mare diplomat, replicându-i că și armata română „este foarte nerăbdătoare să se bată cu ungurii”. Ribbentrop ripostează, continuând amenințările, avertizându-l că România nu se va bate doar cu ungurii care vor fi ajutați „de ruși, și că ei, germanii și italienii, le vor da ajutor”. Dacă veți lupta și nu veți accepta, „veți pierde toată Transilvania”.

M. Manoilescu, aflat în dificultate, încearcă să câștige timp susținând că are nevoie de a consulta guvernul de la București (vorba vine!) și Consiliul de Coroană „pentru a decide asupra acceptării arbitrajului”. Ribbentrop îl pune la punct arătându-i că „pentru un stat totalitar ca România” consultarea este inutilă, „superfluă”, spunând adevărul pentru prima dată.

Tot pe 29 august 1940, seara, la întâlnirea pe care o are Vaier Pop cu Ribbentrop, ministrul de externe german îi spuse acestuia că „la urma urmei, Consiliul de Coroană nu este decât colecția vechilor oameni politici cărora li se datorește situația dezastruoasă în care a ajuns România”, având într-totul dreptate. După acest prim contact cu cei doi diplomați ai Axei, Manoilescu se întoarce „consternat, zdrobit” la hotelul unde era găzduită delegația română, fiind profund convins „că cele două țări puternice”, la Viena, joacă într-o piesă

„scrisă dinainte, în care o singură vorbă și nici un singur gest nu se poate schimba”.

La hotel, Manoilescu înștiințează delegația României, care îl aștepta îngrijorată, despre somațiile ultimative ale celor doi miniștri ai Axei cum că dacă România nu acceptă arbitrajul va fi atacată din mai multe părți și distrusă. În salonul unde a găsit delegația română, Manoilescu găsește „masa nestrânsă pe care stăteau în dezordine farfurii și pahare”. Faptul îi provoacă o reală suferință „estetică” reproșând tuturor că trăiesc „o dramă atât de mare într-un cadru vulgar”.

Întreaga delegație petrece noaptea de 29 spre 30 august 1940 într-o atmosferă de neliniște și tensiune. Legăturile telefonice cu Bucureștiul se efectuau cu dificultate. În jurul orei 5 după amiază, pe 29 august 1940, Manoilescu reușește să vorbească la telefon cu E. Urdăreanu pe care îl informează despre cele ce se petrec la Viena, rugându-l să facă în așa fel încât guvernul și Consiliul de Coroană să fie cât mai repede convocate. Seara târziu, după ce Ribbentrop și Ciano află că al doilea delegat al României este Vaier Pop au o întrevedere „de o jumătate de oră” cu acesta, repetându-i același lucru: „neacceptarea arbitrajului va reprezenta distrugerea totală a statului român”. Vaier Pop, revenind în mijlocul delegației după întâlnirea cu cei doi miniștri, aduce vestea că deja Ungaria „a acceptat arbitrajul”.

Noaptea de dinaintea dictatului a fost pentru românii din delegație una de coșmar, ca înaintea unei mari catastrofe. Manoilescu și Vaier Pop își import sarcinile pentru a doua zi, stabilind că vor vorbi fiecare câte 20 de minute; primul intenționa să vorbească despre realitatea etnică a Transilvaniei, al doilea despre „aspectul istoric”. Delegații României fuseseră mințiți de Fabricius și Ghigi cum că la întâlnirea din 30 august,

înaintea arbitrajului, vor „avea prilejul să ne exprimăm larg teza noastră”. Din acest motiv erau, ei, convinși că vor vorbi câte 20 de minute fiecare! În realitate, totul a fost o înscenare, regizată din timp, Manoilescu și V. Pop nefiind lăsați de Ribbentrop să spună „un singur cuvânt” în apărarea cauzei României.

Înainte însă de data dictatului, noaptea care l-a precedat a fost și mai tensionată din cauza faptului că Bucureștiul întârzia să comunice la Viena, dacă România acceptă sau nu așa-zisul arbitraj al Axei. În loc să fi procedat în acord cu „constituția” din martie 1938 care în conferea puteri absolute, dictatoriale în statul român, și să ia o hotărâre față de ultimatumul celor două puteri ale Axei, oricare ar fi fost ea, Carol II, ca și în iunie 1940, se pretează la trucul ordinar cu consultarea Consiliului de Coroană și a guvernului. Reținem că Ribbentrop și Ciano au acordat ca termen de răspuns ora 24 a zilei de 29 august 1940. Termenul va fi prelungit de cei doi samsari cu ifose de diplomați cu două ore, adică ora 2, dimineața, termen căruia W. Fabricius (prezent și el la Viena) i-a mai adăugat una.

Așadar, în după amiaza zilei de 29 august 1940 „automobile și trenuri speciale”, îi aducea la București, de pe cuprinsul țării, pe domnii consilieri regali pentru a salva patria! E ușor de imaginat ifosele pe care și le dădeau respectivii domni, văzându-se căutați cu disperare de „marele” lor rege, și aduși la București. Se credeau, foarte importanți, buricul pământului, devreme ce fără ei nu se putea decide nimic! În realitate, toată această grabă de a-i aduce pe indivizi în capitală nu era decât o mascaradă. Carol II, și de această dată, joacă comedia „consultării” înțelepților neamului doar pentru a-și ascunde lașitatea și a muta responsabilitatea cedării

unei jumătăți din Transilvania ca și a Cadrilaterului pe seama „înaltului for”.

Ribbentrop a avut dreptate atunci când i-a spus lui M. Manoilescu, pe 29 august 1940, că o consultare a Consiliului de Coroană de către Carol II este inutilă, „superfluă”. Desigur, de acest adevăr erau convingși și domnii consilieri regali, căci știau bine că adevărata putere în stat o are regele Carol II și anturajul său imediat, Duduia și E. Urdăreanu, și nici într-un caz ei.

Și totuși, în aceste luni dramatice ale verii anului 1940, ei au acceptat să joace un fals rol, de oameni importanți și decisivi pentru soarta României. Voi analiza separat ceea ce s-a discutat în primul Consiliu de Coroană al zilei de 30 august 1940 (ora 2 - 4dimineața), nu înainte de a observa că această primă consultare a forului consultativ avea ca scop *doar acceptarea* arbitrajului Axei, neștiindu-se încă nimic despre teritoriul pe care România va fi obligată să-l cedeze Ungariei.

În timpul celor 2 ore de Consiliu de Coroană, cei doi delegați români de la Viena au avut mai multe convorbiri telefonice cu E. Urdăreanu, în prezența „înaltului for”, căci în sala de ședință fusese instalat un telefon direct cu fosta capitală a Austriei. Presiunea pusă de Ribbentrop pe Manoilescu și Vaier Pop, ca să zorească Bucureștiul de a da un răspuns mai repede, termenele ultimative foarte „scurte” acordate, l-au determinat pe primul nostru delegat să-i reproșeze lui Fabricius, intermediar între miniștrii de externe ai Axei și delegația română, „că rușii nu ne-au tratat în modul acesta, fiindcă, la urma urmei, ne-au dat un ultimatum de trei zile, pe când ei ajung să ne socotească răgazul cu orele și minutele”. Brutalitatea diplomaților Axei a permis lui Manoilescu să emită reflecții amare cum că de-abia

atunci a înțeles neputința unei țări mici „care nu-și poate croi singură destinul”, a cărei soartă e hotărâtă „de țările mari” ce decid „soarta lumii”.

După cum am mai spus, în jurul orei 4 dimineța, pe 30 august 1940, Ribbentrop este informat de Manoilescu (prin W. Fabricius) că România s-a supus cererilor ultimative ale Axei, acceptând arbitrajul Germaniei și Italiei. M. Manoilescu, notează, ca și cum ar fi obținut o mare victorie, că răspunsul dat lui Ribbentrop a fost „pur verbal” și că între actele „arbitrajului” nu există „nicio cerere și nici măcar o declarație de acceptare” a acestuia din partea României.

Următoarele ore ale dimineții de 30 august 1940, Manoilescu le petrece lungit în pat, fără să doarmă, înțelegând „imensitatea dezastrului care ne aștepta”. Își imagina că vom pierde „județele Bihor, Satu-Mare, Sălajul, poate Maramureșul”, neavând în minte „imaginea noii granițe pe care trebuia să o văd a doua zi”.

Dimineța de 30 august 1940, M. Manoilescu o petrece întunecat, având o „stare de nervi mai cumplită decât aceea din cursul nopții”, din cauza faptului că fuseseră invitați la micul dejun împreună cu „delegația ungară” ceea ce i s-a părut „culmea torturii”. Al doilea motiv de supărare a fost că Fabricius n-a venit la ora indicată pentru a-i conduce (pe el și Vaier Pop) la ședința de arbitraj. În jurul orei 12, „târziu de tot”, primește programul zilei de unde află că „întreaga ședință de arbitraj” este prevăzută a dura „20 - 30 minute”, înțelegând că nu va mai avea timp și prilej în a expune punctul de vedere al României.

Redactează, în consecință, împreună cu Vaier Pop, o declarație de protest „împotriva faptului că nu am fost ascultați”. În aceeași dimineță, deci înainte de ședința

finală, Mihail Manoilescu este vizitat de Fabricius și Ghigi „care mi-au dus proiectul definitiv al scrisorilor de garanție”. Cei doi ambasadori revin la ora 11, iar din expresia chipurilor acestora, Manoilescu deduce „că soluția dată era teribilă pentru noi”.

La 13, în sfârșit, Fabricius vine la hotel și-i ia pe cei doi delegați români pentru ședința de arbitraj. Manoilescu coboară scările hotelului ca un „halucinat”. Observă că „în holul hotelului lumea saluta cordial”, iar pe stradă sesizează „aclamațiuni și ovațiuni”. Vremea i se pare urâtă, întunecată, la fel ca și sufletul său. În mașina oficială, alături de Fabricius, vântul îl biciuie, căci mașina era „deschisă”, iar diplomatul român se simte „în paroxismul neliniștii”. Era nerăbdător să afle „cu o clipă mai devreme sentința dată țării”, și „mie”, adaugă el, megalomanie.

Mașina oficială, lungește drumul, căci „a trebuit să înconjurăm până aproape de gară”, pentru a le da posibilitatea să intre la hotelul Belvedere „pe poarta principală” pentru „mai mult fast”. Ajuns în fața castelului ne spune că vede ca „prin vis” „compania de onoare”, urcă „marea scară” la capătul căreia îl aștepta „Ribbentrop, mulțimea de ofițeri și diplomați în uniformă”. Este condus de Ribbentrop „printr-o serie de săli somptuoase” până în salonul rezervat delegației României. Așteaptă, împreună cu Vaier Pop, până ce șeful protocolului evenimentului, Dornberg i-a luat, îi conduce printr-o altă „serie de săli din fața palatului” până în salonul unde era prevăzut a avea loc așa-zisul arbitraj. Constată că salonul era „rotund” cum crede că sunt „atâtea în colțurile palatelor vechi”. În fața lor îi vede pe Ribbentrop și Ciano „cu suita lor”, primul indicându-le „cu un gest grav și rece” locurile pe care să se așeze. La un „minut” după cei doi diplomați români

este „introdusă și delegația ungară”. Primul ministru, Teleky i se pare un „tip de profesor, mai curând de liceu decât de universitate”, iar István Csáky „grăsun”, îmbrăcat „într-o uniformă” care lui i se părea că seamănă cu a „surugilor de la curțile noastre boierești”. După câteva clipe de la sosirea delegației ungurești s-au așezat, cu toții, în jurul mesei. Ribbentrop a vorbit puțin fiind urmat de Ciano. După Ciano, Mihail Manoilescu a cerut cuvântul, dar Ribbentrop i-a spus „scurt și brutal că voi vorbi la sfârșit”. Cei doi români, ascultă, apoi, textul arbitrajului citit de Paul Otto Schmidt în limba germană. Pe M. Manoilescu îl supără foarte tare, „cele două minciuni sfruntate”, din textul documentului, care afirma că și guvernul român a solicitat Germaniei și Italiei „rugămintea de a face arbitraj”.

Urmează o nouă citire a actului de arbitraj „în limba italiană”. Pe masă Manoilescu vede o hartă împăturită, pe care interpretul oficial P. O. Schmidt îl ajută să o desfacă. Constată că este o hartă românească. O desface invers, „cu nordul în jos”, neînțelegând nimic. Schmidt întoarce harta. Ochii lui Manoilescu caută „tăietura de la granița de vest”. N-o vede dar constată că „e altceva”. Urmărește harta „care pornea de la Oradea către răsărit... am înțeles că cuprindea și Clujul”. Văzând cum coboară „granița... ca să cuprindă secuimea”, mai are „un singur gând: Brașovul”. Răsuflă ușurat, căci Brașovul rămânea României.

Înțelegând „grozăvia împărțirii Transilvaniei”, simte că nu mai rezistă, puterile îl părăsesc, în fața ochilor apărându-i „un nor galben, cenușiu, din cenușiu, negru”. A leșinat, având impresia că „a trecut dincolo”. I se aduce un pahar cu apă, după care Dornberg strigă cu putere „alergând prin mulțimea de ziaști, de diplomați și ofițeri”. Bea paharul de apă ajutat de Vaier Pop, își

revine având „puterea să duc mai departe calvarul”. I se prezintă actele spre semnare, le semnează cu „tocul meu cu cerneală verde, cu care scrisesem atâtea lucruri frumoase pentru țara mea”.

Nu citește documentele, le semnează, le citește Vaier Pop, însă. Aștepta să i se dea cuvântul pentru o declarație de protest, dar, Ribbentrop, sub pretextul stării de slăbiciune a lui Manoilescu „a ridicat scurt ședința”, fără a-l mai lăsa să vorbească. Sprijinit de Vaier Pop, Mihail Manoilescu e dus „într-un mic salon cu ferestrele largi spre parcul Belvedere”; i se dă un „pahar cu alcool”; vine un medic, care o tratase și pe regina Maria, îi ia tensiunea ce era „între 6 și 8”. Înțelege că era „mult mai aproape de moarte decât de viață”. Doctorul respectiv îi face o injecție după care se simte „mai întremat”. Este culcat pe o canapea, cu Vaier Pop lângă el. Îi spune acestuia că îl aștepta „o grozăvie” deoarece „de acum înainte” va fi blestemat „de toți țărani din Ardeal, pe care i-am iubit așa de mult, pe care dovedisem că-i iubesc”. Urmărind cu gândul teritoriul cedat Ungariei, are senzația că leșină din nou. Lângă el, după câteva minute, vine și Ribbentrop. Are impresia că „omul de gheață” pare „mișcat, învins”. Ribbentrop se așază lângă el, îndemnându-l să fie puternic, zicându-i că tot ceea ce tocmai s-a petrecut, cu câteva minute în urmă, „este spre binele României”. El, Manoilescu, îi spuse cu voce șoptită ministrul de externe al Reichului, în acele momente, este cel care a salvat România de la nimicire. La fel, trebuie să-l socotească „și ceilalți români”, căci voi, românii nu știți prin „ce clipă grea ați trecut”, dar o veți afla mai târziu, „îmi pare rău că ești d-ta acela care a trebuit să suporte această durere”, îndeosebi că îl știa „un prieten vechi și sincer al

Germaniei”, dar România trebuia pedepsită „pentru păcatele altor oameni de stat”.

Manoilescu înțelege, o dată în plus, din mărturisirile lui Ribbentrop, puternicele sentimente de ură și răzbunare care l-au mânat pe diplomatul german în efectuarea așa-zisului arbitraj, golindu-l, crede el, de „orice valoare morală”.

Nu-și dă pe față adevărata opinie despre primul arbitru de la Viena, dar are puterea, așa cum era lungit pe canapea, să-i spună lui Ribbentrop că nu se teme de „judecata istorie”, ci de soarta celor peste două milioane de români „care trec sub stăpânirea maghiarilor”. Ribbentrop îl liniștește, asigurându-l că și de acum încolo germanii, împreună cu italienii, vor monitoriza atent ceea ce se va întâmpla în Transilvania. Dacă ungurii „vor abuza de situația lor față de românii ardeleni”, ei, românii să apeleze la el „în orice împrejurare”. Căci, îi va zice Ribbentrop lui Vaier Pop, tot atunci, „cauza românilor din Transilvania este și cauza noastră”.

Apoi, după ce Manoilescu se ridică de pe canapea, trec cu toții, într-un salon alăturat, Ribbentrop chemându-l pe István Csáky care a fost pus „să declare în fața noastră, a lui Vaier Pop și a mea, ca și în fața celor doi miniștri de externe ai Axei, că ungurii vor face față de români o politică din cele mai largi”, într-adevăr, peste doar câteva zile, după ce Ungaria ocupă partea de Transilvania primită la Viena va face o „politică largă” față de românii ardeleni, care conține toate datele unui genocid autentic. Până atunci însă, acolo, în salonul palatului Belvedere, Manoilescu are convingerea că Ribbentrop și Ciano „i-au vorbit în cuvinte foarte energice lui Csáky”, atenționându-l că pun mare preț pe angajamentul lui.

Asigurările date de cei doi miniștri de externe ai Axei, declarația diplomatului ungar nu-l liniștesc pe Manoilescu, rămânând „sceptic”, fiindcă cunoștea bine „temperamentul unguresc”, cât de lesne „alunecă ungurii în excese”, căci, mereu, ei au fost „pasionați și niciodată politici”.

La Viena fiind, află de comunicatul guvernului român, în care, „cu multă dreptate și curaj” se vorbește de presiunile cu caracter ultimativ „făcute de guvernele german și italian”, care au determinat acceptarea așa-zisului arbitraj. Este convins că cel care a redactat comunicatul (Urdăreanu) a arătat întregii lumi „siluirea și brutalitatea la care fuseseră supuși”, fapt pentru care „va binemerita de la viitorime”, deoarece a pus bazele revizuirii „monstruosului act” și a „anihilării morale și politice” a lui. Comunicatul român i-a iritat însă până la „exasperare pe Ribbentrop și Molotov”, apreciindu-l ca pe un gest de „nemaipomenită neloialitate” din partea României, îndeosebi că pierderile teritoriale ale României, sublinia ministrul de externe german, sunt compensate de „garanția cu totul excepțională” pe care Hitler a acordat-o României. „Fără garanția dată de Führer, România ar dispărea ca stat”, îi spuse acesta diplomatului român, doar cu ajutorul ei statul român își poate consolida „existența și perspectivele de viitor”.

Deși se afla într-o stare „rea”, „inimaginabilă”, Manoilescu se duce la hotelul unde erau cazați cei doi miniștri ai Axei „liniștindu-i”, adică el și cei doi cum că România se va conforma sentinței de la Viena. Pleacă la gară, însoțit de Ribbentrop. Înainte de plecare, acesta i-a spus că „garanțiile date de puterile Axei nu pot să aibă decât un singur înțeles: în cazul când cineva se apropie de frontiera României, tragem”, o făcea Ribbentrop pe eroul în fața lui M. Manoilescu!

Tot la Viena, în aceeași zi de 30 august 1940, Mihail Manoilescu a semnat „și scrisorile de cedare a Cadrilaterului”, căci, când României i s-a impus să cedeze Ungariei jumătate de Transilvanie, i „s-a impus în același loc, în același timp” și cedarea către Bulgaria a Dobrogei de sud. Nu prin semnarea acordului cu Bulgaria, la 7 septembrie 1940, la Craiova, statul român cedează cele două județe dobrogene, ci la Viena, pe 30 august același an. Cele semnate la Craiova n-au fost decât o formalitate „și un joc de aparențe”.

Delegația română se întoarce, cu același tren special cu care venise, la București pe 31 august 1940. Trenul a revenit în țară prin Arad, evitând Oradea și Clujul. Chiar și așa, Manoilescu consemnează că acolo unde ajunse vestea cedării, în „unele stații”, s-au auzit „glasuri întâmplătoare de revoltă”, fapt care îl face să creadă că întoarcerea în țară „a fost sinistă și sfâșietoare”.

Este marcat profund că revine în țară cu un „îngrozitor rezultat”, având sentimentul că-și pierde cumpătul și judecata când se uita pe noua hartă „în care Ungaria pătrundea ca un pumnal în inima României”.

Înainte de a sosi la București, în gara Chitila, prefectul poliției, generalul Modreanu îl sfătuiește să se urce într-o mașină, cu Vaier Pop „pentru a evita eventuale manifestări în Gara de Nord”. Se compară cu Ionel Brătianu, dovedind că este megaloman și lipsit de simțul proporțiilor în judecata sa de natură istorică, care trăise și el o asemenea situație în 1919, când a părăsit Conferința de pace de la Paris, iar la revenirea în țară a părăsit „trenul la Predeal, pentru ca să intre în București cu mașina noaptea”.

Ajuns în București se duse imediat la Ion Gigurtu pe care l-a găsit „calm și cu atitudine bărbătească”, având credința (Gigurtu) că teritoriul pierdut e „o știrbire

trecătoare”, și care are avantajul de a salva „existența statului românesc”. După primul ministru se duce la Carol II pe care îl găsește cu „fața brăzdată de urmele teribilei încercări”, dar arăta „plin de demnitate și durere”. E bucuros că stăpânul său nu i-a făcut „nicio imputare”, iar dacă ar fi făcut-o ar fi fost „deplasată”, caz în care, se umfla el în pene „aș fi avut dreptul să i-o întorc eu lui”.

Despre Carol II, ca și ceilalți membri ai oligarhiei la care a făcut trimitere în paginile de mai sus, n-a găsit nici un cuvânt critic sau de acuză, dovedind aceeași solidaritate de clan cât și de orbire.

În seara zilei de 31 august 1940, M. Manoilescu vorbește țării la radio „de acasă de la mine”, fiind deosebit de mândru de textul redactat și citit, în care a spus, printre altele, că „câtă vreme există un Stat românesc” neamul românesc „își poate întreține puterile de viață” privind cu încredere „spre zări mai bune”.

Desigur, vina pentru tragedia de la Viena aparține doar Axei și Ungariei, el, Manoilescu, ea, oligarhia, în frunte cu regele lor iubit, „cel mai puternic și glorios din lume”, Carol II, neavând absolut nicio vinovăție! Ei, cu toții, în deceniul „glorioasei” domnii, și-au făcut din plin „datoria” către țară și neamul românesc! Notează, apoi, că „soluția” de la Viena „era dezastruoasă” din perspectivă economică, precum și „nespus de greșită și de nedreaptă din punct de vedere etnic”.

Dacă România refuza dictatul Axei, aprecia M. Manoilescu, căci la Viena, la 30 august 1940, n-a avut loc un arbitraj ci un veritabil dictat punitiv, statul român ar fi „dispărut în câteva zile cum a dispărut statul polonez”. U.R.S.S. ne-ar fi atacat imediat și ar fi ocupat Moldova până pe crestele Carpaților, „atrocitățile ungurești împotriva ardelenilor nu ar mai fi cunoscut

limite”, distrugerile, pierderile de vieți ar fi fost uriașe, iar la momentul începerii războiului „dintre Germania și U.R.S.S. ne-ar fi găsit pe noi ca pe o națiune decapitată de conducătorii ei, sărăcită și îngenunchată”. Observați, înainte de toate se observă grija lui pentru oligarhie, pentru „conducători” a căror „salvare” o punea mai presus de cea a națiunii!

Un război pe trei fronturi, ar fi însemnat, accentua M. Manoilescu, și „distrugerea armatei”, caz în care statul ar fi fost lipsit de „vreo apărare”. România ar fi fost împărțită între toți vecinii ei, în care includ apăsător și Iugoslavia, ce era pregătită încă din iunie 1940 să anexeze partea românească a Banatului. În risipa de argumente justificative întru acceptarea dictatului de la Viena, unul revine obsesiv: teama de un nou atac al U.R.S.S., pe care Manoilescu o apreciază ca „elementul decisiv al tuturor amputărilor pe care le-am suferit”. Afirmă că, la acel timp U.R.S.S., Stalin aveau pretenția „de a participa la orice împărțire a României”.

La Viena, România n-a consimțit liber să cedeze teritoriul cedat, conchidea M. Manoilescu, căci atrasă acolo pentru negocieri ea a căzut în „cursă”, iar ce s-a petrecut acolo a fost „un act de teroare”, ce semăna până la identitate deplină cu un „film de groază din lumea bandiților de drumul mare”. N-a fost un act de arbitraj în accepțiunea juridică acceptată unanim, deoarece arbitrii „terorizau una din părți”, ce fusese desemnată aprioric ca victimă pe care o sileau „cu brutalitate să intre sub cuțitul lor”. Mutilarea monstruoasă a granițelor României nu s-a făcut printr-un consimțământ liber, ci a fost un act „silit și impus”, fapt ce așeza ab initio dictatul de la Viena în afara valabilității juridice.

Teritoriul pierdut de România, ca urmare a infamului dictat de la Viena, a fost de 43.500 km² cu o populație de 2,7 milioane locuitori în care românii reprezentau majoritatea absolută (60%). S-a salvat statul român, e adevărat, dar cu ce preț? Cu prețul pierderii demnității naționale în ochii întregii lumi.

Vaier Pop despre Dictatul de la Viena

Vaier Pop a fost al doilea delegat oficial al României, după Mihail Manoilescu, ce a reprezentat țara la Viena, în august 1940, unde Germania și Italia au impus un dictat odios în urma căruia circa jumătate din Transilvania a fost cedată Ungariei. Vaier Pop a fost impus în delegație, după cum afirmă el, „la dorința categorică a regelui”, ca om în care Carol II avea încredere deplină.

Cu două zile înainte de dictat, Vaier Pop avea convingerea că un deznodământ în cazul litigiului cu Ungaria era iminent, și că situația României „era precară”. Motivul acestei stări proaste nu era doar poziția externă a țării, ci, înainte de toate, faptul că societatea românească era puternic tensionată de opoziția întregii populații împotriva regimului de dictatură și hoție generalizată a regelui Carol II. Vaier Pop considera că diplomația românească, la Roma și Berlin, nu „lucraser intensiv” în vederea susținerii cauzei românești în conflictul cu Ungaria. Diplomații români din cele două capitale nu au făcut demersuri suficiente spre a-i întâlni pe G. Ciano și J. von Ribbentrop, „necum pe lângă führer și duce”, în vederea convingerii acestora că soluția schimbului de populație, soluție agreată de România, ar fi cea ideală în diferendul româno-maghiar. Omul politic român își imagina că la Viena România va avea „ocaziunea să susțină încă o dată dreptatea cauzei sale”. Mă mir că un om cu experiența politică a lui Vaier Pop putea să creadă că, la Viena, Germania și Italia au chemat delegații români și unguri doar ca să fie convinși să accepte dreptatea cauzei românești. Îndeosebi după dictatul de la München (1938), după semnarea pactului germano-sovietic (23 august 1939), cât și după

ultimatumurile U.R.S.S. din iunie 1940 urmate de cedarea Basarabiei și a Bucovinei de Nord.

Vaier Pop a reprezentat România, după cum știm, în negocierile cu Ungaria de la Turnu-Severin (16 - 24 august 1940). Vaier Pop notează că s-a pregătit cu temeinicie cu „material documentar” în vederea întâlnirii de la Viena. La amiaza zilei de 29 august 1940, delegația ce urmează să plece la Viena a fost într-o „audiență comună la rege”. Atât membrii delegației, cât și regele, au presupus că la Viena se va negocia cu Ungaria, de față fiind miniștrii de externe ai Germaniei și Italiei, Ribbentrop și Ciano. Regele Carol II le-a spus că el îi mandatează să negocieze „aplicarea principiului etnic și a schimbului de populație”. Teritoriul care trebuia cedat Ungariei în vederea efectuării schimbului de populație era prevăzut a fi între „10.000 - 18.000 km pătrați”, la frontiera de Vest. La întâlnirea cu Carol II, Mihail Manoilescu a avansat propunerea ca România să cedeze 3.000 km², unde ungurii locuiesc compact, în Vest, amânându-se rezolvarea litigiului cu Ungaria „pentru mai târziu”. Soluția este însușită de rege, dându-se libertate delegației de a o folosi atunci când va crede de cuviință. Tot în acea zi de 29 august 1940, Ion Gigurtu dă lui M. Manoilescu o scrisoare pe care șeful delegației urma să o predea lui J. von Ribbentrop. În scrisoare, ne informează Vaier Pop, scrisoare pe care, desigur, a citit-o, I. Gigurtu îi amintea ministrului de externe german că guvernul român acceptă doar „schimbul de populație”, iar în cazul negocierilor cu Bulgaria, România „nu va mai susține păstrarea unei părți a Cadrilaterului”. Observ că cei care guvernau atunci România își făceau iluzii mari în privința „negocierilor” cu puterile Axei, ca și cum ar fi trăit într-o realitate istorică paralelă. Ei par să fi uitat că asistaseră la prăbușirea Franței, în iunie

1940, izgonirea Angliei de pe continent, la împărțirea Estului Europei între Hitler și Stalin. Mai mult, Carol II și guvernul său de slugi făceau abstracție de faptul că Hitler și Germania dominau autoritar continentul, că multe state europene fuseseră ocupate sau desființate de Axă. Ei, în megalomania lor prostească, mă refer la guvern și rege, încă o făceau pe marii oameni de stat ce se aflau în postura de a impune și negocia cu Axa „soluția românească” în cazul disputei cu Ungaria. Înainte de a pleca la Viena delegația, Vaier Pop se întâlnește cu generalul Gheorghe Mihail, omul de casă al regelui, numit de Carol II cu câteva săptămâni în urmă șeful Marelui Stat Major, pentru a afla care era „situația militară” a României. Generalul îi comunică că „față cu Ungaria”, România poate să-și susțină și apere drepturile „cu arma în mână”. U.R.S.S., află Vaier Pop, a concentrat „numeroase divizii” pe Prut și în Bucovina de Nord „cu dispozitiv vădit ofensiv”. Dacă va fi nevoie, declară generalul Gh. Mihail, armata română ar putea face față unui atac sovieto-unguresc pe „amândouă fronturile” trecând în defensivă. Plecând spre Viena, al doilea delegat al României avea convingerea că acolo nu putea fi cazul de „un arbitraj” din partea Axei, ci de o continuare a tratativelor cu Ungaria în prezența reprezentanților Germaniei și Italiei.

Desigur, și Vaier Pop, ca și Mihail Manoilescu, cunoștea că agresivitatea ieșită din comun a Ungariei manifestată pe parcursul verii anului 1940, era susținută pe lângă Hitler și de dictatorul U.R.S.S., Stalin. Omul politic român era conștient că, după semnarea pactului cu Hitler, Stalin avea ca obiectiv nu pacea, ci războiul, nu păstrarea „echilibrului balcanic” în Sud Estul Europei, ci „câștiguri imediate (teritoriale - n. ns. - G. M.) realizabile și ocuparea de poziții

avantajoase”, notează Vaier Pop, citându-l pe diplomatul român Grigore Gafencu. Și Vaier Pop menționează că, în preziua dictatului de la Viena, adjunctul lui V. M. Molotov, Dekanozov, îl chemase pe ambasadorul român la Moscova, Grigore Gafencu, amenințând România cu folosirea forței dacă așa-zisele incidente de frontieră provocate de români nu vor înceta.

Înainte de a părăsi țara, cu delegația română, Vaier Pop face o evaluare a situației interne și externe a țării. Apreciază că situația internă era „nelămurită”, nota el, folosind un eufemism, trimitând la faptul că nu se realizase „guvernul de concentrare națională” preconizat. Știa bine că regele Carol II era „izolat”, că avea la dispoziție „un guvern personal” și un partid „unic lipsit de orice consistență”. Evident, făcea trimitere la guvernul de marionete al lui Carol II și la așa-zisul partid al Națiunii, creat de rege la începutul lunii iunie 1940.

Deși obedient, supus, colaborator al regelui, Vaier Pop are onestitatea să recunoască că odiosul Carol II, la acea vreme, avea împotriva „toți oamenii politici democrați și legionari”, cât și „surda ostilitate a opiniei publice”. Dacă în loc de „ostilitate” ar fi spus de ura întregului popor român, Vaier Pop nu ar fi greșit deloc. Cu regret, Vaier Pop recunoaște, așadar, că „în jurul acțiunii Externe a Suveranului” nu se realizase „solidarizarea Țării cu Coroana”. Din punct de vedere extern, sublinia Vaier Pop, situația României era foarte grea. U.R.S.S. concentrase peste 30 de divizii „cu dispozitiv ofensiv”, la frontiera de Nord Est a Țării, negocierile cu Bulgaria de la Craiova deveniseră încordate, iar aceeași Bulgarie concentrase „mari unități de forțe” la frontiera din Dobrogea. În 29 august, Ungaria își mobilizase întreaga armată la frontiera cu

România, iar Iugoslavia „avea numeroase forțe militare la granița bănățeană” a căror prezență „nu putea fi de bun augur”. Situația grea era dublată de dușmănia Germaniei și Italiei, care voiau să pedepsească România pentru „marea” politică externă dusă de „cel mai mare european” al României, Nicolae Titulescu, politică înverșunat ostilă Germaniei și Italiei, între anii 1930 - 1936. Marii Aliați din Vest dispăruseră brusc ca mari factori de putere, Franța prăbușindu-se în mai - iunie 1940, iar Anglia, înfrântă, alungată de pe continent, a fost pusă în „imposibilitate materială” de a oferi un cât de mic ajutor României.

România, conchidea Vaier Pop, „era complet izolată”. Izolată, într-adevăr, total, fără niciun aliat, cu *toți* (subl. ns.) vecinii dușmani, dar, la acel moment, România, Țara, putea conta pe Ea însăși? Cel care o conducea cu o mână de fier, prin Teroare și Crimă, fac trimitere la Carol II, de peste un deceniu pregătise țara pentru acel moment? Era, el, regele, gata să lupte pentru pământul Țării, așa după cum declarase de atâtea ori? Iată ceea ce Vaier Pop știa foarte bine, dar se ferește ca dracul de tămâie să ne-o spună și nouă. Așa după cum am mai subliniat, în vara lui 1940, pe Carol II nu-l interesa cât pământ, ce provincii istorice va ceda România vecinilor, ci doar salvarea poziției sale personale, tronul. Nu guvernul, nu miniștrii, nu Consiliile de Coroană ridicole convocate de rege în vara lui 1940 aveau răspunderea guvernării și a cedării de teritorii, ci doar el, Carol II. Evident, ca om de încredere și de casă al regelui, Vaier Pop îl menajează, nu rostește adevărul, folosește trucuri și eufemisme ieftine precum „solidarizarea Țării cu Coroana”, nu pune responsabilitatea catastrofei în seama lui Carol II cu niciun chip. Carol II, în vara anului 1940, avea un singur țel: cum să-și salveze situația

personală amenințată grav de dușmănia lui Adolf Hitler. El era gata să cedeze oricât de mult teritoriu românesc fără niciun regret sau durere, doar ca să rămână pe tron și să-și conserve puterea personală. Eventual ca să-și mărească cât mai mult averea fura din banii publici și să-și ucidă fără ezitare și scrupule dușmanii *personali*, adică pe cei ce-i contestau dictatura feroce și asasină.

Și Vaier Pop notează, impresionat, ca și Mihail Manoilescu, sosirea delegației române la Viena, la amiaza zilei de 29 august 1940, întâmpinată la gară de Ribbentrop și W. Fabricius, „cu suita lor și cu tot alaiul protocolar”. Simt conduși la Grand Hotel din Viena, iar masa, notează el, ca și cum detaliul ar fi semnificativ, a luat-o în „apartamentul lui Manoilescu” împreună cu ambasadorii „Romalo, Bossy și Crutzescu”. Amintește că la sfârșitul mesei șeful protocolului german, Domberg, a venit să-l ia pe M. Manoilescu la întâlnirea cu Ribbentrop. Manoilescu i-a spus să-l însoțească la întâlnire, deși putea invoca faptul că el avea calitatea de „delegat”. Când Manoilescu se întoarce de la întâlnirea cu ministrul de externe german, acesta îi comunică, lui și delegației întregi, că a venit „un dezastru neașteptat pentru România”, căreia i se cere să accepte să cedeze Bulgariei „între 25 - 67.000 km pătrați”, primind termen „până de seară”. Dacă nu acceptă condițiile puse de Axă „România va fi distrusă”.

Telefonează imediat la București, dar la „palatul regal” nu a găsit decât pe colonelul Rusescu, căruia-i dictează o *Notă* către Carol II în care îi comunica că „situația este extrem de critică”.

Recomanda convocarea imediată a guvernului și a Consiliului de Coroană, ca și cum n-ar fi știut că toată puterea de a hotărî cedarea teritoriului sau refuzul cedării aparținea lui Carol II. Cum era și firesc, Vaier

Pop, ca om de casă al regelui, se propune pe sine ca fiind gata de a-i da un sfat regelui. Se întâlnește cu W. Fabricius, care vine de nimeni chemat, dar trimis special de Ribbentrop să dea sfatul delegației române să accepte fără discuții și pertractări ultimatumul germano-italian. Crede că încă poate să-și arate mirarea față de solicitările Axei către România, zicând ambasadorului german, că nimeni din România nu va accepta „o limită minimă de 25.000 km pătrați”, căci, nu-i așa, o făcea Vaier pop pe miratul, „acceptarea însemnând cedarea acestui teritoriu”. Se arată, din nou, foarte mirat că puterile Axei au abandonat „principiul etnic” la care aderaseră cu o lună în urmă cu ocazia vizitei lui M. Manoilescu și I. Gigurtu la Hitler. Fabricius îl părăsește, declarând mincinos că M. Manoilescu n-ar fi reținut exact „sensul convorbirii” cu Ribbentrop. Ambasadorul german revine la el, invitându-l la șeful său, Ribbentrop, care vrea să-i ceară scuze căci nu fusese informat de calitatea sa oficială de al doilea delegat al României. Era vorba, îi spuse W. Fabricius, din partea lui Ribbentrop, „de o lipsă de politețe involuntară”.

Apoi, Vaier Pop îl însoțește pe W. Fabricius la ministrul german la hotelul *Imperial* unde stătea împreună cu G. Ciano. În drum spre hotel, Vaier Pop îl roagă pe diplomatul german să-i spună „confidențial” ce soluție va da Axa în cazul litigiului cu Ungaria. Acesta „ezită”. El insistă, zicând că va folosi informația doar pentru a-l sfătui în acest sens pe rege. Fabricius refuză să-i dea vreun detaliu, dar îl sfătuiește insistent, „ca prieten al României”, să „acceptăm arbitrajul, deoarece până la urmă lucrurile nu vor ieși rău pentru România”. Regretă că drumul era așa de scurt „de la un hotel la altul”, în caz contrar ar fi reușit să afle mai multe informații, detalii de la diplomatul german. Ribbentrop îl

primește pe Vaier Pop într-un „mare salon”, de față fiind și G. Ciano care nu a luat „parte activă la discuții”. De față mai era, nota el, și „ministrul plenipotențiar Schmidt”, adică translatorul german. Ribbentrop își cere scuze că nu a știut că el, Vaier Pop, avea calitatea oficială de al doilea delegat al României. Nu poate să schimbe datele problemei, căci Axa a invitat la Viena doar pe cei doi miniștri de externe ai României și Ungariei. Va fi acceptat în cadrul „discuțiilor” în calitate de „observator”, exact ca și primul ministru al Ungariei, „Teleky”.

Nu pierde deloc timpul, notează el, și intră „în miezul chestiunii” declarându-i lui Ribbentrop că el și Manoilescu nu au mandat pentru „un arbitraj”, ci doar „pentru a negocia”. Răgazul oferit delegației este prea limitat, nefiind suficient nici pentru „informarea Bucureștilor”, „necum pentru luarea unei hotărâri”. Ii mai declarase diplomatului german că România nu poate accepta un arbitraj ce ar obliga-o să cedeze atât de mult teritoriu. De altfel, românii nici n-au cerut vreun arbitraj din partea nimănui. Ea nu are niciun „litigiu teritorial cu Ungaria”. România este dispusă să facă „sacrificiile necesare pentru o soluție etnică”, cu caracter definitiv. Din contra, Ribbentrop îl contrazice zicând că „există hârtie” care dovedește că România a cerut arbitrajul. Dacă România nu se conformează deciziilor arbitrajului, declară Ribbentrop, va fi distrusă total „ca stat și națiune”. „Ungurii nu pot fi reținuți a doua oară”, îi spuse Ribbentrop, făcând trimitere la sfârșitul lunii iunie 1940, când Ungaria voia să atace România, în zilele cedării Basarabiei și Bucovinei nordice, fiind oprită să o facă de Germania. Apoi, Ribbentrop îi amintește de pregătirile militare ale Rusiei Sovietice, gata să atace încă o dată România. Bulgaria și Iugoslavia o va ataca și

ele. În schimb, îi flutura prin fața ochilor Ribbentrop lui Vaier Pop ceea ce el voia să audă, dacă România primește „arbitrajul”, va fi „compensată” pentru pierderile teritoriale de „o compensație esențială”, va primi „garanția militară pentru toate frontierele României”. Garanția Germaniei va fi una „efectivă”, „excepțională și epocală”, nu va fi „o garanție pe hârtie”, trimitea Joachim von Ribbentrop la garanțiile franco-britanice date României la 13 aprilie 1939, și care garanții s-au dovedit a fi doar teoretice, pe hârtie.

Vaier Pop îi răspunse lui Ribbentrop că România nu se sperie de „amenințările Ungariei”, iar dacă va ataca România „va vedea prompt consecințele actului său nesocotit”. Diplomatul german concede că în cazul unui conflict „izolat” România „ar ajunge probabil până la Budapesta ca și în 1918”, însă „acum”, declara Ribbentrop, amenințările la adresa României sunt „generalizate”, iar urmările pentru ea ar fi „incalculabile”, dacă refuză „arbitrajul”. Revenind la hotel, însoțit tot de W. Fabricius, Vaier Pop e sfătuit „stăruitor” de acesta ca România să nu mai stea pe gânduri și „să accepte arbitrajul în propriul ei interes”. Ca urmare a celor discutate cu Ribbentrop, Vaier Pop dictează un „raport sumar” către regele Carol II în care a subliniat, mai ales, „perspectivele de viitor” promise de Axă României pentru ca ele „să ușureze luarea hotărârii în privința arbitrajului”.

Evident, Vaier Pop l-a sfătuit pe Carol II să accepte fără a mai sta pe gânduri hotărârile Germaniei și Italiei privind România, sfat binevenit pentru acesta, căci venea în întâmpinarea dorinței sale adevărate: să cedeze fără luptă oricât teritoriu românesc oricărui vecin, doar să rămână pe tron. Să aibă puterea, adică. Deci, cu ore bune înainte Consiliilor de Coroană din noaptea de 30

spre 31 august 1940, Carol II, Dudaia, E. Urdăreanu au decis să nu lupte pentru Transilvania. S-a pretat, el, regele, la mascarada unei așa-zise consultări cu reprezentanții politici și religioși ai Țării prin intermediul Consiliului de Coroană, doar pentru a avea cui trece responsabilitatea capitulării pe seama altora. Din acest motiv a stat el, în mijlocul tuturor, în ședințele Consiliilor de Coroană în noapte de 30/31 august 1940, impasibil și fără zbateri, învăluit în fumul gros al țigărilor fumate de el, așa după cum a lăsat mărturie Nichifor Crainic în *Memorii*.

Despre întâlnirea între delegația română cu miniștrii Germaniei și Italiei, din ziua de 30 august 1940, Vaier Pop consemnează aceleași detalii, pe care le-am subliniat în paginile rezervate mărturiei lui Mihail Manoilescu despre Dictatul de la Viena.

Revenit în țară, alături de delegația română, Vaier Pop participă la audiența comună la rege în care vorbește de „înțelepciunea” acestuia de a fi acceptat dictatul. Subliniază avantajele pentru România venite în urma celor hotărâte de Axă la Viena notând că, după garanțiile germano-italiene date țării, „presiunea sovietică a încetat instantaneu”. Pe 1 septembrie 1940, pregătește cuvântarea ce urma să o citească la radio în seara aceleiași zile. Notează că va rosti Țării „răspicat adevărul, anume că orice rezistență armată „a Ardealului” nu putea să aducă „decât o înfricoșătoare baie de sânge inutilă, și destrămarea țării”. Cele ce avea de gând să citească la radio, Vaier Pop le-a stabilit împreună cu Carol II în seara de 31 august 1940, după ce este primit de acesta într-o „audiență personală”, unde au discutat, notează el, „chestiuni vitale pentru rege și țară”. Chestiunile în cauză erau de fapt una. Vaier Pop l-a sfătuit pe rege ce anume ar trebui să facă

pentru a-și salva tronul. Pentru el Țara era Regele, doar regele Carol II. De aici, cuvintele spuse de el la radio că orice rezistență armată pentru apărarea Transilvaniei ar fi fost inutilă. I. Gigurtu, spre seara zilei de 1 septembrie 1940, îi transmise că regele îi reamintește ca, în cuvântarea lui, să nu uite să vorbească și despre el. Se conformează, cum era și firesc, adăugând o frază care-l umple de mândrie: „Uniți în jurul regelui, simbol al României vecinice și nepieritoare”. După 10 ani de hoție și rușine, iată că un membru al Camarilei, când Țara se prăbușea atât de rușinos în durere și dezastru, tocmai din cauza lui Carol II, Vaier Pop face din el nimic altceva decât Simbolul Veșniciei României. Mai mare nerușinare sau inconștiență, trufie și obrăznicie nu putea să existe, ca la acest Vaier Pop.

Ca o slugă fidelă și credincioasă a regelui, Vaier Pop își arată nemulțumirea față de pozițiile exprimate de Iuliu Maniu, „Dinu Brătianu și Gheorghe Brătianu” în al doilea Consiliu de Coroană din noaptea de 30 spre 31 august 1940, care, chipurile, „au făcut demagogie patriotică pe întrecute”, și că voiau să-l detroneze pe rege și să preia ei puterea. Are în acest sens o „lungă convorbire” cu Iuliu Maniu de la care află că marele român patriot vrea să „plece la Cluj”, să formeze „un Consiliu de apărare națională în Ardeal”, să cheme poporul și „Armata din Ardeal” la luptă împotriva invaziei iminente a Ungariei. Iuliu Maniu i-a spus lui Vaier Pop, de față fiind și Alexandru Vaida-Voevod, că va proclama la Cluj detronarea lui Carol II și „va proclama rege pe Marele Voevod Mihai”.

Alexandru Vaida-Voevod a încercat să-l rețină pe Maniu la București arătându-i că planurile sale „sânt o aberațiune și vor provoca catastrofa României”. Nu Carol II adusese nenorocirea și catastrofa peste Țară, în opinia

lui Vaier Pop și Al. Vaida-Voevod, *catastrofă* era pentru ei ceea ce ar fi vrut să facă Iuliu Maniu!

Pe 2 septembrie 1940, Vaier Pop se duce într-o nouă audiență la Carol II, încercând timp de două ore să-l convingă „măcar în ceasul al 12-lea” să-l determine „la sacrificiile sentimentale și de amor propriu care ar mai salva tronul său”. Nu dă niciun indiciu la ce anume se referea când îl sfătuia pe Carol II să facă „sacrificiile sentimentale” cerute, dar eu cred că Vaier Pop îi ceruse să renunțe la Elena Lupescu, în fața nemulțumirii populare care se adâncea. Cu obrăznicia știută, Carol II îi replică lui Vaier Pop că și Carol I avusese de înfruntat demonstrații și nemulțumiri populare și nu abdicase.

Vaier Pop îi dădu un răspuns de bun simț, spunându-i că „unchiul său” avusese de partea sa „un război victorios, câștigarea independenței și făurirea regatului, putând conta pe armată”, pe când el pierduse o treime din teritoriu „fără luptă”, era total izolat și nici de sprijinul 'armatei nu se bucura. Ne informează că, după două ore de discuții, Carol II a declarat „că va aviza”, adică a luat la cunoștință de cele spuse de el, și atât.

Mai departe, Vaier Pop notează desemnarea lui Ion Antonescu ca prim ministru, dar nu notează nimic despre rolul său în acest sens, subliniind că acesta „Nu a vrut” să salveze tronul lui Carol II, așa cum va afla mai „târziu”. Abdicarea lui Carol II o pune pe seama lui Ion Antonescu, „a defectiunii” Armatei și a „mișcărilor de stradă”. Îi plânge de milă, desigur, lui Carol II, care, după ce a abdicat spre a evita „dezastrul unui război civil”, a plecat pe „drumul pribegiei”, reușind să scape „cu mare greutate a doua zi între Lugoj și frontieră, de furia mișcării legionare, setoasă de răzbunare”. De ce erau legionarii dornici să se răzbune pe Carol II, evident

Vaier Pop nu sufla un cuvânt, lăsând posterității im mesaj echivoc, mincinos despre rușinoasa domnie de un deceniu a stăpânului său, Carol II. O altă alternativă la capitularea din 30 august 1940, Vaier Pop nu o vedea. Rezistența era „soluție eroică”, dar ar fi dus la distrugerea statului român. În Ardeal, ungurii ar fi anexat tot teritoriul și ar fi practicat sistematic „exterminarea elementului românesc” pentru ca în Transilvania să rămână „o singură națiune, cea maghiară”.

Bine a făcut România că a capitulat în vara lui 1940, în fața lui Stalin și Hitler, acceptând ultimatumurile sovietic și germano-italian. Carol II a ales soluția înțeleaptă a cedării de teritoriu, „singura politică care a pus la adăpost elementele esențiale ale ființei statului și neamului român”. Doar prin capitularea din 1940, notează Vaier Pop, a fost posibilă „mântuirea României în 1944”, și revenirea părții din Ardeal alături de Țară. Rezistența ar fi însemnat exterminarea poporului român, dispariția din Istorie. Căci, nu-i așa, România, dacă nu capitula la Viena, rămânea fără rege, fără guvern, fără armată, fără teritoriu, cu populația decimată, caz în care „nu ar fi putut pregăti și săvârși actul de la 23 august 1944”.

Conchid, subliniind că, pentru Vaier Pop, când România a capitulat încă o dată în fața lui Stalin și U.R.S.S. În august 1944, a înfăptuit un mare act politic. În intrarea în robia U.R.S.S. a țării pentru cinci decenii, pierderea Basarabiei și nordului Bucovinei, capitularea și exterminarea a sute de mii de prizonieri ai armatei române, jefuirea până la os a țării, schimbarea din temelii istorice, de două mii de ani așezate, a structurii societății românești, toate la un loc reprezintă realizări de destin pozitiv. Drept care, el, ca membru al oligarhiei

politice interbelice, consemnează fără să clipească sau să-i tremure mâna, despre rostul epocal al mării trădări a Țării de către regele Mihai, pe al cărui piept de bronz Stalin i-a așezat ilustra medalie „Victoria”.

Primul Consiliu de Coroană din 30 august 1940

Așadar, în toată după amiaza zilei de 29 august 1940, sub presiunea evenimentelor, Carol II trimite tot ceea ce a avut la dispoziție ca mijloc de transport, peste tot în țară, pentru a-i aduce la București pe „prețioșii” săi consilieri regali! Până spre miezul nopții majoritatea au fost aduși la București, iar la ora 3 dimineața, pe 30 august 1940, Carol II deschide ședința, avertizându-i pe domnii consilieri, că timpul este „extrem de limitat”, rugându-i să fie, cu toții, „scurți și mai concisi”.

Primul pe care îl invită să vorbească este primul ministru Ion Gigurtu. Repet, ceea ce am mai subliniat de mai multe ori, în august 1940, Carol II, conform tuturor legilor statului român, dar, în primul rând a Constituției din martie 1938, dispunea de putere absolută, dictatorială. În virtutea acestor atribuții, putea să-și asume orice responsabilitate în planul relațiilor externe, în funcție de ceea ce credea el că e bine sau rău pentru România.

În loc de a-și exercita atribuțiile legale, pe 30 august 1940, Carol II, ca și-n iunie 1940, fuge de responsabilitate, ascunzându-se cu o lașitate incredibilă în spatele Consiliului de Coroană, instituție lipsită de orice atribut legal de decizie politică în România. Reamintesc, de asemenea, că acest prim Consiliu de Coroană avea, chipurile, misiunea de a delibera cu privire la faptul dacă România acceptă sau nu așa-zisul arbitraj al Germaniei și Italiei în privința litigiului teritorial cu Ungaria. Singurul care trebuia să ia o decizie era doar regele Carol II.

De la Viena, Mihail Manoilescu înștiințase telefonic, dar și prin telegrame cifrate, faptul că cei doi miniștri de externe ai Axei au dat răgaz Bucureștiului să se

pronunțe până la ora 24. După cum am relevat în capitolul anterior, termenul „ora 24” va fi prelungit succesiv și ultimativ până la ora 3 a dimineții de 30 august.

Timpul limitat, de care vorbea Carol II, pentru deliberări era mai mult decât limitat, foarte scurt. Din acest motiv, cred, foarte mulți dintre participanți s-au exprimat mai mult decât „concis”, fiind laconici în cuvântul lor. Un fapt vreau să-l scot în evidență. Toți participanții la acest rușinos Consiliu de Coroană s-au dovedit extrem de slugarnici și prevenitori față de regele Carol II, fiecare dintre ei repetând, unul după altul, „Sire” și iar „Sire”, „majestate” și iar „majestate”! România se prăbușea, era amenințată de moarte, iar domnii consilieri regali erau foarte atenți să respecte „eticheta” față de „marele” lor cârmaci! Dintre atâția miniștri și consilieri regali, o voce nu s-a ridicat împotriva lui Carol II, singurul vinovat de starea dezastruoasă a țării, o voce nu s-a auzit care să-i spună individului adevărul în față. Cu toții s-au complăcut în a-i cânta în strună, subliniind „momentul greu”, indicând, cu câteva excepții, capitularea în fața amenințărilor Germaniei și Italiei.

În cuvântul său, Ion Gigurtu informează adunarea despre faptul că în loc de tratative, de consultări pentru care plecase delegația română la Viena, ea a fost pusă în fața unui fapt „surprinzător”, anume că „Axa dorește să arbitreze problemele puse între Ungaria și România”. Dacă citire telegramelor trimise de M. Manoilescu în care fusese expusă situația de la Viena, subliniind că țara trece „prin clipele cele mai grele” și că de hotărârea lor „depinde soarta neamului”. Este convins că este „responsabil” de hotărârea care va fi luată, drept pentru

care afirmă că-și asumă „toată răspunderea”, îndemnând fără echivoc „pentru primirea arbitrajului”.

Desigur, dacă Ion Gigurtu, un șef de guvern pus doar din rațiuni externe și care avea o singură calitate - mediocritatea (și averea), se umfla în pene cum că-și asumă „toată răspunderea pentru „această hotărâre”, o făcea doar pentru că așa îi ceruse Carol II să declare pentru ca el, regele, să fie exonerat de orice răspundere în cedarea teritorială solicitată de Axă.

Remarc faptul că, chiar de la începutul ședinței Consiliului, hotărârea de capitulare fusese luată de Carol, Urdăreanu et company, care-l pusese pe Gigurtu să declare emfatic: „eu, în primul rând responsabil...”. Așa că așa-zisele dezbateri din Consiliu s-au constituit într-o farsă regizată cu rezultat dinainte stabilit. Așa au stat, atunci, lucrurile și nu altfel, iar cei care acordă o importanță disproporționată Consiliului de Coroană care, chipurile, ar fi avut rol decisiv în dramatica vară a anului 1940 în decizia de capitulare a statului român față de amenințările U.R.S.S. și Axei, greșesc profund. Responsabilitatea o avea un singur om: Carol II, și nu adunătura, galeria de politicieni părtași cu toții la dezastrul ce se abătuse peste țară.

După Gigurtu vorbește C. Argetoianu, marele samsar al perioadei interbelice, ce deținea la acea vreme și postura de președinte al Senatului (tot o adunătură de indivizi, desemnați de Carol II, fără vreo atribuție legislativă reală sau de altă natură).

Argetoianu o face pe clarvăzătorul, ca mare om politic ce se credea că este, spunând că „ultimatumul” Axei nu l-a surprins. Știa de mult că Ungaria va fi favorizată de Germania în disputa cu România, deoarece ambele au fost învinse în ultimul război, pe când noi „am fost țară învingătoare”. Face și filozofie a istoriei,

zicând că în anul 1940 „s-a întors roata”, drept pentru care era /„natural” ca învinșii de ieri ajungând învingătorii zilei să-și aducă aminte că dacă au fost învinși în trecut de „puterile occidentale, [noi] eram alături”.

De altfel, aprecia Argetoianu, România se afla în fața unui ultimatum adresat nu de Ungaria ci de Germania „învingătoarea Europei”, iar discuțiile nu-și au nici un rost.

Deși nu „ne-am bătut” suntem „învinși”, dar dacă ne-am lupta „am putea fi învinși în câteva săptămâni”. Țara se poate bate cu Ungaria cu succes, căci prin grija majestății sale „avem o armată puternică, bine înarmată”, zicea Argetoianu, „dar nu ne putem bate cu Germania și nici cu Rusia”. Poporului român nu-i rămâne decât „să se închine lui Dumnezeu”, să creadă că „viața unui popor este lungă”, căci în istorie am trecut prin clipe „și mai grele pentru existența neamului și a țării”. Așadar, nu putem să discutăm, cum nici nu ne „puteam opune” căci avem „genunchii pe grumaz”.

Să credem cu tărie într-un singur lucru, lătra Argetoianu demagogic: „atâta timp” cât va exista o „Țară Românească”, și cât timp „o parte a poporului român rămâne intactă”, care are „o armată”, „un steag și un rege al României” el nu-și pierde nădejdea! Țara trece prin momente grele, dar istoria lumii nu se isprăvește azi: „vom reveni, vom câștiga ce pierdem astăzi”. Nu putem face nimic. A refuza ultimatumul german ar însemna să mergem „la distrugere sigură”, nu doar a statului „ci și a întregii noastre culturi, pentru care ne-am străduit atât de mult”.

În concluzie, își sfătuiește Argetoianu colegii, cu smerenie și durere „în inimă” să ne supunem „ultimatumului”, „și să lăsăm restul în seama lui

Dumnezeu”. După Argetoianu, Carol II trece cuvântul unui ardelean important în istoria națională a ultimilor decenii, Alexandru Vaida-Voevod, ce deținea și funcția de președinte al Adunării Deputaților (iarăși o adunătură de slugi a lui Carol II). Vaida-Voevod afirmă că citind textul ultimatumului a înțeles că și-a pierdut viața în zadar, deoarece „eu sânt amenințat ca eventual toată averea mea să cadă, în urma acestui arbitraj, de cealaltă parte”. Consideră ideea arbitrajului, ca și-n Consiliul de Coroană din 23 august 1940, foarte bună „fiindcă oricâte negocieri am putea să avem cu ungurii, niodată între noi și ei un aranjament nu ar fi cu putință”. Apoi, continuă el, faptul că ne-au fost garantate frontierele înseamnă că „între nemți și ruși trebuie să fie o neînțelegere”. Nu știe cum va fi noua hartă dar crede că nu va fi după lozinca ungarilor „totul îndărăt”; are mari temeri să nu pierdem mult mai mult „dacă nu primim arbitrajul” și cuțitul „ne stă în gât”. Le spune domnilor consilieri că, venind de la Tușnad la Brașov a văzut camioane cu refugiați din Cernăuți și Suceava, căci „panica este în toată Moldova”. Există marele pericol ca rușii și ungurii să se întâlnească pe „linia Carpaților”, caz în care am rămâne „fără acel Piemont care trebuie să fie Moldova, Valahia și Oltenia”. Crede că Transilvania, care a adus jertfe în istorie „generații”, va trebui să aducă și acum „pentru că n-are încotro”. Ar putea ține un discurs „patriotard”, să îndemne la rezistență, dar se gândește la „ce ar însemna sfâșierea țării”, la un popor ce ar rămâne „fără un rest de Piemont, fără un rege... și cu armata distrusă”. Rezultatul ar fi „bolșevizarea” țării, care și așa e scindată și sfâșiată „lăuntric”. Acceptarea arbitrajului este soluția cea mai adecvată momentului istoric pe care îl trăim, căci, nu avem voie să ne mințim, România e „la

cheremul lui Hitler și al lui Mussolini, ori apoi și a lui Stalin”. Orice întârziere în limpezirea poziției noastre, ne va aduce greutăți și mai mari pe care le vom ispăși din plin.

G. G. Mironescu primind cuvântul nu spune decât „Sire” și că „din nenorocire” nu putem face „altceva decât să primim arbitrajul”. După aceasta, vorbește C. I. C. Brătianu, care spune altceva decât cei ce vorbiseră până la el. C. I. C. Brătianu e de părere că „oricum am acționa”, chiar și cedând o parte din Transilvania nu poate fi evitată „consecința destrămării țării”. Crede că atunci când s-a cedat Basarabia, chiar și acum Cadrilaterul ar fi „fost mai ușor” deoarece populația din cele „două provincii” nu era prea conștientă de românismul lor „ca în Ardeal”. Românii din Ardeal au conștiința naționalității lor, fapt pentru care, imediat după cedare „vom avea revoluție”, sau românii „vor proclama autonomia Ardealului”. Știe că în rândul populației civile „dar și în armată” s-a cristalizat un „simțământ de revoltă extraordinar”.

Armata și populația cred că „domnii de la București” i-a părăsit la cheremul străinilor, îi sacrifică „pentru liniștea lor”- Nu are încredere în garanțiile oferite de Hitler și Mussolini, căci atunci când vor crede că este „în avantajul lor”, ne vor lăsa de izbeliște, „nu vor interveni cuvinte adevărate”.

Astăzi, sublinia C. I. C. Brătianu, nu se mai face politică ca în trecut „când cuvântul omului de sta era evanghelie”-, omul de stat își schimbă „cuvântul de la un moment la altul”. Dă, în acest sens, exemplul lui Hitler, despre care știe că „acum 2-3 ani” nu susținea Ungaria și revendicările ei teritoriale față de România, pentru ca acum „nu numai că le susține dar și amenință” fiind înțeles cu ungurii. Nu știm cât teritoriu ne vor cere, vom

fi puși în fața unui fapt împlinit; acum, când pierdem teritoriu prin „a treia amputare” nu cred „că vom mai putea ține țara”, căci în Ardeal e o populație conștientă că trăiește acolo „de 2000 de ani”.

A spus încă din iunie, când „s-a primit ultimatumul Rusiei” că nu trebuie să cedăm fără luptă „pentru că prevedeam că o cesiune va atrage alta”. România a ajuns să fie disprețuită de Germania și Italia, care cred că „pot tăia din trupul nostru cât vor” pentru „satisfacerea ambițiilor vrăjmașilor noștri” noi vom rămâne o „țară fără reacțiune”. Românii din Ardeal au „un drept milenar”, au luptat sute de ani să scape de robie, iar noi acceptăm „să cadă iar în ea”? Din aceste motive crede că arbitrajul Axei trebuie refuzat, căci nu știm ce teritoriu cedăm, în ce condiții; crede că schimbul de populație, pe care guvernul îl propuse Ungariei, este imposibil „pentru că românii nu-și vor părăsi casele”.

Mai crede că România nu se va împăca niciodată cu ideea că cedează teritorii Rusiei, Ungariei, Bulgariei; rușii vor „slăbirea României”, pentru ca astfel „să facă un nou reazem al bolșevismului în Orient”.

După Dinu Brătianu vorbește ministrul Educației Naționale D. Caracostea, care sintetizează situația grea a României ce trebuie să aleagă „între Răsărit și Apus”. În fața țării crede că sunt „două mari primejdii”, cea mai mare, iar poporul a avut din trecut intuiția asta, „vine dinspre răsărit”. Este deosebit de greu de făcut o alegere „dar între Stalin de o parte și între Hitler și Mussolini de cealaltă parte”, este de părere „cu inima ruptă” ca România să se apropie „de cei doi”. Nichifor Crainic, ministrul propagandei naționale la acea vreme, a fost și el, laconic, afirmând că dacă vom refuza arbitrajul și vom face război „vom fi înfrânți” ne vom salva onoarea „dar vom cădea total”. Să acceptăm ultimatumul, „adică

arbitrajul”, nuanțează el, pentru că doar așa „salvăm restul țării”.

N. Păiș, ministrul Aerului și Marinei, consideră că în existența unei națiuni sunt necesare „patru elemente”: „un teritoriu, o armată, un guvern și un rege”. Acceptând arbitrajul, România are posibilitatea să conserve națiunea și cele „patru elemente” pentru ca „în viitor să ne refacem”. Au urmat părintele Moța și fratele lui Corneliu Z. Codreanu, Horia Codreanu care au spus doar că sunt „pentru arbitraj”.

Istoricul Silviu Dragomir se pronunță contra acceptării dictatului Axei, deoarece aseamănă situația României cu a lui Constantin Brâncoveanu: „dăm un copil după celălalt și nu refuzăm să ne convertim”. Andrei Rădulescu, președintele înaltei Curți de Casație, apreciază că „față de procedeele întrebuintate” (de Axă - n. ns.) din care reiese clar că „dreptul și dreptatea sunt astăzi desființate”, în fața forței brutale, nu se poate face nimic „altceva” decât „să ne supunem forței” și să acceptăm arbitrajul. La fel s-au pronunțat Ion V. Gruia, ministrul justiției și Ion Macovei, ministrul Lucrărilor Publice. Primul acceptă arbitrajul ca pe „o soluție pentru salvarea statului” manifestându-și „grija” „pentru păstrarea forței morale a națiunii însăși împrejurul regelui și țării”. Ar fi fost interesant ca Ion V. Gruia să explice cu ce fel de forță morală putea să mai fie creditat un regim și un rege care făcuseră totul tocmai în direcția dizolvării oricăror energii morale pozitive naționale, patronând crima, fărâdelegea, hoția, trădarea timp de 10 ani? Ion Macovei, tot ca om de paie al lui Carol II, așezat în poziția avută prin dare de mită Duduii și lui Urdăreanu, descoperă marele „secret”, că, la acel moment, România avea „nu doi dușmani, ci trei

dușmani”, și că arbitrajul „care ni se cere e o impunere”, fapt pentru care crede că dictatul Axei trebuie acceptat.

După două intervenții anoste, urmează la cuvânt doi oameni politici de suprafață, Ion Mihalache și Mihail Popovici, care au avut opinii nuanțate, bine argumentate. Ion Mihalache susține că nu era la curent deloc cu evoluția problemelor, dar că, din citirea „din fugă” a câtorva „telegrame” a observat cu surprindere că „schimbul de populație care se considera câștigat”, în acea noapte nu mai era valabil. Nu-și poate permite, deci, să formuleze un punct de vedere „să dăm o judecată cu răspundere”. Poate însă să-și spună opinia ca persoană particulară și aceasta este că „pământul țării nu se poate discuta, nici ceda”. Îl citează pe Mussolini, după care „frontierele unei țări se apără, nu se discută”. Dacă cedăm teritoriul să o facem luptându-ne „să știe generațiile viitoare că noi am fost înfrânți după ce ne-am făcut datoria”; dacă nu vrem să luptăm să nu ne învoim, „această situație să ne fie impusă din afară, fără consimțământul nostru”. Dacă acceptăm arbitrajul, specula Ion Mihalache, înseamnă „că noi ne supunem dinainte”, dând impresia lumii că „am încheiat cu Ungaria un tratat de pace”, drept pentru care crede că ar trebui să refuzăm arbitrajul Axei.

Și Mihail Popovici se pronunță hotărât pentru rezistență, apreciind că oricâte „concesiuni s-ar face” nu vor folosi la nimic căci „disoluția neamului românesc este hotărâtă”. O națiune mare cum e cea română, de „16 milioane” nu poate muri, „nu poate fi nimicită”. Dar dacă își surpă baza morală, sublinia Popovici, pierzându-și onoarea și demnitatea, își distruge elanul și încrederea în viitor. Dacă cedăm sub pretextul că ne salvăm statul, disoluția va fi sigură și „în restul mic al țării care va mai rămâne”. O națiune, vorbea Mihail

Popovici unor surzi, nu trăiește „numai din părți materiale”, ci, în primul rând „din părți morale”. Un popor cum e poporul român de „16 milioane” nu are voie cu nici un chip „să permită să se împartă țara lui și să ajungă la nimic, fără să verse o picătură de sânge”. Rușinea unei capitulări fără luptă, spuse Mihail Popovici, ne întunecă viitorul, căci „generațiile viitoare” nu vor putea să trăiască cu o astfel de istorie. În trecut, deși am avut țări mici, voievozii, strămoșii, „se luptau, se băteau” iar lupta aceasta necurmată de fapte demne și de vitejie a dus la România Mare. România, în toată istoria sa, nu a trăit o pagină atât de „tristă”, și de rușinoasă, ar fi trebuit să adauge Mihail Popovici, cum era cea a momentului 1940. Cum putem să trădăm „interesele mari ale neamului” invocând diferite pretexte mărunte, ca să rămână un nucleu de stat românesc? Nucleul statal care se salvează prin asemenea capitulare va fi lipsit „de orișice putere morală”. Acest stat, nu va fi în stare să refacă „nimic în această țară”, declară omul politic țărănist, făcând trimitere directă la cel ce stătea proțăpit în fața lor, Carol II.

În încheiere, Popovici se pronunță „hotărât pentru rezistență” și la „sacrificiul suprem al națiunii”, căci, previziona el, „o națiune de 16 milioane” nu poate muri în întregime oricât de mari ar fi jertfele pe care le va suporta „în vremea acestea”.

Victor Antonescu amintește colegilor săi că în Consiliile de Coroană din iunie a avut mari îngrijorări asupra „politicii desfășurate de guvern în cursul acestor evenimente”. Teama lui a fost justificată de situația în care a ajuns țara. N-a avut încredere în „garanții”, căci garanții promise și Cehoslovacia și iată că a „ajuns acolo unde a ajuns”. Dacă primim arbitrajul, specula V. Antonescu, e posibil să „scăpăm de vrăjmășia Ungariei,

dar nu vom scăpa de vrăjmășia Rusiei”. Deci, să refuzăm arbitrajul. Victor Iamandi ce-i urmează, reamintește că și în cazul cedării Basarabiei a fost fără luptă, susținând că făcând concesie după concesie „nu se poate prevedea un sfârșit favorabil pentru țara noastră”. Nu are încredere în garanțiile date de Axă, trebuie să luptăm „războiul nu s-a terminat”, să nu primim arbitrajul.

Și A. C. Cuza e contra acceptării arbitrajului, iar patriarhul Nicodim Munteanu vorbește de un „pas greu” în care se află țara, drept pentru care invocă „litera Scripturii” unde se zice să lăsăm loc „mâniei” căci vor veni timpuri mai bune când vom recupera cele pierdute. Desigur, înalta față bisericească nu putea avea altă opinie în afara supunerii sub vremi, deci recomandă capitularea. Generalul de vreme rea al lui I. I. C. Brătianu, Arthur Văitoianu se declară împotriva acceptării ultimatumului, la fel și dr. Constantin Angelescu. Apoi, se pronunță, trei miniștri, David Popescu, Stan Ghițescu și Victor Gomoiu, cu toții recomandând primirea arbitrajului.

Îi vine rândul, în sfârșit „carismaticului” Guță Tătărescu, „marele” om politic al deceniului 4, omul în vremea căruia România interbelică a atins vârful maxim istoric, absolutul, economic, cât și în planul realizărilor democrației reale, absolute! (sic), sluga perfectă a lui Carol II!

Gh. Tătărescu, a vorbit emfatic, prețios, punând întrebări suplimentare „înainte să mă rostesc” (sic). Ce poziție are/ar avea, zice el, Rusia „în cazul unui conflict armat între România și Ungaria?”, ca și cum ar fi trăit pe altă lume în vara lui 1940, și n-ar fi cunoscut adevărul în ceea ce privește atitudinea imperiului sovietic față de statul român! A doua întrebare a lui Tătărescu, a fost legată de Iugoslavia. Este aceasta gata

să-și respecte „obligațiunea contractuală față de România” în caz de război cu Ungaria? Dar Turcia ce poziție ar avea în „cazul unei conflagrațiuni generale balcanice? ,” toate întrebările erau puse doar spre a primi răspunsuri negative, și a-l ajuta, odată în plus, pe „marele” său stăpân, să iasă basma curată din evenimente!! Tătărescu, omul care-și asumase „toată răspunderea” în iunie 1940, primește răspunsurile așteptate de la Ion Gigurtu, cel care tocmai declarase că este și va fi singurul responsabil de consecințele unei capitulări și în august 1940!

Ion Gigurtu îi răspunse că Rusia și-a plasat armatele la frontiera noastră în „dispozitiv de atac”. În ca de război cu Ungaria, România poate lupta singură „și fără Iugoslavia”. Impedimentul ar fi că „Ungaria ar fi înțeleasă cu Rusia”. Cât despre Turcia, aceasta duce o politică pe care nu poate „s-o deslușească”. După lămuririle primite, Tătărescu ia taurul de coarne, susținând tranșant, categoric ceea ce aștepta Carol II să audă. Să înțelegem limpede, declara Guță, ultimii „22 de ani ai Europei”, „ca și ai statului român reîntregit” au fost doar un interludiu, „un armistițiu”. Europa toată, așa cum s-a născut din tratatul de la Versailles „este la pământ”: „Este la pământ Cehoslovacia, la pământ Polonia, la pământ Belgia, la pământ Franța însăși”. În asemenea situație cu toții trebuie să avem un singur țel „al acțiunii și cugetării noastre: păstrarea ființei statului român”. Tot ceea ce se petrece în lume la acel moment îl aprecia ca pe un „provizorat”. Încheie abrupt, wagnerian, lătrând demagogic: „Acesta este strigătul conștiinței mele de român, de slujitor al neamului”. De dragul viitorului țării, încheie Guță, este vital, atenție!, „să ne păstrăm țara, statul, coroana”. Copleșitor! Dramatic! Impresionant! Evenimente ca „acestea” ce se „prăvălesc

unele după altele” ne conduc spre o singură concluzie: „nu văd altceva de făcut decât să acceptăm arbitrajul”.

Lui Guță Tătărescu îi urmează generalul Gheorghe Mihail, alt „slujitor fidel” al tronului. Acesta după „Șirele” de rigoare, înștiințează conclavul că „spiritul oștirii este pentru a se bate”. Spiritul armatei însă, trebuie „stăpânit” față de „situația materială a oștirii” cât și față de „numărul celor cu care avem de luptat”. Pe unguri, nu-i problemă, îi punem la punct, îi batem, pe ruși „îi putem stăpâni câțva timp”, pentru ca apoi să fim „dați înapoi”. În interesul națiunii, însă, suntem obligați să stăpânim „spiritul așa de agresiv al oștirii noastre” ca să salvăm ființa statului român!

Îi vine rândul celui ce era șef la „Straja Țării”, Teofil Sidorovici, ce declară că România este între „ciocan și nicovală”, și că „având în vedere misiunea tineretului pentru mâine” se abține. Îi succed doi miniștri, Vasile Noveanu și Mihail Priboianu care recomandă primirea arbitrajului, primul afirmând că dacă arbitrajul va fi unul „corect” (!!!) „va fi respectat de generația de mâine”, dacă nu „avem datoria sfântă ca să luptăm și să-l dăruim”, nu atunci, nu, doamne ferește, ci cândva, în viitor!

Ernest Ballif, alt stâlp trainic al tronului, „general adjutant” nu are rețineri: armata română nu se poate bate și cu ungurii, și cu rușii, și cu germanii. Deci, „cu profundă durere” recomandă acceptarea arbitrajului „dacă ni se respectă granițele care ne vor rămâne”.

Mitropolitul Nicolae Bălan, ca și în Consiliul de Coroană din 23 august 1940, se pronunță fără nicio rezervă pentru luptă și refuzarea arbitrajului Axei, aducând argumente solide, etern valabile. Înainte de toate „înalta față bisericească credea că idealul de unitate națională visat de strămoșii noștri” trebuie să fie

apărat cu strășnicie. Un popor ce nu este în stare de sacrificii ca să-și apere pământul „este merit pieirii”. Dacă se acceptă arbitrajul, România intră în „necunoscut”. Noi nu avem voie, în nici un chip, să ne jucăm cu destinul poporului român lăsându-l „pe seama necunoscutului”, pronunțându-se în consecință „contra arbitrajului”.

Imediat după mitropolitul Nicolae Bălan, intervine Ernest Urdăreanu, omul care ținea legătura cu cei doi delegați ai României la Viena, anunțându-l pe Carol II că 19 consilieri s-au pronunțat pentru acceptarea arbitrajului „10 contra și o abținere”. Ion Gigurtu sare imediat și declară că „s-a primit arbitrajul”, Argetoianu intervine și el cerând lui Urdăreanu să comunice delegației de la Viena „că au fost foarte multe voturi contra” și că România se supune arbitrajului nu de bună voie „ci că este constrânsă”. Carol II nu se lasă mai prejos și-și anunță consilierii că de cum arbitrajul a fost acceptat „încep să curgă garanțiile date frontierelor noastre de către Germania și Italia”. Ion Gigurtu e încântat că Axa garantează frontierele României „nu și Ungariei”, citind dintr-o telegramă Manoilescu cum că Germania ne va ajuta material. C. I. C. Brătianu își dă cu părerea ca Germania ar fi bine „să nu trimită soldați, tancuri și avioane” pentru că gestul ar avea urmări asupra „restului Regatului”, A. Văitoianu completând: „Altfel ne ocupă rușii”. C. Argetoianu pune lucrurile la punct declarând că „prefer pe germani decât să ne ocupe rușii”. Se laudă că el a luat primul cuvântul și că altă soluție nu era decât „primirea ultimatumului”. România la acel moment trebuie să aleagă „între stăpânirea germană și stăpânirea rusească”. Acceptând arbitrajul am salvat țara, încheie el!

Ion Mihalache face o tentativă de critică a politicii externe din ultimii ani fiind pus la punct imediat cu mârłănle de Carol II cum că „rostul” acelei întâlniri - ședințe „n-a fost să facem critica trecutului”. I. Mihalache reacționează spunând regelui că cele ce se petrec în acele momente poate să însemne că Germania ar avea dificultăți cu Rusia. „Noi trebuie să dorim acest război între Germania și Rusia” (afirmația îl va costa viața după 1945), la care regele e de părere că Germania dorește războiul cu imperiul sovietic „tot așa de mult ca și noi, însă nu poate să-l facă în momentul de față”. Mihalache e de părere că românii ar trebui să grăbească lucrurile ca să „ajungem la un astfel de război”.

Carol II replică cum că Germania la acel moment nu are posibilitate, „nu se găsește în circumstanțe optime”, să poarte război cu o „armată de 8 milioane de oameni”. I. Mihalache continuă să speculeze, cum că dacă România ar refuza arbitrajul Axei „s-ar putea complica lucrurile” și să înceapă un război cu U.R.S.S.. „De ce să nu grăbim noi lucrurile?”, întreabă el. Ion Gigurtu, intervine dând marea veste: „Din momentul acela, conform telegramelor, granițele noastre vor fi apărate de soldați germani”, dacă rușii vor îndrăzni să ne atace vor avea de-a face cu „armata germană”.

Iată „marea” victorie a oligarhiei și a lui Carol II în 1940, după ce au capitulat pe toată linia, dezonorându-ne pe veci, germanii, nu noi, ne vor apăra de Imperiul din Nord! își dă cu părerea, la acest sfârșit de ședință de Consiliu, și C. I. C. Brătianu, căruia i se pare că „garanția este nulă” și că germanii nu vor un război cu rușii „sub nicio formă”. Dacă rușii ne atacă și „ocupă Moldova”, zice el „Germania nu poate trimite trupe”. Urdăreanu, care vorbește întruna cu Viena la telefon, revine zicând, solemn, în acord cu „măreția”

momentului, că a înștiințat delegație de la Viena cum că Consiliul de Coroană a acceptat arbitrajul. „Delegații noștri așteptau - presiunea era foarte mare”. D. Caracostea întărește solemnitatea clipei cu trimitere la infinitatea istoriei, iar Gigurtu se grăbește să adauge că ei au o mare datorie: „să împiedicăm demoralizarea și a poporului și a armatei”.

Carol II încheie Consiliul de Coroană declarând, nimic surprinzător, că „pentru mine, veți pricepe că este un moment foarte greu...”. Ca suveran și ca ostaș ce este „a fost pentru o rezistență”. Are speranța că „țara noastră va fi cât mai cuminte”, dacă nu ne vom întoarce la „timpurile de dinainte de 1916”, „se va crea un nou ideal pentru noi și o nouă îmbărbătare sufletească”. Declară că românii au trecut în istorie prin „griji” și „greutăți” încât poporul a făcut „zicătoarea”: „apa trece, pietrele rămân”. Pietrele vor rămâne căci sunt pietre și sunt puternice. Noi, cu adâncă „dragoste pentru patria noastră și pentru pământul nostru” să dăm din sufletul nostru plin „să însuflețim aceste pietre ca să le facem mai puternice”. În aceste momente de „grijă”, lătra fariseic Carol II, și de „adâncă durere sufletească” să avem privirile îndreptate către viitor și să credem că „acest popor” ce a dat în trecut „va putea da și în ziua de mâine”, încheie invocând divinitatea: „Așa să ne ajute Dumnezeu”.

Consiliul se încheie la ora 4 dimineața, odată ce Ernest Urdăreanu citește comunicatul guvernului român în legătură cu acceptarea așa-zisului arbitraj de la Viena.

Se observă lesne, demagogia ordinară folosită de Carol II, tonul grandilocvent, găunos, lipsit de sinceritate. Uitase că, doar cu 7 zile în urmă, pe 23 august 1940, tot într-un asemenea anturaj, declarase

„solemn” că, în cazul Ardealului, nu se va întâmpla ceea
ce s-a petrecut cu Basarabia!...

Al doilea Consiliu de Coroană (31 august 1940)

Știm cum s-a desfășurat întâlnirea celor doi delegați români cu miniștrii Axei, pe 30 august 1940, la Viena. Manoilescu trimisese 14 telegrame către București, în 29 - 30 august 1940, informând exact ce s-a hotărât de către Axă, la Viena. Așa că în acest al doilea Consiliu de Coroană din noaptea de 30 spre 31 august 1940, participanții, în cap cu Carol II, când se pronunțau o făceau în cunoștință de cauză. Știau cât teritoriu era nevoită România să cedeze Ungariei, căci aveau la dispoziție o hartă cu noua frontieră ungaro-română, iar dacă conștientizau la modul real nu demagogic, ipocrit, tragedia aveau ocazia să arate țării și poporului român „grija” și „dragostea” lor. Desigur, tot în frunte cu „marele” lor cârmaci și stăpân, Carol II!

Al doilea Consiliu de Coroană a început la ora 24, imediat după miezul nopții, pe 31 august 1940, fiind condus, desigur, de Carol II. Regele-călău începe prin a declara găunos cum că țara întreagă „simte”, „știe ce este în sufletul meu”, și că „oricare ar fi durerile momentului” și oricâte jertfe „se cer” trebuie să avem în vedere un „comandament superior”, anume „permanența națiunii noastre”.

Așadar, țara suferea în acele clipe, în acele zile și luni nu din cauza catastrofei ce se abătuse peste ea, ci doar din cauza „suferinței” sufletești a „marelui” său rege! Cuvintele acestea, de nimeni subliniate, dovedesc boala gravă de care a suferit și suferea cel ce o conducea discreționar de 10 ani: megalomanie accentuată, narcisism generalizat, iresponsabilitate totală! Egoism visceral de cea mai ordinară speță.

După acest început care ar fi trebuit să-i facă pe cei prezenți să sară iute în picioare și să-l huiduie, la

unison, dacă ar fi avut demnitate și curaj, Carol II, știind cu ce fel de oameni are de a face, continuă și mai apăsător, subliniind „măreția” etico-morală a ființei sale declarând adunăturii de slugi lașe cum că „eu, ca cârmaci și ca cârmaci credincios datoriei sale” oricât va avea de „îndurat și plâns” își va face mereu datoria fără să șovăie; am să „țin cârma dreaptă și să duc țara la limanul cel bun”!

După ce se așază în postura eroică de salvator al patriei iubite, Carol II îi îndeamnă pe domnii consilieri și miniștri „să caute în conștiința lor”, să aibă încredere și să privească „cu ochi siguri și neșovăitori” în viitor. Fiecare să știe că neamul românesc nu poate pieri, să ne așezăm umăr lângă umăr ca să „întărim și să consolidăm viitorul nostru!”. Încheie și mai „impresionant”: „Avem datoria ca ochii noștri să se îndrepte către cel atotputernic, ca el, în marea sa bunătate și în marea sa dragoste pentru poporul nostru bine credincios, să ne apere și să ne hărăzească un viitor cât mai frumos”.

Pune, apoi, punct rostind formula sacramentală „Așa să ne ajute Dumnezeu”, după care dă cuvântul omului care în ședința precedentă avusese „curajul” (eroic) de a-și asuma toată răspunderea acceptării dictatului Axei, Ion Gigurtu.

Ion Gigurtu se adresează adunării presupunând că membrii cunosc ce sacrificiu teritorial i se impunea României la Viena. Fostul ministru liberal dr. Constantin Angelescu îl contrazice, susținând că onorata adunare nu cunoaște nimic. Ion Gigurtu îl însărcină pe ambasadorul român de la Berlin, care venise în acea zi de la Viena cu noua hartă, să expună „în detaliu” rezultatul arbitrajului.

Înainte de a vorbi Al. Romalo, Gigurtu simte nevoia să lămurească, el, lucrurile, spunând adunării că cele ce s-au hotărât la Viena „este neașteptat de dureros pentru noi”. Deși ungurii nu au primit atâta teritoriu cât au vrut, rezultatul „depășește cea mai rea prevedere pe care o făceam”, căci ni se cere să cedăm „între 45000 - 47000 km²”. Imediat, schimbă tonul lătrând că până azi noi eram complet „izolați”, dar de azi România are „un reazăm”. E drept „ne costă foarte scump” sprijinul primit, dar măcar „se păstrează ființa statului”. Fără acest „reazăm” noi nu putem sta „chiar astă seară” la „această masă”, „într-o țară independentă”, vă rog să luați seama bine de acest fapt. Am uitat prea ușor și des că multe țări au dispărut sau și-au pierdut independența, gâlgâia Gigurtu, „și le putem repeta... Polonia, Danemarca, Norvegia, Olanda, Belgia și chiar Franța”. Chiar dacă acum ne găsim „într-o situație nu prea favorabilă”, vă rog să luați aminte că ne-am păstrat „armata noastră intactă” cât și ființa statului nostru, deci „viitorul nu ne este complet ascuns”.

Cel mai important, spuse Ion Gigurtu fără să clipească, sacrificiile făcute au determinat puterile Axei să ne garanteze frontierele fără „nicio condiție”; de aici înainte noi putem fi „absolut liniștiți pentru viitor”, și putem să ne gândim „la reconstrucția internă”, la „refacerea țării din interior” și la „pregătirea sufletească” pentru „timpurile noi”. Să ne strângem, uniți, lângă marele nostru rege, să fim solidari, să construim armonie în societate, să cunoaștem perfect situația și cu seriozitate să rezolvăm problemele, „pe care din nenorocire”, în anii de după război nu le-am rezolvat „și poate că din această cauză ne găsim în situația de astăzi”.

După lămuririle și considerațiile lui Gigurtu, Carol II dă cuvântul lui Alexandru Romalo, ambasadorul român de la Berlin. Acesta informează adunarea despre starea de lucruri proastă găsită la ambasada de la Berlin când a preluat-o el, despre eforturile făcute de a afla despre intențiile „Reichului pentru România”. Apoi spuse ceea ce domnii miniștri și consilieri știau, anume că arbitrajul l-am primit „siliți de amenințări prea precise”. Până pe 30 august, afirma ambasadorul, țara a fost amenințată de „pericolul îngrozitor” „de a fi și noi șterși de pe harta Europei”. La Viena, cei doi delegați români și-au făcut din plin datoria „au pledat, au întrebuițat o gamă întreagă de argumente”, în zadar însă efortul lor, căci „sentința era pregătită”.

„Partea luminoasă” a situației, asigura asistența Romalo, era dacă până astăzi (30 august 1940 - n. ns.) țara noastră „era singură”, începând tot de azi este „garantată integral de puterile Axei”. După aceste cuvinte ambasadorul citește scrisorile de garanție primite de statul român din partea Germaniei și Italiei: „Germania și Italia își asumă începând de azi integritatea și inviolabilitatea statului român”.

Imediat cum încheie Al. Romalo, Carol II se adresează adunării întrebând dacă mai are ceva de „adăugat” ceva sau „explicații de cerut?”. G. G. Mironescu vrea să vadă traseul „noii frontiere” iar C. Argetoianu să afle dacă „s-au menținut intacte clauzele minorităților din tratate” ca România să știe dacă are mâinile libere să trateze „minoritatea ungurească rămasă la noi așa cum va fi tratată minoritatea românească în Ungaria”. Al. Romalo citește clauzele privind minoritățile prevăzute în documentele arbitrajului, Argetoianu observând că statul român este nevoit să subvenționeze școlile ungurești pe când cel

unguresc nu va ajuta școlile românești. Intervine în discuție și N. Iorga, observând că în vreme ce „cad tratatele” și „hotarele” „cad și pentru aceste chestiuni”. Dr. C. Angelescu subliniază că problema cu minoritățile e dezavantajoasă pentru România „că sânt mai mulți români care rămân la ei decât unguri la noi”. Al. Romalo lămurește problema declarând că detaliile în legătură cu „transferul de suveranitate” vor fi rezolvate prin negocieri directe între cele două părți. În acest moment, Nicolae Iorga solicită lui Carol II cuvântul.

Poziția lui Nicolae Iorga în Consiliul de Coroană din 31 august 1940

La primul Consiliu de Coroană, de la primele ore ale dimineții ale zilei de 30 august 1940, marele istoric n-a fost prezent, din cauza faptului că n-a putut ajunge la timp la București, deoarece „nici un mijloc material posibil” n-a reușit să-l aducă la timp în Capitală. Iorga observă în cuvântul său că este o problemă de „onestitate politică” ca cei care n-au putut participa la întrunirea precedentă să-și spună părerea într-o „chestiune” față de care nu putem „păstra rezerve”. Este nerăbdător să audă părerile domnilor Maniu și Vaida, să ne spună ce cred ei, căci ei au „contribuit să ne dea această bucată de pământ țării noastre”. Expune apoi, punctul lui de vedere într-o „chestiune foarte importantă”, anume, nu România a „cucerit Ardealul, ci Ardealul a fost oferit” de către locuitorii săi statului român. Ungurii greșesc când afirmă că „Ardealul l-am câștigat prin tratatul de la Trianon”; românii din Ardeal, „împreună cu... celelalte populații ardelenene, ne-au oferit Ardealul”. Acesta-i adevărul istoric pe care ni-l prezintă istoria, sublinia marele istoric, recunoscut „înaintea dreptului internațional” care, din păcate, astăzi victoriile în război a unor state l-au schimbat. Din acest motiv, N. Iorga crede că „cei care au reprezentat voința Ardealului venind spre noi” trebuie să-și rostească opiniile, indiferent cât ar fi ele de diferite față de ale majorității „Consiliului de Coroană, în noaptea trecută”.

Megaloman cum era, cât și paranoic înveterat (vezi memoriile lui C. Argetoianu), Iorga afirmă că dacă ar fi participat la ședința precedentă s-ar fi preocupat mult mai mult să afle ce taină se ascunde în spatele „acestor insistente amenințări cu termen scurt” ale Axei. Ar fi

făcut totul să afle „taina străngerii noastre de gât”, și ar fi îndemnat la rezistență, ca în iunie 1940! Ar fi spus, tot ca în iunie, că „dată fiind calitatea trupelor noastre față de calitatea trupelor sovietice” (Iorga uită că în august 1940, România se confrunta cu „calitatea” trupelor germane; „calitatea” trupelor sovietice n-a putut-o afla în primul rând din cauza regelui pe care-l ridicase în slăvi lătrând sloganul „Trăiască regele care n-a votat cedarea”), am fi putut face război „și de aici ar fi ieșit o altă situație, ar fi rezultat un conflict care ne-ar fi putut ajuta”. În cazul știut, adică cedând, sublinia N. Iorga, s-a petrecut „catastrofa aceasta unică în istoria lumii” prin care un stat cu putere armată însemnată „pierde o parte din oamenii săi și din înzestrarea sa”.

El a înțeles de mult că România va fi pedepsită, așa cum era pedepsită în acel moment, din cauza atitudinii „din timpul războiului din Etiopia”, pe care o consideră „cea mai mare greșeală din toată politica noastră externă de la crearea României”. România a avut atunci (Iorga ar fi putut să spună mai degrabă N. Titulescu) o poziție „de profundă jignire a Italiei, pe care n-a meritat-o și uitat-o nici un moment”. Italia a așteptat să vină timpul și ocazia ca să-i plătească României, el gândindu-se încă de atunci (1935 - 1936, n. ns.) că vom pierde „sau o parte din Ardeal”, sau „Moldova devenită o parte a Rusiei Sovietice, pe baza petițiilor evreimii de acolo, care se cere unită cu Rusia Sovietică”. Moldova ocupată, credea Iorga, este sub o cruntă asuprire „cu clasa dominantă” desființată prin exil (deportări în Gulagul sovietic, voia să zică), suprimări tănuite prin închisori, stricarea țăranimii moldovenești prin bolșevizare, încât se pune în pericol „și soarta Moldovei întregi”, tot datorită „evreimii de acolo în frunte”.

Acum, aici, lumina Iorga adunarea, noi trebuie să alegem: „sau o parte din Ardeal” sau „pierderea Moldovei” întregi, altă alegere nu avem de făcut. Îl întrerupe Argetoianu, zicându-i că dacă se refuza arbitrajul „se putea pierde și una și alta”. După care marele istoric expune concepția sa asupra evenimentelor în curs afirmând că românii stăpânesc Ardealul și Basarabia nu prin ei înșiși ci prin drepturile istorice consolidate, ci pentru că „noi facem parte dintr-un sistem”. Sistemul din care făcea parte România „s-a năruit”; el se baza pe biruința câștigată în numele dreptății „pecetluită în tratatele de pace”. Sistemul nou care vrea „a crea o nouă ordine europeană” nu va dura deoarece nu-l acceptă „toate popoarele”. În momentul „acesta al războiului” se mută granița „în folosul unui popor”, cerută nu de „poporul unguresc” ci de o castă „stăpânitoare în Ungaria”; acum nu a biruit Ungaria, ci grofii ei, care „au cerut regiunea Clujului unde aveau moșii și averi mari”.

Victoria grofilor unguri e trecătoare, ne-au despuiat de parte din țară, dar nu vor fi în stare să o stăpânească. E convins de puterea de rezistență fizică și morală a românilor cedați, fiind convins că „rezistența poporului românesc” va face mult mai mult pentru cauza României decât am fost noi în stare cu „armata noastră”.

N. Iorga avea dreptate în considerațiile istorice expuse, mai puțin chestia cu armata pe care ar fi fost bine să nu o amestece în dezastrul prezent, știut fiind faptul de toată lumea că armata, în întregul ei, voia să lupte pentru Transilvania. Reamintesc, opinia lui E. Ballif, în Consiliul de Coroană precedent, cum că spiritul oștirii era pentru rezistență, și că ei, oligarhii, în cap cu regele, aveau obligația s-o tempereze. Statul trebuia

salvat, nu-i așa, căci ce ar mai fi guvernat „marele” rege și Camarila lui, la un loc cu oligarhia rapace și trădătoare, dacă armata lupta pentru provinciile cedate??

După N. Iorga, vorbește generalul Arthur Văitoianu care nu-i lămurit în nici un fel ce era pe linia Prutului: rușii se retrag sau nu de pe frontieră? Ce este cu cele 6 sate din „regiunea de la nord de Dorohoi”, au rămas în interiorul frontierei rusești sau nu? I. Gigurtu îl lămurește că „frontiera dintre noi și ruși a fost stabilită de nota Molotov”, nereușind să o rectifice și să elibereze „cele 6 sate”, dar ni s-a garantat și această graniță „rușii se retrag numai din dispozitivul de atac”.

Satele rămân rușilor deși „nu erau prevăzute în notă”, dar figurau pe hartă; „rușii le-au ocupat fără nici un motiv”, ele rămânând pierdute „cu Herța” împreună. Urmează Gheorghe Mihail, general de casă al lui Carol II, cel care declarase cu doar câteva luni în urmă despre Carol II că este „cel mai puternic rege din lume”. Cât a vorbit, 2-3 minute, s-a adresat doar stăpânului său pe care din „majestate” nu l-a slăbit. Mihail informează pe „augustul suveran” și stăpân, ca șef al Marelui Stat Major ce era, cum că „presiunea rusească a început a slăbi” și că incidentele de frontieră, foarte numeroase în ultimele două săptămâni, au încetat. Aviația rusească n-a mai depășit frontiera de Nord și de la Prut, nici plutoane rusești nu mai încalcă frontiera terestră, românească, fapt care îl determină să creadă că sunt „simptome ale unui început de destindere” la noua frontieră cu U.R.S.S..

Poziția lui Iuliu Maniu la Consiliul de Coroană din 31 august 1940

Nici Iuliu Maniu n-a participat la ședința precedentă a Consiliului de Coroană din 30 august 1940. De ani buni, marele lider al românilor ardeleni, refuzase orice contact cu regele și Camarila sa, pe care îi acuzau că duc țara spre dezastru. Înăsprirea relațiilor dintre Iuliu Maniu și Carol s-a produs treptat, îndeosebi după ce Carol II își încalcă cuvântul dat și o aduce pe Elena Lupescu în țară.

Criticile lui Maniu la adresa curvei ce guverna din umbră țara au fost numeroase, acide și fără rezerve. Din acest motiv (cel mai important) Carol II a început să-l urască pe Maniu, dorindu-i moartea. Știm cum, la începutul lunii noiembrie 1938, la întâlnirea A. Călinescu - Gabriel Marinescu, ultimul a propus uciderea și a lui Iuliu Maniu împreună cu a lui Corneliu Z. Codreanu, Călinescu refuzându-l net. Desigur, odiosul călău Gabriel Marinescu vorbea în numele lui Carol II, nu al său. Uriașul prestigiu și popularitatea de care se bucura liderul politic național-țărănist, l-au împiedicat pe regele-măcelar să-l ucidă pe Iuliu Maniu.

Toată lumea, deci, aștepta cuvântul lui Iuliu Maniu, mai ales când era în joc soarta a milioane de români ardeleni, anticipând o confruntare dură între liderul național și regele Carol II. Au așteptat în zadar, căci, după cum vom vedea, deși a făcut un început de critică regimului carlist, poziția lui Iuliu Maniu a fost una în ton cu „cumințenia” dorită de monarhul asasin și dezertor.

În primul rând, Iuliu Maniu se arată „nespus de recunoscător” regelui că a binevoit a-i „da ocaziunea” să rostească „în această înaltă consfătuire” „cuvântul de

protest al Ardealului și Banatului”. Considera ziua de față ca pe una „dureroasă, tristă”, fapt pentru care îi vine foarte greu să-și „stăpânească nervii și [să] nu-i lăsăm copleșiți de durerea care ne cuprinde”. Protestează în numele românilor ardeleni și bănățeni „contra oricărei încercări de a înstrăina Transilvania, Banatul, Maramureșul și Crișana” de la România. Îi mulțumește lui N. Iorga pentru „observațiunea foarte mângâietoare” cum că Ardealul s-a alăturat țării din voință proprie și că în privința Transilvaniei „n-are dreptul să dispună nimeni afară de poporul românesc din Ardeal”. Ungurii, zicea Maniu, susțin că Ungaria ar avea un „drept istoric” asupra Ardealului, fapt ce este într-un totul „absolut neadevărat”. Știa că în așa-zisele tratative cu Ungaria, „guvernul ungar” n-a vrut să discute „nici problema etnografică, nici problema socială, nici cea geografică și nici chiar cea economică a Ardealului”. Dacă n-a vrut să discute aceste aspecte este că erau convinși că n-au dreptate în cererile lor și că dacă ar fi discutat ar fi suferit „o înfrângere categorică” și definitivă. Și totuși, observa Iuliu Maniu, ungurii susțin sus și tare că istoria le „dă dreptul să reclame Ardealul”. Nici pe aceste teren ei nu au dreptate deoarece toată lumea avizată știe că „niciodată Transilvania n-a aparținut Ungariei, care în istorie a fost condusă de voievozi și de principi”. Dovada că Ardealul n-a aparținut niciodată Ungariei este că „în toate manifestările ei” Ungaria urmărea „uniunea cu Ardealul”; dacă „Ardealul ar fi fost al Țării Ungurești n-ar fi trebuit să reclame acest lucru neconținut”; dacă îl reclama o făcea tocmai din cauza faptului că Transilvania n-a fost niciodată unită cu Ungaria „până în 1867”, când în urma unei mari înfrângeri militare imperiul austriac „a trebuit să facă concesiuni poporului

ungar”. Soarta Transilvaniei, acum și-n totdeauna, va fi hotărâtă doar de „majoritatea lui”, accentua I. Maniu. Iar această majoritate este „categoric românească”, căci 58,4 din numărul locuitorilor îl formează românii. Minoritățile care sunt în Ardeal „sunt împărțite în mănunchiuri mici” care au fost colonizate cu scopul precis „pentru a întrerupe conturația geografică și etnografică a elementului românesc în Ardeal”, creându-se astfel, „o bază de drept” ca Ungaria să poată emite pretenții asupra Transilvaniei.

Sute de ani românii din Ardeal au susținut că nimic din ceea ce s-ar fi hotărât cu acest pământ să nu se facă „fără să fie întrebat poporul românesc de acolo”. Iată de ce pe noi, ardelenii, „ne doare adânc că astăzi” se decide soarta Transilvaniei „fără ca poporul din Ardeal să fie întrebat”. El a înțeles că din momentul ce s-a trecut pe „terenul tratativelor” noi, românii, vom suferi o înfrângere căci îi cunoștea bine pe unguri, ca unul ce a avut prilejul și timpul să negociez cu ei până în 1918. Tocmai din acest motiv, declara Iuliu Maniu, „eu și opinia publică din Ardeal” au fost împotriva tratativelor cu guvernul ungar și „pe urmă am fost categoric contra să se accepte o procedură de arbitraj”..

Acceptând arbitrajul, susținea Iuliu Maniu, dăm lumii impresia că ceea ce se hotărăște „izvorăște și din voința noastră”. Or, declara el, credea cu tărie că ceea ce s-a decis prin procedura de arbitraj, „orice hotărâre s-ar aduce să nu aibă aparența” că s-a făcut și cu voia poporului și statului român. Când guvernul român a acceptat ideea arbitrajului trebuia să se gândească la „pilda Cehoslovaciei”. Prin urmare, zicea Maniu, unui rege indiferent, „învăluit în fum de țigară”, cât și unei adunări lipsită de mândrie și demnitate „protestez în contra ruperii integrității Ardealului”, contra înstrăinării

unei părți din el la Ungaria. Ne aflăm în mijlocul unei catastrofe, o catastrofă pe care Maniu o pune nu pe seama poporului român și armatei sale ci, cum era și adevărat, ci pe seama diplomației românești.

Constată, doar el din rândul atâtor domni consilieri și miniștri, că toate cedările din ultimele două luni „fără o lovitură de sabie, fără o picătură de sânge” au adus o profundă lezare a demnității „și puterii statului nostru”. Crede că orice justificare a capitulărilor succesive în numele unor motive „de practicitate momentană” ar fi trebuit să fie abandonate „în fața onoarei naționale, înaintea mândriei naționale”, teren pe care „trebuie să avem o tradiție mare și puternică”.

O națiune nu trăiește numai prin oamenii zilei de astăzi și prin acțiunile generației de acum, ci prin tradiția și aspirațiile ei. Noi, cei care trăim în acest timp, sublinia Iuliu Maniu, generația prezentă nu suntem decât liantul dintre trecut și viitor, iar valorile, acțiunile, idealurile generației de astăzi trebuie să fie raportate „la esența unei națiuni”. Clipele pe care le trăim, zicea și își cerea iertare Iuliu Maniu de la Carol II, momentul de față nu contribuie cu nimic la „întărirea aspirațiilor noastre naționale” care au avut totdeauna în istorie drept temelie mândria națională cât „și încrederea națiunii în forțele sale proprii”. Crede că abandonarea fără luptă a Basarabiei a fost o greșeală catastrofală „ale cărei urmări le suferim și astăzi”. Atunci, în iunie, în fața amenințărilor U.R.S.S., trebuia să luptăm oricâte sacrificii am fi nevoiți să le facem, chiar cu riscul de „a suferi o înfrângere”. Națiunile suferă înfrângeri pe câmpul de luptă, în război există șanse și bune și rele, multe popoare mari au fost înfrânte, „poporul românesc a pierdut și el războaie”. Însă prin marea sa conștiință națională „dar și prin vitejia soldaților săi”, și-a păstrat

demnitatea și a sperat într-un viitor de înălțare a patriei sale. Am dat rușilor două milioane de români „fără nici cea mai mică rezistență”, bătea obrazul I. Maniu lui Carol II.

După abandonarea Basarabiei a constatat că o adâncă descurajare a cuprins „toate provinciile”, pe toți românii din cauza umilirii țării și a armatei. Armata a vrut în iunie, ca și acum, în august, „să arate că, dacă diplomația română n-a știut lucra, ea știe să sângereze pe câmpul de luptă pentru salvarea onoarei naționale”. Protestează, încă o dată, în numele lacrimilor „celor 100 de mii de români care s-au adunat la Alba-Iulia la 1918”. Își manifestă, de asemenea, marea indignare față de faptul că Ungaria a reușit să impună ideea „în opinia publică europeană” că dacă a „căzut” tratatul de pace de la Trianon, „a căzut și Unirea Transilvaniei și Banatului cu România”. Este o mare minciună cum că tratatul de la Trianon a dat României Transilvania. Românii din Ardeal și-au creat structuri de stat în toamna lui 1918, cu armata lor proprie. Declară că el a fost ministru de război și de externe în guvernul provizoriu român „Consiliul Național din Transilvania”. Românii și-au creat organizație lor de stat înainte de Trianon aducând „cu drag și devotament” Transilvania la România.

În lumina acestui adevăr a susține că Trianonul a decis „unirea poporului românesc din Ardeal” cu România „este cel mai mare neadevăr și cea mai mare nedreptate”. Poporul român din Transilvania „a purtat” sute de ani suferințe, cărturarii săi au contribuit la înălțarea „conștiinței acestui popor”, timp de 150 de ani poporul român „a făcut trei revoluții sângeroase” „ceea ce nu s-a petrecut nicăieri în lume cu un popor țăran”; zecile de mii de jertfe ale acestor revoluții s-au făcut

„pentru principiul ca nimic să nu se hotărască în ceea ce privește Transilvania fără de transilvăneni”.

Iar acum e profund mâhnit, îndurerat să constate că „soarta Transilvaniei” e hotărâtă „la o masă verde” unde stau „patrioți” în frunte cu „supremul patron al vieții noastre naționale” (trimitere directă la M. Manoilescu, Vaier Pop și Carol II - n. ns.). Nu între „patru pereți” se rezolvă problemele unei națiuni, accentua I. Maniu, ci „prin marile valuri de iubire de neam, de devotament și sacrificiu pentru binele patriei”. Marile probleme ale unui popor se discută cu poporul, în mijlocul națiunii, creându-se astfel sentimentul profund între conducători și popor care fac „națiunea capabilă de supreme sacrificii”.

I se adresează apoi direct lui Carol II, afirmând un adevăr absolut al acelui timp de rușine și cădere, cum că sentimente, legături profunde nu existau atunci între conducători și neam. În ciuda acestei constatări, observă totuși cu „mirare” cum armata și poporul are devotament și iubire „pentru țară și pentru neam”, fiind gata să lupte și să moară pentru țară. Faptul, crede Iuliu Maniu, dovedește puterea sufletească a poporului român, calitatea morală a armatei, în pofida faptului că în „timpul din urmă” s-a făcut „puțin” întru sprijinirea, înălțarea lor.

Dacă protestează, repeta Iuliu Maniu, o face în numele celor hotărâte la Alba Iulia în 1918 când a jurat „înaintea a patru ierarhi români” de a apăra și păstra drepturile poporului din Ardeal „și de a realiza în modul cel mai perfect posibil unirea Transilvaniei cu patria mamă”. De aceea, se crede obligat să condamne ruperea Ardealului și trecerea unei părți din el la Ungaria, apreciind că decizia luată în acest sens este „nevalidă și neexistentă juridicește”. Nu va recunoaște niciodată o

hotărâre ce ar „stabili o rupere a Ardealului” sau a unei părți din el de la România. Condamnă fără rezerve că s-au „aflat români” care să semneze un asemenea act. Cei care au semnat un asemenea document „n-au fost reprezentanții poporului românesc din Ardeal”, deși în ceea ce-l privește el nu acceptă și nici nu face „nici un fel de deosebire între românii din Vechiul Regat și românii din Ardeal”. De cum Iuliu Maniu rostește aceste ultime cuvinte, Carol II se bagă în seamă declarând: „Bravo, domnule Maniu, este cuvântul pe care îl așteptam de multă vreme”, vrând să sugereze că marele patriot român, prin cele susținute, s-ar fi raliat, și el, oligarhiei slugarnice și lașe din jurul tronului său murdar.

Din motivele invocate și susținute, I. Maniu crede că „nu trebuie să luăm la cunoștință arbitrajul făcut la Viena”. Căci, spunea el, „forța superioară” ce stăpânea atunci Europa, în absența respectării principiilor de drept și dreptate, și care hotăra asupra sorții poporului românesc „să hotărască cu sabia și să spună: sabia este în mâna mea și eu tai harta României”. Are convingerea că ceea ce se hotărăște prin sabie tot cu sabia se va desface. Însă, sublinia Iuliu Maniu, a ne supune unei decizii luată de alții privind țara noastră „peste capul nostru” este o mare greșală istorică. Trebuie reacționat la agresiune, nicio greutate sau sacrificiu n-ar trebui să ne împiedice să luptăm „pentru a salva onoarea noastră națională”, ca și viitorul națiunii române. Dacă România a ajuns într-o stare „de izolare internațională” faptul dovedește că guvernele noastre, „serviciile noastre externe” nu au știut să „slujească interesele neamului românesc”. Îl invită pe Carol II, să tragă imediat concluziile necesare și să retragă încrederea în cei ce nu

au fost în stare sau nu au ținut seama de interesele și demnitatea țării.

În stilul lui bine cunoscut, Maniu continuă declarând că nu acuză pe nimeni și nici nu pune la îndoială buna credință a „nimănui”, atrăgând însă atenția că „în viața statelor se fac greșeli”, iar cei care le-au făcut trebuie trași la răspundere. În viața națiunii s-au petrecut lucruri grave, iar cei vinovați pentru nenorocirea și eșecul aduse peste capul neamului trebuie „să ispășească”. *Căci nu neamul în sine este vinovat de eșec și catastrofă ci acei oameni din guverne „care au avut în mână soarta țării”*. Iar acei oameni care au avut puterea „n-au fost reprezentanții Ardealului” și dacă au avut puterea și soarta României în mână, au avut-o „în urma unei lovituri de stat”. La care, iarăși, Carol II, sare, cu mârłanie specifică de psihopat cu ifose, zicându-i lui Maniu să nu facă „politică internă”. Iuliu Maniu replică că cele spuse de el aveau ca scop nu pentru a face politică internă, ci spre a releva că cei ce au hotărât soarta Ardealului, din partea României, nu dețineau puterea în stat în baza „izvoarelor de drept”.

Iuliu Maniu își încheie extraordinarul său cuvânt, atrăgând atenția lui Carol II și adunării cum că „această distinsă întrunire și societate” nu este, nu poate fi, nu trebuie să se considere o „corporație deliberativă”. Adevăratul factor de decizie nu poate fi „decât însăși poporul, nația”, puse punct Maniu cuvântului său, cu trimitere directă la cel care de 10 ani confiscase destinul națiunii și statului român în numele căroră acționa și hotăra discreționar, după bunul său plac.

După ce încheie Iuliu Maniu, Carol II dă cuvântul istoricului Gheorghe I. Brătianu. Acesta declară că vorbește așa cum îi poruncește conștiința sa și „haina de soldat pe care o port”. Apreciază că România trece prin

cea mai grea și tragică „situație” din istorie. În fața amenințărilor venite dinspre Viena își dă seama că dacă refuzam să acceptăm dictatul eram zdrobiți; acceptând capitularea „tare aș vrea să fiu rău profet” dar ne așteaptă prăbușirea prin demoralizare, umilință și anarhie. Între cele două alternative, acceptă până la urmă varianta capitulării. Totuși, are convingerea că preferă dușmănia Germaniei, cum ar fi fost în cazul refuzului dictatului „decât disprețul Reichului, pe care mă tem că îl avem cu prisosință astăzi”. Crede că amenințările U.R.S.S. „de pe Frontul de Est” n-au fost decât „un oribil șantaj împotriva noastră” și nu o „reală amenințare de a ne cotoropi și cucerii”.

Susține apoi că singurul mod de a ne păstra dreptul nostru și pentru viitor ar fi de a lupta pentru anularea acestui dictat nenorocit „care taie inima țării în două”. Este convins de faptul că adunarea de față nu are dreptul legal spre a decide soarta țării deoarece „nu sântem o adunare deliberativă”. Ei, toți, și-au dat doar cu părerea pentru ca viitorul să cunoască „că în ceasul acesta, cel mai greu” s-au ridicat proteste și s-a afirmat dreptul nostru.

Lui Gh. Brătianu îi succede Vasile Noveanu, ministrul (auzi titulatură) „inventatorului avuțiilor naționale”, care vorbește sforăitor, demagogic, folosindu-se de sofisme ieftine. Declară că a fost pentru primirea arbitrajului fiind convins că în ciuda tinereții sale are o responsabilitate „pentru viitorul care ne așteaptă”. A primit arbitrajul doar în speranța că va fi „un act de dreptate” și nu unul arbitrar!!! A constatat însă, „spre surprinderea mea”, cu mult regret cum că „arbitrajul de astăzi” este o „nedreptate fățișă făcută neamului românesc întreg”. Nu poate înțelege cum „un stat și un popor” ce luptă pentru cei de același sânge și neam

(trimitere la Ungaria - n. ns.) nu poate accepta că și „alte popoare” au dreptul să trăiască în statele lor. Își exprimă speranța că acest arbitraj va dispărea iar noi să declarăm „cu conștiința împăcată și liniștită” că avem „o datorie sfântă”(i-auzi!), că am primit arbitrajul „ca o impunere” și ca o „presiune armată”. Mai declară și crede, tot din „toată conștiința mea”, că nu peste mult timp „strânși uniți în jurul Majestății Voastre, în jurul tronului” vom redobândi ceea ce ni s-a luat pe nedrept. În încheiere, îl roagă pe Carol II, cum că el ca „membru al guvernului” se simte responsabil de cele ce tocmai s-a hotărât, „să avizeze”, cu înalta sa poziție, „că acest arbitraj nu este un act românesc”, ci unul străin, străin de dreptate, străin de logică, străin de principiile celor care ni l-au impus. Un asemenea individ, și alții la fel ca el, avea obrăznicia să creadă că reprezintă, la acea vreme, interesele poporului român. Desigur, slugărnicia lui Vasile Noveanu, a făcut bine lui Carol II, care era învățat de cei 10 ani de domnie rușinoasă, ca toată lumea să-i cânte în strună, să-l laude ca pe Mesia, să-l pupe în cur zilnic, iar și iar. Demagogia lui Noveanu, folosită chiar și în situația dramatică de atunci, probează încă odată înstrăinarea definitivă a oligarhiei timpului de interesele reale ale României, orbirea ei patologică.

După Vasile Noveanu, primește dreptul să vorbească Alexandru Nicolescu, mitropolitul greco-catolic de la Blaj, dar și consilier regal. Înalta față bisericească nu se lasă nici ea mai prejos decât ceilalți participant începând prin a mulțumi lui Carol II că i-a dat ocazia să vorbească! Constată că prin „dictatul de la Viena” România pierde jumătate de Transilvanie locuită în marea majoritate de români. În acele momente îi revine în memorie „Tripartitul Werbbczy și celelalte legiuri

nefastă” care au apăsător cu robie poporul român din Ardeal. Îi trece pe dinaintea ochilor „icoana tragică a lui Horia, Cloșca și Crișan”, tragedia lui Avram Iancu care au suferit în numele idealului național. Nu crede deloc în asigurările date de Ungaria, având convingerea că românii cedată „vor fi supuși la prigoniri crâncene”, și că vor fi deznaționalizați cu forță. Are încredere însă în vitalitatea poporului român care a înfruntat greutățile veacurilor. Biserica de care aparține, e bine să se știe, zice el, a avut o mare contribuție „la redeșteptarea noastră națională”. Este cu totul neîmpăcat cu situația că atâția români „fii ai bisericii mele” vor încăpea pe mâna „dușmanilor noștri seculari”. Afirmă că în Ardeal, preoții au stat „totdeauna în fruntea luptelor naționale”, ca niște conducători adevărați ai poporului. Nu se împacă cu gândul „de a vedea că sunt aruncați în brațele pierzării acești frați ai noștri”, care nu s-au putut bucura de „soarele libertății naționale” decât 20 de ani. Românii cedată vor fi dați înapoi „cu decenii și secole”. Nu acceptă acest fapt. Îl roagă pe Carol II să nu se supere pe el, dar cu „toată smerenia” se alătură celor care au protestat pentru cedarea Ardealului!!

Crede cu tărie că „va dispăre și acest coșmar” și că unitatea națională se va reface, căci „Dumnezeu nu doarme” și va aduce iar soarele libertății „pe cerul patriei noastre sfinte”. Atunci vom sărbători pe toată întinderea pământului românesc „hora mare a unirii pe care ne-o invidiază dușmanii noștri seculari”. Își pune nădejdea în Dumnezeu care „ne-a ocrotit de-a lungul veacurilor”, care ne va ajuta și de astă dată să ne ridicăm „din cenușa pierzării” ca și pasărea Phoenix. Și-atunci ne vom aduna la un loc, cu toții, refăcându-ne „rândurile compacte, dese, invincibile”.

După mitropolitul unit a vorbit Nicolae Bălan, mitropolitul ortodox al Ardealului, de asemenea consilier regal. Subliniez poziția avută de mitropolitul Nicolae Bălan în ședința anterioară a Consiliului de Coroană, când a declarat apăsător că țara să nu accepte dictatul Axei, îndemnându-l pe rege să ordone armatei să lupte. Și de astă dată Nicolae Bălan are aceeași poziție refuzând să accepte așa-zisul arbitraj „în numele întregului cler și popor al bisericii mele”. Susține că unirea noastră într-adevăr nu are nicio legătură cu Trianonul, ci „a fost aspirația cea mai înaltă a tuturor generațiilor care ne-au precedat” izvorâtă din conștiința de sine.

Unirea românilor, credea înalta față bisericească, înfăptuită cu 20 de ani în urmă „dintr-un elan de nedescris” „n-o putem face atârănătoare de la arbitrajul nimănui”. Un popor care are grijă de viitorul său, avertizează mitropolitul, „nu trăiește din abdicări”, ci doar prin jertfele de care este capabil pentru a păstra sau împlini idealurile, aspirațiile sale. Are încredere în poporul român că va ști să îndure și să treacă și prin clipele grele ale prezentului cum a trecut și le-a biruit pe cele ale trecutului. Dreptatea este de partea poporului român, încheie Nicolae Bălan, iar acolo unde dreptatea călăuzește pașii unui popor, Dumnezeu îl binecuvântează, iar „biruința nu poate să întârzie”.

După ce vorbește Nicolae Bălan, Carol II întreabă conclavul dacă dorește ceva să mai vorbească. Iuliu Maniu intervine, observând că guvernul român nu a ridicat vreun „protest împotriva acestui arbitraj”. Carol II îl minte spunând că protestul a fost făcut de Manoilescu la Viena, „se înțelegea de la sine”. Maniu nu-l luă în seamă, susținând că ar fi o mare lipsă, o neglijență dacă

România nu ar protesta „solemn și categoric” împotriva celor hotărâte la Viena.

Solicită ca în procesul-verbal să se consemneze că unii membri ai Consiliului de Coroană au exprimat proteste despre „acest arbitraj nedrept”, care nu are la bază vreo bază juridică Și că este „necorespunzător drepturilor neamului românesc”. Dr. Constantin Angelescu îi dă dreptate lui Maniu, iar Iorga crede că nu ar trebui să se dea nici un comunicat. Carol II îl contrazice pe Iorga, afirmând că un comunicat este necesar altfel „lumea crede cine știe ce”. Ion Gigurtu îl completează pe rege susținând vă dacă România ar protesta față de dictatul de la Viena, Axa ar retrage garanțiile „care ni s-au dat”. Carol II e părere că va fi dat un comunicat „absolut anodin”, căci are motive serioase să nu accepte ca în comunicat să fie trecut protestul românesc. Ar fi de acord cu Maniu, zice Carol II, dar „sânt alte cauze, care ne împiedică să facem acest lucru”. Și el e de părere că „ni se face nedreptate”.

Iuliu Maniu ignoră spusele regelui, știind cât sunt de nesincere, replicând tăios cum că își permite să atragă „atențiunea Majestății Voastre” supra impresiei negative, penibile făcută în străinătate „în cazul Basarabiei” când guvernul român n-a protestat față de agresiunea U.R.S.S.. Gheorghe Tătărescu, sare imediat în apărarea lui Carol II, afirmând că el a făcut acest protest și că e regretabil că Iuliu Maniu nu-l cunoaște; a declarat atunci, „textual”, că cedarea provinciilor din nord-est „s-a săvârșit sub presiunea violenței”.

Maniu îl contrazice pe Tătărescu, spunându-i că cunoaște bine comunicatul dat de el, în iunie 1940, pe care „nu l-au găsit suficient”, observând că la ședințele Consiliului de Coroană ținute atunci „n-au avut voie domnii să-și exprime aceeași revoltă”, pe care zice

Tătărescu că ar fi exprimat-o prin cuvântul „violență”. Comunicatul de atunci, îl pune la punct Maniu pe Guță Tătărescu, trebuia să arate lumii că „Națiunea română nu se pleacă de bunăvoie înaintea acestui fapt” și că va intenționa „să recâștige teritoriul național”. Tătărescu îl invită pe Maniu să recitească declarația dată atunci spre a se convinge că are el dreptate. Iarăși, marele patriot îl ignoră pe Tătărescu, repetând: comunicatul ce se va da de guvern „să fie explicit pentru opinia publică românească și mondială”, să informeze că ce s-a decis la Viena e o mare nedreptate pe care „vom năzui s-o reparăm”.

Gh. I. Brătianu îl aprobă pe Maniu, iar Carol II zice că aceste „dezbateri” vor fi publicate într-o zi iar lumea „le va cunoaște”. Nicolae Iorga susține, în total acord cu adevărul acelor clipe, că ei, consilierii regali și miniștrii sunt doar niște „sfătuitori”. „Noi, Consiliul de Coroană, declara marele savant, nu putem impune o formă de hotărâre”-, relevând faptul că instituția la care făcea trimitere era lipsită de orice bază legală, cât și putere de a lua vreo decizie în numele țării (Consiliul de Coroană). Carol II, completează pe Iorga, punând la punct lucrurile definitiv: „De altfel, după cum s-a spus (de Iorga și Maniu - n. ns.), aceasta a fost o ședință informativă, și pentru mine, prilejul să aud părerea fiecăruia”-, arătând tuturor că doar el, și nimeni altcineva, poartă răspunderea legală în cazul tuturor capitulărilor din vara lui 1940!!!

Carol II despre Consiliile de Coroană din 30 - 31 august 1940 (*Jurnal*)

În preajma dictatului de la Viena, Carol II, după cum constatăm din „Jurnalul” său, era bine dispus, ieșea la petreceri în aer liber cu curvele din anturajul său gen „Sanda Nenișor, Irina, Lucica Samsonovici”, se distra cu Duduia, juca pocker, vâna, viziona filme. Pe 25 august 1940, notează: „o zi splendidă, care ar fi fost perfectă dacă n-ar fi fost țăntarii”. Este preocupat, ca de obicei, de cum să „remanieze” guvernul, pe 26 august 1940, când vrea să-l aducă, în cabinet pe Horia Codreanu „un om mai serios”, în locul lui Horia Sima!

Tot pe 26 august, după o discuție cu generalul lui de casă, Gheorghe Mihail, are convingerea că „vom trebui să ne batem cu ungurii, față de cari vom putea avea succes”, caz în care crede că ar fi bine să-i lăsăm pe sovietici să ocupe Moldova până la Carpați. Nu renunță la filme nici în acele zile și nopți tensionate. Când află că Axa invită la Viena pe „Manoilescu și un alt delegat” pentru discuții notează că „ne găsim într-o situație nouă, poate bună, poate rea?”, e convins că cedarea unei părți din Ardeal va fi „așa de rău primită în țară” încât prevede tulburări interne. Pe 28 august 1940, împreună cu Gigurtu discută cu „Manoilescu și Vaier Pop... toate ipotezele”- despre ce-ar putea fi la Viena, lăudându-se că le-a dat celor doi „instrucțiuni hotărâte” că România nu poate accepta decât schimbul de populație.

Joi, 29 august 1940 amână chestiunea „remanierii” guvernului „până mâine”, iar la prânz are parte de o „masă străjărească”, alături de Teofil Sidorovici, ofițeri, cucoane din anturaj (citește: curve), plină de „voie bună” și conversații lejere. Se folosește de prilej pentru a

decora unele slugi: „lui Sidorovici îi conferă „ofițer pentru Merit”, celor două curve din anturaj ordinul „Cavaler”, iar celorlalți lucruri mai mărunte”. După atâta „voie bună”, distracția îi este tulburată căci „după masă (vrea să zică după amiază - n. ns.) s-a produs drama care poate să ne ducă departe” (Sic). De la Viena, M. Manoilescu îl informează că „până la 12 noaptea” trebuie să răspundă dacă primește arbitrajul Axei. Nu se aștepta la așa ceva, are puțină speranță, „trebuie să cedăm teritorii, fiindcă așa o doresc ungurii și acoliții lor”. Dacă nu răspundem în termenul impus notează că „o să ne găsim în război, atacați de nemiloșii unguri, susținuți de nemți și U.R.S.S”.. apreciază situația ca disperată, dar se umflă în pene și o face pe grozavul, „nu putem astfel lăsa ca teritoriul nostru să fie prădat”!

La cină, are alături pe cei doi „mari” oameni de stat, I. Gigurtu și E. Urdăreanu, mănâncă și bea, tot cu „voie bună”. Notează că „oricine își poate închipui ce chin sufletesc” l-a măcinat în acele ore și zile, așezându-se, pe sine, încă o dată, mai presus de națiune.

Începe Consiliul de Coroană „înainte ca toți să fie prezenți”; spune două vorbe despre ce au declarat unii dintre domnii consilieri, dar nu uită să noteze că a fost „pentru rezistență”, că are încredere în viitor, dar dacă „soluția ce se va da va fi prea rea pentru țară, să nu cumva să se reînvie iridenta românească”. Deși e obosit, are încă speranța „că nu va fi prea rău”. Având telefonul ce făcea legătura cu Viena instalat lângă el a auzit „comunicările și presiunile” Axei. N-a putut dormi după „aceste emoții”, dar după ce, la „5 1/2, a sosit Duduia” din oraș a putut găsi, în sfârșit, „odihnă”.

În realitate, martor la eveniment, Nichifor Crainic, participant în calitate de ministru la Consiliul de Coroană din 31 august, infirmă așa-zisele emoții despre

care vorbește Carol II. N. Crainic, deși încă mai era susținător al regelui, subliniază violentul contrast dintre dramatica situație și atitudinea lui Carol II. În timpul ședinței Consiliului, notează Crainic, regele a stat „revărsat pe scaun, cu pânțele în relief” fumând încontinuu având un „aer indiferent”.

Cu privire la încheierea ședinței, Crainic smulge masca minciunii de pe fața lui Carol II afirmând că acesta a vorbit „cu glas care suna fals și fără nicio vibrație” declarând „printre fumurile țigaretei” că ar fi fost „pentru rezistență cu armele, dacă ar fi fost posibil”.

Pe 30 august 1940, Carol II, notează că s-a „sculat târziu”. „Cu teama în suflet” în așteptarea veștilor de la Viena, când află „știrea hotărârilor” le apreciază ca „ceva nemaipomenit”, iar când vede harta cu „noua graniță” are impresia că „am fost ca lovit de o măciucă în cap și indignarea mea n-a mai avut culme”. Minte, apoi, făcând pe viteazul și iubitorul de patrie, scriind fățarnic că „urmând impulsul meu de luptă, l-am și chemat pe Gheorghe Mihail spre a lua măsurile necesare”. Imediat cade pe gânduri, interogându-se dramatic: „Am eu dreptul de a împinge țara la un dezastru sigur?”. Își răspunde sieși cum că, cândva „credeam că o rezistență eroică poate scăpa o țară” dar văzând ce s-a petrecut cu Polonia și Belgia, nu crede că România poate rezista „în fața unor armamente și a unei aviații covârșitoare”. E convins că trebuie să cedeze căci doar așa „pot să-mi păstrez Armata intactă”, cât și „entitatea statului român”. Se va pune, el și nimeni altul, pe o „muncă fără preget” și va reclădi țara dându-i un „nou suflet” croindu-i un „viitor mai bun”. Are sentimentul că s-a întors „în zilele copilăriei” când toți, desigur, în primul rând el, „aveau pe buze și în inimă „Idealul Național”“.

Invit pe cel ce citește această carte să revadă notațiile generalului Al. Averescu, despre campania armatei române din toamna târzie a lui 1916, în care aflăm cât de mult a luptat „prințul” Carol pentru „Idealul Național”!!!

Pe mai departe, își continuă Carol II reflecțiile, are convingerea că își asumă un „risc personal”, „primind această înfrângere” și că de am încolo „pentru cel puțin mult timp”(sic) va fi considerat „un trădător de țară” și „vânzător de neam”. Are încă de cu o zi înainte (de ce nu din iunie 1940 - n. ns.) îndoieli dacă are dreptul „de a lua această răspundere”, și dacă nu ar fi mai bine să abdice. Anticipează că în zilele următoare „se va acumula așa o cantitate de ură împotriva mea” încât nu crede că va putea ține capul sus. Se consolează, singur, înțelegând că are o mare răspundere pentru țară și dacă abdică „dezastrul țării este și mai mare”. Vorbind „azi-seară” cu Duduia și Urdăreanu despre gândul abdicării, cei doi „au respins cu indignare ideea”.

Așadar, e hotărât să rămână la datorie, să se sacrifice, să îndure „insulte și prigonirea” (i-auzi!!), să rămână „răstignit pe crucea mea”, căci așa îi „cere datoria de suveran”. Nemaipomenit! Copleșitor! Doamne, sfântă Românie, ce rege mare ai avut la acele vremuri grele și cât de eroic s-a luptat pentru soarta ta!!! Și cât de ingrat, nerecunoscător s-a purtat poporul tău cu „augustul”, „marele” suveran!

Liniștindu-și conștiința, având convingerea că a făcut pentru țară exact ceea ce trebuia, devine și mai înțelept lăsând istoriei dreptul „să judece dacă este bine” ceea ce a hotărât. Îl invocă pe Dumnezeu ca să-l ajute „să fiu eu acela care va reîntregi, din nou, țara în granițele ei firești”.

Celui de-al doilea Consiliu de Coroană din 30/31 august 1940 îi rezervă în *Jurnal* câteva rânduri. Subliniază „atmosfera grea”, ostilitate din partea scumpulor lui consilieri „împotriva celor ce s-au întâmpat”. Apreciază că i-a adunat pe consilieri și miniștri doar să le ia avizul față de ceea ce el a hotărât, el considerând „întrunirea ca informativă”. Îl critică pe Maniu „care se răstește ca la o întrunire publică”, atacând „regimul” și vorbind despre „drepturile Ardealului și ale poporului ardelenesc care singur e stăpân pe destinele sale”. Încheie ziua, plângându-și, singur, de milă, cu adâncă „măhnire sufletească”. Nu se mai simte „om” căci „acestea toate m-apasă într-un mod îngrozitor”, căci nu și-a putut închipui vreodată ca „în timpul vieții mele să văd o așa catastrofă națională”.

Pe 1 septembrie 1940 are o criză de nervi, se răstește „la oricine și orice”, plângând isteric. Se scoală devreme, liniștindu-l doar lucrul la „mărcile” lui scumpe. În a doua parte a zilei, când vestea mării nenorociri umpluse întreaga țară, ascultă cu „Mihăiță, cu Duduia” „discuri de gramofon”, petrecând câteva „ore plăcute și liniștitoare”! Seara Duduia petrece în oraș cu suita sa, el rămâne la palat, așteptând-o. Duduia revine târziu, pe 2 septembrie 1940, și, deși era pe „jumătate deștept”, (voia să zică „treaz” - n. ns.), îi urează „La mulți ani”: „E ziua iubitei mele”. O scoală din somn pe la începutul după amiezii de 2 septembrie 1940 oferindu-i „flori” cu „un dar de farfurii de argint”. Bucuria zilei îi e stricată de Vaier Pop pe care îl primește „după-masă” care-i spune că nemulțumirea împotriva sa „crește vertiginos”, și că ura poporului „se îndreaptă împotriva mea”.

Vaier Pop îl sfătuiește să schimbe repede guvernul în fruntea căruia să fie pus „cineva cu prestigiu și autoritate”. Vaier Pop îi sugerează că persoana indicată

ar putea fi generalul Ion Antonescu, el rămânând „uimit de această propunere”.

Stă mult pe gânduri deoarece nu știe dacă „voi putea, oare, și avea încredere în el”. Desigur, încheie ziua cu o cină bogată sărbătorind-o pe Duduia „pe cât se poate în aceste zile”. Se culcă târziu, nu ne spune dacă cu Duduia, are insomnii, petrecând „o noapte de chin”. Umbra generalului Ion Antonescu îl obseda, alungându-i somnul lui cel lin și odihnitor de suveran care și-a făcut din plin datoria față de țara lui mult iubită!

Un episod neobișnuit: Ardealul vrea să se apere cu armele!

Imediat de cum vestea cedării a unei jumătăți de Transilvanie Ungariei s-a răspândit, în toată țara s-au declanșat mari demonstrații de protest și revoltă. La Cluj, chiar în noaptea dictatului, zeci de mii de oameni au ieșit în stradă protestând împotriva capitulării lui Carol II.

În Piața Unirii din Cluj, zecile de mii de români și-au strigat disperarea, revolta, mânia fiind hotărâți să lupte pentru libertatea lor, căci știau ce-i aștepta odată cu instalarea stăpânirii ungurești. Pe 31 august 1940, zeci de mii de români din Cluj ce protestau au ocupat palatul telefoanelor. În numele a peste 100.000 de români, prof. Grigore Popa trimite o telegramă lui Carol II care avea următorul text: „Ca reprezentanți ai poporului din Ardeal, cerem mobilizare și rezistență, spre a nu ceda nicio palmă de pământ ungurilor. Masele românești care așteaptă afară cer arme și luptă pentru a-și apăra pământul”.

Grigore Popa cere telefonistelor din centrală să facă legătura cu palatul regal pentru a vorbi cu Carol II sau cu E. Urdăreanu. Cele două mari canalii s-au ascuns, refuzând să vorbească cu reprezentantul românilor ardeleni. Reușește însă să vorbească cu primul ministru Ion Gigurtu, cu care are o convorbire tensionată, un dialog al surzilor. Ca și cele două canalii care s-au ascuns, primul ministru se leapădă de românii ardeleni, rugându-i să stea cuminți, căci marile interese ale României o impun!

Grigore Popa, îi declară lui Gigurtu că lângă el sunt zeci de mii de români care „cer dreptate”. românii ardeleni solicită „mobilizare și rezistență”, în caz contrar

situația se va agrava. Ion Gigurtu îi răspunse cum că politica țării „nu poate fi făcută de tineretul care nu e format”. Ceea ce se petrece, se petrece ca urmare a deciziilor „luate de două puteri mari, iar dacă vreți să dispară și România” procedați cum doriți voi, îi replică Gigurtu. Popa întreabă ce-i cu armata, iar Gigurtu îi răspunse că e mobilizată. Când profesorul Popa întreabă ce-a hotărât Bucureștiul „cu privire la Ardeal”, primul ministru îl minte cum că se va rupe din el „o cincime”. N-avem altă soluție decât să ne supunem „hotărârilor Axei”, altfel „statul român piere”. Ceea ce se petrece acum are un caracter provizoriu, nu va dura, încearcă Gigurtu să-l liniștească pe Grigore Popa. Acesta îi replică că lumea vrea să lupte pentru pământul românesc, la care individul de la București îl pune la punct declarând cu obrăznicia specifică unui oligarh: „lumea nu conduce statul, lumea e condusă de stat”. Dacă oamenii nu stau cuminți, îi vor „împușca ungurii”, pierdem „statul” și nu mai avem posibilitatea „să ne mai refacem”, ne pierdem „speranța”. Guvernul, declara Ion Gigurtu, dorește ca în toată țara să fie ordine și liniște și să „ne supunem arbitrajului”. Grigore Popa îl contrazice pe Gigurtu zicând că ceea ce se întâmplă nu e un arbitraj ci „un dictat teribil” pe care națiunea îl refuză.

Nu are cum, nu poate să-l refuze, revine Ion Gigurtu. Popa, în disperare de cauză, declară că românii ardeleni vor rezista „în orice chip”, se vor înarma cu „topoare și furci” și se va bate. Gigurtu îl roagă să nu se pripească, să-i explice poporului „momentele critice prin care trecem”, să nu încerce o luptă sinucigașă. Grigore Popa e de acord, înțelege situația, dar vrea să facă Bucureștiul să audă „dezideratele Ardealului”. Românii sunt deznădăjduiți; aceasta-i starea reală de spirit nu „rapoartele oficiale care nu spun adevărul”. Ion Gigurtu

îl încurajează „poate peste doi ani, peste 6 luni” partea de Ardeal pierdută e posibil „să vie la loc”, minte el, căci războiul durează „nu e terminat încă”.

Grigore Popa îl mai întreabă odată ce atitudine are guvernul „față de problema Ardealului”, la care primul ministru declară, iarăși, „că trebuie să se supună dictatului”, în caz contrar se pierde toată țara și se „riscă comunizarea”, spaima cea mare a oligarhiei. Grigore Popa încheie cerându-i primului ministru să vină la Cluj „în mijlocul nostru” ca să vadă realitatea cu ochii lui și să se convingă că ci, românii ardeleni, au dreptate și că vor să lupte.

Se știe, apelul la luptă al sutelor de mii de români ardeleni a fost ignorat cu cinism de Carol II, care și-a ascuns lașitatea sub masca salvării „entității” statului.

În iunie-august 1940 cei care aveau puterea în România, Carol II, Camarila, oligarhia au hotărât fără nicio rezervă să capituleze în fața amenințărilor sovietice și ale Axei. Însuși Carol II, deși a justificat cedarea cu lux de amănunte, în fața catastrofei a fost nevoit să recunoască că aceasta era una nemaiîntâlnită în istoria națională. Niciodată în istorie nu se mai petrecuse așa ceva cu un stat, o națiune să cedeze la somațiile, amenințările dușmanilor pe toată linia fără a încerca măcar să lupte.

Carol II, oamenii săi, în iunie și august 1940, au justificat capitularea, chipurile, în numele unei rațiuni superioare: salvarea statului român și a armatei sale. Carol II, singurul care a hotărât legal capitularea totală consideră că, atât în iunie cât și în august 1940, lupta, rezistența nu au fost posibile din cauza absenței șanselor de victorie. Mințise cu nerușinare țara și poporul cum să el și numai el făcuse totul ca granițele să fie la adăpostul unui zid de beton, oțel și foc, peste

care nu va trece nimeni! Slugile lui din guvern lătrau urbi et orbi, începând din toamna lui 1939, că nicio brazdă din pământul țării nu va fi cedată fără luptă. În momentul atacului sovietic, deși știau (regele și camarila) că acesta e sigur și iminent, au dat ordine severe ca funcționarii statului, familiile lor, garnizoanele, averea materială să nu fie alarmate și retrași la timp din cele două provincii. A fost un ordin criminal care a costat viața a zeci de mii de români, fiind justificat prin motivul ca să nu se creeze panică și să nu-i „provoace” pe sovietici!

În vara lui 1940, Carol II s-a dovedit de o lașitate patologică. A călcat premeditat în picioare demnitatea și onoarea națiunii române. El și slugile sale au justificat cu lux de amănunte de ce România trebuie să capituleze. Erau preocupați de stat și salvarea lui, ca și cum pentru o națiune, chipurile, era mai important să-și salveze statul decât onoarea și demnitatea națională. Nu soarta statului român îl interesa pe Carol II, cât și pe oligarhie, ci salvarea, conservarea pozițiilor lor privilegiate. Mihail Manoilescu, expert în a motiva lașitatea stăpânului său și în a justifica de ce România nu trebuia să lupte în vara lui 1940, avusese, atunci, obrăznicia, cinismul să reproșeze lui Nichifor Crainic (ministrul propagandei naționale în guvernul Ion Gigurtu) că nu face ceea ce trebuie, că nu pregătește țara în vederea acceptării capitulării. Și că nu-i ridică osanale lui Carol II ca salvator al națiunii, atacându-l în fiecare ședință de guvern ca nu pregătește poporul „să accepte cu entuziasm nenorocirile naționale”.

În vara lui 1940, Armata și poporul român erau gata să lupte cu ghearele și cu dinții pentru pământul și demnitatea țării.

Nu au fost lăsați s-o facă, de lașul Carol II și odioasele sale slugi, tot lașe, din jurul său.

Nicolae Bălcescu, la 1848 sau puțin timp după, în fața mâniei ce-l cuprinse după ocupația ruso-turcă făcuse o afirmație valabilă în veac, cum că pentru păstrarea libertății e preferabil ca pământul României să se transforme într-un întins cimitir decât să cădem în robie cu acordul nostru. Degeaba salvezi statul, dacă pentru aceasta nu ai luptat, ci ai cedat cu lașitate în fața dușmanilor.

În iunie, ca și-n august 1940, Armata, dacă ar fi primit ordin, ar fi luptat cu bravură și eroism și i-ar fi făcut pe ruso-sovietici și unguri să plătească scump ocuparea Basarabiei, a Nordului Bucovinei și a Transilvaniei. Așa cum a luptat în iunie-iulie 1941. Un stat nu luptă pentru pământul ce-l stăpânește doar atunci când are șanse la victorie, ci ca să apere onoarea națiunii respective. Finlanda a luptat cu U.R.S.S., deși știa că va fi învinsă; Belgia, Olanda, Norvegia s-au opus Germaniei, în ciuda uriașei diferențe de potențial militar; în 1940, Grecia rezistă atacului Italiei, iar în 1941 Iugoslavia și Grecia luptă cu Germania deși știau că vor fi înfrânte. Singură România nu s-a bătut pentru pământul ei. Nu România, greșesc, ci regele Carol II și odioasa oligarhie politică. Repet: țara, armata erau gata să lupte și să moară pentru sfântul nostru pământ, dar nu au fost lăsați s-o facă în vara lui 1940.

Orice popor, orice națiune când legea onoarea națională i-o cere trebuie să lupte și să moară pentru pământul pe care trăiește. Așa au făcut românii sute de ani, dovedind întregii lumi bravură și eroism ce fac parte integrantă din fibra morală a națiunii române.

Nu faptul că am pierdut o treime din teritoriul național, în 1940, și o treime din populație, a fost faptul

cel mai grav, cât faptul că nu am luptat, nu ne-am apărat onoarea și demnitatea națională.

În fața rușinoasei capitulări din 1940 țara, poporul au amuțit de rușine și de indignare. Episodul disperat de la Cluj, din 31 august 1940, prin care sute de mii de români ardeleni au cerut ajutor guvernului român (ce rușine!) ca să lupte pentru apărarea pământului este definitoriu.

În 1940, poporul român s-ar fi luptat, așa cum o făcuse de-a lungul istoriei, făcându-l pe dușman să muște țărâna patriei. N-a fost lăsat s-o facă din cauza acelei mari canalii și lepre odioase care a fost Carol II.

Rușinea ce s-a prăvălit peste noi, românii, în 1940, odată cu marea catastrofă nu o vom putea șterge complet niciodată. Tragedia lui 1940 a arătat definitiv prăpastia uriașă dintre oligarhia politică românească, rapace, cinică, trădătoare și poporul român.

Însuși marele istoric N. Iorga, compromis total din punct de vedere moral și politic în cei 10 ani de domnie ai lui Carol II, timp în care i-a justificat totul (mai ales genocidul), deși o făcuse pe grozavul în al doilea Consiliu de Coroană din 27 iunie 1940, când catastrofa națională a atins punctul culminant la începutul lui septembrie 1940, justifica marea nenorocire prin, evident, „salvarea statului”. S-a reținut, cred, sloganul odios lansat de același N. Iorga, în 30 iunie 1940, „Trăiască regele care n-a votat cedarea”, care probează orbirea marelui savant, subiectivismul lui interesat, grosolan.

În primele zile ale lunii septembrie 1940, ca apostol al națiunii cum era considerat, când „marele” lui suveran, mai avea doar 3 zile de domnie, N. Iorga publică în „Neamul românesc” un scurt articol „O explicație”. Scurtul articol a fost scris ca să lămurească națiunea cum că, la Viena, pe 30 august, a fost salvat

statul român în „forma lui națională independentă”. În „acea strașnică noapte”, scria marele istoric, „să mi se arate ce altă alegere se putea face”. Am cedat, zicea Iorga, dar națiunea, cu statul existând „e mai tare... e mai liberă”, dovadă că atunci când ai un interes personal și subiectiv poți justifica orice abandon, orice lașitate, orice trădare. Iar interesul lui N. Iorga, pe trei septembrie 1940, era să apere și să justifice capitularea lui Carol II în fața uriașei revolte, mâinii ce cuprinsese națiunea română. Inconsecvența lui Iorga, în planul justificării unui act politic major a fost cronică.

Cu jumătate de an în urmă, pe 18 martie 1940, marele savant ținuse o cuvântare în Senatul lui Carol II (că doar n-o să-i spun al României) făcând trimitere la statele ce cuceresc teritorii de la altele, el vorbește despre legătura dintre români și pământul țării lor subliniind că „noi plângem pentru fiecare bucată de pământ”. Uitase așa de repede Iorga, nu vedea disperarea câtorva milioane de români intrați într-o cruntă robie de nu mai avea lacrimi să plângă, când oligarhia (din care făcea și el parte) cedase nu o palmă de pământ ci 100.000 km²?

Catastrofa din vara lui 1940 a umilit profund națiunea română. Ea, națiunea peste doar un an va participa la lupta cea mare, spălând rușinea printr-un uriaș sacrificiu uman și material dobândind o mare victorie. Nu cred că rușinoasa capitulare din 1940 ar fi alterat structura morală a națiunii noastre. Nu poporul român a cedat rușinos în 1940, ci oligarhia politică în frunte cu Carol II. Lor trebuie să le atribuim vina, cum tot lor să le reproșăm lașitatea capitulării. Națiunea a rămas, și-n 1940, egală cu ea însăși, demnă în nenorocirea venită peste capul ei, nefiind cu nimic părtașă la catastrofă. Nenorocirea din 1940, a subliniat

apăsător și definitiv ruptura, fractura uriașă între poporul român și cei care i-au confiscat destinul într-o perioadă istorică fără egal de rușinoasă pentru România.

Dacă în iunie-august 1940, România ar fi refuzat să capituleze în fața ultimatumurilor lui Stalin și Hitler, alegând lupta, ar fi fost înfrântă, zdrobită. Odată cu atacul U.R.S.S., Ungaria ar fi atacat-o și ea, cum Bulgaria ar fi ocupat Cadrilaterul. Germania ar fi intervenit obligatoriu și ar fi ocupat Valea Prahovei. Statul român ar fi dispărut, iar poporul român ar fi intrat sub o triplă ocupație străină. U.R.S.S. ar fi anexat și Moldova dintre Prut și Carpați, iar Ungaria ar fi fost ajutată să ocupe toată Transilvania. Pierderile umane ar fi fost uriașe, dar nu mai mari decât cele din războiul din Est (1941 - 1944).

Desigur, România, ar fi dispărut temporar de pe harta Europei, cum au dispărut în anii ultimului război mondial atâtea state. Și cum acele state și-au refăcut statul după 1945, așa s-ar fi reconstituit după război și statul român.

Dacă am fi luptat în vara lui 1940 ne pierdeam statul, dar ne păstrăm intacte demnitatea și onoarea națională, câștigând respectul lumii. Indiferent de justificări, în ciuda unor așa-zise „rațiuni” de stat, în istorie, nu există capitulări onorabile, ci doar capitulări rușinoase.

Catastrofa aceluia an nu avem voie să o uităm vreodată, îndeosebi că urmările ei în plan teritorial și moral sunt extrem de prezente în realitatea și conștiința noastră istorică. În nici un caz, trecerea timpului nu ne dă voie să îndulcim judecata noastră asupra celor vinovați, și responsabili, de producerea catastrofei din 1940.

Abdicarea lui Carol II

Pe 1 iulie 1940, generalul Ion Antonescu a fost singurul dintre generalii armatei care i-a reproșat direct lui Carol II, în termeni duri, într-o audiență, dar și printr-o scrisoare, că este vinovat de dezastrul cedării Basarabiei și nordului Bucovinei, l-a cerut regelui să-l numească în fruntea unui guvern de salvare națională. Desigur, Carol II a refuzat, căci avea mari îndoieli că-l poate manevra/manipula pe general după cum o făcuse din 1930 înapoi cu toți oamenii politici. Regele, de altfel, îl bănuia pe Antonescu că urmărește să ajungă la putere și să-l alunge de pe tron. Serviciile de informații ale regelui, Duduia în primul rând, îl urmăreau pe general pas cu pas. Reamintesc cele notate de Armand Călinescu, în ianuarie 1938, pe timpul guvernului Goga - Cuza (în care I. Antonescu era ministrul armatei), cum că nu are încredere în general și-l crede puțin atașat de guvern (adică de Carol II).

De altfel, în decembrie 1937 și ianuarie 1938, Carol II i-a oferit lui I. Antonescu posibilitatea să formeze guvernul, acesta refuzându-l net. Nu voia să fie un simplu păpușar guvernamental ca atâția alții din deceniul regimului carlist de tipul lui N. Iorga, G. G. Mironescu, Al. Vaida-Voevod, Guță Tătărescu, Armand Călinescu, Miron Cristea etc..

După audiența de la 1 iulie 1940, generalul I. Antonescu s-a aflat în pericol de moarte. Trăia retras la vila sa de la Predeal. Carol II, dacă simțea că cineva reprezenta un pericol pentru el și Duduia, și, mai ales, dacă acel cineva era incoruptibil, cazul generalului, respectiva persoană era ucisă fără cruțare. Paranoic, megaloman patologic, narcisist iremediabil, hoț și criminal, Carol II ura de moarte pe oricine îl critica sau îl

acuza de ceva. Nu suporta ca vreo persoană să-l înfrunte, să-l critice, să-l contrazică. Se credea infailibil în tot și toate.

În prima decadă a lunii iulie 1940, regele-asasin a ordonat în cel mai deplin secret lui E. Urdăreanu să-l ucidă pe Ion Antonescu. Pe 9 iulie 1940, o grupă de jandarmi a venit la locuința de la Predeal a generalului, l-a urcat într-o mașină plecând cu el spre Sinaia. Înainte de Sinaia l-au coborât din mașină, ducându-l în pădure spre a-l împușca.

Avocatul Mihai Antonescu, fiind convins că I. Antonescu va fi ucis, îl înștiințează urgent pe Wilhelm Fabricius, ambasadorul Germaniei la București, rugându-l să intervină. Fabricius acționează rapid, îi telefonează primului-ministru Ion Gigurtu spunându-i că dacă lui Antonescu i se întâmplă ceva gestul va fi interpretat ca unul ostil Germaniei. Simultan cu Mihai Antonescu, Mircea Cancicov și generalul Rozin îl informează pe Hermann Neubacher, delegatul economic al celui de-al Treilea Reich în România, despre arestarea lui Antonescu. Neubacher vorbește cu generalul Dombrowski, primarul general al Capitalei solicitându-i acestuia să comunice lui Carol II că „un accident” ce i s-ar petrece lui Ion Antonescu l-ar indispune foarte tare pe Adolf Hitler. Intervențiile celor doi diplomați germani i-au salvat viața lui Ion Antonescu. E. Urdăreanu îl asigură pe W. Fabricius, pe 9 iulie 1940, că „generalul este de aici înainte în afară de orice pericol”.

Același Urdăreanu sună imediat, (după intervențiile celor doi germani), la Ploiești, reușind în ultimul moment să oprească împușcarea lui Ion Antonescu, ordinul de la palatul regal ajungând chiar în timp ce generalul era „plimbat” de jandarmi prin pădurea Sinaia. Pe 10 iulie 1940, soția lui W. Fabricius îi comunică

Marthei Bibescu că „soțul meu e mândrit. Cum să explice Berlinului arestarea lui Antonescu (din ordinul regelui)? E un ofițer care își cunoaște bine meseria. Dacă România va trebui să intre în război, este curată nebunie să iei armatei un asemenea comandant”.

În iulie 1940, germanii l-au salvat de la moarte pe I. Antonescu nu pentru că la acea vreme generalul ar fi fost omul lor, ci doar din instinct și intuiție. Și-n vara lui 1940, Ion Antonescu își păstrase vechile convingeri anglofile, alunecarea sa spre necesitatea ca România să graviteze în orbita Germaniei petrecându-se abia după ce aceasta stăpânește autoritar continentul (vara 1940), cât și din frica de U.R.S.S.. Germanii cunoșteau bine valoarea militară a lui Antonescu, apreciindu-l ca printre puținii generali de elită ai Armatei Române, capabil să-și asume în situație de criză conducerea României. Ei, germanii, în iulie-august 1940, nu aveau încredere în Antonescu, dar instinctul le spunea să-l salveze de la moarte, căci le va fi util în momentul când relațiile lor cu U.R.S.S. se vor rupe.

Din pădurile de lângă Sinaia, Ion Antonescu este dus și internat cu domiciliu forțat la mănăstirea Bistrița din nordul Olteniei. Din 1 iulie 1940, germanii au stat cu ochii pe Antonescu, intuind că nu peste multă vreme va ajunge la conducerea României; ei gândeau în perspectivă. Înțelegem că dictatura lui Carol II se va prăbuși, îndeosebi că puneau, și ei, umărul la dărâmarea ei, iar pe Antonescu îl aveau în vedere ca pe cel ce putea conduce Armata Română în viitorul război cu U.R.S.S..

Două vorbe despre Martha Bibescu. Din 1910 și până în anii '40, Martha Bibescu a fost om de casă în familia regală a României, fiind agent de influență pe lângă ea ca și pe lângă alte familii regale din Europa.

Înainte de 1914 a fost agent german sub acoperire, fapt documentat, iar în anii Marelui Război a acționat în folosul Germaniei și Austro-Ungariei. A fost ani buni, dacă nu decenii, curva de lux a protipendadei europene, „calitate” ce a ajutat-o să pătrundă în elita politică europeană. Nu știu să fi făcut vreun serviciu României, pe care, de altfel, n-o iubea deloc după cum e ușor de observat de cel ce citește jurnalul ei politic.

În această calitate de agent german vechi, ca și de apropiată a casei regale românești, Martha Bibescu fusese vizitată de soția lui Fabricius pe 10 iulie 1940. Pe 17 iulie 1940, Fabricius își trimite, iarăși, soția la Martha Bibescu, căreia îi repetă îngrijorările Germaniei cu privire la soarta generalului Ion Antonescu. Prințesa Bibescu notează în acea zi: „Doamna Fabricius revine asupra cazului Antonescu. Armata dv. trebuie să fie gata de război și el este cel mai bun general pe care îl aveți. Chiar dv. mi-ați spus că așa îl apreciază și francezii, care cunosc armata dv.. Tocmai de aceea regele face o nebunie trimițându-l la pușcărie. Dacă îl omoară, e o mare pierdere; dacă nu-l omoară, Antonescu va ieși din închisoare în fruntea unei grupări de militari, pentru a-l izgoni pe Carol de pe tron...”. Adevărată profecie! După cum mărturisește chiar el, Antonescu, pe 3 octombrie 1940, într-o ședință de guvern, de la mănăstirea Bistrița, unde avea voie să primească vizite, Antonescu, pe timpul celor două luni, a păstrat legătura cu W. Fabricius prin intermediul aceluiași Mihai Antonescu.

În cele două luni, Antonescu și Fabricius au pus la cale detaliile unei viitoare colaborări româno-germane, considerând guvernarea lui Carol II pe cale de a fi încheiată. În vara lui 1940 Antonescu a înțeles că Germania îl va sprijini pentru a ajunge la conducerea României, iar baza unei viitoare colaborări cu germanii

avea ca fundament „principiile” stabilite de el. Germanii l-au sprijinit pe generalul Ion Antonescu în dauna legionarilor conduși de Horia Sima, deoarece și-au dat seama că Garda de Fier condusă de agentul S.S.I. era doar o palidă urmașă a marii mișcări naționale condusă de Corneliu Z. Codreanu. Ei nu puteau să se bazeze pe o grupare politică ce nu mai avea nimic în comun cu Garda de fier dintre 1930 - 1938, îndeosebi, după ce Carol II a exterminat elita politică și culturală a Mișcării Legionare. Pe de altă parte, Ion Antonescu, ca militar de valoare, avea convingerea, în vara lui 1940, că Germania lui Hitler dobândise victoria în război, pentru el alăturarea de germani făcându-se doar din rațiuni tactice: salvarea României, convingere fatală, greșită.

După ce Axa impune dictatul de la Viena, iar națiunea română se revoltă, declanșând mari proteste, toată lumea avizată a înțeles, mai puțin Carol II și Camarila, că regele-asasin trebuie alungat de pe tron. Valul de ură și mânie ce se ridicase, în primele zile ale lui septembrie 1940 împotriva lui Carol II, dovedea că poporul român îl făcea vinovat, cum și era, pe acesta de catastrofa națională din iunie-august același an. Am notat cum Vaier Pop, om de casă al lui Fabricius, sugerase lui Carol II, pe 2 septembrie 1940, aducerea lui Ion Antonescu în fruntea guvernului, fapt care-l uimește grozav pe rege. Evident, prin Vaier Pop vorbea W. Fabricius și Germania, și nu omul politic și patriotul ardelean, iar Carol II cunoștea bine acest adevăr. El a înțeles că sprijinindu-l pe Antonescu, Germania îl vrea plecat de pe tron, motiv pentru care somnul lui se împutinase, biruindu-l insomnia, grijile. Nu grijile față de țară și milioanele de români intrați în robie sovieto-ungară, ci doar cele față de propria persoană, prețioasă și unica sa persoană!

În acele momente critice, adică în primele zile ale lunii septembrie 1940, Carol II nu avea altă soluție decât să accepte aducerea generalului Antonescu în fruntea unui nou guvern, cu scopul de a restabili ordinea internă și a duce la îndeplinire prevederile dictatului de la Viena (retragerea din partea Transilvaniei cedate).

Între timp, Iuliu Maniu a înțeles, și *el*, că situația catastrofală din țară sprijinea ideea instalării la putere a unui general de tipul lui Ion Antonescu. Maniu știa despre intențiile Germaniei cu privire la Antonescu. Drept urmare, pe 1 septembrie 1940, trimite o mașină cu prințesa Alice Sturdza la mănăstirea Bistrița pentru a-l scoate pe general din mănăstire. De la Bistrița, Antonescu pleacă direct la Ploiești unde se întâlnește cu Iuliu Maniu. Înainte de întâlnirea de la Ploiești, Iuliu Maniu a discutat cu conducerea P.N.L. (C. I. C. Brătianu, Stelian Popescu, Gheorghe Brătianu) cu care a convenit să nu accepte „nicio însărcinare de la regele Carol”. Maniu primise mandat de la liberali să-l contacteze pe Ion Antonescu cu care să discute același lucru: nicio colaborare cu Carol II. La Ploiești, pe 1 septembrie 1940, după cum va declara Iuliu Maniu la procesul lui Ion Antonescu, cei doi au „stat o oră împreună”, înțelegându-se că după ce-l vor „detrona pe regele Carol” să-și asume „împreună conducerea țării”.

De la Ploiești, Iuliu Maniu pleacă la Cluj nu înainte de a se înțelege cu generalul Antonescu ca duminică viitoare, pe 8 septembrie 1940, să se prezinte „amândoi” la palatul regal, ocazie cu care „vom pretinde și vom forța abdicarea” lui Carol II. La Ploiești, Maniu și Antonescu nu au stabilit cine anume va fi șeful viitorului guvern, generalul „rezervându-și, însă, Ministerul de Interne și de Război”.

Evenimentele vor lua alt curs, precipitându-se. În București, Mișcarea Legionară declanșează demonstrații la care participă câteva sute de mii de români. Se trag focuri de armă înspre palatul regal. Pe 3 septembrie și P.N.Ț. organizează o „demonstrație mare” în centrul Capitalei „la statuia lui Mihai”. Demonstrația organizată de Mișcarea Legionară în noaptea de 3 spre 4 septembrie 1940, se transformă într-o tentativă de lovitură de stat. În unele mari orașe - București, Brașov, Constanța - legionarii au atacat instituții de stat, pe unele ocupându-le.

Cu două zile înainte, pe 1 septembrie 1940, legionarii lansaseră un manifest împotriva lui Carol II, acuzându-l, cu dreptate „de dezastrul țării îngrozitor de mare”, că a aruncat „un întreg popor nevinovat” în deznădejde și că „singurul act patriotic ce i-a mai rămas” lui Carol II ar fi să abdice. „Agentul masoneriei și al iudaismului, omul democrațiilor prăbușite, autorul dezastrului țării să plece de pe tronul României”, glăsuia manifestul.

Horia Sima își va aroga meritul principal în detronarea lui Carol II, supralicitând rolul legionarilor. Nichifor Crainic îl contrazice, afirmând că tentativa de puci a lui Horia Sima (ascuns la o stână, în zona Brașovului, pe timpul evenimentelor) „a fost o biată caricatură”. Legionarii nu dispuneau de forță armată, baricadarea lor în unele instituții creând, mai degrabă „un efect de atmosferă”.

După întâlnirea cu Iuliu Maniu, Antonescu vine la București și are mai multe consultări cu W. Fabricius prin intermediul lui Vaier Pop. A doua zi după ce Vaier Pop îi sugerase lui Carol II să-l desemneze prim-ministru pe Antonescu, pe 3 septembrie 1940, regele e convins „că Gigurtu nu e stăpân pe situație” și se gândește

serios, desigur, cu Duduia și Urdăreanu împreună, „la un înlocuitor”. Va fi presat să-l aducă pe Antonescu și de evenimente: în după amiaza de 3 septembrie legionarii protestează în jurul palatului regal, trăgând focuri de armă. Sergentul de pază de la poarta palatului regal a fost împușcat. Carol II află că au loc „răzvrătiri” la Constanța, Brașov și Timișoara. Apreciază că „situația devine gravă”, că „Gigurtu e prea slab”, iar generalul-slugă David Popescu „n-are energia de care se lăudase”. Urdăreanu îl împinge din urmă să facă apel la Antonescu, dar Carol II ezită căci e „foarte îndoit asupra persoanei lui”.

Înainte de a se hotărî cu privire la persoana generalului Antonescu, îl pune pe E. Urdăreanu să-l chestioneze pe generalul Gheorghe Mihail „ce părere are asupra acestei eventualități”. Gheorghe Mihail a fost de părere că fiind „soldat”, Ion Antonescu nu poate trăda pe rege. Opinia generalului Mihail înlătură ultima rezervă a lui Carol II, dă ordinul ca Antonescu să fie găsit, nu reușește decât cu „multă greutate și cu concursul lui Vaier Pop”.

După Carol II, prima întâlnire cu Ion Antonescu ar fi avut-o pe 3 septembrie 1940 seara, așa cum notează în Jurnal, ocazie cu care generalul îi spusese regelui „că nu poate lua așa o răspundere dacă n-are coatele libere”. Carol II îl roagă pe general „să primească a forma guvernul”, iar generalul „și-a rezervat răspunsul”. Așa cum am mai subliniat în paginile anterioare, în legătură cu intenția regelui de a-l desemna pe Ion Antonescu prim-ministru, Duduia s-a opus vehement, considerând că „se face un pas greșit” din cauză că nu avea deloc încredere în loialitatea generalului față de rege.

Aflat într-o situație limită, provocată în primul rând de presiunea străzii cât și de valul uriaș de nemulțumire

îndreptat împotriva sa, Carol II îl cheamă pe Ion Antonescu la palat, la ora 11 dimineata, pe 4 septembrie 1940, după cum ne mărturisește însuși generalul, și nu la ora 12 sau „miazăzi” cum scrie regele, și-i încredințează misiunea de a forma guvernul.

Carol II îl roagă insistent pe Antonescu, apelând „la sentimentele lui de român și de soldat”, acesta acceptând doar cu condiția să facă un guvern de uniune națională. În după amiaza zilei de 4 septembrie 1940, însoțit de avocatul Mihai Antonescu, generalul Ion Antonescu se consultă cu C. I. C. Brătianu, Iuliu Maniu, A. C. Cuza cărora le propune să formeze guvern de uniune națională. Aceștia nu acceptă participarea la guvern decât cu condiția ca regele să abdice. Cu Horia Sima, Ion Antonescu nu s-a putut consulta, neputându-l găsi. Tot în ziua de 4 septembrie 1940, Ion Antonescu s-a întâlnit de două ori cu Wilhelm Fabricius, ambasadorul german sfătuindu-l să-și asume puteri dictatoriale și să-l alunge de pe tron pe Carol II atât „de urât de țară”, deoarece numai „o hotărâre rapidă poate salva țara de haos”. Să-l urmărim însă pe încă regele Carol II cum descrie criza din zilele de 4 - 5 septembrie, zile decisive în rezolvarea ei. Regele notează pe 4 septembrie 1940 că Ion Gigurtu, la vestea că s-a apelat la Ion Antonescu, îi spuse lui Carol II „la mine în birou: Credeți că nu putem stăpâni situația, deci ați făcut apel la Antonescu. Nici el nu va putea face mult”.

La amiază, după spusele lui Carol II, generalul „a depus legiuitul jurământ”, pentru ca după rostirea acestuia să se întoarcă spre rege și să adauge: „Așa să ajute Dumnezeu Majestații Voastre și mie”. Carol II constată că și după „numirea lui Antonescu” manifestațiile, în loc să se liniștească, „parcă se întăresc”, iar „el nu reacționează”. Când generalul revine

la palat, cu vestea că oamenii politici refuză să intre în guvern, în seara de 4 septembrie 1940, regele îl întreabă „de ce nu reacționează”, acesta răspunzându-i că „nu poate conta pe comandanți”. Regele îi sugerează lui Antonescu să dea comanda garnizoanei din Capitală lui Paul Teodorescu, generalul refuzând pe motiv că „unitățile nu-l vor urma”.

Observăm că regele Carol II l-a numit prim-ministru pe generalul Ion Antonescu doar pentru că avea convingerea că acesta, odată având puterea, va scoate armata, va trage în popor, va face ordine în țară salvându-i lui tronul. Adică a încercat să se folosească de general doar cu scopul de a-și salva poziția, de a se folosi de el cum o făcuse cu toți politicienii de la vârf în cei 10 ani. Numai că de astă dată, regele-asasin și-a greșit omul. Constatând că Ion Antonescu dă răspunsuri „descurajatoare” mai ales „din partea unui militar cu reputația de energic”, Carol II a înțeles că din critică poziția lui a devenit foarte critică.

În a doua vizită la palat din seara de 4 septembrie 1940, după ora 21, generalul Ion Antonescu, având sprijinul ferm al lui W. Fabricius, cere regelui puteri depline în conducerea statului român. Dacă nu le primește el își depune mandatul. Nu are curajul să-i spună lui Carol II că toată lumea (armata, strada, partidele) îi cere abdicarea. Regele îl roagă iarăși pe general să primească puterea, iar în noaptea de 4 spre 5 septembrie 1940 cei doi negociază încredințarea deplinei puteri generalului, regele renunțând la majoritatea prerogativelor sale.

Decretul conținând „deplinele puteri” date generalului Ion Antonescu a fost redactat de E. Urdăreanu și de Mihai Antonescu pe care Carol II îl credea „vărul” generalului. Între cei doi au avut loc

contraziceri dure sau „discuții vii”, Mihai Antonescu impunându-și cu hotărâre punctul de vedere. Semnând decretul cu pricina, Carol II constată că Ion Antonescu a devenit „complet stăpân pe țară”, el ajungând un rege „figurant..., cu drepturi mai mult decorative”.

Nici în al 13-lea ceas Carol II nu conștientizează catastrofa pe care a adus-o peste țară prezența sa și faptele sale, notând că a delegat puterea lui Antonescu din altruism și pentru „a scăpa situația țării” (Sic). Gândul lui Carol II, și-acum, în al sutălea ceas, era ca să-l folosească pe generalul Ion Antonescu ca să facă „ordine” în țară, pentru ca imediat după restabilirea liniștii interne să-i retragă puterile date. Iată ce nota regele-asasin în această privință: „Și dacă văd că exasperează (Ion Antonescu - n. ns.) și că nu merge (ce nu merge?, sofism ordinar - n. ns.), am totdeauna dreptul de a retrage delegațiunea deplinelor puteri”, notează în Jurnal.

Ion Antonescu este instalat la guvernare

Așadar, în dimineața zilei de 5 septembrie 1940, după o noapte de discuții dure, la ora 3, Carol II semnează mai multe decrete prin care suspendă Constituția din 1938, dizolva așa-zisul Parlament și încredința puterea în stat generalului Ion Antonescu.

Iată decretul: „Carol II prin grația lui Dumnezeu și voință națională rege al României, la toți de față și viitori sănătate”.

Am decretat și decretăm:

Art. 1. Întestăm pe domnul general Ion Antonescu, președintele Consiliului de Miniștri, cu depline puteri pentru conducerea statului român;

Art. 2 se referă la atribuțiile care i-au mai rămas lui Carol II cum ar fi: capul oștirii are dreptul de a bate monedă, conferă decorații, grațiază, amnistiază, acreditează ambasadorii și încheie tratate.

Art. 3 prevede că toate celelalte puteri în stat aparțin primului ministru.

Ion Antonescu, deci, a primit puterea în mod legal, oferită de cel ce avea dreptul să i-o confere și nu prin forță sau lovitură de stat, cum susțineau politrucii staliști în așa-zisul proces al „marii trădări naționale” din 1946. El a preluat puterea nu în numele unui partid, cu atât mai puțin în numele Mișcării Legionare conduse de Horia Sima, ci în numele poporului român pe care îl reprezenta în acele zile dramatice.

Așadar, generalul Ion Antonescu n-a luat puterea printr-o lovitură de stat, ci prin transferul ei pe cale legală de la cel îndrituit s-o facă, Carol II. Pe 6 septembrie 1940, I. Antonescu salvează statul și poporul român dintr-o situație istorică catastrofală nu „trădându-l” cum îl acuzau odioșii samsari staliști în

mai 1946. Având puteri depline în stat, pe 5 septembrie 1940, Ion Antonescu continuă discuțiile cu lideri politici ai P.N.L., P.N.Ț. și Mișcarea legionară, toți declarându-i că vor lua o decizie numai după ce Carol II va abdică.

Ultimele ore ale dictaturii carliste au demonstrat, dacă mai era nevoie, din partea lui Carol II aceeași iresponsabilitate, lașitate și ticăloșie. În ziua de 5 septembrie, ca și în noapte de 5 spre 6 septembrie 1940, a dat din colț în colț, a plâns isteric, a urlat la slugi, a pregătit o capcană în care trebuia să cadă Ion Antonescu, refuzând pur și simplu să înțeleagă că el, „unicul”, el, „eroul”, el, „cel mai glorios și puternic dintre regi” trebuie să lase țara în pace. Este, cred, cel mai rușinos sfârșit de domnie din toată istoria noastră. A fost poltron, ticălos până în ultima clipă. Însuși actul de abdicare l-a conceput în așa fel împreună cu Urdăreanu și Duduia încât în text să nu figureze cuvântul „abdicare”. Atât de proastă părere a avut și avea despre români, despre poporul român, încât și după 10 ani de abuzuri, hoții, crime, trădări, ilegalități tot mai spera că va putea reveni, cândva, în fruntea României, a poporului român pe care, spunea el, l-a „slujit” cu atâta credință și dragoste!

Pe 5 septembrie 1940, la ora 8 seara, după ce a constatat că nici un lider politic important nu dorește să intre în guvernul de uniune națională pe care voia să-l formeze, Ion Antonescu se duce la palatul regal și depune mandatul primit. Carol II refuză zicându-i: „Nu te las, nu am pe altul, țara trebuie salvată”. Și în aceste momente critice Carol II mințea, iar vorbăria lui cu „țara” era, în fond, dorința lui bolnavă de a rămâne pe tron ca Antonescu să-i salveze tronul. Pe lângă rege erau câțiva generali de încredere, fideli, precum Paul Teodorescu, Gheorghe Mihail, Gheorghe Argeșanu, D.

Coroamă, dintre care unii au înfăptuit masacre adevărate la ordinele regelui-asasin. Carol II, pe 5 septembrie 1940, nu se putea folosi de generalii săi de casă, deoarece știa că armata nu le va executa ordinele de a trage în popor, ca să-i salveze lui tronul. L-a numit pe Ion Antonescu deoarece era convins că Armata îl va urma și-i va executa ordinele, iar el va continua să domnească.

De la palatul regal Antonescu s-a reîntors la sediul guvernului cu intenția, după cum declara el în 1946, „să fac un guvern, tot de uniune națională, cu alte persoane... un guvern politic și de tehnicieni”. Știindu-l de escroc pe rege, și că oricând poate să-l atace cu oamenii săi, pe 5 septembrie 1940, după ce este investit în calitate de prim-ministru, Ion Antonescu ia măsuri pentru îndepărtarea din anturajul lui Carol II a unor generali fideli acestuia.

Astfel, Gheorghe Mihail și David Popescu au fost chemați la președinția Consiliului de Miniștri unde au fost reținuți toată ziua, sub diferite pretexte. Gheorghe Argeșanu, generalul-călău, comandant militar al Capitalei, a primit ordin să plece urgent la Constanța și să ia comanda Frontului de Sud. De cum a ajuns la Constanța, din ordinul expres al lui Antonescu, Gheorghe Argeșanu a fost arestat de un magistrat militar.

Neutralizând pe cei trei generali fideli lui Carol II, Antonescu se pregătea să-i dea regelui lovitura decisivă. În seara de 5 septembrie 1940, demonstrațiile din centrul Capitalei cu reînceput cu furie, trăgându-se focuri de armă înspre palatul regal. Puțin după ora 8 seara, când focurile de armă loveau pereții palatului regal, Ion Gigurtu îi telefonează lui Ion Antonescu întrebându-l dacă știe ce se petrece în Capitală și ce are

de gând să facă. Antonescu îl întreabă pe Gigurtu: „Ce ai face d-ta în locul meu?”, la care omul lui Carol II răspunde: „Eu aş trage”. Antonescu îl invită pe Gigurtu (care încă avea prerogativele vechii funcții): „poftim și trage d-ta, ești prim-ministru”, după care i-a închis telefonul. Antonescu înțelesese, încă o dată, că regele Carol II urmărea să-l forțeze de a ordona ca armata să deschidă focul împotriva poporului, ca să-l pună pe el la adăpost.

Colonelul Mircea Elefterescu, cel mai de încredere om al lui Ion Antonescu, ne spune că în zilele de 4 și 5 septembrie 1940 i-a amintit deseori generalului cazul politicienilor importanți de care s-a folosit regele-asasin pentru a ieși din situații de criză: I. G. Duca, A. Călinescu, Gh. Argeșanu, zicându-i: „Să ia castana din foc cu mâna dumneavoastră și să i-o dea lui Urdăreanu și Lupeascăi”. Antonescu avea serioase ezitări pe 5 septembrie 1940 dacă sau nu să-l alunge de pe tron pe Carol II. Ezităările lui veneau din nesiguranța pe care o avea, lipsa de încredere în vârfurile armatei. Știa cât sunt de corupți și de putrezi unii generali și care nu ar avea nici un scrupul, ca, la ordinul stăpânului lor, regele, la momentul oportun, puteau să-l împuște. Lui Antonescu nu îi era frică deloc de moarte, ci avea teama de a muri în zadar și de mâna unui ticălos. Îndemnurile insistente ale colonelului Mircea Elefterescu, agitațiile Capitalei, telefonul lui Ion Gigurtu (pus să telefoneze de rege), refuzul generalului Coroamă de a trage în mulțime „pentru că poporul are dreptate”, au biruit rezervele generalului Antonescu.

M. Elefterescu îl informează, de asemenea, că și ofițerii din garda călare a palatului regal îl urăsc pe Carol II, pe care „din porc nu-l scot”.

În seara de 5 septembrie 1940, ora 21, Ion Antonescu, însoțit de Vaier Pop, pleacă la palatul regal hotărât să ceară abdicarea lui Carol II. Au pătruns în palat, ne spune Antonescu, „prin focuri”, adică printre împușcături. La palat, generalul îl vede pe Mihai, fiul lui Carol II, îl liniștește recomandându-i „calm”, asigurându-l că va salva situația de la un deznodământ tragic. Cheamă, apoi, „toți aghiotanții regelui”, căroră le cere opinia, toți fiind de părere că regele trebuie să plece. La ora 21, Ion Antonescu împreună cu Vaier Pop și E. Urdăreanu au intrat în biroul regelui.

Timp de două ore a avut loc între general și Carol II o discuție dramatică, tensionată. Antonescu nu ne dă suficiente detalii, dar, din cele spuse de el înțelegem că i-a făcut un rechizitoriu necruțător lui Carol II „care se referea la atitudinea politică și morală a regelui din timpul când era prinț moștenitor până în septembrie 1940”. După care, Antonescu ne mărturisește că i-a spus regelui cum că „nu e altă salvare pentru neam și dinastie și pentru el personal decât să abdice imediat”. Carol II cere părerea lui Vaier Pop și E. Urdăreanu (aceștia căzuseră de acord cu Antonescu să-l susțină) care, „fără ezitare”, i-au spus regelui să abdice. După cum convenise cu Antonescu, Urdăreanu propune lui Carol II să se consulte cu cine crede în toată noaptea respectivă, „însă până la 6 dimineață trebuie actul de abdicare înainte ca capitala să se deștepte, pentru ca să liniștim poporul”.

Despre ultima întâlnire cu Ion Antonescu, din noaptea de 5 septembrie 1940, Carol II nu ne spune nimic în Jurnal. Prea au fost adevărate și grele acuzațiile aduse de general ca să mai fi avut cinstea să le consemneze. Notează însă despre faptul că generalul s-a pus de acord cu Vaier Pop cum „că singura soluțiune

este plecarea mea”. Înțelese că în spatele generalului V. Pop e W. Fabricius, fapt pentru care îl acuză pe Antonescu că „s-a dat cu nemții”, iar pe marele patriot ardelean că „în toată aceasta a jucat rolul de comis-voiajor al trădării”.

Folosește răgazul de o noapte lăsat de Antonescu, sfătuindu-se cu oamenii săi de încredere. Urdăreanu nu-l încurajează să reziste zicându-i că în fața „presiunii publice” ar trebui să abdice. Notează că „după cină” (în acea noapte Carol luase cina după miezul nopții) vine colonelul Mircea Elefterescu cu o scrisoare de la Antonescu care-i cere „de a renunța la tron”. Apreciază scrisoarea ca pe un „mesaj fatal” (voia să zică „ultimatum”). Încă o dată îi adună pe cei „credincioși” lângă el și se pun pe sfat. Ernest Ballif, deși era „cel mai vechi și mai cinstit servitor al Casei”, îl dezamăgește, căci e „contra violențelor”, iar, nota Carol II, „fără violență nu se poate zice nu”. Paul Teodorescu și Gheorghe Mihail se declară gata să-i salveze tronul, să-l împuște pe Antonescu, fapt pentru care pregătesc o capcană pentru Ion Antonescu. Mai mult Gheorghe Mihail era gata să-și asume calitatea de prim-ministru.

În jurul orei 3 dimineța, în ziua de 6 septembrie 1940, cei doi generali, care-i spusesea lui Carol II că numai Antonescu e împotriva sa și că „toată țara este cu regele”, îl cheamă pe Antonescu la palatul regal. Acesta e momentul cel mai critic al dramei. Antonescu refuză să se ducă la palatul regal știind bine că dacă se duce va fi împușcat „într-un sfert de ceas”, declarând mesagerului: „Nu am ce căuta la palat, aștept scrisoarea regelui de abdicare”. Generalii Mihai și Teodorescu nu s-ar fi dat în lături de la declanșarea unui război civil în România doar ca să-și salveze pozițiile personale privilegiate și tronul stăpânului lor, Carol II. Euro-bolșevica Lilly

Marcou, mistificatoare în cel mai înalt grad a domniei lui Carol II, și apologetă fără nici un pic de rușine a acestuia, notează despre ultima noapte a regelui ca rege al României cum că „era înconjurat de dușmani, de trădători, de oameni care sa-ntorceau după cum bătea vântul și de paiate”. Frumoasă istorie!

Încurajat de generalii Paul Teodorescu și Gheorghe Mihail, spre dimineață, Carol II în cheamă pe comandantul militar al Capitalei, ca și comandantul Diviziei de Gardă, generalul D. Coroamă, întrebându-l dacă are curajul să-l împuște pe Ion Antonescu. Spre cinstea lui, deși era general de casă al regelui, Coroamă spuse lui Carol II: „Armata care a lăsat să fie cotropit teritoriul nostru fără a trage un foc, va refuza să tragă asupra generalului Antonescu”. După generali, Carol II stă de vorbă și cu Mihail Manoilescu care este „în principiu” împotriva abdicării, sugerând că mai oportun în situația dată ar fi fost un demers pe lângă Fabricius ca să „vază” care e „atmosfera”.

În noaptea de 5 spre 6 septembrie 1940, ne spune M. Manoilescu, când vine la palatul regal, îl găsește pe Carol II „congestionat”, plimbându-se nervos prin birou și „fuma țigări în țigaretul lung”. Carol II îi vorbește lui Manoilescu sentimental, făcându-l „prieten” iar când îi spune că i se cere abdicarea plânge „cu lacrimi bogate”. Manoilescu îl lămurește zicându-i că el, regele, a abdicat în seara trecută când a cedat toate puterile „în mâna generalului Antonescu”. Se oferă, după cum știm din notele lui Carol II, să se ducă la Fabricius ca să vadă poziția Germaniei față de el.

M. Manoilescu ajunge la Fabricius pe la ora 1, după miezul nopții. Ambasadorul german nu dormea. Aștepta deznodământul crizei, adică plecarea de pe tron a lui Carol II, pentru a-l informa pe Joachim von Ribbentrop.

Fabricius îi comunică lui M. Manoilescu că, în opinia lui, situația „e foarte gravă”, că „mișcările de stradă au un caracter alarmant” și că dacă regele „nu abdică până dimineață, legionarii vor năvăli în palat”. Apoi W. Fabricius îi mai spune că regele poate pleca în cursul nopții cu un avion sau cu „iahtul său „Luceafărul”, de care știa de la consulul său din Constanța, că stă de 48 de ore sub presiune”; un tren automotor, zicea Fabricius, l-ar putea duce pe Carol în trei ceasuri oricând la Constanța, așa încât, dacă ar pleca în cursul nopții, s-ar putea imbarca în cursul zilei pentru a evita eventuale incidente .

Din cele spuse de W. Fabricius, M. Manoilescu a înțeles că soarta regelui e pecetluită, că iubitul său prieten și stăpân nu are „nicio scăpare”, și că stăpâna Europei, Germania nu-l mai dorea în continuare pe tronul României. De la Fabricius, M. Manoilescu se duce la Ion Antonescu, pe care îl găsește la „biroul său de la președinție”, făcându-i „un raport complet și exact asupra situației”. De la sediul guvernului, M. Manoilescu revine la palat unde găsește „holul de jos de la intrarea regală luminile aproape stinse”. Observă pe o masă uriașă „o splendidă colecție de jad, poate din cele mai frumoase câte se găsesc pe lume”, iar de jur împrejur „numai lucruri de artă”. Duduia împacheta, iar regele-asasin, și hoț pe deasupra, nu voia să plece cu mâna goală! Fura tablouri de mare valoare din patrimoniul național. Îl întâlnește pe Urdăreanu primul, îi dă raportul de cele vorbite cu Fabricius, acesta arătându-se „consternat”. Când vine Carol II, îi repetă spusele ambasadorului german, pentru ca regele să îl bruscheze nervos zicând „Legionarii d-tale”. M. Manoilescu replicându-i „cu un protest ascuțit: Legionarii, Maiestate. Dacă eram eu ascultat la vreme nu ajungeam

aici, nici eu, nici Majestatea Voastră”. Carol II se ridică brusc, dă mâna cu Manoilescu „și a fugit pe culoar și pe urmă pe scară în sus ca un nebun”.

Din cele de mai sus, înțelegem că factorul decisiv în abdicarea lui Carol II l-a reprezentat poziția Germaniei. În absența presiunii Germaniei, în dimineața zilei de 6 septembrie 1940, Carol II ar fi format un guvern condus de generalul Gheorghe Mihail și l-ar fi împușcat pe Ion Antonescu. Ce ar fi urmat într-o asemenea ipoteză refuzăm să ne imaginăm. Sigur însă că regele Carol II ar fi ordonat un masacru general împotriva tuturor opozanților săi, reali, bănuți sau închipuiți, iar România ar fi ajuns în fundul prăpastiei.

Peste o lună, pe 7 octombrie 1940, într-o ședință de guvern, și Ion Antonescu a declarat că în dimineața zilei de 6 septembrie 1940 situația sa era așa de gravă încât a fost „la o muchie de cuțit” să fie ucis.

La ora 4 și 10 minute dimineața, pe 6 septembrie 1940, Ion Antonescu îl trimite cu o scrisoare la Carol II pe omul său de mare încredere, colonelul Mircea Elefterescu, prin care generalul îi dă un ultimatum acestuia, „până la ora 6 dimineața”, somându-l să abdice. Generalul se adresează lui Carol II folosind un ton extrem de reverențios, zicându-i că toate încercările lui „de a găsi oameni cu adevărat patrioți și pricepuți” cu care să formeze guvernul „au eșuat”. Îl mai anunță că nu vrea să potolească agitațiile de stradă „pe care eu nu pot să le înec în valuri de sânge” și să arunce țara în război civil, fapt ce ar „determina ocupația străină”. Îi mai comunică, de asemenea, că „toți cer” abdicarea „majestății Tale”, îl roagă să înțeleagă „răspunderile grave” ce-i vor reveni „pe vecie” dacă nu dă „ascultare imediat și fără ezitare cererii mele care este a armatei și a țării”.

După primirea scrisorii de la Antonescu, Carol II notează că a cunoscut „o lungă luptă sufletească și de conștiință” întrebându-se dramatic: „care este datoria mea?”. „Care este interesul suprem al Patriei?”. Își răspunde sieși, arătându-ne cât de „altruist” și „măreț” din punct de vedere moral a fost în acel moment de „cel mai groaznic zbucium interior”, răspunzându-și că dacă nu abdică va fi „vărsare de sânge, neliniște și, peste acestea, poate, o intervenție străină dușmănoasă”. E convins că, dacă va rămâne rege, deși „pune țara în această periculoasă situație”, faptul ar determina I „finalmente... scăparea ei”. Rezolvă dilema hamletiană „prin cedare”, refuzând să-i răspundă la scrisoare lui Antonescu „care n-a avut curajul de a se înfățișa în persoană”, adresând țării o proclamație.

Conform textului acesteia, el, marele rege, n-a abdicat, ci doar a delegat puterea „sacră” a regalității fiului său Mihai! „N-am făcut decât o delegație, fără a abdica în mod formal”, așa după cum l-a sfătuit E. Urdăreanu care s-a opus vehement „la vorba abdicare”. În continuare, după cum am mai subliniat în paginile anterioare, Carol II își varsă supărarea și amărăciunea împotriva acelor care i-au risipit „10 ani de străduință, zece ani de luptă și de muncă” obligându-l să plece „pe drumuri străine”.

În seara de 5 septembrie 1940, marele ziarist Pamfil Șeicaru îi telefonează Marthei Bibescu zicând despre Carol II: „feciorul unei slujnice ar ști cum să plece, dacă e dat afară. El nu știe. Se cramponează. E fără rușine!”. Apoi urlă, făcând trimitere la Antonescu: „Să alunge câinele, căteaua (Duduia - n. ns.) și cățelul (Mihai - n. ns.). S-au curățat. Să se care cu toții”.

Deși abdicase, Carol II se târguiește cu Ion Antonescu prin intermediul lui E. Urdăreanu, generalul

dându-i două scrisori de garantare vieții sale și anturajului său, precum și una prin care îi acordă „o alocațiune anuală de 20.000.0000 lei”. A rămas până la sfârșit posedat patologic de cea mai dezonorantă arghirofilie. Alungat ca un câine turbat!

După ce semnează proclamația către țară, prin care regele Carol II anunță poporul că a trecut „grelele sarcini ale domniei” fiului său Mihai, Dudaia, Urdăreanu și el se pun pe împachetat. Nu stăruie asupra proclamației de abdicare din 6 septembrie 1940 decât pentru a sublinia, încă o dată, ticăloșia celui care a fost stăpân absolut peste țară timp de 10 ani. Așa, în actul de renunțare la tron, Carol II mistifică până la sfârșit realitatea afirmând că în cei 10 ani de domnie a muncit „fără răgaz, fără odihnă și cu cea mai desăvârșită dragoste”, desigur, „pentru binele României”. Abdică doar din marea lui dragoste pentru acest pământ care se afla în acele clipe în mare primejdie!!!

Se jertfește pe sine, susținea Carol II, doar „pentru salvarea patriei”, înălțând către Creator, nu-i așa „cea mai caldă rugăciune”, întru ocrotirea „poporului meu” și a „scumpului meu fiu”, ca țara să fie „păzită de Dumnezeu părinților noștri”, întru zidirea unui „mai falnic viitor”!

Ziua de 6 septembrie 1940 a fost ocupată de „făcut bagaje și de luat rămas bun”. Dudaia e tot în centru, „împachetează cât poate” ajutată de slugi dar și „prin telefon”. În ziua plecării e dezamăgit de Nicolae Malaxa și generalul Ilasievici. primul nu vine să-l vadă, iar al doilea refuză să-l însoțească peste graniță. Își ia la revedere de la doi „oameni politici”, N. Iorga și Al. Vaida-Voevod. La Iorga a simțit mereu „o prietenie sinceră”, dar e convins că o revenire a lui pe tron nu este posibilă căci ar fi, spunea savantul, „ridicolă”. De mâine, îi mai

declară Iorga, ziarul „Neamul Românesc” nu-l va mai scoate ca semn de protest „împotriva evenimentelor” și de doliu că țara pierde un așa de mare conducător! Alexandru Vaida-Voevod, notează Carol, găsește pentru el cuvinte „duioase”, folosind un ton „paternal” („părintesc” a vrut să zică - n. ns.) exprimându-și convingerea că „sacrificiul” lui (al lui Carol II) să fie „folositor” țării. În Sala Mare a Tronului își ia adio de la slujitori; observându-i cu atenție constată că „sunt unii cu adevărat emoționați, alții puțin, iar încă o serie deloc”. Are timp să lase pentru profesorul N. 1. Herescu de la Fundațiile sale 10.000.0000 de lei pentru publicarea unei noi ediții a Bibliei!

E impresionat până la lacrimi de rămas bunul luat de la „conducătorii străjerești”, deși „marele” ei șef, T. Sidorovici era în Germania, având credința că „prin ei” își ia adio de la „copiii României”, pe care a vrut să-i crească „în sentimente mai calde și mai adevărate utile Patriei”. Spre seară aude „vociferările mulțimii din fața Palatului” care i se par „dezgustătoare” creându-i sentimente de neliniște și apăsare sufletească. Înainte de cină a terminat cu împachetatul (adică cu furatul), iar ultimele ore petrecute în Palat stă de vorbă în trei, cu Duduia și Mihăiță. Cum am mai subliniat pe parcursul acestei lucrări, Duduia îi dă „sfaturi bune” lui „Mihăiță”, zicându-i să rămână „de pază unei tradiții, singura care poate scăpa țara”. Să aibă grijă să nu-l înfrunte pe Antonescu decât atunci când „va fi cel mai tare” și să nu permită ca „tată său” să fie „târât în noroi”. Sfatul, „Mihăiță”, l-a băgat bine la cap, și se va conforma întocmai.

Chiar înaintea plecării din palat, sosește colonelul Dămăceanu cu ordin de la Ion Antonescu „ca Mihăiță să nu mă ducă la gară”. Își îmboldește fiul să-l conducă,

totuși; părăsește palatul regal, pe 8 septembrie 1940, ora 3 dimineța, într-un „șir de automobile”, observând că orașul „este liniștit, cuprins de somn”. Gara e înconjurată de jandarmi, aspectul părăndu-i-se „tragic”.

La gara Băneasa îl așteaptă generalul David Popescu și „colonelul Dragomir” ce primiseră misiunea de a-l „duce până la graniță”; cei doi îi înmânează o scrisoare de la Antonescu care îi comunică „că nu se simte bine”, fapt pentru care nu-l va însoți la plecare. Despărțirea de „Mihăiță” i se pare „oribilă” (a vrut să zică „dureroasă” - n. ns.), având convingerea că odrasla iubită „ar dori să mai facă un efort de a pleca și el”, pentru că, nu-i așa, simțea că „rămâne în mâini dușmane”. Ziua de 8 septembrie 1940, ziua plecării cu trenul special spre granița cu Iugoslavia, i se pare lui Carol II, datorită întâmplărilor, „cea mai oribilă” și care l-a umplut de dezgust fiindu-i „rușine că te-ai născut român și om”. Supremă blasfemie! Batjocorește, în bloc, poporul român, făcându-l vinovat, nu-i așa, de ingraturitudine și ticăloșie față de El, Unicul!

Motivul, îl aflăm tot de la el. La Lugoj, află că la Timișoara și Jimbolia „gardiștii sunt stăpâni pe situație” și că intenționează ca la Timișoara să oprească trenul și „s-o deie jos pe Duduia”. Toți sunt cuprinși de spaimă, mai puțin el. Generalul David Popescu îl sfătuiește să o pună pe Duduia într-un automobil și s-o treacă „astfel peste graniță”. Înțelege repede, cum e foarte deștept, că „aici e ceva la mijloc”, că i se întinde o capcană, îndeosebi că află că ministrul de Interne „pare să fie de acord să permită legionarilor să perchiziționeze trenul”. Se sfătuiește cu Urdăreanu și Puiu Filitti, luând hotărârea „ca trenul să treacă fără oprire prin gările Timișoara și Jimbolia”, căci el, nu poate accepta astfel de „târgovețiri și tergiversări”.¹ se pare sub marea lui

demnitate să scape „jertfind o femeie”, mai ales că acea femeie „azi e singurul meu sprijin”.

La intrarea în gara Timișoara, trenul încetinește, simulând oprirea, creându-i lui Carol II o stare de „disperare”. Aude focuri de armă care se înmulțesc când trenul „își iuțește alura”. Baricadează pereții cabinei și fereastra vagonului, se culcă „pe jos”, cu Duduia, focurile de armă neatingându-i geamul cabinei. E cuprins, nu-i așa, de o „jale de nedescris”, cât și de o „scârbă cum nu se mai poate”. Trăiește o „nesfârșită tristețe sufletească” văzând ce fel de „recunoștință” primește de la niște „tineri rătăciți și descreierat!”. Când trenul se oprește din goană, pătrunde în cabina lui Urdăreanu care îl anunță că „suntem la Veliki Kikinda, pe teritoriul iugoslav”.

Își plânge de milă, gândindu-se cum a părăsit „țara mea” pentru care, zice el, „am muncit cu drag și fără odihnă” alungat de „lașitatea, trădarea și nerecunoștința elementelor politice”. Nu uită de „gloanțele tinereții” pentru care a vrut să clădească „o țară frumoasă și fericită”. Îl roagă prin telegraf pe prințul regent al Iugoslaviei Paul Karagheorghievici să ajute Garda sa să revină în țară, de care se desparte cu mari emoții, mai ales „că s-a purtat așa de bine”, stimulată cu bani grei de Urdăreanu. La sfârșit dă „mâna cu fiecare soldat” din Gardă. Se liniștește definitiv de-abia după ce trece Tisa, notând ușurat, fericit: „Aici nu ne mai pot ajunge”!

Epilog: „În România domină acum omorul legal” (N. Iorga 1939)

Perioada interbelică pentru România, îndeosebi deceniul carlist, departe de a fi una a democrației reale, a fost una a dezmățului politicianist practicat de o oligarhie politico-financiară profund antinațională în toată activitatea sa. Nu a fost o perioadă a legii, ci a fărădelegii. Întreg sistemul legislativ al epocii a fost elaborat și a funcționat doar spre a sluji/folosi intereselor oligarhiei, castelor sociale ce o formau. Faptul a fost subliniat chiar de unul dintre oamenii de prim rang ai oligarhiei, Nicolae Iorga.

Deși stâlp al regimului carlist, în toți cei 10 ani, marele istoric și-a permis uneori, accente critice la adresa „iubitului său elev”, Carol II, în care afirma adevărul despre natura reală a dictaturii acestuia.

Insolitul situației (adică N. Iorga oponent și critic al lui Carol II) a fost provocat de ordinul regelui-călău, din ianuarie 1939, ca toți consilierii regali să îmbrace o uniformă specială, unică de membri ai Frontului Renașterii Naționale. Timp de 3 luni marele istoric a refuzat să se conformeze ordinului satrapului regal, având luări de poziție foarte critice față de Carol II.

Desigur, Iorga a reacționat, în primele 3 luni ale anului 1939, criticând regimul carlist, doar din perspectiva orgoliului său exacerbat, cu certe virtuți megalomanice și paranoide. N-a suflat o vorbă de protest în cei 10 ani față de suferința zecilor de mii de oameni ce au fost arestați, bătuți, schingiuiți, doar din motive politice, iar câteva sute uciși cu bestialitate, dar critică pe Carol II pe motiv că „suveranul” îi impune uniformă obligatorie! Accentele critice de care vorbesc dovedesc

odată în plus totala complicitate a savantului la fărâdelegile și crimele regimului carlist.

Astfel, într-un seminar cu studenții de la istoric, ținut la cl acasă, la București, în februarie 1939, marele istoric le vorbește acestora despre „lichelismul triumfător de astăzi”, iar pe Carol II l-a făcut tiran: „Să vedeți ieșirea tiranului în mulțimea mută, cu ochii scăpărători și totuși a doua zi ziarele anunță că suveranul a fost aclamat... Nicio carte nu poate să apară fără să ajungă la tiran”.

Iorga, așadar, cunoaște bine adevărata natură a regimului carlist a cărei teroare o aseamănă cu a G.P.U.-ului (N.K.V.D.): „Nu există opinie publică... Nu ridicați glasul, căci un spion vă trădează, un agent vă arestează, un jandarm sau un călău vă bate crunt, iar câteodată în beciurile poliției se sfarmă capul ori se pune la zid. Parcă am fi sub teroarea G.P.U.-ului la Lubianka... Vom deveni niște monștri mecanici dacă nu vom ști să scuturăm hidra care ne cuprinde”.

În cele 3 luni de „opозиție”, Iorga aprecia regimul lui Carol II drept unul nelegitim și criminal neavând nicio îndoială că regele merită „o pedeapsă cumplită” pentru că „lipsește o națiune întreagă de drepturile sale”. Marele savant, ca unul ce stătuse atâția ani în jurul lui Carol II, nu ezita să considere că în România acelor ani crima a fost oficializată ca politică de stat, lată spusele lui Iorga: „La noi domină acum omorul legal, domină teroarea”.

Critica lui Iorga a fost una temporară și motivată de interes și orgoliu personal. După ce Carol II i-a scris o scrisoare pe 8 mai 1939, prin care îl roagă să înțeleagă rațiunile purtării uniformei pentru toți, fapt ce ar dovedi, chipurile, „unitatea de gânduri și de simțiri în jurul Coroanei”, N. Iorga îmbracă uniformă F.R.N.. Iar după ce

regele-asasin îl numește și președinte al Senatului „său”, iar banii de la buget îl inundă cu generozitate, marele savant redevine sprijinitor slugarnic și fanatic al lui Carol II până la sfârșit.

Rețineți, cred, odiosul slogan lătrat de N. Iorga (după ce Urdăreanu îi bagă în buzunar câteva zeci de milioane de lei), în iunie 1940 despre Carol II: „Trăiască regele care n-a votat cedarea”. Faptul probează imensa lui fățarnicie, decăderea lui morală nu departe de aceea a stăpânului său.

La fel, în septembrie 1940, după ce „suveranul” său iubit este alungat de pe tron, la ultima lor întâlnire din 6 septembrie, Iorga îl asigură de fidelitatea și „prietenia” sa și pe viitor, promițându-i că, în semn de doliu și protest, din 7 septembrie 1940, va suspenda apariția ziarului său „Neamului Românesc”. Aceasta a fost faimoasa verticalitate și responsabilitate politică a lui N. Iorga în viața publică, în mod deosebit în cei 10 ani de regim carlist criminal și nu alta.

Anul 1927 îl apreciez drept anul crucial, în rău, pentru România Unită, marcat de moartea marelui om politic Ion I. C. Brătianu. Moartea sa, provocată de serviciile secrete sovietice, a permis reintrarea pe scena politică la vârful lui Carol II.

Regele Carol II a fost o jucărie în mâinile Elenei Lupescu, dovedită agentă a Moscovei. Niciodată în istoria românilor n-a existat vreun suveran sau regim care să fi practicat crima la nivelul înalt cu scopul de a lichida fizic adversarii/contestatarii politici, așa cum a făcut-o Carol II și vârfurile oligarhiei din jurul său. Domnia lui Carol II, dictatura sa criminală din ultimii doi ani și jumătate (1938 - 1940), a fost una a fărădelegilor, a crimei în masă și a jafului generalizat, și

nu vreun regim „de autoritate” monarhică cum se scrie fariseic și diversionist de către istoricii perioadei.

Lichidarea fizică a celei mai valoroase generații cultural-politice a epocii de către regele-asasin Carol II n-a avut alt mobil decât conservarea și perpetuarea puterii oligarhiei și nicidecum vreo rațiune superioară de stat.

Concluzii

Domnia lui Carol II o consider cea mai rușinoasă și degradantă epocă istorică din istoria națională. Îl urmez strâns pe sfântul de la mănăstirea Rohia, Nicolae Steinhardt, apreciind și eu *regimul carlist drept culmea răului istoric la români. 1940* și catastrofa României Unite constituie adevărata carte de vizită autentică a oligarhiei politice a epocii, chintesența acelei epoci rușinoase.

Chiar și după ce vor trece secole, răul făcut în plan moral de regimul criminal, genocidar carlist nu se va șterge din memoria istorică colectivă niciodată, căci în istoria unei națiuni sunt abandonuri, lașități, compromisuri, ticăloșii ale liderilor săi ce nu se pot cicatriza niciodată.

1940 este hotarul fatidic ce separă destinul națiunii române în două; după el, românii, oricât de mari sacrificii și oricâtă muncă vor face, nu vor mai fi percepuți de ceilalți la fel.

Nu cred să fi existat în istoria lumii, în toată istoria lumii, personaje istorice mai abjecte în sens absolut ca și cuplul „regal” Carol II - Elena Lupescu, care a martirizat România 10 ani. Nu mai insist.

Subliniez doar modul cum cei ce scriu despre această perioadă, cât și despre domnia lui Carol II, o fac distorsionând, mistificând grav realitatea istorică, apreciind-o drept ceea ce n-a fost cu nici un chip, adică o perioadă de vârf istoric în destinul nostru național.

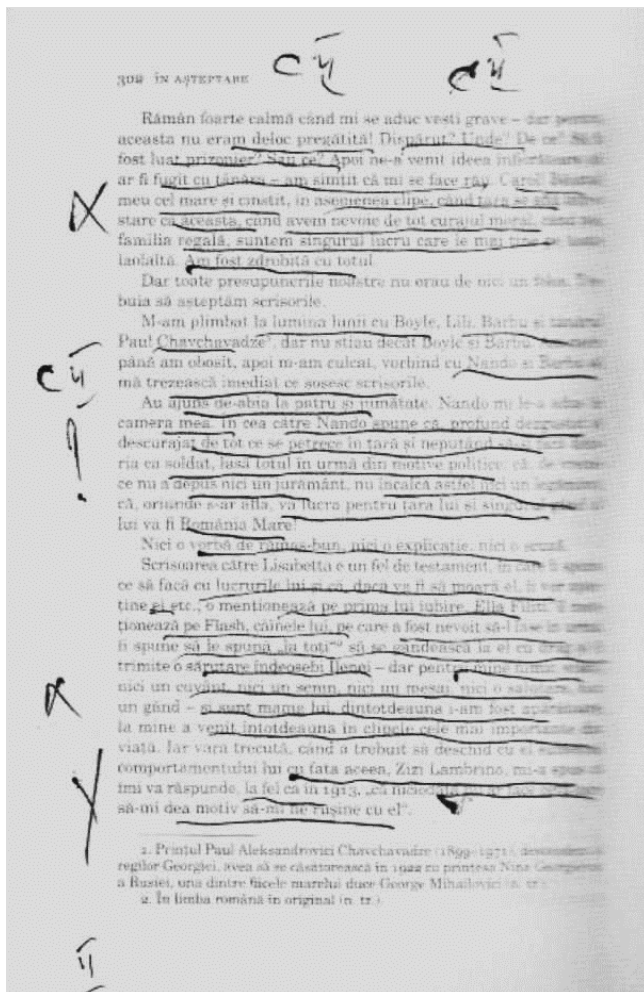
Felul cum se scrie istoria contemporană astăzi, folosind perspectiva și distanța asupra perioadei, cu accente puse mincinos și cu rea-credință, desăvârșită, se integrează perfect fenomenului manipulării temeinice a istoriei în abjecta era a postmodernității.

E semnul tare, infailibil al dictaturii ideologice și de conștiință exercitată de o minoritate demonică ocultă asupra noastră, a tuturor!

Tătărașeni
mai - septembrie 2019

DEZERTAREA

Dezertarea prințului Carol de la comanda regimentului de Vânători de Munte (Târgu Neamț) în Jurnalul reginei Maria (în Maria, Regina României, Jurnal de război, 1918, traducere din engleză de Anca Bărbulescu, ediție îngrijită, prefată și scurtă cronologic Lucian Boia, Editura Humanitas, București, 2015, pp. 305 - 322)

Sei Far

Iunie-Septembrie 1918 303

Scrisoarea către tatăl lui e întocmai ca o scrisoare a cuiu-
prins de un fel de pebanu.

Să fi fugit cu fata? Se ascunde, s-a aprins afecțiunea lui pentru
ea până s-a devenit o pasiune de care ea să profite? Dar în scriso-
area către Lisabetta lasă impresia că pleacă foarte departe.

Crede aice, într-un ceas de nebunie, că ar putea ajunge pe fron-
tul de Vest ca să lupte alături de Aliații noștri? Să fie o întreagă
masacrare la care să fi participat și altă? Dacă da, a ținut-o în cea
mai mare taină. Cu cine s-a întâlnit? Sub a cui influență se află?

Sâmbăta trecută ne-am întâlnit și s-a purtat între totul firesc,
fără nici un semn de agitație sau emoție sau nemulțumire. Ne-a
arătat căsa lui, a vorbit despre mamea lui, părea fericit printre ofi-
țeri, se înțelegea bine cu Petala, părea mulțumit de situația lui
independentă. E drept, era descurajat de greutatea cu care ne
confruntăm acum, dar nu mai mult decât oricare dintre noi - iar
mi s-a părut a fi fost întotdeauna de aceeași părere cu mine în ce priveș-
te ideile noastre despre rezistență.

Iar acum a plecat - și pentru mine nici un cuvânt, nici un cu-
vânt, nici un cuvânt - de ce? Cum se poate ca, plecând poate pentru
totdeauna, să nu trimită o vorbă pentru mama lui - pentru prie-
tenui lui?

I-as înțelege darința de a se duce ca soldat - știe că as înțelege,
dar poate a fugit cu fata, iar purtarea scenata știe că as găsi-o
rășnăușă.

Ei bine, vom vedea ce este și ce se va arăta mai târziu - mîntoa
mă nu reușește să deslușească misterul - trebuie să aștept și atât!
Dar lumea întreagă mi se pare schimbată.

Bucur

Iunie, 3: 16 Septembrie 1918

Zi de durere, într-o lume care pare cu totul alta. Pe lângă asta,
o soare, o, cât soare, scaldă totul, cere să fie adorat, iar azi parcă-si
bătea joc de mine și mă întreba ce s-a ales de fiul meu, de băiatul
meu mare, de cel în care credeam și pe care mă bazeam - de co-
pila care mi-a fost prieten, cavaler al cauzei noastre, ajutor. Unde
e? Ce a făcut? Inima și sufletul mi erau sfâșiate de o tortură de
nesuportat.

(1)

α_2

Nu pot descrie chinurile care m-au muncit azi. Nu-mi pot aminti
frânturi de ştiri de la Ghilo², care a trimis pe cineva să mă anunţe
ce este urma.

Barbu ne-a stat alături cu fidelitatea lui obişnuită, de cînd, în fel si Ballif - dar pentru mine, pentru Nando a fost
tară lovitură e zdrobitoare, orice rănd mi s-ar
nie, înaf nu pot decît să-mi închipuie cum
unor acelu, hîndu ma sfîsie n durere insuportabilă. Si
soască acum! Acum! În asemenea clipe
în el! Si nici o vorbă pentru mine, nici o

、x

Lui Boyle i-am spus și a rămas tare rău o săptămână, apoi m-a
și așteptat, încercând să mă ajute să îndur ce mi se putea întâmpla.
Mă sprijină în felul lui tăcut și prețios, ca un bărbat care a
întotdeauna realitatea în față și a josit biruitoare.

Încă nu vrem să le spunem copiilor, atâtea timp cât mai avem o fărâmă de speranță că i-am putea găsi.

Der dată-l găsim, atunci ce? Ce?

Unde se pot duce, cum ar putea trece granița. Că
Dar nu fac decât să-mi chinuiesc creierul degeată
astep

5

Fuga

1 UNIK-SEPTEMBRIE 1918 305

Seară seară, plimbare cu Lili și Symki. Seară minunată, răsărea luna peste pădure - dar totul era numai durere și agonie.

Wanda de seară la Boyle, care a făcut tot posibilul să mă ajute să mă eliberez de trebuie înfruntat.

Fatut

Dezertor

2002

marți, 3/17 septembrie 1918

M-am trezit cu un univers de durere pe inimă, știind că trebuie să scap din această suferință noi și înspăimântătoare, unei lovituri din acestea (măi) în care am avut încredere și pe care am iubit-o.

Pe care pe care le-am primit sunt dezastruoase. A ajuns la aceasta, unde chiar s-a căsătorit cu ea, iar scrisorile despre nebunia acestei a făcut-o nu fost trimise deja prin telegraf, prin Berlin, la aceasta.

Cum a putut, cum a putut! Cum a putut! Acum, în clipele acestea, să se parăsească pentru o asemenea lăcăș, să se parăsească aceasta, țara lui, munca lui, regimentul lui, speranțele, ambițiile, aceasta nu, în un deșertor, să se parăsească postul - cum a putut, cum a putut! Și înțelegându-se a fost un fiu bun, un fiu încrezător, apăsător și sincer. Ce rătăcire la loc? Ce nebușe în țara acestei montes?

Sau chiar care nu se poate așterne în cuvinte, iubirea, mândria, aceasta, încrederea, toate au fost doborâte și au căzut, sângere și în agonie, în fața adevărului acestuia.

Amărit să le spun copiilor, nu se mai putea ascunde. Fiecare arbitrar de tale după firea lui. Dar a fost un ciun pentru toți, iar aceasta trebuie să învăț să fac față lumii în care unul dintre ai mei trădător, dezertor, și-a parăsit postul de onoare pentru o cealaltă - iar pentru mine, mama lui, cea cu care a muncit aceasta nu, n-a păstrat nici măcar un gând, nici un gând.

Sau nu știu cum mi-a trecut ziua - a fost o lungă agonie. Desigur, acestea din jurul meu au fost buni, Symki, Lili, Pănușele, Deniz, acestea și mai ales Boyle, cu puterea lui tacută, erau disperati aceasta și pot ajuta, nu pot ridica un deget ca să facă ceva pentru aceasta, trebuie să învăț să-mi îndur durerea și să-i tin piept singur acestei meu.

Toate s-au schimbat, soarele și luna, și copacii, și cerul, și mui acestei acestei meu.

CS

7

✓
fina
CS

5

X Tîna de trecut, cînd vorbesc de el vorbesc ca de un lucru care
a fost odată și care nu mai poate fi niciodată. A fost în stare să de-
zerteze, în asemenea clipe, cînd stia ce povară purtăm, a fost în
stare să dezerteze – să dezerteze.

Cître seară am făcut o plimbare la Crivaia cu fetele mele, Ileana
și Lili. Am lăsat grijile deoparte și m-am forțat să fac planuri și
să vorbesc despre tot ce voi face. Cele două fete mai mari nu s-au
urmat decât o parte din drum, dar cu Lili, Ileana și Boyle am ur-
cat mult în susul văii, pe malul râului, care e mai degrabă un
pârâiaș, și m-am bucurat de frumusețea locului.

Cîna tîrzie cu Boyle – luna splendidă, gânduri chinătoare.
M-am spălat pe cap.

Bicoz

miercuri, 5 : 18 septembrie 1941

Nimic nou. Trebuie să îndur așteptarea lucrurilor care vor veni.
Vizită la Boyle dimineată, a venit și Răduceanu și m-a găsit
acolo. Nu avea de spus decât ce știam deja, cu câteva detalii în plus.
Pe la 12 a sosit Nando cu Barbu, cu automobilul. Nando e
devastat, dar în general își păstrează calmul. Toată lumea vorbește
tat cu considerație, sefi de partid promit să-și tîna cîrmă la țară,
toată lumea speră că se mai poate salva ceva. Ballif vorbește
la Odessa azi la trei. Ce întrevedere! Toată ziua m-am tot gândit
la ea, iar și iar – oare va obține ceva de la băiat?

După-amiază liniștită, deocamdată nu-mi mai simt că
Le-am citit lui Symki și Lili, iar mai tîrziu am făcut o plimbare
pe jos de două ceasuri cu Lili. La șapte a venit Barbu, foarte amu-
bil și înțelegător. Din nou s-a schimbat ora, așa că la șapte e
întuneric. Acum luăm cîna la opt. M-am dus la Boyle, că de atunci
Luna e în glorie deplină, a fost lumină ca ziua. Lili vine mereu
mă ia și mergem toți trei până la mine.

Bicoz

joi, 6 : 19 septembrie 1941

X Ne tot vin vești. Ballif l-a convins să se întoarcă pe teritoriul
mănesc. Văitoianu face și el tot ce poate. Nu știu cum s-a des-
c

amuz scenele, dar către seară a venit vestea că mare copleșit de
mărele fapte și e gata să se întâlnească cu noi. Măine plec cu
Nesle la Iași, iar de acolo vom hotărî unde să ne întâlnim. Voi
mai să-i vorbesc eu mai întâi. O, ce întâlnire! Să-mi dea Dumnezeu
putere și limba îngerească!, fiindcă va fi cumplit, bietul baiat —
bietul baiat!

Într-o fermecătoare. Mi-am petrecut ziua ca de obicei. Spre
seară, plimbare în automobil cu Lisabetta într-un loc superb și
împosibil. Bietul Burbu nu se simte bine, dar avem nevoie de el tot
timpul. Boyle, ca o stâncă neclintită, încearcă să-mi însușească ceva
din furtă și calmul lui. Lucrează în continuare cu Ileana printre
amici.

Una e pur și simplu nerușinat de frumoasă, dar prin anima și
sufletul meu se frământă amții tare contradictorii.

Amurgă zilei răutăten-ei, într-adevăr.

Dar există pe pământ și mari binecuvântări: există iubire, și
încredere și Speranță.

2

¹ Căci aici, referire la Corinteni, 13:1: „Dacă vorbesc în limbi amenajate și
cântecuri.” A se vedea și însemnarea din 4/17 martie 1917 (*Journal de război*,
1917-1918-1919, ed. cit., p. 376) (n. tr.).

Dezestorul!

94

Iasi

vineri, 27 septembrie 1918

Ce ză! Cum să povestesc tot chinul de nedescris care a început în ea?

Am plecat din Bicăz imediat după micul dejun, într-o dimineață minunată, însoțită, o dimineată din aceea în care nu pare să aibă loc pe pământ decât bucuria.

Mi-am lăsat costumul românesc cel drag și am îmbrăcat „haine civile”, în care m-am simțit tare neconfortabil, și am plecat în Rândunica, așezată lângă Nando, urmați de Barbu și Ionescu (șoferul), petrecuți de ochii îngrijorați ai copiilor și ai lui Symki și Lili.

Până și drumul a fost cu ghinion. Ni s-au spurt cinci camioniere de aer și am ajuns la Iasi de-abia la trei.

Orașul fierbinte, prăfos, plin, zgometos, urât – iar în starea mea de spirit mi se părea că toți ochii sunt pe mine, că mi critică fiul și-l condamnă, așa că mi se părea că trebuie să țin capul sus cât pentru doi. Nu stim niciodată cum ne vom comporta instinctiv într-o criză, nervii au un rol important, dar, simțind lupta în aer, am fost sigură că voi lupta.

Încă de la începutul nenorocirilor noastre n-am fost crutată de nimic, ba mai mult, fiecare dezastru m-a izbit în felul pe care firea mea îl suportă cel mai greu. Au venit urât, învaluite de trădare, recredință și lășitate, așa că iar și iar m-am simțit ca un monstru al adevărului într-o mare de minciuni, ca o stâncă fermă care nu poate decât să învingă sau să fie sfărâmată în bucăți.

Am găsit în oraș o atmosferă deplorabilă, cum nu se poate mai deprimantă. Publicul începe să cârtescă la adresa lui Carol, în senat Gerota l-a atacat deja, iar Dobrescu, președintele, nu l-a întrerupt. Arion l-a apărut moale.

2

Cum era deja ora trei, Nando de-abia astepta să mănânce prânza, firește, se poate să-mi fi fost și mie foame, dar mi era așa mie de ori mai foame de stiri de la Ballif. Însă în momentul de față trebuie să avem răbdare cu anumite lucruri marante, de primă ordine, ca să-i înșistăm pe ceilalți. Muream de nerăbdare să vorbesc cu Ballif imediat, dar a trebuit să stau la masă și să mănânc. Și nici n-am îndrăznit să propun să mă întâlnesc cu mai întâi cu Ballif și să mă interc la Nando câteva minute mai târziu, asta zisei îl înfurea teribil pe Nando - așa că, deși mă simteam cum că simțeam, am stat și am mâncat. Înghit mâncarea pe nemestecat, așa fac întotdeauna, mi se tot spune că e un obicei urât, dar din câte îl am, iar azi a fost, oricum, într-un totu de înțeles, dar Nando mănâncă încet și mult. Am îndurat prânzul fără să dau nici un semn de nerăbdare. Menționez asta fiindcă, în starea în care aflau nervii mei, a fost un efort aproape eroic - și, oricât de rău mă îndopam eu, Nando nu mânca nici mai repede, nici mai puțin.

Într-un târziu, l-am primit pe Ballif. A fost scurt și concis, dar parcă am avut senzația că nu ne spune totul, că își potrivește vorbele în funcție de public și că dă prea puține detalii. Ne-a spus că opinia publică s-a întors împotriva lui Carol, iar Carol s-a lăsat de cuvântul dat așa-zisei lui soții.

Lui Nando i s-au albit ochii, cum i se întâmplă în zilele de furtună și a vorbit despre toate mijloacele cu care și-ar constrânge înăuntru se supună, în care Ballif s-a apucat să-i expună greutățile și a ieșit o ceartă aprinsă, cu furtună în aer.

Am reușit să creez o diversivă, dându-mi seama că ne purtăm în detalii neimportante într-un moment când trebuie să ne păstrăm toată energia și tot curajul pentru munca pe care o avem de făcut.

Atunci a apărut Barbu, confirmând ce ne spusese Ballif și adăugând că apele în care se scaldă Carol sunt foarte tulburi, că Marghiloman, care, ultima oară când se întâlneau Nando cu el, seese împăcinit și după să încerce să salveze situația, era scutit, iar după consiliul de miniștri de dimineață se hotărâse că vină toți la rege și să-i ceară să-și declare fiul scos din toate drepturile, fără să-i dea ocazia de a-și repara greșeala.

Nu mai e nevoie să spun că vestea m-a pus pe foc și m-a ridicat furtunos, declarând că Marghiloman s-a vândut ca un dușmanului, că îi cânta în strună și că am să-i spun eu ce are

Dezertorul / //

SEPTEMBRIE - DECEMBRIE 1918 313

despre el. Am fost mamă până în vârful unghiilor - leoaică sau
cicoșă bătrână, nu-mi pasa cu care ar vrea lumea să mă compare,
poate cicoșă e imaginea cea mai eroică, deși mai puțin pitorească.
În clipa aceea, nu mai exista altceva pentru mine decât viul meu,
primul meu născut, pe care, într-o clipă de furie, aveau de gând
să-l arunce la o parte fără să-i dea fie și cea mai slabă șansă de
a-și răscumpăra nechibzuința. X

Dar Barbu și Nando au văzut fiacăra luptei în ochii mei și am
rimas, pentru o clipă cumpănită, privind-i pe amândoi în ochi și
știind că am nervii încordați până la rupere, dar agățându-mă de
rațiune cu fiecare părticică a sufletului meu chinuit. A fost unul
dintre momentele acelea când nebunia trece peste noi ca un vânt
pârjolitor, unul dintre momentele în care uciți dacă ai o armă la
îndemână.

În astfel de situații, Nando șovăie, dar Barbu - care e mai calm
și care, deși nu e un om inclinat spre acțiuni puternice și radicale,
are mintea limpede - nu-și pierde capul și nici câmpătul, așa că
a avut tactul de a spune că Marghiloman nu reprezintă întreaga
țară și că mai sunt și alții, în afara mea, care vor să încerce să-mi
salveze fiul. Apoi s-a întors spre Nando și a spus că cel mai impor-
tant e să câștigăm timp, că trebuie să-i spună lui Marghiloman
că nu e de părere că un singur partid are dreptul să hotărască
într-o chestiune atât de importantă și că regele vrea, punându-l pe
Marghiloman în cunoștința de cauză, să se consulte cu Brătianu,
Berescu și toți ceilalți oameni aflați acum în poziții de conducere
în țară, timp în care regina va merge să stea de vorbă cu fiul ei.

În mine se zbătea în continuare furtuna, ca un potop copleșitor,
destrugător - mă simteam ca un demon, simteam că, dacă l-aș fi
văzut pe Marghiloman în față, i-aș fi aruncat în cap toată suferința
mea adunată, toată urâtenia hidoasă și lasă a politicianilor mei
români, a tuturor oamenilor care au decizia în mâini în general și
care condamnă un băiat pentru prima lui greșală, fără să-i dea
o șansă de a se îndrepta, de parcă n-ar avea fiecare dintre ei o du-
tină de asemenea abateri pe conștiință. Simtind ceea ce simteam,
am fost prima care să accepte că ar fi mai bine ca regele să vorbească
direct cu premierul, fiindcă am destulă chibzuință cât să-mi dau
seama că nu trebuie rostite cuvinte irevocabile de vreme ce încă
nu e totul pierdut. Dar am avut nevoie de toată stăpânirea de care

8

Reflecții!

316 „IMPĂRÂTEASA TUTUROR ROMÂNILOR”

Am stat mult împreună, mână în mână, și l-am făcut să-mi reverse toată povestea, povestea lui înepentată, absurdă și totuși duosătoare; mi-am dat seama că a căzut victimă credinței lui în ceilalți, onestității și încrederii lui, pe care a dat-o într-o clipă și o meritau deloc - și totuși credea încă pe deplin în cei care-l ameninșeau pe un drum greșit. Crede în ea, în iubirea ei pentru el, în sacrificiul ei pentru el, crede că a plecat să facă ceva care era pornit în lume cu un plan prost alcătuit, făcut de oameni care probabil l-au trădat, iar acum, cu ochi mari, deznădăjduit și plin de încredere, mă privea și mă implora să înțeleg!

„Tu, tu poți înțelege, tu mi-ai fost cea mai bună prietenă, întotdeauna înțelegi, vei înțelege și acum!” Așa e întotdeauna - trebuie să înțeleg, ceea ce toți ceilalți judecă aspru și trebuie să înțeleg. Trebuie să am inima îndojită de tare ca să înțeleg deciziile tuturor fără să condamn! Mi-am ascuns fața în mâini și am plâns! De ce folos am fost, cu toată înțelegerea mea? N-ar fi fost mai bune un bici și niște vorbe aspre decât atâtea înțelegere!

O, da, nu va fi nici o amărăciune între noi doi, fiule, crize vor întâmpla, chiar dacă mă reneg! - nici o amărăciune între noi doi, dar mi-ai ucis inima de mamă. M-ai lovit mai rău decât doamna, într-o vreme când trebuia să fi stat drept alături de mine, ca să văd și apărător; m-ai lovit și totuși te agăți de mâinile mele cu ochi îngrijorați, încrezători, iubitori îmi privești lacrimile și mă implori să înțeleg!

O, ce nebunie se ascunde în viață și în lume, în iubire și în amare în general, nebunia urii și a ranchiunei, a războiului și a crimelor care se dau pierzaniei din patimă sau dorință - Desertăciune, totul e desertăciune! Și parcă simt cum îmi fuge pământul de sub picioare.

Dar pe dinafară am fost calmă, deși de câteva ori mi-am bătut fața în palme și am plâns.

Am încercat să-l conving să accepte despartirea ca pe ceva care, i-am spus că, dacă o iubește cu adevărat, își pot dovedi atunci doi iubirea prin ispășirea pe care vrea să i-o impună tatăl lui. Am încercat să-l conving să renunțe la dragostea lui până când se va fi ridicat țara din necazuri, iar dacă atunci încă o mai iubește, atunci ea încă îl mai iubește pe el, va putea să rămână cu ea și să-i se crifice poziția de dragul ei, dacă vrea, atunci când hotărârea acum va însemna un sacrificiu, nu acum, când fuga lui e o desertare.

L-am zguduit, de atâtea lucru sunt sigură, dar mi-am dat seama, în același timp, că îl las în mâinile ei, sub influența ei, iar acum îi curge prin vine iubirea, o iubire pe care crede că o simte și ea!

Apoi l-am lăsat să se întoarcă la femeia care-l distruge și m-am îndepărtat prin noaptea vastă de vară, cu omul cel aspru alături de mine în automobil. Chiar și atunci a fost aspru – am încercat să-i vorbesc despre celelalte eforturi ale mele, cu care urma să mă ajute, și nu a găsit să-mi spună decât vorbe care mă deșeurau, până l-am întrebat dacă n-ar vrea să mă duc cu fiul meu și să lăsa țara să se ducă de răpă fără să fac cel mai mic efort pentru a-mi ajuta poporul suferind!

A fost picătura care a umplut paharul. Am rămas nemiscată în automobil și n-am mai spus altceva, iar luna își revărsa tremușetea intimidantă peste nenorocirea mea monstruoasă.

Am ajuns acasă gata să cedez, mă simțeam ca o ființă care și-a pierdut orice motiv de a trăi. M-am schimbat și m-am așezat, cu mâinile în poală, în încăperea mea pe jumătate goală; ferestrele erau larg deschise, iar de afară se auzeau niște țigani cântând, în tonuri patetice, *La Paloma*, melodia pe care se spune că a fost executat împăratul Mexicului. Era ceva sfâșietor în sunetele aceleia care-mi inundau pălea și disperarea singuratică, dar și ceva grotesc în faptul că era cu puțință să existe, atât de aproape, oameni care stau la masă și se veselesc în timp ce eu sunt mama unui fiu care și-a aruncat în vânt șansele și a dat o lovitură atât de crudă părinților și țării lui.

Am stat mult acolo, ca un om care se înecă și își dorește să-l acopere de tot valurile ca măcar să i se poată odihni inima.

Mai târziu m-am adunat și am trimis după Barbu; l-am rugat să se ducă la rege și să-i spună că nu mă mai simt în stare să discut în seara aceea și în nici un caz să îl vizitez, că deocamdată sunt la capătul puterilor.

Zilei îi ajunsesc cu vârf și îndesat răutatea ei.

Iar eu aveam să dorm în camera lui Carol, înconjurată de luxuriile lui Carol.

Iasi

sâmbătă, 8/21 septembrie 1901

Mare schimbare în aer, azi e aproape frig. Nădă o venit foarte devreme să asculte ce aveam de spus. Urma să plece la Buzan unde stabilise de multă vreme să meargă să decoreze niște obiecte.

Am hotărât împreună ca în dimineața asta să mă duc din nou la Carol și ca, în timp ce eu vorbesc cu el, doamna Mavrod să vorbească cu ea.

Le-am trimis o telegramă copiilor ca să le spun că nu mă pot întoarce azi și să le explic ce se întâmplă, apoi am plecat.

Erau răcoare, iar pe cer se perindau nori de furtună. Mă simțeam abătută, dar draga mea doamnă Mavrod, cu bunăvoință simplă, blândă și înțeleghătoare față de toți cei din jur, mi-a făcut bine cu prezența ei calmă.

M-am oprit tot unde mă opriseam și ieri, dar la ora aceea lumea era aspră și prin salcâmi bătea un vânt răcoros, care ~~face~~ se vadă partea de dedesubt a frunzelor și le făcea să tremure de frică. Si eu tremuram și mă simțeam bătrână și singură, și ~~trăd~~ și neajutorată, și cuprinsă de frig într-o lume rece, în care oamenii își fac rău unii altora, se bucură de rău și împiedică tot ce e bun. Eram dezgustată până în inimă, mă dureau sufletul.

A venit Carol. Arăta bolnav, tras la față, îngrijorat, îndurerat. Nu a dat dovadă de nici o urmă de încăpățănare față de mine. ~~În~~ mi-am dat seama că ea profita de sentimentele și simplitatea lui și nu îl iubeste cu adevărat, de asta sunt sigură, dar e gata să-lase să-și distrugă viața de dragul ei. Firește, el nu vede acum decât un singur dezastru – a-o piardă pe ea, e nenorocirea care le amenință pe toate celelalte.

A acceptat să îndure în liniște pedeapsa pe care vrea să-și impună tatăl lui, dar nu crede că va mai putea ocupa vreodată în țară după aceea, e convins că tot prestigiul lui s-a dus pentru totdeauna. Mulți sunt de aceeași părere, dar nu și eu. Creștinii se pot îndrepta în viață. Știu prea bine. Odinioară, când eram tânără și am intrat în încurcătură, lumea ar fi vrut să mă frângă și să mă arunce, dar am rezistat. Am plâns lacrimi de sânge, în-~~am~~ doit de Dumnezeu și de mine și de omenire, dar am rezistat – acum alții mă respectă, mă admiră, au încredere în mine și pot conta pe mine ca pe o forță care să-i sprijine.

N-am fost aspră, dar i-am spus câteva adevăruri; totuși, nu i-am insultat iubirea, i-am spus doar că o singură iubire nu durează întotdeauna o viață și că într-o bună zi s-ar putea să descopere că a sacrificat prea multe pentru o țărăniță de viață ale cărei greșeli ar ajunge să le vadă cum le vedem noi acum.

Pare bolnav, tusește.

Doamne, în ce încurcătură a intrat și ~~ne-a atras și pe noi~~, ca tară cu tot.

Dar trebuie să încerc să-l salvez, eu și cei care-l iubesc și ne iubesc.

Azi Nando era gata de luptă. Ieri sorăia, tîndea spre o condamnare imediată. A venit să ia prânzul la unu și jumătate, după ce a condus, din câte aud, cu o viteză nechipizuită și înspăimîntătoare - dar fără penă de cauciuc!

Toată după-amiază s-a întâlnit cu oameni politici. Averescu și Misu Cantacuzino sunt aspri, vor să-i fie lunte lui Carol imediat toate drepturile, desi au promis să-l susțină pe rege în orice rezolvare ar alege el. Brătianu a fost într-un totul în favoarea ideii de a-l salva pe băiat prin orice mijloace.

L-am primit pe Iorga și apoi pe Murgoci, prietenul lui Carol. Toți profesorii sunt de partea lui Carol, îl apără, știu că e un om muncitor și serios și vor să fie salvat. E un punct în favoarea lui, fiindcă sunt oameni cu capul pe umeri.

L-am trimis pe Murgoci să se întâlnească cu Carol și i-am imprumutat automobilul meu.

Barbu a venit mai târziu, toată ziua ne-a ajutat peste tot unde a putut; e cu adevărat un om de o loialitate neobosită, ne dăruiește toată inima lui și în orice clipă se gîndește cum să ne ferească de dezastre.

Bicazul meu cel liniștit pare o oază îndepărtată.

Chiar și Tatulina a venit să-și exprime îngrijorarea - altfel, am avut să dau ochii cu lumea, nu pot discuta în timpul crizei acesteia.

Măine, Nando se întâlnește cu generalii, probabil atunci se va petrece scarta lui Carol.

1. Gheorghe Munteanu-Murgoci (1871-1951), geolog, profesor de geologie și mineralogie la Școala Națională de Poduri și Șosele, devenită în 1940 Școala Politehnică din București. A fost profesor de fizică și chimie al principelui Carol (n. ed.).

Am luat cina cu Nando, la el acasă. Arată doborât, dar în general și-a păstrat curajul. E o lovitură teribilă pentru el, teribilă în toate privințele.

M-am întors acasă la mine și Murgoci a revenit să-mi vorbească. Nu reușise să discute cu Carol între patru ochi, și-a ținut faza alături de el tot timpul, a participat la toate discuțiile. Și Murgoci a avut aceeași impresie: Carol a iubește din inimă, dar ea trăiește pur și simplu o aventură fascinantă și palpitantă.

Am mai stat mult trează, singură, am scris și m-am tot gândit, apoi, tare îndurerată, m-am culcat.

Iasi

duminică, 9 i 22 septembrie 1944

Încă o zi cumplită, în care a fost în balanță soarta bietului Carol.

Unii încearcă din răspuțeri să-l salveze, dar deocamdată opinia publică e înverșunată față de el și trebuie să avem curajul de a-i împotrivi acesteia, desi până și prietenii buni vin să ne spună să susținându-l, punem în primejdie întreaga dinastie. Se poate să fie adevărat, se poate să jucăm un joc periculos, dar eu, una, n-am mai putea trăi cu mine însămi dacă n-aș încerca să-mi salvez băiatul.

Ar fi, fără îndoială, mai ușor și mai puțin complicat să-l împărțăm de noi ca pe o ramură stricată și să-l aruncăm în gura lupilor – nici măcar el nu vrea altceva deocamdată, mulți o cer – și totuși nu putem, nu putem s-o facem fără să-i dăm o șansă.

Toată ziua m-am chinuit să vorbesc cu lumea, dar lui Nando i-a fost și mai greu, fiindcă el întotdeauna are ultimul cuvânt de spus și, spre deosebire de mine, în momentele foarte grele se prăbușeste, în timp ce în mine se trezește sângele strămoșilor luptători din negura istoriei, care mă ștealeste.

Azi, Nando trebuia să le facă față generalilor. Văitoarea se comportă ca un prieten. Înțelege pe deplin gravitatea situației, dar are de gând să ne susțină din toate puterile. Coandă s-a întors de la București și a rămas tare ca o stâncă de incredere. Ne-a fost puțin teamă de atmosfera de acolo, din care de-abia a ieșit, dar, din contră, era dispus să se împotrivescă guvernului și chiar și germanilor, dacă va fi nevoie. A fost de acord cu noi că e mai bine să jucăm

Dezestorul!

SEPTEMBRIE - DECEMBRIE 1918 321

mai mult decât să ne lăsăm constrânsi de guvern, deși se pare că Marșiloman va face în privința aceasta o question de cabinet, totuși trebuie să ne pregătim pentru ce e mai rău: am fost totuși pe scurt cu Coandă când a spus că, în fond, nimic nu poate fi mai rău decât starea aceasta în care trebuie să ne tratăm dușmanii și prietenii: e umilitor, demoralizant și ne împinge dintr-o dată la suia, până nu mai simțim că facem parte dintre cei vii.

Întrebare: că în clipele acelea îmi doresc să se ajungă la soluția: într-o clipă și cu urmări sângeroase, numai să ne putem descurca: să lăsăm să intre aer proaspăt și să ne putem numi din nou prieteni prieteni! Iar dușmanii dușmani!

Am vorbit pe Misu, Murgoci, Misu Cantacuzino, Văitoianu, Coandă. Am vorbit cu fiecare, mi-am susținut cauza, le-am dat de înțeles că se poate de clar că regele are de gând să lupte. X

Nu pot descrie întreaga zi, a fost lungă și tare exasperantă. Dar convingerea noastră și-a atins culmea când Văitoianu, care tocmai se întorcea cu Marșiloman, ne-a spus că guvernul nu numai că nu se gând să-i ceară lui Nando să-l dezmostenească imediat pe Carol, dar să nu mai dea vreo șansă, ci vreă să insiste chiar acum pestă o săptămână pentru Nicky (în cazul în care i s-ar întâmpla decesul lui Nando), ba mai mult, o regentă străină, de nobili X

Am văzut că starea aceasta s-a putut naște într-un creier de naștere și să fim pregătiți să înfruntăm orice joanicie.

Carol Nando a fost tare greu. Eroul de la Marăsești, care tocmai venea de o soție cinstită și credincioasă cu care trăise treizeci de ani, să se descurse cu o fată bătrână și bogată, findeu îi datorăm dintr-o dată o soție cu stare" s-a arătat mai degrabă aspru față de Carol, dar mai tare a început pe mâinile lui Ghilo, și a început să-l arunce ideea de a se descotorosi de printrul mostenitor care se înțelegea excelent că să poată juca un rol în politică. Eu nu am putut să dau ochii cu el, altfel l-aș fi făcut să-i fie rușine din cauza din câteva cuvinte usturătoare.

Am vorbit pe E. Peticari și pe Cellu, iar înainte de cină m-am dus pe la Maruca; ea, ca de la îndrăgostit la îndrăgostit, mi-a spus de simptome pentru băiat. Cu Barbu m-am întâlnit de mai multe ori pe la luptă alături de noi și pentru noi din toate punctele, dar a început să se cherteze și de-abia mai rezistă. Am

62

încercat să-l liniștesc, dar îmi dau și eu seama că povara lui e mai grea. Când vine vorba de luptă, eu sunt dură și calmă, desi îmi curge prin vine o furie înfălcărată.

După cină l-am primit pe generalul Mărdărescu, pe care Barbu îl propusese ca temnicer pentru Carol.

După multe discuții și multă tulburare, s-a hotărât ca regele să-l țină pe fiul lui în arest sever timp de 75 de zile, într-o cameră izolată, timp în care va fi tratat ca un prizonier și complet separat de rubifa lui.

Râmniceanu s-a dus să execute ordinele tatălui, iar pe doamna Mavrodi am trimis-o eu să ducă fata înapoi la părinte ei.

Carol a dat dovadă de calm, dar mi-a trimis o scrisoare în care m-a implorat să mă asigur că nu i se va întâmpla nimic rău.

Hotărâsem să plec la Bicăz la 11, ca să nu par că îl conștientizez. Nando sau că fac intriga politică. Venisem doar să-mi fac purtare de datorie: să vorbesc cu fiul meu, ceea ce am și făcut, dar acum trebuie să las totul în mâinile bărbaților, ca să se lămurească situația ei. Dar mărturisesc că am plecat îngrijorată, fiindcă e adevărat că influența mea îi întărește, iar Barbu are de purtat o povară atât mai grea dacă nu sunt eu acolo să dau o mână de ajutor în momentele grele.

Am plecat înainte să termine Nando de vorbit cu generalul, dar după ce am vorbit cu doamna Mavrodi, care o luase cu ea atunci pe fată, iar mama ei urma să vină s-o vadă.

Am plecat singură cu Teribilul.

Bicăz

luni, 10 / 23 septembrie 1944

M-am întors la dragul meu Bicăz – dar ce furtună au trecut peste mine!

Dimineată rece, dar plină de strălucire. Lisabetta și Sima au venit să mă ia de la Piatra la 8. A fost o încântare să mă văd toarsă, departe de coșmarul ultimelor trei zile, dar eram în continuare tare îngrijorată.

Din fericire, n-a trecut mult până am primit de la Barbu vestea că întrevederea cu generalii fusese încununată de succes, iar rezultatul fusese consemnat într-un proces-verbal semnat de Corneliu Văiteoiu și Grigorescu. Eroul a ezitat, dar l-au convins regele.

AUTOMUTILAREA

Automutilarea fiului reginei Maria și a regelui Ferdinand, prințul moștenitor Carol (viitorul Carol II) în Jurnalul (însemnările) reginei Maria pe anul 1919 (în Maria, Regina României, însemnări zilnice (decembrie 1918 - decembrie 1919), vol. I, traducere de Valentina Costache, Sandu Racovicenu, îngrijire de ediție, introducere și note de Vasile Arimia, Editura Albatros, București, 1996, pp. 181 - 185)

curi, acolo nu am avut ploaie și am putut chiar să facem după-masă o plăcută plimbare lungă fără a fi prea mult nămol. Grupul nostru era format din colonelul Anderson, care m-a lăsat pe mine și pe Alice în excedența sa Cadillac deschis, din Poulet și Julie, Laurette Carol și alt american, colonelul Amand sau cum așa ceva, care ne ajută să realizăm organizația pentru hrănirea copiilor. A fost o zi liniștită și odihnitoare, natura foarte verde, destul de rece, ceea ce a fost plăcut pentru plimbare. Am venit acasă pe la ora 6. Illeana e răcită căci. Eu nu mă simțeam foarte bine când am venit acasă și am stat foarte liniștită. M-am dus la culcare devreme. Păunele mi-au eșuat știrile zilei. Nu pot înțelege ce se petrece. Desigur că germanii se află într-o violentă stare de indignare.

Austriecii sunt tratați cu totul diferit. Francezii și englezii sunt inclinați să considere că toți aliații Germaniei au fost victimele ei și i-au părăsit cu ușurință. Într-o oarecare măsură, desigur că este adevărat, dar, în ce ne privește, cu ungurii ca vecini, principiul este periculos. Inamicul trebuie să fie considerat ca atare până când se conturează o soluție. Nici un fel de veste de la copiii mei de câțiva timp. Aceasta mă întristează întotdeauna.

Luni, 19 mai 1919

Cotroceni

Vreme încă ploioasă și rece, o vreme cu totul de neînțeles pentru un mai românesc. Dis-de-dimineață, m-am dus cu Liernan la biserică să văd de moartea lui Mircea. Am primit o scrisoare de la sora Baby și de la Lisabeta, vestile vin foarte încet și la intervale mari. La 12 am primit pe generalul Graziani, care îl înlocuiește pe Berthelot. Convorbiri cu caracter militar, apoi, domnișoara Ioanell în legătură cu Spitalul Colonului. După-masă, am primit un interesant american mai în vârstă, trimis de Iorga, un istoric care strânge informații. Am avut o îndelungă convorbire. Lucrurile nu merg foarte bine pentru noi la Conferința pe Pace, Brătianu vorbește că-și dă demisia, dacă o face, mare problemă ce guvern se va forma. Am discutat toate acestea cu Barbu, care a venit la ora 6. Ploaie, nici o posibilitate de a merge

la călărie cum plănuisem, mare păcat, îmi place călăria. M-am dus pentru puțin timp la Marușa, și după cină, la un foarte frumos concert al lui Enescu¹¹², el cântă acum în intimitate, ceea ce face să crească extraordinar bucuria muzicii.

Marți, 20 mai 1919

Cotroceni

Vremea în curs de încălzire, dar încă rece și închisă. Aveam nevoia de odihnă, așa că am rămas în pat până la 11^{1/2}, să scriu, sculându-mă pentru audiențele de la ora 12. Doamna Gussi de la Poștă, o doamnă care s-a ocupat de un spital de la Bălți în Bucovina, Citta Davila¹¹³ cu soția. I-am dat ei „Virtutea Militară”, întrucât lucrase pe front sub gloanțe. Citta a discutat despre Averescu și n-a vorbit prea nesăbuit. Nimeni la dejun; după-masă, am primit un diplomat polonez care este atașat aici. Polonezii sunt toți interesați. Valoarea lor morală poate fi îndoielnică, dar incontestabil sunt plăcuți.

Barbu a venit pentru o vizită de o clipă, este supra-ocupat. M-am dus în oraș să prezidez o întrunire cu privire la ajutorarea copiilor. M-am înșopăit să-l primesc pe Panaitescu care mi-a predat o mică lecție de istorie despre diferitele locuri pe care le vizităm în Transilvania.

La Conferința de Pace ei continuă să trateze în mod meschin România, este o neclintită înfiorătoare. Este îndoielnic dacă Brătianu va semnifica tratatul de pace sau va lăsa altuia această sarcină.

Miercuri, 21 mai 1919

Cotroceni

O zi de emoții. Am primit o notă care mă anunță că doamna Hill, dragul meu american, sosise gata să-l însoțească pe Carol în marea sa călătorie, dar că vasul pe care trebuiau să-l ia, singurul vapor pe care-l puteau lua, plecase deja pe 29. Promiseseam să mă duc în fiecare dimineață să vizitez unele centre de distribuție ale Crucei Roșii Americane dintr-un sat îndepărtat, așa că nu-l puteam vedea pe doamna Hill decât după-amiază și erau

Cu Auto Super 2000

atât de multe de aranjat și, totodată, marea întrebare era dacă putem să-l facem pe Carol să plăce! Toată dimineața, deși departe de a mă simți bine, mi-am petrecut-o pe lungi drumuri cu bârtoape în excelentul Cadillac al lui Anderson vizitând minunata activitate desfășurată în satele noastre îndepărtate de acei americani, femei și bărbați, cu suflate nobile. Este splendid și impresionant și te mișcă până la cea mai adâncă admirație. Am venit târziu acasă pentru dejun, i-am avut la masă pe domnul de Hertu cu tânăra și drăguța sa soție. După-masă, ne-am dus repede la palat cu Nando și l-am chemat și pe Barbu, care crede că, în ciuda dificultăților, este foarte important să-l facem pe Carol să plăce. S-a hotărât cu Nando să-l cheme pe Carol și, împreună cu Pherekyde, să-l spună că se ivise o ocazie minunată de a face un bine țării ducându-se în Japonia într-o misiune, însă trebuie să plece imediat.

cy L-am chemat apoi pe încăntătorul domn Hill care aranjase totul în cel mai minunat mod pentru călătoria lui Carol. Este prea frumos ca să fie adevărat, dar marea întrebare rămâne, îl poate cineva determina pe Carol să plăce? Nando trimite după el, răspunsul a venit, că se afla în pat, deoarece căzuse de pe cal. Prima opreliște! Totuși, am hotărât cu Nando și Pherekyde să meargă la Cotroceni să vorbească cu el, în timp ce eu urmez să fac toate aranjamentele necesare călătoriei. Aceasta am făcut-o împreună cu Barbu și alt ajutor, apoi mă grăbesc să mă duc la Cotroceni. M-am întâlnit cu Nando, care mi-a spus că propunerea a fost bine primită de Carol și că el intenționează să se pregătească pentru grabnica sa plecare, rapiditate de care, desigur, el se plânge. Mi s-a luat o mare piatră de pe inimă și cu toate acestea sunt încă îngrijorată, nu rămas destule ore între momentul de față și plecarea sa a doua zi la amiază. Bătrânul domn Hill și prietenul său au venit la mine la 7. Eram moartă de oboseală și nesimțindu-mă bine nu m-am dus să-l văd pe Carol, dar am aranjat cu el să-i trimit pe cei doi dragi bătrâni americani să-l viziteze și să se cîmănescă. Am avut o îndelungată convorbire cu ei și i-am trimis la Carol cu binecuvântarea mea, sperând că un contact cu o persoană în vîrstă alături de remarcabilă îi va da curaj lui Carol. Dar alina păsărilor

cu
ei camera mea intrăpându-se spre Carol, că a și venit
Nando la mine, palid la față și indignat, ca să-mi spună
că și-a tras Carol un foc de revolver în picior, declarând
că a fost un accident!

Restul, cu greu poate fi relatat. Desigur că încă nă-
dejdea unei călătorii se spulberase. Nici un doctor nu
și-ar permis răspunderea de a ține băatul să călătorească
cu o rană deschisă la picior. Nu era o rană serioasă, dar
destul de proastă ca să-l țină în pat 10 zile. Desigur că
el reușise Zizi Lambino câștigase victoria asupra noastră
și a toții. Am avut un moment groaznic de disperare
cumpulită. Pentru prima dată, aproape că mi-am urât fiul,
l-am disprețuit și mi-a fost amarnic de rușine pentru el.
M-a dărâmat totalmente și am avut ingrozitoarea senzație
că mintea mea refuză să gândească. N-am putut ajunge
la nici o concluzie, totul părea că plutește într-o dăre-
ronă incertitudine. Mi-su venit în minte tot felul de
gânduri. Am văzut multe soluții și toate proaste. Eram
înfrântă — de fiul pe care-l iubeam atât de mult. În
acea clipă, dragostea părea că murise în sufletul meu.

Am văzut pe Mamules, Bailif, Symky. Am vorbit
foarte violent, dând frâu liber disperării. Bailif și Mam-
lesu s-au rămas tăcuți, ei au spus că trebuie să mă rezemnez
pentru ei, ei au încercat să-mi îndulcească amărăciunea
cu pierderea splendidei șanse pe care cu atâtă grijă o
țesusem provocată de băiat sugerându-mi să văd mai de-
grabă partea splendidă a rezistenței sale hotărâte de a nu
fi smuls de lângă Iemela pe care o iubește. Băina mi
era zdrobită. Am spus: atunci salvați-l dacă amândoi
sunteli atât de înțelepți sau lăsați-l să se învase dacă tre-
buie, dar nu prelungiți aceasta, altfel mă trage și pe
mine la fund cu el! L-am văzut apoi pe scumpul meu
bătrân domn Bill. Nu pot descrie vreodată delicatesea
angelică cu care el a luat lucrurile, perfectă și minunată
politete pe care mi-a arătat-o, era ceva din nită lume în
ea, ceva din înțelepciunea calva care a pătruns adânc în
esenta marilor adevăruri. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că
mi-a dat un asemenea prieten. Pentru că el este un pri-
eten pentru eternitate.

24
Mai târziu, mi-am adunat puterile să mă duc să-l văd
pe Carol. El era foarte calm, oarecum trist, dar ferm
hotărât să joace comedia accidentului. N-am spus nimic,

ei pur și simplu mi-am pus capul pe masă și am plâns
 amar. Nu cred că el s-a așteptat să nu-l spun nimic.
 Nu este altceva decât victima unei femei care vrea să-
 distrugă, dar el o iubește pe această femeie mai mult
 decât viața, căminul și țara la un loc, iar femeia este o
 simplă ~~avânturată~~, ~~foarte~~, ordinară, fără scrupule, care
 își bate joc de el în spate. Acestea sunt tragediile vieții.
 Canalăci cu lupi pentru o cauză pierdută, el își va da
 seama de realitate când va fi prea târziu — prea târziu —
 și când va fi dat totul la o parie pentru o fată care va
 râde apoi de el că a fost ghid de prost. Și băiatul are în
 el totul pentru a duce la bun sfârșit marea operă care
 trebuie făcută pentru țara. Soarta mi e potrivnică, tre-
 buie să-mi plec capul, dar nu înțeleg de ce, de ce tre-
 buie care! De ce trebuie să existe pe pământ asemenea
 diavoli ca Zizi Lambrino? Dacă ar ști Carol cât de pro-
 fund este ea disprețuită și deestată de toți. Pentru el,
 ea este un inger pevinovat, incredibil de calomniată, de
 aceea, de o mie de ori mai pețitoasă. M-am culcat abia
 la 1, cu sentimentul că voi mai mic lucru în plus m-ar
 face să înnebunesc.

Joi, 22 mai 1919

Cutroceeni și în tren

Cu asemenea sentimente a trebuit să plecăm în călă-
 toria noastră în Transilvania, triumfătoare noastră că-
 lătorie pe pământurile pe care le eliberăm — călătoria
 noastră care era realizarea a tot ceea ce a însemnat lupta
 noastră — România Mare (în original). Ah, Doamne, și
 lucrurile care ar trebui să fie minunate vin printre un val
 de durere alungă. Eram mai mult morțuș decât vie. Barbu
 a încercat să vină de vreme, dar mașina lui n-a fost în
 ordine. Ar fi prea obosit să încerc să descriu diferitele
 etape prin care am trecut înainte de a pleca la 12, amâ-
 nând cu o oră călătoria ca să câștigăm timp. Dar nimic
 n-a fost posibil, doctorii nu-și iau răspunderea să lase
 băiatul să călătorească, în plus, Mamașlea a declarat că
 probabil, noi l-am împins la acest act disperat. Așa că
 a trebuit să plecăm în turneul nostru triumfător singuri,
 lăsându-l pe Carol în voia Soartei demne de invidiat de
 care se agită: Zizi Lambrino! Pentru că ea e în prag, nu

este nici o umbră de îndoială în această privință! Oficial, el a divorțat de ea, dar, desigur, ea îl va vizita și el va fi foarte fericit, în timp ce eu sufăr în tăcere, o durere negușticioasă.

O vreme rece, ploioasă. Pentru prima dată după război, am trecut prin Sinaia, Bănești, Azuga. Prezentându-mi mărturiile dureroase ale distrugerii, — se potrivește bine cu starea mea —, lumea pare să se fi prăbușit și inima mea e bolnavă, bolnavă, bolnavă.

Am trecut frontiera care acum nu mai este o frontieră, am intrat în noile noastre teritorii. Am fost ațâțați cu bucurie de o populație frenetică, dar inima îmi este grea și tot minunatul lor entuziasm nu o poate face să bată de fericire. Și astfel Regina Maria care a devenit un fel de idol sau sfânt pentru țara sa a intrat în posesia Visului Visurilor care a devenit realitate!

Vineri, 23 mai 1919

Oradea Mare

Am sosit la Oradea Mare după o bună noapte, dar m-am trezit devreme în scamașii. Am ieșit la terasă să-i salut pe țărani care erau cu toții într-un extaz frenetic. Pentru ei, este libertatea după secole de opresare, iar noi, Nando și eu mine, și cu armata noastră, suntem eliberatorii — este o idee minunată, de care îmi dau seama căteodată brusc, dar suferă este ~~prea mult~~ o lipsă, întrucât marile momente ar trebui să fie însoțite de o bucurie deplină. În afară de aceasta, pretutindeni în lume, fericirea noastră este prea mult clădită pe suferința altuia. Este eterna mare problemă care guvernează omenirea. Nu există fericire adevărată pentru nimeni, pentru că există pe pământ prea multe pașani conflictuale. Un om dorește un lucru, iar altul exact contrariul, astfel încât acesta nu se poate obține decât sacrificându-l pe celălalt, și la fel în cazul țărilor, și tot așa mereu în toate lucrurile până când mintea nu mai poate pricepe nimic! Adevărul este că inima mea e bolnavă după această ultimă luptă cu Carol. Sunt o luptătoare, ei, de asemenea, ne iubim, dar nu ne înțelegem unul pe altul. Eu sunt la putere, dar ei reprezintă viitorul. Vreau să o

REGINA MARIA DESPRE FIUL SĂU

Regina Maria despre fiul său, Carol și autoîmpușcarea sa din 21 mai 1919 (în Maria, Regina României, însemnări zilnice (decembrie 1918 - decembrie 1919), vol. I, traducere de Valentina Costache, Sandu Racovicenu, îngrijire de ediție, introducere și note de Vasile Arimia, Editura Albatros, București, 1996, pp. 247 - 257)

va permite să se căsătorească în țară, fără îndoială, ei
aveau un plan.

Marti, 22 iulie 1919

Cotroceni

Dimineața am avut audiențe. Rosetti, care pleacă atașat militar în Anglia, după care m-am dus la palatul mare să primesc un ofițer invalid și, apoi, mai mulți profesori universitari. La prânz, l-am avut pe bătrânul amiral Trombridge și pe ltu Arion, care se întorsese de la Atena. Amândoi aveau foarte multe de relatat, iar cu bătrânul amiral este o mare plăcere să stai de vorbă.

După-masă, generalul Petala, care a venit să-mi mulțumească de a fi intervenit pentru el, și, mai târziu, Averescu, pe care nu l-am mai văzut de la Bieaz. Amândoi ne-am străduit să fim degajați și amabili, ignorând pe cât posibil trecutul și, la sfârșit, când l-am zis la revedere, el mi-a spus că nu mi-am ținut promisiunea față de el, că nu am avut încredere în el. L-am spus că este adevărat, dar că rămâne ca el să-mi dovedească în viitor că m-am înșelat. A fost foarte rezonabil și a avut bunul-simț să nu atace pe nimeni.

Am discutat, deosebit, despre greutatea vieții din cauza prețurilor exorbitante și ce se poate face etc... etc... A fost în aparență foarte supus. E mai slab ca ori-când și bainele civile, în mod hotărât, nu-l avantajează. Măinile lui mă fac întotdeauna să mă înfior — sunt în-te-derâr ca niște gheare, foarte sinistru de privit.

Mai târziu, m-am plimbat prin grădina cu cei 12 câini și cu Dana în plus, ei mă amuză și sunt foarte drăguți să-i privești, a fost o zi îngrozitor de caldă — aproape insuportabilă.

După cină, a venit Anderson să mă vadă, foarte palid, nesimțindu-se bine și fiind rădicol de îngrijorat pentru sine. A fost o furtună groaznică și s-a răscălit linie, ceea ce este cea mai mare binecuvântare.

Pentru că miși comandasem calul la 7 în Șosea, m-am dus să chărășesc, în pofida ploii. Am fost unora fînță la Șosea, dar am făcut un galop splendid, udându-mă până în piele. L-am primit pe domnul Chirlăcescu, ministrul finanțelor, ca să discutăm schițele pentru noua hărtie monedă și despre suma de bani ce urmează să o iau pentru un orfelinat; apoi, un carecare Negulescu care fusese în America și, în final, mica Căneș care s-a logodit. Nimeni la deșăn, vesti destul de îngrijorătoare despre Carol, o telegramă și o scrisoare de la Mignon, vechi de o lună, o grămadă de vesti îngrijorătoare și proaste din toate părțile, așa încât inima miși este îngrozitor de grea. La șase, m-am dus la Paris să vizitez orfelinatul deschis acolo. După cum arată s-ar putea scote ceva bun din el. Didina a fost suportabilă. Am luat cina la Stravinsk cu Nando, fetele Robescu, Anderson, Bachelor și Symky. Floana s-a oprit de tot.

Soldatii nostri au fost atacati de bolșevicii ungari — în bună ordine de data aceasta, se crede că sunt condusi de ofițeri germani. Lupte grele continuă. În prezent, trupele din Transilvania își fac datoria cu vitejie.

Joi, 24 Iulie 1919

Cotroceni

Temperatura mult mai plăcută. Fieric ocupată cu desfășurate probleme. Generalul Văduleanu a cerut să mă vadă, au necazuri pe front din cauza lipsei camioanelor de transport. Din păcate, nu mi-au mai rămas decât două, pentru că trimisese deja 16 mai înainte. Acum mă gândesc dacă pot să trimit unul meu spate de campanie. Dacă este posibil mă duc și eu pe front să inspectez lucrurile și să dau tot spritului. Am primit un grup de artiști pentru înființarea unei opere naționale, apoi, Popa Micăscu, care-și mărită fata cu unul din familia Hayward, iar băatul cu fiica doamnei Cristopol. Am vorbit despre Carol, despre politică, despre bătrânul Carp etc. La deșăn am avut un englez încredincios, Sir Hardy nu știu cum sau Sir nu știu cum Hardy. O persoana sus-pusă, venit pentru tatonări diplomatice. Am

Cu Scrisoarea

fost totuși puțin în gardă. L-am văzut pe Boyle după-amia-
ză în legătură cu Carol. Pezul lui de a inspira o încre-
dere puternică îmi face bine. După cină, cu Nando, la
cinematograful Mărăști.

L-am scris lui Carol o scrisoare, spunându-i că regi-
mentul lui pleacă și că, în numele lui tot ceea ce a fost
cândva sacru pentru el, îl implor să nu-l lase să plece
fără el. „Mai degrabă”, i-am spus, „să mori de un glonț
dusman și să zaci în bunul pământ românesc, decât să
desertezi într-un asemenea moment, disprețuit de in-
treaga nație, ceea ce va apăsa greu pentru tot restul
vieții tale!”

Vineri, 25 iulie 1919

Cotroceni

Mi-am început ziua cu o partidă de cărărie de vreme
la Bufta, astfel încât La Vey să mă poată filma. Dar
să fii la Bufta fără toți cei dragi de acolo este o în-
tărire pentru mine, deși Paul m-a primit cu entuziasm.
El are grijă în locul meu de Grul Sânger și culul arată
deja mult mai bine. Președintele se și revoltaseră cerea-
lele, încă nici o veste de la Harbo, ce să se fi putut în-
tâmpla cu scrisorile lui, pentru că sunt sigură că a scris.
Cu audiente, un doctor italian care vrea să rămână aici
și are dificultăți, apoi, surorile mici ale Colettei. La de-
jun doamna lui Tarnowski, care vrea să plece și noi am
dori să-l reținem ca să conducă spitalul nostru de com-
panie, un om foarte capabil care vorbește splendid fran-
ceza și alte limbi. M-am odihnit după-masă, fiind cum-
plit de somnoroasă. La șase, a venit Andersen să mă
vadă, sunt o mulțime de lucruri de discutat. Oamenii
noștri îi exasperază cu toate complicațiile lor. Eu apăs-
nez lucrurile, dar am îngrușitor de multe de făcut. Fur-
tună puternică. Dănește muzică la Irène.

Lupte grele continuă pe frontul unguresc. Trebuie să
păc cât pot mai repede. Sunt că locul meu este printre
cei ce se nevoie de mine, cel puțin ca suport moral. Am
făcut un ultim apel la Carol să se facă datorita Regimentu-
lui lui pleacă pe front și el...

Am inspectat minunatul spital de campanie pe care mi l-au dăruit americanii. L-a preluat Bruteanu. Am avut o lungă convorbire cu el despre Carol. El este bun prieten cu Carol și crede că trebuie să facem eforturi să-l salvăm, în deștit de lui *. Brătianu a venit să mă vadă și să mă ducă să descrie cazul lui Carol. Noi ne gândim la sechestrarea lui și am putea să-o facem. Influența ei asupra lui este atât de extraordinară, încât îl anihilează voința și-l privează de orice simț al onoarei sau decenței. După Brătianu, l-am primit pe Costică Arion¹²⁷, care a venit să-mi declare că acuzațiile la adresa soției sale sunt toate false, că ea nu și-a trădat niciodată regina și nici nu a fraternizat cu inamicul, că am greșit că nu am primit-o și că el a venit să pledeze pentru ea deoarece eu gândesc la fel. A vărsat câteva lacrimi, chiar dacă de crocodil, nu pot spune, dar a fost bine regizat și foarte penibil, iar eu am încercat să fiu sensibilă, fără a fi prea caldă. Desigur, eu pot ierta, chiar dacă au fost, după cum cred, serioase curențe în ce privește fidelitatea și loialitatea. Am văzut-o, apoi, pe madame Cornescu ca să discutăm probleme feministe.

După-masă, am primit pe colonelul Tarnowski, Bachelor, doctorul Baynes și Bruteanu ca să organizăm conducerea și trimiterea pe front a spitalului meu de campanie. Am ajuns la aranjamente satisfăcătoare. Ulterior, a venit și Bayle să ne spună despre vizita lui la Carol. Carol nu vrea să cedeze, vrea cu orice preț să se căsătorească cu ea, indiferent pe cine trădează făcând aceasta și la ce trebuie să renunțe. Trebuie să decidem într-un fel sau altul. Este un conflict de moarte și stărește ultima păcatărie de sânge din mine. Carol a trimis un răspuns la scrisoarea mea că în clipa în care i se permite să se însoare cu ea pleacă pe front. Desigur, noi nu-l vrem în asemenea condiții. Am luat cina la Spencey, numai oameni dragi, eram însă prea îngrijorată ca să mă pot bucura.

* " În ciuda lui, contrar voinței lui (fr.)

plăzie. Spitalele erau în condiții bune și sosirea noastră a fost întâmpinată cu multă bucurie. Dar eram înfrântă de oboselă când am ajuns la locuința generalului Petala, unde am luat masă de prânz. Petala este plin de bune intenții, dar este afectat și plin de el, înșel. Nando este gata tot timpul să-l ~~deceadă~~ ^{deceadă}, dar eu încerc să fiu „lampun“ (în original), să nu permit nici o fricțiune. Petala poate fi util și devotat, dar trebuie să ai răbdare față de modul lui emfatic de a vorbi. Nando nu are voie să offenseze oamenii, vanitatea rănită se iartă cu greu. Când un om este excesiv de vanitos trebuie să-l canalizezi, cu inteligență, vanitatea spre o țintă utilă și să nu-l lovești în punctul lui cel mai sensibil, asta nu face nimănui nici un bine. Eu pot transforma chiar oameni vanitosi în sclavi mei supuși, acționând cu inteligență asupra lor în așa fel ca slăbiciunea lor să se transforme în ceva bun. Fiecare om este blestemat sau binecuvântat cu propriul lui caracter și chiar dacă ne displac anumite trăsături, acest fapt nu le schimbă. În privința oamenilor, deseori simt că sunt călare pe un cal năruș și doar tactul și instinctul evită eșecul.

Am primit de vreme stiri bune că trenul lui Carol s-a înfrunțat cu al nostru și că fusese convins să plece pe front.

Măi urzău, spre seară, într-o gară, am primit scrisori de la Boyle. A fost o luptă grea și Boyle insistă că acușările nu pot fi bine dirijate decât printr-o severitate militară implacabilă. Ce încercare îngrozitoare și de umilință constituie aceasta!

Într-o gară, când se întorcea deja, am fost întâmpinați de Maniu și de episcopii Cristea și Hossu. Trebuie să ajungem înainte de vreme în Cotroceni.

Duminică, 3 august 1919

Cotroceni

Am ajuns aici de vreme. Dar, vai, ne așteptau stiri proaste. Carol înalate de a pleca a ~~scris~~ scrisori la diferite șefi de partide să-i punte că el abdică ¹³. I-a trimis o scrisoare și tatălui său în acest sens; în toate aceste lucruri, se udeagă și aspectul de trădare al acțiunii lui; scrisoarea către șeful partidului socialist care

24 X 27 2771
a citit-o public în clubul lor. Este posibil ca propriul
capul să lupte cu asemenea mijloace — într-adevăr, el a
făcut foarte jos, foarte jos. Există „un bein de fulie”
în acțiunile lui. Probabil, acum, fiind departe de ea și
obligat să se preocupe de o acțiune serioasă, își va lim-
pedi puțin capul. Otrăvit de minimele ei, gura vede
doar prin ochii ei și gândi doar la ea și trăi doar
la standardul ei scăzut. Este foarte trist — uneori de-abia
poți realiza că totul este adevărat. Unde s-a îndreptat
Carol? Ce a devenit el?

Toată ziua cât a fost de lungă ne-n-presupusăm altceva
la Carol, am văzut o persoană după alta și ne am abu-
cunat. Nu poți concepe ca propriul lui să te trădeze
ca un dușman. Presupun că nu vede decât un singur
scop: să aibă această femeie și că toate mijloacele sunt
corecte și se luptă cu noi, că ea este vulgară, romană,
fără de lege și el fiind unaltu ei, face ce îi ordonă ea
în toate direcțiile, ea are în spatele ei o mână de noți și
de miserabili care o sfătuiesc. De când este cu ea, Carol
nu mai are nici un prieten, a rupt — ea — toți prietenii
vechi, s-a tăbăcit doar cu oamenii care-i vizitează casa
ei și, vai, Doamne, sunt o bandă de oameni, cu suflet
negru! Acum el este pe front și va fi înconjurat de o
severă disciplină militară. Nu pot decât spera că demni-
tatea lui bărbătească se va trezi acum în fața regimentu-
lui său pe front, îndreptându-se spre Pesta!

Boyle a fost foarte liniștit, el este întotdeauna plin
de energie și dăruie de acțiune, încât te face să crezi și
să sper. Este un mare avantaj.

Luni, 4 august 1919

Cotroceni

Maria Magdalena, zina mea de nume. În această zi
născute noastre au intrat în Pesta. Un moment mare
pentru România noastră fermă, loială și fidelă. Am pri-
mit mii de telegrame entuziaste și, potrivit laudelor care
mi se aduc, sunt, desigur, numai bună de canonizat! Am
tate victuțiile, sunt mama poporului, sunt o sfântă soră

* „Un pic de nebunie” (fr.)

Regele Carol I (1866 – 1914), un rege care a „modernizat” doar oligarhia politico-financiară a țării

Regina Elisabeta, a încurajat din răspuțeri idila
Ferdinand – Elena Văcărescu

Ferdinand și Maria la un an după căsătorie (1893)

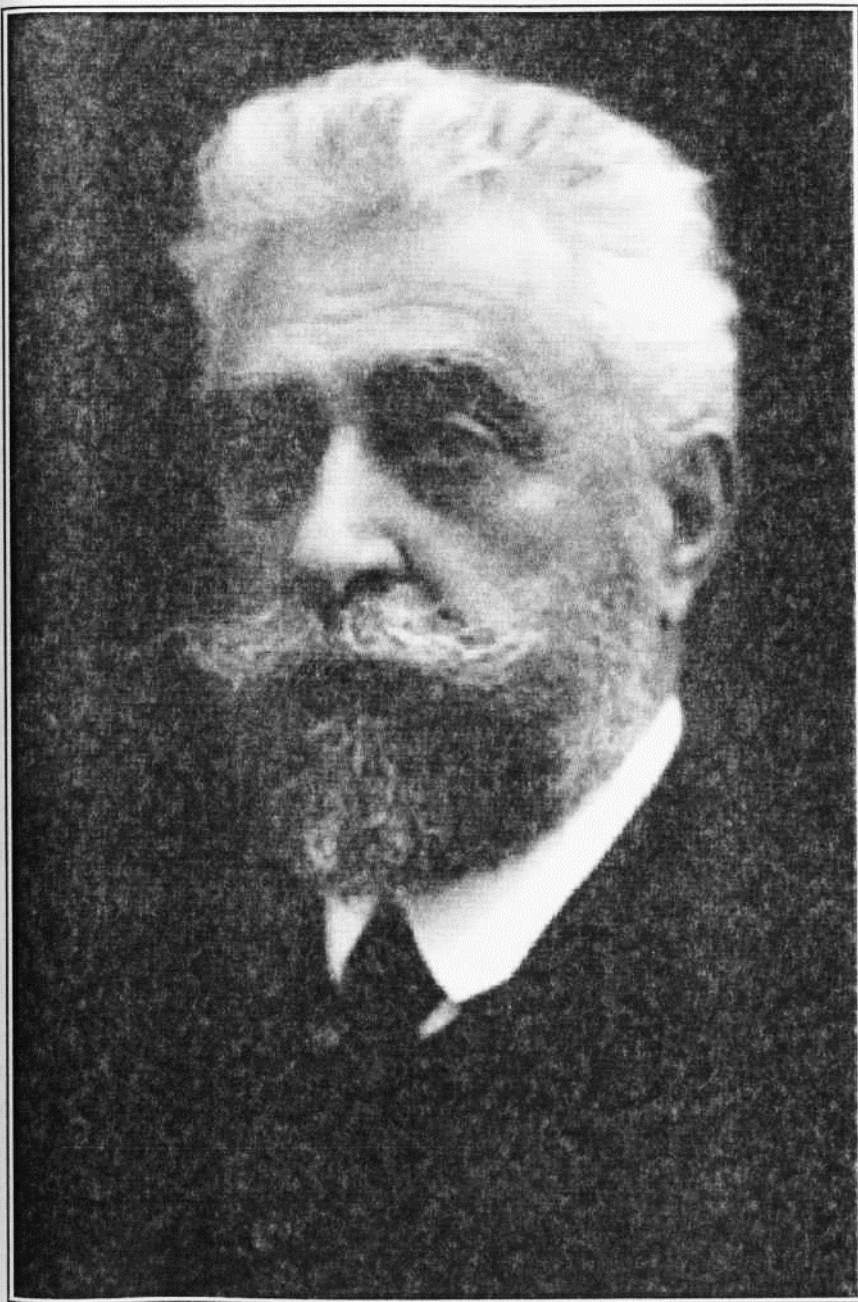
Prințul Carol – 1910

Ferdinand și Maria, un cuplu regal profund „nepotrivit”

Regina Maria și Joe Boyle, amantul ei oficial între anii 1918 – 1920

Ion I. C. Brătianu, mare diplomat și patriot.
Autentic creator al României Unite

România Unită. La temelia ei stă, înainte de toate,
jertfa a peste 1 milion de fii ai poporului român

General Averescu, Șeful de Stat major general al Armatei.

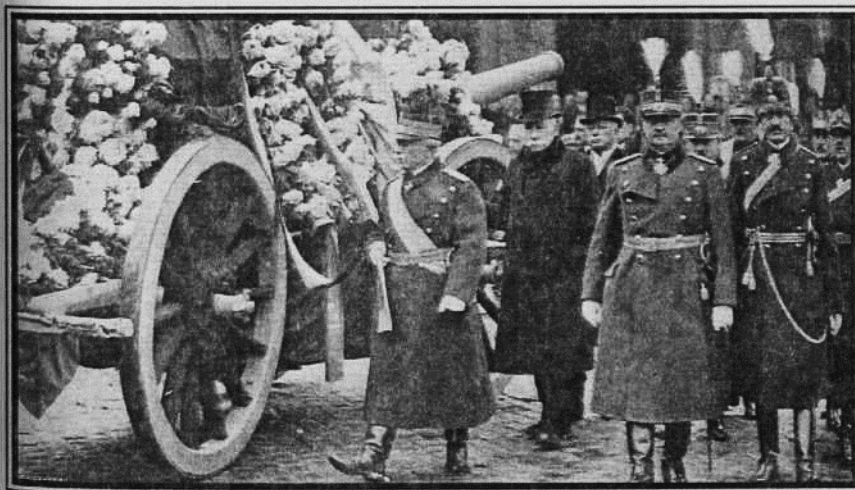
Generalul Alexandru Averescu,
artizanul marii victorii ofensive a Armatei Române de la Mărăști
(iulie 1917)

Bravul general Eremia Grigorescu
a condus Armata Română în marea victorie de la Mărășești
(august 1917)

Iulie 1927: Nobilul rege Ferdinand a murit!

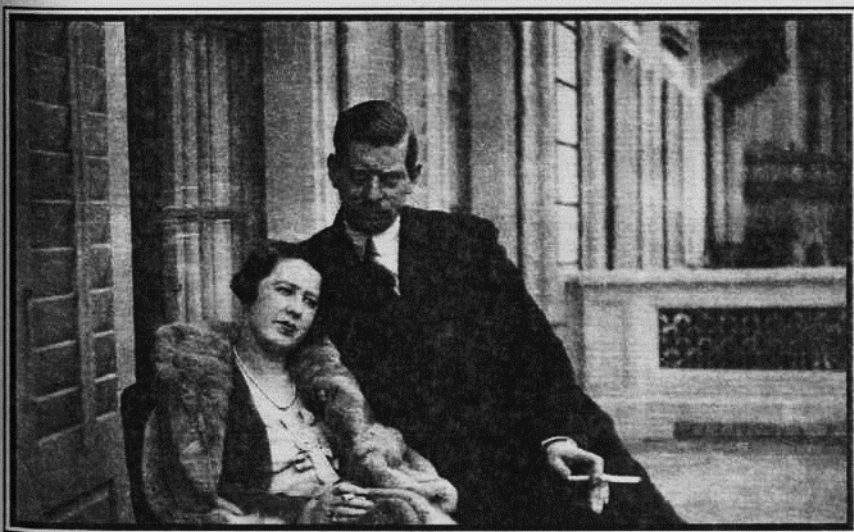
Noiembrie 1927: a fost asasinat Ion I. C. Brătianu de NKVD?

6 – 8 iunie 1930, trei zile nefaste din istoria României Unite.
Carol II se urcă pe tron

Distrugătorii României Mari: Carol II și Elena Lupescu.
Aici, în plină glorie (1937)

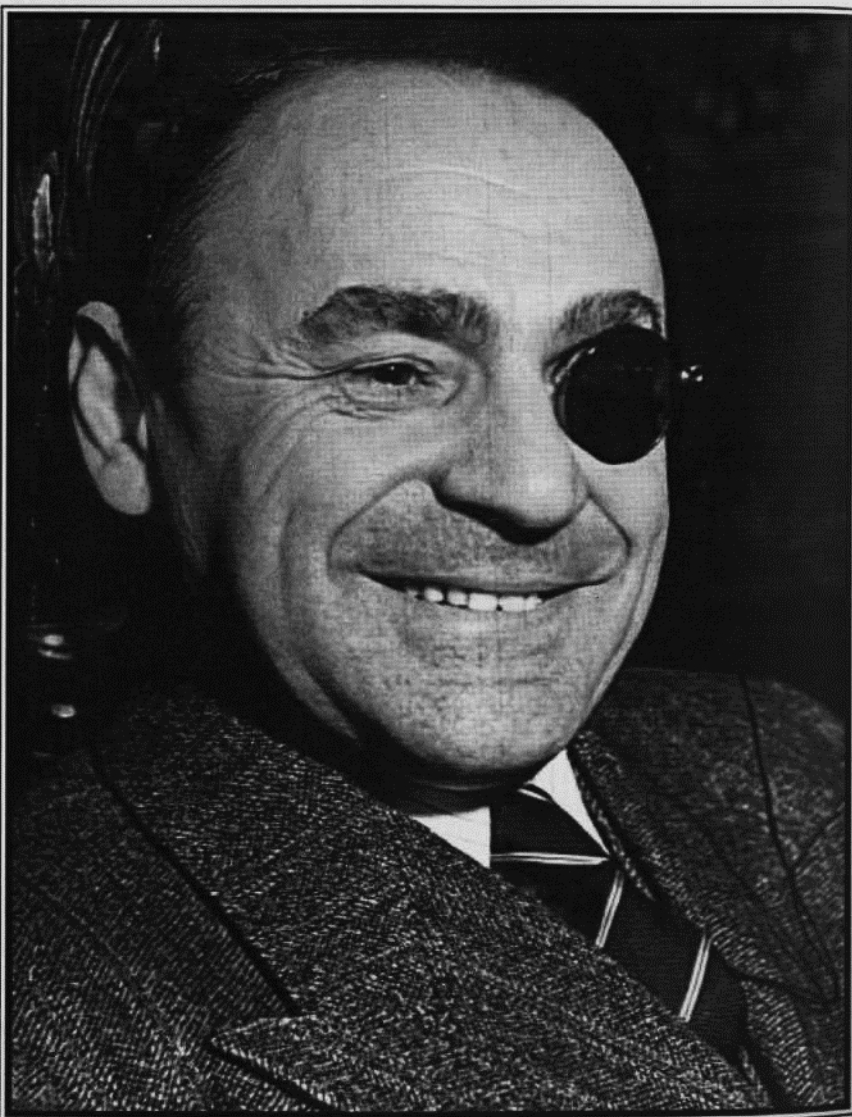
Carol II și Elena Lupescu,
după izgonirea dezertorului de pe tronul României
(6 septembrie 1940)

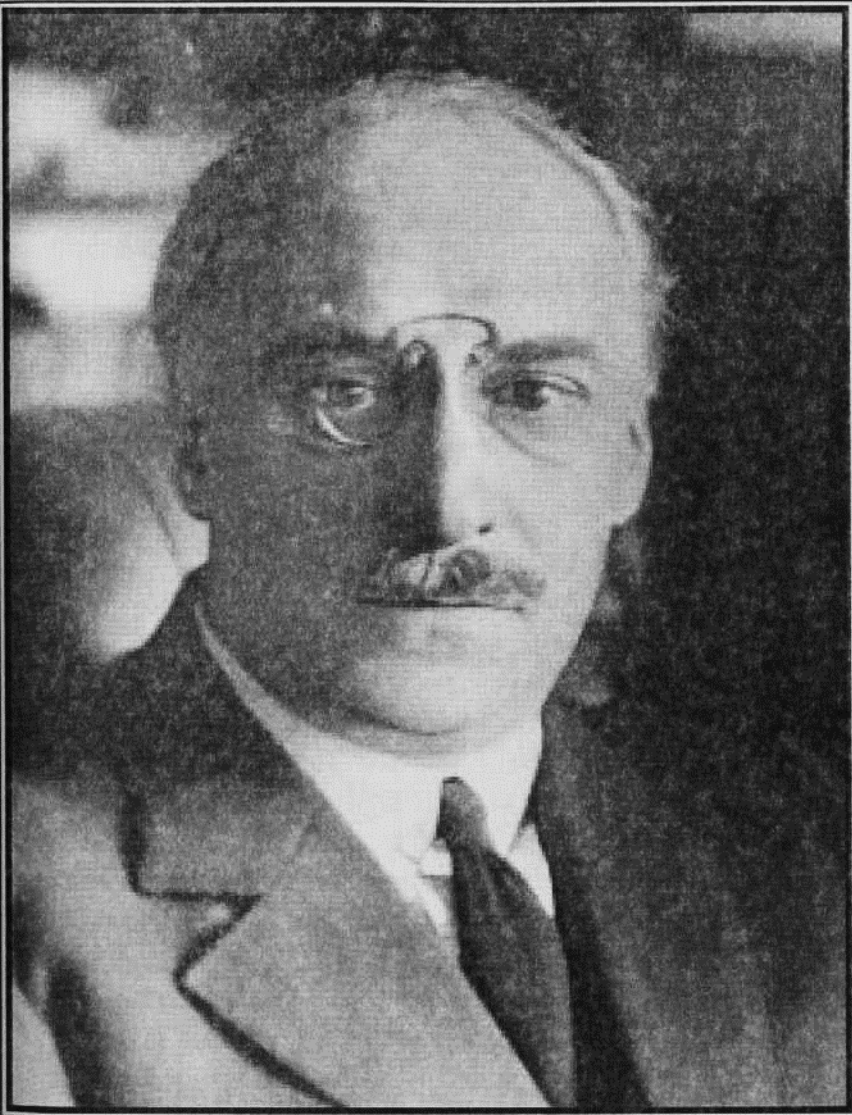
Carol II și Elena Lupescu în exilul lor aurit (1940 – 1953)

Gheorghe Tătărescu, sluga perfectă a lui Carol II

Armand Călinescu, sub masca unui om de stat responsabil s-a ascuns un om ros de patima puterii. Autor de crime în masă

Cine se ascunde în spatele asasinării lui I. G. Duca?

RAPTURILE TERITORIALE ALE ANULUI 1940

U.R.S.S.

Teritoriul României în septembrie 1940

Teritoriul cedat U.R.S.S. în urma ultimatumului sovietic din 26-28 iunie 1940

Teritoriul anexat de Ungaria în urma aplicării diktatului de la Viena 30 august 1940

Teritoriul încorporat de Bulgaria în conformitate cu tratatul de la Craiova 7 septembrie 1940

UNGARIA

YUGOSLAVIA

BULGARIA

Iată marile „realizări” ale lui Carol II (1930 – 1940), după 10 ani de guvernare despotică, dictatorială

Bibliografie

- ****România și Conferința de Pace de la Paris (1918 - 1920)*, Cluj-Napoca, 1983.
- *1940 - 1942: Perioada unei mari restriți*, partea a II-a, Editura Hasefer, București, 1997.
- *Adevărul despre regi. Scrieri din literatura română antimonarhică*, selecție de Virgiliu Ene, Editura Ion Creangă, București, 1977.
- Amalrik, Andrei, *Rasputin*, Editura RAO, București, 1994.
- Andrew, Christofer, Gordievski, Oleg, *K.G.B.*, traducere din limba engleză de Doina Mihalcea-Știucă, Editura ALL, București, 1994.
- Antonescu, Ion, *Românii. Originea, trecutul, sacrificiile și drepturile lor*, Ediția a II-a, Editura Moldova, Iași, 1991.
- *Idem*, *Un A.B.C. al anticomunismului românesc*, vol. I, ediție Gheorghe Buzatu și Barbu B. Berceanu, Editura Moldova, Iași, 1992.
- Arendt, Hannah, *Eichmann la Ierusalim*, Editura Humanitas, București, 2007.
- *Idem*, *Originile totalitarismului*, Editura Humanitas, București, 1991.
- Argetoianu, Constantin, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, în *Monarhia de Hohenzollern văzută de contemporani*, Editura Politică, București, 1968.
- Argetoianu, Constantin, *Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, vol. II, partea a IV-a, 1913 - 1916, Editura Humanitas, București, 1991.
- *Idem*, *Memorii*, vol. V, partea a V-a (1918), Ediție Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1995.

• Arimia, Vasile, Ardeleanu, Ion, *Antonescu - Hitler. Corespondență și întâlniri inedite*, vol. I - II, Editura Cozia, București, 1991.

• Barbul, Gheorghe, *Memorial Antonescu, Al Treilea om al Axei*, Ediție pregătită pentru tipar de V. FI. Dobrinescu, traducere și note de Sanda Maria Ardeleanu și Mihail Constantin Ardeleanu, Institutul European, Iași, 1992.

• Barbul, Gheorghe, Solacolu, Ion, *Schimbarea alianțelor României. De la Titulescu la Antonescu*, Institutul European, Iași, 1995.

• Bardeche, Maurice, *Nürnberg. Dictat ideologic pentru stăpânirea lumii*, Traducerea: Adina Drag, Editura Samizdat, f. a..

• *Basarabia și basarabenii*, editor Uniunea scriitorilor din Moldova, Chișinău, 1991.

• Bănescu, N., *I. I. C. Brătianu*, Craiova, 1931.

• Benjamin, Lya, *Evreii din România în anii 1940 - 1942*, București, 1996.

• Bibescu, Martha, *Jurnal politic. 1939 - 1941*, Editura Politică, București, 1979.

• Boccaccio, Giovanni, *Decameronul*, în românește de Eta Boeriu, cu un studiu introductiv de Alexandru Bălăci, Edit. Univers, București, 1978.

• Bodea, Gheorghe I., *Regele Carol II. Destinul unui pribeag*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000.

• Bold, Emilian, Agrigoroiei, Ion, *Partidele politice burgheze din România (1918 - 1940)*, Editura Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, 1977.

• Boldur, Alexandru V., *Istoria Basarabiei*, vol. I, *Epocile vechi (până în sec. XVII)*, Tipografia „Dreptatea” (Pasaj), Chișinău, 1937.

• *Idem, Imperialismul sovietic și România*, ediție îngrijită de Ion Alexandrescu, Editura Militară, București, 2000.

• Brătianu, Elisa, *Ion I. C. Brătianu, Memorii involuntare*, Editura Oscar Print, București, 1999.

• Buzatu, Gh., *România cu și fără Antonescu. Documente, studii, relatări și comentarii*, Editura Moldova, Iași, 1991.

• *Idem, Garanțiile anglo-franceze din aprilie 1939 și Securitatea României*, în *Românii în istoria universală*, I, coord. I. Agrigoroaiei, Gh. Buzatu, V. Cristian, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1986.

• *Idem, România și Marile Puteri (1939 - 1947)*, Editura Enciclopedică, București, 2003.

• *Idem, Acțiunea diplomatică a României în perioada neutralității (1939 - 1940)*, în *Diplomație și diplomați români*, vol. II, Editura Pallas, Focșani, 2002.

• *Idem, Din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial*, vol. D, Editura Enciclopedică, București, 1995.

• Cancicov, Vasile Th., *Jurnal din vremea ocupației*, I-II, 14 august 1917 - 31 decembrie 1918, editor Daniel Cain, Editura Humanitas, București, 2015.

• Cantacuzino, Sabina, *Din viața familiei Ion C. Brătianu. 1914 - 1919. Cu un adaos de însemnări. 1870 - 1941*, Ediția a III-a, revăzută, notă, indice și ediție îngrijită de dr. Elisabeta Simion, Editura Humanitas, București, 2014.

• Carandino, N., *De la o zi la alta. Memorii*, Editura Cartea Românească, București, f. a..

• Carol al 11-lea, *În zodia Satanei*, Editura Universitaria, București, 1994.

• Carp, Matatias, *Cartea Neagră*, vol. III, ediția a II-a, Editura Diogene, București, 1996.

• *Idem, Cartea Neagră. Suferințele evreilor din România 1940 - 1944*, cu o prefață de Dr. Alexandru Șafran, vol. I, *Legionarii și Rebeliunea*, Ediția a II-a, Editura Diogene, București, 1996.

• *Cartea căpitanului Corneliu Zelea Codreanu*, vol. I, ediție alcătuită și îngrijită de Mugur Vasiliu și Eleodorus Enăchescu, cu un cuvânt introductiv de Ernest Bernea, Editura Politică a Mișcării Conservatoare, București, 2008.

• Cartland, Barbara, *Viața scandalosă a regelui Carol. Iubirile și pasiunile sale*, Editura Sturion, București, 1992.

• Cazacu, Petre, *Moldova dintre Prut și Nistru*, Editura Alfa, Iași, 2005.

• Călinescu, Armand, *Însemnări politice. 1916 - 1939*, ediție îngrijită și prefață de Dr. Al. Gh. Savu, Editura Humanitas, București, 1990.

• Căzan, Gh., Rădulescu-Zoner, Șerban, *România și Tripla Alianță. 1878 - 1919*, București, 1979.

• Chatelet, Francois, Pisier, Evelyne, *Conceptiile politice ale secolului XX*, Editura Humanitas, București, 1994.

• Cimpoeșu, Dorin, *28 iunie 1940 - începutul destrămării teritoriale a României sau Vinerea Patimilor poporului român, în 1940. Iluzii. Teamă, Trădare și Terorism internațional*, vol. II, Muzeul Vrancei (editor Gh. Buzatu), Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010.

• *Idem, Republica Moldova între România și Rusia*, Editura Casa Limbii Române, Chișinău, 2010.

• Ciobanu, Mircea, *Convorbiri cu Mihai I al României*, Editura Humanitas, București, 1991.

• Ciobanu, Radu, *Treptele Diotimei*, Roman, Editura Eminescu, București, 1993.

- Ciobanu, Ștefan, *Basarabia, monografie*, Editura Universitas, Chișinău, 1993.
- Ciupercă, I., *Opoziție și Putere în România anilor 1922 - 1928*, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1994.
- Clark, Roland, *Sfântă tinerețe legionară. Activismul fascist în România interbelică*, Editura Polirom, Iași, 2015.
- Codreanu, Corneliu Zelea, *Pentru legionari*, vol. I, Ediția a X-a, Editura Majadahonda, București, 2001.
- Codreanu, Nicador Zelea, *Mișcarea Legionară, Exprimări necenzurate, culegere de articole din „Cuvântul Legionar” (septembrie 2003 - martie 2009)*, Editura Lucman, București, 2010.
- Coja, Ion, *Legionarii noștri*, Editura Kogaion, București, 1997.
- *Idem*, *Marele Manipulator și asasinarea lui Culianu, Ceașescu, Iorga*, ediție revăzută, Editura Națiunea, București, 2012.
- Colesnic, Iurie, *Sfatul Țării, Enciclopedie*, Editura Museum, Chișinău, 1998.
- Constante, Lena, *Evadarea tăcută*, Editura Humanitas, București, 1992.
- Constantin, Ion, *România, Marile Puteri și problema Basarabiei*, Editura Enciclopedică, București, 1995.
- Constantin, Ion, Negrei, Ion, Negru, Gheorghe, *Ion Pelivan, părinte al mișcării naționale din Basarabia*, Ediția a II-a, revăzută și completată, cuvânt înainte de Corneliu-Mihail Lungu, postfață de Eugenia Danu, Chișinău, 2012.
- Constantinescu, Miron, *Garda de Fier sub judecata istoriei*, în Magazin istoric, anul V, nr. 1 (46), ianuarie 1971.

• Cosma, Neagu, *Culisele Palatului Regal. Lin aventurier pe Tron. Carol II (1930 - 1940)*, Editura Globus, București, 1990.

• Crainic, Nichifor, *Puncte cardinale în haos*, Ediție îngrijită și note de Magda Ursache și Petru Ursache, Prefață de Petru Ursache, Editura Timpul, Iași, 1996.

• *Idem*, *Zile albe - zile negre, Memorii*, I, Casa Editorială „Gândirea”, București, 1991, ediție îngrijită de Nedic Lemnaru.

• Crihan, Anton, *Cum s-a făcut unirea Basarabiei cu Romania*, Madrid, 1969.

• Damaskin Joana, *Pasiune și Crime Regale*, Editura Junimea Română, Târgoviște, 1998.

• Dan, Ioan, „*Procesul*” mareșalului Ion Antonescu, ediție revizuită și îmbunătățită, Editura Lucman, București, 2005.

• Dandara, Livia, *România în vârtoarea anului 1939*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.

• Dighiș, Gh., *Sub jug străin*, Ediția a II-a, Tipografia Curții Regale, F. Goblfi, 19, Strada Regală, 19, 1915.

• Dobrinescu, Valeriu-Florin, *Garanțiile anglo-franceze din aprilie 1939 și securitatea României, în România în istoria universală*, I, Coordonatori: I. Agrigoroaiei, Gh. Buzatu, V. Cristian, Iași, Universitatea „Al. I. Cuza”, 1986.

• *Idem*, *România și organizarea postbelică a lumii (1945 - 1947)*, Editura Academiei Republicii Socialiste Române, București, 1988.

• Dobrinescu, Valeriu-Florin, Constantin, Ion, *Basarabia în anii celui de-al doilea război mondial*, Institutul European, Iași, 1995.

• Dobrinescu, Valeriu-Florin, Nicolescu, Gheorghe, *Plata și răsplată Istoriei, Ion Antonescu, Militar și diplomat (1914 - 1940)*, Institutul European, Iași, 1994.

• Dragoș, Nicolae, Stoian, Mihai, *Drumeț în calea lupilor*, Editura Eminescu, București, 1987

• Duca, I., G., *Amintiri politice*, vol. I, Colecția „Memorii și mărturii” Jon Dumitru-Verla, München, 1981.

• *Idem*, *Amintiri politice*, vol. II, Colecția „Memorii și Mărturii” Jon Dumitru-Verlag, München, 1982.

• *Idem*, *Amintiri politice*, vol. III, Colecția „Memorii și Mărturii” Jon Dumitru-Verlag, München, 1982.

• *Idem*, *Portrete și Amintiri*, Ediția a V-a, Editura Humanitas, București, 1990.

• Ehrenburg, Ilya, *Oameni, ani, viață*, vol. IV, Traducere de Tatiana Nicolescu, Editura pentru Literatura Universală, București, 1996.

• Eliade, Mircea, *Demagogia prerevoluționară*, în *Profetism românesc*, vol. II, *România în eternitate*, Editura „Roza Vânturilor”, București, 1990.

• *Idem*, *Memorii. Recoltele solstițiului*, vol. II (1937 - 1960), Ediție îngrijită de Mircea Handoca, Editura Humanitas, București, 1991.

• *Idem*, *Memorii*, vol. I (1907 - 1960), ediție și cuvânt înainte de Mircea Handoca, Editura Humanitas, București, 1991.

• *Idem*, *Profetism românesc*, voi. 2, *România în eternitate*, Editura Roza Vânturilor, București, 1990.

• Eminescu, Mihai, *Basarabia. 1812*, Editura Verba, cu o prefață de Mihai Cimpoi, Chișinău, 1990.

• *Idem*, *Opere politice*, ediție integrală, alcătuită și îngrijită de Cassian Maria Spiridon, Editura Timpul, Iași, 2008.

• Fătu, Mihai, Spălățelu, Ion, *Garda de Fier, Organizație teroristă de tip fascist*, Editura Politică, București, 1971.

• Forester, C. W., *Fenomenul legionar de-a lungul veacurilor*, Editura Studii Istorice Românești, Miami Beach, 1993.

• Frunză, Victor, *Istoria stalinismului în România*, Editura Humanitas, București, 1990.

• Gafencu, Grigore, *Însemnări politice, 1929 - 1939*, ediție și postfață de Stelian Neagoe, Humanitas, București, 1991.

• *Idem*, *Misiune la Moscova, 1940 - 1941, Culegere de documente*, ediție îngrijită de Ion Calafeteanu, Nicolae Dinu, Nicolae Nicolescu, Editura Univers Enciclopedic, București, 1995.

• *Idem*, *Preliminarii la războiul din Răsărit*, Editura Globus, București, 1996.

• *Idem*, *Ultimele zile ale Europei*, Editura Militară, București, 1992.

• Galaction, Gala, *Jurnal*, 2 volume, București, 1991.

• Gavrilă-Ogoranu, Ion, *Brazii se frâng, dar nu se îndoiesc*, Editura Marineasa, vol. I - II, Timișoara, 1993 - 1995.

• Georgescu, Horia, *Pentru cauza românească*, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.

• Georgescu, Vlad, *Istoria românilor*, ed. IV, Editura Humanitas, București, 1995.

• Gheorghe, Ion, *Un dictator nefericit: mareșalul Antonescu*, ediție și studiu introductiv de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1996.

• Gherman, Prof. Dr. Ion, *Cartea Albă a unor vechi teritorii românești condamnate la înstrăinare*, Editura Cema, București, 1999.

• Ghibu, Onisifor, *Zile de lagăr, Caracal, 1945*, Editura Albatros, București, 1991.

• Goma, Paul, *Săptămâna Roșie 28 iunie - 3 iulie 1940 sau Basarabia și Evreii*, varianta ianuarie 2010, Editura Vicovia, Bacău.

• Gould-Lee, Arthur, *Elena Regina-Mamă a României*, traducere din engleză de Liana Alecu, Editura Humanitas, București, 2000.

• Haslam, Jonathan, *O nouă istorie a serviciilor secrete sovietice*, traducere de Ioana Ancei, Editura Polirom, București, 2016.

• Heinen, Armin, *Legiunea „Arhanghelul Mihail”, Mișcare socială și organizație politică*, traducere din germană de Cornelia și Delia Eșianu, control științific Florea Ioncioaia, Editura Humanitas, București, 1999.

• Herseni, Traian, *Mișcarea Legionară și țărănimea*, Tipografia Bucovina, București, 1937.

• Hilgruber, Andreas, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu (1938 - 1944)*, Editura Humanitas, București, 1995.

• *Idem*, *Ultimatumul sovietic din 1940, în România cu și fără Antonescu* (editor Gh. Buzatu).

• Hudiță, Ion, *Jurnal politic*, vol. II, Editura Comunicare.ro, București, 2010.

• Huxley, Aldous, *Minunata Lume Nouă*, Editura Polirom, Iași, 2011.

• Iancu, Carol, Platon, Alexandru Florin, *Pogromul de la Iași. Holocaustul în România*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015.

• Ianolide, Ioan, *Întoarcerea la Hristos*, ediția a II-a, îngrijită la Mănăstirea Diaconești, Editura Bonifaciu, București, 2012.

• Ichim, Aurica, Iftimi, Sorin, *Familia Regală la Iași, 1916 - 1918*, Ediția a II-a, română - engleză, Editura Dark Publishing, București, 2019.

• *Ideea care ucide* (publicistica lui N. Crainic, Nae Ionescu, Mihail Polichroniade, Emil Cioran, Mircea Eliade, Constantin Noica etc.), București, 1999, carte de propagandă anti legionară.

• Ilica, Vasile, *Martiri și mărturii din Nordul Bucovinei*, Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2003.

• Imbrescu, Ilie, *Mișcarea Legionară și Ortodoxia*, București, 1937.

• Ioanid, Ion, *Închisoarea noastră cea de toate zilele*, vol. I - IV, Editura Albatros, București, 1991 - 1994.

• Ioanid, Radu, *Evreii sub regimul Antonescu*, Editura Hasefer, București, 1998.

• Ionițoiu, Cicerone, *Morminte fără cruce*, vol. I - III, Editura Coresi, Freiburg, 1982- 1985.

• Iordache, Anastasie, *Ion I. C. Brătianu*, Editura Albatros, București, 1994.

• Iordan, Iorgu, *Memorii*, vol. I - II, Editura Minerva, București, 1976 - 1977.

• Iorga, N., *Istoria Contimporană de la 1904 la 1930. Supt trei regi. Istoria luptei pentru un ideal moral și național*, București, 1932.

• *Idem*, *Orizonturile mele. O viață de om așa cum a fost*, vol. IV, ediție îngrijită, note și comentarii de Valeriu Râpeanu și Sanda Râpeanu, indice de Mariana Iova, Biblioteca pentru Toți, 1981, Editura Minerva, București.

• *Idem*, *Ultimele...*, Ediție și comentariu introductiv de Stelian Neagoe, Editura Scrisul românesc, Craiova, 1978.

• *Idem*, *Orizonturile mele. O viață de om așa cum a fost*, ediție îngrijită de Valeriu și Sanda Râpeanu, studiu introductiv, note și comentarii, indice de Valeriu Râpeanu, Editura Minerva, București, 1972.

• Karețki, Aurel, Covaci, Maria, *Zile însângerate la Iași (28 - 30 iunie 1941)*, prefață de Nicolae Minei, Editura Politică, București, 1978.

• Kirițescu, Constantin, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916 - 1919*, vol. I - II, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.

• *Idem*, *România în al doilea război mondial*, 2 volume, București, 1997.

• Launay, Jacques de, *Mari decizii ale celui de-al doilea război mondial*.

1939 - 1942, vol. I, Studiu introductiv și note de Florin Constantinescu, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988.

• Lecca, Radu, *Eu i-am salvat pe evreii din România*, Editura Roza Vânturilor, București, 1994.

• Leea, Aristide, *Pentru cunoașterea adevărului, Cine au fost victimele de la Jilava*, Tipografia Crater, București, 1993.

• Lupaș, Ion, *Regele Ferdinand*, Cluj, 1929.

• Lupescu, Elena, *Memorii*, Editura „Jurnal de București”, f. a..

• Macdonald, Kevin, *Influența evreilor în lume*, cu o prefață de Ioan Neacșu, Editura Vicovia, Bacău, 2006.

• Magherescu, George, *Adevărul despre mareșalul Antonescu*, vol. 1, Editura Păunescu, București, 1991.

• Maiorescu, Titu, *Istoria contemporană a României, 1866 - 1900*, Editura Librăriei SOCEC, București, 1925.

• *Idem*, *Istoria politică a României sub domnia lui Carol I*, Editura Humanitas, București, 1994.

• *Idem*, *România și Războiul Mondial, însemnarea din 2/15 septembrie 1916*.

• Manoilescu, Grigore, *Un om din altă plămadă: Corneliu Codreanu*, Editura Carpații, Madrid, 1958.

• Manoilescu, Mihail, *Însemnări din seara abdicării, în Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, vol. I (coord. Gh. Buzatu).

• *Idem, Dictatul de la Viena. Memorii, iulie - august 1940*, Ediție îngrijită, note, postfață și index de Valeria Dinu, Editura Enciclopedică, București, 1991.

• Manole, Gică, *1918*, Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2019.

• *Idem, Apocalipsa după Stalin*, Editura Zona Publishers, Iași, 2015.

• *Idem, Titu Maiorescu. Omul politic*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014

• Marcou, Lilly, *Carol II al României. Regele trădat*, prefață de acad. Dan Berindei, traducere și note de Elena Zamfirescu, Editura Corint, București, 2015.

• *Mareșalul Antonescu în fața istoriei*, I (coord. Gh. Buzatu), Iași, 1990.

• Marghiloman, Alexandru, *Note politice*, vol. IV, Editura Machiavelli, București, 1927.

• Maria, Regina României, *Însemnări zilnice (decembrie 1918 - decembrie 1919)*, vol. I, traducere de Valentina Costache, Sandu Racovicenu, îngrijire de ediție, introducere și note de Vasile Arimia, Editura Albatros, București, 1996.

• *Idem, Jurnal de război, 1918*, traducere din engleză de Anca Bărbulescu, ediție îngrijită, prefață și scurtă cronologie Lucian Boia, Editura Humanitas, București, 2015

• *Idem, Povestea vieții mele*, vol. II, traducere din limba engleză de Margarita Miller-Verghi, ediție îngrijită și note de Ioana Cracă, Editura Eminescu, Piața Presei Libere 1, București, 1991.

• Marinescu, Gabriel, Modreanu, Ion, Buruiană, Constantin, *Carol II, regele românilor. Cinci ani de domnie. 8 iunie 1930 - 8 iunie 1935*, București, 1935.

• Mavrodin, Teodor, *Mareșalul, Antonescu întemnițat la Moscova*, Editura Carminis, Pitești, 1998.

• Mezincescu, Eduard, *Mareșalul Antonescu și catastrofa României*, Editura Artemis, București, 1993.

• Milcoveanu, Șerban, Corneliu Z. *Codreanu altceva decât Horia Sima*, vol. I, Editura Crater, București, 1996.

• *Idem*, *Războiul dintre Stat și Națiune*, vol. I și II, Editura Crater, București, 1997.

• Mircu, Marius, *Pogromurile din Bucovina și Dorohoi*, Editura Viața literară, București, 1945.

• Mușat, Mircea, *Drama României Mari*, Editura Fundației România Mare, București, 1992.

• Mușat, Mircea, Ardeleanu, Ion, *România după Marea Unire*, vol. II, partea a II-a, noiembrie 1933 - septembrie 1940, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988.

• Nanu, Frederic C., *Politica externă a României. 1918- 1933*, traducere de Liliana Poșea și Emanuela Ungureanu, Institutul European Iași, 1993.

• Năstasă, Lucian, *Preludii ale holocaustului. Congreșele studențești antisemite din anii '20*, în Carol Iancu, Alexandru Florin Platon (coordonatori), *Pogromul de la Iași și Holocaustul în România*.

• Neagoe, Stelian, *Triumful rațiunii împotriva violenței*, Editura Junimea, Iași, 1977.

• Nedelcu, Florea, *De la restaurație la dictatura regală*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1981.

• Negrea, Radu, *Banii și Puterea*, Editura Humanitas, București, 1990.

• Negrescu, Gheorghe, *Din amintirile unui vechi aviator*, Editura Militară, București, 1977.

• Negulescu, P., P., *Cuvânt înainte în vederea întemeierii Partidului Constituțional*, în Argetoianu, Constantin, *Memorii. Pentru cei de mâine. Amintiri din vremea celor de ieri*, vol. V, partea a V-a (1918), ediție și indice de Stelian Neagoe, Editura Machiavelli, București, 1995.

• Nekrici, A. N., *Războiul ciudat*, Editura Științifică, București, 1962.

• Nicolae, Corneliu-Dan, *Războiul nevăzut al evreilor sioniști cu românii*, ediția a IV-a, Editura Carpathia Rex, București, 2011.

• Nicolescu, G. C., *Viața lui Vasile Alecsandri*, Editura Hyperion, Chișinău, 1990.

• Nistor, Ion, *Românii și rutenii în Bucovina*, București, 1915.

• *Idem*, *Istoria Basarabiei*, Ediție și studiu bibliografic de Stelian Neagoe, Editura Humanitas, 1991.

• Nolte, Emst, *Războiul civil european. 1917 - 1945. Național socialism și Bolșevism*, Grupul Editorial Corint, București, 2005.

• Oprea, I., M., *O etapă rodnică din istoria relațiilor diplomatice româno-sovietice, 1928 - 1936*, București, 1967.

• Omea, Z., *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, Ediție revăzută, Editura Fundației Culturale Române, București, 1996.

• Orwell, George, *O mie nouă sute optzeci și patru*, Editura Polirom, Iași, 2002.

• Oșca, Alexandru, *Conținutul și caracterul relațiilor militare ale României cu țările partenere din înțelegerea Balcanică*, în *Diplomație și diplomați români*, vol. II.

• Otu, Petre, *România în primul război mondial. Criza Balcanică. 1912 - 1914*, Editura Litera, București, 2017.

- Palaghiță, Ștefan, *Garda de Fier spre reînvierea României*, Editura Roza Vânturilor, București, 1993
- *Idem*, *Istoria Mișcării Legionare*, Editura Roza Vânturilor, București, 1993.
- Pandrea, Petre, *Garda de Fier, Jurnal de filosofie politică. Memorii penitenciare*, Ediție îngrijită de Nadia Marcu Pandrea, Editura Vremea, București, 2001.
- Pantazi, Ion, *Am trecut prin iad*, ed. II, Editura Constant, Sibiu, 1992.
- Pascu, Ștefan, *Făurirea statului național unitar român*, București, voi. 1-2, 1983.
- *Idem*, *Universitatea „Babeș - Bolyai” din Cluj, Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia*, Cluj, 1968.
- Paul al României, *Carol al II-lea, regele României*, versiune românească: Ileana Lupescu, Editura Holding Reporter, București, 1991.
- Pavel, Gheorghe, N., *Proboțești, un sat martir din ținutul Herței*, Casa editorială Bukrek, Cernăuți, 2006.
- Pătrășcanu, Lucrețiu, *Sub trei dictaturi*, București, 1947.
- *Idem*, *Un veac de frământări sociale, 1821 - 1907*, București, 1947.
- *Pe marginea prăpastiei*, vol. I, Editura Scripta, București, 1992.
- Pelin, Mihai, *Legendă și Adevăr*, Editura Art, București, 1994.
- Perreux, Gabriel, *Amorurile principelui Carol de Hohenzollern*, traducere din limba franceză de Răul Rastan, Editura Omnes, f. L, 1991.
- Petrescu, Camil, *Însemnări de război*, Ediție îngrijită și cuvânt înainte de Ileana Manole, Editura Militară, București, 1980.
- Petrescu, Cezar, *Întunecare, Cuvânt la ediția a noua*, Editura Cartea Românească, București, 1984.

• Pincher, Chapman, *Trădare. Șase decenii de spionaj sovietic în S. U.A. și Marea Britanic*, Editura Litera, București, 2010.

• Pop, Iftene, *Basarabia din nou la răscruce*, Editura Demiurg, f. L, 1995.

• Pop, Traian Grigore, *Garda, căpitanul și Arhanghelul din cer. O istorie obiectivă a Mișcării Legionare*, vol. I, Editura Eurasia, București, 1995.

• Porter, Ivor, *Mihai I al României. Regele și Țara*, Traducere de Gabriel Tudor, revizuită de Christian Mititelu, Editura Allfa, București, 2007, 2008.

• Potra, George G., *Eu și Garda de Fier - un document controversat*, în *Iluzii, Teamă, Trădare și Terorism internațional*, 1940, vol. I, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010, coord. Gh. Buzatu, Marusia Cîrstea, Horia Dumitrescu, Cristina Păiușan-Nuică.

• Prințul Nicolae de Hohenzollern, *în umbra Coroanei României*, Editura Moldova, Iași, 1991.

• *Procesul mareșalului Antonescu. Documente*, II, Ediție prefătată și îngrijită de Marcel Dumitru Ciucă, editura Salculum I. O., Editura Europa Nova, București, 1997.

• Prodan, David, *Memorii*, Editura Enciclopedică, text îngrijit și adnotat, cu o postfață de Aurel Răduțiu, București, 1993.

• *Protocoalele Kogaionului, Teze și ipoteze*, consemnate și autentificate de Ion Coja pentru a se înțelege și evalua corect contenciosul româno-evreiesc, inclusiv - așa numindu-l unii - Holocaustul din România, Uniunea Vatra Românească, Editura Țara Noastră, București, 2004.

• Quinlan, Paul, *Carol II, regele playboy al României*, Editura Humanitas București, 2001.

• Radu, Homer, Orha, Petru Ioan, *Documente din istoria românilor*, București, 1996.

• *Rakovski. Dosar secret*, ediție îngrijită și prefată de Stelian Tănase, Polirom, Iași, 2008.

• Rauschning, Hermann, *Hitler „mi-a spus”*, traducere de Nicolae Baltă, Editura Lucman, București, 2010.

• Rădulescu-Motru, C., *Nașterea spirituală a secolului nostru*, în *Scrieri politice*, selecția textelor, îngrijirea ediției și studiul introductiv de Cristian Preda, Editura Nemira, București, 1998.

• Regele Carol II al României, *Însemnări zilnice. 1937 - 1951*, vol. I, Editura Scripta, București, 1995.

• *Idem, însemnări zilnice. 1937 - 1951*, vol. III (15 decembrie 1939 - 7 septembrie 1940), Caietele 11 - 11A, Ediție îngrijită, note, glosar, indice de Nicolae Rauș, Studiu introductiv de Ioan Scurtu, Editura Scripta, București, 1998.

• Regina Maria, *Însemnări zilnice*, vol. I (decembrie 1918 - decembrie 1919), Editura Albatros, București, 1996, traducere de Valentina Costache și Sanda Racoviceanu, îngrijire de ediție, introducere și note de Vasile Arimia.

• Ricoeur, Paul, *Memoria, Istoria, Uitarea*, traducere de Ilie Gyuresik și Margareta Gyuresik, Editura Amarcord, Timișoara, 2001.

• Rogojan, Aurel, *Factorul intern. România în spirala conspirațiilor*, Editura Compania, București, 2016.

• Rokossovski, K., K., *Datoria ostășească*, Editura Militară, București, 1982.

• Roller, Mihail, *Istoria R. P. R.*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1952.

• *România și Conferința de Pace de la Paris (1919 - 1920)*, coordonatori: Gheorghe Buzatu, Valeriu-Florin

Dobrinescu, Horia Dumitrescu, Editura Empro, Focșani, 1999.

- Ronett, Alexandru E., *Romania ca o pradă*, vol. I, ediție îngrijită de ieromonahul Teognost, Editura „Credința strămoșească”, Iași, 2013.

- Rosen, Șef Rabin dr. Moses, *Eseuri biblice*, Ediția a II-a, Editura Hasffer, București, 1992

- *Idem*, *Primejdii, încercări, miracole*, Editura Hasffer, București, 1990.

- Rozen, Marcu, *Holocaust sub guvernarea Antonescu*, Ediția a II-a revizuită și completată, A.E.X.R.H.H., București, 2004.

- Sacheverell, Sir Sitwell, *Călătorie în România*, traducere de Maria Berza, Editura Humanitas, București, 2011

- Sadoveanu, Mihail, *Locul unde nu s-a întâmplat nimic. Demonul tinereții. Oameni din lună*, Editura pentru Literatură, București, 1969.

- Saizu, Ion, Rusenescu, Mihai, *Viața politică în România, 1922 - 1928*, Editura Politică, București, 1979.

- Savu, Al. Gh., *Dictatura regală (1938 - 1940)*, Editura Politică, București, 1970.

- *Idem*, *Sistemul partidelor politice din România, 1919 - 1940*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.

- Scurtu, Ioan, *Criza dinastică din România (1925 - 1930)*, Editura Enciclopedică, București, 1996.

- *Idem*, *Ion I. C. Brătianu. Activitatea politică*, Editura Museion, București, 1992.

- *Idem*, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866 - 1947)*, Ediția a III-a, revăzută și adăugită, vol. III, *Carol II*, Editura Enciclopedică, București, 2010.

- *Idem*, *Viața politică din România, 1918 - 1944*, Editura Albatros, București, 1982.

- *Idem, Iuliu Maniu. Activitatea politică*, Editura Enciclopedică, București, 1995.
- Sebastian, Mihail, *Jurnal, 1935 - 1944*, ediția a II-a, revăzută, Editura Humanitas, București, 2016.
- Selian, Sergiu, *Istoria unui genocid ignorat*, Editura Silex, București, 1994.
- Sima, Horia, *Istoria mișcării legionare*, Timișoara, 1994.
- *Idem, Sfârșitul unei domnii sângeroase*, Editura Gordian, Timișoara, 1995.
- Simion, A., *Dictatul de la Viena*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1972.
- *Idem, Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției române din august 1944*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979.
- *Idem, Regimul politic din Romania în perioada septembrie 1940 - ianuarie 1941*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979.
- Solomovici, Țesu, *Istoria holocaustului din România*, Editura Țesu, București, 2005.
- Solon, Martha, *Amorurile unui rege, Carol II*, București, 1998.
- Stan, Apostol, Iuliu Maniu. *Naționalism și Democrație. Biografia unui mare român*, Editura Saeculum I.O., București, 1997.
- Stănescu, C. Marin, *Cominternul (1919 - 1944)*, Editura Silex, București, 1994.
- Steinhardt, N., *Jurnalul Fericirii*, Ediția a II-a, îngrijirea ediției și postfață de Virgil Ciomoș, Edit. Dacia, Cluj-Napoca, 1992.
- Stoenescu, Alex Mihai, *Armata, mareșalul și evreii*, Editura Rao, București, 2010.

• *Idem, Istoria loviturilor de stat în România. 1821 - 1999*, vol. II, *Eșecul democrației române*, Editura RAO, București, 2001.

• Sturdza, Mihail, *România și sfârșitul Europei. Amintiri din țara pierdută. Fraude*, Alba Iulia - Paris, 1994.

• Suetonius, *Viețile celor 12 cezari*, Editura RAO Clasic, București, 1998.

• Suvorov, Victor, *Sinuciderea. De ce a atacat Hitler Uniunea Sovietică*, Polirom, Iași, 2012

• *Idem, Spărgătorul de gheață*, Editura Polirom, București, 1995.

• *Idem, Ziua M. Cum a început al doilea război mondial*, Editura Polirom, Iași, 2011.

• Șeicaru, Pamfil, *Istoria partidelor Național, Țărănist și Național Țărănist*, Editor Victor Frunză, 2000.

• Șofran, Alexandru, *Un tăciune smuls flăcărilor. Memorii*, București, 1996.

• Tabouis, Genevieve, *Douăzeci de ani de tensiune diplomatică*, Editura Științifică, București, 1965.

• Taylor, A. J. P., *Originile celui de-al doilea Război Mondial*, traducere și note de Lucian Leuștean, postfață de I. Ciupercă, Editura Polirom, Iași, 1999.

• Tătărescu, Gh., *Primejdia invaziei rusești a sfărâmat toate pozițiile politicii noastre externe, în România cu și fără Antonescu* (editor Gh. Buzatu).

• Theodora, Radu, *învierea lui Iuda*, Editura Lucman, București, 2005.

• Titulescu, Nicolae, *Discursuri*, Editura Științifică, București, 1967.

• *Idem, Documente diplomatice*, București, 1967.

• *Idem, Basarabia pământ românesc*, Ediție îngrijită, studiu introductiv de Dr. În Drept Ion Grecescu, Edit. RUM-IRINA, București, 1992.

- Toynbee, A. J., *Studiu asupra istoriei*, 2 volume, București, 1997.
- Treptow, Kurt, W., Gheorghe Buzatu, *Procesul lui Corneliu Zelea Codreanu (mai 1938)*, Editura Tipo-Moldova, Iași, 2012.
- Troncotă, Cristian, *Eugen Cristescu, asul serviciilor secrete românești*, Editura Roza Vânturilor, București, 1995.
- Troțki, Lev, *România și Războiul Balcanic*, Editura Polirom, Iași, 1998.
- *Idem*, *Viața mea. Autobiografie.*, traducere din limba engleză de Eugen Damian, Editura Publishing, București, 2015.
- Țuțea, Petre, *între Dumnezeu și neamul meu*, ediție Gabriel Klimowicz, Editura Anastasia, București, 1992.
- Vaida-Voevod, Alexandra, *Memorii*, vol. II, ediție Alexandra Șerban, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
- Văcărescu, Elena, *Memorii*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, Selecție și traducere din limba franceză de Aneta și Ion Stăvăraș, prefață și note de Ion Stăvăraș.
- Vâlcu-Mehedinți, Mircea, *Distrugerea și cucerirea României fără război*, vol. I, Editura Autorului, București, 2011.
- Veiga, Francisco, *Istoria Gărzii de Fier, 1919 - 1941, Mistica ultranaționalismului*, ed. I, Editura Humanitas, București, 1993.
- Volkogonov, D., *Troțki, eternul radical*, Editura Lider, București, f. a..
- Volodarski, Boris, *Cazul Orlov. Dosare K.G.B.*, Editura Litera, București, 2015.
- Volovici, Leon, *Ideologia naționalistă și problema evreiască*, Editura Humanitas, București, 1991.
- Wiesel, Elie, *Toate fluviile curg în mare, Memorii*, 2 volume, București, 1997 - 2001.

CUPRINS

Prolog	2
Ferdinand și Maria	5
Căsătoria lui Ferdinand cu Maria.....	17
Nuntă la Sigmaringen.....	23
Ferdinand și Maria călătoresc spre România.....	31
O prințesă prolifică	40
Presa social-democrată despre înzestrarea lui Ferdinand și Maria	54
Copilăria și tinerețea lui Carol II. Un răsfăț exagerat	60
Un pedagog ciudat: Mohrlen	71
Tânărul Carol II la Potsdam și în Rusia lui Nicolae II	91
Proiectul unei căsătorii eșuate	96
Vizita tarului Nicolae al II-lea la Constanta (iunie 1914).....	101
Regina Maria despre vizita țarului Nicolae al II-lea la Constanta	105
La 19 ani guvernul îl „dotează” pe Carol II cu 100.000 de lei.....	113
Carol al II-lea în Războiul de întregire națională (1916 - 1919)	121
Regina Maria despre pacea de la Buftea - București (24 aprilie/7 mai 1918)	149
În iunie 1918, Carol II preia comanda... ..	153
Septembrie 1918: Carol II dezertează și fuge la Odessa cu Zizi Lambrino	167
Dezertarea lui Carol și o pedeapsă ridicolă: 75 de zile „concediu” la Horaița.....	191
Dezertorul Carol este adus în țară	231
Regina Maria despre dezertarea lui Carol (II).....	240
Întâlnire Maria - Carol (16 octombrie 1918).....	260

Anularea căsătoriei lui Carol cu Zizi Lambrino.....	271
Prințul Carol abdică	290
Carol - Inspector General al Aeronauticii.	
Specializarea lui: Mită, Trafic de influență și	
Comisioane mari.....	307
Limitele democrației românești.....	322
Grigore Gafencu dixit	331
Alexandru Averescu la putere (1920 - 1921).....	341
Ion I. C. Brătianu și P.N.L. consolidează România	
Mare (1922 - 1926).....	346
Constituția din 1923.....	353
Două tragedii naționale: moartea regelui Ferdinand și	
asasinarea lui Ion I. C. Brătianu (1927).....	360
Un psihopat moștenitor la tronul României!	368
Femeia „destinului”: Elena Lupescu. Carol și	
„Duduia” fug din țară	372
4 ianuarie 1926.....	379
Un exil aurit (1925 - 1930)	384
Carliștii	402
Lovitura de stat din 6-8 iunie 1930	409
Nichifor Crainic despre regimul lui Carol II.....	425
Grigore Gafencu despre regimul lui Carol II	433
Guvernele personale ale lui Carol II	449
Guvernul N. Iorga.....	452
Oculă instalează guvernul I. G. Duca (decembrie	
1933)	458
Carol II și Elena Lupescu pun la cale asasinarea lui I.	
G. Duca.....	467
Guvernul Gh. Tătărescu (1934 - 1937), expresia	
puterii discreționare a lui Carol II	476
Carol II, regele călău (1930 - 1940).....	489
Mihail Sturdza despre Carol II	495
Carol II, Oculă și asasinarea lui C. Z. Codreanu ..	498
„Duduia”, în Jurnalul lui Carol II.....	502

Constantin Argetoianu despre regimul lui Carol II	514
Afacerea SKODA.....	522
Constantin Argetoianu despre <i>Camarilă</i>	527
Hohenzollernii: arghirofili și degenerați	537
„Nobila” Elena de Grecia!	542
Ileana se mărită (1931)!.....	544
Prințul Nicolae și „Duduia” sa!	552
Documente comuniste interbelice despre Carol II	566
La Nistru, stare de tensiune permanentă	584
Nicolae Titulescu prin el însuși	589
O înaltă Comisie a Statului Român dezvăluie hoțiile lui Carol II (1930 - 1940)	608
Nicolae Steinhardt despre Carol II	626
Politicianismul românesc interbelic în viziunea lui Mircea Eliade	630
Ascensiunea Germaniei	641
Pactul Stalin - Hitler și România	648
Neutralitatea României (septembrie 1939 - mai 1940)	661
Diplomația românească între septembrie 1939 și mai 1940	669
21 septembrie 1939: o afacere tenebroasă	681
Mihail Moruzov și asasinarea lui Armand Călinescu	686
Crimele în masă din noaptea de 21/22 septembrie 1939	694
Elevul Martir, Florea (Jan) Găman (17 ani).....	707
Alte crime odioase ale regimului Carol II - Elena Lupescu (septembrie 1939).....	713
Stalin e gata de atac!	723
Preludiile ultimatumului lui Stalin	742
Ultimatumul U.R.S.S. din 26 iunie 1940	752
Ultimatumul sovietic reflectat în „Jurnalul” lui Carol II	764

Gheorghe Tătărescu despre ultimatumul lui Stalin	782
Guvernul român răspunde ultimatumului lui Stalin	794
Evacuarea Basarabiei și nordului Bucovinei	802
1 iulie 1940: Generalul Ion Antonescu îl acuză pe Carol II	810
Istoricul Ștefan Ciobanu protestează împotriva cedării Basarabiei și nordului Bucovinei	817
Carol II se gudură pe lângă Hitler	822
15 iulie 1940: Hitler amenință România cu nimicirea	837
În vara lui 1940 Stalin avea în plan cucerirea întregii României.....	846
Incidente la frontiera sovieto-română provocate de U.R.S.S. (iulie-august 1940).....	852
Negocierile româno-ungare de la Turnu-Severin (16 - 24 august 1940)	856
Mihail Manoilescu despre Dictatul de la Viena	868
Vaier Pop despre Dictatul de la Viena	885
Primul Consiliu de Coroană din 30 august 1940 ..	899
Al doilea Consiliu de Coroană (31 august 1940) ...	916
Poziția lui Nicolae Iorga în Consiliul de Coroană din 31 august 1940.....	921
Poziția lui Iuliu Maniu la Consiliul de Coroană din 31 august 1940.....	925
Carol II despre Consiliile de Coroană din 30 - 31 august 1940 (<i>Jurnal</i>).....	939
Un episod neobișnuit: Ardealul vrea să se apere cu armele!	945
Abdicarea lui Carol II	953
Ion Antonescu este instalat la guvernare	964
Epilog: „În România domină acum omorul legal” (N. Iorga 1939)	978

Concluzii 982
-ANEXĂ-..... 984
Bibliografie 1031